

ELVTÁRSAK!

Eredményekben és eseményekben gazdag esztendő van mögöttünk. Miként dolgozó népünket, a Belügyminisztérium állományát is büszkeséggel töltheti el az a tudat, hogy pártunk iránymutatása alapján a bonyolultabb körülmények ellenére töretlenül haladtunk kitűzött céljaink megvalósítása felé.

A nemzetközi életben gyors és jelentős politikai, gazdasági változások zajlanak. E változó világban is érvényesült és érvényesül a Szovjetunió és a szocialista közösség országai, köztük hazánk külpolitikája, amelynek alapja a békés egymás mellett élés, az enyhülés tendenciájának kiterjesztése. Hazánkat és népünket szilárd, elvi alapokon nyugvó szoros barátság és szövetségi viszony fűzi a szocialista közösség országaihoz, mindenekelőtt a Szovjetunióhoz; elkötelezett hívei vagyunk a Varsói Szerződés szervezetének és a KGST-nek. Ezt az elkötelezettséget meggyőződésünk, nemzeti érdekünk diktálja, mert ez nemzeti fejlődésünk nélkülözhetetlen, politikai és gazdasági feltétele.

Az imperialista hatalmaknak az enyhülést akadályozó tevékenysége – erőfeszítéseink fokozása mellett – nagyobb éberséget kíván mindannyiunktól. A politikai és gazdasági nyomásnak, a katonai fenyegetésnek, az ideológiai harcnak az eszközeit egyaránt felhasználják a szocializmus erői ellen. Az USA sugallatára a NATO a nukleáris fegyverzet növelésével Európa népeinek biztonságát is veszélyezteti. Tudnunk és látnunk kell, hogy ezért népünk politikai, társadalmi, gazdasági vívmányainak további szilárdítása, védelme ma is hatékony és következetes, az eddiginél eredményesebb feladatteljesítést követel.

Az 1979-es év a XI. kongresszus határozata végrehajtásának befejező esztendeje volt, elemzéseinkben, számvetéseinkben tehát hosszabb időszakra tekinthetünk vissza. A kommunisták, mint az országban mindenütt, a Belügyminisztérium különböző területein is elvégezték ezt a számvetést a novemberi, decemberi beszámoló párt-

taggyűléseken. Az összegzésekből, a beszámolókból, a hozzászólásokból kitűnt, hogy népünk helyesli és magáénak vallja pártunk töretlenül érvényesülő politikai fő irányvonalát. Társadalmunk tovább fejlődött és erősödött, általánossá válik a szocialista életmód és életfelfogás. Mindezeket az eredményeket nehezebbé vált gazdasági és külgazdasági feltételek között értük el. Népünk cselekvő aktivitása e nehézségek közepette is szavatolja elért eredményeink, életszínvonalunk megszilárdítását, megőrzését.

Szocialista társadalmunk fejlesztése, hazánk építése és eddigi eredményeink védelme – összetartozó feladatok. A Belügyminisztérium állománya szervesen illeszkedve a társadalomba, annak részeként teljesítette és teljesíti a párt, a haza, a dolgozó nép iránti kötelességeit. A belügyi tevékenység a XI. kongresszus határozatának végrehajtása során folyamatosan fejlődött. Szélesedett munkánk társadalmi bázisa, élvezzük népünk bizalmát, tapasztaljuk segítségét.

Munkánk eredményeként – a törvényesség szigorú megtartásával – tovább szilárdult az állam- és közbiztonság, az államhatár őrizete. A társadalomellenes törekvések sehol nem találtak számottevő bázisra. Rendőrségünk eredményesen lépett fel a bűnözéssel szemben, javult az élet- és vagyonbiztonság. Eredményes felvilágosító, nevelő és ellenőrző tevékenységgel hozzájárultunk a közúti közlekedés veszélyeinek csökkentéséhez, a közlekedési fegyelem és morál szilárdításához. A BM Határőrség eredményesen teljesítette feladatait a bevonult és a határterületi fiatalok nevelésében, sikerrel lépett fel a határrend megsértőivel szemben, munkája, intézkedése a több mint 40 milliós idegenforgalom lebonyolításában gyors és kultúrált volt. Hatékonyabbá vált a tűzvédelem, s a lakosság megelégedésére oldottuk meg igazgatásrendészeti feladatainkat is.

A belügyi állomány áldozatkész és hozzáértő munkájával járult hozzá ahhoz a célkitűzéshez, amit az MSZMP Központi Bizottságának a párt XII. kongresszusára kiadott irányelvei így fogalmaznak meg: „A munkásosztály,

a dolgozó nép hatalma szilárd... Hazánkban az elmúlt évek során tovább erősödtek a szocialista társadalmi viszonyok... Szocialista hazánkban szilárd a törvényesség...”

ELVTÁRSAK!

A belügyi munkát elért eredményeink alapján kell továbbfejlesztelnünk pártunk, kormányunk, népünk elvárásainak, érdekeinek megfelelően. A kongresszusi irányelvek alapvető feladatként jelölik meg, hogy „a belügyi szervek a lakossággal, az önkéntes segítők széles körével szorosan együttműködve gondoskodjanak a közrendről, a közbiztonságról”. Ez az irányelvekben megfogalmazott követelmény igen sokrétű és rendkívül összetett feladatrendszert takar.

Ahhoz, hogy e követelményeknek megfeleljünk, fokoznunk kell az állomány szakmai és politikai felkészültségét, biztosítani az egész belügyi állomány magas fokú eszmei-cselekvési egységét. Tovább kell tökéletesíteni a belügyi és a társ fegyveres szervek együttműködését, erősíteni kapcsolatainkat a szocialista országok belügyi szerveivel. Az állami és társadalmi szervekkel, a lakossággal kialakított kapcsolataink nemcsak eredményes munkánkhoz nélkülözhetetlenek, hanem a szocialista demokrácia fejlesztését is szolgálják, megfelelnek a szocialista állam fejlődési törvényszerűségeinek.

A múlt évben és a XI. kongresszus határozata végrehajtásának egész időszakában elért eredményeink kelendő önbizalmat adnak további tenni-valóink sikeres végrehajtásához. Erőt, lelkesedést dolgozó népünk bizalmából, pártunk Központi Bizottságának az irányelvekben is rögzített elismeréséből meríthetünk.

ELVTÁRSAK!

Kívánom, hogy az új esztendőben a belügyi feladatok végrehajtása során érjenek el kiemelkedő eredményeket és sikereket. Kívánok az egész állománynak erőt, egészséget, személyes és családi életükben sok boldogságot.

BENKEI ANDRÁS
belügyminiszter

Benkei András, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter elnökével 1979. december 18-án országos parancsnoki értekezletet tartott a Belügyminisztériumban, amelyen részt vett Gál Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetőhelyettese, Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, továbbá a belügyi pártbizottságok vezető munkatársai.

A Belügyminisztérium 1979. évi munkájának főbb tapasztalatai és a soron következő feladatok című napirendi témát Kamara János altábornagy, belügyminisztériumi államtitkár rjesztette elő. Beszédében a következők hangzottak el.

Soron levő feladataink megoldásában jelentős iránymutatást és segítséget jelent számunkra pártunk Központi Bizottsága 1979. november 1-i ülésének határozata — mondta az államtitkár —, belső helyzetünk és tennivalóink megítélésében pedig a Központi Bizottság ez év december 6-i határozata és az özponti Bizottságnak a párt XII. kongresszusára nyilvánosságilag hozott irányelvei. A két dokumentumban — és ez külön is számunkra szolgál — nagyon világosan kifejezésre jut a politikai fő irányvonal következetes folytatása. További előrelépés azon az úton, amelyen az elmúlt években haladtunk, és amelyen évről évre tovább erősödtek a szocialista termelési és társadalmi viszonyok. Ennek legfontosabb mutatói, hogy törvényes és szabályos körökben bizalmat és támogatást élvez, társadalmunkban tovább szilárdult a marxizmus-leninizmus eszmei befolyása, fejlődött a szocialista közgondolkodás, és mind szélesebb körben tudatosodnak a szocialista erkölcsi és életmód normái.

A szocialista termelési és társadalmi viszonyok fejlesztésében az előrehaladás másik lényeges mutatója az, hogy az ismert nehézségek ellenére eredményesen halad a szocialista építés a gazdaság minden területén.

Az eredmények mellett a Központi Bizottság felhívta a figyelmet ugyanakkor arra is, hogy nem kevés azoknak a bonyolult feladatoknak a száma, amelyekkel az elkövetkező időszakban szembe kell néznünk, hogy meg tudjuk védeni és szilárdítani az eddig elért eredményeinket.

A nemzetközi helyzet alakulása, állami, társadalmi, gazdasági életünk fejlődése, nemzetközi kapcsolataink szélesedése jelentős hatással volt a Belügyminisztérium központi és területi szerveinek munkájára, és sokoldalúan meghatározta a végrehajtás körülményeit is — állapította meg dr. Kamara János altábornagy. Szerveink ez évi tevékenységükben a változó, a növekvő követelményekhez igazodva, kiegyensúlyozottan folytatták a XI. kongresszus határozatából reánk háruló feladatok teljesítését. Napjainkban és az elkövetkező időszakban — a XII. kongresszusra való felkészülés jegyében — folyik a feladatok végrehajtásának számbavétele, értékelése s a következő időszak tennivalóinak meghatározása.

A Belügyminisztérium és szervei ebben az évben is alapvetően eredményesen teljesítették feladataikat. Az elvégzett munka eredményeként tovább erősödött az állam- és közbiztonság védelme, fejlődtek és közvetlenebbé váltak kapcsolataink az állami, társadalmi és gazdasági szervekkel, az állampolgárok széles köreivel — szögezte le az előadó. — Szerveink célirányos és céltudatos munkával törekedtek arra, hogy minél magasabb színvonalon lássák el a párt-, a kormányhatározatokban, a jogszabályokban, parancsokban és utasításokban rögzített feladataikat. Ez évben a felsőbb szintű jogszabályok, az irányító szervek határozatait és a belügyi döntések megvalósítására 6 miniszteri rendeletet, 46 miniszteri utasítást és parancsot adtak ki. Közöttük egyre nagyobb számban szerepelnek azok a rendelkezések, amelyek az állam- és közbiztonság alaptevékenységi feladatait hatékonyabb ellátásának, az államigazgatási munka egyszerűsítésének soron levő feladatait, és amelyek a belügyi tevékenységnek a politikai, társadalmi fejlődés követelményeihez való mind hatékonyabb hozzáigazítását szolgálták.

Az irányító és vezetői munka minden szintjén kiemelt figyelem irányult a kongresszusi határozatok végrehajtására, a beszámoltatások és az ellenőrzések tervszerűségének növelésére, a meglévő szervezeti lehetőségek jobb hasznosítására, a szervezete fejlesztés hatáskörének növelésére, a személyi, anyagi, technikai feltételek biztosítására, és ha a szükség úgy kívánta, bátrabban került sor az erő, az eszközök ideiglenes vagy tartós átcsoportosítására is. Mindezek jelentős segítséget biztosítottak mind a központi, mind a területi rendőri szervek, a határőrkörletek és a megyei tűzoltó-parancsnokságok sokrétű tevékenységének egyenletes továbbfejlesztéséhez.

A BM feladatainak megoldásában jelentős támogatást bizto-

sított számunkra az a segítség, amelyet a Belügyminisztérium és szervei az MSZMP központi, budapesti és megyei bizottságaitól, valamint a Belügyminisztérium központi és területi szerveinél működő pártszervektől, pártalapszervezetektől, KISZ- és szakszervezeti bizottságoktól kaptak. Amikor most a Belügyminisztérium vezetése nevében elismeréssel és köszönettel emlékezem meg a pártszervek és pártalapszervezeteknek a XI. kongresszus határozata végrehajtásának szervezésében, az állomány politikai felkészültségének, szilárd helytállásának formálásában végzett munkájáról, egyben szeretném kérni, hogy az elkövetkező feladataink végrehajtásához is nyújtsanak aktív segítséget.

A következőkben a Belügyminisztérium egyes szolgálati ágainak tevékenységéről adott áttekintést az államtitkár, olyan kérdésekről, amelyek nemcsak az 1979-ben végzett munka, hanem a jövő tennivalói szempontjából is figyelmet érdemlőek.

Ennek összegzéséeként megállapította: a belügyi szervek ez év folyamán is folyamatosan és kiegyensúlyozottan dolgoztak az állam- és közbiztonsági feladatok teljesítésén, a szocialista törvényesség további szilárdításán, az ügyintéző és rendészeti munka színvonalának emelésén. Mind az állambiztonsági, mind a rendőri büntetőszervek jelentős erőfeszítéseket tettek a bűnözés megelőzésére, visszaszorítására, s ennek eredményeként több területen — a meglévő gondok mellett is — kedvező változások következtek be.

A vezetés és a végrehajtás valamennyi szintjén fokozódtak az erőfeszítések. Az eredmények alapján joggal állapítható meg, hogy a kitűzött feladatokat a célokkal és a lehetőségekkel összhangban teljesítette a BM állománya.

Pártunk Központi Bizottságának a XII. kongresszusra kiadott irányelvei az előttünk álló időszak fő feladataként jelölték ki, hogy eddig nagy vívmányainra támaszkodva, erősítsük tovább társadalmunk szocialista vonásait, szilárdítsuk a termelés, az életszínvonal és az életkörülmények területén elért eredményeket, és biztosítsuk népgazdaságunk fejlődését, szocialista építőmunkánk sikeres folytatását. A dokumentum célul tűzi ki, hogy a belügyi szervek a lakossággal, az önkéntes segítők széles körével szorosan együttműködve gondoskodjanak a közbiztonság, a közbiztonság további szilárdításáról, és saját munkánk továbbfejlesztésével segítsük a békés építőmunka feltételeinek biztosítását. E megítélés elvárás a jövőben a BM kommunisztái és egész személyi állományát újabb és jelentős feladatok elé állítja, amelyeknek a következő ötéves szakaszra vonatkozó konkrét tennivalóit a jövőben részletesen ki kell dolgoznunk.

A végrehajtásra váró feladatok teljesítése személyi állományunktól fokozott erőfeszítéseket kíván — hangsúlyozta befejezésül az előadó. — Ezért a parancsnoki gondoskodás jelentőségét külön is szeretném hangsúlyozni, egyben felkérni a párt-, a KISZ- és szakszervezeti szerveket, hogy a jövőben fokozottan segítsék a parancsnokok munkáját. Karolják fel a jó kezdeményezéseket, a hatékony munkát célzó intézkedéseket.

Az országos parancsnoki értekezleten felszólalt Benkei András belügyminiszter. Tolmácsolta Kádár János elvtársnak, az MSZMP KB első titkárának üdvözlését, aki erőt, egészséget és sikereket gazdag új évet kívánt a Belügyminisztérium személyi állományának.

A belügyminiszter elmondta, hogy az előterjesztett beszámoló kollektív munka eredménye, amelyben áttekintés készült a Belügyminisztérium munkaeredményeiről, s ugyanakkor utalás történt a meglévő gondokra.

Visszatekintve az elmúlt évek munkájára, megállapítható, hogy a Belügyminisztérium személyi állománya szolgálati feladatait növekvő hatékonysággal, mind eredményesebben végezte, élni tudott azzal a lehetőséggel, amit a párttól, a kormánytól, a dolgozó néptől kapott. Megköszönte az MSZMP, a KISZ, a Közalkalmazottak Szakszervezete belügyi szervezeteinek azt a segítséget és támogatást, amelyet nap mint nap nyújtottak a politikai és szakmai feladatok időarányos teljesítéséhez, a személyi állomány mozgósításához, cselekvési egységének megerősítéséhez.

A továbbiakban néhány aktuális kérdéstről adott tájékoztatást, majd bejelentette, hogy dr. Gerendai László vezérőrnagyot, a Győr-Sopron megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét és M. Szabó István vezérőrnagyot, a Szolnok megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét 1979. december 31-i hatállyal nyugállományba helyezte. Ismertette a két főkapitány tiszteletre méltó belügyi szolgálatellátásának jelentősebb eseményeit, köszönetét fejezte ki eredményes munkájukért.

Az országos parancsnoki értekezlet a nyugállományba helyezett tábornokok búcsúzó szavaival ért véget.

December 20-án parancsnoki értekezlet keretében értékelte a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság az állami tűzoltóság káder- és személyzeti munkáját; a tűzvédelem ágazati irányításának tapasztalatait és az ezekből eredő feladatokat; valamint az állami tűzoltóság szakhatósági tevékenységét.

A három téma előadói Horváth Károly és dr. Héra Attila tű. alez.-ek, a BM TOP osztályvezetői és Faragó János tű. alez., a BM TOP osztályvezető-helyettese voltak.

Az eseményen megjelent és a tanácskozás elnökségében foglalt helyet Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának titkára, dr. Németh Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa és dr. Gunde Ákos, az MSZMP BM 2-es Bizottságának titkára.

Varga Károly tű. ezds., országos parancsnok nyitotta meg az értekezletet és kifejezte reményét, hogy a tanácskozás eredményesen elősegíti majd a feladatok egységes értelmezését és végrehajtását.

AZ ÁLLAMI TŰZOLTÓSÁG KÁDER-ÉS SZEMÉLYZETI MUNKÁJA tovább fejlődött a négy évvel ezelőtti legutóbbi országos értékelés óta. A XI. pártkongresszus, valamint az MSZMP KB és a Minisztertanács kapcsolatos határozataiban s a végrehajtásuk tárgyában kiadott miniszteri és miniszterhelyettesi parancsokban foglaltak szerint alapjában eredményesen segítette elő testületünk tevékenységét. Az állomány helytállásában kétségkívül ez is tükröződik.

Az elmúlt években fokozott feladatok elé állította az e tevékenységben résztvevőket az új szolgálati rendszerre való áttérés, valamint a hivatásos és kinevezett polgári állomány képesítési követelményeinek rögzítése, s az emiatt szükségessé váló beiskolázásokkal összefüggő tennivalók is.

Az új szolgálati rendszerre való áttérés káder- és személyzeti feladatait általában az elvárásoknak megfelelően oldották meg. A tiszthelyettesi és tisztségi állomány mintegy kétharmada 1—5 éves szolgálatot teljesítő 35 éven aluli. 1977—78-ban csaknem 26 ezer tűz- és káreset felszámolásában működtek közre eredményesen, s többször kiemelkedő helytállást tanúsítottak.

Kedvező, hogy az újonnan jöttek jelentős hányada érettségizett, illetve szakképesítést szerzett. Ugyanakkor a felvételi és a nevelőmunka bizonyos fogyatékoságai-

ról árulkodik, hogy egy részük hajlamos a fegyelmetelenségre, anyagias és hiányos politikai felkészültségű. Az értékelés a továbbiakban a tiszt- és tiszthelyettes- és az alapfokú képzés nem kielégítő hatékonyságának hátrányos következményeit részletezi. Mint hangsúlyozza, e tekintetben több éves a lemaradásunk, s a Szovjetunióban meg az NDK-ban lehetővé vált felsőfokú szakemberképzés csak részben enyhítette a nehézségeket.

Tisztképzésünk fokozatosan fejlődött ugyan, de még ma is elmarad a gyakorlati életre nevelés követelményeitől.

A kívánatosnál kevesebben végezték el a tiszthelyettesi iskolát: a fővárosi és a megyei alapfokú tanfolyamok pedig csupán kényszerű megoldásnak bizonyultak, egyre inkább érződik az objektív okok miatt immár több mint két évtizede nem működő alapfokú tűzoltó-szakiskola hiánya.

A kádermunka legfontosabb célja, hogy minden beosztást arra alkalmas személyek töltsenek be, s az állomány fiatal tagjai mihamarabb hivatásukat szerető és felkészült tűzoltókká váljanak.

Az általában eredményes felvételi munka ellenére a fővárosban és néhány megyében nem sikerült teljesen megszüntetni a létszámlhiányt. Ezzel egyidejűleg a felső korhatár elérésével, illetve egészségi okokból vagy kérelmükre számosan

nyugállományba kerültek, és pótlásukról is szükséges gondoskodni.

A parancsnokoknak hatáskörükben érvényesíteniük kell azt a belügyi állásfoglalást, hogy azok, akik alkalmasak rá, és vállalják, 55 éves koruk betöltése után is szolgálatot teljesítsenek, s hogy a kérelemre történő nyugállományba helyezésekre csak kivételesen indokolt esetekben kerüljön sor.

Az értékelés következő része részletes áttekintést ad a vezető-parancsnoki, a fő-tiszt- és tiszt- és zászlósi és a tiszthelyettesi, valamint a kinevezett polgári állomány helyzetéről és a további tennivalókról, s ennek kapcsán a legsürgősebb feladatnak minősíti az utánpótlás körültekintőbb megszervezését és bázisának kiszélesítését. Hiszen például a területi szervek vezetői állományának mintegy 31%-a 51 év feletti, és a tiszthiány is számottevő. Éppen ezért maradéktalanul ki kell használni a tiszti iskola nem túlbő létszámkeretét; el kell érni, hogy jövő ősszel az Ybl Miklós Műszaki Főiskola tűzoltó-üzemmérnöki karán megfelelő összetételű hallgatóság kezdje meg tanulmányait, s az elsőévesek egyharmada tűzoltó tiszthelyettesek közül kerüljön ki.

Halasztást nem tűrve be kell iskolázni mindazokat, akik a képesítési követelmények teljesítése és kellő szakmai gyakorlat alapján magasabb beosztások ellátására is alkalmasak, és e tekintetben a testület érdekeit is messzemenően figyelembe szükséges venni, vagyis olyanok is kerüljenek beiskolázásra, akiket nem az adott, hanem más szolgálati helyeken lehet majd foglalkoztatni.

Ugyancsak tovább kell szorgalmazni egyetemi és főiskolai végzettségűek felvételét, a képesítés azonban feleljen meg a konkrét követelményeknek.

Az érettségizett zászlósok és tiszthelyettesek köréből is lényegesen nagyobb mértékben kell kiválasztani a káderutánpótlást.

E tekintetben hatékonyabb nevelőmunka szükséges, hiszen közülük számosan azért húzódoznak a továbbtanulástól, valamint a magasabb beosztással járó nagyobb felelősségtől, mert úgy élik, jelenlegi körülményeik is megfelelőek.

Értessék meg velük, hogy fiatal korban kell megalapozniuk a jövőjüket testületünkben.

A kinevezett polgári állomány dicséretesen ragaszkodik testületünkhöz, hasznos munkát végez. Testületünkben ebben a kategóriában adódik lehetőség az arra alkalmas női dolgozók kiemelésére, és ezzel jobban kell élni a jövőben.

Az állami tűzoltóság fegyelmi helyzete megfelel az elvárásoknak. A fegyvelmésértékek túlnyomó hányada kisebb súlyú volt, nyugtalanító viszont, hogy 15 fő ellen zömmel közlekedési vétség miatt büntetőeljárás indult.

Az értékelés befejező része arról tájékoztat, hogy a képesítési követelmények alapján beiskolázásra kerülők közül számosan már megkezdtek, illetve ez év folyamán kezdik meg tanulmányaikat, s hogy 1979-ben az állomány 36%-a részesült valamilyen elismerésben.

Az országos parancsnok megnyitóját mondja

részt vevő megyei parancsnokok egy csoportja

delmi jellegű észrevételeket, néhány alkalommal a végrehajtás felfüggesztésével, illetve módosítás kezdeményezésével kellett kezdeményezni az ágazati érdekekkel ellentétes döntést.

A minisztériumoknál és országos főhatóságoknál tartott általános felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai összességükben kedvezők. Mindamellett bizonyos hiányosságok is felszínre kerültek. Így például néhány minisztérium tűzvédelmi ellenőrzései ritkábbak a szükségesnél és nem elégségesen hatékonyak, a tűzvédelmi vezetőket nem önálló munkakörben foglalkoztatják, és csak részben hajtották végre a tűzvédelmi szakisvizsgáztatásokkal kapcsolatos fel-

A TŰZVÉDELMI ÁGAZATI IRÁNYÍTÁSI TAPASZTALATAINAK ÖSSZEGEZÉSÉT ÉS AZ EBBŐL ADÓDÓ FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁT — mutatott rá a beszámoló — az is időszzerűvé teszi, hogy folyamatban van a 4/1974-es BM számú rendelet felülvizsgálata. A jogszabálymódosítást követően tovább szélesedik a tűzvédelemben tevékenykedő szervek önállósága a megfelelő védekezési módok megválasztásában, és ez fokozott követelmények elé állítja az irányítást végzőket is. Az anyag a továbbiakban a tűzvédelmi ágazati irányításhoz rendelkezésre álló eszközöket és módszereket szemléltesz, hogy az előbbiekből közül a kormányzati tevékenység a legfontosabb.

A tűz elleni védekezésre és a tűzoltóságra vonatkozó alapvető jogszabályok kiadása óta — kivéve a tűzoltósággal kapcsolatos rendelkezéseket — a közepes és magasabb szintű tűzvédelmi szolgálat utólagos munkái ügyében hoztak kormányzati döntést. Ennek végrehajtását folyamatosan figyelemmel kísérik szerveink, és több alkalommal tették jelentést a végrehajtás elhúzódsáról.

A közelmúltban hozott néhány kormányzati döntés a tűzvédelmet is érinti. A ceruházásokkal kapcsolatos hatósági jogszövegek felülvizsgálatára, valamint az ágazati közlekedési szabályozásra vonatkozó minisztertanácsi határozatok a tűzvédelem szabályozási rendszerében is alapvető felülvizsgálatot tettek szükségessé. A kiadásra kerülő rendelkezések várhatóan változásokat tesznek szükségessé a tűzvédelmi tevékenységben. Emellett a tűzvédelmet is érintő több egyedi ügyben is hoztak MT határozatokat, így például a paksi atomerőmű meg a bicskei hőerőmű tárgyában, és ezek is jelentős feladatokat hárítanak szerveinkre.

A különböző szintű népgazdasági tervek

és az állami költségvetés előkészítésében a BM TOP is megfelelően bekapcsolódik.

Ezzel összefüggésben a fejlesztési igényeket összhangba kell hoznunk a népgazdaság teherbíró képességével és ez egyébként jogos követelmények mérseklését vonja maga után.

A tűzvédelem érdekeinek hatékonyabb érvényesítése szükségessé teszi, hogy a jövőben szélesebb körű és alaposabb információkat szerezzünk a népgazdaság egyes ágazatainak fejlesztésére vonatkozó országos és helyi tervekről, elképzelésekről.

A tűzvédelem ágazati irányításának egyik legfontosabb eszköze a jogi szabályozás. Az 1973—74-ben kiadott alapvető jogszabályaink átfogó jelleggel és hosszabb távra szabályozták a tűzvédelmi viszonyokat. A három jogszabály közül a két magasabb szintű változatlanul hatályban van, a 4/1974-es BM sz. rendeletet elsődlegesen gazdaságossági szempontok és az időközben bekövetkezett technikai fejlődés miatt kell több mint öt évvel hatályba lépése után módosítani. Keretjelleghenél fogva nagy fokú önállóságot adott az érintettek számára, és ezért is alkalmazható jogszabálynak bizonyult. Ezt igazolja, hogy a tárcák közül a módosításra vonatkozó javaslatlétel során mindössze az ÉVM és a MÉM kívánt alapvető változtatásokat.

Az alapvető jogszabályok végrehajtásaként több fontos BM TOP szintű szabályozás is kiadásra került az elmúlt években. A Parancsnokság ezzel összefüggő tevékenységében az utóbbi időben kiemelkedő helyet kapott a szabványosítási tevékenység, és ennek szerepe várhatóan növekedni fog. Ezért még inkább szükségessé válik, hogy a területi tűzoltószervek is tevékenyebben vegyék ki részüket ebből a munkából.

A jelenleg hatályban levő tűzvédelmi ágazati szabványokat 1968—73 között bocsátották ki, felülvizsgálatot és korszerűsítésük mindenképpen indokolt.

Az alapvető jogszabályok hatályba lépése óta jelentősen megélnékült a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek tűzvédelmi tevékenysége. A tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatok és a tűzvédelmi szervezetek ezeknek megfelelő kialakítása előnyösen éreztette hatását, s ebben az állami tűzoltóságok is megfelelő segítséget adtak.

A BM TOP évente mintegy 15—20 kormány- és magasabb szintű szabályozás, 25—30 miniszteri rendelet és utasítás, továbbá több mint 50 KGST-, országos, illetve ágazati szabvány tervezetének kidolgozásában működik közre. Az érintett szervek általában figyelembe veszik a tűzvé-

Horváth Károly t. alez. vitaindító beszédét tartja

Dr. Héra Attila t. alez. az irányító munkáról beszélt

adatokat. Indokoltnak látszik, hogy a jövőben az ágazati ellenőrzés keretében értékeljék egy-egy tanácsi szerv tűzvédelmi helyzetét, miután a jelenlegi módszer nem bizonyult eléggé hatékonynak.

A minisztériumok és országos hatáskörű szervek tűzvédelmi feladataik ellátásáról szóló tájékoztatóinak többsége jól felhasználható a további értékeléshez. Évről évre visszatérő gond viszont, hogy nem adnak pontos tájékoztatást a tűzvédelmi szakisvizsgáztatásokról.

A tűzvédelmi kutatómunka is szervezésre és ágazati irányításra, e téren a jövőben feltétlenül hatékonyabbá kell tenni Parancsnokságunknak a tárcánál folyó ilyen irányú tevékenység irányítását és koordinálását is.

A tűzvédelmi szervezetek tagjainak képzésében és továbbképzésében is jobban érvényesülnie kell az ágazati irányításnak, meghozzá abban is, hogy csak a célnak megfelelő szak- és tankönyveket adhassanak ki.

A tűzvédelmi szervezetek kialakítása általában megfelel a rendelkezéseknek, s a gazdasági vezetők és az e szervezetekhez tartozók többsége becsülettel eleget tesz feladatainak. Még mindig tapasztalható azonban, hogy közülük néhányan a tárca vagy a vállalat vélt érdekeit szembeállítják a tűzvédelem érdekeivel.

Az értékelés befejező része a tűzvédelem arra érdemes társadalmi munkásainak fokozottabb elismerését sürgette, miután a közelmúltban kiadott belügyminiszteri rendelet jó kereteket ad ehhez; áttekintette a tűzvédelmi felvilágosító és propaganda-munka eredményeit, és célszerűnek minősítette a területi tűzoltószervek erőtelje-

Faragó János t. alez. a szakhatósági tevékenységről szolt

sebb bevonását az ágazati irányítással összefüggő részfeladatok ellátásába.

AZ ÁLLAMI TÜZOLTÓSÁG SZAKHATÓSÁGI TEVEKENYSÉGÉRŐL szóló beszámoló áttekintést adott annak jelenlegi helyzetéről, az általánosságban jellemző hiányosságokról és az eredményesebb munkát gátló egyéb körülményekről, majd összegezte a tevékenység céltudatos fejlesztéséhez szükséges feladatokat.

A tűz megelőzésben dolgozó személyi állomány általában becsülettel eleget tesz kötelezettségeinek, politikai és szakmai végzettsége azonban több megyében még nem elégíti ki az új képesítési követelményeket.

Néhány parancsnokságon gondokat okoz a megfelelő utánpótlás hiánya és általában kevés a felsőfokú műszaki képesítésű tiszt.

Az eredményes munka tárgyi feltételei közül általánosan nehézségeket okoz a külföldi jogszabályokkal, szabványokkal való ellátás, számos helyen a szakirodalommal való ellátottság sem kielégítő. De kevés a tűzvédelmi szakhatósági munkát segítő információ is.

Az állami tűzoltóság szervei évente 23 ezernél több szakhatósági eljáráson vesznek részt.

A nagyszámú ügyintézés mellett még mindig jelentős többletmunkát okoz, hogy a tervezők és beruházók hiányosan ismerik a vonatkozó jogszabályokat és emiatt sok esetben indokolatlanul fordulnak a tűzvédelmi hatóságokhoz.

Dr. Németh Ferenc hozzászólásában a személyzeti munka növekvő feladatait emelte ki

Több megyei és a fővárosi parancsnokság tájékoztatót tartott az érdekelteknek a szóban forgó témáról és ezek során hasznos eszmecserére nyílt módjuk.

A tűzvédelmi hatóságok általában jó munkakapcsolatokat alakítottak ki a tervezőintézetekkel meg az engedélyező hatóságokkal, mindenütt lehetőséget adnak a konzultálásra.

Ennek ellenére nem ritkán a tervezők meg alapozatlan, sablonos, illetve a valósággal ellentétes nyilatkozatot tesznek a tűzvédelmi követelmények teljesítéséről. Az ebből származó hibák gyakran csak a használatbavételkor vagy pl. takart berendezések esetén csak később derülnek ki, s kijavításuk műszakilag már sokszor megoldhatatlan.

A jövőben feltétlenül határozottabb fellépés szükséges az ilyen felelőtlen eljárások ügyében. Az építési hatóságok helyenként indokolt esetekben sem igénylik a tűzvédelmi szakhatósági állásfoglalás beszerzését, vagy a tett előírásokat egyszerűen kihagyják a határozatukból.

Szerveink szakhatósági tevékenységében javulás tapasztalható, az eljárási szabályok egységesen érvényesülnek. Általános a törekvésük a tűzvédelmi követelmények gazdaságos, reális érvényesítésére, főként Csongrád, Fejér, Győr, Hajdú és Heves megyékben, valamint Budapesten.

A egyszerű állásfoglalást sok esetben a hiányos dokumentációk nehezítik vagy teszi lehetetlenné. Emiatt a tűzvédelmi hatóságok, helyesen, visszajuttatják az ilyen dokumentációkat vagy kiegészítésüket kérik.

Budapesten az építési hatóság még mindig követi azt a helytelen gyakorlatot, hogy az építési engedélyben kötelezi az ügyfelet a szakhatósági állásfoglalás utólagos megszerzésére és annak betartására.

A használatbavételi eljárások szabályai megfelelően érvényesülnek szerveink tevékenységében. Az eljárások jelentős részében azonban az épületek készültési foka nem teszi lehetővé a szakhatósági állásfoglalást. Bizonyos tervezők és beruházók pedig olyan színben tüntetik fel mulasztásaikat, hogy a tűzvédelmi hatóság a felelős a használatbavétel elhúzódsáért, és ráadásul ezt olykor a rádió vagy a sajtó nyilvánossága előtt hangoztatják.

A hatályos rendelkezések figyelmen kívül hagyása nemegyszer súlyos következményekkel, pótlólagos kiadásokkal jár, meghozza több megyében azért, mert szakhatósági hozzájárulás nélkül adták meg a használatbavételi engedélyt.

A létesítésekkel kapcsolatos eltérésien-gedély-kérelmek leggyakrabban létesítmények tűztávolságára, valamint a tűzszakaszok kialakítására és a tűzgátló elválasztására vonatkoznak. Első fokú szakhatósá-

gaink az ilyen ügyek többségében szakszerűen járnak el. A sok szabvány- és rendeltmódosítást azonban nem mindig képesek eléggé rugalmasan alkalmazni. Emellett olyan módosítások is szükségesek, amelyek a tűzvédelmi szempontok betartása esetén gazdaságosan teszik lehetővé az új építési technikák és technológiák variabilitását és felhasználhatóságát. A jelenlegi jogszabály- és szabványkorszerűsítési munkák során ennek megvalósítására is törekszik Parancsnokságunk.

A beszámoló továbbiakban a beépített tűzvédelmi és tűzjelző berendezések tervezése és használatbavétele kapcsán rámutatott, hogy nincs megoldva a tervezési jogsultság és a javítás, karbantartás sem. Szükség ezért nyilvántartásba venni a tervezhető és beszerezhető berendezések adatait.

Az egyedileg alkalmazásra kerülő gépek, berendezések, szerkezetek, anyagok stb. engedélyezése ügyében általában kellő körültekintéssel járnak el hatóságaink, az eltérési engedélyk ügyében azonban a jelenleginél több műszaki információ volna szükséges.

Az építési anyagok, szerkezetek és építési módok EMI-minősítéséről adott rendszeres tájékoztatások egyelőre csupán a tűztechnikai jellemzőkre szorítkoznak. A kapcsolatok további erősítésével elérhető azonban, hogy kellő műszaki információt is kapjon a BIM TOP az új anyagokról és szerkezetekről. Ennek birtokában azután mindkét szempont alapján nyilvántartás készülhet a forgalomban levő engedélyezett építési anyagokról és épületszerkezetekről.

A tívustervek tartalma általában tisztázódik a programegyeztető hatósági tárgyalásokon, s a tűzvédelmi rendelkezések a kiviteli tervezés során döntő többségükben érvényre jutnak. Gondokat okoz azonban, hogy a jogszabályokban és szabványokban időközben bekövetkezett változásokat nem vezeték át kellő időben a tervekben.

A közép- és lakóépületeknek több olyan tívusterve van érvényben, amely szerint a belső lépcsőházhöz megoldatlan füstelvezetésű zárt folyosós kapcsolódik.

Az ÉVM közlése szerint a VI. ötéves terv időszakában kerül majd sor ezeknek a tívusterveknek a kivonására.

Az értékelés befejezésül a BM TOP kapcsolatos tevékenységéről adott tájékoztatást, majd a tűzvédelmi követelményeknek a tervezési szempontok közé való felvételét sürgette. Ennek megfelelő szintű oktatása és gyakorlati alkalmazása nagyban elősegítené, hogy a tervezők, építők, de az engedélyező hatóságok is jobban lépést tartsanak a technikai fejlődés egyre növekvő követelményeivel, amely komplex szemléletű tűzvédelmet követel.

AZ ÉRTEKEZLETEN A FŐVÁROSI ÉS TÖBB MEGYEI parancsnok tett jelentést. A tanácskozáson felszólaló dr. Németh Ferenc egyetértett az elhangzottakkal, s rámutatott, hogy az állami tűzoltóság szervei is fontos szerepet töltenek be a közbiztonság, valamint a társadalmi és személyi tulajdon védelmében és az utóbbi években eredményesen hajtották végre a rájuk háruló feladatokat.

Hangoztatta, hogy minden szinten hatékonyabbá kell tenni a párt káderpolitikájának érvényesítését, és ennek szellemében szükséges többlet foglalkozni azzal a fiatal állománnyal, amely a közelmúltban került tés-tületünkbe.

Varga Károly t. ezds., országos parancsnok zárszavában hasznosnak és előremutatónak értékelte a tanácskozást.

SZOVJET BELÜGYI KÜLDÖTTSÉG LÁTOGATÁSA

Benkei András, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter meghívására 1979. december 10—14. között hivatalos baráti látogatást tett hazánkban a Szovjetunió Belügyminisztériumának küldöttsége. A küldöttséget *N. A. Scsolokov* hadseregtagbarnok, az SZKP KB tagja, belügyminiszter vezette.

A találkozó célja a magyar és szovjet belügyi szerv közötti együttműködés további szélesítése. Ennek megvalósítása érdekében egyezmény aláírására került sor.

A küldöttség vezetőjét a Parlamentben fogadta *Lázár György*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke és *Borbándi János*, a Minisztertanács elnökhelyettese.

A szovjet vendégek látogatásuk során megkoszorúzták a magyar és a szovjet hősök emlékművét.

A BUDAPESTI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG AKTÍVAÉRTEKEZLETE

1979. november 30-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság értekezletet tartott a Belügyminisztérium Központi Klubjában. Ez alkalommal részesültek elismerésben a társadalomra különösen veszélyes, súlyos bűncselekmények tetteseinek felderítésében és elfogásában eredményes munkájukkal kitűnt belügyi dolgozók, valamint társadalmi segítők.

A rendezvényen megjelent *Benkei András*, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter, *Cservenka Ferencné*, az MSZMP KB tagja, az MSZMP Pest megyei Bizottságának első titkára, *Gál Ferenc*, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője, *Kovács György*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, *Dr. Molnár Endre*, az MSZMP Budapesti Bizottságának titkára, továbbá a Belügyminisztérium, illetve a Budapesti Rendőr-főkapitányság és a Pest megyei Rendőr-főkapitányság párt- és szakmai vezetői.

Dr. Vincze Lukács vezérőrnagy, budapesti rendőr-főkapitány köszöntötte a résztvevőket, majd *dr. Siklói György* vezérőrnagy, a BM Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének bűnügyi helyettese tett jelentést a bűnüldözés alakulásáról és a bűnüldözés helyzetéről.

A beszéd elhangzása után felolvasták a Magyar Népköztársaság belügyminiszterének parancsait. A résztvevőkkel ismertették, hogy a Belügyminisztériumban végzett több évtizedes eredményes munkájának elismeréséül a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa kinevezte vezérőrnaggyá *dr. Csiba István* ezredest, egyidejűleg a belügyminiszter — 1979. december 1-i hatállyal — a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője bűnügyi első helyettesének nevezte ki.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa — a belügyminiszter előterjesztése alapján — a kiemelkedően súlyos bűncselekmények tetteseinek felderítésében és elfogásában végzett eredményes munkája el-

ismeréséül főbb belügyi dolgozót előléptetett, illetve kitüntetett.

A rendőri munka segítése terén végzett eredményes tevékenysége elismeréséül a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát kapta *Mocsári József*, *Tanáki Pál*, *Várszegi György*, a Közbiztonsági Érem

arany fokozatát pedig *Kapási Ferenc* munkásőr. Több belügyi dolgozó — köztük *Urányi Mihály* tűzoltó hadnagy — és társadalmi segítő dicséretben és jutalomban részesült. Az elismeréseket *Benkei András* belügyminiszter adta át.

T. T.

PARANCSA

**A GYULAI KÁROLY RENDŐR FŐTÖRZSŐRMESTER ÉS SZALÓCZI ELEK SÉRELMERE ELKÖVETETT EMBERÖLÉS EREDMÉNYES FELDERÍTÉSÉBEN RÉSZT VEVŐK MUNKÁJÁNAK ELISMERÉSÉRŐL
BUDAPEST, 1979. NOVEMBER 30.**

1979. július 10-én éjjel ismeretlen tettesek különösen kegyetlen módon megölték Gyulai Károly rendőr főtörzsőrmestert, aki a Budapest XVIII. kerület, Vörös Hadsereg útján, a Steinmetz-szobornál rendőri hivatását teljesítette. Szolgálati pisztolyát tárrakkal és löszszerrel együtt elrabolták. Áldozatuk holttestét elhurcolták, majd elásták.

A magánéletében és a szolgálat ellátásában egyaránt fegyelmezett, szorgalmas rendőr meggyilkolása érthetően mély felháborodást váltott ki a lakosság széles körében és a fegyveres testületek személyi állományában.

A BM Országos Rendőr-főkapitányság irányításával széles körű nyomozás indult a tettesek felderítésére. A munkában a Budapesti Rendőr-főkapitányság szorosan együttműködött a Pest megyei Rendőr-főkapitánysággal, a BM Forradalmi Rendőri Ezredtől, egyes megyei rendőr-főkapitányságoktól és a BM iskoláitól vezényeltelkekkel, a nyilvántartó szervekkel, a határőrséggel, a tűzoltósággal, a munkásőrséggel. A nyomozás nélkülözhetetlen feltételét jelentette a híradástechnikai és ellátó szervek aktív támogatása. Velük egy sorban valamennyi megyei rendőr-főkapitányság fontos és alapos ellenőrző munkát végzett.

A parancsnokok következetes irányító munkája, a bűnügyi szol-

gálat és a szolgálati ágak összehangolt tevékenysége, a személyi állomány áldozatkész feladatellátása a gyilkosok felderítését eredményezte. A tettesek a rendőr megölése útján szerzett lőfegyverrel további súlyos bűncselekmények elkövetését tervezték. A bűnözőcsoport más, súlyos élet- és vagyonbiztonságot sértő bűncselekmények elkövetésével is alaposan gyanúsítható.

Néhány nappal a rendőrgyilkosság után, július 14-én újabb súlyos bűncselekmény történt a fővárosban. Ismeretlen tettes lakásán megölte Szalóczy Elek 72 éves ferences rendi szerzetest, és pénzt, értéktárgyait elrabolta.

A tervszerűen és összehangoltan végzett nyomozás ez ügyben is eredményre vezetett. A bűntettelt előleletű tettes személyét megállapították, és az illető előzetes letartóztatásba került.

A két – a társadalomra kiemelkedő veszélyességű – bűntett eredményes felderítésében részt vevő központi szervek, a budapesti és valamennyi megyei rendőr-főkapitányságnak, a velük együttműködő szervek állományának, az önkéntes segítőknek szakszerű, fáradtságot nem ismerő munkájáért elismerésemet fejezem ki.

BENKEI ANDRÁS
belügyminiszter

December 6-án egész napos tanácskozást tartottak a Vasutasok Szakszervezete Benczúr utcai székházában.

A tanácskozás része volt a munkavédelmi főfelügyelők soros továbbképzésének, melyet a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság és a SZOT munkavédelmi osztálya közösen szervezett. A tanácskozáson részt vettek az ágazati-iparági szakszervezetek, a szakszervezetek budapesti és megyei tanácsainak munkavédelmi főfelügyelői, a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság vezetői, valamint a fővárosi és megyei tűzoltóparancsnok-helyettesek.

A program 10.30-kor kezdődött, Répa Imre, a SZOT munkavédelmi osztálya helyettes vezetőjének köszöntő szavaival.

Ezután Főcze Lajos, a SZOT munkavédelmi osztályának vezetője tartott előadást az 1980–81-es év munkavédelmi feladatairól, s az új munkamódszerekről. Varga Károly t. ezredes, országos parancsnok előadásában a BM Tűzoltóság és a SZOT között fennálló munkakapcsolatról beszélt. Elemmezte, hogy a két szervezet területi munkája hol kapcsolódik és hol kapcsolódhat még az eredményesség érdekében. Szólt az együttműködés új oldalairól is.

Az előadások után került sor a megjelent szakemberek hozzászólásaira, s a tapasztalatcserére.

A csaknem egész napos program a tanácskozás elnökének összefoglalójával zárult.

(T.)

A FOTÓ OPTIKA ISZ Audiovizuális Stúdiója elkészítette az „Önkéntes és vállalati tűzoltóságok versenyszabályzata” című, 72 színes diaokockából álló, hangosított sorozatát.

A program irányára 2350 Ft.

Felhívjuk a vállalati tűzoltóságok, valamint az önkéntes egyesületek figyelmét, hogy a diasorozatot a következő címen rendelhetik meg: 1374 Bp. 5. Pf: 604.

A megrendeléseken tüntessék fel, hogy a hanganyagot kazettán vagy orsós, kettő-, illetve négysávós formában kérik.

**BM TOP Személyzeti
és Tanulmányi Osztály**

Győr-Sopron megyében vállalták, teljesítik

Szocialista módon dolgozni, élni és tanulni! Ennek az egységet alkotó hármas programnak a megvalósítását tűzték ki célul azok a szocialista csoportok, amelyek tavaly január elején a megye tűzoltóságának személyi állománya alakított meg, miután csatlakozott a kapuvári városi parancsnokság pártalapszervezetének kezdeményezéséhez.

Pár évvel ezelőtt Pest megyében a százhalmibattai parancsnokságon is létesültek ilyen közösségek. Akkor részletesebben is beszámoltunk róla, hogy csupán annyiban különböznek a szocialista brigádoktól, amennyiben a szolgálati viszony és területünk feladatkörének sajátosságai ezt indokoltá teszik.

A Győr megyei tűzoltóságok szocialista csoportjai is aránylag rövid idő alatt igazolták létjogosultságukat. A pártvezetőségek és a parancsnokok egybehangzó véleménye szerint valójában nem lesz vesztese a versengésüknek. Az 1980. április 4-én esedékes eredményhirdetés alkalmával — az értékelésben részt vesznek a párt- és KISZ-vezetőségek is — minden jel szerint arról számolhatnak be majd, hogy mind egyik csoport hozzájárult egységén a politikai aktivitás fokozásához, a szolgálati feladatok színvonalasabb és fegyelmezettebb ellátásához és a közösségi szellem elmélyítéséhez. Továbbá: becsülettel teljesítették azokat a vállalásokat is — köztük szép számmal munkafelajánlást is — amelyek 1980 tavaszának kiemelkedő jelentőségű eseményei: a XII. pártkongresszus és felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére tettek.

Csak az lehet tagja a szocialista csoportnak, aki fegyelmezetten eleget tesz a szolgálati kötelemeknek. Így pl. bizonyos kisebb súlyú fegyvelemsértések ismételt elkövetése esetén az elkövetőt kizárják a csoportból. A tűz- és káreseteknél tanúsított helytállás, a különféle újítások és észszerűsítések kezdeményezése, a célszerű energiatakarékoság, az újonnan állományba kerülők patronálása, az önkéntes és vállalati tűzoltók versenyekre való felkészítése, a baleset- és munkavédelmi előírások betartása és betartatása egyaránt szempontot adnak a végső értékeléshez.

A csoportok tagjai részt vesznek a szervezett pártoktatásban; politikai és szakmai ismereteiket különféle vetélkedőkre való felkészüléssel is gyarapítják; kö-

zös kulturális programokat rendeznek, például múzeumlátogatást vagy egy-egy kiállítás megtekintését.

Az új családi otthon építő tűzoltók mindenkor számíthatnak a csoport tagjainak segítőkészségére, és ezt adandó alkalommal viszonyozzák is. A nyugállományú tűzoltók ügyes-bajos dolgaival a csoportok is foglalkoznak, ezenkívül bekapcsolódtak a véradozozgatóba, és családi kirándulásokot is rendeznek.

Havonta csoporttertekezeseken értékelik a vállalt feladatok teljesítését, majd az eredményt beírják a naplóba. A verseny sorrendjét egységes pontozás alapján fogják eldönteni.

Legnagyobb közös vállalkozásuk a győri gyakorló-pálya létesítése. A megyei parancsnokság vezetése módot adott rá, hogy a tiszték és a beosztottak egyaránt ötletekkel és javaslatokkal járuljanak hozzá a legjobb megoldások kiválasztásához, és a tervek ezek figyelembevételével készítették el.

A megye minden állami tűzoltója egy-egy munkanapot vállalt az építés segítésére. Ennek is köszönhető, hogy a 105×140 m-es alapterületű pályát már bekerítették, és kapuja is van.

Kapuvár tanácsa a várossá alakulás 10. évfordulója alkalmából eredményes társadalmi munkájáért a Pro urbe Kapuvár (Kapuvár városáért) kitüntetés adományozta az itteni tűzoltó-parancsnokságnak. Mindebből derekasan kivették a részüket a parancsnokság szocialista csoportjai is. Tavaly pl. közreműködtek a termál-fürdő építésében, elvégezték az 1. sz. iskola villanszerelését, szemléltetőeszközt — egy mini baromfiudvart — készítettek a város környéki, babóti óvodásoknak, 60 méteres kisvasutat építettek az öntési múzeum részére. S amire másutt is ritkán akadt példa, a szárföldi, veszkényi, babóti és vitnyédi önkéntesek szertára is az ő közreműködésükkel készült el. Emellett a házilag teljesen átépített laktanya kapuja — akárcsak a győri gyakorló-pálya — is méltán dicséri az ügyességüket.

A megyei parancsnokság kérésére a Mosonmagyaróvári Kötőtárugyár 3. sz. konfekcióüzemének Katona József brigádja vállalta, hogy soron kívül ezer trikót ké-

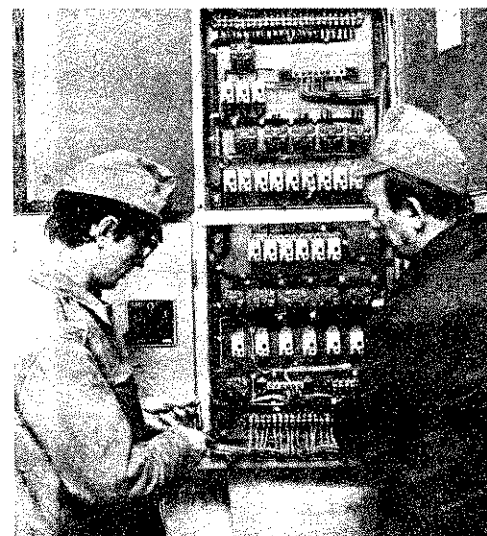
szít a megye úttörő-tűzoltóinak. Az eseménynek bizonyára folytatása lesz, hiszen a termelőüzemek szocialista brigádjaival kiépítendő kapcsolatok kölcsönösen hasznosak lehetnek mindkét fél számára.

S mindezzel még korántsem teljes a felsorolás. Az óvodák és iskolák tűzvédelmi patronálása is szerepel a mosonmagyaróvári csoportok vállalásaiban. Így például ellátogatnak a felső tagozatos osztályfőnöki óráira, a gyerekek számára tűzvédelmi témájú rajzpályázatot és fogalmazásversenyt hirdetnek. De ha kell, más módon is segítenek. A városi 11. sz. általános iskola úszómedencéjét is ők építették.

Marxista műveltségüket szervezett formában is gyarapítják. A marxizmus—leninizmus esti középiskola hét osztálya működik a megye parancsnokságain, közülük kettő Sopronban. Itt tanulópárokat szerveztek, és a törzs tagjai rendszeresen konzultálnak a hallgatókkal.

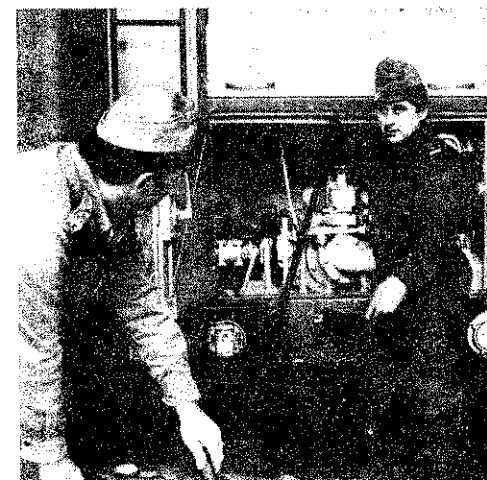
Híven a több éves hagyományokhoz, a soproniak is sok támogatást adnak a városi és járási IG-egységek tűzvédelmi kiképzési terveinek összeállításához, s ilyen célú vetélkedőket is rendeznek részükre.

A brennbergbányai úttörőtáborban tűzvédelmi filmvetítést és tűzoltóbemutatót

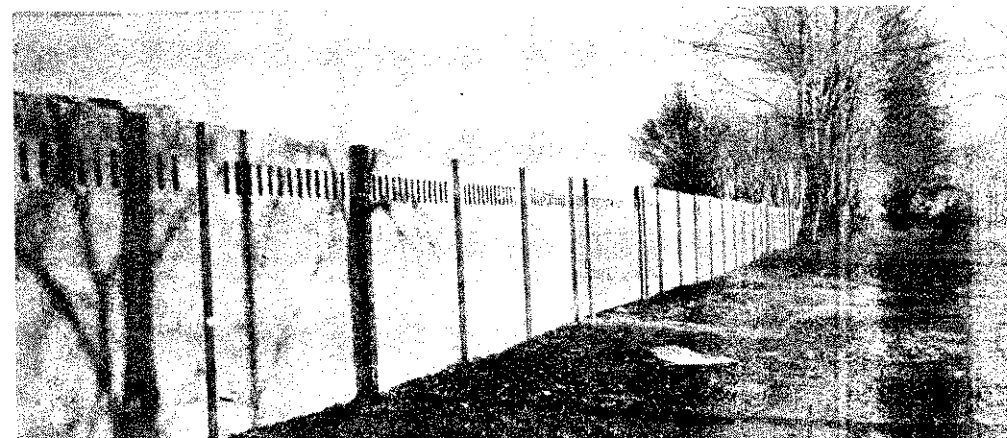

Varga Dezső tőrm.
és Ivánca Gyula tőrm.

Halász Gyula tőrm.

A kerítés már kész!

Osztályfoglalkozások Győrben

tartanak, s mindegyik soproni tűzoltó felajánlotta egy-egy önkéntes, illetve vállalati versenyraj felkészítését is.

A laktanya új szárnyának építéséből egy-egy szabadnapjukon vették ki a részüket.

A csornai parancsnokság kis kollektívája többek között a Népfront meg a járási TIT szervezésében tűzvédelmi témájú filmvetítések és előadások tartását vállalta. Emellett kétfordulós tűzvédelmi vetélkedő rendezésében is közreműködik. A résztvevők a téészek, áfészek, ipari szövetkezetek és állami gazdaságok dolgozói lesznek.

A győri tűzoltók a napokban végezték el

Kapuváron tanulópárok alakultak

A szárföldi új szertár

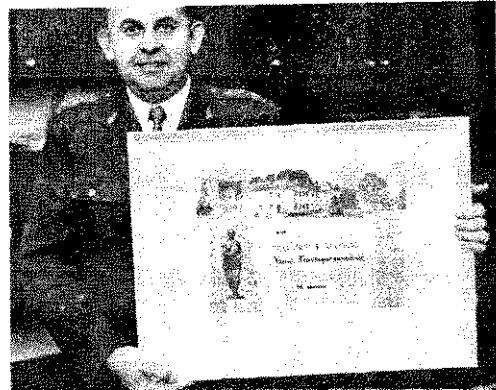
a laktanya nyílászáróinak javítását és mázolását.

Varga Dezső t.ő. t.ő. és Iváncza Gyula t.ő. t.ő. takarékosági célokból leszakszolták a szertár világítását, így a riasztások kivételével csak ott gyullad ki a fénycső, ahol éppen szükséges. Társaik az összes vonulószer belső terét is befestették.

Halász Gyula t.ő. t.ő. ésszerűsítése a TŰ-1-es fecskendő folyamatos habadagolását segíti elő.

Horváth Géza t.ő. t.ő. selejtes virágtartókat varázsolt újjá, és a tervek szerint április 4-én leplezik le alkotását, egy életnagyságú tűzoltószobrot.

Győrött, de bizonyára a többi parancsnokságon is a lakóhely tűzvédelmének se-

Makrai András t.ő. alez., kapuvári parancsnok

Megbeszélés a kötöttárugyár vezetőivel

A Katona József szocialista brigád

gítése is helyet kapott a vállalásokban: átvizsgálás, ha szükséges, figyelmeztetés, vagy jelentés a parancsnoknak.

Megszerte találkozókat rendeztek és rendeznek a tűzoltófeleségeknek és gyerekeknek, és még sorolhatnánk tovább is, de talán ennyi is elegendő annak érzékeltesére, hogyan válik a mennyiség minőségé, s az önként vállalt közös feladatok sikeres teljesítése miként segíti elő céljainkat és forrasztja egybe a kollektívát.

Egyéb szakmai feladataik becsületes végrehajtása mellett szerény lehetőségeikhez mérten így készülnek Győr-Sopron megye tűzoltói 1980 ünnepi tavaszára, s már mindinkább körvonalazódnak újabb tervek és vállalásaik, tennivaló is bőven akad, s perze a verseny is folytatódik.

Kútvolgyi Mihály

Az egyik „győztes” plakát

Cecétől — Makóig

Tulajdonképpen régi ismerősünk, mégis alig tudunk róla valamit. Annyit mindenesetre igen, hogy 25 esztendő „húzott le” a Rohamon. És még azt is, hogy nem azok közé tartozik, akik meghátrálnak.

Farkas János zászlóst tavaly soron kívül törzszászlóssá léptették elő. Hírt adtunk az eseményről. Írtunk róla egy-egy tüzeset kapcsán is. Az ünnepség utáni beszélgetésen — szabadkozása ellenére — úgy döntöttünk, hogy életútját is közzéteszük.

Felkértük hát, mondja el azoknak az éveknél a történetét, amely korosztályának ugyanazt jelentette: kevés sikert, annál több küzdelmet és sok-sok kemény munkát.

„Cecén születtem 1929-ben. Édesapám aratómunkás volt. Négyen voltunk testvérek, mind fiú. Tizennégy éves voltam, amikor meghalt anyámnak. Ettől fogva főztem, mostam, takarítottam, még kenyeret is süttöttem. Gyorsan beletanultam a házimunkába. Nagy szükség volt rám, hiszen a legkisebb öcsém két és fél éves volt.

Öt elemít jártam Cecén, majd Vörösbereányba szegődtem el. Erős gyerek voltam. Sokat dolgoztam a határban, az állatok között. Jól bírtam a munkát. A munkát igen, de az igazságtalanságot nem. Emiatt ért véget cselédsorom is. Egy alkalommal kezét emelt rám gazdám kint a mezőn. Ott hagytam, s mire hazaért, kis batyummal gyalog nekiindultam a 60 kilométeres útnak Cecéig.

Otthon, a falunkban is sok helyre szegődünk el testvéreimmel és apánkkal. Keményen dolgoztunk a megélhetésért. Napról napra fáradtunk, a gond meg csak nőtt. Esténként „varázsolni” kellett valami vacsorafélét.

A felszabadulás után földet kaptunk. Gazdálkodhattunk a magunkén, de azért, hogy állataink is legyenek, bérföldeket is vállaltunk. Rendeződött az életünk, több idő jutott a kapun kívülre is. Udvarolgtunk, esténként eljártunk. Fiatalok, egészségesek voltunk. Mindenre kaphatók. Nem sokat kellett hát Váradí Laci bácsinak, az akkori önkéntes parancsnoknak győzködni, hogy álljak be a cecéi önkéntes tűzoltók közé. Laci bácsi jól „alapozott”. Történetei, tűzoltóélményei nagy hatással voltak mindnyájunkra. És az igazi tűzoltásokon Cecén éreztem életemben másodszer — a családom után —, hogy szükség van rá.

1950 májusában híre jött, hogy Pesten tűzoltókat keresnek. Felutaztam a Kun utcába, jelentkezni. Beváltam. Október elsején már Makón voltam, az újoncképzőben.”

Ezután már tűzoltóéletének további alakulását meséli. „Kemény kiképzéssel telt el a négy hónap. Igyekeztünk, hogy megfeleljünk. Mindig attól féltünk, hogy elküldenek. Sok mindent tanultunk akkor. Kiképzőink megéreztek, milyen nagy tudásvágygal érkeztünk. Gyakorlóruhát, posztó kimenőt, rendes szállást, ellátást adtak. Bizalmat előlegeztek, cserébe fegyelmet kértek. Fel is adtuk nekik a leckét. Mi négyszázan, innen-onnan „szalajtottak” vajmi keveset tudtuk a katonai fegyvelről. Eleinte sok minden hibázott is. Az első éjszakai riadót olyannyira komolyan vettük, hogy nagy tűz van Földeákon, egész úton az eget lestük, jön-e már a füstje. De volt olyan éjszakai riadónk is, hogy a lustábbja bizony alsónadrágra kapta fel a köpenyt és úgy jött jó pár kilométert. Egyhónapos újoncok voltunk, amikor kimenőt kaptunk Makóra. Pénzünk kevés volt, de azért a Munkásotthonban kellemes estéték töltöttünk. Na azután, akinek más-

nap nem ment az elméleti, a szerelés, esetleg a mászhózái gyakorlat, lemondhatott a következő kimenőről. Parancskihirdetés minden este kúrtszóra, az udvaron volt. Akkor osztották ki a leveleket is. Hogy memóriánkat is próbára tegyék — kivel ismerkedtünk meg a legutóbbi kimenőn —, nem a mi nevünket szólították, hanem a levél íróját olvasták hangosan. Így azután nagy szegyenben maradt, aki nem tudta, hogyan hívják az imádott kislányt, Makón értem meg az első szavazást. Társadalmi munkát is itt végeztem először. Elélmiszerjegyeket hordtunk ki a tanyákra, és a téesszervezőkkel is eljártunk agitálni. Makón vonultam először igazi fecskendővel tűzhöz, egy MÁVAG-tartályosban ühletem.

Ebben a városban töltöttem életem egyik legszebb korszakát. Itt formálódtam azzá, ami ma is vagyok. Soha nem felejtem el, milyen büszkén hordtam a posztó kimenőt.

1951. január 31-én, a záróünnepség után előbb hét nap szabadságra, majd zsebünkben a jelentkezési parancsral az ország különböző tájaira indultunk. Könnyes szemmel búcsúztunk egymástól.

Szívesen nézem tablónkat, sokszor gondolkodok rá, vajon kinek, hogyan alakult a sorsa. Az enyém így: 1951. február 7-én a VIII. kerületi parancsnokságra kerültem. Beosztásom: vonulós tűzoltó.”

Következik: Szolgálatban.

Sz. Lovász Ilona

Hatékonyabb képzés, továbbképzés

1979 végén a BM TOP és a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság képviselői, valamint a megyei tűzoltó-parancsnokságok tűzoltási és szolgálati, csoportvezetői oktatástechnikai tanfolyamon vettek részt. Az Országos Oktatástechnikai Központban, Veszprémben rendezett előadásorozat célja a hallgatók szakmai képzése, a tűzoltók oktatástechnikai színvonalának emelése volt. Tűzoltóink megismerkedtek az oktatástechnika és technológia főbb kéréseivel, az állami tűzoltóság képzési rendszerében való alkalmazásának lehetőségeivel.

Az oktatástechnológiai eszközök alkalmazásával színesebbé, érdekesebbé tehető és egyben magasabb színvonalra emelhető a személyi állomány rendszeres oktatása, képzése. Az oktatástechnológiai eszközök óriási értéket és újat nyújthatnak a tűzoltók képzésében, de csak annyit érnek, amilyen mértékben a pedagógiai munkában felhasználjuk őket.

Különösen nagy érdeklődéssel hallgat-

ták az írásvetítő transzparenszek alkalmazási lehetőségéről, számítási technológiájáról szóló előadásokat, hiszen a parancsnokságok legtöbbje rendelkezik írásvetítővel. Az írásvetítő alkalmazása egyszerű. Nagy fényereje lehetővé teszi, hogy sötétítés nélküli teremben is jó minőségű képet vetíthessünk.

A rendszeres szakmai továbbképzések során nagyon hatásosan alkalmazhatók előre elkészített transzparens- és diasorozatokat.

A képzés során felvetődött olyan kezdeményezés, hogy egy-egy tantervi témára — kísérletképpen — kijelölt megyei parancsnokságok transzparensorozat-tervezetet készítsenek, amelyeket bizottság véleményez. Amennyiben azok megfelelőek, pedagógiai tartalmuk kielégítő, a BM TOP tanulmányi alosztálya sokszorosítja őket, s valamennyi megyei parancsnokságnak elküldi. Ez nagy segítséget jelent az oktatás egységesítésének megvalósításában. A transzparensorozat-

tok segítségével érthetőbbé, színesebbé válnak az előadások. Ugyanígy alkalmazhatók a diasorozatok. Létrehozásuk, elkészítésük viszonylag egyszerű, mert a legtöbb parancsnokság rendelkezik a dia készítéséhez szükséges berendezésekkel. Jól használható a diasorozatok technikai elkészítéséhez a BM TOP által 1979 szeptemberben szervezett fotó- és diatanfolyamokon részt vett kb. 150 fő szak tudása.

A diasorozatokat hangosítással még tökéletesebbé tehető az oktatás számára. Szintén hasznos törekvés lenne — pályázat formájában — diasorozatokat készíteni, melyeket későbbi sokszorosítással egységesen valamennyi parancsnokságon használni lehetne. Ezeknek a terveknek a megvalósításával jelentősen fejlődhetne az állami tűzoltóság szakmai képzése.

Bleszty János
tű. fhdy.

Korán reggel útnak indultunk látogatásunk újabb állomáshelyére, a Chubb Fire vállalatához. Vonattal tettük meg az utat, volt időnk beszélgetni arról, hogy innen származnak azok a Pyrene habbal oltó gépjárművek, melyek már hosszú idő óta készületi szerek néhány kiemelt létesítményünkben.

Kíváncsian vártuk, milyen technikai újításokat látunk majd egy ilyen jelentős üzemben.

Tájékoztatásunkat Miss M. Stanley vállalta magára. Rövid filmvetítést és ismeretfőt tartott a gyár termékeiről:

- az úszótétős tartályok beépített halonoltó rendszeréről,
- a repülőterek tűzvédelmét szolgáló, „Felderítő” elnevezésű gépjárműfecs-kendőről,
- a tűzoltóhajóról,
- a habspinkler rendszerről,
- a hab-víz ágyúkról,
- az ún. részterületi és teljes elárasztásos rendszerekről,
- a halonnal oltó kézi oltókészülékekről,
- a füst- és hőérzékelőkről,
- a CO₂ oltórendszerekről és egyéb tűzvédelmi berendezésekről.

Nehéz helyzetben vagyok, sok érdekes-ség közül kell kiválasztanom azokat, melyekkel a „Tűzvédelem” eddig nem vagy csak érintőlegesen foglalkozott.

A beszámoló élére kívánczik az a repülőterek és üzemanyag-tároló telepek védelmére kialakított, s 1974-ben nemzetközi nagydíjat nyert nehézkategóriájú gépjárműfecs-kendő, amelyet az ICAO igényeinek megfelelően „Jumbo” méretű repülőgépek tüzeinek oltására fejlesztettek ki.

A „Felderítő” a legkülönbözőbb terpvizonyok között is biztonságosan közlekedhet. Kitűnő gyorsulási képességére jellemző, hogy 37 600 kg-os tömegét 39 mp alatt 80 km/óra sebességre gyorsítja fel a motorja. Maximális sebessége 96 km/óra.

Öt tűzoltó számára van hely rajta, de szükség esetén akár egyetlen személy is

kezelheti. Berendezése a gépkocsivezőt műszerfaláról, illetve a hab-víz ágyútól működtethető.

A gépjárműfecs-kendő nagy teljesítményű szivattyúval van felszerelve. A hab-víz ágyú 330°-os szögben fordítható el, 50°-ra emelhető és 5°-ra süllyeszthető. A szer habterítésre is alkalmas 4 db habsugárcsővének teljesítménye egyenként 4546 liter/perc.

A gépjárműfecs-kendő a General Motors által szállított 7163—7000 típusú Diesel-motorja V 16 hengeres, vízhűtéses megoldású, 635 LE, 863,6 kW teljesítményű, Allison 606 típusú sebességváltója előre 6, hátrafelé pedig egyfokozatú.

A nagy hab-víz ágyú, amely a vezetőfülke hátsó részénél külön platón van elhelyezve, folyamatos hablövellést tesz lehetővé. A habsugár maximális távolsága 91 m és az ágyú 61 370 liter/perc mennyiségű hab készésére alkalmas. A habsugár a lassú előre- vagy hátramenet közben egyaránt működtethető.

Méretei:

A karosszéria hossza	11,28 m
szélessége	3,05 m
magassága	3,66 m
a tengelytáv	6,09 m
a víztartály	13 638 liter
a habtartály	1636 liter

Oldat-szórás/perc	Hab-kiadosság	Hab-szórás/perc	Sugár-hossz
6819 liter	9:1	61 370 liter	91 m
3178 liter	9:1	28 640 liter	64 m

Ilyen modern gépjárműfecs-kendővel rendelkezik többek között a massachusettsi, a bostoni (USA), a tivati (Jugoszlávia) és a manchesteri (Anglia) repülőter is (1. sz. ábra).

Az ún. részterületi és teljes elárasztásos halonnal oltó rendszerekről is szólnom kell. Ezek a rendszerek halon 1301-es ol-

tóanyaggal vannak ellátva, 5, 11 és 15 kg-os töltetűek, rugalmas és gazdaságos védelmet adnak (2. sz. ábra).

A kialakított termékcsalád főként vezérlőszekrények, -pultok, padozat alatti terek, hidraulikus rendszerek vezetékeinek, festék- és oldószerraktárak, zárt elektromos gépek, illetve olyan terek védelmére alkalmas, ezeknél ugyanis nem kell tartani az ún. mélyégés létrejöttétől.

A kialakított oltórendszerek automatikusak, félautomatikusak vagy kézi indításúak lehetnek. Ezek az egyszerű berendezések igen előnyösen alkalmazhatók nagy értékű járművek, erőgépek, hajógépházak motortereinek védelmére is (3. sz. ábra).

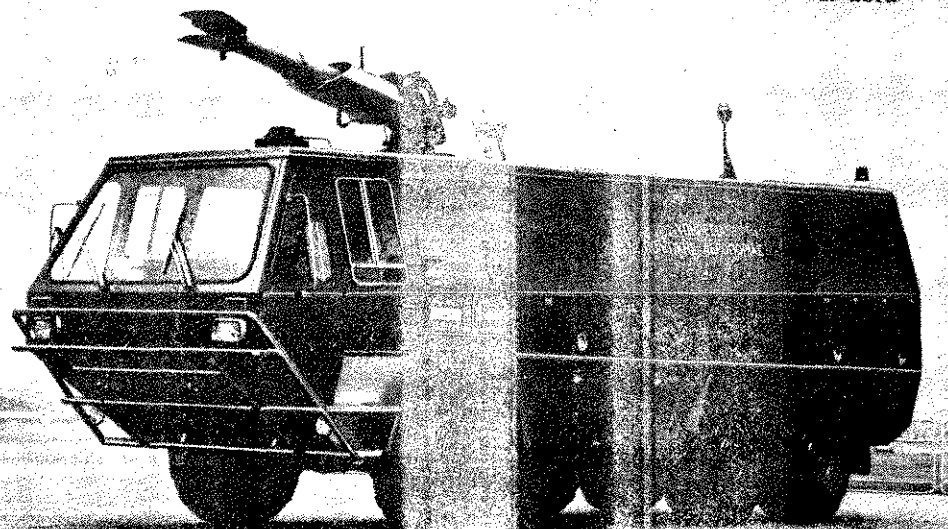
Automatikusan adják a vészjelet, de a halon 1301-es töltetet — belátásától függetlenül — a gép kezelője indítja.

A palackok általában alumíniumból, epoxi festékbevonattal készülnek. A kialakult nyomást — 41,2 bar, 21 °C-on — nitrogén szolgáltatja és nyomásmérőn lehet leolvasni. Elektromos vagy kézi vezérlőszelap működteti a palackot és bárhol — a falon, mennyezeten, állványon, padozaton — elhelyezhetik. A fúvóka kialakításánál fogva megfelelő oltóanyag-elosztást tesz lehetővé.

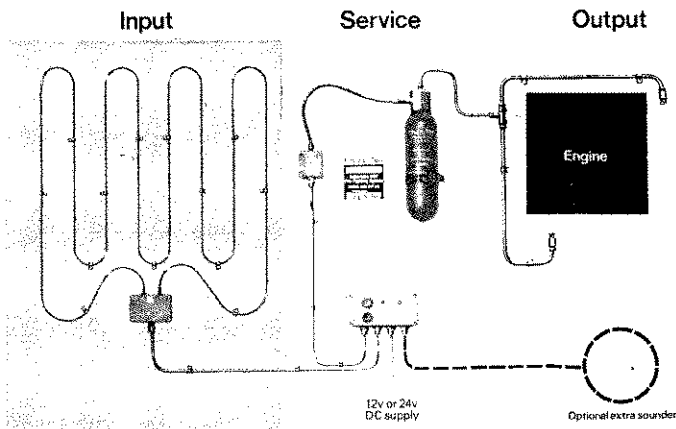
Mindegyik egységhez korlátozott hosszúságú csőhálózat csatlakoztatható, ezeket a helyszínen alakítják ki a szükséges méretben.

A vezérlőegység kétkörös jelző áramkört figyel. Ha valamelyik érzékelő működésbe lép, riasztó hang- és fényjelzés következik, az oltás kézi vagy automatikus vezérléssel indítható.

1. ábra

Anyag:	Minimálisan szükséges koncentráció (térfogat %)	Anyag:	Minimálisan szükséges koncentráció (térfogat %)
Acetaldehid	6	Nor-heptán	5
Ecetsav	5	Hexán	5
Aceton	5	Hexanol	5
Aceto-nitril	14	Hidraulikaolaj	5
Akrilido-nitril	7	Hidrogén	32
Benzol	5	Kerozin	5
Izobután	5	Metán	5
Nor-bután	5	Metilalkohol	8
Szén-diszulfid	13	Metilamin	8,5
Szén-monoxid	5	Metil-etil keton	5
Cellulóz (felületi tüzek)	5	Nitro-metán	7
Klórbenzol	5	Papír	
Diesel-olaj	5	(felületi égés)	5
Dietyléter	5	Ciklo-pentán	5
1,1 diflór-etán	5	Iso-pentán	5
Dimetyléter	8,2	Alkohol	5
N-dimetil-formamid	5	Nor-pentán	5
Dioxán	7	Petróleum	7
Etán	5	Műanyagok:	
Etinól	5	— polietilén	5
Etanól	5	— polisztrén	5
Etilacetát	5	— poliuretán	5
Etilbenzol	5	Propilén	5,2
Etilklorid	5	Gumi	5
Etilén	8,2	Kén	36
Hangyasav	6	Tetrahidrofurán	8,5
Benzin	5	Városi gáz	5
		Transzformátor-olaj (GE 106)	5
		Fa (felületi égés)	5

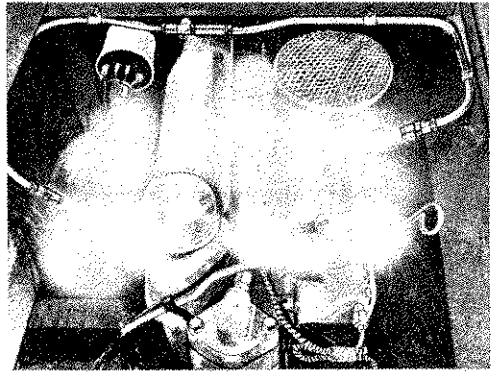

2. ábra

Nem ajánlott ennek a rendszernek a használata olyan vegyszerek oltására, melyek

- oxigénfejlesztő hatásúak, pl. cellulóz-nitrátok,
- reaktív fémek, pl. nátrium, kálium, magnézium, cirkónium,
- fémhidridek.

A működtető elektromos vezeték szi-getelt vörösréz kábelek, PVC/PC kábel csak akkor alkalmazható, ha a területileg illetékes tűzoltó-parancsnokságok engedélyezik.

3. ábra

Ezek a rendszerek 1 atm levegőben, 21 °C-on a következő minimális koncentrációt igénylik a láng eloltásához. Az adatokat a táblázat mutatja.

A különféle érzékelők kidolgozásában is jelentős eredményeket ért el a vállalatnál. A Beam Master típusú hő- és füstér-zékelő, melyről a vállalat képviselője pár éve a GTE-ben előadást tartott, különösen jól használható nagy csarnokok, magasrak-tárak védelmére. Alkalmazásukkor 100 m-es hatótávolság vehető figyelembe.

Az adóegység olyan infravörös sugarakat bocsát ki, amelyek időtartama megközelítőleg 2 mikrosekundum. A kapott jelet a vevőegység fototranzisztor felhasználásával elemzi és értékeli.

A füst értékelését úgy végzi el a berendezés, hogy amikor a füst a kibocsátó- és a vevőegység közötti térbe kerül, a kapott fényimpulzusok fényessége csökken, és ezért a fototranzisztor kisebb kimenetet produkál.

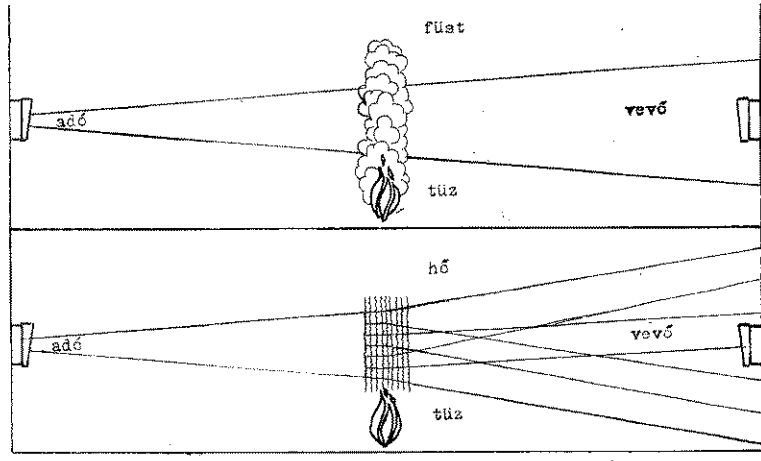
Az összehasonlító áramkörben az impulzusok fényességét bármilyen adott időben a 10 perccel előbbi fényességgel hasonlítja össze. Amikor 50%-nál nagyobb

csökkenést érzékel, a vevő riasztást hajt végre.

A hőfelderítést a következőképpen jel-lemezhetjük. A fénynyalábban áthaladó gázok vagy a meleg levegő hatása idézi elő azt a villózó hatást, mely szuperponálódik a kapott fényimpulzusok fényességére. Ez a villózás 2—20 Hz közötti. Elektronikusan demodulálva az impulzusokat és átteszt-ve a leválasztott modulációkat, a tipikus tűzfrekvenciára hangolt erősítőn keresztül hőriasztási jel keletkezik.

Hibás jelzések esetén a berendezés auto-matikusan visszakapcsol az eredeti üzemi állapotba, ha a normál fény sugar fogadá-sa a vevőben helyreáll (4. sz. ábra).

A gyár a kézi tűzoltókészülékek teljes skáláját állítja elő. Különösen érdekes volt számunkra a műanyagból kialakított, 1 kg töltetű, halonnal oltó (BCF) tartálya. Ez a készülék gépjárművek tüzeinek oltására is

4. ábra

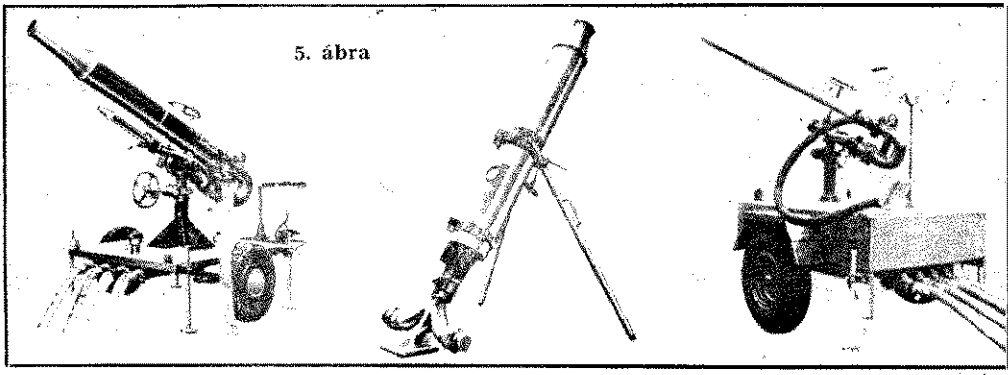
rendkívül könnyen és hatékonyan alkalmazható. A vállalatnál igen sokfajta hab-víz ágyút gyártanak. Termékcsaládjuk tagjai a „Super-Jet”, „Jet-Master” meg a „Slim-Jet” is (5. sz. ábra).

CO₂-oltórendszereket is előállítanak, pl. számítógéppontok védelmére. Az elvi el-rendezési vázlatot a 6. sz. ábra szemlélteti.

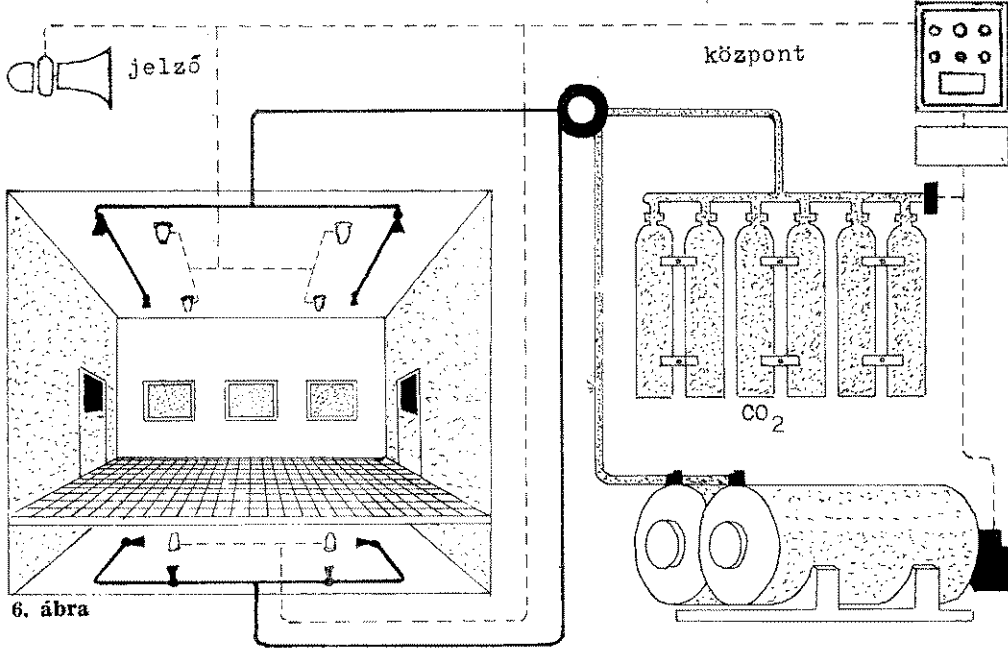
A sok érdekes látvány, a tűzvédelem modern eszközei nemcsak nagy élményt, hanem rendkívül sok tanulságot is je-lentettek számunkra. Ez utóbbiak feldol-gozása hosszabb időt igényel. A tanul-mányutunkról készült részletes jelentés, továbbá fénykép-dokumentációk, gyárt-mányismertető az érdeklődők rendelkezésére áll a BM TOP Tűzvédelmi Kutató Intézet dokumentációs tárában.

(Vége)

Vágvölgyi József
tű. örgy.

5. ábra

6. ábra

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Az osztrák tűzoltólap címlap-fotója akkor készült, amikor a St. Pölten-i tűzoltók 170 malacot mentettek ki egy égő gazdasági épületből. A képaláírás szerint a malac osztrák szomszédainknál is a szerencse szimbóluma, s mint megjegyzi, a tudás mellett sok esetben erre is szükségük van a tűzoltóknak.

(Brand aus)

Nem mindennapi látvány fogadta a Pecsora folyó felső részénél keletkezett erdőégés megfékezésére érkező ejtőernyős tűzoltókat. Egy medve kitarotán hadonászott a mancsában tartott fakéreggel, hogy megakadályozza a lángok terjedését.

„Oly bátor, mint egy igazi deszantos, akár azonnal be is oszthatnánk a rajba” — jegyezte meg tréfálkozva az egyik tűzoltó.

De mivel a medve buzgókodása nem sok eredménnyel járt, és sajnálták volna, ha megperzselődik a bundája, jól

irányított vízszugárral rendelték vissza „állomáshelyére” a derek „önkéntest”.

Am az a tűz eloltása után újból a helyszínre cammogott. No nem éppen azért, hogy az utómunkálatokban közreműködjön, vagy netán a tűzvízszugárat elvégezze. Hanem azért, mert a kárhelyen maradt a lakomája, egy elejtett jávorszarvas, az, egység kiérkezésekor éppen azt próbálta megvédeni a lángok pusztításától. (Pravda, 1979. október)

Fordította:
Popelyák Pál
tű. fhdgy.

Az NSZK-beli Wibara AG és Porsche AG elkészítette egy tűzoltószerszerveit. Ez bázis-

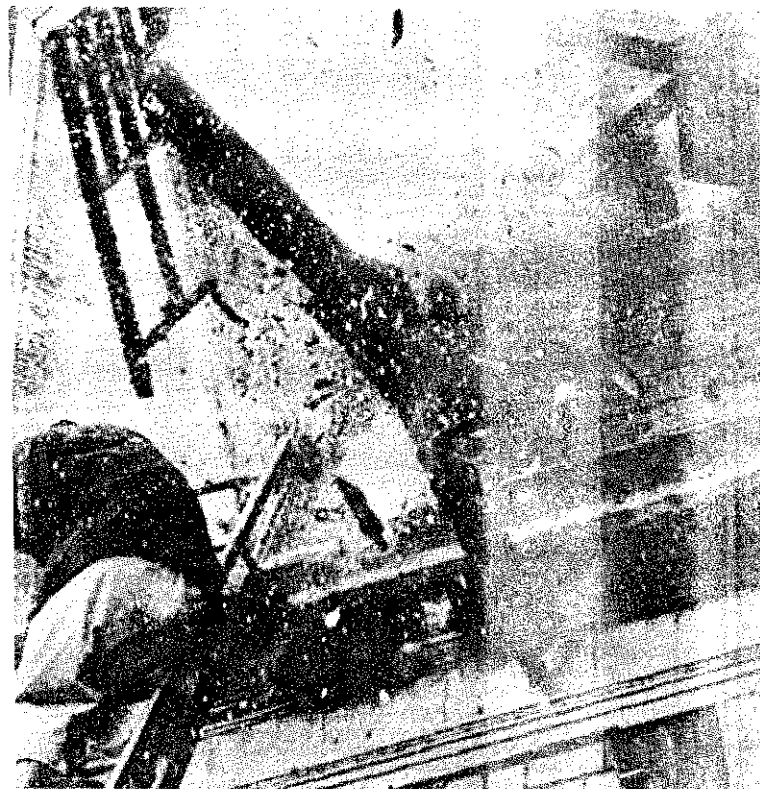
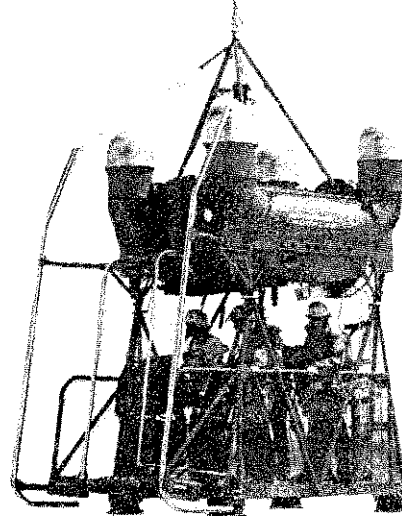
gépjármű lesz és a bevetés legelőtől függően csatlakoztathatók hozzá kiegészítő részek.

Az ismert DC típusú repülőgépek gyártója, az amerikai Douglas Corporation cég tűzoltási és mentési célokra elkészítette és szakemberek előtt 1979 májusában bemutatta a képen látható, helikopterre függesztett mentőszerkezet prototípusát. A szerkezet 300 méteres acél drótkötéllel van a helikopterre függesztve. Körülbelül 50 méteres oldalirányú manőverező képességét saját meghajtó motorjai teszik lehetővé, így nagy pontossággal közelítheti meg az adott létesítményt. Különlegesen kiképzett tűzoltóraj teljes felszereléssel helyezhető el a mentőszerkezeten.

A helikopterrel és a földi tűzoltásvezetővel rádió-, illetve televíziós összeköttetés létesíthető. Különösen előnyösen használható magasházaknál

(egyszerre 16 személyt lehet menteni), tornyoknál, hajóknál, repülőgép-szerencsétlenségek-nél és nehezen megközelíthető káresetnél.

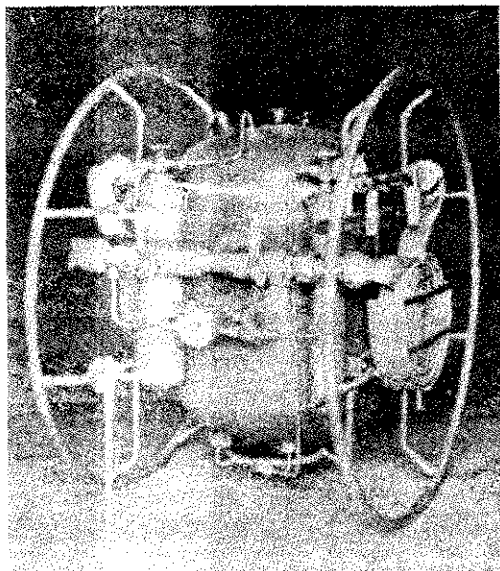

Ez a felvétel azt a pillanatot örökítette meg, amikor Bristolban egy ötemeletes épület lángokban álló tetőszerkezete éppen összeomlott, és az égő törmelék rázúdult B. Strong 29 éves tűzoltóra. 15 méter magasságban volt, de csodával határos módon szinte sértetlenül megúszta. A kép R. Mitchellnek, az Evening Post angol napilap fotóriporterének hozott szerencsét, a sajtófotók versenyében — a hír kategóriában — második helyezést ért el vele.

(FIRE PREVENTION 130)

a tűzvédelem technikai eszközeinek fejlesztéséért

A korszerű tűzoltókészülék fontos eszköze a tűzvédelemnek.

A tűzoltókészülék-állomány tervszerű fejlesztésének jelentősége.

A tűzoltókészülék tűzvédelmi használhatóságát a korszerűség, a minőség, valamint az oltóanyag és a teljesítmény szerinti megfelelő megválasztás határozza meg!

A műszaki színvonal emelése csakis az elavult készülékek tervszerű selejtezésével, a követelményeket minden tekintetben kielégítő oltóanyag és teljesítmény figyelembevételével helyesen megválasztott készülékek beszerzésével biztosítható.

A létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelő védelméhez a nagy teljesítményű P 50 N₂, MSZ 1040/4, P 250 CO₂, MSZ 1040/4 típusjelzésű porraloltók beszerzését, készenlétbe állítását ajánljuk.

Az Elzett Művek Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Gyáregysége az alább felsorolt oltóberendezések szállítására köt szerződést.

Multicar-25 típusú alvázra szerelt 2×250 kg-os porraloltó, IFA W50 típusú alvázra szerelt P 1500-as porraloltó, illetve kombinált porral-habbal és BCF halonnal oltó.

Tisztelt ügyfeleink szíves érdeklődését várjuk, és kérjük, hogy a fenti ajánlatunkkal kapcsolatos és egyéb vonatkozású szakmai problémákkal keressék fel műszaki vevőszolgálatunkat.

ELZETT Művek Zár- és Lakatgyára Tűzoltókészülék Gyáregysége

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.

Fábián Sándor műszaki osztályvezető

Telefon: 200-557, 409-590, 409-735

Irányítószám: 1388, Pf. 99.

JANUÁR

HÉTFŐ	7	14	21	28	
KEDD	1	8	15	22	29
SZERDA	2	9	16	23	30
CSÜTÖRTÖK	3	10	17	24	31
PÉNTEK	4	11	18	25	
SZOMBAT	5	12	19	26	
VASÁRNAP	6	13	20	27	

FEBRUÁR

HÉTFŐ	4	11	18	25	
KEDD	5	12	19	26	
SZERDA	6	13	20	27	
CSÜTÖRTÖK	7	14	21	28	
PÉNTEK	1	8	15	22	29
SZOMBAT	2	9	16	23	
VASÁRNAP	3	10	17	24	

ÁPRILIS

HÉTFŐ	7	14	21	28	
KEDD	1	8	15	22	29
SZERDA	2	9	16	23	30
CSÜTÖRTÖK	3	10	17	24	
PÉNTEK	4	11	18	25	
SZOMBAT	5	12	19	26	
VASÁRNAP	6	13	20	27	

MÁJUS

HÉTFŐ	5	12	19	26	
KEDD	6	13	20	27	
SZERDA	7	14	21	28	
CSÜTÖRTÖK	1	8	15	22	29
PÉNTEK	2	9	16	23	30
SZOMBAT	3	10	17	24	31
VASÁRNAP	4	11	18	25	

JÚNIUS

AUGUSZTUS

FEBRUÁR

HÉTFŐ	4	11	18	25	
KEDD	5	12	19	26	
SZERDA	6	13	20	27	
CSÜTÖRTÖK	7	14	21	28	
PÉNTEK	1	8	15	22	29
SZOMBAT	2	9	16	23	
VASÁRNAP	3	10	17	24	

MÁRCIUS

HÉTFŐ	3	10	17	24	31
KEDD	4	11	18	25	
SZERDA	5	12	19	26	
CSÜTÖRTÖK	6	13	20	27	
PÉNTEK	7	14	21	28	
SZOMBAT	1	8	15	22	29
VASÁRNAP	2	9	16	23	30

MÁJUS

HÉTFŐ	5	12	19	26	
KEDD	6	13	20	27	
SZERDA	7	14	21	28	
CSÜTÖRTÖK	1	8	15	22	29
PÉNTEK	2	9	16	23	30
SZOMBAT	3	10	17	24	31
VASÁRNAP	4	11	18	25	

JÚNIUS

HÉTFŐ	2	9	16	23	30
KEDD	3	10	17	24	
SZERDA	4	11	18	25	
CSÜTÖRTÖK	5	12	19	26	
PÉNTEK	6	13	20	27	
SZOMBAT	7	14	21	28	
VASÁRNAP	1	8	15	22	29

AUGUSZTUS

HÉTFŐ	4	11	18	25	
KEDD	5	12	19	26	
SZERDA	6	13	20	27	
CSÜTÖRTÖK	7	14	21	28	
PÉNTEK	1	8	15	22	29
SZOMBAT	2	9	16	23	30
VASÁRNAP	3	10	17	24	31

SEPTEMBER

HÉTFŐ	1	8	15	22	29
KEDD	2	9	16	23	30
SZERDA	3	10	17	24	
CSÜTÖRTÖK	4	11	18	25	
PÉNTEK	5	12	19	26	
SZOMBAT	6	13	20	27	
VASÁRNAP	7	14	21	28	

NOVEMBER

HÉTFŐ	3	10	17	24	
KEDD	4	11	18	25	
SZERDA	5	12	19	26	
CSÜTÖRTÖK	6	13	20	27	
PÉNTEK	7	14	21	28	
SZOMBAT	1	8	15	22	29
VASÁRNAP	2	9	16	23	30

DECEMBER

HÉTFŐ	1	8	15	22	29
KEDD	2	9	16	23	30
SZERDA	3	10	17	24	31
CSÜTÖRTÖK	4	11	18	25	
PÉNTEK	5	12	19	26	
SZOMBAT	6	13	20	27	
VASÁRNAP	7	14	21	28	

A Lenfő- és Szövőipari Vállalat

LSZV

a tűzvédelem tömlőellátásáért

A tűzoltóságok készleteiben még jelentős mennyiségű elavult, 1965 előtt gyártott 110 mm-es nyomótömlő van. Az elavult tömlők pótlására vállalatunk megfelelő mennyiségben 100%-os poliészter tömlőt gyártott le. A 110 mm-es nyomótömlők a több évtizedes használat tapasztalatai szerint kiváló eredménnyel használhatók víztérelhárítási vagy vízszerezési célokra.

Az MSZ 15 606-71 szabvány előírásai szerint végrehajtott időszakos ellenőrzés, nyomáspróba vagy szemrevételezés alkalmával használhatatlannak minősített nyomótömlőket célszerű mielőbb pótolni. Javasoljuk az igen tartósnak és üzembiztosnak bizonyult tömlők használatát.

Forgalomba hozza a MUART 6. sz. fiókja

Cím: Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53.

Szakmai
kérdésekben
felvilágosítást
ad

az LSZV

Kereskedelmi Főosztály

Varga Lajos üzletkötő

Cím:

Budapest VI., Zichy u. 32. ● Telefon: 124-057

(x)

Alekszej Leonyidovics Jerzsi-kovszkij éjjelkor arra ébredt, hogy erősen zörgetik az ablakot. Félrehúzta a függönyt és kinézett a sötétbe.

— Ki az?

— **Alekszej Leonyidovics**, baj van! Siessen! — hallotta a tsz fiatal söfőrnének hangját.

— Rögtön!

Sietve magára kapta a ruháját és kirohant az utcára.

— Kirabolják a postát — mondta izgatottan a söfőr, aki a postával szemben lakott.

— Lehetetlen!

— De láttam!

— Akkor siessünk.

— Mindenesetre hozzá! magaddal fegyvert, **Aljosa**, soha nem lehet tudni...

Jerzsi-kovszkij visszament, magához vette a fegyverét.

— **Natasa**, azonnal telefonálj az ügyeletra — kérte meg feleségét —, betörték a postára!

Rohantak a posta felé, s csak egyetlen gondolatuk volt: „Nehogy késő legyen!” Miután a helyszínrre érkeztek, **Jerzsi-kovszkij** óvatosan belépett a folyosóra, két kísérője addig az utcán őrködött. A pénztár ajtaja a folyosó végén, jobbra nyílt.

... **Alekszej** zajtalanul lépkedve, hallgatózza haladt előre. Felhúzta a ravaszt és berontott a helyiségbe. A zseblámpa fénye alakokat világitott meg, akik hirtelen eltűntek a pult mögött. — Felállni! Kezetek fel! — kiáltott rájuk **Jerzsi-kovszkij**. Válaszként egy láda repült felé. **Jerzsi-kovszkij** elugrott, és újra felhangzott a felszólítás:

— Ne mozduljanak! Lövök!

— és leadott egy figyelmeztető lövést. Két lövés volt a válasz. A golyók közvetlen mellette süvítettek el. **Alekszej** hirtelen ugrással az ajtónál termett. „Hányan lehetnek, és milyen fegyverük van?” — villant át az agyán.

Lázasan kereste a megoldást. „Ki kell jutni az utcára — ott emberek vannak... Segítenek, ha kell.” Hatéves ügyeleti szolgálata alatt már nemegyszer megfordult a postán, hogy ellenőrizze a tűzvédelmi előírások betartását. Pontosan emlékezett arra, hogy az épület hátsó és oldalsó részén nincs kijárat. Tehát ha ki akarnak jutni az utcára, a bűnözőknek mindenképpen találkozniuk kell vele. A döntés megvolt egy pillanat alatt, az utcára rohant a szélső ablakhoz. Innen az épület egész homlokzatát áttekinthette. Az ajtó nyílásában

feltűnt egy árnyék. — Allj! — kiáltott **Alekszej**. A válasz ismét egy lövés volt. Erre **Alekszej** is elsütötte a fegyverét. Az első pillanatban úgy tűnt, hogy a golyó nem találta el a futó alakot. „Elhibáztam! Megszökik!” — De nem, a betörő nem tudott elmenekülni! A rabló, ahogy ez utólag kiderült, a húszéves **Vlagyimír Szirotnyuk** volt. Ő lőtt **Jerzsi-kovszkijra**. Az is kiderült, hogy társaival együtt már korábban is elkövetett egy OTP-rablást. De erről **Alekszej** csak később szerzett tudomást. Most csak anynyi ideje volt, hogy még egyszer felhúzza a ravaszt, mert még két ember rohant ki az épületből. — Ne mozduljanak! — De azok futásnak eredtek. **Alekszej** lehajolt, hogy jobban lássa az árnyakat és lövésre emelte fegyverét. A lövés után a futó alak megingott, de abban a pillanatban már el is tűnt, mintha a sötétség elnyelte volna.

— Vajon nem találtam el?

Mint később kiderült, a bőrönd, amit a bűnöző magával cipelt, tele volt a Krimka falu múzeumából rablott tárgyakkal: gránátokkal, régi pisztolyokkal, érmekkel...

Jerzsi-kovszkij várt még egy kicsit, hátha maradt még valaki az épületben, aztán a bűnöző után eredt. Az egyik betörő arccal a föld felé fordulva feködött, megsebesült. A másik az erdő felé futott. **Jerzsi-kovszkij** újra lőtt és a másik bűnözőt is megsebesítette.

Amíg **Jerzsi-kovszkij** a menekülő bűnözőket üldözte, két segítőtársa kihívta a rendőrséget. Így közös erővel valamennyi bűnözőt sikerült letartóztatni, akik összesen 35 különösen veszélyes bűncselekmény elkövetésében vettek részt.

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének parancsa:

A veszélyes bűnözők letartóztatása során tanúsított bátorságáért és hősiességéért **Alekszej Leonyidovics Jerzsi-kovszkij** tűzoltó főhadnagynak a Vörös Csillag Érdemrendet adományozzuk.

L. Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöke

M. Georgadze, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének titkára

Moszkva, Kreml

1978. szeptember 28.

(*Pozsarnoje gyelo, 1979. április*)

Fordította:
Kovács Mihályné
tű. fhdgy.

Mint arról már röviden hírt adtunk, májusban Manchesterben elektromos hiba következtében kigyulladt az egyik áruház. Mintegy 500 személy tartózkodott benne. Nagy részüknek sikerült a szabadba menekülniük, másokat a tűzoltók mentettek ki, de tízen a sűrű füstben lelték halálukat.

Az újabb áruházégés Worcesterben pusztított októberben. Időben jelezték, s így a tűzoltók két perc alatt a helyszínre vonultak. Az áruházban

tartózkodó 300 vásárlót és 100 főnyi személyzetet öt perc alatt sikerült kimenteniük. A tűz az egyik első emeleti poliuretán-habszivacs matracokat tároló raktárban keletkezett és a sűrű füst nagyon megnehezítette a beavatkozást.

Az ablakrácsok elzárták a menekülés útját az alkalmazottak előtt. A tűzoltók ezért hidraulikus vágószerszámokkal siettek a segítségükre, amint ez képünkön is látható.

(Fire)

Az egyik gyárban ez év októberének első felében vizsgáló-tunk ebben a témakörben. Meg kellett állapítanunk, hogy az országos vállalat rendszeres felülvizsgálata és a jó végrehajtási szándék ellenére is számos súlyos hiba fordult elő.

A tűzvédelmi bizottság rendszeresen ülésezik ugyan, de egyetlen fontos kérdést sem tárgyal meg.

A tűzvédelmi felügyelőnek nincs saját munkaterve és kimutatása a tűzvédelmi megbízottakról. Munkájukról nem számoltatja be őket, eligazításban sem részesülnek. Szakvizsgát, illetve megbízotti tanfolyamot nem végeztek. Nem csoda, hogy ilyen helyen a festéklemosóban a munkásnő nem ismeri az oldószer összetételét, s úgy próbálta üzembe helyezni a tűzoltó-készüléket (egy gázszaloltót), mintha az „kacsacsőrű” porraloltó volna. Egy emeletszinten 4 tűzoltókészülékből 3 különféle porraloltót és a szobán forgó gázszaloltót találtuk. Eddig fel sem merült, hogy a gyár a készülékek egységesítésére törekedjen, vagy legalább a létesítményeken belül ésszerűen csoportosítsák őket.

Emellett az 50 kg-os porral oltó tűzoltókészüléket nem a „B”, hanem egy „D” tűzveszélyességi osztályú gyárrészleg védelmére helyezték el.

Ezek tipikusan olyan hibák, melyeket a szervezetnek észre kellett volna vennie, a vezetésnek pedig megszüntetnie. Ennek ellenére a tűzvédelmi hatóság korábbi ellenőrzései sem keresték az összefüggést a hibák és a szervezeti munkája között. Ha ma egy vállalatnál 15 „hibapontos” jegyzőkönyvet rögzítenek, akkor a jó szándékú vállalatvezetés (és ez az általános) rendszerint határidőre megszünteti a kifogásolt szabálytalanságokat, de a legközelebbi ellenőrzés olykor ezek helyett 10—20 másik szabálytalanságot fog tapasztalni. Ha azonban azt is feltárjuk, hogy mit kell a tűzvédelmi bizottságnak, mit a tűzvédelmi felügyelőnek és főleg mit a tűzvédelmi megbízottnak ismernie, illetve tennie, vagyis ez a szervezet mennyire van kiépítve és hogyan dolgozik, milyen az anyagi, erkölcsi elismerése, számon kéri-e tőlük a mulasztást, akkor előbb-utóbb kiépül az a gépezet, mely kellő felelősséget érez a létesítmény tűzvédelméért.

Ide kívánczik megjegyzésként a vállalati tűzoltók megelőző tűzvédelmi tevékenysége. Szinte mindenki (aki erre jogosult) elvárja, hogy a vállalati tűzoltók is lássanak el ilyen feladatot. Olyan szabály azonban sehol sincs, még a tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatban sem, ahol azt is rögzítenék, hogy mi is legyen ez a munka. Természetesen mindenütt más és más, mondhatná valaki. Ez annyiban igaz is, hogy bizonyos fókig minden terület eltérő. A lényeg azonban az, hogy a vállalati tűzoltóktól ne általában végzett megelőző munkát kérjünk számon, hanem olyan jellegűt, amelyek a tűzoltói tevékenységet hivatottak segíteni.

Igy például rendszeresen kísérik figyelemmel, hogy:

- működik-e a tűzjelző,
- megvannak-e a tűzoltókészülékek,
- működőképesek-e,
- milyen a föld alatti és fali tűzcsapok állapota,
- közlekedési utakat szabadon hagyták-e stb.

Természetesen nem arról van szó, hogy a vállalati tűzoltó ne kifogásolja, ha valaki tiltott helyen dohányzik vagy engedély nélkül végez tűzveszélyes tevékenységet, de ezek rendszeres ellenőrzéssel való megelőzése elsődlegesen a tűzvédelmi megbízottak, illetve felügyelők feladata.

Mindezekon túl az is kifogásolható, hogy néhány terület vizsgálata még elmarad vagy felszínes. Így:

a jogszabállyal, szabvánnyal, szabályzattal nem szabályozott esetek (pl. gázfalanítás, tarlóégetés, könnyűszerkezetes épületek karbantartásának követelményei stb.);

a tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatban foglaltak vizsgálata, különös tekintettel a tűzvédelmi szervezet tevékenységére, képzésére, továbbképzésére, a felvilágosító és propagandamunkára. Ellenőrző közegeink nemigen vizik magukkal a helyszínre az említett szabályzatot, nem is készülnek fel

belőle. Pedig köztudomású, hogy az egyes tárcák és országos hatáskörű szervek szabályzatai erősen eltérnek egymástól, s ezért az adott létesítményre vonatkozó konkrét szabályozás ismerete nélkül egyszerűen lehetetlen alaposan vizsgálni a tűzvédelmi szervezet tevékenységét.

Nem vizsgálják továbbá:

a tűzvédelmi utasítások alaki és tartalmi színvonalát, a tűzriadóterveket és azok gyakoroltatását;

a tűz- és robbanásveszélyes technológiák, gépek, berendezések alkalmazásakor támadt rendellenességeket;

a dolgozók oktatásának színvonalát, a tűzvédelmi szakvizsgáztatások állását;

a tűzjelzéssel és a tűzoltással összefüggő előírások érvényesülését (pl. tűzjelző eszközök, oltóvíz, tűzcsapok, közlekedési utak, megközelíthetőség, tűzoltókészülékek megléte, és ezzel szoros összefüggésben a tűzoltókészülékek ellenőrzését végzők munkáját);

az ún. periférikus területeket (pl. bérelt raktárak, gépjárművek, vasúti mozdonyok és kocsik, szérűk, erdők, erő- és munkagépek stb.). Az említettekkel kapcsolatos mulasztásokról szóló megállapításokat szinte nem is találni az ellenőrzési jegyzőkönyvekben;

nem térnek ki kellő figyelemmel a szabványokkal szabályozott bizonyos területekre (pl. fűrészárak tárolása a feldolgozó iparban és a kereskedelmi vállalatoknál, gyufa raktározása és szállítása, polgári felhasználásra kerülő löszerek tárolása, sújtólég- és robbanásbiztos villamos gyártmányok, statikus feltöltődések, tűzveszélyes folyadékok tárolása és szállítása 300 literig, szellőző ventilátorok, gumigyártmányok raktározása stb.);

végül, de korántsem utolsósorban a különféle felületvizsgálatok módját, a feltárt hibák elhárításának helyzetét sem (pl. a villamos berendezések MSZ 10 900—70 szerinti időszakos és a tűzoltóvíz-források MSZ 15 606—70 alapján történő felülvizsgálata, karbantartása stb.).

A rendszeresen (rutinszerűen) ellenőrzött területeken, főként a technológiai folyamatokkal és berendezésekkel összefüggésben sem kerül felszínre minden mulasztás, mint erről a jegyzőkönyvek is árulkodnak (pl. a gázpalackkezelők vizsgáztatásának elmaradása, tűzveszélyesfolyadék-tárolók kivételezési hiányosságai, robbanásveszélyes technológiák esetében az elszívás hiánya, kalezalozási naplók vezetésének elmaradása, csoportosan elhelyezett elektromos kapcsolók és biztosítékok állapotjelzésének, továbbá figyelmeztető és tiltó tábláknak a hiánya, füstelvezető cső kivezetése faszkeretben stb.), jöllehet az említettek igen gyakran játszottak szerepet tűzkeletkezésben.

Az ellenőrzés nem érhet véget a jegyzőkönyv elkészültével, csakis azzal mérhető a hatékonysága, ha a feltárt hibák megszűnnek vagy legalábbis csökkennek.

A kétségtelen emelkedő irányzat ellenére még mindig kevés szignalizáció követi az ellenőrzéseket. (Számuk 1977-ben 35, 1978-ban pedig 49 volt a megyében, és 1979. I. félévében sem volt jobb a helyzet.) Pedig az ellenőrzések során jóval többször állapítanak meg olyan — nemegyszer visszatérő — hiányosságokat, amelyek megszüntetésére hatás-, illetve feladatköre alapján a felügyeletet ellátó szerv tartozik intézkedni. Ilyenkor a szignalizáció — ezen persze nem az értendő, hogy érdemi intézkedés helyett csupán tájékoztatást kérnek — nagy valószínűséggel célravezető volna, de természetesen a szignalizáció is csak akkor lehet eredményes, ha megfelelően értékelik a kért, illetve kapott tájékoztatást, s nem fogadják el kritikán kívül, ahogy az esetek jelentős részében tapasztalható.

Megítélésünk szerint a büntető célzatú intézkedések száma az utóbbi időben aránytalanul kevés megyénkben.

A munkavégzéstől eltiltott dolgozók száma sem tükrözi hűen tűzvédelmi ismereteik hiányát, a túlnyomórészt még felszínes, formális oktatást (1977-ben 102, de 1978-ban már csak 89 dolgozót tiltottak el).

Akad olyan I. fokú tűzvédelmi hatóságunk, ahol egy év alatt csak két-három esetben alkalmazták ezt a Kényszerítő intézkedést.

A siklósi parancsnokságon éltek legbátrabban jogaikkal. A helyszínen szerzett személyes tapasztalataink alapján joggal állíthatjuk, hogy gyakrabban és több dolgozót kellett volna eltüntetni a munkavégzéstől. Az ellenőrzések során különös figyelmet kell fordítani a közvetlen tűzveszély elhárítására tett intézkedésekre. Ezek általában megalapozottak, eljárásjogilag helyesek és eredményesek voltak meggyeinkben.

Az ellenőrzéseket követő feljelentések számát azonban a jogszabályok, szabványok, szabályzatok megszegésével szemben évek óta kevesnek találjuk (1977-ben 74, 1978-ban 109). A feljelentések aránya csekély a feltárt szabálytalanságok számához képest. Kedvezőtlen a vezetők és beosztottak közötti megosztás is (1978-ban pl. 31, illetve 68% volt). Ez az arány csak egy-két parancsnokságon kedvezőbb (pl. Pécsen). A határozatokban előírtak végrehajtásának elmulasztásáért évek óta nem szabtak ki államigazgatási bírságot, pedig területi ellenőrzéseinken is meggyőződhetünk róla, hogy szép számmal akadnak végrehajthatatlan natározati pontok. Az ellenőrzések alkalmával tapasztalt hiányosságok esetén I. fokú hatóságaink — kellő differenciálás nélkül — inkább választják a hátránnyal nem járó, kényszerítési eszközként kevésbé alkalmas írásos tájékoztatások bekérését, mint a feljelentést. Pedig a tett feljelentések megalapozottak voltak, méghozzá némely parancsnokságon annyira, hogy a szabálysértési hatóság egyetlen esetben sem hozott megszüntető határozatot, és nem kérte a feljelentés kiegészítését sem. Ezzel szemben gyakran elmarad a tájékoztatások és válaszok érdemi elbírálása, és sokszor kritikátlanul elfogadják őket. E tekintetben csak Szigetváron tapasztaltunk fejlődést. Ha nem sikerül változtatni ezen a káros gyakorlaton, akkor ez a sokak által még mindig eredményes „nevelő eszköznek” tartott eljárási mód mindkét fél részére pusztán többletmunkát jelentő formalitás marad.

Csak elvétve fordul elő, hogy a ködösítő, kétes értékű, vagy éppen félrevezető tájékoztatások esetén kiegészítést kérnek, vagy a parancsnokok utóellenőrzést rendelnek el. Az sem ritka, hogy a jegyzőkönyvek határidőzésének elmulasztása miatt elsikkad a tájékoztatás. Ez nagy hiba! Az, hogy a nagyszámú, súlyos, sorozatosan előforduló vagy ismétlődő hiányosságok esetében az ellenőrzést végzők „óvakodnak” a mulasztók feljelentésétől, illetőleg a határozatba foglaltak megszegése esetén a bírság kiszabásának kezdeményezésétől, csak zsákutcába torkolthat. Egyfelől az ellenőrzésekre fordított idő és energia fecsérlődik el, másfelől a tűzvédelmi előírások érvényesülése, a tűzvédelmi helyzet megszilárdítása szenved csorbát.

E témával kapcsolatban dr. Félix László ny. t.ú. ezds. elvtárs „A tűzvédelmi szabálysértésekről” szóló cikkében (Tűzvédelem, 1979. szeptember) így írt: „... az olyan magatartás, amelyik ma szabálysértést valósít meg, holnap esetleg tűzkeletkezés okozójaként szerepelhet. Ez a meghatározója a tűzvédelmi szabálysértőkkel szembeni következetes eljárásnak. Ebből fakad az is, hogy a tűzvédelmi hatóságoknak hivatali kötelezettsége a szabálysértésekkel szembeni feljelentés.”

Minden hatósági munkakörben dolgozónak meg kell értenie, hogy a tűzvédelmi feyelem megszilárdítása alapkövetelmény és elengedhetetlen eszköze a megelőzésnek. A kellő szigor is a szervezet munkáját segíti és erősíti. A hagyományosan liberális magatartás nemcsak a tűzvédelmi helyzet rovására megy, de az I. fokú tűzvédelmi hatóság, illetőleg az ellenőrző közeg tekintélyét is veszélyezteti.

A tűzvédelmi rendelkezések következetesebb érvényre juttatása, a tűzvédelmi helyzet javítása érdekében ez évben időszertei és szükségesnek tartottuk meghatározni azokat a szabályozásokat és eseteket, melyekben tájékoztatást szükséges kérni az ellenőrzött szerv vezetőjétől, vagy éppen mellőzni kell azt, illetve amikor a mulasztókkal szemben feljelentést kell tenni, illetve államigazgatási bírságot kell kiszabni.

Ebben az intézkedésben hívtuk fel a figyelmet arra is, hogy csak a munkaviszonnyal szorosan összefüggő mulasztásért kezdeményezzenek fegyelmi eljárást. Egyébként a szabálysértési hatóság kizárólagos joga eldönteni, hogy a szabálysértést szabálysértési úton torolja-e meg, avagy fegyelmi eljárásra utalja a felelősségrevonást.

Meggyeinkben elrendeltük azt is, hogy a parancsnokságok fél-évenként vessék össze és értékeljék az ellenőrzések és az ezek során feltárt hiánypontok, valamint a feljelentések, illetve államigazgatási bírságok számát, illetve ezek arányát.

Vonják le a következtetéseket, és tegyenek megfelelő intézkedést. Nem vitás, hogy esetenként egészen elképesztő adatokat kapnak, és ez azonnali jó irányú változást követel.

Az irányító szervek felügyeleti általános ellenőrzése ugyan csak fontos területe az ellenőrzési munkánkknak.

A R. 54. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a BM TOP a 8/1976. (VI. 2.) sz. általános érvényű intézkedésével az állami tűzoltóság területi szerveinek felügyeleti általános ellenőrzési jogkörét adott és ennek részleteit szabályozta.

A felügyeleti általános ellenőrzések nem azonosak a hatósági általános és céllenőrzésekkel. A felügyeleti általános ellenőrzéskor tulajdonképpen az irányító szerv vezetője irányító, ellenőrző tevékenységét, ezen belül mindenekelőtt a tűzvédelmi szervezet működését kell vizsgálni, vagyis azt, hogyan realizálódik a szerv irányító munkája. A felügyeleti ellenőrzések tehát elsősorban a tűzvédelmi szervezeti és működési szabályzatban meghatározott feladatok ellátására vonatkoznak. (A létesítési és használati szabályok korlátozott területre szorítkozó vizsgálatára itt elsősorban az irányító szerv ellenőrző munkájának átfogó értékelése miatt — mint értékmérőre — van szükség.)

Az itt végzett ellenőrzések módszere, színvonala egészséges fejlődést mutat, de a helyszínen megvizsgált és a hozzánk beérkezett anyagokból megállapítottuk, hogy a közreműködő alsóbb szintű parancsnokságok kapcsolatos tevékenysége sem hibamentes még. Úgy ítéljük meg: ezek az ellenőrzések lehetőséget adnak arra, hogy egy-egy jelentékenyebb területen kedvezően formálódjék a jövő tűzvédelme. Ennek a felismerésnek a hiánya néha a hozzánk felterjesztett anyagokból is érződik.

Az ellenőrzésről készített jelentések felépítésükben és tartalmukban nem mindig követik a BM TOP vizsgálati irányelveit.

Ebből kénytelenek vagyunk azt a következtetést levonni, hogy az ellenőrzéseken elsikkadnak az irányelvekben megjelölt szempontok. Sok jegyzőkönyv is ezt támasztja alá, mert kevés hiányosságot rögzítenek (pedig a valóságban — sajnos — akad bőven). Szinte ezzel egyenértékű hiba az is, ha a megállapítások nem kerülnek be a jelentésbe, így az ellenőrzött szerv vezetője sem szerez tudomást róluk és legközelebb nem is lehet számon kérni tőle az intézkedés elmulasztását.

A leírtak és a jegyzőkönyvek tükrözete tényleges állapot között nincs meg minden esetben az összefüggés. (Például a következő két megállapítás nem lehet egyidejűleg igaz: A területen sok a hiányosság, de dicséretes a tűzvédelmi felügyelő, a TB és a tűzvédelmi megbízottak munkája. Néha nem kapunk választ olyan fontos — az irányelvekben szereplő — kérdésekre, mint pl. a vezetők ellenőrzési tevékenysége, a tűzvédelmi felügyelők beszámoltatásának rendszere, a tűzriadóterv minősége, gyakoroltatása, a tűzvédelmi szervezet képzése, továbbképzése, a vállalati tűzoltóság megelőző és tűzoltási tevékenysége, továbbképzésének díjazása, a felvilágosító munka eszközei, módszere stb.)

Az irányító szervek ellenőrzése és felügyelete kulcshelyet foglal el munkánkban, mert:

területük rendkívül heterogén, jóformán a népgazdaság keretén belül;

az országos főhatóságok nem egyforma súllyal kezelik a tűzvédelmet;

a szervezeti és működési szabályok sokfélék, végrehajtásuk nem azonos ütemű;

igen jelentős az általunk nyilvánartartásba nem vett, csak részükéről ellenőrzött létesítmények száma;

egységesség csak összehangolt munka révén lehetséges.

Ha alacsony színvonalú, nem eléggé mélyreható vagy néhan felületen az ellenőrzésünk, akkor még az is megeshet, hogy az irányító szerv tűzvédelmi szervezetének tagjait hozzuk keletlen helyzetbe azáltal, hogy a hatóság szó nélkül hagyja a súlyos hibát, míg a tűzvédelmi felügyelő kifogásolja.

Ha ellenőrzésünk elmélyült és sokrétű, akkor valóban alkalmas lehet a hibák megszüntetésére, a feladatok összehangolására, az egységes irányvonal kialakítására.

Ez utóbbi különösen fontos a tűzvédelmi szervezet és annak derékhada, a tűzvédelmi felügyelők nagyobb megbecsülése, egységesebb elbírálása érdekében.

Összegeve:

A tűzvédelmi hatóságok és a tűzoltóság sokféle módon szolgálhatják a népgazdaság tűzvédelmi biztonságát. Ezek közül azonban kiemelkedően fontos az ellenőrzés, mert itt juthat még időben felszínre minden olyan hiba, melynek megszüntetése súlyos károk elkerülését teszi lehetővé.

időszerű tűzvédelmi feladatairól rendezett tanácskozást a budapesti parancsnokság november 15-én. Az eseményen részt vettek az ÉVM, a BM TOP és a Fővárosi Tanács képviselői, valamint a címben említett tevékenységet folytató intézetek és vállalatok megbízottai, szám szerint 284-en.

Ficsór Sándor t. ezds., fővárosi parancsnok bevezetőjében örvendetesnek minősítette a vártnál jóval nagyobb arányú megjelenést. Mint mondotta, ez is bizonyítja a tanácskozás időszerűségét, de egyben azt is, hogy a jelenlévők kölcsönösen szükségessé tartják kapcsolataikat szorosabbá tételét.

Rácz József t. őrgy., a tűzmelegelőzési osztály vezetője vita-indítójában mindenekelőtt azokat a jogszabályi előírásokat ismertette röviden, amelyek egyfelől a meghívott szervek, másfelől a tűzvédelmi hatóságok kapcsolatos feladatukról határozzák meg.

Mint hangsúlyozta, már pusztán ezek alapos ismerete és persze figyelembevétele is számos szabálysértést előzhetne meg, gyorsítaná az ügyintézését, és éppenséggel nem csekély indokolatlan többletkiadáástól óvna meg a népgazdaságot.

Ezután példák egész sorával szemléltette, milyen káros következményekkel jár némely tervezők köteleességmulasztása.

Mint megjegyezte, hatóságaink tapasztalatai szerint például jelentős részük nem tud arról a kiadványról, amelyet 1978-ban az ÉTK adott ki a BM TOP közreműködésével éppen a tűzvédelmi tervezés megkönnyítésére, pedig az olyan tárgymutatóval is el van látva, amely a konkrét szabályozásokat tartalmazó dokumentumokról is részletes tájékoztatást ad.

A továbbiakban felhívta a figyelmet a tervdokumentációhoz csatolt tűzvédelmi műleírások, valamint tervezői nyilatkozatok körüli visszas jelenségekre.

Habár jó néhány olyan szerv akad, amely akkor is konzultálni kíván a tűzvédelmi hatósággal, amikor az a hatályos rendelkezések értelmében szükségtelen, mégis jóval inkább az a szemlélet ítéendő el, amikor a tervezői nyilatkozat szövege elmentében áll a tervdokumentáció tartalmával, sőt az sem elszigetelt jelenség, hogy a tervező egyszerűen nem nyilatkozik, vagy elmulasztja aláírni nyilatkozatát.

Bejelentette: a jövőben nem marad következmények nélkül az ilyen eléggé el nem ítéhető magatartás, tűzvédelmi hatóságaink szabálysértési eljárást fognak kezdeményezni az elkövetők ellen. Az elhangzottakkal kapcsolatban utalt a beruházók meg a kivitelezők felelősségére. Egyáltalán nem kivételes eset — jegyezte meg —, hogy csupán a használatbavételi eljárás során derül fény a tervezés vagy a kivitelezés tűzvédelmi mulasztásaira, s ilyenkor népgazdasági érdekekre hivatkozva kész tények elé akarják állítani a tűzvédelmi hatóságot. Olykor, s talán nem is pusztán feledékenységből, jóformán az utolsó pillanatban értesítik a tűzvédelmi hatóságot az ilyen eljárásokról, vagy olyankor szorgalmazzzák ezt, amikor még nem lehet érdemben nyilatkozni.

Vita-indítójának következő részében azokhoz az észrevételekhez fűzött megjegyzést, amelyek szerint a hazai tűzvédelmi előírások túlzottan szigorúak, s végrehajtásuk nagy terhet ró népgazdaságunkra.

Mint leszögezte, a számítások és a más országok szabályozásaival való összehasonlítás általában nem igazolja ezt a vélekedést, a mi előírásaink sem követelnek valamiféle abszolút biztonságot. Mindemellett fontos érdek, és ezt gazdasági hely-

zetünk is indokolja, hogy a tűzvédelmi ráfordítások semmiképpen ne haladják meg a ténylegesen szükséges mértéket.

De — tette hozzá — az alapvető tűzvédelmi előírások teljesítése élet- és vagyónvédelmi okokból továbbra sem lesz mellékes vagy mellőzhető szempont, és a gazdaságosság követelményeit is minden bizonnyal jobban kielégíthetik az érintettek, ha a tűzvédelmi hatóságok segítségét igényelve, nem pedig azok megkerülésével keresik a választ erre a problémára.

Végezetül néhány különösen veszélyes megoldásra hívta fel a figyelmet.

Emlékeztetett a PANYOVA újpesti gyárának tüzesetére. A építés során szabálytalanul leszerelték a sprinklerberendezést, és az így védetlenné maradt üzemen rész igen súlyos kárt szenvedett. A Duna Inter-Continental Szállóban nem szerelték fel a tűzészlelő automatikát, a következmények ismertek.

Némelyik új lakótelep környékén az útéptők lebetonozzák a tűzcsapokat, és az is előfordult, hogy az épületeknek a felvonulási útvonalall ellentétes oldalán helyezik el őket.

Egy kőbányai új házban lakástűzet okozott, hogy a gázégők 10 cm-rel alacsonyabban voltak a beépített konyhaszekrény szintjénél. Mint kiderült, nem a tervező hibázott, hanem azok, akik a jó tervet „átdolgozták”.

Az emlékezetes újjalait iskolatűz vizsgálatok derült fény arra a még ennél is súlyosabb veszélyhelyzetre előidéző „tervmódosításra”, hogy az eredeti dokumentációban szereplő biztonságos megoldás helyett polisztirol álmennyezetet létesítettek. De más példák is igazolják, hogy a tervezők és beruházók nem mindig számolnak eléggé a műanyagok égése közben felszabaduló mérgező gázokkal.

Csepelen ugyancsak lakóépületűz alkalmával derült ki, hogy nem voltak elzárva a száraz felszállóvezetékek csomjái, és ez tetemes vízkárt okozott, de több más lakótelepen is sokszor erősen kifogásolható a vezetékek kivitelezése és karbantartása is.

A vita-indító külön is felhívta a figyelmet azokra a műanyag fénycsőarmatúrákra, amelyek oly sok tüzet okoztak már a fővárosban és vidéken. Mint ismeretes, ezek fázisjavító kondenzátóra gyakran meghibásodnak, a kifolyó olaj meggyullad, és ebből gyúlékony környezetben súlyos károk keletkeznek. Ezért a veszélyt csak nagy körültekintéssel lehet elhárítani, például központi fázisjavító létesítésével.

A felszólalók általában egyetértettek az elhangzottakkal, többen dicsérőleg emlékeztek meg a tűzvédelmi hatóságok segítségéről; emellett felvetették bizonyos régebbi szabványok korszerűsítésének szükségességét, vázolták az oltóvízellátás tervezésekor felmerülő nehézségeket, s az ezzel összefüggő tervezési munkák egyszerűsítésére tettek javaslatot. Ennek kapcsán hangzott el, hogy a műanyagfóliás víztároló medencék fagyvédelme megoldatlan, másutt az előírt víznyomás biztosítása ütközik nehézségekbe.

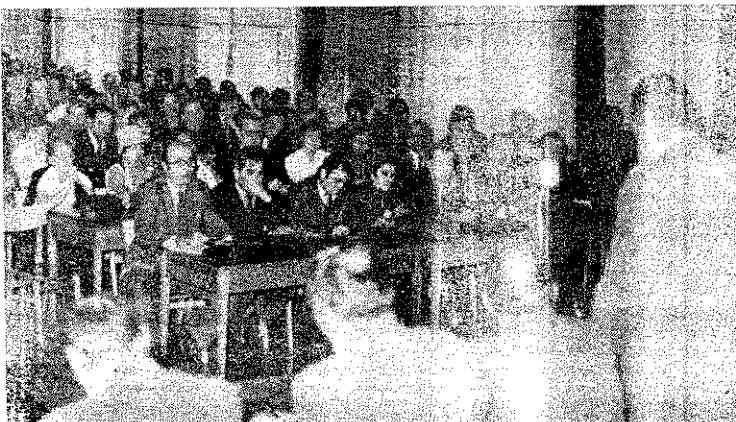
Néhányan a szabálytalan gépkocsiparkolást kifogásolták, mivel a jó terv és kivitelezés ellenére is veszélyes helyzetet teremtet.

Az egyik felszólaló számadataival igazolta, hogy a jelenleginél lényegesen olcsóbb megoldással is létesíthető olyan felvonulási út, amely kielégíti a szükséges tengelynyomásra vonatkozó követelményeket.

Mások jogosan tették szavá, hogy gyakran csak olyan nyílfáras szerkezetek kaphatók, amelyek nem felelnek meg a tűzvédelmi követelményeknek.

Nagy tetszést aratott az a javaslat, hogy a budapesti parancsnokság hívja meg a tervezőket egy tűzoltóaktanya-látogatásra.

Rácz őrgy. válaszáda után a fővárosi parancsnok zárszavával ért véget a tanácskozás.

Falakat döntött ki a robbanás

Igy néztek ki a lakások robbanás után

NOVEMBER 30-ÁN 01.07-kor jelezték a fővárosi tűzoltó-parancsnokság hírközpontjának, hogy súlyos robbanás történt a XIV. kerületi Limanova téri 1. sz. öt-emeletes lakóépületben.

A hírközpont a jelzés értékelése után azonnal megfelelő erőket riasztott, az első egységek a jelzést követő 4 percen belül a helyszínre érkeztek.

A tűzoltás vezetője a felderítés során megállapította, hogy a II. emeleten történt a robbanás, és hatására az itt levő lakások belső válaszfalai szinte teljesen összedőtek, a 3. sz. lakás homlokzata pedig az utcára omlott. A robbanást követő jelentéktelen tüzet — az egységek kikerzése előtt — a lakók eloltották.

A II. EMELETEN levő öt lakásban kilencen tartózkodtak a robbanás idején. Szinte hihetetlen, hogy heten a saját lábukon távoztak a teljesen összedőlt lakásokból, mindössze egy férfit meg egy kislfiút kellett a tűzoltóknak kimenteniük. A robbanás következtében csupán ketten szenvedtek könnyebb sérülést, a mentők kórházba szállították őket. Az anyagi kár a kerületi IKV szakemberei szerint kb. egymillió forint.

A RENDKÍVÜL ERŐS robbanástól az I. és III. emeleti födémek is megrongálódtak, sőt a földszinti, bezárt bejárati kapu is kidőlt. Összesen 19 lakást ért kisebb-nagyobb sérülés.

A kárelhárítással egyidejűleg megkezdődött eljárás során a tűzvizsgálati bizottság az elsődleges szemle alapján megállapította, hogy a II. emeleti 3. sz. lakásban kiömlött földgáz okozta a robbanást. A következő kérdés az volt, hogyan került a földgáz a lakás légterébe?

Erre sok lehetőség volt, hiszen a II. emelet, de a ház lakásaiban is többféle gázberendezés működik. A II. emeleti 3. sz. lakásban a bizottság cserépkályhába beépített gáztűtő berendezést, valamint használaton kívüli gázvezetéket talált.

A cserépkályhába épített gáztűtő berendezés nem jöhetett számításba, mivel

a kályha a robbanás után is épségben maradt.

A FIGYELEM EZÉRT a használaton kívüli gázvezetékre összpontosult, annál is inkább, mert a tüzet eloltó lakó elmondta, hogy miután a robbanást követően behatolt a szőben forgó lakásba, a vezetékben kiömlő gáz sugárszerűen égett, és az égést csak a gázóra főlzárájával tudta megszüntetni. A gázvezeték feltételezően egy leszerelt gáztűzhely vezetéke, és végződése nem volt szabványos módon lezárva, sőt helyi elzáró szerkezete is nyitva volt. A Gázművek szakemberei műszeres nyomáspróba alá vetették a lakás gázvezetékeit, és mivel azok seholsem szivárogtak, a földgáz csakis ezen a vezetéken keresztül ömölhetett a lakásba.

A lakót nem lehetett meghallgatni, mivel ő volt az egyik sérült és a mentők kórházba szállították.

De hogyan következett be gázömlés?

AZ EMLÍTETT LAKÓ valószínűleg még márciusban leszerelte a gáztűzhelyt a gázvezetékéről. Ezután zárta le, ennek végét pedig parafadugóval és alumínium fóliával tömítette el. Ez a lezárási mód ugyan szabálytalan, de mindaddig nem okozott bajt, amíg a csap zárt állapotban volt.

Az illető — mint hamarosan kiderült — a robbanás előtt, az éjszakai órákban tért haza, s ezután eltávolította az alumínium fóliát meg a parafadugót, majd öngyilkossági szándékából a gázvezetéket csapját kinyitotta.

A 1/2"-os gázvezetékéből 300 mm vízoszlop nyomáson percnként kb. 0,7—1 m³ földgáz áramolhatott ki. Feltevésünk szerint ez kb. 4—5 percig tarthatott, majd a kiáramló földgáz a helyiség levegőjével keveredve elérte a robbanáshoz szükséges telítettséget, és eddig még tisztázatlan iniciáló hatás következtében felrobbant.

A szándékosságot egyértelműen bizonyította a későbbiek során megtalált rövid búcsúlevél, valamint az elkövető rendőrségi meghallgatása is.

A robbanást több ok is előidézhette, hi-

szen a lakásban elektromos berendezések működtek, és égett a cserépkályhába szerelt gáztűtő berendezés őrlángja is.

NINCS KIZÁRVA, hogy az elkövető gyertyát égetett — a leégett gyertyavéget a helyszínelés során megtaláltuk — vagy éppen cigarettára gyújtott. A gázelegy be-robbantásának kérdését szakértő bevonásával próbáljuk tisztázni, habár ez természetesen nem változtat a lényegen.

A gázzal való öngyilkosság viszonylag gyakori volt a múltban. Az esetek többségét tekintve azonban általában nem járt robbanással. Ennek megítélésém szerint az volt az oka, hogy azelőtt a világításon kívül nemigen használtak más elektromos berendezést a lakásokban, a gázhasználat is csak a gáztűzhely működtetésére korlátozódott. Így az esetek többségében nem volt meg a robbanást előidéző konkrét ok. Ma már viszont az átlagos lakások többsége is „tele van” különféle elektromos és gázberendezésekkel, és ezek működése adott esetben mind alkalmas lehet a veszélyes gázelegy felrobbantására.

Palotai László
tű. alez.

Gyors jelzés, téli beavatkozás

Lajdi József és Gálik Zoltán, a Chinoin gyár vállalati tűzoltói járőrözés közben gyeltek fel az éppen nem működő kísérleti üzemszert felett gomolygó fekete füstre. Odafutottak, s amikor látták, hogy tűz elkezdett, betörték a 102-es tűzjelző végét, majd egy-egy 12 és 5 kg-os portólóval avatkoztak be, hogy a tűz terjedését a gyár területén működő meg a jbbi állami egység helyszínre érkezéséig átollják.

A fővárosi parancsnokság hírközpontja 7.29-kor érkezett jelzés alapján riasztotta a szükséges erőket és felszereléseket. A tűzoltási csoport tartalék gépjárművel e sorok írója is kivonult a kárhelyre.

1979. december 15-én volt az első igazán tavas reggel fővárosunkban, a forgalom iteme erősen akadozott.

De útközben más nehézségek is adódtak. A figyelmeztető fény- és hangjelzésel mit sem törődő gyalogosok és gépkocsivezetők — főként néhány taxié — akadályozták az amúgy sem könnyű vonulásunkat.

Régi, rutinos gépkocsivezetőnk ügyesen

manőverezett. Am a járművünk kerekén levő diagonál abroncsokkal még 20 kilométeres sebességgel sem „vehette” a kanyarokat. Úgyasságát dicséri, hogy ilyen mostoha körülmények ellenére is a normaidőn belül érkezünk meg.

Mészáros Ferenc tű. fhgy., a tűzoltási csoport vezetője a felderítés alapján 7.47-kor III-as riasztást rendelt el, miután megállapította, hogy a háromszintes épület ún. indirekt olajfűtő berendezésének helyisége gyulladt ki. A tűz a lég- és csatornarendszeren keresztül átterjedt az első meg a második emeletre, ahol nagy füstképződéssel égtek az elektromos kábelek szigetelése és az álmennyezet alatt levő vezetékek is. A kivonult egységek 4 db E, továbbá 1 db létrasugárnál, valamint 2 db porsugárral 8.05-kor lefeketítették, 8.14-kor pedig eloltották a tüzet.

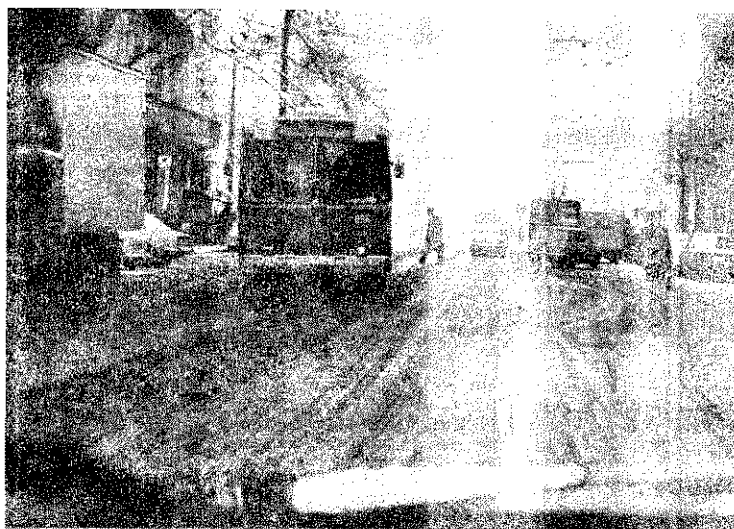
Az eddigi megállapítások szerint a következő idézhetők elő a tüzesetet: kb. fél évvel ezelőtt végeztek olajcserét a fűtőrendszerben (azóta csupán a hiányzó mennyiséget pótolták azonos minőségűvel).

A tüzesetet megelőző időszakban szinte folyamatosan vették igénybe az említett berendezést. Ezért feltételezhető, hogy az általában 210—230 °C-ra fömelegített olaj a rendszeres és tartós használat következtében részlegesen hőkárosodást szenvedett, és ezért kátrány, illetve helyenként kokszt rakódott a készülék belső oldalára.

A nagy fajlagos felületű kokszosodott réteg piroforos tulajdonságú, és amikor a készüléket visszahűtötték, a szellőzőcsövön keresztül levegőt kapott és belobbant. Ennek hatására a készülékben levő olaj meggyulladt, és a túlfolyón meg a kármentőn keresztül a terem padozatára ömlött. Az égő olaj lángjai a már említett kéményhatás „jövöltából” terjedtek át a másik két szintre.

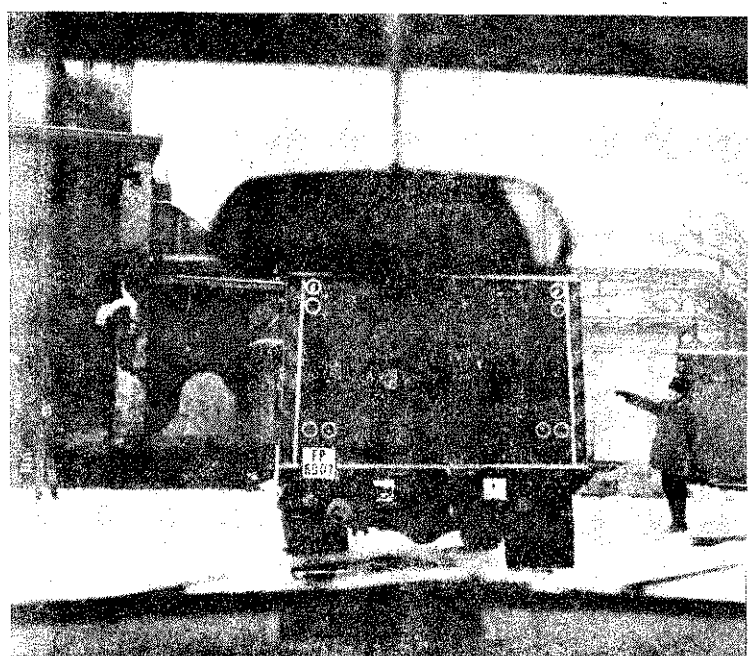
A tűzkezelkezés okának egyértelmű megállapítására azonnal vizsgálat indult. Személyi sérülés nem történt. A Chinoin Gyógyszer- és Vegyészeti Termékek Gyára Rt-től kapott tájékoztatás szerint a kár mintegy 100 ezer forintra becsülhető.

Kútvölgyi Mihály
képes riportja

A Damjanich utcában így közlekedtek a gyalogosok

A közlekedési lámpa piros jelzése ellenére a gépkocsik lehúzódtak, viszont a taxis középre vágott.

Önkéntes közlekedésirányítók

Sorra érkeztek az egységek

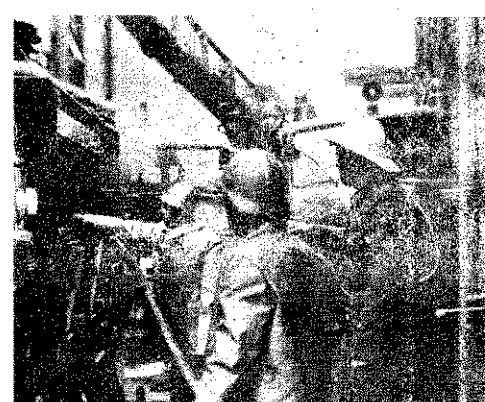

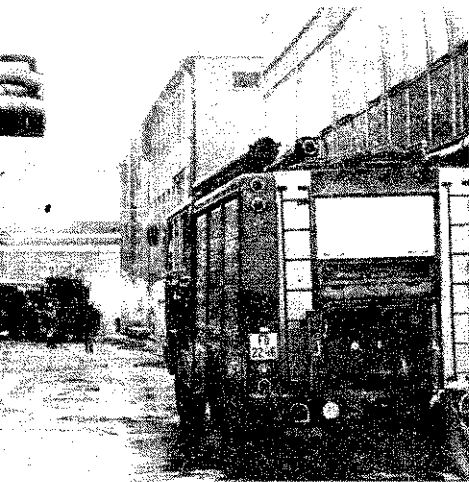
A tűzoltási csoport hírvivője, Varga István
1. ftórm. visszajelez

Hol lehet
az emeleti irodák kulcsa?

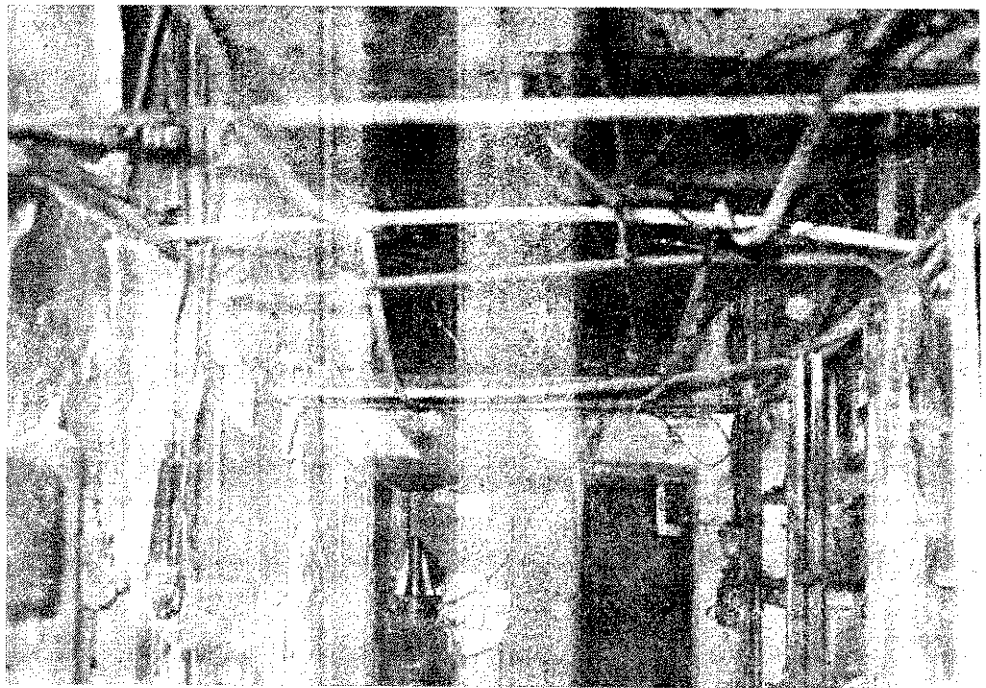

Somkuti Ferenc tű. alhdgy.,
háttérparancsnok utasítást ad

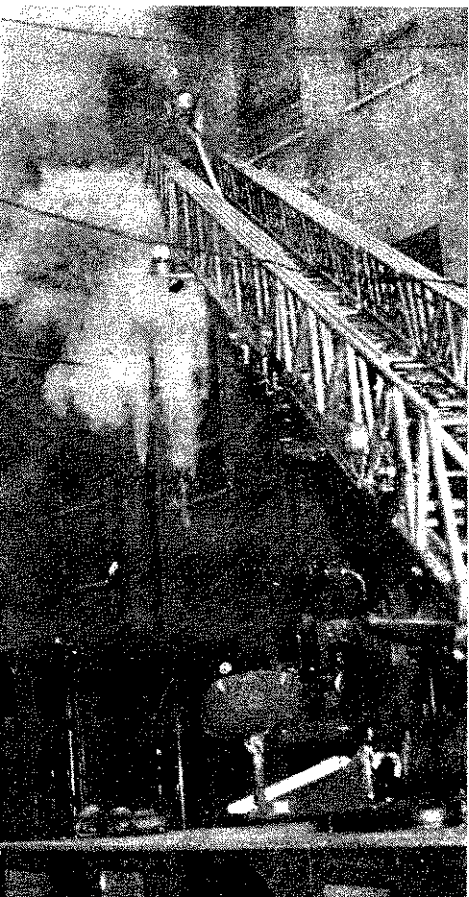

A káreset helyszíne

Létrásugárral is beavatkoztak

Az álmennyezet
és az elégett vezetékek

Tűzoltás után

Adategyeztetés a rendőrséggel. Mészáros
Ferenc tű. fhdy., tűzoltásvezető és Bartal
Pál tű. alez., kerületparancsnok

A Fire Prevention című angol tűzoltó-folyóirat hosszabb cikket szentel a raktártűz problémájának.

Angliában ugyanis 1977-ben és 1978 első nyolc hónapjában összesen 31,7 millió fontra becsült kárt okoztak a raktárégek.

Az anyagi veszteség — jegyzi meg a folyóirat — azért ilyen jelentős, mert a

nagy raktárak sok esetben a 33 m magasságot is elérhetik, és az égéshez ideális körülmények között temérdek értékes, de gyúlékony anyagot tárolnak bennük. Így azután nemegyszer óriási méretű a tűzterhelés, miután az üzemeltetők olykor a rendelkezésre álló alapterület 90%-át is raktározásra használják.

A **jelentősebb** tüzek rendszerint munka-

idő után vagy munkaszüneti napokon keletkeznek, meghozzá részint az említett körülmények folytán eleinte észrevétlenül.

A keletkezés okára az esetek nagy részében nem sikerült egyértelműen fényt deríteni, ilyenkor rendszerint égve eldobott gyufára vagy cigarettavégre gyanakodtak.

De akadtak olyan raktárégek is, amelyek nyilvánvaló mulasztások vagy durva szabálysértések következményei voltak.

Mintegy 400 tonna dió égett az avonmonthi (Bristol) tárolóban. Az ún. hesseni zsákokban tárolt dió egy része — feltehetőleg erős nyomás vagy gondatlan kezelés következtében — összetört, és az így kipréselődött dióolajjal átitatott zsákok öngyulladása idézte elő a tüzet. A 100×70×8 m-es raktár 30×15×6 m-es dióhalma-
zában keletkezett égés mintegy 754 ezer font kárt okozott.

Hemel Hempsteadban (Hertfordshire) egy mútrágyát és rovarirtó szert szállító teherkocsi a raktárépület főbejárata felé hátrálva a nyitott kapun át véletlenül nekiütközött egy kézi emelőberendezésnek, az pedig feldöntötte a hordozható cserépkályhát.

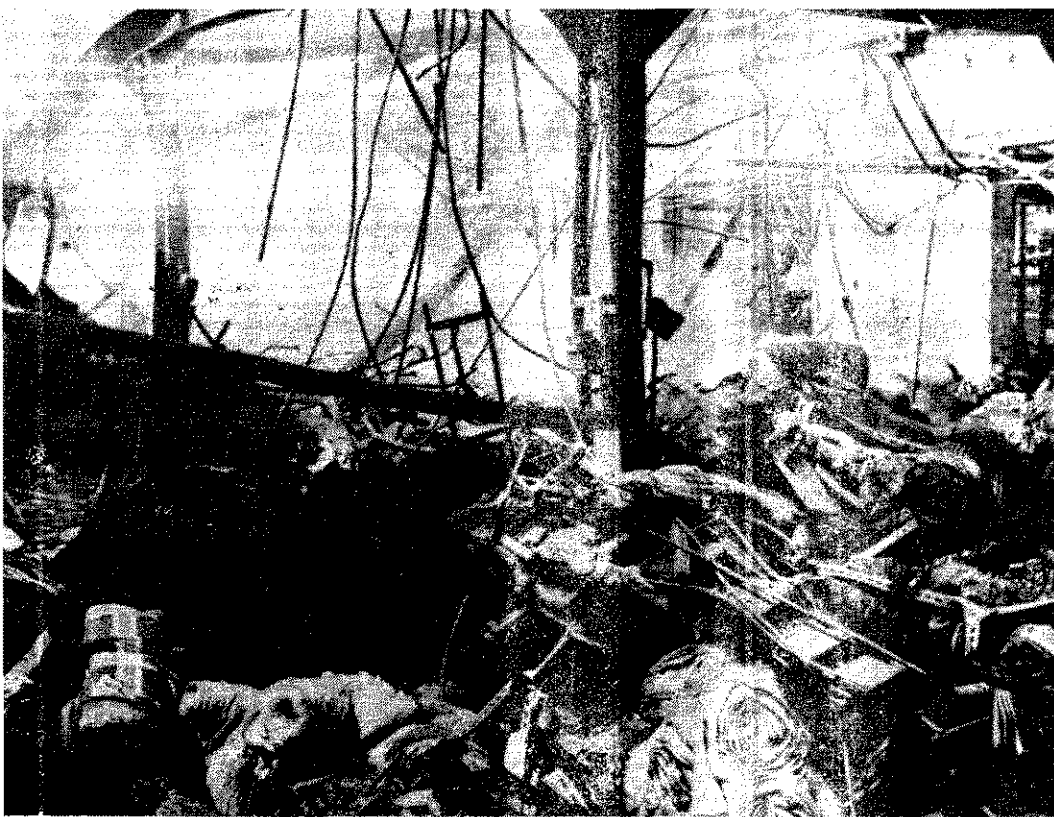
A szilárd, folyékony és aerosolos halmazállapotban tárolt nagy mennyiségű vegyszer égése közben mérgező gázok szabadultak fel, s ez rendkívül megnehezítette az oltást.

Mitchamben (Surrey) hirdetések és egyéb papírárakat tároltak a falra szerelt fényszóró közvetlen közelében levő fémállványon.

Ez a tűz 326 000 fontra becsült anyagi veszteséget idézett elő a 46×21 m-es alapterületű, kétemeletes raktárépületben.

Swindonban félmillió fontnyi kárral végződött az a tűz, amelynek egy hibás olajkályha volt az okozója. Igaz, az is szerepet játszott ebben, hogy a közelében gyúlékony anyagokat tároltak.

(g)

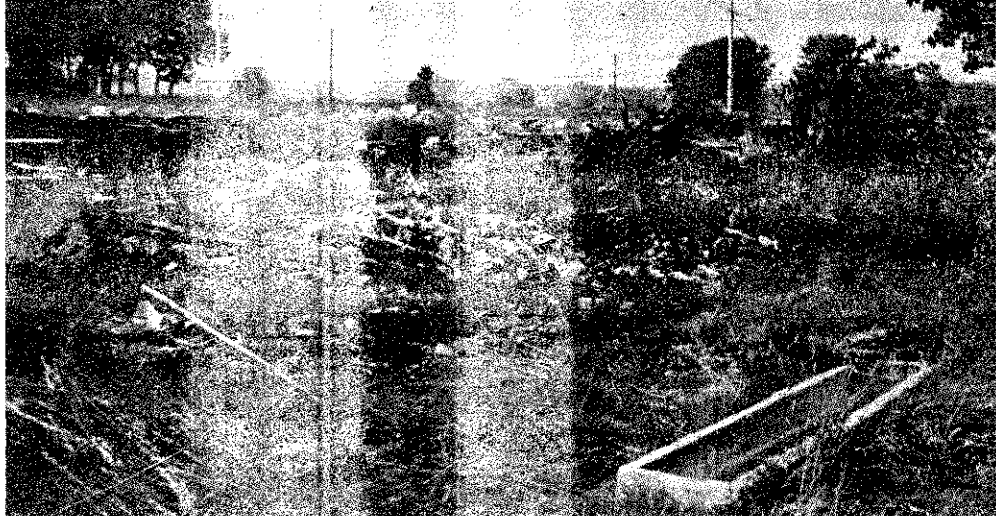
Gázpalackokat szállító pótkocsi ZIL teherautó égését jelezték Dombóvár közszolgálatból november 15-én 13.59-kor a kisvárdombóvári parancsnokság ügyeletének.

A riasztással egyidejűleg a parancsnokság személygépkocsijával e sorok írója is kárhelyre vonult. Menet közben rádióján egyeztetők az adatokat, majd intézkedünk a mentők és a rendőrség riasztásáról.

A kárhelyre érve fény derült az előzményekre. A képen látható ZIL 340 dízel motoros pótkocsit szállított, és amikor összeütközött egy Wartburggal, azt egy villamos vezeték tartó betonoszlophoz vágta, majd a személygépkocsira borult.

A Környei Mezőgazdasági Kombinát virágtanyai majorjában lakók szeptember 10-én éjjel lármára riadtak fel. Amikor kiszaladtak, látták, hogy ég a kombinát 260 férőhelyes növendékmarha-istállója. A tüzet Kolozsvári József éjjeliőr és Neszevecskó Pál traktoros észlelte, aki éppen akkor tért haza a környékről. A helyi lakosok azonnal megkezdtek az állatok mentését. A 260 növendékmarha közül 160-at sikerült kimenteniük az égő istállóból. Neszevecskó Pál közben riasztotta a tatabányai tűzoltóságot. A mentési munkát és a tűzoltók vonulását az erős köd hátráltatta. Ennek következményeként az épületet és mintegy 100 növendékmarhát nem sikerült megmenteni.

A tűzkár összege mintegy 1,2 millió forint. A vizsgálat megállapítása szerint Gyovai Lajos állatgondozó alaposan gyanúsítható azzal, hogy bosszúból felgyújtotta az istállót. A rendőrség letartóztatta, és vádat emeltek ellene. A Virágtanyán lakók minden dicséretet megérdemelték bátor beavatkozásukért.

totta az istállót. A rendőrség letartóztatta, és vádat emeltek ellene. A Virágtanyán lakók minden dicséretet megérdemelték bátor beavatkozásukért.

A Lajta-Hansági Állami Gazdaság 4. számú kerületének Hársfa majorjában levő sertéstelepén szeptember 12-én 22.40-kor tűz keletkezett. A major Mosonmagyaróvártól 8 km-re, a kerület központjától pedig 4 km-re terül el. Több lakóépület, valamint 8 4x60 m-es nádfedeles sertésszállás, egy lóistálló és egy magtár található benne.

A tűz következtében leégett 2 nádfedeles sertésöl és benne: 9 db koca, 250 db 25 kg-os és 210 db 8 kg-os malac, 2 db sertésfiasztató, valamint 210 kg takarmány. A kár 422 300 Ft.

A tüzesetet Tormási Sándor 37 éves éjjeliőr észlelte, és azonnal jelezte a mosonmagyaróvári parancsnokságnak. Együttal a major lakóit is riasztotta. A tűz oltását és az állatok mentését a vállalati tűzoltósággal együtt a gazdaság dolgozói kezdték meg. Végül is — a mosonmagyaróvári és győri — állami egységek oltották el a tüzet. Szerencsére szélcsendes idő

volt, így a dolgozók beavatkozása és a tűzoltók hathatós segítsége megakadályozta a major leégését.

A vizsgálat eddigi megállapítása szerint egy ideggyenge fiatalember okozta a tü-

zet. A gazdaság igazgatója pénzzutalomban részesítette a beavatkozásban kitétt 15 dolgozót.

Dr. Németh József
tűzvédelmi felügyelő

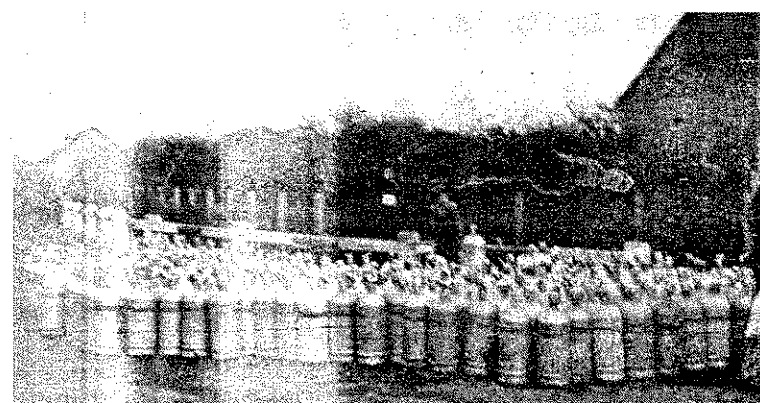
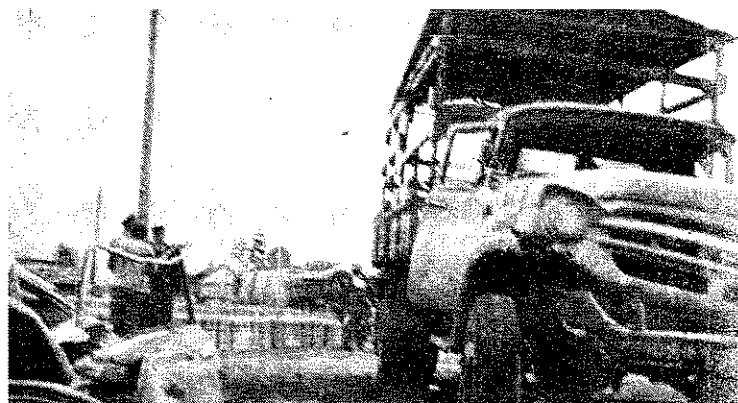
személyautó két utasa közül a súlyosan megsérült vezető annyira bennszorult, hogy csak igen körülményesen lehetett kimenteni.

Váradi István tű. őrgy., járási-városi parancsnok elrendelte a dohányzási tilalmat, s leállította az erre haladó járműveket, a rendőroket felkérte a forgalom elterelésére és a nézelődők távol tartására,

minthogy gázszivárgásra kellett számítani. Ezután a helyszínen tartózkodó civil személyek egy részének bevonásával leszedet- te a gázpalackokat, mivel a ZIL-t csak ez után lehetett felállítani. (A teherautó mag- gasítói oldalfala szerencsére megtartotta a gázpalackokat, máskülönben az útközés jóval súlyosabb következményekkel is vég- ződhetett volna.)

A teherautót egy erőgép meg egy hon- védségi gépkocsi segítségével sikerült „talpra állítani”, és e művelet közben jó szolgálatot tettek azok a 6—7 m-es drótkötelek, amelyekből két-két darabot helyeztek el egységünk mindegyik vonu- lószereén.

Szabó Ferenc
tű. alhdy.

A harmadik terem kiállítási anyaga a nyomótömlős fecskendő feltalálásával s ennek méltatásával kezdődik. Jan van der Heyden (1637—1712) holland rézmetsző és építészeti festő az Amszterdamban 1671-ben három napig dühöngő tűzvész szomorú tapasztalatai alapján látott hozzá öccsével a fecskendő tökéletesítéséhez. 1672-ben a nyomótömlő kialakításával sikerült hatásosabbá tenniük a tűzoltó fecskendőt. Találmányuk az egész világon elterjedt. Egy három méter széles és 2 méter magas fényképen — ami Jan van der Heyden könyvéből került felnagyításra — jól összehasonlítható a gólyanyakú és a nyomótömlős fecskendőkkel történő oltás, és lemérhető az utóbbiak nagy előnye: sugarak irányítója ajtón, ablakon, lépcsőn, létrán át a tűz fészkehez hatolhatott, és így közelről hatásosabban olthatta a tüzet. A kép előtt az első magyar tűzoltószergyárnak, a soproni Seltenhofereknek egy 1882-ben előállított mozdonyfecskendőjét mint a nyomótömlős hazai szerek egyik jellegzetes darabját állították ki. Az ide tartozó tárlóban Jan van der Heyden eredeti könyvét, jellegzetes nyomóoldali sárgaréz szerelvényeket, kendertömlőt és sugárcsőket helyeztek el. A nyomótömlős fecskendők nálunk az 1800-as évek elején kezdtek elterjedni. A „bőr- vagy kendercsőekkel”, illetve a „kenderből szövött tömlőkkel” való helyes bánásmódot két könyvecske is taglalta: „Rövid oktatás a tűzoltó eszközökkel az égés után való bánásról, hogy azok minden történetekre alkalmazatosak s használhatók lehessenek” (1805); illetve: „Rövid útmutatás, mint kelljen bánni a vízi puskákkal és tömlőkkel, mind az égés idején, mind pedig annak utánna, hogy azok jók és sok ideig haszonvéhető maradjanak” (1834). A tömlős fecskendő elterjedésének megindulására utal Johan Wendt pesti órák egyik drága mívű órája is. A kiállított díszes órát az 1800-as években készítette, s zománczott számlapján égő házat tömlőn vezetett vizsugárral oltó férfialakot ábrázolt.

Szívótömlőt 1684-től alkalmaztak a fecskendőknel. Néha régi, jellegzetes szűrő, szívótömlőhöz tartozó csavarpár, szivattyús balta (fabetét volt a fokába beépítve) mutatják be a szívóoldali szerelvényeket.

A légzésvédő eszközök fejlesztésében kiemelkedő érdemeket szerzett *Kőszeghi Mártony Károly* (1783—1848) hadmérnök, „életmentő készüléte” őstípusa volt a légzőkészüléknek. Sűrített levegővel töltött

vaspalackban 30 percre elegendő levegőt tárolt. Az adagolás mértékét egy sípoló szeleppel szabályozhatta be a viselője. Haikuló sípsző figyelmeztette a visszavonulásra. Az „életmentő készüléket” először 1836-ban alkalmazták tűzoltói célra.

Aldini János lovag „Az égés lángjai ellen szolgáló védelem eszközök” című, 1834-ben Budán kinyomatott rólapját is itt állították ki. A nyomótömlős fecskendőt bemutató falrészsel szemben *Feszti Árpád* neves festőművész „Kárvallottak” című 260×150 cm méretű olajfestménye a tűzbiztosítás előtti korszakot illusztrálja. A tűzkárosultak kétségbeesett fájdalmát a festő azért tudta ilyen jól érzékeltetni, mert maga is ott volt Hetényben az 1882. évi óriási tűzvész után, ennek során a falu házainak nagy része leégett. Novellát is írt a tűzről, igen jellemzőek a következő sorai:

„... A szél erősbül, harcra kél a lánggal, tépi, rázza, vadul birkózik a két elem; velők szemben tétlen az ember, mint a gyermek gigások küzdelme közt... És az örült háborúban elpusztult a csöndes falu. Niñcs már ami égjen: a láng sem ég, ha tájpa nincs. Elcsöndesült a szél is, hogy a kétségbeesés tompa nyögését meg lehessen hallani. Tépett, füstös alakok járnak föl és alá; a mi könnye volt embernek, asszony-nak, azt már mind kisírta...” A többit már ecsettél „írta”, s a festményt nézve szinte halljuk a „kétségbeesés tompa nyögését”.

Es hogy nemcsak Hetény lakosait juttatta a tűz koldusbotra, azt bizonyítják az ablak menti tárlóban kiállított „alamizsnát kérő szabadalom levelek”, s az összegyűjtött „segedelmekről” készített elszámolások is. A bajai 1840. május elsejei borzalmas tűzvesztről egykorú metszet ad hí képet. A várost tűztenger borítja, s csak menekülő embereket láthatunk, tűzoltással senki sem foglalkozik.

A terem hosszanti falrészén egy hét méter hosszú tárló az önkéntes tűzoltóság válogatott történeti anyagát mutatja be. Ennek a legnagyobb méretű tárlónak az első részében az 1800-as évek elejének tűzrendészeti viszonyait, illetve az önkéntes tűzoltóságok megalakulását közvetlen megelőző időszak tűzvédelmét vázolták fel. Utalnak a tűzoltással összefüggő babonás szokásokra, például arra, hogy Szabolcs és Szatmár megyékben az asszonyok ruhátlanul járták körül az égő házat, hogy a tűz elaludjon. A Tiszahát helységekben pedig

kenyeret szúrtak a tető nyársára a tűz távol tartása céljából.

A városaink által kiadott tűzirendeket Zalaegerszeg 1792-ben nyomtatta ki és Esztergom városa 1836. évi „Tűzoltási rend”-je, valamint a „Tűzszabály Pest és Buda fővárosok számára” (1867) képviselik.

Megemlékeztek *Kossuth Lajos* Sátoralja-újhely részére 1827-ben kidolgozott tűzirendjéről is. A kéziratban fennmaradt tűzrend című: „Jegyzések a Tűzoltásra szükséges Rendelésekről” és 25 pontba foglalva előre megszabja minden férfi lakos tűz esetén szükséges tevékenységét, működési helyét foglalkozási ág szerint, s a céhekre hártotta a vízipuskák beszerzését is. Az akkor 6000 lakosú városban mintegy 900 embernek kellett részt vennie a tűzoltásban.

S ha már *Kossuthot* idéztük, idézzük *Széchenyi Istvánt* is, aki a „Pesti Por és Sár” című, 1866-ban, halála után megjelent könyvében szomorú képet tár elénk az akkori tűzvédelmi viszonyokról: „Tűznek kevés kivétellel Magyarországon minden faluja, minden városa legveszedelmesebben ki van téve... Kenderszáritás, zsírkihasználás, pipa, sőt gaz bosszú által hány helyes lesz béke közepett a korlátlan lángok szívrepesztő áldozatja...”

Viszont világvízviszonylatban is korán, 1835-ben megkezdte tevékenységét az „Első aradi Önkéntes Polgári Tűzoltókar”. Működésük példát mutatott más városoknak is. Az önkényuralom azonban politikai bizalmatlanságból nem engedélyezte az önkéntestűzoltó-egyesületek alakítását. A 21 főnyi budai tűzvédség sem kapott hatósági jóváhagyást. Ezért — évtizedes meddő próbálkozások után — csak 1866-ban alakulhatott meg következőként a „Soproni Testgyakorló és Tűzoltó Egylet”. Az aradiakról ránk maradt anyagok közül kiállították „Az önkéntes polgári Tűzoltókar-nak Rendszabályai sz. kir. Arad városában” címmel 1861-ben két nyelven kinyomatott szabályzatát. Sopronból jóval több emlék maradt fenn: parancsnoki díszsisak, balta és tör, versenydíjak és csoportképek, emlékszerlegek stb. Igen jellegzetes versenydíj a torna- és tűzoltóegyletek idejéből egy vívóruhás szobor, derekán tűzoltó mászóóvval.

Gr. Széchenyi Ödönnek, a „budapesti önkényes tűzoltó egylet” id. elnökének, a szabad királyi Arad városi „önkéntes polgári tűzoltókar” tiszteletbeli tagjának a „Tűzoltás körül tett általános tapasztalatok” című, Pesten 1864-ben nyomtatásban közzétett tanulmányát a nagy tárló harmadik részének előterében helyezték el. Ebben a tanulmányában is a „budapesti önkényes tűzoltó egylet” megalakítása mellett szállt síkra. Egyébként már 1862-ben életre hívott egy bizottságot azzal a céllal, hogy a fővárosban torna- és tűzoltóegyletet alakítsanak, de a helytartó nem hagyta jóvá alapszabály-tervezetüket, s csak 1870-ben alakulhatott meg a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egylet. Főparancsnoki sisak, kard, díszbalta meg egy szócso között a budapesti ÖTE 1872. június 7-i őrsgének névsorát állították ki. Értékes dokumentum az a 25 ft-ről szóló „nyugtatvány” is, amit

Feszti Árpád: Kárvallottak

Mátyás Herrein úr a budapesti első magyar önkényes tűzoltó egyet felszerelésére" fizetett Pesten 1868 januárjában, s gróf Széchenyi Ödön írt alá az ideiglenes vásztermény elnökéként.

„Egyesült erővel a vész idején” jelmondat szerepel a kiállított zászlószalagon. A tűzoltózászlók közül talán a legszebbet, a tabi önkéntestestület 1890-ben felavatott zászlóját mutatják be. Ezt a zászlót annak idején Theyer L. tanár, műrajzoló tervezte és a magyar Lorenz kisasszony — a gráci illami ipariskola tanítónője — hímmezte. A negrongalódott zászlót 1977-ben Sipos Enikő extilrestaurátor művészi munkával színté újjávarázsolta, és ma a kiállítás egyik legszebb darabja. Első oldalán bíborvörös alapon aranybetűs felirat: „Önkéntes Tűzoltótestület Tabon 1887”; s a tűzoltójelvény látható (tűzoltóságok alatt kötéllel összefogott, keresztbe tett balták), a másik oldalán fehér alapon Magyarország címere és Ö. T. betűk, tölgy-, illetve babérlevél-koszorú közé fogva eredeti színeikben vannak kihímmezve. A zászló rúdja esztergályozott, felső végén Szent Flórián bronzszoborcákja. „Nincs benne semmi fölösleges és nem hiányzik róla semmi” írta róla egykorú tudósításában a „Tűzoltó közlöny”.

A nagy tárló középső részén, vagyis magának a harmadik teremnek a középpontjába egy önkéntes tűzoltó sugárvezető (akkoriban csövezető) egyenruhájá és jellegzetes felszerelési tárgyai kerültek. A kék-fehér csíkos zubbony mellrészén nagy Ö. T. betűk pirosan. Az alsóúti önkéntes tűzoltók 1882-ben nyomtatásban is közölték „öltözeti és felszerelési szabályzat”-a szerint fölöltöztetett figura kezében anyacsavaros sugárcső. derekán a megszokottól eltérő (szélesebb, három körbe futó szíjú, sajátos zárkapcsú) mászóöv, oldalán jókora balta és csököttész szemlélteti azt az időszakot, amikor a testületek még szabadon választhattak egyenruhát. Egyébként 1880-ban jelent meg az első rangjelzési szabályzat. E szerint a főparancsnok lószórforgóval ellátott fényes ércsisakot viselt, zubbony a ujján 5 mm átmérőjű aranyszínőrtöt háromkarikás vítzökötéssel, e fölött keskeny sujtást, alatta pedig szög alakban alkalmazott körülfutó háromsoros, 7 mm széles aranyzalagot; a gallérián aranyszínő szegélyt; vállain pedig ötkarikás vítzökötésű arany vállszinőrt, de az egyenruha színét s szabását nem határozták meg. Csak 1897-ben adták ki az egységes egyenruházati szabályzatot, amellyel megpróbálták rendet teremteni ezen a területen. Kiállítottak egy lószórforgós főparancsnoki sisakot is. Az egységes egyenruházati szabályzat viszont fekete bőrsisakokat rendszeresített, egy ilyen parancsnoki sisak is látható a kiállításon. Akkor vezették be a sötétkék posztóöltönyt tölgy- és a fehér csíkos kék vászonzubbonyt fehér vászonpantallóval nyárra.

A következő tárlórész az önkéntes tűzoltóságok kezdeti időszakának kézi működésű fecskendői közül a legjellegzetesebbeket és tűzoltószergyártásunk néhány emlékét mutatja be. A szerek közül külön is említésre méltó a gróf Széchenyi Ödön tervei szerint a *Walser Ferenc* tűzoltószergyárban kivitelezett „szabadalmazott falusi fecskendő”. Az egykorú fénykép szerint ez egy lovaskocsira szerelt lajtból és leemelhető medencés fecskendőből állt, vagyis a kezdeti beavatkozáshoz szükséges vizet magával vitte. A hidrofórt 1:10 léptékű modell szemlélteti. Ennek szerkezete mindenben megegyezett a rendes fecskendővel, csak medencéje (vízszekrénye) nem volt, a vizet kizárólag a szívónyílásán keresztül kaphatták. Eppen ezért fontos tartozéka volt a vászonkád.

Hogy a tűzoltószerek gyártásának megvolt az elméleti alapja hazánkban, ékesen bizonyítja *Horváth János* egyetemi tanár 1786-ban a hidrosztatikáról és a hidraulikáról írt könyve, amiben külön fejezetet szentelt a tűzoltófecskenő méretezésének. Könyvét a tűzoltófecskenőkre vonatkozó ábráknál nyitották ki.

A már említett első tűzoltószergyárunknak, a soproni Seltenhofernek fecskendői és egyéb szerepményai több kiállításon sikerrel szerepeltek és számos díjat érdemltek ki. A soproni Liszt Ferenc Múzeum jóvoltából szép sorozatot állítottak ki a gyár kiállítási érmeiből, köztük az ezredéves országos kiállításon 1896-ban kiérdemelt érmet is.

Az önkéntes tűzoltóságok az első kiképzésük befejezése után általában díszgyakorlatokon mutatták be felkészültségüket városok, falujuk lakosságának. Később az egységes gyakorlati szabályzat közzététele (1893) lehetővé tette az egymás közötti versenyek rendezését. Az első tűzoltóversenyt, amely egyben az első országos tűzoltóverseny is volt, 1893-ban tartották meg Szabadkán. A Tűzoltó Múzeum gyűjteményében őrzött versenydíjak közül többek között a szegedi ÖTT versenycsapata által az első országos versenyen harmadik díjként nyert ökörszarvból készített díszserleget, a gyöngyösi az ezredéves országos tűzoltóversenyen (1896. VIII. 15.) első díjként nyert díszkupája maradványait (a kupa az 1917. évi gyöngyösi tűzvész során megsérült), a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek az 1911. évi veszprémi országos tűzoltóversenyre felajánlott díját — egy gyermekmentő tűzoltó ábrázoló művészi bronzszobrot állították ki.

Az önkéntes tűzoltók felszereléseik gyarapítására és egyéb célokra gyakran rendeztek táncmulatságokat. Ezekre utalnak a jellegzetes tűzoltómotívumokkal díszített táncrendek, korszó, kulacs és meghívó is. Nemzetközi tűzoltóversenyen először 1900-ban Párizsban vett részt magyar tűzoltócsapat, mégpedig a budapesti önkénteseké.

1906-ban Milánóban a nyíregyháziak indulhattak — mivel előzőleg itthon megnyerték az országos versenyt —, és ott is elsők lettek. A szép fegyvertényre a 25 fős csapat egykorú csoportképe emlékeztet. 1911-ben a győri és a magyarkanizsai önkéntestűzoltó-testületek csapatai II. helyezést értek el Torinóban. A győriek ezüstserlegének felirata büszkén hirdeti: „E serleget a torinói tűzoltó-világversenyen 1911. augusztus 17—21-én elnyerték Erdély Ernő parancsnok, Formandl Agoston szakaszparancsnok, Benedetti Szerafinó őrpáncsnok, Vagner Sándor rajvezető, Nuszbaumer Antal örvezető, Nuszbaumer Vendel örvezető.” A győriek tehát hatfőnyi kis csapatukkal, a versenyen részt vett 43 angol, japán, olasz stb. csapat között (amelyek 25 fősek voltak) érték el ezt a szép helyezést.

A csapat tagjai feltűzhető ezüstjelvényt is kaptak. Az egyik példányt *Benedetti Szerafinó* fia a Tűzoltó Múzeumnak ajánlódta, s így az ugyancsak látható ott.

„Ha dúl a bösz elem,
E hármat ne feledd:
Erős kar, bátor szív,
Testvéri szeretet!
Jutalmad ez legyen:
Betöltöd tiszteted!”

Ezt hirdette a budapesti önkéntes tűzoltók jelmondata, s múzeumunk is ezzel a jelmonddal kezdi azt a tablót, melyen a tűz elleni harcban, emberbaráti kötelességük teljesítése során hősi halált halt ön-

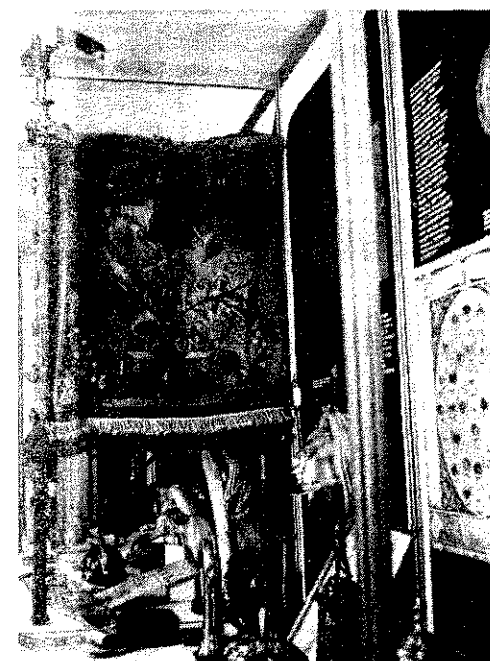
Részlet a soproniak emléktárából
44557

kéntes tűzoltók emlékének áldoznak. Alljon itt a nevük megemlékezésül:

Wagner Ferenc (1885, Budapest)
Kovács Sándor (1891, Győr)
Szidánits Ferenc (1896, Budapest)
Tokody Lajos (1901, Vác)
Ifj. Formandl Agoston (1907, Győr)
Téglás István (1907, Győr)
Butor Sándor (1931, Túrkeve)

Az önkéntes tűzoltók odaadó munkáját és eszméhez hű kötelelességteljesítését szolgáló érdemek és kitüntetések adományozásával is elismerték. A szolgálóti érdemek sora 11 darabból áll. Az igen ritka XXXV és XL éves szolgálóti adományozottak mellett a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tiszteletbeli tagjai részére alapított és all néhány példányban ismert zománczott, szép mívű érmet is kiállították.

(Folytatjuk.)

A tabiak zászlója

44559

Az építési engedélyezési eljárásról

Számtalan köszönőlevél érkezik szerkesztőségünkbe tanácsoktól, állami gazdaságoktól, vállalatoktól, családoktól.

Bajbajutottak köszönik meg a tűzoltók gyors, szakszerű segítségét. Több olyan bensőséges hangvételű is van közöttük, amelyekben az önfeláldozást hangsúlyozzák a levélírók. Azt az emberi segítséget értik alatta; amit tűzoltóink hivatástudatból tesznek. Rendkívül nehéz munkájukban jó segítő társ a gép, a korszerű felszerelés. De csak segítő társ. Aki életet, vagyont, értéket ment — az az ember, a tűzoltó. Az ókori Rómában a tűzoltók jelmondata így szólt: ahol a fájdalom, ott a tűzoltó. Napjainkban is egyre több helyen van fájdalom, és egyre gyakrabban riaszt a csengő: tűzhöz, balesethez, elemi csapáshoz. Eletük, testi épségük forog kockán miközben mentenek.

Jóleső érzés a köszönőleveleket olvasni. Csanádalberti, Ambrózfalva községekből a viharkárok helyreállításánál végzett megfeszített munkájukért írtak köszönetet. De Pityarostól Cselovszki György tanácselnök levele is nekik mond köszönetet. Dr. Forgó István makói tanácselnök a belvíz-elhárítási munkálatoknál végzett áldozatkészségért írt köszönőlevelet. Írtak még kedves köszönő és egyben köszöntő sorokat: Szépvölgyi Zoltán, a fővárosi tanács elnöke, a Kaposvári Cukorgyár igazgatója, a Békés megyei Kenderfonó és Szövőipari Vállalat vezérigazgatója. Kurucsai József, a Villány-mecsekfaljai Borgazdasági Kombinát vezérigazgatója nagy értékű társadalmi vagyoni gyors, szakszerű mentéséért írt köszönő szavakat a Baranya megyei tűzoltóparancsnokságra. Szekszárdról dr. Pánczél Dániel mentőőrnagy köszönőleveléből idézzük: „Kölesden november 28-án a hid korlátját átszakítva tehergépkocsi zuhant a Sióba. A mentési munkálatokban részt vevő tűzoltók magas fokú hivatástudatról, bátorságról tettek tanúbizonyságot. Öszinte elismerésünket és nagybecsülésünket fejezzük ki az ott dolgozó tűzoltóknak.”

Erkezett köszönőlevél családoktól is. Siófokról Dozmati János és családjának leveléből: „elképzelné is szörnyűség, mi lett volna az önök segítsége nélkül. Kívánunk erőt, egészséget, hogy ezután is menteni tudják a bajbajutottakat.”

Úgy érezzük, az idézett sorok helyettünk is szólnak.

SZ. LOVÁSZ ILONA

A beruházások területén meglévő hatósági előírások és eljárási rend felülvizsgálata és módosítására vonatkozó kormányprogram végrehajtásának részeként került kiadásra a 13/1979. (VIII. 30.) ÉVM számú rendelet az építési engedélyezési eljárásról szóló 2/1977. (I. 18.) ÉVM számú rendelet módosításáról. Az építési engedélyezési eljárásban az állami tűzoltóság szervei szakhatóságként működnek közre, ezért célszerű, hogy a legfontosabb változásokkal ezen a helyen is foglalkozzunk. Hasznos e jogszabály ismerete azok számára is, akik a jövőben építkezni kívánnak.

Az új jogszabály szűkítette az építési engedély alapján végezhető építési munkák körét. Így például nem szükséges a jövőben építési engedély a sporttelep, közterületen szobor, emlékmű vagy díszkút létesítéséhez. A korábbi szabályozásnál általánosabban határozza meg a rendelet telken végzett és engedélyhez kötött tereprendezési munkák körét. Eszerint építési engedély kell a telken a terep szintjének olyan megváltoztatásához, amely a csapadékvíz természetes lefolyásának káros megváltoztatását eredményezi, illetőleg a szomszédos ingatlanok használatát számbavehetően korlátozza vagy azok állékonyágát veszélyezteti.

Kibővítette a rendelet a bejelentés alapján végezhető építési munkák körét. Ennek alapján a jövőben a nem állampolgár építőknek elegendő csak az építési hatóságnál bejelenteni az épület olyan felújítását, helyreállítását, átalakítását, illetőleg tetőbőr beépítését, amely nem jár az épület teherhordó szerkezeteinek megváltoztatásával. Ez az építkezés sem veszélyeztetheti azonban az egészséget, az élet- vagy közbiztonságot és nem eredményezhet káros hatást a környezetre. Fontos megjegyezni, hogy az olyan változtatás, amely az épületben levő lakások, illetőleg lakoszobák számára kihat, a jövőben is csak építési engedély alapján tehető.

Az új jogszabály alapján építési enge-

dély és bejelentés nélkül építhetnek építési munka végzéséhez szükséges épületet a nem állampolgár építettek. Nem szükséges építési engedély a típus- vagy tipizált terv alapján készülő, illetőleg a gyárilag előállított, vagy kereskedelmi forgalomban kapható felvonó építéséhez, beépítéséhez.

A rendelet foglalkozik az építési engedélyezés során végzendő szakhatósági tevékenységgel is. A korábbi megfogalmazás szerint mellőzni kellett a szakhatóság közreműködését, ha a kérelmet az általános érvényű hatósági előírások alapján el lehetett bírálni, vagy ha a szakhatóságok követelményei az előzetes eljárásokban már tisztázódtak. Az új jogszabály ezt a kört kibővíti azzal, hogy akkor sem működik közre a szakhatóság, ha előzetesen bejelenti, hogy az eljárásban nem kíván részt venni. Ez a rendelkezés, valamint a „mellőzni kell” kifejezés helyett használt „nem szabad igénybe venni” meghatározás azért került a jogszabályba, hogy a szakhatóságok az általuk feleslegesnek és indokolatlannak tartott megkeresések elől elzárkózhassanak. Megjegyzendő, hogy a szakhatóságok köre és fórumrendszere változatlan maradt.

Az építési engedély-kérelem mellékletei — figyelemmel a takarékos energiagazdálkodásra — kiegészültek azzal, hogy ismertetni kell a hőtechnikai követelmények kielégítésének módját, továbbá a tervezett energiaellátás módját és lehetőségeit is.

Ugyancsak az építési hatóságok tevékenységét egyszerűsíti, hogy a bejelentés alapján végezhető építési munka tudomásulvételéről nem kell határozatot hozni. Ez az építetők számára azt jelenti, hogy ha a hatóság 15 napon belül nem tagadja meg határozattal a bejelentés tudomásulvételét, akkor meg lehet kezdeni az építési munkát.

A jogszabály 1979. október 1-én lépett hatályba, azzal a kitételrel, hogy rendelkezéseit a folyamatban levő és I. fokozatú el nem bírált ügyekben is alkalmazni kell.

Dr. Joó Bálint
tű. fhdy.

Bemutatunk néhányat a közelmúltban kiadott „tűzrendészeti” bélyegekből:

MONGÓLIA: Tűzoltótörténetből 7 értékű sorozatot bocsátott ki a mongol posta.

TÖRÖKORSZÁG: Két bélyegen az erdőtűzek védelmét ábrázolják.

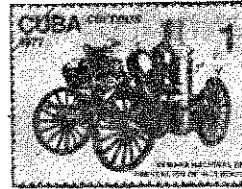
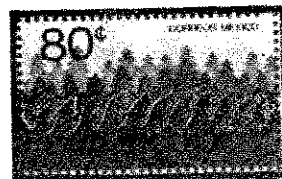
DOMINIKAI KÖZTARSASÁG: 3 értékű a dominikai „tűzoltó”-bélyegsorozat.

MEXIKÓ: Az erdők tűzvédelmét ábrázolja a 80 c-es bélyeg.

KUBA: A kubai tűzvédelmi hét alkalmából 6 db-ból álló és tűzoltó-felszereléseket ismerető bélyegsorozatot adtak ki.

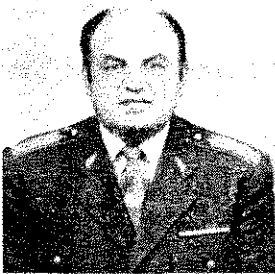
GYÁNA: A gyanai posta a nemzeti tűzvédelmi hét alkalmából 4 db bélyeget adott ki. Az elsón 1850-beli kézi tűzoltópumpa, a másodikon 1860-as, gőzhajtású tűzoltókocsi, a harmadikon 1930-as tűzoltóautó, végül a negyediken 1977-es korszerű tűzoltójármű van.

BOROSS JÓZSEF

FÖRDÖS KALMÁN
tű. őrgy.
1931—1979

A bonyhádi városi tűzoltóság parancsnoka elhunyt. A fejszabadulás után került Tolna megyébe. Különböző munkaterületeken dolgozott 1953-ig. 1957-ben került az állami tűzoltóság állományába. Elvégezte a tiszti iskolát. Szolgálatparancsnok lett, majd a pártalapszervezet titkára. 1975-től haláláig a bonyhádi városi parancsnok tisztét látta el. Munkatársai, barátai, ismerősei mély részvétellel vettek tőle végső búcsút.

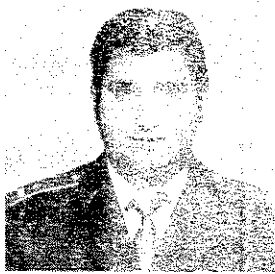
LUDÁNYI PÉTER
önk. tű. fhdy.
1900—1979

1932-től volt a csanádpalotai önkéntestűzoltóegyesület tagja. 1946-tól rendszeresen dolgozott mint vezetőségi tag, szervező, parancsnok. Példás, hivatá szerető munkájáért többször részesült kitüntetésben, elismerésben.

Hozzá tartozói, barátai, önkéntes tűzoltók kísérték mély részvétellel utolsó útjára, ravatalánál önkéntes veterán társai álltak díszőrséget.

PUSZTAI LAJOS
tű. őrm.
1948—1979

Keckesmél városi járási tűzoltó-parancsnokság beosztott főfelője 1979. október 23-án szolgálati feladatai teljesítése során közúti baleset következtében életét veszítette. Fiatal, tehetséges munkatársat veszített el személyében a parancsnokság.

Mély részvétellel, a tűzoltóság saját halottjaként temették el.

MERTLIK FERENC
ny. tű. főrm.
1911—1979

Rövid ideig tartó betegség következtében elhunyt a nagykovácsi városi tűzoltó-parancsnokság nyugdíjazott tagja. 1945-től 1968-ig teljesített tűzoltói szolgálatot állami tűzoltóként mint gépkocsivezető. 1948-tól volt tagja a pártnak. Munkáját mindenkor fejelemzetten látta el, tevékenységét magas fokú hivatástudat jellemezte. Kiemelkedő munkájáért több esetben részesült kitüntetésben.

HALOTTAINK

GYÖRFI JÓZSEF
önk. tű. főrm.
1913—1979

Elhunyt a kozmadombjai önkéntestűzoltóegyesület tagja. Hosszú éveken át parancsnok-helyettesként sokat tett a község önkéntes tűzoltóságáért. Érdemei vannak az utánpótlás nevelésében is. Hozzá tartozói, barátai, munkatársai és az önkéntestűzoltó-egység mély részvétellel vett tőle végső búcsút.

**EMLEKÜKET
KEGYELETTEL
MEGŐRIZZUK!**

1. MI A TŰZOLTÓSÁG FELADATA? (folyt.: fűg. 13.). 13. Ne nyújt. 14. Képet szegélyez. 15. Izet szüntető. 16. Szemelyéről. Téli kabát része. 19. Eri betűi. ... int, visszafelé. 24. Azonos ássalhangzók. 26. A FÜGG. 35. DLYTATASA. 28. k! 29. Meghapp. 31. Ládába lakatol. 33. Női v, l. 19. sort. 34. Azonos magánhangzók. 36. Nő-e a folyó szintje? . Európai nép. 39. Golán azonos angzói. 40. Kötőszó. 41. Képző, a párja. 44. Költői indulatszó. 45. irfinév. 46. Az okból. 47. Verés-l fenyegető szó. 48. Zakó egyműi. 49. Farmernadrágmárka. Magam-e? 51. A fordítottjával. inymutató szó. 52. Egyik indiai mzmetség.

2. Győri sportegylet. 3. Francia-szág „kakasa”. 4. Visszajuttat-e? Személyes névmás. 6. Vissza: utatózó. 7. Pest megyei város. Szintén ne. 9. Téli! 10. Görög edetű női név. 11. Vágószerszám. Lét betűi. 13. A VÍZSZ. 1. FOLYATASA. 17. Van ilyen színész is. Nem nagy bűn. 20. Becézett ű név. 21. Fogarival feldolgoz. 22. ilkáni nép. 23. ... vicus! (is-ert latin mondás). 25. Habzó ital,

1	2	3	4		5	6	7	8	9		10	11	12	
13					14							15		
16				17								18		
				19	20	21		22	23					
24	25		26									27	28	
29		30						31				32		
33						34	35				36			
					37	38	39		40					
41	42											43	44	
45					46							47		
48			49						50					51
						52								

régiesen. 26. Veknióarab! 27. IER. 28. Fűmőszobai kelt. 30. Csak lommal együtt van értelme. 32. Lőelész. 33. MILVEN TŰZOLTÓSÁGOK VANNAK, MAGYARORSZAGON (folyt.: v. sz. 26.). 38. Ijesztő. 40. Általában urban fejezik ki. 42. Ismert budapesti alujáró (ék. fej.). 43. Műn. a méz. 44. Statisztika dolgozza fel.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: v. sz. 1., fűg. 13., 35., v. sz. 26.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt négyzetekben levő betűkből összeállítható szóit további válasz a fűg. 35. sz. kérdésre.

Figyelmet! Ez évben is indult éves verseny a legtöbb pontot elérők év végén külön jutalomban is részesülnek.

A megfejtők között — havonta — könyvtelvényeket sorozunk ki. Beküldési határidő: 1980. február 29.

K. I.

A 12. számban megjelent keresztrejtvény megjelölése a következő: VÍZBE FÜLLADÁS ELŐTT LEVŐ; JÉGEN LEVŐ VAGY JEG ALÁ KERÜLT; VÍZJÁRMŰ.

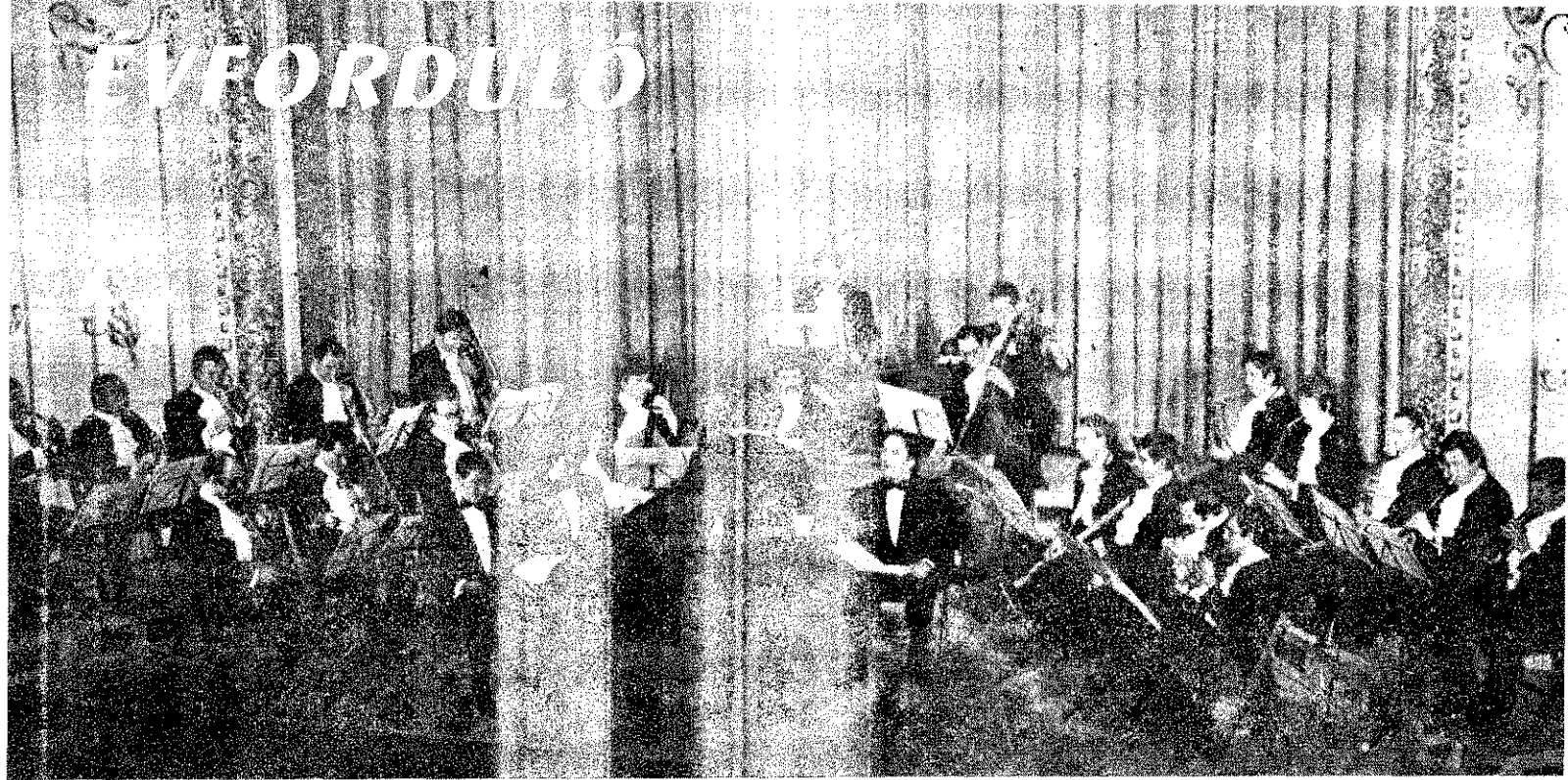
A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szavak: VÍZREN USZÓ.

Könyvtelvényi nyertek: Tóbi Antalné, Keckesmél; Wolfari Adam, Baja; Zsombók János, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSEG: Budapest VI.,
Izabella u. 42-44. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számolmány: 235-90-151-1190
80.2543/2-01. — Zrínyi Nyomda, Budapest, F. u.; Bolgár Imre vezényelgárgató. Levélcímünk: 1303 Ep. Pf. 214

EVFORDULÓ

A BM TOP Tinódi kamarazenekar 1979. november 30-án ünnepi hangversenyt adott az állami tűzoltóság központi zenekara fennállásának 40. évfordulója alkalmából. Az együttest Benkei András belügyminiszter és dr. Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes levélben köszöntötte. A Belügyminisztérium Központi Klubjában a hangverseny után fogadást rendeztek, melyen a zenekar több tagja kitüntetés, dicséretet és jutalmat vehetett át.

A közművelődés terén végzett kiváló munkája elismeréseként a kulturális miniszter a „Szocialista Kultúráért” jelvényt tüntette ki Mossóczy Vilmos tü. szás., karmestert, a zenekar művészeti vezetőjét és Vágó József tü. zls.-t, a zenekar tagját. Ezen kívül az együttes négy tagját, valamint négy volt zenészt a BM tűzoltóság országos parancsnoka dicséretben és jutalomban részesítette.

Az ünnepi alkalmából kértük meg Mossóczy Vilmos művészeti vezetőt, hogy beszéljen a zenekar múltjáról, munkájáról, terveiről.

„A tűzvédelemnek mintegy 200 000-es tábora, társadalmi aktívója van. Elképzelésünk, célunk és kötelességünk, hogy hangversenyfeladatainkon túlmenően a tűzoltóság szolgálati és kegyeleti zenei tennivalóinak is eleget tegyünk. Munkánk mindeket területét egyaránt fontosnak és jelentősnek tartjuk. Rendszeresen járunk és járunk a vidéki tűzoltótestületek rendezvényeire. Műsort adunk az állami és önkéntes tűzoltóknak egyaránt. A Nemzetközi Gyermekév alkalmából 15 hangversenyt léptünk fel általános iskolás gyerekek előtt.

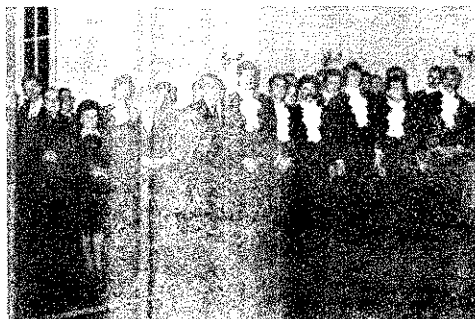
Szeretnénk zenénket mind szélesebb körben népszerűsíteni. Elképzelésünk, hogy zenénknek megfelelő környezetben adnánk koncerteket, előadásokat. Várak, kastélyok, múzeumok, templomok, nyáron pedig szoborparkok, kastélyok parkjai lennének a lehangulatosabbak egy-egy ilyen esemény lebonyolítására.

Zenekarunk az első és egyetlen olyan együttes, amely főhivatásban játszik reneszánsz és barokk zenét korabeli hangszereken. Ezért is kaptunk kezdetben olyan pótol-

hatatlan szakmai és anyagi segítséget a Kulturális Minisztériumtól, s felettes szerveinktől egyaránt. Ezt a támogatást mi előlegezett bizalomnak tekintettük, s a ma zenei igényeinek megfelelő művészi tevékenységgel szeretnénk megfizetni. Művészi és biztosíték erre a kétharmadában felsőfokú zenei végzettséggel rendelkező kollektíva tudása és lelkesedése.

Tátrai

Fotó: Kutyölgyi Mihály

ИЗМА - СССР
МИ БОРТСКУХ

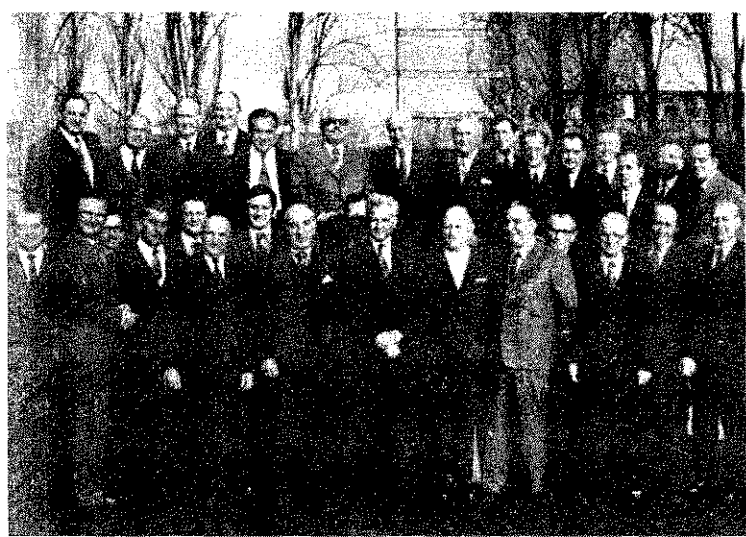
...

TALÁLKOZÓ

1949. március 15-én reggel katonaládás fiatalok igyekeztek a Tass vezér utca felé. Felvételi vizsgára jöttek. Aki alkalmas volt, már délután felszerelt. Kapott egy overallt, egy posztóöltönyt és egy pár bakancsot. És ami ezután a kilenc hónap alatt velük történt, a sok színes élményt és kemény munkát elevenítette fel Újvári András tüzoltó

ezredes mint átélő és a 30 éves találkozó szervezője. A bensőséges találkozón megemlékeztek azokról is, akik már nem lehetnek közöttük. Többen, betegség miatt, levélben köszöntötték a kollektívát. Nekik valamennyiük aláírásával küldtek üdvözlőt. A találkozó napján övük volt újra a régi iskola. A „30 évesek” találkozójának vendége volt az országos parancsnok és helyettese.

KÖZGYÜLÉS TERPESEN

Január elején tartotta szokásos évi közgyűlését a terpesi önkéntes-tűzoltó-egyesület. A tanácskozáson a választott vezetőség számolt adótt az elmúlt évben végzett munkáról, s a beszámoló után meghatározta a következő időszak legfontosabb tennivalóit is.

A közgyűlésen részt vettek a község politikai, gazdasági, társadalmi vezetői. Az ünnepélyes alkalomból meghívták a tűzoltók hozzátartozóit is.

JUBILEUM

Alakulásának 50 éves évfordulóját ünnepelte az elmúlt év végén a főtí önkéntes-tűzoltó-egyesület. Ez alkalommal a művelődési házban kedves ünnepségen köszöntötték a nagyközség tűzoltóit, közöttük az alapító tagokat: Verebes Józsefet, Koczó Lajost, Leszkovszky Istvánt és Pajor Lászlót. Tóth Sándor nagyközségi tanácselnök meleg szavait és az általa átadott elismeréseket a főtí általános iskola és a gyermekváros énekkarának színvonalas műsora követte. Nagy Zsolt tűzoltó őrnagy, megyei parancsnokhelyettes az elismerő szavak mellett jubileumi dísztárgyakat, jutalmakat, elismeréseket is adott át a fél évszázada jól működő önkéntesegyesületnek. A jubileum alkalmából tűzvédelmi kiállítás is készítették. Zanathy Péter tű. fhdgy., az egyesület parancsnoka, aki a fővárosi IV-XV. kerületi tűzoltó-parancsnokságon szerparancsnok, Budapestről Fótira „vándoroltatta” a tablókat, hogy a főtí iskolák tanulói és az üzemek dolgozói megtekinthessék.

Az elmúlt három év együttműködési tapasztalatairól és a jövő terveiről tanácskoztak január 9-én a Baranya megyei tűzoltó-parancsnokságon. A munkamegbeszélésen jelen volt: *dr. Argyelán János* rendőr ezredes, megyei főkapitány-helyettes, *Juhász András* rendőr alezredes, vizsgálati osztályvezető és *dr. Nagy Árpád* rendőr alezredes, a népgazdaság- és társadalmitulajdon-védelmi osztály vezetője. A találkozóra meghívták *dr. Buna Gyulát*, az MSZMP Baranya megyei Bizottsága közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársát.

Kosteletzky Sándor tű. ezds., megyei parancsnok köszöntötte a vendégeket, majd *Scheffer Jenő* tű. őrgy. beszámolójával indult a megbeszélés a tűzvizsgálatok tapasztalatairól, valamint az 1978—79-es évek tűzkárstatisztikájáról.

Baranya megyében 1977-ben vezetői értekezleten értékelték az együttműködést. Városi és járási szinten a megyei főkapitány-ság és a tűzoltó-parancsnokság vezetőjének közös intézkedése alapján végzik kapcsolatos feladataikat a rendőri szervek és a tűzoltók.

Az utóbbi három év szándékosan okozott tüzeseteinek vizsgálatánál kialakult tapasztalatokat összegezte ez a munkamegbeszélés. A résztvevők részletesen kitértek a nagyobb kárral járó tüzesetek vizsgálatánál előforduló hiányosságokra, amelyek főleg a korábbi évek jellemzői voltak. A tapasztalat azt mutatja, ahol a tűzvizsgálatot ellátó rendőrtiszt és a tűzoltóság tűzvizsgáló tisztje között állandó kapcsolat van — ott gyorsabban és jobban megy a munka. A tűzoltók munkáját segítené, ha a rendőri szervek a kisebb, de tanulságos káreseteknél is közreműködnének a vizsgálatban.

A bűncselekmények felderítésében is jók a baranyai tapasztalatok. Példa erre, hogy 1978-ban 1 különösen nagy kárt okozó és 9 jelentős kárt előidéző tüzesetből 6 ízben indult büntető-eljárás. Három ügy került a bírói szakig, és mindháromban elmarasztaló ítéletet hoztak.

1979-ben még eredményesebben dolgoztak, azonban az erdőtüzek keletkezési okainak és okozóinak a felderítésében még javítható az együttműködés. Főleg a nagy kárral járó eseteknél lehetne a nyomozati munkával az „ismeretlen tettes” helyett a „tettest” megtalálni. Egységes a megítélés és a gyakorlat a gyűjtőfogatásos tüzeknél — ahol a közveszélyokozás büntetvénye alapos gyanúja áll fenn —, a rendőri szervek több esetben vádemelési javaslattal adták át az ügyet az illetékes ügyésznek.

A tűzvizsgálati munkán túl az együttműködés több más területéről is elismerően nyilatkoztak a megyei tűzoltó-parancsnokság illetékesei. Az utóbbi évekre jellemzőkből említünk néhányat.

Nagyobb üzemekben, bázisraktárakban, kereskedelmi egységekben együttes ellenőrzéseket végeznek a rendőr-főkapitányság népgazdaság- és társadalmitulajdon-védelmi osztályával a megyében. Közös erdei portyaszolgálatokat látnak el. Mohácson alkalmanként a vízirendészettel együtt járőröznek és rendszeresen tartanak gépszemléket.

A beszélgetés baráti légkörben folyt

A jövő feladatai: fokozottabban ki kell terjeszteni az együttműködést a megelőző és a mentő tűzvédelemre, a közbiztonsági és bűnügyi munkára, valamint a társadalmi tulajdon védelmére. Továbbra is nagy szükség van az önkéntes rendőrök és az önkéntes és vállalati tűzoltók jó munkakapcsolatára.

Rendszeresen megkapják a rendőr-főkapitányság illetékeseitől a helyszínekről készített fényképeket, amelyek a tűzvizsgálathoz, az esetleges bizonyításhoz nyújtanak segítséget. Többször szükség lenne arra, hogy a kivonuló tűzoltóegység készítse az első helyszíni fotókat. Az ő kiképzésükre kértek lehetőséget a megyei rendőr-főkapitány-helyettestől. Szó volt arról is, hogy mindennapos gyakorlattá kellene tenni a tűzvizsgálatot végző rendőr- és tűzoltótiszt tapasztalatcserejét.

A megbeszélés után a vendégek megtekintették a tűzoltólaktanyát és a felszereléseket.

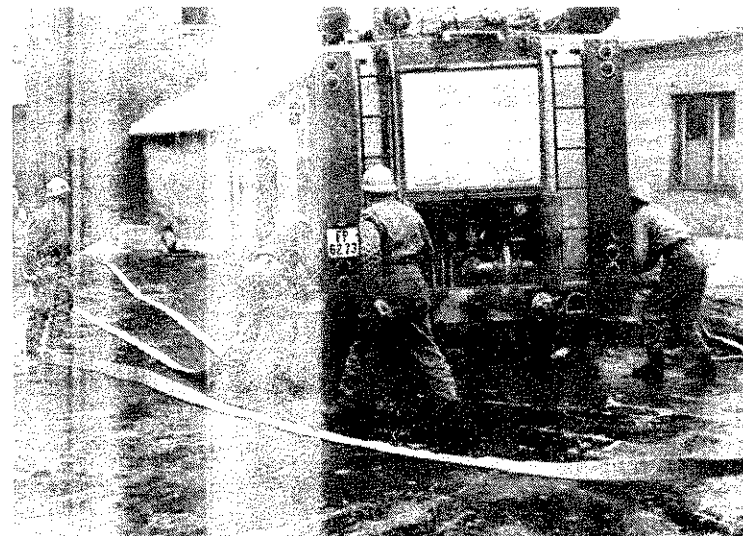
Meggyőződhetnek arról, hogy riasztás esetén a tűzoltók milyen szervezeten, fegyelmezetten és gyorsan hagyják el a laktanyát.

Napjainkban, amikor egyre több szó esik a gazdaságos termelésről, a munka hatékonyságának növeléséről, valamennyi állami és gazdasági szerv azon igyekszik, hogy felmérje, mit tett eddig és hogyan tovább. Sokrétű feladataik hatékonyabb ellátása érdekében ezért hozták létre Baranyában is ezt a találkozót.

Sz. Lovász—Tátrai

Megtekintették a felszereléseket

Bemutató riasztás

Az első lépések

BESZÉLGETÉS
KESZTHELY ANTAL
NY. TŰZOLTÓ
ALEZRREDESSSEL

— 35 évvel ezelőtt egyike volt azoknak, akik a fővárosi tűzoltóság demokratikus újjászervezését kezdeményezték. Hogyan alakult az élete Budapest felszabadulásáig?

— 1912-ben születtem, és annyiban szerencsésebb voltam az ellenforradalmi Horthy-rendszerben felcseperedő legtöbb szegénygyereknél, hogy elvégezhettem a négy polgárit, majd vasasztergályos szakmát szerezhettem. Gyári munkásként dolgoztam, a gazdasági válság idején többször munkanélküli lettem. Később falun cséplőgépezésként, majd a fűtőipari papírgyárban sikerült elhelyezkednem. Üzemi csapat tagjaként kezdtem meg a tűzoltóskodást, s röviddel a katonaságtól való megszerelésem után határoztam el, hogy megpróbálok bejutni a fővárosi tűzoltósághoz.

Az esélyeim nem voltak valami rózsásak, mert még a harmincas évek közepén is sok tízezeren tengődtek munka nélkül, és így jóval többen jelentkeztek, mint ahányat egy-egy nyugdíjazott vagy elhunyt tűzoltó helyett fölvehettek.

Hogy, hogy nem, azon szerencsés kevesek közé kerültem, akik magukra ölthették az egyenruhát. 1936. február 1-én szereltem fel.

A legénység túlnyomó többsége paraszt-, főként szegényparasztcsaládból származott, talán 10⁰/₀-a lehetett eredetileg munkás. Korábbi nyomorúságos életükhöz képest kiváltságos helyzetben érezték magukat, hiszen havonta fix fizetést kaptak és nyugdíj jogosultságot is szerezhettek, s mindez csak nagyon keveseknek jutott osztályrészül a letűnt rendszerben.

Így aztán akár fát vághattak volna a hátukon. Zokszó nélkül vállaltak mindent. Így azt is, amikor a 24/24 órás szolgálati rendszerről a 48/24, majd a 72/24 órára tértek át, és gyakran szabadnapunkra is igénybe vettek bennünket.

1938 előtt Budapest lakossága már meghaladta az egymilliót. Mégis a Kun utcában és a kerületi őrségeken mindössze a következőkből állott a szerelőállomány: 14 nyitott gépjárműfecskendő (közülük jó néhányat még 1916-ban szereztek be), 3 porral oltó gépjármű, 5—5 gépezetes tolólétra és teherautó, 1—1 tömlőszállító és áramfejlesztő szer, továbbá volt még 3 kismotorfecskendőnk.

A kormányzat csak a háborús előkészületek jegyében szánta el magát a fejlesztésre. 1938-ban 3 db zárt felépítményű MÁVAG-fecskendőt, 1940-ben darus gépjárművet kaptunk, 1943-ban pedig 48 db ún. nagy és kis Klöckner-fecskendő került egységeinkre az országba érkezett 87-ből.

A legénység politikai érdeklődése eléggé gyér volt, bár a mindjobban tért hódító szélsőjobboldali demagógiától idegenkedett.

Még egészen fiatalon beléptem a szakszervezetbe, majd a Szociáldemokrata Párthoz — 1929—30-ban e párt öbudai ifjúsági szervezetének titkáráként tevékenykedtem —, ezért óvatosan kutatni kezdtem, akadnak-e bajtársaim között hozzám hasonlóan gondolkodók. Voltak néhányan, s csakhamar szorosabb kapcsolatba kerültünk. Páran rendszeresen összeköttetésben állottak a Szociáldemokrata Párttal, s tájékoztatták életünkről, tevékenységünkről. Gyanítottuk, hogy egyesek az illegitimitásban működő Kommunista Párttal állnak kapcsolatban, például Soitá

László, aki a felszabadulás után őrnagyként vonult nyugdíjállományba.

Ugy láttuk, a nyílt politikai agitáció egyértelmű volna az azonnali lebukással. Ezért arra törekedtünk, hogy szakmai tevékenységünkkel szerezzünk tekintélyt a többiek előtt, s azután így legyen hitele a szavunknak.

Ha nem is értünk el túl nagy eredményeket, de abban bizonyára némi részünk nekünk is lehetett, hogy a nyilas mételey nem talált táptalajra a budapesti tűzoltók körében. Az 1200 körüli állományból mindössze heten lettek tagjai a nyilaspártnak, közülük is hárman olyanok, akiket úgy tartottunk számon, mint nem egészen beszámítható elmeállapotúakat.

1944. március 19-én a hitleristák megszállták országunkat. Ezt követően rendszeressé váltak a légitámadások. A budapesti tűzoltók ezért nemegyszer közvetlen életveszélyben működtek. Olykor bombazáporban kellett oltaniuk vagy mentési feladatokat végrehajtaniuk. Néhány ilyen beavatkozásban én is részt vettem. Egész életemben nem felejthetem el, milyen szörnyű tragédiákat láthattunk, amikor egy-egy bombatámadás után a romok alól kihoztuk a sérülteket meg az áldozatokat.

A tűzoltók irányításával ún. légoltalmi segédtűzoltó-egységek is közreműködtek ezekben a beavatkozásokban. Eberséges tűzoltók jóvoltából számos politikai vagy más okból üldözött személy talált itt menedéket, s álnéven fejlődve meg is érte a felszabadulást.

Ami engem illet, gépkocsivezető és műhelymunkás lettem, 1941-ben elvégezteték velem a kerületi őrségvezetői, majd a vegyvédelmi és tűzserzési tanfolyamot. 1942-ben utásként a frontra küldtek, de 1943-ban mint tűzoltót leszereltek a katonaságtól. Csővezető segédgépész voltam, ami a mostani szakaszvezetői rendfokozatnak felel meg.

1944. október 15-e után, a nyilas rémuralom szörnyű hónapjaiban válságos helyzetbe kerültünk. Géppisztolyos, zöldinges nyilas suhancok lettek élet és halál urai, s a Kun utcában és környékén is felűntek. Amikor a felszabadító szovjet hadsereg Budapest határához érkezett, a Szálasi-kormány elrendelte a tűzoltóság kitelepítését is. Ennek ugyan az állomány alig tíz százaléka tett eleget, de majdnem minden felszerelésünket elhurcolták.

Habár ezáltal jóformán teljesen fegyvertelenné váltunk, mégis sikerült fenntartanunk a készülségi szolgálatot, és az egységek jelentős értékeket és számos emberéletet mentettek meg. Így például sikeresen fékeztek meg a tüzet, amikor a Víznyűvek központja égett. A Parlamenthez is szerencsére idejében érkezünk, majd sikeresen oltottuk el azt az igen veszélyes tüzet, amely a harci cselekmények során az egyik szárnyában keletkezett. Sűrű fegyverroportásban avatkoztunk be és bevonulás közben a hideg ellenére is alaposan megizzadtunk, de csodálat határos módon sértetlenek maradtunk.

— Milyen helyzetben találta a felszabadulás a fővárosi tűzoltóságot? Milyen nehézségek közepette kezdték el az újjászervezést? Kaptak-e segítséget ehhez?

— Budán még álltak a harcok, amikor megpróbáltuk számba venni erőnket és teendőnket. Hamarosan kiderült, egyetlen

működőképes gépjárműfecskendőnk, sőt gépjárművünk sem maradt. A Kun utcai épületkomplexumot még az ősszel bombatalálat érte, részlegesen azt is újjá kellett építeni.

Bajtársaim bizalmából én is tagja lettem az üzemi bizottságnak, amelyet azért hoztak létre, hogy a felettes szerveknél képviselje testületünket és vegye kezébe a demokratikus újjászervezést.

Az alig éledező fővárosi közigazgatási szervektől nem várhattunk segítséget, ezért elhatároztuk, hogy az üb négy tagja felkeresi Zamercevet vezérőrnagyot, Budapest városparancsnokát.

Zamercevet elvtárs igen barátságosan fogadott bennünket, s amikor előadtuk kéréseinket, azonnal intézkedett. Soha el nem múló halálával gondolok vissza erre a találkozáásra, hiszen neki köszönhetjük, hogy hozzákezdhattunk a munkához.

Látogatásunk után szovjet igazolvánnyal látták el a tűzoltókat, teherautókat kaptunk, hogy a kallódó felszereléseket összeszedhessük és vidékről némi élelemhez juttassuk az éhező tűzoltókat és családjukat. Visszakaptuk az ideiglenesen más célra igénybe vett tűzoltó-laktanyákat, a Kun utcában fegyveres őrt rendeltek a védelmünkre.

Ez a derék legény kiválóan látta 'el a szolgálatát, de tatár nemzetiségű lévén alig pár szót tudott csak oroszul. Am nincs olyan nehéz feladat, amivel leleményes tűzoltók egy kis szerencsével ne birkozhathának meg. Simon II. István bajtársunk az első világháborúban Tatár földön is volt hadifogoly, és olyan jól szót értett az őrünnkel, hogy amikor a felettesei ellenőrizték, ő volt a szovjet tisztok tolmácsa.

A városparancsnoktól kapott hatékony támogatás eredményeként lassacskán valamennyi őrségünkön (így hívták akkor a kerületi egységeket) folyamatosan vált a készlelténi szolgálat, s a tűzoltóságot az elsők között kapcsolták be az áramszolgáltatásba.

Hanem hát eleinte gyalogszerrel kellett vonulni targoncán szállított kismotorfecskendővel. Később már teherautó lett a vonulószer, 1945 májusában pedig a III. kerületiek azzal a Fiat fecskendővel vonultak ki a Margitszigeti Nagyszálló égéséhez, amit ők tettek működőképesé.

Nem kis nehézségek árán további gépjárműveket tettünk használhatóvá, a hiányzó alkatrészeket sokszor mi magunk fabrikáltuk össze.

Még 1945 februárjában, a napra már sajnos nem emlékszem, kilencen megal-

A napjainkban tapasztalható gyors ütemű műszaki-technikai fejlődés a tűzoltótechnikával szemben is fokozott követelményeket támaszt. Alaposan megnöttek az igények mindazokkal szemben is, akik működtetik és karbantartják technikai felszereléseinket.

A mai modern tűzoltótechnika köztudomásúlag mindkét vonatkozásban jóval nagyobb felkészültséget követel, mint a régebbi.

Ezeket a feladatokat csak olyan állomány oldhatja meg eredményesen, amely szem előtt tartja, hogy a fejlesztés és korszerűsítés új műszaki szemléletet kíván.

Az új tűzoltó-gépjárművek és egyéb felszerelések, valamint a tűzoltóság előtt álló jelenlegi tennivalók egyaránt szükségessé teszik az újtómozgalom szélesebb körű kibontakozását, s mint az ideai újtási feladattervből is egyértelműen kiderül, éppenséggel tág teret is adnak erre. Számos olyan téma vár célszerű kimunkálásra, amelyet gyakorlati tapasztalatok vetettek fel.

Az évente kibocsátásra kerülő újtási feladattervek a legfontosabb problémákra igyekeznek ráirányítani a figyelmet, így hasznos segítői a kitűzött műszaki fejlesztési célok megvalósításának.

Az ideai újtási feladattervben nyolc téma vár megoldásra, még hozzá részben olyanok, amelyek már a tavalyi tervben is szerepeltek.

Egyébként igen hasznos tapasztalatok szűrhetők le a megyei parancsnokságokból beérkezett olyan javaslatokból, melyek ugyan nem épültek be közvetlenül a mostani feladattervbe, de megvalósításuk az újtómozgalom helyi lehetőségeiről és sürgető feladatairól tanúskodik. Ilyenek — egyebek között — az emberi erő kifejlesztését szolgáló különféle emelőszervezetekre, továbbá a műszaki menőszerek és a generátorszerek tartozékaira tett javaslatok, valamint a vizágyú szállítási lehetőségeinek célszerűbbé tételére,

kitűztük az MKP-alapszervezetet. *Andrási Ferenc* gépész lett a titkára, engem a szervező titkári és pénztárosi teendőkkal bízta meg. Hamarosan megalakult a miénknél népesebb SZDP-afapszervezet, majd a Párasztpárté és a Kisgazdapárté.

A szociáldemokraták közül sokan ószinte hívei voltak a munkásegységnek, de általában a parasztpártiak is rokonszenveztek velünk. Közös rendezvényeken is ápoltuk a kapcsolatunkat a többi demokratikus pártok tagságával.

A Magyar Tűzoltók Szabad Szakszervezetében már az első időkben sikerült megszilárdítani a kommunista irányítást. A szakszervezet politikai oktatási felelőseként én is jó lehetőséget kaptam pártunk céljainak népszerűsítésére.

Vidéki útjainkon szép számmal kerültek elő kallódó tűzoltó-felszerelések, októberben pedig hazaérkezett mintegy 20 db Klöckner-fecskendők. Éppen a legjobbakor, mert a reakció hamarosan támadni kezdte a fiatal néphatalmat, és 1946 tavaszától szabotázsakciók, köztük gyújtogatások egész sorát követte el.

A nyomorúságos életkörülmények erősen próbára tették az állományt. Nem volt könnyű megértetni, hogy a letűnt rendszer bűnei miatt jutottunk ilyen súlyos helyzetbe és csak akkor változathatunk a sorsunkon, ha mi is megteesszük a magunkét. Mindez személyes példamutatást köve-

Újtómozgalmunkról

a különféle terményszárítókhoz alkalmazható őrítőberendezésekre, a hírközlő egységek beépítési lehetőségeinek kialakítására vonatkozó igények és elgondolások.

Különösen nagy jelentőségűek lehetnek azok az újtások, amelyeknek eredményeként gazdaságosan pótolhatnánk tőkés importból származó anyagokat és alkatrészeket. Ezért valamennyi megyei és fővárosi javítóbazison — ahol kisebb gyártási tevékenység is folyik — be kell vezetni a minőség javítását és a selejt csökkenését eredményező javaslatokat: továbbá a tőkésimport, az anyag-, a munkaóra-, valamint az energiamegtakarítást eredményező újtásokat is, és gondoskodni szükséges a megfelelő anyag ösztönzésről is. Mindennek népgazdasági jelentőségét nem kell részleteznem.

A tűzoltóság újtómozgalmában sajátos helyet foglal el az alegységemnél a készenléti szolgálatot ellátó beosztottak újtási tevékenysége. Nemeszser jó ötletelt és elgondolások maradtak a problémafelelőves szintjén egységükön, miután a kivitelező és a megvalósítást elősegítő műszaki bázistól távol vannak. Az említett ötletek jelentős része tudvalegven „menet közben” vetődik fel, és a gyors megvalósítás a saját gyártókapacitás lekötöttsége miatt csak hosszú várakozási idő után lehetséges. Ilyenkor „jól jöhet” a legtöbbször segítőkész szomszédos gyárak, üzemek támogatása.

Sokszor a beérkezett és hasznosításra alkalmasnak ígérkező újtások leírásai mellékelte rajzai hiúcsenek olyan mértékben kidolgozva, hogy közvetlenül hasznosítani lehetne őket. Az újtási előadók segítségével ilyen esetekben felebecsülhetetlen jelentőségű lett volna, és teljességgel érthetetlen, miért maradt el

telt tőlünk, kommunistáktól. Ha visszagondolok akkori tevékenységünkre, el kell ismernem, hogy olykor akadtak tévedéseink s kivált tapasztalatlanúságból eredő balfogásaink is, mégis tisztelettel adózom mindazoknak, akik ezekben a nehéz időkben és akkor is büszkén viseltek a kopottas tűzoltó-egyenruháit, amikor fizetségként a nélkülözés járt érte.

Mindent egybevéve, úgy érzem, sikerrel tettük meg az első lépéseket, a fővárosi tűzoltóság demokratikus szellemében megújítva mindinkább szilárd védelmezője lett népi demokráciánknek.

— Milyen tisztségeket töltött be nyugállományba vonulásáig? Mivel foglalkozik, hogyan él az öregség?

— Mint oly sok helyi népgazdasági állományú tűzoltónak, számomra is lehetővé vált, hogy tanulhassak és felelős beosztásokba kerülhessek. 1948-ban, az állami tűzoltóság megalakulásakor — létrejöttét éppen a Tűzoltó-szakszervezet szorgalmazta először — alhadnaggyá léptettek elő. Elvégeztem a felsőiparisoklót, voltam műhelyparancsnok, vonulástiszt és a IX., X. meg a XI. kerületek tűzrendésze, később az Országos Parancsnokságra helyeztek és ott különféle tisztségekben részesültem a tűzoltóság technikai fejlesztésének, amely ha nem is volt mindig a kívánt ütemű és hatékonyságú, de kétségkívül óriási meny-

Az újtásként testet öltött műszaki és szellemi alkotások megvalósítása általában bonyolult, költséges és többszöri megismétlést igénylő kísérletsorozatot igényel, és ezért az alkalmassági próbák során gondos és felelősségteljes csapatmunka, jó kollektív együttműködés szükséges.

A pártszervezetek, és ahol működnek ilyenek, a szocialista brigádok és csoportok is többlet tehetnének az eddiginél ennek érdekében.

Az éves újtási statisztikák tanúsága szerint mind a számszerűséget, mind az eredményeket tekintve testületünkben folyamatos fejlődés indult az újtómozgalom. Az 1978. évihez képest tavaly mintegy 30%-kal emelkedett a benyújtott újtási javaslatok száma. Ezek közül ötöt fogadták el és vezettek be.

Növekedett a javaslattevők anyagi megbecsülése, ami a mozgalmat támogató központi adminisztratív rendelkezések ma már kedvező alakulásának tulajdonítható.

Tapasztalható, hogy az elbírálások átfutási ideje sokszor tovább tart a kelletnél, a közeljövőben intézkedés várható ennek megszüntetésére.

Hatékonyabb helyi újtási propagandával és az újtóknak nyújtandó fokozottabb műszaki segítséggel — amit bátran igényeljenek is — remélhetőleg a már meglévő újtási kedv további növekedésével számolhatunk.

E gondolatok jegyében bocsátjuk közre az 1980. évi újtási feladattervet és bíznunk benne, hogy testületünk újtómozgalmának tervszerűbbé és folyamatosabbá tételét szolgálja.

Csányi Iván
tű. fhdgy.

nyiségi és minőségi fejlődést jelentett a felszabadulás előtti időkhez képest.

1968. november 30-án mint a BM TOP osztályvezető-helyettese egy olyan testület alezredeseként vonultam nyugállományba, amelynek tagjai széles körű társadalmi elismerést élveznek. A felszabadulás előtt egyszerűen elképzelhetetlen volt, hogy legénységi állományúból tiszt, parancsnok lehessen. Most meg éppen arra buzdítják a fiatal vonulósokat, hogy tanuljanak, hiszen ők alkotják a bázisát a következő évtizedek parancsnoki karának.

A tűzoltósággal és a tűzvédelemmel nyugdíjazásom óta is eleveken a kapcsolataim. Tanácsadóként segítem a tűzoltókészülék- meg a tűzoltótömlő-gyártást az ELZETT Műveknek, valamint a Lemfő- és Szővőipari Vállalatnál. Társadalmi megbízatásként a GTE Központi Tűzvédelmi Műszaki Bizottsága „tűzvédelmi berendezések” szakközvettségének titkáráként tevékenykedem. Olyan témákkal foglalkozunk, amelyeket már a nyolcvanas években kell részletesen kidolgozni és alkalmazni.

A pártmunkát is folytatom, bizalmi tag vagyok a XI/17-es MSZMP-szervezet egyik páncsoportjának.

Fiam is, lányom is diplomát szereztek, s van két szép unokám. Csak az a kár, hogy idén nem 35, hanem 68 éves leszek.

G. R.

Az állami tűzoltóság

A témával kapcsolatban közelebbi felvilágosítást ad:
Cz. Nagy Sándor tű. alez., BM TOP, 29-14-es mellék,
Hamar Viktor tű. őrgy., BM TOP, 20-42-es mellék.

1. Hazai gyártású filmképző oltóanyag kidolgozása

A tűzveszélyes folyadékok égésének oltására a tőkés importból származó „LIGHT WATER” filmképző anyagot használhatjuk. Beszerzése azonban jelentős devizakiadással jár. Javaslattal kérünk — lehetőség szerint hazai alapanyagok felhasználásával — hazai gyártású filmképző oltóanyag előállítására. Szakirodalomként szakfolyóiratok, vonatkozó szakkiadványok tanulmányozását ajánljuk.

Újítási díj: a kidolgozásnak megfelelően.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témáról közelebbi felvilágosítást ad:

Forgách Géza tű. alez., BM TOP, 29-14-es mellék,

Szalay Béla tű. őrgy., BM TOP, 29-85-ös mellék.

2. Fény- és hőérzékelő készülék kifejlesztése

A rejtett tüzek felderítéséhez, a beavatkozás gyorsabbá tételéhez hordozható fény- illetve hőérzékelő készülék kialakítása szükséges. A feladat egy olyan jeladó készülék (műszer) kifejlesztése, mely eleget tesz az említett kívánalmaknak.

Szakirodalomként hőérzékelő készülékekkel kapcsolatos szak-könyvek, szabadalmak tanulmányozását javasoljuk.

Újítási díj: a megoldástól függően 5–10 ezer Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témáról közelebbi felvilágosítást ad:

Vágvölgyi József tű. őrgy., BM TOP, 29-16-os mellék.

3. Tűzoltók riasztásának jelzőrendszere

Az önkéntes és vállalati tűzoltók gyorsabb riasztásához, továbbá a szabadnapos állami tűzoltók könnyebb berendelése érdekében feladatként tűzzük ki egy olyan kis méretű, hordozható URH-vevő jelzőrendszer elkészítését, amely a riasztást és a gyors kiértesítést kb. 18–20 km-es körzetből lehetővé teszi.

Szakirodalomként a vezeték nélküli hűrdással összefüggő témájú szakkönyvek és folyóiratok tanulmányozását ajánljuk.

Újítási díj: kidolgozástól függően.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. okt. 30.

4. Gyakorló szerelvényfalak kialakítása különleges rendeltetésű tűzoltó-gépjárművekhez

A különleges járművek (habbaloltó, porraloltó, darus gépjárművek) és a gépezetes forgólétrák kezelőinek elméleti és gyakorlati képzéséhez olyan gyakorló szerelvényfal- (szimulátor-) elemek kellene, amelyekkel a kezeléssel kapcsolatos mozzanatok, gyakorlatok, illetve azok ismerete ellenőrizhető.

Újítási díj: szertípusonként 5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témában közelebbi felvilágosítást ad:

Cz. Nagy Sándor tű. alez., BM TOP, 29-14-es mellék,

Csányi Iván tű. fhdgy., BM TOP, 29-85-ös mellék.

5. Légfékartályok állandó nyomásának biztosítása

A készletléti szerek között egyre gyakrabban találhatók légfék-szerelvényekkel ellátott járművek. Légfékartályaik segítségével, ha megnövelik a számukat, különféle szerelvények is működtethetők. Gondot okoz, hogy a készletléti szolgálattal a légartályok nyomása nem állandó, illetve az üzemeltethetőség alsó értéke alá csökken, jóllehet az érvényben levő normatíváknak még így is megfelel. Javaslattal kérünk egy olyan megoldásra, amellyel a készletléti szolgálattal állandóan biztosítható a légfékartályok üzemi nyomása. Szakirodalomként gépjármű-légfék-szerelvényekkel foglalkozó könyveket tanácsoljuk.

Újítási díj: 4000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témában felvilágosítást ad:

Hetényi Ferenc tű. alez., BM TOP, 29-87-es mellék.

6. Nyomótömlők mesterséges szárításának megoldása

A szárítótoronnyal, illetve tömlőszárító helyiségekkel nem rendelkező állami és önkéntes egységeknél kedvezőtlen időjárás esetén nincs megoldva a tömlők megfelelő szárítása. Ez a körülmény még inkább csökkenti az új típusú tömlők élettartamát, mint a korábbi típusokét.

Javaslattal kérünk egy olyan szárítóberendezésre, amely a kisebb helyiségekkel rendelkező egységeknél is felszerelhető. A javaslat kidolgozásakor célszerű figyelembe venni a különféle energiahordozók alkalmazhatóságát. A kezelés és karbantartás munkaigényessége általános ismereteket igényeljen.

Szakirodalomként ventilátorokkal és különféle fűtőberendezésekkel foglalkozó könyvek adhatnak útmutatást.

Újítási díj: 5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témában felvilágosítást ad és konzultál:

Lantos Sándor tű. alez., BM TOP, 20-42-es mellék.

7. Oltóporok időszakos jóságvizsgálatára alkalmas módszer kidolgozása

A porral oltó gépjárművek oltóportöltetéhez az érvényben levő előírások időszakos jóságvizsgálatot írnak elő. Az oltópor gyakran nem teljes tömegében válik használhatatlanná, így e jelenleg alkalmazott mintavétel megnyugtatóan nem vonatkoztatható a teljes portömegre, illetve téves következtetésekre adhat lehetőséget. Javaslattal kérünk egy olyan mintavevő szondára és rövidített vizsgálati eljárásra, melynek alapján a betöltött oltópor további használhatósága egyértelműen eldönthető.

Szakirodalomként a használt oltópor műszaki feltételének tanulmányozását javasoljuk.

Újítási díj: 5000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témában felvilágosítást ad:

Szalay Béla tű. őrgy., BM TOP, 29-85-ös mellék.

8. Porraloltó-nyomótömlők időszakos gáztömörség-vizsgálata

A gépjárművek nyomótömlőinek gáztömörség-vizsgálatához nem áll rendelkezésre megfelelő berendezés (eszköz). Javaslattal kérünk egy olyan berendezésre, mellyel az MSZ 1040/1 szabványban előírt próbanyomást biztonságosan el lehet végezni. Szakirodalomként a NYEBSZ, ÁBEO tanulmányozását javasoljuk.

Újítási díj: 3000 Ft.

A javaslat benyújtásának határideje: 1980. dec. 31.

A témában felvilágosítást ad:

Cserháti Tibor tű. szds., BM TOP, 29-85-ös mellék.

Hasznos kezdeményezésekről kaptunk hírt az év első napjaiban.

A Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság gyermekek részére készített iskolában használható segédanyagokat. A műanyag fűzetborítókön, az órarendeken és a könyvjelzőkön hasznos játékok, intelmek olvashatók, melyek a tüzesetek megelőzésére figyelmeztetnek.

Hasonló céllal, de már nemcsak gyermekek részére készült a szarvasi városi-járdási tűzoltó-parancsnokság gondozásában ez a tűz megelőzési propaganda-kártyanapjairól is.

Szolgálatban

Hanminc esztendeje második otthona a VIII. kerületi parancsnokság.

Háromszázhatvan forintos havi fizetés-sel, egy köpennyel, egy zubbonyal, egy nadrággal és egy pár csizmával indult itt új életre.

A fővárosban azután a makói alapokhoz értő tanítók gyarapították ismereteit. *Vincze Pál, Pajzs János, Balogh József* tűzoltók sokat tettek azért, hogy mihamarább beilleszkedjen az új kollektívába.

Bőven akadt tanulnivaló. Szigorú tematika szerint készítették fel a főváros tűzvédelmére. Nézőként még nem volt sem színházban, sem moziban, de pincétől padlásig ismerte a budapesti színházakat és a kerület nyolc moziját. Vizsgázott a hozzájuk vezető legrövidebb útvonalak ismeretéből, tűzcsapjaik elhelyezését betéve tudta. De járt kazánházakban, ellenőrizte a záporberendezéseket, a füstelvezetőket, a tűzjelzőket és az előadásban előforduló tűzveszélyes cselekményeket. Jól ismerte a színházak zsinórpadlásait. A muziknál szintűgy tudni kellett, hogyan álljon a filmtároló szekrény, mennyi acetont szabad tárolni, hányan tartózkodhatnak a vetítőhelyiségben és van-e külön feljárata. Akkoriban a mozi-előadások szünetében artisták szórakoztatták a közönséget. Az ügyeletes tűzoltó ellenőrizte működési engedélyüket. De az ő gondja volt a függönyök, a széksorok, a páholyok, a kályhák elhelyezése is. Csak miután mindezekből levizsgázott, akkor jött el a várva várt színházi és mozi-ügyeletek ideje. Hetente kétszer-háromszor került rá a sor. Akkoriban szabadnapból és térítés nélkül osztották be a tűzoltókat az ügyeleti szolgálatba. Számukra az előadások előbb kezdődtek és később fejeződtek be. Elő- és utóvizsgálatot kellett tartaniuk. A „tűzoltópáholy” természetesen a színpalak mögötti állóhely volt. Mégis szép élményei fűződnek egy-egy „remegő lábakkal” végignézett előadáshoz.

Fizikai erejüket pedig nem kis mértékben vette igénybe a kéménytűzhöz vonulás.

Farkas János így emlékszik vissza azokra az időkre: — Mindig ketten voltunk beosztva kéménytűzhöz. Puttonyfecskendővel a kezünkben, mentőkötéllel vállunkon, sisakban, mászóóvvel felszerelve villamossal vagy gyalogosan „vonultunk” a megadott címre. Így mentünk gyakran, egy-egy „szirénázó” gyerekcsapatától kísérvé.

Amikor ez a „kéménytűzes fecskendő” elvégezte a dolgát, már fáradtabban, olykor kissé kormosan vonultunk be. Ha azonban tűzhöz vonultunk, büszkén ültem kedvencemben, a nagy Klöcknerben, amelyik igen fürgén „lépegetett” a pesti utcákon.

1952-ben lett őrzető. Még ugyanebben az évben alakították meg a fővárosi parancsnokságon a tűzoltási csoportot és állították szolgálatba a rohamszert, amelyet a VIII. kerületi parancsnokságon helyeztek el. A Rohamra a főváros összes ke-

retületéből orvosi vizsgálat alapján válogatták össze a két szolgálati csoportot. Így lett beosztottja *Farkas János* őrzető is.

Egy CSD—352-essel kezdtek, majd hozzájutottak egy CSD—420-ashoz is. De a legjobb szerük — mint mondja — az 1956 után kapott „kis” Magirus volt. 2000 liter vizet, 400 liter habképző anyagot vitt az alacsony felépítményű, megbízható gépjármű. Egész Budapest területére és Pest megyébe is vonultak.

Jól érezte magát a „Roham” kollektívájában. Itt érezte ismét, hogy szükség van rá. Munkatársai őszintén szerették, becsülték bátorságáért. Kimondatlanul jelszavukká vált: „Egy mindenkéért, mindenki egyért.” Szükségük is volt egymásra. Ugyancsak kimerítő volt a szolgálat ezekben az években. A napi 10—15-szöri riasztás alaposan igénybe vette fizikai erejüket, megviselte idegeiket. Még akkor is, ha a jelzések jó része vaklárma volt. Rádiójuk akkoriban még nem volt, így minden esetben a megadott helyszíniig vonultak.

Üzemi gyűjtogatásokhoz is többször riasztották őket. Gyakran vonultak a Lőrinci Fonóba, a Sortexba, a Keltexbe, a Budai Pamutba. De nem maradt ki a szabotázsakciókból a Ganz-MÁVAG, meg a Vörös Csillag Traktorgyár sem. Nem volt ritka az olyan eset, mint a Lőrinci Fonó tűzénél, ahol hat oxigénes palackot használt el egyetlen alkalommal. Az elsőként érkező Rohamot mindig a legnagyobb veszély fenyegette. Nagyon sokszor volt részük emberfeletti küzdelemben; tűzben, vízben, füstben számosan kiállították a segítségükért.

Farkas János inkább a tettek embere, igen nehezen beszél arról, ami már elmúlt. Az alábbi eseményeket is csak vázlatosan említette, pedig valamennyinél hősi helytállást tanúsított a „Roham” és a tűzoltási csoport.

Újpesten a filmraktár égésekor olyan kiterjedt tűz fogadta őket, hogy a nagy hőtől még a magasfeszültségű vezetékek is elolvadtak. Itt főleg életmentés várt rájuk, a szomszédos házakból menekítettek a lakókat.

Pest megyében főleg a tsz-tűzekhez riasztották őket. Bizony nemegyszer fordult elő, hogy míg ők vízhiánnyal küszködve, megfeszített erővel avatkoztak be Vecsésen, Soroksáron, Nagykátán, a helybeliek közönyösen szemlélték erőfeszítéseiket.

Szabotázs miatt kockáztatták életüket a XIX. kerületi porcelánüzemben is.

A tűzoltásvezető, *Totzl Károly* alezredes az önként jelentkező *Farkas János*szal, hővédő ruhában hatolt be a kemencébe, hogy az 1000 fok feletti izzó porcelánokkal teli és „bentrekedt” csillét kihúzzák. *Farkas János* ment elől, kezében hosszú vonóhoroggal, hogy miután sikerül megközelítenie a csillét, ráakassza és kihúzza vele azt. Még most is melege lesz, ha rágondol, hogyan tudott abban az izzásban lépésről lépésre előrehatolni. Mindkettőben úgy érezték, hogy nincs tovább. *Farkas János* azért ment, mert ő volt az első, *Totzl Károly* azért, mert akkor neki is bírnia kell.

A Roham legénysége 1954-ben

Nagy veszteség lett volna az egész technológia leállítás, több napra bémult volna meg a termelés, ha lehűtik a kemencét. Ezért kérték a fővárosi tűzoltók segítségét. Nem hiába. Valóban olyan hőstettet hajtottak végre, amiről még sokáig beszéltek.

A tűzoltók munkája egyre több lett az 50-es évek derekán. Az ellenforradalmat megelőző években gyakrabban íródott rá a jelentésekre, a tűz keletkezési oka: gyújtogatás.

1956-ban azután, akik előbb csak gyújtogattak — lángba borították a fővárost. Egő könyvtárakhoz, áruházakhoz riasztották őket. Útközben fegyveres ellenforradalmárok kapaszkodtak fel fecskendőjükre és nem akarták a tűzhöz engedni őket. Akkor a vonulás jelentette a nehezebb részt. Minden erejükkel azon voltak, hogy gyorsan átérjenek az utcákon, a veszélyes elágazásokon. Megérkezésük után villámgyorsan szerelték és irányt vettek valamilyen fedezékbe. Csak *Krebsz József* főtörzsőrmester nem tudott fedezékbe vonulni — ő a szivattyút biztosította egyedül.

Egyik helyről a másikra vonultak. Olyan volt, mintha az egész város égne. A Kecskeméti utcában a Nyomtatványtár égett. A Nemzeti Múzeumnak a tetőszerkezete gyulladt ki, nagy veszélyben volt a Baross utcai afrikai őslénygyűjtemény. Égtek a közértek, szállodák, lakóépületek, kerékpártömlők a Ruggantában, továbbá bútoráruházak, és egyebek között a Rákóczi úti Alkalmi Áruház is. Ott *Farkas János* füstmérgezését kapott. Eszméletlenül vitték be a Rókusba. Egy napot töltött a sebesültek között. Amikor magához tért, azonnal hazament, másnap pedig szolgálatba állt.

Azután egy percre sem hagyta el szolgálati helyét. Ő ésők bent a parancsnokságon, családjuk otthon. Hetekig tartott ez a bizonytalanság. Közben az állandó félelemben segítettek másokon, akik még nagyobb bajban voltak. Erről az időről *Farkas János* csak ennyit mond: „Aki átélte, annak nem kell többet mondani, aki meg nem, annak jobb, ha nem tudja részletesen.”

Pár hónappal az ellenforradalom után díszes fogadáson vett részt a Roham és a tűzoltási csoport. A Palace-szálló igazgatósága nem feledkezett meg a tűzoltókról.

Az újjáépített szállodában elsőként a tűzoltóknak kívántak további munkájukhoz erőt, egészséget.

Következik: Az életmentő

Sz. Lovász Ilona

A SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet gépészeti osztálya fejlesztette ki a PIRAUT—16 típusú tűzjelző készüléket. A készülék kielégíti a BM TOP által kiadott „Irányelvek a tűzvédelmi automatikák létesítéséhez” című tervezetben meghatározott követelményeket, és ennek megfelelően kétfokozatú tűzvédelmi automatika, mivel a keletkező tűz önműködő észlelése és jelzése után — illetve ezek alapján és ezekkel egyidejűleg — a kiépített tűzoltó rendszert is képes működtetésbe hozni.

A PIRAUT—16 alkalmas a kezdődő tűz korai automatikus jelzésére, valamint a vész- és hibajelzések egymástól jól megkülönböztethető fogadására, illetve további kijelző-, riasztó- és beavatkozóegységek vezérlésére. A távjelző kimenetek segítségével a távoli felügyeleti helyeken (tűzoltóság, rendőrség stb.) végrehajtják a riasztást. A specifikus (fiókonkénti) vezérlő kimenetek különböző automatikák (pl. oltóberendezések, füst- és hőelvezető nyílások stb.) indítására alkalmasak.

A PIRAUT—16 alkalmas a legkülönbözőbb ipari létesítmények (pl. kőolaj-finomítók, kőolaj- és földgázvezetékek, erőművek, számítóközpontok, kábelalagutak, raktárak, áruházak, kórházak, szállodák, gyárépületek stb.) védelmére.

A jelzőrendszer a következő egységekből tevődik össze:

- központ
- érzékelők és jelzőhálózat
- helyjelző séma
- váltóáramú tápegység és akkumulátor
- feszültségkimaradás-jelző (1. ábra, tömbvázlat)

A jelzőközpont az egész világon elterjedt gyakorlatnak megfelelően gyengeáramú elven működő berendezés. Az aktív elemek — tekintettel a valutaigények csökkentésére — tranzisztorok, mivel így a berendezés teljes mértékben hazai anyagokból épülhetett fel, még szocialista importot sem igényelt (2. ábra).

Főbb műszaki adatai:

Névleges feszültség: 24 V (tűrés ± 25 — 21%)

A központ saját fogyasztása: 300 mA

Egy csatorna nyugalmi árama: 8,8 mA

Egy csatorna árama tűzjelzés esetén: 20,8 mA

Érzékelőnkénti áramfelvétel: max. 100 μ A

Mérete: 490×390×250 mm

Kivitel: falra szerelhető.

A jelzőközpont 16 csereszabatos jelzőcsatornát tartalmaz, minthogy az érzékelőkhöz tartozó illesztő elektronika — az érzékelő fajtájától függetlenül — mindig azonos jelet küld az érzékelőegységbe.

Az eddig alkalmazott berendezésekkel szemben az az előnye ennek a megoldásnak, hogy így a karbantartás rendkívül leegyszerűsödik, és a tartalékképzés gazdasági terhei jelentősen csökkennek. Kivételként tekintve a jelzőcsatornák szabványos ESZR kártyákra épülnek fel és 48 pólusú, dugaszolható csatlakozókon keresztül kapcsolódnak a központ többi részéhez. A kártyák mérete, valamint a csatlakozók pólusszáma lehetővé tette, hogy egy kártyán két csatornát helyezünk el, és ennek eredményeként jelentősen kedvezőbb a helykihasználás. A jelzőcsatornák tartalmazzák a hálózat állapotát figyelő elektronikát. Ez állandó ellenőrzés alatt tartja az érzékelők áramkörét, és bármilyen rendellenesség esetén — zárlat szakadás, földzárlat — kiváltja a központban a megfelelő fény- és hangjelzést. Ugyanez az egység gondoskodik a tűzjelzés különválasztásáról is, és ennek feltétlen elsőbbséget ad a hibajelzésekkel szemben.

Az elektronikának ez a része, csatornánként külön-külön, a ráépített nyomógomb segítségével kipróbálható, ezt a használati utasításban rögzített időszakonként kötelezően el is kell végezni.

Ezekon kívül minden csatorna egy olyan kapcsolóval is el van látva, amellyel a hálózat hibája esetén ki lehet küszöbölni hogy zavarja az esetleges további jelzések regisztrálását. A kikapcsolt állapotot villogó piros fény jelzi a csatornán.

Tűzjelzés esetén a csatornák a központ jelzőrendszerei mellett egy olyan közös relét is működtetnek, amelynek 4 szabad potenciálú morzeérintkezője a távjelzés céljaira van fenntartva. A távjelzés kikapcsolható abból a célból, hogy a kötelező csatornapróbák ne okozhassanak felesleges riasztást. A távjelzés kikapcsolt állapotára villogó sárga fény hívja fel a figyelmet.

A csatornák a közös távjelzés működtetésén kívül a beépített oltóberendezés indítására alkalmazható szelektív jelzést is adnak, ezért a PIRAUT—16 központ két fokozatú tűzoltó automatika részét képezi és a szelektív jelzések folytán a kettős védelem megvalósítására is alkalmas.

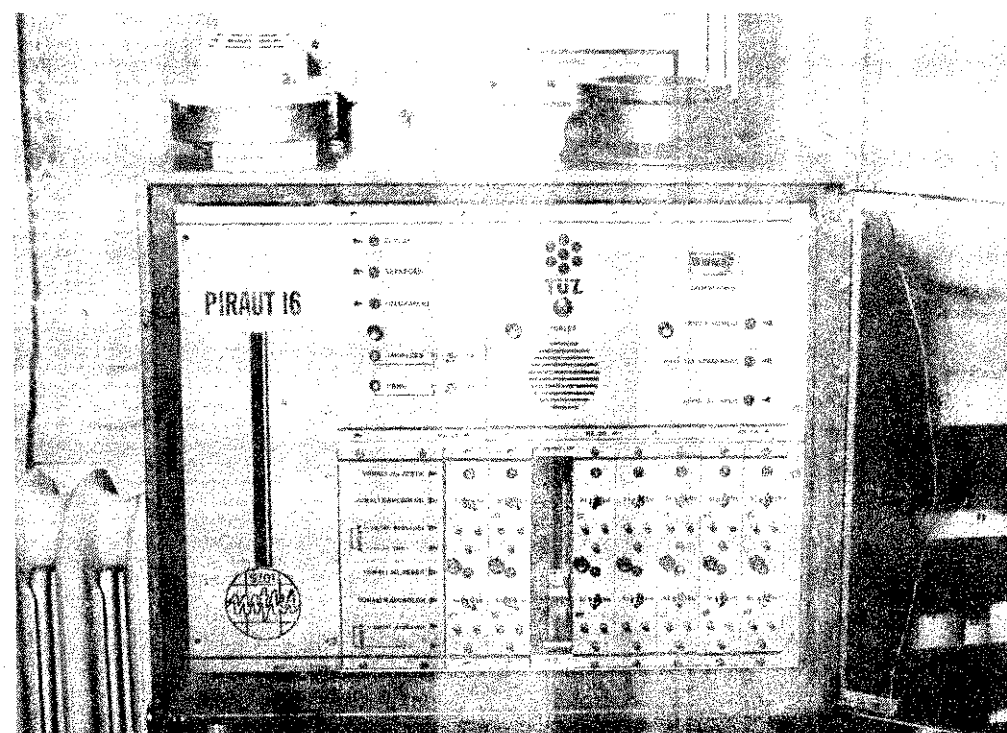
A központ a jelzőcsatornákon kívül még a közös táp-, jelző- és feszültségfigyelő egységet tartalmazza. A tápegység feladata az egyes jelzőhurkok tápáramának biztosítása; a jelzőegység az esetleges hibák, illetve a tűzjelzésnek megfelelő fény- és hangjelzés adását teszi lehetővé, a feszültségfigyelő áramkör pedig a rendszer tápfeszültségének értékét méri és ennek adott határérték alá esésekor ad fény- és hangjelzést.

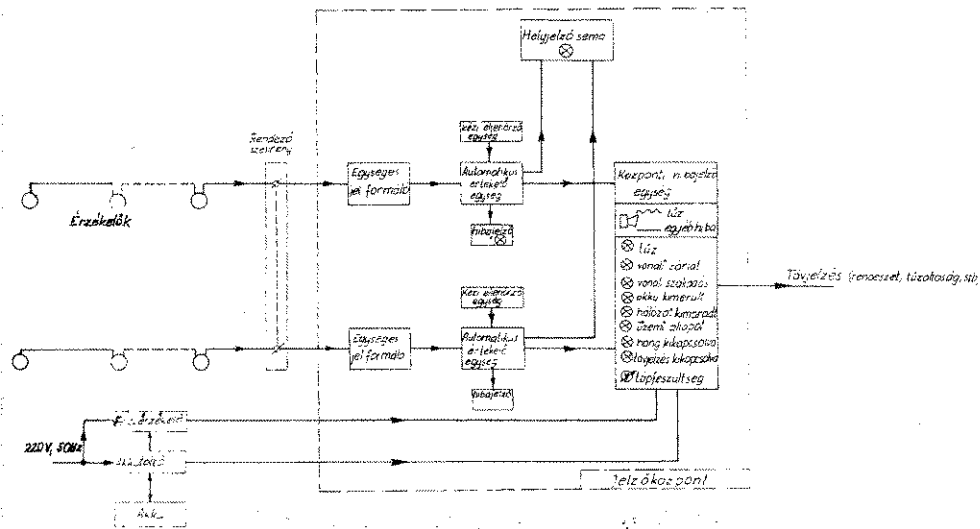
A központ hangjelzése kikapcsolható hogy ne zavarja a kezelőt az intézkedésben, de a fényjelzések a hiba kijavításáig megmaradnak.

A központ jelzései tehát a következők:

tűz	piros fény, vijjogó hang
zárlat	piros fény, folytonos hang
földzárlat	piros fény, folytonos hang
szakadás	piros fény, folytonos hang

A tűzjelző rendszer központja

Amennyiben a készülék 16 csatornája a tervezés során kevésnek bizonyulna, akkor semmi problémát nem jelent a bővítés, mivel a tápegységek minimális változtatással több száz csatornás központ feladatainak ellátására is alkalmasak. A tervezőnek ilyenkor csak adatszolgáltatási kötelezettsége van, minden további feladat a gyártóra hárul. (Jelenleg kivitelezés alatt áll az egyik nagy ipari létesítmény számára egy olyan 200 csatornás központ, amely várhatóan még tovább bővül.)

A kapcsolatos tervezési feladat lényegében az érzékelők fajtájának, helyének meghatározására, a működéshez szükséges hálózat megtervezésére, valamint a központ és tartozékai (töltő, akku, helyjelző séma) elhelyezhetőségére korlátozódik.

A konkrét tervezéskor felmerülő szakkérdésekben a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézet gépészeti osztálya készségesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

Előállítás, üzembe helyezés

A berendezés előállítását egyedi megrendelés alapján a SZOT MTKI végzi, ugyanígy ide kell fordulni az érzékelők iránti igényekkel is.

Az elkészített hálózatot érdemileg a SZOT MTKI veszi át és köti össze a jelzőközponttal.

A központot és tartozékait, valamint az érzékelők betétjeit a SZOT MTKI szereli fel és helyezi üzembe.

Kutatás, fejlesztés

A PIRAUT-16 előállításával egy időben természetesen tovább folyik a kutatás, hogy a tűzjelző rendszerek minél megbízhatóbban és korábban működésbe lépjenek, ez adott esetben gyökeresen más működésű berendezés megvalósítását igényli.

Mint a PIRAUT-16 esetében, a műszaki fejlesztés során is a legmesszebbmenően figyelembe kívánjuk venni a gazdasági szempontokat, tehát a lehetőségekhez képest elsősorban hazai vagy legfeljebb szocialista importból származó anyagokra és alkatrészekre alapozzuk fejlesztő tevékenységünket. Ezzel érhető el ugyanis, hogy a gyártás, az utánpótlás meg a karbantartás a legkevésbé zökkenőt okozza.

A jelzőrendszer mellett természetesen intenzív kutatómunka folyik érzékelők, elsősorban megbízható hazai füstdetektorok előállítására is.

A kezdeti kísérletek eredményei — mind a központtal, mind pedig az érzékelőkkel kapcsolatosan — biztatóak, így minden remény megvan arra, hogy kialakulhasson egy gazdaságilag is jól kézben tartható hazai tűzjelző rendszer. A PIRAUT-16 jó alapja lehet az automatizált tűzvédelmi rendszer létrehozásának.

Bánfalvi Attila és Zatkó János okl. villamosmérnökök

- a feszültség alacsony piros fény, folytonos hang mutatóval ellátott műszer
- a távjelzés kikapcsolva villogó, sárga fény
- a hangjelzés kikapcsolva folytonos sárga fény
- a váltakozó áram kimaradt folytonos piros fény
- üzemi állapot folytonos zöld fény

Érzékelők és jelzőhálózat

A központhoz bármelyik bel- vagy külföldi érzékelő csatlakoztatható, mégpedig függetlenül attól, hogy az melyik tűzjellemzőre reagál, miután az egységes jelformáló elektronikával való kiegészítése megtörtént.

A jelzőhurok áramkörre szigetelt, kétvezetékes rendszerű, ezen a két vezetéken bohyolódik le mind az érzékelők táplálása, mind pedig a jelzés.

A hurok kialakítására bármely erőáramú vagy vezetékes híradástechnikai szerelési mód és anyag megfelel. A biztonsági jellegre való tekintettel azonban kizárólag vörösréz vezetékek alkalmazhatók.

Egy áramkörre általában 10—12 érzékelő köthető. Az érzékelők egy áramkörön belül is tetszőlegesen vegyesen telepíthetők, és így minden helyre a legmegfelelőbb érzékelő kerülhet, anélkül, hogy pusztán az érzékelők különbözősége miatt több áramkör kiépítése válna szükségessé.

Helyjelző séma

A beérkező jelzések keletkezési helyének szemléletesebbé tételére olyan helyjelző séma tartozik a központhoz, amelyen a védett létesítmény térképszerűen vagy egyéb alkalmas módon jelenik meg és az egyes tűzszakaszok, illetve a kisebb vagy nagyobb egységek rajzán kigyulladó piros fény ad gyors tájékoztatást arról, hogy a tűz vagy a hiba hol keletkezett. A helyjelző séma jól szemlélteti a tűz terjedését és megkönnyíti ennek regisztrálását is.

Váltakozó áramú tápegység és akkumulátor

A berendezés energiaforrása normál üzemben a váltóáramú hálózatról működő olyan tápegység, amely akkutöltésre is

alkalmas, és ún. puffer üzemben állandó feszültségen tartja a 24 V-os akkumulátor-telepet. A kapcsolás előnye, hogy hálózatkimaradás esetén az áterhelődés szünetmentesen zajlik le. Amint a műszaki adatokból is látható, a központ igen nagy feszültség-ingadozásokat tűr el, így lehetővé válik lúgos akkumulátor alkalmazása is, amelynek nagy előnye a savas akkumulátorokkal szemben, hogy viszonylag durva vagy hanyag kezelés sem okoz jelentős károsodást benne. A 16 csatornás központ nyugalmi áramfelvétele a műszaki adatok alapján 440 mA, így a szükséges telepkapacitás 75%-os kihasználás esetén 14 Aó. Ennek következtében az akkumulátorhelyiség létesítési költsége megtakarítható, mivel ilyen kis kapacitású telep — főként ha lúgos — bárhol elhelyezhető, ahol nem okoz korróziót.

Feszültségkimaradás-jelző

A fokozott biztonság érdekében váltakozó áramról táplált készülék figyelni a 24 V-os egyenfeszültség meglétét. Ha a berendezést tápláló egyenfeszültség bármely okból kimarad, akkor a készülék a tűz- és hibajelzéstől teljesen eltérő szaggatott hangjelzést ad.

Vizsgálati eredmények

A berendezést elsőként a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet vizsgálta meg villamos biztonsági szempontból és az elvégzett vizsgálatok alapján megállapította, hogy a jelzőközpont és a hozzá tartozó feszültségkimaradás-jelző készülék kielégíti a vonatkozó biztonsági szabvány követelményeit.

Hasonlóképpen elvégezte a szükséges vizsgálatokat a BM TOP is, és a 6/6/1/1979. sz. alatt kiadott típusengedélyében a PIRAUT-16 típusú berendezést kétfokozatú tűzjelző rendszerként ismerte el, s alkalmazásához hozzájárult.

Tervezés

Az említett engedélyek, valamint a korábban ismerttetett műszaki adatok alapján a készülék bárhova tervezhető, ha az illetékes hatóság tűzjelző berendezés alkalmazását előírja.

Az MSZ 595-ös szabványso-rozat 1-től 4-ig ismert lap-jai képezik az építéstervezés tűzvédelmi alapszabványait, melyek 1974 óta igen jól szolgálják a műszaki tervezésben a tűzbiztonság megteremtését.

A kormány 3305/77 sz. és 3042/79 sz. határozatai azon-ban arra kötelezték az irán-yító szervezeteket, hogy vizsgálják felül a beruházá-sok megvalósítását érintő sza-bályozásaikat, a költségek le-hetséges mérséklését szem-előtt tartva; de megőrizve az élet-és vagyonvédelem igényeit is.

E célkitűzések elérése érde-kében a két főhatóság, az ÉVM és a BM TOP irányítá-sával indult meg az érintett széles műszaki társadalmi há-lózat bevonásával a korszer-űsítés. E korszerűsítésben érvényre jutottak új műsza-ki-tudományos ismeretek is.

A szabványokban nemcsak a bizonytalanságok megszün-tetésére, a gazdaságosabb sza-bályozási módok megjelente-tésére nyílt mód. Az utóbbi időszak alapvetően nagyszab-ású, realitásra törekvő vál-toztatásaira is alkalom adó-dott.

Fontosnak ítélték némely terminológiai vonatkozások. A korábbi MSZ 595/1 szabvány lényeges kibővítését az ered-ményezte, hogy felosztotta a fogalmakat tűzvédelmi terve-zési-tűztechnikai; vizsgálati és a tűzvédelemmel kapcsola-tos építészeti fogalmi cso-portokra.

A tűzvédelmi tervezési fo-galmak körében említést ér-demel a „tűzgátló fal” és „födém”, mint a tűzszakaszkép-zés alapelveinek definiálá-sa, a „homlokzati...”, „tető-tűz-terjedési gát”-ak értelme-zése, s a „füstmentes lépcső-ház” meghatározása, továbbá az épületek „kiürítés”-ének értelmezése. Összességében közel 70 fogalom segíti az épí-tési tűzvédelem alapelveinek egységes értelmezését.

Változás történt az anyagok „éghetőség”-ét érintő MSZ 595/2 szabvány tartalmi kö-rében. Kihangsúlyozandó azon-ban, hogy a besorolás alapját

minden fő- és alcsoportban a meghatározott vizsgálati mód-szer kritériumai képezik. Ki-maradtak a korábban sok vi-tát kiváltó szöveges katego-rizálások, melyek mellett egy-értelmű műszaki paraméter nem volt.

Az alapvető változások dön-tő része az MSZ 595/3-ban je-lent meg, az épületeszerkeze-tek tűzállósági követelményei-ről. A változások itt oly sok-rétűek, hogy csak a leglénye-gesebb műszaki-gazdasági kö-vetelményekkel jár, s a „biz-tontság” szemléletét is érintő pontok kerülhetnek kiemelésre.

A több szintes épületek kö-réből a kétszintes épületek ki-emelése, s ezek szerkezeteivel szemben a 3–5 szintes épü-leteknél mérsékeltébb köve-telményszint rögzítése. Ezál-tal a nagy számban előforduló, többségében a könnyűszerke-zetes és konténeres építési rendszerekkel épülő bevásárló, oktatási, gyermekintézményi, felvonulási épületi kategóriák-ban nyílik meg a gazdaságos és korszerű szerkezetfelhaszná-lás lehetősége. E körben döntő mértékű az acél váz-rendszerek alkalmazása. Ezek-nek a tűzvédelme, szerkezeti rendszerbe igen jól illeszke-dően, esztétikusan, gazdaságo-san biztosítható.

A tetőfödémeknél megtör-tént a teherhordó vázszerke-zeti rendszertől elkülönülő, másodlagos terefedő szerke-zetek leválasztása, s ezekkel szemben minimális tűzállósá-gi követelmény előírása.

E változtatás szintén nagy előnyt jelent a korszerű, ré-tegelt tetőfödémek esetében, melyeknél az acél trapézleme-zes megoldás minden külön védelem nélkül megfelel, míg az alumínium lemezes válto-zat az előírt időtartamig kor-szerű anyaggal és technoló-giával (védőfestékekkel) védh-e-tő.

Az egyszintes és csarnokjel-legű épületek körében ipari és mezőgazdasági üzemi célra, szakmunkásképző intézetek tanműhelyei számára, torna-termek és éghető anyagú le-

látók nélküli sportlétesítmé-nyekben (ez utóbbinál 500 főig), továbbá kevés éghető anyagot tartalmazó raktárépü-letekben lehetővé válik az acélszerkezetek alkalmazása külön védelem nélkül. Ez a feloldás az acélvázaz könnyű-szerkezetes építés számára önmagában százzalios beru-házásmegetakarítást jelent, nem is említve a műszaki-technoló-giai problémák elmaradását.

Az ún. tűzterhelés-számítás (az éghető anyagok mennyisé-gé és fajtái által meghatáro-zott módszer, a szerkezet tűz-védelmi méretezésére) előtér-be helyezése általánosságban feloldja a szabványok koráb-bi merev követelményeit, s lehetővé teszi egy adott épü-let szerkezeteinek megkívánt tűzállósága kiszámítását az adott körülmények figyelem-bevételével. Ez azokban az esetekben, amikor az épület rendeltetése folytán nem szük-séges nagy mennyiségű égh-e-tő anyag felhasználása (pl. oktatási épületek, munkás- és diákszállók, nem éghető anyagú épületekben, sport-létesítmények stb.) igen nagy előnyt jelent a szerkezetek tűzvédelmében, különösen többszintes épületeknél. E módszer már eddig is szá-mos példával igazolta műsza-ki jelentőségét (pl. a CLASP iskolák 2 órás szabványos kö-vetelményei helyett az 1,04 órás számított érték kielégít-hető a rendszer saját kéreg-képző anyagaival).

A tetőtéri beépítések külön szerkezeti tűzvédelmi szabá-lyai egyaránt a lakásépítési program gazdaságos kiter-jeszhetőségét szolgálják. A követelmények betartásához a korszerű laptermek és „szigetelő anyagok rendelkezésre állnak.

A szerkezettervezés egyéb fontos területei is, mint pl. a gépészeti és szerelvényeknek, az épülethomlokzatok, a bel-ső burkolatok, a tűzgátló aj-tók, a (hő és csapadékvíz el-leni) tetőszigetelések tűzter-jedés gátlást szolgáló kritériu-

mai jól szabályozottan jelen-nek meg.

A követelmények mértékét azok betarthatóságát, korsze-rű műszaki megoldásaik elter-jesztését információs mellék-let szolgálja.

A közepmagas és magas-épületek tűzvédelmi tervezés: kérdéseit tartalmazó MSZ 595/4 szabvány felépítésében nem változott. Tartalmilag fontos új elemek jelentek meg benne, nevezetesen a tűz-szakaszok területe, az egysé-gesített és általános értelme-zés következtében lényegesen nagyobb, mely előny a na-gyobb alapterületű épületek-nél fokozottabban jut érvény-re; a korszerűbb kiürítési szemlélet érvényesítésével, a lépcsőházak között a „füst-mentes” megoldások létesíté-si köre szűkült; a tűzterjedés és füsttelvezetés korszerűbb szabályozása jelentősen növe-li az életvédelmi igényeket.

Fontos megemlíteni, hogy a „füstmentes lépcsőház” létesítésének műszaki megoldá-sait a két főhatóság a közeljövőben külön kívánja szabályozni.

A kormányhatározat azon célkitűzését, mely szerint a lehetőség mértékéig egysze-rűsíteni és tisztábbá kell tenni a műszaki szabályozást, igen jelentős mértékben meg-kezdte a két főhatóság. Ez — teljes keresztülvételéig — azonban, további közös erőfe-szítéseket igényel. Fontosnak ítélték az a közösen elfoga-dott vezérelv, hogy az épü-letek építéstervezését, léte-sítését érintő előírásokat dön-tő mértékben országos vagy építési ágazati szabványok-ban kell rendezni. A tűzmeg-előzéssel és a tűzoltással ösz-szefüggő területet BM-rende-ltetben kell szabályozni. Más tárcák csak az ágazatuk speci-fikus tűzbiztonsági kérdé-seit rendezzék, akkor és oly mértékben, amikor és amely módon azok az előbbi két fő szabályozási struktúrában ál-talános érvényű normákba nem foglalhatók.

Dr. Kovács Károly
tud. osztályvezető

A víz elzárta az utat

Megérkeztek a tűzoltó egységek

1979. december 17-én kb. 05.20-kor a Budapesti XIII., Váci út 79. szám előtt, a Budapesti Ampullagyár bejáratánál eltört a Fővárosi Vízművek 1200 mm átmérőjű nyomóvezetéke. A csőtörés következtében percenként kb. 85 m³ víz tört fel. A víz elöntötte a Váci utat, valamint a Dagály u. — Népfürdő u. — Rákospatak — Rőpentyű u. — Frangepán u. által határolt kb. 4 km területet. Rövid idő alatt víz árasztotta el a környékbeli üzemek, lakóépületek, üzletek alagsorait, pincéit, utcaszint alatt levő helyiségeit.

Az első bejelentés 05.25-kor érkezett a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokságra. A riasztott és kivonult erők behatárolták a kárterület nagyságát, folyamatosan beavatkoztak és intézkedtek az elhárításban illetékes társszervek riasztására.

A káreset nagyságára, a veszélyeztetés kiemelttségére való tekintettel a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság a riasztási és segítségnyújtási tervek alapján intézkedett. Hat megyei tűzoltó-parancsnokság 10 db vízátelőző szivattyút vonultatott a kárhelyre.

A kárelhárításban részt vett 25 állami-tűzoltó-raj 114 fővel, valamint 8 vállalati-tűzoltó-raj a XIII. kerületi vállalatoktól 58 fő vállalati tűzoltóval.

Igen nagy apparátussal vettek részt az elhárításban a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a Fővárosi Vízművek, a Fővárosi Csatornázási Művek, a Fővárosi Településtudományi Szolgáltató Vállalat, a Budapesti Közlekedési Vállalat, valamint kisebb létszámokkal a környező üzemek.

Munkában a szivattyúk

A tűzoltóság a XIII. ker., Turbina u. 10. sz. alatti földszintes, 5 lakásos lakóépületből 8 életveszélyben lévő személyt mentett ki, mintegy 2 méter magas vízből.

A tűzoltórajok 14 órán keresztül dolgoztak és kb. 12 000 m³ vizet távolítottak el az elöntött épületrészekből. Jelentős élelmiszerkészletek, vállalati árukészletek, technológiai működtető berendezések, üzemszerek tartós elázását kellett megakadályozniuk.

A bekövetkezett anyagi kár igen jelentős, melynek felmérésére a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság az illetékes kerületi tűzoltó-parancsnokság útján intézkedett.

Még ugyanazon a napon 17.17-kor ismét bejelentés érkezett a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokságra, hogy a IV. ker., Váci u. 41. sz. előtt is csőtörés történt, egy 1200 mm átmérőjű nyomóvezetéken. Víz alá került a Váci út kb. 700 méter hosszú szakasza, az Arany János utcától a Tinódi utcáig kb. 100—200 m szélességben. A Váci út páratlan oldalán levő — döntően földszintes — régi lakóépületekből 25 családot kellett kiköltöztetni.

A fővárosi tűzoltóság a káresethez 7 rajt vonultatott ki. Ismételten riasztotta a Fővárosi Vízműveket, a Fővárosi Csatornázási Műveket, a Budapesti Közlekedési Vállalatot, a Fővárosi Gázműveket. A területet a BRFK nagyszámú rendőri erőkkel zárta le és segítséget nyújtott a veszélyeztetett lakosok kiköltöztetésénél is. A kárelhárítás során a tűzoltórajok az elöntött épületekből kb. 1200 m³ vizet szivattak ki. A IV. ker., Lipták u. 1. sz. alatti lakóépület pincéjében a Tímáripári Szövetkezet klubhelyiségében a csőtörés időpontjában több személy tartózkodott. A tűzoltók két személyt mentettek ki. A baleset megtörténte után nem sokkal a víz már a mennyezetig ért.

Ugyanitt a víz el távolítása után holtan találták Varga István 54 éves erdőkeresi lakost, a szövetkezet dolgozóját. Nevezett-

re a vízbetörés rádöntötte a bútorokat, és besodorta a pincelejárata alá, ahonnan kiemelkedni nem tudott. Felkutatni is csak a víz kiszívása és a bútorok kirakása után lehetett.

A keletkezett anyagi kár itt is jelentős, amit fokozott, hogy a csőtörés kb. 50 m hosszban tönkretette a Váci út burkolatát, a villamosvágányokat, az ott húzódó gáz- és elektromos vezetékeket.

A tűzoltóság erői, eszközei mindkét helyszínen hatékonyan avatkoztak be.

A tűzoltók tevékenysége nagyban hozzájárult a számottevő kárnövekedés megakadályozásához, gyors helyszínre érkezésük, egész tevékenységük nagyban elősegítette a lakosság megnyugtatását.

A kárelhárításban, valamint a mentési munkálatokban különösen kiemelkedő teljesítményt nyújtottak az I/1, III/1, IV/2, VIII/Roham és a XIII/1 gépjárműfecskenedők és az 1. sz. tűzoltási csoportok állományai, továbbá a jáászberényi városi járási parancsnokságról és a Csepel autógyári üzemi parancsnokságról kirendelt tűzoltók, valamint a Láng Gépgyár és a Magyar Acelárugyár vállalati tűzoltói.

A tűzoltóegységek a kárhelyen végzett fegyelmezett, gyors munkájukkal kiérdemelték a párt- és társadalmi szervek, a Fővárosi Tanács vezetőinek, a dolgozóknak, valamint a környék lakosságának messze-menő elismerését.

Szépvolgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke külön köszönő levelet küldött számukra.

Bonyolult feladat megoldásához kért segítséget a mentőszolgálat december 21-én 22.21-kor. A jelzés szerint gépkocsikarambol történt az Árpád-híd pesti hídfőjénél. A károsult autó utasaival együtt egy gödörbe esett.

A helyszínen derült ki, hogy sokkal súlyosabb a helyzet, mert az NSZK-rendszerű 2300-as Ford személygépkocsi szinte rácsavarodott a hídfeljáró közelében levő vasbeton ágyazású, rácsos szerkezetű vasoszlopra, és ebből a helyzetből kell két utasát kiszabadítani.

A vezetőülésben tartózkodó sérültet kézi feszítőeszközökkel percek alatt sikerült kimentenünk, a mellette ülő másik sérült kiszabadításához azonban roncsvágó gép kellett. Alkalmazása eléggé veszélyes volt, miután a teljes benzinnemesség kifolyt a szétzúzott üzemanyagtartályból, és ráadásul nem lehet

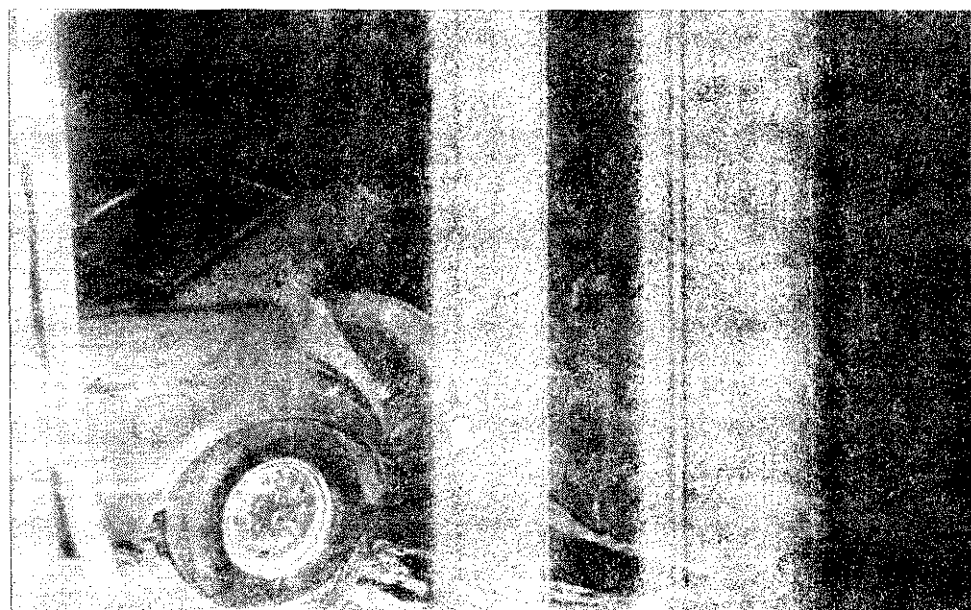
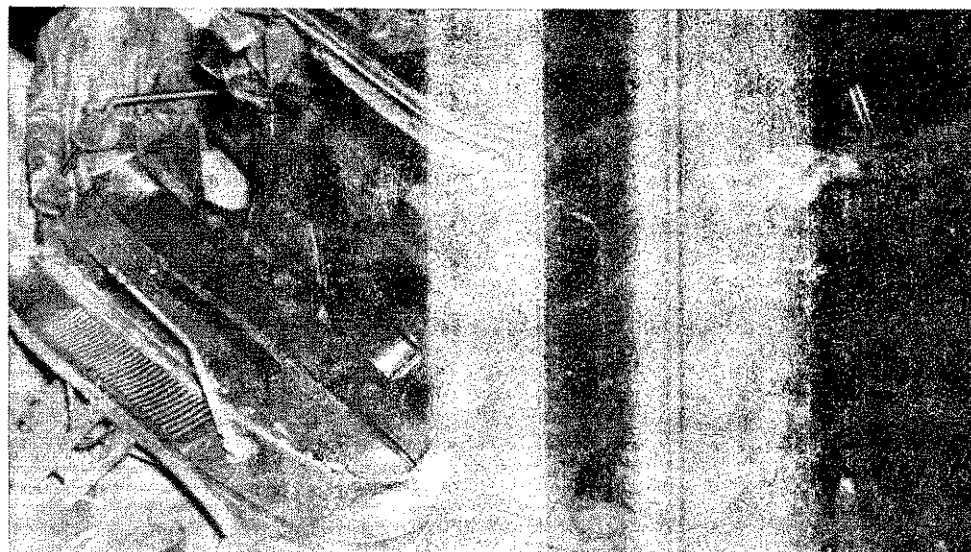
tezt megállapítani, hol szorultak a roncsok közé a sérült végtagjai.

Kényszerhelyzetünkben előbb egy 12 kg-os porralöltővel letakartuk a benzint, majd egy ködsugarat is bevetettünk, hogy a gép működése közben képződő szikrafelhő ne okozhasson tüzet.

Egyidejűleg letakartuk az illetőt, nehogy égési sérülést szenvedjen.

Negyvenöt perces küzdelem árán szinte szét kellett darabolni a gépkocsit, hogy a sérültet kiemelhessük, majd átadhasuk a mentőknek. A szétvágott elemeket esővízzel húztuk kétfelé.

Roncsvágó nélkül nem végezhetünk volna szakszerű mentést. Az eset kapcsán felmerül annak a szükségessége, hogy ún. hidraulikus feszítőeszközöket is helyezzenek el minden műszaki mentő gépjárművön, mivel ezekkel gyorsabb és veszélytelenebb lenne a mentés.

A KARÁCSONYFATÜZEK SZÁMA évről-évré öröndetesen csökken, legalábbis ez tapasztaljuk a fővárosban.

A figyelemfelkeltő felhívások mellett a technika is kétségkívül „segített” ebben hiszen a fő veszélyt jelentő viaszgyertyákat felváltották a villamos izzású égők. A legtöbb bajt a csillagszórók gondatlan használata okozza. Íme egy kis statisztika.

13 karácsonyfátűz volt Budapesten az ünnepek alatt, ebből 9 esetben rádió, tévé, magnó és bútor is égett. 15 alkalommal függöny, szőnyeg, tapéta és ruhanemű bánta a gondatlanságot. Az egyik tüzeset 150 000 forintos kárral végződött. Három személy szenvedett égési és egyéb sérülést, illetve füstmérgezést.

FŐLEG AZ ALACSONY páratartalmú központi fűtésű lakások vannak veszélyben.

Előfordulhat, hogy a gyantát és növényi olajat tartalmazó fa puskaporként lobban lángra a rajta elhelyezett csillagszórók szikráitól.

A karácsonyest hangulatához persze a csillagszóró is hozzátartozik, de ajánlatos óvatosan kezelni, nem pedig gyúlékony környezetben, egyre-másra meggyújtani őket.

PERSZE CÉLSZERŰ LENNE, ha ezek a csillagszórók biztonságosabb kivitelben készülnének. Hogy ez lehetséges-e, azt nem e sorok írója hivatott eldönteni. Mindenestre érdemes gondolkodni rajta.

B. J.

Meghalt két gyermek

Tragédiával végződő tüzeset történt január 3-án Fajszi községben.

Délután negyed kettőkor a Kalocsai út 6. számú ház egyik szobájában a kályha sővének sugárzó hőjétől meggyulladt az ettől 10 cm-re lévő farostlemezből készült mennyezet.

A hő következtében belobbant az ott tartó nagy mennyiségű toll, s leégtek a bútorok, valamint a tetőzet egy része.

Az égő helyiségben 3 gyermek tartózkodott. Közülük a 2 éves *Horváth Gusztáv* és a 4 éves *Horváth István* a gyorsan terjedő lángok között leltek halálra, a 3 éves *Horváth Zoltánt* pedig III. fokú égési sebekkel szállították kórházba. A gyermekek halálát az okozta, hogy a szomszédos helyiségben tartózkodó édesanyjuk nem tudta őket kimenteni. Az eset súlyosságát az is növelte, hogy a tüzet a környékbeliek csak fél órával a keletkezése után vették észre, s csak ekkor értesítették a tűzoltókat.

A tüzhöz kivonultak a Kalocsa/1, a Kalocsa/2 egységek TÚ 1-es, illetve CSD 344-es felszereléssel. Az oltásban részt vettek fajszi önkéntes tűzoltók is kézi szerszámokkal.

A kivonult egységek 2 db E sugár bevetésével három órára a tüzet eloltották.

Az anyagi kár a tragédiához képest jelentéktelen, kb. 10 000 forint volt.

(tő)

Megrendítő látvány várta a tűzoltókat

A tető oltása közben

Tragédia után

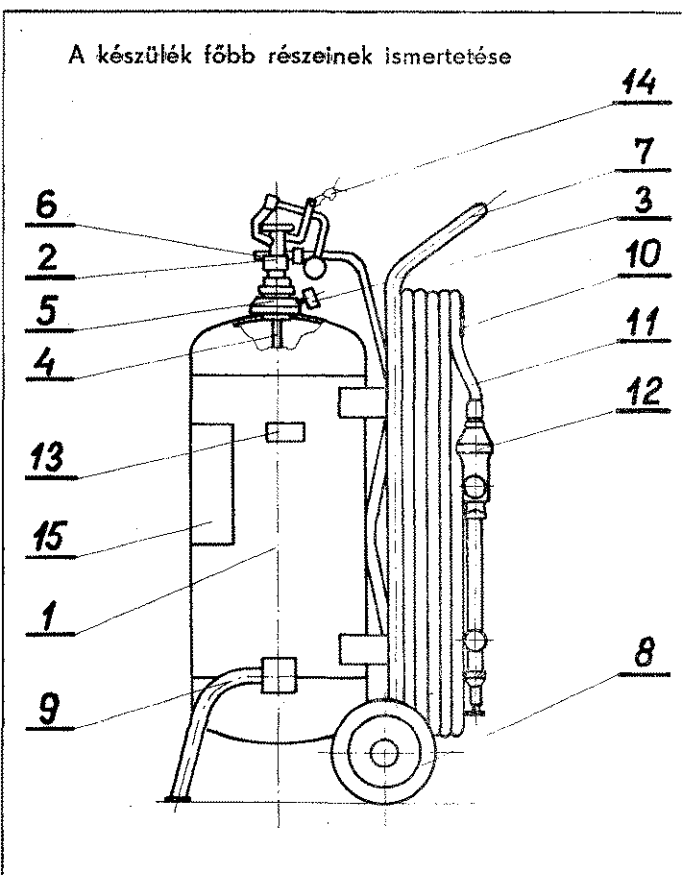
Folyik a vizsgálat

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

tűzoltókészülék tűzvédelem

A készülék főbb részeinek ismertetése

1	Oltóanyagtartály	9	Támasztóláb
2	Gyorsnyitó-szelep	10	Tömítőtartó
3	Nyomásmérő	11	Tömlő
4	Felszállító cső	12	Oltópisztoly
5	Nyakrész	13	Adattábla
6	Hasadótarcsa	14	Fémlemezvár
7	Targonca	15	Matrica
8	Targonca kerék		

ELZETT MŰVEK új gyártmánya: AZ 50 kg-os BCF HALONNALOLTÓ KÉSZÜLÉK.

A korszerű termelés villamos rendszereiben a tűzkeletkezés veszélye, ha csökkent mértékben is, de fennáll.

A villamos berendezések tűzének oltásánál főként az elektronikus rendszereknél a tűzoltási műveletek gyors, eredményes végrehajtása, valamint a járulékos károk elérhető legkisebb értékre szorítása alapvető követelmény.

Szakemberű, gondos felkészülést és szakavatott bevetést feltételezve, ezeknek a követelményeknek kielégítése az 50 kg-os BCF halonnaloltó készülékekkel elérhető.

Villamos rendszerek (villamos automatikák, vezérlő rendszerek, számítógépek stb.) tűzvédelmének megszervezésénél vegyék figyelembe az 50 kg-os BCF halonnaloltó, valamint a 20 kg-os széndioxiddal oltó készülékeinket.

Az 50 kg-os BCF halonnaloltó készülékek a fentiekén kívül igen eredményesen használhatók még: kőolajipari termékek, szerves oldószerek, festékek stb., tűzveszélyes anyagok tűzének oltására is.

Az 50 kg-os BCF halonnaloltó készülékek szállítására szóló megrendeléseket kérjük alábbi címünkre eljuttatni: ELZETT MŰVEK Kereskedelmi Igazgatóság, Madarász Viktor u. 5/a.

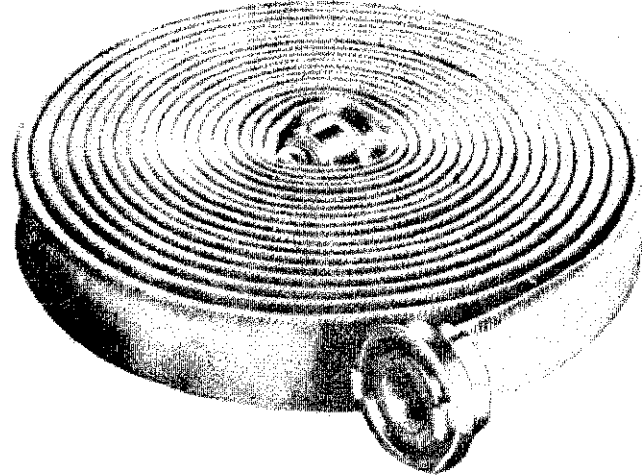
Irányítószám: 1396, Postafiók: 461.

Részletes tájékoztatást a TŰZVÉDELEM 1980. márciusi száma, valamint Fábíán Sándor műszaki osztályvezető ad.

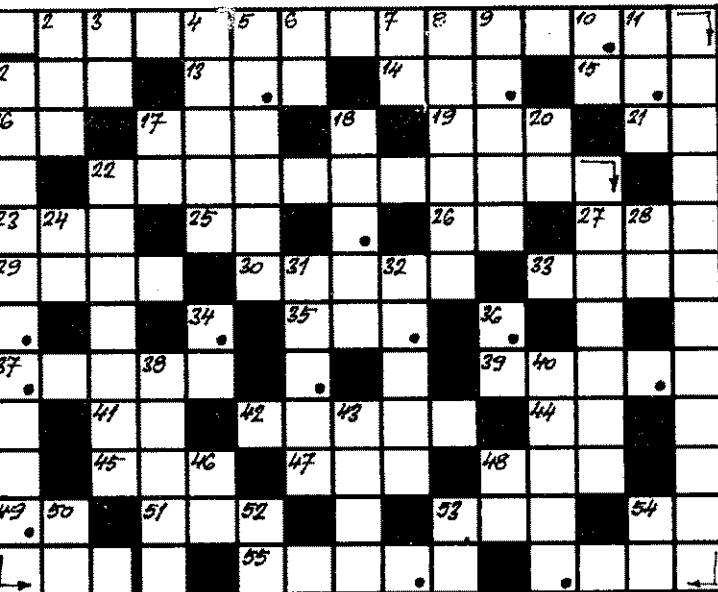
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735.

A KORSZERŐ TŰZVÉDELEM
MINDEN ESZKOZE
EGY HELYEN: A

Gumírozott, szintetikus, nyomáspróbázott,
műbizonylattal ellátott,
52 mm-es és 75 mm-es szerelt

A megfejtők között könyvtalvá-
nyokat sorsolunk ki.

Figyelem! A januárban meghir-
detett pontversenybe még bekap-
csolódhat.

Beküldési határidő: 1980. márci-
us 20.

K. I.

1. A MAGYAR SZOCIALISTA
MUNKÁSPÁRT KIB IRÁNYELVEI
A PÁRT XII. KONGRESSZUSA-
RA III. RÉSZ CÍME. 12. Ek! 13.
Szoba és szó is van ilyen. 14. Ba-
ráti állam. 15. Kacat. 16. Külföldi
cigarettamárka. 17. Asszony lesz
előtte. 19. Azonos magánhangzók.
21. Rózsa Sándor Iova! 22. A
FÜGG. 12. FOLYTATÁSA (folyt.:
pontozott kockákban). 23. Maga
előtt nyom. 25. Séta azonos hang-
zói. 26. Tüzel. 27. Magyar község.
de rag is. 29. Útik a fejét! 30. Nem
felelt. 33. Régi hangszer, ahogyan
írták. 35. Díjnyertes magyar film.
37. Erre a helyre jut. 39. Durván
tolta. 41. Azonosak. 42. Piaci be-
vásárló eszköz. 44. Gyümölcsnedv.
45. Tömeg része, közepe. 47. Be-
tűkből is állhat. 48. Lopva figyel.
49. Az okozat szülője. 51. Izom-
ban van. 53. Most van az ideje.
54. Juttat, régiesen. 55. Mint a csi-
ga.

2. Vízmadár. 3. Fazék azonos
hangzói. 4. Őszes. 5. Nem felelte.
6. Vissza: apa és kor is van ilyen.
7. Gíra mássalhangzói. 8. Itt foglat
helyet. 9. Feszítő. 10. Szovjet
repülőgéptípus. 11. Mint 23. 12.
AZ IRÁNYELVEK IV. RÉSZ CÍME
(folyt.: vízsz. 22.). 17. Rangjelző.
18. Padlóburkoló anyag is. 20. m!
22. Vitalitás. 24. A nagy varázsio.
28. Szabolcsban van Kics- és Nagy-
is. 31. Sík. 32. Iskolai oktató. 34.
Kijött a folyó, de cipésszerszám
is. 36. 150! 38. Dobogós. 40. Átkar-
olja. 43. Eletűt. 46. Német szemé-
lyes névmas. 48. Enéklő szó. 50.
Kicsinyítő. 52. Disznót vág. 53.
Bánat. 54. Keresztül.

Megfejtési a következő sorokat
kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 12.,
vízsz. 22.

Be kell küldeni továbbá a pon-
tokkal megjelölt kockákban levő
betűkből összeállítható szót, mely
a vízsz. 22. sor folytatása.

A pontokkal megjelölt kockák-
ban levő betűkből összeállítható
szó: ÖNKÉNTES.

Könyvtalványt nyertek: Bósz
Mártonné, Mohács; Holczmann
Gusztáv, Budapest; Michélsz Mát-
tyás, Mohács.

A nyereményeket postán küld-
jük el.

Rejtvényfejtőink 1979. évi pont-
versenyében a következők értek
el 60 pontot: Bósz Mártonné, Mo-
hács; Bús Erzsébet, Tárnok; Bar-
na János, Budapest; Csapó Sán-
dor, Kajászó; dr. Csóvári Ervin,
Vác; Fábán Sándor, Budapest;
Fogarasi Imréné, Baja; Geese Ist-
ván, Mezőkövesd; Gyuris István,
Nyíregyháza; Hafner Menyhértné,
Mohács; Horváth Sándor, Gödöl-
lő; Kerner Klára, Mohács; Ko-
vács Lászlóné, Halimba; Kristóf
Andrásné, Nyíregyháza; Lavati
Miklós, Baja; Lukács Béla, Eger;
Megyeri Dezső, Isaszeg; Módos
Imre, Vác; Molitor András, Erd-
ősmecske; Németh Mihály, Ba-
ja; Orsós János, Pásztó; Paulay
Mihályné, Békéscsaba; Pető János,
Budapest; Sánta Károly, Szeged;
Solymosi László, Budapest;
Schvajda István, Tiszaföldvár; dr.
Szabó László, Mohács; Sztár Mik-
lós, Budapest; Takács János, Bu-
dapest; Tábi Antalné, Kecskemét;
Tóth Imre, Hódmezővásárhely;
Varga Lőrinc, Egyházaskölyk; Vass
János, Makó; Wolfart Adam, Ba-
ja; Zsombók János, Budapest.

A felsorolt rejtvényfejtőket szor-
galmuk elismeréséül könyvtal-
vánnyal jutalmaztuk. Az utalványt
postán juttatjuk el címükre.

MŰSZAKI ÁRUT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Nagykereskedelmi értékesítés

8. SZ. OSZTÁLY

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 61.
Telefon: 115-800/52 - 310-362

Kézpénzért vagy csekkfizetésre
törtéző értékesítés

MŰSZAKI ÁRUK BOLTJA

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53.
Telefon: 115-800/25

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108
80.2543/2-02 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

Szovjet katonák szolnoki tűzoltók

Január 13-án, vasárnap igencsak kemény, hideg reggelre ébredtek Szolnokon. Hullott a finom porhó, csikorgott a csizmák alatt, amikor a szovjet katonák fogadták a magyar tűzoltókat.

A mostani találkozó első állomása egy olyan vetélkedősorozatnak, amelyet a Szolnok megyei, valamint a szolnoki városi-járásai tűzoltó-parancsnokság és az ott állomásozó egyik szovjet alakulat közösen rendez hazánk felszabadulása 35. évfordulójának tiszteletére.

Januártól áprillig találkoznak a KISZ-esek és komszomolisták, hogy összemérjék tudásukat sakkban, asztaliteniszben, röplabdában, futásban, magas- és távolugrásban, súlylökésben és kispályás futballban. A tűzoltósport sem marad ki a versengésből: a szovjet és a magyar szerelési szabályzat figyelembevételével alakítják ki az akadály-pálya elemelit. Szellemi vetélkedőt is rendeznek Ki mjt tud a másik hazájáról? címmel, 50 kérdésre kell válaszolni.

Az ünnepélyes eredményhirdetés – fehér asztal mellett – a szolnoki művelődési központ Komarov-termében lesz április 3-án.

Kütvölgyi Mihály képriportja

Meleg fogadtatás a szovjet laktanyában

A sakkban a nyelv nemzetközi

Jelvényezés a dicső pillanataiban

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

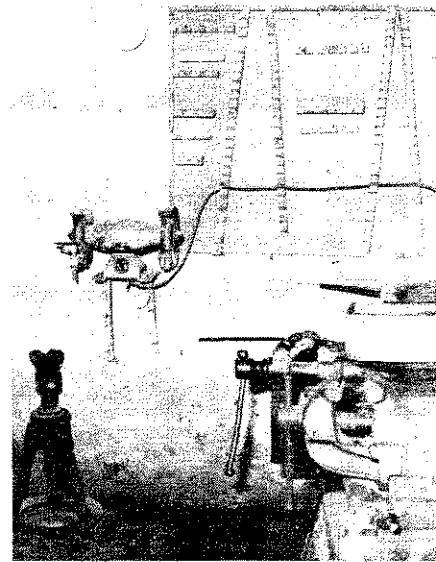
XXXII. évf. 3. sz.

1980. március

Az AGK Tűzvédelmi Tanácsa az 1979-es utolsó ülését a Lajta-Hansági Állami Gazdaságban tartotta. A tanácsulésen részt vett a MEM, a megyei és a járási tűzoltó-parancsnokság vezetői, az Á Tűzvédelmi Tanácsának tagjai és a gazdaság vezető dolgozói. M tárgyalták a Lajta-Hansági AG tűzvédelmi helyzetét és a Mezőgyesi ÁG-ban végzett utóvizsgálat tapasztalatait. Képünkön a 1 elnökhelyettese, Szonntagh Andor zárszavát mondja.

Sátoraljújrhely és Sárospatak városi-járási tűzoltó-parancsnokság KISZ-szervezete a Tisza Bútoripari Vállalat, valamint a városi tanács építőipari költségvetési üzeme közösen létesített sporttelepet. A parancsnokság KISZ-alapszervezete kongresszusi felajánlasként vállalta a további munkálatokat és a karbantartás egy részét is. Ezenkívül átalakítottak egy régi műhelyt, ahol mindenki kedve szerint „büttykölhet” ezentúl.

Az elmúlt év végén találkozót szerveztek a Lenti városi és járási oltó-parancsnokság nyugdíjasai számára. A kedves vendégeket István tő. örgy., városi-járási parancsnok és Szabó László tő. zls pártalapszervezet titkára köszöntötte. A találkozón a megyei parancsnok is részt vett. Szeretettel köszöntötte a nyugdíjasokat, akik jól érezték magukat abban a kollektívában, amelyhez munkájuk alatt tartoztak.

Január 21-én a Könyves Kálmán krt. 54. B/5. épületének egyik lakása kigyulladt. A felelőtlen szülők által bezárt és magára hagyott három és fél éves kislány gyufával játszott és tüzet okozott.

Takács Béláné, Meszes Tiborné gyes-en lévő anyukák és Kovács Katalin másodéves tanítóképzős haligató vették észre a lakásból kizönlő füstöt. Gondolkodás nélkül betörték az ablakot és kimentették a síró gyermeket. Ők értesítették a tűzoltókat és a mentőket is.

A három bátor életmentőnek fővárosi tűzoltóparancsnoki dícsérő oklevelet és pénzjutalmat adtak át a VIII. kerületi tűzoltó-parancsnokságon.

Tűzoltóbállal köszöntötték a farsangot Ecseren. A vidám mulatság népviseletet öltöttek a menyecskék.

A Nehézipari Minisztérium Iparszervezési Főosztálya, a Magyar Villamos Művek Tröszt közreműködésével villamosenergia-
i tűzvédelmi munkaértekezletet rendezett február 20-án az
MT kultúrtermében.

A tanácskozáson ott volt és az elnökségben foglalt helyet
a Géza nehézipari miniszterhelyettes, *Varga Károly* t. ez-
res, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka, *Szász Károly*, a
Nehézipari Iparfejlesztési Főosztályának vezetője. Az értekezlet részt-
vevői a villamosenergia-iparban a tűzvédelemmel foglalkozó szak-
emberek voltak.

A munkaértekezlet *Schiller János*nak, az MVMT vezérigaz-
gatójának elnöki megnyitójával kezdődött, melyben köszöntötte
a résztvevőket.

A megnyitó után *Kerényi A. Ödön*, az MVMT vezérigazgató-
helyettese tartott előadást, melyben többek között elmondta,
hogy a villamosenergia-ipar dolgozói olyan munkaterületen dol-
goznak, ahol tevékenységük eredményessége a népgazdaság vil-
mosenergia-ellátásán keresztül döntően befolyásolhatja egész
adalmunk, gazdasági életünk fejlődését és tűzbiztonságát.
Ezért a következők is elhangzottak.

— A villamosenergia-ipar fő tevékenységében az üzema-
megelőzése a legszorosabban összefügg a tűz elleni védelem
a munkavédelem feladataival. Ezért a technológiai előírások
betartása az iparág dolgozóinak egyúttal tűzvédelmi tevékeny-
sége is. A mégis várható tűz kiterjedését megfelelő mentő tűz-
védelmi eszközökkel a vállalati tűzoltóságnak és a dolgozóknak
megakadályozniuk, sőt lehetőleg el is oltaniuk.

Ezen koncepció megvalósulását igazolja, hogy az 1972—1979
ötletelt 8 évben 361 tüzesetből mindössze 32 esetben, tehát
csak a tűzveszély kizárólag az állami tűzoltóság a keletkezett tü-
zoltást, 48 esetben, azaz 13,3%-ban a vállalati tűzoltósággal
oltották; a vállalati tűzoltóság és a dolgozók végezték az oltást
esetben, 56,5%-ban és beavatkozás nélkül szűnt meg 77
esetben, azaz 21,3%-ban.

Az állami tűzoltóság beavatkozási szükségessége tehát az
esetek 1/5 részére terjed ki. Ezt az arányt szeretnénk a jövőben
megtartani. Ehhez szükséges azonban, hogy továbbfejlesz-
sük és pontosítsuk azokat a határokat, amelyek az iparági tűz-
veszély és az állami tűzoltóság beavatkozási szükségességét kon-
kret esetben is megfogalmazzák. Ezeknek helyes megszabásához a
vezetésnél kezdve a szükséges mentő tűzvédelmi berendezések
elhelyezéséig logikusan felépített irányelv kell, hogy legyen,
mely a legkisebb népgazdasági költség és egyszerű munkameg-
valósítás érdekében alapszik. Az üzemszabvány megelőzése és káros ha-
nyak minimumra csökkentése a villamosenergia-ipari techno-
lógia legfontosabb célkitűzése.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság részéről *Varga
Károly* t. ezredes, országos parancsnok értékelte az iparágban
dolgozók tűzvédelmi munkáját. Elmondta, hogy az MVMT és
a BM TOP közötti munkakapcsolat jó, a kölcsönös tájékoztatás
szoros, és eredményesen segíti a tűzvédelmi feladatok szak-
mű ellátását, a rendelkezések érvényrejuttatását.

Árnyalt, hogy a trösztnél a tűzvédelmi irányító munka
szépen fejlődik, s annak szakemberei céltudatosan hozzá-
járulnak az országosan is kedvezőbb tűzvédelmi feltételek lét-
rejöttéhez.

járulnak az országosan is kedvezőbb tűzvédelmi feltételek lét-
rejöttéhez.

A következőkben az MVMT és a BM TOP néhány közös
tűzvédelmi problémájáról szólt. Megemlítette a nagyfeszültségű
villamos távvezetékek állomásainak tűzvédelmét, kiemelte a
tröszt és a BM TOP Tűzvédelmi Kutató Intézet közös feladatait
a témakörben.

Ezután *dr. Balogh Imre* beszélt a NIM és a BM TOP tűz-
védelem területén fennálló szoros együttműködéséről, majd fel-
kérte a jelenlevő villamosipari szakembereket, hogy tűzvédelmi
feladatvégzéseik során kérjék és vegyék igénybe vállalataik
párt-, szakszervezeti és KISZ-szervezeteinek segítségét.

A beszámoló és a két értékelés után hozzászólásokra, vitára
került sor.

E munkaértekezlet adott alkalmat a tűzvédelem területén
hosszú idő óta eredményes és lelkiismeretes munkát végző vil-
mosenergia-ipari szakemberek kitüntetésére és jutalmazására.
A belügyminiszter által adományozott Haza Szolgálatáért Ér-
demérem arany fokozatát *Varga Károly* t. ezredes adta át *Ke-
rényi A. Ödön*nek, az MVMT műszaki vezérigazgató-helyette-
sének.

Ezenkívül heten kapták a Tűzbiztonsági Érem arany foko-
zatát, ketten pedig a BM Tűzoltóság országos parancsnokának
dicséretében részesültek.

A NIM képviseletében *Szász Károly*, az Iparszervezési Fő-
osztály vezetője nyújtott át kitüntetések és elismerések
ugyancsak a tűzvédelmi munkában kiemelkedő teljesítményt
nyújtó szakembereknek.

A tanácskozás *Schiller János* elnök zárszavával ért véget.

Tátrai Mihály

Kommunisták tanácskozása

Az MSZMP XII. kongresszusát előkészítő politikai munka az alapszervezeti beszámolók, majd a vezetőségválasztó taggyűlések után új szakaszba lépett. Megkezdődtek a pártértekezletek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának 1979. július 29-i határozata előírta, hogy 1980. február 1. és március 10. között valamennyi pártbizottságon pártértekezletet kell tartani. Ezen a fórumon értékelik az MSZMP XI. kongresszusa óta végzett munkát, továbbá állást foglalnak a XII. kongresszus irányelveinek vitáján elhangzott észrevételekről, javaslatokról, ugyanakkor megválasztják a pártbizottság új tisztségviselőit és a felsőbb pártszervek pártértekezleteinek küldötteit.

A Belügyminisztériumnál és szerveinél működő pártbizottságok közül az elsők között az MSZMP BM 2-es Bizottsága 1980. február 2-án tartotta meg pártértekezletét, amelyen részt vett *Kotvász István*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának titkára, *dr. Siklói György* vezérőrnagy, a BM Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének helyettese.

A pártértekezlet résztvevői előzőleg kézhez kapták a pártbizottság beszámoló jelentését az MSZMP XI. kongresszusa óta végzett munkáról. Az írásos anyag előjáróban megállapítja, hogy pártunk célkitűzéseinek megvalósításából a Belügyminisztérium szervei sajátos eszközökkel veszik ki részüket. Ebben jelentős feladatai vannak az MSZMP BM 2-es Bizottsága területén dolgozó szakmai egységeknek, amelyek parancsnoki kara és személyi állománya a beszámolási időszakban végzett pártpolitikai és szakmai tevékenységével jól szolgálta a folyamatos előrehaladást, hozzájárult a XI. kongresszus határozatából a Belügyminisztériumra és szerveire háruló feladatok eredményes megvalósításához.

A pártbizottság beszámolója a továbbiakban részletesen értékelte a rendőri és tűzvédelmi teendők végrehajtását, pártpolitikai eszközökkel való segítségének fontosabb tapasztalatait.

A pártszervek és -szervezetek a parancsnokokkal együtt következetesen arra törekedtek, hogy biztosítsák a Belügyminisztérium kongresszusi feladattervében foglaltaknak megfelelően a BM Országos Rendőr-főkapitányság és a BM Tűzoltóság Országos Parancsnoksága szolgálati célkitűzéseinek, a parancsok, utasítások végrehajtásának pártpolitikai feltételeit.

Öt év elteltével megállapítható — hangsúlyozta a beszámoló jelentés —, hogy hasznosnak bizonyult a szemlélet formálásával, az emberekkel való foglalkozás oldaláról megközelíteni a szolgálati feladatok eredményes teljesítését. Ennek köszönhetően a beszámolási időszakban minden területen, valamennyi szolgálati ágban jelentős előrelépés történt. A XI. kongresszus határozatából adódó legfontosabb szakmai feladatok végrehajtásának jellemzőiről szolgálati áganként tényyszerűen szolt a jelentés. Kiemelte, hogy a BM ORFK és a BM TOP szerveinek munkájához kedvező feltételeket biztosított a belpolitikai helyzet, állampolgáraink túlnyomó többségének törvénytisztelete, a szocialista demokrácia kiteljesedése, a társadalom tagjainak aktív részvétele a közügyek intézésében, határozottabb fellépése a társadalmi érdekeket sértő magatartásokkal szemben.

A beszámoló jelentés kifejtette, hogy az agitációs és propagandatevékenység szerepe növekedett, hatékonysága fokozódott, és mindenkor a pártonkívüliek felé is irányult. Középpontjában a XI. kongresszus határozatának, állásfoglalásainak végrehajtása, a gazdaságpolitikai, a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseinek és alakulásának magyarázata, a proletár internacionalizmussal, a szocialista hazafisággal összefüggő témák megértetése állt.

A titkár ismét dr. Gunde Ákos lett

A pártbizottság területén működő szalmái és pártszervek munkájában a XI. kongresszus határozatán túl több olyan nagy jelentőségű dokumentum került folyamatosan végrehajtásra, amelyeket XI. kongresszus előtt vagy azóta hoztak felsőbb pártszervek. Ezek végrehajtásnak helyzetét a pártbizottság és a párt végrehajtóbizottság rendszeresen vizsgált értékelte.

A tapasztalatok szerint a beszámolási időszakban a párt dokumentumok ismétetésének, egységes értelmezésének végrehajtásának tapasztalatai alapvetően kedvezőek. A következetesebb munka eredményeként az alapszervezeteknél került előrelépni a határozatok helyi viszonyokra való alkalmazása terén is.

Az MSZMP BM 2-es Bizottsága életben az elmúlt öt esztendő eredményeiben gazdag időszak volt, a párttagság politikai öntudata, egysége, cselekvőkészsége jelentősen fejlődött. A pártbizottság az irányításával működő pártszervezetek alapvetően eleget tettek a mindenkori politikai helyzetből adódó követelményeknek, érvényre juttatták a szervezeti szabályzatban meghatározott jogokat és kötelességeket. A kommunisták felelősséggel képviselték a párt politikáját, a párt életben érvényesültek a lenini normák.

Jelentős hangsúlyt kapott a beszámolóban, hogy a pártbizottság mellett működő munkabizottságok fokozódó aktivitással vettek részt a határozatok előkészítésében, a helyzetfeltárásban, a végrehajtásában és az ellenőrzésben. Szívnalás előterjesztéseikkel segítették a pártbizottság és a párt-végrehajtóbizottság döntéseit.

Az alapszervezetek általában helyes és fejlett politikai érzéssel választják azokat a feladatokat, amelyek működési területükön megvalósíthatók. A vezetőségi ülések napirendjén egyre gyakrabban szerepelnek a szolgálati egységek sajátos gondjai, megoldásuk célszerű útjai. A pártcsoportokban őszinte, nyílt légkör uralkodik, s ez jól segíti a párttagság es

A pártértekezlet elnöksége

vász István, az MSZMP BM Bizottságak titkára üdvözölte a pártértekezlet résztvevőit

Dr. Siklói György vezérőrnagy a BM ORFK szakmai vezetése nevében szólalt fel

Varga Károly a BM TOP szakmai vezetése nevében beszélt

-politikai, szervezeti egységének fejlesztését.

beszámoló részletesen szólt a tömegvezeték — köztük elsőként a Komnista Ifjúsági Szövetség helyi szervei — pártirányításáról, amelyet összesében eredményesnek ítélt.

Az MSZMP XI. kongresszusa és a Központi Bizottság határozataiból, valamint a mai követelményekből adódó feladatokat eredményesen megoldottuk — vonneg végül az öt esztendő pártpolitikai munkájának mérlegét a BM 2-es pártbizottság beszámoló jelentése. Ezek az eredmények szívós munka közepette születtek. A hírvételek érte a pártbizottságnak, a párt-irányításnak, a parancsnokoknak, akik közösen dolgoztak a célkitűzések megvalósításáért. A sikerekben számottevő szerepe van a Belügyminisztérium pártbizottsága és párt-végrehajtóbizottsága formátos irányító, segítő, ellenőrző tevékenységének.

A pártértekezlet elnökének, elnökségi tagjainak, munkabizottságainak megválasztása után dr. Gunde Ákos, az MSZMP 2-es Bizottságának titkára szóbeli kiadványt tett.

Először a XII. kongresszus irányelvei alapján a párttagság részéről megnyilvánuló nagyfokú érdeklődést. A párttagok érdeklődésüket a beszámoló időszakban végzett munkáról, a pártbizottság, a végrehajtó bizottság és a pártszervek te-

mentumot, elmondták személyes véleményüket, s a taggyűléseken állást foglaltak az elhangzottakkal kapcsolatban. Mindezekből egyértelműen az csendült ki: van mit védenünk, féltünk, van miért dolgozunk. A kommunisták egyetértéssel a párt politikájával, kéri, hogy a XII. kongresszus hagyja jóvá az elvégzett munkát, erősítse meg a párt eddigi politikai fő irányvonalát, és a programnyilatkozatban megfogalmazott távlati célokkal összhangban, valamint az elmúlt időszak tapasztalatait figyelembe véve jelölje ki a felelős szocialista társadalom építésének további feladatait.

A pártbizottság titkára három gondolatot emelt ki összefoglalásként:

— a BM ORFK és a BM TOP kommunistái időarányosan teljesítették a XI. kongresszus határozatából adódó szakmai feladatokat;

— a beszámolási időszakban fejlődött a pártszervek és szervezeteinek munkája, érvényesültek a demokratikus centralizmus elvei, a pártélet lenini normái;

— a pártszervek és -szervezetek elvi alapokon együttműködve dolgoztak a parancsnokokkal a szakmai célkitűzések, parancsok, utasítások végrehajtásáért.

A pártbizottság titkárának szóbeli kiegészítője után a pártértekezlet résztvevői közül tizenötön szólaltak fel, és mondták el véleményüket a beszámolási időszakban végzett munkáról, a pártbizottság, a végrehajtó bizottság és a pártszervek te-

vékenységéről. Az eredmények mellett kritikusan és önkritikusan tárták fel azokat a gondokat és problémákat, amelyek nehezítették a különböző szintű párttársulatokban rögzített tennivalók, a szakmai feladatok végrehajtását. Az elhangzott értékelések, vélemények, javaslatok jelentősen hozzájárultak a pártértekezlet sikeréhez. A tanácskozás a BM ORFK és a BM TOP kommunistáinak olyan munkaértekezlete volt, amely a legfontosabb feladatokról hozott döntést, természetesen utalva arra, hogy teljesítésük nélkülözhetetlen a XII. kongresszus és a felsőbb pártszervezetek határozatainak figyelembevételére.

A pártértekezlet küldöttei és meghívottai előtt a pártmunkában több éve kiemelkedők közül hat elvtárs kapta meg az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottsága által alapított emléklapok, öt elvtárs pedig a BM 2-es Bizottságának a tárgyutalmát.

Az MSZMP BM 2-es Bizottságának pártértekezlete zárt ülésen választotta meg a pártbizottság új tisztségviselőit, titkárát — ismét dr. Gunde Ákost —, a pártbizottság és a végrehajtó bizottság tagjait. Döntött az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának pártértekezletén részt vevő küldöttek személyéről.

T. T.

A
BM Füzültség
Országos
Parancsnokság
küldöttei
a
beszámolót
hallgatják

Munkával tisztelegnek

A pártszervezet és a szakmai vezetés együttes felhívásában kérte fel a fővárosi parancsnokság személyi állományát, hogy tegyen felajánlásokat a XII. pártkongresszus és felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére. A vállalások segítsék elő a szolgálati feladatok eredményesebb végrehajtását, Budapest tűzvédelmének erősítését, az ésszerűbb gazdálkodást és takarékosagot.

A felajánlások konkrét szakmai feladatok végrehajtását irányozták elő, munkaidőn túli időszakban. Valamennyi felajánlás a tűzvédelmi feladatok végrehajtásának magas szintű biztosítását tűzte ki célul.

A felhívás kedvező visszhangra talált. A fővárosi parancsnokság valamennyi osztálya és szakterülete terven felül és soron kívül egymással együttműködve vállalt feladatokat a kongresszus tiszteletére.

Vállalásaik között szerepel: a kiemelt létesítmények, a filmszínházak, az egyetemek, a főiskolák soron kívüli, éjszakai, illetve munkaszüneti napon való ellenőrzése; több fővárosi egységnél a szolgálat-szervezés és szolgálatellátás segítése; ok-

Hódi Sándor
tű. hadnagy
a
tűzjelző
telefont
ellenőrzi

tatóprogramok elkészítése, módszerbeli segítség a kerületek tűzoltó-parancsnokságainak ügykezelési munkájához.

A technikai ellátás színvonalának javítása érdekében az illetékesek vállalták, hogy kidolgozzák a beszerzés és ellátás új rendszerét. A kerületi és az üzemi parancsnokságokon felülvizsgálják a készen-

léti járművek, tűzoltó-szakfelszerelése híradó eszközök és egyéb berendezések állapotát és karbantartását.

A fővárosi, a kerületi parancsnokság dolgozói is tartanak kommunista szombatot, és ezen felül még néhány éjszaka ellenőrzést is vállaltak.

A központi javítóüzemben a műhely külön tettek felajánlásokat.

A gépjárműszereelő műhely értékes felújításokat végez a raktár részére.

A forgácsoló műhely dolgozói külön soron kívüli munkákat fognak elvégezni.

Az elektromos műhely dolgozói április 4-ére befejezik egy gépjármű teljes ká-

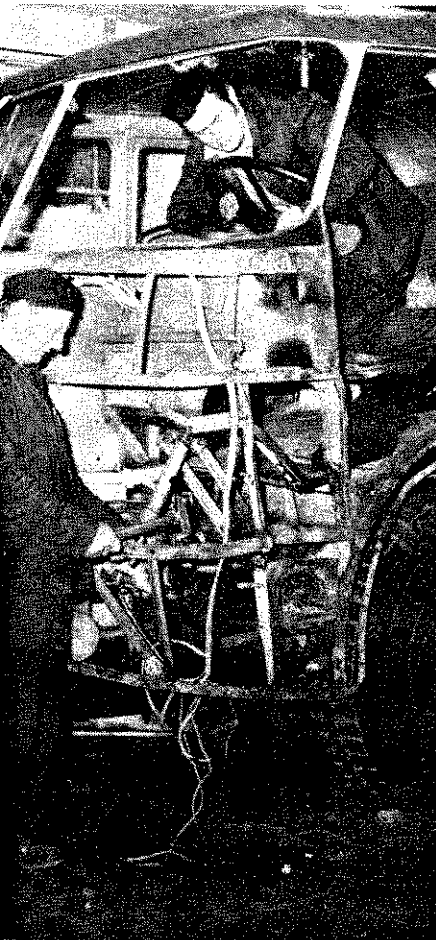

A XVIII—XIX. kerületiek három szombatjukon ellenőrizték az új lakótelepeken a száraz felszálló vezetékeket

Ellenőrzésen az Autóvillamossági Felszerelés Gyárában

nyomáspróba előtt

unkában
javítóüzem lakatosbrigádja

Csóka János
tű. alhdgy.
és
Farkas Géza,
az IKV
tűzvédelmi
előadója

lezését, a kohászati anyagraktárban felszerelik a szükséges világítótesteket és az 1 órás oxigénes légzőkészülékekhez 20 db feszültségmérő vezetékét készítik. A lakatosműhely dolgozói rendbe hoznak egy karambolos CSD 710-es habbal oltót és a próbák kivételével elvégzik az éves revízióját.

A rádióműhely dolgozói elvégzik az FTP, illetve a BM TOP stabil rádióállomásainak soron kívüli karbantartását, és az FTP „Maros B” típusú rádióinak átalakítását. Vállalták továbbá a központi

javítóüzem tulajdonában levő elektronikus mérőműszerek karbantartását és szükség szerinti javítását is.

A kismotorműhely dolgozói felújítanak néhány MÁVAG—Honvéd típusú kismotorfecskendőt, továbbiakon pedig elvégzik a nagyjavítást.

Mint értesültünk róla, a kerületi és üzemi parancsnokságok is számos vállalást tettek az idei esztendő kiemelkedő jelentőségű két eseményének tiszteletére. Ezekről képes összeállításunkban adunk hírt.

Már dolgoznak az új könyvelőautomatán

Munkacsoport a felajánlásért

Az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár tűzvédelmi szervezete az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére felajánlásban csatlakozott az immár országosan kibontakozó versenymozgalomhoz, s egyúttal felhívással fordult az MGYE tagvállalataihoz, hogy csatlakozzanak felhívásukhoz. A végrehajtás eredményessége érdekében munkacsoportot hoztak létre.

Január 23-án a vállalat tanácstermében került sor e munkacsoport alakuló, feladategyeztető értekezletére.

A munkacsoport elnöke dr. Orbán István műszaki igazgatóhelyettes, titkára pedig Kovács Gábor tűzvédelmi vezető volt. Tagjai: Almássy József főmérnök, Mező Árpád osztályvezető, Pomlényi Imre osztályvezető, tűzoltóparancsnok és György Géza művezető, tűzoltóparancsnok-helyettes voltak. A megbeszélésen részt vett Nuridsány János, a Magyar Gyógyszeripari Egyesülés osztályvezetője, aki az Egyesülés és az EGYT közötti kooperációs feladatokat látja el.

A megbeszélés eredményeképpen az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyárának tűzvédelmi szervezete a következő felajánlásokat teszi a vállalat tűzvédelmi helyzetének javítására.

A tűzvédelmi oktatás műszaki színvonalának emelése érdekében új, hatékonyabb módszerekkel fogják oktatni a technológiai előírásokat és műveleti utasításokat dolgozók részére.

A propagandamunka javítására állandó faliújságot létesítenek, melyen rendszeresen tájékoztatják dolgozóikat a tűzvédelemmel kapcsolatos eseményekről.

Tűzvédelmi szervezetük vállalja, hogy minden nagyobb politikai jellegű ünnepen ellenőrzéseket tart, melyen megvizsgálja, hogy a szervezeti egységek hogyan hajtják végre a Tűzvédelmi Utasítás munkaszünetre vonatkozó előírásait.

KISZ-bizottságuk segítségével javítják a laboratóriumban dolgozó nők tűzvédelmi felkészültségét.

A vállalati tűzoltóság szakmai képzettségének növelése érdekében a tűzoltók részére munkavédelmi, tűzvédelmi, elméleti, gyakorlati és politikai vetélkedőt rendeznek.

A külső kivitelező vállalatok által üzemeltetett munkahelyek ellenőrzésére külön tűzvédelmi bizottságot hoznak létre. A bizottság negyedévenként tartja ellenőrzéseit és hatékony intézkedéseket fog tenni a tűzvédelmi helyzet javítására.

Tolcsva: Új szertár

Akárcsak hazánk megannyi településére az ünnepi tavaszra Tolcsva is kicsisodik. A községi tanács is csatlakozott Borsod megyei Tanács V.B. és a Hazafi Népfront megyei elnöksége közös felhívásához, s kezdeményezésére a helyi társadalmi szervek, vállalatok, szövetkezetek intézmények dolgozói csaknem egymillió forint értékű munkafelajánlást tettek.

A vállalásokról tizenhárom pontos munkaterv készült, ebből az új tűzoltószertár építése a legnagyobb összegű tétel. A helyi önkéntesek megközelítőleg 300 000 Ft értékű társadalmi munkával segítik elő, ha az egyesület idén esedékes centenáriumának lehetőség szerint már ott ünnepelhesse meg.

A roskatag, régi épületet már nem lehet volna gazdaságos rendbe hozniuk, ezért elhatározták el még tavaly, hogy újat létesítsenek.

A január 27-i közgyűlésen körvonalozták az elképzeléseket. A községi tanács elnöke a rendelkezésre bocsátotta a jelenlegi szertárral és klubhelyiségükkel szemben leromos házat és telket. A lebontott anyagokat felhasználhatják, és itt építhetik a 16x8 m-es, két szerállással új épületet. Ebben műhely, mosdó és öltöző is lesz.

A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetője, Kovács Elemér önk. tű. főrm. a győzte feljegyezni a sorra elhangzó munkafelajánlásokat.

Krucsei József önk. tű. főrm., az 1978. évi bécsi versenyen szerepelt „nemzetközi” nevében vállalta az összes villanyszerelő munkálatok elvégzését.

Az almásfűzitői „aranyérmes” rajegyesület tagja: Sveda László önk. tű. főrm. a művesmunkák irányítására, Hoffer István és Bodnár József önk. tű. főrm.-ek pedig a tetőszerkezet elkészítésére vállalkoztak.

Az egyesületi „veteránok” rajának nevezett tagja: Szűcs András önk. tű. főrm. vállalkozott a mennyi segédmunka elvégzését ajánlani.

A takarítás a Bodó Lászlóné vezette raj feladata lesz.

Bodlovics Miklós, az egyesület ellenőrző bizottságának tagja bejelentette, hogy helyi kisiparosság is megfelelő segítséget nyújt az építéshez.

Végül, de nem utolsósorban Kretovics Márton, a helyi áfész igazgatóságának vezetője az építő és asztalos szocialista brigádok közreműködésére tett ígéretet.

Az itteni önkéntesek ezen felül oly felajánlásokat is tettek, amelyek erősíthetik majd Tolcsva tűzvédelmét.

Varga György önk. tű. főrm., aki egyébként magyartanár, IG tűzoltó-szakalegység szervezett az országos úttörőtűzoltó bajnokságot nyert, de „kiöregedett” rajegyesület tagja felmérték a közönlények meg róla, hogy melyek most a legnagyobb vízszerzési helyek, majd a klubhelyiségükben levő jókora térképen is feltüntették ezeket. A térképről könnyen leolvasható, melyik körzet tartozik egy-egy területfelelőshöz. Az erre vonatkozó feladatokat most azt tervezik, hogy idén minden házat felkeresnek. Reméljük, ez is hozzájárul majd ahhoz a köztudat teremtéséhez, hogy minden erejüket a munkájuk elérésére összpontosíthassák.

romos Tolcsva épületet már lebontották, mutatja Petróczy János önk. tű. hdyg., parancsnok

önkéntes tűzoltó főtörzsőrmester, Suga más tanácselnök és Komáromi Gyula titkár

rga György önk. tű. hdyg., aki a fiatalokkal foglalkozik

Id. Kovács Elemér önk. tű. ftörm., az egyesület titkára

Lakóház-ellenőrzésen Szűcs András önk. tű. ftörm.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság tűzoltási és szolgálati osztálya pártcsoportjának felhívására csatlakozva a parancsnokság valamennyi pártcsoportja és pártönkivüli dolgozója is felajánlásokat tett a XII. kongresszus és a 35. évforduló tiszteletére.

A vállalásokat szabad időből teljesítik és azok a megelőző és mentő tűzvédelmi tevékenység, a szakmai képzés, a tűzvédelmi kutatómunka időszerű feladatainak végrehajtását az önkéntes és vállalati tűzoltóságok eredményesebb tevékenységét hivatottak elősegíteni.

Ennek keretében egyebek között jó néhány soron kívüli ellenőrzést tartanak területi tűzoltóegységeken és kiemelt létesítményekben, meglátogatnak több önkéntes és vállalati tűzoltóságot, különféle tematikákat dolgoznak ki, szakelőadásokat, konzultációkat tartanak.

A vállalások teljesítését a pártcsoportok folyamatosan figyelemmel kísérik.

A régi műemlék jellegű tűzfigyelő torony, előtte már az új szertár építőkövei

Kongresszusi oldalainkat összeállította:
Kútvolgyi, Tátrai

van alkalom arra, hogy akikért izgult évekig, most öt mesélte magáról, családjáról. Kérdezzük, hogy mi újság a parancsnokságon, a pártszervezetben, a kerületben, ahol vöröskeresztesaktív és MHSZ-tag.

Ilyenkor szívesen beszél családjáról is. Húszéves lánya angol fordító. Fia tizennégy esztendő és sütőipari szakközépiskolába készül. Sokszor járt be apjával az üzembe. Annyira megszokta a pékség illatát, hogy már az általános iskola helyett is inkább oda járt volna. Hiába, a vér nem válik vízzé.

Édesanyja is úgy jött a tűzoltósághoz, hogy innen megy majd nyugdíjba.

És azóta? Bizony mindennap többet értett a tűzoltók dolgához. Most meg már olyannyira érti, hogy ha parancsnokostul vonulnak, akkor is marad a házban intézkedni tudó „tűzoltó asszony”.

Az utóbbi években náluk sem egyszerűsödött az admi-

nisztráció. A számítógépek korában sem nélkülözhetők a több évtizedes tapasztalattal rendelkező Klárikák, akik értő módon kezelik az aktákat, hiszen évtizedek irattára van a fejükben.

Ilyen munkatársa a harmadik kerületi tűzoltóknak Klárika. Parancsnokai már mos félve gondolnak arra, ha ő nyugdíjba megy.

Persze az még odébb van. Már erősíti is dolgozik mellette, ő veszi át majd tőle „tűzoltó-stafétát”. Klárika ad digra türelmesen, aprólékosan átadja majd mindazt, amit évtizedek alatt itt tanult meg.

Huszonhatodik éve segíti a tűzoltók munkáját. Szerényen szinte észrevétlenül, de mindegy tudásával, hogy rendben menjenek a dolgok. Elszaladt az idő. Az épület előtti fák is állják már a teljes januári szél meg-megújuló rohamát.

Meggyökereztek, megerősödtek.

Megnőnek a fák

— Amikor ide jöttem, a parancsnokság bejáratánál nád-szálvékony fákat cibált a jeges januári szél. Most, ha kinézek az ablakon, derekas törzsüket, szép sudár termetüket látom.

1954. januárban az építőiparból a harmadik kerületi tűzoltó-parancsnokságra új gyorsító-gépíró került, s személyében az Építők sportegyesületéből a Tűzoltó Dózsába egy törékeny termetű akrobatikus tornászlanynak igazolt át: *Simon Klári*.

S ahogy a „fák felett múltak az évek” — úgy lett a törékeny lányból asszony. Most *Fedák Antalné*, II. o. irodai főtiszt, két gyermek édesanyjával beszélgetünk.

1954-től még három évig sportolt aktívan. Versenyeire a szabadnapos tűzoltók is „kivonultak”, hogy szurkoljanak és vele legyenek lélegzetelállító gyakorlatai közben.

Azóta ő szurkol nekik, ha megszólal a riasztócsengő és vonulnak a fiúk. Az izgalmasabb perceket többször tölti a

híradóügyeleten. Veltük van gondolatban a nehéz órákban, aggodalommal várja vissza őket.

A közel három évtized alatt sokat izgult értük. Sosem felejtjük el azt a gázgyári robbanást, ahol *Süle József* őrségparancsnok úgy megsérült, hogy többé nem jött vissza szolgálatba, és nem sokkal később végső búcsút vettek tőle.

Az évek során többször cserélődött az állomány. Nagyon sok tűzoltót, munkatársát ajándékozhatta meg kedves, nyugodt természetével, segítőkész, rendszerető munkájával. Amikor idekerült, ő lett a minden: gépelt, könyvelt, személyzeti és gazdasági ügyeket intézett — 16 éven át...

Azóta is nélkülözhetetlen láncszeme az irányításnak, a mindennapi munkának. Mindenki szereti. Akikkel jelenleg dolgozik, szívesen nyilatkoznak szolgálatkés, mindentudó kolléganőjükről. A nyugdíjasok pedig — akik évente „vendégek” a parancsnokságon — egyenesen rajonganak érte. Ilyenkor ő a háziasszony, és

Tészta és fecskendő

Hírt adtunk róluk már korábban is, mikor első helyezést értek el Almászfűzítőn, az országos tűzoltóversenyen. Akkor azonban nem írtunk róluk bővebben, csupán az eredményük szólt helyettük. Nemrégiben Bárádon jártunk s felkerestük őket.

Fehér köpenyt kapott mindenki, úgy indultunk látogatóba a Berettyóújfalui és Vidéke ÁFESZ bárándi tésztaüzemébe. Szerencsénk volt. A két műszakban dolgozók közül éppen azokat találtuk, akikkel beszélgetni akartunk.

Deli Benjáminné, az üzem két tűzoltórája egyikének a parancsnoka és *Buczi Józsefné*, az alapító tagok egyike fogadott minket. Őket faggattuk rajukról, a tűzoltó asszonyokról.

— Nyolcan vagyunk ebben a műszakban önkéntesek — kezdte a beszélgetést *Buczi Józsefné* — Legtöbbünk már úttörőként is tömlőt gurított, fecskendőt szerelt. Itt a közéleti iskolában igen mozgalmas tűzoltóélet folyik. Mondhatni

állandó az utánpótlás, hiszen az igazgató nagy lelkesedéssel szervezi a gyerekeket. Mielőtt ide jöttünk dolgozni, már folytatottuk azt, amit ott elkezdünk.

Meg aztán ott a család. Mindannyian férjnél vagyunk. A „rajnak” összesen tíz gyereke van. Legtöbbünknek férje is tűzoltó. Van köztük nem egy állami is. S mivel a gyerekek már az iskolában tanulják a tűzoltást, szegénynek, ha éppen mi, asszony maradnánk le.

— Hát nem is maradunk! szöveg közbe büszkén *Deliné*, rajparancsnok. — Versenyek még nem vert meg senkit minket a járásban. A 800-as sorrendezésben megközelítjük a fiatal idejét. De gyakorolunk eleget. Szerencsére — s ez köszönet az üzem vezetésén — minden segítséget megkapunk.

Pedig nem könnyű a munka. Több mint 40 °C-ban a levegő, a víz, a beton, a beton-egynéhányan sűrűnek tűnnek, szakajtanak, dagasztanak a nem túl tágas terembe-

30 évvel ezelőtt... (női) 4/1

A szertáros

Nincs kitéve az ismert tábla, de ez valóban: „tisztá udvar, rendes ház”.

Am nem tűzás, ha azt mondjuk, patikai rend honol a Somogy megyei Inke község szertárában és klubhelyiségében. Tűzoltóotthonnak nevezik: 1965-ben tették azzá. Összefogtak és klubszobát építettek szertárukhoz. Annak idején a falu harmadik televíziója és sok társasjáték vonzotta ide a falu apraja-nagyját. Mostanában pedig a tűzoltórendezvények, amelyeket a parancsnok és a szertáros szerveznek.

A parancsnok: Kissamu Lajos, a szertáros: felesége — Annus néni. Évek óta ő tartja rendben a szertárt, a felszerelést és a klubhelyiséget. Kívülből mindenütt a gondos asszonykéz nyoma. A kincsként őrzött kocsifecskendőjük részlebláját szidolozza. „Pormentes” a két lajtfecskendőjük is. Kifogástalan a kismotorfecskendő és a megszártott tömlők katonás rendben sorakoznak.

Régen nem vonultak, ennek örül is a szertáros — de semmi kétség: ha sor kerülne rá, tudná a feladatát.

Nyáron a házuk előtti or-

gedhetjük, hogy a „fiúk” még egyszer nélkülünk utazzanak külföldi versenyre.

Legutóbb Olaszországban járt az országos győztes férfirajunk. A legközelebbi utazásra hivatalosan akarjuk őket elkísérni.

Ehhez pedig a részvételi jegyet a versenypályán „osztják”.

szágúton készülnek a rajok a versenyekre. Főzés közben is fél szemmel a fiúkat figyel, hogy az esti megbeszélésen elmondhassa, hogyan látta szerelésüket az út túlsó oldaláról. Fiaiként szereti őket, 1962-től a kis falu valamennyi felnövekvő ifjú önkéntese a „tűzoltógyereke” volt Annus nénié. Így nevelte a nemzedékek egész sorát a hivatás szeretetére. Búcsúztatja őket, ha bevonulnak, ír nekik, amíg katonáskodnak, tűzoltóeszközöket rendez, ha párt választot-

Természetesen a versenyekre is elkíséri a csapatot. A győzelem utáni díszvacsorát is ő készíti a fiúknak. Öröme az ő öröme, gondjuk, gondja is. Rá vár a feladat, ha apróbb ügyekben meg kell „puhítani” a parancsnokot.

Rajtuk méri az idő múlását. Jól ismerte az apjukat, nagyapjukat is. Most az unokákból és dédunokákból szeretne tűzoltót nevelni. Tavaly óta üttörőrajuk is működik. Azoknak meg igencsak kell, hogy velük legyen a pótmama. Annus néni mindig számíthatnak. Ha jól szerelnek — mindig kijár a prémiumsütemény. Azután majd ők is bejárnak Kissamu Lajosék kis otthonába, az apró konyhába, ahol mindig telet ház van.

Főleg így télen szoronganak sokan. Már most a tavaszi versenyekről beszélgetnek. Ha meg éppen valakinek névnapja vagy születésnapja van, azt is itt ünneplik a húsz-harminc tagú családi körben. Tavasszal meg a fiúk tesznek ki magukért: Annus néni háza elé a legszebb májusfát állítják.

„Egy alkalommal azután örökre megcsípték szívemet ezek a gyerekek” — meséli Annus néni. — „Anna napra egy alvóbabát kaptam tőlük. Azon nyomban névadót is tartottunk — Kati baba tűzoltó-lány lett.”

Ettől kezdve már az önkéntesek kislányai is gyakori látogatók lettek a Kissamu házaspárnál, hogy játszhasanak Kati babával.

Igy él Inkén a parancsnok és a szertáros. Megtalálták életük értelmét, örömet. Így lett jobb keze a parancsnoknak egy asszony, akinek évekkal megelőtt azt mondta a férje: „Ne avatkozz te a tűzoltók dolgába, férfinak való az.”

Összeállította:

Sz. Lovász—Tátrai

negyféle tésztát készíté-
jószerivel kézzel. Nem is
hogyan. Az irodában bár-
delátogató végigolvashatja
magyar és nemzetközi elis-
ő okleveleket. Ezek élelmi-
ipari kiállításokon elért
vezések bizonyítékai. A bri-
oa szerveződött kollektíva
socialista címért dolgozik.

Munka, eredmények, emlé-
kek.

— Mit várnak a jövőtől?
Mire készül a tűzoltóraj? —
kérdéztük búcsúzáskor ven-
déglátóinkat. Buczi József né-
ezt válaszolta:

— Közeledik az országos
verseny. Elhatároztuk, hogy
mindent megnyerünk. Nem en-

Az életmentő

1956 után újjászerveződött a Roham. Csernus Tibor szakaszvezető, Éllás Dezső és Hidas Gyula főtörzsőrmesterek — a nagy tanítók — nélkül kezdték újra.

Az elkövetkező években sem volt munka nélkül a Roham és a Tűzoltási Csoport. Erejük, tudásuk legjavát követelték a mindennapok. Farkas János szasziós is ezekben az években fejezte be a VIII. általánost, majd nehézgépezési tanfolyamon vizsgázott; daru-, kompresszor- és generátorkezelésből. Lánghegesztő-tanfolyamra járt a Bánki Donát Gépipari Technikumba, és a kétéves tiszthelyettesi iskolát is elvégezte a levelező tagozaton.

Tanult, dolgozott fáradhatatlanul. S ahogy múltak az évek, úgy szaporodtak a szakmai tapasztalatok. Egyre gyakrabban fordult elő, hogy valamelyik régebbi sikeres mentés adott ötletet az újabbak megoldásához.

Egy valamiben nem változott Farkas János. A munkáról továbbra sem beszélni szeretett.

— Úgy érzem, a mi szakmánkban tenni kell inkább. Nem gondolkodom előre, mi lesz ha... Amikor kérkezünk, a helyszín adja a megoldást. Az események megmutatják a módszert, mikor kell a fizikai erő, mikor a leleményesség, és mikor van az, hogy már csak a fúrfang segít. Sokszor a meggyőzés nagyobb erőfeszítést kíván, mint a fizikai munka. Így volt a Csertő utcai tűznél is. Füsttel teli folyosón át mentem be önmentő készülékben két lakásba, ahol már lepedőkötél köteleit készítették, hogy azon menekülnek. Elég sok időbe tellett, míg az ott tartózkodó öt felnőttet és két gyermeket sikerült rábeszélnem, hogy tegyenek arcuk elé vizes ruhát és jöjjenek utánam, csak ezen az egy folyosón kell átjutni, máshol nincsen füst. Sajnos úgy nézett ki, hogy nem nekem, hanem az utcán kiabáló tömegnek hisznek, akik arra biztatták a házbelieket, hogy ugorjanak.

Nem szívesen mondja el az eseteket. Lassan bomlik ki a következő történet is.

Hideg téli napon családi perpatvarhoz riasztották őket a Bethlen utcába. A részeg férj összeveszett feleségével, kizárta a lakásból, két gyereküket pedig az emeleti lakás ablakába állította és azt ordította, ha valaki be próbálja törni az ajtót, mindkét gyermeket kidobja a mélybe. Amikor korrá kérkeztek, már nagy tömeg állt az utcán. A két gyermek riadtan állt az ablakpárkányon, a részeg apa az utcán egybegyűlt emberekkel veszekedett. A Tűzoltási Csoport vezetője az utca felől létrát szereltetett. Így lekötötte a garázda apa figyelmét. Farkas János két tűzoltóval a lépcsőház felől közelítette meg a lakást, majd betörték az ajtót, s már bent is voltak a szobában. Ezzel a gyors intézkedéssel nem hagytak időt az önmagából kivetkőzött apának, hogy szörnűy ígérteit beváltsa.

Az emberek megtapsolták, amikor karján a két gyermekkel megjelent a földszinten és átadta őket édesanyjuknak.

— Sok nézőnk volt azon a szilveszter-éjjelen is, amikor egy fiatalember szerel-

mi bánatában a Lánchídról a jeges Dunába ugrott. Semmi baja nem történt, de hívásunkra nem akart kijönni. Kötélen eresztettek le társaim, hosszú szerelmi történetét kellett végighallgatnom egy jégtáblán. Majdnem ránk virradt, mire sikerült megmentenem az életnek a hős szerelmest.

Azóta már volt alkalmam találkozni szilveszteri ismerősömmel, aki az Opera étteremben pincér. Hálából az egész étlapot végig akarta etetni velem.

Nagyon sok ilyen történetet élt át a huszonöt év alatt. Sajnos még ezeknél szomorúbbakat is, olyanokat, ahol már csak összegegt gyermekholttesteket talált, mert az lett a karácsonyi gyertyázás vagy a disznóölösi játék vége.

Nemrégem búnszelekményt fedezett fel. Tűzhöz hívták, de érezte a tűz szagán, hogy emberi test is ég. Azonnal hívta a rendőrséget. A vizsgálat során kiderült, hogy jó volt a felfevése, idős embert öltek meg és grújtották rá a lakást.

— Annyi ember életét mentette már meg. Gondolt-e arra, hogy ugyanakkor a sajátja is veszélyben van?

— Nem. Aki azzal foglalkozik, hogy rajtaveszthet, az el se kezdje. Csak a saját otthonunkat ismerjük, egy idegen lakásban ezer veszély fenyeget. Soha nem tudjuk, honnan, mi eshet a fejünkre, de félni nem szabad. Igaz, sokszor gondoltam már, ha nagy volt a veszély, engem csak az aszszony vár haza, én mennék előre. S amikor megyünk együtt, egymás mellett, minden megfordul a fejünkben. Egymás elvesztése is. Így történt a Hársfa utcai gázrobbanásnál, amikor a második robbanás a falhoz vágott, s a nagy füstben nem láttak a társaim, nagyon jólesett hallanom innen is, onnan is, hogy hol a Farkas?

Mindössze ennyit mesélt munkájáról, egészen kis töredékét annak, ami évtizedeken át megtörtént vele és társaival.

Hogy miért hívják életmentőnek? Aki először találkozik vele, úgy érzi, rábízma az életét. Megjelenése: erőt sugárzó, viselkedése: bizalmat keltő. Személyében a szakma igazi mesterére talált.

S hogy mennyire tisztelik és becsülik munkatársai, az vallomásaikból derül ki. Parancsnokai tőmondatokban így fogalmaztak: viselkedése szerény, bátor. Munkalendülete magával ragadó.

Tűzoltásvezetői közül Totzl Károly tű. alez. és Durai Ferenc tű. őrgy. dolgoztak

vele a legtovább. Totzl alezredes szeri feladatát mindig úgy hajtotta végre, algyan a parancs szólt: biztonságosan, s bályosan.

Kötelességtudását nagyon jól egészítte ki leleményessége. Erről is sok történet van. Csak egyet közülük. 1956 után Farkas János mint a Roham sugárvezető azt a parancsot kapta a tűzoltásvezető, hogy a Bihari úti fűtőerőmű kéményről hozzon le egy fiatalembert, aki fogadból pár korsó sörért ment fel oda. Farkas János miközben felfelé haladt, fűt-fát igy könyörgött, de a kéménylakkó megmoccant.

Egyszer csak megtört az ellenállás. Farkas János győzött. Mint utóbb kiderült, azzal fenyegette meg a fiatalembert, hogy ő már nem könyörög tovább, de feljön a parancsnoka, az biztosan szétte. Ezért választotta hát a fiatalember inkább a „szelid” Farkast, mint a „harapós” parancsnokot.

Durai Ferenc tű. őrnaggyal is mentek „néhány” alkalommal. Főleg abban időben, amikor Farkas János a Roham parancsnoka volt.

— Kevés ilyen tűzoltóval találkoztam mint ő. Ha rangsorolnék emlékeim közül a Csertő utcai tűznél való hősies helytállást tenném az első helyre — mondta Durai Ferenc.

Kondics Ferenc tű. zls. fiatalon került a Rohamra. Volt mit tanulnia: számtalan életmentésnél követte és hajtotta végutasításait. Nehéz perceket vészeltek át közösen a bajbajutottak életéért. Pusztán a zűkkel bontottak romokat, szűk szennycsatornán préselték át magukat — onn is embereket mentettek. Együtt voltak szegedi árvíznél is.

Salvári György tű. hdgy. is újoncként került a Rohamra.

— Semmitől sem riadt vissza Farkas János. Életmentéskor, tűzoltáskor — mindig mély nyomot hagyott benne bátor viselkedése. Autóbuszkarambolok, például a gyors, szakszerű beavatkozása, aminek egyszer egy fiatal idegenvezető köszönhette az életét. De több olyan életmentő akcióban is megfigyelhettem, mikor háztetőkön kúszva közelítette meg a szegény tébolyult férfit vagy nőt, hogy jobb belátásra bírja.

Farkas János törzsszászlósról valamennyi munkatársának egy-egy esemény jut eszébe.

Miközben a történet megelevenedik, többször hangzik el akaratlanul: bátor talpraesett, rendkívüli ember, nem ij meg az árnyékától, sok ilyen kellene.

Tettei őrzik személyét. Azokkal vívta munkatársai megbecsülését. Legendaszólnak rá. Amikor közelebbi ismerős leszünk, rájövünk, nem is alaptalanul.

Sz. Lovász Ilona

Elméleti foglalkozáson Salvári elváltással, aki akkor még őrmester volt

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Üzoltók az olimpiáért

ncs messze a nap, amikor agszólalnak a fanfárok és feligol az olimpiai fákiya, mely hírül adja a világnak, gy megnyílt a fiataltság és az 6 ünnepe. Megkezdődik a XII. olimpia, a béke és ba-tság fóruma. Moszkva, Len- ngrád, Kijev, Tallinn és inszk városokhoz hasonlóan moszkvai járás is felkészül a bb ezres versenyzőtábor és olimpiai vendégek fogadásá- . A tervek szerint itt gyújt- k meg az olimpiai lángot. Itt ndezik a 100 km-es kerék- irversenyt, a céllövő és lo- gló számokat.

A moszkvain kívül 15 járás- un építettek az ide érkezők ámára szállodákat, panzió- t, üdülőket. A felépült mint- y öfven ilyen objektum kö- il a három legnagyobb a ilföldi turisták rendelkezésé- áll.

A moszkvai járásban már iszen van az az autópálya, mely kijelölt olimpiai útvonal sz. Sok olyan város van itt, melyben ténylegesen nem ndeznek versenyeket, mégis k szállal kapcsolódnak az impiai élethez. Természeti épségeikkel versenyzők és ndégek számára pihenési és órakozási lehetőséget nyúj- nak.

A tűzvédelmi munka az Olimpia 80" elnevezésű terv erint folyik, amelyet a kö- ltmúltban újra felülvizsgá- ik és figyelembe vettek olyan roblémákat is, amelyek az pítkezés során kerültek elő- rbe. Jelenlegi formájában ez munkaterv minden szempont- ol aktuális, konkrét és alapos.

A tűzvédelmi munkálatok írá- yítása céljából a tűzoltó- pa- ncsnokságon belül külön osz- lyt hoztak létre, amely a leg- ybb szakemberékből áll. Az impiai objektumokat a tűz- ltóság a tűzvédelmi szempont- ol kiemelt kategóriájú léte- tmények közé sorolta be. zeknek az objektumoknak izvédelmi problémáival a pa- ncsnokság legtapasztaltabb zakemberei foglalkoznak. Minden egyes olimpiai létesít- énnnyel külön csoport foglal- ozik, annak tervezésétől a aljes kivitelezéséig.

1978-ban két igen alapos izvédelmi ellenőrzést hajtot- ak végre az olimpiai építkezé- eken, 1979-től viszont már ne- yedévenként végzik az ellen- rzéseket, sőt, a legfontosabb bjektumokon havonta. Az or- zágos parancsnokság koordiná- ló osztálya számtalan nehéz

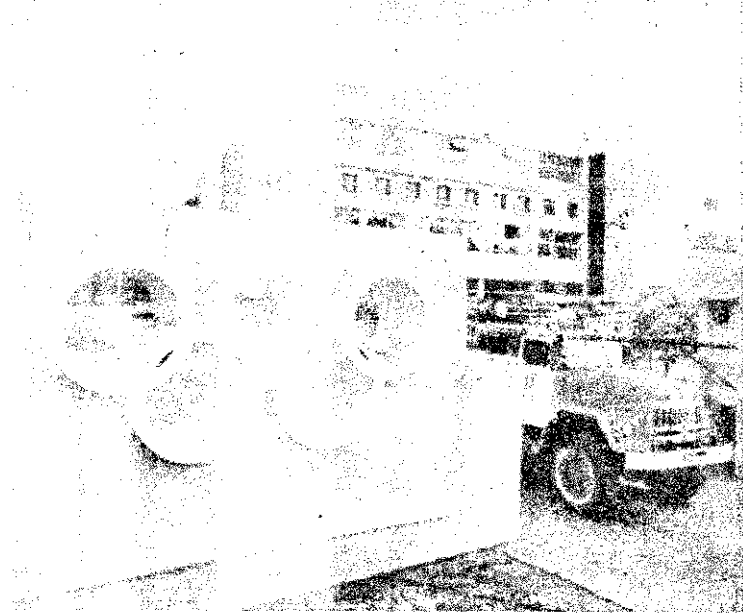
problémával áll szemben. Hi- szen az olimpiai építkezés nem hétköznapi vállalkozás, így tel- jesen érthető, hogy a tervezők és kivitelezők egyedi és eredeti megoldásokra törekcsenek. De abban az esetben, ha ezek az eredeti megoldások ellentmon- danak a tűzvédelmi előírások- nak, a tűzoltók minden szaktu- dására szükség van, hogy az esztétikai összhatás megőrzése mellett a szigorú tűzvédelmi előírások is érvényesüljenek.

Csak a legnagyobb elisme- rés hangján lehet szólni azok- ról a tervező-, építész- és kivi- telező kollektívákról, amelyek nagy súlyt fektettek a műszaki problémák lehető legtökélete- sebb megoldására és különös gondot fordítottak a tartószer- kezetek tűzállóságának fokozá- sára ugyanúgy, mint az auto- mata tűzoltóberendezések al- kalmazására.

A tűzvédelmi koordináló központ ellenőrzi az olimpiai objektumok tűzvédelmének biztosítása érdekében folyó munkát, kiválasztja a leghaté- konyabb munkamódszereket. A különböző területeken dolgozó tűzvédelmi szakemberek szá- mára a tapasztalatok átadása céljából szemináriumokat tar- tanak. A területi alegységek számára megküldik azokat a tájékoztató körleveleket, mel- lyek kiértékelik az objektu- mok ellenőrzéséről készült je- lentéseket és további javasla- tokat tartalmaznak az előké- születi munkák minőségének javítására.

A tűzoltó-parancsnokság szakemberei figyelemmel kí- sérik valamennyi rendezvény olimpiai tervének a végrehaj- tását. A tűzvédelmi ellenőrzés során felmerült problémák op- timális és gyors megoldása érdekében részt vesznek az építőipari vállalatok, intézmé- nyek, hivatalok munkaérteke- zeteim, hogy idejében tájé- koztathassák a párt- és ta- nácsi szerveket a felmerülő nehézségekről.

Az olimpiára való előké- szülés nem korlátozódik csu- pán a megelőző tevékenység- re. Negyedévenként úgyneve- zett olimpiai heteket szervez- nek. A gyakorlatok az olim- piai objektumok területén folynak, a tűzoltók megis- merkednek az objektumok sa- játosságaival, a tűzoltó-takti- kai feladatokkal, az adott ob- jektumra vonatkozó tűzoltási terv korrigálási lehetőségeivel. Nagy tüzek esetére külön

erre a célra kidolgozott mun- katerv alapján végzik az olim- piai objektumokon a tűzoltó- taktikai gyakorlatokat a kör- nyék tűzoltóságainak a bevo- násával. Az objektumokon szolgálatot teljesítő tűzoltó- parancsnokok, ügyeletes tisz- tek, diszpécserék részére el- készítették a tűz esetére vo- natkozó részletes utasításokat. Már az első tűzjelzésre teljes riasztást kell elrendelni. Gon- dosan kidolgozták az obyek- tumok tűzoltási terveit. Az egységek számára meghatározt- ák a vonulási útvonalat.

Minden sport-, labo- és kul- turális létesítmény közelében szerveznek tűzoltóságot, ellát- ják a szükséges technikai fel- szerelésekkel, biztosítják a

huszonnégy órás ügyeleti szol- gálatot.

Továbbfejlesztik a moszkvai járási tűzoltóságok híradó központjait is. Az olimpiai objektumok tűzoltóságait fel- szerelik a legkorszerűbb hor- dozható rádiókészülékekkel és új rádiócsatornákat biztosítá- nak számukra. Az olimpiai objektumokkal közvetlen te- lefonkapcsolatot létesítenek. A központi parancsnokságot, továbbá öt kerületi paranc- snokságot szereltek fel elektro- mos helyzetjelző táblával.

A tűzvédelem biztosítása az olimpiai játékok idején ko- moly, összetett feladat.

Kovács Mihályné
tű. fhdy.
(Pozsarnoje Gyelo)

tőkészülékek használatát meg a kiürítési útvonalakat.

Végül a következő döntés született: egyenesen értelmezhető valamennyi különböző nyelvet beszélő számára a „grafikai nyelv”, vagyis a rajz. Grafikusok siettek a tűzoltók segítségére és közös munkával a fontos kérdést is sikerült megoldani.

Nagy munkák folynak a több mint 100 ezer nézőt befogadó központi kijevi stadionban is. Az utóbbi évek megnövekedett követelményeinek megfelelően új tűzvízvezeték kiépítése van folyamatban, elkészült a kisstadion oltóvizének biztosítására hivatott két víztároló is. A stadion valamennyi objektumát automatikus tűzjelző berendezéssel szerelték fel.

Folyik a tartószerkezetek tűzállósági határértékének növelése, valamint a kiürítési útvonalak burkolatának cseréje.

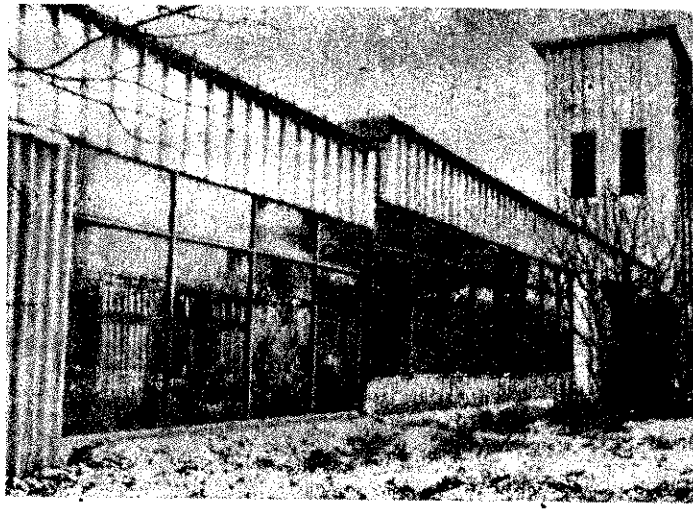
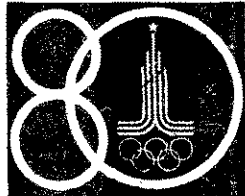
Összességében elmondható, hogy az olimpiai építkezéseken a tűzvédelem megteremtésében a legfelkészültebb tűzvédelmi szakemberek vesznek részt. Minden tűzmegelezési előadót bevonnak a havonta végzett ellenőrzésekbe. A résztvevők rendszeresen központi szervezett konzultációkon vehetik fel a problémákat, melyeket azután együttes erővel oldanak meg.

A kijevi városi tűzoltó-parancsnokság mindent megtesz az olimpiai létesítmények biztonságáért, az olimpia sikeres lebonyolításáért. A városi parancsnok által rendszeresen tartott értekezleteken minden esetben az olimpia, az olimpiai feladatok szerepelnek az első helyen. A legutóbbi tanácskozáson az építkezésen dolgozó önkéntes tűzoltók harckésztségének növelését, technikai felszereltségük javítását határozták el.

Néhány hónap múlva Kijev vendégszeretően fogadja majd a versenyzőket és a nagyszámú külföldi vendéget. A házigazdák között ott lesznek majd a város tűzoltói is, akik oly sokat fáradoznak az olimpiai játékok előkészítésén.

Bleszity János
tű. fhdy.

(Pozsarnoje Gyelo)

A Kujbisev megyei Togliattiban határidő előtt átadták a tűoltóportolók számára az első téli csarnokot. A csarnok építésében a tűoltóportolók is részt vettek.

(Pozsarnoje Gyelo)

Az Angliában vezetett „Világrekordok könyve” szerint 1979 júniusáig a dublini tűoltóság volt a „tűoltókismotorfcskendő-húzás” világrekordere. 508 kg-os járművükkel 32 tűoltó egymást váltva, megállás nélkül 23 óra 55 perc alatt 270,8 km-t tett meg.

A hamburgi tűoltóság vállalkozott ennek a világrekord-

nak a megdöntésére. A startgondos felkészülés előzte meg, amely meg is hozta a nagy nyilvánosság által kísért vállalkozás sikerét. Az ugyancsak 32 tűoltóból álló hamburgi csapat 24 óra alatt, a képe látható 510 kg súlyú járművel 350 km-t hagyott mag mögött.

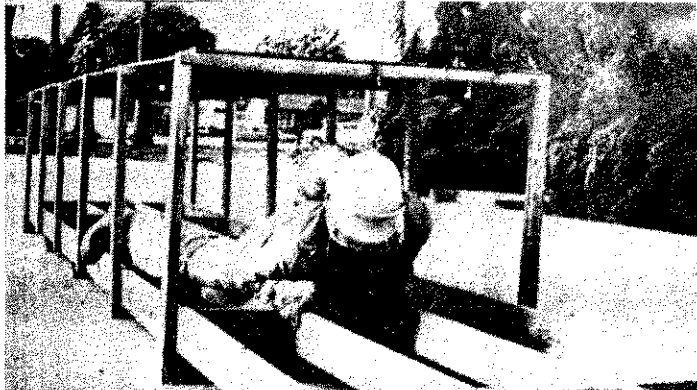
(Engineering)

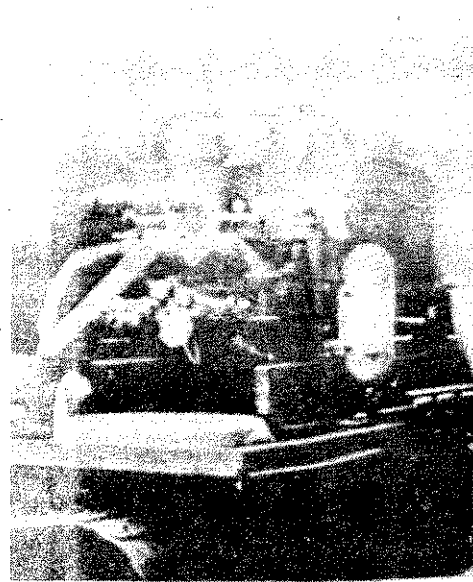
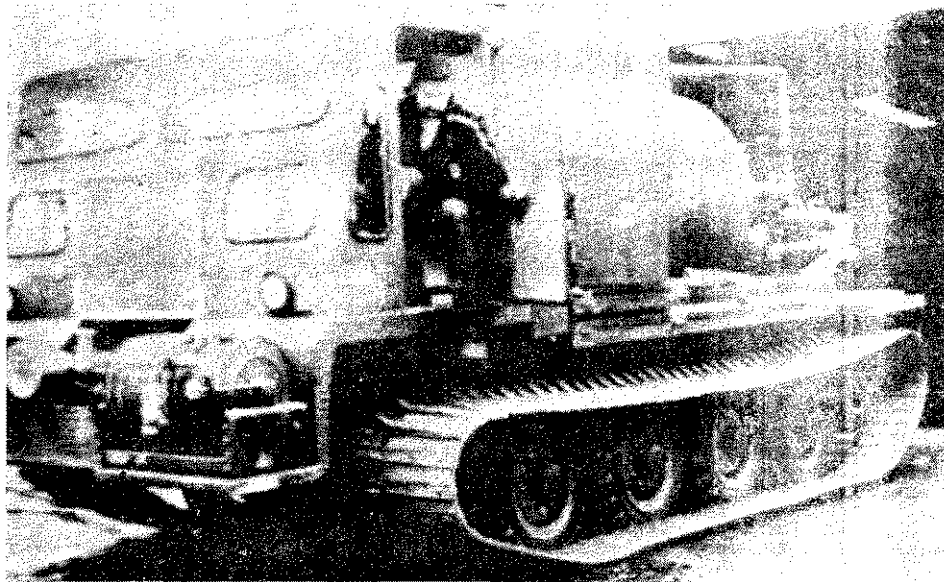

Mivel számos tűoltó szenvedett sérülést, sőt életét is veszítette a légzőkészülék viselésékor bevetés alkalmával Kaliforniában, egy összetett kísérleti sorozat végrehajtását határozták el, hogy mérjék és megállapítsák a tűoltókra

gyakorolt különböző stresszhatások fokozatait. A kísérleti sorozat egyik fázisát ábrázolja, amikor a tűoltómászó gyakorlatot végző légzőkészülékkel egy mesterséges akadályon át.

(Firemen's)

AZ ELSŐ AMO-F-15-ÖS SZOVJET TÜZOLTÓ-GÉPJÁRMŰ SORSA

Nehéz lenne felsorolni azokat a helyeket ahol hosszú szolgálati ideje alatt megjelent ez a tűzoltó-gépkocsi. Pályafutását még az 1920-as évek elején Leningrádban kezdte.

Teltek, múltak az évek és az AMO-F-15-ös típust nagy teljesítményű, modern tűzoltó-gépjárművek szorították háttérbe. Egy ideig még közösségi önkéntes tűzoltóegységeket szolgált, majd véglegesen kicserélték.

Körülbelül tíz évig állt egy Leningrád melletti falu tűzoltószertárában arra várva, hogy az őcskavastelepre szállítsák. Mégis mindig, mikor elszállítása szóba került, megsajnálják: végül is „ő volt az első”. Átvontatták az egyik központi javítóüzembe és úgy döntöttek, hogy a szovjet tűzoltóság megalakulásának 60. évfordulója alkalmából helyreállítják.

A javítóműhelyben külön

csoporthoz alakították a gépkocsi restaurálására. A csoportnak több tagja idős tűzoltó volt, akik még emlékeztek az AMO igazi formájára. Régi fényképeket kerestek elő a gépjárműről, valamint egy hajdani makettet is megtaláltak.

A munka nem volt könnyű, hisz a fényképről és a kis méretű makettről nehéz volt azonosítani az egyes felszereléseket, részegységeket. Nehezítette a munkát az is, hogy az egyes alkatrészek, tűzoltó-technikai felszerelések rézből készültek. Végül is az erőfeszítéseket siker koronázta. Az első szovjet tűzoltó-gépjármű méltó helyre került. Jelenleg a leningrádi tűzoltó-technikai kiállításon látható mint különleges múzeumi darab.

Bleszity János
tű. fhdgy.
(Pozsarnoje Gyelo)

alaszakai Barrow város 25-
ől álló önkéntes tűzoltóság-
nak e képen látható hernyó-
pas jármű teszi lehetővé,
gy a fagyos és havas utakon
gközelítsék a bevetés szín-
yét.
Másfél és két és fél hüvelyk
hüvelyk=2,54 cm) átmérőjű
nlővel ellátott, saját motor-

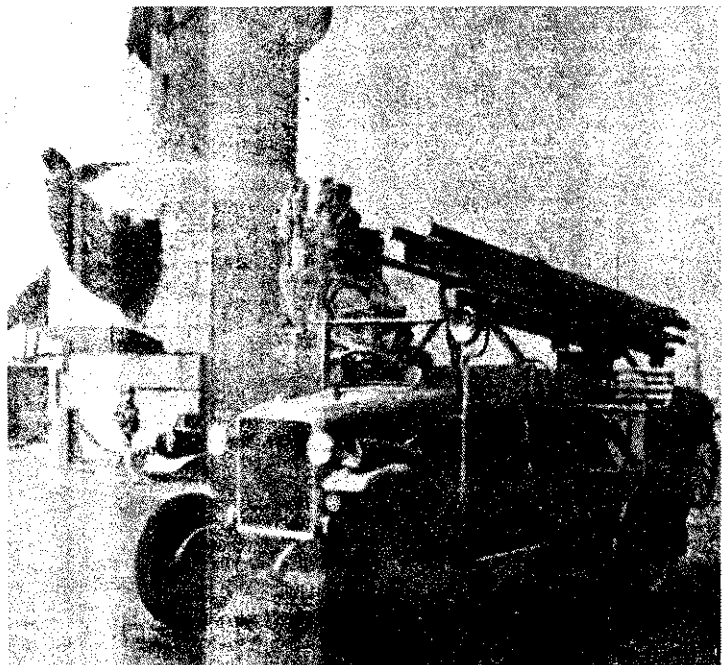
ral rendelkező szivattyú van
a jármű hátsó részén elhe-
lyezve.

Ez a jól felszerelt betegszál-
lító jármű is az önkéntes tűz-
oltóság rendelkezésére áll,
amellyel a beteget a repülő-
géphez viszik, hogy kórházba
szállítsa.

(Engineering)

NSZK-beli feldschlösseni
gyár a képen látható 5000
eres sörtartályból ötletesen

átalakított vízszállító utánfu-
tót ajándékozott a városka ön-
kéntes tűzoltóságának.

Hosszan tartó nyersolajtüzek alkalmazásával megfigyelték, hogy a folyadék átmelegszik, és a tartály alján levő víz felforr. A fejlődő gőz szétszórja az olajat és ezzel elősegíti a tűz terjedését. A jelenség kapcsolatban felmerül a kérdés: a hőszugárzás vagy a folyadék keveredése okozza-e a folyadék melegedését?

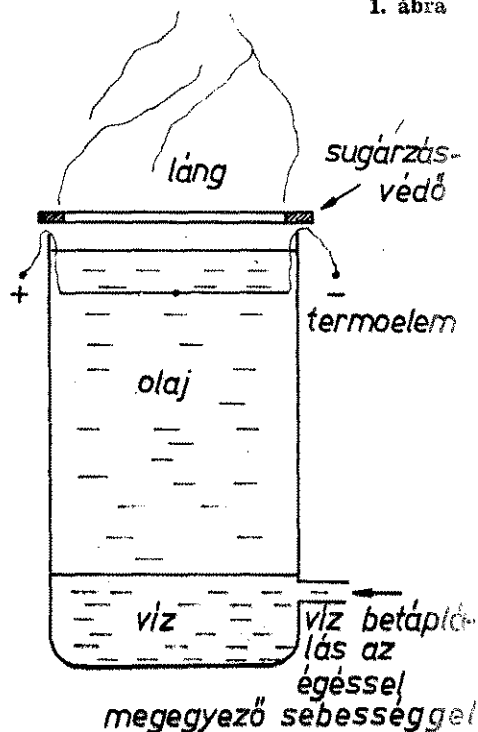
Az alábbiakban egy olyan laboratóriumi kísérletről számolunk be, amelynek során a felsorolt tényezők hatását nyersolaj és gázolaj melegedésére vizsgáltuk. Az eredményt a hővezetés elmélete alapján általánosítottuk.

A kísérletek leírása

Vékony falú kvarcpohárba olajat töltöttünk és meggyújtottuk. Az olajba merített vékony (0,1, ill. 0,2 mm átmérőjű) termoelemmel mértük a folyadék hőmérsékletének változását az idő függvényében.

A folyadék felett a pohár pereme stabilizálta a lángot. A pohár falát sugárzásvédő azbesztkarikával óvtuk a melegeéstől (1. ábra). Az égés következtében fagyó folyadék szintjétől oly módon tartottuk állandó magasságban, hogy a foygással

1. ábra

megegyező sebességgel egy közlekedő-edényből vizet tápláltunk a folyadék alá. Az égés térfogati sebessége egyenlő a víz betáplálási térfogatsebességével, ha a folyadék szintje (és átlagos hőmérséklete) állandó.

Eredmények

A felszín alatt állandó mélységben elhelyezett termoelem a folyadék meggyújtása után a folyadék melegedését jelzi (1. a 2. ábrát). 15–20 perces égés után a folyadék már nem melegszik tovább, a hőmérséklet a mélységtől függően stacionárius értéket ér el. Ez a legnagyobb hőmérséklet a nyersolaj felszínén kb. 200 °C, a felszín alatt 6 mm-rel 125 °C és így tovább (1. a 2. ábrát). A felszín alatt 36 mm-rel a hőmérséklet már alig magasabb a környezet hőmérsékleténél. A kísérlet így közvetlen választ ad a bevezetőben feltett kérdésre. Tehát az égő folyadék nem képes nagy mélységig átmelegedni, 50–60 mm-rel a mindenkori égő felszín alatt hideg (a környezetnek, ill. az alapnak megfelelő hőmérsékletű) marad:

Az elmélet szerint

A hővezetés elmélete segítségével kerestünk választ arra, hogyan befolyásolja az égő felszín alatti hőmérséklet-elosztást az égés sebessége és a folyadék fizikai tulajdonsága.

Az elmélet szerint a következő függvény adja meg a v sebességgel égő folyadék felszíne alatti hőmérséklet-elosztását:

$$\ln \frac{t_f - t_0}{t - t_0} = \frac{x \cdot v}{a}$$

ahol

t (°C) x (m) mélységben a hőmérséklet,

t_f a felszín hőmérséklete (°C),

t_0 az alap hőmérséklete (°C),

„ a ” a folyadék hőtani sajátosságait magában foglaló ún. hődiffuzivitás.

hővezetési tényező

$$a = \frac{\lambda}{(\rho \cdot c)}$$

A különböző mélységekben kísérletileg meghatározott stacionárius hőmérsékletekből $\log(t - t_0) - xv$ diagramot szerkesztettünk. A kísérleti pontok a hibahatáron belül (ez főleg a termoelemek helyzetének ± 1 mm-es bizonytalanságából

A mérőkészülék vázlatos képe

adódik) egyenesen fekszenek. A 3. ábra két-két olyan párhuzamos kísérlet eredménye van feltüntetve, amely a hőszugárzásvédő kiképzésében és a termoelem átmérőjében különbözik egymástól. Párhuzamos kísérleti pontok egybeesés bizonyítja, hogy a pohár és a termoelemek hővezetése elhanyagolható hibát okoz a kísérletben. A 3. ábra egyenesének meredekségéből a hődiffuzivitás

$$\text{nyersolaj, } a = 4,6 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{h}^{-1}$$

$$\text{gázolaj, } a = 3,7 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{h}^{-1}$$

Ezek az értékek az olajokra összemérhetők a táblázatos könyvekben található hődiffuzivitásokkal. Így pl. a transzformátorolajra 100 °C-on a következő értéket találjuk: $a = 2,26 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{h}^{-1}$; motorolajra pedig ezt: $2,8 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{h}^{-1}$. Az összehasonlításból úgy tűnik, hogy elszórtan a hővezetés okozta a folyadék belsejének melegedését kísérletünkben azonban a hővezetés mellett némi szerep lehetett a hőszugárzásnak és a keveredésnek is, mert a kísérleti adatokból számított hődiffuzivitás nagyobb a tiszta hővezetésre vonatkozó irodalmi értékeknél.

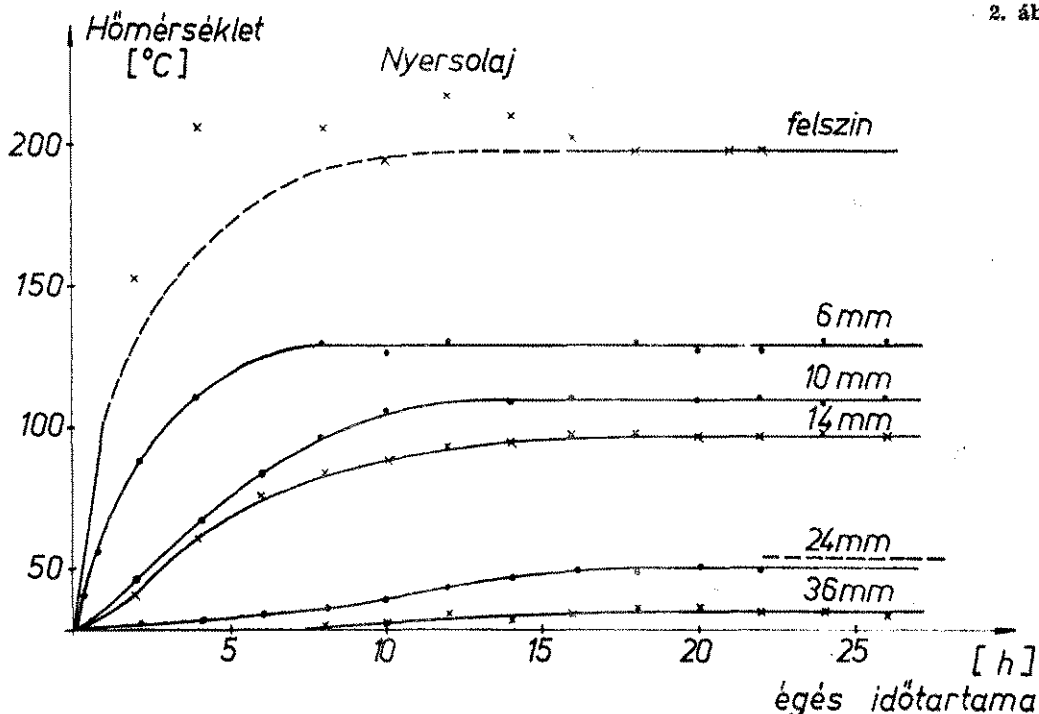
A keveredés szerepe nyersolaj égése közben

A nyersolajat öt óra hosszat égettük az 1. ábra szerinti berendezésben. Ezalatt összesen 550 cm³ nyersolaj égett el. A felszín alatt 25, illetve 35 mm mélységben mértük a hőmérsékletet, és az a mérés tartama alatt nem haladta meg a 45 illetve a 35 °C-t. Az olaj felszínének hőmérséklete a mérés végén 300 ± 20 °C volt, tehát kb. 100 °C-szal magasabb az első órában mérhető felszíni hőmérsékletnél. Öt óra múltán a lángot eloltottuk és mintát vettünk a pohárban levő maradék tetejéről meg az aljáról. Megmértük a minták sűrűségét:

Minta	Sűrűség g/cm ³	
	50 °C-on	100 °C-on
nyersolaj	0,856	0,827
égési maradék		
felül	0,947	0,917
alul	0,953	0,922

Láthatjuk, hogy a pohárban körülbelül egységes összetételű (0,95 g/cm³-es sűrűségű) bepárlási maradék foglal helyet, és ebből arra következtethetünk, hogy a nyersolaj a kísérlet ideje alatt összekeve-

Nyersolaj melegedése az idő függvényében a nyersolaj felszínén és a felszín alatt különböző mélységeken. Az égés sebessége (a felszín változásának sebessége):

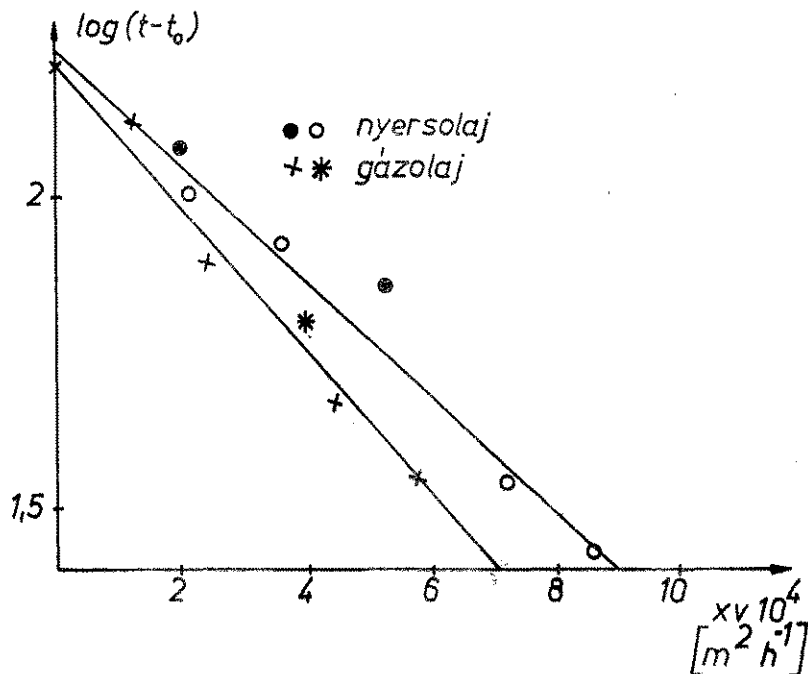
$$v = 0,036 \text{ m} \cdot \text{h}^{-1}$$

azt. A melegedés mélysége attól függ, mekkora rögök keletkeznek a felszínen. Ezzel magyarázható, hogy a tűzveszélyes-folyadék-tárolók égésének alkalmával az ún. kivetődéssel nyersolajpárlatok esetében (benzin, gázolaj, petróleum) nem talál-

koztak még, jellehet ott is kell számolni „fenékvízzel”. Mivel a leégés során a keveredés csak akkor jön létre, ha a tűz együtt jár az égő anyag sűrűségváltozásával, a fenékvíz felforrását — illetve a vele járó kivetődést — csak nyersolaj esetében lehetett tapasztalni és csupán huzamos — több órás — égés után.

Dr. Rác György docens,
BME fizikai kémia tanszék,
Strádi Géza t. alez.,
BM TOP Kutatóintézet

3. ábra

Következtetések

Tiszta folyadékok, illetve nyersolajpárlatok égésekor főleg a hővezetés, és kisebb mértékben a sugárzás melegíti a folyadék belsejét. A hővezetés és a hőszugárzás hatása mintegy 30–40 mm mélységig érezhető, ez alatt az égő folyadék hőmérséklete megfelel a környezetnek. Nyersolaj égésekor a felszínen nagy sűrűségű bepárlási maradék keletkezik, ez belesüllyed a hideg olajba és felmelegíti

Az alaphőmérséklethez viszonyított stationárius hőmérséklet-emelkedés logaritmus az égési sebesség és a felszíntől mért távolság szorzatának függvényében

Az utcai homlokzat képe

Január 10-én 23.15-kor nagy erejű robbanás történt Pécsen, a Magyar Nemzeti Bank Baranyi megyei igazgatóságának Geisler Eta u. 6. sz. épületében. A város távolabbi pontjain is sokan észlelték a detonációt.

A pécsi parancsnokság ügyeletét a megyei főkapitányság ügyeletes tisztje értesítette és közölte vele, hogy a helyszínen tartózkodó rendőrök szerint az épületben levők életveszélyes helyzetbe kerültek.

A szolgálatparancsnok 1-es, kiemelt riasztást rendelt el. Ennek alapján 19 fővel két TŰ-1-es gépjárműfecskenő, továbbá 1-1 porral oltó és áramfejlesztő gépjármű, valamint a műszaki mentőszervontult ki.

Egységeink — kb. 2 km távolságból — 23.26-kor érkeztek a helyszínre.

A robbanás következtében az épület délnyugati szárnya kb. 80%-os arányban rongálódott meg. Leszakadt az alagsori kazánház födém szerkezete, valamint a fölötte levő I. emeleti födém; a poroszüveg-boltozatból készült, födém tartó vasgerendák fölfelé irányuló íves helyzetben deformálódtak. A kazánház három ablaka — amely egy magasságban volt a talajszinttel — keretestül és a védő vasráccsozattal együtt megsérült az alagsori kazánház födémén. Az alagsori kazánház födémén a tűz a talajszinttel egy magasságban volt a talajszinttel — keretestül és a védő vasráccsozattal együtt megsérült az alagsori kazánház födémén.

Az ugyancsak a Geisler Eta utcára nyíló főbejárat ajtókerete és mindkét ajtószárnya szilánkokra törve röpült az utcára, és ke-

retestül valósággal összezúzta a szemben levő épület földszinti lakásainak ablakait.

A főbejárat fölött az I. emeletig leszakadt a födém, a válaszfalazat meg a lépcsőház.

Az épület déli-délkeleti oldalán levő gondnoki lakás a lépcsőházból közelíthető meg. A lépcsőházat határoló válaszfal 20-25%-os rongálódást szenvedett.

A lakás ajtói és berendezési tárgyai elmozdultak a helyükről. Az 55 éves Horváth Lajosnéra rádőlt a hálószoba kombinált szekrénye. 60 éves férje, a gondnok sokkos állapotban térdelt súlyosan megsérült felesége mellett.

Az épület 100-150 m-es körzetében kitértek az ablakok, üvegszilánk és törmelék borította a járdát meg az úttestet.

A szolgálatparancsnok miután megállapította, hogy tűz nem keletkezett, a helyszínen tartózkodó rendőröktől kapott tájékoztatást is figyelembe véve, két-két felderítő és háttérbiztosító, valamint egy híradócsoport szervezett.

Az I. felderítő csoportot (1 + 4 fő) személyesen irányította és a gondnoki lakás felderítését meg az ott levők kimentését határozta meg feladatául.

Ezt 23.45-kor sikeresen teljesítették is. A lakás előszobájának udvari ablakán át mentették ki a házaspárt és átadták őket a mentőknek.

A II. sz. felderítő csoport (az egyik szerparancsnok + 3 fő) utasítást kapott, hogy az épület nyugati szárnyában végezzen felderítést és állapítsa meg: szükséges-e ott mentés vagy egyéb beavatkozás. 23.50-kor jelentették: semki sem tartózkodik ebben az épületrészben és a rongálódás sem olyan mérvű, ami beavatkozást igényel.

Az I. sz. háttérbiztosító csoport a rendőrök közreműködésével 23.50-kor végrehajtotta a veszélyeztetett terület lakóinak biztonságos helyre való irányítását és az említett területen gondoskodtak a gyújtóforrások megszüntetéséről.

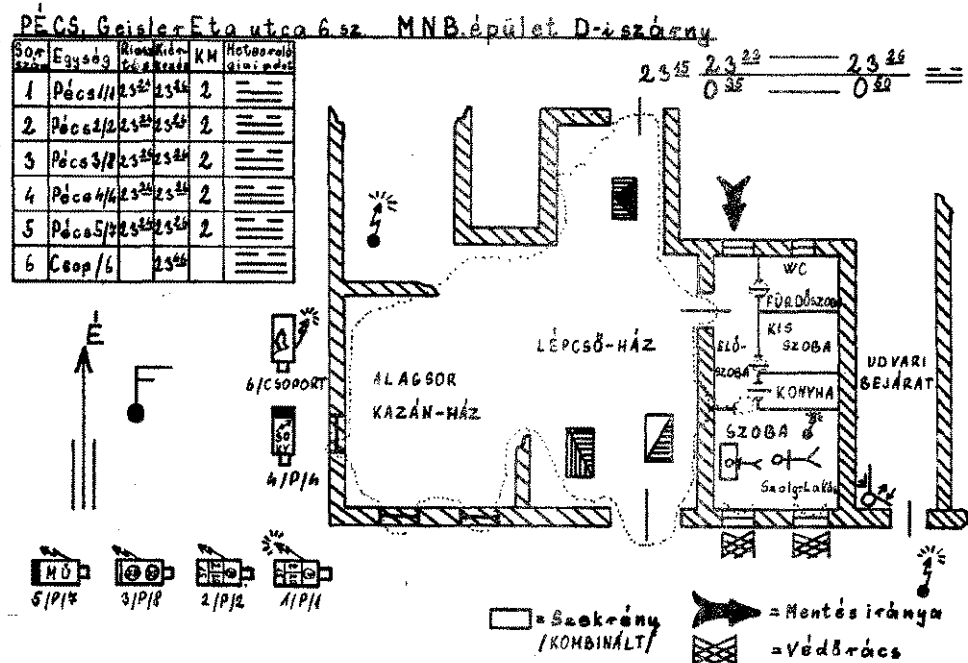
Előzőleg a II. sz. háttérbiztosító csoport (a másik szerparancsnok + 2 fő) kötélkordonnal lezárta a szobában forgó területet.

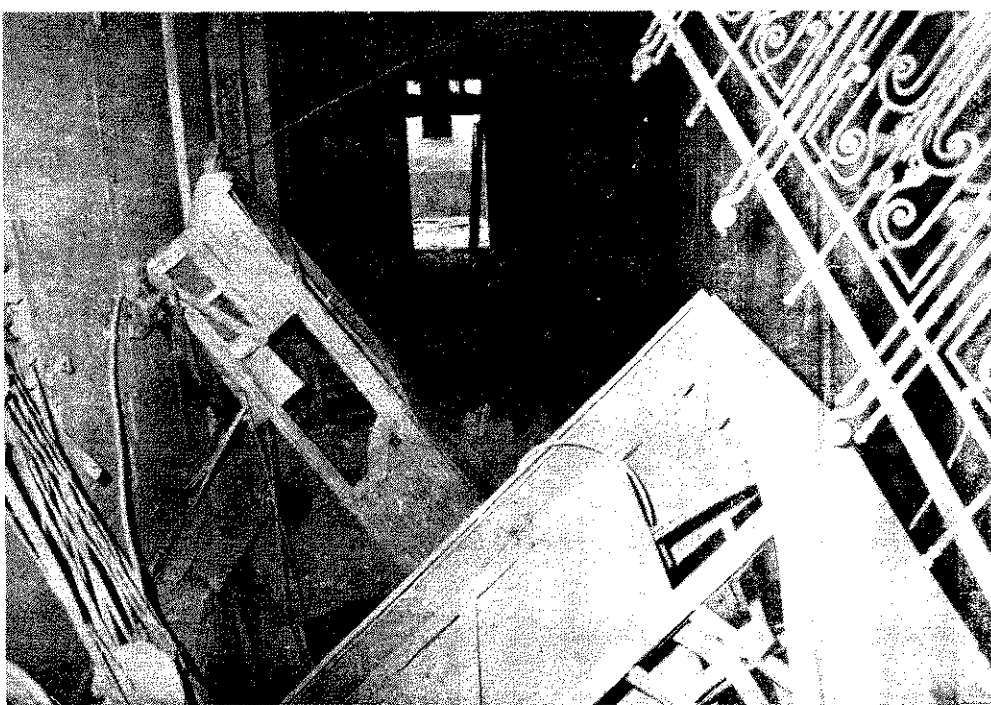
Eközben a kéttagú híradócsoport folyamatosan forgalmazott: többször is visszajelzést adott a pécsi és a megyei ügyeletnek, ennek alapján értesítették a mentőket, valamint a gáz- és a vízműveket.

A megyei ügyelet jelentése alapján 23.46-kor érkeztem a helyszínre. Ekkor már a gázművek dolgozói lezárták az épületbe vezető gázvezetékét és megkezdték a méréseket.

Miután a rendőri szervek vezetőjével és a bank igazgatójával együtt megtekintettük a kárhelyet és meggyőződöttünk róla, hogy egységeinknek további tennivalójuk

Helyszínrajz a Pécs, Geisler Eta utca 6. sz. MNB-épület D-i szárnyáról

Igy nézett ki a lépcsőház...

nincsen, a vizsgálat megkezdéséig a rendőrök vették át az épület biztonságos őrzését. A tűzoltók január 11-én 0.30-tól folyamatosan bevonultak állomáshelyükre.

Reggel 1/2 8-kor tájékoztattam a történetekről a megyei pártbizottság titkárát és a megyei tanács elnökhelyettesét. Az elnökhelyettes bizottságot hívott össze a további teendők irányítására és összehangolására.

Első lépésként az Aknamélyítő és az Építőipari Vállalat biztonságosan alá-, illetve megtámasztotta az épületet. Ez a munka több napot vett igénybe, és a megyei főkapitányság — szakértők bevonásával — csak ezután kezdhetette meg a vizsgálatot.

Az eddigi megállapítások szerint minden bizonnyal a kazánházban történt a robbanás, de azt még nem sikerült tisztázni, milyen gáz szivárgott ide, és ez hogyan következhetett be. A helyszínen még perzelődésre utaló nyomot sem találtunk.

... és a főbejárat

Az épület olyan súlyosan rongálódott meg, hogy statikai vizsgálatokkal kell tisztázni, lebontás nélkül hogyan állítható helyre biztonságosan. Az igazgató szerint a kár meghaladja a tízmillió forintot.

Néhány tanulság

Ez az eset is tanúsítja, hogy ún. egyéb mentési és kárelhárítási munkálatokra is alaposan fel kell készíteni és megfelelő felszereléssel ellátni a tűzoltóságot.

A helyszínen tartózkodók még a tűzoltóság kiérkezése előtt megkísérelték a házaspár kimentését, de éppen annál az ablaknál próbálkoztak, ahol a behatolás a legnehezebb. Minden ablakot rács védett, és az utcai ablakrácsok voltak a legerősebbek.

A pécsi szolgálatparancsnok — igen helyesen — felderítette, hogy az udvar felőli ablakról könnyűszerrel el lehet távolítani a rácsot, és ennek köszönhető Horváthék gyors kimentése.

Egységeink igen jól együttműködtek a rendőrséggel, a mentőkkel, valamint mindazokkal, akiknek a közreműködése szükségessé vált a kárhelyen.

Az illetékes vezetők gyors tájékoztatása lehetővé tette a bank további zavartalan működését, ehhez azonnal épületet kellett kijelölni.

A megyei tanácselnök helyettese által összehívott bizottság hatékonyan irányította a munkálatokat. (Az IKV például jóformán egy nap alatt rendbe hozatta a környék ablakait.)

A közvélemény érthető okokból minél hamarabb tájékoztatást vár a történetekről. Ez azonban csak a vizsgálat lezárása után történhet meg.

A pécsi tűzoltók ezúttal is szép példáját mutatták áldozatkészségüknek. A rendkívül veszélyes körülmények között bátran hajtották végre szolgálatparancsnokuk szakszerű intézkedéseit. Beavatkozásukról a kárt szenvedett bank igazgatója is nagy elismeréssel nyilatkozott.

Kosteletzky Sándor
tű. ezds.,
megyei parancsnok

Horváth Sándor
tűzoltó ezredes elvtársnak,
a BM Tűzoltóság
országos parancsnoka
helyettesének
Budapest

Tisztelt Horváth Elvtárs!

Ez év január 21-én délelőtt lakószobában tűz keletkezett. A tűzhöz a tűzoltóság pillanatokon belül kivonult és azt gyorsan eloltotta. Azt, hogy a kár nem nagyobb és nem jóvá tehető, csak az ott tevékenykedő tűzoltóknak köszönhetem. Sajnálatos, hogy nem tudom a nevüket.

A tűzoltás tekintetében laikus vagyok, csak elképzelésekkel rendelkezem.

Tisztelt Horváth Elvtárs!

Hálámat csak ezúton és ily módon tudom kifejezni. Kérem — családom nevében is — adja át köszönetemet mindazoknak, akik e nagy bajomban segítséget nyújtottak.

Komáromy István,
az ÉVM osztályvezetője

Kosteletzky Sándor ezredes elvtársnak,
a Baranya megyei Tűzoltó-parancsnokság
parancsnokának!

Pécs.

Kedves Kosteletzky Elvtárs!

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a Pécs, Geisler Eta u. 6. sz. alatti székházunkat január 10-én ért súlyos károsodás mentésében nyújtott segítségükért. A pécsi városi tűzoltó-parancsnokság személyi állománya az eset kapcsán a sérült személyek kimentésében és a kár elhárításában példamutatóan járt el.

Kérem, ezért szíveskedjék az abban érintetteknek köszönetemet és elismerésemet tolmácsolni.

Elvtársi üdvözléssel:

Magyar Nemzeti Bank
igazgatója

Az elektromosság okozta tüzek visszavezethetők: hőhatásra, rövidzárlatra, melyet műszaki hiba vagy az elektromos készülék szakszerűtlen használata idézett elő.

Az elektromosság okozta tüzek visszavezethetők: hőhatásra, rövidzárlatra, melyet műszaki hiba vagy az elektromos készülék szakszerűtlen használata idézett elő.

Az elektromos áram vezetében történő áramlása közben hő termelődik, ez azonban a vezeték átmérőjének helyes méretezése és megfelelő biztosítás esetén csekély értékű és nem okoz tüzet. Ennek ellenére a vezeték egyes pontjain előfordulhat olyan fokozott hőfejlődés, amelynek a környezetre történő leadása nem veszélytelen.

Ilyen helyek a rugónyomással vagy kapcsolókkal előállítható kötések és érintkezések. Az eredetileg kifogástalanul elkészített kötések is veszélyforrásokká válhatnak, ha pl. rázkódástól meglazulnak, mivel a kötési helyeken a vezetékanyag átmérője csökken, s az érintkezés helyén a rugónyomás lanyhul (öregedik).

A kötési helyeken fellépő ellenállás fokozódása olyan magas hőmérsékletet idézhet elő, hogy a nem kerámiából készült szigetelő anyagok részben elgázosodnak és ezek a gázok meggyulladnak. Ennek a veszélynek a csökkentése érdekében gondosan kell megválasztanunk az elektromos eszközt, ügyelve arra, hogy a szigetelő anyag nehezen gyulladó legyen és a szerelést lelkismeretesen végezzük.

Az elektromosság okozta tüzek visszavezethetők: hőhatásra, rövidzárlatra, melyet műszaki hiba vagy az elektromos készülék szakszerűtlen használata idézett elő.

Ívfények az áram levegőn keresztül áramlásakor keletkeznek. Az elektrotechnikában ismeretes az ún. *szándékos ívfény* (pl. hegesztésnél, ívkemencékben, nagyfeszültségű kapcsolóknál, ívlámpáknál, neoncsöves világítótesteknél) és a *nem szándékos ívfény*, az ún. ívfény okozta rövidzárlat.

Ezek az ívfény okozta rövidzárlatok két vezeték között keletkeznek, miután csökken az előregedett szigetelőanyag szigetelő képessége. Azonban a szerelés vagy üzemelés alatt bekövetkező mechanikus sérülések, a légköri túlfeszültségek, a túl magas vagy túl alacsony hőmérséklet, a rágcsálók által előidézett sérülések, valamint a nedvesség is hozzájárulhat ahhoz, hogy a szigetelő anyagok szigetelő értéke nem éri el az üzemi feszültségtől függő minimális szigetelő értéket és így kúszóáram keletkezik, ami ívfényképződést eredményezhet.

a) A szigetelő anyagoknak a környezeti hatások által előidézett normális előregedése csak alig befolyásolható. Mivel az elektromos berendezés feszültségmentes állapotában a szigetelés nincs elektromos igénybevételnek kitéve, megelőző intézkedésként ki kell kapcsolni a nem használt berendezésrészeket a főkapcsolóval vagy a részkapcsolóval. Egyrészt ez alatt az idő alatt nem keletkezhet ívfény okozta rövidzárlat, másrészt adott esetben az üzemzavar idejében felismerhető. Az elektromos berendezések szigetelését, a berendezés fajtájától függően, 2—5 évenként kell ellenőrizni lököfeszültség-mérő készülékkel, a névleges feszültség tízszeres értékéig. Ha viszont hibaáram-biztonsági kapcsolást alkalmaznának, a berendezés szigetelése állandóan ellenőrizhető lenne, s következményeként jelentősen csökkenne az ívfény okozta rövidzárlat miatti tüzek száma.

b) A mechanikus sérülések minimálisra csökkenthetők, ha gondosan kezeljük az elektromos berendezést.

c) Atmoszférikus igénybevétel.

Ha a szabadban levő vezetéket villámcsapás éri, magas túlfeszültségek keletkeznek. Ezek az ún. „villámlás okozta káros energiahullámok” gyakran okoznak károkat az épületbe bevezető leágazások szigeteléseiben, de még a készülékeken és az épületszerelvényeken is. Ha a szigetelés csak perforálódik, a károsodást nem mindig vesszük észre azonnal. Ezeket a helyeken idővel áramutak keletkeznek a nedvesség hatására, s ívfény okozta rövidzárlatot idéznek elő.

Az ebből eredő károk elkerülhetők, ha az (épület-) házi csatlakozás közelében túlfeszültség-levezetőket szerelnek be. Sajnos a túlfeszültség-levezetők használatának nem tulajdonítanak olyan jelentőséget, mint amilyen valójában megilletné. Figyelmen kívül hagyják, hogy a szigetelésben éppen a túlfeszültség okozza a legtöbb kárt.

d) Az elektromos eszközöknél a szigetelő anyagok megengedett üzemi hőmérsékletének túllépése, illetve annak el nem érése elkerülhető, ha tudatosan választjuk ki és tervezzük az eszközöket. Mind-ezt persze jelentősen befolyásolja a környezet hőmérséklete, különösen világítóberendezések, kábelcsatornák és fűtőberendezések esetében.

e) A rágcsálók okozta károkat az elektromos vezetékek szigetelésén gyakorlatilag nem tudjuk kivédeni. Ha a vezetékeket fémburkolattal látjuk el, ez bizonyos védelmet nyújt, feltéve, ha ennek alkalma-

zása más okokból nem célszerűtlen. Az FI-védőkapcsolás véd a rágcsálók okozta károk veszélyes következményei ellen.

f) A nedvesség, többnyire porral együtt, csaknem minden eddig felsorolt esetről döntő az ívfény okozta rövidzárlat keletkezése szempontjából. Sok ilyen tűz elkerülhető lett volna kapcsolóállomásokon, kapcsolószekrényekben, kábelvégelezáróknál, elosztóknál stb., ha azokat szabályszerűen tisztítják.

Az elektromos eszközök okozta tüzek minden anyagi ráfordítás nélkül elkerülhetők, ha tiszteletben tartjuk a használati szabályokat.

Az éghető tárgyak közelében elhelyezett világítótestek, fűtőberendezések, továbbá a használat után bekapcsolva hagyott merülőforralók, forrasztópákák, hajszárítók szinte naponta okoznak tüzet. A könnyműködés és a készülékek házi barkácsolása további tűzkeletkezési okokként jelentkeznek.

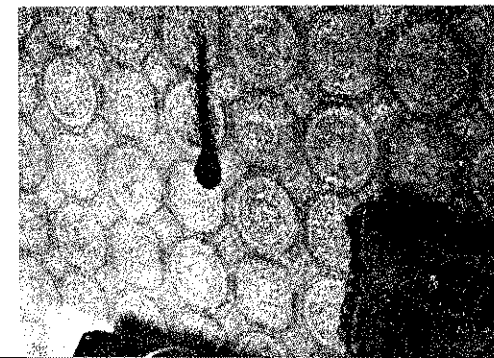
Mivel ezek a tűzkárok a készülékek gondatlan használatára vezethetők vissza, tulajdonképpen nem is elektromosság okozta károk. Persze ezeknek a tüzeknek a jelentős része is elkerülhető lenne olyan technikai berendezésekkel, mint pl. a hőfokszabályozó.

Fordította:
Dr. Váry Lászlóné
tű. fhgy.

(Schandenprisma, 1978/1.)

Ezekben az elágazódobozokban szintén a rossz érintkezés miatti nagy hőmérséklet-növekedéstől keletkezett tűz. Terjedését elősegítette az éghető szigetelőanyag, illetve az elágazódoboz éghető fedele

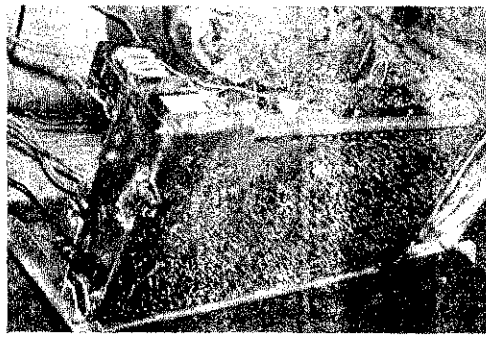

Ennek a gabonátároló csarnoknak a tüzét a rossz elektromos érintkezés okozta a világításvezeték egyik elágazódobozában.

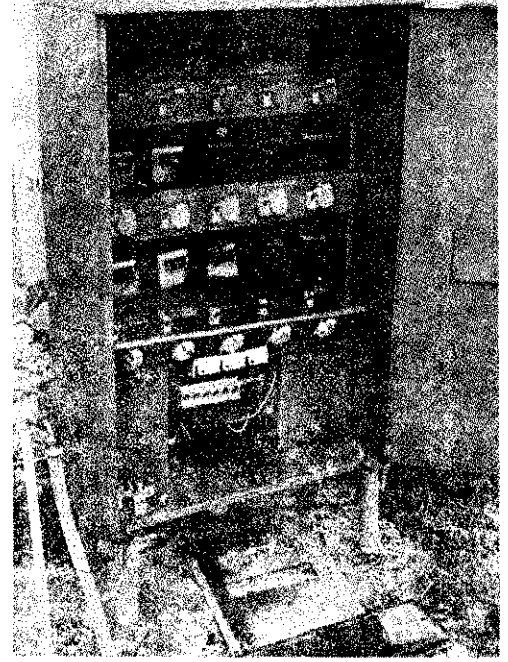

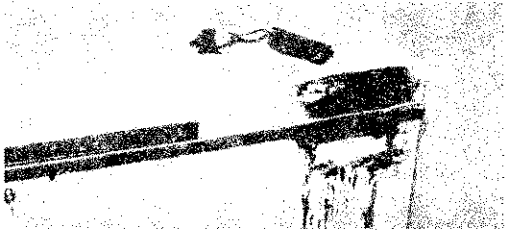
Kigyulladt hűtőszekrény, annak példájá-
ként, hogy elektromos készülékek veszé-
lyes mennyiségű gyúlékony anyagot tar-
talmazhatnak

Televíziós készülék lemezén keletkezett
tűz

Ivfény okozta rövidzárlat nyomai egy
camping elosztóján

Hűtőszekrény kontroll-lámpájának csatlá-
kozó helyein bekövetkezett hőmérséklet-
növekedés

Egy papírgyár kábelcsatornájában ugyan-
csak ivfény okozta rövidzárlat tönkretette
a nagyfeszültségű kábelt, amelynek sziget-
elését valószínűleg vihar következtében
fellépett túlfeszültség rongálta meg

Rágcsálók rongálásának következménye
műanyag szigetelésű vezetékeken

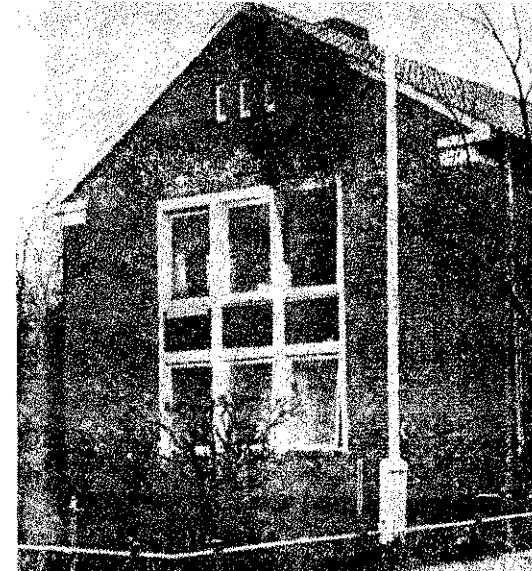
Az ivfény az egyik lakóház biztosíték-
osztójában keletkezett és áttért az ég-
hető műanyag borításra. Nyíl mutatja az
ivfény keletkezési helyét

Gyűjtősin-
rövidzárlat
két szükség-
aggregát kapcsoló-
szekrényén
keletkezett
ivfénytől.
Keletkezési ok:
nem feszültség-
szilárd gyűjtősin-
biztosító, plusz
nedvesség és
porlerakódás

Itt a sérült akkumulátorkábel okozta
a tüzet

Ebben az iskolaépületben nem kapcsolták
ki az elektromos vízmelegítőt, amely
egyébként hőmérséklet-szabályozóval sem
volt felszerelve

Nagy teljesítményű, 50 kg-os BCF halonnal oltó, elektronikus berendezések tűzvédelmére

A különféle elektronikus berendezéseket hazánkban is mind szélesebb körben alkalmazzák. Ezekben a berendezésekben az igen magas technikai szint ellenére számottevő a tűzkeletkezés valószínűsége, amit néhány hazai eset is igazol. Az ilyen jellegű tüzek jelentős anyagi veszteséget okoznak és járulékos kárai is rendkívül tetemesek.

A szóban forgó berendezések tűzvédelme oltástechnika tekintetében is igen nagy körületekintést igénylő, sokrétű feladat. Egyrészt meg kell oldani az igen kényes és sérülékeny elektronikus szerkezetek gyors, biztonságos és lehetőleg kár nélküli oltását, másrészt gondoskodni szükséges a többnyire igen erőteljes oltástechnikát igénylő kiszolgálóegységek és a környezet védelméről is. Mindezeket a feladatokat viszonylag egyszerű, biztonságos és reális áron beszerezhető oltóberendezésekkel kívánatos megoldani.

A nagy teljesítményű elektronikus berendezések tűzvédelmének követelményeit kielégítő beépített oltóberendezések alkalmazásának célszerűsége kézenfekvő. Ideális kialakítású beépített oltóberendezéssel kétszázalékos maximális védelemmel közelíthető meg, a szóban forgó berendezések elképzelt technikai csúcsa azonban nem tévesztendő össze az olykor vitatható eredményességű megoldásokkal.

A beépített oltórendszer, rendszer és technikai kivitel tekintetében, ma még sok kívánnivalót hagyunk maguk után, de ha a fogyatékosait sikerülne kiküszöbölni, akkor sem tennék feleslegessé a mobil (készülékes) védelmet, mert az a legtökéletesebb beépített oltórendszer esetén is feltétlenül szükséges. Az elektronikus berendezések és a hozzájuk kapcsolódó részegységek védelmére, tüzeik oltására a halonnal oltó készülékek a legcélszerűbbek. Ezt a megállapítást a számítógépgyártásban élenjáró külföldi nagyvállalatok gyakorlata is alátámasztja.

A halonnal oltó beépített és mobil rendszerek töltetanyagként általában a BCF halont használják. A vonatkozó gyakorlati tapasztalatok igen kedvezőek. A BCF oltórendszerek az esetek többségében kielégítik a reális elvárásokat, de főként az elektronikus berendezések tüzeinek oltására egyéb halonokat is használnak pl. az 1301 számút. A tűzoltásra jelenleg használatos különféle halonok oltóhatása lényegében majdnem azonos. Ár, beszerzési lehetőség, főként pedig a szervezési kérdések miatt azonban hazánkban továbbra is a BCF halon használata célszerű.

Az Elzett Művek Zár- és Lakatgyárának tűzoltókészülék-gyáregysége megbízást kapott a témával összefüggő beható foglalkozásra, s ennek alapján a célnak megfelelő több rendeltetésű mobil oltóberendezés kialakítására. Ennek eredményeként készült el az az 50 kg-os, BCF halonnal oltó készülék, amelynek forgalmazását a BM TOP 229/7/1979. számon engedélyezte. A továbbiakban ismerkedjenek meg tisztelt olvasóink a készülékkel, valamint alkalmazásával és egyéb fontos jellemzőivel, továbbá a kapcsolatos követelményekkel. Az említett készülék típusból az év folyamán már kisebb széria gyártása és forgalmazása várható.

A készüléket elsősorban az elektronikus és híradástechnikai berendezések védelmére, tüzeinek oltására fejlesztette ki vállalatunk, de tűzveszélyes folyadékok és gázok égésének megfékezésére is jó eredménnyel alkalmazható. Az elektronikus és egyéb villamos berendezésekbe épített szigetelőanyagok tüzeit is kielégítő hatásokkal oltja. Ez esetben azonban szükséges az egyébként szokásosnál magasabb oltóanyag-koncentráció. Több országban megfelelő övrendszabályokkal, robbanásveszély megelőzésére is használják a BCF halont, de zárt helyiségek, úgynevezett elárastásos oltására is igen jó hatásokkal alkalmazható.

Készletbe helyezés előtt célszerű elkészíteni a védendő létesítmény (gép, berendezést stb.) tűzoltási tervét. Igen fontos az oltószemélyzet kijelölése és kiképzése is.

Készletbe helyezni és készletben tartani csak minden tekintetben kifogástalan készüléket szabad. A tűzoltási terv tüntesse fel a készülék legmegfelelőbb helyét. A készletbe helyezéssel egyidejűleg gondoskodni kell folyamatos felügyeletéről is.

Tűzoltástechnikai szempontból kétféle művelet végezhető el a készülékkel, mégpedig a közvetlen és közvetett elárastásos, valamint halonsugárral történő oltás. Számítógépek tüzeinek oltásakor elsősorban a közvetett elárastásos oltás előnyös.

A közvetlen elárastásos oltás jó eredménnyel alkalmazható a légcserementessé tehető zárt, megosztott terű helyiségekben keletkezett tüzek oltására és lokalizálására. Az elárastásos tűzoltási taktika alkalmazása azonban több követelményt támaszt. Közülük a következők a legfontosabbak:

Zárt helyiségben, pl. gépteremben keletkezett tűz eloltásához legalább 8%-os BCF-koncentráció szükséges és ennek fenntartásához az elszívárgó oltógázt pótolni kell a tűzoltóság helyszínre érkezéséig. A szükséges készülékek számának meghatározásához az elárastandó légtér nagyságát kell figyelembe venni. Mobil készülékekkel nem célszerű a 300 m³-t meghaladó légtérű helyiségben keletkezett tűz közvetlen elárastásos oltása. Ha zárt helyiségben (pl. gépteremben) vagy zárt rendszerben (pl. gépszekrényben) keletkezett tüzet kell eloltani, akkor az elárastásos eljárás csak igen hosszú oltási idővel lehetséges. Termékben levő zárt rendszerekben (pl. számítógép acélszekrényében) keletkezett tűz eloltására az úgynevezett közvetett elárastásos eljárást célszerű alkalmazni. E célra gázbevezető nyílás szükséges. Az oltás hatékonyságának növelése, valamint az elektronikus szerkezetek épségének megóvása céljából a bevezetett oltógázt beépített terelőekkel kell irányítani.

A beavatkozás előre meghatározható feladatait, tűzoltástaktikai sorrendben, a tűzoltási tervben kell rögzíteni. A tűzoltási tervben rögzített feladatokat gyakorlatoznak és elméleti oktásokon sajátítsák el az oltásra kijelölt személyek és a létesítmény dolgozói.

Az üzembe helyezés a kijelölt oltószemélyzet feladata. Végszükségben azonban akár egyetlen gyakorlott oltószemély is alkalmas a hatékony beavatkozásra. Az üzembe helyezés főbb mozzanatai:

— a kijelölt oltószemélyzet a tűzoltási tervben kijelölt bevetési helyre állítja a készüléket,

— az 1. számú oltószemély leemeli a tartóól a tömlőt meg az oltópisztolyt és elfoglalja a kijelölt bevetési helyet, majd jelzi ezt a társának,

— a 2. sz. oltószemély a gyors nyitószелеp karjának felszabadításával és felrántásával kinyitja a szelepet (az oltógáz a pisztolyig jut a tömlőben),

— az 1. sz. oltószemély az oltópisztoly karjának hátrahúzásával kinyitja a pisztolyselepet és az elárastást, illetve a halonsugárral történő oltást a tűzoltási tervben meghatározott módon végrehajtja.

A közvetett elárastásos oltási taktika alkalmazása esetén az e célra kialakított oltógáz-bevezető nyílásba kell helyezni az oltópisztoly tömlőcséjét.

A nyílt téri vagy ilyen jellegű tűz halonsugárral történő oltásával, valamint a készülék üzembe helyezésével kapcsolatos feladatok lényegében azonosak az előbbiekben vázoltakkal, a tűzoltás azonban lényegesen magasabb szintű taktikát és tűzoltástechnikai fogásokat igényel. Legcélszerűbb, ha a várható tűz eloltásához szükséges oltástechnikai fogásokat a tűzoltási terv tartalmazza.

A tűzoltás befejezése után végre kell hajtani a gépkönyvben meghatározott feladatokat.

A tűzoltási terv rögzítse mindazokat a feladatokat, amelyek a keletkezett tűz biztonságos és gyors leküzdéséhez szükségesek. Ezek között a legfontosabbak:

A tüzet közvetlenül vagy műszerek jelzése alapján észlelő személy — személyek — feladatainak szabatos meghatározása (tűzjelzés, riasztás stb.).

A biztonsági intézkedések meghatározása (a helyiség kiürítése, áramtalanítása stb.).

A terv tartalmazza a vagyonmentési feladatokat is, valamint az alkalmazandó tűzoltási módszerek részletes meghatározását.

A létesítmény tűzvédelmi felügyelője, megbíztottja vonja be az illetékes műszaki és gazdasági vezetőket, s az oltószemélyzetet is a tűzoltási terv elkészítésébe.

A készüléket naponta szemrevételezéssel kell ellenőrizni. Az észlelt rendellenességet azonnal jelenteni szükséges az üzemrésztűzvédelmi felelősének. A készülék féléves ellenőrzését a gépkönyvben leírtak szerint kell végrehajtani.

Fábián Sándor

A készülék vázlatrajza hirdetésünkben található.

A MEGYEI PÁRTTITKÓSÁG ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Decemberben fél évszázados jubileumát ünnepelte az orosházi tűzoltó-zenekar. A megyei újságban terjedelmes megemlékező írás méltatta a testületet. Ebből idézünk: „Aki fél évszázada el egy ilyen közösségben, amilyen ez a zenekar, szívesen idézi fel az emlékeit, hogy igazolja: érdemes volt, nem volt haszontalan, amit az ember vállalt, amiért élt. Ha aztán a fiatalabbak is meghallanak belőle valamit, vagy legalábbis megérik az összetartozás jó ízeit, a közös örömeik meg szomorúságok léleknedmesítő szépségeit, akkor érdemes és kell is beszélni róluk.

Ha az utcán megkérdezzük az orosháziakat, mindenki azt mondja: szeretik a fúvósokat. Szeretik hallgatni őket, amikor a város alapításának évfordulóján, áprilisban az evangélikus templom kivilágított tornyának karzatán adnak toronyzenét, meg a térszéken a kultúrház előtt, vagy Gyopároson, betöltve a ligetet friss zenével.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK DOLGOZÓINAK LAPJA

Mezőberényi gyárunkban a tűzvédelmi bizottság idén is megrendezte a tűzvédelmi hónapot. Az érdeklődés az eddigi átlagnál is magasabb volt. A mesterségesen létrehozott olaj és egyéb hulladék okozta tüzet az üzemben található készülékekkel önként jelentkezők oltották el. Majd 800 literes kismotorfecskeendővel is gyakorolták az oltást.

A tűzvédelmi vetélkedőt a tűzoltó rajok, szocialista brigádok, valamint az üzem dolgozói részére szervezték. Minden különösebb agitáció nélkül 16 csapat nevezett be a vetélkedőre, melyre a „Kossuth Lajos” Kultúrotthonban került sor. A vetélkedőt, munkavédelmi és polgári védelmi kérdésekkel is kibővítették. Mindenki fegyelméleten, legjobb tudásának megfelelően válaszolt. A jó hangulatú, kilencfordulós vetélkedőn mindenki nyert. Kik könyveseket kaptak, kik pedig a tudásukat gyarapíthatták. Nem volt haszontalan sem a felkészüléssel töltött idő, sem a vetélkedőn eltelt közel két óra.

A III. KERÜLETI TANÁCS ÉS A NÉPFURINTSIZTOSÁG LAPJA

Nem lehet eleget hangsúlyozni: a gyufa nem gyerek kezébe való! Erre példa a Bécsi út 88. szám alatt megtörtént eset: A gyufa a szobaasztalon hevert. Az otthon játszadozó két- és hároméves gyermek kihasználta az alkalmat: gyufát gyújtogattak, majd az égő szálakat a ruhásszekrénybe dobálták. Szerencsére a gyermekeknek nem esett bajuk, „csupán” 8600 forintos kár keletkezett.

Rosszabbul végződött a „tűzes” játék a Mátyáshegyi út 8/a. szám alatti lakóházban. A tízéves gyermek egyedül tartózkodott otthon, és a gáztűzhelyen paraffint melegített. A paraffin kifolyt, s eloltotta a lángot. A tűzhelyből továbbra is kiömlő gáz később belobbant és a szűrőlámpa következtében a gyermek megsérült és jelentős anyagi kár keletkezett.

A leggyakrabban előforduló hanyagságok: a fűtőberendezések szabálytalan használata, a megengedettnél nagyobb mennyiségű fűtőolaj, tűzveszélyes vegyszerek tárolása, a meg nem engedett, tűzveszélyes munkák végzése a lakásokban (pl. hegesztés), a nyílt lángú világító eszközök gondatlan használata, a dohányzás tűzvédelmi szabályainak megszegése.

A kerületi tűzoltó-parancsnokság örömmel fogadja a tűzvédelem társadalmi munkásainak lelkes munkáját és számukra a tőle telhető legnagyobb segítséget megadja. A HNF szervezésében a lakóbizottsági elnökök részére tűzvédelmi oktatást szervezett, felkészítették és vizsgáztatták az IKV tűzvédelmi vizsgára kötelezett dolgozóit és az alapvető tűzvédelmi szabályokat oktatják az iskolákban is.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

AZ ÖRÖM PÉVES MEGYEI BIZTOSÁG ÉS A MEGYEI TANÁCS NAPILAPJA

A lakóépületekben a tűz keletkezésekor bekövetkező halálozások egyik oka az, hogy a lakók nem tudják, mi a teendőjük. Ezért az iskolás korú gyermekek tűzvédelmi oktatására nagy gondot kell fordítani és bizonyos alapvető tűzvédelmi ismeretek elsajátítása már óvodás korban is kívánatos.

A tűzvédelmi ismeretek oktatása nemcsak az osztályfőnökök, hanem a szaktanárok feladata is, hiszen a téma beépíthető például a környezetismeret, kémia, fizika, gyakorlati foglalkozási órák anyagába is. Hogy a következő nemzedékben tudatosuljon a tűz veszélyessége, a vállalatoknál, intézményeknél a felnőtt korú munkavállalóknak tartott tűzvédelmi oktatás mellett jóval többet kell foglalkozni a fiatal korosztállyal.

Összeállította:
Hegedűs Ferenc

MUNKÁS

A HAJDUSÁGI IPRMŰVEK DOLGOZÓINAK LAPJA

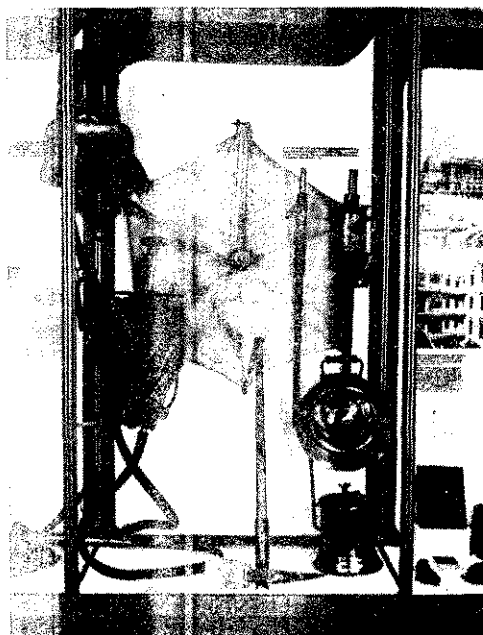
Vannak lánghegesztők, akik hegeszteni kitűnően tudnak, de azt már nem tartják fontosnak, hogy a hegesztőberendezés üzembe helyezésekor nem szabad az acetilén gáz szelepét előbb nyitni a pisztolyon, hanem először mindig az oxigén szelepét nyitjuk. Így elkerülhető a gázipalackrobbanás, ami nagy károkat okozhat. Másik példa: az akkumulátorüzemben a közelműltban visszaégés következtében meggyulladt a dissoussgázipalack. Ezt látva a dolgozók elmenekültek. Senki nem tudta, mit kell ilyenkor tenni a palackkal — még maga a hegesztő sem. Szerencsére volt ott egy vállalati tűzoltó, akinek a segítségével eloltották az égő palackot. Ugyanez a hegesztő a tűzvédelmi szakvizsgán 21 hibát vétett. Úgy látszik, nem okult a korábban történt esetből. Sokszor azonban az olyan dolgozó is felelőtlenül bánik a tűzzel, aki sikeresen vizsgázott.

A következő „üzstterem” a hivatásos tűzoltóké. Belépve balról a terem hosszán végighúzódtó tárlósor első részében a gyári és városi hivatásos tűzoltóságok megalakulásával összefüggő dokumentumok láthatók. A nagyipar kifejlődése és annak kapcsán a tűzveszélyek sokasodása szolgált indítékul a gyári és a városi hivatásos tűzoltóságok megszervezéséhez. A Duna-gőzhajózási Társaság Óbudai Hajógyárában már 1855-ben 117 fős gyári tűzoltóságot szerveztek. Ezt követte 1860-ban a Ganzgyár 60 fős tűzoltósága. Egyébként az első külföldi gyári tűzoltóságra vonatkozó adat 1831-ből ismeretes, egy tiroli dohánygyárban akkor szerveztek tűzoltóosztágot.

Városi hivatásos tűzoltó-alakulatokat külföldön már a XIX. század derekán létesítettek (pl. Berlinben 1851-ben). Nálunk az első Pesten 1870. február 1-én kezdte meg a szolgálatot 12 fővel. Másodikként a múlt évben jubilált szegedit hívták életre 1879. augusztus 27-én.

Ennek a teremnek valamennyi fényképfelvétele üzstszínű. Az első képek egyike a budapesti városi tűzoltók előkocsis mozdonyfecskendő-szerelését örökítette meg. A szép szál legények mellén „VT” (városi tűzoltó) betűjelek viritanak. Egy bábut az 1870-ben lipcsei mintára készített egyenruhába öltöztettek, és úgy szerelték fel, amint az egy 1870-ben készített metszeten látható. Fővárosi tűzoltó-parancsnoki sisak és rőzsekés egészíti ki a korabeli egyenruházatot. Budapesten az akkor Kerepesi úti, vagyis a mai Rákóczi út 38. sz. bérházban volt a Párizsi Nagyáruház. 1903. augusztus 24-i szomorú emléktűzesete — aminek során 14-en vesztették életüket — arra is emlékeztet, hogy a fővárosi tűzoltóság létszáma és felszerelése nem tartott lépést a fővárosban a XIX. század utolsó évtizedeiben végbement gyors fejlődéssel. De egyúttal arra is figyelmeztet, hogy az

A világítóeszközök 44567

építési szabályok semmibevétele milyen súlyos katasztrófákat vonhat maga után. Az áruház építésekor ugyanis elmulasztották a tűzfalak emelését, az épület udvarát üvegtetővel fedték be és raktárnak alakították ki, és ott nagy mennyiségű gyűlékony árut halmoztak fel. A kirakatban támadt tűz tovább harapódzott az áruház falépésőin s akadálytalanul terjedt át a háttárfalak nyílásain. Az egyetlen kapualjban füst- és lángtenger akadályozta a menekülést. A kiterjedt tűz hatékony oltását nagyban gátolta, hogy csak 90 tűzoltó állott rendelkezésre, s fogyatékos volt a felszerelésük is. Az áruházból kikerült égésmaradványok között egymásba olvadt koronás pénzdarabok érzékeltetik, hogy az áruház pénztáránál milyen nagy lehetett a hőterhelés.

A kárhely és a vonulási út megvilágítására szolgált világító eszközök közül petróleum fáklyákat és karbid fényoszlopokat állítottak ki. A hősugárzás elleni védelem kezdetleges megoldása, a sugárcsőre csatlakozható, azbeszttől készített védőpajzs, jó hátteret ad a bontóbaltának és az ugyancsak eredetiben kiállított friss levegős légzőkészüléknek.

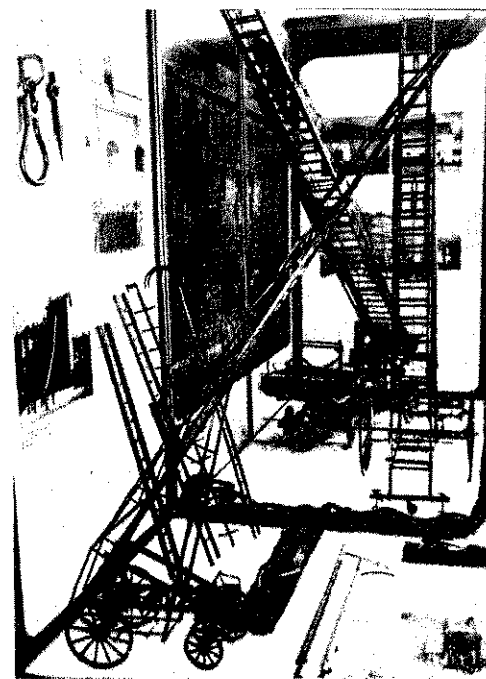
A nagy tárló következő részének kiemelkedő darabja az az öntöttvasból készült tűzjelző szekrény, amit felirata szerint 1874-ben gróf Széchenyi Ödön budapesti tűzoltó-főparancsnok tervezett. Buda és Pest utcáin az 1850-es években még lovas tűzfigyelő járórok cirkáltak. 1870 körül a harangkongatások számával jelezték, hogy melyik városrészben támadt tűz. A Széchenyi-féle tűzjelzőkből Pesten mindössze háromt szereltek fel. A XIX. század végén is törekedtek a tűzbiztosabb fűtési, világítási és gyártási módok kialakítására, de

mindezek ellenére a tűzesetek száma és kárértéke emelkedett.

A Helytartó Tanács 1864. évi rendelete szerint például a „kémények és kerítések csak szilárd anyagból emelhetők...” A bécsi Ring színház 1885. évi tűzkatasztrófája nálunk is a színházak tűzbiztonságának növeléséhez vezetett. Fővárosi színházaink közül a nagyobbak tűzbiztonsága nemzetközileg is elismerten mintaszerű lett. A Nemzeti Színházban például elsőként szereltek fel „esőkészüléket”, a helybeli vízművek igazgatójának találmányát, ami vascsőhálózatból záporserűmen árasztotta el a vízvel a színpadot. A vidéki színházakban is rendszeresítették tűzoltóügyi szolgálatot. Ma már megmosolyogjuk azt a hatalmas, löszörből készített meszelő formájú szikracsapót, amit 1891-től a nyíregyházi tűzoltók a színház ügyelett idején a kezükben tartottak, a lábuk mellett pedig egy vödör víz állt, hogy ha tűz támad, lecsaphassák vele a kezdeti lángokat.

Vörös- és sárgarézből gyártott két állványcső vonja magára a figyelmet a vízszertartó ismertető anyagánál. Különösen a nagyobb, a „forgatható fejű” vált be a tűzoltói gyakorlatban. Közismert, hogy mit sem ért a drága pénzén beszerzett fecskendő, ha nem volt kéznél oltóvíz. Tűzoltási célra csapok alkalmazása a vízhálózatot a XIX. század vívmánya. Ahol nem volt vízvezeték, ott a természetes és a mesterséges vízforrásokot tették tűzoltói célra alkalmassá duzzasztással, lejárók építésével, megjelöléssel stb. A tűzoltóságok nagy gondot fordítottak az oltóvízszerezésre. Falusi viszonylatban ajánlották a székelyhídi vízszervezési rendszer bevezetését. Ennek az volt a lényege, hogy minden háztulajdonosnak a fagymentes hónapokban egy 2 hektónál nem kisebb és 3 hektónál nem nagyobb úrtartalmú, vízzel teletöltött hordót kellett tárolnia, s a hordóra felfestenie a házszámot. A tűz közelében levők kötelesek voltak a kocsit szélre gördíteni hordójukat, ahonnan a gyűjtőkocsik elszállíthatták.

A tűzcsapok jelölésére szolgáló táblák

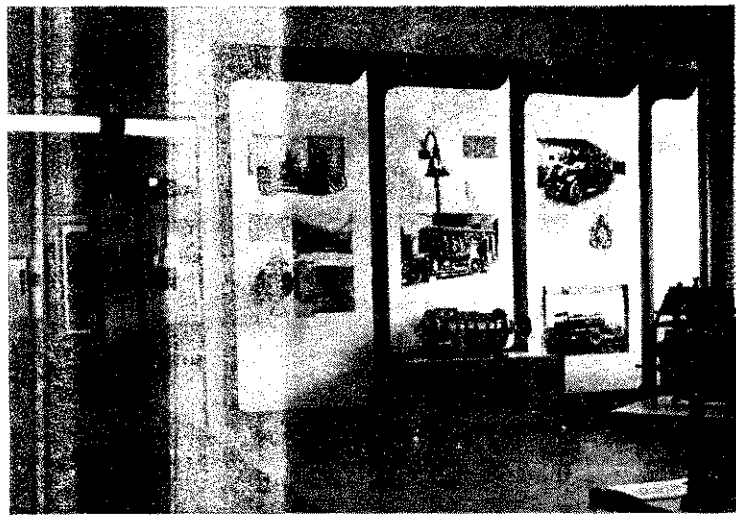
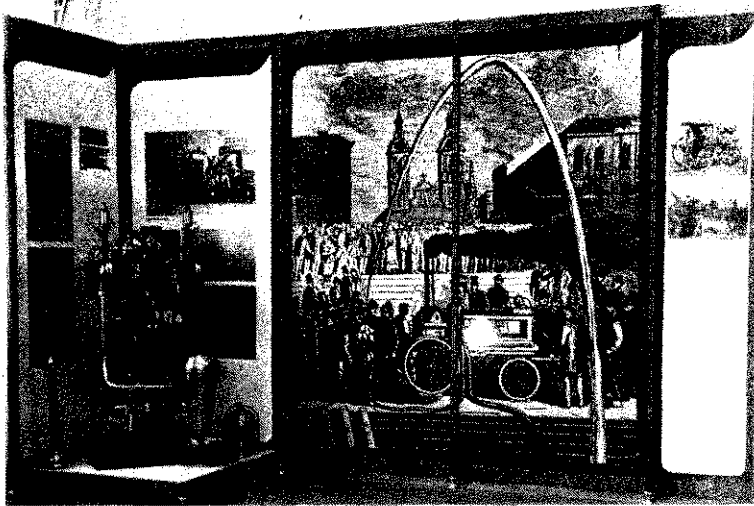

Részlet a mentő- és mászóeszközök bemutatásából 44579

Fővárosi tűzoltó öltözete 1870-ben

A gőzfecskendő története

80/10/100

Technikai fejlődés a századfordulón

172

egyik őspéldánya még öntöttvasból készült, közepén kiemelkedő „T” betűvel. Ez alá, illetve jobb vagy bal oldalára deciméter pontossággal festették fel a tűzcsap helyét. A nagy tárló utolsó részének anyaga a tűzoltótechnika 1864—1902 közötti gyors fejlődésének főbb állomásait szemlélteti. Itt kapott helyet „Az első tűzfecskendő motor” (a korabeli réztábláján áll ez a felirat). Ezt a motort Csonka János 1902-ben állította elő, és a Köhler tűzoltószergyár építette össze dugattyús fecskendővel. A kéthengeres, 10 lóerős motorral kéthengeres szivattyút hajtották meg. A Köhler-gyár több lófogatú motoros fecskendőjébe került Csonka-motor, ezek közül a pécsi (1907-től 1951-ig volt használatban) látható a kiállításon.

A szénsavat 1864-ben hasznosították először tűzoltói célra, s szinte ezzel egy időben a villamos meghajtóerővel is kísérleteztek. A robbanómotor feltalálása (1878) a tűzoltószerkezet meghajtását is forradalmasította. Daimler és Kurtz 1888-ban Hannoverben mutatták be az első robbanómotorral hajtott fecskendőt. Magyarországon az első motoros fecskendőt 1901-ben a budapesti Köhler István-féle tűzoltószergyár készítette Kassa városának. A szombathelyi Mayer cég 1 hengeres, kb. 6 lóerős motorjával 3 ferde elrendezésű hengerral ellátott szivattyút kapcsoltak össze, s a szer perccenként 56 löket mellett 240 liter vizet szállított. Erről a szeréről csak az egykorú fényképfelvételek maradtak fenn.

A mentő- és mászészerszerek bemutatására három négyzetméter alapterületű tárlót építettek. Ebben a létrákat modellek segítségével mutatják be. A magyar tűzoltóságoknál használt létrafélpusok támasztó-, kihúzó, egykarú egyhorgú, kétkarú egyhorgú, kétkarú kéthorgú, kétkerekű háromrészes toló, négykerekű háromrészes és négykerekű négyrészes Mátraai-tolólétrák képviselik. Néhány eredeti ésési zár és fénykép egészíti ki ezeket a modelleket.

Az önműködésre használt kender mentőkötél, mentőszeg és mászóöv a használatból már régen kikerült fongó zárcapocs mellett a mások mentésére szolgáló és nálunk is elterjedt ugróponyva, valamint mentőtömrlő szerelését fényképek szemléltetik. A terem közepén részén a „Riasztás” című szoborkompozíció látható. Szilágyi Margit szobrászművésznő a városi tűzoltóságok közkedveit szerének, az előkocsis mozdonyfecskendőnek a vonulását megörökítő műve, már a korábbi kiállításnak

is kiemelkedő darabja volt. Új helyén most még jobban érvényesül ez a lovaknak, a tűzoltók régi és jól bevált segítőtársainak is emléket állító alkotás. Háttérben a budapesti Thonet-ház 1898. június 15-i tetőtűzéről készült egykorú fényképet nagyították fel, mert ott előkocsis mozdonyfecskendőt szereltek a tűzoltók. A szobor előtti alacsonyabb részre bronz sugárcsőveket (knauszt és cserélhető lövőkés), különféle lövőkéket, valamint az 1906-ban kiadott gyakorlati szabályzatnak a mozdonyfecskendő szerelésére vonatkozó ábráit helyezték el.

A negyedik terem záró falrészén a gőzfecskendő történetét dolgozták fel. Egy-egy országra több ország fizikusai kísérleteztek a gőzörővel hajtott fecskendő megszerkesztésével. Elsőként Szabó Pál és fiai, Bécsben letelepedett fecskendőgyártók szabadalmaztatták az általuk feltalált gőzfecskendőt 1824-ben. Szabadalmi levelük felnagyított fényképe elé a Szivattyú- és Gépgyár egyik gőzfecskendőjének gőzgépét a vele egybeépített dugattyús szivattyúval állították ki. A modern szobor hatását keltő gőzfecskendő egyes részeit felmetszették, és ezáltal dugattyúja és szelepmegoldása is láthatóvá vált.

A gyakorlatban is bevált első gőzfecskendőt Angliában gyártották 1829-ben. A budapesti tűzoltóság részére is ott vásárolt meg egy kisebb méretű 1872-ben gróf Széchenyi Ödön. Ennek és a Waiser Ferenc szivattyú- és gépgyárában 1877-ben készített első magyar gőzfecskendőnek a fényképe is itt látható. A Vasárnapi Újságban 1872-ben megjelent metszetet, ami az Angliából hozott gőzfecskendőnek a pesti Dunaparton nagyszámú nézőközönség előtt tartott bemutatóját ábrázolja, mintegy 5 négyzetméteresre nagyították fel.

A készenléti szolgálatba állított gőzfecskendők kazánját állandóan fűtötték, hogy adott esetben mielőbb elérjék a szivattyú működtetéséhez szükséges gőznyomást. A Geitner és Rausch tűzoltószergyárban (Budapest) már 1896-ban a széntüzelés helyett — petróleumfűtést alkalmaztak. Nálunk drágasága miatt nem igen terjedt el ez az egyébként igen hasznos szer, 1898-ban is mindössze 7 városunkban volt 11 darab belőlük (ebből is 5 db Budapesté volt). Fő-

leg a fővárosi tűzoltóság gőzfecskendői kamatoztatták a beléjük fektetett pénzt, nagy szolgálatokat téve a malom- és gyári tüzek oltásakor. Az utolsó gőzfecskendőt 1926-ban vonták ki a szolgálatból.

Ötödik termünk az 1900-as évek elejének és a második világháború előtti utolsó békeévek tűzvédelmi viszonyainak ismertetésével foglalkozik. E kiállítási rész közép-pontjába a „Niagara-szivattyú metszete” került és jelentőségéhez méltóan kiemelt helyet kapott a szárazoltás története is..

A világvizonylatban elsők között — 1902-ben — a budapesti önkéntes tűzoltóság által beszerzett benzinmotoros gépjárműfecskendő fényképe nyitja meg az ötödik terem anyagát. Ennek az 1914-ig használt Magirus gyártmányú szernek 16 lóerős kéthengeres, villamos mágneses gyújtási Wartburg motorja (legnagyobb vonulási sebessége 22 km/óra) és 500 l/p teljesítményű dugattyús szivattyúja volt. Még jó néhány lovas kocsira jellemző szerelvény volt, pl. a lámpái ún. hintőlámpák voltak vonuláskor a tűzoltó kürtös fújta a megkülböztető jelet. A szerrel rossz tapasztalatokat szereztek, gyűjtőberendezése gyakran meghibásodott, a lovas szerek elhagyták, rosszul megoldott hűtése miatt a motor többször túlmelegedett stb. miert 1909-ben Braun gyártmányú villanyautó mobilos gőz-, illetve szénsavas fecskendő vásároltak a fővárosi hivatásos tűzoltóság számára. Ez utóbbiak fényképe ugyancsak ránk maradt. Ránk maradt eredetiben egy olyan kis harang is, mint amilyen a utóbb említett fecskendőkön is a szerparancsnok kezéigényben volt. Éles hangjával segítette vonuláskor az út szabadrá tétele. A kiállított példányt a látogatók meg is szólaltathatják.

A Rag szivattyú metszete képviseli a dugattyústól a centrifugális vezető átmenet szivattyútípusokat. Az 1914-ben beszerzett Daimler gépjárműfecskendőbe ilyen körfongó szivattyút építettek be. Nagy előnye volt, hogy közvetlenül meg lehetett hajtani a robbanómotorral. Jó szívóképeség (önfelszívó volt, ezért külön légtelítőt nem is kellett hozzá) azonban — kopás miatt — idővel elvesztette.

(Folytatjuk)

Önkénteseink életéből

Új rovatot kívánunk indítani a címmel összhangban. Szeretnénk számot adni az önkéntes és a vállalati tűzoltók munkájáról, hétköznapi gondjairól. Kérjük segítségüket, legyenek útikalauzaink: értesítsék szerkesztőségünket; hová menjünk, miről írjunk? Mint azt a bárándiak tették, akik felkerestek bennünket és az alábbi riportra hívtak meg.

A Hajdú-Bihar megyei Bárándon több évtizede működik igen eredményesen a tűzoltó-egyesület. Nők, férfiak számtalan első helyezést értek el a járási és megyei versenyeken. Több ízben országos versenyek első díját is megnyerték. Férfirajuk 1977-ben kijutott az olaszországi Trentóban megrendezett nemzetközi versenyre és 19 nemzet tűzoltórajaja között a harmadik helyezéért járó díjat kapta.

Magas fokú szakmai felkészültségük mellett a közelmúltban példás emberbaráti tettükről is hírt kaptunk.

A község szélén, udvar végében, apró házban lakik idős nevelőanyjával *Takács József*. Szerencsétlen betegség támadta meg sok éve a lábát, egyre nehezebb számára a járás. Pedig még csak 33 éves. Miközben házuk felé igyekezünk a fagy-szaggatta, eső-, hóáztatta utcában, *Deli Antallal*, a község önkéntestűzoltó-egyesületének parancsnokával, róla beszélgettünk.

— Egy-két éve még fel-feljárt hozzánk a fiú — emlékezett a parancsnok — klubdelutánokra, sakkozni, beszélgetni a tűzoltókkal. Gyakori vendég volt régebben még versenyein is. Nem csoda, hiszen édesapja — meghalt már szegény — is önkéntes volt, az egyesület egyik alapítója. Azután, ahogy múltak a hetek,

Egy hónapig dolgoztak a kocsin a raj tagjai

hónapok, egyre ritkábban láttuk a Jóskát. Hiába vártuk. Nem tudott jönni.

Sokáig gondolkodtunk, hogyan segíthetnénk rajta legjobban. Megszerveztük, hogy ebédet, vacsorát hordunk neki. Mindig többen jelentkeztek, mint ahányra szükség lett volna. Próbáltuk kerékpáron hozni-vinni őt egy-egy rendezvényre, de nagyon nehézkesen ment. Fájt nagyon, hogy tehetetlenek vagyunk, hiszen tudtuk, neki is hiányzik a közösség, s azt is, milyen boldogan jönne, ha tehetné! Tavaly azután — már nem tudjuk, kié is volt az ötlet —, megszületett a megoldás. Összefogtunk a műhelybeliekkel, s belekezdünk a munkába. Belellett egy hónapba is, mire a lehető legkényelmesebbé alakítottuk a háromkerekes kocsit. Elkészült, szétcséztük. Megint kialakult, megint átszereltük. Próbálgattuk sokáig, míg végre november 7-én elvittük a Jóskának.

S innen már beszéljen ő.

— Emlékszem még, amikor feljártam a fiúhoz, mennyi jó programot szerveztek. Sokat voltam velük, otthon éreztem magam náluk. Mostanában csak itthon üldögélek, nem sok az amit végezhetek. A mamí megtesz mindent, a lányok és a fiúk pedig most is gyakran meglátogatnak. Ételt, italt hoznak rendszeresen. A kocsit már próbálgatom, egyre jobban megy a hajtása, de azért nem könnyű az még. Van azonban idő, hiszen amíg ilyen hideg és sár-jég van, úgyse nagyon lehet kimozdulni. Majd, ha jön a tavasz!

Földesi István hdgy., a helyettes és Deli Antal szds., a parancsnok

Akkor aztán újra feljárom a klubba, s megint visszatérnek a szép delutánok.

Búcsúzás után visszafelé sétáltunk a kátyúval szabdaltnál. Hosszú csend után szólat meg Deli Antal:

— Már megbeszéltük a fiúkkal, hogy amint a fagy engedi betonlejárót építünk a Jóskának, amin könnyen ki-be járhat a házból, udvarból. A járdát pedig egész a házukig vezetjük. Hogy jövő télen ne várjuk hiába a klubban.

Tűzoltók, önkéntesek élnek, dolgoznak Bárándon. Tűzoltók, akik akkor segítenek, amikor baj van, s nemcsak másokon, de egymáson is. Az, hogy most *Takács József*en segítettek, a legékebb bizonyítéka annak, hogy maguk közé valóznak, társnak, barátának érzik őt. A legtöbb pedig, amit kapott: tartozik valahova...

Tátrai Mihály

Fotó: Kútvolgyi Mihály

Nehéz a kocsit nélküli

Már egészen jól megy a hajtása

AZ ILLETÉKEKRŐL SZÓLÓ JOGSZABÁLYOK MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A Könyvüipari Minisztérium Ipszervezési Osztálya 1975-ben szervezte meg a felügyeleti vállalatok tűzvédelmi munkájának továbbfejlesztése és ellenőrzése céljából az instruktori csoportot. A 20—22 fős csoport olyan tűzvédelmi főfelügyelőkkel áll, akik több éves szakmai gyakorlattal rendelkeznek és a munkát kedvvel, felelősségérzettel végzik.

Az illetékeknek jelentős szerepük van a gazdasági élet iránításában, valamint az állampolgárok vagyoni és vagyoni jellegű viszonyainak szabályozásában.

Alapvető illetékjogszabályunkat — a 11/1966. (VI. 29.) PM számú rendelet, közismertebb nevén az *illeték kódexet* — a múlt év végén módosította utóljára az 53/1979. (XII. 15.) PM számú rendelet. A változás két területet érint elsődlegesen. Könnyíteni kíván a lakóházépítők anyagi terhein, illetőleg az ügyintézését egyszerűsíti a hagyatéki eljárás illetékezésénél.

Az utóbbi években olyan megoldásra váró feladatok jelentkeztek, mint pl.:

— a nagyobb könnyüipari gyárakban korábban állami tűzoltó instruktorok tartottak folyamatos ellenőrzést, mely munka nagyrészt megszűnt;

— a megjelent 4/1974. BM sz. rendelet alapján tovább csökkent az állami tűzoltóság részéről a vállalatok ellenőrzése;

— a társadalmisítás továbbfejlesztése.

A csoport szervezésének ötlete már kezdetben is elismerést érdemlő, mindenképpen célszerű vállalkozás volt. Az ellenőrző munka csökkenésének ellensúlyozása érdekében a csoport tapasztalatait felhasználva javaslattevési és véleményezési lehetőséget biztosítottak számukra. A szervezők ezzel a korszerű irányítás kívánalmait is igyekeztek kielégíteni.

Egy csoport eredményes működésének legfontosabb alapkövetelménye a helyes munkastílus kialakítása. A szervezők erre külön hangsúlyt helyeztek, és a munkastílus fő irányvonalaként a következőket határozták meg: a revizori szemlélet mellőzésével a bizalom legkörüre való törekvés; az egész ellenőrző munkában a segítőkészség érzékeltetése; a hiányosságok feltárása mellett a nélkülözhetetlen, érdem szerinti elismerés kifejezése.

Tapasztalataink szerint azok az instruktorok követték helyesen az említett irányvonalat, akik az ellenőrzöttnek szerepet adtak, bevonták a vizsgálatba, segítségét igényelték tőle.

Nemcsak a munka bírálatát és a mindenáron való hibafeltárást éreztették, hanem a feltárással párhuzamosan a megoldáskeresést, a legfontosabb feladatokra való figyelemráirányítás szükségességét tartották szem előtt.

A csoport tagjainak nagyobb részben sikerült ezt elérni. Évente a 114 felügyeleti vállalat közül — Könyvüipari Minisztérium ellenőrző munkáján felül — 36—40 vállalatnál történik sikeres ellenőrzés. Az ellenőrzésről részletes összefoglaló jelentés készül, melyet egyeztetés után megkapnak a vállalatok vezetői. Több vállalatnál meghonosodott az instruktori összefoglaló jelentés vállalati realizálása, amelyben részt vesznek a vállalatvezetők mellett az illetékes tűzvédelmi hatóság, a politikai és társadalmi szervek képviselői is. Ezek hasznosnak bizonyultak mind a vállalati tűzvédelmi helyzet megszilárdítása, mind a jövőre vonatkozó feladatok meghatározása szempontjából.

A kezdeti nehézségeket leküzdve az utóbbi 2—3 évben egyre gyakrabban tapasztalható, hogy az ellenőrzött vállalatok felismerik e tevékenység hasznosságát, és többben igénylik az instruktor még gyakoribb megjelenését, segítségét.

Az instruktori csoport működtetése célszerűnek tűnik azért is, mert tagjai között lehetőség adódik a szakmai tapasztalatok bővítésére, átadására, jó emberi kapcsolatok kialakítására. Munkájuk így nagyban elősegíti a könnyüipar tűzvédelmi helyzetének javítását.

Béres Kálmán

Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár
tűzvédelmi főfelügyelője,
a KIM instruktora

RÖVIDEN AZ ÚJ JOGSZABÁLYOK LÉNYEGÉRŐL

A *visszterhes ingatlan vagyonátruházási illeték általános kulcsát* a 11/1966. (VI. 29.) PM számú rendelet 17%-ban határozza meg. Ez alól tett kivételt az új jogszabály azzal, hogy a lakástulajdonnak vagy ilyen tulajdoni hányadnak tanácsbírlakás bérleti joga megszerzése ellenében történő átruházása esetén az illetékkulcsot 7%-ra mérsékelte. Az illeték alapja ebben az esetben a lakástulajdon (tulajdoni hányad) forgalmi értéke. Ha a vevő a lakástulajdoni ügy vásárolja meg, hogy azt OTP vagy vállalati kölcsön terhelje és ennek a kölcsönnek a törlesztését magára vállalja, akkor ezt az összeget a lakás forgalmi értékéből le kell vonni. Ugyancsak levonandó a vevőt megillető szociálpolitikai kedvezmény összege is.

Kibővítette a rendelet az *ajándékozási illeték fizetése alóli mentesség* körét. A jövőben nem kell ajándékozási illetéket fizetni a lakóházépítés céljára történő telekajándékozás esetében. Az illetékmentesség feltétele, hogy az építkezést az ajándékozási szerződés illetékezésére történt bemutatásától számított három éven belül befejezzék. Hasonló illetékmentesség áll fenn a *visszterhes vagyonátruházási illeték fizetése* tekintetében is. Itt is az a feltétel, hogy a szerződő felek a telektulajdon átruházásáról készült szerződés illetékkiszabására való bemutatásától számított három éven belül az építkezést befejezzék.

Közös szabály, hogy mind az ajándékozási szerződést, mind a visszterhes vagyonátruházási szerződést a megkötésétől számított harminc napon belül kell illetékkiszabásra bemutatni. A lakóház felépítését mindkét esetben a használatbavételi engedélynek az illetékhivatalnál történő bemutatásával kell igazolni. Ennek határideje az illetékkiszabásra való bemutatástól számított három év és tizenöt nap. (Például: ha az 1980. március 1-én kötött adásvételi szerződést 1980. március 31-én mutatják be illetékezésre, akkor a használatbavételi engedélyt legkésőbb 1983. április 15-ig kell az illetékhivatalnál bemutatni.)

A rendelet változtatott a *hagyatéki eljárás illetékének megfizetési módján* és az *illetékmentesség mértékén* is.

A hagyatéki eljárás illetékét — ha öröklési illetéket is szabnak ki — együttesen, pénzben kell megfizetni. E rendelkezés alól a jogszabály két esetben tesz kivételt:

— ha hagyatéki bizonyítvány kiállítására van szükség, akkor a hagyatéki eljárás megindítását kérő fél 100 forint illetéket köteles leróni,

— ha a hagyatéki eljárás megszüntetését a felek egyezően kérik, akkor az első tárgyalásért 100, az ezt követő tárgyalásokért pedig 50—50 forint illetéket kell leróni.

A *hagyatéki eljárás* eddig akkor volt *illetékmentes*, ha a hagyaték teljes értéke az 1000 forintot nem haladta meg. A jogszabály ezt az értékhatárt jelentős mértékben megnövelte, mert ezután ha az egy örökösnek jutó örökség teljes értéke nem haladja meg az 5000 forintot és az örökség mentes az öröklési illeték alól, akkor a hagyatéki eljárásért nem kell illetéket fizetni.

A jogszabály 1980. január 1-étől lépett hatályba és rendelkezéseit az ezt követően kezdeményezett eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Joó Bálint
tű. fhdgy.

KEDVES OLVASÓINK!

Januári számunkban indult új rovatunk célja, hogy tájékoztatást adjon azokról a megjelenő új jogszabályokról, amelyek az állampolgárok szélesebb körét érintik. E rovatban szeretnénk a jövőben választ adni olvasóink olyan jogi kérdéseire, amelyek közérdeklődésre tarthatnak számot. Várjuk leveleiket.

(Szerkesztőség)

a megrendeléseknek és az 1980. évi igénybejelentéseknek megfelelően — a lehetőségekhez mérten — folyamatosan biztosítja az önkéntes- és vállalati tűzoltó-egyenruházatokat, rendfokozati jelzéseket és jelvényeket.

**ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-EGYESÜLETEK,
VÁLLALATI TŰZOLTÓSÁGOK,**

G E M I

Az egyenruházati ellátást országosan a következők szerint biztosítjuk:

1. A készletek nagyobb részét **Budapesten, a VIII., Krúdy Gyula utca 3. szám helyett a VI., Bajcsy-Zsilinszky út 5–7. szám alatti Munkaruházati Kiskereskedelmi Boltunkban** hozzuk forgalomba (Tel.: 427-124)

2. A megrendelt egyenruházatok, rendfokozati jelzések és jelvények az aálbbi területi munkaruházati boltoktól – kiértécsítés alapján – vehetők át:

Budapest, Bács, Békés, Csongrád, Fejér, Pest és Komárom megyék területén működő önkéntes és vállalati tűzoltóságok:

BUDAPEST VI., Bajcsy-Zsilinszky út 5–7. Telefon: 427-124.

a többi megye területén működő önkéntes és vállalati tűzoltóságok az illetékcscségük szerint:

AJKA, Frankel Leó u. 10.	tel.: 11-731	SALGÓTARJÁN, Arany J. u. 7.	tel.: 28-45
DEBRECEN, Hatvan u. 67.	tel.: 52 10-715	SZEKSZÁRD, Kölcsey ltp. 15.	tel.: 74 12-848
EGER, Síp köz 2.	tel.: 36 12-678	SZOLNOK, Beloiannisz u. 16.	tel.: 56 13-157
GYÖR, Köztelek u. 7.	–	SZOMBATHELY, Köztársaság tér 20.	tel.: 94 14-291
KAPOSVÁR, Ady E. u. 10.	tel.: 82 13-254	TAPOLCA, Deák F. u. 10.	tel.: 490
KESZTHELY, Vörös Hadsereg u. 3.	tel.: 11-492	VÁC, Csikós József u. 2.	tel.: 11-760
MISKOLC, Bajcsy-Zs. u. 25.	tel.: 46 35-737	VESZPRÉM, Wartha V. u. „ÜZLETHÁZ” t.	80 11-747
NYIREGYHÁZA, Jókai tér 4.	tel.: 42 10-380	ZALAEGRSZEG, Rákóczi u. 1.	tel.: 92 12-457
PÉCS, Szabadság u. 8.	tel.: 72 12-440		

A fenti Munkaruházati Kiskereskedelmi Boltokban tűzoltó rendfokozati jelzések, jelvények, sapkák, ingek, nyakkendők stb. megrendelés nélkül is kaphatók, vagy közvetlenül igényelhetők az üzletvezetőknél.

FELHÍVJUK az önkéntes és vállalati tűzoltóságok vezetőit, hogy figyeljék az előzetes igénybejelentésükre nem küldött rendeléseket, azok a ü r g ó s s a juttassák ell

Címünk: MUNKARUHÁZATI KERESKEDELMI VÁLLALAT, Budapest VIII., Üllői út 14.

Postacím: Budapest Pf.: 190. Irányítószám: 1368.

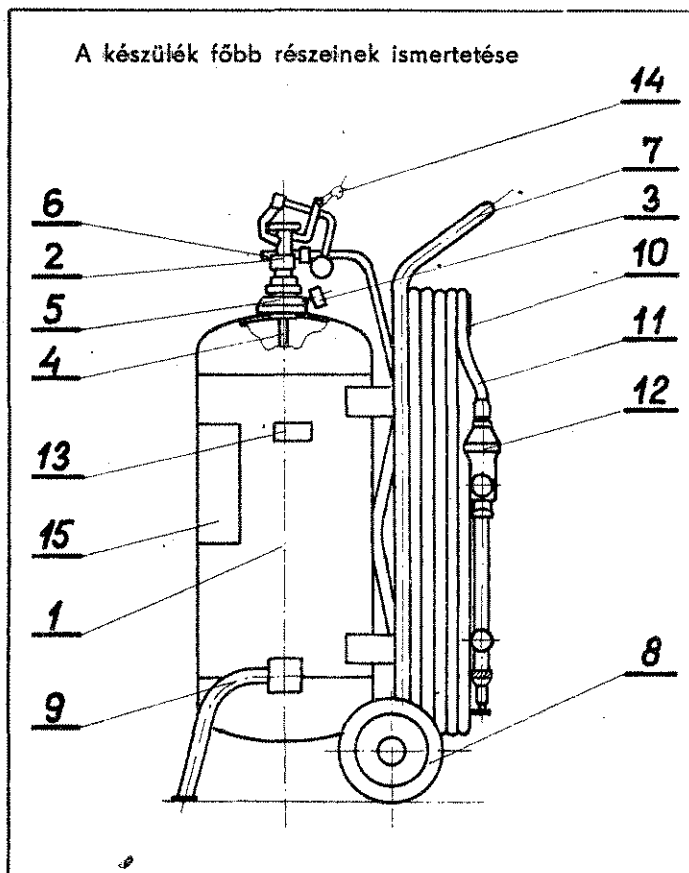
Telefon: 344-588, 142-667 Telex: 22-6461.

(X)

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

tűzoltókészülék tűzvédelem

1	Oltóanyagtartály	9	Támasztóláb
2	Gyorsnyitó-szelep	10	Tömlőtartó
3	Nyomásmérő	11	Tömlő
4	Felszállító cső	12	Oltópisztoly
5	Nyakrész	13	Adattábla
6	Hasadótarcsa	14	Fémlemezár
7	Tárganca	15	Matrica
8	Tárganca kerék		

ELZETT MŰVEK új gyártmánya: AZ 50 kg-os BCF HALONNAL OLTÓ KÉSZÜLEK.

A korszerű termelés villamos rendszereiben a tűzkezelés veszélye, ha csökkent mértékben is, de fennáll.

A villamos berendezések tűzének oltásánál főként az elektronikus rendszereknél a tűzoltási műveletek gyors, eredményes végrehajtása, valamint a járulékos károk elérhető legkisebb értékre szorítása alapvető követelmény.

Szakember, gondos felkészülést és szakavatott bevetést feltételezve, ezeknek a követelményeknek kielégítése az 50 kg-os BCF halonnal oltó készülékekkel elérhető.

Villamos rendszerek (villamos automatikák, vezérlő rendszerek, számítógépek stb.) tűzvédelmének megszervezésénél vegyék figyelembe az 50 kg-os BCF halonnal oltó, valamint a 20 kg-os széndioxiddal oltó készülékeinket.

Az 50 kg-os BCF halonnal oltó készülékek a fentiekén kívül igen eredményesen használhatók még: kőolajipari termékek, szerves oldószerek, festékek stb., tűzveszélyes anyagok tűzének oltására is.

Az 50 kg-os BCF halonnal oltó készülékek szállítására szóló megrendeléseket kérjük alábbi címünkre eljuttatni: ELZETT MŰVEK Kereskedelmi Igazgatóság, Madarász Viktor u. 5/a.

Irányítószám: 1396, Postafiók: 461.

Részletes tájékoztatást a TŰZVÉDELEM 1980. márciusi száma, valamint Fábian Sándor műszaki osztályvezető ad. Telefon: 200-557, 409-590, 409-735.

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

ELLÁTÁS

A belügyminiszter 4/1974. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

BESZERZÉS

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MUÁRT, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

MINŐSÉG

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. Az előző években jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és poli-propilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolozott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 12 at. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolozott tömlő.

Készletléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készletléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készletléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapszekrényben, amely lehetővé teszi állapot védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állapotát.

A készletléti tartaléka: az alkalmasszerű pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készletléti helyek (készletléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készletléti tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csípés, szúrás, kitérőszülés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Sugárkárosodás: a tömlő anyagát károsító sugarak (napsugár és kozmikus sugarak) hatása.

Hő okozta károsodás: a 24 °C hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Biológiai károsodás: a tömlő állapotát károsan befolyásoló mikroorganizmusok károsító hatása.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Karbantartás: mosás, szárítás, áttekerés, szellőztetés és a tömlőn végzett egyéb hasonló jellegű munkálatok gyűjtőneve.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton vízsugárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Áttekerés: a tekerés irányának olyan megváltoztatása (a spirál irányának olyan megfordítása), hogy a tekerés külső és belső felülete helyet cseréljen.

Nyomáspróba: a gyártással kapcsolatos, valamint a használat (bevetés) utáni szilárdság-ellenőrzés víznyomással, próbanyomás érteken.

Repesztőszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánca vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánca- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

Tömlőkapocs: a tömlőknek egymáshoz és a tömlőszerelvényekhez történő gyors, szilárd és tömített kapcsolására szolgáló eszköz (MSZ 1057/1-78.).

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése: a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanágát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

A nyomótömlők készletben tartása, időszaki ellenőrzése és karbantartása.

Csak kifogástalan állapotban levő és a tömlőkapocsra szilárdan reáerősített, hibátlan tömítőgyűrűvel felszerelt, nyomáspróbázott vagy ezt tanúsító műbizonylattal ellátott tömlőt szabad készletben helyezni. A tűzcsapszekrényben elhelyezett készletléti tömlők állapotát, szükség szerint, de negyedévenként legalább egyszer szemrevételezéssel kell ellenőrizni.

Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű készletléti és tartaléki tömlők legalább 5 évenként időszaki ellenőrzést és időszaki karbantartást igényelnek. Az időszaki ellenőrzés alkalmával a szükséges karbantartási munkálatokat is el kell végezni. Az időszaki ellenőrzés feladatai: a nyomáspróba, a szemrevételezés állagállapot-ellenőrzés, a tömítőgyűrűk (tömítőgumi) szükség szerinti cseréje, a mosás és szárítás, valamint az áttekerés. Az időszaki karbantartás alkalmával a tömlők állapotát szemrevételezéssel kell ellenőrizni, majd szárazon tisztítani (leporolás, átkéfézés) és áttekerés. Az időszaki karbantartást 2 évenként célszerű elvégezni. Minden bevetés (használat) után a nyomótömlőkről az időszaki ellenőrzésre meghatározott műveleteket el kell végezni. Gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt, de kíméletes használat meghosszabbítja, a tartósan, esetleg több évig való mozdíthatatlan hagyásuk viszont megrövidíti a gumizott poliészter tömlők élettartamát. Ez a jelenség a gumi-textil szerkezetek sajgatos víz-, levegőhelyzet és állapotváltozás igényével magyarázható. A huzamosan mozdíthatlan állapotban, túl száraz vagy túl fűtött helyiségben történő tartós tárolás esetén a gumilélek élek menti kirepedése és a tömlőszövet elszíneződése tapasztalható. A karbantartási munkálatok nem igényelnek célszerszámot vagy különösebb előkészületet. Ennek ellenére célszerű, ha szakállalat végzi el őket. A munkához puha kefe és tiszta padozat szükséges. Készletben, illetve készletléti tartalékaiként csak feltétlenül üzembiztos nyomótömlő tartható. A készletléti követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13				14					15		
16			17	18				19	20		21
22		23		24		25		26			27
28			29		30			31			32
		33		34			35		36		
37						38				39	
		40			41			42		43	
44	45				46	47		48			49
50		51		52							53
54			55		56					57	
					58			59			60

1. FELSZABADULÁSUNK 35. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL GÁBOR ÁNDOR EGYIK VERSEBŐL IDEZÜNK KÉT SORT (folyt.: függ. 13.). 13. Házi szárnyas. 14. Erre a helyre. 15. Nagyon szükséges. 16. Európai nép. 17. Nem mindig verskellék. 19. Legmagasabb tudományos szervünk (röv.). 21. Izomkötő. 22. Majdnem édes! 24. Rendelés érvénytelenítése. 27. Vonatkozó névmás. 28. Balti nép. 30. Előadó röv. 31. Ék! 32. Kiskutya. 33. A FÜGGŐLEGES 13. FOLYTATÁSA (folyt.: pontozott kockákban). 37. Tojásból kel ki. 38. Vissza: pipázik. 39. Nem esik tovább. 40. Személyes névmás. 43. Halfajta. 44. Azonosak. 46. Nagyon keres. 49. Négy lábú. 50. Szovjet vadászgéptípus. 52. Eszeget. 53. Az összeadás szava. 54. Megszóllítás. 56. Nótám. 57. Zola-regényalak. 58. Stannum. 59. Személyes névmás. 60. Kívül.

1. Buenos... 3. Gázfajta röv. 4. Hajórész. 5. Nép. 6. Nagy építészünk nevének kezdőbetűi. 7. Kivégző eszköz. 8. Középen tedd! 9. Kikapcsolja a tv-t (két szó). 10. Lak betűi. 11. Tiltószó. 12. Lány-név. 13. A VÍZSZINTES 1. FOLYTATÁSA (folyt.: vízsz. 33.). 18.

Szintén. 20. Balaton. 23. Zeneműforma. 25. Hal is van ilyen. 26. Az egészből egy darab. 27. Balkáni nép. 29. Író, humorista, utónevének kezdőbetűjével (ék. fe.). 32. Üvegfajta. 34. Alá. 35. Bútor. 36. Azonosak. 41. Nem simán haladó. 42. Egészen kis rész megjelölése. 45. Zokogott. 47. ... Bator. 48. Ebben a korban élünk. 49. Alul. 51. Aga betűi. 53. E napi. 55. Minisztertanács. 57. Neki azonos hangzó. Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 13., vízsz. 33.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót: a vízsz. 33. folytatása, a versidézet befejezése (hiányzó betű: J).

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. április 25.

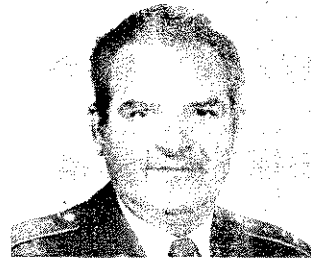
K. I.

A második számban megjelent keresztrejtvény megfejtése a következő: A GAZDASÁGI ÉPÍTŐMUNKÁ FELADATAI; ÉLETSZINVONAL; ÉLETKÖRÜLMÉNYEK ES.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: SZOCIÁLPOLITIKA.

Könyvtalványt nyertek: Farkas István, Záhony; Kövesdy László, Budapest; dr. Németh József, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

KÁTAI LAJOS
tű. ftórm.
1935—1980

Rövid szenvedés után elhunyt a fővárosi XXII. kerületi tűzoltó-parancsnokság szerparancsnoka.

1953-tól teljesített hivatásos szolgálatot. Példásan állt helyt minden időkből, megszámlálhatatlan tűz- és káresetnél mentett önfeláldozóan.

Munkájáért több ízben részesült kitüntetésben, jutalomban.

Nagyszerű emberi tulajdonsága még sokáig példaképe marad a parancsnokság dolgozóinak.

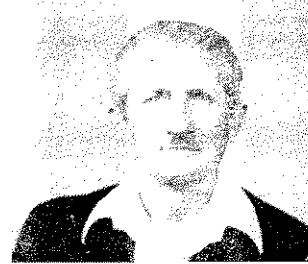
SÁNDOR JÓZSEF
tű. ftórm.
1929—1980

A jászberényi városi és járási tűzoltó-parancsnokság híradósa tragikus hirtelenséggel elhunyt.

1955-től teljesített tűzoltói szolgálatot.

Munkáját mindvégig példamutatóan végezte, melyért több esetben részesült kitüntetésben, jutalmazásban.

A pusztaomonostori községi temetőben vettek tőle végső búcsút mély részvétellel hozzátartozói, munkatársai.

OHANYAL MIHÁLY
önk. tű. szds.
1926—1979

Az ecséri önkéntestűzoltó-egyesület parancsnokhelyettese hosszan tartó betegség után elhunyt.

1940-től volt az egyesület tagja. Kimagasló eredményeket ért el és sokat tett a község tűzvédelméért.

Munkássága idején a tűzoltó-nemzedékek egész sorát nevelte fel. A község lakói szerették, tisztelték.

Mély részvétellel vettek tőle végső búcsút családja, hozzátartozói, barátai, a járási és a községi tűzoltó-egyesület tagjai, a községi tanács és a pártszervezet munkatársai.

DEMETER FLÓRIÁN
váll. tű. tórm.
1925—1979

A szolnoki Ganz Villamosági Művek vállalatitűzoltó-szakasz rajparancsnoka autóbaleset következtében életét veszítette.

Demeter elvtárs sokat tett a vállalat tűzvédelméért. Munkájáért több alkalommal részesült elismerésben, kitüntetésben. Személyében értékes munkatársat és jó tűzoltót veszített el a község.

Családtagjai, barátai, munkatársai, vezetői és a vállalat tűzoltói mély részvétellel vettek tőle végső búcsút a szolnoki temetőben.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számilatszám: 235-90 151-1108
80.2543/2-03 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Ft.: 314

A keresztrejtvényt fejtik a kisújszállási Faipari Vállalat dolgozói

A „néma” filmhez megfelelő szöveget kellett írni

Gulyás László, a vetélkedő játékvezetője

A villámkérdésekre azonnal kellett válaszolni

Ki mit tud a tűzoltó készülékekről?

Mindenki nyertes lett!

Közel 1300-an vettek részt azon a tűz- és munkavédelmi vetélkedősorozaton, amelyet az MSZMP XII. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából hirdetett meg a Kisújszállási Faipari Vállalat és a Karcag városi tűzoltó-parancsnokság.

A benevezett tizenhat vállalatnál először 320 szocialista brigád tagjai mértek össze tudásukat, a legjobbak jutottak tovább a városi vetélkedőre.

A karcagi Ifjúsági Házban négy-négy vállalat csapata képviselte Karcagot és Kisújszállást a területi döntőn, január 23-án.

A négyfős csapatok elsőként keresztrejtvényt fejtettek (az elrejtett szavak a tűz-, illetve munkavédelemmel voltak kapcsolatosak, majd a tűzoltó készülékek helyes használatát kellett bemutatni. A jó válaszokat magas pontszámmal jutalmazta a zsüri.

Filmvetítés következett – hangosítás nélkül. A tűzvédelmi oktatófilmek helyes „szinkron” szövegét írásban kellett megadni.

A munkavédelmi villámkérdésekre az azonnali jó válaszok jelentettek jó pontokat. Ugyanúgy kellett a lakóházak tűzvédelmével is tisztában lenni.

Ki ismeri jobban a tűz- és munkavédelmi táblákat? A helyes megfejtésért 30 pontot szerezhettek.

A pontok összesítésekor így alakult a végeredmény:

- I. KÁTISZ, Karcag 96 p.
- II. METEFÉM, Kisújszállás 94 p.
- III. Falpari Váll., Kisújszállás 87 p.
- IV. Agyagipari Váll., Karcag 86 p.
- V. Vas-, Fa- és Építőipari Szöv., Kisújszállás 81 p.
- VI. Mezőgép Váll., Kisújszállás 81 p.
- VII. Üvegyár, Karcag 68 p.
- VIII. SZIM, Karcag 61 p.

Kútövölgyi Mihály
képriportja

Értékel a zsüri

A győztes csapat

Tarjánai István tű. fhfgy., városi parancsnok mondott köszönetet a részvételért

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXII. évf. 4. sz. 1980. április

ÉV FORDULÓ JEGYÉBEN

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából kitüntetési ünnepséget rendeztek a Belügyminisztériumban. Eredményes munkája elismeréseként – a belügyminiszter előterjesztésére – a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Vörös Csillag Érdemrend kitüntetést adományozta 11 belügyi dolgozónak. A Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetést 24-en kapták meg, közöttük Lengyel Rudolf és Merk József t. alez., valamint Nagy Zsolt t. őrgy.

A belügyminiszter a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatával 11, a Közbiztonsági Érem, illetve a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával 6, a Kiváló Munkáért jelvényrel pedig 5 belügyi dolgozót tüntetett ki. Többen részesültek dícséretben és jutalomban.

Az elismeréseket Benkei András, az MSZMP KB tagja, belügyminiszter adta át.

Az ünnepségen jelen volt Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára, valamint Gál Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője.

A Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokságán is ünnepséget rendeztek az évforduló alkalmából. Az ünnepségen megjelent és az elnökségben foglalt helyet Lev Karpovics Boriszjuk, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport tűzvédelmi vezetője, dr. Sulyán János, a BM PB politikai munkatársa dr. Gunde Ákos, a BM II-es PB titkára és Grimela Sándor r. ezds a BM ORFK közbiztonsági és közlekedési csoportfőnök-helyettese.

Az évforduló alkalmából Varga Károly t. ezds, országos parancsnok kitüntetéseket, dicséreteket, jutalmakat, többeknek pedig előléptetést nyújtott át.

Benkei András belügyminiszter átadja a magas kitüntetést Lengyel Rudolf t. alez., megyei parancsnoknak

A BM TOP ünnepségének elnöksége

Solnai József t. őrtöm. a Tűzbiztonsági Érem arany fokozata kitüntetésben részesült

A kitüntetettek

Kitüntetett tűzoltók a pohárköszöntőt hallgatják

Rideg Sándor önk. t. szds. a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát veszi át

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének

ELVTÁRSAKI!

Rendőrök, határőrök, tűzoltók, tisztetek, tiszthelyettesek, zászlósok, tisztek, tábornokok!

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulóját ünnepeljük. Három és fél évtizeddel ezelőtt a Szovjetuniónak a német fasizmus felett aratott világtörténelmi győzelme eredményeként népünk felszabadult a hitleri megszállók és magyar kiszolgálók uralma alól.

Az évforduló alkalmából soha el nem múló hálával és tisztelettel emlékezünk a Szovjetunió Kommunista Pártja vezette szovjet népre, a dicsőséges szovjet hadsereg katonáira és mindazokra a szovjet hősökre, akik életüket áldozták hazánk felszabadításáért. A dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadító győzelme kedvező feltételeket teremtett a volt uralkodó osztályok hatalmának szétfűzéséhez, hazánk demokratikus fejlődéséhez, a népi demokratikus állam megteremtéséhez.

A felszabadulás időpontjában a kommunista párt volt az az erő, amely programot adott az ország újjáépítéséhez, a magyar társadalom forradalmi átalakításához. E program megvalósítása során a reakciós erők elleni küzdelemben felszámoltuk a nagybirtokrendszert, államosítottuk a bankokat, köztulajdonba vettük a gyárakat. Az osztályellenséggel vívott harcban összekovácsolódott és megszilárdult a magyar munkásosztály politikai egysége. Létrejött 1948-ban az egységes forradalmi marxista-leninista párt, amelynek vezetésével a munkásosztály – szövetségben a dolgozó parasztsággal – a hatalom birtokosa lett. Mindez lehetővé tette társadalmi és gazdasági berendezkedésünk szocialista alapokra helyezését, népünk életének gyökeres átalakítását. Elért eredményeink elválaszthatatlanok a Szovjetunióval és a testvéri szocialista országokkal kialakított politikai, gazdasági és kulturális együttműködéstől, a Szovjetunió internacionalista segítségétől.

Szocialista építőmunkánk fejlődése azonban nem volt egyenletes. A szektás, dogmatikus hibák és a revizionista áruslás, a nemzetközi imperializmus, valamint a belső osztályellenség tevékenységének következményeként 1956 októberében veszélybe került a munkáshatalom. A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány kérésére nyújtott szovjet fegyveres segítséggel felszámoltuk az ellenforradalom erőit, s az újjászervezett párt vezetésével biztosítottuk a gyors konszolidációt, az építőmunka folytatását.

ELVTÁRSAKI!

Hazánk fejlődése közel negyedszázada töretlen. Népünk a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével történelmi jelentőségű eredményeket ért el. A munkásosztály, a dolgozó nép hatalma szilárd. Uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, leraktuk a szocializmus alapjait. Jelentős eredmények születtek a gazdasági és a kulturális építőmunkában, s számottevően emelkedett a dolgozó nép életszínvonala. Szélesedik és erősödik a szocialista demokrácia. Kibontakoztak a nép alkotó erői, a munkások, a szocialista mezőgazdaság dolgozói, az értelmiségiek és más dolgozó rétegek szocialista nemzeti egységben építik a fejlett szocialista társadalmat. A Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusán meghatározott társadalmi, gazdasági és kulturális feladatok lelkesítő programot adnak. Népünk magáénak vallja és tevékenységével támogatja a célkitűzések megvalósítását. A munkásosztály, a szocialista mezőgazdaság dolgozói, az értelmiség és a társadalom más rétegei képesek és készek a párt által kitűzött célok, feladatok megoldására.

ELVTÁRSAKI!

Népünk a felszabadulás óta békében él és dolgozik. A Szovjetunió, a szocialista országok, a békéért és a társadalmi haladáért küzdő erők az imperialistákra kényszerítették a békés egymás mellett élés politikáját.

Hazánk a Varsói Szerződés és a KGST tagjaként tevékenyen kiveszi részét a nemzetközi feszültség enyhítéséért, a népek közötti barátság és együttműködés elmélyítéséért folytatott világméretű harcból.

Az Amerikai Egyesült Államok kormánya és uralkodó körei imperialista terveiknek megfelelően a béke, az enyhülés, az együttműködés útjáról ismét a hidegháborúba akarják taszítani a világot. Az amerikai kormány a leszerelés, a népek közötti barátság,

a mindkét félnek előnyös gazdasági együttműködés helyett a fegyverkezés, a háborús uszítás, a gazdasági kapcsolatok lerombolásának útját tette hivatalos politikájává.

A világ népei azonban megtanulták megbecsülni a békét, az államok közötti normalizált viszonyokat, a gazdasági és a kulturális együttműködést, és készek ezért harcolni is.

Az imperialista hatalmak tervei a jövőben is kudarcra vannak ítélve. A Szovjetunió és a szocialista országok politikai, gazdasági és katonai ereje, felkészültsége legyőzhetetlen akadályt jelent a háborús tervek útjában. A Varsói Szerződésben tömörült szocialista országok az egész világ népeinek érdekében folytatják erőfeszítéseket a világbékét fenyegető veszélyek elhárításáért és a béke megszilárdításáért. A jelenlegi helyzetben hazánk elsőrendű külpolitikai célkitűzése együttműködni a testvéri szocialista országokkal, mindenekelőtt a Szovjetunióval, valamint minden haladó, békeszerető erővel, hogy Európa és a világ népei tovább haladassanak előre az enyhülés, a béke és a társadalmi felemelkedés útján.

ELVTÁRSAKI!

A politikai hatalom kivívása és megszilárdítása, az állam- és a közbiztonság megszervezése, biztosítása éles osztályharc közepette ment végbe. E küzdelemnek a felszabadulás első perceitől kezdve részesei voltak azok, akik az Ideiglenes Nemzeti Kormány felhívása nyomán elsőként léptek a demokratikus rendőrség, a születőben levő új rend fegyveres erőinek sorába.

Üntudatos munkások, parasztek választottak azokban az időkben hivatást, a dolgozó nép rendjének szolgálatát és védelmét. Az osztályellenséggel, a bűnözőkkel szemben vívott harcban a párt mindig számíthatott – és számíthat ma is – az állam- és a közbiztonság védelmezőire, az államhatár őreire.

ELVTÁRSAKI!

A Belügyminisztérium dolgozói szilárd elhűséggel, magas fokú hivatástudattal hajtották végre a XI. kongresszus határozatát, biztosították népünk nyugalomát, védtek az állam- és a közbiztonságot, az államhatárt, a társadalmi és a személyi tulajdont. Az MSZMP XII. kongresszusának határozata arra kötelez bennünket, hogy a kommunizmus győzelmébe vetett töretlen hittel erősítsük és védjük a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi rendjét, következetes munkánkkal segítsük a fejlett szocialista társadalom építését. Fokozzuk erőfeszítéseinket az állam- és a közbiztonság erősítése, az államhatár sérthetetlenlése, a társadalmi tulajdon, az állampolgárok és javaik védelme, a szocialista törvényesség további szilárdítása érdekében.

Minden belügyi dolgozóknak: rendőrnek, határőrnek, tűzoltónak egyaránt kötelessége, hogy tovább szilárdítsa dolgozó népünk és testületünk összeforrottságát, hazánk fegyveres erői és testületei együttműködését. Hűséggel a felszabadító Szovjetunióhoz és a proletár internacionalizmus eszméjéhez, erősítse barátságát a testvéri szocialista országok állambiztonsági és belügyi szerveivel.

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulóján meghajtjuk fejünket mártírjaink és hősi halottaink, mindazok előtt, akik életüket áldozták a néphatalom kivívásáért. Az elismerés hangján köszöntjük azokat az elvtársakat, akik felszabadulásunk első napjától a mai napig – esküjükhöz híven – részt vesznek a népi hatalom védelmében, a Belügyminisztérium munkájának szervezésében, szolgálati feladatainak ellátásában.

Nemzeti ünnepünkön köszöntöm a Belügyminisztérium és szervei egész személyi állományát, a belügyi munka önkéntes segítőt. Elismerésemet és köszönetemet fejezem ki eddigi tevékenységükért, helytállásukért.

Éljen a szocialista hazánk, a Magyar Népköztársaság!

Éljen felszabadítónk, a kommunizmust építő szovjet nép!

Éljen és virágozzék a magyar és a szovjet nép, a szocialista országok népei örök és megbonthatatlan internacionalista barátságá!

Éljen a kommunizmus és a béke!

BENKEI ANDRÁS
belügyminiszter

Pártunk iránti közeledés a Belügyminisztériumban

Az MSZMP belügyminisztériumi pártértekezlete március 1-én a Rendőrtiszti Főiskolán tanácskozott. Az MSZMP KB képviselőiben az eseményen részt vett **Huszár István**, a Minisztertanács elnökhelyettese, **Benkei András**, a Központi Bizottság tagja, belügyminiszter és **Gál Ferenc**, a KB közigazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője.

A minisztérium központi állományának párttagságát képviselő mintegy 200 küldött előzetesen megkapta az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának írásos beszámolóját.

A jelentés főbb megállapításai a következők voltak:

A minisztérium kommunistái cselekvően egyetértenek pártunk több mint két évtizede folytatott következetes marxista-leninista politikájával és kéri, hogy a XII. kongresszus erősítse meg annak fő irányvonalát.

A párttagság és a személyi állomány alapvetően megfelelt a növekvő követelményeknek, s a minisztériumban működő párt-, valamint tömegszervezetek fontos szerepet tölthettek be abban, hogy az állomány egésze fegyvelmetten és színvonalanosan hajtotta végre a párt és a kormány által meghatározott feladatokat, a szocialista törvényesség szilárd keretei között biztosította az állam- és közbiztonság védelmét és fenntartását, és eredményesen járult hozzá a fejlett szocialista társadalom építéséhez.

Az elmúlt öt esztendő folyamán pártunk Központi Bizottsága több alkalommal is

elismerte a Belügyminisztérium tevékenységét.

A XI. kongresszus határozataiból a Belügyminisztériumra háruló feladatokat alapos elemző, értékelő és tervező munka után a miniszter elvtárs szervenként és szolgálati áganként szabta meg.

Pártunk következetes marxista-leninista politikája szilárd alapokat és kedvező feltételeket teremtett a feladatok végrehajtásához. E tekintetben is kiemelkedő jelentőségű volt a párt és a kormány folyamatos irányító és ellenőrző tevékenysége.

A központi eihatózás, valamint a Belügyminisztérium jelentései és előterjesztései alapján hozott párt- és kormányhatározatok, illetve döntések biztosították az eredményes belügyi munka feltételeit.

A párt- és a tömegszervezetekkel közösen végzett parancsnoki nevelő és tájékoztató munka hatására tovább szilárdult az állomány pártunk politikája iránti elkötelezettsége.

A kongresszusi határozatok végrehajtása során fejlődött a belügyi szervek együttműködése az igazságügyi és más bűnüldöző szervekkel, a társ fegyveres testületekkel, az állami, gazdasági, valamint társadalmi szervekkel, a lakossággal, a társadalmi erőkkel meg az önkéntes segítőkkel.

A Belügyminisztérium egyes szolgálati ágainak eredményeit és gondjait összegezve a beszámoló kiemelte, hogy a parancsnokok és a pártszervezetek együttes erőfeszítéseinek eredményeként az állomány nemcsak felismerte a szocialista törvényesség politikai jelentőségét, hanem tevékeny

ségével hozzájárult annak gyakorlati megvalósításához.

Feladatellátásának hatékonyabbá tételében további lehetőségeket teremt a munka és a szolgálat szervezés tökéletesítése, munkaszervezési módszerek tudatosabb alkalmazása, a rendelkezésre álló erők eszközeinek rugalmasabb és a szakmai szükségleteket dinamikusabban követő felhasználása, átcsoportosítása.

El kell érni, hogy a vezetők minde esetben időben, megalapozottan, vezetési szintjüknek megfelelően döntsenek szalmi kérdésekben.

Az MSZMP BM Bizottsága úgy értékeli, hogy az irányítása alá tartozó párt- és tömegszervezetek — együttműködve a parancsnokokkal — eredményesen járultak hozzá a Belügyminisztérium szakfeladatainak megoldásához; tisztviselők és tagjaik megértették, hogy pártpolitikai munkájuk eredményessége elsősorban szakm feladataink teljesítésének színvonalán mérhető le.

A Belügyminisztériumra háruló mir bonyolultabb feladatok eredményes végrehajtása céljából azonban — az elért eredményekre alapozva — tovább kell erősíteni a mindennapi munkában a pártszervezetek parancsnokok elvi alapokon való együttműködését, az egyszemélyi parancsnoki felelősség érvényesülését és a kommunisták példamutatását a szakmai feladatok megparancsnok végrehajtásában.

Az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának irányításával a pártszervezetek és tömegszervezetek az elmúlt öt esztendőben következetes irányító, szervező és ellenőrző munkát végeztek a XI. kongresszus és párt vezető szervei által hozott határozatok végrehajtásáért; megkülönböztetett figyelmet fordítottak a káder-, a nő- és a ifjúságpolitikai határozatok végrehajtására is.

A XII. kongresszusra készülve a Belügyminisztériumban dolgozó kommunisták különféle kapcsolatos pártrendezvényeik aktív politikai légkörben, reálisan értékelték eddigi munkájukat.

A napirendek elfogadása után **Kovács György** első titkár fűzött szóbeli kiegészítést az írásban előterjesztett beszámolóhoz. Ebben kiemelte, hogy a Belügyminisztérium központi szervei, az itt működő párt- és tömegszervezetek, a kommunisták és

Az úttörők virággal köszöntik az elnökséget

Úszár István, az MSZMP KB Politikai Bizottságának elismerését tolmácsolta

személyi állomány szorosan együttműködés végrehajtották a XI. kongresszuson és a M-pártértekezleten meghatározott feladatokat.

A XII. kongresszus irányelveiről lezajlott viták és elhangzott állásfoglalások alapján — mondotta — kifejezésre jutott, hogy valamennyi pártfórum és minden kommunista egyértelműen kérte: a XII. kongresszus erősítse meg pártunk politikáinak eddigi fő irányvonalát.

Az első titkár szóbeli kiegészítőjét követő vita során számos felszólalás hangzott. A felszólalók munkaterületük, valamint ártmegebízásuk eredményeit értékelve ritikusan és önkritikusan beszéltek a fejlődést gátló tényezőkről és ezek megszüntetésének szükségességéről. Valamennyien gyötörtetésüket fejezték ki a pártbizottság lötérszűrésével.

Benkei András belügyminiszter felszólalásának bevezető részében, összhangban a eszámoló megállapításaival méltatta, hogy pártunktól és kormányunktól kapott ajánmutatásokat és sokoldalú támogatást asznosítva a Belügyminisztérium azon az ton halad, amelyet a Központi Bizottság 969. november 28-i határozata jelölt ki a számára.

A feladatok végrehajtásában — mondotta — mindenkor nagy segítséget kaptunk ártunk és kormányunk vezetőitől, véleményükkel és állásfoglalásaikkal irányt autattak és újabb lendületet adtak soron avó feladataink végrehajtásához.

A belügyminiszter tájékoztatta az értekezlet résztvevőit azokról a tervszerű és olyamatos intézkedésekről, amelyek az elnűlt időszakban a belügyi munka továbbfejlesztését és korszerűsítését tűzték ki célul.

Hangsúlyozta, hogy a Belügyminisztérium szervei alapvető követelményként artják szem előtt társadalmi rendszerünk nagy vívmányát, a szocialista törvényességet. Szerveinek tevékenysége jól igazodott az állandóan növekvő követelményekhez, hozzájárult a közrend, valamint az állam- és közbiztonság szilárdításához.

Kongresszusi feladattervünk fontos célként jelölte meg, hogy a parancsnokok és a személyi állomány kellő politikai felkészültséggel, magas fokú hivatástudattal és nagy felelősséggel végezze munkáját.

Ersődött és fejlődött a pártszerveknek a felső szintű szakmai döntések előkészítését segítő testületi véleményező és javaslattevő tevékenysége, s ezzel eredménye-

Szavaznak a küldöttek

Kovács György, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkára

sen támogatták a parancsnoki állásfoglalások kialakítását.

A továbbiakban figyelmeztetett arra, hogy az elért eredmények iránt érzett jogos büszkeség nem vezethet elbizakodottsághoz.

Megvonva munkánk mértékét, azt is meg kell vizsgálnunk, hogyan, milyen irányban léphetünk előre és melyek a tennivalóink.

Ezzel kapcsolatban a következőket emelte ki:

Tovább kell javítani a vezető-irányító tevékenység színvonalát.

Az enyhülési folyamatok szemből álló ellenséges erők és a belső reakció aktivizálódása és hasonlóképpen az egyes bűncselekmények gyakoribb előfordulása újabb feladatokat jelent a minisztérium szervei számára.

A jövőben is fontos követelmény azoknak a normáknak a betartása, amelyeket a párt és a fegyveres testületi jelleg állít a belügyi dolgozók elé.

Tovább kell fejleszteni a káder- és személyzeti munkát és növelni az állomány politikai és szakmai felkészültségét és együttműködését a társ fegyveres testületekkel, valamint az állami és társadalmi szervekkel.

Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese felszólalásában tolmácsolta a Politikai Bizottság elismerését a Belügyminisztérium valamennyi dolgozójának az elmúlt öt év eredményeiért, hozzátéve, hogy az a felszabadulás óta eltelt 35 esztendő egészére is vonatkozik.

Hangsúlyozta, hogy népünk nagyra értékeli tevékenységüket. A továbbiakban pozitívan értékelt a beszámolót, s mint rámutatott: jogosan büszkék lehetünk az ab-

Benkei András, belügyminiszter a párt-szervek és -szervezetek segítségéről szolt

A vita során felszólalt Varga Károly t.ú. ezredes, országos parancsnok is

ban leírt tényekre, különösen; ha figyelembe vesszük, hogy az elmúlt öt év nem volt diadalmenet.

A továbbiakban a kongresszusi előkészületek jelentőségét méltatta, s hangoztatta, hogy gondjaink mellett nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy mire képes a szocialista építés útjára lépett nép, s van mit büszkén megmutatunk és sok minden, amit meg kell védenünk.

A vita lezárása után a küldöttek elfogadták a határozati javaslatot, majd megválasztották a BM pártbizottság 61 tagját és kongresszusi küldötteit. A pártbizottság első titkára ismét Kovács György ezredes lett, titkárai pedig: Kövesdy Róbert alezredes és Kovács István ezredes.

A BM TOP-on március 4-én országos értekezleten értékelték a népgazdaság tűzvédelmi helyzetét, a tűzoltóság elmúlt évi tevékenységét s határozták meg az ideai főbb feladatokat. A tanácskozáson részt vettek a fővárosi és a megyei tanácsi pártbizottságok képviselői és igazgatási osztályvezetői, a tűzoltóság fővárosi és megyei parancsnokai, valamint az Országos Parancsnokság vezető beosztású dolgozói.

Az értekezlet elnökségében foglalt helyet a Minisztertanács Tanácsi Hivatala képviselőjében megjelent *dr. Fonyó Gyula* főosztályvezető és *dr. Liszkai Lajos* osztályvezető, valamint *dr. Diczig István* rendőr ezredes, a BM ORFK osztályvezetője.

Horváth Sándor tűzoltó ezredes, országos parancsnokhelyettes nyitotta meg az értekezletet, majd *Varga Károly* tűzoltó ezredes fűzött szóbeli kiegészítést az írásos beszámolóhoz.

Mint mondotta, a tűzvédelem és a tűzoltóság tevékenységének eredményesebbé tételére tett elmúlt évi intézkedések összességükben megfeleltek az elvárásoknak.

Az eredményekkel azonban nem lehetünk egyértelműen megelégedve, mint azt az írásos beszámoló is hangsúlyozza, hiszen az ország tűzvédelmi helyzete 1979-ben csak mérsékelten javult.

A tűzvédelemmel szemben támasztott követelmények 1980-ban sem változnak: a közrend és a közbiztonság szerves részeként továbbra is biztosítani kell a termelőmunka zavartalanságát, az élet és testi épség, valamint a társadalmi és személyi tulajdon tűztől való megóvását.

A tűzvédelmi helyzet további szilárdítása érdekében a gazdaságosság és a takarékoság elvének érvényesítésével hatékonyabbá kell tenni a tűzmegeelőzést.

Ezt a célt szolgálta, hogy a többi tár-

cával együttműködve parancsnokságunk több éves munkával felülvizsgálta a tűzvédelmi anyagi jogszabályokat és egyéb szabályozásokat.

Az észrevételek nagy számának tulajdonítható, hogy a tervezett jogszabálymódosításra várhatóan csak az év első felében kerül sor.

A műszaki szabályozási koncepcióknak megfelelően a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló miniszteri rendelet tartalmazza majd a tűzoltóságra, a tűzoltásra, a hatósági tevékenységre, valamint a minisztériumok és a tanácsok tűzvédelmi feladataira vonatkozó rendelkezéseket. A létesítés meg a használat alapvető tűzvédelmi követelményeit pedig az Országos Tűzvédelmi Szabályzat fogja tartalmazni. Emellett parancsnokságunk szorgalmazza, hogy a tűzvédelmi hatóságok az eddiginél is aktívabban működje-

nek közre a hatékony és gazdaságos tűzvédelmi követelmények kialakításában.

Az említettek mellett továbbra is alapvető követelmény a tűzvédelmi rendelkezések érvényesítése, semmiféle állítólagos érdekekre való hivatkozás nem adhat felemelést ez alól.

Az országos parancsnok ezután kiemelte, hogy a központi állami és a belügyminisztériumi vezetés folyamatosan figyelemmel kíséri testületünk tevékenységét és kedvezően hatott a tűzoltóság irányítását végző szervek jó együttműködése is.

Köszönet illeti a különböző szintű párszerveket is azért a felelősségteljes munkáért, amelyet a tűzvédelem és a tűzoltóság érdekében végeznek.

A továbbiakban a tűzmegeelőzési, tűzoltási és kárelhárítási tevékenység társadalmi jelentőségéről és időszerű feladatairól szólt, majd az anyagi-technikai ellátás néhány problémáját érintette. E utóbbiakkal kapcsolatosan fontos feladatként jelölte meg, hogy a VI. ötéves terv során gondosan mérjék fel és egyeztessék össze az igényeket, valamint a gyártás és a forgalmazást.

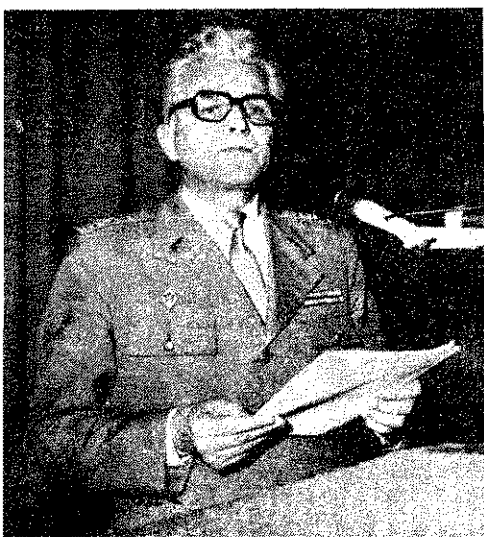
Ezután tájékoztatta a résztvevőket, hogy a minisztérium vezetése a továbbiakban is nagy gondot fordít önkéntes segítői tevékenységére. Ezt segítik majd elő a önkéntes rendőrök, határőrök és tűzoltói járási és megyei értekezletei, majd a jövő januári országos tanácskozásuk.

Kérte a megjelenteket, tegyenek meg mindent az önkéntes tűzoltók tanácskozásainak sikere érdekében is.

Végezetül kiemelte, hogy a XII. kongresszus, felszabadulásunk 35. évfordulója

Horváth Sándor tű. ezds., országos parancsnokhelyettes nyitotta meg az értekezletet

Varga Károly t. ezds., országos parancsnok szóban egészítette ki az írásos beszámolót

és a választások felelősségteljes munkát igényelnek a tanácsoktól és a tűzvédelem szerveitől is.

Az írásos beszámoló bevezetőjében rámutat, hogy a XI. pártkongresszus, az MSZMP KB ezt követő határozatait, valamint az ezek alapján hozott minisztertanácsi rendelkezések és a Belügyminisztérium vezetésének kapcsolatos döntései hazánk társadalmi és gazdasági fejlődésével összhangban határozták meg a tűzvédelemmel és a tűzoltósággal szemben támasztott követelményeket és a kielégítésükhöz rendelkezésre álló lehetőségeket.

A népgazdaság egységsúlyi helyzetének javítására tett intézkedések további szemléleti és módszerbeli változtatásokat tettek szükségessé a tűzoltóság szerveinek munkájában. Ezért a tűzvédelmi helyzet megszilárdításában alapvető módszernek tekintették a népgazdaság teherbíró képessége figyelembevételét és az anyagi eszközök célirányosabb hasznosítását. Az új körülmények közepette, a tűzoltóság társadalmi segítői meg az érintett szervek 1979-ben is ellátták alapvető feladataikat: a tűz megelőzést, valamint a tűz- és káresek hatékony felszámolását.

A beszámoló ezután a következőként értékeli az 1979-es tűzvédelmi tevékenységet:

A népgazdaság tűzvédelmi helyzete az elmúlt esztendőben is mérsékelten tovább javult. Következtesebbé vált a vonatkozó párt- és kormányhatározatok és jogszabályok végrehajtása, továbbá az érintett szervek együttműködése.

Az új beruházások és rekonstrukciók is elősegítették a fejlődést. A létesítési előírások többségét betartották. A használati szabályok gyakori megsértése, valamint a tűzvédelmi és technológiai fegyelemben tapasztalt lazaságok azonban gátolták az előrehaladást. Az elmúlt esztendőben tovább növekedett a tűz- és robbanásveszélyes anyagok felhasználása meg a jármű- és áruforgalom.

Az állami ipar tűzvédelmében az előző

A tanácskozás résztvevőinek egy csoportja

évekhez hasonló folyamatok fejlődés volt tapasztalható. A gazdasági vezetők általában kellő körültekintéssel irányítják tűzvédelmi szervezetüket. A szövetkezeti ipar tűzvédelmi helyzete több megyében és Budapesten sem kielégítő. Tovább nőtt raktáraink zsúfoltsága, létesítményei vagy a bennük alkalmazott technológiák több helyen nem felelnek meg a követelményeknek. A tanácsi ipar tűzvédelme mérsékelt fejlődést mutat.

A mezőgazdaságban az állami gazdaságok és a kedvező adottságú tsz-ek helyzete a legjobb, a kedvezőtlen adottságú vagy nem megfelelően gazdálkodó szövetkezetekben alig tapasztalható fejlődés a korábbi évekhez képest.

Az erdőtüzek nagy számára és kárértékére való tekintettel hatékonyabb ellenőrző és figyelőszolgálat szükséges az erdőgazdaságokban.

A közlekedés és hírközlés tűzvédelme összességében kielégítő volt, habár a tűzveszélyes folyadékot és éghető gázt szállító járművek nemegyszer súlyos veszélyhelyzetet idéztek elő.

A kereskedelem tűzvédelmének fejlődése mérsékelt ütemű, s ez részben a súlyos raktározási gondokra vezethető vissza.

A köz- és lakóépületek, valamint a kulturális intézmények és művelődési létesítmények tűzvédelmi helyzetében nem következett be érdemleges javulás.

Szerveink 10 699 tűzvizsgálatot tartottak, ebből 8288-at egyszerezűt eljárás keretében folytattak le. Az eljárások általában megfeleltek a követelményeknek, a kezelési ok tárgyi és személyi oldalának feltárásában azonban még kevés előrelépés tapasztalható.

A 21 493 szakhatósági eljárás túlnyomórészt megfelelt a kívánalmaknak. A területfelhasználási engedélyezési eljárásokban való közreműködésük javuló színvonalú; az építési engedélyezési eljárások során sok esetben a hiányos dokumentációk akadályozták a szakszerű állásfoglalás kialakítását. Előfordult, hogy a tűzvédelmi hatóság tudta nélkül komplett gépsorokat, festő- és szárítóberendezéseket állítottak fel.

A használatbavételi engedélyezési eljárás szabályai általában érvényesültek, nem ritka azonban, hogy az érintettek helytelenül értelmezik, esetenként megszegik őket; bizonyos esetekben a vonatkozó szabályok ellentmondásosak, és előfordult ún. túlszabályozottság is.

Az 1443 irányító szerv tűzvédelmi tevékenysége általában megfelelő, egyes szer-

vek utasításainak tartalmi és szakmai színvonala azonban erősen kifogásolható, és nem mindenhol kielégítő az elemző-értékelő munkájuk, továbbá ellenőrző tevékenységük sem.

Az említett hiányosságok ellenére hatékonyabban dolgoztak, jó munkakapcsolatot alakítottak ki a területi tűzoltó-parancsnokságokkal.

A középmagas és magasépületekben elrendelt utólagos tűzvédelmi munkák vonzatottan haladnak.

1979-ben 10 796 tűz keletkezett hazánkban, s ebből 7815 végződött kárral. 1978-hoz képest ez egyaránt mintegy 15—15%-os emelkedés. A kárral járó tüzesetek száma az országos átlagnál nagyobb arányban növekedett Nógrád (kb. 36,9%), Pest és Zala megyékben (kb. 24,7%). A tüzesetek száma évek óta leginkább Baranya, Borsod, Heves, Komárom, Nógrád, Pest, Szabolcs és Zala megyékben, valamint Budapesten növekvő irányzatú.

Az aszályos időjárás következtében lényegesen több volt az erdő- és avarégés, és emellett a járműtüzek száma is meghaladta a tavalyit.

A keletkezési okok között jelentősen több volt a dohányzás (főként Baranya, Borsod és Pest megyékben), az elektromos áram szabálytalan használata (különösen Hajdú, Baranya és Pest megyékben), a gyermekjáték (kivált Pest és Szolnok megyékben meg a fővárosban), a szabadban való tüzelés, és több gyújtogatást követtek el, mint a korábbi években.

A tüzesetek következtében 149-en vesztették életüket (18-cal többen, mint tavaly) és 539-en sérültek meg (58-cal többen, mint 1978-ban). A 221,9 milliós tűzkár 81%-kal haladta meg az 1978. évit. Ágazati bontásban a lakóházak tűzkára 35%-os, a mezőgazdaságé 36%-os, az iparé 114%-os, a közlekedésé, a kereskedelmé meg a középületeké pedig 181%-os emelkedésről árulkodik.

Főként a fővárosban és Bács, Veszprém, továbbá Szolnok megyékben volt különösen jelentős a kárérték emelkedése.

Az 1979-es legmagasabb összegű tűzkárok: Duna Inter-Continental Szálló, 25 millió forint; Magyar Édesipar budapesti csemegegyára, 11 millió forint; a Bács megyei Zsana É—2 gázkút égése, 6 millió forint.

A tűzoltóság eredményesebb munkájában jelentős szerepe volt az irányítás és vezetés hatékonyabbá válásának. Erősödött a központi és szakmai irányítás, teljesebbé vált a tanácsi szervek kapcsolatos

munkájának tartalmi oldala, az irányításban részt vevők együttműködése összehangoltabb lett.

Az Országos Oktatási Tanács döntést hozott a hazai tűzoltóüzem-mérnök-képzés megszervezéséről.

A Minisztertanács jogalkotási tevékenységének előkészítése során a BM TOP 17 jogszabály, illetve előterjesztés tervezetét véleményezte. A legfontosabb szabályozási feladat a 4/1974-es BM rendelet felülvizsgálata és az új tervezet kidolgozása volt.

A tűzvédelemmel és a tűzoltósággal kapcsolatosan belügyminiszeri rendelet jelent meg a tűzvédelmi tevékenység elismeréséről.

Emellett a BM TOP részt vett mintegy negyven, különböző szintű rendelkezés előkészítésében, harminc országos és ágazati szabvány kidolgozásában és véleményezésében s elkészítette két tűzvédelmi ágazati szabvány tervezetét.

Az általános felügyeleti ellenőrzés keretében — a területi tűzoltószervek közreműködésével — Parancsnokságunk 1979-ben a MEM, az IM, a PM, a Központi Földtani Hivatal és a SZOT, valamint az irányításuk alá tartozó szervek, intézmények, vállalatok és más gazdálkodó egységek tűzvédelmi tevékenységét vizsgálta felül.

Az általános értékelés kedvező, azonban több tárca nem fordít kellő figyelmet az ellenőrzésre.

Javult a BM TOP és a területi tűzoltó-parancsnokságok ellenőrző munkája, de a tanácsok tűzvédelmi tevékenységének rendszeres vizsgálatára az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani.

A Belügyminisztérium vezetése több alkalommal foglalkozott a tűzoltóság működésével kapcsolatos kérdésekkel, a BM TOP öt országos értekezletet tartott.

Jelentős esemény volt a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek tűzvédelmi munkáját értékelő értekezlet, a SZOT munkavédelmi osztálya és a BM TOP közös tanácskozása és azok a tanácskozások is, amelyeket a területi parancsnokságok tartottak a tervezők, beruházók, engedélyező hatóságok és a kivitelező vállalatok szakemberei, a fővárosban pedig a színházi vezetők számára is.

Folytatódtak a tűzvédelem számítógépes információrendszerének további formálásával összefüggő munkálatok, javult a szakmai tájékoztatás, erősödtek kapcsolataink a szocialista országok tűzoltóságaival és részt vettünk a Nemzetközi Tűzoltószövetség (a CTIF) tevékenységében.

A magyar versenyrajok jól szerepeltek több nemzetközi találkozóon, így a szocialista országok III. úttörőtűzoltó-versenyén és a CTIF II. ifjúsági versenyén is.

Valamennyi európai szocialista országgal rendszeresebbé vált a szakmai anyagok és információk cseréje.

A tűzmegelelőzi munkában érvényesült a tervszerűség és a folyamatosság. A tűzvédelmi hatóságok eljárása általában megfelelt a törvényesség követelményeinek; tevékenységük során az életvédelem-elsődlegességének szem előtt tartásával kellőképpen figyelembe vették a gazdaságosság elveit is.

A tűzvédelmi hatósági munka összességében tovább javult, de nem minden esetben jellemezte a szükséges következetesség és színvonal.

A tűzvédelmi hatóságok 4920 szemlét, 22 028 ellenőrzést tartottak és 1372 határozatot adtak ki, 140-nel többet, mint 1978-ban, és ezek is jól szolgálták a tűzbiztonságot meg a sajátos viszonyok szabályozását. A közvetlen tűzveszély elhárítására kiadott határozatok száma 69-cel volt kevesebb, mint az előző esztendőben, sok esetben azonban határozat helyett jegyzőkönyvben intézkedtek a közvetlen veszély elhárításáról. A munkától való eltiltások száma is kevesebb volt, mint 1978-ban.

Az érintettek a határozatoknak mindössze 7,2%-át fellebbezték meg, 3%-kal kevesebbet, mint tavalyelőtt. A megtámadott határozatok 75%-át kellett módosítani, kiegészíteni, illetve megsemmisíteni.

A szabálysértési eljárások száma 4660 volt, ez 244-gyel több 1978-hoz képest. Kedvezőbben alakult az elmarasztalások aránya és a bírságok átlaga is.

Növekedett az ellenőrzést követő és a tüzeseteket követő szabálysértési eljárások száma. Figyelemre méltó, hogy Békés megyében 40%-kal több feljelentést tettek hatóságaink, mint 1978-ban. 30 esetben államigazgatási bírság kiszabására került sor, ez 11-gyel több a tavalyelőttinél.

A kapcsolatos büntetőeljárások száma 251 volt (1978-ban 259), ebből 41 ügy (tavalyelőtt 32) végződött elmarasztalással.

A tűzvédelmi felvilágosító és propagandamunkát is kellő tervszerűség jellemezte.

A Rádió és vidéki stúdiói 200-szor, a tévéadások pedig 54-szer foglalkoztak tüzesetekkel és tűzvédelmi kérdésekkel. Továbbra is nagy népszerűségnek örvend a „04-05-07 jelenti” adássorozat.

A területi tűzoltószervek 4700 filmvetítését mintegy félmillióan tekintették meg, emellett 1417 esetben kölcsönöztek más szerveknek tűzvédelmi témájú filmet. Elkészült a „Ne játsszatok a tűzzel!” c. új propagandafilm és a „Mese a tűzről” c. új diafilm.

A 8400 felvilágosító előadásom mintegy 450 ezren vettek részt. Június 1-től megnyílt a Tűzoltó Múzeum felújított állandó kiállítása.

A tűz- és káresetek felszámolása mind nagyobb követelményeket támaszt a készletnél állománnyal és irányítóival szemben.

A tűzjelzési lehetőségek az elmúlt esztendőben is elmaradtak az igényektől. Sok a használhatatlan nyilvános telefon, az új lakótelepen létesített távbeszélő állomások száma pedig kevés.

Az említett körülmények ellenére az összes esetek mintegy 74%-ában az észlelést követő tíz percen belül jelezték a tüzet, a jelzések azonban sokszor nem voltak pontosak. A tűzoltóegységek vonulási ideje a közutak zsúfoltsága és a kedvezőtlen útviszonyok miatt az esetek kb. 15%-ában másfélszerese volt a tervezettnek.

Az állami tűzoltóság 8365 tűz megfékezésében vett részt, 1100-zal többször, mint 1978-ban. A műszaki mentések száma 4718

Dr. Diczig István rendőr ezredes, a BM ORFK osztályvezetőjének felszólalása

volt, és ez pontosan 827-tel több a tavalyelőttinél. Az ún. vaklármák száma sajnálatosan 228-cal emelkedett; tavaly 2631-szer kellett kivonulni ilyen okból.

Az összes vonulások száma 2155-tel haladta meg az előző évit.

Egységeink beavatkozásukkal több száz gyermek és felnőtt életét és több milliárdos értéket mentettek meg.

Kiemelkedő helyállást tanúsítottak a Zsana É—2 jelű gázkút tüzeseténél, hazánkban ez volt az eddigi legbonyolultabb gázkútörés és tűz; a Hartvány közli iskolából 140 gyereket, a Duna Inter-Continental Szálló égésekor pedig 31 vendéget mentettek ki és gyors beavatkozással meggátolták a tűz terjedését is. De átlagon felüli helytállást követelt a monostorapáti 100 hektárra kiterjedő erdőégés oltása, valamint a budapesti Váci úti csőtörést követő beavatkozás és a Szabolcs megyei belvizek eltávolításához nyújtott segítség is. A tűz- és káreseteknél szükséges beavatkozások összességében megfeleltek az alapvető elvárásoknak.

A tűzvédelmi kutató-fejlesztő tevékenységben is sikerült előbbre lépni, emellett az Országos Parancsnokságon folyamatosan sor került az új típusú tűzvédelmi készülékek, berendezések, eszközök gyártására, forgalmazására, típusmódosítására vagy a behozatalukra vonatkozó kérelmek elbírálására; egyebek között kidolgozták a habképző anyagok UV-spektrofotometriás minősítési módszerét; a DIGEP kivitelezésének elkészült a 8/8 típusú kis-motorfecskendő ún. nullszériája, s folynak az ugyancsak hazai gyártású 1000 l/p-es szivattyú gyakorlati próbái.

A kutatómunka egyes részfeladataiban aktívan közreműködik több megyei parancsnokság is (így pl. Bács-Kiskun, Komárom és Pest).

A káder- és személyzeti munka elmúlt évi országos értékelésének főbb megállapításai szerepelnek ezután az éves munkát értékelő beszámolóban, s az egyben sűrűs beendőként határozza meg e tevékeny-

Az MTH részéről Fonyó Gyula főosztályvezető kért szót

ség tervszerűbbé tételét, az állomány nevelését, az utánpótlásról való gondoskodást, a létszámhiány felszámolását és a szükséges beiskolázások mielőbbi végrehajtását.

Jelentős előrelépés történt a tanfolyami képzésben, hat megye az illetékes tanácsi szervek segítségével alapfokú tanfolyamot szervezett, és valamennyi megyében speciális műszaki tanfolyamokat is rendeztek, mindezekben mintegy 1500-an vettek részt.

Az elmúlt évben tovább korszerűsödött a tűzoltóság gépjárműállománya és javult a szakszerezésekkel való ellátottsága is; befejeződött 10 új önkéntestűzoltó-szertár építése és további 8-nak a bővítése. Tíz megyében elkészült a rádiórekonstrukció.

A tűzvédelmi tevékenységet segítő szervezetekben most mintegy 214 ezren munkálkodnak, ebből kb. 82 300-an irányító szerveknél és vállalatoknál.

A csaknem 52 ezer tűzvédelmi vezető és ügyintéző többsége becsülettel igyekszik eleget tenni kötelezettségeinek, de több ágazatban és megyében még mindig nem szerezték meg a szükséges szakképesítést. A mintegy 50 és fél ezres létszámú vállalati tűzoltóság 12 ezernél több ellenőrzést

A tanácskozáson részt vettek a fővárosi és megyei tanácsok igazgatási osztályvezetői is

tartott, majdnem 14 ezer ügyeleti, illetve felügyeleti szolgálatot látott el s 614 tűz- és káresetnél működött közre.

Az 1516 önkéntestűzoltó-egyesület együttes létszáma mintegy 57 ezres, 30%-kal több az előírtnál.

Az önkéntes tűzoltók összesen mintegy 700 000 lakóházi és 18 000 létesítményi ellenőrzést tartottak, kb. 10 000 ügyeleti, illetve felügyeleti szolgálatot láttak el és 2357 tűz- és káresethez vonultak ki.

Tevékenységük általában megfelelő volt; riaszthatósági feltételeik és műszaki felszereltségük viszont nem javult érdemi módon, elhelyezésük valamelyest igen.

Az IG- és az UG-gárdákban 24 373 ifjúsági és úttörő-tűzoltó található, 11%-kal több, mint 1978-ban.

A beszámoló befejező része a következőkben összegezi főbb feladatainkat:

Szerveink körültekintően készüljenek fel az idei tavasz kiemelkedő jelentőségű eseményeivel összefüggő tűzvédelmi feladatok végrehajtására.

Valamennyi tűzoltó-parancsnokság dolgozza fel a XII. pártkongresszus határozatait és készítsen intézkedési tervet az azokból következő tennivalókra, majd gondoskodjon a megfelelő végrehajtásról.

Az állomány minden szinten készüljön fel a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló új miniszteri rendeletben foglaltak mielőbbi elsajátítására, segítse elő annak ismertetését az érintett szervek és a lakosság körében.

Tovább kell fejleszteni a szervező, irányító és ellenőrző tevékenységet; javítani szükséges a kádernevelő munkát; következetesebben érvényt kell szerezni a tűzvédelmi rendelkezéseknek és ennek érdekében javítani kell a hatósági és felügyeleti ellenőrzések színvonalát, differenciáltabb felvilágosító és propagandatevékenység szükséges a tüzesetek száma emelkedő irányzatának megállítására, illetve visszazorítása céljából.

A tanácskozáson felszólaltak: *dr. Hajas Gyula* tű. ezds., a Veszprém megyei és *Szabó Gyula* tű. alez., a Győr-Sopron megyei tűzoltóság parancsnoka, *Bornemissza Sándor*, a Fővárosi Tanács pártbizottságának első titkára, *dr. Herczeg István*, a Fejér megyei Tanács V.B. igazgatási osztályának vezetője és *Lengyel Rudolf* tű. alez., a Komárom megyei tűzoltóság parancsnoka.

A hozzászólók realitásnak értékelték a beszámolót. Jelentést tettek, illetve tájékoztatást adtak területük tűzvédelmi helyzetéről és néhány javaslatot is tettek a tűz-

védelmi feladatok célszerűbb végrehajtására.

Dr. Diczig István rendőr ezredes, a BM ORFK nevében köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, majd arról szólt, hogy a rendőrség és a tűzoltóság együttműködésének egyik legfontosabb feladata a népgazdaság védelme.

Mint megjegyezte, a tűzvédelmi munkában is fokozottan szem előtt kell tartani, hogy néhány ágazat (építőipar, mezőgazdaság, kereskedelem) jelentős részarányal szerepel a bűnügyi statisztikában.

A közép- és magasházak lakóinak biztonsága is jó néhány közös rendőri és tűzvédelmi intézkedést igényel. Így például megfelelő együttműködéssel meg lehetne oldani, hogy szükség esetén szállítójárművek segítségével távolítsák el a felvonulási útvonalakat és a tűzcsapatokat eltorlaszoló gépkocsikat; a tűzoltóság nagyszámú társadalmi segítője értékes segítséget nyújthatna a közbiztonságot és súlyosan fenyegető telefonrongálók felderítésében, meghozzá már azzal is, ha azonnal tájékoztatná a rendőrséget az ilyen cselekményről.

Ezután a tűzvizsgálati tevékenységben szükséges hatékonyabb rendőri és tűzoltói együttműködés jelentőségéről szólva kiemelte, hogy feltétlenül általánossá kellene tenni a néhány megyében már jól bevált közös kezdeményezéseket.

Végezetül rámutatott, hogy gazdasági helyzetünk a VI. ötéves terv időszakában nem teszi lehetővé az anyagi és technikai ellátottság ugrásszerű fejlesztését, de a tevékenység ellátásához feltétlenül szükséges eszközökről mindenképpen gondoskodni kell.

Dr. Fonyó Gyula főosztályvezető hozzászólásában egyetértett a beszámolóval és az értekezleten elhangzottakkal s a tanácsok nevében is köszönetét fejezte ki a tűzoltóság szerveinek áldozatos munkájukért.

Ezt követően hangoztatta a Tanácsi Hivatal, a tanácsi szervek és a BM TOP együttműködésének jelentőségét és kedvező kihatásait, majd arról szólt, hogy nemcsak a tanácsi szervek, hanem a megyék, városok, járások és települések politikai és társadalmi szervei is kellő megbecsülésben részesítik a tűzoltóságot, a parancsnokok elismert munkatársai a tanácsi vezetésnek.

Az írásos beszámolóban említettekre és a vitában elhangzott néhány észrevételre reflektálva hangsúlyozta, hogy a VI. ötéves terv tűzoltósággal kapcsolatos beruházásait igen körültekintően kell előkészíteni.

A továbbiakban az önkéntes tűzoltóságok jelentős szerepét méltatta és hangoztatta: a lehetőségek arányában minden segítséget meg kell kapniuk, hogy eredményesen működhessenek.

Végezetül arra kérte a tűzoltóság szerveit, hogy ezúttal is adják meg a szükséges támogatást a tanácsoknak a soron következő választásokkal összefüggő feladatok sikeres végrehajtásához.

A felszólalásokra az országos parancsnok válaszolt. A tanácskozás az országos parancsnokhelyettes zárszavával ért véget.

EBBEN AZ ÉVBEN a tizenötödik alkalommal került sor arra, hogy a magyar ifjúság, közöttük a belügyi fiatalok is a Forradalmi Ifjúsági Napok rendezvénysorozatának keretében ünnepeljék meg a március 15., a Tanácsköztársaság és hazánk felszabadulásának évfordulóját.

Március 13-án a Belügyminisztérium Művelődési Házában tartott nagygyűlésen Csiba Károly, a KISZ BM bizottság titkára köszöntötte a belügyi fiatalokat és emlékezett meg a történelmi évfordulókról.

Ez, az évről évre megismétlődő, hagyományokra épülő rendezvénysorozat 1980-ban különösképpen kiemelkedő esemény volt. Egész országunk népe munkafelajánlásokkal, vállalásokkal készült a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusára és hazánk felszabadulásának 35. évfordulójára.

A belügyi fiatalok is méltóan vették ki részüket az idei tavasz kiemelkedő eseményeinek tiszteletére vállalt mozgalmi munkából.

A nagygyűlésen, a megemlékezés után került sor a kiemelkedő politikai munkát végzők megjutalmazására. A BM Rendőrtiszti Főiskola KISZ-szervezete elnyerte a KISZ KB vörös vándorzászlóját, amelyet Varga László, a KISZ KB titkára nyújtott át. Benkei András belügyminiszter is elismerését fejezte ki az iskola KISZ-szervezetének, pénzjutalomban részesítette a fiatalokat, amelyet Földesi Jenő miniszterhelyettes adott át.

Kiemelkedő mozgalmi munkájáért Cserháti Tibor tüzds., a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság KISZ-szervezetének titkára a KISZ KB „Kiváló Ifjúsági Vezető” kitüntetésében részesült.

Emlékek

Búzás László tűzoltó őrnaggyal, a Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság tűzoltási szolgálati főelőadójával beszélgetünk. Azon kevesek közé tartozik, akik már 1945-ben párttagok és tűzoltók voltak.

Nem ismeretlenül tért vissza a testülethez, mivel 1942-ben a hajdani lakatosmestert légős tűzoltói szolgálatra ide osztották be. 1945-ben sem kevesebb feladatot várt Kaposvár 36 tűzoltójára. A 24—24 órás szolgálat alatt kimerültség végzették a romeltakarítást, mentőszolgálatot, fecskendőjavítást. Szalmazsákos pihenő, kevés élelem, hiányos felszerelés jutott osztályrészül. De, Búzás elvtárs társaival együtt itt találta meg a legfontosabbat is, ami az ember életében a legtöbbet ér — a munka öröme.

Nehéz idők voltak. Kimerítő szolgálatuk után éjszakán át járták Kaposvár utcáit, ragasztották plakátjaikat, napközben pedig agitáltak, hogy

minél többen ismerjék meg a Magyar Kommunista Párt célkitűzéseit. Edesapja 1919-es kommunista, fia az ő nyomdokaiba lépett: szervezett, agitált fáradhatatlanul. A kaposvári tűzoltók családjukkal együtt feledhetetlen felszabadulási évfordulókat ünnepeltek. A május elsejék is csodálatosak voltak: kart karba öltve vonultak Kaposvár utcáin.

Ilyenkor az évfordulók kü-

szöbén mindig megrohanják az emlékek: olyanok is eszébe jutnak, mit jelentett az 1946-ban megjelent új forint. Szerény fizetéséből becses ereklyeként őriz egy akkori kétförintost. Milyen boldogság volt régi idők lófogatós szere után az általuk megjavított MÁVAG-fecskendőn vonulni, vagy a magtár helyén épített új laktanyában pihenni, dolgozni, tanulni.

Most ő tanít másokat a hivatás szeretetére. Szeretné átadni mindazt, amit a legjobb tanítómester, az élet tanított meg az ő korosztályával.

A kiképzésben szigorú, következetes. Keményen fogja a rábízott fiatalokat. A gyakorlatpályán az egyik újonc kijelentette: inkább gyalog megy haza, mintsem hogy végrehajtsa a gyakorlatot. Búzás őrnagy bemutatta neki a gyakorlatot. Az újonc azóta egyike a legkiválóbb vonulós tűzoltóknak.

Búzás őrnagy novemberben, a felső korhatár elérésével, nyugdíjba készült.

Sz. Lovász Ilona

Beszámoló értekezletek

A főváros tűzvédelmét és a budapesti tűzoltók 1979. évi munkáját értékelték március 12-én, a fővárosi tűzoltó-parancsnokságon.

A kibővített parancsnoki értekezleten megjelent és az elnökségben foglalt helyet dr. Katona Géza, a Főváros Tanács V. B. igazgatási főosztályának vezetője, dr. Donkó Tibor, az MSZMP Fővárosi Tanács apparátusi bizottsága titkára, Horváth Károly t. alez., a BM TOP személyzeti és tanulmányi osztály vezetője, Újvári András t. ezds., a Pest megyei tűzoltóság parancsnoka.

Ficsór Sándor t. ezds., fővárosi tűzoltóparancsnok rövid vitaindítója után a részt vevő kerületi, üzemi parancsnokok, alapszervi párttitkárok szölközött hozzá a beszámolóhoz. Többek között jelentést tettek kerületük megelőző és mentő tűzvédelmének helyzetéről, a készenléti állomány személyzeti kérdéseiről és a káderutánpótlás gondjairól. A jövő feladatait illetően több, a

munka hatékonyságát növelő, hasznos, ésszerű javaslatot is tettek. A szakmai jellegű kérdéseken kívül a főváros ideai értekezletén igen nagy hangsúlyt kapott a kerületi tűzoltóságok jobb együttműködése a párt- és tanácsi szervekkel. Többen szölközött a XII. kongresszus és felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére tett vállalásaikról és az eddig végzett munkáról is.

Az értekezleten dr. Katona Géza elvtárs a fővárosi tanács nevében elismeréssel nyilatkozott a fővárosi tűzoltók munkájáról, Horváth Károly t. alez. a BM TOP nevében foglalt állást a felmerült kérdésekben. Értékelt a beszámolót, szorgalmazta az értekezletek anyagának írásbeli csökkentését. Foglalkozott a káder- és személyzeti munka jelenlegi helyzetével, a káderutánpótlással kapcsolatos tennivalókkal. Újvári András t. ezds. a fővárosi és a Pest megyei tűzoltók jó munkakapcsolatát méltatta.

Az értekezlet Ficsór Sándor t. ezds. összefoglalójával ért véget.

Miskolcon, a megyei tűzoltó-parancsnokságon ugyancsak március 12-én sor került az éves parancsnoki értekezletre.

A tanácskozáson megjelentek a megye és a város párt- és tanácsi vezetői. Az elnökségben foglalt helyet dr. Lovas Lajos, az MSZMP Borsod megyei bizottsága közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetője, dr. Kardos Sándor, a megyei tanács vb-titkára, Bánhegyi Árpád, az MSZMP megyei tanács apparátusi pb-titkára, dr. Rohács Gyula, a megyei tanács vb-igazgatási osztály vezetője, Török Miklós t. alez., megyei parancsnok és Sperka Kálmán t. örgy., megyei parancsnokhelyettes. A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságot Strádi Géza t. alez., a Tűzvédelmi Kutató Intézet parancsnoka képviselte.

Az írásos beszámolót Török Miklós t. alez. szóban egészítette ki, majd hozzászólások, javaslatok következtek. A tűzoltó-parancsnokokon kívül felszóllalt és véleményt mondott a tűzoltók munkájáról több tanácsi vezető is. A megyei pártvezetés részé-

ről dr. Lovas Lajos mondott köszönetet az egész éves eredményes munkáért, majd Strádi Géza t. alez. a BM TOP értékelését tolmácsolta.

Az értekezlet feladata volt még az elkövetkezendő tennivalók meghatározása is. Ezek közül a legfontosabbak a következők. A képviselő- és tanácsi választások lebonyolításával kapcsolatos feladatok megfelelő ellátása. Az év közepén megjelenő új miniszteri rendelet, valamint az Országos Tűzvédelmi Szabályzat megismertetése az állami tűzoltóság minden tagjával.

Hatékonyabbá kell tenni a hatósági és feltűgyeleti ellenőrzéseket.

Továbbra is kiemelt feladat a tűzvédelem önkéntes segítőivel, a vállalati és önkéntes, valamint az ifjúsági és úttörő-tűzoltókkal való foglalkozás.

Az értekezlet a beszámolót és a feladattervet a hozzászólásokban tett kiegészítésekkel elfogadta.

gyermek fantázia határtalan, nem ismer akadályokat.

1980. február 26-án 16 órakor — miután meguzsonnáltak — felszöktek hálósobájukba. A tervek szerint foglalták el beosztásukat, és hozzáláttak feladatuk végrehajtásához. Mindhárom féltek attól, amit elkövetnek, de a gyáva jelzőtől még jobban. Cs. Elemér, hogy biztosítsa a menekülés útját, két színes takarót kötött össze, majd az ablak vasrácsára erősítette azokat. Nagy gondossággal figyelőszolgálatot szerveztek. A falazó szerepét Sz. István kapta. Cs. Elemér gyújtotta meg a tüzet először. Szenvedélyes dohányos lévén mindig volt nála gyufa. Az égő gyufaszálat az egyik ágy habszivacs matracához tántotta, de miután az meggyulladt, a kis tüzet ijedtében azonnal eloltotta. Rövid vita támadt, a téma a gyávaság volt. D. György bosszúsan próbálta bizonyítani bátorságát. Átvette Cs. Elemértől a gyufát és önmaga kezdett a hálósoba felgyújtásához. A habszivacs matracot két helyen gyújtotta meg, majd miután a lángokat látták átterjedni a többi bútorra is, bátorság ide, bátorság oda, megpróbálták eloltani azokat. Sajnos, eredménytelenül. Cs. Elemér ekkor az ablakon menekülni akart, de a tömény mérgező füst megakadályozta ebben. A lépcsőházon keresztül jutott ki a szobából. Cs. Elemért — a ki nek számlájára rövid két esztendő alatt több mint 40 sikeres szökés írható — később a rendőrség az Eger—Füzesabony között közlekedő személyvonaton fogta el.

Miközben Cs. Elemér szökött, az 5. számú hálóteremben a tűz egyre ijesztőbbé vált. D. György és Sz. István pánikba estek, segítségért kiabáltak. Az eset észlelése és jelzése között viszonylag sok idő telt el, így a kárhelyre érkező tűzoltók már egy erősen kifejllett tűzzel álltak szemben. A műanyagok égésekor felszabaduló sűrű, tömény füst megnehezítette a felderítést és a beavatkozást is egyaránt. A látási viszonyok az épületen belül minimálisak voltak. Az oxigénes légzőkészülékkel végrehajtott felderítés során az egyik hálóteremben találtak rá B. Magdolna 14 éves tanulóra. A gyors és alapos munkának köszönhető, hogy a kislányt a tűzoltás vezetője az egri városi és járási tűzoltóparancsnok épségben hozhatta ki a veszélyes helyről.

A sikeres beavatkozást megakadályozta ugyan a tűz terjedését, a keletkezett anyagi kár így is jelentős, közel 300 000 forint, mivel a nevelőotthon a XVIII. században épült, volt Lerita Rendház épületében kapott helyet.

Nem kívánok sem a szülők, sem az intézeti nevelők felelősségével foglalkozni, nem volna célszerű, hiszen a vizsgálatot a rendőrség folytatja. A tűz keletkezési oka sejteti a további intézkedéseket, a megoldást.

D. György már betöltötte a 15. életévét, tettét más paragrafusok alapján bírálják el, mint társaiét. Ehhez hozzájárul az is, hogy a gyújtogatás értelmi szerzője és végrehajtója egy személyben ő volt. Társai kiskorúak, s ez büntethetőségüket kizárja. Ezt indokolja az is, hogy középsúlyos értelmi fogyatékos (imbecillis) gyermekekről van szó. Az eset azonban mégis elgondolkodtató több okból is. Ami azonban a legfurcsább: mit kerestek ezek a gyerekek a tv előtt, amikor abban ilyen filmet vetítettek.

Polyák Ferenc
fő. alldgy.

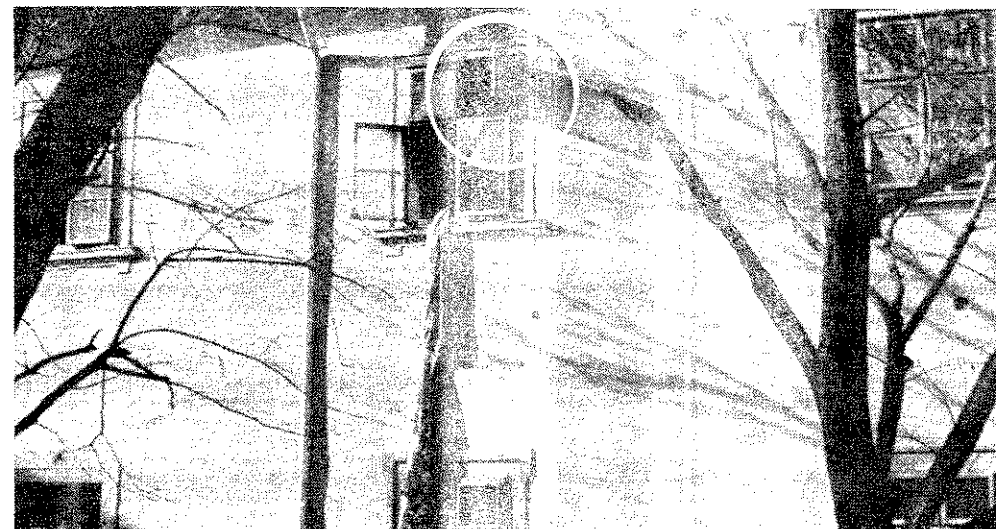
hatással lesz értelmi fogyatékos, állami gondozott gyermekek egy kis csoportjára.

D. György, Cs. Elemér és Sz. István már több éve élnek nevelőotthonban. Mindhárom bűncselekmények miatt kerültek állami gondozásba. Magatartásuk a legjobb indulattal sem nevezhető tűrhetőnek. Verakszenek, gorombáskodnak, sőt esetenként nevelőiket is megtámadják. Így történt a közelmúltban is, amiért fenyítésben részesítették őket. Bosszúra esküdtek, amit aprólékos tervezés előzött meg. A

Gyújtogatás, közveszélyokozás. Az elkövetésnek ezzel a minősítésével többször találkoztunk már a tüzesetek vizsgálata során. Amiért mégis tollat ragadtam, annak az a tüzeset az oka, amely 1980. február 26-án történt az Egri Kisegítő (Foglalkoztató) Iskola nevelőotthonában: Február 24-én a televízióban vetített „A tűz-üldözők” c. angol film megtekintése után sokan félve gondoltunk arra, hogy a film ötletadó is lehet egyesek számára. Arra azonban senki sem számíthatott, hogy a filmben látott gyújtogatások sora milyen

Az épület nyugati homlokzata

A tervezett menekülés útja

Az elégett ruhásszekrény

BERETTYÓÚJFALU

„EGY ÉGŐ GÉPKOCSI”

Február 21-én 7.47-kor a helyi rendőrkapitányság ügyeletes telefonon jelezte a berettyóújfalui tűzoltó-parancsnokság ügyeletére, hogy egy gépkocsi ég az M47-es főútvonalon.

Mivel közelebbit nem tudott közölni, Nagy Sándor tű. alhdgy., tűzoltási és szolgálati főelőadó I-es riasztást rendelt el. Az egység 10 fővel, TŰ-1-es és 2-es gépjárműfecskendőkkel 8.03-kor érkezett a helyszínre.

Még a harcedzett tűzoltókat is mélyen megrendítette a szerencsétlenség látványa. Összeégett, fájdalomtól eltorzult arcú utasok csoportja vette körül a kiégett járműroncsokat, ezeken még elszórtan lángok csaptak fel és fémrészeik erősen izzottak.

A tragédia színhelye a 25-ös és 26-os km-szelvény Derecske és Berettyóújfalú közötti szakasza volt. Karambol következtében egy utasokat szállító Ikarus autóbusz meg egy 2,5 tonnás Robur tehergépkocsi a kb. 1,5 m mély út menti árokba csúszott. Az ütközést követően tűz keletkezett, és teljesen kiégett az autóbusz padozata. Az üzemanyagtartály fölötti rész lánggal égett, a busz egyéb részei több helyen is izzottak. Az utastér hátsó felében két személy elszenesedett holttestére bukkantak.

A Robur rakfelületének kétharmada elégett, többi részén — főleg üzemanyag-tartályának közelében — erős lángolást észleltek.

A mentők már megkezdték a súlyosan sérült utasok elszállítását, a könnyebb sérülést szenvedetteket a helyszínen részesítették elsősegélyben.

BERETTYÓÚJFALU HÁRPAL ÉS VÉPÉL

A tűzoltás vezetője gépjárműfecskendőről 1—1 por- és habugarat, továbbá 2 db E sugarat működtetett, ez utóbbiakat az autóbusz felhevült karosszériájának hűtésére.

EGY KÖZLEKŐ

Molnár Imre, a Robur vezetője gyorsan fékezni kezdett, amikor a sűrű ködben meglátott egy előtte felbukkanó kerékpárost. A csúszós úton az erős fékezés hatására csaknem keresztbe fordult a teherautóval és így elzárta a vele szemben haladó autóbusz közlekedési sávját.

Liker Mihály, az autóbusz vezetője fékezett ugyan és eközben járművét az útpadka felé kormányozta, de nem sikerült elkerülnie az ütközést.

Az Ikarus kb. 10—20 km/ó sebességgel a Robur utasfülkéjének rakodótér felőli részéhez ütközött. Ennek következtében megsérült a Robur üzemanyagtartálya, a kifröccsenő benzin a forró kipufogócsőtől azonnal lángra lobbant.

A kb. 77 liter benzint tartalmazó tartályból fákljaként felcsapó lángok orrlemezének elhajlott, felszakadt részein át kívülről pillanatok alatt elborították az autóbusz elejét, a szélvédő üvegen keresztül pedig átterjedtek az utastérbe.

ELBORÍTOTT

Az autóbusz vezetője azonnal nekirugaszkodott az első ajtónak, de az deformálódás miatt nem nyílt ki. A rémült utasok közül néhányan a hátsó ajtót kezdték lökdösní. A hozzávezető utat ülések torlasztották el, lépcsője pedig gyárilag fenéklemezzel volt lefedve, és ez az ajtó sem nyílt ki.

A helyzetet felismerő higgadtabb utasok ezért elkezdtek az ablakokat rugdosni.

Pánik tört ki. Az ablakok csak sokszori rúgásra szakadtak ki gumiágyazatukkal együtt. Elsőnek a jobb oldali hátsó ablakot törték ki, így a gyorsan terjedő lángok a huzat hatására teljesen elborították az utastert.

A középső és hátsó részen a sűrű füsttől fuldokló és égési sérülést szenvedett utasok fejvesztve menekültek, de azért azok, akik előbb jutottak ki, segítettek a többieknek.

Mindez kb. öt perc alatt zajlott le. A sokkhatásnak tulajdonítható, hogy nem

gondoltak rá: két idős utas nem tudott kijutni, és ezért a lángok között lelték haliálukat.

ELHALADT

A szerencsétlenséget követő percekben véletlenül arra haladt a derecskei TITÁSZ egyik UAZ gépkocsija. Vezetője Kurucz István, URH-rádióval azonnal értesítette a TITÁSZ ügyeletesét, és ő riasztotta a derecskei önkéntes tűzoltóságot (az önkéntesek gépjárműfecskendője vonulás közben az árokba csúszott) meg a kmb-t. A rendőrkapitányság végül is a kmb jelzése alapján értesült az eseményről.

A szerencsétlenség következtében a helyszínen Juhász Imre furtai és özv. Vider Lajosné berettyóújfalui lakosok veszítették életüket, heten súlyos, tizenhárman pedig könnyebb sérülést szenvedtek. Az egyik utas a kórházban halt bele súlyos égési sérüléseibe.

Az ütközés és a tűz következtében mindkét jármű használhatatlanná vált.

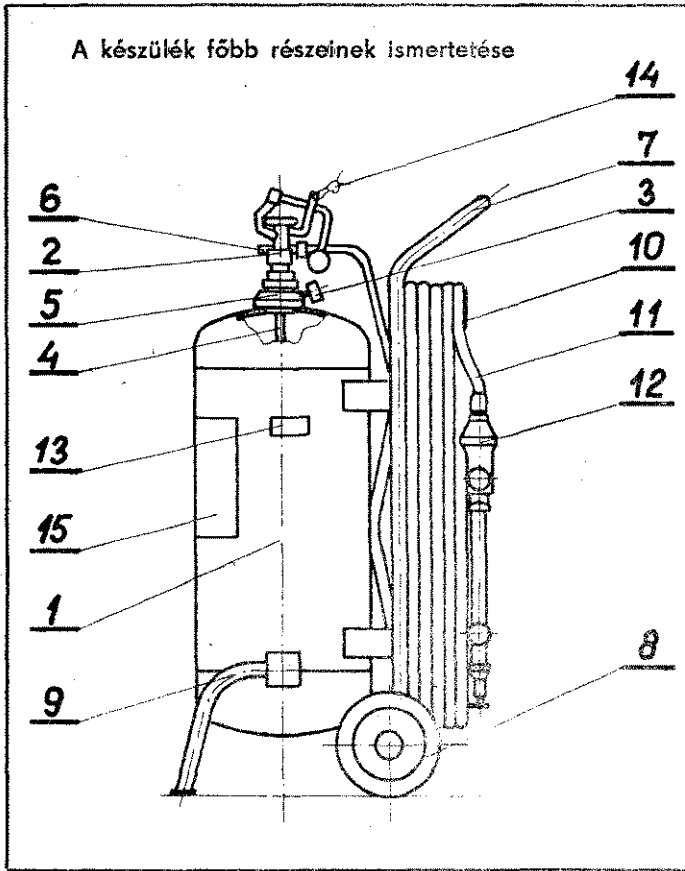
További vizsgálat szükséges annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség az ajtók állapotáért. A hátsó ajtó a már említettekén túl kulccsal volt lezárva.

Kovács János
tű. hdgy.

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

50 kg-os, BCF-halonnal oltó tűzoltókészülék

A készülék főbb részeinek ismertetése

MŰSZAKI ADATOK

Működési rendszere: oltóanyagtartályba benyomott nitrogéngáz-zal működő készülék.

Magassága 1100 mm
Szélessége 460 mm
Mélyisége 570 mm
Összes súlya 117 kg
Tartályátmérője 315 mm
Tartályúrtartalma 53 l
Tartály próbanyomása 25 bar
Biztonsági hasadólemeznék szakadási értéke 25 bar
BCF-oltóanyag mennyisége 50 kg
Üzemi nyomás 20 C°-on (N₂-vel megnyomatva) 14 bar

Működési idő folyamatos működtetés esetén 33 sec
A tömlő hossza 10 m
Az oltópisztoly teljesítménye 0,6 kg/sec
Sugártávolság vízszintesen 6 m
A vizsgálati tűz mérete (MSZ 1040)2: B100 10 m²
A készenléti hely (tárolás) hőmérséklete -20-tól +60 C°-ig

A készülék felépítése és műszaki leírása

A készülék golyóscsapágyon futó, tömör gumikerekű (8) targoncára (7) van építve. Elöl támasztólábak (9) biztosítják a stabilitást, s egyben a készülék fogantyújával is szolgálnak az esetleg emeletre történő szállítás, vagy járműre történő felhelyezés céljára.

Az oltóanyagtartályt (1) csavarokkal rögzítették a targoncára. A tartály nyakrészében (5) hasadótarcsával (6) ellátott gyorsnyitó-szelep van rögzítve (2). A gyorsnyítószelephez belüli felszállító-cső (4) csatlakozik. A nyakrészbe becsavart nyomásmérő (3) a tartályban uralkodó nyomásról ad tájékoztatást.

A gyorsnyító-szelepkar végén levő műanyag gomb fölfelé történő rántásával a szelep kinyit. A véletlen kinyitást fémlemezzárás (14) rögzítőszerkezet akadályozza meg.

A targoncához erősített tömlőtartóra (10) nyolcas alakban 10 m hosszúságú tömlőt helyeztek. A tömlő (11) egyik vége a gyorsnyítószelephez, a másik vége pedig az oltópisztolyhoz (12) csatlakozik. A csatlakozásoknál külön tömítés nincs, kiképzésüknél fogva saját magukat tömítik. Az oltópisztoly rögzítése megakadályozza a feltekereselt tömlő leoldódását.

A tartály palástjára forrasztott adattábla (13) tartalmazza a készülék legfontosabb adatait, a matrica (15) pedig a működtetésre vonatkozó előírásokat és figyelmeztetéseket tünteti fel.

A készülék tűzoltási célú működtetése

A kapcsolatos feladatokról a Tűzvédelem 1980. márciusi számában részletes tájékoztató található.

Balesetvédelmi előírások

Zárt térben, nehezen szellőző – nehezen szellőztethető – helyiségekben (pl.: kondicionált és egyéb zárt géptermekekben, talajszint alatti helyiségekben stb.) fokozott elővigyázattal kell használni a készüléket.

Elárasztásos oltási eljárás alkalmazása esetén – minden körülmények között – biztosítani kell, hogy az elárasztásra kerülő helyiséget mindenki elhagyja.

Erről a követelményről az oltást irányító vagy abban részt vevő személynek meg kell győződnie.

A tűz megfékezése után hatásosan szellőztetni kell az oltógázzal szennyezett helyiségeket.

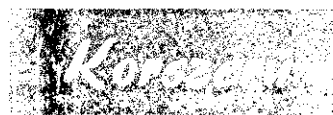
A készülék ellenőrzése, felügyelete

A készülék hivatalos ellenőrzését a gépkönyvben leírtak szerint – felévenként kell elvégezni.

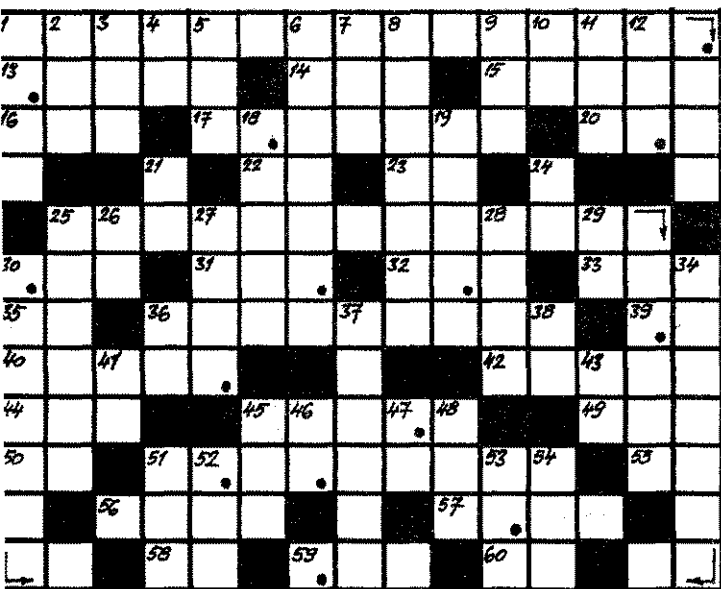
A helyi körülményektől függően célszerű gondoskodni a készülék fokozott felügyeletéről.

A megrendeléseket az ELZETT MŰVEK kereskedelmi osztályának 1396 Budapest, 62. Pf.: 461 címére szíveskedjenek feladni.

(X)

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK
VÉDELMI

1. MI ALLAPTJA MEG A TŰZ-
LŐSÁGI FOKOZATTAL ŐSZ-
ZEFÜGGŐ KÖVETELMÉNYE-
JÉT? 13. Eset. 14. A vízsz. 17.
or 2., 3. és 6. betűje. 15. Vonat-
ozó névmás. 16. Bokor közepén
ítható! 17. Minálunk. 20. Toj be-
ll. 22. Azonosak. 23. Készülék!
5. A LÉTESÍTMÉNYT MINEK
TGYELEMBEVÉTELEVEL SZA-
AD HASZNÁLNI (folyt.: függ.
.)? 30. Lánynév. 31. Annál in-
ább. 32. Középen tanul! 33. Vé-
kony nyílás. 35. Mutatózó. 36.
Íszlet lehet ilyen, névelővel. 39.
hangtalanul tűző! 40. Magos ór-
agy megszemélyesítője tv-filmen.
2. Azonosak. 44. Kis Erika. 45.
'ud, bír. 49. Balra azonos hangzói.
0. Igen, oroszul. 51. Gólyahang.
5. Mint 22. 56. Zúzó. 57. A falevél
yen. 58. Vissza: poszt. 59. Létező.
0. Dáma azonos hangzói.

1. Tud. 2. Víz állat. 3. Mondat-
ész. 4. Végtelenül zúg! 5. Kerti
munkát végző. 6. Jellel magához
éri. 7. Bukott uralkodó. 8. Szak-
nai újság. 9. Azonosak. 10. Egyik
minisztériumunk. 11. Mezőgazda-
ági munkát végez. 12. Nem fog-
al helyet. 18. Lokálban énekel. 19.
fevezetes tűz színhelye. 21. Felté-
eles kötőszó. 24. Szibériai folyó.

25. A hármas korona. 26. Mint 21.
27. Azonosak. 28. Bír-e? 29. Az
argon vegyjele. 30. A VÍZSZINTES
25. FOLYTATÁSA (folyt.: függ.
34.). 34. A FÜGGŐLEGES 30.
FOLYTATÁSA (folyt.: pontokkal
megjelölt kockákban). 36. Mint 9.
37. Amikor világos van. 38. Né-
met kettős betű. 41. Zokog. 43. Ku-
tya. 45. Lók betűi. 46. Egymást
előző betűk az ábécében. 47. Mint
42. 48. Kevert les! 51. Tér is van
ilyen. 52. Izomban rejlik. 53. Vá-
rosunk. 54. Ismét nem.

Megfejtésül a következő soro-
kat kell beküldeni: vízsz. 1., 25.,
függ. 30., 34.

Be kell küldeni továbbá a pon-
tokkal megjelölt kockákban levő
betűkből összeállítható szót, mely
a függ. 34. sz. sor, ill. a mondat
folytatása, befejezése.

A megfejtők között könyvtal-
ványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. má-
jus 20.

K. I.

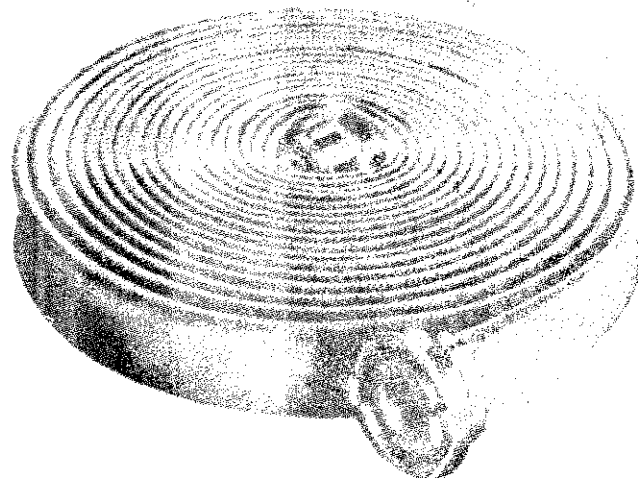
A harmadik számban megjelent
keresztrejtvény megfejtése a kö-
vetkező: NAPFÉNYBEN ÉLNI,
ÉLNI BOLDOGAN; LIDERCES
MŰLTAT VÁLTVA SZEBB.

A pontokkal megjelölt kockák-
ban levő betűkből összeállítható
szó: JELENRE.

Könyvtalványt nyertek: Nyilas
Piroska, Nagynyárád; ifj. Papp
Mihály, Tiszatartán; Szakács La-
jos, Szombathely.

A nyereményeket postán küld-
jük el.

A KORSZERŐ TŰZVEDELEM
MINDEN ESZKÖZE
EGY HELYEN: A

Gumírozott, szintetikus, nyomáspróbázott,
műbizonylattal ellátott,
52 mm-es és 75 mm-es szerelt

MŰSZANI ÁRUT ÉRTEKESÍTŐ VÁLLALAT

Nagykereskedelmi értékesítés

8. SZ. OSZTÁLY

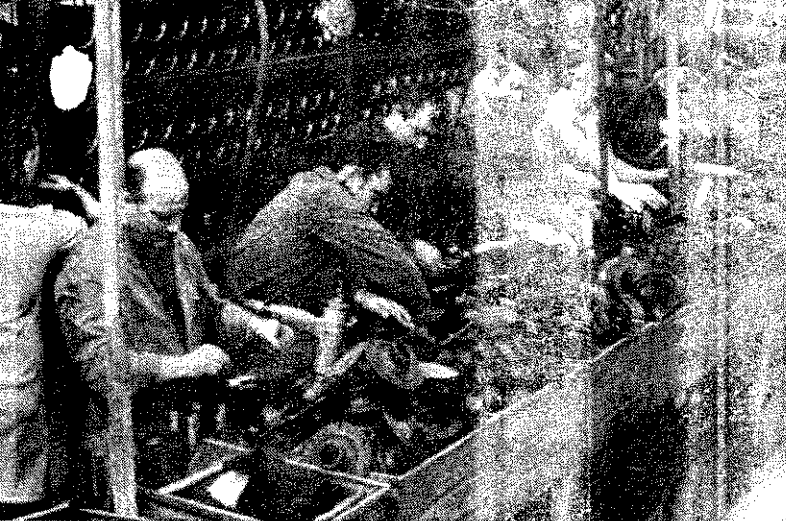
1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 61.
Telefon: 115-800/52 - 310-362

Készpénzért vagy csekkfizetésre
törtendő értékesítés

MŰSZAKI ÁRUK BOLTJA

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53.
Telefon: 115-800/25

A BM Tűoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűoltóság Országos Parancsnokság
Feltétlenül kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számiaszám: 235-90 151-1108
80.2543/2-04 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

Az anyagellátó osztály dolgozói most nem „szellemi” munkát végeztek

Rózsahegy Pál vezérigazgató-helyettese, Csonka Tibor pb-titkár, Ged Béla, a vezérigazgató általános helyettese, Kiss Tibor, az I. sz. gyár igazgatója szivattyú porlasztójának az összeszerelését végzik

Kongresszusi műszak

Március 22-én, szombaton a dolgozók százai készültek kongresszusi műszakra, hogy felajánlásuknak megfelelően a szabadnapjukon vállalt munkával is kifejezzék egyetértésüket a párt politikájával, elkötelezettségüket az ország szocialista céljai iránt. A Vörös Csillag Gépgyár Sziklai Sándor brigádjának kezdeményezéséhez csatlakozott a Kismotor- és Gépgyár kollektívója. Az I. számú gyárban a kommunista szombaton ott voltak a BM Tűzoltóiskola képző iskoláinak hallgatói és tanárai is. Olyan munka várta őket, amely egyaránt fontos volt a vállalatnak és a népgazdaságnak. Az eredmény: közel négymillió forint termelési érték. A műszakért járó bérüket a dolgozók és a tisztviselők a kerületi tanácsnak ajánlották fel gyermekintézmények fejlesztésére és létesítésére.

Kútvölgyi Mihály képriportja

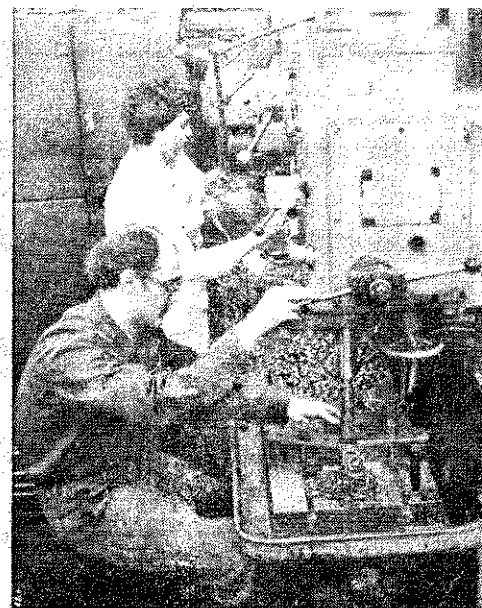
Bognár János esztergálás közben

Csöglei István
és
Sölley Zoltánné
a
fűrőgép előtt

Serény munka folyt a szereldében is

Ahol a főtanár a segédmunkás: Durucz József tű. fhdy., főtanár és Bakonyi János 1. éves hallgató, aki „civilben” szerszámkészítő

Cigaretaszünet a Vörös Hajnal szocialista TMK-brigádnál

Buzsáki Barna
szobrászművész alkotása

A BM Tüzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXII. évf. 5. sz. / 1980. május

N. P. Spilko ezredes,
a szovjet Tűzoltómérnöki
Műszaki Főiskola
parancsnokhelyettese

Május elsejére

Szovjet vendégek

Április 8–16 között a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság meghívására kéttagú delegáció érkezett hazánkba, a Szovjetunió Belügyminisztériuma Tűzoltómérnöki Műszaki Főiskolájából.

A vendégek: N. P. Spilko ezredes, a főiskola parancsnokhelyettese és B. V. Grusevskij ezredes, a főiskola megelőző tűzvédelmi tanszékének vezetője – tapasztalatcserére jöttek. Az 1973-tól folyamatosan a főiskolájukon tanuló magyar tűzvédelmi mérnökjelöltek oktatásával kapcsolatos elvárásokról és a végzett hallgatók továbbképzéséről tárgyaltak a BM TOP illetékes vezetőivel.

Itt-tartózkodásuk ideje alatt fogadta őket Lovdánvicsky Károly rendőr vezérőrnagy, miniszterhelyettes, és tárgyalt velük Mándi Sándor rendőr ezredes, a BM Oktatási és Közművelődési csoportfőnöke is.

Látogatást tettek a BM Tűzoltótiszt-képző iskolán, jártak a fővárosi tűzoltó-parancsnokságon. Találkoztak egykori tanítványaik közül néhányval, megtekintették a Tűzoltó Múzeumot. Elutaztak Nógrád megyébe is, ahol a salgótarjáni járási-városi parancsnokság munkájával ismérték meg és találkoztak a somoskőújfalui önkéntes tűzoltókkal is. Vendégeink a látottakról, a tapasztalatokról megelégedéssel nyilatkoztak.

A delegáció vezetője, Spilko ezredes elvtárs, már járt hazánkban. Akkor háború volt.

– 1944 végén – mondotta – a Kárpátokon túljutva hadosztályunk részt vett Debrecen felszabadításában. 21 éves voltam, hadnagy, a tűzérszakasz parancsnoka. Magyar földre érve – a hitleri propaganda hatására – riadt tekintetek sokaságával találkoztunk. Éhező, féltő asszonyokkal, férfiakkal, gyerekekkel. Mikor látták, hogy kevés kenyérünköl nekik is juttatunk, egymást bátorítva bújtak elő rejtékhelyeikről.

Igy történt, hogy a megérkezésünkkor „néptelenek” hitt falucskákból továbbmenetelünkre több százan búcsúztak tőlünk – a szemükben bizalommal. Nyíregyháza–Kisvárdra–Miskolc felszabadítása után hadosztályunk a Balaton melletti harcokban vett részt. Innen egyesített erőkkel Budapestért indultunk. En is azok közé tartozom, akik megcápták a „Budapest felszabadításáért” elnevezésű magas kitüntetés. Nagy harcok árán térünk vissza a Balaton északi részére, majd onnan Gráz irányába, számomra Bruckban ért véget a háború.

Nagy izgalommal, várakozással készültem az önök hazájába. Tudtam eredményeikről, országépítő munkájukról, pártjaink közös tevékenységéről, mégis az a látvány, ami fogadott, lenyűgöző. Csodálatosan szép Budapest, amelyről megérkezésem első óráiban kedves vendéglátóim figyelmességéből meggyőződhettem.

A delegáció első útja a gellérthegyi felszabadulási emlékműhöz vezetett. Onnan láthatta viszont Spilko ezredes elvtárs fővárosunkat, amelyért annyit szenvedett, s meghatottan szemlélte a hatalmas vörös szögfükoszorúkat, amelyek mindig frissen pompáznak a szobor tapon.

Találkoztak egykori tanítványaikkal

Május elseje immár 90 esztendeje azoknak az embereknek ünnepe, akik munkájukkal teremtik elő az élet javait s ezáltal is előbbre viszik az emberiség fejlődését. A dolgozó osztályok tagjai más-más nemzetekhez tartoznak, más a bőruik szinte más nyelven beszélnek, egyéni céljaik különbözőek lehetnek. Mindezeneknél fontosabb azonban, hogy alapvető érdekük azonos: a ember mindenütt, mindörökre szabaduljon fel a tőkés kizsákmányolás, a kapitalista uralom alól. Csak így érhető el, hogy a szomszéd országok dolgozók kiváltsága legyen.

A dolgozók világszerte békét és jólétet akarnak, érdekük hogy felépüljön a dolgozó emberek társadalma. E közös, egyszerű nemzetközi érdekek és célok forrasztják össze a világ dolgozóit, éljenek bármilyen távol is egymástól.

A május elsejei ünnep napjainkban változatlanul időszertű mert a nemzetközi proletárérdekek azonossága korunkban tovább növekedett. A dolgozók millióinak harci kapcsolata, együttműködése újabb és újabb elemekkel gazdagodott. Testvéri összetartozásuk alapja az a tudatos felismerés, hogy csak szoros nemzetközi összefogással érhetik el céljaikat. Ez évszázados harcok nagy tapasztalata.

Nem múlik el év anélkül, hogy az imperialisták ne lépnelel fel valamely baladó mozgalom, vagy ma még kizsákmányolás é elnyomás alatt sínylő népt ellen, amikor az megpróbálja lerázni a tőke béklyóját. Mindig igyekeztek és igyekeznek megosztani a dolgozók taborát, s ha ez valahol, ideiglenesen sikerült, a nemzetközi munkásosztálynak mindig nagy árat kellett fizetnie érte.

A harc során azonban a nemzetközi munkásosztály is tanult fejlődött. Megtanulta, hogy a harcban a győzelem előfeltétele a egység. A május elsejei ünnep legfőbb tartalma, ennek a kifejezése.

Május elseje osztálytartalma tehát változatlan és csorbíthatatlan. Az idei májuson is a proletár internacionalizmus vörös zászlaja alatt küzdők nyújtának kezét egymásnak.

Az imperializmus kénytelen tudomásul venni a szocialista társadalom létét, bár megsemmisítéséről nem mondott le. Mígközben milliók halnak ében, világszerte milliárdokat költenek fegyverkezésre, s ezzel az egész emberiség jövőjét fenyegetik. A szocializmust pedig nem lehet sem fegyverrel, sem bármilyen más eszközzel térdre kényszeríteni. Pártunk és kormányunk a néptérrel érzett, felelősségtől áthatva, mindig kiállt a béke ügye mellett. A szocializmus építésével kötelezte el magát emellett. Elítélte minden háborús készülődést, s arra a szocialista társadalom megújításával, lelkiismeretes munkával válaszolunk. Mindemellett védelmünk érdekében azonban gondoskodni kell fegyvererőnk szükségzerű fejlesztéséről, harci eszközeink korszerűsítéséről.

Nemrégén fejezte be munkáját az MSZMP XII. kongresszusa mely egyértelműen megállapította, hogy társadalmi rendszerünk tovább fejlődött, népünk életszínvonala emelkedett. A kitűzött céltól azonban még messze vagyunk. További fejlődésünk a kedvezőtlen nemzetközi gazdasági viszonyok következtében erőfeszítéseket kíván. Számos kibaszhatatlan lehetőségünk, nagy erőtartalékunk van, melyeket a jövőben a munka szolgálatába kell állítanunk.

A XII. kongresszuson elfogadott program világos és ragyogó jövőt biztosít a magyar népt számára. Megvalósítása azonban tiszteletes munkát követel mindenkitől. Május elsején is csak az ünnepelhet őszintén, aki a munkát a legjobb tudása szerint végzi aki a rábízott feladatok teljesítése során tudásával erejének legjavát adja.

Ez a feladatunk nekünk, állami, önkéntes és vállalati tűzoltóknak egyaránt. A tüzesetek lehetőség szerinti elbáritása, a készségszolgálat biztosítása, a népgazdaság értékeinek, az állampolgárok javainak megóvása.

Ebhez a munkához kívánunk sok sikert, jó egészséget minden tűzoltónak.

a: dr. Raft Miklós, a Minisztertanács Tanácsí Hivatalának elnökhelyettese

A felszabadulás után, 1945-ben a horthysta államapparátus tesett, gyakorlatilag megszűnt a közigazgatás. A Magyar Kom- nista Párt, az újjászületés vezető ereje, már a felszabadítási cök bekapcsolta arra törekedett, hogy az állami élet mielőbb ginduljon.

A fordulat éve után világossá vált, hogy az akkori államigaz- ás nem lesz képes megoldani a soron következő feladatokat. an demokratikus államgépezet kiépítésének szükségessége met fel, amely megszabadulva a feudális maradványoktól, meg- sítí az önkormányzatokat, biztosítja a demokratikus központi alom irányító szerepét és népi jellegűvé teszi a közigazgatást.

Ez a munka csakúgy, mint az államépítés más területein folyó ékenység, fokozott ütemben folyt. Az 1949-es alkotmány tör- ybe iktatta az egész helyi társadalmi, gazdasági és politikai et átfogó új típusú közigazgatási rendszert, a tanácsrendszert. Az október 22-én megtartott tanácsválasztások közvetlen előnye az országgyűlés által 1950. május 10-én megalkotott első áctörvény volt. Kádár János belügyminiszter a törvénytervezet tti-vitában joggal állapította meg, hogy ezzel a törvénnyel ál- nunk új, erős tartóoszlopait hoztuk létre, s egyben befejeztük i demokratikus államunk szervezetének kiépítését.

A tanácsválasztás elsősorban azzal változtatta meg a közigaz- ás hálózatát, hogy szinte minden településen önálló tanács meg- asztására került sor. Ez az adott időszakban indokolt lépés volt, itikai és gazdasági érdekek támasztották alá.

A lakosság nagy várakozással fogadta az október 22-én meg- asztott tanácsokat. A tanácsok tagjai kedvvel, lendülettel kezd- munkához. A sikerek mellett azonban hamar kiütköztek a ta- sztalatok hiányából és a központi irányítás hibáiból fakadó blémák, ellentmondások is. Ugyanakkor egyre növekvő terhek ezedtek a fiatal tanácshálozatra, többek között a mezőgazda- í termelés irányításában, a beszolgáltatással kapcsolatos teen- c ellátásában. Ebben az időben a tanács és szervei szinte csak vetelésekkel léptek a lakosság elé, annak jogos kívánságait, pa- szait viszont igen kis mértékben állt módjukban kielégíteni, il- ve orvosolni. A Magyar Dolgozók Pártjának 1951 februárjában tott II. kongresszusa már feltárta a tanácsok működésének főbb blémáit, de ezek orvoslására komolyabb mértékben csak az 4. évi X. törvény (a második tanács törvény) előkészítésének és ényesítésének kibontakozásának időszakában került sor.

A tanácsok fejlődésében új szakasz kezdetét jelentették az DP III. kongresszusa által hozott döntések, az államszervezet lesztésével kapcsolatosan elfogadott alapelvek nyomán megalk- tott második tanács törvény. Ez a tanács törvény megfelelő ala- : nyújtott a tanácsok gyors fejlődéséhez, az állami munka de- kratizmusának és szakszerűségének egyidejű fejlesztéséhez.

Nem volt véletlen, hogy 1956-ban az ellenforradalom támadása knem olyan hevességgel érte a tanácsokat, mint a proletárdik- úra vezető erejét, a munkásosztály pártját. A tanácsok elleni hódtt támadás célja a népi demokratikus állam megdöntése és a rrszóá jellegű közigazgatás visszaállítás volt. A tanácsok ebben nehéz helyzetben is kiálltak a történelem próbáját.

A Magyar Szocialista Munkáspárt következetes politikája, a ocializmus igazsága és a proletárdiktatúra ereje népünk szorgalm- ak és alkotó kedvének kibontakoztatását, s ezzel párhuzamo- i a tanácsrendszer fejlődésének töretlen vonalát eredményezte.

Az 1971-ben hatályba lépett törvény a tanácsokat és szerveit a nép hatalmát megvalósító szocialista állam népképviselői, kormányzati és államigazgatási szerveiként határozta meg, dif- fenciálisan szabályozta a különböző szintű tanácsok hatásköréit feladatait. Ez a törvény fogalmazza meg elsőként részletesen a tanácsoknak a lakossági szükségletek kielégítésével kapcsolo- os ellátási, szolgáltatási feladatait és keretjellegű utalást tar- maz e feladatok teljesítésének módjára is. A törvény rendelke- : a tanács és testületei, valamint a tisztségviselők és a szakigaz- tási szervek funkcióinak és hatásköreinek reális megosztásá- l is.

Már a törvény előkészítése során nyilvánvalóvá vált, hogy a osszág társadalmi tudatában, kulturáliságában és életkörülmé- eiben bekövetkezett nagymértékű fejlődés következményeként

az állampolgárok másfajta, magasabb követelményeket támaszta- nak tanácsainkkal szemben, elsősorban a tanácsok és szerveik ellátó, szolgáltató tevékenységével, valamint hatósági ügyintéző munkájával kapcsolatban.

TANÁCSOK SZERVEI: TANÁCSI SZERVEK

Az 1948 óta egységes és központilag irányított állami tűzoltó- ság területi szervei — a BM szakfelügyelete és szakmai irányítása mellett — 1972. január 1-től tanácsi irányítás alá kerültek.

Tekintettel a kialakult helyzetre, a korábitól eltérő módsze- rek alkalmazásával mind a BM Tűzoltóság Országos Parancsnok- ságának, mind a tanácsoknak új gyakorlatot kellett kialakítani. Mivel e területen nem rendelkezünk kellő tapasztalatokkal, az ei- ső években bizony még sok nehézséggel kellett megküzdünk. Az átszervezés óta eltelt idő azonban bebizonyította, hogy a dön- tés helyes volt. Kialakultak az irányítás új, korszerű módszerei, mérsékeltlen emelkedett a tűzoltóság műszaki-technikai felszerelt- ségének színvonala, lakossági kapcsolatai erősödtek.

Az elért eredményekkel korántsem lehetünk megelégedve. Ko- moly erőfeszítéseket kell tennünk tanácsainknak, hogy a tűzoltó- ság céljára biztosított beruházások és fejlesztések az előre megha- tározott célokat szolgálják, valamint a megelőző és mentő tűzvé- delmi munka még hatékonyabbá válásáért is.

A tűzoltóságról szólva meg kell emlékezni az állami tűzoltó- ság mintegy kétszáz ezer segítőjének, köztük a sok tízezer önkéntes és vállalati tűzoltónak önfeláldozó közreműködéséről, hiszen ők napi munkájuk mellett, társadalmi munkaként látják el a rájuk háruló feladatokat.

TEVÉKENYSÉGENEK TOVÁBBFEJLESZTÉSE

1974 őszén az országgyűlés fóruma elé került az a számvetés, amelyben a tanács törvény végrehajtásának tapasztalatai tükrében vizsgálta meg s tette mérlegre legfeljebb népképviselői szervünk a tanácsok legutóbbi években kifejtett tevékenységét.

Az országgyűlés vitájában szó esett arról, hogy az államélet fejlesztésének programjából a tanácsok tevékenységében valósult meg legtöbb. Hasonlóan pozitív értékelést adott a tanácsok tevé- kenységéről az MSZMP közelmúltban lezajlott XII. kongresszusa, amikor megállapította: „Javult az állami irányító testületek, szer- vek és tanácsok tevékenysége, korszerűsödött az államigazgatás. A tanácsok népképviselői-önkormányzati és államigazgatási szere- püknek megfelelően, egyre önállóbban vesznek részt a társadalmi feladatok megoldásában.”

Az elismerés kötelez. Különösen, ha tudjuk, hogy elért ered- ményeink még jóval alatta maradnak lehetőségeinknek, és sok még a nehézségek az igazgatási tevékenységben: az igazgatási fo- lyamatokat gyakran kísérik még bürokratikus vonások, s akad ja- vitanivaló a tanácsok rendelkezésére álló anyagi eszközökkel való gazdálkodásban, a tervszerű terület- és településfejlesztésben és a tanácsi intézmények munkájában is.

Bármilyen nagy jelentőségű is a szocialista államszervezet szempontjából a tanácsok megalakulása óta eltelt 35 esztendőben végbement fejlődés, az elért eredmények csupán megalapozzák a jövő feladataira való felkészülést. Éppen ezért az állami vezetés megkülönböztetett figyelmet fordít a közigazgatás távlati fejlesztésének tudományos előkészítésére.

A tanácsok három évtizedes működésének kedvező tapaszta- lai, valamint az a körülmény, hogy tevékenységük szervesen il- leszkedik bele az államélet és a szocialista demokrácia fejlesztésé- nek szélesebb társadalmi programjába, meghatározzák azokat a tennivalókat, amelyek a soron következő években a tanácsokra és a tanácsok országos irányítást ellátó szervekre hárulnak. Ezek közül napjaink teendőit jelentik a tanács törvényben megfogalma- zott elvek maradéktalanul érvényre juttatásával, a törvény külön- böző rendelkezéseinek az eddiginél hatékonyabb megvalósításával, a törvény által nyújtott lehetőségek fokozott mértékű kiaknázá- sával összefüggő feladatok.

A szocializmus teljes felépítésének nagy nemzeti célkitűzése az államszervezet s benne a tanácsok számára is olyan felelősség- teljes szerepet, vonzó programot ad, amiben cselekvően közremű- ködni, s ennek során a lakosság érdekeit, a közösséget szolgálmi valóban megtisztelő kötelessége a tanácsok tagjainak és a tanácsi hivatalokban, intézményekben dolgozó közalkalmazottak sokeres taborának.

A Ganz-MÁVAG tűzvédelmi irodájának Május 1. szocialista brigádja a munka ünnepe alkalmából kétszeres aranyjelvényes szocialista brigád lett. Gratulálunk a szép eredményhez, és ezúton kívánunk további munkasikereket a termelésben és a tűzvédelemben.

Képriportunkban izeltőt adunk mindennapi munkájukból.

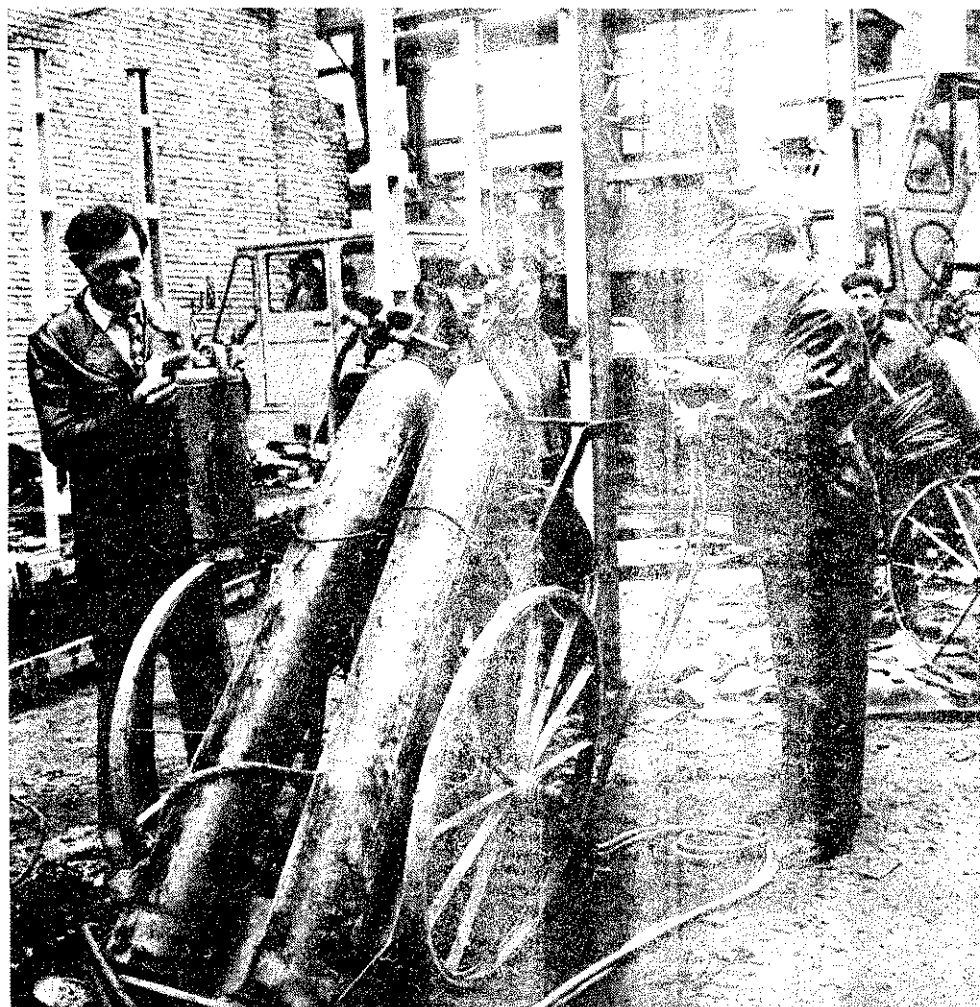
KÜTVOLGYI MIHÁLY FELVÉTELEI

A brigád vezetője: Kiss Gábor

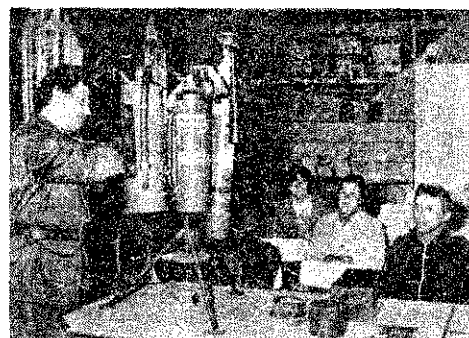
Munkaértekezély

Honti Pál, a tűzvédelmi iroda vezetője és Virik Béla, a vállalat tűzoltóparancsnoka ellenőrzés közben

Sólyom Géza ügyeleti szolgálatot lát el - A brigád nemrégiben fehér asztalnál ünnepelte meg, hogy 40 éve a Ganz-MÁVAG dolgozója

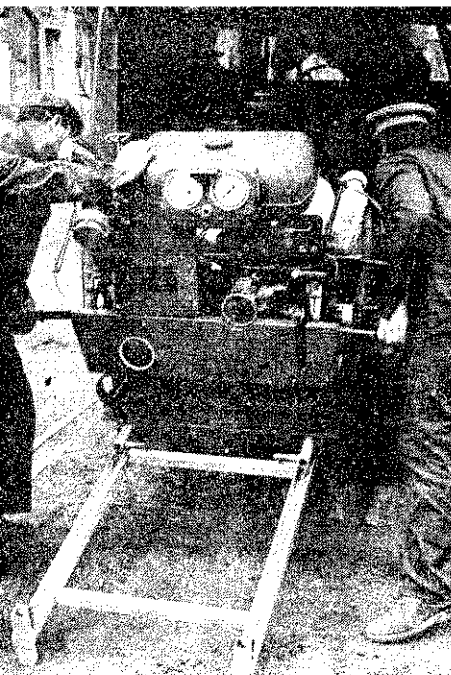

A mindennapi munkájuk közé tartozik az új dolgozók oktatása is

valami netalán történné: azonnal vo-
lhatnak

egyik ötletes újításuk: csúszósínt szer-
esztették a ZSUK fecskendőhöz, így
nyebben kezelhetik a 800-as kismotort

tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő
ladatuk

Brigádnaplóból kivont feljegyzések

1. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

2. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

3. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

4. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

5. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

6. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

Brigádnaplóból kivont feljegyzések

1. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

2. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

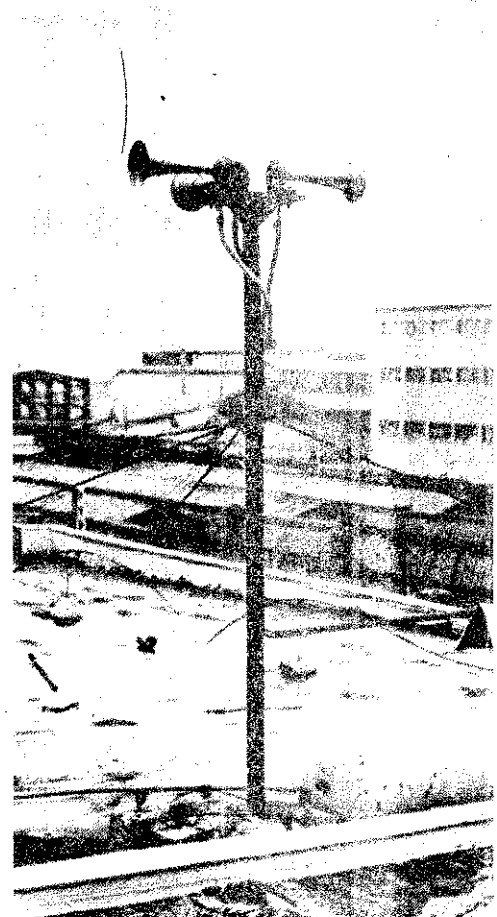
3. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

4. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

5. A csúszósínt a fecskendőhöz szerelték fel a ZSUK fecskendőhöz, így könnyebben kezelhetik a 800-as kismotort. A munka értéke - 1.500 Ft.

6. A tűzoltókészülékek ellenőrzése is az ő ladatuk.

A brigádnaplóból kifizetett oldalak önmagukért beszélnek

Társadalmi munkában állították fel a szí-
rénákat a gyár területén

Jól bevált a módszerük: befagyás ellen
télén sózás helyett zsírpárnával védik a
földalatti tűzcsapok fedőlapjait

A felelős égő zős

Éppenséggel nem az aszódi szerencsétlenség volt az első komoly figyelmeztetés. Már jóval korábban is akadtak olyan események, amelyekből jogosan szűrhetjük le azt a tanulságot: még korántsem készült fel minden érintett szerv és vállalat a szénhidrogén-származékok és más vegyi anyagok tömeges szállításával együtt járó veszélyek szervezett elhárítására.

Annak idején folyóiratunk is beszámolt róla, hogy például milyen bonyodalmakat okozott a pébégáz szivárgása az egyik alföldi városunk vasútállomásán. A magasabb MÁV-főnökség utasítására a több mint 20 kilométerre levő lefejtőállomásra kellett volna utaztatni a sérült tartályvagonot. Szerencsére idejében értesítették a tűzoltóságot, és az egység parancsnoka megakadályozhatta ezt a rendkívül kockázatos vállalkozást.

Mint megírtuk: csak nagy nehezen sikerült megtalálni az ügyben illetékest és utána is kínosan hosszú órákig csupán a célszerűen működtetett vízsugarak jelentették az egyetlen védelmet, mivel öreg este lett, mire a hibaelhárítók jókora távolságból a helyszínre érkeztek.

A TVK-BAN MEGGYORSÍTÓ!

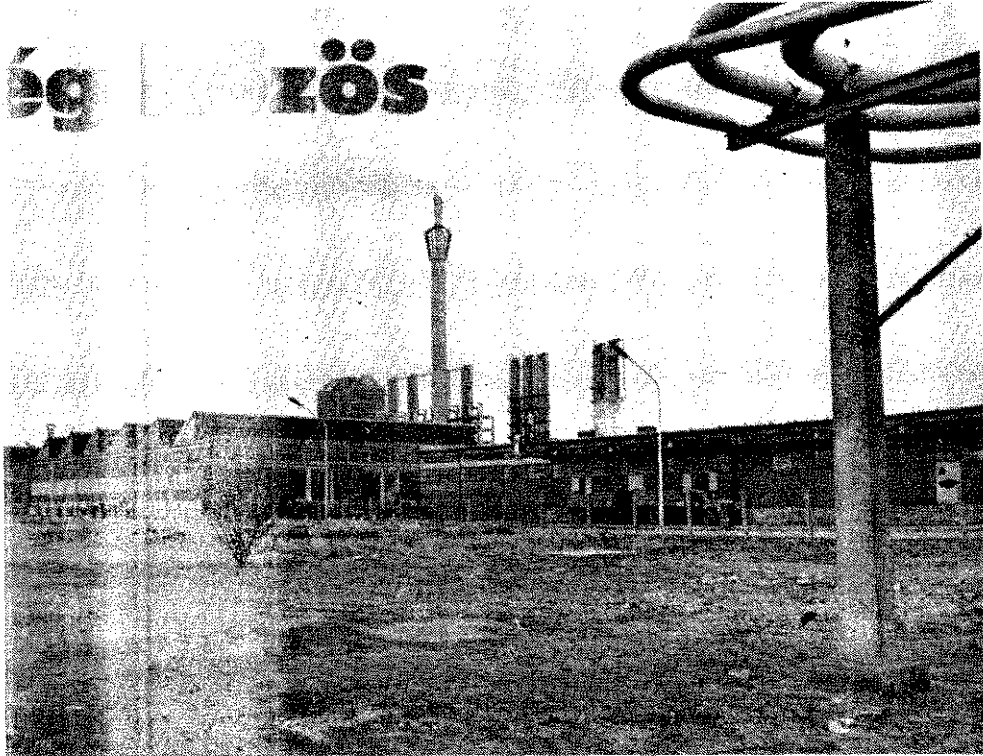
A Tiszai Vegyi Kombinát az említett termékek egyik legnagyobb hazai forgalmazója.

Mint Székács János, a biztonságtechnikai főosztály vezetője és Gyetvay Iván tűzvédelmi osztályvezető elmondták, a kombinát vezetősége már jóval az aszódi esemény előtt tervbe vette egy hatékony hibaelhárító szervezet létrehozását.

A különben igen eredményes aszódi beavatkozást követően örömmel nyugtázták, hogy elismerték értékes segítségnyújtásukat, de más tapasztalatokat is számba vettek, és ezek alapján meggyorsították a szervezést.

A személyi feltételek megteremtése volt az aránylag könnyebb feladat, mert hiszen a szükséges szakemberek itt bőségesen rendelkezésre állnak. Jóval több gondot okozott annak az eldöntése, hogy miből álljon a „szerállomány” meg a felszerelés.

Külföldön is tájékozódtak, de kiderült, gyártnak ugyan ilyen célokra különleges

gépjárműveket, ám ezek felszerelése nem elégténé ki a sokrétű követelményeket.

Végül is bizonyos részmeoldások tekintetében hasznos tapasztalatokat szereztek, kivált az egyik lengyel vegyi kombinátban találtak sok érdekeset és nálunk is megvalósíthatót.

A szerállományt úgy állították össze, hogy ötféle riasztási fokozat szerint legyen bevethető.

A „törzs” megkülönböztető jelzéssel ellátott személygépkocsin vonul. Annak idején ugyanis eléggé sok forgalmi akadály lassította az útjukat Aszódra.

A műszaki mentőgépjárművel általában hatan, szükség esetén azonban ennél többen is vonulhatnak ki a szakmérnökök és biztonságtechnikai szakemberek közül.

A műhelygépkocsin négyen s köztük gépész szakemberek utazhatnak a kárhelyre. A helyzetnek megfelelően azonban ennél is jóval nagyobb erők mozgósíthatók, miután rendelkezésre áll egy autóbusz is.

Teherautón szállítható ún. nitrogénkonténer és aggregát, továbbá 40 tonna emelésére is alkalmas darus gépjármű egészíti ki a készleteti szerek állományát.

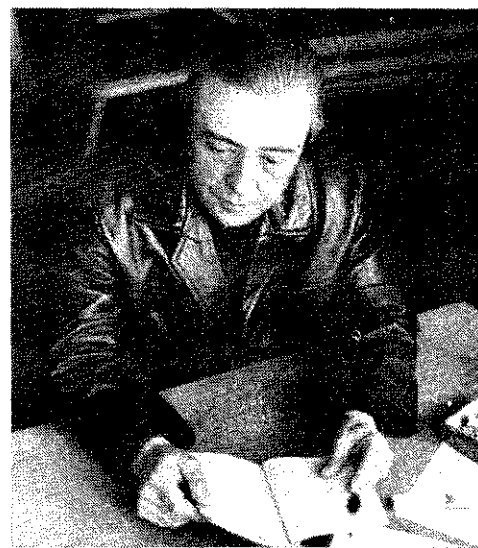
Egy kis izelítő a gazdag felszerelésből:

könnyű és nehéz hővédő ruhák, a gázkoncentráció meg a légtér elemzéséhez szükséges műszerek, a terület lezárásához, a elsősegély nyújtásához nélkülözhetetlen eszközök, magnóról is működtethető hangbeszélő, hogy azonnal tájékoztassák a lakosságot a tennivalókról, s természetesen még sok más hasznos műszerszám és eszköz.

A SZERÁLLOMÁNY

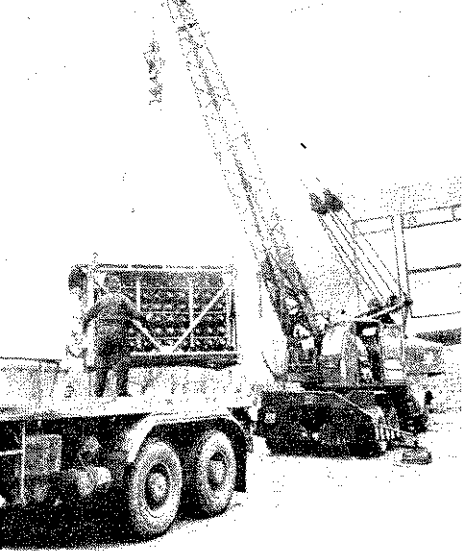
A vonatkozó szabályzat egyértelműen meghatározza a riasztás módját is. A TVK diszpécserszolgálat a rádiótelefon-összeköttetésben van egy kisbusszal, így az gyorsan a gyülekezési helyre szállíthatja a érintetteket.

Pontos szabályok írják elő, hogy miként és milyen gyakorisággal kell a szerek és felszerelések működőképességét ellenőrizni, a műszaki mentőegységek tagjait pedig rendszeresen bevonják a külr

Székács János

Igy mérik a gázkoncentrációt

...aruss gépjármű emeli be a nitrogénkon-

...le ún. antihavária-gyakorlatokba, és ...yen alkalmakkor olyan feladatot kell ...egrehajtaniuk, amivel vasúton vagy köz- ...ton bármikor szembe találhatják magu- ...at. Nemrégiben egy feltételezett tartály- ...ocsifolyás elhárítását gyakorolták, és eh- ...ez riasztották a MÁV egyik tűzoltóvona- ...nt is.

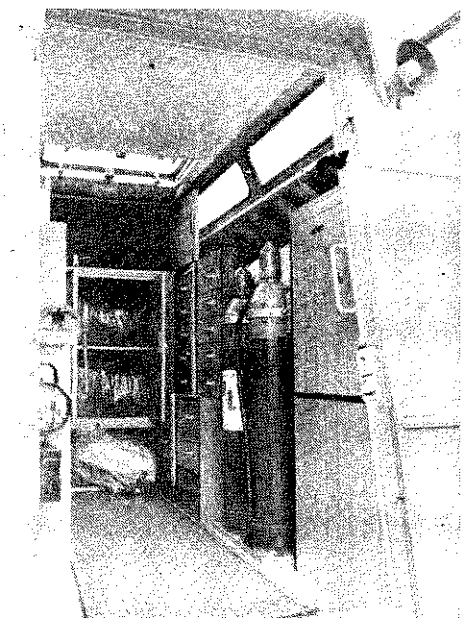
A közelmúltban igazi káresetnél is le- ...érhették a működőképességüket. Mezőkövesd Zsóri-fürdőjénél árokba ...úsztott egy külföldi tartálykocsit.

Az alapos vizsgálat megállapította, hogy ...szükséges óvintézkedések megtételével ...ját kerekein Lenínvárosba lehet szállí- ...ni a rakományt, hogy ott fejtsék le a ...rtályban levő etilénmaradékot. Rendőr- ...gi és tűzoltó-gépjárművek is biztosított- ...k, hogy gyorsan és akadálytalanul célba ...jen.

...EGYÉ A GOV

Országunk határai között akár 850—900 ...lométert is utazhatunk. Ráadásul Lenín- ...város hazánk keleti részében van. Gyors ...aszítás és vonulás esetén is hosszú órákig ...rt, amíg például a segítség megérkezik ...pronba. És cseppet sem megnyugtató, ...a tegyük fel, ezalatt mindaddig szökik ...a szállítóvagonból, amíg nem érkezik ...helyszínre a TVK műszaki mentőegysé- ...e, hogy például alaphelyzetbe állítson ...ssza egy jégtörő csavart.

...műszaki mentőszerszámok belseje

A műszaki mentőszerszám kialakítása is elősegíti a hatékony beavatkozást

Miután előfordult már ilyesmi vagy eh- ...hez hasonló, a TVK szerződést kötött a Gáz- és Olajszállító Vállalattal, és ennek értelmében abban is megállapodtak, hogy adott esetben ki legyen a területileg ille- ...tékes.

A GOV-nak több üzemegysége van az országban, a két vállalat vasúti szállító- ...eszközei is azonos vagy hasonló megoldá- ...súak.

Az említett szerződés értelmében a MÁV ügykörén kívül eső tartálykocsik hi- ...baelhárítását a Somoskőújfalu—Hatvan—Szolnok—Püspökladány és Biharkeresztes állomások közötti területen a TVK végzi, másutt a GOV távvezeteki üzemének olyan szakemberei, akiket erre a feladat- ...ra kiképeztek.

A TVK gondoskodott róla, hogy az il- ...letők elsajátíthassák a kapcsolatos szakis- ...mereteket és a beavatkozáshoz szükséges bizonyos eszközöket is átadott a GOV-nak.

Az ésszerű munkamegosztás előnyeit nem kell ecsetelnünk. Ha ama bizonyos városban megismétlődne az említett ká- ...reset, akkor minden bizonnyal jóval hama- ...rabb érkezne meg a segítség is, mint haj- ...danán, és nem kellene kinyomozni, hon- ...nan kérjük.

A NIM-BEN HALOTTAN

A Nehézipari Minisztériumban dr. Ba- ...logh Imre osztályvezetőtől további részle- ...teket tudtunk meg. A BM TOP közremű- ...ködésével tárcaközi megállapodás szüle- ...tett a NIM meg a KPM között, hogy a NIM sokoldalú segítséget nyújt annak a Vasúti Vegyi Elhárítóegységnek, amelynek a szervezeti és működési szabályzata még tavaly szeptemberben hatályba lépett.

Ennek értelmében legalább nyolc vegyész- ...mérnöknek és 26 beosztottnak kell válta- ...kozva szolgálatot teljesítenie az egység kö- ...telékében.

Reméljük, ezzel kapcsolatban nemsoká- ...ra már jóval többről is beszámolhatunk ...és arra is sor kerülhet, hogy a területi tűz- ...oltó-parancsnokságok vezetői — akárcsak a TVK-ban — ezzel a szervezettel is ala- ...posan megismerkedhessenek.

Mint hallottuk, az integrált műszak- ...megelőző, hibajavító és vészelhárító háló- ...zat újabb készenléti szolgálattal bővül.

Ez utóbbinak az lesz a feladata, hogy ...szakértői segítséget nyújtson a vegyipar ...vállalatok és győgszergyárak által hasz- ...nált veszélyes és ártalmas anyagok vas- ...úton, közúton, föld alatti csővezetékben és ...vízi járműveken való szállítása közben ...előforduló káresetek megfékezéséhez.

Ezt különben az is időszervé teszi, hogy ...tavaly augusztusban az Elnöki Tanács tör- ...vényerejű rendeletet alkotott arról, hogy ...hazánk is csatlakozik a veszélyes áruk ...nemzetközi közötti szállításáról szóló euró- ...pai megállapodáshoz.

Egyszóval, ha nem is éppen Aszóda ...kezdődött mindaz, amiről most hírt ad- ...tunk, az utóbbi években kétségtelenül ...gyorsabban követték egymást bizonyos ...kedvező események.

Mert hát az természetesen nem afféle ...jogászkodás, ha világosan körühatárolják ...hogy a hiba elhárítása adott esetben kinek ...a kötelessége, de Záhonytól Szentgotthár- ...dig csakis mi magunk lehetünk a káro- ...sultak, és ezért a védelem is közös felelős- ...ségünk.

(gádor—kútvölgyi)

Látogatásunk alkalmával bemutattak egy próbariasztást

Egy kerületi tűzoltó-parancsnokság tevékenységét alapvetően meghatározza, hogy milyen kapcsolatot épít ki működési területén a helyi párt- és állami szervekkel, milyen szerepet játszik annak társadalmi életében. Úgy véljük, hogy választásunk, miszerint a XVIII—XIX. kerületi parancsnokságra látogatunk el s ott beszélgettünk ezekről a dolgokról az ottani parancsnokkal a párt- és a KISZ-titkárral, helyesnek bizonyult. Náluk ugyanis sok mindenről hallottunk, ami eredmény ezen a téren.

Jókai Oszkár tű. örgy., kerületi parancsnok, Nagy Miklós tű. őrm. alapszervezeti párttitkár és Takács Pál tű. szkv. KISZ-titkár társaságában fogadott bennünket. A beszélgetés helyett azonban kérésükre mindannyian kocsiba szálltunk, s a parancsnokságtól nem messze levő Dobó Katica utcai óvodába indultunk.

Helyesebb — magyarázott a parancsnok —, ha szavak helyett inkább munkánk egyik leghálásabb és legeredményesebb helyszínén, a gyerekek között válaszolunk a kérdésekre. S nem árt megkérdezni ilyenkor a partnereket sem — tette hozzá, mikor az óvoda irodájában Kiss Istvánnénak, az óvoda vezetőjének és Daróczi Júlia óvónőnek, a KISZ-titkárnak bemutatott.

Két éve patronálnak bennünket a tűzoltók — vette át mindjárt a szót Kiss Istvánné. — Sok lenne felsorolni, mennyit dolgoztak azóta itt a fiúk. Ami számunkra, vagyis a gyerekek számára a legnagyobb élményt nyújtja, mégis az, ha mi mehetünk hozzájuk, vagy legalábbis filmről, beszámolóiból hallhatnak a kicsik az ő munkájukról. Rendszerre vált, hogy időről időre minden csoport látogatást tesz a tűzoltó-laktanyában, megnézhetik a csodáit tűzoltóautókat, s mesélnek nekik arról, hogyan dolgoznak, ha valahol tűz van. Az sem ritka, hogy Nagy Miklós jön el hozzánk, s hoz a kicsiknek érdekes filmeket.

Vendégségben az óvoda vezetőjénél és KISZ-titkáránál

Szép, gondozott parkban impozáns épület, az MSZMP Vas megyei szervezetének pártiskolája: ott találkoztunk Fekete Géza tű. főtörzsrőmesterrel, a szombathelyi városi-járású tűzoltó-parancsnokság alapszervezetének párttitkárával. Eddig vezetőségi tagként dolgozott. Az idén a tagság bizalmából ő lett a titkár, így került a háromhetes pártiskolára.

Hóna alatt vaskos jegyzettel jelenik meg. Délelőttönként előadásokat hallgatnak a munkásosztály vezető szerepéről, a párt-demokrácia szélesítéséről, a vezetélmélet módszertani kérdéseiről. Délutánonként munkatervet, cselekvési programokat készítenek, dolgozataikat vitatják meg, próbataggyűléseket vezetnek le, még „pártfegyelmire” is sor kerül.

Akárcsak a többiek, Fekete elvtárs sem a titkárképző elvégzése után lesz párttitkár. S hogy mivel érdemelte ki a tagság bizalmát? — Mindig, minden beosztásában érzékeny volt a politikai munka és az emberi sorsok iránt. Személyisége is alkalmassá tette erre a tisztségre.

Fiatalként gépészmunkásként több mint két évtizede került testületünkhöz. Itt gépkocsivezetőként, szerparancsnok-helyettesként dolgozott. Jelenleg szerparancsnok.

Amikor először pártvezetőségi taggá választották, nagy tapintatával és segítőkészségével tűnt ki. A pártönkívüliek meg a fiatalok gyakran a pártmunkások magatartásából ítélik meg az egész pártszervezet tevékenységét.

Náluk sem kevés a szolgálat szervezésével járó feladat. Mint szakmai előjáró, következetes azok végrehajtásában. Nem

Nem csoda — fűzte hozzá Daróczi Júlia —, ha most is el csak annyit mondani nekik, hogy itt vannak a tűzoltók, s mindjárt örömmujongásban törnek ki.

Miután személyesen is meggyőződünk, milyen sikere volt picinyek körében három egyenruhás kísérőnknek, ismét az irodában folytattuk a beszélgetést. Nagy Miklóshoz, a volt KISZ-titkárhoz fordultunk, beszéljen munkájukról, terveikről.

— Nemrég adtam át a stafétabotot Takács Palinak. Most azonban, hogy én lettem a párttitkár, továbbra is együtt végezzük a munkát. Csak nekem most már más feladataim is lesznek. legfontosabb ezek közül a kerület mozgalmi életében való további élmény munka. A kerület párt- és társadalmi vezetésével eddig szoros kapcsolatunk volt, úgy érezzük, jogosan vívtuk ki tekintélyüket. Megtartani és elmélyíteni ezt a kapcsolatot, továbbra feladat lesz.

Takács Pál KISZ-titkár tehát értékes örökség birtokosa.

— Valóban! Könnyű és nehéz is ilyen előd után következni. Könnyű, mert az út már világos, azt együtt „tapostuk ki”, hisz vezetői tag voltam eddig is. Felelősségteljes azonban, mert mir denki, ha új pozícióba kerül, szeretne kicsit jobbat nyújtani. Ez ezt közös munkával, talán együtt elérjük.

Hallottunk már szép terveket, meg azt, hogy itt komoly munka és baráti kapcsolat alakult ki a kerület párt-, társadalmi és gazdasági szerveivel.

— A legszebb szó is csak szólam, ha nem támasztják alá a tények — kapcsolódott ismét a beszélgetésbe Jókai Oszkár. — Nem árt, ha a beszélgetés végén említünk néhány jellemző dolgot: parancsnokságunk életének néhány állomásáról, melyek jellemző céljainkat, munkánkat. Az elmúlt évben parancsnokságunk vonulós állománya a KISZ-tagok kezdeményezésére 700 órás társadalmi munkával lebontotta egy volt pékség két kemencéjét, hogy úttörőházat lehessen annak helyére építeni. A parancsnokság építlete is évről évre csak komoly tatarozási és javítási munkálatokkal tartható készenléti állapotban. 1977-ben 170 ezer, 1978-ban 50 ezer és 1979-ben közel 70 ezer forint értékű társadalmi munkát végzett állományunk a laktanya épületén.

A kerület közrendje és köztisztasága érdekében több helyen végeztek tűzoltók szépítési és parkosítási feladatokat szabadság idején. Elismerésként a kerületi tanács javaslata alapján 1977. április 4-én a Fővárosi Tanács V. B. a „Budapestért” kitüntetés zászlót adományozta a vonulós állománynak, melyet Végh István né elvtársnő, a kerületi tanács elnöke nyújtott át.

KISZ-szervezetünk, megalakulása óta — kis létszáma ellenére is — a kerület egyik legaktívabb alapszervezete. Munkájáért

rest többször is visszatérni egy-egy olyan témára, aminek a megoldása nehezebbé válik. Ha valami azonban nem úgy sikerül, ahogyan elgondolta, az eset után nem szégyenli bevallani, hol, miben tévedett.

A társadalmi munkára, város- és körletépítésre nem kell különösebben agitálni. A pártönkívüliek és a KISZ-esek is szívesen csatlakoznak az ilyen kezdeményezésekre.

Fekete elvtárs alapszervezetében a pártépítés sem okoz gondot. Náluk inkább „túljelentkezés” van. A XII. pártkongresszuson is elhangzott, hogy a tagfelvételt ne legyen „ütemezve”. Az idén már két fiatal jelentette be párttagfelvételi szándékát. Nagy létszámú KISZ-szervezetük további jelentkezése várható.

Máris megvan az iskoláról kikerülő párttitkár első feladata. Főleg a vonulós állomány köréből szeretnének több párttagjelölttel foglalkozni.

A szombathelyi városi-járású tűzoltó-parancsnokságon három pártalapszervezet működik. Mindháromban új titkárt választottak az idén. A XII. kongresszus határozataiból adódó pártfeladatokhoz az új titkárok irányításával kezdenek hozzá Szombathelyen.

Sz. Lovász Ilona

kerületi KISZ Bizottságtól 8000 Ft értékű fotófelszerelést és egy lmvetítógépet kapott. Az alapszervezet titkára pedig 2 hetes ovjetunióbeli utazáson vehetett részt.

Az elmúlt évben több esetben tett látogatást parancsnokságunk a kerületi pártbizottság első titkára. Márciusban *Szente Antal* vtárs politikai vitakör keretében találkozott ismét a vonulós lománnyal. Részt vett az évi munkaértekezletünkön. Én pedig ámot adhattam a kerületi tűzoltóság munkájáról, azon a szűk-őrű megbeszélésen, melyet *Korom Mihály* elvtárs, az MSZMP özponti Bizottsága titkárának látogatása alkalmából a kerületi ártbizottságon rendeztek.

A kerületben végzett 5 éves munkáról szóló beszámoló, melyet pártbizottság a pártértekezletre készített, elismeréssel szól a tűzoltóság tevékenységéről. A pártértekezletet követő napokban parancsnokságunkon bemutatkozó látogatást tett *Hámori Csaba* elvirs, a pártbizottság új első titkára — mondta végül a parancsnok — s ez sem véletlen.

A sorok magukért beszélnek, pedig még sok minden hiányzik felsorolásból. Lehet, hogy mások is dicsekedhetnek hasonlóan jó munkával. Hogy mégis szólni kellett erről a parancsnokságról, em vitathatja senki. A jó példát pedig még követni sem szégyen.

Kép és szöveg: Tátrai Mihály

A tűzoltóknak mindig örülnek a kicsik

Jóka! Oszkár tő. őrgy. ker. parancsnok

A körmendi városi-járásai tűzoltóparancsnokság KISZ-szervezete, az eddig végzett jó munkája elismeréséül, elnyerte a KISZ Központi Bizottsága Kiváló KISZ-szervezete zászlaját. A magas kitüntetést Horváth Tibor, a körmendi városi-járásai KISZ-bizottság titkára ünnepi KISZ-gyűlésen adta át Szaller János tő. őrmesternek, a tűzoltóság KISZ-titkárának.

NYUGÁLLOMÁNYBA HELYEZÉS

A belügyminiszter elvtárs dr. Kovács Mihály tűzoltó ezredes, a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnoksága tűz megelőzési osztályának vezetőjét

egészségi állapotára való tekintettel, a BM állományában végzett eredményes munkája elismerése mellett, 1980. április 30-i hatállyal nyugállományba helyezte.

Hulladék vasat gyűjtöttek

A Papíripari Vállalat dunaujvárosi gyárában a dunaujvárosi városi és járásai tűzoltó-parancsnokság személyi állománya a párt- és a KISZ-szervezet kezdeményezésére társadalmi munkában hulladék vasat gyűjtött, ami azóta a Dunai Vasműbe került beolvasztásra. A mintegy 100 q vasért járó pénzt a városban épülő bölcsődék és óvodák építésére utalják át.

Irány a főiskola

Az Országos Oktatási Tanács 1979. október 22-i ülésén megtárgyalta a tűzvédelmi üzemélnököképzéssel kapcsolatos előterjesztést és úgy határozott, hogy az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán 1980. szeptember 1-től tűzvédelmi üzemélnök szakot kell létrehozni.

Ez a döntés kiemelkedő jelentőségű az állami tűzoltóság történetében. Hosszú

Nagy Gyuláné, a főiskola főigazgatói Hivatalának vezetője

idő után létrejöhet a felsőfokú tűzvédelmi szakemberképzés.

Az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola kijelölését indokolja jellege, amely szorosan kapcsolódik a tűzvédelemhez.

A főiskolán két kar működik — tájékoztatott bennünket Nagy Gyuláné, a főiskola főigazgatói hivatalának vezetője. Az építőipari kar Budapesten, a gépészeti kar pedig Debrecenben. Emellett az előbbinek Debrecenben is van nappali és levelező tagozata. Az építőipari karon magas- és mélyépítési, valamint városgazdasági szakon folyik az üzemélnököképzés.

A tűzvédelmi szakot a városgazdasági szak alapozó és kiegészítő tantárgyainak tervezésével felépíteni — hallottuk Lendvay Sándortól, a főiskola főigazgató-helyettesétől. — A városgazdasági szak eddig olyan üzemélnököket képzett, akik a települések kialakításával, fejlesztésével és enntartásával kapcsolatos műszaki feladatokat hivatottak ellátni. Foglalkozniuk kell még a különböző fejlesztési, létesítési és tervezési feladatok megoldásával az szemeltesben szükséges szolgáltatások biztosításával, valamint a tanácsi szervekkel az építési vonatkozású hatósági ügyintézési feladatokkal.

A városgazdasági szak kiegészítő tárgyait úgy kellett módosítani, hogy az a tűzvédelmi képzés igényeinek megfelelően. Addig például a Tartószerkezetek című tárgyon belül nem foglalkoztunk a különböző szerkezetek égés hatására való

viselkedésével. A jövőben azonban a városgazdasági szakot végzők is megismerkednek ezekkel a részletekkel. Így a tűzvédelmi szak létrehozásával a városgazdasági szakot végzők is szert tesznek a tűzvédelmi ismeretekre. A tűzvédelmi szak tanterve alapozó, kiegészítő, valamint tűzvédelmi szakismeretet nyújtó tantárgyakra tagozódik. Az alapozó és kiegészítő tantárgyak a főiskola városgazdasági szakának tárgyaihoz igazodnak. A tűzvédelmi szaktantárgyakat a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság állította össze.

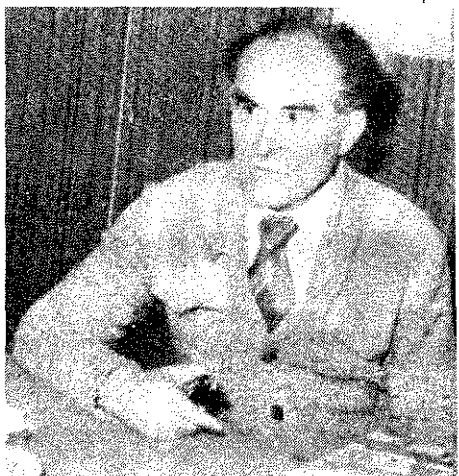
A hallgatók a VI. félévben államvizsgát tesznek Építési ismeretekből, Megelőző tűzvédelem és Mentő tűzvédelem c. komplex tantárgyakból. Ezzel elérhetjük, hogy a tervezőintézetekben, s a tanácsi szakigazgatást irányító szakembergárdában megfelelő tűzvédelmi ismeretekkel rendelkező, tervező és ellenőrző üzemélnökök is tevékenykedjenek.

A tűzvédelmi szak nappali tagozatán 1980. szeptember 1-én kezdődik az oktatás. A tanulmányi idő 3 év. A felvételi vizsga tárgyai: matematika és fizika, továbbá a jelentkezőkkel szemben követelmény a hivatásos szolgálatra való egészségügyi alkalmasság. Egyelőre évente 30 hallgatót vehetnek fel. A tűzvédelmi szak nyílt, tehát a polgári életből is lehet rá jelentkezni.

A végzett tűzvédelmi üzemélnökök az állami tűzoltóságnál tiszti beosztásokat tölthetnek be, a minisztériumoknál, országos hatáskörű szerveknél, vagy vállalatoknál pedig felsőfokú tűzvédelmi képzettséghez kötött beosztásokat. A hivatásos állományban levők, valamint a főiskola elvégzése után a testületünkbe kerülők tűzoltótiszti kinevezést kapnak.

Az első évfolyam hallgatói a polgári életből jelentkezőkből, valamint az állami tűzoltóság hivatásos állományában szolgálatot teljesítő érettségizett fiatalokból kerülnek ki. A felvételi vizsgakövetelmények meglehetősen magasak. A több éve érettségizettek részére nehézséget okozhatnak a matematika és fizika tárgyak jelenlegi követelményei. Ezért a felvételi vizsgák sikerességének érdekében a BM Oktatási és Közművelődési Csoportfőnökség, a BM TOP és az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola közösen intenzív előkészítő tanfolyamot szervezett az eddig jelentkező mintegy 120 pályázó részére.

Az intenzív előkészítő tanfolyam 15 napos. Mi az első héten jártunk ott. Két csoportban folyt az előadás. Az egyik teremben fizikaórát tartott Sereg József, a

Lendvay Sándor, a főiskola főigazgató-helyettese

másikban Polgár Tibor, matematikatan adott elő, mindketten a főiskola oktatói. A szünetben beszélgettünk az előkészítő részvevőivel.

Németh Ferenc hór, a szombathelyi hártór-kerületből érkezett. Újsághirdet útján értesült a jelentkezési lehetőségről, de a tűzoltói hivatás családi hagyomány náluk.

— Édesapám 30 éve tűzoltó, régen döntöttem már, hogy én is az leszek. Gépészeti szakközépiskolában érettségiztem, s 1972-ben vonultam be katonának. Ha sikerül a felvételem, lehet hogy a tűzoltóság élményébe kerülök, mivel áprilisban 1. szerezlek. Az iskola így minden szempontból egyedülálló lehetőség volna számomra.

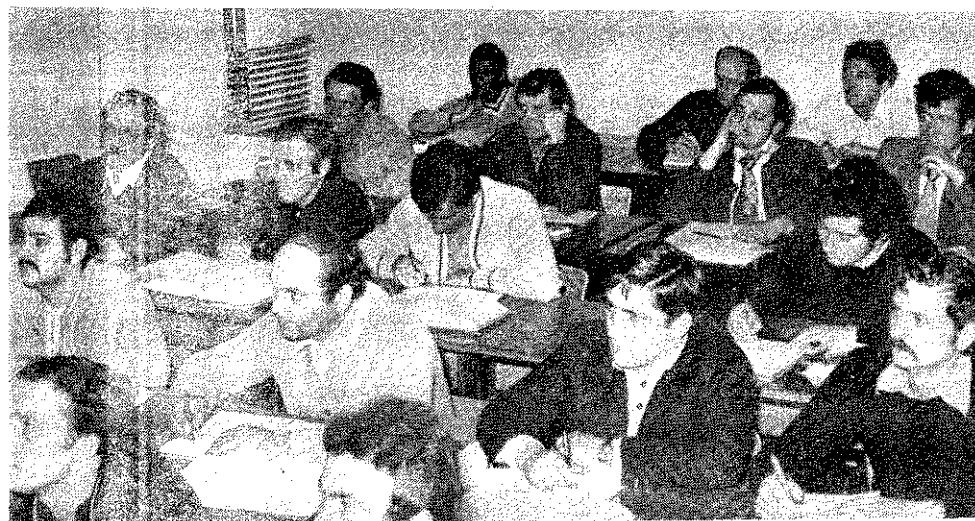
Másik két beszélgető társunk az egy városi-járásai tűzoltó-parancsnokságról érkezett:

Smuczer Zoltán tórm., anyagi, technikai és pénzügyi előadó, valamint Dorkó Oszkár tórm., megelőzési előadó.

— Nekünk állományban levő tűzoltóknak — vette át a szót Smuczer Zoltán — még nagyobb előnyökkel járna, ha felvették volna bennünket. A főiskola nappali tagozatán csupán tanulunk kell, és közben teljes illetményt kapunk.

— Ha sikerül! — szöjt közbe Dorkó Oszkár. — Egyre csak az esélyeinket kell megragadjuk, hiszen nem könnyű nekünk olyanokkal versenyezni, akik most érettségiztek, s frissek az ismereteik. Nekünk idősebbeknek ezért is nyújt felbecsülhetetlen segítséget ez az előkészítő. Most már csak szorgalom és sok, a tanulási fordítható idő kell, s akkor reméljük, csatlakozunk szeptemberben az iskolapadban.

Bleszity—Tátra

Előadás az előkészítőn

ÚJ ÖTLET VÁCON

Tűzoltásra alkalmas vízszállító járművé alakította át a váci városi-járési tűzoltó-parancsnokság kollektívája a képen látható Skoda locsolókocsit, amelyen a 800-as utánfutó felszerelése került mállházásra.

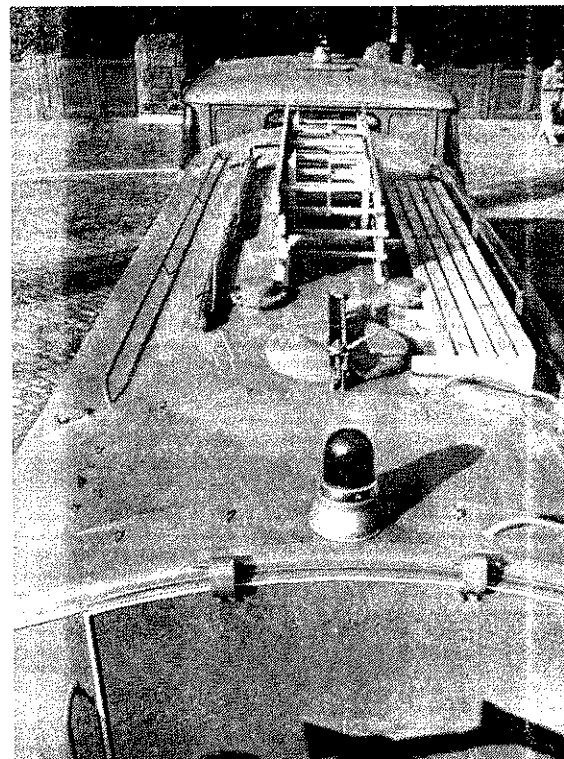
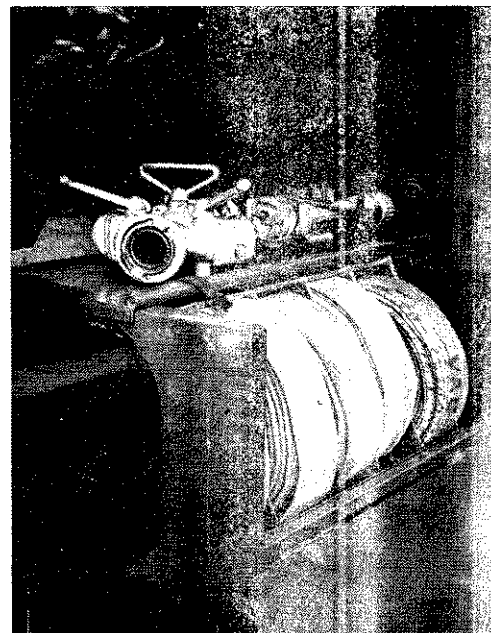
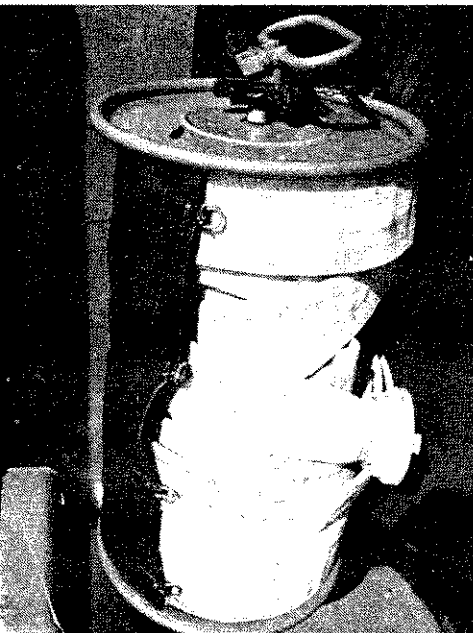
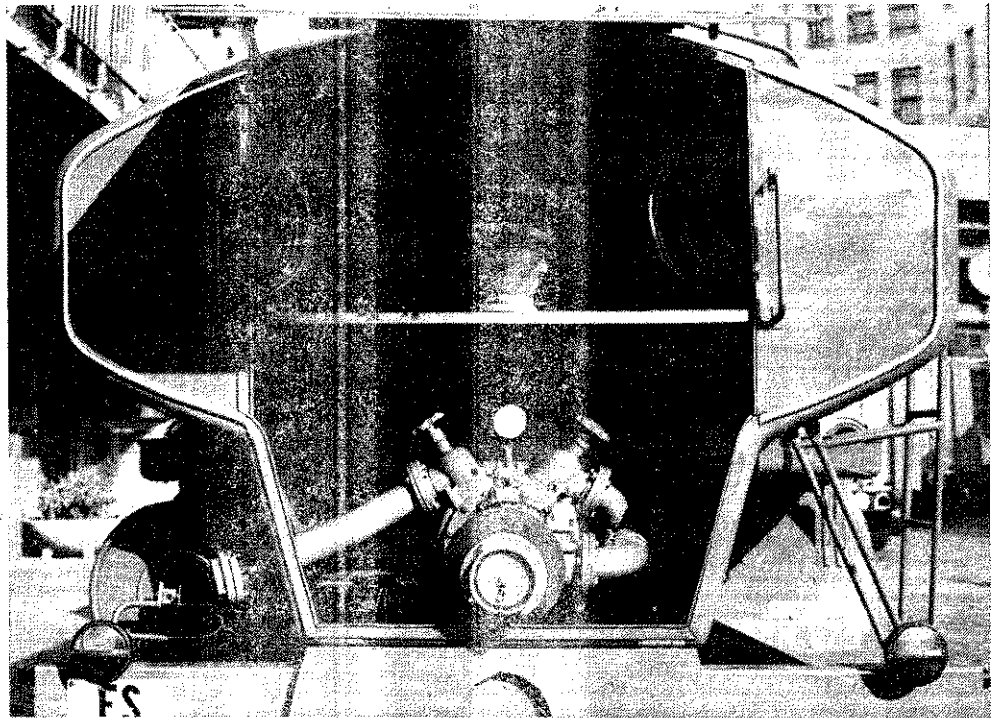
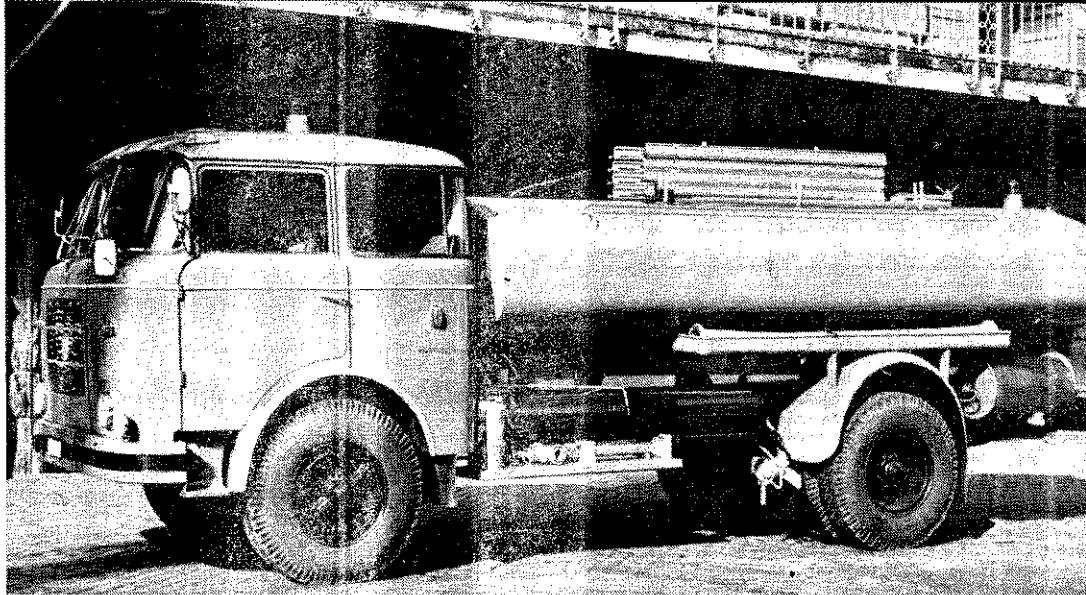
A jármű hátsó részén – a locsolókezelő személyzet helyén – tömlőszállításra és szívóoldali felszerelések mállházására alkalmas teret képeztek ki.

A szivattyútér mellett, a bal oldalon található a kézi órsó, B jelű tömlőkkel.

A vezetőfülke mögött a jobb oldalon zárt mállaladában helyezték el a tömlőket és a tömlőfóltbilincseket, áttéteket. Ebben a ládában található még megfelelő rögzítő szerkezetekben az osztó és a sugárcső.

A tartály tetején helyezték el a kézi szerszámokat és a dugólétrát.

Fotó: Kútvolgyi Mihály

A halonokat 1881 óta használják tűzoltási célokra. Egy antwerpeni gyógyszerész úgy találta, hogy az égő petróleumot azonnal el lehet oltani, ha egy csekély mennyiségű kloroformot ad hozzá. Ez a mennyiség 1/50-ed vagy 1/60-ad része a petróleum tömegének. Kloroformot 1839 óta állított elő *Regnault*, és 1881-től kezdődően mint oltóanyagot ajánlották. Tűzoltó anyagként csak akkor kezdett elterjedni, amikor a nagyipar fejlődésnek indult. A halonok mérgező hatása közismert volt: tudták azt is, hogy a tűzoltás során még mérgezőbb gáz — foszgén (COCl_2) — keletkezik. Ezért 1924-ben különleges alkalmazási utasítást dolgoztak ki a „tetra” — ez volt a nálunk is jól ismert szén-tetraklorid — és a „bromid”, vagyis a metilbromid — felhasználásával kapcsolatban az ún. „Tetraausschuss“-t, magyarul a tetraklór-évi utasítást. A „tetra” mellett még néhány más olyan klórozott szénhidrogént is használtak, melyek oltóhatását 1926 körül *Coward* fedezte fel és kezdte első ízben használni.

Ezek többek között a diklór-etilén, a triklór-etilén, a perklor-etilén meg a pentaklór-etilén voltak.

Mélyreható tudományossággal foglalkoztatott 1933-ban *Dufraisse* a brómozott és jódozott szénhidrogénekkal és úgy találta, hogy ezek a vegyületek hatékonyabban oltanak, mint a klórozottak. Említésre méltó a metilbromid, amit rendkívüli mérgező hatása miatt napjainkban már nem alkalmaznak tűzoltásra. A kevésbé mérgező etilbromidot manapság is használják a Szovjetunióban és az NDK-ban. A vegyészek kutatni kezdtek olyan halonok után, amelyek csak kevéssé mérgezőek. Így 1939-ben Németországban *Dachlauer* kifejlesztette a klór-bróm-metánt, röviden „CB” jelű anyagot. 1945 után ismertté vált a CB az USA-ban is, és különféle vizsgálatokat kezdtek el a halonokkal kapcsolatban.

Más halontípust is, pl. a difluor-diklór-metánt és a difluor-diklór-etánt már 1930-ban felfedezték, de csak később kezdtek el oltóanyagként alkalmazni őket. 1945 után a kutatások új irányt kaptak, és különféle halonokat töltöttek a tűzoltókészülékekbe, hogy a hatékonyságukat, mérgezésük mértékét, oltásukat és korrozív hatásukat felmérhessék.

Széles körű felhasználásukat magas előállítási költségük gátolja. Mint oltóanyagot, csak speciális berendezések, pl. repülőgéphajtóművek tüzeinek eloltására, újabban a számítógépek védelmére használják. Az 1953 óta előállított halonokat szabadalmi számmal védve hozzák forgalomba. A következőkben kivonatolva ismertetük a fejlődés szempontjából néhány jelentős évszámot és hozzá a jellemző halont.

1953. — Metilén-bromid és más halon 3—20%-os keveréke.
(Bromoform, etilén-bromid, etilidén-bromid, tribrom-etán, tetrabrom-etán, dibrom-etilén, tribrom-etilén) F.P. 1024739
- Diklór-difluor-metán 15—70%-ban és dibrom-etán, valamint metilén-bromid, klór-bróm-metán, etil-, etilén- és etilidén-bromid F.P. 1047493
- Fluor- és klórhalon 20—50%-os keveréke DBP. 873799
- Klór-bróm-metán és CO_2 keveréke DBP. 873800
- Difluor-dibrom-metán vagy tetrafluor-dibrom-etán (mint segédgáz) A.P. 2653130
- Bromoform vagy dibrom-etán keveréke: etilbromid, tetra, klór-bróm-metán, triklór-etilénnel F.P. 265691
- Metilbromid és triklór-etilén, vagy diklór-etilén keveréke F.P. 1 039369
- Diklór-difluor-metán, triklór-monofluor-metán és monoklór-trifluor-metán önállóan vagy keverék formájában F.P. 1 030818
- Cseppfolyós széndioxid, valamint metilbromid, tetra, dibrom-metán, klór-bróm-metán és ricinusolaj keveréke DBP. 888508
1954. — Dihalogéndifluor-metánok: difluor-klór-bróm-metán és difluor-dibrom-metán E.P. 713522

- Víz és halon tejszerű emulziója, illetve metilbromid és speciális difluor-dibrom-metán F.P. 105469
- Víz és halon tejszerű emulziója, illetve metilbromid és speciális emulgátor keveréke F.P. 105469
1955. — Szimmetrikus dibrom-etán és klór-bróm-metán keveréke F.P. 110531
- Klór-bróm-metán 45%
Bromoform 45%
diklór-difluor-metán 10%
F.P. 109386
- Metilbromid 50%
Bromoform 50%
- Etilbromid 55%
Bromoform 45%
- Triklór-metilén 50%
Tetrabrom-etán 50%
- Perklór-etilén 20%
Klór-bróm-metán 35%
Dibrom-klór-pentán 45%
- Diklór-difluor-metán és alifatikus halonok keveréke, ún. propilbromid, vagy izopropilbromid F.P. 62908
1956. — Dibrom-klór-fluor-metán A.P. 275331
- Tetra 60—70%-os és difluor-dibrom-metán v. difluor-bróm-klór-metán v. dibrom-tetrafluor-etán 30%-os keveréke A.P. 274580
- Tetra és új tűzoltó anyag — (Diatome-enerde) — keveréke A.P. 274131
- Klór-bróm-metán v. klór-bróm-etán v. etán v. i. Klór — 1.2. dibrom-etán és más ismert halonok keveréke F.P. 111397
- Bromoform 50%-os és Etilbromid 50%-os keveréke F.P. 65691
- Halon (elektrolit) és cellulózglikolát keveréke DBP. 965184
1957. — Klór-bróm-metán és 10% szilárd alkohol (etilalkohol), ill. cseppfolyós alkohol (izobutilalkohol) keveréke E.P. 771572
- Klór-bróm-metán 20—35%
Perklór-etilén 30—40%
Triklór-etilén 35—40% A.P. 2897151
1961. — Cseppfolyós és szilárd klórparafin és keveréke DAS. 111801
- Monoklór-monobrom-metán és Trifluor-bróm-metán keveréke DAS. 110528
- 1.1. 1 Trifluor 2-klór-dibrom-etán DDR.—P.222
1964. — Difluor-dibrom-metán 75% és Trifluor-bróm-metán 25% keveréke DAS. 1 1621
1965. — Brómhalonok és metilcellulóz keveréke DAS. 120361
1966. — Oltópor és halon keveréke (pl. difluor-bróm-metán és trifluor-bróm-metán) DAS. 121148

Összetételüktől függően eltérő fizikai, kémiai és toxikus tulajdonságúak. A továbbiakban ezeket részletezzük.

2.1 Fizikai tulajdonságaik

A halonok felhasználását és az oltási alkalmazhatóságát alapvető fizikai tulajdonságaik, vagyis az olvadáspont, forráspont, gőznyomás, viszkozitás, elektromos vezetőképesség határozzák meg. Ezek alapján jól megkülönböztethetők. Néhány, tűzoltási célra használatos halon jellemző fizikai adatait táblázatba foglaltam össze.

2.2 Néhány halon felsorolása a gyártó megnevezésével ugyancsak táblázatban található:

Csekély viszkozitásuk lehetővé teszi, hogy csővezetéken közvetlenül a tűzfészekre juttassuk, illetve hogy viszonylag nagy tűz-

elületet oltsanak el gyorsan. Csak igen csekély mértékben vezeték az elektromos áramot, és így kifejezetten alkalmasak villamos berendezések tüzeinek oltására. Schenkel a tetra, a CB, illetve a trifluor-klór-dibrom-étán elektromos vezetőképességét vizsgálta nélyrehatóan. Mérései szerint a halonok vezetőképessége olyan sekély, hogy minden védőberendezés nélkül alkalmasak a nagy-esztűtségű elektromos berendezések tüzeinek oltására is. Diekmann úgynevezett védőtávolságok betartását állította össze, ez lór-bróm-metán esetén pl. a következő:

Kisfeszültség	Nagyfeszültség
legfeljebb 1000 V-ig 0,5 m	30 kV-ig 2 m, 110 kV-ig 3 m, 220 kV-ig 4 m, 380 kV-ig 5 m

E távolságok megtartása más halon alkalmazása esetén is ajánlatos, mivel a tűzoltókészüléket fémből állítják elő, és a fénen keresztül az oltó személy áramütést kaphat.

2.3 Kémiai tulajdonságaik

A halonok kémiai tulajdonságainak vizsgálatai közül azok érdekelnek bennünket, amelyek a korrózióképességükkel, műanyagokkal szembeni oldóképességükkel, toxikus hatásukkal különösen a foszgen fejlesztésére való hajlamukkal, továbbá oltóképességükkel foglalkoznak.

2.4 Korrózióképességük:

Alapvető követelmény, hogy korrózióképességük lehetőleg olyan csekély legyen, hogy ne támadják meg azt a sokszor nyomas alatt levő tartályt, illetve csőrendszert, amelyben esetleg leveken keresztül tárolják. A korróziós hatást elsősorban a víztartalom befolyásolja jelentősen és csak másodsorban a kémiai összetétel.

Downing (és nemcsak ő) vizsgálatokat végzett arra vonatkozóan, hogyan függ a korróziós viselkedés a víztartalomtól. Az általa végzett kísérletről táblázatot készített:

Halon	Halonszám	átlagos korróziós mélység mm/hónap 10^{-3}					
		acél		sárgaréz		alumínium	
		száraz	nedves	száraz	nedves	száraz	nedves
CF ₃ Br	1301	2,28	231,14	3,81	88,9	1,78	149,80
CF ₂ Br ₂	1202	2,032	157,48	1,78	952,5	1,78	139,7
CHF ₂ Br	1201	2,794	198,12	21,59	762,0	0,76	127,0
CF ₂ Cl Br	1211	2,794	208,28	15,24	1104,9	2,032	137,16
C ₂ F ₄ Br ₂	2402	3,81	355,6	14,48	977,9	1,016	127,0
C ₂ F ₃ Cl Br ₂	2312	6,096	317,5	939,8	2984,5	0,25	21,08
C Cl ₄	104	3,81	236,22	22,098	546,1	3810,0	137,16
CH ₃ Br	1001	106,68	1651,0	787,4	635	3810,0	3810,0
CH ₂ Cl Br	1011	68,58	711,2	508,0	4114,8	3810,0	3810,0

A kísérletet 260 napon át folytatta. Lezárt üvegcsőben 120 fok volt a hőmérséklet. Az egyik üvegcsőben légszáraz, a másikban 30% nedvességtartalmú levegő volt.

A végeredményt a következőkben összegezte:

- a korróziós hatás a halon víztartalmának növekedésekor erősebben észlelhető (réz esetében különösen);
- a fluortartalmú halonok a klór- és brómtartalmú halonokkal szemben kevésbé korrózióvak;
- a víztartalom állandó ellenőrzése nagyon fontos.

Egy másik szerző azt említi, hogy a 0,02%-os víztartalom esetén sem az acélra, sem a rézre, sem az ólomra nem mutatható ki korróziós ártalom.

Az NDK-beli „Arbeitschutz in der Chemie” 1966-ban megjelent számában arról írt, hogy tudományos vizsgálatokat végeztek az Ásványolaj-féleségek Tűz- és Biztonságvédelmi Intézetében. Ennek során megállapították, hogy a fluortartalmú (C₂F₃ClBr₂ és C₂F₄Br₂ típusú) halonok 5 éves tárolás után semmiféle korróziós elváltozást nem idéztek elő a védetlen acéltartályban.

2.5 Tűzvédelemben

A korrózió elleni védekezésnek több módja lehetséges és ezek:

- tökéletesen száraz halon előállítás és betárolása (ez az út nem járható, mert csak nagyon nehéz vízmentes halont készíteni);
- hatékony korrózió-inhibítort kell használni,
- (amennyiben inhibítort használnak, a halon neve mellé egy I betű kerül);

— ölmozott vagy halonálló lakkbevonatú belső kezelés alkalmazása;

— a legkevésbé korrodáló halontípus (fluortartalmú) felhasználása;

Halonok oldóképesség

Amennyiben a halon hosszabb ideig érintkezik a műanyag felületével, akkor a felület megduzzasztja, sok esetben pedig teljesen feloldja. Az oltás alkalmával legtöbbször nem észleljük ezt a hatást, mert a halonok a tűzbe kerülve nyom nélkül elgőzölögnek.

Összefoglalásként táblázatban adom közre Saechting kutatásának az oldóképességre vonatkozó eredményét.

A műanyag neve:	Halonnal szembeni ellenállósága:
etil-cellulóz	nem áll ellen
celluloid	nem áll ellen
epoxidgyanta	ellenálló
szarufóleség présanyaga	ellenálló
fenolgyanta	ellenálló
melaminyanta	ellenálló
poliacetát	ellenálló
polietilén (kis sűrűségű)	nem áll ellen
polietilén (nagy sűrűségű)	bizonyos mértékig ellenálló
poliamidok	ellenálló
polikarbonát	nem áll ellen
polisztergyanta	nem áll ellen
poliizobutilén	nem áll ellen
polipropilén	bizonyos mértékig ellenálló
polisztirol	nem áll ellen
polivinil-klorid kemény (PVC)	bizonyos mértékig ellenálló
PVC, 40% körüli lágyítóval	nem áll ellen
politetrafluor-etilén	ellenálló
volkánfibre	ellenálló

A táblázat alapján a műanyagok halonos közegben történő felhasználására kaphatunk útbaigazítást. (Tömítések, armatúrák, kapcsolók stb.)

OLDÓSZEREK HATÁSA NÉHÁNY MŰANYAGRA

A műanyag neve	Freon TF		Perklór- etilén	Triklór- etilén	Metil- kloroform
	A	B	A	B	A
„Derlin” acetátgyanta	000	000	000	000	000
„Zytel” 101 Nylon	000	011	000	000	000
„Teflon” TFE gyanta	000	010	010	010	000
PVC (lágyító nélkül)	001	044	244	044	044
„Kralastic” ABS polimer	000	044	566	456	456
Folisztírol	036	566	666	666	666
„Lexan” polikarbonát	000	242	465	544	544
„Lusite” akril öntőgyanta	010	144	556	146	146

Vizsgálati feltételek:

- A = 4 órán át 24 °C-on
  - B = 4 órán át a Freon TF forráspontján
  - C = 100 órán át 55 °C-on
- (A VEGYTEK Műszaki tájékoztatóban jelent meg. Ipari zsirtalanítók. 1. kiadás, 1980)

Hatásskála:

- 0 látható hatás nincs,
- 1 enyhe hajlékonyság, jelentős duzzadás nincs,
- 2 enyhe duzzadás és hajlékonyság,
- 3 hajlításnál repedezik és merev,
- 4 duzzadt, hullámos és lágy,
- 5 részben feloldódik és tönkremegy,
- 6 teljesen feloldódik és tönkremegy.

A műanyagok halonállóságát a „főzteszt” módszer alkalmazásával vizsgálják. Egy napig exszikátorban (szárítóedényben) tárolják a vizsgálandó tárgyat. Meghatározzák a tömegét. 7 órán át főzik a vizsgálandó halonban. A nedvességet szűrőpapírral itatják fel, majd ismét mérik (m₁). Ezután 60 fokok hőmérsékletű szekrényben kiszáritják, majd mérik (m₂). Az oldószer mennyisége a következő képlet alapján százalékban határozható meg:

$$Om = \frac{m_1 - m_2}{m_2} \cdot 100\%$$

(Folytatjuk)

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

A szintszámok növekednek

Szocsiban ötvennél több, tömegek tartózkodására szolgáló magasház van, zömmel szanatórium- és szállodatömbök.

A szintszámok növekedése a készültségi állományt is sajátos feladatok elé állítja. A lélektani felkészítést segíti elő az a hatszintes gyakorlótorony, amelyet a városi tűzoltóságon létesítettek.

Szerkezete aránylag egyszerű. A földszinten egy fémkályha kapcsolódik az összes szinten áthaladó 200 milliméteres csőhöz. Ebből kisebb átmérőjű csövek ágaznak el minden ablakhoz. A csövek végén csappantyúk vannak, ezeket könnyen szabályozhat-

ják a földszinti fogantyúk segítségével.

A csappantyúkkal minden emeleten változtatható a füstáramlás, ezáltal az adott körülmények is, és variálhatók a feladatok. A felső ablakok felett két fényszórót helyeztek el, ki- és bekapcsolásuk relék segítségével történik. A gyakorlótorony hangszórója a valóságos tüzesetek idején hallható zajokat, segélykiáltásokat stb. sugározza.

A hatodik szintet lakásnak rendezték be.

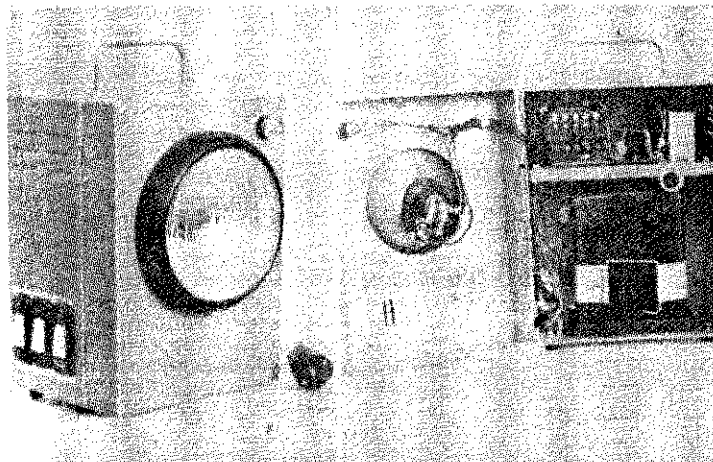
A gyakorlatokat előbb az említett füst-, fény- és hanghatások nélkül, majd azok közepette kell végrehajtani. Ezek között szerepel gépezetes tolólétrán légzőkészülékben való felhatolás a legfelső szintre, „sérült” mentése kötél segítségével, és a kihúzó és horoglétrán való felhatolás légzőkészülékben, sugár feljuttatása a gépezetes tolólétrán az ötödik szint ablakához, a „sérültek” felkutatása és mentésük a belső útvonalakhoz.

A beavatkozás sajátos feladatai más megoldásokra is ösztönözték Szocsi tűzoltóit. Lerövidítették a szerelési időt egy négyágú és két beömlőcsonkú osztó segítségével, emellett a belső tűzcsapokról szerelik meg a tömlővezetékét. Az épületek száraz felszállóvezetékekkel is el vannak látva. A felszerelésükhöz tartozik egy olyan zsák is, amelyben a tűzoltók két latextömlőt vezetnek fel az összes tartozékokkal. A zsák igen egyszerűen gombolható be és egy másodperc alatt nyitható.

Ha nagy magasságba való sugárszerelés szükséges, akkor gépezetes tolólétra segítségével úgy oldják meg ezt a feladatot, hogy a legfelső létratra kóttel erősített kosárba kerülnek a szükséges felszerelések: a tömlők, a tömlőrögzítő kötelek, sugárcsövek, osztók, és a létra szállítja fel őket a kívánt szintre. A kihúzott létrán reteszek rögzítik a kosarat a legfelső létratarthoz.

Fordította:
Bleszity János t. fhdgy.
(Pozsarnoje Gyelo)

Tartalék világítás

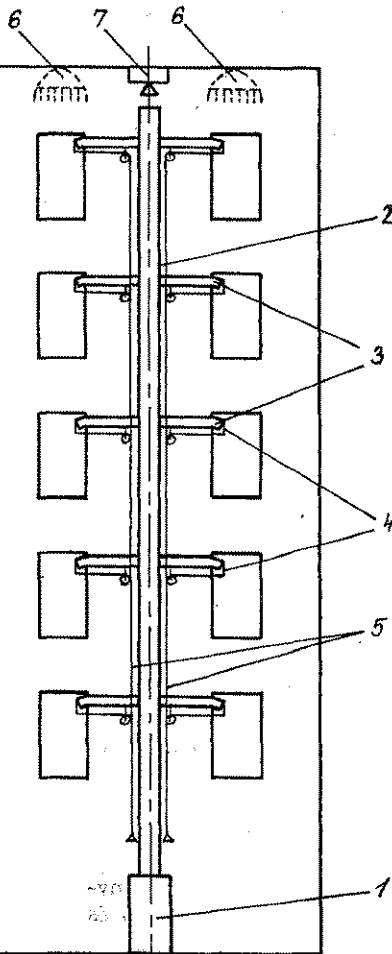
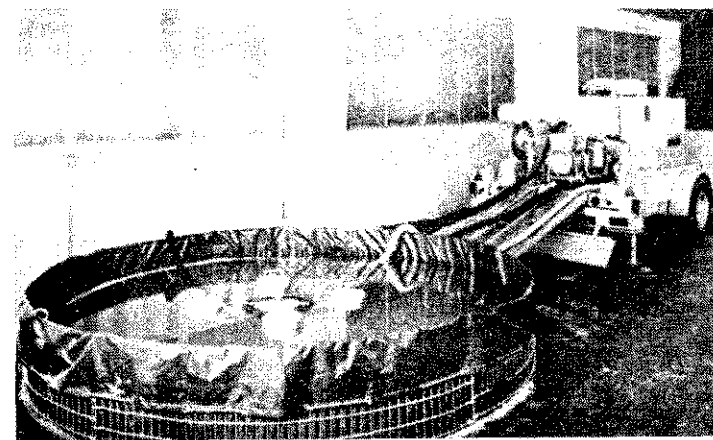
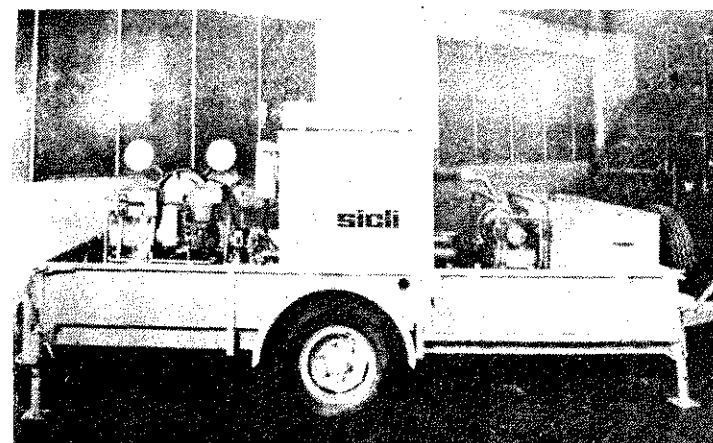
A bulgáriai Szopoti Gépgyárban kifejlesztették az „AOT-01” típusú vészvilágítót. Felhasználható ideiglenes világításra tűz esetén ipari és szolgáltató helyiségekben. A vészvilágító közvetlenül rákapcsolható a 220 V-os hálózati áramra is. A hálózati áram kimaradása esetén a berendezés automatikusan tartalék üzemmódra kapcsol.

Technikai adatok:
Mérete: 230×200×180 mm
Súlya: 7 kg.
Töltő áram: 0,2—0,5 A.
Akkumulátor kapacitása: 14 A/4
Világítás időtartama: 20 teljesítmény mellett 2 óra, 5 W teljesítmény mellett 10 óra.

Fordította:
Kőhalmi József t. fhdgy.
(Ogneborec)

Nemrégiben kísérletezték ki azt az utánfutóra épített olajszennyeződések felszivattyúzá-

sára alkalmas mobil egységet, melyet a képen láthatunk

A gyakorlótorony belső képe: 1. kályha, 2. központi 200 mm-es csővezeték, 3. leágazások, 4. perforált végződés, 5. a szelepek irányítására szolgáló drótvezetékek, 6. fényszórók, 7. hangszórók.

Segélykérő készülék

Ha sérülés, kimerültség vagy eszméletvesztés következtében egy tűzoltó 30 másodpercig mozdulatlan marad, a mellén elhelyezett kis készülék éles hangú segélykérő jelzést ad a társai részére. Ezt a segélykérő készüléket egy skót tűzoltó tervezte meg annak hatására, hogy egy tüzeset során több társa életét veszítette, mert veszélyhelyzetben kézi rádiójukon nem tudtak segítséget kérni.

A készülék mindössze 20 cm hosszú és 435 g súlyú. A készülékben levő elektronikus jelzést egy kondenzátor mindaddig „csendben” tartja, amíg egy ide-oda guruló kis acélgolyó időközönként nyitó és záró érintkezést ad. Ha a golyó 30 másodpercig nyugalomban marad, a kondenzátor

kisül, és ezzel egyidejűleg 6 másodpercen keresztül a készülék bagolyhuhogáshoz hasonló jelzést ad. Ez az idő elegendő arra, hogy a viselője egy gomb megnyomásával törölje a segélykérő riasztást. Ha ez nem történik meg, akkor a készülék olyan éles segélykérő hangot ad, melyet csak egy kulcs segítségével lehet megszüntetni. A brit belügyminiszter tapasztalatszerzés céljából több tűzoltóságnál elrendelte a segélykérő készülék viselését. A tervező közben már a módosított változaton dolgozik. A szóban forgó készülék a képen a tűzoltó bal vállánál levő henger formájú tárgy.

Fordította: Demeter Gyula t. fhdgy.
(Fire International)

A technikai szolgálat gépkocsija (AT-3/131)

Az AT-3/131 gépjármű feladata, hogy a technikai felszerelést a tűz helyszínéig szállítsa, s elvégezzen különböző mentési munkálatokat.

A gépjárműveket felszerelték egy daruval, egy váltóáramú generátorral és egy kompresszorral. A gépjárműn elhelyeztek különböző pneumatikus szerszámokat és világító eszközöket is.

Technikai adatok:

Alváz — ZIL—131 (csörlővel)
Méretei:

hossza 7650 mm
szélessége 2500 mm
magassága 3100 mm

Legkisebb fordulási sugár:
10,8 m.

Teljes súly a felszerelésekkel:
11—860 kp

Maximális sebesség:
80 km/óra

A csigakerékes csörlő vonóereje: 43 kN

A váltóáramú generátor névleges teljesítménye: 20 kW
névleges feszültsége: 230 V.

A kompresszor teljesítőképessége: 5 m³/perc
üzemi nyomás: 7 kp/cm².

Az emelődaru emelőképessége:
3000 kp, teljes körbefordulás ideje: 40 mp.

Fordította:
Kóhalmi János t. fhdgy.
(Ogneborec)

Romániában kidolgozták a fémfelületek korrózióelleni védelmét, szerves anyagokkal. A védendő felületre természetes kaucsukot, szintetikus gyantát, ebonitport, grafitot és egyéb anyagokat visznek fel. A felületre egyenletesen felhordott anyagot vulkanizálják. Az így kapott felület hasonlít az ebonitához, ellenáll a korrózióknak és oxidációknak.

...1977-ben az USA állampolgárai közül 9950-en veszítették életüket tűz következtében. Ebből 7800-an lakóházakban, szállodákban, motelekben keletkezett tüzeseteknél haltak meg. A tűzkár mintegy 6 milliárd dollár volt.

...A Lengyel Tudományos Akadémia Vízépítési Intézete érdekes módszert

publikált a víztároló medencék káros vízvezető helyeinek, repedéseinek feltárására. A medence vízébe speciális radioaktív anyagot juttatnak. Ez a preparátum vízzel keveredve bejut a legkisebb nyílásokba és repedésekbe is. Ezzel a módszerrel a kutatók teljes képet kapnak a medence állapotáról.

...A Carl Metz nyugatnémet cég, jugoszláv megrendelésre, Tuzla városka részére elkészített egy 53 méteres mentési magasságig használható teljesen hidraulikus gépezetes toblétrát. A létrát kéttengelyes Mercedes-Benz alvárra építették, a jármű meghajtását 188 kW (256 LE) teljesítményű Diesel-motor

NÉHÁNY SORBAN

biztosítja. Az egész gépjármű tervezése két évig, elkészítése egy évig tartott, ára megközelíti a 600 000 nyugatnémet márkát.

Egy amerikai farmer rájött arra, hogy a permetező, melyet szalmaégetés közben biztonsági óvintézkedésként a keze ügyében tartott, sokkal nagyobb hatékonysággal lenne használható, ha alkalmasabb szórófejet tudna találni.

Érintkezésbe lépett a tűzoltó- és mentőszolgálat ellátó tisztjével, akinek eszébe jutott, hogy egy tűzoltókészüléken használt, készen beszerezhető szórófej gyorsan és könnyen szerelhető a permetezőkre. A szórófej olcsó, és az

egyetlen szükséges kiegészítő rész hozzá egy szórító. A farmer kipróbálta a szórófejet és meggyőződött arról, hogy az, a vontatója üléséről működtetve nagy mennyiségű sugarat vagy permetet képes szórni, mintegy 8 méteres körzetben. A permetező elfogadható mennyiségű vizet szállítanak. Érdemes egyet mindig kéznél tartanunk víztartályként, amikor szalmát vagy tarlót égetünk. Megfelelő szórófejjel elég erős vízugarat lehet előállítani a permetező saját pumpájával, és közben a víz gazdaságosan felhasználható.

„A szórófej olcsó, könnyen a gépre illeszthető és körülbelül 20 perces oltást tesz lehetővé egy 200 gallonos (kb. 756 literes) permetezőtartályból” — mondta a farmer.

I. Szerkezeti, alaprajzi és gépészeti megoldások

A több szintes, középmagas, illetve magasépületek csoportjába tartozó építmények számos műszaki és szervezési probléma elé állítják a tudományos kutató és tervező szervezetet, valamint a tűzoltóságot, méghozzá különösen azért, hogy tűz esetén megoldhassák az ilyen épületekben tartózkodó emberek biztonságos kimentését.

A modern építészetben fokozottan veszélyes az éghető anyagok alkalmazása, főként azoké a műanyagoké, amelyeket az épületszerkezetekhez, a helyiségek kialakításakor, valamint a bútorkhoz egyaránt felhasználnak. Az égéstermékkel közlő műanyagok termikus borulásakor képződő vegyületek különösen mérgezőek.

Ezek az égéstermékkel a lépcsőházakon, felvonó- és szellőzőaknákon, szemétdobókon és kábelaknákon stb. keresztül nagy sebességgel áramlanak a felső emeletekre. Az egész épületben, de kivált a felső szinteken gyorsan kialakulnak azok a tényezők (magas hőmérséklet, használhatatlan levegő, rossz látási viszonyok), amelyek akadályozzák az embereket a menekülésben. Gyakorlati tapasztalatok szerint 2—3 perccel a tűz keletkezése után olyan magasépületekben alakul ki erős füstkoncentráció, amelyekben füstelvezető rendszer nincsen. Az embereknek az égő házból való kimentése azonban sokkal több időt vesz igénybe ennél.

Az egyes országokban eltérő módon értékelik a magasépületek veszélyességét. Jelenleg például még nincs egységes meghatározás arra, hogy milyen épületeket tekintsenek magasházaknak. Ausztriában, Dániában, Törökországban, a Német Szövetségi Köztársaságban és Svájcban valamely épület akkor számít magasháznak, ha annak legfelső padozata 22 méternél magasabban van a talajszintnél. Belgiumban ez az érték 25, Portugáliában 28, Lengyelországban és Csehszlovákiában pedig 30 méter. Jugoszláviában a 7 meg az ennél több szintes épület magasháznak, a 11-nél több szintes pedig felhőkarcolónak számít. A Szovjetunióban 9 szint felett támasztanak fokozott követelményeket az épülettel szemben. A magasépületek tűzvédelmi problémái a következő lényeges kérdések megoldását jelentik:

1. A tűz keletkezésének kizárása vagy minimumra való mérséklése.

2. A tűzterjedés minimumra való csökkentése, illetve megakadályozása.

3. Az emberek gyors és veszély nélküli menekülésének biztosítása. (Ez a legfontosabb feladat.)

4. A sikeres tűzoltáshoz szükséges feltételek megteremtése. Ezeket a feladatokat komplex módon oldják meg. Az épületeknek automatikus tűzoltó eszközökkel való felszerelése például egyidejűleg teheti lehetővé a tűz terjedésének egy helyiségre való korlátozását és az emberek biztonságos menekülését.

Szervezeti és műszaki szempontból az első feladat — a tűzkeletkezés lehetőségének kizárása — a legbonyolultabb. Ennek megoldásához a megelőző intézkedések egész rendszere szükséges. Ezek közé tartozik a biztonságos technológiai folyamatok kidolgozása, a statikus feltöltődés és a villámcsapás elleni védelem, a nyílt lánggal járó tűzveszélyes munkafolyamatok végzésének szigorú ellenőrzése, továbbá a dolgozók és a lakosság tűzvédelmi oktatása is.

A helyiségek automatikus tűzoltó berendezésekkel való ellátását tartják a tűzterjedés korlátok közé szorítása leghatásosabb módszerének. Sok országban sprinklerberendezéseket szerelnek fel az üzemekben és a közösségi épületekben, ezek megbízhatóságukkal, egyszerű szerkezetükkel, könnyű kezelhetőségükkel, valamint gazdaságosságukkal tűnnek ki.

E berendezésekkel a tűz már kezdeti fázisában ellenőrzés alatt tartható, minthogy meghatározott hőmérsékleten automatikusan működésbe lépnek.

A tűz terjedésének megakadályozására szolgáló további intézkedés az épület tűzszakaszokra való felosztása. A lehető leggyorsabb tűzjelzés is igen fontos, kivált az automatikus tűzoltó eszközök hiánya esetében. Minden magasépületet olyan automatikus tűzjelző berendezésekkel szerelnek fel, amelyek telefon-összeköttetésben vannak a tűzoltósággal. Az automatikus tűzvédelmi berendezések jelzéseinek továbbítására diszpécserközpontok is létesíthetők.

A tűzoltó eszközök gyors bevetése szoros összefüggésben áll a tűzoltóegységek egyszerű elhelyezésével, mivel a hatékony be-

avatkozáshoz minimális vonulási idő szükséges. A sikeres menekülés, illetve mentés leglényegesebb feltételei a következők:

- a lehető legrövidebb füstmentes menekülési utak kialakítása (folyosók, lépcsőházak, előcsarnokok), s hogy az épületbe meg a helyiségekben e célra legalább két ilyen út álljon rendelkezésre;

- az éghető anyagok beépítésének tilalma a menekülési útvonalakon, a földemeken és a falaknál;

- a menekülési utak világító tájékoztató táblákkal való ellátása, ezeket önálló vagy két független áramforrásról táplálják

- az erkélyekkel, loggiákkal, galériákkal vagy folyosókkal kialakított házakban menekülési utak vezessenek az alsóbb emeletekre vagy a szomszédos, illetve külön tűzszakaszokként kialakított helyiségekbe, indokolt továbbá vészletrák felszerelése a tűzfalakon, valamint szükségfelvonók létesítése;

- tűzvédelmi eszközök elhelyezése a helyiségekben;

- az épület tetőzetén helikopter-leszállóhelyek, illetve biztonságos zónák kialakítása;

- végül, de korántsem utolsósorban gyakorlatok szükségessége a mentés céljára végrehajtására, az épület tűzvédelmi berendezéseinek kipróbálására és gondoskodni kell e berendezések folyamatos karbantartásáról.

Az eredményes tűzoltás feltételei így foglalhatók össze:

- alkalmas felvonulási út és terület kialakítása;

- az utak szélességét, valamint az épülettől való távolságot a helyszínen és a gépezetes tolóletrák manőverezési lehetőségeinek a figyelembevételével kell meghatározni;

- a belső tűzivíz-hálózat teljesítménye tegye lehetővé a kigyulladt helyiség minden részének eléréséhez szükséges legalább két oltósugar működését;

- az épületnek egyenként legalább 1000 kg-os teherbírási önálló áramforrású gyorsfelvonókkal való felszerelése;

- távvezérelésű kiegészítő tűzvédelmi berendezések (füstelvezetők, tűzoltószivattyúk) létesítése;

- az épület védelme külső tűzcsapokkal, valamint 80—100 mm átmérőjű ún. száraz felszállóvezetékek a füstmentes lépcsőházakban.

A felsoroltak alapján a tudományos kutató és tervező szervezetekkel és a tűzoltóság munkatársaival együttműködve alapelveket és konkrét intézkedéseket dolgoztak ki a 9 emeletes és annál magasabb épületek védelmére. Ezeket a 12.1.004—76-os számú állami szabvány „Szabványrendszer a munkavédelem számára. Tűzvédelem. Általános határozatok”, továbbá a megfelelő építési előírások és szabályzatok tartalmazzák.

Az előírásokban említett oltási módokat és tűzoltó eszközöket tudományos elemzések, tűzvédelmi statisztikák, szovjetunió belső és külföldi tapasztalatok alapján határozták meg.

Az érvényes szabványok alapgondolata, hogy a lehető legteljesebb mértékben biztosítani kell az emberek, valamint a veszélybe került anyagi értékek védelmét.

A szabvány szerint a létesítmények tűzvédelmi helyzetét három fő kritérium alapján kell elbírálni:

- a tűzkeletkezés valószínűsége;

- az emberekre káros égési termékek képződésének lehetőségei;

- a tűz megelőzésére vonatkozó intézkedések megtétele és ezek gazdaságosságának mértéke.

A Szovjetunióban érvényes építési szabványok és szabályzatok konkrét műszaki követelményeket határoznak meg a magas házak védelmére és ezeket már a tervezés során is figyelembe kell venni.

Az automatikus tűzoltó eszközök megléte nem mérsékelheti a tűzállósági határértéket. A Szovjetunióban a magasházaknak ki kell elégíteniük az I. (vagyis a legmagasabb) tűzállósági fokozat követelményeit. Az épületszerkezetek tűzállósági határának alkalmazásuk céljával összhangban és a tűzesetek időtartamáról összeállított statisztikai adatok figyelembevételével állapítják meg:

Teherhordó falak, lépcsőházak, oszlopok és tűzfalak	Függőfalak, csempézésű falak	Lemezek, áthidalások és más teherhordó szerkezetek átfedéseken és lezárásokon	Belső teherhordó falak (közfalak)
nem éghető 2,5 óra	nem éghető 0,5 óra	nem éghető 1,0 óra	nem éghető 0,5 óra

Az állami szabvány előírja, hogy a magasházak tűzvédelmi rendszerének a beavatkozás egész ideje alatt biztosítania kell a menekülési utak igénybevételének lehetőségét, valamint az emberek védelmét a káros égéstermékektől.

Az építési előírások és szabályzatok a Szovjetunióban elvben különböző két műszaki megoldást tartalmaznak a vertikális menekülési utak és az egész építmény füstmentes állapotának szavatolására.

Az első megoldást az építmény alaprajzi elrendezésének kialakításakor veszik figyelembe, amikor lehetővé teszik, hogy a menekülők az erkélyeken és loggiákon keresztül elérhessék a lépcsőházakat. A második megoldás szerint levegőt fúvatnak be a lépcsőházakba. Mindkét esetben a füst elvezetéséről is gondoskodnak.

Valamely épület akkor tekinthető füstmentesnek, ha a tűzfészek kivételével az egészre ártalmas égéstermék koncentrációja az egész folyamata alatt nem lépi túl a megengedett határokat, és ott, ahol tűz keletkezett, adva van egy olyan zóna, amely speciális védőeszközök nélkül használható az emberek mentésére.

A füstmentes állapot biztosítására függőleges és vízszintes tűzfalakkal osztják szakaszokra az épületet.

A magasházak leglényegesebb tűzvédelmi követelményeit az érvényes építési szabályzatok a következőkben állapítják meg:

1. Lakóházak

A 9 szintes és ennél magasabb lakóházakba füstmentes lépcsőházat kell tervezni.

Ezekben a lakóházakban menekülési utat szükséges létesíteni a füstmentes lépcsőházhoz. Emellett az ötödik emelettől kezdve minden lakáshoz egy 1,2 méter széles erkélynek vagy loggiának kell tartoznia és ezeken át is el lehessen jutni a füstmentes lépcsőházba.

A galériákkal és folyosókkal épült magasházakban (emeletenként 300 m²-es a hasznos lakásfelület) legalább két menekülési út vezessen a füstmentes lépcsőházakhoz.

A füstmentes lépcsőháznak olyan menekülőútnak kell lennie, amelynek külső ajtója vagy önálló kijárata van. Az ilyen kijárat hermetikusan önzáró ajtajú zsilipen át vezethet. A zsilip mögött 2 kp/m²-es levegőtúlnyomás szükséges. A lift előterébe és az erkélyek vagy loggiák folyosókra vezető ajtóit önműködően záródjanak, és tömíteni kell őket.

A füstmentes lépcsőház falaiban nem lehetnek olyan szabad nyílások, amelyek emeletszintenként folyosókhoz vagy galériákhoz csatlakoznak. Csak üvegtéglából készült ablaknyílásokat engednek meg.

Az említett épületekben rövidebb legyen a lakásajtó és a kijárat vagy a lépcsőház közötti távolság (ne érje el a 40 métert), mint az alacsonyabb építményekben.

Ötszintes vagy magasabb épületekben nem létesíthetnek olyan lépcsőházat, amely a pincébe vagy a földszintre vezet.

2. Közösségi épületek

A két lépcsőház közül az egyiket, több lépcsőház esetén pedig azok 50%-át füstmentesen kell kialakítani. A többi lépcsőházban nyolcszintenként legalább 0,75 óra TH értékű, nem éghető gátakat építenek be.

A füstmentes lépcsőházakat minden emeletről — az erkélyeken vagy loggiákon keresztül — elérhető menekülési utakkal kell tervezni. Ezek a lépcsőházak alulról körülbelül 3 kp/m² túlnyomású levegő befúvatásával válnak füstmentessé.

A normál lépcsőházak a folyosókról és előcsarnokokból minden emeleten legyenek elérhetők. Ekkor az épület középmagasságában, illetve 8 szintenként emeletnyi magasságban olyan nem éghető fallal kell elválasztani a lépcsőházakat, amelyeknek TH értéke 0,75 óra.

3. A különböző rendeltetésű épületekhez tartozó általános szabályok

Az épület füstmentesítésére szolgáló rendszer csappantyúinak nyitása és a ventilátorok bekapcsolása automatikus.

A függőleges kábelcsatornákat, szerelőknákat stb. minden emeleten légmentesíteni kell. A liftaknához vezető ajtókat, valamint a személedobó csappantyúit minden emeleten le kell szigetelni, hogy tömören záródjanak.

A 9—15 emeletes magasházakban a füstmentesség céljából alulról levegőt fúvatnak be a liftaknába. A folyosókról légtelenítő berendezések segítségével speciális aknákon keresztül vezeték el a füstöt.

A tizenkét emeletes épületeket fali tűzcsapokkal kell ellátni. Ezek a külső tűzivíz-hálózathoz csatlakoznak, és a szükséges nyomás hiánya esetén is táplálni lehet őket. E célra olyan szivattyúk szolgálhatnak, amelyek a tűz keletkezésekor automatikusan működésbe lépnek.

A Szovjetunióban érvényes építési szabályzatok kiterjednek a 24 emeletes lakóházakra és 15 emeletig bezárólag a közössiégi épületekre is. Az ezeknél több emeletszámú épületeket kü-

lön követelmények alapján, az állami tűzvédelmi felügyeleti hatósággal együttműködve tervezik.

Elméleti kutatások, továbbá modelleken és műtárgyakon végzett kísérletek is elősegítik a kapcsolatos követelmények meghatározását, illetve kielégítésüket.

A magasházak — melyek egyúttal igen tűzveszélyesek — védelme bonyolult műszaki rendszert tesz szükségessé. Több tényező azonban teljesen vagy részben leronthatja a rendszer hatékonyságát.

A tűzvédelmi rendszer megbízhatóságának, hatékonyságának valószínűségét a Szovjetunióban is szüntelenül elemzik.

Ennek során az építési előírások, szabályzatok, útmutatások és ajánlások olyan rendszeret dolgoztak ki, amelyek összhangban vannak a megbízhatóság követelményeivel.

A tűzoltóság szervei és más hatóságok a tervezés és a kivitelezés során, valamint a használatbavételkor is ellenőrzik ezek betartását.

A tervezési előírások betartása alapfeltétele a tűzvédelmi rendszer megbízhatóságának. Ezen az is értendő, hogy a rendszer elemeinek (funkcionális, időleges és alapelemek) tartalék egységéről is gondoskodni kell. Példaként említhető az oltóközpont tartalék szivattyújának szükségessége, vagy a szivattyúmotorok, ventilátorok, biztonsági felvonók stb. két független áramforráshoz való csatlakoztatása.

A funkcionális tartalékolás a beavatkozás biztonságának növelésére szolgál. Így pl. egy magasházakban keletkezett tűz oltásához fali tűzcsapokat és hordozható oltókészülékeket is alkalmaznak. A tűzoltókészülék ez esetben a fali tűzcsap funkcionális tartaléka.

Az időszakos tartalékolásnak az a célja, hogy lehetővé tegye a tűzoltás egyes fázisainak tervezését és célszerűen hasznosíthatóvá a tűzoltási műveletek elvégzésére rendelkezésre álló időt. Így például úgy határozzák meg az oltóvíztartályok méreteit, hogy a tűzoltás megkezdése után időben újra töltődjenek.

Magasépületekben gyors terjedés és intenzív füstképződés jellemzi a tüzet. Annak érdekében, hogy a tűz pusztító hatását korlátozva a tűzterjedést és elkerülve a katasztrófális következményeit, gondoskodni kell a védelem automatikus eszközeiről is.

A magasházaknak számító lakó- és közösségi épületeket ezért önműködő tűzjelző berendezésekkel látják el. Azokban az épületekben, szállodákban és más építményekben, ahol sok ember tartózkodik, automatikus berendezéseket alkalmaznak, amelyek konkrét funkciójuk (tűzjelzés és tűzoltás) mellett a tűz terjedését is meggátolják, továbbá csökkentik a hő- és füstképződés intenzitását is.

A vízzel oltó automatikus berendezéseket szakaszosan helyezik el a védendő helyiség területén és az ablaknyílásoknál is, hogy meggátolják a tűzterjedést a szomszédos emeletekre.

Ezeket a berendezéseket a városi hálózatra kötik, és a rendszert szivattyúk segítségével látják el az oltáshoz szükséges vízmennyiséggel.

A berendezések kiesésmentes vízellátására hidroforként működő tartalék víztartályokat létesítenek.

Általános fogyatékoságuk azonban, hogy aránytalanul lomboha (1,3—3,5 perc) kapcsolásúak, ezért meglehetősen sok idő; 15—60 perc szükséges az oltáshoz, és ezalatt súlyos vízkárok keletkezhetnek. Előnyük viszont, hogy egyszerű a szerkezetük és létesítési és fenntartási költségeik is aránylag csekélyek. A statisztikai adatok tanúsága szerint igen nagy a hatékonyságuk (98,9%), és azt is ki kell emelni, hogy senki sem veszítette életét, ahol ilyen berendezéssel fékeztek meg a tüzet.

A Szovjetunióban az automatikus vízzel oltó berendezések korszerűsítésén, valamint a magasépületekben alkalmazható új automatikus tűzoltási eszközök fejlesztésén is dolgoznak. A fejlesztési tevékenység főbb irányai:

- olyan magas hatékonyságú oltási eszközök és módok kifejlesztése, amelyek nem károsak az emberi szervezetre, az anyagi értékekre, valamint az épületekre;

- kevésbé lomboha kapcsolású, nagy teljesítményű olyan új sprinklerberendezések kifejlesztése, amelyek célszerűbben hasznosítanak vízkészletüket.

- olyan új vízszállítási megoldások kidolgozása, amely lehetővé teszi a tűzoltás, valamint az oltóberendezések működésének folyamatosságát.

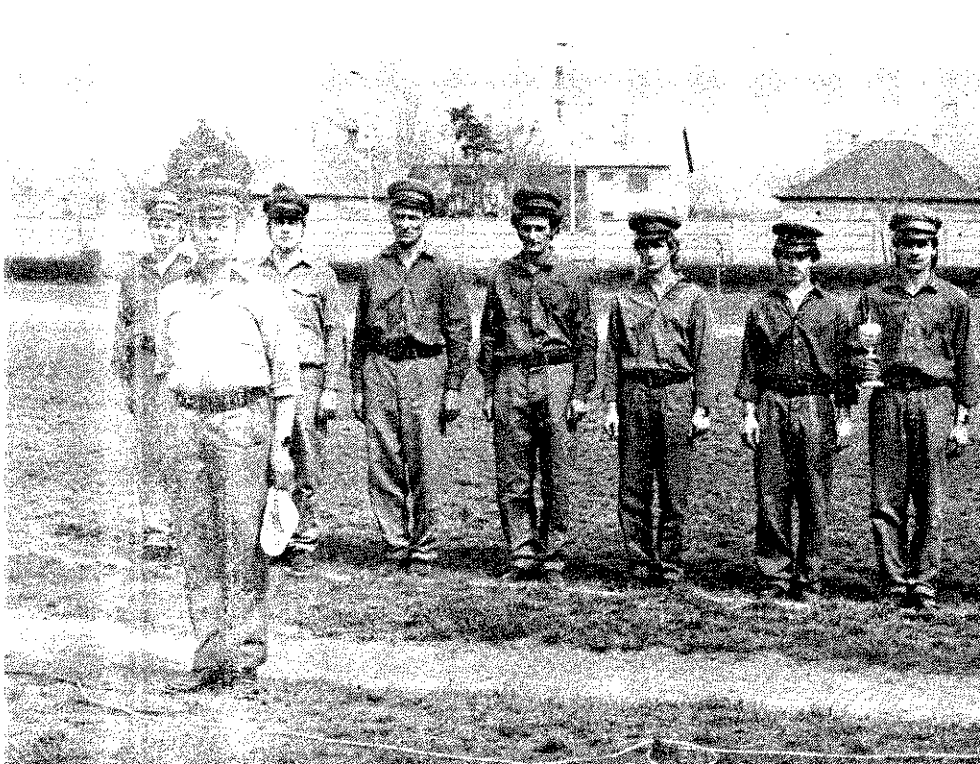
MINT MINDEN ÉVBEN,

idén is megrendezték a VIII. kerületi nagyvállalatok tűzoltóinak versenyét, melyet ezúttal a Taurus Gumiipari Vállalat abroncsgyára szervezett.

Április 18-án a Taurus sporttelepén öt vállalat tűzoltóiraja mérte össze tudását. A résztvevők a következők voltak: Taurus Gumiipari Vállalat abroncsgyára, Fővárosi Autótaxi Vállalat, Gábor Áron Öntöde és Gépgyár, Ganz-MAVAG Mozdony-, Vagon- és Gépgyár, valamint az Állami Pénzverő. Az eseményre meghívták az említett vállalatok párt-, gazdasági és szakcserevezetői vezetőit, valamint az állami tűzoltóság képviselőit.

A verseny első helyezettje SA másodperces szerelési idővel a TGV abroncsgyárának férfiraja lett. Második a Ganz-MAVAG, harmadik az Állami Pénzverő, negyedik a Gábor Áron Öntöde és Gépgyár, ötödik pedig a Fővárosi Autótaxi raja. A versenyen induló rajok mind-egyike oklevelet, pénz- és tárgyjutalmat, az első helyezett pedig sárliget is kapott.

KÖTVOLGYI-TÁTRAI

A tűzoltói feladatok eredményes végrehajtása — az elméleti felkészültségen túl — alapvetően megköveteli a fokozott fizikai erőnlétet és gyorsaságot. Gondoljunk csak arra, hogy például milyen komoly mértékben veszi igénybe a tűzoltók szervezetét egy alapvezeték gyors megszerelése a X. emeletre. Ha ilyenkor egyszer valaki valamilyen módon lemérné a szervezet igénybevételét, akkor annak mértéke legalább akkora volna, mint nem egy versenysportolóé.

Eppen ezért senkinek sem lehet kétsége, hogy a rendszeres testedzésnek és a sportképzésnek az egyik legfontosabb eszköznek kell lennie a tűzoltói állomány felkészítésében, mivel csak ezáltal lehetséges az állóképesség, a gyorsaság, de általában a fizikai erőnlét folyamatos fejlesztése. Ezen túl a testedzésnek és a sportnak olyan szerepe is van a tűzoltóságnál, hogy elősegíti az egészséges életmód kialakítását és programot ad a szabad idő hasznos eltöltésére is. A jelenlegi készültségi szolgálati rendszer bevezetése után megfiatalodott személyi állomány igényli is, hogy teremtünk meg részére a maximális testedzési, sportolási lehetőségeket.

Egyébként utasítások is kötelezővé teszik, hogy a testedzés az éves továbbképzési foglalkozásoknak is szerves része legyen. Már az 1975. évi 8. számú belügyminiszteri utasítás is kimondja, hogy a Belügyminisztérium szerveinél — így értelemszerűen a tűzoltóságnál is — meg kell alakítani az öntevékenységen alapuló társadalmi tömegsportszervezeteket, és a kötelező testnevelési foglalkozásokon túl az egyéb sportolási lehetőségek biztosítása is feladatuk.

A tűzoltóság területi szerveinél a testedzés és a tömegsport célkitűzései csak abban az esetben érhetők el, ha illetékes parancsnokok meg a területi sportszervező bizottságok — a párt- és KISZ-szervezetek segítségével — megteremtik a testedzés helyi bázisát. Szolgálati rendszerünk helyhez kötött, ezért szükséges, hogy keressük és teremtjük meg a testedzés helyi lehetőségeit. Ez esetenként kétségtelenül nem könnyű feladat.

A fővárosi tapasztalatokat figyelembe véve szinte minden parancsnokságon adódik lehetőség bizonyos mértékű futó mozgásra, továbbá különféle gimnasztikai gyakorlatokra és néhány labdajátékra. Télen a szertárakban vagy a kultúrtermekben is elvégezhetők a gimnasztikai és labdagyakorlatok.

Eppen a körletek elhelyezésénél fogva a fővárosi tűzoltóságnál szinte tűzoltósportnak számító versenyágak: az asztalitenisz, a röplabda, sőt — bár hivatalosan nem minősül sportágnak a versenyekre való felkészülés — a szerelési gyakorlatok végrehajtása is. A helyi lehetőségeken túl a főváros területén — ha korlátozott mértékben is — lehetőség van a BM Vágóhid utcai sportkombinát igénybevételére, itt már helyigényesebb sporttevékenységre, például a labdarúgásra is lehetőség adódik.

Az eddig leírtakból kiderül, hogy a tűzoltóságnál a testedzés lényegében nem utózik valamiféle akadályokba. A szubjektív oldal, vagyis az „akarás” és a testedzés szervezése már az illetékes parancsnoktól, és ahol működnek ilyenek, a sportszervező bizottságtól függ.

A már említett belügyminiszteri utasítás értelmében testnevelés tekintetében a budapesti főkapitányságon megalakult testnevelési és sportbizottság irányítása alá tartozik a fővárosi tűzoltó-parancsnokság személyi állománya is. A kerületi és üzemi parancsnokságok személyi állománya az illetékes kerületi rendőrkapitányságok beosztottaival együtt vehet részt a BRFK TSB által szervezett sportbajnokságokon. A kerületi tűzoltó-parancsnokságok és rendőrkapitányságok között ilyen szempontból is egyre jobban szélesedik a kapcsolat, mind több tűzoltó szerepel a kapitányságok csapatában.

A fővárosi parancsnokságon is újjáalakult a sportvezetés: a kerületi parancsnokságokon pedig március 30-ával megkezdték működésüket a négytagú sportszervező bizottságok. Első lépésként — a BRFK TSB rendezvényein való részvétel mellett — a fővárosi parancsnokság már 1979-ben nagy sikerrel rendezte meg a területi szervek közötti röplabda- és asztalitenisz-bajnokságot. A személyi állomány szabad idejét sem sajnálva vett részt a versenysorozatban. Sportszervező bizottságunk az idén asztalitenisz-, sakk- és röplabda-sportágakban írt ki bajnokságot, de néhány alapvető számból álló atlétikai verseny rendezését is tervezi.

A sportversenyekre való felkészülés időszakában az úgynevezett parancsnoki időt fel is kell használni testnevelési foglalkozásokra. A magam részéről a szerelési gyakorlatokat is — bizonyos értelemben — a sportfoglalkozások közé sorolnám. Nagyon fontos, hogy a testnevelési foglalkozások idejét maximális intenzitással használják ki.

A testnevelési foglalkozást mindig 5—15 perces, úgynevezett bemelegítő gyakorlatok előzzék meg. Ezek kezdődjenek lassú futással, majd folytatódjanak rövid, gyors futásokkal, és intenzív gimnasztikai gyakorlatokkal fejeződjenek be. A bemelegítő gyakorlatok azért szükségesek, hogy a szervezet fokozatosan állhasson át a fokozott fizikai tevékenység végzésére, az izmok fellazuljanak, és így elkerüljük a merev izomzattal való erős mozgás esetén könnyen előforduló sérüléseket.

A bemelegítő gyakorlatok elvégzése után lehet megkezdeni a testnevelési foglalkozás fő szakaszát: az aktív testedzést. Ennek tárgyát a helyi lehetőségeknek megfelelően úgy válasszuk meg, hogy ne legyen egysíkú — tehát például ne mindig csak röplabdázzanak —, és kösse le az állomány érdeklődését. Szóba kerülhet röplabda, asztalitenisz, kispályás labdarúgás stb. Itt jegyzem meg, hogy a fizikai erőnlét javítása alapvető eszközének tartom a futást, mégpedig mind a rövid, mind pedig a hosszú távút. (Gondoljunk csak a 4×100-as váltóra vagy az egyéni versenyekre.)

A testnevelési foglalkozásokat minden esetben 5—10 perces, úgynevezett levezető mozgással, futással fejezzük be.

Megítélésem szerint a fővárosi tűzoltóság jól halad a sport és testnevelés szervezésében, és ennek eredményei sem fognak elmaradni.

Jó volna, ha megismerhetnénk a vidéki parancsnokságok ilyen irányú kezdeményezéseit is.

Palotai László
tű. alez.

Bemelegítő futás a testnevelési foglalkozás megkezdésekor, ...

... majd ezt követően gimnasztikai gyakorlatok következnek

A SZERKESZTŐSÉG MEGJEGYZÉSE. Szívesen adtunk helyet a XIV—XVI. kerületi parancsnok irásának és egyetértünk az általa felvetett gondolatokkal.

Úgy véljük, feltétlenül érdemes volna folytatni a nyilvános tapasztalatszerét és kibővíteni azzal, hogyan gyorsíthatnánk meg az állomány harcalképességének fejlesztésében oly nagy szerepet betöltő tűzoltósport térhódítását egységeinken, különös tekintettel a soron következő nemzetközi találkozókra, továbbá: miként lehetne a mostaninál jobb teljesítményekre képes versenycsapatunk.

Arra kérjük olvasóinkat, írják meg ötleteiket, javaslatukat és számoljanak be az e téren elért eredményekről, valamint azokról a gondokról is, amelyek a tűzoltófiatalok szélesebb körű részvételét ma még gátolják, s véleményük szerint hogyan lehetne megszüntetni ezeket.

Nemrégiben értekezleten vitatták meg a budapesti tűzoltó-parancsnokságon négy tüzeset fölülte elgondolkodtató és cselekvést sürgető tanulságait. A résztvevők az érintett osztály- és alosztályvezetők, a tűzoltási csoportok, valamint a kerületi parancsnokok voltak.

ELVARÁZSOLT KASTÉLY

A Vidám Park népszerű üzeme tavaly október 20-án égett le. Habár az első egységek már hat perccel a tűz jelzése után a helyszínre érkeztek, a fából és vakolt nádpallóból készült több mint hatvanéves építményből csupán a hordót sikerült megmenteniük. Emberélet szerencsére nem volt veszélyben, mivel a hűvös idő miatt már nem működött az üzemet.

Összesen 12 E sugár bevetése vált szükségessé. Folyamatos működésük ezúttal igencsak feladta a leckét a háttérparancsnokoknak, ugyanis tűzoltás közben derült ki, hogy három tűzcsap használhatatlan, négy másik pedig nem szabványos. Emiatt a fecskendőket át kellett csoportosítani.

Miután a fővárosban nem csupán az Elvarázsolt kastély környékén találunk ilyen

„elvarázsolt” tűzcsapokat, jogosan vetődött fel, hogy az eddiginél erősebb intézkedések szükségesek az ilyen veszélyes jelenségek fől számolására.

Már a beavatkozás közben fölmerült a gyanú, hogy gyújtogatás okozta a tüzet. Az egyik szomszédos létesítményben például papírégetés maradványaira bukkantak.

Mint kiderült, helyesnek bizonyult a XIV—XVI. kerületi parancsnokság feltevése. A rendőrség időközben őrizetbe vette azt a fiatalembert, aki alaposan gyanúsítható a tűz okozásával és — szerencsére sikertelen — más kisebb gyújtogatásokkal is. Ez utóbbiakat a Vidám Parkkal szomszédos egyik intézményben sorozatosan követte el. Az illető a vizsgálat eddigi adatai szerint nem beszámítható.

ERDÉRT-HÁZ MINT MUNKÁSSZÁLLÓ

Budapesten aránylag rövid idő leforgása alatt háromszor is súlyos tűzkárt okozott egy-egy faépület leégése. Az első esetben az épületben tárolt értékes anyagok is tönkrementek, a másodikban nehezen pótolható bizonylatok égtek el, a szóban forgó tűz színhelye pedig egy kb. 55×8 m-es alapterületű munkásszálló volt. Erdemes röviden felidézünk a történeteket!

November 16-án 20.30 körül Horváth Mihály mozdonyvezető vette észre az épület közepén és tetőszerkezetén mind hevesebben égő lángokat. Azonnal megállt a gépével és a pályától kb. 30 m-re levő épülethez rohant, hogy a munkásszálló lakóit értesítse. Szólt a portásnak, hogy jelezze a tüzet, ő pedig fali tűzcsapról sugarat szerelt, hogy az épülethez csatlakozó és azonos szerkezetű 15×8 m-es társalgót megvédje. Ettől alig három méterre még egy 55×8 m-es faház van, amit szociális épületnek használnak. A portás először a városi telefonon akarta értesíteni a tűzoltóságot, de hiába próbálkozott azzal, hogy a készüléket a lakattal lezárt dobozból(!) kiszabadítsa. Ezért a szomszédos vállalat portájára szaladt.

Hét perc telt el a jelzéstől az első egységek kiérkezéséig, de 7 E sugárral is csupán az épület kb. 10%-át sikerült megmenteni.

A szálló lakói idejében kimenekültek, de közülük többen — néhányan erősen ittasan — minduntalan vissza akartak menni a lángok közé, hogy kihozzák a holmijukat. Határozott intézkedéssel sikerült elejét venni próbálkozásaiknak.

A kárt szenvedett létesítményben a kimentatás szerint az anyagi veszteség 2 millió 623 ezer forint.

A kár súlyosságában kétségkívül közrejátszott, hogy az épület közepén emelt tűzgátló fal nem nyújtott védelmet, ugyanis az e falba épített vasajtók a tüzeset idején nyitva voltak, és a fal magassága a tető fellett sem érte el az előírt 30 cm-t.

Mint megállapították, nem vizsgálták felül az épület villamos berendezését, jól lehet a szálló már 1974 óta üzemel.

Az elektromos szakértő a romok között vajmi kevés „tárgyi bizonyítékot” találhatott, de így is terjedelmes listát állított össze azokról a szabálytalan szerelési módokról, vezetékekről és szerelvényekről, amelyek egyaránt tüzet okozhattak. Így

GYAKORLÓ KÖZ 7.

A furcsa nevű kőbányai utcában levő épület X. emeletén nem előzheték meg a tüzesetet, hiszen az egyik lakó öngyilkossági szándékából okozta.

November 23-án 19.44-kor a közeli üzemyangtöltő állomásról jelezték a tüzet.

Noha 20.01-kor már azt jelezte vissza a tűzoltás vezetője, hogy a lefekettetés 2 db E sugárral megtörtént, a tragédiát már nem akadályozhatták meg. Amikor behatoltak a teljes terjedelmében égő szobába, az áldozat már életét veszítette.

A gyors beavatkozásnak a száraz felszállóvezeték volt az egyik „főszereplője”, mégpedig pozitív és negatív értelemben egyaránt.

A vezetékekről szerelt két sugár ugyanis hatékonyan működött, de a IX. emeleten

például itt is a másutt már annyi kárt előidéző C 705-ös metallapíros fázisjavító kondenzátorok voltak a fénycsőarmatúrákban.

Egyébként a szakértő véleménye szerint a megmentett másik ugyanilyen faépület villamos szerelvényei hasonlóan szabálytalanok, és közülük több is alkalmas lehet tűz okozására.

Erdemes volna tudni, kik azok, akik mindezért vállalták a kockázatot, sőt mi több, még alaposan növelték is, hiszen a szociális épület meg a másik faház létesítését a saját szakállukra határozták el. Legalábbis erre utal, hogy engedély és a tűzvédelmi hatóság tájékoztatása nélküli létesítették őket.

Az értekezleten alapos okból vetették fel, hogy az ilyen hajmeresztő megoldások aligha tévesztendők össze a kockázatvállalással. Egyidejűleg azonban továbbra is következetesen ragaszkodni kell a faépületek fokozott védelméhez, mert mint a szóban forgó, de sok más eset is tanúsítja: tíztizenöt perc alatt olyan pusztítást okozhatnak bennük a lángok, hogy már lehetetlen megmenteni őket.

Népgazdaságunk jelenlegi helyzetében tömeges igény van a különféle rendeltetésű ERDÉRT-épületekre — hangzott el a tanácskozáson. Am ez — tették hozzá — senkinek sem adhat felmentést a tűzvédelmi rendelkezések végrehajtása alól, és arra sem adhat jogot, hogy különféle szabálytalan megoldásokkal növeljék az amúgy is jelentős tűzkockázatot és ezzel emberéleteket is veszélyeztetzenek.

Persze úgy is fel lehet tenni a kérdést: miért csupán a tüzeset során derült fény milderre. Vajon nem tűnt fel semmi sem azoknak, akik az elmúlt évek során ellenőrzés céljából a MÁV részéről a Rákosrendező pályaudvar környékén szemlélődtek?

nyitva volt az osztója, és emiatt néhány lakás kisebb vízkárt szenvedett. A hibát E tömlővel és elzárható sugárcsővel hártották el.

Nem első ízben fordult elő ilyesmi, és ez az eset is arra figyelmeztet — mondták —, hogy intézményesen is gondoskodni szükséges az említett vezetékek megbízható karbantartásáról. Ez kulcskérdés, hiszen amennyiben kifogástalan állapotban vannak, igénybevételek lényegesen lerövidítheti a beavatkozás időtartamát.

Az értekezleten különben olyan észrevétellel is elhangzott, hogy nem volna-e célszerűbb nedves felszállóvezetékek szorgalmazása, s ezzel kapcsolatban érdemes lenne megvizsgálni a gazdaságossági mutatókat.

ÁLLAMI OPERAHÁZ

Habár a január 14-i tüzeset kapcsán indított rendőrségi eljárás a tanácskozás időpontjában még nem fejeződött be, a résztvevők jogosan hangoztatták: a beavatkozás tapasztalatai mindenben alátámasztották a színházak tűzvédelméről tartott tavaly októberi értekezlet főbb megállapításait.

A történetekről annak idején a sajtóban, a rádióban meg a televízióban részletesen beszámoltak. Ezért emlékeztetül csak annyit, hogy a hangversenytérként díszletezett színpadon zenekari próba folyt, amikor 13.15 körül az egyik ütőhangszeres művész észrevette a színpad ún. városligeti oldalán levő világítótorny felső részén felcsapó lángokat. Értésítette társait, és ők hangszereikkel együtt rendben távoztak, a szembejövő és néhány más tartozékot azonban nem tudták biztonságba helyezni.

Először a portáról városi telefonon jelezték a tüzet, de hogy hol és mi ég az Operában, azt a jelző személy nem tudta megmondani. Egy perccel később — közvetlen tűzjelzőn — az operaházi őrs egyik beosztója már pontos adatokkal szolgált.

Az első egységek helyszínre érkezéséig, 13.26-ig a következők történtek:

Az őrs parancsnokának utasítására színházi dolgozók közreműködésével a fallüzcsepő-hálózatról 3 E sugarat működtettek, ezek közül az egyiket a földszintről, hogy megakadályozzák a tűz terjedését, a másik kettőt pedig a III. emeleti munkakarozaton.

Az őrsparancsnok utasítást adott a vasfüggöny leeresztésére, de az a színpadnyílás felett 5 m-re elakadt. Az eljárásba bevont szakértők több módosítást javasoltak a hasonló esetek elkerülésére.

Az áramtalanítás is tanulságos meglepéssel szolgált, ugyanis ezzel egyidejűleg a nyomásfokozó szivattyúkat is kikapcsolták. Ez szerencsére nem okozott zavarokat, mivel két tűzvízhálózata van az Operának és a beavatkozás során közülük az így is megfelelő nyomást adó, ún. magasnyomásút vették igénybe.

A műszaki előadó utasítására a különben igen önfeláldozóan segédkező színházi dolgozók megnyitották a záporberendezést. A zápor ugyan meggyorsította a tűz megfékezését, de az egész rendszert működésbe hozó karokat húzták meg, pedig a berendezés szakaszosan is működtethető. A vizkárt azonban így is mérsékelhették volna, ha nem akad fenn egy tányérszelep.

13.26 és 13.43 között összesen nyolc gépműfecskeendő, két tűzoltási csoport, két-két gépezetes tolólétra és vízszállító gépjármű vonult ki a kárhelyre. A generátorszert a tűzoltás vezetője 14.03-kor rendelt ki.

Az V—VI—VII. kerületi egység parancsnoka helyszínre érkezésekor a színpad III. emeletének magasságában kb. 300 m²-es részen égett az előfüggöny.

A helyzet áttekintése után átvette a tűzoltás vezetését az őrsparancsnoktól, majd a színpad két oldaláról újabb 2 E sugarat működtetett.

A 13.27-kor helyszínre érkező 1-es sz. tűzoltási csoport vezetője, *Bélticzky József* ú. fhdgy., a tűzoltás átvétele után igen körültekintő felderítést végzett és a kárhelyre kivonult V—VI—VII., VIII., IX., XI. meg XIII. kerületi egységek állományával gondosan átvizsgálta az egész területet. Közben bukkant rá a zsinórpadláson egy ázadátlatlanul működő E sugárta. (A színház dolgozói szerelték meg, de az erős füst miatt otthagyták); a zsinórpadlás III. eme-

letének bal oldali részén talált tűzgóccok eloltására további E sugarat szereltetett.

Utasítást adott a füstelvezetők és nyílászárók kinyitására és bekapcsolta a nézőtéri világítást, majd — mint már említettük — generátorszert rendelt a helyszínre a kárterület alapos átvizsgálásának megkönnyítésére.

Mindennek eredményeként 13.55-kor már azt jeleztethette vissza, hogy az utómunkálatok megkezdődtek.

Jogos észrevételként hangzott el az értekezleten, hogy a mintegy öt és fél millió kár egyebek között a fővárosi színházi dolgozók tűzvédelmi képzésének sürgős megjavításának szükségességére is figyelmeztet.

De egyben arra is, hogy végre valahára rendet kellene teremteni színházaink környékén, miután a felvonulási útvonalak ezúttal is parkoló gépjárművekkel voltak eltorlaszolva, kivált a két tolólétra közelíthető volna meg igen nehezen az Operaházat.

Olyan javaslat is elhangzott, hogy érdemes volna föld feletti tűzcsapokat létesíteni az ilyen intézmények környékén, mivel a föld alatti tűzcsapok gépjárművekkel való eltorlaszolását bajos megakadályozni.

G. R.

ROVARIRTÓ OKOZTA

Április 17-én 6.44-kor robbanást jeleztek a VI. ker., Rózsa Ferenc u. 89. sz. házból.

A jelzést követő negyedik percben érkezünk a helyszínre, és a mentők ekkor már kezelésbe vették a sérült személyt.

A háromszobás földszintes lakás fürdőszobája valóságos háborús emlékeket idézett fel bennünk. A fürdőszobát és konyhát elválasztó fal félig ki volt dőlve, a fal melletti konyhaszekrényből kiröpült edények, üvegtárgyak és faltörlemékek elborították a 20 m² alapterületű konyhát. A fürdőszobában levő textilákon égési nyomokat találtunk.

Az első benyomás gázrobbanásra utalt, ezért azonnal keresni kezdtük a szivárgás helyét. Ellenőriztük a gázfogyasztókat, elzártuk a gázórát, és közben feltűnt, hogy a gáz jellegzetes szaga helyett édeskés illat (esetleg azeszfelesége) árasztja el az egész lakást.

Idősebb házaspár él a lakásban. Reggel a feleség ébredt elsőnek, a konyhában a kávéfőző alatt begyűjtötte a gázreszt, majd bement a fürdőszobába.

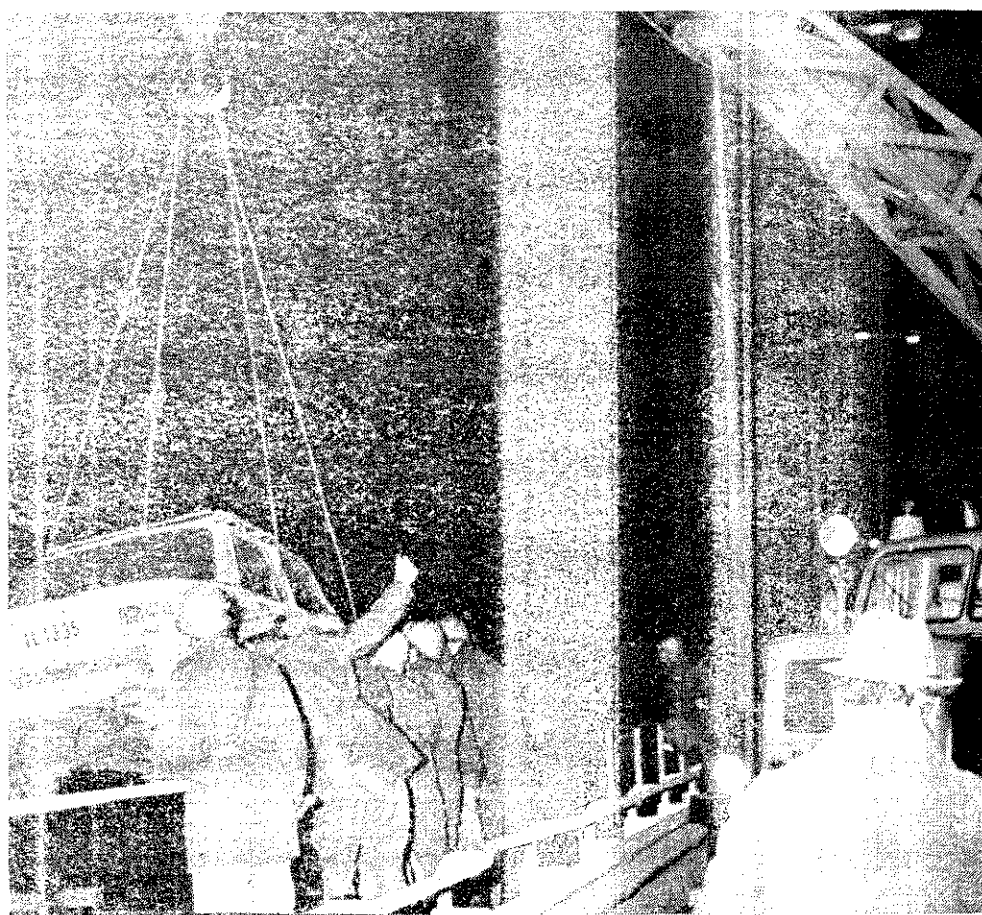
Hideg lévén, ott az ugyancsak gázüzemű fali sugárzót is bekapcsolta. Pérfje közben az egyik szobában rendezgetett.

Az asszony éppen a konyhába indult, hogy megnézzé, elkészült-e a kávé, amikor a detonáció bekövetkezett. A feltanús szerint iszonyatos hangú robbanás ereje a közfalnak lökte őt, a fürdőszoba egy pillanatra lángtengerré vált. A konyhába menekült, és ott előrohant férje és a szomszédok szabadították meg égő ruhájától.

A vizsgálat megállapította, hogy az előző napon egy Kanadában gyártott és az Egyesült Államokból származó kb. 300 cm³-es rovarirtó spray-t használtak, majd a hőszugárzóra tették a flakont.

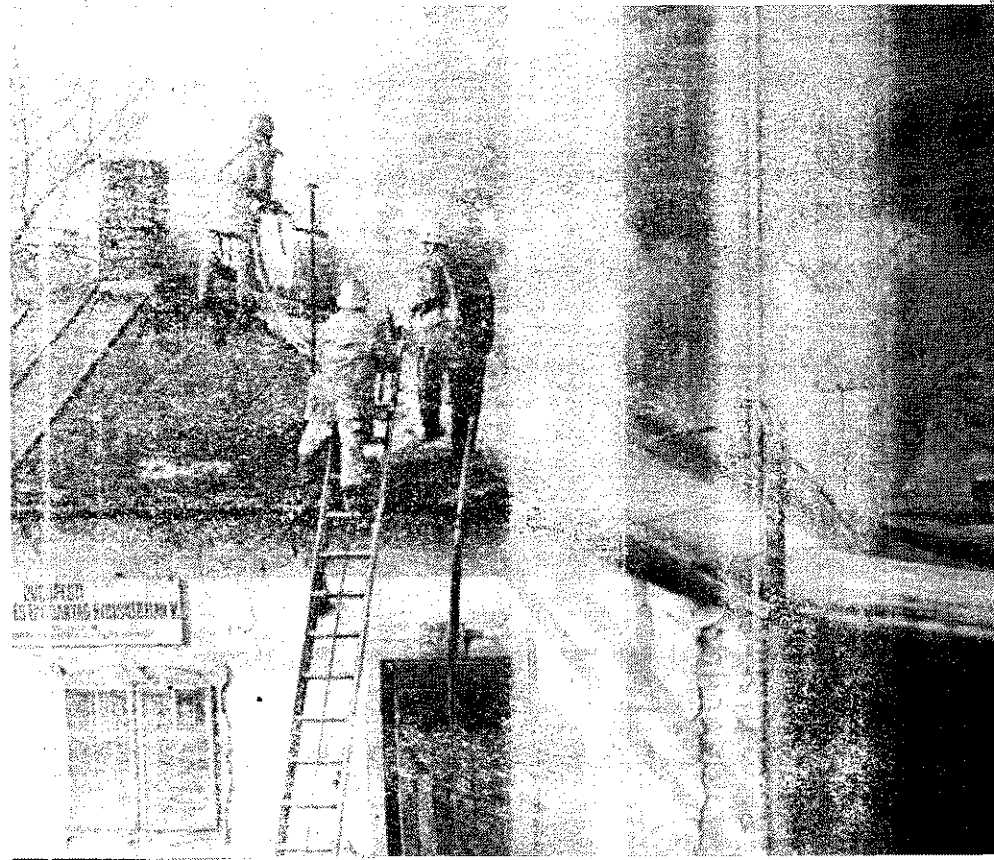
A hazai forgalomban levőknél valamivel nagyobb és sokkal vastagabb falú flakon kb. 15—20 percen át intenzív hőszugárzásnak volt kitéve, de mindaddig ellenállt a növekvő nyomásnak, amíg le nem vált az alja.

A XX. ker., Haraszti úti HÉV-felüljáróm két Zsiguli karambolozott. A négy sérültet a mentők kórházba szállították. A rendőrségi helyszínelés után a tűzoltóság gyorsan és ésszerűen avatkozott be: daru segítségével leemelték a gépjárműveket a felüljáróról, így hamarosan megindulhatott a forgalom.

5 F sugárral veszedelmesnek induló tüzet oltottak el a budapesti egységek a IX. ker., Gyáli út 23. sz. házában. A földszintes üzletépületben löbök között építőanyag-kereskedés működött.

Most, amikor mind több erőgép dolgozik a földeken, minden bizonnyal hasznos lesz földéznem egy tavaly őszi tüzesetet.

Még tavaly november 26-án kukoricatarló szántása közben kigyulladt a zsadányi Magyar—Lengyel Barátság Mgtsz egyik Rába 180-as erőgépe.

A gépet „meleg váltással” átvevő kezelő az első forduló befejezésekor arra lett figyelmes, hogy a gép bal oldalán, az akkumulátor közelében, lángok csapnak fel.

Megállt a géppel — a motort nem állította le, a feszültségmentesítést sem hajtotta végre — és a 6 kg-os belsőpakackos porraloltóval kísérte meg az oltást: a készülék azonban nem működött.

A tűz szinte pillanatok alatt elborította az erőgépet, így az teljes kárt szenvedett. Ennek összege 850 ezer forint volt. A tűzterhelés, csupán a 337 l gázolaj elége alapján fölszabaduló hőmennyiséget számítva is legalább $8374 \cdot 10^5/mJ$, vagyis $200 Mcal/m^2$ volt.

Soron kívül gépész szakértőt rendeltünk ki a helyszínre. Rövid időn belül tisztázódott, hogy a tűz elektromos áramtól (rövidzárlat) keletkezett. De nem az először feltételezett helyen. Igaz, az akkumulátor védődobozán és az alvázon levő kábelnyílások — gyártási hiba folytán — nincsenek egy irányban, így a kábel merevsége és az alkalmazott védőhüvelyek nyíróhatása miatt a tűz — a szakértő szerint is — akár e helyen is keletkezhetett volna. De végül is a feszültségmentesítő kábelnek a vezetőfülke közelében levő szakaszán bekövetkezett rövidzárlat (3. sz. kép) — a levált kábeldarabot fotózáshoz a feljáróra helyeztük — idézte elő a tüzesetet. A tűz áttért a kábelrel együtt szerelt hidraulikatömlőkre, ezekben a nyomás $\approx 140 \cdot 10^5 Pa$, vagyis 140 at. Felrobbant az egyik hidraulikatartály.

A szakértő gyors igénybevétele minden tekintetben eredménnyel járt. November 27-én 1 órakor már ismert volt a pontos tűzkárösszeg is, továbbá alapul szolgált a szükséges intézkedéseink megtételére (gyártó üzemeltető, tűzoltókészülék-szerviz).

A vizsgálat főbb megállapításai a következők voltak:

— A feszültségmentesítő kábel hosszát lehet és célszerű is rövidíteni, de feltétlenül az éghető anyagoktól (pl. hidraulikatömlők) védve kell elhelyezni.

— A termelőszövetkezetben nem volt megnyugtató a RÁBA gépek műszaki ellenőrzése és karbantartása, bizonylatolása. Csak súlyosbította a helyzetet, hogy a gépesítés-ágazatvezetőt kettős alárendeltségben foglalkoztatták.

— A gyártó által előírt 6 kg-os porraloltó — figyelemmel a tűz észrevételekor tapasztaltakra (gumi is égett, terjedelem) — üzemképessége esetén sem olthatta volna el a tüzet.

A gép kezelője a tűzoltókészülék működtetése előtt nem végezte el a por fellazítását, a gépet nem állította le. A tűz esete követendő magatartás oktatása nem volt szakszerű a tsz-ben.

— Az ilyen és hasonló nagy értékű gépeket (kombájn stb.) a tüzeset tapasztalata alapján is 5 kg-os, BCF halonnal oltó tűzoltókészülékkel célszerű ellátni.

Gyebrovski Mihály
tű. szds.

Habár azon az éjszakán szinte minden „összejött”, ami csak eredményes beavatkozást megnehezítheti: -10°C körüli fagy, haros erejű szél, hófúvások, befagyott víztároló medence és úszós út, mégis szép eredményt hozott a hajdúnánási Új Élet sz baromfitelepén keletkezett tűz megfékezésében részt vevő egyven állami és önkéntes tűzoltó közös erőfeszítése.

Január 17-én 0.52-kor az ügyeletes villanyszerelő jelezte a z esetet, de 1 km távolságból nem látta, hogy mi ég és mi an veszélyben.

Harsányi Gábor tű. törm., szolgálatparancsnok I-es riasztást ndelt el, s ennek alapján a hajdúnánási egység 1+10 fővel, -1 CSD 344-es, TŰ-1-es és TŰ-2-es gépjárműfecsken-dővel onult ki a 4 km-re levő kárhelyre.

1.03-kor érkeztek a kárhelyre, miután a hófúvásban is el-cadtak és az utat meg kellett tisztítaniuk.

Harsányi törm. a helyszínen tartózkodó vállalati tűzoltó-arancsnokkal együtt végezte el a felderítést. Megállapították, gy a korábban szarvasmarha-istállónak használt magtárpadiásos pület tetőszerkezete ég, meghozzá már 600 m^2 -nyi területen.

A vállalati tűzoltóparancsnok arról tájékoztatta a TV-t, hogy szesen 40 000 öthetes csirkét nevelnek az alsó szinten meg a adlástérben.

A TV a kiérkezést követő három percen belül rádió-n vis-zajeleztette, hogy a tűz III-as.

S miután felderítés közben fölfigyelt az épület északi olda-nál a faltól 1,5 m-re álló 5 db erőgépre és 1 db szállítótár-ilyra, amely 4 ezer liter olajjal volt feltöltve, azonnal intézk-ezt ezek eltávolításáról.

Egyidejűleg 5 E sugarat szerelgetett a felső és alsó szint, alamint az állatok védelmére. A bent levő állatok kimentésére em volt reális lehetőség, mivel az ehhez szükséges erők nem lltak rendelkezésre.

A TV folytatta a feiderítést, és ennek során megállapította: füst a szellőzőkürtőkön keresztül az alsó szintre áramlik. Ezért nyitattatta az alsó szint összes nyílászáróját, hogy az itt levő 20 zer csirkét megvédhessék.

A III-as riasztás alapján riasztott nyíregyházi, leninvárosi s debreceni egység 1.57-kor, 2.15-kor és 2.16-kor, a hajdúböször-nényi önkéntesek fecsken-dője pedig 2.20-kor érkezett a kár-elyre. Az említtet állami egységek 3 db TŰ-1-es gépjármű-ecskendővel és összesen 20 fővel, az önkéntesek pedig CSD 44-es fecsken-dővel és 1+6 fővel vonultak ki.

1.20-kor érkeztem ki a kárhelyre, majd átvettem a tűzoltás zetését, a szolgálatparancsnokot a háttérparancsnoki feladatok llátásával, az 1.45-kor helyszínre érkező városi parancsnok-elyettes pedig a tűzoltásvezető-helyettesi teendőkkel bíztam neg.

A kivonult egységek további öt E sugarat szereltek, egy E sugarat viszont visszaszerellettünk. Így a tetőtérben 6, az alsó szinten pedig 3 E sugár működött.

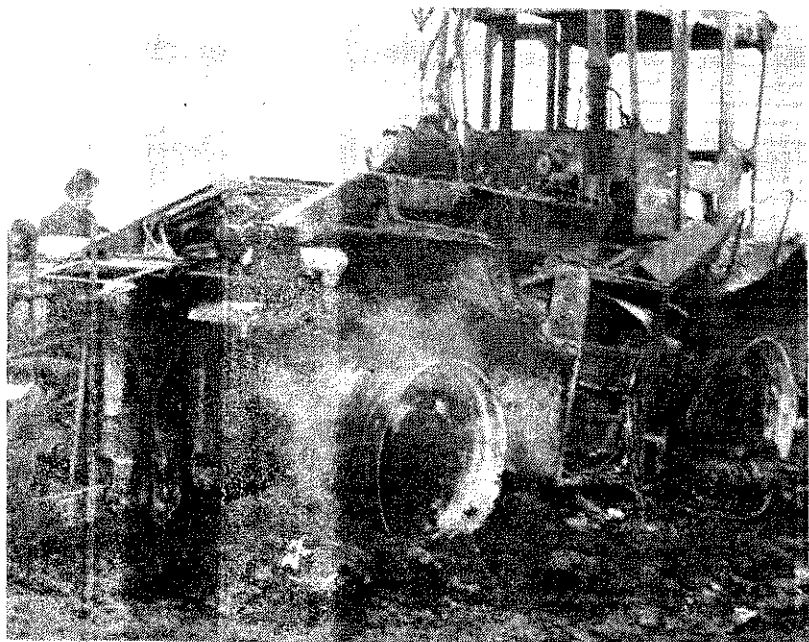
A bevetett egységek nagy erőfeszítést tettek, hogy megaka-lályozzák a tűznek az alsó szintre való áttérjedését, ugyanis 1 db 60×60 cm-es szellőzőkürtő volt a földémszerkezetben, és az ezeken lehulló égő anyagok többször és több helyen is meg-gyűjtötták az alofmszalmát.

A sugárvezetők sikerrel háritották el a veszélyt; a föld-szinten levő 20 ezer csirkéből mindössze néhány darab pusztult el.

2.55-kor körülhatároltuk, 3.15-kor lefeketítettük és 3.27-kor eloltottuk a tüzet. Ezt, mint egyértelműen megállapíthatuk, rö-vidzárlat okozta.

Az állatokat, a berendezéseket meg az épületet ért kár 950 ezer forint, a megmentett érték viszont 3,5 millió forint, és ez utóbbi éppenséggel nem kis mértékben szolgálatparancsnokunk alapos felderítésének és körültekintő intézkedéseinek tulajdonít-ható.

Hásás László
tű. őrgy.

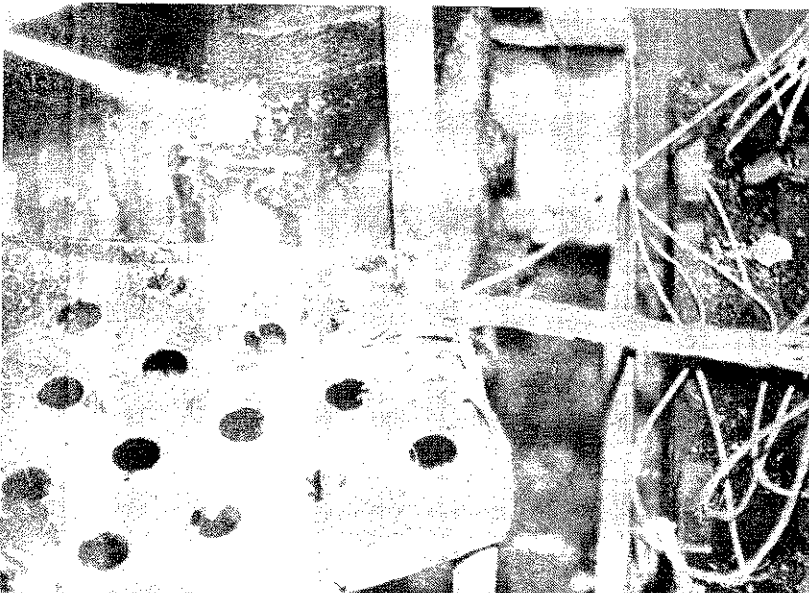

Az erőgép teljesen leégett

A tűz nem az akkumulátornál keletkezett

Rövidzárlat következett be a feszültségmentesítő kábelben

Háromszög oldalú benzintankjával hívja fel magára a figyelmet a Teudloff-Dittrich gyár 1926-beli 400-as kismotorfecskendője. A világ első kismotorfecskendőjét az osztrák Rosenbauer cég 1910-ben készítette, így a magyar tűzoltószergyárak meglehetősen késéssel követték a példát. A mind szélesebb körben elterjedő és egyre változatosabb formákat mutató kézi tűzoltókészülékek közül csak néhány — szemre is tetszetős — darab bemutatására szorítkoztak. A Minimax vízzel és porral oltója, egy francia „extincteur” mellett a magyar gyártmányú „Primaco”, „Vesta-Suhintó”, Guwy (gázzal oltó) és a „Pirofugabomba” kapott helyet.

Ritkaságánál fogva értékes darab a III. Nemzetközi Tűzvédelmi Kongresszus és kiállítás eredeti színes plakátja. A rendezvénysorozatra 1904. augusztus 14—21. között Budapesten került sor. A négy nyelvű plakáton, ami az „Athenaeum” könyomása, Feld I. vágató lovakkal fákyafény-nél vonuló tűzoltókat ábrázolt meggyőző erővel. A kongresszuson számos ország tűzoltósága képviseltette magát. Az előadásokon előtérbe kerültek a megelőző tűzvédelemmel kapcsolatos kérdések.

A plakát alatt egy kocsipecskendő 1:5 léptékű modellje kapott helyet. Az Országos Tűzoltó Szövetség a hazai tűzoltószergyártók legjobb termékeit rendszeresen ajánlotta a tűzoltóságoknak beszerzésre. Pályázatokkal, mintákkal, szaktanácsokkal is igyekezett a tűzoltószer-gyártás fejlődését elősegíteni. 1906-ban minta egységes fecskendőt tervezettek, amit a Köhler tűzoltószergyár vitelezt ki. Központi érszelepes szivattyúja 100 lőketre 200 liter vizet szállított, és mivel tűzoltótanfolyamok részére készítették, 10 tűzoltó számára biztosítottak rajta ülőhelyet. A működőképes modellt is annak idején a Köhler tűzoltószergyárban készítették; de hiányos és sérült állapotban került gyűjteményünkbe. 1963—64-ben Tóth Etelmér ú. alhdgy. elvtárs aprólékos munkával újította fel a modellt, ami most a kiállítás legszebb darabjai közé tartozik. Ezért is került színes fényképe a kiállítást ismertető-füzet címlapjára.

Egy petróleumfáklya szimbolikus jelképe vezeti be az ökrítői tűzkatasztrófa ismertetését. Az 1910. március 27-i, 337 áldozatot követelt tragédiára ma is szoruló szívvel emlékezünk.

Egy- és kétórás öntöttkészülék szemlélteti azt a fejlődést, ami időközben a légzésvédelemben végbement. A Draeger művek 1902-ben forgalomba hozott egyórás készülékét a fővárosi tűzoltóságnál is bevezették, az első kétórásat pedig ugyancsak náluk 1914-ben állították készenlétebe. A kiállított, 1936-ban gyártott kétórás légzőkészülék-metszet mellett 2 db Bürk-féle járóellenőrző óra kapott helyet.

A következő tárlóban egy öntöttvas tábla „TÜZJELZÉS-TELEPHONOK” felirata kelti fel az érdeklődést a századforduló tűzjelző készülékeire. Budapesten Puskás Tivadar és Ferenc már 1880-ban kiépítették az első telefonhálózatot, amit tűzjelzésre is felhasználtak. 1895-ben már 158 tűzjelző telefon volt a fővárosban, ugyanakkor a rendőrszemeknél, a kerületi előjáróságoknál és kapitányságoknál, és minden telefonállomáson is lehetett tüzet jelezni. Egy Schöppe-féle hőészlelő (ezt a típust 1905-ben gyártották és 10—100 Celsius-foknál történő jelzésre volt beállítható) mellett egy öntöttvasházú tűzjelző állomás került kiállításra. Ilyen tűzjelzőkkel készítették el — az országban elsőként — a Nyíregyházán 1914-ben kivitelezett utcai tűzjelző hálózatot. Az 55 állomásos, számjelzős, légvezetékes tűzjelző hálózat állomásainál gombnyomásra óraműves szerkezet hozta forgásba a fogazott számtárcsát, mire a központban megszólalt a riasztócsengő és a számlálókészülék mutatta annak az állomásnak a számát, ahonnan a jelzés történt.

Tűzjelzésre és a tűzoltójárőr ellenőrzésére szolgált az az elektromos vezérlésű óraszerkezet is, ami a Budai Hengermalom tűzoltóságánál volt használatban az ezerkilencszázhuszas évektől. Tulajdonképpen két óraszerkezetet építettek egy közös üvegezett faházba. A malom területén elhelyezett jelzőgombok megnyomásakor elektromágnesek jöttek működésbe,

amik lyukasztották a jelzés rögzítésére szolgáló papírszalagot. A berendezést az „Ericsson” Magyar Villamossági Rt. készítette.

A terem középső részén a Niagara szivattyú metszetét mutatják be. A Teudloff-Dittrich szivattyúgyár 1923-ban gyártotta, és a Fiat fecskendőbe a Magyar Automobilgyár építette be ezt a 2000 l/p teljesítményű szivattyút. Legnagyobb nyomása 22 at volt, úgy, hogy hat egységes sugarat látott el egyidejűleg hatékonyan. Eppen nagy teljesítménye miatt érdemelte ki a „Niagara” elnevezést. A mögötte épített tárló első részében egy redőnyvágóval dolgozó fővárosi tűzoltó térdeplő figuráját az 1930-as években használt „vízmentes kabát”-ba öltöztették.

A haboltás kezdetére (1904) két léghab-sugárcső emlékeztet. A tárló további részében a Mátrai tűzoltószer- és létragyár 4 részes gépjármű-tolóletrájának modellje idézi a magyar létragyártás kezdeti lépéseit. 1924-ben a szegedi városi tűzoltóság részére szállította ez a gyár az első teljesen magyar gyártmányú 22 méteres, forgatható, autóra szerelt tolóletrát. Tűzoltóermek, díszes oklevelek és egy zászló utal még itt a tűzoltói munka megbecsülésére, a terem záró falrészén pedig a szárazoltás történetét dolgozták fel.

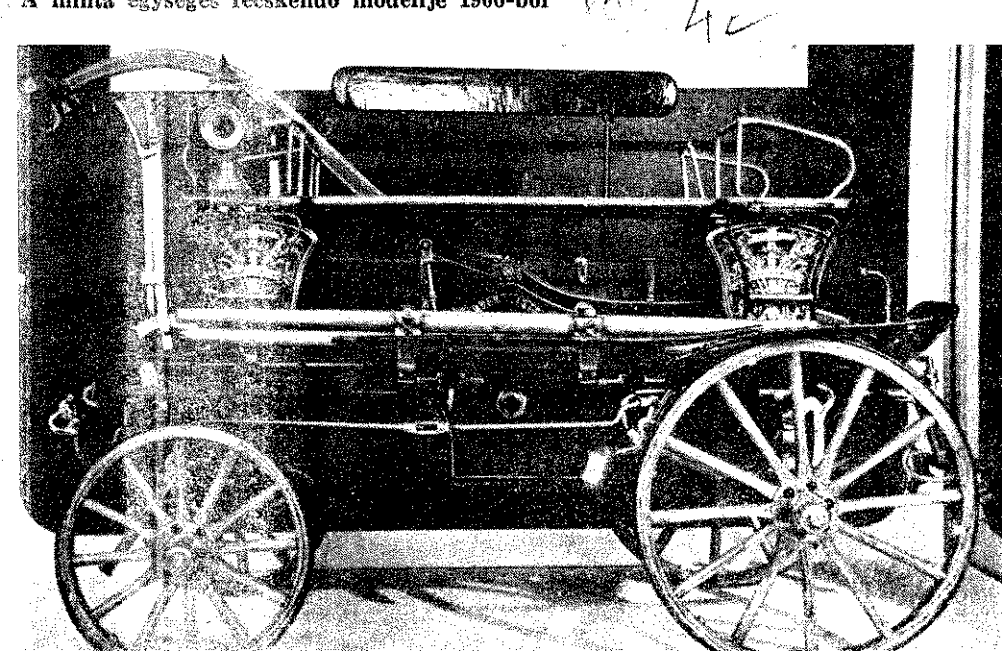
Szilvay Kornél (Bp. 1890. júl. 25. — Bp. 1957. szept. 8.) gépészmérnök, fővárosi tűzoltótiszt legismertebb találmánya a róla elnevezett szárazoltógép, amely a zár tüzekezt az égés folyamatát megakasztó anyagok (oltógáz, porok stb.) felhasználásával oltja, s ezzel a tűzoltásnál fellépő vízkárokat elkerüli. Eljárását ma már világszerte alkalmazzák. A szárazoltó első sikeres bevetéséről készült tűzjelentés 1928. február 29-én kelt. Akkor egy festőműterem égett.

Az egykorú fényképen jól látszik, hogy az értékes festmények, rajzok és berendezési tárgyak nem szenvedtek semmiféle károsodást. Vízzel oltásnál, vagy ki-hordásuk esetén a festmények, rajzok tönkremehettek volna. Azt, hogy villa-mos berendezések tüzének oltására is ki-

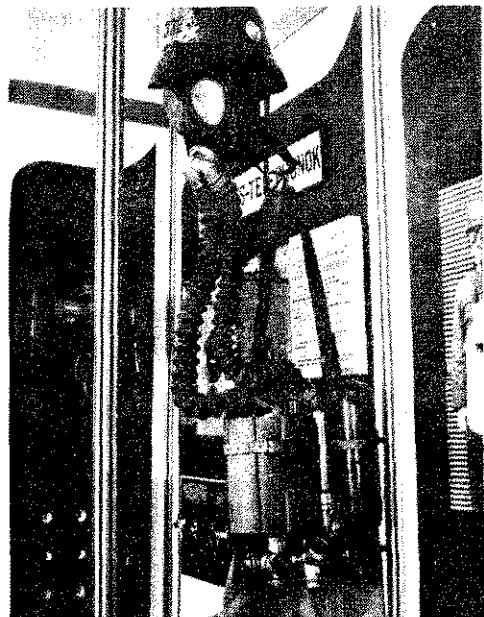
Fővárosi tűzoltó védő öltözete az 1920-as évekből

A minta egységes fecskendő modellje 1906-ból

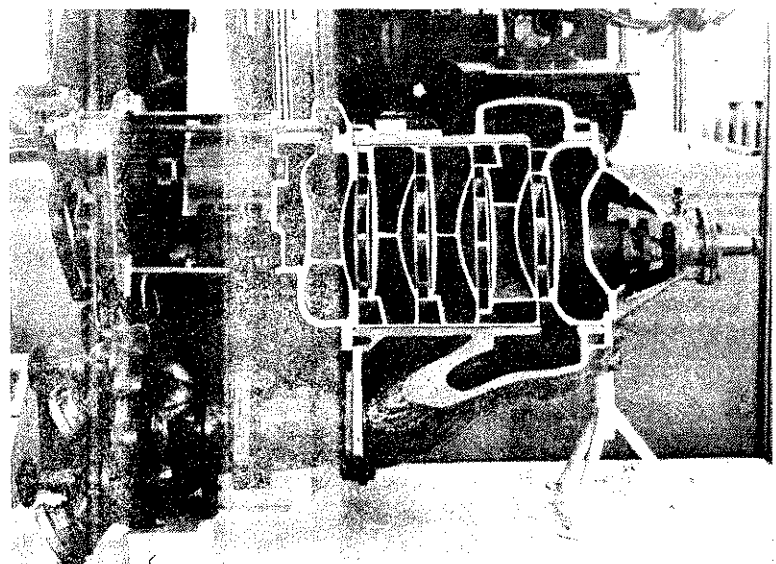

21
Egyórás
légzőkészülék
1902-ből

80/8/5 ✓

22
A Niagara szivattyú
metszete

80/3 hrc

váló, 1932. június 16-án bizonyították be. Egy 20 000 KVA teljesítményű transzformátor tüzet oltottak el úgy a szárazoltógéppel, hogy a szomszédos transzformátorokat nem feszültségmentesítették. 1942-ig a fővárosban 95 tüzet oltottak el szárazoltógéppel.

Az ötödik teremből a hatodikba egy keskenyebb folyosórészen haladhatnak át a látogatók. Itt az 1920-as évektől az Állami tűzoltóság életrehevásáig eltelt időszak tűzoltástörténeti anyagát helyezték el.

A II. világháborús tüzeket Istokovits Kálmán festőművész két festménye idézi. Az egyik a Franklin Nyomda 1945. januári égését, a másikon tüzet oltó légős tűzoltóként önarcképét festette meg.

A következő tabló már a felszabadulást követő időszakot ismerteti. Az első képen a Budapesti Központi Tűzország Kun utcai laktanyája még romokban van ugyan, de már látható, hogy a tűzoltók megkezdték az újjáépítést. A fővárosi tűzoltók gépjármű hiányában gyalogosan vonultak tüzet oltani. Ezt, a már szinte jelképpé vált gyalogos vonulást ábrázoló fénykép illusztrálja. A képet az 1946-ban megjelent „Egy év története” c. könyvben tették közzé ezzel az aláírással: „1945. Így vonultak ki Budapest tűzoltói.” Valóban, kezdetben kismotorfeskendőkkel és kéziszerekkel, majd roncsokból házilag összeállított gépjárműfeskendőkkel küzdötték le a tüzeket.

N. Kovács Mária: Sugárvezető

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1945. október 30-i rendelete (10.280/1945. M. E. sz.) a tűzoltóság és a tűzrendészet újjászervezésére vonatkozott és a tűzoltóságokat a belügyminiszter főfelügyelete és ellenőrzése alá helyezte. Szabályozta a tűzrendészeti igazgatás alapelveit is.

Ennek a résznek a záróanyaga mintegy bevezeti az Állami tűzoltóság életrehevásával foglalkozó részt, mert azokra a gyűjtőfogatásból keletkezett tüzesetekre emlékeztet, amik 1947-ben mintegy 80 millió forint kárt okoztak.

Az 5.090/1948. Korm. sz. rendelet az Állami tűzoltóság szervezése és a tűzoltóság szervezete tárgyában kezdő sorai nyitják meg a kiállítás hatodik termének anyagát. A kezdő sorokra esküt tevő állami tűzoltók fényképét montírozták. Új fejezet kezdődött ezzel a magyar tűzoltóság történetében, hiszen a különféle (hivatásos városi, üzemi, köteles, szegődményes, önkéntes) tűzoltóságok helyett a városokban és a nagyobb községekben, valamint a fontosabb üzemekben központi irányítású, országosan egységes állami tűzoltóságot szerveztek. Az új fejezet kezdetét a kiállítási terem fényképeinél alkalmazott piros szín is jelzi.

N. Kovács Mária szobrászművész markáns „Sugárvezető” szobra emléket állít annak a tűzoltói munkának, amit az állami tűzoltók a számos nagyüzemi, mezőgazdasági, lakóházi, gáz- és olajkútüz eloltásánál, az elemi csapások okozta károk leküzdésénél és a súlyos közlekedési balesetknél, robbanásoknál kifejtettek.

A népvagyon védelmében hősi halált halt Bokodi I. József tű. tüzemester, Császár László csákánydoroszlói önk. tűzoltóparancsnok-helyettes és Regál Antal tű. alhdgy. emlékének kegyelettel áldoztak a kiállítás készítői is.

A tűzoltóság újjászervezéséhez munkásparaszt fiatalok egész sorát képezték ki tűzoltó újonc, tiszthelyettesi és tiszt iskolákon. A makói tanosztály zászlója mellett füstszínné acélsisak, mászóöv és balta emlékeztet ezekre az időkre. Egy szabadon álló bronzszivattyú, a MÁVAG 1000-es, hívja fel magára a figyelmet, a mögötte levő tablón pedig azoknak a gépjárműfeskendőknek (Rába-Super, Mávag, Csepel D 350, Csepel K 300) a fényképei sorakoznak, amikbe ezt a szivattyútípust építették be.

Hősugárzás ellen védő öltözetben a ma tűzoltója

80/4/10

A következő tárlóban személyi és csapfelszerelések (mélyszívó, műszálas tömlők, oszító, sugárcső, sűrített levegős légzőkészülék stb.), majd a haboltás néhány jellegzetes szerelvénye kapott helyet. A poroltást a Rába-Mann alváza épített P 3000-es modellje képviseli. Automatikus berendezés szemlélteti a tűzvédelem alaptörvényét és azt is, hogy a 05-ös telefontal történő helyes tűjelzés esetén milyen szerekkel vonul ki a tűzoltóság. A különleges szerek ismertetése után láng- és hősugárzás ellen védő magyar gyártmányú öltözetet is láthatnak a látogatók. Az állandó kiállítás utolsó termében a mai önkéntes és vállalati tűzoltók munkájával, valamint az állami tűzoltók sokoldalú kiképzésével és a külföldi versenyeken elért eredményekkel ismerkedhetnek.

A múzeum egy helyiséget időszakos kiállítások rendezésére tart fenn. Itt a felújított állandó kiállítás megnyitásával egyidejűleg a nemzetközi gyermekvédelmi alkalmából rendezett „Vigyázzunk rájuk!” című, a gyermekek okozta tüzek megelőzésével foglalkozó kiállítást mutatták be, jelenleg pedig a „Gépkocsitűzek”-ről készített kiállítás látható.

A múzeum dolgozói szeretettel várják az önkéntes és vállalati tűzoltók csoportjait és az egyéni látogatókat egyaránt.

Mínárovics János tű. alez.,
a Tűzoltó Múzeum igazgatója

Márványtáblák Tardosbányán

Mindkettő születésnapi ajándék. Az önkéntestűzoltó-egyesület szertárának falát díszítik, az 50. és 60. jubileumra kapták.

Tardosbánya kis község, Tatabányától 18 km-re, a Gerecse hegység lábánál terül el, alig másfél ezren lakják.

A rend, a tisztaság, a betonjárdák, a városinak is beillő óvoda, a tanácsház épülete, a művelődési otthon és a könyvtár láttán az ideérkező vendég első kérdése, honnan, miből teremtették elő mindent. Csak egy szóban válaszolnak a helybeliek: összefogásból. Közös, egymást segítő munkájukból épültek fel szép otthonaik és otthonos középületeik.

Ottjártunkkor főleg az utóbbi hat-hét év faluszépítő tevékenységét emelte ki *Arendás Józsefné* vb-titkár. A társadalmi munkások felsorolásában elsőeknek említette a falu 36 önkéntes tűzoltóját. Közülük többen tanácstagok, párttagok, KISZ-tagok, így akár a tanácsülésen, akár a párt- vagy a KISZ-szervezetben hangzik el társadalmimunka-felhívás, elsőként áll együtt az önkéntes tűzoltók csapata.

Csak néhány utóbbi vállalkásukat említve; víztárolót betonoztak, hidat, parkolót építettek. Több száz órát dolgoztak az új, 250 gyermek fogadására készült óvodáért. Közben saját „portájukról” sem feledkeztek meg. Gyakorlópályát készítettek a Malomárok-völgyben, bővítették szertárukat és klubszobát is építettek.

Klubhelyiségük fala alig látszik, annyi rajta az emléklap, a dicsőítő oklevél. Egyik legszebb „fali díszüket” — egy hatalmas hímzett vörös selyemzástól — a helyi télesztől kapták. Mellette díszleg egy — az 1980-as falugyűlésen a tűzoltóknak adományozott — emléklap, társadalmi munkájukért. Az utóbbi négy év több százezer forintos társadalmi munka összegéből 67 ezer forintot hoztak a „hához” a tűzoltók.

Parancsnokuk nyugdíjas bányász, *Arendás Ignác* önk. tű. szds., 1946-tól tagja és 1958-tól irányítója az egyesületnek. Egy részük a tatabányai Építőipari Szövet-

kezet helyi kirendeltségén lakatosként, hegesztőként dolgozik. Mások a Gerecse Tsz-ben, a helyi áfésznél, illetve a márványbányában dolgoznak. Így a szombati pihenőnap és a vasárnap a közös munkák ideje Tardosbányán.

Felkerestük a köfejtőket. Műszak vége volt, busz várt rájuk. Hazafelé készülődtek. Látszott rajtuk, éppen elég volt mára. Pedig permetező esőben dolgoztak, amely valamelyest lokalizálta a vörös porfelhőt.

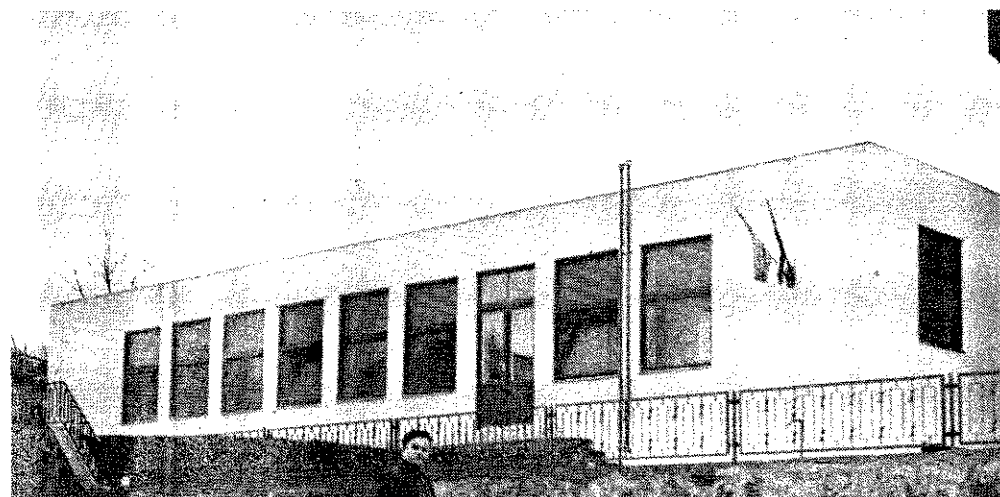
Aki nem járt még márványbányában — lenyűgöző látványnak találja. Nem úgy azok, akik naponta megküzdenek azért,

Arendás Józsefné vb-titkár a Tűzbiztonsági Erem ezüst fokozatának tulajdonosa

„Az óvoda, melyért sokat dolgoztunk”

26 TŰZVÉDELEM

Tűzvédelmi újtási ankét

és kiállítás színhelye lesz ez év novemberében a Tiszai Vegyi Kombinát. A vendéglátók erősen remélik, hogy a rendezvény jelentősen előmozdítja majd az újtási kedvet a OKGFT, valamint a vegy- és gyógyszeripari vállalatok szakemberei körében. Abban is bizakodnak, hogy az egy-egy vállalatnál jól bevált újtások az esemény kapcsán közkincsé válhatnak.

Megoldásra váró feladat a TVK-ban is, de másutt is akad bőven, mivel az ésszerű takarékoság, az import pótlása, a hazai gyártás bizonyos, ún. szűk keresztmetszeteinek főlészámolása az érintett iparágak tűzvédelmében is a sürgető gondok közé tartoznak.

A házigazdák azt is remélik, hogy egyebek között használható javaslat hangzik el bizonyos külföldi tűzészlelő, jelző és beavatkozó automatikák jelenleg megoldatlan karbantartására és tartalékalkatrész-hiányának felszámolására is.

A részvételre való felhívást már eljuttatták az érdekelteknek. A rendezvény védnökségére számos szakszervezet és állami vezetőt kértek fel, köztük a BM Tűzoltóság országos parancsnokát is.

Miután az eseményre szerkesztőségünk is meghívót kapott, a továbbiakról helyszíni tudósításban fogunk beszámolni.

Végezetül még annyit, hogy a rendezők addig is készségesen adnak részletes felvilágosítást minden érdeklődő számára.

ÜTTÖRÖ- ÉS IFJÚGÁRDISTÁK, FIGYELEM!

Mint minden évben, idén is megrendezésre kerülnek a tűzvédelem ifjú segítőinek szaktáborai, illetve versenyei.

Elsőként az Ifjú Gárda tűzoltó szakalegységek II. országos versenyének megrendezésére kerül sor május 23-tól 25-ig, Nagykőrösön. A versenyen minden megyéből és a fővárosból a legjobban felkészült rajvesz részt.

Július 1-5. között kerül sor az Ifjú Gárda szakalegységek tisztségviselőinek szakmai továbbképzésére, táborozás keretében Csopakon.

Megrendezésre kerül még augusztus 15-26. közötti időben Zánkán, az Üttörővárosban az Üttörőgárda tűzoltó szakalegységek tábora is, ahol mintegy 440 kiemelkedő munkát végző pajtást látnak vendégül.

Tisztelt Szerkesztőség!

Örömmel olvastam a Tűzvédelemben, hogy „Önkénteseink életéből” címmel új rovatot indítottak, és ehhez a mi segítségünket is kéri.

Nos megragadom az alkalmat és beszámolok egy szerintem jó kezdeményezésről. A legutóbbi vezetőségi ülésen egyhangúlag úgy határoztunk, vetélkedőt rendezünk abból a célból, hogy felmérjük, ki hogyan sajátította el a január-jelnyár-márciusi elméleti továbbképzéseken hallottakat.

Már az első foglalkozáson a tagság tudomására hoztuk elhatározásunkat, és mindenki egyetértéssel.

A kezdeményezés nagymértékben fokozta az érdeklődést, így sikerült fenntartanunk az addig is jó megjelenési arányt. (A huszonegylet önkéntes tűzoltó közül mindössze ketten hiányoztak.)

A vetélkedőn Poók László szerezte meg az első helyet, a további sorrend ez volt: L. Boros Csaba, S. Demeter Zoltán, I. Berecz Géza, az 5. pedig Sütő János lett. Az egyesület pénzérfel szerény összegű jutalomban részesítettük őket.

A kérdéseket én állítottam össze, a kérdések közöttük olyanok is, amelyek a politikai foglalkozáson hallottakkal voltak kapcsolatosak.

Mindent azért tartottam szükségesnek megírni, mert a többi tűzoltó-egyesület is minden bizonnyal használt volna az ilyen, nálunk nagy sikert aratott kezdeményezést.

Csoma Gábor önk. tű. száz.
tűzoltóparancsnok, Szilvásvárad

hogy ez a szép vörös márvány eljusson hozzánk, díszítse tereinket, középületeinket.

Itt találkoztunk *Bélik Mihály* üzemvezetővel. Tőle nemcsak az itt dolgozó tűzoltók szorgalmáról, az üzem területén végzett tűzvédelmi tevékenységről, hanem — mint a Hazafias Népfront községi bizottságának elnökétől — a község önkénteseinek mozgalmi munkájáról is sok jót hallottunk.

— Minden rendezvényen, évfordulón ott vannak a falu „egyenruhásai”. Április 4-én, november 7-én koszorúznak, díszőrséget állnak a falu vörös márványból készült felszabadulási emlékművénel.

Az iskolai évzárón is ott a helye a tűzoltóparancsnoknak. Könyvet ad át az üttörőgárda tűzoltóinak, évi versenyszereplésükért. Van is jelentkező bőven, üttörőtűzoltó szeretne lenni valamennyi. Apjukkal a versenyekre járnak, édesanyjukkal pedig a szertárnál szorgoskodnak.

A családi kirándulásokat is a tűzoltóparancsnok szervezi. Társadalmi munkájukért cserébe a kátésztől autóbuzsót vehetnek igénybe. Minden évben legalább két alkalommal feljönnek a fővárosba. Ilyenkor múzeumokba és színházba mennek, külföldi társasutazást is szervezett már a parancsnok. Bulgáriában, Jugoszláviában és az NDK-ban voltak.

Tardosbánya önkénteseinek életéről még igen sokat lehetne írni. Például: hogyan álltak helyt évekkel ezelőtt a mészegető kemence gumitüzénél, ahol egyik nap délutánjától másnap reggelig dolgoztak együtt az államiakkal. Hogy szabad idejükben járóróznak az erdőkben, a lakóházaknál rendszeresen tűzvédelmi szemlét tartanak. Munkahelyükön pedig — ahol valamennyien szocialista brigádban dolgoznak — ők vállalták a dolgozók tűzvédelmi kiképzését.

Tűzoltóközösségükben együtt dolgozik a fizikai munkás, a pedagógus, az önkéntes rendőr, a szakszervezeti tag, a népfrent képviselője. Kezük munkáját, összefogásuk eredményét veszi észre elsőnek a falucskába betérő vendég.

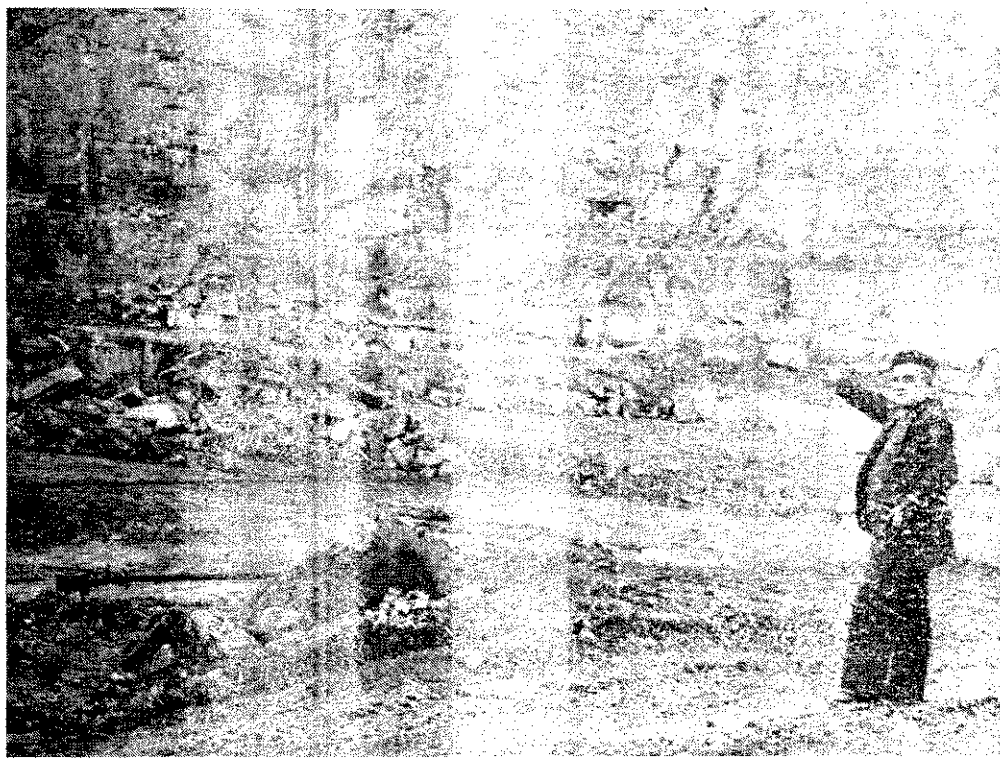
A márvány görög szó, jelentése: csillog, fénylik. Tardosbányán az emberi kapcsolatokról is elmondhatjuk ugyanezt.

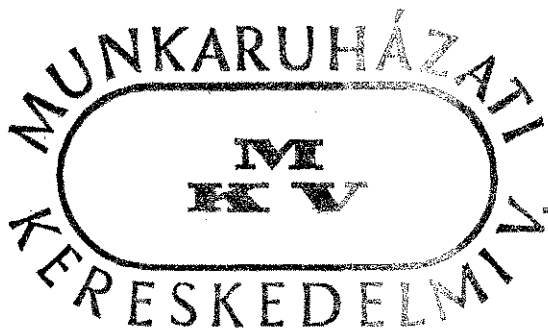
Írta: Sz. Lovász Ilona
Fényképezte: Tátrai Mihály

Kovács Ferenc
önk. tű. főtrm.,
Recsák László
önk. tű. szkv.,
Hornyák Ferenc
önk. tű. főtrm.,
Moravcsik Károly
önk. tű. szkv.
és a parancsnok

A világ minden tájára eljut innen a vörös márvány

ELŐZETES

AZ ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-EGYESÜLETEK, VÁLLALATI TŰZOLTÓSÁGOK ÉS AZOK FENNTARTÓINAK FIGYELMÉT ARRA, HOGY

A JOVÓ ÉVI EGYENRUHA- ÉS RUHÁZATICIKK-IGÉNY CSAK ÚGY BIZTOSÍTHATÓ,

HA FOLYÓ ÉV JÚNIUS HÓ 30-IG ELKÜLDIK CÍMÜNKRE

AZ 1981. ÉVRE VONATKOZÓ IGÉNYBEJELENTÉSUKET.

Címünk: MUNKARUHÁZATI KERESKEDELMI VÁLLALAT ÉRTÉKESÍTÉSI OSZTÁLY

Budapest, Postafiók: 190. Irányítószám: 1368.

Az igénybejelentésen szíveskedjenek egyúttal közölni, hogy — az alábbiakban felsoroltak közül — területileg melyik munkaruházati boltnál kívánják az igényelt cikkeket megrendelni és átvenni:

BUDAPEST VI., Bajcsy-Zs. út 5-7.	Tel.: 427-124	PÉCS, Szabadság u. 8.	Tel.: 72 12-440
AJKA, Frankel Leó u. 10.	Tel.: 11-731	SALGÓTARJÁN, Arany J. u. 7.	Tel.: 28- 45
BÉKÉSCSABA, Békési út 30.	Tel.: 12-313	SZEKSZÁRD, Kölcsey ltp. 15.	Tel.: 74 12-848
DEBRECEN, Hatvan u. 67.	Tel.: 52 10-715	SZOLNOK, Beloiannis u. 16.	Tel.: 56 13-157
EGER, Síp köz 2.	Tel.: 36 12-678	SZOMBATHELY, Köztársaság tér 20.	Tel.: 94 14-291
GYŐR, Köztelek u. 7.		TAPOLCA, Deák F. u. 10.	Tel.: 490
KAPOSVÁR, Ady E. u. 10.	Tel.: 82 13-254	VÁC, Csikós József u. 2.	Tel.: 11-760
KESZTHELY, Vörös Hadsereg u. 3.	Tel.: 11-492	VESZPRÉM, Wartha V. u. „ÜZLETHÁZ”	Tel.: 80 11-747
MISKOLC, Bajcsy-Zs. u. 25.	Tel.: 46 35-737	ZALAEGERSZEG, Rákóczi u. 1.	Tel.: 92 12-457
NYIREGYHÁZA, Jókai tér 4.	Tel.: 42 10-380		

KECSKEMÉTEN és SZÉKESFEHÉRVÁRON is nyitunk önkéntes- és vállalatitűzoltó-egyenruházatok forgalmazó munkaruházati boltokat, ezért az 1981. évre vonatkozó igénybejelentésen a fenti városok is feltüntethetők.

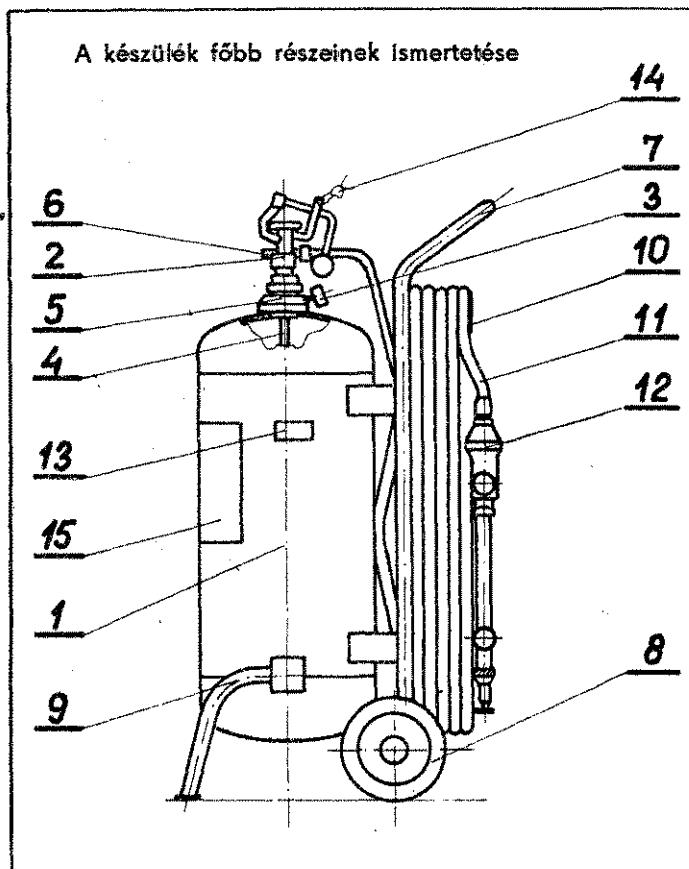
Az előzetes igénybejelentés elkészítéséhez a fenti telephelyeken működő kiskereskedelmi boltok vezetői nyújtanak segítséget!

A TŰZOLTÓSÁGOK FENNTARTÓINAK FIGYELMÉT FELHÍVJUK, HOGY AZ 1981. ÉVRE TERVEZETT KÉSZRUHA- ÉS KIEGÉSZÍTŐCIKK-SZÜKSÉGLETÜNKRE VONATKOZÓ IGÉNYBEJELENTÉSUKET – A KAPACITÁSOK BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN – TÁJÉKOZTATÓ JELLEGŰEL – FELTÉTLENUL KULDJÉK MEG! (X)

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

50 kg-os, BCF-halonnal oltó tűzoltókészülék

MŰSZAKI ADATOK

Működési rendszere: oltóanyagtartályba benyomott nitrogéngázzal működő készülék.

Magassága 1100 mm
Szélessége 460 mm
Mélysége 570 mm
Összes súlya 117 kg
Tartályátmérője 315 mm
Tartályűrtartalma 53 l
Tartály próbanyomása 25 bar
Biztonsági hasadólemezenek szakadási értéke 25 bar
BCF-oltóanyag mennyisége 50 kg
Üzemi nyomás 20 C°-on (N₂-vel megnyomatva) 14 bar

Működési idő folyamatos működtetés esetén 83 sec
A tömlő hossza 10 m
Az oltópisztoly teljesítménye 0,6 kg/sec
Sugártávolság vízszintesen 6 m
A vizsgálati tűz mérete (MSZ 1040)2: B100 10 m²
A készlet hely (tárolás) hőmérséklete -20-tól +60 C°-ig

A készülék felépítése és műszaki leírása

A készülék golyóscsapágyon futó, tömör gumikerekű (8) targoncára (7) van építve. Elöl támasztólábak (9) biztosítják a stabilitást, s egyben a készülék fogantyújával is szolgálnak az esetleg emeletre történő szállítás, vagy járműre történő felhelyezés céljára.

Az oltóanyagtartályt (1) csavarokkal rögzítették a targoncára. A tartály nyakrészében (5) hasadó tárcsával (6) ellátott gyorsnyitószelep van rögzítve (2). A gyorsnyitószelephez belül felszállítócső (4) csatlakozik. A nyakrészbe becsavart nyomásmérő (3) a tartályban uralkodó nyomásról ad tájékoztatást.

A gyorsnyitószelepkar végén levő műanyag gomb fölfelé történő rántásával a szelep kinyit. A véletlen kinyitást fémlémezárás (14) rögzítő szerkezet akadályozza meg.

A targoncához erősített tömlőtartóra (10) nyolcas alakban 10 m hosszúságú tömlőt helyeztek. A tömlő (11) egyik vége a gyorsnyitószelephez, a másik vége pedig az oltópisztolyhoz (12) csatlakozik. A csatlakozásoknál külön tömítés nincs, kiképzésüknél fogva saját magukat tömítik. Az oltópisztoly rögzítése megakadályozza a feltekercselt tömlő leoldódását.

A tartály palástjára forrasztott adattábla (13) tartalmazza a készülék legfontosabb adatait, a matrica (15) pedig a működtetésre vonatkozó előírásokat és figyelmeztetéseket tünteti fel.

A készülék tűzoltási célú működtetése

A kapcsolatos feladatokról a Tűzvédelem 1980. márciusi számában részletes tájékoztató található.

Balesetvédelmi előírások

Zárt térben, nehezen szellőző – nehezen szellőztethető – helyiségekben (pl.: kondicionált és egyéb zárt gépteremekben, talajszint alatti helyiségekben stb.) fokozott elővigyázattal kell használni a készüléket.

Elárasztásos oltási eljárás alkalmazása esetén – minden körülmények között – biztosítani kell, hogy az elárasztásra kerülő helyiséget mindenki elhagyja.

Erről a követelményről az oltást irányító vagy abban részt vevő személynek meg kell győződnie.

A tűz megfékezése után hatásosan szellőztetni kell az oltógázzal szennyezett helyiségeket.

A készülék ellenőrzése, felügyelete

A készülék hivatalos ellenőrzését a gépkönyvben leírtak szerint – félévenként kell elvégezni.

A helyi körülményektől függően célszerű gondoskodni a készülék fokozott felügyeletéről.

A megrendeléseket az ELZETT MŰVEK kereskedelmi osztályának 1396 Budapest, 62. Pf.: 461 címére szíveskedjenek feladni.

(X)

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK
TŰZVÉDELEM

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

ELLÁTÁS

A belügyminiszter 4/1974. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

BESZERZÉS

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÚART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

MINŐSÉG

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. Az előző években jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és poli-propilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményének is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 12 at. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készenléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készenléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készenléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapszekrényben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állagát.

A készenléti tartaléka: az alkalmoszerű pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készenléti helyek (készenléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készenléti tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kitérőmozgás stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Sugárkárosodás: a tömlő anyagát károsító sugarak (napsugár és kozmikus sugarak) hatása.

Hő okozta károsodás: a 24 °C hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Biológiai károsodás: a tömlő állagát károsan befolyásoló mikroorganizmusok károsító hatása.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások. **Rendeltetészerű használat:** a nyomótömlő gyakorlati céljára, tűzártásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Karbantartás: mosás, szárítás, áttekerés, szellőztetés és a tömlőn végzett egyéb hasonló jellegű munkálatok gyűjtőneve.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton vízszaggal, tömlővályukban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felgugesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Áttekerés: a tekerés irányának olyan megváltoztatása (a spirál irányának olyan megfordítása), hogy a tekerés külső és belső felülete helyet cseréljen.

Nyomáspróba: a gyártással kapcsolatos, valamint a használat (bevetés) utáni szilárdság-ellenőrzés víznyomással, próbanyomás értéken.

Repesztőszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a láncc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet láncc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

Tömlőkopocs: a tömlőknek egymáshoz és a tömlőszerevényekhez történő gyors, szilárd és tömített kapcsolására szolgáló eszköz (MSZ 1057/1-78.).

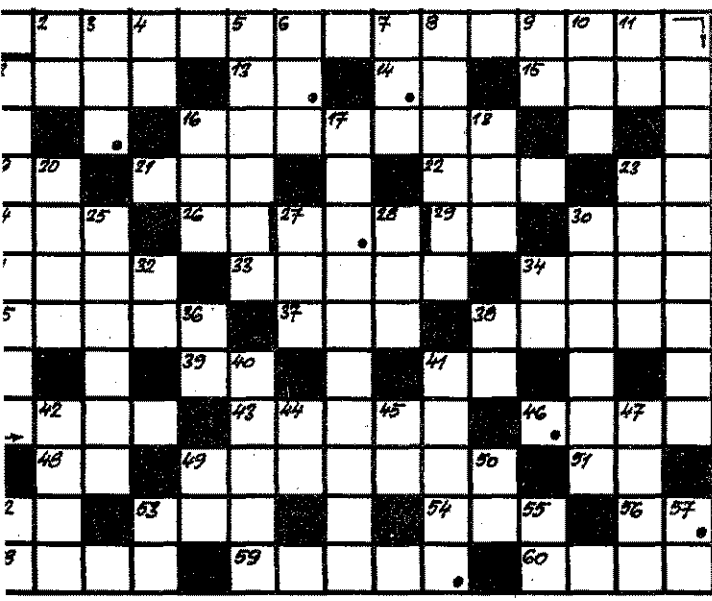
A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

A nyomótömlők készenléti tartása, időszaki ellenőrzése és karbantartása.

Csak kifogástalan állapotban levő és a tömlőkopocsra szilárdan reáerősített, hibátlan tömítőgyűrűvel felszerelt, nyomáspróbázott vagy ezt tanúsító műbizonylattal ellátott tömlőt szabad készenléti helyezni. A tűzcsapszekrényben elhelyezett készenléti tömlők állapotát, szükség szerint, de negyedévenként legalább egyszer szemrevételezéssel kell ellenőrizni.

Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű készenléti és tartaléki tömlők legalább 5 évenként időszaki ellenőrzést és időszaki karbantartást igényelnek. Az időszaki ellenőrzés alkalmával a szükséges karbantartási munkálatokat is el kell végezni. Az időszaki ellenőrzés feladatai: a nyomáspróba, a szemrevételezés állagállapot-ellenőrzés, a tömítőgyűrűk (tömítőgumi) szükség szerinti cseréje, a mosás és szárítás, valamint az áttekerés. Az időszaki karbantartás alkalmával a tömlők állapotát szemrevételezéssel kell ellenőrizni, majd szárazon tisztítani (leporolás, átkéfézés) és áttekeréseni. Az időszaki karbantartást 2 évenként célszerű elvégezni. Minden bevetés (használat) után a nyomótömlőkön az időszaki ellenőrzésre meghatározott műveleteket el kell végezni. Gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt, de kíméletes használat meghosszabbítja, a tartósan, esetleg több évig való mozdítatlanul hagyaság viszont megrövidíti a gumizott poliészter tömlők élettartamát. Ez a jelenség a gumi-textil szerkezetek sajátos víz-, levegő-helyzet és állapotváltozás igényével magyarázható. A huzamosan mozdítatlan állapotban, túl száraz vagy túl fűtött helyiségben történő tartós tárolás esetén a gumilélek élek menti kirepedése és a tömlőszövet elszíneződése tapasztalható. A karbantartási munkálatok nem igényelnek célszerszámot vagy különösebb előkészületet. Ennek ellenére célszerű, ha szakállalat végzi el őket. A munkához puha kefe és tiszta padozat szükséges. Készenléti, illetve készenléti tartalékként csak feltétlenül üzembiztos nyomótömlő tartható. A készenléti követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

MEMÓRIUM

1. ÜZEMSZERŰEN CSEPEGŐ JZVESZÉLYES FOLYADÉK ENGEGEDHETŐ-E EGY LÉTE-
TMÉNYBEN? 12. Sáv. 13. Vállati forma, rövid. 14. r! 15. Nálunk évésbé ismert labdajáték. 16. Magyar építész (Jakab). 19. Vissza: ost is ez van. 21. Végtag vége. Nincs neki. 23. Kelő azonos angzói. 24. KK! 26. Kedd páratnjal. 27. Lánynév. 28. Mutatóó. 30. Szálakat sodor, vissza. 31. ortatöltelék. 33. A dal, ének áert angol szóval. 34. ... a farkas ilm). 35. Itt is, ... 37. Op... 38. yárfalevél teszi. 39. Költői sóhaj. Azonosak. 43. Nem felett. 46. ánynév. 48. Igavonó. 49. Nem maasztal. 51. Télen látjuk. 52. AllóZ. 53. Mezőgazdasági eszköz. 54. ambrinus itala. 56. Kavics, vidéiesen. 58. Ajatollah. 59. Befon. 60. özel-keleti nép.

MEMÓRIUM

2. Gésa azonos hangzói. 3. Egy, écsben. 4. Nagyközség rövid. 5. émet város. 6. Étlap rövid. 7. Jaán pénz. 8. Béka teszi. 9. Súlyróidítás. 10. Szélhárfa, a régi göröök ennek hangjából állapították eg a szél sebességét. 11. Azonok. 12. „A” — „C” TŰZVESZÉYESSÉGI OSZTÁLYBA TARTÓÓ LÉTESÍTMÉNYEK MUNKAHÉYEIN ÖLTÜZÖSZEKRÉNY ELHÉYEZHETŐ-E? (Folyt.: függ. 17.) : Biztonsági berendezés. 17. A ÜGG. 12. FOLYTATÁSA. (Folyt.:

pontokkal megjelölt kockákban.)
18. Szinesfém. 20. Folyadékba merít. 23. Japán város. 25. Kevés beszéd! 27. Régi magyar szó. 28. Jelez. 30. Nyereség, de vissza! 32. Valamennyien. 34. Alá. 36. Ehető ásvány. 38. Tetejére. 40. Aleppo másikk neve. 41. A ló túlsó oldalára kerülő. 42. Ébren nem látható. 44. Mint a 34. 45. Egyik szögfüggvény rövid. 47. Ravaszdi. 49. EE! 50. Elmentés köztűz. 52. Személyes névmás. 53. m! 55. -re párja. 57. Üzemi Bizottság.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vízsz. 1., függ. 12., 17.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a függ. 17. folytatása, a mondat befejezése.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. június 20.

K. I.

A negyedik számban megjelent keresztrejtvény megfejtése a következő: ORSZÁGOS SZABVÁNYOK; A HÁSZNÁLATBAVÉTELI ENGEDÉLY SZERINTI.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: RENDELTESETNEK.

Könyvtulványt nyertek: Gece István, Mezőkövesd; Orsós János, Pásztó; Zsombók János, Budapest.

A nyereményeket postán küldjük el.

HALOTTAINK

TIHANYI REZSŐ
tű. őrm.
1950—1980

Rövid betegség után, tragikus hirtelenséggel elhunyt a keszthelyi városi-járósi tűzoltó-parancsnokság vonuló tűzoltója. 1975-től teljesített tűzoltói szolgálatot, előbb Tapoleán, majd Keszthelyen. Rövid szolgálati ideje alatt mozgalmas, becsületes, szolgálatkés dolgozója volt mindkét munkahelyének.

VIZI JÁNOS
ny. tű. szds.
1928—1980

A fővárosi tűzoltó-parancsnokság nyugdíjas tűzoltója súlyos betegség következtében elhunyt. Fiatalon kötelezte el magát a tűzoltói hivatásnak. 1943-ban már a Nyfegyhazi Dohány-beváltónál üzemi tűzoltóként dolgozott. 1949-ben elvégezte a Tűzoltó Tisztai Iskolát. Mély részvétellel vettek tőle végső búcsút hozzátartozói, barátai, volt munkatársai a nyíregyházi Északi temetőben.

KORBÁCS MÁRTON
ny. tű. főrm.
1924—1980

1951 nyarán a makói iskoláról került a XIV—XVI. kerületi tűzoltó-parancsnokságra. Mint sugárvezető, majd rajparancsnok 21 évig egy helyen teljesített szolgálatot. Példás munkáját több ízben kapott díszlevelet, jutalmat és kitüntetést. Váratlan halála mindenkit megrendített.

Személyes példamutatása nagy hatással volt a kollektívára, aki szerette, tisztelte.

SZARÓ PÁL
ny. tű. főrm.
1926—1980

Hosszas betegség után hunyt el a szarvasi városi-járósi tűzoltó-parancsnokság volt híradó ügyeletes. 1955-től látott el tűzoltói szolgálatot Mezőhegyesen majd Szarvason. Munkáját mindenkor hivatásszeretettel, példamutatóan végezte. Mély részvétellel búcsúztak tőle a nagyszénási temetőben a megyei, a városi-járósi tűzoltó-parancsnokság dolgozói, barátai, ismerősei.

ERDŐS MIHÁLY
ny. váll. tű. szds.
1909—1980

A Szolnoki Mezőgép Vállalat törökzentmiklósi gyárának nyugalmazott vállalati tűzoltója elhunyt.

Tizenhat éven át volt a vállalat önkéntes tűzoltóinak parancsnoka. Nyugállományba vonulása után sem vált meg a testülettel továbbra is aktívan tevékenykedett. Példamutató, szerény magatartásáért tisztelték, becsülték a vállalat dolgozói.

SÁNTHA BÉLA
váll. tű. szds.
1925—1980

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a Dunaújvárosi Papírgyár tűzoltóparancsnoka. 14 éven át dolgozott a Szabadegyházi Szeszgyárban — az utóbbi másfél évtizedben pedig a papírgyárban parancsnokként. Mint géplakatos és a gyár tűzoltóparancsnoka kommunista lelkiismeretességgel látta el feladatát az utolsó pillanatig.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számolatszám: 235-90 151-1108
80.2543/2-05 — Zrínyi Nyomda, Budapest. F.v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Ft.: 314

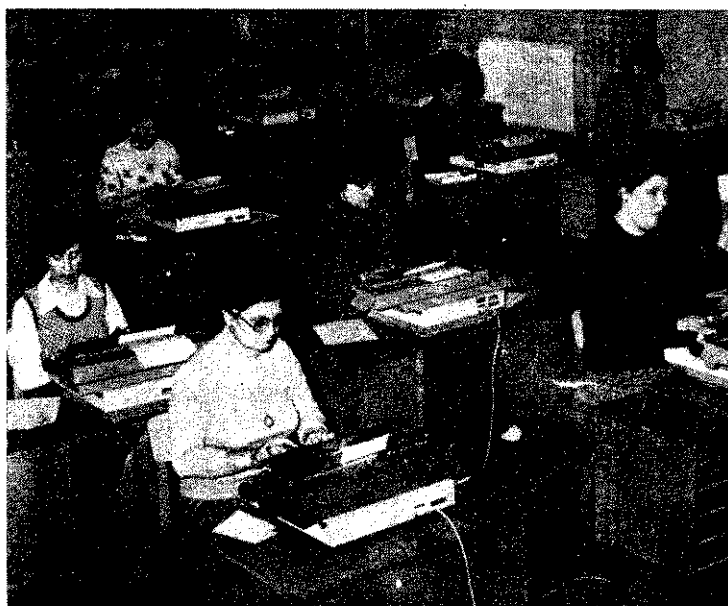

ORSZÁGOS TANÁCSKOZÁS

A minisztériumok és országos hatáskörű szervek 1979. évi tűzvédelmi irányító munkájár és a felügyeletük alá tartozó vállalatok tűzvédelmi helyzetéről tanácskoztak március 31-én a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságán.

A parancsnokság vezetése nevében Horváth Sándor tű. ezds., országos parancsnokhelyettes köszöntötte a megjelent tűzvédelmi vezetőket.

Vitaindítóul Faragó János tű. alez., osztályvezető-helyettes fűzött szóbeli kiegészítést az írásos beszámolóhoz. Ezután kértek szót az érintett tárcák tűzvédelmi vezetői, hogy a beszámolóban foglaltakat, a végzett munkát és a jövőbeni feladatokat megvitassák.

GÉPIRÓVERSENY

A szakszervezeti bizottság kezdeményezésére március 20-án a fővárosi tűzoltó-parancsnokságon gépiróversenyt tartottak. A versenyen a főváros valamennyi kerületéből összesen 20 gépirónő vett részt. A verseny lebonyolításában és értékelésében segítséget nyújtott az Országos Gyors- és Gépiró Versenybizottság. Április 10-én az ünnepélyes eredményhirdetésen az alábbiak vették át a kitűzött jutalmakat:

Elektromosgép-kategóriában: I. helyezett Szántó Zsuzsanna (fővárosi tűzoltó-parancsnokság), II. helyezett Bereczki Gáborné (III. ker. tűzoltó-parancsnokság), III. helyen Paiczner Józsefné (IV-XV. ker. tűzoltó-parancsnokság) végzett.

Mechanikusgép-kategóriában: első helyen Mirki Gyuláné (VII. ker. tűzoltó-parancsnokság), másodikon pedig Baranyi Zoltánné (Központi Javítóüzem) végzett. Terjéki Lászlóné (fővárosi tűzoltó-parancsnokság) a KISZ különdíját, Kovács Istvánné (fővárosi tűzoltó-parancsnokság) a szakszervezet különdíját kapta a versenyen elért eredményéért.

TŰZVÉDELMI VETÉLKEDŐ

A hajdúnánási városi tűzoltó-parancsnokság kezdeményezésére március 16-án tűzvédelmi vetélkedőn vettek részt a város ipari vállalatainak, szövetkezeteinek és kereskedelmi létesítményeinek tűzvédelmi vezetői.

Versenyszabályként minden versenyző tesztlapot töltött ki, szóbeli kérdésre válaszolt és gyakorlati feladatot oldott meg.

A jó helyezéért igen nagy küzdelem alakult ki a csapatok között, ahol az utolsó fordulóg nyitott volt a verseny állása. Az elért pontszámok alapján az alábbi sorrend alakult ki: I. Hajdú-Bihar megyei Textilfeldolgozó Vállalat hajdúnánási Üzemegységének csapata 106 ponttal. II. Hajdú-Bihar megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat hajdúnánási üzeme 101 ponttal. III. holtversenyben az EIVRT és az AFESZ csapata 100 ponttal.

ESZTERGOMBAN IS...

Az országban kilencedikként március 24-én Esztergomban is megalakult a Gépipari Tudományos Egyesület Tűzvédelmi Szakbizottsága. Az esztergomi szervezetnek 20 tagja van. Elnökéül Süli Györgyöt, a Labor MIM 3. sz. gyáranak járműfejlesztési főmérnökét, titkárának pedig Kertész Sándor tű. hdgy., városi-járású tűzoltóparancsnokot választották. Az alakuló ülésen munkatervüket is megvitatták.

SPORT

A BM-tanintézetek közelmúltban lezajlott országos bajnokságán röplabdában a BM Tűzoltótisz-képző Iskola csapata nagyon erős ellenfeleket legyőzve az előkelő III. helyezést érte el. Nagy meglepetésszerűen szerezték az iskola cselgáncsozói is. A három tűzoltóversenyző közül a 71 kg-osok súlycsoportjában Lippai György tű. szkv. I., a 78 kg-osok súlycsoportjában Jambrovics István tű. őrm. III., a 60 kg-osok súlycsoportjában pedig Horváth István tű. őrm. IV. helyezést ért el.

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

XXXII. évf. 6. sz. / 1980. június

Állami Gazdaságok Országos Központja, a MÉM Mérnök és Vezető Többéves Tanfolyamának közreműködésével az állami gazdaságok tűzvédelmi felügyelője részére kétféles továbbképző tanfolyamot tartott.

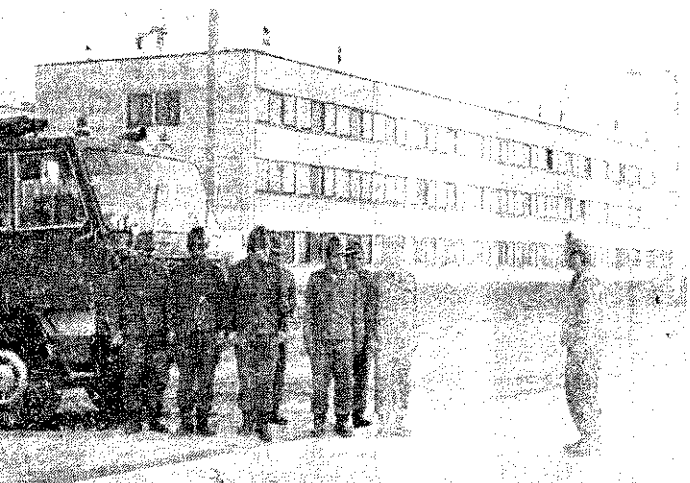
továbbképzés célja: a tűzvédelemmel kapcsolatos jogszabályok, szabályzatok, utasítások és szabványok egységes értelmezésének kialakítása, megvalósítása a gazdaságok tűzvédelmi felügyelőivel. Tűzvédelmi felügyelők ezenkívül tanulmányi látogatást tettek a Dűzszoboszlói Állami Gazdaságban.

A belügyminiszter elvtárs Toronyai István tűzoltó ezredes, Heves megye tűzoltó-parancsnokát a szolgálat felső határának elérésével 1963. május 31-i hatállyal nyugállományba helyezte. Önkéntes tűzoltóként kezdett 1940-ben Sátorajdányban, ugyanitt lett hivatalos 1947-ben. A listás iskola elvégzése után Hódmezővásárhelyre, majd Baja-ra nevezték ki parancsnoknak. Többek között dolgozott az országos parancsnokságon is; 1960-tól Heves megye tűzoltó-parancsnoka. 1946-tól tagja a pártnak. Szolgálatát alatt tizenhat-szor tüntették ki, sokszor kapott jutalmat.

Állami Gazdaságok Országos Központja, a MÉM Mérnök és Vezető Többéves Tanfolyamának közreműködésével az állami gazdaságok tűzvédelmi felügyelője részére kétféles továbbképző tanfolyamot tartott.

továbbképzés célja: a tűzvédelemmel kapcsolatos jogszabályok, szabályzatok, utasítások és szabványok egységes értelmezésének kialakítása, megvalósítása a gazdaságok tűzvédelmi felügyelőivel. Tűzvédelmi felügyelők ezenkívül tanulmányi látogatást tettek a Dűzszoboszlói Állami Gazdaságban.

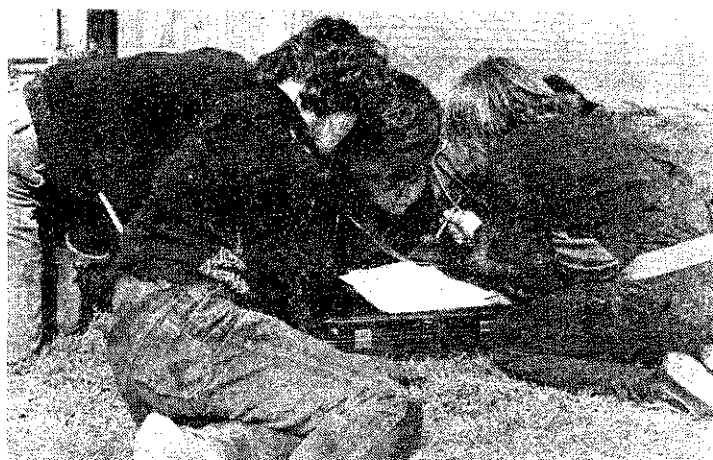
Az MSZMP ceglédi városi párt-végrehajtóbizottsága május 7-én városi-járásai tűzoltó-parancsnokságon tartotta ülését. Napirenden város tűzvédelme, a parancsnokság tevékenysége és a feladatok megbeszélése szerepelt. Kocsis József tű. alez., városi-járásai tűzoltó-parancsnok beszámolójában az elteelt öt év legfontosabb feladatainak megoldásáról adott számot. Így többek között a hatóságok tevékenységéről, a mentő tűzvédelem helyzetéről, valamint a parancsnokság kader- és személyzeti munkájáról.

A végrehajtó bizottság tagjai meglepedéssel nyilatkoztak a beszámolóról.

Köszönetüket fejezték ki a városi tűzoltóknak a meghívásért és a munkájukért végignézett próbariasztásért.

Képünkön a próbariasztást tekintik meg a vendégek.

A közelmúltban került megrendezésre az Úttörőgárda tűzoltó-szolgálatok budapesti versenye, amelyen tizenhárom kerület vetélkedett. A harminckét raj közül a lányok versenyt a XIII. kerületi, Thälman utcai Általános iskola csapata nyerte 635 ponttal, a fiúknál pedig a IX. kerületi, Szamuely utcai Stollár Béla Általános Iskola csapata lett az első 648 ponttal.

A gyermeknapon a BM Tűzoltóság Fűvőzenekarának tizenhárom tagja szórta az apróságokat a Fővárosi Növény- és Allatkertben. május 25-i rendezvényt a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság Közművelődési Bizottsága szervezte.

Az ünnepség elnöksége

(Fotók: Bausz—Várhelyi)

A határőrség megalakulásának 35. évfordulójára, a három és fél évtizedes harci útra emlékeztek május 14-én délután az Ady-ligeti határőr-laktanyában tartott diszünnepeken, amelyen megjelent **Sarlós István**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront országos tanácsának főtitkára, **Benkei András**, a Központi Bizottság tagja, a Magyar Népköztársaság belügyminisztere, **Kamara János** altábornagy, a Központi Bizottság tagja, belügyminisztériumi államtitkár, **Gál Ferenc**, a Központi Bizottság osztályvezető-helyettese, **Varga László**, a KISZ KB titkára, **F. K. Iscsenko** altábornagy, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnokának helyettese és jelen volt a Hazafias Népfront országos tanácsa titkárságának több tagja, a határőrség számos régi harcosa, eljöttek a társ fegyveres szervek és a főváros II. kerületének képviselői.

A Himnusz elhangzása után az ünnepségen elnöklő **Abel László** vezérőrnagy, a BM Határőrség országos parancsnokának helyettese köszöntötte a megjelenteket, a kedves vendégeket, majd **Sarlós István** mondott beszédet.

Hangsúlyozta, hogy ezen az ünnepségen a haza más és más területen szolgálatot teljesítő állampolgárai találkoznak azért, hogy hitet legyenek mellett, ami egyszer és mindenkorra összeköti őket: a szocialista úton járó haza szeretetéről.

A szónok földidézte népünk legjobbainak több száz éves küzdelmeit a szabadságért, a haladásért, majd külpolitikai kérdésekről szólva hangsúlyozta, hogy a magyar nép mindig az enyhülés híve volt, és az ma is, de ezzel természetesen párosul a szándék, hogy alkotásainkat és vívmányainkat, ha kell, bárkivel szemben bármikor megvédelmezzük.

„A rend és a biztonság — mondotta a Hazafias Népfront országos tanácsának főtitkára — a világ sok országában ma csupán az emberek vágyálmában létezik, nálunk pedig magától értetődő, természetes állapot. Forrása ennek a rendszerünk által megteremtett létbiztonság, az állampolgárok részvétele minden közügy megvalósításában és a nép által megteremtett fegyveres testületek — közöttük a határőrség — szervezett, fegyelmezett, magas színvonalú munkája.”

Beszédét követően **Sarlós** elvtárs átadta a Hazafias Népfront országos tanácsa által adományozott emlékszálót **Tóth Imre** vezérőrnagyának, a határőrség országos parancsnokának, aki ezért a határőrség további helytállását, osztályhűségét, kiváló szolgálatellátását ígérő szavakkal mondott köszönetet.

Az emlékszálóra **Benkei András** belügyminiszter, **Bostai Károlyné**, a HNF budapesti titkára, és **Záhorzik Teréz**, az MSZMP II. kerületi bizottságának első titkára kötött szalagot.

Az ünnepségen beszédet mondott **Benkei András** elvtárs. A belügyminisztérium vezetője nevében köszöntötte a megjelenteket, majd többek között hangsúlyozta, hogy a Magyar Népköztársaság fegyveres testületei társadalmunk gyors ütemű

Az emlékszálót **Sarlós István**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront országos tanácsának főtitkára adta át **Tóth Imre** vezérőrnagyának, a határőrség országos parancsnokának

Beszédet mondott **Benkei András** belügyminiszter is

előrehaladásával lépést tartva, egyenletesen fejlődtek. A belügyi szervek pártunk irányításával, dolgozó népünk támogatásával munkájuk színvonalát és hatékonyságát folyamatosan növelve eredményesen teljesítik feladataikat, védelmezik a törvényes rendet, az állam- és közbiztonságot. A határőrség eredményesen látja el határőrizeti, határrendészeti és az egyre növekvő idegenforgalom ellenőrzéséből adódó feladatait.

Az ünnepségen felolvasták a Szovjetunió határőrsége katonai tanácsának üdvözlő táviratát, majd a megemlékezés az elnök zárszavával s az Internacionálé hangjaival ért véget.

Sz. J.

Az emlékszálóra szalagot kötött **Bostai Károlyné**, a Hazafias Népfront budapesti titkára

Meghívtak vendégek az ünnepségen

A mezőszilasi úttörő-tűzoltók már évekkel ezelőtt kazalégést oltottak, részt vettek megyei ellenőrző nagygyakorlaton, de sokszor találkoztunk velük Zánkán az országos versenyeken és táborozásokon is. Mindig volt egy különös ismertetőjelük: az egymáshoz tartozás. A lányok és fiúk egy rajban szereltek, együtt izgultak vezetőjükkel, Mészáros Gyula tanárral az eredményhirdetéseken.

Most falujukban látogattuk meg őket. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a sorozatosan jó eredményeket milyen munkával érik el, és ha majd felnőnek, képesek lesznek-e lakóhelyük tűzvédelmét ellátni.

Kútvölgyi Mihály
képes riportja

Íme az úttörő-tűzoltó gardisták

Vállalták, hogy felderítik a tűzveszélyes helyeket. Erről két veszélytérképet készítettek: egyet a tűzoltószertárnak, egyet pedig az iskolának

Az ő feladatuk lett a tűzesapok karbantartása

Az aktuális hírekről, eseményekről külön faliújságon számolnak be

Minden gyakorlati foglalkozás előtt a legjobb „edzés” a játék. Elég egy vodór, egy sisak és egy sugárcső, és máris jó a hangulat (mert azért ők még gyerekek)

Az elméletben tanultakat a gyakorlatban a legjobb bebizonyítani. Ez Mészáros Gyula önk. tű. ftörm. (aki énekszakos tanító, apja és nagyapja is önkéntes tűzoltó volt) alapelve. Az évfáratonként újjáalakuló rajokkal pedig igazi, vizes szerelést vezet, és füstöt „szagoltat”

A legnagyobb kitüntetés: a tűzoltásnál sugárvezetőnek lenni

Ez is hozzátartozik a jó oltáshoz: a szélirány meghatározása

A tsz kovácsa, Mikó József, a községi önkéntestűzoltó-parancsnok. Gyermekai: Jóska és Krisztina, a szerelőraj tagjai

Wéber Éva Tevelről, Márton Béla pedig Kétyről buszozott Szekszárdra. Telt-múlt az idő, s közben Évából szakképzett eladó lett a bonyhádi vas- és edényboltban; Béla pedig parkettázó szakmunkás a Tolna megyei Állami Építőipari Vállalatnál. Házasságot kötöttek.

Hamarosan megérkezett a kis Viktor. Éva gyermekgondozási szabadságra ment. A szépen fejlődő, életre való kisfiú újabb családi döntésre serkentette a fiatalokat. De mivel a régi lakás ehhez már szűk lett volna, célszerűnek látták, ha hozzáépítenek Éva szüleinek házához.

Béla sógora tűzoltó, és az ifjú férj elhatározta, hogy követi a példáját. Jelentkezett a megyei lapban közölt felhívásra és 1979. december 1-én örsvezetőként szolgálatba lépett a szekszárdi városi-járásí tűzoltó-parancsnokságon.

December első hetének egyik napján Éva orvosnál járt a városban, és azt mondta neki a doktor, nem biztos, de nagyon valószínű, hogy három szív dobog a szíve alatt.

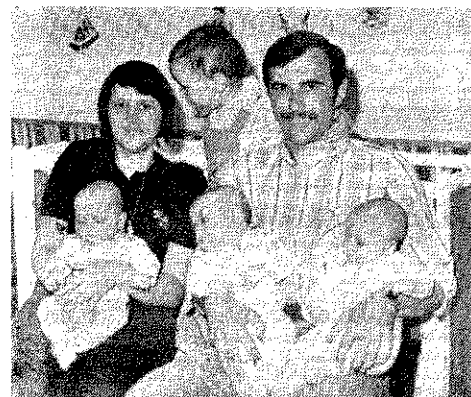
Január 3-án szépen sorjában megérkezett a három csöpp: Éva, Zsuzsanna és Béla, igaz kis súllyal, de egészségesen.

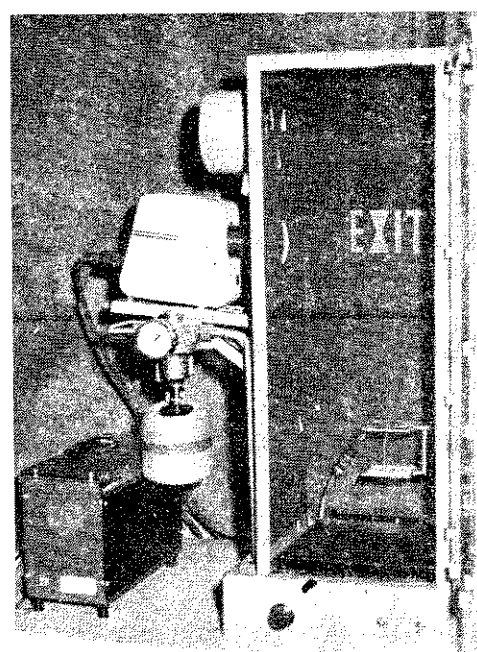
A megyei és a városi-járásí parancsnokság dolgozói dísztáviratban köszöntötték Évát. Az édesapát pedig Fadd-Domboriból az alapfokú tanfolyamról soron kívüli „családlátogatásra” engedték.

Két hét múlva a bonyhádi városi tanács kiutalta Mártonéknak a 4000., jubileumi két és fél szobás OTP-öröklakást. 90 000 forint fizetési könnyítést adott és elengedte a 38 000 forintos befizetési költséget. Éva munkahelyétől, a Tolna megyei Népbolt Vállalattól 76 000 forint kamatmentes kölcsönt kaptak. A vállalat KISZ-esei pedig hármas ikreknek való gyerekkocsit vásároltak a kis jövevényeknek. Automata mosógéppel kedveskedett a bonyhádi OTP, továbbá vásárlási utalványt nyújtottak át a Bonyhádi Építőipari Szövetkezet dolgozói és a tevelői tanács munkatársai.

Amikor ott jártam, éppen a költözéshez csomagoltak. A névadót már az új lakásban ünneplik meg.

Sz. Lovász Iлона

1. ábra
A
Műanyagipari
Kutató
Intézetben
felépített
XP-2 kamra

A műanyagok füstképzését az Egyesült Államokban — és ISO-ajánlás alapján Európában is — egyre inkább az ún. NBS kamrával vizsgálják. Ezt a berendezést Magyarországon az Építésügyi Minőségvizsgáló Intézetben építették fel. Ennek a vizsgálati módszernek és a hozzá szükséges berendezésnek a költsége és munkáigénye viszonylag nagy, ezért az NBS kamrát elsősorban típusvizsgálatokhoz célszerű alkalmazni. Az ASTM D 2843—70-ben előírt ún. XP—2 kamra kis méretei és egyszerű kezelhetősége miatt bármely kutató- vagy üzemi laboratóriumban elhelyezhető. Az XP—2 kamrával végzett vizsgálatok jól alkalmazhatók új műanyagtípusok kifejlesztéséhez és üzemi ellenőrző módszerként.

Mivel intézetünkben elsősorban fejlesztési munka folyik, a füstűrűség mérésére az XP—2 kamrát építettük fel (1. ábra). A kamra kialakításakor igyekeztünk megtartani a szabvány előírásait. Alapterülete 300×300 mm, magassága 790 mm, ajtaján hőálló üvegből készült ablak van. Oldalán, az alaptól számítva 480 mm-re 70 mm átmérőjű, üveggel fedett nyílás mögött helyezkedik el a fényforrás. Fényforrásként — 150 W-os izzóval — Aspektar diavetítőt alkalmaztunk. A szemben levő falon hasonló nyílás mögött helyezkedik el a fotocella (Photoelement, Dr. B. Lange, Berlin). A kamra mind a négy oldalán, alul 25×230 mm-es szellőzőnyílás van.

Mivel számos részletkérdésre a szabvány nem ad útmutatást, akadtak bizonyos nehézségeink.

A 6 mm-es próbatest tömege első tájékozódó méréseink szerint egyes anyagoknál túl nagy. A lágy PVC vagy polisztirol füstje már a mérés kezdetén teljes fényelnyelést okozott, és a differenciálás lehetetlenné vált. Ezért ennél kisebb tömegű próbatesteket kellett alkalmaznunk.

Nem találtuk megfelelőnek a próbatesttartó rácsot sem. A hőre lágyuló anyagok olvadáskor nagy része keresztülfolyott a túlságosan bő lyukakon. A parallel mérések során elégetett anyagmennyiség emiatt nagyon változó és így a mérések reprodukál-

hatósága rossz volt. Sűrű hálón a Davy-hatás miatt rosszul égett az anyagok.

Voltak olyan próbatestek — pl. a PVC-ből vagy a kemény poliuretán habból készültek —, amelyek úgy deformálódtak vagy úgy mozdultak el a láng hatására, hogy egy részük kikerült a látómező körzetéből. Ilyen esetben is erősen ingadozott az elégetett anyagmennyiség, és nagy szórást mutattak a párhuzamos mérések.

Úgy próbáltuk kiküszöbölni az említett hibákat, hogy a felső gyújtással, a próbatest felületére irányítottuk a 45°-os lángot. Ez a gyújtás nem vált be, mert a próbatest felülről fejlődő koromszemcséknek át kellett hatolniuk a gyújtólángon, és abban tökéletesen elégték. Ezért olyan, igen sok kóros fejlődő műanyagoknál is, mint pl. a sztirol, szinte füstmentes égést tapasztaltunk, és lényegében nem volt fényelnyelés a kamrában.

Végül is megmaradtunk az alsó gyújtás mellett. A próbatesttartót pedig 1 mm vastag kanthaldrótból alakítottuk ki, mégpedig úgy, hogy a lyukbőség 2,5 mm, és a 64×64 mm méretű próbatesttartó szita 40×40 mm felületű középső része kb. 10 mm mélyre fészekszerűen lesüllyed. A szita lyukbősége biztosítja a Davy-hatás és az olvadákelcsurgás közötti optimumot; a fészekszerű kialakítás pedig megakadályozza, hogy a próbatest a láng elől „másson”.

Sok gondunk volt a gázégővel is. Először — a szabvány előírásnak megfelelően — 2,8 kp/cm² nyomású propán-bután-gázú működő égőt szereltünk be. A gázláng túlságosan „puha” volt, az égő szája nagy, a lehulló olvadék könnyen eltömte az égő furatát. A gázpalack kezelése nehézkesnek bizonyult; az égő gyújtás oltása nem történt pillanatszerűen. A propán-bután égőt ezért lecseréltük egyszerű Bunsen-égőre, és ezt rákapcsoltuk a városi gázhálózatra. A gázláng mérés közben kialakult, ha a levegőt a kamra légtéréből szívta; de gyakran kialakult azután is, hogy levegővezetékét építettünk ki a kamrát körülvevő térbe. Viszonylag biztonságos gázlángot csak úgy tudtunk kialakítani, hogy sűrű levegős tartályból 350 l/óra sebességgel levegőt kevertünk a gázáramba.

A fenti eltérésekkel kialakított XP—2-es kamrában számos műanyag füstképzését vizsgáltuk. A mérési módszer megfelelő szabvány szerinti módszernek; a próbatestet 4 percig tettük ki Bunsen-égő lángjának, és eközben az idő függvényében regisztráltuk a fotocella áramát. A szabványelőírásnál túlmenően a 4. perctől kezdve a füstöt a kamrából és meghatároztuk, hogy milyen fényelnyelést okoz a fényforrás, illetve a fotocella előtti üvegablakra tapadt korom.

Néhány jellegzetes görbét mutat be a 2—4. ábra. A görbék 25×25×2 mm-es próbatestek füstképzését jelzik.

A 2. ábra a kis sűrűségű PE füstképzését mutatja. A fényforrás pillanatszerű elzárása — azaz a mérőműszer erős kitérése — jelezte a mérés kezdő és végpontját. A mérőműszert úgy állítottuk be, hogy a teljes fényelnyelés 100-as kitérést adjon, így a fényelnyelés csökkenését százalékosan olvashattuk le. Látható, hogy a PE gáz korlatilag nem termel füstöt.

A 3. ábra aeroszilt és brómozott aromás égésgátlót tartalmazó polietilén füstképződési görbét mutatja. Látható, hogy a füstképzés nem egyenletes, a görbének több csúcsa van.

Különbféle műanyagok füstképzési jellemzői
XP—2 kamrával mérve I. táblázat

Vizsgált anyag	Vastagság mm	Max. fényelnyelés %	D _{s,max}	D _{w,max}	S	S _w	S _{korrt}	S _{w,korrt}
Lágy PVC ^{1/x}	4	98	611	14	78	30	52	22
	2	98	611	20	78	45	50	29
	1	93	415	28	62	>70	27	28
Moplen C 50 ^{2/x}	4	50	108	5	35	22	—	—
	2	38	74	4	28	32	—	—
Profax XSB 901 ^{3/}	4	17	28	2	8	7	—	—
	2	4	6	1	4	5	—	—
Profax SA 595 ^{3/x}	4	74	210	8	48	22	—	—
	2	48	101	4	31	25	—	—
Profax 072—2 ^{3/}	4	92	395	15	45	26	—	—
	2	5	8	1	4	4	—	—
RPP 300 D ^{4/x}	4	15	24	2	10	13	—	—
	2	12	19	3	8	16	—	—
371 ND ^{4/x}	4	42	85	3	31	14	—	—
	2	48	101	5	32	27	—	—
TPP 40T ^{4/}	4	82	267	18	31	20	—	—
	2	5	8	1	3	4	—	—
Kemény poliuretán hab ^{5/}	25	70	188	40	60	50	25	55
	12,5	60	143	32	42	65	18	65

1/ MÜKI kísérleti terméke,
2/ PP, Montecatini,
3/ PP, Hercules,
4/ PP, Schulmann,
5/ ÉMV gyártmánya
X. = csökkentett éghetőségű termék

Egészen más jellegű a PVC kábelmassza görbéje (4. ábra), itt a fényelnyelés maximuma 90% körüli. Az ábra a görbék értékelését is bemutatja.

Az ASTM D 2843—70 szerint le kell olvasni a 4 perces mérés folyamán fellépett legnagyobb fényelnyelést is.

A füst-sűrűséget a Lambert—Beer törvényből származtatott, ún. fajlagos optikai sűrűséggel szokás jellemezni.

$$D_s = \frac{V}{AL} \log_{10} \frac{100}{F}, \text{ ahol}$$

D_s = a próbatest egységnyi felületére vonatkoztatott fajlagos optikai sűrűség, dimenzió nélküli szám

V = a mérókamra térfogata, dm^3

A = a próbatest felszíne, dm^2

L = a fény útja, dm

F = a füsttrétegen áthatott fény erőssége, az eredeti fényerősség százalékában kifejezve. (Értékét megkapjuk, ha 100-ból kivonjuk a %-ban kifejezett fényelnyelést.)

A fajlagos optikai sűrűséget elsősorban az NBS kamrával végzett mérések mérőszámaként alkalmazzák. Ez a mérőszám nyilvánvalóan alkalmas volna arra, hogy a különféle kamrákban vizsgált anyagok füstképzését egymással összehasonlítsák. A gyakorlatban az összehasonlítás nem reális, mert az eltérő égetési körülmények befolyásolják a fényelnyelést. Mi a maximális fényelnyelésből ilyenkor $F = F_{min}$ számítottuk a maximális fajlagos optikai sűrűséget ($D_{s max}$).

$$\text{Az XP—2 kamra esetében: } D_{s max} = 360 \cdot \log \frac{100}{F_{min}}$$

Vannak olyan törekvések is, hogy a fajlagos optikai sűrűséget a próbatest egységnyi felületére, hanem az elégett anyag egységnyi tömegére számítsák.

$$D_w max = \frac{V}{GL} \log \frac{100}{F_{min}}, \text{ ahol}$$

$D_w max$ = az elégett anyag egységnyi tömegére vonatkoztatott legnagyobb fajlagos optikai sűrűség, dm^2/g

G = az elégett anyag tömege, g

L = a többi jel azonos $D_s max$ jeleivel.

Az XP—2 kamra esetében:

$$D_w max = \frac{22,5}{G} \log \frac{100}{F_{min}}$$

Az ASTM D 2843—70 szerint ki kell számítani a relatív füst-sűrűséget, tehát azt, hogy a görbe alatti terület hány százaléka az ordináta és abszcissa által határolt területnek. (Ez utóbbi a 100%-os fényelnyelés és a mérés 4 perce által meghatározott téglalap területe.) Ezt a területarányt S -sel jelöltük.

Kiszámítottuk ennek a területarányának az elégett anyag egységnyi tömegére vonatkoztatott értékét is. Jele: S_w .

Vannak olyan anyagok, amelyekből mérés közben nagy mennyiségű korom tapad az optikai mérőrendszer két szemben fekvő üveglapjára. A mérés végén kiszívjuk a füstöt a kamrából és meghatározzuk az üvegre rakódott koromréteg fényelnyelését.

Feltételezve, hogy ez a koromréteg a mérés elején alakul ki, és a továbbiakban nem növekszik, a görbe alatti területet „levágjuk” ennek a fényelnyelésnek a magasságában. Az így kapott „maradék” területnek az ordináta és az abszcissa által meghatározott területhez viszonyított arányát S_{KORT} jellel jelöltük. Ugyanennek a területnek az elégett anyag egységnyi tömegére vonatkoztatott értéke: S_{KORTW} .

A fenti módon mértük és értékeltük számos műanyag füstképzését. A vizsgált eredményeket az 1. táblázat tartalmazza.

Az ASTM D 2843 jelű szabványban előírt próbatest mérete $25 \times 25 \times 6$ mm. Méréseinkhez mi is 25×25 mm felületű próbatesteket alkalmaztunk, de a 6 mm vastag próbatestből annyi füst keletkezett, hogy az anyagok között nem tudtunk különbséget észlelni, ezért próbatestjeink általában ennél vékonyabbak voltak.

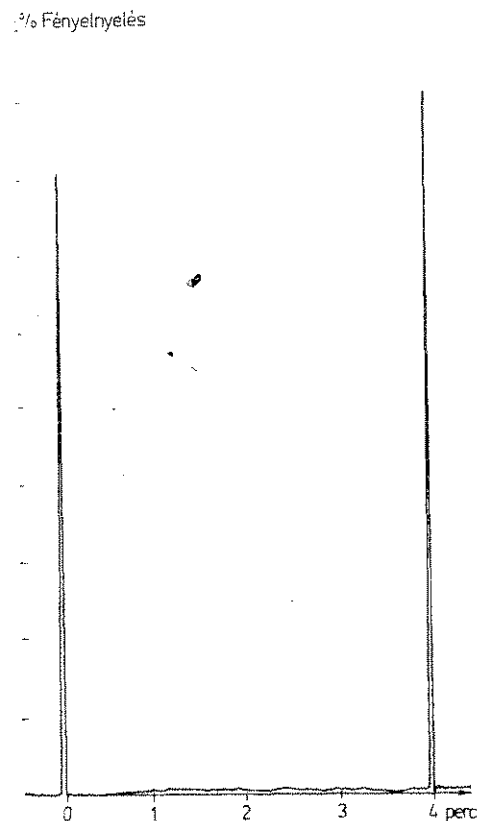
A lágy PVC-ből készült 4 és 2 mm vastag próbatest füstjének fényelnyelése egyaránt majdnem 100%, az 1 mm vastag is 90% feletti. A tömegegységre vonatkoztatott fajlagos optikai sűrűség ($D_s max$) a vastagság csökkenésével nő. Nyilvánvaló tehát, hogy sok koromot termelő anyagokból a 4 mm-es, esetenként a 2 mm-es próbatest is túl vastag és irreális eredményt ad.

Különféle polipropilén típusok 4 és 2 mm-es próbatestjeinek füstképzési paraméterei azonos sorrendet adnak. A 4 mm és 2 mm-es próbatestek tömegegységre vonatkoztatott értékei között kicsi a különbség az azonos anyagoknál. Kivétel az üvegszállal töltött Profax PC 022—2 és a talkummal töltött TPP 40 T. Itt fel kell tételeznünk, hogy a 4 és 2 mm vastag lemez égési mechanizmusa tér el egymástól.

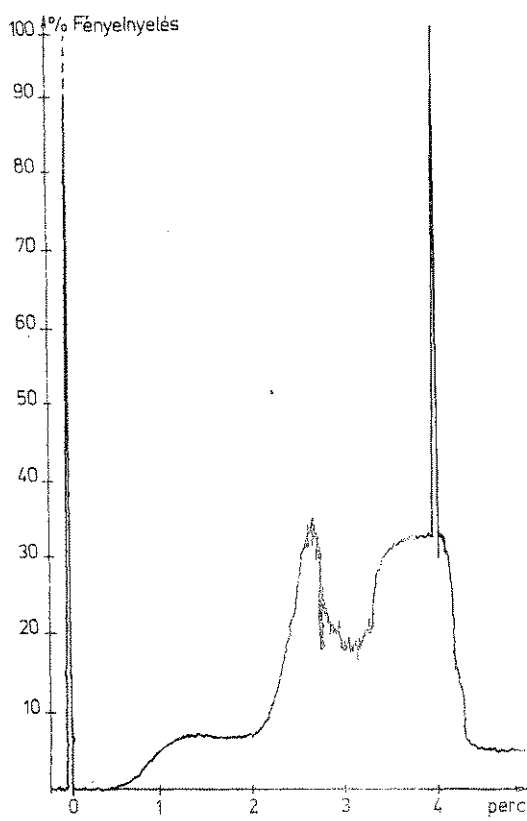
Kemény poliuretán habokból — a kis testsűrűség miatt — vastagabb próbatesteket készítettünk. A 25 és 12,5 mm vastag próbatest füstje eltérő és értékelhető fényelnyelést adott. $D_w max$ értéke hasonló.

Az XP—2 kamrával történő mérés módszerével kapcsolatos munkánkat nem tekintjük befejezettnek.

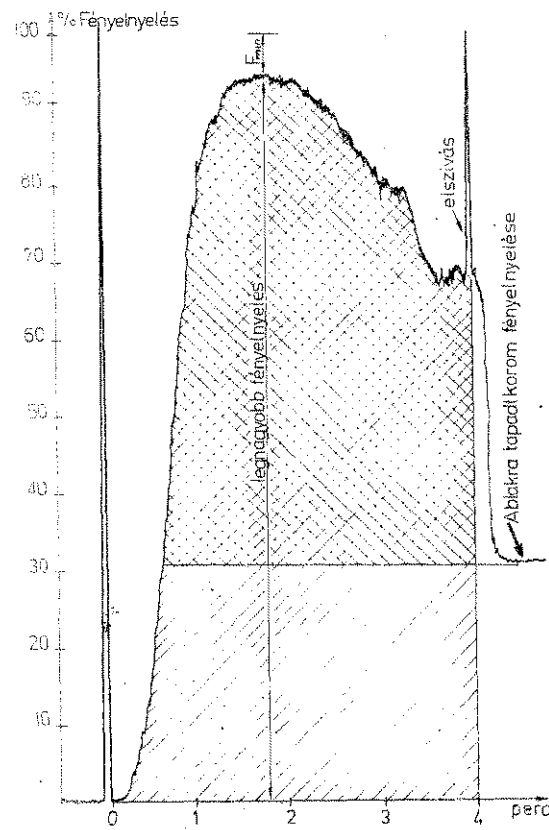
2. ábra
Kis sűrűségű PE füstképzése

3. ábra
Aeroszillit és bromozott égésgátlót tartalmazó kis sűrűségű PE füstképzése

4. ábra
Csökkentett éghetőségű, lágy PVC kábelmassza füstképzése

A középmagas és magas lakóházakban keletkezett tüzeknél a füst megnehezíti és meg is akadályozhatja a lakók menekülését és a tűzoltók munkáját. A füstöt tehát ki kell juttatni a lépcsőházakból. Két kísérleti megoldásról számolunk most be, melyeket Pécsen, a Rókus utca 7. számában fényképeztünk (1. kép). A két megoldás kombinálva is használható.

Az első, a már ismert, túlnyomást biztosító ventilátor. Kiegészítették egy olyan egységgel, mellyel a berendezés az épület áramtalanítása esetén áramfejlesztő géppárműre csatlakoztatva is működtethető (2—3. kép).

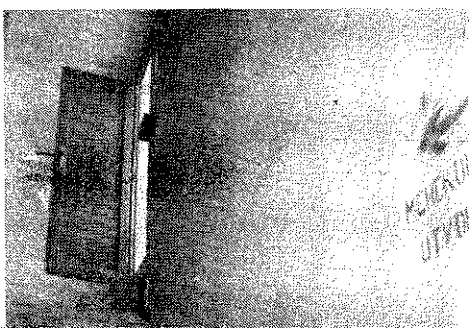
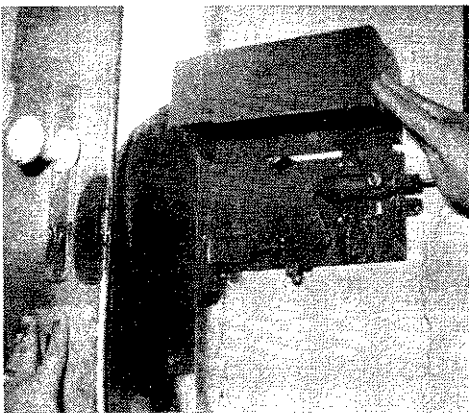
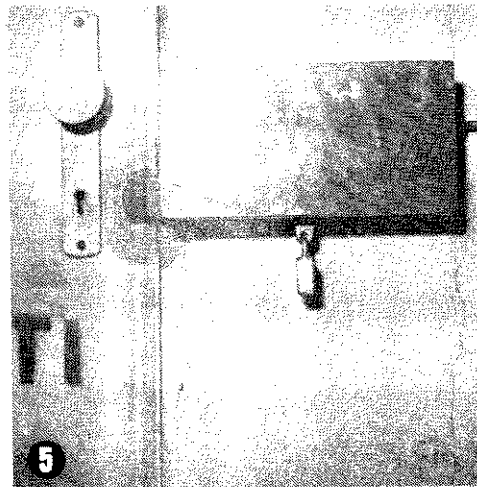
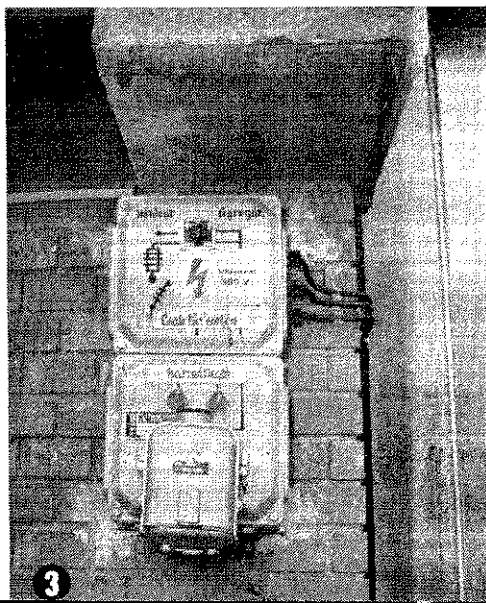
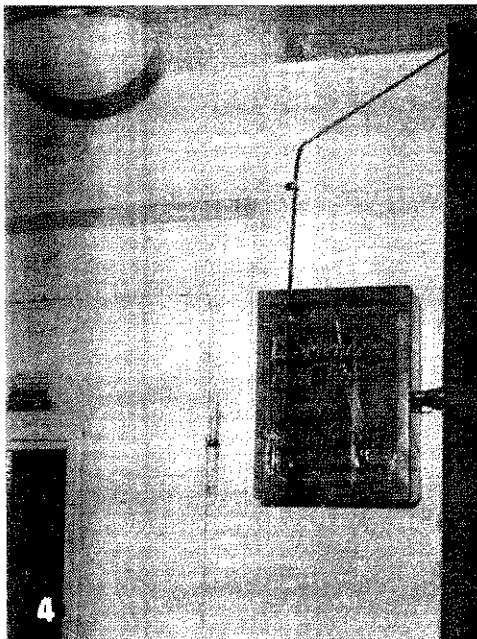
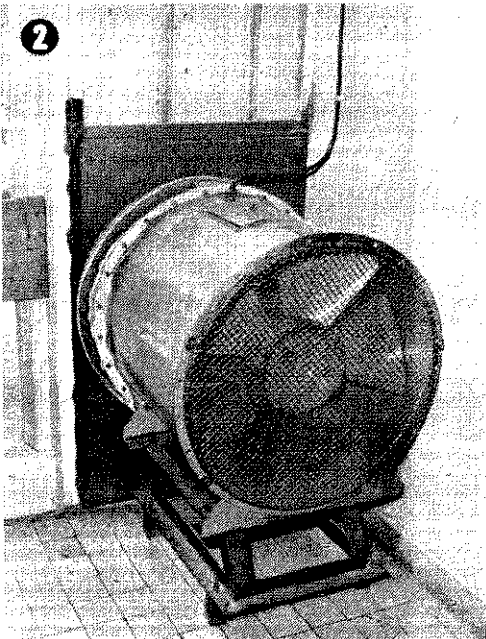
Következő képsorunk egy egyszerű, de annál ötletesebb találmányról számol be. A készülék Fóris Györgynek, a Komlói Városgazdálkodási Vállalat művezetőjének a találmánya.

A hidraulika elvén működő berendezés fő tartozéka egy gépkocsi főfékhengere. A főfékhenger, mely a földszinten — s bármelyik emeleten is — elhelyezhető

(4. kép), vékony csővezetékekkel csatlakozik a tetőtér kijáratí ajtajánál felszerelt zárszerkezethez. A zárszerkezet egyszerű zárnyelvvel tartja csukva az ajtót (5. kép). Szükség esetén a zárt hidraulikus rendszer a földszinti szekrényben — vagy bármelyik emeleten — egy kar elmozdításával működtethető (6. kép). A folyadéknyomás nyitja az ajtó zárnyelvét s az ajtót feszítő rugó szabaddá teszi a kijáratot (7—8. kép). Ha kell, a zárnyelvet természetesen kézzel is oldani lehet. Öt-hat használat után a folyadékból a minimális mennyiségű elhasználódott részt célszerű pótolni. Az elhasználódás onnan ered, hogy a készülék minden újbóli üzembe helyezése előtt a zárszerkezből ki kell engedni pár csepp folyadékot.

Képeink azt a házat mutatják be, ahol a két berendezés üzemel, valamint sorrendben tájékoztatást adnak e két berendezés működtetéséről.

Kép és szöveg:
Tátrai Mihály

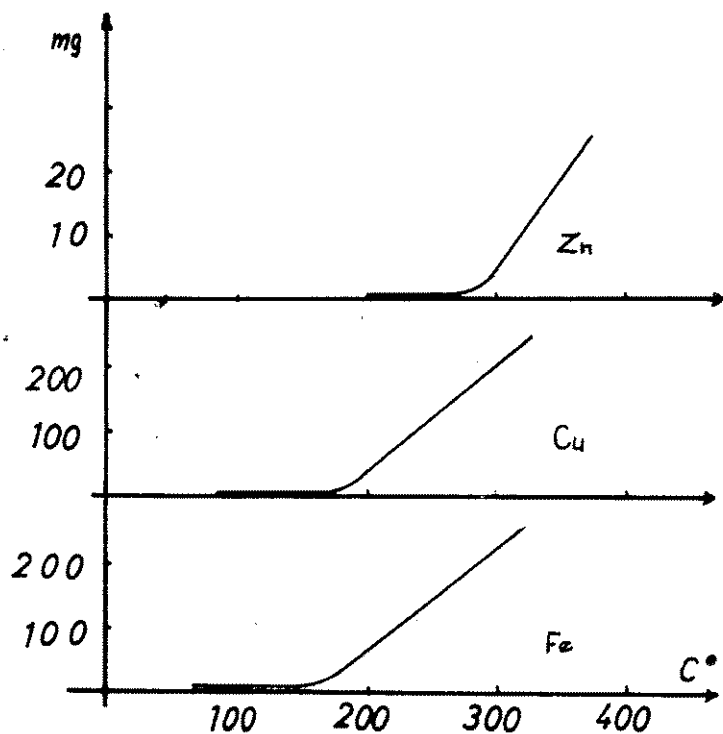
A halonok tűzbe jutva többé vagy kevésbé bomlanak, pirolizálódnak. Különös figyelmet érdemel a tetra. Forró fémfelületen igen mérgező foszgén, továbbá sósav- és klórgáz keletkezik belőle. Ezek a mérgező gázok természetesen veszélyesek a beavatkozó személyekre, s ezért már 1920-ban alapos vizsgálatokat kezdtek a tetra felhasználásával kapcsolatosan. Fieldner mondta ki első ízben többek között, hogy zárt helyen a tetra felhasználása nem ajánlatos. Ezek után egyre inkább az a vélemény alakult ki, hogy tűzoltási célra ne alkalmazzák a tetrát. Olyan kísérleteket is végeztek, amelyeknek a célja a foszgén vegyi megkötése volt.

Említésre méltó munkát végzett e téren Biesalski, aki egy sor szabadalmi bejelentést is tett e témakörben. A foszgén mérgező hatását ammónia és könnyen párolgó aminok, valamint számos más anyag (hidrazin, alkohol, fenol stb.) felhasználásával kívánta csökkenteni vagy közömbösíteni. Mivel az említett anyagok egy része maga is mérgező hatású, illetve növeli a korróziós hatást, ezt a megoldást végül is elvetette. Az utóbbi időben viszont újból felújították az ilyen kísérleteket, és ezek során bizonyos eredményeket értek el.

A foszgénképződéssel kapcsolatban is végzett méréseket. Annak vizsgálatával kezdte, hogy a tetra milyen anyagokra és hogyan hat, így sikerült tisztázni: mindennapi életünk legtöbb anyagát kisebb-nagyobb mértékben megtámadja. (Pl.: üveg, agyagcserép, szén, homok, téglák, cserép és hasonlók.) A keletkező foszgénmennyiség 0,0—9,5%, a hőmérséklet 270—750 °C között volt.

A tűzoltóság kezdeményezésére hazánkban is végeztek ilyen jellegű vizsgálatokat, és ezek eredményeként a bromid- és a tetrakészülékeket kivonták a forgalomból.

Crummett a fémekkel érintkező halonok foszgénképződését vizsgálta. Úgy találta, hogy a forró fémfelületen képződő mennyiség jelentősen meghaladja az előzőek során említett eredményeket. Ez az effektus különösen nagy a vas esetében. 1 g tetrából forró vas- vagy acélfelületen 275 mg foszgén keletkezik. A hőmérséklet emellett nem túl magas: 335 °C.

1 g tetrából keletkező foszgén tömege Crummett után

Nemcsak a felmelegedett vasfelületen, hanem cink-, réz- vagy más fémfelületen is jelentősen megnövekszik a foszgénképződés mennyisége.

Crummett (angol, 1956-ban végzett vizsgálati eredményei táblázatából kiderül, hogy 1 g tetrából — különböző hőmérsékleten, fémek esetében — mennyi foszgén keletkezik.

Más klórtartalmú halonnal végzett kísérletek eredményei alapján ismertté vált, hogy a legtöbb (kb. 100-szoros mennyiségű) foszgén, tetra alkalmazása esetén keletkezik.

		1 g halonból keletkező foszgénmennyiség (mg)
tetra	CCl ₄	275
kloroform	CHCl ₃	2,4
triklór-etilén	C ₂ HCl ₃	2,3
triklóretán	C ₂ H ₃ Cl ₃	0,7
perklóretilén	C ₂ Cl ₄	0,1

A többi halonszármazékból keletkező foszgénmennyiség a gyakorlatban elhanyagolható.

A különböző halonok mérgezési hatása természetesen eltérő. A legfontosabb közös jellemzőjük, hogy a zsírok, olajok jó oldószerei. Ezért a szervezetbe jutva nem távoznak el, hanem felhalmozódnak, mindenekelőtt a szövetekben, a zsírtartalmú testrészekben (agyban, porcokban, a bőr alatti zsírpárnákban) és csak igen hosszú idő múlva távoznak el onnan.

Elsősorban belégzés alkalmával juthatnak a testbe, de előfordulhat, hogy nyeléssel, és a bőrön keresztül, érintés útján jutnak a testünkbe vagy a szemünkbe. Meg kell azonban említenem, hogy a bőrön át csak hosszú ideig tartó szennyezés útján fejthetik ki a hatásukat.

A legtöbb halon hat a bőrre, és ez a hatás függ annak időtartamától, a felület nagyságától, a bőrfelület minőségétől, épségétől is. Ennek figyelembevételével a felület elszíneződhet, pirosodhat, felhólyagozhat, a szövetek széteshetnek stb. Az említett jelenség természetesen másként fejt ki hatását a külső hámszövetre, mint a szemre, a gyomor- és bélcsatornára vagy a légutakra.

Ennek megfelelően a tünetek is mások. A leggyakrabban a légutakba kerülhet, narkotizál és a légutakat izgatja. Tartós belégzésük tüdővizényőt okozhat. Ilyenkor csak sürgős orvosi segítséggel lehet megakadályozni a bajt. A beavatkozás ellenére is nagyon gyakori a tüdőgyulladás. Kis töménységben hozzászokhat az ember a halonokhoz, s ez a veszélyesebb, mert az agyszövetekben okoznak károsodást.

Tünetei: nyugtalanság, görcs, szédülés, hányinger, fejfájás, később báyadtság, alvási zavarok, eszméletvesztés.

Igen gyakori kísérőjelenség az idegkimerültség. Először erőteljes, majd alábbhagyó hatással jelentkeznek a tünetek, attól függően, hogy a felszívódott halon hogyan oszlik el a szervezetben.

A halonok kellemetlen hatásait úgy lehet megelőzni, hogy felhasználásuk alkalmával betartjuk az előírásokat. (Pl. sűrített levegős készülékkel oltunk.)

A 6/1965. (XII. 7.) SZOT sz. szabályzat — közzismertebb néven ABEO — függelékének II. fejezetében a mérgező hatású gázoknak és poroknak az üzemek légtérében megtalálható megengedhető legnagyobb töménysége. (MAK értékben vagy ppm-értékben, mg/m³, illetve cm³.) Az ott található értékek arra adnak tájékoztatást, hogy — a tudomány és technika jelenlegi állása szerint — határozatlan ideig történő behatásnak kitéve, milyen töménység esetén nem szenved egészségi károsodást a dolgozó. Ez tehát azt jelenti, hogy az akut mérgezési határt nem lehet számokban megadni, mert az ismeretlen.

A mérgezési kísérletek alapján összeállított táblázatot a későbbiekben ismertetem.

Az engedélyt k... ak.

Április 3-án 21.30—21.35 között tűz keletkezett a Hajdú-Bihar megyei Állattorgalmi és Húsipari Vállalat 50 vagonos hűtőtárolójának gépházában.

A létesítmény egybefüggő csatlakozó és kiszolgáló helyiségeivel együtt 2928 m² alapterületű, a tűz mintegy 400 m²-es részen pusztított.

A gépházban technológiai berendezések égtek, továbbá elválasztó falak szigetelése, fából készült nyílászárók, tekeresekben felhalmozott burkoló- és szigetelőanyagok, továbbá a tűz terjedését elősegítő hungarocell álmennyezet.

10 PALACK A LÁNGTENGELY

A tüzet elsőként 21.46-kor, Garbóczi Zoltán, a Tejipari Vállalat szolgáltató telepének portása jelezte városi telefonon. Ez a telep kb. 800 m-re van a kárhelytől. A Húsipari Vállalattól csak később értesítették a debreceni parancsnokságot — mivel elmondásuk szerint — a vonal foglaltat jelzett.

A debreceni egységet 21.47-kor riasztották, s 27 fővel, 6 db gépjárműfecskendővel és különleges szerral vonult ki. Érkezési ideje 21.51 volt.

A felderítéskor megállapították hogy: — a tűz kb. 400 m²-en pusztít, kiterjedt lánggal égés tapasztalható;

— a gépházban több értékes gépi berendezés került veszélybe;

— az egybefüggő álmennyezetet a tűz az egész hűtőtárolóra kiterjedhet;

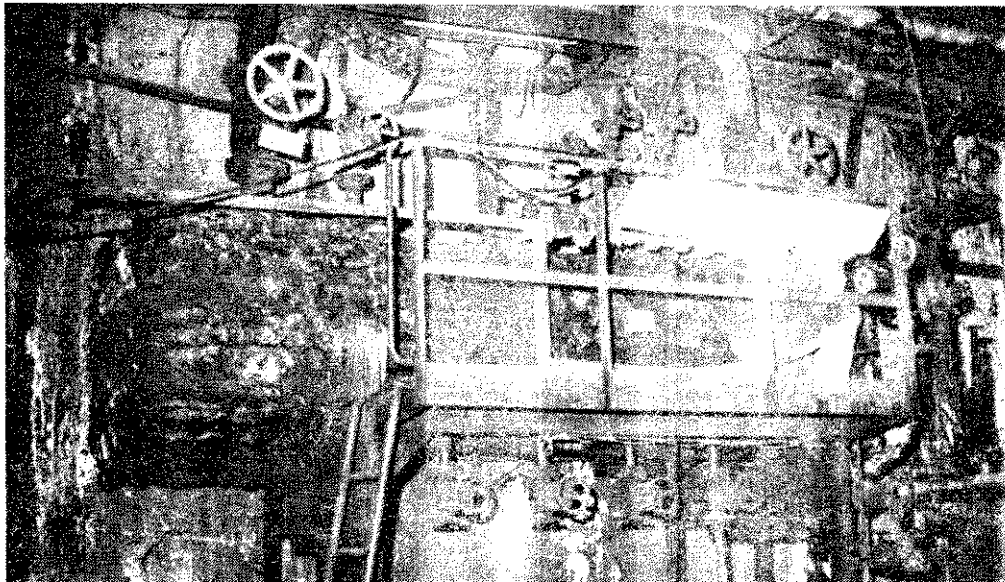
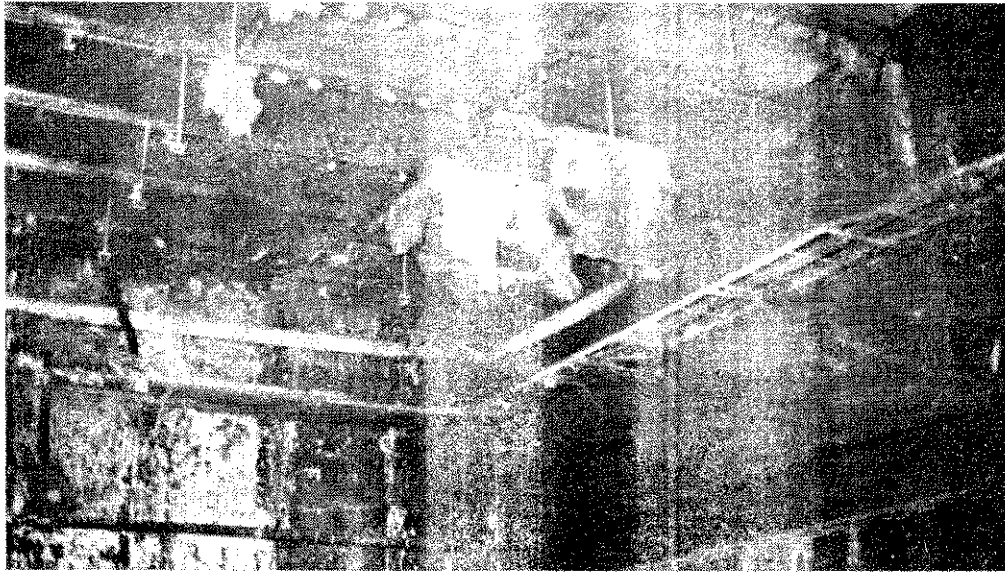
— a lángtengerben maradt 4 db Dissous- és 6 db oxigénpalack, és az acetilénrel telített egyik palackból a gáz áramlással ég;

— a magas hőmérséklet hatására a hűtésre használt ammónia-gázcsövezetékek elzáró szerelvényeinek tömitései elégtelenek, illetve deformálódtak.

Mindezek miatt folyamatosan ömlött az ammónia a helyiségbe, s az emberi szervezetre elviselhetetlen koncentráció alakult ki, ennek következtében csak oxigén-levegőkészülékben lehetett beavatkozni.

Az ammóniagáz (NH₃) szúrós szagú, s belőle már 0.35—0.7 mg/lit életveszélyes, mert a tüdő hörgőhólyagocskáit roncsolja. Tűzveszélyességi jellemzői: 15—28 tf%-ban levegővel gyulladásképes elegyet alkot. Gyulladás hője 630 °C.

A robbanás elkerülése céljából az oltás megkezdésével egyidejűleg elsődleges volt a palackok hűtése és a lángtérből való kihozatala, továbbá a kiömlő ammóniagáz vízköddel való lekötése. Ez sikerült, így robbanás, sérülés vagy haláleset nem következett be. Csupán egy tűzoltó lett roszszul, de ő is csak rövid időre.

Az egység 2 db por- és 7 db vízszugárral 22-kor körülhatárolta, 23-kor pedig oltotta a tüzet. Április 4-én 04.20-ig az egység beosztottai biztosították a helyszínt.

Az 50 vagonos hűtőház 100 millió forinttal épült, s 1977 augusztusában helyezték üzembe. A kárt szenvedett vállalat 1979. dec. 12-én „egyszerűsített technológiai szerződést” kötött a budapesti Csőszerelő-ipari Vállalattal. Ennek a vállalatnak két dolgozója; Szanics Miklós, Duloovits Mihály hajdúdorogi lakosok tüzeset napján is hegesztettek a hűtőtároló gépházában. A műszak végére nem fejezték be a munkát, s ezért Kaszás Sándor, a húsipari vállalat energetikai osztályának vezetője külön prémiumfelajánlással megkérte őket a túlórázásra. A hegesztők vállalták, és aznap még a 12. órában is dolgoztak. A hűtőházban egámmóniatartály feletti ammónia-csővezetékben szükséges lánghegesztés volt a feladatuk.

Elmondásuk szerint arra lettek figyelmesek, hogy az összecsisztetett csövegek közötti 2—3 mm-es részen át sárga színű szűrőlánc csap ki. Ezt követően látták, hogy a hegesztési pont alatt elhelyezett ammóniatartály felülete ég. Megpróbálta beavatkozni a rendelkezésükre álló kéztűzoltókészülékkel, de eredménytelenül, így a tűz az egész helyiségre áterjedt.

Az alkalmasszerű tűzveszélyes munkánál — április 2—3—4-re — adott írásos engedélyben rögzítették, hogy minden éghető szigetelő anyagot vizes ronggyal és szikraellen védő hőterelő lemezzel kell védeni. A szigetelést a vágás helyétől mindkét irányban 40 cm-re el kell távolítani. (Jogi szabály szerint ez a távolság 3 méter.) Az engedélyt az egyik művezető adta ki, s benne foglaltakat a két hegesztő aláírásával tudomásul vette.

Minden valószínűség szerint a csőszerelésben levő ammónia—oxigén elegy robbanási nyomásának hatására izzó, kb. 800—1000 °C hőmérsékletű fémrészecskék hulltak az ammóniatartály felületére, és lobbantották lángra annak szigetelőanyagát: a védőszupralin párazáró bevonatot.

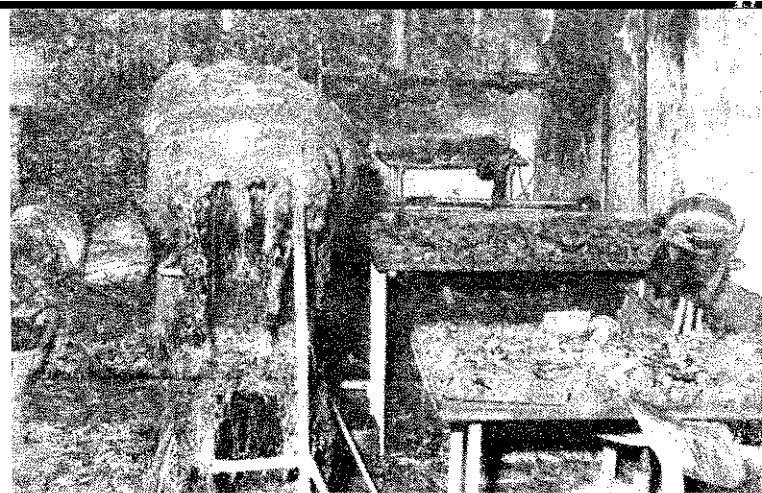
A tüzeset elkerülhető lett volna, ha az engedélyben leírtakat betartják és a munkát végzők nem vízzel öntik le a folyadék elválasztó tartály szigetelését, hanem lángmentesített ponyvával takarják, vagy más módon védik a szikraszóródástól.

Az épületben és épületgépezeti berendezésekben 402 000, a hűtőkészítményekben 448 000, összesen tehát 850 ezer forint kár keletkezett.

Ez az eset is bizonyítja, hogy általában felismerik a veszélyt, tesznek is valamit megelőzésére, de olykor indokolatlanul bíznak a következmények elmaradásában. Ez esetben is ez történt, mivel az engedélyt a tűzveszélyes munkákra kiadták, tennivalókat rögzítették, „csak” éppen végrehajtás és annak ellenőrzése maradt el. Ez viszont már nem kockázatvállalás, hanem könnyelmű felelőtlenség. A járulékos veszteségek a tűzkárnál érzékenyebbre érintik a vállalatot, mivel kényszerűségekből egy ideig nem üzemeltethetik a hűtőházat.

Molnár János t. ezds.

(A Hajdú-Bihar megyei Húsipari Vállalatnál bekövetkezett tüzeset eredményes oltásáért a vállalat vezetése köszönőlevélben fejezte ki elismerését az oltásban részt vevő tűzoltóknak. Szerk.)

Az infúziósszerelék-üzem a tüzeset után

A nagyfrekvenciás hegesztőprés

Április 30-án 20.15-kor jelentős kárral járó tüzeset volt a Heves megyei Finommechanikai Vállalat II. sz. telepén. Az üzem egyik fő gyártási profilja az infúziósszerelék-gyártás. Az infúziós szerelék 1—1 db 290 mm és 1200 mm hosszú pvc csőből, a kettő közötti ugyancsak pvc anyagú cseppkamrából, vételező túból és cseppszabályozóból áll. A két csövet nagy frekvenciás hegesztőprésszel hegesztették össze a cseppkamrával. Hogy az infúziós szereléseket pontosan be lehessen illeszteni a hegesztőszerszámba, a műanyag csőbe etilalkoholba mártott acélpálcát dugtak. A műanyag szereléseket előzetesen szintén alkoholos ruhával dörzsölték át. Az így előkészített infúziós szerelék-ből 5 darabot betettek a hegesztő szerszám alsó részébe és utána végezték el a hegesztést. Ehhez a RICO Kötszerművek tulajdonában levő EDL—1 típusú, csehszlovák gyártmányú dielektromos hegesztőprést használták, amelyet a tűzvédelmi hatóság tudta nélkül 1979 áprilisában helyeztek üzembe.

Üres volt a gázaloló

Az itt alkalmazott nagyfrekvenciás hegesztés elve a következő:

A dipólos molekulájú műanyagokban keletkező dielektromos veszteség hatására az anyag felmelegszik, a hegedés az elektródák segítségével jön létre. A nagyfrekvenciás hegesztőberendezést egy nagyfeszültségű generátor látja el energiával.

Megolvadt pvc szerelvények a polcon

Ez lényegében rövidhullámú adókészülék, antennakörének két vége az elektródákra van csatlakoztatva.

A hegesztőgépen dolgozók elmondták, hogy műszakonként 1—2 esetben „ívhúzást” tapasztaltak a két elektróda között, sőt egy ízben az alkoholgőz belobbant, de sikerült eloltani. Ez történt április 30-án, a délutáni műszak végén is. A gépen dolgozó munkásnő a gép elektródája között szikraáthúzást észlelt. Ezt követően benyomta a gép „stop” gombját, ekkor a prés elektródái eltávolodtak, majd az alsó szerszámban levő és etilalkohollal átitatott 5 db pvc anyagú infúziós szerelék lángra lobbant. A gépen dolgozó munkásnő levette a falról a mellette 2 m-re levő 2 kg-os gázaloló tüzoltókészüléket, hogy megkísérelje az oltást. Próbálkozása azonban nem vezetett eredményre, mivel a készülék töltetét már korábban kisütötték.

További négy porralóító tüzoltókészülékkel is megpróbálkoztak, de ezek közül csak kettő volt üzemképes! Eközben a tűz tovább pusztított. A vállalat II. sz. telepén levő valamennyi tüzoltókészüléket egyébként ez év február 13-án a hernádkerécsi Béke Mgtsz tüzoltókészülék-javító és -karbantartó részlege ellenőrizte.

Az egri állami egységek kérésükre már egy kiterjedt tüzzel találták magukat szembe. Beavatkozásukat nagymértékben akadályozta a pvc égése közben felszabaduló sűrű, mérgező füst, amely a látástávolságot is erősen lecsökkentette. Végül is 1 porsugárral, 2 habsugárral, valamint 2 M és 2 E sugárral sikerült eloltaniuk a tüzet. Mintegy 100 m-en pusztítottak a lángok és veszélyeztették az épület tetőszerkezetét is. A tüzeset során megsemmisültek a szereléküzem berendezési tárgyai, a pvc anyagú félkésztermékek, az épületgépészeti szerelvények, a nagyfrekvenciás hegesztőprés, valamint különféle minőségvizsgáló berendezések is. A kár 965 000 Ft.

Sorozatos mulasztások

A tűzvizsgálat során számos tűzvédelmi szabálytalanságra derült fény:

— A hegesztőprés tulajdonosa (a RICO) az egyedileg alkalmazásra kerülő újfajta tűz- és robbanásveszélyes technológiát nem engedélyeztette a II. fokú tűzvédelmi hatósággal.

— A RICO Kötszerművek által készített

gyártástechnológiai leírás nem tartalmazta a tűzvédelmi követelményeket.

— A Heves megyei Finommechanikai Vállalat a technológia adaptálása során helytelenül „C” tűzveszélyességi osztályba sorolta a tevékenységet az „A” tűzveszélyességi osztály helyett. A technológia során felhasznált etilalkohol lobbanáspontja 12 °C. A helytelen osztályba sorolás miatt a telepítés körülményei nem feleltek meg a létesítés előírásainak, és ez a szabálytalanság nagymértékben elősegítette a tűz kiterjedését.

— A vállalat a technológia alkalmazását követően nem egészítette ki tűzvédelmi utasítását, nem határozta meg az egy műszakban tárolható tűzveszélyes folyadék mennyiségét és a tárolás módját sem.

— Az infúziós szerelék gyártásának megkezdése előtt a vállalat nem kért szemlét az I. fokú tűzvédelmi hatóságtól. A technológiáról a tűzvédelmi hatóságnak nem volt tudomása, mivel az üzembe helyezés óta nem tartott ellenőrzést a tüzeset időpontjáig.

— A hegesztőprésszel dolgozó személyek nem tettek tűzvédelmi szakvizsgát.

— A nagyfrekvenciás fülkében olyan gázaloló tüzoltókészüléket tartottak készenlétben amelyek töltetét már korábban kisütötték.

A tüzeset bekövetkezte után a RICO kötszerművek elhatározta, hogy felülvizsgálja az infúziósszerelék gyártástechnológiáját és az etilalkohol használatát kiiktatja a gyártási folyamatból. Úgy véljük, drága volt a tanulópénz.

Légrádi Lajos Soltész Tamás
tű. fhdgy. tű. hdgy.

A tűzoltók hat perc alatt a helyszínre értek

Somkúti alhdgy. oxigénes légzőkészülékben hatolt be a lakásba

Füst és lángok csaptak ki az utcai ablakokon

Áldozatot követelt a dohányzás

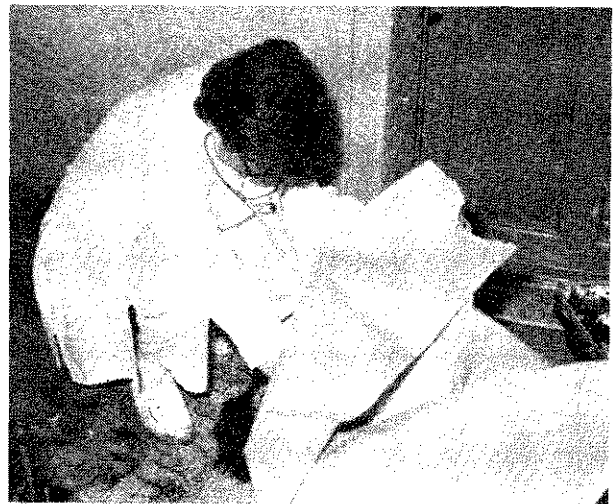
Lakástűzről érkezett bejelentés május 6-án 23.30-kor a 05-ös telefonon a Katona József u. 21-es számú házból. Dr. Szalai Rozália értesítette a tűzoltóságot, hogy az egyik első emeleti lakásból sűrű füst gomolyog, s lángok csapnak ki. Nem egészen hat perc múlva érkezett a helyszínre a XIII/1. az V/2 gépjárműfecskenő TŰ-1-es, illetve CSD 420-as, valamint a VIII/Roham gépjárműfecskenő TŰ-2-es felszereléssel.

A kivonult egységeket a helyszínre érkező egyes tűzoltási csoport vezetője, Duray Ferenc őrnagy irányította. A tűzoltók a tüzet 23.52-re 2 db „E” sugárral eloltották, a lakás tulajdonosát azonban már holtan találták. A vizsgálat megállapította, hogy az elhunyt Szikora Mihályné nyugdíjas ágyban dohányzott, s ez okozta halálát. Az anyagi kár is jelentős, a szoba berendezése szinte teljesen megsemmisült. Sajnálatos, hogy a tüzet 2 óras késéssel észlelték, ugyanis a vizsgálat szerint az kb. 21.30-kor keletkezett.

Szöveg és kép:
TÁTRAI MIHALY

A tűzoltás vezetője Duray Ferenc tű. őrgy. volt

Szikora Mihályné nyugdíjas a lángok és a füst áldozata lett

A helyszínre érkező rendőrökkel egyeztetették az adatokat

Cikkünk nyomán

A Tűzvédelem 1980. februári számát a Bóly és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetben munkatársainkkal olvasva felkeltette figyelmünket a „Gyorsmérleg a karácsonyfátűzekről” című cikk.

Örömmel értesültünk róla, hogy a fenyőfátűzek száma évről évre csökken. Kiküszöbölődött a közvetlenül tüzet okozó egyik veszélyforrás, a viaszgyertyákat felváltották a villamos izzású égők. Megmaradt viszont a csillagszóró, most már ez a legveszélyesebb. A fenyőfa pedig könnyebben gyullad meg a központi fűtésű szárazabb lakásokban.

A cikkíró, B. J. felveti, és jogosan, hogy célszerű lenne, ha a csillagszórók biztonságosabb kivitelben készülne, ugyanakkor hozzászólás — „ajánlatos óvatosan kezelni, nem pedig gyúlékony környezetben, egyre-másra meggyújtani őket!”.

Mi, mivel szövetkezetünk készíti az országunkban forgalomba hozott csillagszórók nagy részét, elgondolkodtunk a javaslatán és lehetőségünkhöz mérten igyekszünk megtenni mindent, ami csökkentheti a csillagszórók tűzveszélyességét.

Nem változtathatunk azonban:

— a szikrát adó anyag összetételén, mivel azt technológiai előírások szabályozzák. (Itt jegyezzük meg, hogy véleményünk szerint nem is a szikra okozza a tüzet.)

Hagyományos csillagszóró esetében — a drótra felhordott anyag (80—100 mm-es) hosszúságán, mivel azt szintén technológiai utasítás írja elő.

A jelenleg felhordott anyag hossza 83—85 mm. Ezt esetleg 3—5 mm-rel csökkenthetnénk, de nem sokat oldana meg.

Változtathatunk viszont:

— Az új drótvágó gép beállításával 10—15 mm-rel növelhetjük a hagyományos csillagszórók hosszúságát. Ebben az esetben a csillagszóró felerősítésekor — persze megfelelő gondossággal — a gyúlékony rész távolabb kerülhet a rögzített helytől. Ugyanis szerintünk a felhordott anyag izzása könnyebben lehet a tűz okozója.

— Megfelelő mártási technológiával a drót forrasztott részénél a lehető legkisebbre szorítjuk vissza a figurális csillagszórókra felhordott massa csomósságát, vastagságát.

A továbbiakban a csomagolóanyagban felhívjuk a használók figyelmét a fokozott tűzveszélyre. Ezért a hagyományos csillagszóró csomagolóanyagán is feltüntetjük:

„A csillagszórót gyúlékony anyagtól távol, a fenyőfa hézagos részeibe helyezték el. Száraz fenyő esetén fokozottan tűzveszélyes.” A figurális csillagszórók csomagolóanyagán az eddigi figyelemfelkeltő szövegen kívül a: „Száraz fenyő esetében fokozottan tűzveszélyes!” szöveget tüntetjük fel.

Intézkedéseink ez évben még sajnos nem minden csillagszórón látszanak meg, mivel már több mint 10 millió darabot gyártottunk és csomagoltunk be. A drótvágó gép, valamint a már megrendelt bélyegzők is csak röviddel soraink írása után készülnek el.

Úgy gondoljuk, hogy az említett intézkedések feltételül csökkenteni fogják a csillagszórók okozta fenyőfa-, illetve lakástűzeket. Meg kell jegyeznünk, hogy ezen intézkedések megtétele korántsem elegendő. Az is szükséges, hogy a fogyasztók a fenyőfa ünnepe és az ajándékozás öröme mellett sokkal nagyobb figyelmet fordítsanak a csillagszórók fenyőfára történő elhelyezésére és meggyújtására. Lehetőleg csak felnőtt felügyeletében használják őket, hogy a fenyőfaünnep örömét ne kelljen a bánatnak felváltania.

Eppen ezért ez úton is arra kérjük a tűzvédelmi hatóságokat, a megyei és országos szerveket egyaránt, hogy a fenyőfaünnep előtt a sajtó, rádió és tévé útján fokozottabban és több esetben is hívják fel a lakosság figyelmét a csillagszórók megfelelő használatára, valamint a használatukból eredő tüzesetek elkerülhetőségére.

Segítségüket előre is köszönjük.

Visnyei János Fülöp Endre
üzemvezető főoszt. vez.

Közlekedési balesethez riasztották május 6-án 18.20-kor a tűzoltókat. A képeken látható két személygépkocsi közül a PX-12-93-as rendszámú Dácia nem adta meg az elsőbbséget a XIV. kerületi, Telepes utcában szabályosan közlekedő CH-12-60-as rendszámú Wartburgnak. A baleset következtében a Wartburg vezetője, **Fábián Sándor** és utasa, **Fábián Ferenc** olyan sérülést szenvedett, hogy a helyszínre érkező mentőknek kellett elszállítani őket. A vétékes gépkocsi vezetője és utasa szerencsével határos módon sérülés nélkül szállt ki az autóból.

A baleset okozta forgalmi akadályt a kivonult XIV. és VIII. kerületi tűzoltók rövid idő alatt elhárították.

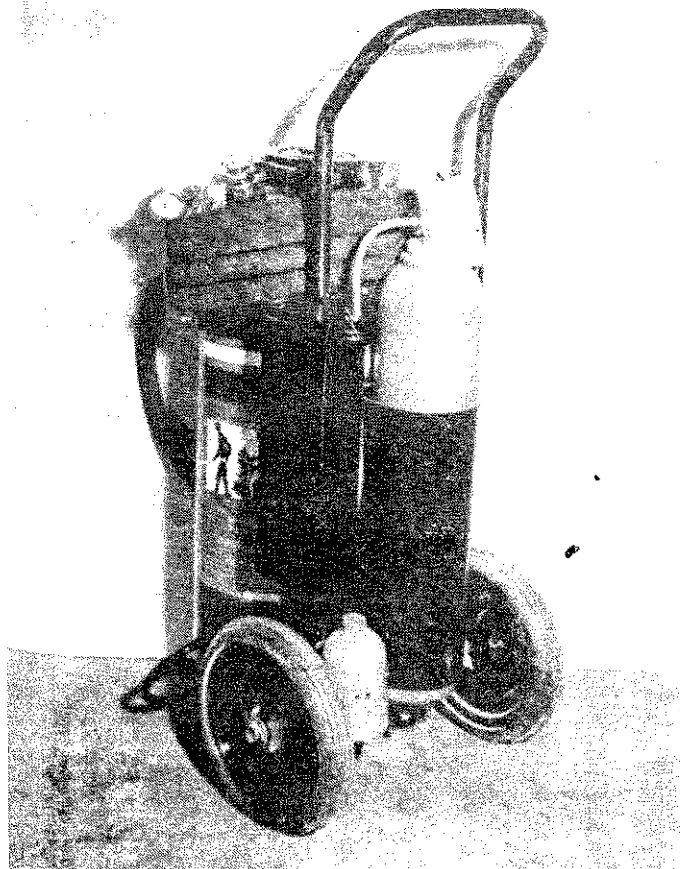
Kép és szöveg: **Tátrai Mihály**

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

A porraloltás tűzvédelmi hatékonyságának fokozása 50 kg-os porraloltók készenlétbe állításával

Mint minden területen, a tűzvédelemben is célszerű, ha a technikai létesítmények számszerű gyarapodását minőség- és teljesítménynövekedés kíséri.

Számítások és kísérletek igazolják, gyakorlati tapasztalatok nap mint nap bizonyítják, hogy a tűzoltókészülékes védelem területén a teljesítmény, illetve a töltet mennyiségi növelése a tűzoltási hatékonyság hatványozott növekedésével jár.

Készleteik kialakításánál a létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelően szorgalmazzák az 50 kg-os porraloltók készenlétbe állítását!

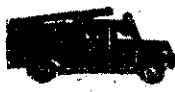
Kedvező tapasztalatok igazolják az 50 kg-os porraloltók jelenleginél fokozottabb mérvű készenlétbe állításának célszerűségét.

A 4/1974. BM számú rendelet (2) bekezdésében foglaltak lehetőséget nyújtanak a létesítmény tűzoltókészülékes védelmének korszerűsítésére, célszerű átszervezésére a nagyobb hatékonyságú készülékek beállításával.

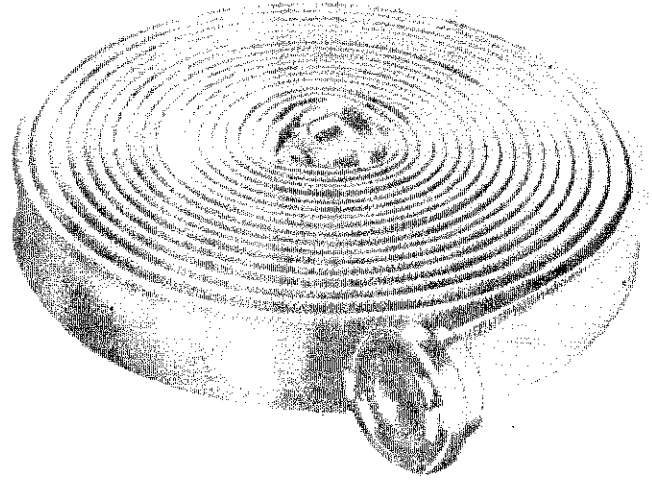
Kérjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a tűzoltókészülékekkel kapcsolatos szakmai problémáikkal keressék meg műszaki vevőszolgálatunkat.

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.
Fábián Sándor műszaki osztályvezető
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735
Irányítószám: 1388, Pf. 99.

(x)

A KORSZERU TOZVEDELEM
MINDEN ESZKOZE
EGY HELYEN: A

Gumírozott, szintetikus, nyomáspróbázott,
műbizonylattal ellátott,
52 mm-es és 75 mm-es szerelt

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13					14			15			
	16				17			18		19	
20			21	22				23	24		
25			26					27			28
		29			30	31		32			33
	34		35		36			37		38	39
40											
		41			42			43		44	
45	46			47		48	49		50	51	52
53			54		55			56		57	58
59					60						

1. A LÉTESÍTMÉNYEKET MIÉRT
KELL TŰZSZAKASZOKRA OSZ-
TANI (folytatás: vízsz. 20.)? 13.
Maródi. 14. Szélhárfa. 15. Városok
részei. 18. -ra párja. 19. Részvé-
gek! 20. A VÍZSZINTES 1. FOLY-
TATÁSA. 25. Gazdasági épület. 26.
Zsebmetsző is teszi. 27. Asszony
lesz belőle. 28. r! 30. Bírói viselet
egyes országokban. 34. Azonosak.
36. Az argon vegyjele. 37. Az egyik
szögfüggvény rövid. 38. Fákat kivág.
40. TŰZSZAKASZOKAT MIVEL
KELL EGYMÁSTÓL ELVÁLASZ-
TANI (folytatás: pontokkal meg-
jelölt kockákban)? 41. EY. 42. Azo-
nosak. 43. Mint 25. 44. Amint el-
kezdődik! 45. Talál. 48. Férfi-
fehénemű. 51. Kutya. 53.
AAAAA. 54. Főzeléknövény. 56.
Vonatkozó névmás. 58. Mint 43. 59.
Kugli. 60. Vakar.

műnk rövid. 21. Rangjelző. 22. Ma-
gyar film címe. 23. Vissza: vés. 24.
Mint előzően: névelő. 29. Lő. 31.
Egyik községünkbe való. 32. Át-
karol. 33. Boldogsága. 34. Mint 34!
35. Eset. 38. Teherautómárka. 39.
Tűdő azonos hangzó. 40. Vonat is
megteszi. 46. Barázdabillegető, de
nem madár. 47. A szobába, 49. 24
óra. 50. Személyes névmás többese.
52. Támaszték. 54. Kicsinyítő. 55.
Lakó páratlanjai. 56. Mint 36. 57.
Papírra vet.

Megfejtésül a következő sorokat
kell beküldeni: vízsz. 1., 20., 40.

Be kell küldeni továbbá a pon-
tokkal megjelölt kockákban levő
betűkből összeállítható szót: a
vízsz. 40. sor befejezését.

A megfejtők között könyvtal-
ványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. július
20.

K. I.

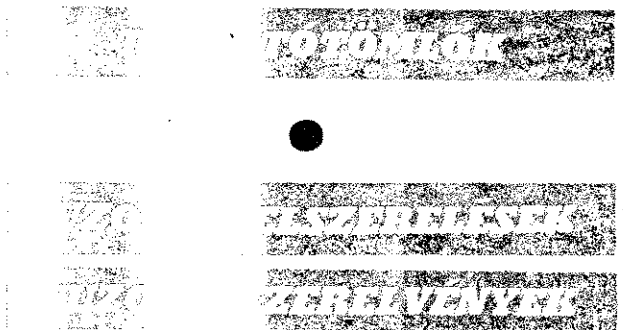
Az ötödik számban megjelent ke-
resztrejtvény megfejtése a követ-
kező: IGEN, EDÉNYBE KELL
FELFOGNI; CSAK KÖRHÁZI LA-
BORBAN ÉS

A pontokkal megjelölt kockák-
ban levő betűkből összeállítható
szó: MŰTÖBEN.

Könyvtalványt nyertek: Lukács
Béla, Eger; Marton Zoltán, Veszprém-
város; Sztár Miklós, Buda-
pest.

A nyereményeket postán küldjük
el.

1. Vesszővel, kár lenne nélküle!
2. Nyáját hajt. 3. Lőveg. 4. Vissza:
mutatószó. 5. Mint 37. 6. Repülni
kezd! 7. Nem inog, vagy illik rá.
8. Tova. 9. Vágy is van ilyen. 10.
Ismét ne. 11. Nem... (nincs ideje).
12. Vissza: eszik, régiesen. 17. Me-
redék út. 18. Lovagol. 20. Nagyüze-

MŰSZAKI ÁRUT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Nagykereskedelmi értékesítés

6. SZ. OSZTÁLY

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 61.
Telefon: 115-800/52 - 310-362

Készpénzért vagy csekkfizetésre
történő értékesítés

MŰSZAKI ÁRUK BOLTJA

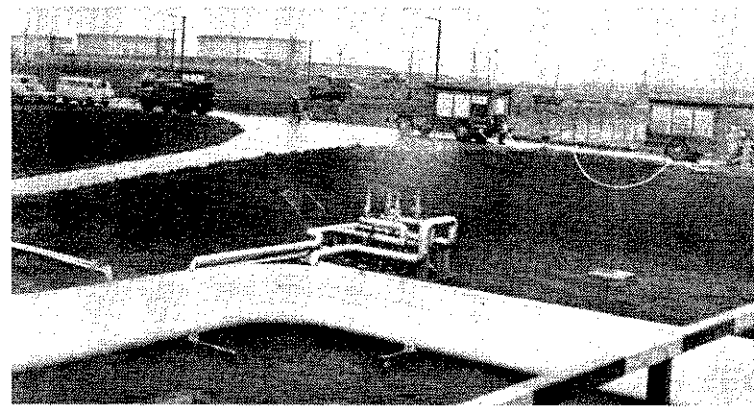
1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53.
Telefon: 115-800/25

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számiaszám: 235-90 151-1105
80.2343/2-06 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Boigár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

Riasztás után

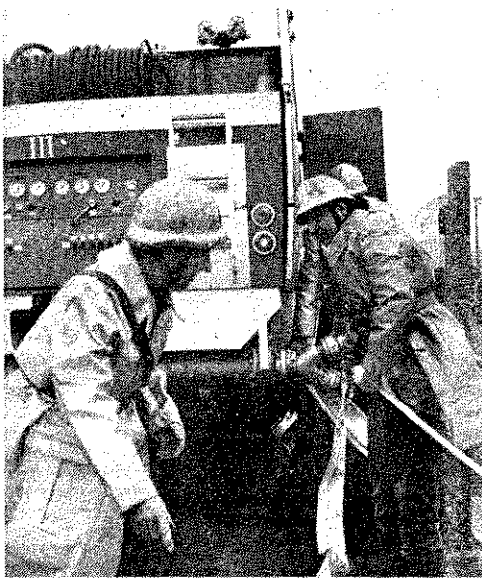
Érkeznek az egységek

ÖSSZEhangoltan

Április 25-én, a Dunai Kőolajipari Vállalat egyik 40 000 m³-es kőolajtartályánál összehangolt tűzoltási begyakorló gyakorlatot tartottak. Mintegy háromszáz tűzoltó, 20 gépjárműfecskendő, 16 AKG 800/100-as habvető és 12 habágyú „mentett”.

A tűzoltási terv szerinti valamennyi raj, eszköz és felszerelés riasztásra került. Ilyen nagyszabású gyakorlatot első ízben tartottak Százhalombattán. A vezetési törzs értékelése szerint jól vizsgáztak a helyi készenlétiek, a vállalati tűzoltók, valamint a környező megyékből segítségnyújtásra érkezők. A gyakorlatot megtekintette Újvári András tű. ezds., megyei parancsnok.

SZ. LOVASZ-TÁTRAI

Munkában az államiak

A mentésvezető Sokorai István vezérigazgató-helyettes volt

Közös erővel

Négyen a vállalati tűzoltók közül

Felállítják a habágyukat

Cél: az „égő” tartály

Választott az ország

Andrásik László önk. tű. főrm.,
az üllői 38-as körzet jelöltje választóival
Összeállítás a 4-5. oldalon

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

XXXII. évf. 7. sz. / 1980. július

BELÜGYMINISZTER: DR. HORVÁTH ISTVÁN

Az országgyűlés 1980. június 27-i ülésén dr. Horváth Istvánt a Magyar Népköztársaság belügyminiszterévé választotta.

Horváth István elvtárs 1935. szeptember 1-én a Tolna megyei Pakson született munkáscsalád gyermekeként. Középiskolai tanulmányait a budapesti József Attila Általános Gimnáziumban végezte, majd — népköztársasági ösztöndíjasként — az Eötvös Loránd Tudományegyetem állam- és jogtudományi karának volt a hallgatója. Az egyetemen a joghallgatók tudományos egyesülete elnöki tisztét töltötte be, 1957-ben az állam- és jogtudományok doktorává avatták.

Diplomájának megszerzése után a Bács-Kiskun megyei Tanács V. B. jogügyi előadójaként dolgozott, majd a megyei bíróságon lett fogalmazó. 1958-ban kinevezték járásbírósi tanácsvezető bírónak. Nős, két leánygyermek van.

Az ifjúsági mozgalomban középiskolai tanulmányaitól kezdve részt vett. Éveken át titkára volt a gimnázium DISZ-bizottságának, az egyetemen is DISZ-titkárrá választották. 1956 óta tagja a Magyar Szocialista Munkáspártnak.

1959-től az MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottságának munkatársaként, majd osztályvezetőjeként dolgozott. 1968-ban megválasztották a pártbizottság titkárává. 1970-ben az MSZMP Központi Bizottságának a tagja és a KISZ Központi Bizottságának az első titkára lett, 1973-ban pedig az MSZMP Bács-Kiskun megyei Bizottságának első titkára.

1971—1975 között Borsod megye országgyűlési képviselője s a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának tagja volt.

Munkásságának elismeréséül többször kitüntették, többek között két alkalommal a Munka Érdemrend arany fokozatával.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa — a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége és eredményes vezetői munkássága elismeréseként, nyugállományba vonulása alkalmából — a Munka Vörös Zászló Érdemrendje kitüntetést adományozta Benkei András belügyminiszternek.

A kitüntetést Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Jelen volt Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, dr. Korom Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, Kállai Gyula, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsának elnöke és Katona Imre, az Elnöki Tanács titkára.

Június 30-án országos parancsnoki értekezletet tartottak a Belügyminisztériumban.

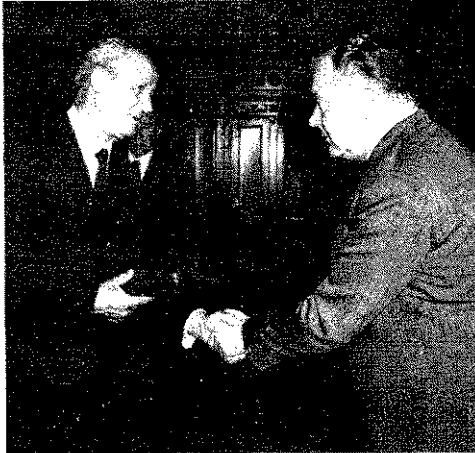
Dr. Kamara János altábornagy, államtitkár megnyitójában köszöntötte az elnökségben helyet foglaló Lázár Györgyöt, a Minisztertanács elnökét, dr. Korom Mihályt, az MSZMP Központi Bizottságának titkárát, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjait, Borbándi Jánost, a Minisztertanács elnökhelyettesét, Rácz Sándort, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztálya vezetőjét, Benkei András országgyűlési képviselőt, dr. Horváth Istvánt, a Magyar Népköztársaság belügyminiszterét, az MSZMP KB tagjait, továbbá N. A. Koszov vezérőrnagyot, Kovács Györgyöt, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkárát, valamint a meghívottakat, és a berendelt parancsnokokat. Emlékeztetett legfelsőbb államhatalmi szervünk alakuló ülésére, amely a Belügyminisztérium vezetését is érintő személyi kérdésben határozatot hozott, majd felkérte a Minisztertanács elnökét az ezzel kapcsolatos tájékoztató megtartására.

A Minisztertanács elnöke a Belügyminisztérium élén történt személyi változás kapcsán a Központi Bizottság és a kormány nevében köszönetet mondott Benkei Andrásnak sok évtizedes pártmunkájáért. Méltatta a Belügyminisztérium élén 17 éven át végzett fontos, nehéz, nagy politikai elvűséget követelő, hozzáértést igénylő tevékenységét. Utalt arra, hogy Benkei András nyugalmába vonulása után mint a Központi Bizottság tagja és mint országgyűlési képviselő a továbbiakban is aktív tagja marad közéletünknek, tudását, tapasztalatait politikai téren fogja kamatoztatni.

A továbbiakban szólt az új belügyminiszter, dr. Horváth István eddigi kiemelkedő közéleti tevékenységéről, hangsúlyozva, hogy a Központi Bizottság is méltányolta ezt, amikor a tapasztalt pártmunkást és kipróbált vezetőt e fontos tisztségre ajánlotta.

A tárca tevékenységét érintve utalt arra az elismerésre, amellyel a XII. kongresszus a minisztérium és szerveinek munkáját nyugtázta.

Befejezésül tolmácsolta pártunk Központi Bizottságának és a kormánynak a Belügyminisztérium egész személyi állományának szóló jókívánatait.

Dr. Korom Mihály elvtárs a nyugállományba vonuló miniszter munkásságát méltatva kiemelte, hogy Benkei elvtárs személyiségében és tevékenységében szoros ötvöződött a munkásosztály ügyiránti elkötelezettség, a munkásosztály iránti szeretet és tisztelet, s közös ügyünkért, a szocializmusért való munkálkodás szándéka.

A továbbiakban annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy Horváth István elvtárs, akit sokrétű politikai, szakmai munkájának eredményei alapján a párt s népünk bizalma állít most új posztjára minden bizonnyal sikeresen tevékenykedjen majd.

Végezetül arra hívta fel a jelenlevők figyelmét, hogy az országunkban fennálló alkotmányos rendet, szilárd szocialista törvényességet és jogbiztonságot tovább kell erősíteni. Hangsúlyozta, hogy ennek biztosításában a Belügyminisztériumra és szerveire eddig is kiemelkedően jelentős szerep hárult, s a további kapcsolatos munkához sok sikert kívánt a jelenlevőknek az egész személyi állománynak s a Belügyminisztérium új vezetőjének.

Benkei András elvtárs felszólalásában mindenekelőtt azt emelte ki, hogy beosztása ilyen viszonylag hosszú időn át tart ellátásához a párt és a dolgozó nép bizalma adott erőt. Meggyőződéssel szögezte le, hogy a Belügyminisztérium eredménye munkájához e két tényező nélkülözhetetlen. Utalt arra is, hogy a minisztérium akkor tud mind hatékonyabban megfelelni a vele szemben támasztott elvárásoknak, ha munkájához megkapja a párttól és a kormánytól a szükséges erkölcsi és anyagi támogatást is.

Gratulált Dr. Horváth Istvánnak belügyminiszterré történt megválasztása alkalmából, s kifejezte meggyőződését, hogy a Belügyminisztérium parancsnoki kara és személyi állománya bizalmával és segítő készségével támogatja munkáját.

Végezetül megköszönte a Belügyminisztérium kommunistáinak, párton kívüli dolgozóinak, egész személyi állományának helytállását, az ő miniszteri munkájához nyújtott segítséget és támogatást és valamennyiüknek jó munkát, erőt és egészséget kívánt.

Dr. Horváth István belügyminiszter megköszönte a párt Központi Bizottságának, az állam vezető szerveinek azt a bizalmat, amellyel őt erre a munkára dele-

Az értekezlet elnöksége. — Dr. Kamara János altábornagy megnyitója

Ázár György,
Minisztertanács
elnöke

Dr. Korom Mihály,
az MSZMP KB titkára

Benkei András
elkészítette
az állománytől

Dr. Horváth István
belügyminiszter

Kovács György,
az MSZMP
BM Bizottságának
első titkára

szálat. Hangsúlyozta: ha megkapja a támogatást a jelenlevő kollektívától és rajuk keresztül a Belügyminisztérium közösségének minden tagjától, s ez kiegészül a belügyi munkában eddig is élvezett vagy társadalmi segítséggel, akkor testi-elméletünk a továbbiakban is teljesíteni tudja a párttól, a dolgozókból néptől kapott feladatát.

— Pártunknak több mint két évtizedes örökös, marxista—leninista elveken nyugvó politikája biztosíték arra — mondotta —, hogy a fejlett szocializmust építő harcunkban az osztályharcnak a legfőbb területe a gazdasági építőmunka, az ideológiai harc és a kulturális élet marad. Ha a régiókban eredményesen folyik a munka, akkor politikai feladataink között nem kerül előtérbe az adminisztratív tevékenység.

Örvendésnek minősítette, hogy olyan időszakban kezdheti meg munkáját ebben a testületben, szervezetben, amikor pártunk legfőbb fóruma, a kongresszus nagyon magas értékelést adott a Belügyminisztériumnak és szerveinek a szocializmus érdekében, annak pozícióinak megszilárdításáért végzett tevékenységéről.

Befejezésül leszögezte: munkánkat a VII. kongresszus határozatához igazodva, az elért eredményekre alapozva folytatjuk. A nép érdekeinek képviselésében és népünk szeretetét és támogatását élvezve dolgozunk. Kérte a parancsnoki állományt, a belügyi pártszerveket, hogy tapasztalataikkal, legjobb tudásukkal és bölcsességükkel legyenek segítségére abban, hogy munkáját a párt politikájának szellemében végezhesse.

A Belügyminisztérium és szervei parancsnokainak, kommunistáinak, valamint eljes személyi állománya nevében Kovács

György elvtárs köszönt el a nyugállományba vonuló Benkei Andrástól.

Rövid áttekintést adott a minisztérium és szervei elmúlt 17 év alatt végzett tevékenységéről, kiemelve, hogy a belügyi szervek munkájának iránya, politikai tartalma és alkalmazott módszerei összhangban álltak és állnak pártunk politikájával, a nemzetközi helyzet alakulásával, a társadalmi, gazdasági élet követelményeivel.

Vázlatosan értékelte a parancsnokok vezető, irányító munkáját, s azt a körülményt, hogy a párt- és a tömegszervekkel közösen végzett parancsnoki nevelő-, káder- és kiképzési munka eredményeképpen az állomány politikai meggyőződése, morális helyzete, a párt politikája iránti elkötelezettsége tovább szilárdult, cselekvőkészsége fokozódott.

Szólott arról, hogy jelentős eredmények születtek a szocialista törvényesség megszilárdítása, az önkéntes segítők munkájának kiszélesítése s a Belügyminisztérium egységének megteremtése és továbbfejlesztése terén is.

A Szovjetunió és a szocialista országok testvérszervezeteivel kibontakozott széles körű és gyümölcsöző együttműködés hatékonyan segítette feladataink sikeres megoldását.

Emlékeztetett arra, hogy a Központi Bizottság és szervei több ízben kifejezésre juttatták: a Belügyminisztérium, az állam- és közbiztonság védelmét, fenntartását, az államhatár őrzését, a tűzvédelmet növekvő színvonalon és hatékonysággal, eredményesen oldotta meg. Mindezekben az eredményekben, elismerésekben — mondotta — mint a fegyveres testület irányítójának, Benkei András elvtársnak meghatározó és kiemelkedő szerepe volt.

A továbbiakban gratulált Dr. Horváth István belügyminiszternek, és új beosztásában eredményekben gazdag és sikeres tevékenységet kívánt neki.

— Ígérem — mondta —, hogy eskünk szellemében minden segítséget megadunk a kongresszusi célkitűzések, a párt és a kormány határozatait, a parancsok, utasítások fegyelmezett, eredményes végrehajtása érdekében. Kérjük, igényelje a parancsnokok, a párt- és a tömegszervek véleményét, segítségét a feladatok kialakításában, megvalósításában. Kísérje figyelemmel a személyi állomány élet- és munkakörülményeit, gondjait, problémáit és segítse elő megoldásukat.

Az országos parancsnoki értekezlet dr. Kamara János altábornagy, államtitkár zárszavával ért véget.

Az értekezlet résztvevői

Lippert Ferenc tű. őrgy., mosonmagyaróvári városi-járási tűzoltó-parancsnok 1948-ban, szülővárosában öltötte magára az egyenruhát. Újoncképző Budapestén, majd ugyanitt 1950-ben tiszthelyettesi iskola. Így következtek életének állomásai, s szerzett egyre gazdagabb ismereteket a hivatásról, melyet céljával választott. Kisebbségi szolgálati kitérők után nemsokára véglegesen is megtelepedhetett otthon, Mosonban. Volt őrsparancsnok a vadásztölténygyárban, később alosztályparancsnoki beosztást töltött be. Közben öthónapos pártiskolára is elküldték. Mikor 1978-ban kinevezték városi és járási parancsnoknak, már nemigen akadott senki, aki nálánál jobban eligazodott volna a tűzvédelmi tennivalók között.

Lippert Ferenc 26. éve városi tanács-tag, s az ideai választásokon is egyhangúlag rá szavaztak.

— 1953 óta lakom a Duna utcában — emlékezett Lippert Ferenc — s már a következő tanácsülésem jelöltek, majd meg is választottak. Azóta folyamatosan részt veszek a tanácsi munkában. Korábban a művelődési állandó bizottság tagjaként, a legutóbbi választás óta pedig az igazgatási állandó bizottság tagjaként foglalkoztam. Ez utóbbi funkció igen nagy lehetőséget teremt arra, hogy mind szakmai, mind társadalmi feladataimat eredményesen végezhessem. Kettős munkakapcsolatom van az igazgatási osztály-vezetővel, dr. Szalai Györggyel, hiszen egyrészt szakmai felelősem ő, másrészt pedig mint tanács-tag és bizottsági tag egyenrangú munkatársam is.

A mindennapos közvetlen kapcsolat, úgy érzem, meghatározója szakmai munkámnak. Elértük, hogy tűzoltóinknak nincsen olyan gondjuk, problémájuk, amelyen ha lehetséges, ne segítsünk közösen. Természetes az is, hogy ha mi nyújthatunk valamit lakóhelyünkért, azt kérdés nélkül tesszük. Legutóbb tavaly, amikor városunk 625 éves fennállását ünnepelte, felajánlottuk, hogy 625 perc társadalmi munkát végzünk környezetünk szépítéséért. Az iskola fürdőjének építéséért, melyet ugyancsak társadalmi munkában végeztünk, egyedül mi kaptunk 1000 Ft jutalmat.

A társadalmi munka szervezése, irányítása igen hálás, látványos feladat. Tanácstagi munkájának azonban ez csak a kevesebb energiát, időt és fáradságot igénylő oldala.

— Hogy mit könnyebb, mit nehezebb elvégezni? — tette fel magának is a kérdést beszélgetőpartnerünk — nem könnyű meghatározni. De nem is ezt mérlegelve fog hozzá az ember, a tennivalókhoz főleg ha sokéves tapasztalat áll mögötte. Hosszú lenne felsorolni, mi mindezzel keresnek meg itthon a lakótársak. Apró ügyes-bajos problémáktól, az egész utca gondját jelentő dologig mindennel foglalkoztam már az évek során.

Fát kivágni, vagy éppen megőrizni, eldönteni, hogy hol húzódjon a vízvezeték, máshol betonjárdát építtetni, és még sorolhatnám. Még mindig nem beszélünk azonban a hivatalosan ránk, tanács-tagokra háruló feladatokról. Konkrétan az igazgatási és jogi osztály munkájába

kapcsolódunk be. A szabálysértési ügyek, különböző vizsgálati anyagok megtárgyalása, az ifjúságvédelmi kérdések, mind-mind bonyolult, összetett munkát jelentenek. Részt veszünk a népi ellenőrzési bizottság tevékenységében, s beleszólásunk van a lakáselosztásba is.

Mindezt pedig úgy kell elvégezni, hogy akár az 500 rám szavazó között, akár a városból bárki más is megkérdezné mit tettem, hogyan tettem, nyugodt lelkiismerettel válaszolhassak. Elvem, ami az első pillanatoktól irányít tanácsi és szakmai munkámban egyaránt: tájékozódni és tájékoztatni! Tájékozódni, mit kell elvégezni, s tájékoztatni, mit hogyan tettem, ha szükség volt rám. Hogy ez mennyire sikerült? Három év múlva elérem a nyugdíjkorhatárt. Sok idő van addig. A város vezetői mégis már előre felkérték, hogy nyugdíjasként is legyek segítségükre a tanácsi munkában. Ez számomra minden eddig kapott jutalomnál, kitüntetésnél nagyobb elismerést jelent.

Megfelelni a követelményeknek

Ügyeletes volt éppen Rontó Károly tű. őrt. a XVII. kerületi tűzoltó-parancsnokságon, amikor felkerestük. Csendes délután lévén, még telefoncsengés sem zavart bennünket.

— Nem mindig ilyen nyugalmas az élet nálunk — kezdte magyarázatképpen —, manapság nincsenek tétlenségre kárhoztatva a tűzoltók. 18 éve teljesítek szolgálatot, mindvégig ebben a kerületben, eléggé jól ismerem a körülményeket. Vonulásként kezdtem, majd gépjárművezetői jogosítványt szereztem. Akkor átminősítettek, s azóta a CSD—344-est és a TŰ—2-est vezetem. Mint gépkocsivezető úgy mondhatnám, hogy sok kilométer van mögöttem, de mint tűzoltónak ez többet jelent: a régebben még csupa nád- és szalmatető épületből álló városrészt, a küzdelmet, ha egy-egy sor ház kigyulladt — az emberek és értékek mentését. A legemlékezetesebbet pedig a puztaszentistváni vasúti szerencsétlenség jelenti, ahol katonákkal és rendőrökkel egész éjszaka besebeltéket mentettünk, halottakat számítottunk. Aki ott velünk volt, az érti meg csak igazán, mit jelent tűzoltónak lenni.

Tűzoltó, ugyanakkor felelősségteljes társadalmi munkát végző ember. S hogy ez a két dolog mennyire összefügg, az ő példája is világosan mutatja.

— Bár lakhelyem másik kerülethez tartozik, mégis alig 10 percre esik a parancsnokságtól. Ötéves voltam, amikor a hajdani „városszéli telepre” költöztünk szülőimmal. Az ott töltött hosszú évtizedek

alatt alkalmam nyílt megismerni a környék gondjait az ott élők jogos igényeit, s nagyjából a szükségessé tennivalókat is. 1975-től adódott rá lehetőségem, hogy hivatalosan is megpróbáljak segíteni ezeken. Tanács-tagok választottak. A feladatoknak megfelelni, ez volt mindig a célom. Hogy miért sikerült! Idén újra rám szavaztak a körzet választói, s ez azt jelenti, bíznak bennem. A tennivalók sem változtak. Ma is a közellátás, és a telep rendezése a fő feladat. Természetesen vannak eredményeink is. A VI. ötéves tervben korszerű ABC-áruházat kapunk, és buszvárocsarnok épül nálunk. Ígéret született arra is, hogy a közvilágítás helyzetén javítanak. Ami pedig már eredmény: a telep fűtéscsatornáinak számító Hárslevelű utcát a tanács 5 millió forintos költséggel szilárd burkolattal látja el. Mindezekben jó érezni a saját munkámat; a sok utánjárás ilyenkor gyümölcsöző igazán.

Molnár András tű. szds., a kerületi parancsnokság szolgálati és kiképzési főelőadója, a helyi pártalapszervezet titkára nemcsak szakmai előjárója Rontó Károlynak. Annak idején együtt választották a tűzoltói hivatást, együtt tanultak a makói tanosztályon, meg szomszédok is a „városszéli telepen.”

— Öt évvel ezelőtt, amikor megtudtuk, hogy Károlyt tanács-tagnak jelölték, megörültünk, s büszkékké voltunk rá. Szívesen hozzájárultunk, hogy elvállalja a funkciót. Azóta is megelégedéssel tölt el bennünket, ahogyan ellátja a megbízatását. Sokat tett

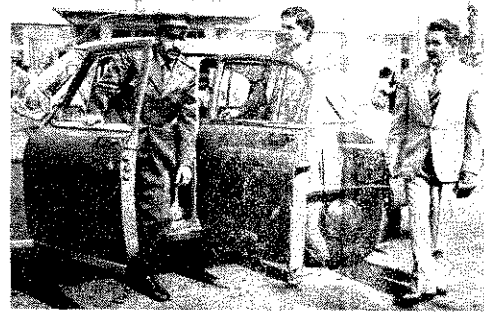
az elmúlt évek alatt a telepen élők környezetének jobbításáért, sokat köszönhetnek és köszönnék is neki az ottaniak. De nemcsak a lakók ismerik el munkáját. A X. kerületi pártbizottság tavaly felmérte a tanács-tagok munkát végző párttagok tevékenységét. Eredményként elismerő levelet kaptunk a Hazafias Népfronttól és a kerületi tanácstól, melyben köszönetet mondanak szorgalmáért és lelkiismeretességéért. Ha már munkáját értékeljük, szólni kell arról is, hogy az idén választói más formában is kifejezték bizalmukat. Lakóhelyén két választói körzetet összevontak. A jelölőgyűlésen pedig egyhangúlag őt kérték fel az immár kétszeresére nőtt körzet összefogására.

A sok megelégedett között csupán egy helyen hallottam elégedetlenkedő hangokat: a XVII. kerületi tanácsnál kérdezgetik tőlem, hogy Rontó Károly miért nem nálunk lett tanács-tag.

Választott az ország

Újabb választási ciklushoz értünk. A magyar állampolgárok június 8-án reggel 6 órától járultak az urnák elé, hogy leadják szavazataikat. Idén 352 országgyűlési képviselőt és 60 000 tanácstagot választottunk. A választók és választottak között egyaránt megtaláltuk az állami, önkéntes és vállalati tüzoltókat.

Tátrai Mihály és Kútvolgyi Mihály összeállítása erről az eseményről számol be.

Az önkéntes tüzoltók futárszolgálatot is elláttak. Képünkön Erdei Gábor Üllő tanácselnöke, Pesti Imre, a monori járás választási elnökség tagja és Vangel János önk. tű. hdgy. ellenőrzik a bizottságokat.

Ifj. Balázs József, a rádiós műhely dolgozója első választóként lépett az urna elé.

Monoron kedves pillanat szentanúi voltunk; Fekete János önk. tű. őrmester, az Ifjú Gárda rajparanasnoka édesapjával Fekete Sándor önk. tű. szds.-sal jött szavazni, mert ügyeleti szolgálatot láttak el. Első szavazása alkalmából Fülöp József tű. szds., monori járási parancsnok szerény ajándékot nyújtott át.

Erre az alkalomra szüleiével együtt érkezett a XIV. kerületi Pákozdi téri iskolába

Üllőn reggel 6 órakor találkoztak az önkéntes tüzoltók, hogy elsők legyenek az urnáknál

ld. Győri József önk. tű. szds. (aki alapító tagja az üllői egyesületnek) a választási elnökség tagja volt

Varga Bálint tű. szds., a fővárosi tüzoltó-parancsnokság beosztottja a XII. kerületben szavazatszedőként tevékenykedett a választások idején.

Az Ifjú Gárda tűzoltó szakalegységek II. országos versenyének Nagykőrös adott otthont, az eseményhez méltóan, zászló-díszbe öltözve. A 19 megye és a főváros legjobbait az ünnepélyes megnyitón *Kocsis Jánosné*, a városi tanács elnöke köszöntötte.

Mint minden verseny, a mostani is bővelkedett buktatókban meg nem várt sikerekben.

A házigazda nagykőrösieknél pl. jól sikerült a 800-as szerelése. Gyorsak voltak, csak éppen a benzincsapot felejtették el kinyitni a nagy izgalomban, ami 15 mp késedelmet okozott.

A Csongrád megyeieknek minden „bejött”, műszaki hiba miatt azonban újra kellett szerelniük.

Puskás Tibor, a szabolcsi raj parancsnoka 7 mp alatt oltotta el a tálcátüzet. Tavaly 12 mp-cel ő volt a legjobb Csillebércen. Most ezzel az idővel is „csak” a második helyen végzett, mert az ácsi cukorgyár KISZ-titkára, a győztes Komárom megyei raj parancsnoka, két tizeddel „rávert”.

Összetettben nyolcadik helyre kerültek ugyan a Szabolcs megyei ibrányiak, mégis szólni kell róluk. Mindannyian gimnazisták, közülük hatan most érettségiznek. Nyíregyházára kellett bejárniuk edzésre; *Márton Lajos* tű. fhggy. irányításával készültek. Szinte minden mozdulatot begyakoroltak, minden lépést kiszámítottak: a leghosszabb *Géczi Béla* pl. csak négyet léphetett a gerendán. A legkisebb *Svanter Péternek*, az ibrányi tsz sportkör országos ifjúsági második helyezett birkózójának 4 mp

alatt kellett átjutnia a kúszófolyosón, a legjobb „rugós” *Kőrösi Attilára* a palánk leküzdése hárult. Ha a 800-asnál nem szórt sugárral próbálkoznak, nyilván másként alakulnak az eredmények. Nem mellékesen: a rajból *Kovács Géza* tűzoltóosztáznak készül, *Géczi Béla* pedig az Ybl Miklós Műszaki Főiskolára kérte felvételét.

Találkoztunk régi úttörő-tűzoltókkal is (a zánkai győztes somberekiekkel), akik azóta gárdisták lettek, de nem hagyták abba a versenyzést. Csaknem mindannyian a sombereki Béke Óra Mgtsz dolgozói. A községi parancsnok, *Rittlinger János* önk. tű. hdgy. most is elkísérte őket.

Heves megyét a Volán 4. sz. egri vállalatának gárdistái képviselték. Ipari tanuló korukban — közel tíz éve — lettek vállalati tűzoltók. Valamennyien autószerelők és lakatosok. A raj parancsnoka, *Esztéri Antal* csoportvezető a közelmúltban igazi tálcátüzet is oltott. Az irodából meglátta, amint az egyik tanuló rágyújtott az alkatrészmosó edény mellett. A benzingőz pillanatok alatt belobbant. Azonnal a poroltóhoz futott, és „rekordidő” alatt sikerült megfékeznie a lángokat.

Pásztor István, az MSZMP városi bizottságának első titkára így fogalmazott: — Az országos verseny eseménye volt a városnak: mindenki szívügyének érezte. A régi mozgalmi jelszó, az „együtt egymásért” új tartalmat kapott. A nagykőrösiek követendő hagyományt alapítottak: a KISZ-alapszervezetek vendégül látták a versenyző rajokat; bemutatták

munkahelyeiket, klubjaikat; meséltek életükről, este pedig együtt ropták a táncot.

A kétnapos vetélkedő eredményhirdetését ünnepélyes keretek között rendezték meg a főtéren, amelyen részt vett *Kutika Károly* vörgy., a KISZ KB honvédelmi tanácsának tagja, *Evin Sándor* vörgy., se regtestparancsnok, *Cseke Ferenc* tű. ezds., a BM TOP parancsnokhelyettese, *Móricz István*, az IG országos parancsnoka, *Tóthné Fiel Mariann*, a KISZ Pest megyei bizottságának titkára, illetve Nagykőrös párt-, állami és társadalmi szerveinek és testületeinek, intézményeinek vezetői, köztük *Pásztor István*, az MSZMP városi bizottságának első titkára és *Tóthné Bujdosó Agnes*, a KISZ városi titkára.

Móricz István, az Ifjú Gárda országos parancsnoka dicsérő hangon méltatta a 160 versenyző felkészültségét, és az országos verseny jelentőségét. A nyertesek jutalmát *Móricz István* és *Cseke Ferenc* tű. ezds. adta át. Az összetett versenyben első lett Komárom, második Csongrád, harmadik Borsod megye raja. A KISZ Pest megyei bizottságának különdíját az elméleti verseny legjobbjai — a Baranya megyei somberekiek — *Tóthné Fiel Marianntól* veték át. A tálcátüztetésben kiemelkedő szereplésükért a Szabolcs-Szatmár megyeieknek Nagykőrös város különdíját *Kaló József*, a városi tanács elnökhelyettese; a városi KISZ-bizottság különdíját a kismotorfecskendő-szerelésben elért jó eredményükért *Tóthné Bujdosó Agnes* a Szolnok megyeieknek adta át.

Írta és fényképezte:
Kútvolgyi Mihály

kemény a tisztelges, együtt dobban a szív

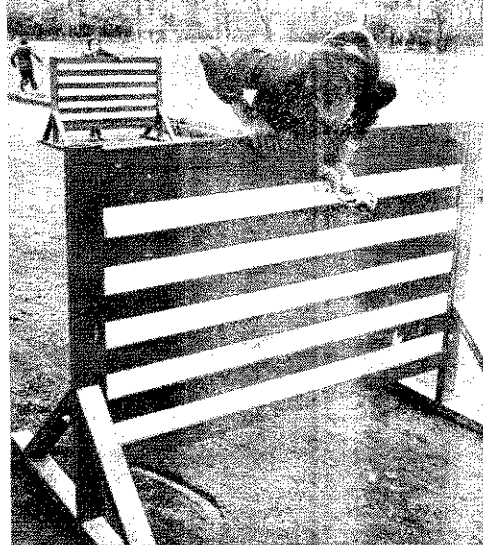

Kocsis Jánosné megnyitó beszédét tartja

A Fejér megyeiek eredményét értékeli a versenybizottság

A palánkon

A nagykőrösiek szerelés előtt előkészítik a felszerelést

Kutika Károly vörgy, a somberekiekkel

A budapestiek a szívóoldal-szerelésnél

A jó tömlőgurítás is másodperceket hoz

Az ibrányiak célra tartanak

A tálcátüzöltés

Váltani is tudni kell

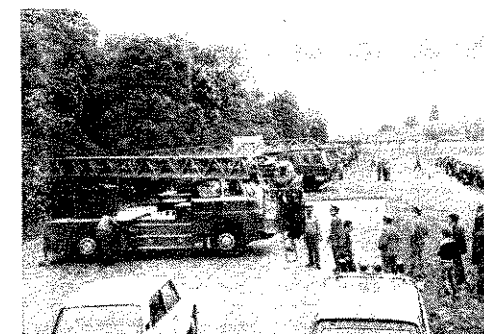

A jászberényiek a gránátdobásnál

A győztes Komárom megyeiek, az ácsi cukorgyár dolgozói

A versenyt jól sikerült szerb bemutató követte

Segíteni — barátságból

Magyarországon az államhatár biztonságos őrzésén és a határforgalom lebonyolításán kívül a BM Határőrség feladatai közé tartozik a határterület rendjének, közbiztonságának fenntartása, elősegítése is.

Rendelet, előírások szabályozzák ezt a munkát, meg még valami: határőreink sokat vállalnak, sokat tesznek nap mint nap második lakóhelyükért, annak környezetéért.

Ennek a tevékenységnek része az állami tűzoltók és a határőrök között országsszerte kialakult, egymás segítésére létrejött kapcsolat.

Egyik legjobb példa erre a soproni határőrök és állami tűzoltók közös munkája. Frankó István hőr. őrgy. kerület törzsfőnök és Lajtai József tű. őrgy., városi-járásai tűzoltóparancsnok társaságában beszélgetünk erről.

— Való igaz — mondta Lajtai őrgy. — hogy az elmúlt időkben is igen eredményes volt az együttműködés, a határőrök sokat segítettek eddig is.

A legutóbbiak közül csak azokat említem, amelyek komolyabb munkát jelentettek mind nekünk, mind pedig a kiérkező határőröknek. 1976-ban a hansági tőzeg-tűznél 50 határőr 18 napon keresztül dolgozott velünk. 1979 márciusában Brennergébányán, áprilisban Ágfalva környékén.

valamint a Tanulmányi Erdőgazdaságban pusztított tűznél kaptunk tőlük segítséget. Májusban Nagycenk környékén gyulladt ki az erdő, s ide 40 határőr érkezett a hívásunkra. Ilyen és ehhez hasonló esetek sokasága tette indokoltá, hogy az amúgy is jól működő kapcsolatnak keretet, formát adjunk.

A hivatalos együttműködési tervet 1977-ben írták alá a megyei tűzoltó-parancsnokság és a határőrség vezetői. A közvetlen kapcsolatot azonban továbbra is a városi és járásai parancsnokságunk tartja.

Frankó István hőr. őrgy. az együttműködési tervben foglaltakról tájékoztatott bennünket:

— A megállapodás — magyarázta — külön foglalkozik a megelőző és a mentő tűzvédelem területén adódó tennivalókkal. Meghatározza a beavatkozás formáit: tűzvész, elemi csapás, vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor. Végül előírja, hogy milyen tűzvédelmi ismereteket kell elsajátítani katonáinkkal a kiképzésben, s később a továbbképzések idején.

A megelőzési feladatok teljesítésében éppen az együttműködés keretében kapunk nagy segítséget a tűzoltóktól. Igen szoros a munkakapcsolat ezen a területen.

Tűzoltáshoz, mentéshez a tűzoltók telefonon kérhetnek segítséget, mindig az adott

területen működő határőralakulat parancsnokától. Ilyen esetben a helyi parancsnok, a harcászultság fenntartása mellett, a rendelkezésre álló erőkkel és eszközökkel köteles a tűzoltók és a polgári lakosság segítségére sietni.

Törzsszázadunknál ezen kívül a tűzvédelmi feladatok végrehajtására 10 fős tűzoltó szakkiképzéssel rendelkező kijelölt raj áll készen állandóan. Szükség esetén azonban nagyobb erőt is rendelkezésre tudunk bocsátani. Indokolt esetben pedig műszaki-vegyvédelmi alakulatot is küldünk. Külön szeretnék szólni a kiképzési és továbbképzési munkáról. Ezt nálunk Bakos Károly alez., a tűzvédelmi feladatokkal megbízott tiszt tartja, kézben. Természetesen ehhez is segítséget kapunk a tűzoltóktól. Oktatási eszközöket vagy előadót biztosítanak kérésünkre.

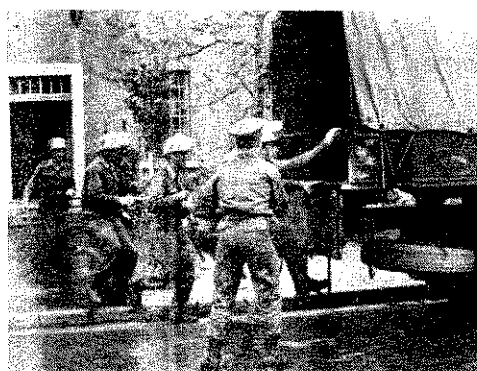
A hivatalos kapcsolaton kívül — mint megtudtuk — más is összeköti őket. A tűzvédelemmel kapcsolatos bemutatókra, versenyekre elsőként hívják meg egymást. A fegyveres testületek sportrendezvényein mindig ott vannak, s nemegyszer egymástól hódítják el a trófeákat. A tűzoltók kulturális rendezvényein bármikor szívesen játszik a határőr-zenekar.

Tűzoltók és határőrök. Feladataik, bár más jellegűek, mégis van több közös jellemzőjük is: a cél, amiért dolgoznak, az akarás, ahogyan ezt teszik, s az összefogás, amitől mindez könnyebb, eredményesebbé lesz.

Tátrai Mihály

Lajtai József tű. őrgy. és Frankó István hőr. őrgy. megbeszélésen

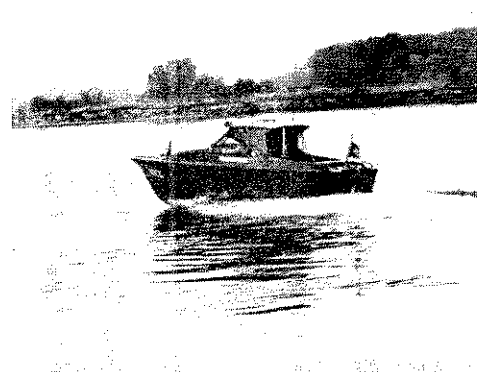
Riadó! A tűzvédelmi raj a tűzoltók segítségére indul

Mátics J. tiz., Horváth E. hőr. és Kreiter K. hőr. a „tűzoltó rajból”

A járőrök mindig felfigyelnek, ha tűz üt ki, s azt jelzik a tűzoltóknak

A határőrhajók a nádasok tűzbiztonsága felett is őrködnek

Eberen figyelnek mindenre (Fotó: Kútvölgyi, Sebestyén)

A közelmúltban ünnepelte megalakulásának 35. évfordulóját a BM Határőrség. Ezúton is köszöntjük őket, s az alkalommal élve csekély ízelítőt adunk olvasóinknak a határőrök életéből, szolgálatellátásukról, mindennapi munkájukról.

Balassagyarmat – Slovenski Gyarmat

A közös határátkelőhely igen előkelő fogadócsarnoka és bútorzata inkább egy korszerű légkikötőhöz hasonlít.

A balassagyarmati forgalomellenőrző pont, rövidítve, s közismertebben: FEP éjjel-nappal fogadja a hozzánk érkező vagy átutazó vendégeket.

Ez a határállomásunk nemcsak szép és modern, hanem szolgáltatásai is minden utazó igényét kielégítők. Például a vízum-köteles okmánnyal érkezők fél órán belül hazánk területére érvényes vízumot kaphatnak.

Tavaly 68 országból mintegy félmillióan lépték át itt államhatárunkat. Nem nyugati határszakasról lévén szó, azt hihetnénk, ézen az átkelőhelyen nincs „esemény”. Annyi valóban nem történik, mint például Hegyeshalmon, de azért a már több éve itt szolgálatot teljesítők tudnak egy-két olyan esetről, ami nem átlag utazóra jellemző.

Köztudott, hogy a FEP-eken a hivatásos és a sorozott állomány együtt látja el a szolgálatot. Olyan beosztás ez, amelyben egészen sajátos az egyén beilleszkedése és a kollektívák kialakulása.

A FEP-en dolgozók életéről, egymáshoz s a feladatokhoz alkalmazkodásunkról kérdeztük a parancsnokot, *Pataki István* hőr. őrnagyot, akinek az itt eltöltött húsz év bőven szolgált tapasztalattal.

Tőle tudjuk, hogy az állomány egyéni és alegység szinten rendszeresen részt vesz a szocialista versenymozgalomban. A verseny követelményrendszere központi; igen kemény tanulást és helytállást kíván.

Mégis sikerült elnyerni a fiúknak 1976-ban és 1977-ben „Az Egység Éljenjárom FEP”-je az 1978 és 1979-es évben pedig „A Határőrség Kiváló FEP”-je címet.

Nem kis büszkeséggel számolt be a parancsnok arról is, hogy munkájuk elismeréseként a hivatásos és a sorozott állomány 60%-a a határőrség kiváló katonája, 40%-a pedig az egység éljenjárom katonája címet viseli. Pártalapszervezetüknek sorkatonai tagjai is vannak. Többen tisztségviselői a KISZ-szervezet vezetőségének. Az állomány politikai, erkölcsi nevelésében sok segítséget kapnak a FEP pártalapszervezetétől, a kerület szakmai vezetésétől és pártbizottságától.

A parancsnok egyebek között a munkahelyi légkör kialakításáért is felelős. Pataki elvtárs nem panaszodik. Balassagyarmaton jó a közösségi szellem. A kiképzés és a szolgálat nehéz óráit a kikapcsolódás váltja fel. Ilyenkor szépítik irodáikat, parkosítanak és a határ környékét is ők tartják rendben. Nincs gond náluk a szabadnapokkal vagy az eltávózasokkal sem.

A parancsnok keményen megköveteli a szolgálatot, de megértő az egyéni gondokban is. Módot talál rá, hogy a fiatalok közvetlen hozzátartozói — látogatás vagy levélbeni kapcsolat révén — már az első hónapokban személyes ismerőseivé váljanak. Ő maga is úgy érzi, többek mellett ez is egyik titka a jó kollektív hangulatnak.

Balassagyarmaton nem gond az utánpótlás sem, az itt katonáskodók közül gyakran akad jelentkező a hivatásos szolgálatra. Egyébként Pataki István őrnagy is „továbbszolgálónak” számít. Túlvan ugyan a nyugdíjkorhatáron, de még nem gondol a pihenésre. Ide tartozónak érzi magát, szüksége van erre a kollektívára.

Főleg olyankor erősödik fel benne igazán ez az érzés, amikor a napi postával levele érkezik egy-egy régi katonájától, s ebben az egykori harcostárs élete további alakulásáról számol be volt parancsnokának.

Főleg olyankor erősödik fel benne igazán ez az érzés, amikor a napi postával levele érkezik egy-egy régi katonájától, s ebben az egykori harcostárs élete további alakulásáról számol be volt parancsnokának.

Főleg olyankor erősödik fel benne igazán ez az érzés, amikor a napi postával levele érkezik egy-egy régi katonájától, s ebben az egykori harcostárs élete további alakulásáról számol be volt parancsnokának.

Írta: Sz. Lovász Ilona

Fényképezte: Tátrai Mihály

Pataki István hőr. őrgy.: sorkatonáink munkatársak

Modern környezetben

Útlevelel-ellenőrzés

Késő délután az átkelőállomáson

Műanyagok oxigénindexe és hőmérsékletindexe

Az oxigénindex egy alulról felfelé áramló oxigén—nitrogén elegynek — térfogatszázalékban kifejezve — az a legkisebb oxigénkoncentrációja, amelyben a vizsgált próbapálcát meggyújtás után felülről lefelé folyamatos, önálló égésre képes. Az MSZ—09 40041—77 szerint mérik.

Az oxigénindex a ma ismeretes egyetlen olyan éghetőségi paraméter, amellyel a kevésbé égő műanyagok éghetősége számszerűen jellemezhető. Minél nagyobb az oxigénindex, annál kevésbé ég a vizsgált anyag. A jelenleg ismert műanyagok közül legjobban a poliformaldehid ég, oxigénindexe 16%. A poliolefinok — polietilén, polipropilén — oxigénindexe 17%; hatékony égésgátló rendszerrel elérhető a 26—28%-os oxigénindex is. Hasonló a polisztirol, az ABS és a poli(metil-metakrilát) oxigénindexe.

A kemény PVC 40—45% oxigénben ég folyamatosan. Az erősen lágyított PVC kábelmasszák 21—25%-os oxigénindexe hagyományos égésgátlókkal 32—33%-ig, különleges égésgátló rendszerrel 38—40%-ig növelhető. A klórozott PVC 60%, a poli(tetrafluor-etilén) 96% oxigénben ég.

Az oxigénindex segítségével az anyagok éghetőség szerint rangsorolhatók és megítélhető az alkalmazott égésgátló rendszer hatékonysága.

Az oxigénindex MSZ—09 40041—77 szerinti mérések a vizsgálóberendezésen átfolyó oxigén, illetve nitrogén hőmérséklete a mindenkor szobahőmérséklet. A gázok hőmérsékletének emelkedésével az oxigénindex csökken, azaz magasabb hőmérsékleten az éghető anyagok kisebb oxigénkoncentráció esetén is folyamatosan égnek.

Azoknál az anyagoknál, amelyek oxigénindexe szobahőmérsékleten 21%-nál (azaz a levegő oxigénkoncentrációjánál) nagyobb, meghatározható egy olyan hőmérséklet, amelyen az oxigén-

index éppen 21%. Ez a hőmérséklet az ún. hőmérsékletindex.

A hőmérsékletindex a gyakorlat számára igen fontos információ. A kemény PVC szobahőmérsékleten mért oxigénindexe azt jelenti, hogy ezen a hőmérsékleten, 45% oxigént tartalmazó atmoszférában a PVC önálló égésre képes, tehát továbbterjeszti az égést. A gyakorlatban a tüzek általában levegőben — tehát 21% oxigént tartalmazó atmoszférában — keletkeznek. A tűz környezetében a tűzfészek 800—1200 °C-os hőmérsékletétől a szobahőmérsékletig mindenféle hőmérséklet mérhető. A hőmérsékletindex azt mondja meg, hogy milyen hőmérsékletre kell a kérdéses anyagnak felmelegednie, hogy önállóan égjen és így hozzájáruljon a tűz terjedéséhez.

A szobahőmérsékletű oxigénindex mérések a gázáramlást szabályozó rotaméter segítségével percenként 10,6 l/perc oxigén—nitrogén gázelegyet juttatunk a berendezésbe, s ez a szabványban meghatározott 4 cm/s sebességgel áramlik a próbatest körül a vizsgálócsőben. (A vizsgálócső átmérője 75 mm.)

Az emelt hőmérsékletű oxigénindex-mérések a gáz mennyiségét szabályozó rotaméteren szobahőmérsékletű gázelegy halad keresztül. A rotamétert elhagyva 23...400 °C-ra melegszik fel és ennek következtében erősen kitágul.

Ha úgy végezzük a mérést, hogy a rotaméteren keresztül változatlanul 10,6 l/perc gázelegyet vezetünk a berendezésbe és a szobahőmérsékletű méréssel azonos mólszámú oxigént juttatunk a mérőterbe, akkor a gázáram sebessége itt azonban erősen megnövekszik. Ha viszont a fűtött mérőcsőben tartani kívánjuk a 4 cm/s lineáris gázsebességet, akkor rotaméteren a vizsgálati hőmérsékletű függően kell beállítani a szobahőfokú gázelegy térfogati sebességét.

Ha a mérés közben a berendezésen áthaladó oxigén móljainak számát kívánjuk állandónak tartani, azaz a rotaméteren a hőmérséklettel függetlenül mindig ugyanazt a térfogati sebességet állítjuk be, akkor a mérőterben kialakuló lineáris sebességet a következő képlettel számíthatjuk ki:

$$s_{cső, T_2} = \frac{10,66 \cdot v_{r, T_1} \cdot T_2}{44,15 \cdot T_1} = 0,38 \frac{v_{r, T_1} \cdot T_2}{T_1}, \text{ cm/s}$$

ahol — v_{r, T_1} = a rotaméteren beállított gázáram térfogati sebessége, l/perc

— $s_{cső, T_2}$ = a gázáram lineáris sebessége a fűtött vizsgálócsőben T_2 hőmérsékleten, cm/s-ban

— T_2 = a fűtött csőben folyó gázáram hőmérséklete (vizsgáló hőmérséklet), K

— T_1 = a rotaméteren átfolyó gázáram hőmérséklete, (szobahőmérséklet), K

— A fűtött cső belső átmérője 75 mm, keresztmetszete 44,15 cm²

— A térfogati sebesség dimenziójának átszámítása:

$$v_{r, T_1} \text{ l/perc} = 16,66 v_{r, T_1} \text{ cm}^3/\text{s}$$

Ha a rotaméteren mindig $v_{r, T_1} = 10,6$ l/perc térfogati sebességet állítunk be (szobahőmérsékleten az 4 cm/s lineáris sebesség a vizsgálócsőben), és a szobahőmérséklet $T_1 = 20$ °C = 293K, a vizsgálócsőben folyó gázáram lineáris sebességét ezzel a képlettel számíthatjuk ki:

$$s_{cső, T_2} = 0,0137 T_2, \text{ cm/s}$$

Ha a vizsgálócsőben a 4 cm/s lineáris gázsebességet el akarjuk érni akkor a rotaméteren beállítandó térfogati sebesség kiszámítására ez a képlet szolgál:

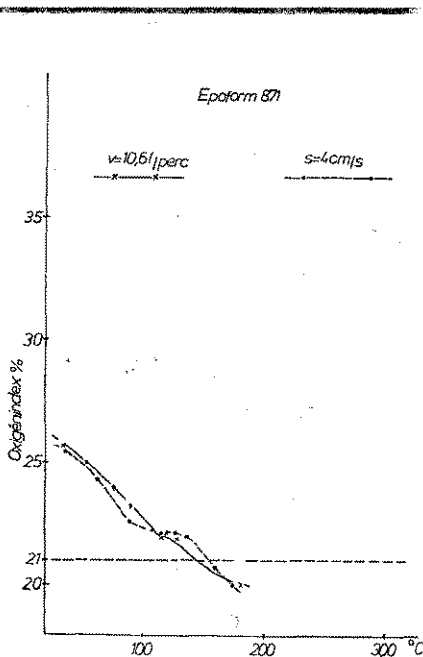
$$v_{r, T_1} = \frac{44,15 \cdot s_{cső, T_2} \cdot T_1}{16,66 \cdot T_2} = 2,65 \cdot \frac{s_{cső, T_2} \cdot T_1}{T_2}, \text{ l/perc}$$

A jelölések azonosak az előbbiekekkel.

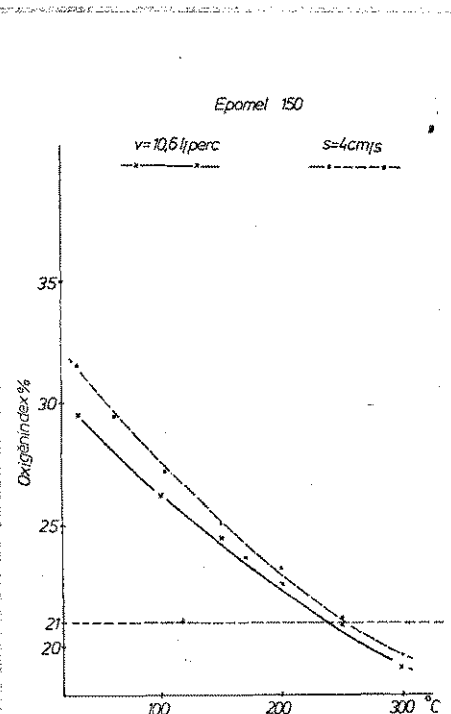
Ha a szobahőmérséklet, $T_1 = 20$ °C, és $s_{cső, T_2} = 4$ cm/s

$$v_{r, T_1} = \frac{3110}{T_2}, \text{ l/perc}$$

Mivel egyik vizsgálati elv sem látszik indokoltabbnak a másiknál, és semmiféle irodalmi adatot nem találunk arra, hogyan viszonyulnak a kétféle elven mért értékek egymáshoz, mindkét módszerrel meghatároztuk vizsgált anyagaink oxigénindexét a hőmérséklet függvényében.

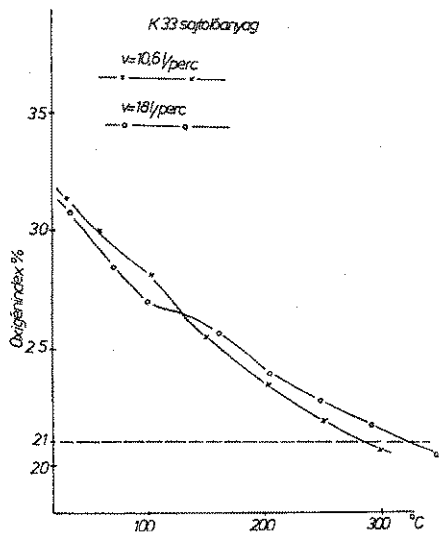

1. ábra

2. ábra

3. ábra

Vizsgálataink célja az volt, hogy szobahőmérsékleten viszonylag nagy oxigénindexű anyagoknak határozzuk meg a hőmérsékletindexét, azaz olyan magas vizsgálati hőmérsékletet érjünk el, ahol az oxigénindex értéke 21%-ra csökken.

Célunkat hőre keményedő sajtolóanyagokkal tudtuk elérni. A hőre lágyuló műanyagok közül a kemény PVC oxigénindexének hőmérsékletfüggését mértük.

A vizsgált anyagok a következők voltak:

1. Plastadur faliszt töltésű fenoplaszt, gyártja: VEB Kunstharz- und Pressmasse-fabriken, Espeinhain
2. Epomel 150 faliszt töltésű, epoxigyantával módosított melamin-gyanta; gyártja: Egyesült Vegyiművek
3. Epomel 156 azbeszt töltésű, epoxigyantával módosított melamin-gyanta; gyártja: Egyesült Vegyiművek
4. Epoform 871 epoxigyanta alapú sajtolóanyag; a Műanyagipari Kutató Intézet és a Villamosipari Kutató Intézet kísérleti terméke.
5. K-33 epoxigyantával módosított metil-fenil-szilikon gyanta alapú sajtolóanyag; a Villamosipari Kutató Intézet kísérleti terméke.
6. K-35 metil-fenil-szilikon gyanta alapú sajtolóanyag; a Villamosipari Kutató Intézet kísérleti terméke.
7. Hungvinil lemez kemény PVC; a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat terméke.

A vizsgálatokhoz 120×10×4 mm-es próbapálcákat használtunk.

Valamennyi kísérleti anyag oxigénindexének hőmérsékletfüggését vizsgáltuk úgy, hogy a szobahőfokú gázáramnak a rotaméterben mért térfogati sebessége, $v_T, T_1 = 10,6$ l/perc volt. Ilyen térfogati sebesség esetén 20 °C-on a

vizsgálócsőben 4 cm/s lineáris sebessége van a gázáramnak. Gőrbéink kezdőpontja 30 °C körül van, mert az egymás után meggyújtott próbatestek a szobahőmérsékletű gáz hűtődésére ellenére ilyen hőmérsékletet alakítottak ki a vizsgálócsőben. A vizsgálócsőben a lineáris sebesség az alábbi módon nőtt a hőmérséklet függvényében:

T_2, K	$^{\circ}C$	$s_{cső}, T_2$ cm/s
323	50	4,42
373	100	5,11
423	150	5,80
473	200	6,48
523	250	7,16
573	300	7,85

$v_T, T_1 = 10,6$ l/perc

A nagyobb gázsebesség hatásának tisztázása céljából a Plastadur és a K-33 sajtolóanyagot $v_T, T_1 = 18$ l/perc konstans szobahőmérsékleti térfogati sebességgel is vizsgáltuk. A vizsgálócsőben ezek a lineáris gázáramlási sebességek alakultak ki:

T_2, K	$^{\circ}C$	$s_{cső}, T_2$ cm/s
293	20	6,83
373	100	8,70
423	150	9,85
473	200	11,02
523	250	12,23
573	300	13,35

$v_T, T_1 = 18$ l/perc

Vizsgáltuk az oxigénindex hőmérsékletfüggését úgy is, hogy a gázáram konstans 4 cm/s-os sebességű volt a vizsgálócsőben.

Ehhez a szobahőfokú gázáram következő térfogati sebességét kellett beállítani:

T_2, K	$^{\circ}C$	v_T, T_1 l/perc
293	20	10,61
373	100	8,34
423	150	7,35
473	200	6,57
523	250	5,94
573	300	5,43

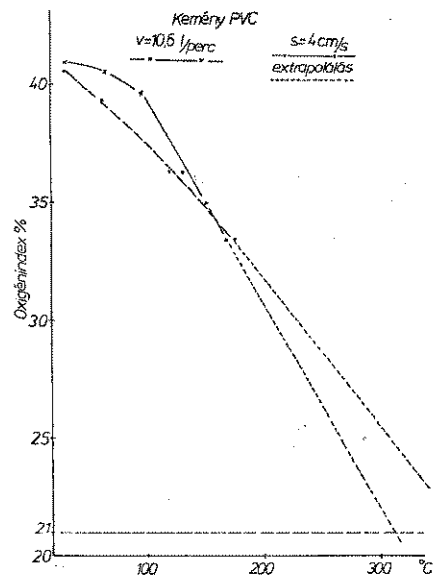
$s_{cső}, T_2 = 4$ cm/s

Ahol a vizsgálócső hőmérséklete mérés közben nem a táblázatban szereplő „kerék” értéken volt, ott a szükséges sebességerőket természetesen kiszámítottuk.

A vizsgálati eredményeket az 1-4. ábra szemlélteti. Az ábrákról látható, hogy a különféle gázsebességekkel mért oxigénindex-értékek sohasem mutatnak 2%-nál nagyobb eltérést, de a legtöbb hőmérsékletértéknél 1%-on belül vannak. Mivel mérés technikailag a legegyszerűbb a

$v_T, T_1 = 10,6$ l/perc konstans térfogati sebességgel történő mérés, javasoljuk a hőmérsékletindex ilyen gázsebességgel történő meghatározását.

Ha az ilyen módon felvett görbéket tekintjük „szabványos” görbéknek, a vizsgált anyagok oxigénindexe és hőmérsékletindexe a következő:

4. ábra

Vizsgált anyag	Oxigén-index, %	Hőmérsékletindex, %
Plastadur	36,2	290
Epomel 150	29,5	250
Epomel 156	29,7	260
Epoform 871	25,8	120
K-33	31,5	280
K-35	33,7	280
Kemény pvc	41,0	> 300*

* Extrapolált érték.

A kemény PVC hőmérsékletindexét csak becsülni tudtuk, mert a próbatest 160 °C-on már annyira meglágyult, hogy ennél magasabb hőmérsékleten nem volt mérhető.

Johnson (J. of Applied Polymer Science, 18/1974/2, p. 491-504) azt állítja, hogy az oxigénindexnek a hőmérsékletemelkedés függvényében történő változása független az anyag minőségétől. Méréseink nem támasztják alá ezt az elméletet. Gőrbéink nem lineárisak, sőt néhány anyagnál a görbében „hullám” jelentkezik, azaz bizonyos hőmérséklet-tartományban az oxigénindex változása eltér a megszokott hőmérséklet-tartományokban mért változásoktól. Ennek oka feltehetően a bomlási mechanizmusnak és a hőbomlás sebességének változásával függ össze. Gőrbéink többé-kevésbé lineáris szakaszai is eltérő dőlésszögűek, ami ellentmond Johnson elméletének.

Meg kívánjuk jegyezni, hogy bennünket is meglepett a hőre keményedő „klasszikus” fenoplaszt sajtolóanyagok magas hőmérséklet-indexe. Ez a vizsgálati eredmény újra felhívja a figyelmet az utóbbi időben méltánytalanul elhanyagolt, olcsó, jól feldolgozható műanyag-családra. Különösen villamosipari felhasználásukat volna célszerű újra szorgalmazni, mivel mindenféle adalék nélkül magas éghetőségi és hőállósági követelményeket elégítenek ki.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az emelt hőmérsékletű oxigénindex mérésének módszere, és az ezzel a módszerrel meghatározható hőmérsékletindex nagyon jelentősen bővíti az anyagok éghetőségéről kialakított ismereteinket. Az anyagok hőmérsékletindexe a gyakorlat számára jól átlátható és értékelhető mutatószám.

Pál Károlyné dr.
Műanyagipari Kutató Intézet

BÓNUSZ JÁNOS

tű. fhdgy.

Az előzőekben ismertetett mérgezési hatásokat táblázatba foglalva az alábbiakban ismertetjük.

Tűzoltás alkalmával milyen szerv milyen károsodásnak van kitéve?

Az oltóanyaggal való érintkezés	módja	A halon károsítja a				
		tüdőt	gyomorot, beleket	bőrt	sebet	
egyszer	tűzoltás	közvetlen érintkezés	++ (gőz aeroszol)	+	?	?
egyszer	tűzoltás	részben pirolizált	++ (gőz)	∅	∅	∅
egyszer	hibás berendezés v. oltókészülék	közvetlen érintkezés	++ (gáz aeroszol)	+	?	?
egyszer	hibás berendezés v. oltókészülék	részben pirolizált	+	∅	∅	∅
többször	karbantartás	közvetlen érintkezés	++ (gőz)	∅	+	∅ (cseppfolyós)
többször	karbantartás	részben pirolizált	+	∅	∅	∅

Jelmagyarázat:

- ++ = a gyakorlat számára jelentős,
- + = esetenként fontos,
- ∅ = a gyakorlat számára jelentéktelen,
- ? = ismeretlen (hogy gyakorlati vagy csak elméleti jelentősége van).

Borbély Ferenc 1961-ben (Berlin, München, Bécs) a „Handbuch der gesamten Arbeitsmedizin” című munkájában összegyűjtötte a különböző halonok emberre és állatra gyakorolt hatásait, és táblázatba foglalta őket.

	Nem specifikus hatások				Specifikus hatások		
	bőr	szem	izgalmi állapot	narkózis	központi idegrendszer	máj	vese
Etilbromid			+				
CB	+	+	+	+	++	++	++
Difluor-dibrom-metán			+				
Difluor-klór-bróm-metán			+				
Trifluor-bróm-metán							
Trifluor-dibrom-klór-etán	+	+	++	++	+		
Tetrafluor-dibrom-etán			+				
Tetra	++	++	-	-	++	++	++

A toxicitás kérdéseivel részletesen foglalkoztak Lazarer (Szovjetunió, 1965) és Oettingen (Amerika, 1955).

8.1 A halonok specifikus mérgező hatásai

8.1.1 Tetra

E halon belégzése esetén kábultság, szédülés, hányinger, a szem kötőhártyájának és a légutak nyálkahártyájának izgatása, fejfájás, valamint sajátos felfokozott izgalmi állapot lép fel. Amennyiben huzamos időn át — több óráig — tart a gáz belégzése, narkózis is felléphet.

A mérgezettet azonnal friss levegőre kell vinni, ahol hamarosan javulni fog az állapota. A legtöbb esetben 12-48 óra elteltével — olykor később — hirtelen rosszulra fordul, az előzőekben leírt tünet vagy tünete sorozat lép

fel. Esetleg véres hányadék, a bőr sárgás elszíneződése, először több, majd később csökkenő vizeletelválasztás.

A tetra először a májat és a vesét támadja meg, és ez később, sokak héték múlva, halált okoz.

Az előzőekben említett panaszok sokszor múló rosszulétre utalnak hatásuk azonban igen súlyos. Ezért a tetrával dolgozó minden személy legesélyesebb mérgezési gyanú esetén is forduljon orvoshoz.

Különösen veszélyes a gáz azokra, akik vese- vagy májbetegség, diabetes étkezésre kényszerülnek és az alkoholistákra. Ők semmilyen körülmények között ne kerüljenek érintkezésbe ezzel a gázzal.

Az esetlegesen lenyelt folyadék a torokban és a gyomorban égető érzéket kelt. A hányinger és a hányás elősegíti a gyomortartalom kiürülését. Nagyon nagy mennyiség gyomorba jutása narkotikus hatással jár. Egyéb hatások megegyeznek a belégzéskor fellépő tünetekkel.

A tetra hólyagosodást okozhat a bőrfelületen. Gőzeinek többszöri adagban történő belégzése bőrgyulladást, bronchitist, hányingert, étvágytalanságot, bőrfőgést, gyomorpanaszokat — felfúvódást, székletzavart —, fáradtságot, levertséget idéz elő. Az elmondottak alapján világos, hogy ahol tetrával oltanak, ott az orvosi segítségről is gondoskodni kell.

8.1.2 Etilbromid

Az etilbromid legjelentősebb hatása a narkózishatás; olyannyira, hogy korábban ezt használták altatásra. (Az 1,2 dibrom-etánnal történő cserélése sok ember halálát okozta, emiatt ma már nem használatos.)

A légutakat izgatja, idegrendszer-, máj- és vesebántalmakat (állatkísérletek). Foglalkozási megbetegedéssel kapcsolatos bántalmak azonban mindeddig nem okozott.

8.1.3 Difluor-klór-bróm-metán. (BCF/ELZETT is alkalmazza.) Ez idáig csak állatkísérletek eredményei ismertek. A mérgezési jelenségek hasonlóak az előzőkhöz; elsősorban a légutak és az idegrendszer tevékenységét zavarják.

8.1.4 Trifluor-bróm-metán (H 1301/CBrF₃)

Ez a halon nem mérgező. Orvosi szempontból tehát a legalkalmasabb oltógáz. Állatkísérletek alkalmával 80% trifluor-bróm-metánt és 20% oltógént használtak, s ekkor 15 mp alatt elpusztultak a kísérleti patkányok. Boncolásuk után megállapították, hogy a gáz a tüdejükét támadta meg. Emberen mindeddig semmiféle mérgezést nem okozott. Az irodalom valószínűtlennek tartja, hogy mérgezés felléphet. Ez alapján mi is kimondhatjuk, hogy az oltási töménységben nincs veszély.

Számos állatkísérlet bizonyítja, hogy a halonok égéstermékek mérgezőbbek, mint maga a halon.

Chambers és munkatársai mérésel azt mutatják, hogy meghatározott idő és feltételek esetén a tetra égésterméke mintegy 90-szer; a CB 17-szer; a difluor-diklór-metán 29-szer; a trifluor-bróm-metán pedig 59-szer mérgezőbb, mint a kontrollgáz.

Az égéskor keletkező különböző vegyületek (karbonilhalogénidek, halogén-savak, szabad halogének) alapvetően megegyeznek abban, hogy a légutakat és a szem nyálkahártyáját izgatják.

További tünetek — amelyek a különböző égéstermékek esetén változó erősséggel lépnek fel —: égő érzés a szemben, erős könnyezés, szemkápiás, kötőhártyagyulladás, égető érzés az orrban és a torokban, nyakfájás, rekedtség, köhögés, váladék, köpet. Hosszú időn át nagy töménységben a tüdőszövetek roncsolódásával kell számolnunk.

A tünetek némelykor csak jóval később jelentkeznek. Olyan esetek is tudunk, amikor az első alkalommal csak kevés tünetet észleltek, de lappangási idő elmúltával a mérgezés több tünete már rendkívül erős jelentkezett; méghozzá esetenként olyan intenzíven, hogy nem menthető meg a beteget.

A mérgezettnak mindenképp nyugalomra van szüksége. A latens fázis elmúltával akut légzési zavarok támadnak, az arc kékre színeződik, nagy fokú nyugtalanság fogja el a mérgezettet, felgyorsul a szív működése, sápad lesz a lérgése, hányadék, tüdőváladék is lehetséges. Valamivel később tipikus tüdőödéma-jelenség lép fel. Ez orvosi segítség nélkül halált okoz.

A mérgezett általában arról panaszkodik, hogy hányingere van, szédül, halálfélelem gyötri, kábult. Orvosi segítség esetén is számolni kell a tüdőgyulladással.

Az előzőekben külön kiemeltém a foszgenképződést, ami a tetra pirolízisokor keletkezik. Így azzal és részben nem foglalkozom.

Minden irodalom külön kiemeli, hogy a halonok pirolízis-termékei mennyiségüket tekintve nem vehetők össze az égő anyagával. Ezért a fő mérgezési veszélyt kivéve a tetrát maga az égéstermék, valamint a tüzesettről képződő gázok, gőzök különböző vegyületei okozzák.

Kimondható tehát, hogy a halonnal történő beavatkozás nem veszélytelen, de a fő veszély nem ebben keresendő.

	Szu	NDK	NSZK	USA	Mo	ALC 1000
						mg ⁻¹ m ³
						szabvány (15 perc)
CB (klór-bróm-metán)	—	500	—	1020	500	—
Difluor-dibrom-metán	—	500	—	860	—	—
Difluor-klór-bróm-metán	—	—	—	—	—	2200
Difluor-diklór-metán	?	?	5000	?	—	?
Diklór-etán	?	?	?	?	20	?
Diklór-etilén	50	?	805	?	50	—
Etilbromid	—	500	?	890	—	50
Metilbromid	1	50	78,8	80	10	10
Metilklorid	5	?	105	?	20	—
Tetra	20	50	64	65	20	5
Tetrafluor-dibrom-metán	—	—	—	—	—	1336
Tetraklór-etilén	10	?	688	?	50	10
Trifluor-bróm-metán	50	5000	?	6100	—	—
Triklór-etán	20	?	1090	—	—	?
Triklór-etilén	10	?	270	?	50	10

Összehasonlításul a halogén elemek MAK-értéke:

Brom	1	?	1,47	?	0,7	?
Jód	—	?	—	?	1,0	?
Klór	1	?	1,47	?	1,0	?
Fluor	—	?	1,6	?	0,2	?
Asztácium	?	?	?	?	?	?

Szabványszám: 21461—78 Levegőtisztasági követelmények. Approximative letale koncentrationen (Megközelítőleg halálos koncentráció). Patkányoknál 15 perces behatás után még elviselhető legnagyobb töménység (Chambers).

A tűzoltáshoz használatos halonok normál körülmények között — kevés kivétellel — 20 °C-on, 760 Torr nyomáson cseppfolyósak.

Ez alapján úgy gondolhatnánk, hogy a halonoknak a vízhez hasonlóan jelentős hűtő hatásuk van. Nézzük tehát, hogy a vízzel párhuzamba állítva ez a hatás hogyan változik.

	Q kcal kg ⁻¹ (forrásponton)
Klór-bróm-metán	59,7
Tetra	45,1
Difluor-dibrom-metán	29
Difluor-klór-bróm-metán	32,2
Trifluor-bróm-metán	28,9
Víz	539

Jól látható tehát a táblázatból, hogy a halonok hűtőhatása lényegesen kisebb, mint a vízé, s az a gyakorlatban elhanyagolható.

A halonok gőzei nem éghetőek, nehezebbek a levegőnél, így képesek kiszorítani a tűzhöz nélkülözhetetlen oxigént, vagyis a tüzet „megfojtani”; éppúgy mint a CO₂ vagy a N₂.

Lényeges megjegyezni, hogy halonból sokkal kevesebb mennyiség elegendő, mint az említett másik két oltóanyagból. A tudomány fejlődésével lehetőség nyílt az ún. láng-spektroszkópiai vizsgálatokra. A kísérletek és a vizsgálatok azt mutatták, hogy a halonok oltóhatása az eddigi állításokkal szemben merőben új módon érvényesül.

Nézzük, hogyan?

A halonok a tűztérbe jutva szétesnek, felbomlanak. A Szemjonov által végzett vizsgálatok azt bizonyították, hogy ez a molekulaszétesés a molekulaszéteset függvénye.

A szétesés alkalmával ún. radikálok képződnek.

(Radikálok: igen rövid ideig létező aktivált atomok, olyan molekulák vagy molekulatöredékek, amelyek páratlan számú elektronnal rendelkeznek, s emiatt rendkívül reakcióképesek. A radikálokat *-gal szokás jelölni. Pl. Br*.)

A halonból keletkező radikálok inhibíciós vagy antikatalikus hatásúak. (A katalizátor elősegíti a vegyi reakciót, az antikatalizátor gátolja, leállítja.)

Ennek köszönhető tehát, hogy az égés rövid időn belül megszűnik. A halonok széthasadásához energia szükséges. Ezt az energiát a halonok a lángzónából vonják el. Különböző halonok különböző nagyságú energiát használnak el.

(gy: (kcal mól⁻¹)

H—I	H—Br	H—Cl
70,5	76,5	102
C ₂ H ₅ —I	C ₂ H ₅ —Br	C ₂ H ₅ —Cl
51,5	65	80
CH ₃ —I	CH ₃ —Br	CH ₃ —Cl
54,5	66,5	80
I—I	Br—Br	Cl—Cl
36	46	58

Ha ezt az energiát a halon felvette, radikál keletkezik belőle. A radikálok újabb energiateljesítéskor olyan új vegyületeket hoznak létre, amelyek nem éghetőek.

A láncreakció — az égés folyamata ehhez hasonlít — csak akkor csökken, illetve szűnik meg, ha a láncreakciók és az összes keletkezett radikálok reakcióba lépnek a halonból keletkező radikálokkal. Ezáltal nem éghető végtermékek keletkeznek, és megszűnik az égés.

Sokféle anyaggal kísérletezett Scheichl, összeállította a metán elégetésekor létrejövő lehetséges variációkat.

1. reakció CH₄ + O₂ → CH₃* + HO₂*
2. reakció CH₃* + O₂ → CHCO + OH*
3. reakció OH* + CH₄ → CH₃* + H₂O
4. reakció OH* + HCHO → CHO* + H₂O
5. reakció HCHO + O₂ → HCO + HO₂*
6. reakció HCO + O₂ → CO + HO₂*
7. reakció HO₂* + CH₄ → H₂O₂ + CH₃*
8. reakció HO₂* + HCHO → H₂O₂ + HCHO*

Az itt *-gal jelölt radikálok égni képesek.

Amennyiben halonnal oltotta a tüzet, úgy találta, hogy a következő reakciók jöhetnek létre:

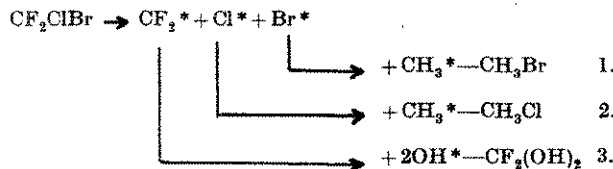
- 4.5.8 HCHO + Br* → CHO* + HBr
- 3.4 OH* + HBr → H₂O + Br*
- 1.3.7 CH₄ + Br* → HBr + CH₃*
2. CH₃* + Br* → CH₃Br

Ahogy ez a reakciókból kiderül a Br*, valamint a HBr gátolja az égést. Mindenekelőtt a 4.5. és a 8. reakciót befolyásolja a F*, Cl*, Br*.

A halonok oltását a szétesésük, illetve a radikáljuk aktivitáskülönbözőségének tudhatjuk be.

A reakciók pontos lezajlásának meghatározása — a tüzesetek rendkívül különbözősége miatt — nem lehetséges. Ez függ ugyanis az égő anyag összetételétől, hőmérsékletétől, az átmeneti reakcióktól, a bevetett halontól és még egy sereg más ismeretlen és előre meg nem határozható tényezőtől. Chaillot szerint azonban biztosan kimondhatjuk, hogy minden égéskor keletkezik CH₃* és OH*; s a tűz tovaterjedéséért, illetve a láncreakcióért ezek „felelősek”, mivel éghetőek.

Halonnal való tűzoltáskor csak a radikálok reagálnak a halonradikálokkal; reakciójuk három módon lehetséges:

- 1.3. a tűz tovaterjedése ellen hat,
2. a láncreakciót gátolja meg.

A radikálok képződéséhez alábbi reakcióhők szükségesek: kcal/mól.

CH ₂ =CH*	C ₆ H ₅ *	CH ₃ *	C ₃ H ₇ *	CH ₂ Br*	C ₂ H ₄ Cl*
+9,4	+4	0	—3	—3,5	—9
CHBr ₂ *	CBr ₃ *	C ₆ H ₅ CH ₂ *	OH*	H*	
—11	—17	—17,4	+16	+2	

E táblázat egyben az aktivitást is bemutatja.

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Olajkút tüzének oltása ingajáráttal

A szovjetunióbeli Mangis-lak városka közelében levő egyik olajkút fúrásakor 100 m mélységnél érték el a kénhidrogénnel telített réteget. 150 m-nél a technológiai előírás szerint megkezdtek a 324 mm átmérőjű beléscső beállítását, amikor lefagyott a vízvezeték. Azonnal jelezték az esetet, de a munkát szabálytalanul tovább folytatták, mire az utolsó tag behelyezésekor — súrlódás következtében — a kiáramló gáz lángra lobbant.

Az elsőnek kikerülő egység parancsnoka utasítást adott, hogy a 200 m-re levő tárolóból folyamatosan szállítsák a helyszínre a technológiai iszapot, és a 600 m távolságra levő vízmelegítő kazánokból ingajáráttal szállítsák a vizet. Ily módon megakadályozhatták a fúrótorony összemomlását. A tűz sikeres oltásához 4500 l/p vízre lett volna szükség. Mivel a helyszín közelében ez a vízmennyiség nem áll rendelkezésre, a következőképpen kezdtek hozzá a tűz megfékezéséhez:

A 10 000 ford/perccel mű-

ködített AGVT típusú turbóreaktív oltógépet két gépjárműfecskendő tartályáról táplálták. A lángot rövid idő alatt sikerült „leszakítani”, de ahogy csökkent a fordulatszám, a gáz újra lángra lobbant. Újabb kísérletre már nem volt lehetőség, mert elfogyott a víz. Ekkor magas fordulatszámon folytatták a gázsugár folyamatot áramoltatását. Rövidesen izzó fűrészi törmelék repült szét mintegy 10—12 m-es körzetben. Ekkor értették csak meg, hogy milyen tűzkemencében tartózkodnak. De hamarosan helyszíntre érkeztek a tartályos gépjárműfecskendők, újból adhatták vizet az oltó gázsugárba. A hűtés mértékének megfelelően csökkentették a fordulatszámot és csak egy órával a tűz eloltása után állították le végleg a turbót. A szakemberek ezután már megerősíthették a beléscsövet és elzárhatták a kitorzó gáz útját.

Fordította:
Popelyák Pál
tű. fhdgy.

(Pozsarnoje Gyelo)

Technikai újdonságok a Szovjetunióban

Sikerrel vizsgázott a közel-múltban a képen látható AC—30/66/184 típusú tartályos gépjárműfecskendő. Kialakítása az alaptípushoz képest gazdaságosabb, tűzoltástechnikai jellemzői is jobbak és megjelenési formája is természetesebb.

A tartályúrméret növekedése, valamint a felszerelések ésszerűbb elhelyezése tovább növelték a gépjármű tűzoltástaktikai értékét. Kombinált oltásra is bevethető, miután egy habképzőanyag-tartállyal is felszerelték.

A tűzoltókészülékek továbbfejlesztését is rendkívül fontos feladatnak tekintik a Szovjetunióban. A 2. és 3. képen egy-egy tökéletesített CO₂-vel oltó készülék látható. A velük végzett kísérletek, tűzoltási gyakorlatok alkalmával bizonyították tűzoltástaktikai tulajdonságaik fölényét az előző készülékekkel szemben, emellett formájuk is esztétikusabb. Legfőbb értékük a megnövekedett oltóhatás, amelyet a két hőszóró cső elhelyezésével értek el. Mindkét hőszóró cső 10—10 m hosszú tömlővezetékkel van

ellátva, emellett a 04—25 típusú készülék hőszóró csővéne átmérőjét — az oltóanyag adagolási intenzitásának növelés érdekében — megnagyobbították.

A tömlővezeték ésszerűbb elhelyezését a 3. képen látható módszerrel oldották meg. Korszerűsítették a szállítókoci konstrukcióját is, ezáltal egyszerűbbé és könnyebbé vált a készülék mozgatása és egyben használata is. Eze a készülékek már megfelelnek a nemzetközi szabványok követelményeinek is, mivel a hőszóró csőbe épített elzáró szerkezettel a készülék szakaszosan is működtethető. Ezzel a készülék kezelője nagyobb oltóhatást érhet el, célszerűbbé használhatja fel az oltóanyagot.

A napjainkban lefolytatott eredményes kísérletek alapjait a szovjet „Szojuzpozmos” nevű gyár megkezdte az előzőekben ismertett felszerelések szériagyártását.

Fordította:
Bleszity János
tű. fhdgy.
(Pozsarnoje Gyelo)

Tűzvédelmi tudományos laboratórium Bulgáriában

1968. augusztus 8-án a bolgár minisztertanács határozatot hozott a tűzvédelem fejlesztésére. Ettől az időtől kezdve számítják a bolgár tűzoltóság fejlődésének új szakaszát.

A következő év januárjában a Kriminálisztikai Operatív Tudományos Kutató Intézetben tudományos laboratórium alakult a robbanás- és tűzveszélyes folyamatok vizsgálatára.

A megnövekedett feladatok miatt 1970-ben, ugyancsak minisztertanácsi határozattal, a Tűzvédelmi Tudományos Laboratórium néven, önálló lett az intézmény.

Az elmúlt több mint tíz év alatt sok nehézséggel birkózott meg az intézet kollektívája. Főleg az első időszakban adódnak nem csekély gondjaik, amikor anyagi bázist kellett eremteniük és tudományos fejlesztési és kutatási irányonalat kidolgozniuk. E munkában sok segítséget nyújtottak a belügyminisztérium ve-

zetői, de a laboratórium eredményes működése elképzelhetetlen lett volna a szovjet tűzvédelmi kutatóintézet baráti segítsége nélkül.

A tudományos laboratórium tevékenységi köre igen sokoldalú. Foglalkozik az épületszerkezetek tűzállóságával, az anyagok éghetőségével, a tűz hatásával és keletkezési okaiival, valamint újfajta oltóanyagokat is kikísérletez.

Egész sor olyan problémát oldott meg, melyeknek már a gyakorlati hasznosítása is megtörtént. Ilyen például az országosan használt nagy hatékonyságú oltópor: a „Karbo” és a szintetikus alapanyagú habképző anyag: a „Penol M—90”. A bolgár ipar számára a sprinkler- és drencserfejeket dolgozott ki és a „Jantrusz” elnevezéssel új porral oltó készülékcsaládot is kifejlesztett.

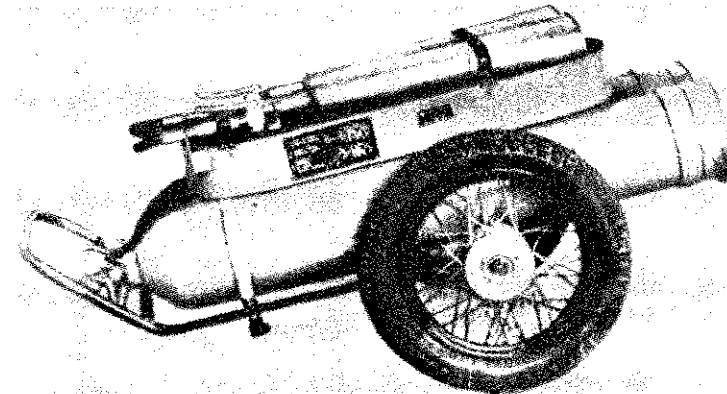
Fordította:
Kóhalmi János
tű. fhdgy.
(Ognyeborec)

AC—30/66/184 típusú korszerűsített gépjárműfecskendővel

04—25 típusú CO₂-vel oltó

04—80 típusú CO₂-vel oltó

Műszer a felfedezésre

Betemetett személyek mentése közben a helyes mentési irány meghatározása az egyik legfontosabb tennivaló. Ennek egyik megoldását dolgozta ki a lengyelországi Jaroszláv Dabrowszki Technikai Intézet.

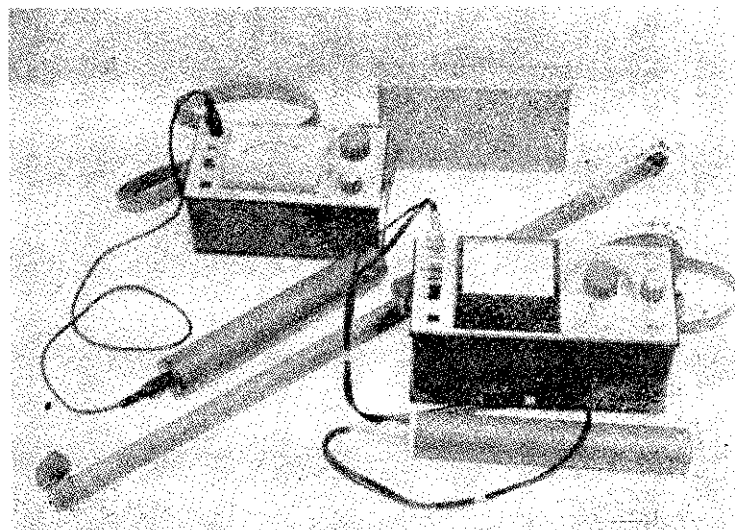
A módszer lényege az, hogy a betemetés veszélyének kitett személyeket miniatűr rádióadóval látják el. Az adó típusa „LNS”, a vevőkészüléke „LOS”, illetve „LOP—S”.

A táplálás 2 db 4,5 V-os lapos elemről történik. Az adótávolság 100 m.

Fordította:

Kőhalmi József
tű. fhdgy.

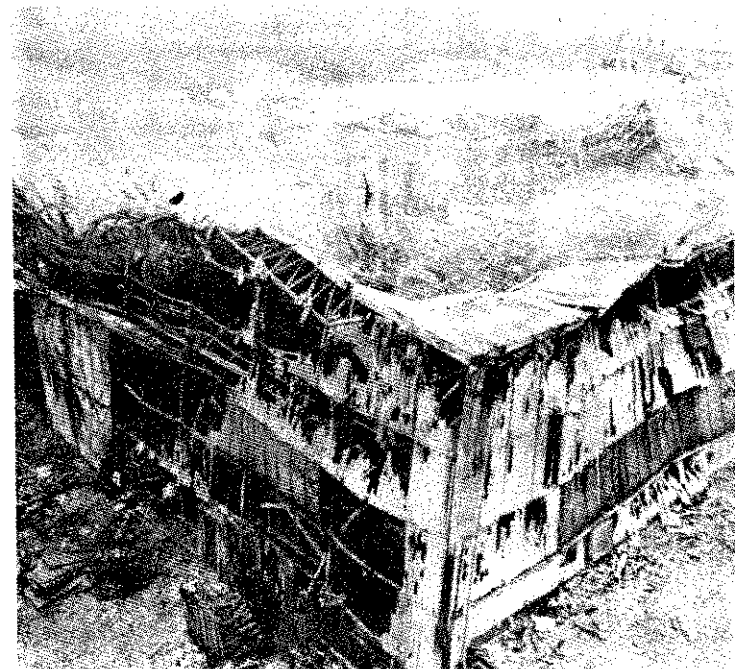
(Przeгляд Pozarniczy)

Tűzkárrekord

72,5 millió font kár keletkezett egy tűz során Weybridge-ben (Nagy-Britannia) egy repülőgép-alkatrészek tárolására használt 12 m magas, 70×30 m alapterületű raktárban. elektromos hiba miatt.

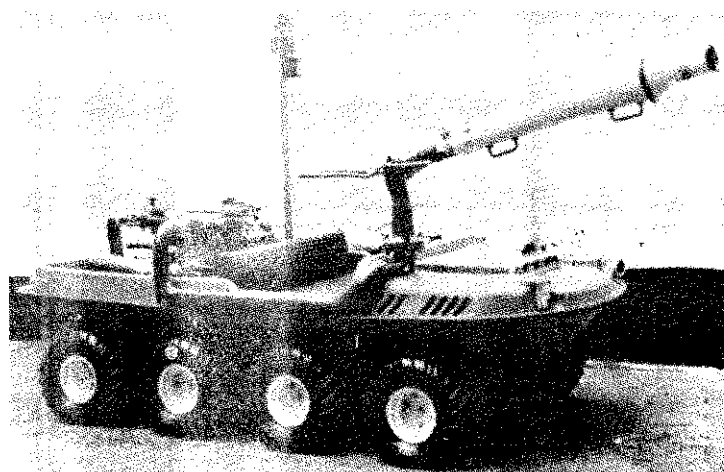
A Brit Biztosító Társaság közlése szerint ez az eddigi legnagyobb tűzkár Nagy-Britanniában, amely kétszerese az emlékezetes flixborough-i robbanás okozta kárértéknek. (Fire)

Kételtű tűzoltó gépjármű

Az angol TOHATSU cég gyártotta ezt a holdjárműnek is beillő, vízen és szárazföldön közlekedő kételtű tűzoltó gépjárművet. Az 1000 l perc teljesítményű és kb 95 kg súlyú szivattyút, mely a járműből bármikor könnyedén kivehe-

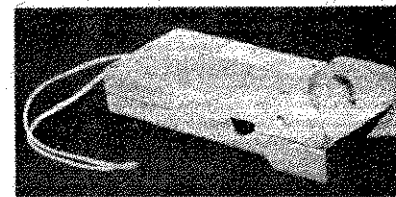
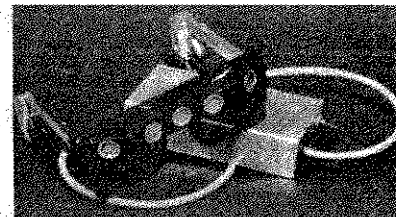
tő — gumialapzaton rögzítették. A szivattyú egyik nyomócsonkjára hab-víz ágyú, a másikra nyomótömlő csatlakoztatható. A gépjármű környezeti szennyeződés elhárítására és tűzoltásra is eredményesen bevethető. (Fire)

Ultrahangos akadályjelző

Nagy-Britanniában kísérleteket végeznek a vakok részére kifejlesztett ultrahangos akadályjelzőkkel. Ezek a készülékek a tűzoltói munkában is hasznosíthatók. A készülék nagy segítséget nyújtana a tűzoltóknak a füsttel telt helyiségekben való tájékozódásban. A képen látható

készüléknel az ultrahangot kibocsátó és vevő egységet egy szemüvegkeretbe építették be. Ugyanezt a tűzoltóknál a sisakban helyeznék el. A készülék viselője fülhallgatón keresztül hangjelzést kap, ha az útjában egy meghatározott tartományon belül akadály van. (Fire)

Műtét egy lángokban álló kórházban

Kanada Hamilton nevű városában éppen szívműtéthez kezdtek az orvosok, amikor kigyulladt a kórház. Nyitva volt a mellkas, már működésben volt a műszív és a műtüdő, amikor megérkeztek a tűzoltók. A műtétet végző főorvos kiadta a parancsot: „Tovább!” Bekapcsolták az aggregátort, hogy a szükséges áramot biztosítsák. A műtőben már 50 °C meleg volt. A folyosókon az ápoló személyzet biztonságba helyezett 518 beteget.

A tűzoltóság 30 sugárral dolgozott. A műtét befejezése után az ablakon keresztül mentették a beteget és az orvosokat. A műtét sikerült.

Befejeződött az idei tavaszi továbbképzési időszak. A záró akkordot a tűzoltási és szolgálati csoportvezetők budapesti és fonyódi, illetőleg a megyei parancsnokok és a BM TOP osztályvezetőinek sóstógyógyfürdői továbbképzése jelentette.

A tűzoltási és szolgálati csoportvezetők továbbképzése Budapesten kezdődött. Forgách Géza tű. alez. elvtárs megnyitja után a résztvevők a vízből mentés szabályaival ismerkedtek meg. A téma sajnos egyre aktuálisabb vidéken is. Az elméleti előadás után a budapesti tűzoltási csoport a gyakorlatban is bemutatta egy személygépkocsi vízből mentését.

Fonyódon, a Somogy megyei Tanács Továbbképző Intézetében folytatódott a program. Itt napirenden szerepeltek a közelmúltban kiadott új szabályzatok; az oltóanyagok vizsgálati módszerei; a rádiózás és a rádióháló kiépítésének szabályai; az öltözködési normák; az ADR és RID tűzoltóságra vonatkozó részei, pihentetőnek pedig a gyorsolvasás szabályai. A továbbképzés idején szervezeten biztosított volt a konzultációs lehetőség.

A szabad idő hasznos eltöltéséről a Somogy megyei tűzoltó-parancsnokság segítségével gondoskodtunk. Ennek keretében mód nyílt a kiválóan minősíthető kaposvári tűzoltó-gyakorlópálya megismerésére is, amely alkalmas sportrendezvények, mentési és különböző oltási, továbbá füstkamragyakorlatok lebonyolítására.

A megyei parancsnokok és a BM TOP

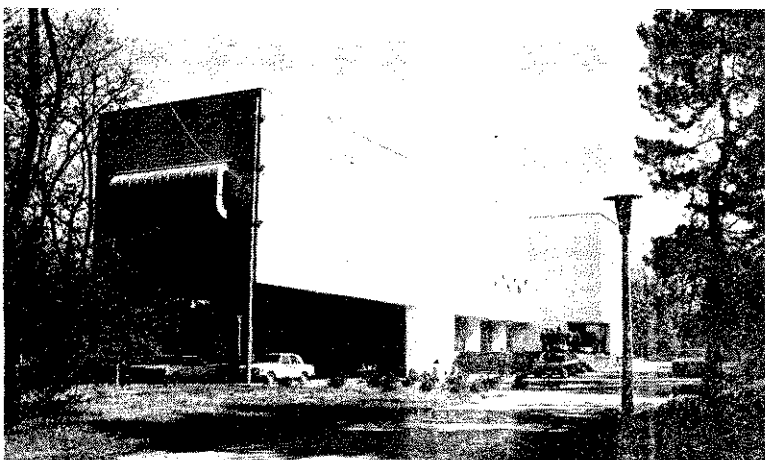
osztályvezetőinek továbbképzésére a Szabolcs-Szatmár megyei Tanács Továbbképző Intézetében, Sóstó-gyógyfürdőn került sor. A rendezvényt Cseke Ferenc tű. ezds. elvtárs nyitotta meg. A foglalkozások során ismertetésre kerültek többek között a tűzoltóság gazdálkodásának szabályai, a zsanai gázkút tűzoltási tapasztalatai, a tanácsi irányítás jelenlegi helyzete a tűzoltóságnál, az oltóanyag-ellátás problémái. A megye általános és tűzvédelmi helyzetéről dr. Csatáry Ernő, a megyei tanács vb-titkára, illetve Juhász Lajos tű. alez., megyei parancsnok elvtárs tartott előadást.

Szabad időben a továbbképzés résztvevői megtekintették a tiszalöki vízi erőművet, az épülő mátészalkai tűzoltólaktanyát és az átadás előtt álló baktalóránt-házi tűzoltó-gyakorlópályát.

A továbbképzés változó formája elnyerte a résztvevők tetszését, mivel lehetőséget ad a vélemények kicserélésére és a szabályok, szabályzatok egységes értelmezésére, s nem utolsósorban felszínre kerülnek a területi problémák is a viták során.

Külön pluszt jelent a továbbképzés során a más megyék gyakorlatának megismerése, s annak lehetősége, hogy a résztvevők a hasznos tapasztalatokat saját megyéjükben is alkalmazhatják, kamatoztatathatják.

Köhalmi József
tű. fhdy.

Képünkön a sóstó-gyógyfürdői továbbképző intézet központi épülete látható

Több mint öt évvel ezelőtt alakult meg a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) lelkes aktívainak kezdeményezésére Központi Tűzbiztonsági Műszaki Bizottság. Munkájuk eredményességét nemcsak a sok-sok szakmai tapasztalatsere, rendezvény bizonyítja, hanem az is, hogy az ország számos területi szervezetén is létrejöttek a tűzvédelmi szakosztályok munkabizottságok.

Ennek a folyamatnak a részeként alakult meg a GTE Békés megyei szervezetének keretében a tűzvédelmi szakosztály. Az itt tevékenykedő műszaki szakemberek igen jó kapcsolatot építettek ki a békéscsabai, valamint a megyei tűzoltóparancsnoksággal. Az együttműködés milyenségét bizonyította az is, hogy egyesület Békés megyei szervezetének vezetőségválasztó küldöttgyűlését a tűzvédelmi szakosztály patronálta és rendezte május 12-én, a városi tűzoltóság épületében. Az élő kapcsolat nemcsak a magas színvonalú rendezvény tényében jut kifejezésre, hanem a baráti fogadtatásban is, amellyel a megyei tűzoltóparancsnok üdvözölte a megjelenteket. Jó gondolt, hogy a választás hivatalos folyamat a parancsnok elvtárs érdekes szakmai előadása tarkította, majd bemutatásra került a Zsana É-2. gázkítóres tüzeinek oltásáról készült színes film.

A vezetőségválasztás befejeztével szakmai bemutató volt a parancsnokság. Részletesen ismertették a tűzoltó gépjárművek felszerelését, működését és a hivatásos tűzoltók áldozatos munkáját.

A békéscsabai példa jól mutatja, hogy még ezen a speciális területen is megnyírt hasznos lehet a tudományos-társadalmi tevékenység, főleg ha olyan jó emberi és a munkakapcsolat a hivatásos állománnyal, mint ez esetben.

Reméljük, hogy ez a jó együttműködés egyre több szervezetünkre lesz jellemző. Ezúton is köszönetet mondunk a Békés megyei tűzoltó-parancsnokságnak a küldöttgyűlés magas színvonalú megrendezéséért és az értékes információkért. Kívánunk jó és minél kevesebb munkát, továbbá eredményes együttműködést a Békés megyei szervezettel.

Husz Róbert
a GTE
Végrehajtó Bizottságának
tagja

Újítás a tűzbiztonságért

A Pankotai Állami Gazdaság (Szentes) műszaki munkacsoportjai több, tűzbiztonságot növelő újítást dolgoztak ki és alkalmaznak.

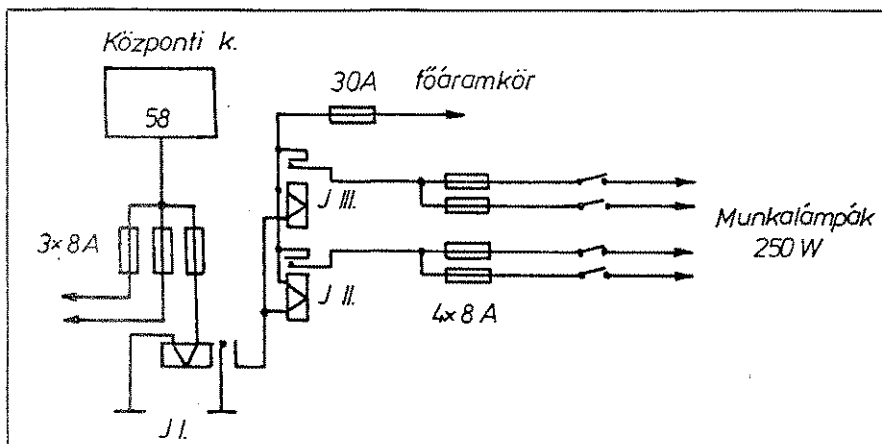
Legutóbbi munkájuk tehermentesítő relék felszerelése volt K-700-as erőgépen.

A K-700-as traktor az elektromos berendezést eredetileg úgy alakították ki, hogy a központi világításkapcsoló a nagy terhelés miatt könnyen szétéghet, s ez komoly tűzveszélyt jelent a nagy értékű erőgépben. Ennek megelőzését szolgálja a 3 db tehermentesítő relé beépítése.

A traktoron levő munkolámpák áramkörének keresztül kell mennie a központi világításkapcsolón. A munkolámpák száma nem csökkenthető a biztonságos éjszakai munkavégzés miatt. A lámpák áramkörébe beépített 3 db tehermentesítő relé 245 W-tal, azaz 20 A áramerősséggel csökkenti a központi világításkapcsoló terhelését, mely már tűzveszélyt nem jelent.

Az újítók: Dusnoki László, Szabados Lukács, Batai István.

Dr. Németh József
AGK tűzvédelmi főfelügyelő

Lakóépületek menekülési útvonalainak füstmentesítése

1970 óta számos kormányhatározat, miniszteri rendelet intézkedett a beruházásokkal összefüggő jogszabályok korszerűsítéséről, az engedélyezési eljárások gyorsításáról. Ezek közül is a legfontosabbak: a 3425/1970; a 3034/1974. MT, a 16/1975. ÉVM—BM—P'M sz. rendelet, valamint a 3305/1977. MT és a 3042/1979. sz. határozat szinte kivétel nélkül hangsúlyozták az élet és testi épség védelmének fontosságát is.

Köztudott, hogy minden olyan előírás, amely a létesítés során a biztonság növelésére irányul, csak jelentős anyagi eszközfordítással tartható meg. Ez a körülmény — főleg a népgazdaság jelenlegi teherbíró képessége miatt — az utóbbi időben gyakori viták alapja volt a tervezők, beruházók, valamint a szakhatósági eljárásban részt vevő tűzvédelmi hatóságok között. Nemcsak, vagy nem is annyira az egyes előírások jogosságát vonták kétségbe, hanem inkább a költségfedezet gyakori hiányára hivatkoztak. A nemzetközi tapasztalatok ugyanis azt igazolják, hogy a tűzvédelmi jellegű beruházásigény elérheti az új beruházások költségelőirányzatának 5–15%-át is, és erre a beruházók gazdasági okokból gyakran már nem vállalkoznak.

A következőkben — tekintettel a jelzett témakör igen szerteágazó volta — csupán egy kérdéssel kívánunk behatóbban foglalkozni, méghozzá azzal, amely az esetek többségében szinte megoldhatatlan feladat elé állítja az illetékeseket, ez pedig a közép- és magasépületekből, főként a házigyári paneles lakóépületekből történő biztonságos menekülés problémája. A lakosság széles körét is foglalkoztató gondokat a következőkben összegezzük:

A lakók biztonsága érdekében előírják a menekülési (kiürítési) útvonalak, közlekedőfolyosók, lépcsőházak, előterek stb. biztonságos kialakítását, mégpedig megfelelő T_h értékű szerkezetek alkalmazásával;

— éghető fal, földem- és padlóburkoló anyagok beépítésének megtiltásával;

— hő- és füstelvezető szerkezetek beépítésével;

— a füst behatolásának — legalábbis egy meghatározott ideig történő — megakadályozásával, füstmentes lépcsőházakkal;

— a menekülésre szolgáló útvonalak hosszának, az ott beépített nyílászárók átbocsátóképességének számítás útján történő ellenőrzésével;

— automatikus tűzészlelő jelző- és riasztóberendezések, illetve tűzjelző telefon létesítésével; valamint

— a tűzoltáshoz szükséges egyéb feltételek (pl. tűzoltási felvonulási terület, út, oltóvíz stb.) biztosításával.

Azonban a szükséges költségfedezet, illetve a vonatkozó előírások megfelelő ismeretének hiánya miatt hézagosan vagy egyáltalán nem elégítik ki a felsorolt követelményeket.

Akad olyan álláspont is, amely szerint a hatálytalanított szabályozás lényegében jól szolgálta a biztonság ügyét és pl. a belső teres lépcsőházaknál a gravitációs úton történő kiszellőztetés elegendő biztosítékot ad a menekülők számára. Ugyanakkor a tárgyilagosság kedvéért azt is meg kell említenünk, hogy a tűzvédelmi-gépészeti berendezésekre vonatkozó műszaki információk eléggé hiányosak, és nincs meg a szükséges ipari háttér sem a gyártásukhoz.

A vita tehát jelenleg is lényeges eredmény nélkül folyik, ezért a helyes álláspont kialakítása céljából két megoldás kínálkozott a számunkra. Az egyik, hogy a külföldről beszerezhető s a gyakorlatban már bevált szabályozásokat tanulmányozzuk, a másik, hogy azok alapján próbáljuk meg kísérletekkel vagy más módon bizonyítani a jelenleg érvényes előírásaink módosításának a szükségességét.

Mivel mindkét utat járhatóan tartottuk, a következőkben néhány jellemző külföldi példa és szabályozás rövid ismertetésével, majd pedig leegyszerűsített, de a lényegét mégsem befolyásoló számítógépes programmal kívánjuk bizonyítani, hogy

a) a jelenleg alkalmazott belső teres lépcsőházi megoldások egy adott tűz alkalmával nem képesek szavatolni az emberek menekülését;

b) szakmai körökben még mindig elfogadják azt a szerintünk helytelen nézetet, hogy a gravitációs szellőztetésű lépcsőház elvezeti az égéstermékkeket, illetve a veszélyes mértékű koncentráció alá „hígítja” azokat;

c) az ipari csarnokok (egyszintes, nagy alapterületű épületek) esetében a szél hatását, a környezeti és a belső hőmérsékletet is figyelembe vevő gravitációs szellőztetés számítási módszere nem alkalmazható a közép- és magasépületek lépcsőházaira.

A 13,60 m-t meghaladó legfelső padozati szintű épületekben keletkező nagy tüzek olyan érzékeny veszteséget okoztak emberéletben és anyagiakban, ami az utóbbi időkben ismételt felhívta a figyelmet a közép- és magasépületekben végzett mentés és tűzoltás szokásosnál nagyobb nehézségeire.

A beruházók és a tervezők sokszor hajlamosak arra, hogy helytelenül becsülik fel a fokozódó veszélyeket. Még ma is sokan hiszik, hogy az épület biztonsági berendezéseire fordított kiadás csökkentése a legjobb eszköz az építési költségek emelkedésének ellensúlyozására. Az érintett szervek a tűzoltóságokkal folytatott tárgyalásokon — s ez valószínűleg világszerte így van — mindent megkísérlelnek, hogy megszabaduljanak a „nem gazdaságos” ráfordításoktól, azaz a tűzvédelmi technikai követelmények teljesítése alól részlegesen vagy teljes felmentést szerezzenek.

Történetében is érdekes követni az előbbieken vázolt folyamatot. Így valaha az NSZK-ban magas épületekhez egymástól független, az épület határolófalánál elhelyezett két lépcsőházat követeltek meg. Később az építetők és az építésszek elérték a hatóságoknál, hogy egy belső és egy külső falnál elhelyezett lépcsőház létesítését írják elő. Aztán amennyiben ún. biztonsági lépcsőházat, vagyis „füstmentes” lépcsőházat építettek, akkor a második lépcsőház olykor el is maradhatott. Egyes esetekben két belső lépcsőház engedélyezésére is sor került, mégpedig azzal a kikötéssel, hogy ezekben olyan hatékony túlnyomásos szellőztetésről kell gondoskodni, amely tűz idején megakadályozza a füsttel való telítődésüket.

Ez a példa is arra ösztönözheti a kutatót, hogy próbálja meg áttekinteni, rendszerbe foglalni és hasznosítani a külföldön már jól bevált szabályozásokat. Erre a jelen téma keretében nem vállalkozhatunk, ezért csupán néhány olyan elvre kívánjuk ráirányítani a figyelmet, amelyek véleményünk szerint kellő kritikával hazánkban is alkalmazhatók volnának.

Szovjetunió

A füstmentes lépcsőházak létesítésére vonatkozó fontosabb szabályok közép- és magasépületekben:

— a max. 5-9 szintes épületekben elégséges az ún. zárt lépcsőház létesítése, minden szintről szabadba szellőztethető megoldással;

— a 10-16 szintes lakóépületekben szintén megfelelő az említett zárt lépcsőház, ha lépcsőházanként és szintenként legfeljebb 4 lakás létesül;

— a 11-20 szintes épületekben 15-18 percig,

— a 21. szint fölötti épületekben 25-30 percig — a menekülés befejeztéig kell biztosítani a füstmentességet a zárt lépcsőházban;

— a függőleges aknákat (liftaknák, egyéb célú aknák vagy lépcsők) szintén „kívánatos” füstmentesen kivitelezni.

NDK

A szabályozás most van folyamatban:

Több szekciós épületek minden harmadik szintjén közvetlen kapcsolatot kell teremteni a lépcsőházak között, oly módon, hogy ezt az összekötő folyosót ablakokkal ellátva közvetlenül a homlokzati falak mögött helyez-

zék el. Magasépületek két lépcsőházat kell építeni, ezek egyikét füstmentesen alakítják ki.

Anglia

Az épület lépcsőinek nem éghető anyagúknak kell lenniük.

A kiemelt jelentőségű épületekben valamennyi belső lépcsőt el kell különíteni az épület bármely egyéb részétől, még hozzá a következő követelményeknek megfelelően:

— az elhatároló szerkezet tűzállósági határértéke feleljen meg az általános előírásoknak;

— a határoló szerkezetekben levő nyílászárók T_H -értéke legalább 0,5 óra legyen, s egyébként feleljen meg a tűzálló ajtókra vonatkozó előírásoknak.

Megjegyzés: az utóbbi pont igen szigorú, mivel ez a lakóépületekben az egyidejűleg automatikus csukószerkezetű ajtókkal együtt nagyfokú biztonságot jelent, és több annál, mint amit a füstmentes lépcsőháznál megkövetelünk.

Franciaország

A magasépületekben a szomszédos lakrészeket és a lépcsőházakat védeni kell a füstelárasztás ellen, mégpedig egy olyan tűzvédelmi berendezéssel, amely összeköttetést létesít a füst által veszélyeztetett épületrésszel. E berendezésnek lehetővé kell tennie a bekerült füst gyors eltávolítását is. A fallal elválasztott vízszintes közlekedési utakat is mentesíteni kell a füsttől.

Az utasításban szereplő két füstmentesítő rendszer a következő:

„A” megoldás

— befűtés a lépcsőházban;

— befűtés és elszívás a zsilipben vagy a zsilipekben;

— befűtés és elszívás a vízszintes közös közlekedőkben.

„B” megoldás

— befűtés a lépcsőházban,

— befűtés a zsilipben vagy a zsilipekben,

— levegőátvitel a zsilip vagy a zsilipek és a közös vízszintes közlekedők között.

Kanada

Az előírások elsődlegesen életvédelmi jellegűek, az épület magasságától és a benne tartózkodó személyek számától függően.

Az előírásokat alkalmazni kell:

— 12 szint fölött;

— 36,6 m magasság felett;

— ha 300 vagy annál több személy veendő számításba egy kijárat lépcső-vonatkozásában.

Közintézményi vagy lakóépület esetében:

— 6 szint vagy e fölött;

— 18,3 m épületmagasság felett;

— illetve ha az 3 szintnél magasabb és betegellátási célt szolgál.

Valamennyi felsorolt épületben egy olyan tűzriasztó rendszert kell kiépíteni, mely minden szinten el van látva jeladóval, továbbá egy központi jelzőtáblával s egy közvetlenül kapcsolható vonallal a tűzoltóságához.

Hasonlóképpen fel kell szerelni egy hangjelzéses riasztóberendezést is, amely minden szintről működtethető, ha az épület 12 szint feletti vagy magassága meghaladja a 36,6 métert. Egyidejűleg olyan központi hangosbeszélő rendszert kell létesíteni, amely az épület bármely pontján jól hallható.

Az ilyen beépített berendezésekkel ellátott épületek utcai bejáratánál tűzoltóvíz-csatlakozást kell kiépíteni, és olyan tűzvédelmi ellenőrző táblát elhelyezni, amelyről megállapítható, hogy az említett rendszerek léteznek és működőképeseek.

A felvonóajtók csukószerkezetére, csoportos vezérlés esetén kulcsos vezetésére, a fotoelektromos rendszer kényszerkiiktatására külön előírás szerepel. A központi ellenőrző helyiségben külön szervizkulcsot is el kell helyezni.

A felvonók elektromosenergia-ellátása külön védendő a tűz esetleges hatásától, akár külön helyiségben, akár a felvonóaknában vannak elhelyezve a szerelvényei.

A tűzoltóság működésének elősegítésére a külső falon levő nyílásokon át szellőztetni kell valamennyi szint közlekedőterét:

— a nyílások togyél ki a homlokzati fal felületének 1%-át;

— a nyílászáró belülről és kívülről is kézzel könnyen nyitható legyen, zárszerkezet nem lehet rajta.

A szellőzés megoldható külön, ún. „füstaknával” is, vagy egy „füst-kémény”-ként tervezett megoldással is. A felső füstelvezető nyílás elzáró-szerkezete mind kézi, mind automatikus működtetésű lehet. Az automatikus működtetést vagy a füstdetektorokra, vagy a tűzi riasztó rendszerre kell kötni. A szintenkénti bevezetőnyílás a födém alatt legfeljebb 250 mm-re kezdődjön. A nyílást szintén kézi vagy automatikus úton nyitható zárszerkezettel kell ellátni. A zárszerkezet anyaga csak nem éghető lehet. Az aknában tilos légesappantyút használni. Az előírás hatálya alá tartozó épületekben sprinklerberendezést kell telepíteni.

Másodlagos energiaellátást kell biztosítani az elsőtől függetlenül tett transzformátorról, vagy 2 óra időtartamig helyi energiaszolgáltatásról szükséges gondoskodni.

A fentiek

— a vészvilágítás;

— a riasztó és hangjelző rendszer;

— a 12 szint vagy 36,6 m feletti épület valamennyi felvonója, továbbá

— a tűzivíz-ellátás

biztonságos energiaellátását hivatottak szolgálni.

Egy külön táblázat szerint a belső felületek burkolóanyagainak lángterjedési sebessége és füstfejlesztő képessége korlátozva van, a helyiségekben és a felvonófülkében levő fal-, födém- és padlóburkolatok esetében Kivételt jelentenek a közintézmények azon épületei, amelyekben

— automatikus vezérléssel ellátott sprinklerrendszer van;

— tűzjelző rendszert építettek ki a tűzoltóságához és

— másodlagos áramforrása is van a riasztórendszernek.

Az éghető anyagok beépítését nem tiltják, de a folyosókon levő oldalfal- és mennyezetburkolat csak olyan lehet, amely lángterjedés nélkül és Mérsékelt lángterjedésű lehet viszont a kijárat padlóburkolat és a biztonsági központ bármely burkolata. Közepes lángterjedésű lehet a közlekedő folyosók és egyéb helyiségek padlóburkolata.

Ha az említett előírásokat összehasonlítjuk a vonatkozó magyar szabvánnyal, meg kell állapítani, hogy ezek, különösen a szellőzés és az aktív tűzvédelem vonatkozásában lényegesen részletesebbek és szigorúbb biztonságtécnikai igényeket támasztanak.

Mindent egybevetve, éppen az esetenként túlzott biztonságra való törekvés említett példái miatt a magunk részéről a Szovjetunióban megfogalmazott követelményrendszert tartjuk a legrealisabbnak. Választásunk a gazdaságossági szempontokon túl azazal is indokolhatjuk, hogy a paneles lakóépületek jó része jelenleg is a szovjet házigyári technológia alapján készül.

— nyitott előtér és zárt lépcsőház;

— külső — nyitott — folyosóról megközelíthető zárt lépcsőház (l. 1. ábr.)

— külön zárt lépcsőház, mely nyitott vagy kiszellőztetett „nyaktaggal” csatlakozik a folyosóhoz;

— esetleg méretezett túlnyomásos megoldású, megfelelő szelnyomás vagy szívás egyidejű feltételezésével.

Épületekben, így lakóépületekben is, a természetes külső és belső erőhatására a belső légtér és a környező levegő között természetes légeserő aeráció megy végbe.

Ezeknek a természetes erőeknek a szerepe nagyon fontos, és számbevételük nélkül sem a természetes szellőzésre alapuló füst- és hőelvezetés nem tervezhető, sem a mesterséges szellőzőrendszerek létesítése nem valósítható meg.

A belső erőket az épületekben levő „melegforrások” adják. Az így létrejövő légáramlást „kéményhatásnak” is nevezik. A melegebb levegő kisebb sűrűségénél fogva felszál, a tetőszerkezet nyílásain távozik, és az épület alsó részén a nyílászárókon át beáramló hidegebb levegő foglalja el a helyét. A hőmérséklet-különbségből adódó sűrűségkülönbségen alapuló úgynevezett gravitációs felhajtóerő nagyságának megállapítására szolgáló általános összefüggés:

$$1) P_{(H)} = H \cdot g (s_{be} - s_{ki}) \quad (N/m^2)$$

A külső erő a „szél hatása” folytán keletkező nyomás vagy szívás adja. A légáramok az épület ún. széloldalára csapódnak, s a nyílások meg a réseken át részben az épületbe hatolnak, zömében azonban eredetirányuktól eltérnek és a széliránnyal ellentétes oldalon a körülmények függő örvényeket kepezve haladnak tovább.

A szél hatása természetesen függ az áramlási sebességtől, azaz kinetikus energiájától, az ütközés szögétől, az épület oldalsíkjától, a légnyílás helyzetétől, számától és felületétől. Általában a szél hatékonysága egyébként azonos körülmények között — akkor a legnagyobb, ha az épület hosszoldalára merőleges. Az épület széloldala nyilvánvalóan nyomás alá kerül, ezzel szemben a szélmentes oldalon negatív statikus nyomás (szívás) alakul ki, ezt „aerodinamikai árnyéknak” is szokás nevezni.

Az épület külső határoló falának tetszőleges pontjára ható nyomást tehát:

$$2) P = \frac{k_s \cdot w^2}{2} \quad (N/m^2)$$

A gyakorlatban a tárgyalt két erő — a gravitáció és a szél — általában együttesen hat.

A természetes szellőzést mind a gravitációs erő, mind a „külső erő” alapján számíthatjuk, de csak akkor járunk el helyesen, ha ezek együttes hatását vizsgáljuk. Számításunk kiinduló feltétele, hogy az időegység alatt beáramló levegő (L_{be}) és a kiáramló levegő (L_{ki}) tömege egyenlő egymással.

$$L_{be} = L_{ki}$$

A be-, illetve kiáramló levegő tömegsebességét a be-, illetve kiáramlási nyílás keresztmetszete és a nyílásoknál levő légáramlási sebességek (w_{be} , w_{ki}), azaz a ki- és beáramlási nyílásoknál fellépő, a nyílás külső és belső síkja közötti nyomáskülönbségek határozzák meg.

A levegő térfogatáramára vonatkozó mennyiségi összefüggés a belépő-nyílásnál a következő:

$$3 \quad \frac{L_{be}}{s_{be}} = V_{be} = F_{be} \cdot w_{be} = F_{be} \cdot \sqrt{\frac{2 \cdot \Delta p_{be}}{s_{be}}} \quad (m^3/s)$$

A kilépőnyílás légáramaira ugyanilyen összefüggés írható fel, természetesen az oda vonatkozó paraméterek figyelembevételével.

A be-, illetve kiáramló levegő tömegsebessége tehát

$$4 \quad L_{be} = \mu \cdot F_{be} \sqrt{s_{be} \cdot 2 \cdot \Delta p_{be}} \quad (kg/s)$$

$$5 \quad L_{ki} = \mu \cdot F_{ki} \sqrt{s_{ki} \cdot 2 \cdot \Delta p_{ki}} \quad (kg/s)$$

Alapvető feladat az egyes Δp nyomáskülönbség-értékek meghatározása.

A beáramlási nyílásnál a nyomáskülönbség a következőképpen adható meg.

$$6 \quad \Delta p_{be} = p_{be} - p_h \quad (N/m^2)$$

A p_{be} a (2) képlet alapján számított külső nyomás (szél), amely természetesen az épületet körüláramló levegő sebességétől függ, azaz itt a szél dinamikus nyomását és az aerodinamikai tényezőt vettük figyelembe.

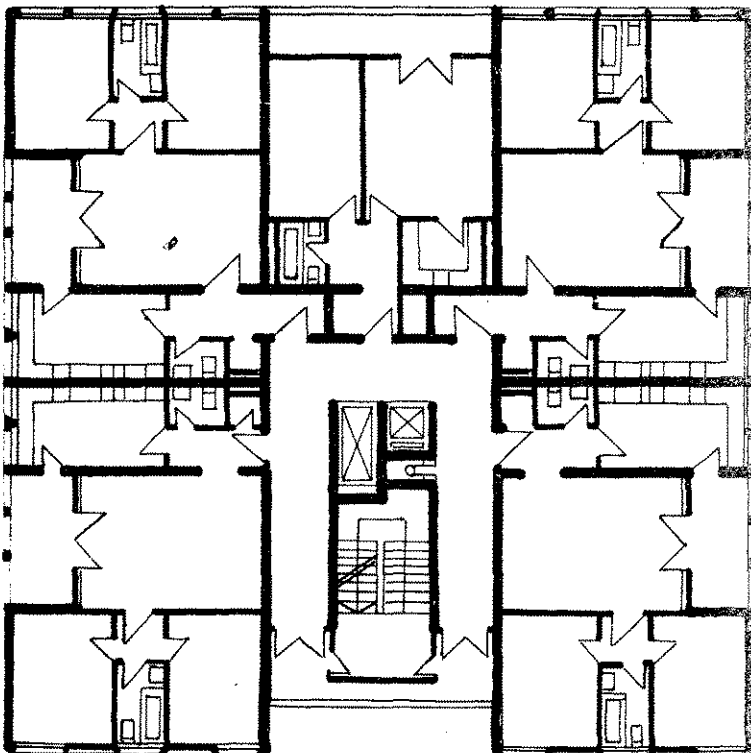
A beáramlási nyílásnál levő belső nyomás, a p_h értéke függ mind a szélhatástól, mind a belső felmelegedéstől, és a be-, illetve a kiáramlási keresztmetszettől is, de mielőtt pontosan meghatároznánk, a kiáramlási nyílásnál levő nyomáskülönbséggel kell foglalkoznunk. A kiáramlási nyílásnál levő belső nyomás

$$7 \quad p_h = H \cdot s_{ki} \cdot g \quad (N/m^2)$$

azaz p_h -értéke a „H” magasságú belső légtömeg felületegységére eső súlyával kisebb. A kiáramlási nyílásnál levő külső nyomás

$$8 \quad p_{ki} = H \cdot s_{be} \cdot g \quad (N/m^2)$$

1. ábra

ahol p_{ki} szintén a (2) képlet alapján számítható szélnyomás; esetünkbe célszerűen depressziós nyomásról, szívásról van szó. A kiáramlási nyílásnál levő nyomáskülönbség tehát

$$9 \quad \Delta p_{ki} = (p_h - H \cdot s_{ki} \cdot g) - (p_{ki} - H \cdot s_{be} \cdot g) \quad (N/m^2)$$

$$10 \quad \Delta p_{ki} = p_h - p_{ki} - H \cdot g \cdot (s_{be} - s_{ki}) \quad (N/m^2)$$

A p_h értékének a meghatározását a kiindulási feltételünk, L_{be} és L_{ki} egyenlősége teszi lehetővé. Újra felírva a (4) és (5), most már behelyettesített összefüggéseket

$$11 \quad L_{be} = \mu F_{be} \sqrt{s_{be} \cdot 2(p_{be} - p_h)} \quad (kg/s)$$

$$12 \quad L_{ki} = \mu F_{ki} \sqrt{s_{ki} \cdot 2(p_h - p_{ki} + H \cdot g \cdot (s_{be} - s_{ki}))} \quad (kg/s)$$

A kifolyási tényezőt mind a belépő, mind a kilépő nyílásnál egyenlőnek véve a (11) és (12) egyenleteket egymással egyenlővé téve és p_h -t kifejezve

$$13 \quad p_h = \frac{F_{be}^2 \cdot s_{be} \cdot p_{be} + F_{ki}^2 \cdot s_{ki} \cdot p_{ki} - F_{ki}^2 \cdot s_{ki} \cdot H \cdot g \cdot (s_{be} - s_{ki})}{F_{be}^2 \cdot s_{be} + F_{ki}^2 \cdot s_{ki}} \quad (N/m^2)$$

$p_{(H)}$ (N/m^2) — gravitációs felhajtóerő

H (m) — a levegőoszlop magassága

s_{be} (kg/m^3) — a beáramló levegő sűrűsége

s_{ki} (kg/m^3) — a kiáramló levegő sűrűsége

s (kg/m^3) — a levegő sűrűsége

w_{sz} (m/s) — a szél sebessége

w_{be} (m/s) — a légáramlás sebessége a belépő nyílásnál

w_{ki} (m/s) — a légáramlás sebessége a kilépő nyílásnál

g (9,81 m/s²) — a nehézségi gyorsulás

k — aerodinamikai tényező, a légáramlás által előidézett nyomás vagy depresszió és a légáram dinamikus nyomásának az aránya; értéke nyilván negatív is lehet

L_{be} (kg/s) — a beáramló levegő tömegsebessége

L_{ki} (kg/s) — a kiáramló levegő tömegsebessége

V_{be} (m³/s) — a beáramló levegő térfogatárama

V_{ki} (m³/s) — a kiáramló levegő térfogatárama

F_{be} (m²) — a belépő nyílás felülete

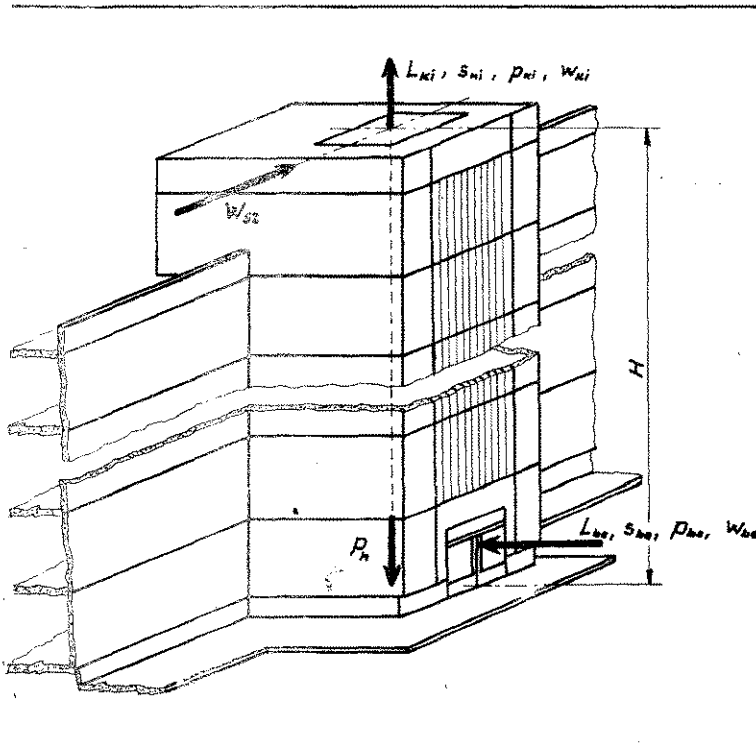
F_{ki} (m²) — a kilépő nyílás felülete

Δp_{be} (N/m^2) — a beáramlási nyílásnál levő nyomáskülönbség a nyílás belső és külső síkja között

Δp_{ki} (N/m^2) — a kiáramlási nyílásnál levő nyomáskülönbség a nyílás külső és belső síkja között (lásd 2. ábra).

(Folytatjuk)

2. ábra

Tűzoltás után a padlástérben takarítási munkákat végeznek

Május 20-án 13.35 körül kigyulladt a békési Egyetértés Mgtsz tarhosi csibenevelője. Az 1877-ben létesült, négyszintes, téglafalú, fa belső szerkezetű, nyeregvetős, cserépfedésű épület eredetileg magtár volt.

A tűz a tetőszerkezet deszkaborítása és a cserép között hőszigetelőként alkalmazott szalmában keletkezett. Méghozzá hajmeresztő körülmények között.

Mint megállapítottuk, a tsz-ben kb. másfél év óta nemcsak vegyszeres, hanem lángfertőtlenítés előzi meg a csirke telepítést. Ez utóbbi céljára, a főállattenyésző javaslatára, pébégáz üzemű egyedi berendezést készítettek, ám a jogszabály kapcsolatos rendelkezésének figyelmen kívül hagyásával nem kérték az engedélyezését a tűzvédelmi hatóságtól, és létesítését sem jelentették be az illetékes szerveknek.

A 13.26-kor rögzített jelzés alapján a békéscsabai szolgálatparancsnok II-es kiemelt riasztást rendelt el. Ennek alapján kivonult a békéscsabai 1-es és 2-es gépjárműcskendő és tömlőszállító szer, továbbá a gyulai és szeghalmi 1-es gépjárműcskendő meg a megyei tűzoltási csoport.

Elsőként a tűzoltási csoport érkezett a kárhelyre. A tűz ekkor már átterjedt az egész padlástérre és minden épületszintre. A tűzoltás vezetője ezért riasztotta a békéscsabai gépezetes tolélétrát (Magirus 44) majd kiemelt III-as riasztást rendelt el. Ennek alapján a gyulai és a szeghalmi 2-es fecskendő vonult ki.

A beavatkozásban részt vettek a békési meg a tarhosi önkéntesek is, az előbbieket CSD 710-es gépjárművel, az utóbbiak 400 l/p-es kismotorfecskendővel.

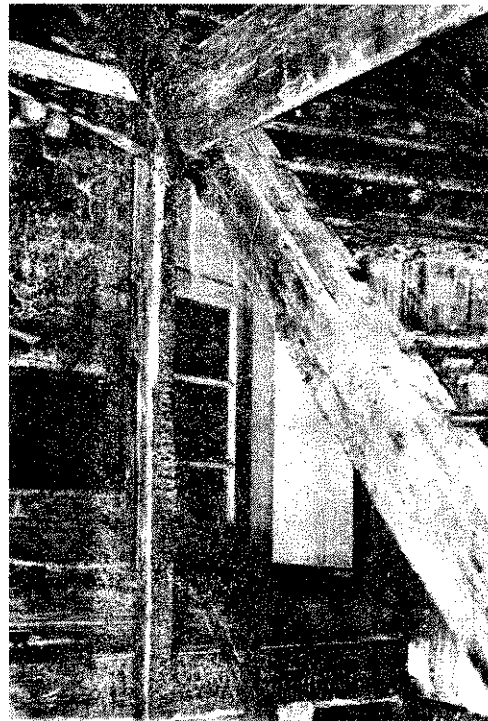
Összesen 11 raj — 54 fő — működött közre a tűz oltásában. Az oltást a 160 m/perc sebességű, északkeleti irányú szél, valamint az összes épületszintet elárasztó sűrű füst nehezítette. Ezért a felderítést meg a sugarak bevetését csak oxigénes légzőkészülékben lehetett végrehajtani.

Az épülettől 30 m-re levő 50 m³-es tároló meg az onnan 460 m-re található, kubikgödör lényegében kimeríthetetlen vízkészlete lehetővé tette a sugarak folyamatos működtetését.

A végleges oltást 15.10-kor fejezték be. A tűz okozta közvetlen kár 320 ezer forint.

Fábián Gábor
tű. őrgy.

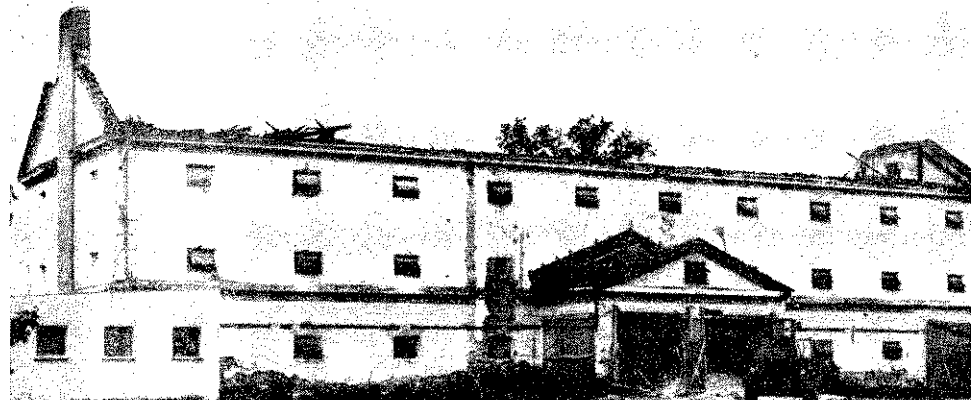
A csibenevelő főhomlokzata a tűz után

A négyszintes épület egyetlen faszervezetű feljárója. A tűz a 4. szinttől a 2. szintig terjedt

A pébégáz üzemű lángfertőtlenítő

KIÉGETT A FESTŐÜZEM

ÁPRILIS 26-ÁN REGGEL ugyancsak meglepődtek a MEDICOR Művek Légzés-készülékek Gyárának dolgozói a kiégett festőüzem láttán.

Az 50 m² alapterületű festőüzemet egy 3500 m²-es üzemcsarnok középső részében létesítették, közvetlen csatlakozással az előkészítő-zsirtalanítóhoz. A festőüzemet a zsirtalanítótól tűzgátló fal választja el ugyan, de a rajta levő falattörésen az alkatrészeket továbbító konvejsorsor halad keresztül.

A FESTŐÜZEMBEN három saját előállítású festékszóró fülke volt. Az udvar felé eső falat a talajtól kb. 1 m magasságban kezdődően, kopolit üvegből alakították ki hasadó-nyíló felületként.

A frisslevegő-ellátást és a szórófülkék levegőjének elszívását egy, az udvaron telepített 10 000 m³/óra teljesítményű ventilátor biztosította.

ÉVEK ÓTA kétkomponensű (A—B) REZISTÁN-t használnak az alkatrészek felületvédelmére. Ez a festék a tárgyakon fényes bevonatot alkot. A megrendelő kívánságára festési technológiát változtatnak és a TVK gyártotta PAVOMATT márkajelű festék felhasználására tértek át. Ez azonban — igen hosszú (24 óra) száradási ideje miatt — nem felelt meg az elvárásoknak.

A száradási idő lerövidítése érdekében kezdtek kísérletezni különféle kötégysorsítókka (szikkatívak).

Miután a felhasznált szintetikus hígító nem hozta meg a kívánt eredményt, más módszerhez folyamodtak.

A GYÁRTÓ VÁLLALAT (TVK) használati utasítása nem tartalmazott külön előírást vagy kezelési eljárást a száradásra, ezért a folyamat meggyorsítására a Kobald—013 aktivizátor mellett döntöttek 0,5—1%-os keverési aránnyal. A kísérlet eredményes volt, a felhordott festékréteg száradási ideje elérte a kívánt értéket. Ettől kezdve, a termelés függvényében felváltva használták egyazon fülkékben a REZISTÁN-t és a PAVOMATT-ot.

A szórófülkékben lerakódott festékréteg vastagsága helyenként elérte vagy meghaladta az 1 cm-t.

Az üzem vezetői nem gondoltak arra, hogy a két különböző összetételű festék veszélyt jelenthet.

A tűzvizsgálat viszont egyértelműen megállapította, hogy a tűz a két festékanyag keveredésével létrejött vegyi reakció okozta öngyulladás következménye.

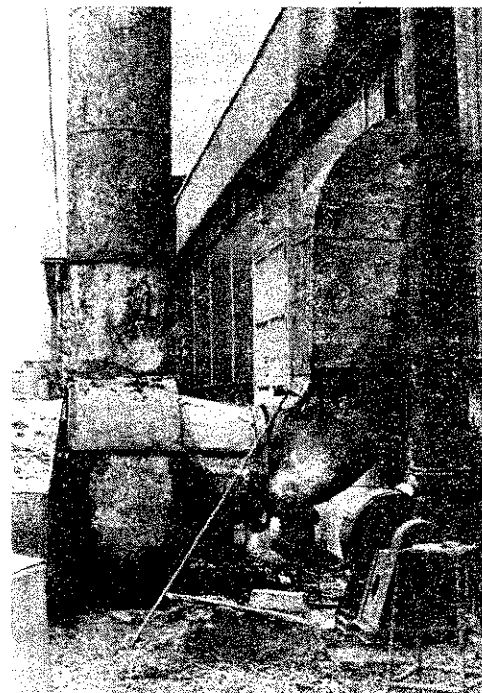
A VIZSGÁLAT SORÁN az is kiderült, hogy a festékszóró fülkék és elszívórendszerek tisztítását, karbantartását nem megfelelően végezték. A festékszóró fülkéket a dolgozók szükség szerint, saját elhatározásból tisztították, az elszívó rendszert pedig negyedévenként külső vállalattal tisztították.

Tény, hogy a gyár területén 2 fő éjszakai járőrszolgálatot látott el, a jelentős anyagi kárt okozott tüzet mégis a bejövő dolgozók vették észre és jelezték a tűzoltóságnak.

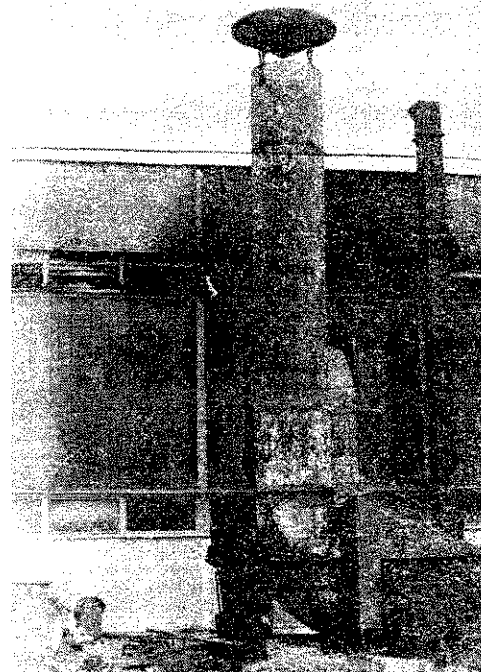
A vizsgálati tapasztalatokat azért ismertetem, hogy ezzel is felhívjam a figyelmet, és segítséget nyújtsak a hasonló esetek vizsgálatához, megoldásához. Ha ilyen típusú tüzek keletkezési oka nem egyértelmű, mindig célszerű annak a vizsgálata, hogy milyen oldószerekkel, adalékanyagokkal, kötégysorsítókka dolgoztak.

A lakk- és festékféleségeknél több fajta — CHP—40, a már említett Kobald—013 és egyéb CIBA-termékek stb. — kötégysorsító, térhálósító használatos. Ezek az anyagok igen erős oxidálószer, vagyis hevesen reagálnak a hozzájuk kerülő fémekkel, szerves anyagokkal. Éppen emiatt a tűz megelőzést végzőknek ellenőrzéseik során feltétlenül vizsgálniuk kell a szóban forgó anyagok tárolási módját, felhasználását.

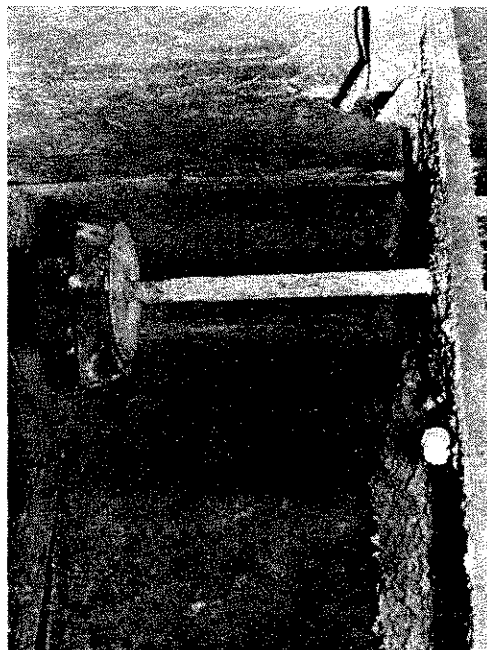
Varga Bálint
t. szds.

Jól érzékelhetők a kiégés nyomai a festékszóró fülkék elszívó ventilátorán

A festőüzem udvar felőli fala az elszívó berendezéssel

A kiégett festékszóró fülke a tűz után

A karlsruhei rendező pályaudvaron hivatásos tűzoltóság ügyeletét 13.42-kor értesítették, hogy ütközés következtében egy tartálykocsi megsérült és kb. 30 ezer liter benzin folyt el.

Az ügyeletes tiszt a riasztási tervnek megfelelően a következő erőket vonultat-ta ki:

- egy parancsnoki gépjárművet,
- két porral oltó gépjárművet (750 kg-os porkészlettel),

— egy gépjárműfecskendőt (800 l-es víztartállyal) és

— olajjár elhárítására szolgáló két műszaki mentőszert. Egyidejűleg értesítette az érintett intézményeket és szerveket is.

A HELYSZÍN

A baleset a karlsruhei rendező pályaudvar közepén történt. Fékezési hiba kö-

vetkeztében egy fűtőolajjal teli tartálykocsi nekiütközött egy benzint szállító tartálykocsinak. Ennek homlokoldali kocsinyerő felszakadt és a benne levő 30 ezer liter benzin majdnem teljes egészében kifolyt. Mindössze 1000—1500 liter benzin maradt a tartálykocsiban. A fűtőolajszállító tartálykocsi nem szenvedett ilyen sérülést, de ahhoz, hogy a két tartálykocsit szétválaszthassák, előbb mindkettő fűtőolajat (kb. ez is 30 ezer liter volt) mind a maradék benzint át kellett szivattyúzni.

A BEVETÉS

A tűzoltók a sínek miatt csak mintegy 200 méterre tudták járműveikkel megközelíteni a kárhelyet. Helyszínre érkezésükkor a környező síneken még vagonokat osztályoztak, s ez igen veszélyes helyzetet teremtett. A kiömlött benzin nagy területen elfolyva beivódott a közútlécsíkba és a mélyebben fekvő talajba, miközben erős benzingőz terjengett mindenfelé...

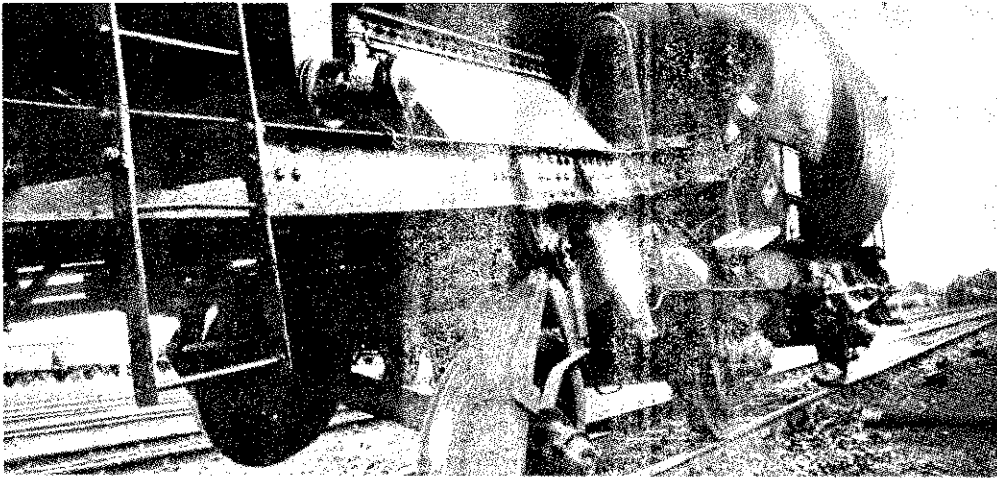
A tűzoltók a saját védelmükre szigorú takarhatták le habbal a kárterületet, majd a baleset helyszínén nem lehetett megkezdni a vízellátást.

Első intézkedésként leállították minden tolatási tevékenységet, eltávolították a baleset közelében levő vagonokat és tartálykocsikat, majd áramtalanították a felső vezetékeket. Igyekeztek minden lehetséges gyújtóforrást távol tartani a kárhelytől.

A beavatkozás első szakaszában kocsinyerő oltókészülékeket helyeztek készenlétbe, majd pedig a két porral oltó gépjárművet vagonra rakva közelítették meg a baleset helyszínét. A szövetségi vasutak olajjár elhárító egysége 17.00-re végzett az olajszivattyúzási munkával és 17.30-ra sikerült szétválasztania a két tartálykocsit, majd eltávolítania a helyszínről. A vasúti igazgatóság ezt követően sínfelszedő földgépekkel kezdett hozzá a benzinnel itatott földréteg eltávolításához. A tűzoltók könnyűhab-generátorral friss levegőt fúvattak a munkálatok helyére, hogy csökkentse a benzingőz-koncentrációt. Minden elővigyázatosság ellenére a sínvágásakor kisebb belobbanások következtek be, de ezt a készenlétben álló oltók két porral és habbal gyorsan eloltották.

Öt napon át tartott a nagyfokú óvatosságot követelő földeltávolítási munka, ennek során négy sínpárt 60 méter hosszban fel kellett szedni, továbbá egy 60x60 méteres területen 1 méter mélységig 1200 m³ földet eltávolítani. Egyméter mélységnél már olyan agyag zárórét volt, amelyen a benzin nem hatolhatott át. Számítások szerint kb. 15—20 ezer liter benzin volt az eltávolított föld egy köbméterében. Az eltávolított összes földmennyiség ezek szerint 20 ezer liter benzint tartalmazott. Ha ehhez hozzáadjuk a tartályból kiszivattyúzott 1000 liter maradék benzint, valamint a benzincsőkből felszivattyúzott 3000 litert, akkor ez összesen 24 ezer liter benzint tesz ki. A hiányzó 6000 liter benzin tehát elpárologott.

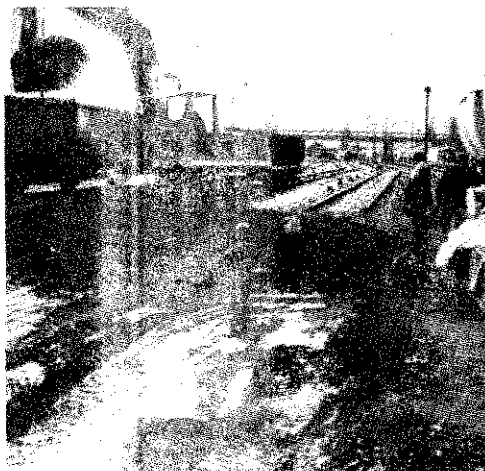
(Brandschutz, 1980/1.)

A megsérült tartálykocsik

Benzintócsa kb. 30 cm mélységben

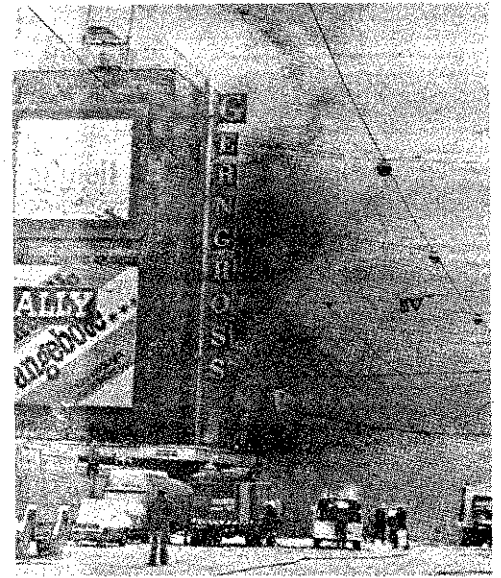
A földmarkoló kiemeli a benzinnel itatott földet

Az egyik benzintócsa felszivattyúzása

Annak idején beszámoltunk olvasóinknak a bécsi Gerngross áruház égéséről, a tűzoltóegységek beavatkozásáról. A különösen nagy kárt okozott tüzeset vizsgálata azóta befejeződött; tanulságait széles körben publikálták. Az osztrák tűzoltóság szakajtója — érthetően — különkiadásban tájékoztatott a történetéről, részletesen elemezve és illusztrálva a leglényegesebb körülményeket. Mi nem vállalkozhatunk erre. Helyette a „Die österreichische Feuerwehr” 1979/5. számából néhány gondolatot adunk közre Anton Sanytr mérnök írásának felhasználásával. A szerző okfejtése jóval túlmutat az eset tanulságain, s általánosító megállapításai a történetek néhány miértjére is választ adnak.

A bécsi Gerngross áruház égése az egész világon nagy feltűnést keltett, és előtérbe helyezte a nagy áruházak engedélyezéséhez előírt megelőző tűzvédelmi intézkedéseket. Bizonyos kételyek minden tűzkaasztrófát követően felmerülnek az intézkedések helyességét illetően, de csak ritkán fordul elő, hogy tökéletesítik a tűzvédelmi előírásokat.

Mint a vizsgálat megállapította, a Gerngross áruház tűzvédelmi és hatósági előírásai minden szempontból szakszerűek voltak, és a cégvezetés is mindig a követelmények teljesítésére törekedett. Mászóval, kihasználta az összes törvényes lehetőséget a hatóságok megelőző tűzvédelmi garانتálására. Az áruház mégis legett, és még elképzelni is rossz, ha a tűz nyitvatartási idő alatt keletkezik.

A tüzeset tapasztalataiból csak egyetlen következtetés vonható le: vagy ekkora ockázatot kell vállalni, vagy jobban ki kell használni a megelőzési lehetőségeket.

A nagyobb tűzkárok okozatát elkerülése érdekében a hatóságoknak, tervezőknek, a megalkalmazottainak és a berendezések asználóinak nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a megelőző tűzvédelemre.

A Gerngross áruházban a hegesztés okozta a tüzet. (Egyébként nemcsak itt, hanem sok más nagy tűznél is hegesztés miatt keletkezett a kár.) Ebben az esetben nem volt kimutatható a hegesztést végző dolgozó vétsége. Rendelkezett ugyanis az összes beavatkozáshoz szükséges eszközzel, csak az elégtelenség bizonyult az általa üdített tűz eloltásához.

A Gerngross áruházban azt a részét, ahol a tűz kitört, 1904-ben építették. Üvegkupolájával és szabad lépcsőjével művészeti értéket jelentett, izlées és hatóságok propagandának bizonyult, s emiatt ponták be az egész épület árusítási területébe. Tűzszakaszok létesítése vagy helyezés kötött tűzoltókészülékek telepítése jogi építéstechnikai okok miatt nem volt lehetséges. Az eladás módja — jóllehet, ez a sokkal ésszerűbb — és az áruk éghe- sége miatt (műanyagok jóval nagyobb z- és füstterhelést eredményeznek) fo- zódott a tűzveszély, így nem lehetséges elégtő magyarázat arra, hogy az építési engedélyt nem érvénytelenítették. Melles- g a tűz- és füstterhelés fogalma a mai napig sem szerepel az építési előírásokban, a fennálló jogállapot egyáltalán nem se- ti elő a tüzek hatóságos megelőzését.

Egyébként a biztosítási díjtételek nem álló differenciáltsága is közrejátszik abban, hogy nem hatnak eléggé ösztönzően a

tűzvédelmi előírások érvényesítésére. A magyarázat kézenfekvő. Ugyanis a bizto- sító társaságoknak az a törekvése, hogy minél több céggel kössenek szerződést, azt eredményezi, hogy a díjkülönbségben nem kellően fejeződik ki a tűzvédelmi ál- lapotok milyensége. A biztosítóknak az a készsége sem mozdítja elő a megelőző tűz- védelem ügyét, hogy még durva hiányos- ságok esetén is kifizetik a biztosítási ösz- szeget.

Ha azt akarjuk elérni, hogy a jövőben kevesebb veszélyes tűz keletkezzék, akkor az eddigi jogi szabályozáson kell változtatni. A hatóságoknak módot kell találniuk arra, hogy az üzemi tűzvédelmet a műsza- ki irányelveknek megfelelően kötelezően előírják. Az üzemi tűzvédelmi megbízott pedig köteles legyen a szükséges gondos- sággal ügyelni a szabályok megtartására. Ebben az esetben, ha a tűz hanyagság vagy az előírások mellőzése miatt keletkezett, teljes szigorral felelősségre lehetne vonni. A vétkességet legalább olyan szigorúan kellene kezelni, mint azt ma már a közle- kedésben tesszük. Ha ugyanis halállal vagy nagy kárral járó tűz okozója esetében nagyvonalúan eltekintenek a büntetéstől, ennek az lenne a következménye, hogy a személyi és dologi tűzkárok rendkívüli nagyságot érnek el.

Már említettük, hogy a Gerngross áru- házban az építészeti és üzemi tűzvédelmi előírásoknak lelkiismeretesen eleget tettek, az ellenőrzéseket időben és pontosan elvé- gezték. Mindez mégsem volt elegendő a nagy tűz megelőzésére. A nagyobb bizton- ságot az jelentette volna, ha az ellenőrzé- seket a tényleges veszélyhelyzetnek megfe- lelően végzik, figyelembe véve a legújabb megelőző tűzvédelmi ismereteket is. Az építési szabályzatokba is feltétlenül rögzí- teni kell az olyan fogalmakat, mint tűz- terhelés, füstterhelés, elektronikus bizton- sági és automatikus oltókészülékek beépí- tése, modern építéstechnológiák alkalma- zása a kedvező vagy kedvezőtlen égésű korszerű anyagokkal. Ahol a megelőző tűzvédelmi szempontból is célszerű építé- szeti előírások üzemi okokból nem lehetsé- gesek, ott üzemi előírásokkal kell azokat helyettesíteni. Elektronikus biztonsági ké- szülékek gondoskodjanak arról, hogy az építményt, használói, veszély esetén időben elhagyhassák.

Az automatikus oltókészülékek beépítése és használata is csak akkor célszerű, ha a legkorszerűbbek, rendszeresen karbantart- ják és szakszerűen ellenőrzik őket. Persze a feladatok nem bízhatók az építmény tu- lajdonosára, mivel hiányoznak hozzá a

megfelelő ismeretei. Az építő cégnek sem lehet teljesen átengedni, mivel itt meg a piaci verseny és az árnyomás a „legolcsóbb árajánlathoz”, s ennek minden negatív kö- vetkezményeihez vezetne.

Közvetlenül a Gerngross-tűz után meg nem vetették fel a vétkesség kérdését, de a biztosító már nyilatkozott: a teljes kárt megtéríti. Amíg a károk összege elviselhe- tő, addig alkalmazható az effajta felfogás. A tűzkárok és a halálesetek száma azon- ban az egész világon nagymérvű és egyre fokozódik. Ha el akarjuk kerülni az olyan helyzetet, ami jelenleg a közlekedésben tap- pasztható, akkor gyors ártértékelésre és cselekvésre van szükség. A biztosítási díj- ak megállapításakor nemcsak a kár lehe- tőséges nagyságát, hanem a tűzveszélyt is alapul kellene venni. Amíg azonban a tűz- veszélyt a biztosító társaságok határozzák meg, addig fennáll annak a lehetősége, hogy a konkurencia miatt a legnagyobb árengedményt tesszék és a tűzveszélyre alig fordítanak figyelmet. Ha a tűzkárbiztosí- tás egyben felelősségbiztosítás is lesz, a tűzvédelmi intézkedések egyetlen biztosí- tási megállapodással is helyettesíthetők lesznek.

— b —

Az akkumulátor olyan energiát tárol, amelyet egyenáram formájában használunk fel. Mindennapi életünkben az akkumulátor szerepe nagy jelentőségű. Pl. a helyhez kötött akkumulátortelemek a hálózati feszültség kimaradása esetén a tartalékvilágítás villamosenergia-igényét fedezik, a gépjárművekbe építettek (hordozhatók) pedig a gépkocsi indításához nélkülözhetetlenek.

Az MSZ 1600/13. számú szabvány szükségvilágítás táplálására alkalmas, független áramforrásként említi az akkumulátortelemeket.

Igen sok esetben használjuk az akkumulátort különféle jelző- és biztonsági berendezések működtetésére. A távközlő berendezésekhez szükséges egyenletes, tiszta egyenáramot számos rövid- és ultrarövidhullámon működő rádióállomás (pl. a tűzoltóságoknál is) üzemeltetéséhez akkumulátorokkal biztosítják.

Az akkumulátor pozitív és negatív lemezekből, valamint elektrolitból áll, amelyet az e célra megfelelő üvegből, keménygumiból, műanyagból készült házban helyeznek el. Töltéskor a villamos energiát vegyi energiává alakítják; kisütéskor a vegyi energia ismét villamos energiává alakul át.

Minden akkumulátor meghatározott töltésmennyiség tárolására alkalmas, amit az akkumulátor tárolóképeségének, kapacitásának nevezünk, és amperórában mérünk. Az akkumulátortelem kapacitása a lemezek típusától és összfelületük nagyságától függ. A kapacitás a kisütőáram nagyságának is függvénye.

Több elemből álló telepek tetszőleges feszültségre készülhetnek. Ezeket a helyszínen szerelik össze, megfelelő kialakítású helyiségben (1. ábra).

A jelenleg általánosan használt akkumulátorokat elektrolitoldatuk szerint lúgos és savas akkumulátorokra osztjuk:

Lúgos akkumulátorok

Pozitív lemezének hatóanyaga nikkelvegyület, a negatív lemeze pedig főként vas, vas-kadmium vagy kadmiumvegyület. Az elektrolit kálium-lúg. A lúgos akkumulátor kezelése könnyű. A névlegesnél nagyobb kisütő áram sem teszi tönkre, hosszabb ideig állhat töltetlenül. Akkor használjuk, amikor nincs állandó felügyelet és kezelőszemélyzet. A lúgos akkumulátorok TK, SK és LK sorozatban készülnek.

A TK sorozatot folyamatos üzemben használjuk, az erőművek kapcsoló- és biztonsági berendezéseinek működtetésékor. Az SK sorozat kifejezetten motorok indításához készül, míg az LK sorozat hordozható készülékek és fényszórók energiaellátására használható legjobban.

Savas akkumulátorok

A savas akkumulátor elektródjai pozitív (barna) ólomoxid lemez és negatív (szürke) ólomlemez. Az elektrolit hígított kénsav, üveg-, keménygumi vagy műanyag edényben. A savas ak-

kumulátor érzékeny, ezért a túlzott igénybevétel vagy az elegendes rövidrezárás tönkreteszi a lemezeket, ezáltal az akkumulátort. A savas akkumulátorok kétféle lemeztípusból készülnek. Az EL típusú lemezeket ott használják, ahol hosszabb időre kis áramerősségre van szükség, míg az ELS lemezeket ott alkalmazzák, ahol rövid ideig tartó nagy áramlökések léphetnek fel. Az ismertetett típusú akkumulátorok nyitott és zárt kivitelben egyaránt készülhetnek.

Biztonságtechnikai és tűzvédelmi szempontból ennek a jelölésének a jelentősége. Az akkumulátor töltése során fejlődő hidrogén (H₂) a levegővel elegyedve robbanóképes koncentráció kialakulásához vezethet. Az akkumulátoroknál alkalmazott töltési társzabványok:

Csepptöltés

Alkalmazási területe főként: tartalékkumulátorok, tartalékvilágítás, szükségvilágítás akkumulátorai, vagy üzemen kívül helyezett akkumulátorok töltése. A csepptöltés lényege, hogy az akkumulátort az amperórában (Ah-ban) kifejezett tárolókapacitása 0,5—1,5-szörösének megfelelő áramerősséggel állandóan töltjük. Ez a milliampere nagyságú áramerősség 2,15—2,2 V feszültségen áll be. Csepptöltés-üzemmódban kevésbé kell tartózkodni veszélyes mennyiségű H₂ gáz fejlődésétől és felhalmozódásától.

Üzemeltetés

Ha a cellánkénti feszültség 1,8 V-ra csökkent, a savas akkumulátort fel kell tölteni. A töltőfeszültség cellánként nem határozhatja meg a 2,75 V-ot, a töltőáram erőssége a telep kapacitásának 1/8-ad része (jelölve: C/8).

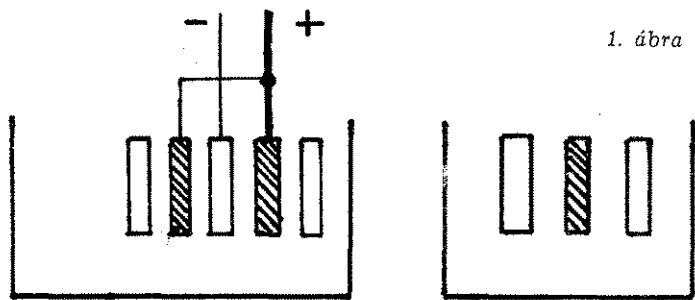
Gyorstöltés

Az üzemeltetést meghaladó töltést nevezzük így. Az akkumulátortelem és a töltő kombinált kapcsolása látható a 2. ábrán.

Az akkumulátorok csepp-, illetve gyorstöltési feszültségéig áramszállító berendezésen belüli telepkapcsolásra megfelelő csatlakozási feszültségre, illetve gyorstöltési feszültségre külön kell határozni. Az akkumulátor töltése során — kísérletekkel igazoltan — a hidrogéngáz (H₂) fejlődése 2,3 V és 2,39 felett intenzívebbé válni (3. ábra).

2,39 V felett a gázfejlődés igen intenzív. A töltőáram intenzívén a gázfejlődés sebessége csaknem fordított arányban változik, jelezvén, hogy a töltés során az energia (áram) növekvő része fordítódik a víz felbontására. A biztonságos üzemi töltés érdekében a gyorstöltési üzemmód feszültségének alacsonyabb értékre állítása eleve kisebb mennyiségű hidrogén fejlődéshez vezet. A gyorstöltés megkezdésével egy időben megindul a reteszeléssel megvalósított hatásos szellőztetés (amelyet más biztonságos intézkedésnek nevezhetünk) csökkentti az akkumulátortöltő helyiség levegőjének hidrogéntartalmát, s ezáltal a veszélyt.

A töltés során a gázfejlődés sebességének ismeretében lehet meghatározni, hogy meghatározott időtartam alatt mennyi H₂ fejlődik. A számítási alap kiindulásához meg kell jegyezni, kezdeti állapotban a hidrogéntartalom nulla.

Akkumulátorselembek elhelyezése és kapcsolása

$vdt - V_{sz} = eQ$

ahol: v = a gázfejlődés sebessége (pl. mol/h)

V_{sz} = elszívott H₂ gázmennyiség (pl. mol/h vagy v(1)-¹)

e = H₂ koncentráció (pl. mol/mm³)

Q = helyiség szabad térfogata (pl. m³)

Megjegyzés: a „V” kísérlet során megfelelő eszközökkel lehet „V_{sz}”-t kívánjuk a képlet megoldásával kiszámítani mérhető, „Q” számítható (a helyiség méreteinek ismeretében).

Az akkumulátorok töltése során a fejlődő H₂ gáz mellé a berendezések élettartama miatt — figyelemmel kell lenni

akkumulátorból kiáramló savgőz mennyiségének meghatározására is. Fontos, hogy a cellák lezárására alkalmazott záró dugók en hatáson fogják meg a savat, így abból minél kevesebb isszon a légtérbe. Mindezekre tekintettel a villamos szerelésnél a vas, marópáras helyiségekre (MSZ 1600/5—67.) előírtakat is szembe kell venni.

Az eddigiekben ismertetettek alapján a töltés során üzemre felszabaduló H_2 gáz, a levegővel elegyedve tűz- és robbanásveszélyes keveréket képezhet. Ezért az akkumulátorhelyiségeket „Fokozottan tűz- és robbanásveszélyes” (jelzése „A”) tűzszélyességi osztályba soroljuk. A helyiségek villamos fokozati sorolása A 1.

Ennek figyelembevételével a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendeletben — többek között — a helyiségek elhelyezésére a 73. § (1), (2), a használatra pedig a 75. § (1), (2), 75. § (1—5), 78. § (1—4), 87. § (1—2) 88. § (1—2) és a 89. §-ban megfogalmazott előírások vonatkoznak.

— Az akkumulátorhelyiséget a talajvíztől gondosan szigetelni kell.

— A nyílászárók jól tömítettek, célszerűen gáztömör kivitelek legyenek.

— A helyiség bejárati ajtaja lehetőleg szabadba vagy jól elszellőztetett előtérbe nyílik. Ha ez nem lehetséges, légszilipelt kell biztosítani.

— A helyiség mennyezetét, falait és nyílászáró szerkezeteit válló bevonattal kell ellátni.

— A padozat kellő szárlású, saválló burkolatú, antisztatikus anyagból készüljön.

— A helyiségben falon kívüli, más technológiai rendeltetésű szellőzőcsatornát (kivéve) csővezeték szerelése tilos.

— Gondoskodni kell arról, hogy a helyiség hőmérséklete ne emelkedjen $+30^\circ C$ fölé és ne csökkenjen $-5^\circ C$ alá.

— Akkumulátorhelyiség talajszint alatti létesítése csak eseti kivétellel lehetséges.

— A helyiséget robbanási túlnyomás ellen (hasadó-nyíló felet) védeni kell.

— Helyhez kötött, felül nyitott edényzetben (EL típusú) ólomakkumulátor-telepeket csak elzárt kezelőhelyiségben szabad elhelyezni.

— Lúgos akkumulátorokat, valamint zárt edényben elhelyezett ólomakkumulátorokat nem feltétlenül szükséges zárt térben elhelyezni.

— Akkumulátorhelyiségben a dohályzást és a nyílt láng használatát szabványos jelzőtáblákkal meg kell tiltani.

— EL típusú ólomakkumulátor-telepek helyiségében akkumulátortöltő berendezés létesítése tilos. Ezeket a helyiségeket arópáras (az MSZ 1600/5 és az MSZ 1600/8 számú szabvány értelmében) A 3 villamos besorolású helyiségnek kell tekinteni.

— Védelmi célokra (védelmi kioldások táplálására) és kézi-nyomtatás táplálására szolgáló leágazást nagyobb feszültségű telepekre történő megcsapolás útján létesíteni nem szabad. Nem vonatkozik ez a legfeljebb 72 órás időtartamra szóló ideiglenes berendezésekre.

— Erős rázkódásnak kitett helyiségben ólomakkumulátor-telepeket elhelyezni nem szabad.

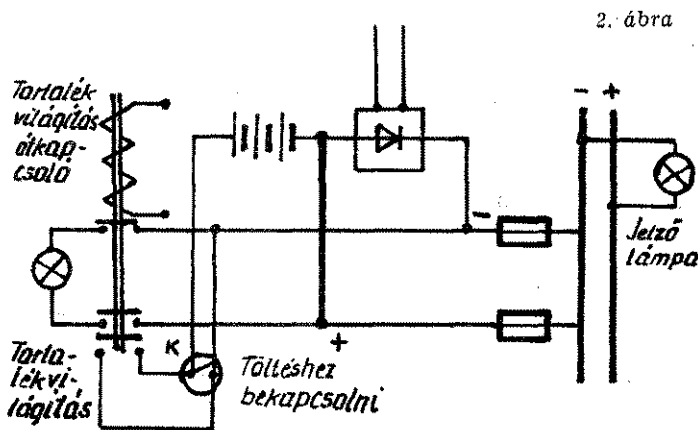
— Gépjárműszínekben és repülőgéphangárókban akkumulátortöltő és -javító berendezéseket nem szabad létesíteni, kivéve a jól szellőztetett gépjárműszíneket, ahol a veszélyességi osztály határa fölött megengedett akkumulátortöltő-berendezés szerelése.

Sajnos a gyakorlatban a felsorolt előírások megtartása, különösen rekonstrukció során, de még az új létesítésekénél is gondot okoz.

Ezért a tűzvédelmi hatóság az azonos biztonságot nyújtó intézkedések egyidejű előírása mellett eltérést engedélyezhet. Leginkább az akkumulátorhelyiségek talajszint alatti elhelyezését kell kényszeríteni.

Az eltérés az alábbi kikötések teljesítése esetén — mérlegelve a kivitelezés és gazdaságosság kérdéseit — általában megengedhető.

1. Az elektromos létesítés feleljen meg az MSZ 1600/8 számú szabvány előírásainak.

Akkumulátor és töltő: kombinált kapcsolási vázlat

2. ábra

2. Az akkumulátorhelyiség mennyezetén nem lehet olyan légszűrő, amelyet a szellőzés nem tud átöblíteni, s ahol ennek következtében veszélyes mennyiségű H_2 gyűlhet össze.

3. Az akkumulátorhelyiség határos, rendszerint mesterséges szellőztetéséről gondoskodni szükséges. Ellenőrizni kell továbbá, hogy a szellőzés folytán a fejlődő gázok nem juthatnak-e meg nem engedett helyre vagy olyan helyiségekbe, ahol ilyen veszély elhárítására nem történt intézkedés. A szellőztetésre alkalmazott ventilátorok Rb. védett kivitelűek legyenek.

4. A gépi szellőztetésnél huzatkapcsoló beépítésével olyan reteszelés szükséges, hogy a szellőzés kimaradása esetén egy mágneskapcsoló az akkumulátortöltő áramkört szakítsa meg.

5. A ventilátorok folyamatos üzemeltetését ellenőrizni kell.

6. Olyan koncentrációérzékelőt, jelző- és beavatkozó berendezést kell felszerelni, amely a H_2 alsó robbanási határérték 40% -ánál kapcsolja ki a töltést, és ezzel egyidejűleg figyelmeztető jelzést ad.

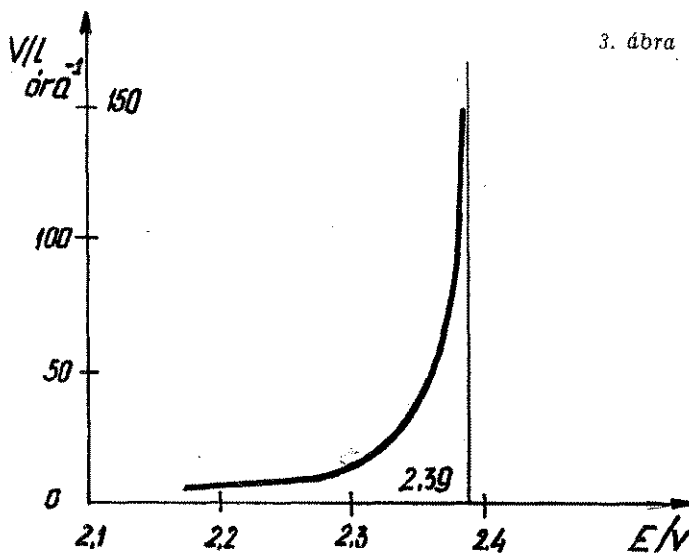
7. Az akkumulátorhelyiség szellőztető csatornáit

— nem éghető anyaggal kell burkolni,

— a tűzszakaszgátló határon történő átvezetésnél mind vízszintesen, mind függőlegesen tűzgátló csappantyút kell beépíteni.

8. A szellőzőcsatlakozásuk elé a szabvány előírásainak megfelelő védőháló vagy rácsot kell készíteni, a mechanikus szennyeződés bejutásának megakadályozására.

Az akkumulátorhelyiségekkel kapcsolatos — természetesen a teljeség igényét nélkülözve — tűzvédelmi szempontból is jelentőséggel bíró legfontosabb létesítési és használati előírások teljesítését a tűzvédelmi hatóságok a létesítés során feltétlenül követeljük meg, különös figyelemmel arra, ha az akkumulátorhelyiséget talajszint alatt kívánják elhelyezni.

3. ábra

Az ábrán jól látható az intenzív gázfejlődés

A tíz éve Rétságra látogató hamar bejárhatta az akkor mintegy 700-as lélekszámú kis községet. A januári népszámlálás szerint most 2700-an lakják az időközben nagyközséggé lett és közigazgatásilag két faluval (Bánk és Tolmács) is gyarapodott települést.

Az arculat változásáról talán csak annyit, hogy sok régi ház helyén újakat építettek, sőt a lakótelepen több négyemeletes ház is „kinőtt” a földből.

Tíz évvel ezelőtt a mezőgazdasági jelleg dominált, ma 30 ipari üzem működik. Következmenyeként egyre kevesebben buszoznak Vádra vagy Balassagyarmatra, így több idő jut környezetük, a szűkebb pátria építésére, szépítésére.

Az önkéntes tűzoltó-egyesület novemberben lesz ötvenéves. Az alapítók közül még számosan örvendenek jó egészségnek. A máról *Zachar Kálmán*, a nagyközségi tanács vb szakigazgatási szervének igazgatási csoportvezetője tájékoztott bennünket.

— 1978-ban sikerült a kismotorfecskenkő helyébe, a megyei tűzoltó-parancsnokság jóvoltából, egy CSD—344-est kapnunk. Ehhez szerveztük meg a nappali és az éjszakai vonuló szolgálatot.

Községünkben két nagyobb ipari létesítmény van. Úgy gondoltuk — a járási tűzoltó-parancsnokkal egyetértésben — hogy ebből a két üzemből állítjuk ki a csapatot. Szerencsénk volt, mert az önkéntesek nagy része is ide helyezkedett el, így „átszervezésük” nem okozott nagyobb gondot. Önkénteseink — éjszaka 18, nappal pedig 12 fő áll rendelkezésre — a Fém bútort Ipari Szövetkezetből és a Fém Mechanikai Szövetkezetből riaszthatók. Az új felállásban a balassagyarmati járási tűzoltó-parancsnokságon szerveztünk kiképzést a részükre.

A riasztási tervet is az összes lehetőséget kihasználva készítettük el, és a mindenki által jól ismert helyeken függesztettük ki azokat. Így: a tanácsnál, a rendőrségen, az üzemekben és a szertárunk falán. Intézkedési tervünkben napra készen szerepel az is, hogy tűz esetén a szomszédos Bánkra és Tolmácsra a tévesz melyik vontatója „vonuljon” a segítséget nyújtó kismotorfecskenkőkért.

Az 1975-ben egyesült három község önkéntesei azóta több tűznél oltottak együtt sikeresen.

A „szomszédok” közgyűléseiken is hangot adnak megelégedésüknek. Mi pedig a tanácsnál évről évre azon igyekszünk, hogy a lehetőségekhez képest minél több anyagi segítséget, erkölcsi megbecsülést adjunk önkénteseink gyarapodásához.

A rétsági beszélgetésen jelen levő járási tűzoltóparancsnoktól, az önkéntes egyesület parancsnokától és az egyik alapító tagtól azt is megtudtuk, hogy pl. tavaly 22 esetben riasztották őket. Főleg erdő- és avartüzekhez kellett vonulniuk. Mire 20 km-ről az államiak kiértek, ők már meg is bírkóztak a feladattal.

Gyorsaságukkal már több milliós értéket mentettek meg. Egyik alkalommal az Építőipari Szövetkezet szállítási telephelyén égő olajkályhát töltött fel az éjjeli-őr. És nem elég, hogy tüzet okozott vele, de még a tűzoltókészüléket sem tudta használni. Akkor is pillanatok alatt a helyszínre értek, a tetőszerkezetet azonban már így sem tudták megmenteni. Mindenesetre az égő portásfülkétől nem messze parkoló 30 ZIL tehergépkocsinak semmi baja nem történt.

Intézkedési tervükben első helyen szerepel a megelőző tűzvédelem. Tavasszal járórögznek az erdőkből, nyáron pedig a tűzkármentes betakarításért — a tűzvédelmi bizottsággal egyetemben — részletes feladatterv alapján ténykednek.

A tíz éve járási parancsnok *Czibak Miklós* t. szds., nem kis büszkeséggel jegyzi meg, hogy ittléte óta nem volt gabonatűzük.

Szakál József önk. t. fhdgy., parancsnok mostanában a Bánkon épülő, főleg faházak víkendtelep miatt aggódik. Varsáronként járórögznek ugyan és figyelmeztetik a lakókat, többek között a villámhárító szükségességére, de nem nagy megértéssel találkoznak. Pedig a parancsnok emlékezete szerint a múlt évi tüzesetet követően (villámcsapás miatt többszázézeres érték égett el anélkül, hogy beavatkozhattak volna), többen fogadkoztak, hogy felszereltetik a villámhárítót. Növeli gondjaikat az egyre gyarapodó középmagas házak tűzvédelme is. Jó lenne egy gépezetes tolólétra a CSD—344-es mellé. Ez persze egyelőre csak olyan kívánság, amit maguk is eléggé nehezen fogalmazznak meg.

Hogy lesz-e belőle valami? A tapasztalatakból arra következtetünk, hogy az itteni tanácsi vezetés az új szertár megépítésével nem tekinti befejezettnek az egyesület fejlesztését.

Az új szer, a CSD—344-es

Az egyesület tagjai egyébként élénkjének, minden társadalmi megmozdulásban így községük szépítésében is. Persze nem feledkeznek meg saját feladataikról, köztük az utánpótlás-nevelésről sem. Az egyesület tagjainak átlagéletkora 30, létszámuk egyharmadát apák és fiúk adják.

Általában elsőek a járási versenyeken. Üttörő fiúrajuk szintén jól szerepel, nemcsak a versenyeken, hanem avarversenyeken is.

A rétsági önkéntesek életének változásáról talán *Kővári Vilmos* bácsi, az egyesület alapító tag tudná a legtöbbet mondani. Ők még lóvontatású kocsifecskenkőkkel kezdtek.

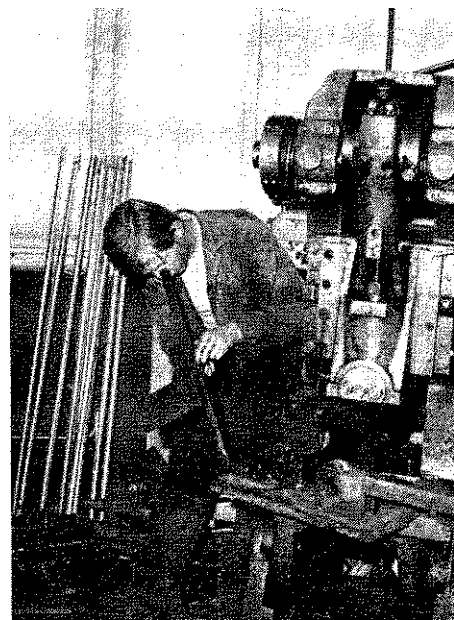
Eredményeikről a járási statisztika évről évről adatai szólnak. 1956-ig a járásban 181 — főleg mezőgazdasági jellegű — tüzesetet történt, mint 3 millió forint kárral. 1969—79 között 118 tüzesetet fordult elő, és a kárérték 1 400 000 forintra mérséklődött.

Ezek a számok a járási székhelyen a tüzesetek önkénteseinek munkájáról is vallanak.

Írta: Sz. Lovász Ilona

Fényképezte: Tátrai Mihály

Fábián István a Fém bútort Ipari Szövetkezetnél gépszereplő

Szakál József önk. t. fhdgy. 12 éve parancsnok

Zachar Kálmán, aki sokat tett a jó kapcsolatért

Kővári Vilmos: Más volt akkor

nyítja. Fellépésükkel növelik nemzeti ünnepeink sorának színvonalát, de közgyűléseink derűs hangulata sem képzelhető el nélkülük.

Végezetül említést kell tennem arról, hogy az egyesületünket, nagy társadalmi elismertsége mellett, a területünkön működő szövetkezetek egyenként 10—10 ezer, összesen 50 000 forinttal támogatják. Ez és a tanácsi költségvetési támogatás adja a biztos alapot, hogy felszereléseinket a bázishelyünknek megfelelően pótoljuk, karbantartsuk. Törekvésünk egyenes vele-

járójaként felsőbb tűzvédelmi szerveink és a tanácsok megkülönböztetett figyelmet fordítanak működésünkre, azt anyagilag is támogatják. Ezúton mondok köszönetet mindezekért és kérem, hogy jövőben se zárkózzanak el ettől. Tűzoltó közösségünk színvonalas megelőző és mentő tűzvédelmi munkával igyekszik viszonyozni az értékes gondoskodást.

Várkonyi Antal önk. tű. szds.,
a pécsváradai önkéntes tűzoltó
egyesület titkára

Munkánkról, törekvéseinkről

Örömmel olvasom szakfolyóiratunkban az önkéntes tűzoltók életéről, ténykedéséről közölt tudósításokat.

Úgy érzem, engem is kötelez, hogy — mint a nagy múltú egyesület közel 40 év tagja és választott tisztségviselője — írt adjak magunkról.

Vezetőségünk a közelmúltban tartotta a 50. évfordulóját, ahol a szokásos közgyűlési határozatok végrehajtásáról kellett számot adnunk. Így került előtérbe idén 90 éves egyesületünk méltó megünneplésének szervezése.

Az előkészítő munka nagy gondossággal készült. Vezetőségünk fő törekvése az volt, hogy — hagyományainkhoz híven — a lehető színvonalon emlékezzünk meg a 50. évfordulóról, még akkor is, ha történetesen nem centenáriumi ünnep. Az ünnepre jubileumi közgyűlésen kerül majd sor az év végi hónapok valamelyikében. Az időpontról később határozunk.

Az első ütemben számba vettük az egyesület aktív tűzoltóit: a zenekari tagokkal együtt mintegy 100 főről van szó. Külön is ki kellett emelnünk a veterán tűzoltókat. Sokuk közül is ide kíváncsólak érzem *Forró János* szds., volt parancsnok nevét. Az 50 éves szolgálati érem tulajdonosa, és egyesületünknek örökös, szteletbeli tagja. 82 éves kora ellenére hatalmas lendülettel, szünni nem akaró aktivitással vesz részt a tűzoltó közösség életében. A legutóbbi ülésen is, az erkölcsi megbecsülésekre tett javaslatával, példát adott arra, hogy miként őrizhetjük, polihathatjuk mai felgyorsult életünkben is hagyománytiszteletet.

Tűzoltó egyesületünk egyébként máig nem veszített nagy társadalmi bázisából; vezetőség tagjai igen aktív közéleti emberek. A lelkesedésre jellemző, hogy közgyűléseink és vezetőségi üléseink ünnepzárba menők tagjaink és vendégeink számára. Az ünnepi jelleget az események rangossága adja. Eredményeinkről általában csak annyit, hogy tűzoltóink változatlanul az elsők közt szerepelnek. Minden szerénység nélkül legyen szabad megemlítenem, hogy országos versenyen már két ízben vettünk részt, és jövőre is szeretnénk ott lenni a legjobbak között.

Erre az ad garanciát, hogy összeszerelt versenyrajaink mellett, az úttörőkkel való foglalkozást tekintjük fő szempontnak. Eredményeink e tekintetben is biztatóak.

A szakmai felkészültség mellett igen fontos szempontnak tartjuk egyesületünk részvételét a kulturális életben. Fűzőegyesületünk vezetését zenetanár irá-

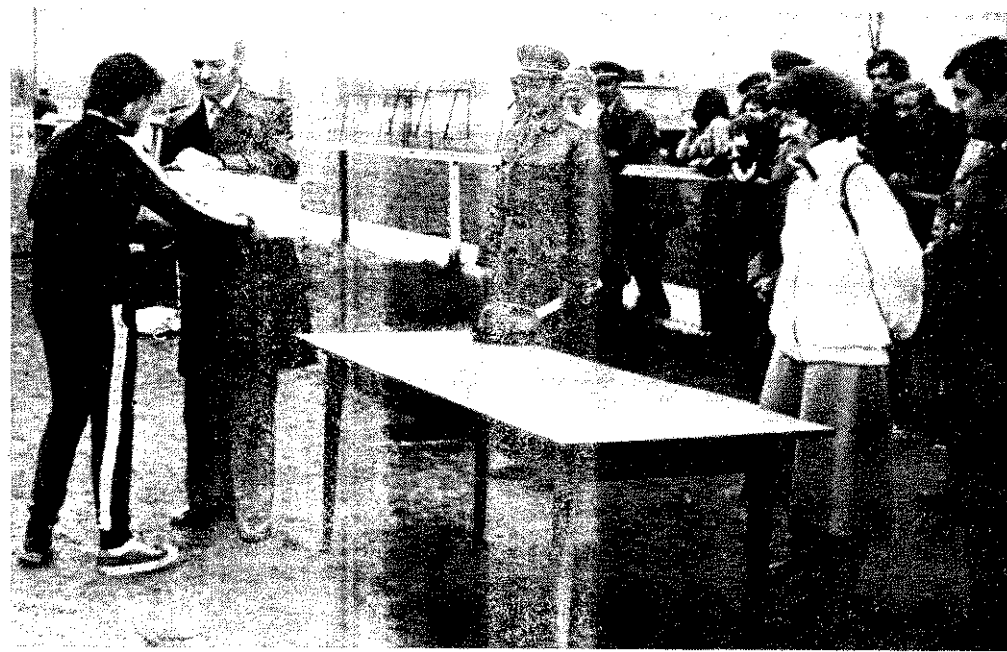
Úttörőtűzoltó-rendezvények Szarvason

A tavasszal I. fokozatú úttörőtűzoltó-versenyre került sor Szarvason. Kiemelkedő teljesítményt azok a fiatalok nyújtottak, akik 1979-ben a zánkai országos versenyen csupán két órával másodperccel szorultak a második helyre. Új színpontja volt a népes nézősereg által látogatott rendezvénynek, hogy a szarvasi PLASTOLUS Játékkészítő és Műanyagfeldolgozó Szövetkezet saját technikaival

jutalmazta a győztes csapatok versenyzőit.

Május 9-én, a győzelem napján, a szarvasi városi és járási tűzoltó-parancsnokság dolgozói csapatvászlót adományoztak a szarvasi úttörőgárdának, mely tagjai között ott találhatjuk az úttörő-tűzoltókat is.

Kiss János tű. hdgy.
városi és járási tűzoltó-parancsnokság

részére mindenfajta új típusú férfi- és női egyenruha készítését méretes kivitelben, megállapodás szerinti határidőre vállaljuk!

KÉRJÜK az önkéntes és vállalati tűzoltóságokat, illetve fenntartóikat, hogy az 1981. évi beszerzésre tervezett méretes egyenruhákra a megrendelésüket vagy a tájékoztató jellegű igénybejelentésüket 1980. augusztus hó 31-ig szíveskedjenek címünkre megküldeni.

A megrendelt egyenruházatokra a méretvétel üzletünkben történik.

Amennyiben a méretvételre való utazás nehézséget okozna, úgy a megrendeléshez méretjegyzéket kérünk csatolni, amely tartalmazza az érintett személy(ek) nevét, rendfokozatát és a testméret- (testmagasság, mellbőség, derék-bőség, csípőbőség és nadrágljbőség-) adatokat.

CÍMÜNK:

EKISZ RUHÁZATI SZÖVETKEZET, BUDAPEST IX., FERENC KRT. 34.

IRÁNYÍTÓSZÁM: 1092. TELEFON: 170-719

(X)

ONKÉNTES ÉS VÁLLALATI TŰZOLTÓ

figyelmét felhívjuk arra, hogy a tűzoltó-egyenruházatokhoz szükséges alábbi méterárak vállalatunk gyapjú-, illetve pamutosztályánál megrendelhetők.

1. BM szürke, kopásálló kikészítésű „RÁBA” sávoanyag: (pamutosztály) a férfi- és női tűzoltó-szerelőruhákhoz.
2. „Harcos szürke” fésűs szövet: (gyapjúosztály) a férfi ünnepi öltönyhöz.
3. BM szürke jeszter szövet: (gyapjúosztály) a női háromrészes kosztümhöz.
4. BM világos szürke „TORNÁDÓ” anyag: (pamutosztály) a férfi- és női ingkabátokhoz.
5. „METEOR 921” ballonanyag: (pamutosztály) a férfi- és női ballonkabátokhoz.
6. „VO-8” jelű (NORBERT) műszőrme anyag: (gyapjúosztály) a ballonbéléshez.

AZ 1981. ÉVRE SZÜKSÉGES MÉTERÁRUKRA – A KAPACITÁSOK BIZTOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN – KÉRJÜK MEGRENDELÉSÜKET VAGY TÁJÉKOZTATÓ JELLEGŰ IGÉNYBEJELENTÉSÜKET CÍMÜNKRE MEGKÜLDENI.

CÍM:

KÖNNYŰIPARI TEXTILÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT (gyapjú-, illetve pamutosztály)

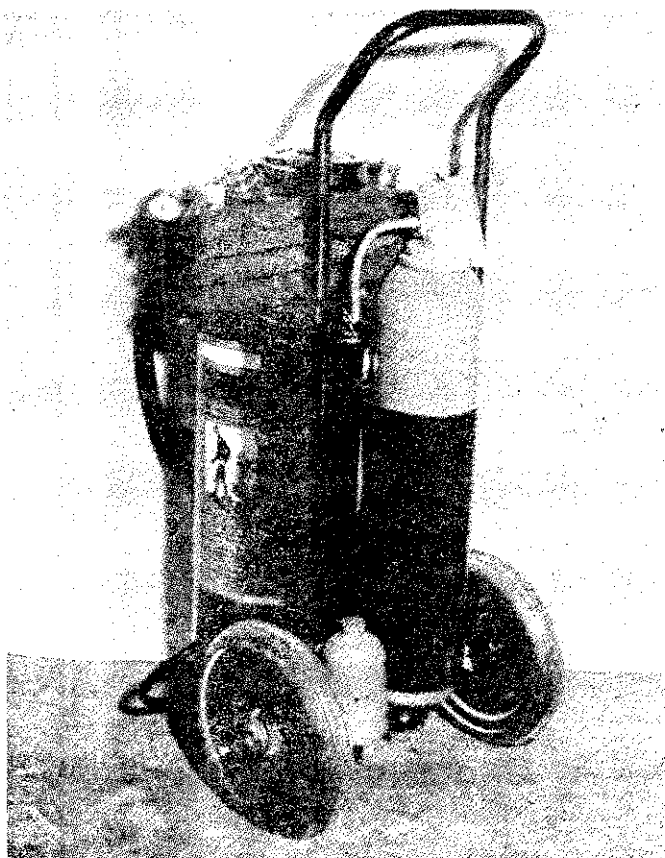
BUDAPEST V., MUNNICH FERENC U. 18. IRÁNYÍTÓSZÁM: 1051

(X)

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

A porraloltás tűzvédelmi hatékonyságának fokozása 50 kg-os porraloltók készenlétbe állításával

Mint minden területen, a tűzvédelemben is célszerű, ha a technikai létesítmények számszerű gyarapodását minőség- és teljesítménynövekedés kíséri.

Számítások és kísérletek igazolják, gyakorlati tapasztalatok nap mint nap bizonyítják, hogy a tűzoltókészülékes védelem területén a teljesítmény, illetve a töltet mennyiségi növelése a tűzoltási hatékonyság hatványozott növekedésével jár.

Készleteik kialakításánál a létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelően szorgalmazzák az 50 kg-os porraloltók készenlétbe állítását!

Kedvező tapasztalatok igazolják az 50 kg-os porraloltók jelenleginél fokozottabb mérvű készenlétbe állításának célszerűségét.

A 4.1974. BM számú rendelet (2) bekezdésében foglaltak lehetőséget nyújtanak a létesítmény tűzoltókészülékes védelmének korszerűsítésére, célszerű átszervezésére a nagyobb hatékonyságú készülékek beállításával.

Kérjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a tűzoltókészülékekkel kapcsolatos szakmai problémáikkal keressék meg műszaki vevőszolgálatunkat.

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.
Fábián Sándor műszaki osztályvezető
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735
Irányítószám: 1388, Pf. 99.

(x)

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Sugárkárosodás: a tömlő anyagát károsító sugarak (napsugár és kozmikus sugarak) hatása.

Hő okozta károsodás: a 24 °C hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Biológiai károsodás: a tömlő állagát károsan befolyásoló mikroorganizmusok károsító hatása.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások. **Rendelteteszzerű használat:** a nyomótömlő gyakorlati céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Karbantartás: mosás, szárítás, áttekerés, szellőztetés és a tömlőn végzett egyéb hasonló jellegű munkálatok gyűjtőneve.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton vízsugárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Áttekerés: a tekerés irányának olyan megváltoztatása (a spirál irányának olyan megfordítása), hogy a tekerés külső és belső felülete helyet cseréljen.

Nyomáspróba: a gyártással kapcsolatos, valamint a használat (bevetés) utáni szilárdság-ellenőrzés víznyomással, próbanyomás érteken.

Repszőzilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

Tömlőkapocs: a tömlőknek egymáshoz és a tömlőszervelekhez történő gyors, szilárd és tömített kapcsolására szolgáló eszköz (MSZ 1057/1-78.).

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömített-ségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: hibás, sérült, a túlzott zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

A nyomótömlők készletben tartása, időszaki ellenőrzése és karbantartása.

Csak kifogástalan állapotban levő és a tömlőkapocsra szilárdan rederősített, hibátlan tömítőgyűrűvel felszerelt, nyomáspróbázott vagy ezt tanúsító műbizonylattal ellátott tömlőt szabad készletben helyezni. A tűzcsapszékben elhelyezett készletű tömlők állapotát, szükség szerint, de negyedévenként legalább egyszer szemrevételezéssel kell ellenőrizni.

IDŐSZAKI ELLENŐRZÉS ÉS KARBANTARTÁS

Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű készletű és tartalék tömlők legalább 5 évenként időszaki ellenőrzést és időszaki karbantartást igényelnek. Az időszaki ellenőrzés alkalmával a szükséges karbantartási munkálatokat is el kell végezni. Az időszaki ellenőrzés feladatai; a nyomáspróba, a szemrevételezés állagállapot-ellenőrzés, a tömítőgyűrű (tömítőgumi) szükség szerinti cseréje, a mosás és szárítás, valamint az áttekerés. Az időszaki karbantartás alkalmával a tömlők állapotát szemrevételezéssel kell ellenőrizni, majd szárazon tisztítani (leporolás, átkefézés) és áttekerés. Az időszaki karbantartást 2 évenként célszerű elvégezni. Minden bevetés (használat) után a nyomótömlőknél az időszaki ellenőrzésre meghatározott műveleteket el kell végezni. Gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt, de kíméletes használat meghosszabbítja, a tartósan, esetleg több évig való mozdíthatatlanul hagyásuk viszont megrövidíti a gumizott poliészter tömlők élettartamát. Ez a jelenség a gumi-textil szerkezetek sajátos víz-, levegő-helyzet és állapotváltozás igényével magyarázható. A huzamosan mozdíthatatlan állapotban, túl száraz vagy túl fűtött helyiségben történő tartós tárolás esetén a gumilélek élek menti kirepedése és a tömlőszövet elszíneződése tapasztalható. A karbantartási munkálatok nem igényelnek célszerszámot vagy különösebb előkészítést. Ennek ellenére célszerű, ha szakvállalat végzi el őket. A munkához puha kefe és tiszta padozat szükséges. Készletben, illetve készlet tartalékként csak feltétlenül üzembiztos nyomótömlő tartható. A készlet követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell venni a használatból és selejtezni szükséges.

(X)

A tömlőgazdálkodás alapelvei

ELLÁTÁS

A belügyminiszter 4/1974. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

BESZERZÉS

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÜART, a VASÉRT és a TEXÉRT kereskedelmi vállalatai hozták forgalomba.

MINŐSÉG

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. Az előző években jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekerésben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 12 at. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

A TÖMLŐGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS FOGALMAK, MEGHATÁROZÁSOK

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készletű tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készletű helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készletű elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszékben, illetve a tűzcsapszékben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védelem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állagát.

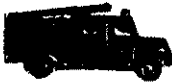
A készlet tartaléka: az alkalmoszerű pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készletű helyek (készletű tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készletben tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14			15								16	
17			18	19			20				21	
		22		23			24			25		
26	27					28		29			30	31
32		33		34		35		36			37	
38		39		40				41			42	
43		44	45	46				47			48	
49		50		51	52		53			54		
		55		56				57				
58	59	60			61			62		63	64	65
					66						67	

1. KÁBEL- ÉS KÖZMŰALAG-
TBA, TŰZSZAKASZONKENT,
BIZTOSÍTANI KELL-E AZ OLTÓ-
ANYAG BEJUTÁSÁNAK LEHE-
TŐSÉGÉT? 13. Szó is van ilyen. 14.
Bánya részei, 15. Az amerikai pol-
gárháborúban a déliek tábornoka.
16. Asszonynévképző. 17. Leró azo-
nos hangzói. 18. Tyúk lakása. 21.
Kalausz nékül. 22. Ismert angol
film címe. 24. Létező. 26. Mindent
egyzőhet! 29. Mint előző. 32. A
szobába. 33. Evező elején látható!
34. Ipari növény. 36. Latin és fran-
cia kötőszó. 37. Énekhang. 38. Ver
a szive. 39. Féi golf! 40. Gyilkoló.
41. Levéltávirat. 42. Igevégződés.
43. Másodsor is nem. 45. Az
egyetlen ehető ásvány. 47. Bányá-
ermék. 48. Török tisztí rang volt.
49. Anyagrézecske. 51. Magyar
költő (János). 54. Szeretne. 55. Lé-
ezik. 56. Csapadék. 57. 49! 58.
Tinóból les, ha tanul. 61. Hang-
alan, névelővel. 63. Cselekedet. 66.
A legelső étkezés. 67. Én, latinul
-izmus).

47. Mint 22. 48. AAAA. 50. Súlyt
állapít meg. 52. Föld is megteszi.
53. Nagyobb része. 54. Női ének-
hang. 59. Körülbelül. 60. OI. 61.
Latin kettősbetű. 62. Nem fő. 64.
Azonosak. 65. Tangens.

Megfejtésül a következő sorokat
kell beküldeni: vizsz. 1., függ. 26.,
28.

Be kell küldeni továbbá a pon-
tokkal megjelölt kockákban levő
betűkből összeállítható szót: a
függ. 28. sor és a mondat folyta-
tása, befejezése.

A megfejtők között könyvtalvá-
nyokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. augusz-
tus 25.

K. I.

A 6. számban megjelent kereszt-
rejtvény megfejtése a következő:
A TŰZ TERJEDESÉNEK MEG-
AKADÁLYOZÁSÁRA; TŰZGÁTLO
PAL, FÜDEM ELŐTER.

A pontokkal megjelölt kockák-
ban levő betűkből összeállítható
szó: TŰZFAL.

Könyvtalványt nyertek: Barna
János, Budapest; Ködmön Ferenc,
Haivan; Tábi Antainé, Kecskemét.

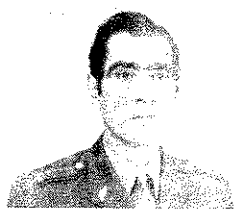
A nyereményeket postán küld-
jük el.

FIGYELEM!

A BM Akadémia 1965-ben
végzett hallgatóinak 15 éves
találkozóját 1980. VIII. 23-án
tartjuk Kecskeméten.

A találkozóra minden volt
hallgatótársunkat és kedves
tanárainkat ezúton is tiszte-
lettel és szeretettel meghív-
juk.

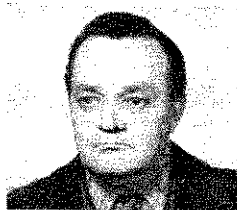
Szervező Bizottság,
Kecskemét

KURUCZ JÓZSEF
tű. főrm.
1936-1980

A Győr megyei városi-járási
tűzoltóság szerparancsnoka rö-
vid szenvedés után - súlyos
betegség következtében - el-
hunyt.

1957 óta teljesített hivatásos
szolgálatot. Munkáját mindvégig
példásan végezte és meg-
számlálhatatlan tűz- és káreset-
nél önfeláldozó, bátor helytál-
lást tanúsított. Munkája elis-
meréseként több ízben részes-
ült kitüntetésben és jutalom-
ban.

PÉTER JÓZSEF
ny. tű. szds.
1925-1980

Elhunyt a fővárosi XV. kerü-
leti tűzoltó-parancsnokság
nyugdíjas parancsnoka.

1949-től teljesített hivatásos
szolgálatot. 1952-ben végezte el
a Tűzoltó Tisztí Iskolát. 1957-től
nyugdíjba vonulásáig a XV.
kerületi parancsnok tisztét lát-
ta el. Felelős beosztásában több
alkalommal részesült jutalom-
ban, dícséretben. Munkatársai
becsülték, tisztelték, emberi
magatartásáért szerették.

SUTYÓ SÁNDOR
ny. tű. főrm.
1911-1980

A békéscsabai városi tűzoltó-
parancsnokság 1968-ban nyug-
állományba vonult beosztott
tűzoltója hosszan tartó, súlyos
betegség következtében el-
hunyt.

1938-ban községi hivatásos
tűzoltó volt, 1949-től teljesített
szolgálatot az állami tűzoltóság
állományában. 1945 óta volt
párttag. Nyugállományba vonu-
lása után a békési önkéntes
egyesületben tevékenykedett.

SAS BÉLA
váll. tű. szds.
1918-1980

A bélapátfalvai Cement- és
Mészművek vállalati tűzoltóság-
ának parancsnoka tragikus
hirtelenséggel elhunyt.

1946-tól teljesített tűzoltói
szolgálatot. Példás, hivatás-
szerető parancsnok volt, mun-
katársai és beosztottal szeret-
ték és tisztelték. Munkásságá-
nak ideje alatt sokat tett a
gyár tűzvédelmének javításáért.
Több alkalommal részesült el-
ismerésben és kitüntetésben.

FARKAS PÉTER
önk. tű. szds.
1913-1980

A kiskőrösi önkéntestűzoltó-
egyesület volt elnöke és veze-
tőségi tagja elhunyt.

1943-tól volt tagja az egye-
sületnek. Munkássága idején
sokat tett a község tűzvédelmé-
ért. Öszintén tisztelték, becsül-
ték munkájáért. A generációk
egész sorát tanította meg a
hivatásszeretetre.

JAMBOR LAJOS
önk. tű. szds.
1933-1980

Tragikus hirtelenséggel el-
hunyt a jászszentandrási ön-
kéntestűzoltó-egyesület
parancsnoka. Tizenöt éves pa-
rancsnoki ténykedése alatt je-
lentős érdemeket szerzett a
község megelőző és mentő tűz-
védelmének fejlesztésében, a
fiatalok nevelésében.

Lelkiismeretes munkájáért
több alkalommal részesült ki-
tüntetésben, elismerésben.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Felelős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számolatszám: 235-90 151-1108
80.2543/2-07 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

1

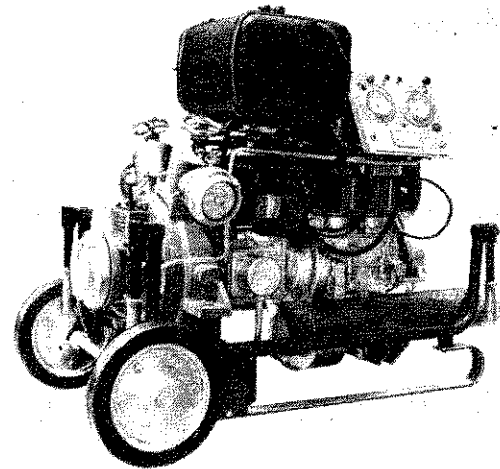

2

A tavaszi BNV-n láttuk

1

Egymás mellett a Labor
MIM termékei: a TŰ-2-es,
a TŰ-3-as és TŰ-4-es
gépjárműfecskendők

2

A Magirus-cég az új
habbal oltó gépjárművét
mutatta be

3-4

Több technikai módosítással
állította ki az NDK
a TLF 16 IFA fecskendőt.
Újszerű a légzőkészülékek
elhelyezése is a legénységi
fülkében

5

A korábbiaktól eltérő
málházással láthattuk
a lengyelek ZSUK
fecskendőjét

6

A DIGEP a hazai fejlesztésű,
Trabant motorral meghajtott
800 l/p-es
kismotorfecskendőjével
szerepelt

7

Az MMG Automatika Művek
standján: CO₂-oltótelep és a
számítógéptermekekben
használható halonos
oltóberendezés

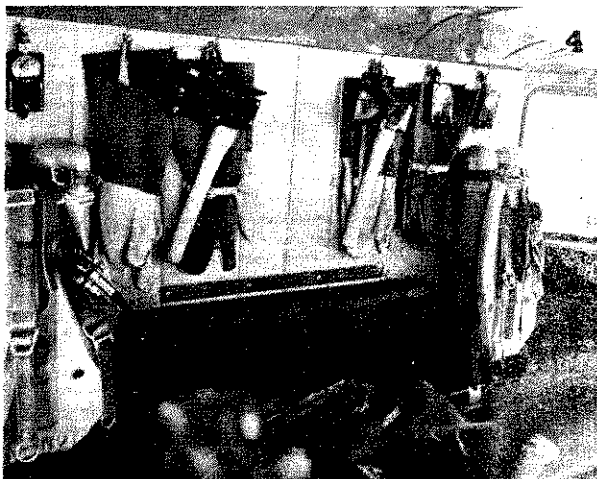
8

A KIPSZER vásári nagydíjas
gyártmányai: BBF-1 füst- és
hőelvezető, valamint a BBF-2
tetőfelülvilágító

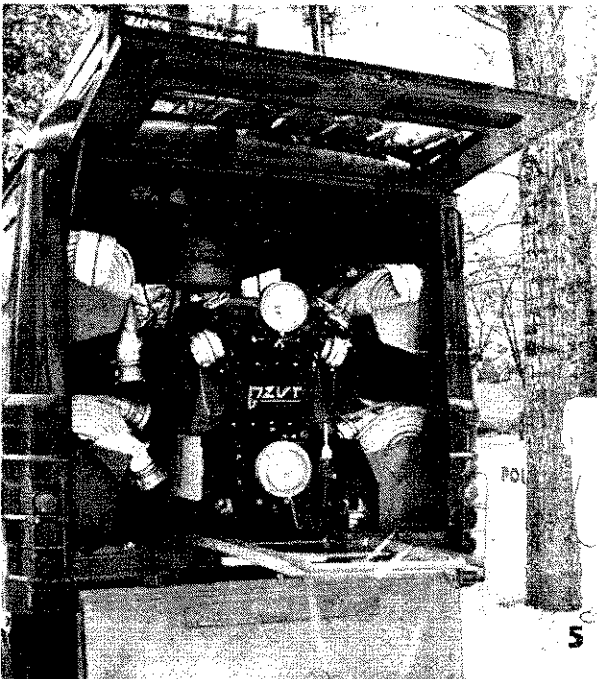
KÜTVÖLGYI MIHÁLY
KEPRIPORTJA

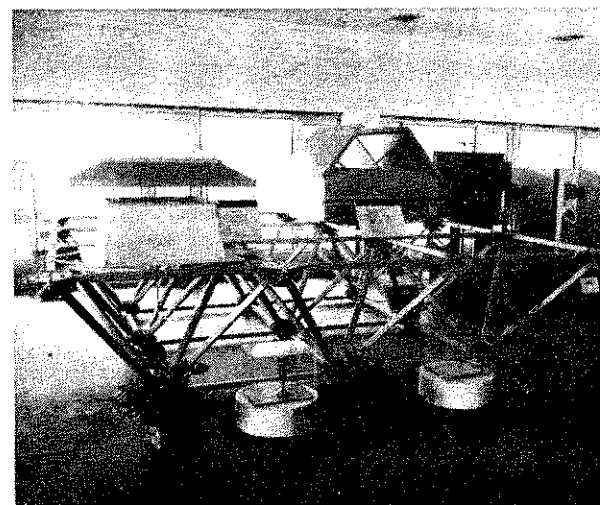
3

4

5

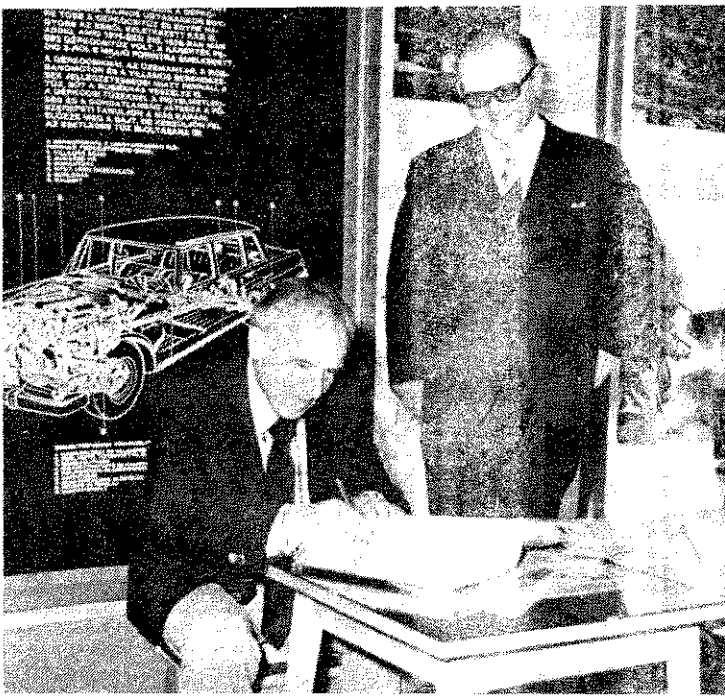
TANÉVZÁRÓ

Riportunk a 4-5. oldalon

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

XXXII. évf. 8. sz. / 1980. augusztus

VENDEGEK

A közelmúltban hazánkba látogatott a Csehszlovák Nemzeti Front küldöttsége dr. Tomáš Trávníček, a CSKP KB tagjának, a Front elnökének vezetésével. Tagja volt a delegációnak dr. Miroslav Repisky tűzoltó ezredes, a Csehszlovák Nemzeti Front Központi Bizottságának tagja, a Csehszlovák Tűzoltósövetség elnöke. Programjuk során a Tűzoltó Múzeumot is megtekintették.

Dr. Miroslav Repisky – a tűzvédelem története kutatása terén végzett munka elismeréséül – a Csehszlovák Tűzvédelmi Szövetség Föderális Bizottsága által alapított „Za Mímoradné Zásluhy” (Kiváló Szolgálatért) kitüntetését adományozta a múzeumnak.

KIALLÍTÁS

A közelmúltban a Csavaripari Vállalat kultúrtermében tűzvédelmi kiállítást rendeztek.

TALÁLKOZÓ

A Dózsa Gyalogos Tiszti Iskolán 1950. szeptember 26-án avatott tisztek 30 éves találkozóját 1980. október 4-én 11.00 órai kezdettel tartjuk Budapesten. Szeretettel várjuk volt növendék elvtársainkat, parancsnokainkat, tanárainkat és kedves családjukat. A részvételi szándékot levélben (pontos cím feltüntetésével) 1980. augusztus 23-ig kérjük közölni.

Levél cím: MN Hátországvédelmi Parancsnökság
(Lévai János alezredes)

Budapest, Pf. 25. 1885

TANÉVZÁRÓ

Az egyéni tanulók ötéves oktatási időszakát zárták ebben az évben a Somogy megyeiek. Befejezésként, az elméleti vizsgák után a hallgatók sikeres oldalsó gyakorlatot mutattak be. Porral és habbal tűzveszélyes folyadék hordós tároló tüzeinek oltását végezték.

SZAKTÁBOR

Az idén harmadszor került megrendezésre a Belügyminisztérium csopaki kiképzőbázisán az Ifjú Gárda szakalegység-vezetők továbbképzése. A táborozáson 150 közlekedési, közbiztonsági, vízrendészeti és 87 tűzoltó szakalegység-vezető vett részt. A tábor szervező és vezetői változatos kiképzési programot állítottak össze, amelyből nem hiányoztak a tűzoltási ismeretek, a lökésképzés és a KRESZ oktatás sem.

LÁTOGATÁS

éleje, a BM TOP vendégeként hivatalos látogatáson részt vevő hazánkban a Szovjet Tűzvédelmi Tudományos Kutató Intézet két vezető munkatársa: Ivan Makszimovics Kucser alezredes és Eduard Nyikolajevics Szmelkov őrnagy.

Programjuk keretében fogadta őket a BM Tűzoltóság országos parancsnokhelyettese, látogatást tettek a fővárosi és a Veszprémi megyei tűzoltó-parancsnokságon, a Dunai Kőolajipari Vállalatnál. Megtekintették az épülő Paksi Atomerőművet; szakmai megbeszélésen tájékoztatták a BM TOP Tűzvédelmi Kutató Intézet munkatársait.

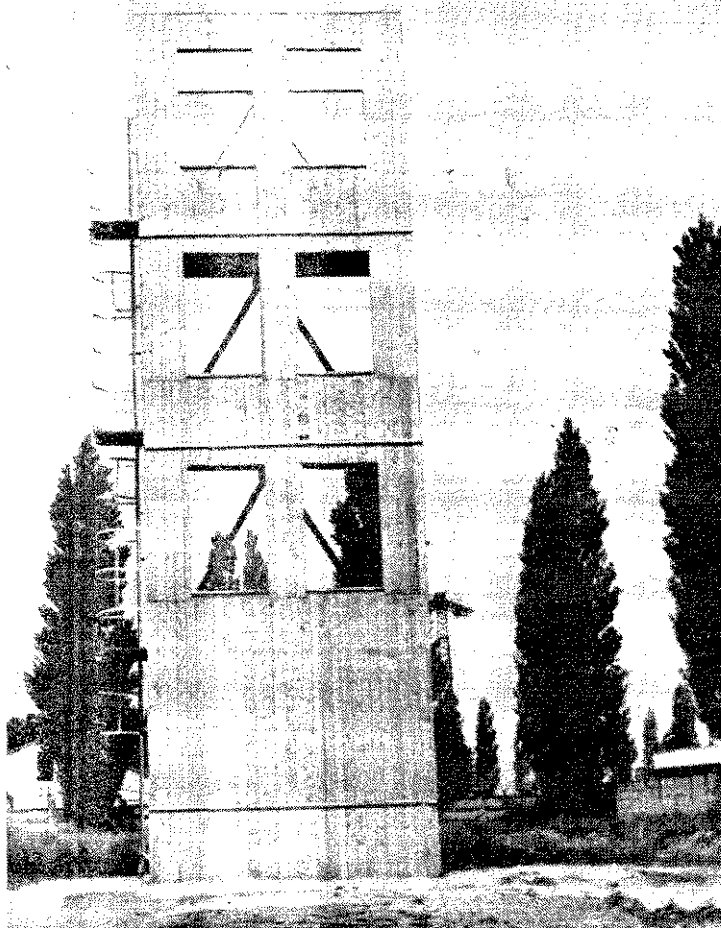
Különös érdeklődéssel tanulmányozták a habbal és porral oltás magyarországi technológiáját, az oltóanyag gyártását és vizsgálatát.

Szmelkov őrnagy, aki az elektromos tüzesetek vizsgálatának szakértője, szakmai konzultáció keretében számolt be kutatásairól. Megbeszélést folytatott a Bűnügyi Technikai Intézet és a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet munkatársaival.

TANFOLYAM

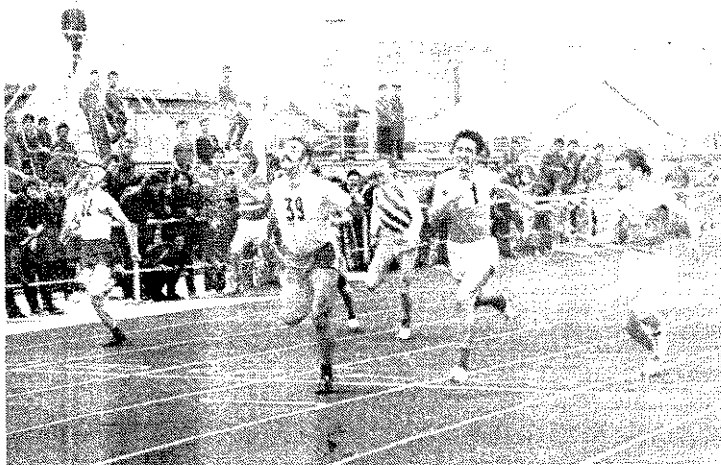
Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán június 16-án közel ötven tűzvédelmi megbízott fejezte be az alapvető tűzvédelmi képzést nyújtó tanfolyamot. Az elméleti vizsga után – amelyen többségük kiváló eredményt ért el – a tűzoltás gyakorlására került sor különböző típusú készülékekkel. A bizottság itt is sikerült: az oltást is szakszerűen és hozzáértéssel hajtották végre.

TÁRSADALMI MUNKA

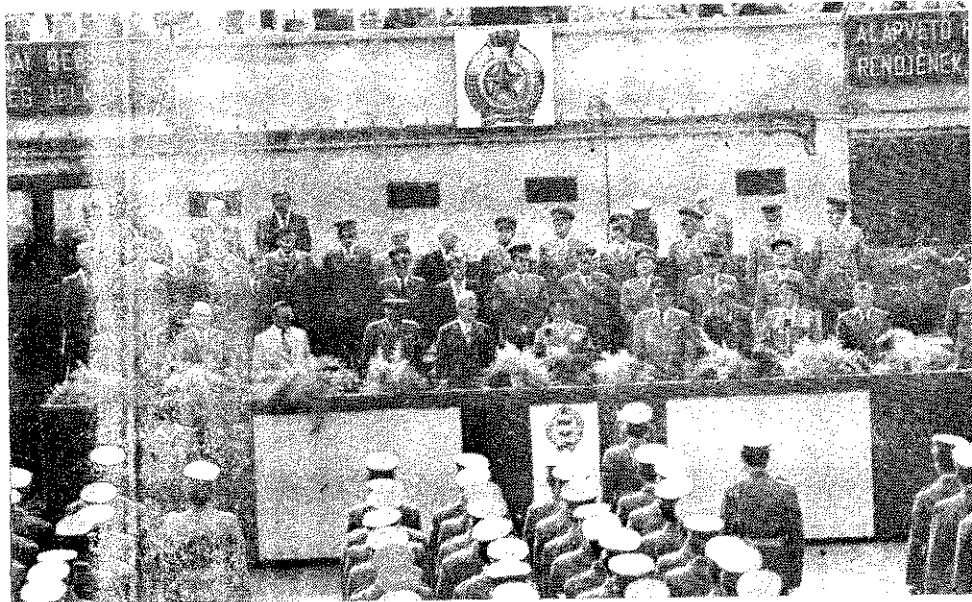
A gyöngyösi városi és járási tűzoltó-parancsnokság a MAV Kiterő-gyár sportpályáján a horoglétramászás gyakorlásához mászóházat épített társadalmi összefogással.

A mászóház vasszerkezetét a MAV Kiterőgyár „Vasas” szocialista brigádja készítette el társadalmi munkában. A Heves megyei tűzoltóság személyi állománya is kivette a részét az építésből. A megyei parancsnokság törzse részéről 15 fő 90 óra, a gyöngyösi parancsnokságtól 21 fő 284 óra, az egri parancsnokságtól 42 fő 306 óra, a hatvani parancsnokságtól 20 fő 244 óra társadalmi munkát végzett.

SPORT

A közelmúltban zajlott le a BM Tanintézetek atlétikai bajnoksága. A 100 m-es síkfutás döntőjében Káro Ferenc, a BM Tűzoltó-tiszt-képző Iskola hallgatója győzött.

Németh József t. alez. nyitotta meg az ünnepséget

A BM Tűzoltó-tiszt-képző Iskolán az ünnepélyes tanévzárót június 28-án tartották. Az avató ünnepélyességét tovább növelte, hogy ez alkalommal került sor az 1952-ben beiktatott csapatzászló cseréjére is. Az ünnepség elnökségében helyet foglalt Gábor András kohó- és gépipari miniszterhelyettes, Fazekas Pál, az MSZMP BM 8-as Bizottságának titkára, Varga Károly t. ezredes, országos parancsnok, a XI. kerület párt- és állami vezetői, a csapatzászlót adományozó Kismotor- és Gépgyár vezérigazgatója és pártbizottságának titkára, a Belügyminisztérium több képviselője.

Pontosan 9 órakor érkezett meg Földesi Jenő határőr vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes, akinek a vezénylő tiszt a csapatzászló előtt tett jelentést. Miután a tűzoltózenekar eljátszotta a Himnusz, a miniszterhelyettes ellépett a felsorakozott állomány előtt, majd az emelvényről köszöntötte a megjelenteket. Ezután az ünnepség elnöke, Németh József tűzoltó alezredes, az iskola tanszékvezetője nyitotta meg az ünnepséget, majd felkérte Kádár Istvánt, a Kismotor- és Gépgyár vezérigazgatóját ünnepi beszédének megtartására.

Kádár István bevezetőül a Kismotor- és Gépgyár párt-, KISZ- és szakszervezete, gazdasági vezetése, valamint dolgozó kollektívája nevében köszöntötte az ünnepségen megjelenteket. Emlékeztetett arra, hogy immár 32 éve annak, hogy a párt hívó szavára sok munkás- és parasztfiatal elindult azon az úton, amelyet a felszabadulás nyitott meg, s amely számukra a tűzoltó-tiszt hivatást jelentette. Megalakult az első állami tűzoltó-tiszt tanakosztály, amelynek hallgatói magasszintű politikai és szakmai ismereteket szerezve

szolgálták a dolgozó népet, védtek és őrizték az épülő gyárakat, intézményeket, lakóházakat. Most, amikor a BM Tűzoltó-tiszt-képző Iskola sorrendben a huszonharmadik tanévzáró és tisztavató ünnepségét tartja, 28 éve annak, hogy a Kismotor- és Gépgyár dolgozó kollektívája csapatzászlót adományozott az akkori Petőfi Tűzoltó Tisztú Iskolának.

— Vállalatunk minden dolgozója nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy új csapatzászlót adományozhat a vagyonvédelemben élenjáró tűzoltó-tiszteket és tisztelteseket nevelő iskolának — mondotta, majd rövid áttekintést adott a gyár életéről, munkájáról. — Ugy gondoljuk — folytatta —, elért eredményeink alapján esett ránk a választás, hogy ismét zászlót adományozhatunk az iskolának, ezzel is erősítve a két társadalmi intézmény emberi és munkakapcsolatait.

— A csapatzászló az esküben vállalt kötelezettségek jelképe. Kifejezi a forradalmi elődök harcának folytatását, a haladó hagyományok ápolását. Ösztönözzé az új zászló az iskola parancsnoki, tanári karát a még hatékonyabb oktató-nevelő munkára, adjon új lendületet a hallgatói állománynak a magasabb tanulmányi eredmények eléréséhez. Ösztönözzön a területi társadalmi szervekkel, üzemekkel, intézményekkel és az egész lakossággal a

további jó kapcsolatok fejlesztésére mondotta az előadó befejezésül.

Dr. Bendő Mihály tűzoltó alezredes, kolaparancsnok emlékeztette a felsorakozott állományt, valamint a vendégeket év első felének nagy belpolitikai eseményeire, valamint a szovjet—magyar ürpülés nagyszerű sikerére. Mint megállapította, mindez kihatott a most záró oktatási év eredményére, a tanintézet végzett oktató-nevelő munkára. A tan eredményeinek taglalása után az iskolaparancsnok megállapította, hogy az oktatási év sikerrel, az elvárásoknak megfelelő eredményekkel zárult.

— Öszinte tisztelettel köszönjük a Kismotor- és Gépgyár politikai és gazdasági vezetőinek, munkáskollektívájának, hogy továbbra is kitüntetnek bizalmukkal, gyár és a tanintézet közötti egyre fejlődő kapcsolatot, egymás munkájának, gondjának, sikereinek megismerése, a közös célok megvalósításáért érzett felelősségű a biztosíték arra, hogy a zászlót mind helyzetben becsülettel megőrizzük és kell, életünk árán is megvédjük — mondta. Az iskolaparancsnok befejező köszönetét fejezte ki az intézet munkáját segítő és irányító szerveknek támogatásukért, a végzett hallgatóknak pedig sikert kívánt életükhöz és hivatásuk gyakorlásához.

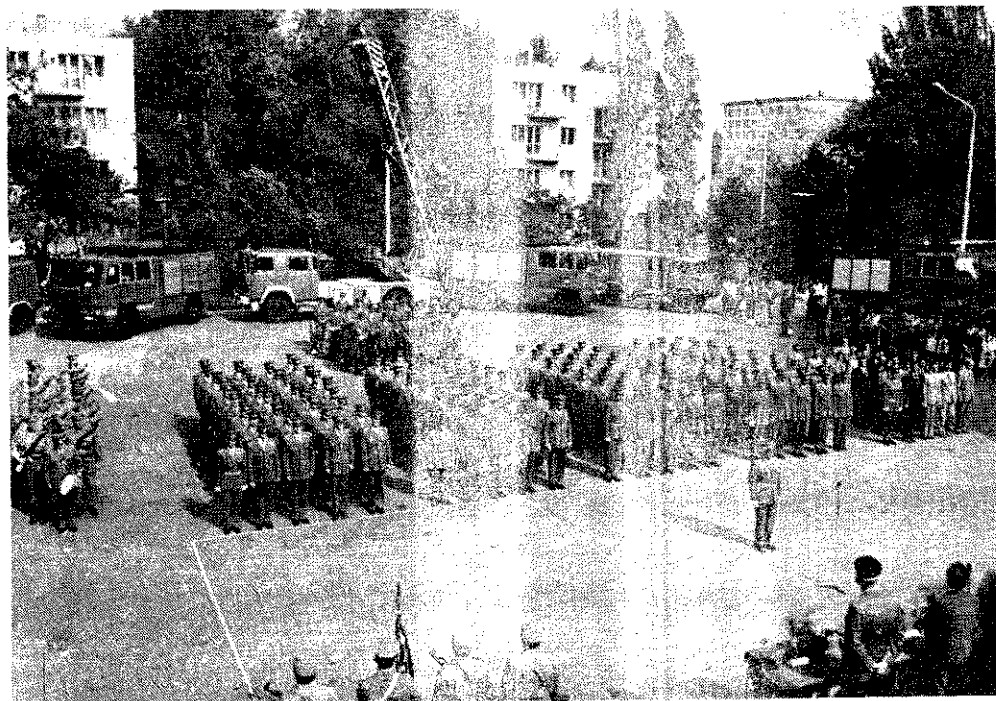
A nappali és levelező tagozaton végző hallgatók nevében Héra Imre tűzoltó nagy mondott köszönetet a fáradtság nem ismerő nevelő tevékenységért. Igazretet tett arra, hogy az előlegezett bizalmat, a szolgálati területen végzett feladatok teljes, az eskühöz méltó politikai, szakmai tevékenységgel fogják meghálálni a végzett növendékek.

A beszédek elhangzása után az új csapatzászlóra elsőként Földesi Jenő vezérőrnagy kötött szalagot, a belügyminiszter nevében. Ezután elismerések átadásá került sor, majd az Internacionálé hangzása után az új csapatzászlót őrző helyére kísérték.

Az ünnepség végeztével fogadásra került sor, amelyen Varga Károly t. ezredes és Csonka Tibor, a Kismotor- és Gépgyár pártbizottságának titkára mondott pohárköszöntőt.

Írta: Martinecz György
Fotó: Kútvolgyi Mihály

A felsorakozott egységek

Kádár István ünnepi beszéde

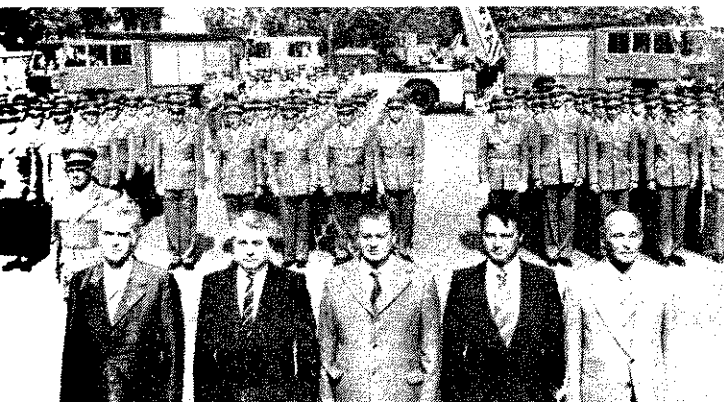

Héra Imre tüz. hdgy. a hallgatók nevében mondott köszönetet

A Kismotor- és Gépgyár kollektívája nevében Kádár István vezérigazgató kötött emlékszalagot

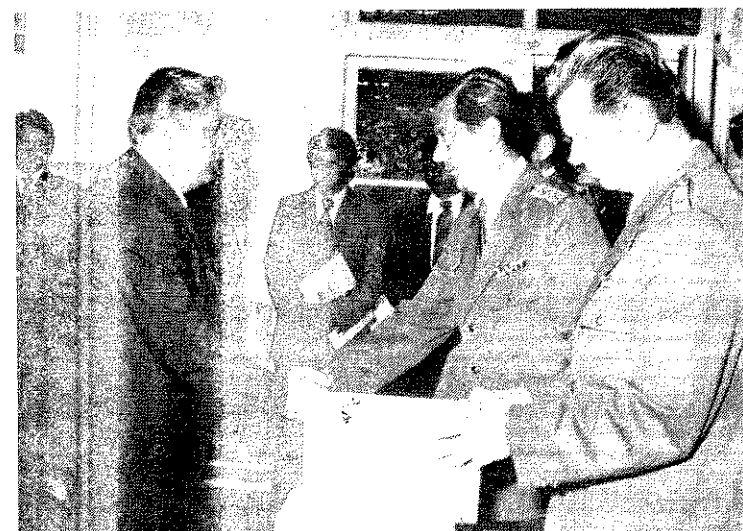
A kitéüntetettek Földesi Jenő miniszterhelyettestől vették át az 127 elismeréseket

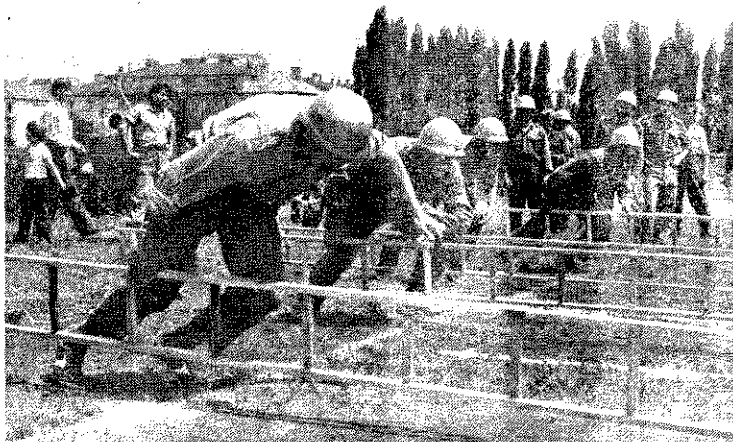
Apu köszöntése — Bodó Lajos tüz. őrm. és családja

A tűzvédelmi szervezet tagjai most kaptak első ízben a tiszti iskolán felsőfokú képesítést

Leskó Lajos, a Csepel Művek tűzvédelmi vezetője átveszi a diplomát

Horoglétraverseny

Budapest

Június 19—20-án, a BM Vágóhid utcai központi sporttelepén rendezték meg a főváros kerületeinek raj- és egyéni versenyeit. 15 kerületi raj, valamint a Nemzeti Szabadkikötő és a Csepel Vas- és Fémművek csapata mérte össze tudását. A rajok versenyében I. a IV—XV. kerületi tűzoltó-parancsnokság csapata lett 9 ponttal. II. helyen a IX. kerületiek végeztek 10 ponttal, a III. helyezték, a VIII. kerületi parancsnokság csapata, 11 pontot ért el.

Az egyéni versenyében első helyezték az évek óta jól szereplő *Rudner István* tű. őrm. (IV—XV. ker.) lett. Időeredménye mindkét számban ezúttal is dicséretre méltó. 100 m-es akadálypálya 19,2; a horoglétra 17,8 másodperc.

Második helyen *Uitz Antal* tű. tőrm. (VIII. ker.) végzett, összdőneredménye 40,1. *Németh Béla* tű. őrm. (XI. ker.) 40,8 másodperces összidejével lett a harmadik a fővárosiak versenyén.

A győztes bajaiak

Bács-Kiskun

A megye állami tűzoltóinak raj- és egyéni versenyét június 25-én Kalocsán rendezték meg. Négy versenypályán 4 versenybizottságnál 4 raj forgószínpadszerűen versenyezhetett. Ez a megoldás biztosította a verseny gyors, zökkenőmentes lebonyolítását. Külön ki kell emelni a bajaiak szereplését, akik minden versenykörben első lettek, és egyéniben is elvitték a második és harmadik helyezést. *Jerkovics Mihály* tű. ftőrm., az egyéni második helyezték, a 100 méteres akadálypályán megcsúszott és ez választotta el a nyerstől. A boldogsága viszont annál nagyobb lett, amikor megtudta, hogy kislánya született, és így még sértült lábbal csak azért is tovább versenyzett. *Polyák Péter* tű. tőrm. harmadik helyezése pedig azért érdemel elismerést, mert ő volt a legjobb legidősebb résztvevője.

A kalocsai Markó László t az egyéni első

AZ EREDMÉNYEK:

I. Baja	4 po
II. Kalocsa	12 po
III. Kiskunhalas	14 po
IV. Kiskunfélegyháza	15 po
V. Kecskemét	15 po

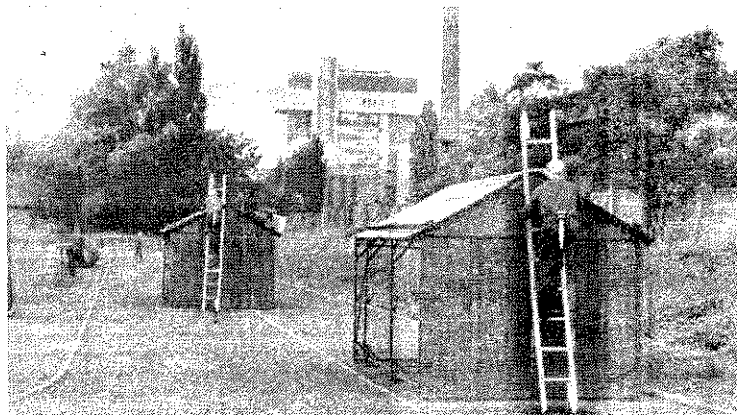
Békés megye

Június 15-én, a tűzoltóság mezőmegyeri gyakorló pályáján rendezték meg a megyei versenyt, amelyen részt vett *Varga Károly* tű. ezredes, országos parancsnok is.

Meglepetés volt a szeghalmiak jó szereplése, akik minden számban győztek, és az

egyéniben is a szeghalmi *csai József* tű. ftőrm. le nyertes. Érdekessége volt a versenynek, hogy a 1/p-es kismotorfecskendőrelésben két első helyezték ki, mert a szeghalmi mezőkövácsházi raj egyfolyóan 49 másodpercet szerezte.

Az összetett versenyben sodik *Mezőkövácsháza*, harodik *Orosháza* raja lett.

A kis házakon a versenyzők

A szeghalmi győztes raj

A palánkon Pocsai József, az egyéni győztes

Csongrád megye

Az Állami Tűzoltóság 1980. évi Csongrád megyei versenye július 2-án Derekegyház községben került megrendezésre.

A verseny lebonyolítását nagymértékben nehezítette a rendkívül rossz időjárás.

A kezdés időpontjával szinte egyidejűleg kezdődő, majd egyre fokozódó esőzés igen nehéz feladat elé állította a versenyzőket és rendezőket egyaránt. Mindezek ellenére a verseny folyamán csak egy könnyebb sérülés történt.

Az összesített eredményben a legjobb helyen az alábbi egységek végeztek:

1. Szeged-Algyő Üzemi Tűzoltó-parancsnokság;
2. Szegedi megyei, városi és járási Tűzoltó-parancsnokság;
3. Hódmezővásárhelyi tűzoltó-parancsnokság.

A 100 m-es akadálypálya versenyszámban a legjobb

Oláh József tű. őrm. a 100 m-es akadálypálya leküzdése közben

eredmények az alábbiak szerint alakultak:

1. Neu László őrm. (Szeged-Algyő)
2. Miskolczi János tőrm. (Szeged-Algyő)
3. Fodor Ferenc tőrm. (Szeged-Algyő)

Célra tartanak a hódmezővásárhelyiek

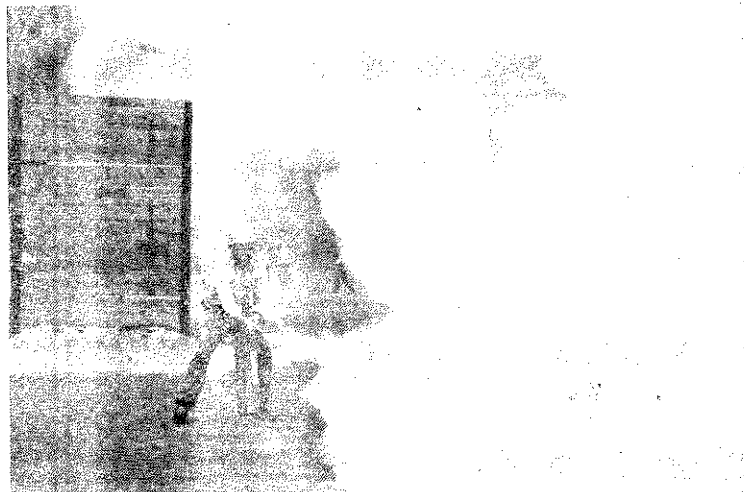
Komárom megye

Július 9-én, az Almásfüzitői Timföldgyár sporttelepén mérte össze tudását Komárom megyéből: a komáromi városi-járási tűzoltó-parancsnokság, a komáromi üzemi parancsnokság, az esztergomi városi, a dorogi járási parancsnokság,

valamint a nyergesújfalui üzemi parancsnokság csapata, illetve egyéni versenyzői. Az idén az esztergomiak lettek a csapatelsők. Második helyen a komáromi üzemi, harmadikon pedig a komáromi városi-járási raj végzett. Szoros időeredmény alakult ki az egyéni vetélkedőjén. Első lett

Maszlavér Béla tű. tőrm. (KKV), második Horváth Sándor tű. őrm., harmadik Palus-

ka Sándor tű. őrm. Mindketten a komáromi városi-járási csapatból.

Tiba József tű. őrm. a nyergesújfalui rajból

Tanácskozik a versenybizottság

Somogy megye

A Somogy megyei Tűzoltó-parancsnokság az állami tűzoltók megyei versenyét június 26-án rendezte meg. A versenyben öt tűzoltó-parancsnokság válogatott rajai versenyeztek. 800-as kismotorfecs-kendő-szerelésben a marcali parancsnokság rekordidővel, 42 mp-cel győzött.

Csapatversenyben:

- I. Siófok 7 pont

II. Marcali	8 pont
III. Kaposvár	11 pont
IV. Nagyatád	15 pont
V. Bács	19 pont

Egyéniben:

I. Felde Lajos őrm., Kaposvár	52 mp (26—28)
II. Spilák Lajos tőrm., Marcali	52 mp (24—28)
III. Kiss László őrm., Siófok	53 mp (24—29)
Hugycz János őrm., Siófok	53 mp (24—29)

A siófokiak rajta

A felkészülés új időszaka

Kissé megkésve ugyan s kezdetben olykor akadozva, de megkezdődött az aratás, és vele együtt az az időszak, amelyet változatlanul a felkészültség nagy erőpróbájának nevezhetünk. Emberek és gépek ezreinek nagy próbatétele ez, s a felelősségé, hogy minél kevesebb veszteséggel kerüljön a magtárakba — az élet.

A legnagyobb veszélyt — a kedvezőtlen időjárási tényezők mellett — a tűz pusztítása jelenti. Elegendő egy kis figyelmetlenség, s hektárok termése és milliós értékű gépek kerülnek a veszteséglistára.

Egyesek szerint óhatatlan velejárói ezek a jelenségek az aratásnak. A tűzvédelem hivatásos és önkéntes dolgozóinak — s szerencsére a gazdasági szakemberek többségének is — egészen más a véleménye. Tisztában vannak e kockázattal, s ennek megfelelően is készülnek az egész embert és roppant nagy figyelmet, fegyelmet követelő időszakokra.

A mezőgazdasági nagyüzemeknek idén országosan 1 700 000 hektár — ebből az állami gazdaságoknak 189 000 hektár — kalászos gabonát kell betakarítaniuk. A felkészülés gondosnak, jól szervezettnek mondható; az aratás sikeres elvégzésének mind személyi, mind tárgyi feltételeit megteremtették.

Országosan 14 800 kombájn — ebből 1600 az állami gazdaságokban dolgozik — áll rendelkezésre. A szalmabetakarítást nagyobb részben — az állami gazdaságokban 80—90 ezer hektár — bálázással végzik majd.

A kedvezőtlen időjárás miatt szárítani kell a gabonát. E célra az állami gazda-

ságokban 236 darab szemestermény-szár 2700 tonna/óra teljesítménnyel üzemel.

Ez a néhány adat is bizonyítja, mi kell számolnunk, mekkora a tétje az aratásnak, betakarításnak.

Korán kelték a szentesiek: az önkénti parancsnokokkal már a márciusi továbbképzésen megbeszélték a nyári mezőgazdasági tennivalókat. Aztán folytatták a szükséges intézkedések sorával: intézkedési terv a termények tűzvédelmére; értekezések a térszervezők, tűzvédelmi bizottsági tagok és tűzvédelmi előadók részére; közzététel a mezőgazdasági létesítményeknél az eligazítás a rendőri körzeti megbízottaknak; vonalbejárás a MÁV szakembereivel a célellenőrzés a szárítóknál.

A gépszemléket június 14. és 28. között lebonyolították; az utolsóval ottjártunkok július 8-án végeztek. A szemlejegyzőkönyvek dossziéban sorakoznak, többségük igazolja a felkészülést. Csúnya esetben kellett pótszemlélet tartani.

Sokatmondó tény — ami egyben kötelesség is —, hogy a szentesi járásban öt esztendője nem volt terménytűz. Pedig nem kevesebbről van szó, mint a járáshoz tartozó 11 községről (és persze Szentes városáról s 18 mezőgazdasági létesítményről). Mi konkrétan: a város és a járás területe 22 488 hektár kalászosról, 193 kombájnra s 345 tehérgépkocsiról és 901 traktorral.

Palásti Mihály tű. őrnagy, városi és járási parancsnok mégis bizakodó. Minden lehetőséget megteremtettek a veszély megelőzése érdekében. Két gépszemle maga is részvétel, és megjelent őt községi tanácsülésen is, ahol a betakarítás tűzvédelmi kérdései szerepeltek a tanácskozás napirendjén.

Egyébként a tanácsi vezetés is fölöttébb komolyan veszi az ügyet. A járási hivatásos szervezésében például évenként értekezlet tartanak a tanácselnökök és vb-titkárok részére a betakarítási tennivalókról.

Persze a gondoknak sincsenek híján a szentesiek. Mert igaz ugyan, hogy terménytűzük öt év óta nem volt, de azé tavaly is leégett egy Henschler szalmaszárlító. Három évvel ezelőtt meg akkora tűz keletkezett egy szabálytalan (és engedély nélküli!) tarlóégetés miatt, hogy 1 km-körzetben minden égett. Szerencsére azóta nem fordult elő ilyen. Palásti őrnagyunk is legfeljebb akkor jut az eszébe, amikor a történetekért felelős találkozásokkor elfordítja a fejét. Na nem a restelkedés hanem a megyei pártbizottságtól kapott figyelmeztetés miatt...

Ellenőrzés
Mindszenten

Horváth József

Major Gábor

A mindszenti Lenin Tsz elnökhelyettes Major Gábor két évtizede tölti be tisztviselő de nem emlékszik rá, hogy a betakarítási időszakában tűz lett volna náluk.

Pedig az 5700 hektáron gazdálkodó nagyüzemben is megtalálhatók a veszélyforrások, s értékben is van védenivaló. Tehérgépkocsi, 64 erőgép és 8 kombájn áll rendelkezésükre az 1200 hektárnyi kalászos betakarításához. És hogy a tűz eddig elkerülte őket, annak igen egyszerű a magyarázata. Három év óta a kombájnvezetők zömmel a műhely dolgozói. Gépeiket ismerik, mint a tenyerüket, hiszen minden nyáron ugyanazzal dolgoznak. Még nem valami: a gépcsoport vezetője, Horváth József látja el a tűzvédelmi előadói teendőket is...

Mindszinten máskülönben is jó kezekben van a tűzvédelem. 47 felnőtt, 20 ifjúsági és 15 úttörő-tűzoltó az egyesület erősége, s az az egészséges szellem, amire Gál József tórn., parancsnok a közösségi munkát immár hatodik esztendeje alapozza.

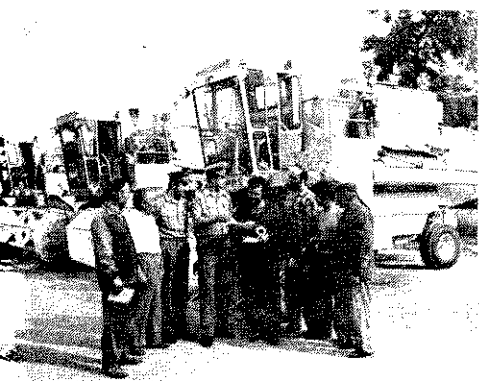
Július közepén Békés megyében is teljes erővel kezdték az aratást. Széles körű felkészülés előzte meg a munkálatokat.

Ennek része volt az az egyhónapos tanfolyam is, amelyet még tavaly szerveztek a térszék tűzvédelmi előadóinak.

Idei következő állomásként tűzvédelmi és munkavédelmi vetélkedőre került sor a szeghalmi Sárréti Mgtsz szervezésében — a betakarításban részt vevők számára. A szellemi versengésben kb 170 fő vett részt. Jó ötlet volt, hogy a vetélkedő nem sokkal előzte meg a gépszemlét, így az ismereteket már hasznosíthatták.

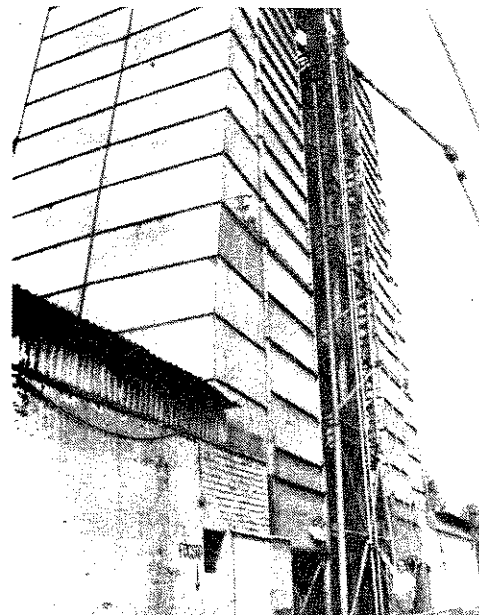
A legutóbbi programról, melyet a sikeres és kármentes betakarítás érdekében tartottak, Tóth Imre, Békés megye műszaki és munkavédelmi főfelügyelője tájékoztatót bennünket:

— Június 13-án a telekgerendási Vörös Csillag Mgtsz-ben bemutató gépszemlére került sor. Rendező szervek voltak: a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya, a MAE gépészeti szakosz-

Indulás előtt a ceglédi Lenin Mgtsz központjában

A felszálló vezetékét mutatja Gábor János tűzvédelmi felügyelő

tálya, a megyei tűzoltó-parancsnokság és a megyei rendőr-főkapitányság. Meghívtuk az eseményre a megye összes mezőgazdasági üzemének műszaki vezetőjét. 83 termelőszövetkezettől, 7 állami gazdaságtól és 4 takarmánykeverő vállalattól mintegy 106 fő érkezett meg.

A programot úgy állítottuk össze, hogy elméleti és gyakorlati tudnivalók egész sorával gazdagodjanak azok, akik eljöttek. A gépszemlét azzal a nem titkolt céllal rendeztük ilyen nyilvánosság előtt és éppen Telekgerendáson, hogy a szakembereknek viszonyítási alapot, mércét szabjunk az otthon, fölük elvárt munkához. Az eddigi tapasztalatok és a hozzánk érkezett visszajelzések biztatóak, azt bizonyítják, hogy a munka máris gyümölcsözik.

Éppen most tartunk ellenőrzéseket Kovács János tűzoltó őrnaggyal, a megyei tűzoltó-parancsnokság tűz megelőzési csoportvezetőjével és Huszár Endre rendőr alhadnaggyal, a megyei rendőr-főkapitányság népgazdasági- és társadalmi tulajdonvédelmi osztály munkatársával. Az apróbb rendellenességeket leszámítva elmondhatjuk, hogy nincs komoly probléma. A felkészülés minden tekintetben megmutatkozik, a munkálatok jó ütemben folynak, s ha minden sikerül, a termésre sem panaszkodhatunk.

A ceglédi járásban és a város határában július 16-án kezdtek a 15 700 hektárnyi gabona betakarításához. Nem volt könnyű dolguk, mert az egyébként is későn kezdődött munkát csak tovább nehezítette a felázott talaj, a megdőlő gabona és a felgyomosodás.

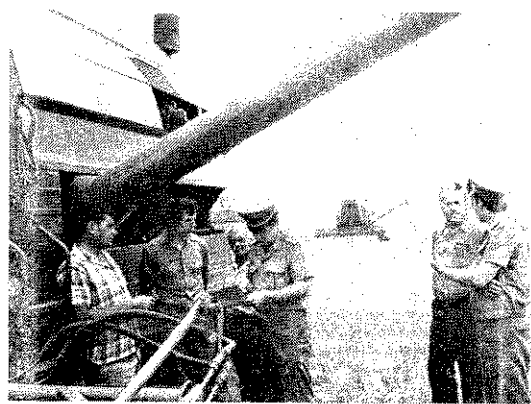
Pedig nem kicsi a tét, mert a határszemlén részt vett szakemberek szerint Cegléd környékén soha nem érlelődött ilyen gazdag termés.

Kocsis József tű. alez., városi-járásai parancsnok eredményesnek minősíti a gépszemlét. A gépek műszaki állapota minden szempontból megfelelő volt. A gépszemlén részt vettek a községi önkéntes tűzoltóságok parancsnokai is, később pedig az aratási munkálatok ellenőrzésében számítanak majd rájuk. Főleg az olyanokra, mint Szlávi József önk. tű. szds., a történelmi egyesület parancsnoka és egyben a helyi Dózsa Tsz rendészeti vezetője. Szigorúságára és következetességére jellemző, hogy egyetlen gép sem hagyhatja el a tsz-központot, amelyet ő ne ellenőrzött volna.

Id. Tóth István önk. tű. szds., jászkara-jenői parancsnok példája is sokatmondó. Riasztóláncot szervezett. Ha valami történne, éjjel-nappal készen állnak a vonulásra; a szertár előtt állandóan ott a feltöltött vizeslajt. A tarlóégetésnél is tevékenyen közreműködnek, ámbar az idén várhatóan kevesebben választják ezt a módszert, mivel a szalma elégetése egyenesen pazarlás lenne.

A ceglédiek az eddiginél is nagyobb figyelmet fordítanak a terményszárító be rendezésekre.

Területükön sok a B-15-ös; a ceglédi Lenin Mgtsz-nél is található belőle. Nemrégiben ellenőrizték, és határozatban írták elő egy 2 col átmérőjű száraz felszálló vezeték építését. A kikötés szerint a vezetékre csatlakoztatható legyen sugaras,

A hunyai Hunyadi Tsz-nél

A szarvasi malom udvarán: Tóth Imre, Kovács János és Huszár Endre

kereszt vagy körkörös perforált cső. Így adott esetben a szárító betároló tere és a terménycsatorna vízzel elárasztható.

Az idén adták át rendeltetésének a tsz-központban azt az aquaglobust, amelyben 50 köbméter tartalék tűzvízkészletet is tárolnak. Egyidejűleg föld alatti tűzcsapot is létesítettek. Ezenkívül felszerelték még két 50 kg-os, három 12 kg-os, egy 6 kg-os porraloltóval és négy 5 kg-os halonnal oltóval.

A szárító fokozott igénybevételével ugyancsak számolni kell a gabona nedveségtartalma miatt. A várható rekordtermés miatt felkészültek a termelőszövetkezetnél is a több műszakos üzemeltetésre. Ottjártunkkor Gábor János tűzvédelmi felügyelő elmondta, hogy a szárító minden műszaki vezetője rendelkezik érvényes tűzvédelmi szakvizsgával. Meggyőződhetünk róla, hogy a dolgozók ismerik az esetleges beavatkozás módjait és a tűzjelzés helyi lehetőségeit. Jól tudják, hogy a munkában való helytállásnak nélkülözhetetlen feltétele a biztonság, amit a tűzoltók joggal követelnek meg tőlük. A közös cél: minden erővel megvédeni a termést.

Összeállította: Beszteri—Kútvolgyi—Tátrai

Május 24-én az esti órákban tűz pusztított Szabolcs-Szatmár megyében, a mérnök Kossuth Tsz tiborszállási csibenevelő épületében.

Az épület kazánházából kiáramló sűrű füstre 19 óra 45 perckor **Zékány Miklós** jeliőr figyelt fel. Azonnal fellármázta a özség lakóit, akik kéziszerszámokkal siettek a helyszínre. Meg is kísérelték a beavatkozást, de a tűz terjedelme miatt már nem járt eredménnyel.

Közben 19 óra 58 perckor **Tompa Sándor** tiborszállási lakos kézi kapcsolású telefonon érintkezésbe lépett a mátészalkai városi-járási tűzoltó-parancsnokság iradói-ügyeletesével, jelentette, hogy a özségben ég a baromfikeltető épület. Jelzése pontatlan volt, mivel a baromfikeltető és a csibenevelő épületek a tsz különböző telephelyein találhatóak. A pontatlanság abból adódott, hogy a tüzet jelző nem ismerte az épületek funkcióját. Szerencsére ez a körülmény nem növelte a beavatkozásig eltelt időt, mivel a telephelyek kis távolságra vannak egymástól.

A jelzés alapján **Milka János** tű. főrm., parancsnok I-es riasztást rendelt el. Ezt a megyei ügyelet — az adatok értékelése alapján — 20.04-kor II-esre módosította.

A mátészalkai egység 20 óra 28 perckor érkezett a kárhelyre. Ekkorra az épület tetőzete már beomlott, csak a szaru-

fák lángoltak. Az épületben levő 15 200 db előnevelt csirke az erős füsttől és az alomszalmán gyorsan terjedő tüztől rövid idő alatt elpusztult. Állatmentésre tehát már sem a lakosság, sem az állami tűzoltóság részéről eleve nem kerülhetett sor.

A tűzoltásvezető 21 óra 35 perckor I-esre minősítette vissza a tüzet. Az utómunkálatok befejezését követően 24.00 órára az utolsó egység is bevonult állomáshelyére. **Koska János** tű. őrgy., városi-járási parancsnok 22 óra 15 perckor érkezett a helyszínre. Értékelte a helyzetet és úgy döntött, hogy a tűzoltás irányítását nem veszi át.

Antal Gyula tű. alez., megyei parancsnokhelyettes elvtárral 22 óra 45 perckor érkezünk a kárhelyre. A becsült kárérték tisztázása után a tűz vizsgálatát 23 óra 10 perckor a megyei parancsnokság hatáskörébe vontuk, s azt május 25-én a rendőrség, majd május 27-én szakértő bevonásával folytattuk.

A tsz-ben tavaly egy loistállót alakítottak át a csirkék előnevelésére. A fűtést két OTR—71 típusú olajtüzelésű berendezéssel oldották meg, de már azok beállításakor a szabálytalanságok sorozatát követték el.

Egyebek között nem kérték szemlét a kályha felállítását előtt a területileg illetékes I. fokú tűzvédelmi hatóságtól.

A kályhához falazott, vagy 500 Celsius-

okra méretezett, szigetelt acélkémény helyett eternitcsövet alkalmaztak, melynek maradványai az 1. képen is jól láthatók.

A befűvőcsövet a 2. képen is megfigyeltető módon dróttal rögzítették a tetőszelemenhez.

A befűvőcsövet a földemen át 6 cm-t vezetették a faanyagú tartógerendától, s a cső környezetét a földszintnél nem zárták le légmentesen éghetetlen anyaggal (3. kép).

Az eternitcsőhöz került alomszalmát nem távolították el folyamatosan.

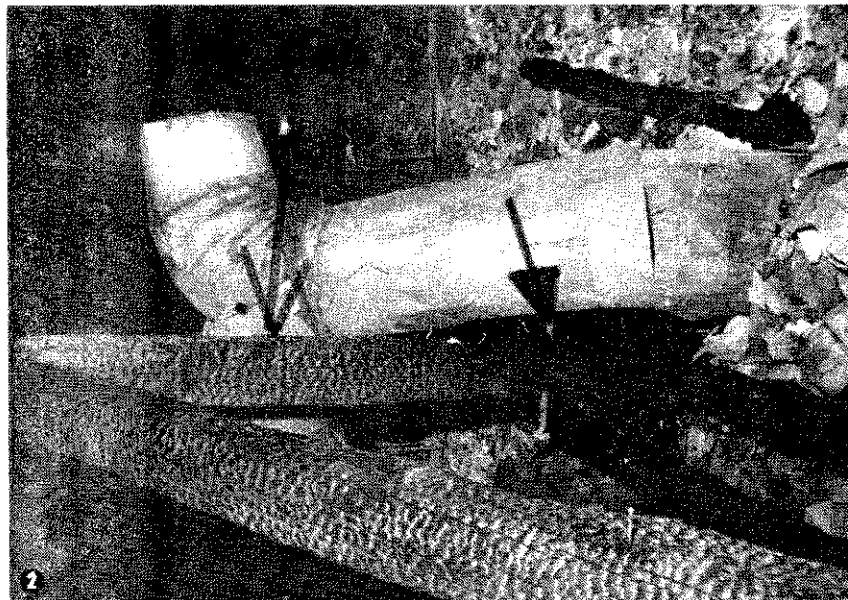
A vizsgálat megállapítása: sugárzó hő okozta a tüzet.

Az olajtüzelésű berendezés folyamatos üzemeltetése során repedések keletkeztek az eternitcsövön, amit a szakértői vélemény is bizonyít. Az eternitcső hője, illetve a repedéseken kiáramló forró füstgáz a padlástérbe kerülve meggyújtotta a cső mellett légszáraz állapotban levő szalmát.

A tűz a tsz-nek 678 ezer forint anyagi kárt okozott; a felelősség tisztázására a rendőrség további vizsgálatot folytat.

Részletesen értékeljük a tűzvizsgálat tapasztalatait. A hasonló jellegű esetek megelőzése érdekében cikket jelentettünk meg a mezőgazdasági létesítmények üzemeltetésében a tüzeset tanulságairól. Intéskedtünk, hogy az I. fokú hatóságok soron kívül vizsgálják felül a baromfinevelő épületeket és az olajtüzelésű berendezéseket.

Kukucska István
tű. hdgy.,
tűzmelegelőzési előadó

Május 27-én 13 óra 06 perckor egy igen veszélyesnek ígérkező tüzesethez kérte a debreceni állami, a nagyhegyesi és a hajdúszoboszlói önkéntes tűzoltóság segítségét a nagyhegyesi broilercsirke-telep vezetője.

A telep a Hajdúsági Agráripari Egyesülés tulajdona. A múlt évben vették használatba, és a nagyhegyesi Vörös Október Tsz-nek adták át üzemeltetésre.

A telepen 18 nevelőépület van, alapterületük 87×12 m. Egyenként 24 000 db csirke nevelésére alkalmas 7—8 hetes korig. A naposcsirkék hőigényét a nevelőépületekben — külön leválasztott helyiségben — 1—1 DANTHERM típusú, olajégővel ellátott hőlégfúvó biztosítja. A levegő cirkulációja két irányból — közvetlenül a szabadból és a csirkenevelőből — kialakított nyíláson keresztül történik.

A fűtést az időjárástól függően a telepítés megkezdése előtt 2—3 nappal kezdik el, hogy a hőmérséklet a talajszint felett 30—40 cm-re, 32—33 Celsius-fok legyen.

Igy készítették elő a kárt szenvedett 6. számú nevelőt is, amelyet május 27-én 11.00 órára telepítettek be 24 000 db naposcsirkével. Almozásra szalmát használtak, lazán, 30—40 cm vastagságban terítve.

A tartási technológia szerint a nevelő belső hőmérsékletének legalább egyhetes korig 32—33 Celsius-foknak kell lennie. A hőlégfúvók igénybevétele ekkor a legnagyobb.

Mivel a fűtőberendezéseket automatikával látták el, azok nem igényelnek állandó felügyeletet. Működésüket a tüzeset napján 11.00 óra körül ellenőrizte az illetékes karbantartó, s rendellenességet nem tapasztalt.

12 óra 47 perckor az 5-ös számú nevelőnél dolgozó karbantartó a 6-os számú nevelő északi ajtaján kiáramló füstre lett figyelmes. Sőt munkatársainak, akikkel a helyszínrre siettek. Mikor az ajtót kinyitották, megdöbbenést látványban volt részük. A nevelő déli végénél — a hőlégfúvó felől — az alomszalma és a műanyagból készült etetők, itatók 170—180 négyzetméter területen lánggal égtek.

Tűzillármával riasztották a telepen dolgozókat, és ezzel egy időben a telep vezetőjét is, aki jelezte a tüzet a helyi tanácsnak, majd a debreceni állami tűzoltóságnak.

A dolgozók nem késlekedtek a beavatkozással. A telepvezető-helyettes irányításával az épület közelében levő föld alatti tűzcsapról 2 db „E” sugarat szereltek. Ez alatt áramtalanították a helyiséget és elzárták az olajtápláló vezetékét.

A gyors és szakszerű beavatkozás siker-

rel járt. 13 óra 10 perckor a ZUK gépjárművel elsőnek 5 fővel kiérkező nagyhegyesi önkéntes tűzoltóságnak így már csak az utómunkálatokban kellett közreműködni, majd az épület nem égő részében levő 12 000 db csirke áttelepítéséhez nyújtottak segítséget.

A debreceni állami tűzoltóság TŰ—1-es, TŰ—3-as, a hajdúszoboszlói önkéntes tűzoltóság ZIL gépjárműfecskendővel érkezett a helyszínre. Beavatkozásukra már nem volt szükség.

A tűz következtében az épületben 26 400 forint kár keletkezett, elpusztult 12 000 db naposcsirke 93 600 forint értékben. A megmentett érték 2 millió forintba becsülhető.

Az eredményt igazolja, hogy ahol megfelelően foglalkoznak a dolgozók tűzvédelmi oktatásával, ott nemcsak a megelőző tűzvédelmi szabályok érvényesülnek, hanem tűz esetén a beavatkozás is hatásos.

A tűz keletkezési okának tisztázására villamosági és gépészszerelőket vettek igénybe.

A helyszíni vizsgálat alapján a villamosági szakértő nem talált olyan meghibásodást, amely a tűz keletkezésére utalt volna. Több fűtőberendezést megvizsgáltunk, s megállapítottuk, hogy az égetőtér burkolata, valamint a levegőbeszívó fémből készült levegőcsatornája rozsdás, amely kisebb-nagyobb darabokban levált.

Ezt támasztotta alá a szakértő véleménye is. Ugyanis a hőlégfúvó égetőtérnek külső részén reveképződés van, amely 1000—1200 Celsius-fokon felizzott, levált a burkolatról, a ventilátor pedig a levegővel bejuttatta a nevelőtérbe, amely az alomszalmára hullva, azt meggyújtotta.

A tüzeset során az alábbi tanulságok vonhatók le:

— A hőlégfúvó berendezéseknél ügyelni kell arra, hogy reveképződés ne jöjjön létre. Ezt tisztítással, hőálló festékbevonattal lehet elérni.

— A nevelőhelyiségből szívott levegő csak megfelelő szűrés után jusson a hőkicserélőbe, éghető anyag ne kerülhessen oda.

— A tűztérkúpfenékben és a ventilátorházban összegyűlt revét, szemetet rendszeresen el kell távolítani.

— A dolgozók tűzvédelmi oktatásánál minden esetben kerüljön előtérbe a tűzoltó készülékek, felszerelések használatának ismertetése, gyakorlatban való alkalmazása.

Hüse Péter

tű szds.,
városi parancsnok

A Somogy megyei Ráksi község határában május 27-én 12 óra 05 perckor ki-
gyulladt és elégett a ráksi Új Élet Mgtsz
tulajdonát képező E—301 típusú rendre-
arató gép.

A géppel fűvet kaszált Tóth József
traktoros, a községtől mintegy 3 km tá-
volságra. Éppen hazafelé indult, amikor
füstjelenség alapján észrevette, hogy a
gép hajtómű-variátor ékszíja meggyulladt.
Kézi tűzoltókészülék vagy más, tűzoltás-
ra alkalmas kéziszerszám híján tehetetlen
volt a tűzzel szemben. Az égés gyorsan
áttért a hidraulika- és üzemanyag-
ellátó rendszerre, s percek alatt kifejlő-
dött a tűz.

A traktoros csak az égés megszűnése
után ment a községbe, hogy jelentse a
történetet a termelőszövetkezet elnöké-
nek. A kaposvári városi és járási tűzoltó-
parancsnokságot is utólag értesítették.

A tűzvizsgálat során egyértelműen meg-
állapítottuk, hogy a tüzet a már említett
variátorékszíj surlódásából eredő felme-
legedés okozta. Az is bebizonyosodott,
hogy a traktoros — amennyiben kézi
tűzoltó készülék áll rendelkezésére — el
tudta volna oltani a tüzet, mivel azt azon-
nal észrevette. A rendrearató gépben
118 ezer forint közvetlen kár keletkezett,
de még ennél is nagyobb az a veszteség,
amelyet egy ilyen, gazdaságilag fontos gép
kiesése jelent a termelésből.

A mezőgazdasági termények betakarítása
idejének kezdetén érdemes elgondol-
kodni azon, hogy megéri-e az effajta „ta-
karékoskodás” a tűzoltó készülékkel. Vé-
leményem szerint semmiképp!

Az ilyen és hasonló tüzek, amennyiben
azok kezdeti stádiumában nem avatko-
znak be, mindig a gép károsodásával vég-
ződnek. És miután a lakott településtől
távol dolgoznak, arra sincs lehetőség, hogy
a gépkezelő jelezhessen a tüzet mielőtt az
kifejlődne.

Boczor Imre
tű. alhdgy.

vezetékéről 2-2 „E” sugarat szereljenek tartályról. Az oltóvíz felhasználása után a két gépjárműcsekkendő tartályait a kárhelytől 1000 m-re levő tűzesapról tudták ismételtelen feltölteni.

A vépi önkéntes tűzoltók 04.20-kor érkeztek a kárhelyre 800-as kismotorfecskendővel, s az istálló melletti kútról egy „E” sugarral avatkoztak be az oltásba.

A tűzoltással egyidejűleg mentették az istállóban levő állatokat, s azt 04.25-kor sikeresen be is fejezték. A III-as riasztásra kiérkező gépjárműcsekkendő vízzel, valamint ingajáráttal az utánpótlás megoldódott.

A tűz körülhatárolására 04.30-kor, lefeketésére 04.45-kor, eloltására, valamint az utómunkálatok befejezésére 05.00-kor került sor.

A keletkezési ok: sugárzó hő; a kárérték 960 ezer forint.

Elektromos, műszaki, valamint vegyész szakértő igénybevétele vált szükségessé a keletkezési ok megállapításához.

A padlástér a földszinten levő kazánházból, BO 130 típusú léghevítő berendezéssel fűtötték. A berendezést 25-én 23.00-kor helyezték üzembe, s az a kezelő szerint kifogástalanul működött. Állítását igazolja, hogy a tűz után is üzemképes maradt, és működésében rendellenesség nem volt tapasztalható.

Üzemelés során azonban a padozatközeiben elhelyezett, hideg levegőt szállító

ventillátor szálakat szivott be a berendezésbe a helyiségben található szalmahulladékból. A borítólemezek megbontása után a levegőt terelő lemezeknél több helyen is találtunk szalmalerakódást, illetőleg -elakadást.

A léghevítő berendezés tűzterének felületi hőmérséklete 6—700 °C. Ettől a bekevert szalmahulladék meggyulladt, majd az égő anyag a padlástér alomszalmájára került.

A tűz gyors terjedését elősegítette, hogy előző nap formaldehiddel fertőtlenítették az alomszalmát. Az alacsony hőmérséklet miatt a formaldehyd nem gázosodott ki, hanem paraformaldehyd alakjában kicsapódott és kötődött az alomhoz. A helyiség felfűtésekor ismét visszaalakult formaldehyddé és a beáramló hőtől a befűvőcső közelében elérhette lobbanás-, illetőleg forráspontját.

A BO 130 típusú léghevítő gépkönyv részletesen foglalkozik a kazán telepítésével, karbantartásával, s annak tűzvédelmi előírásaival. Minden fejezet felhívja az üzemeltető figyelmét a léghevítő és a kazánhoz állandó tisztán tartására, s annak megakadályozására is, hogy a léghevítőbe beszívott levegővel éghető anyag kerüljön a kazánba. A vizsgált körülmények nem igazolták az előírások érvényesítését.

Mihály Péter
tű. őrgy.
Szombathely

Május 26-án 03.45-kor tűz keletkezett a vépi Rákóczi Tsz nagymajorjában. A 78×12 m alapterületű tehénistálló padlástérében kialakított csibenevelő a lángok martaléka lett.

A csibenevelőt 26-ára szállítmány fogadására készítették elő.

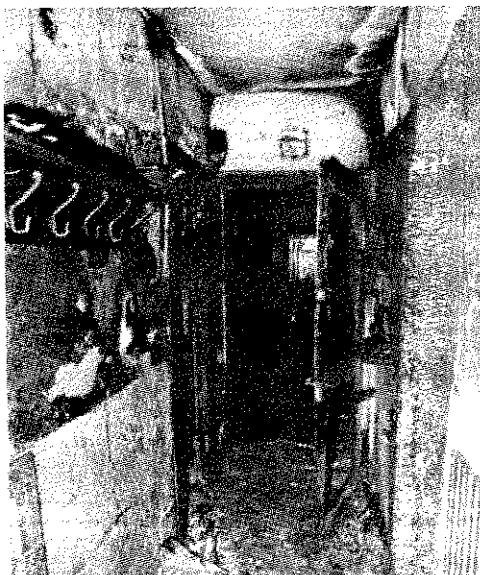
A tüzet a szolgálatos gondozónő vette észre, az azonban már átterjedt az alomszalmáról a hungarocell szigetelésre és a palafedést tartó léccre. A majorban nincs telefon, a legközelebbi távbeszélő állomás 1 km-re, a Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben található. A gondozónő kerékpárral tette meg az utat és 03.58-kor jelezte a tüzet a szombathelyi városi-járású tűzoltóparancsnokság híradó ügyeletére. A tűzjelzés nem volt szakszerű, mivel pontatlanul jelölte meg az eset helyét, és a jelző a híradós többszöri felszólítására sem tudott választ adni a tűz nagyságára.

A jelzés beérkezése után I-es riasztási fokozat elrendelésére került sor. A szolgálatparancsnok, vonulás közben a tüzet látva, III-asra akarta módosítani a riasztást, azonban egyik gépjárműcsekkendő sem tudott rádiókapcsolatot teremteni a szombathelyi parancsnoksággal. Így a III. riasztási fokozatot 04.15-kor telefonon kellett elrendelni.

Felderítés során a szolgálatparancsnok megállapította, hogy teljes egészében ég a 78×12 m alapterületű istálló padlástere és tetőhéjazata, s az istállóban 98 tehén és borjú van.

Utasítást adott, hogy Szombathely 1-es és 2-es gépjárműcsekkendőiről 1—1 alap-

1979. augusztus 31-én Baselben egy négyemeletes lakóházban tűz ütött ki, amely öt halálos áldozatot követelt. A tűz a bejárat melletti földszinti lakásban keletkezett, ahol robbanás történt. A robbanás a lakószobát a lépcsőházba döntötte, a fából készült lépcsőn a tűz rohamosan terjedt. A tűzoltóság megérkezésekor az egész lépcsőház lángokban állt, a tűz több lakószobába is behatolt már. A tűz kitérőrekor 26 személy tartózkodott a házban. A helyszínre érkező tűzoltók két személy holttestét találták a ház előtti kövezeten, mindketten kiugrottak a negyedik emeletről. A tüzoltás során további három személyt találtak holtan a lépcsőházban. A tűzoltók azonnal megkezdték a gépezetes tolétrával az ablakban álló, segítséget váró emberek mentését. A második tolétra megérkezéséig nyolc személyt mentettek ki a létrával a lángok közül. A tűzoltásnak órákig tartó megszüntetett munkával sikerült a tüzet megfékezni.

Rendkívül érdekes tűzeset történt május 21-én a lajosmizsei Kossuth Mgtsz-ben.

Az említett napon, 19.14-kor tűzjelzés érkezett a kecskeméti városi-járású tűzoltóparancsnokság híradó ügyeletére: „Ég a lajosmizsei Kossuth Mgtsz Vágó-tanyán levő libanevelő olja.”

A jelzést követően a szolgálatparancsnok I-es riasztására Kecskemét 1 TŰ-1-es és Kecskemét 2 CSD—710-es 13 fővel vonult a tűzhez. A gépjárműcsekkendők 19.38-kor érkeztek a helyszínre.

Felderítéskor a szolgálatparancsnok megállapította, hogy a 35×23 m-es alapterületű — részben vert- és vályogfalú — libanevelőből teljes terjedelmében lángokban áll, ezért, valamint a vízhiány miatt II-esre módosította a riasztást. A folyamatos vízszállításról ingajáráttal gondoskodott. 19.53-kor a helyszínre érkezett a városi-járású parancsnokhelyettes is.

A tűzvizsgálat során — amelyet a városi-járású rendőrkapitánysággal közösen végeztünk — a következőket állapítottuk meg:

— A termelőszövetkezet évek óta intenzíven foglalkozik libaneveléssel.

— Állat-egészségügyi szempontok miatt minden új szállítmány előtt fertőtlenítik az étlakat, s külön az alomszalmát is.

— Néhány éve — újtásként — a hagyományostól eltérő módszerrel végzik a szalma fertőtlenítését. Ennek az a lényege, hogy a rókafojtásra használt ún. kénes keverékből 70—75 dkg-nyit tesznek egy fémdobozba, majd a fémdobozt behelyezik egy Delta típusú, alumínium lemezből készült önetetőbe.

Terenyi Bertalan állategészségőr a tüzeset napján is ennek megfelelően járt el. Öt dobozban helyezett el kénes keveré-

ket: kettőt-kettőt az ól keleti és nyugati oldalára, egyet pedig az ól közepére. Először a keleti oldalon levőket gyújtotta be. Amikor észrevette, hogy a keverék igen hevesen, erős szikrázással ég megkísérelte a porral oltást. Ez azonban a használhatatlan készülék, valamint fejlődő kénes gáz miatt nem járt eredményel. Ekkor kocsiba ült és elment a tüzet jelezni.

A vizsgálat során kétséget kizáróan megállapítottuk, hogy bűncselekmény nem történt. A szabálysértés tényében kimeríti az eset, és írásos engedély sem volt a tűzveszélyes munka elvégzésére.

A kénes keveréket a lajosmizsei Poltúr és Vegyipari Ktsz állítja elő.

Az új keveréket, amelyik a tüzet okozta, akkor alkalmazták volna először. A helyszíni kísérlet igazolta, hogy a régebben vásárolt és az új keverék égése között jelentős a különbség.

A régi keverék 10—15 cm gyenge lánggal égett, szikrát nem szórt. Az új keverék lángja viszont elérte a 60—70 cm-es magasságot, erősen szórt a szikrát, sőt a fémdoboz oldalát is — amiben elhelyeztük — kiégette, és a tüzet akadálytalanul terjedt tovább.

Az eset tanulsága (és nem mellékvé a 261 ezer forintos kár) kézenfekvő, egyben figyelmeztető: új anyagok technológiákkal csak akkor dolgozhatnak biztonságosan, ha azok használatát megfelelő előírások szabályozzák, s azok messze tiszteletben is tartják.

Ehhez a keverékhez használati, kezelési utasítás nincs, mert ebben az összetételben nem is kerül forgalomba.

Szabó József
tű. fhdgy., parancsnokhelyettes,
Kecskemét

Tűzoltási gyakorlatot tartottak a Nemzeti Szabadkikötő MAHART hajóbontó üzemében a kiselejtezett és bontás alatt álló Deák Ferenc és Dunaföldvár nevű személyszállító hajókon.

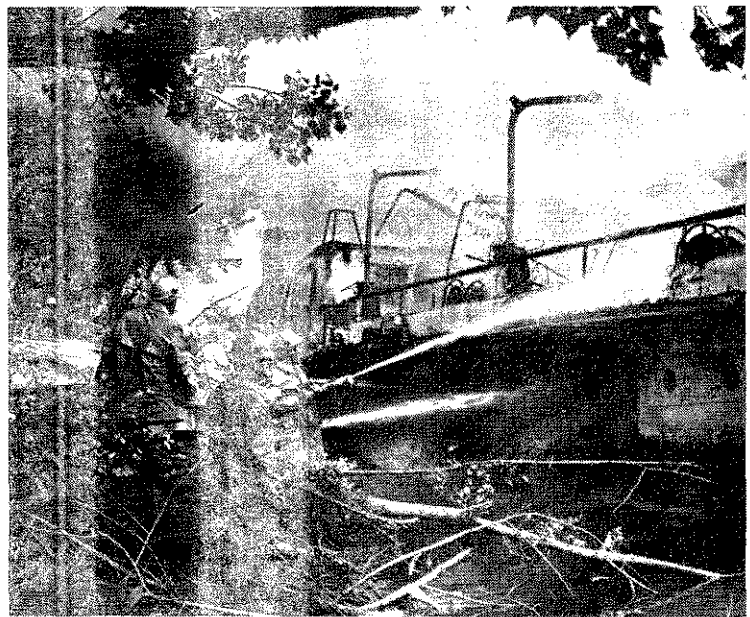
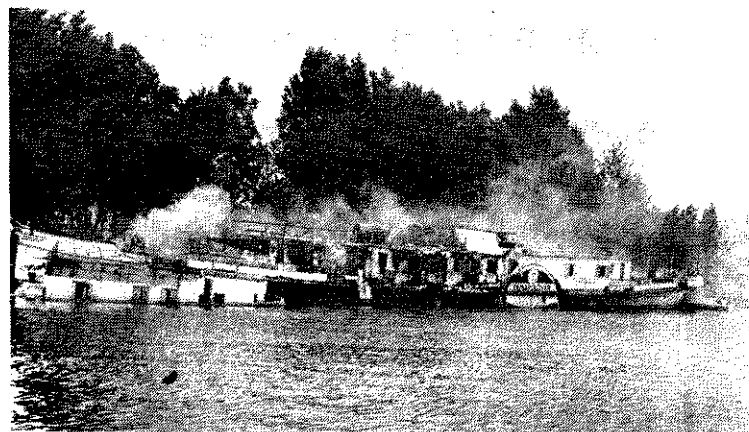
A gyakorlat célja az volt, hogy bonyolult megközelítési viszonyok mellett, gépjárműfecskenedők és kismotorfecskenedők, valamint rohamcsónak alkalmazásával a bevetett egységek hajótűz oltását gyakorolják. Mindkét hajó fedélzetén, illetve a fedélzetközben tűzveszélyes folyadék segítségével egy időben gyújtották meg a tüzet. Az erős szél hatására az igen nagy

mennyiségű éghető anyagokon — fa, festék, kátrány — a tűz gyorsan terjedt. Miután a lángok a teljes fedélzetre kiterjedtek, csak akkor rendeltük el rádión a riasztást. Összesen 5 gépjárműfecskenedő és 3 különleges szer, 46 fővel vonult ki a II-es riasztásra. A II-es tűzoltási csoport vezetésével a kivonult rajok 4—4 „E” sugárral avatkoztak be. A sugarakat a parttól vetették be, majd a fedélzeti lángok leverése után dugólétrán a fedélzetre hatoltak. A tűz körülhatárolása és lefeketítése megtörtént, majd az utómunkálatok befejeztével az utolsó egység is bevonult.

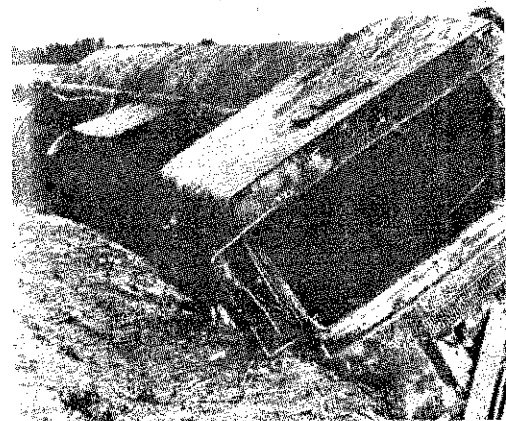
A gyakorlat során megbizonyosodtunk arról, hogy a hajókon keletkezett tűz igen gyorsan terjed. A begyújtástól számított 10 percen belül a fedélzet teljesen lángokban állt. Ezt a beavatkozásnál és az esetleges életmentésnél mindenképpen figyelembe kell venni. A beavatkozást tovább nehezítik a felhatolási nehézségek, valamint, ha a tűz nyílt vízen keletkezik.

Nagy Gábor
tű. hdgy.

Fotó: Budaházi László

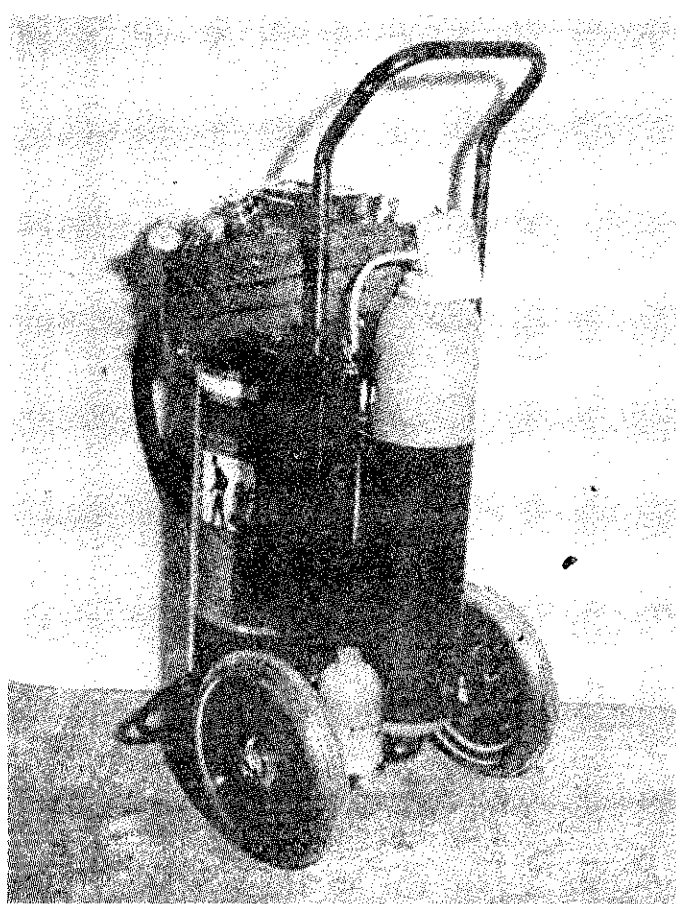
Ausztriában, Borken körzetben a közelmúltban csaknem megismétlődött a spanyolországi Los Alques melletti borzalmas katasztrófa. Egy 30 000 l könnyűbenzint szállító tartályos gépjármű letért az útról, az árokba rohamt és egy fának ütközött. A gépjármű vezetője és kísérője szerencsés módon ki tudtak még ugrani a vezetőfülkéből, mielőtt a tartály felrobbant volna. A keletkezett tüzet 30 tűzoltó órákon át tartó megfeszített munkával oltotta el. Az anyagi kárt hozzávetőlegesen 350 000 DM-ra becsülik.

a tűzvédelem technikai fejlődéséért

A porraloltás tűzvédelmi hatékonyságának fokozása 50 kg-os porraloltók készletbe állításával

Mint minden területen, a tűzvédelemben is célszerű, ha a technikai létesítmények számszerű gyarapodását minőség- és teljesítménynövekedés kíséri.

Számítások és kísérletek igazolják, gyakorlati tapasztalatok nap mint nap bizonyítják, hogy a tűzoltókészülékes védelem területén a teljesítmény, illetve a töltet mennyiségi növelése a tűzoltási hatékonyság hatványozott növekedésével jár.

Készleteik kialakításánál a létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelően szorgalmazzák az 50 kg-os porraloltók készletbeállítását!

Kedvező tapasztalatok igazolják az 50 kg-os porraloltók jelenleginél fokozottabb mérvű készletbeállításának célszerűségét.

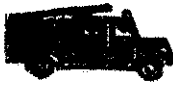
A 4/1974. BM számú rendelet (2) bekezdésében foglaltak lehetőséget nyújtanak a létesítmény tűzoltókészülékes védelmének korszerűsítésére, célszerű átszervezésére a nagyobb hatékonyságú készülékek beállításával.

Kérjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a tűzoltókészülékekkel kapcsolatos szakmai problémáikkal keressék meg műszaki vevőszolgálatunkat.

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.
Fábián Sándor műszaki osztályvezető
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735
Irányítószám: 1388, Pf. 99.

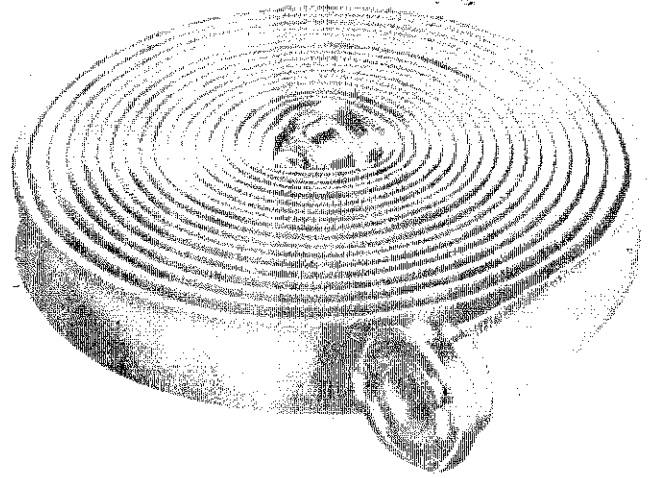
(x)

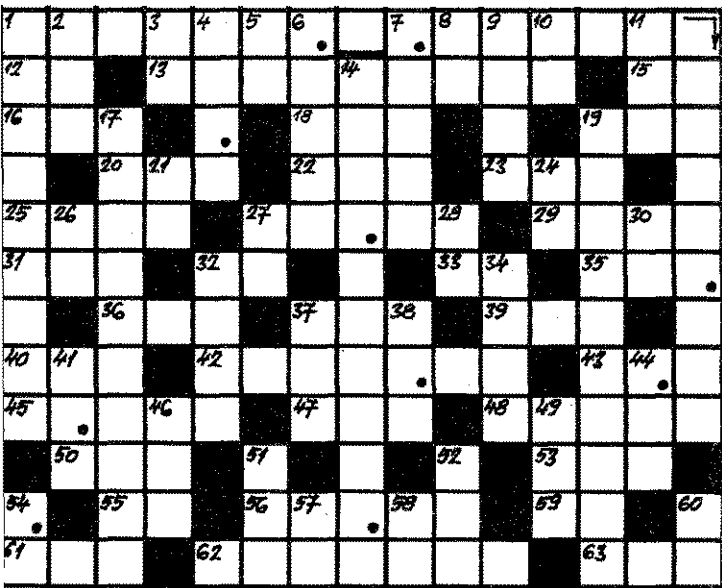

A KORSZERŐ TŰZVÉDELEM
MINDEN ESZKOZE
EGY HELYEN: A

-NÁLI!

Gumírozott, szintetikus, nyomáspróbázott,
műbizonylattal ellátott,
52 mm-es és 75 mm-es szerelt

1. HOGYAN KELL KIALAKITANI A HASADÓ-NYÍLO FELÜLETET (folyt.: függ. 14.)? 12. Tetejére. 13. Lehagyás. 15. Tojás, Bécsben! 18. „Angyalrang”. 18. Városban mindig van. 19. Mint, némeül 20. Keresztül-e? 22. OOOOO (vissza). 23. Művészet, ismert idegen szóval. 25. Téli időjárás jelzője lehet. 27. A mitikus történet. 29. Vastömegcikk. 31. Ok! 32. Kötőszó. 33. Azonosak. 35. Ut és tit is lehet ilyen. 36. Zokog. 37. Az olasz pénz röv. 39. Asszony esz beióle. 40. Óvó betűi. 42. Erre a helyre rak (két szó). 43. A felső-ök jele. 45. Nagy hegyesség. 47. A évolabbi. 48. A ruhapusztító. 50. Az út hossza. 53. Csapadék. 55. Sportszer. 56. A palintának ez nélkül nincs értelme. 59. Menni, angolul (ismert feliratok szava). 61. Folyadékot tölt. 62. Farkas Bertalan dublóre volt. 63. Kenőanyag betűi.

Tadé azonos hangzói. 24. Res szélei! 26. Mint 31. 27. Régi római pénz. 28. Tova. 30. Egymást követő betűk az ábécében. 32. Pirosodik a cseresznye. 34. Nem tömött 37. Női név. 38. Aromás ital. 41. Áraszt. 44. ...kelő. 46. Óvoda, ahogyan az odajárók mondják. 49. Az összeadás szava. 51. Most már értem! 52. Törülközővel fésülködik. 54. Közéleg. 57. Határrag. 58. Kettőzve: városunk. 60. A FÜGGŐLEGES 17. FOLYTATÁSA (folyt.: pontokkal megjelölt kockákban).

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni; vizzs.: 1., függ.: 14., 17., 60.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a függ. 60. folytatása, a mondat befejezése.

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. szeptember 20.

K. I.

A 7. számban megjelent keresztrejtvény megfejtése a következő: LEGALÁBB KÉT HELYEN; „A-B” ÉS A TÖBBI HELYSÉG.

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: KÖZÖTT.

Könyvtalványt nyertek: Bus Erzsébet, Tárnok; Gyuris István, Nyíregyháza; Lavati Miklós, Baja.

A nyereményeket postán küldjük el.

MŰSZAKI ÁRUT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

Nagykereskedelmi értékesítés

8. SZ. OSZTÁLY

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 61.

Telefon: 115-800/52 – 310-362

Készpénzért vagy csekkfizetésre
történő értékesítés

MŰSZAKI ÁRUK BOLTJA

1065 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 53.

Telefon: 115-800/25

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LAJOS tűzoltó alezredes, SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Feljelölt kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108.
80.2543/2-08 – Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 314

Feladatuk a hatékony támadás és a végleges oltás

Megérkeztek a riasztott szerek és felszerelések

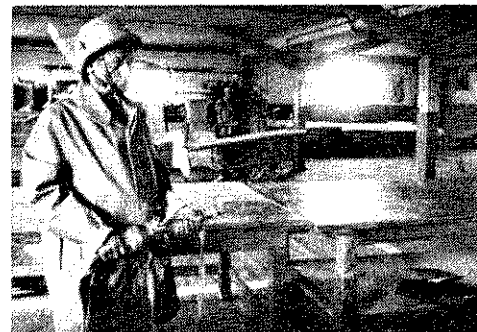
Tűzoltási begyakorló és ellenőrző gyakorlatot tartottak a közelmúltban a Budapesti Bőripari Vállalat Újpesti Bőrgyárában.

Az üzem „C” tűzveszélyességi osztályba sorolt; területén található 100 éves, de a legkorszerűbb épület is. A gyakorlat helyszínéül szolgáló épület kb. 1300 m² alapterületű, kétemeletes, alapincézett, tetőzete kátránypapírral beborított deszka, a födémek és a padozatok egyaránt faszervezetűek. A létesítmény rendeltetése: a földszintjén a bőrtetű szárítják, az I. emeleten tárolják, míg a II. emeleten osztályozzák. A épületben tárolt anyagok értéke kb. 1 milliárd forint.

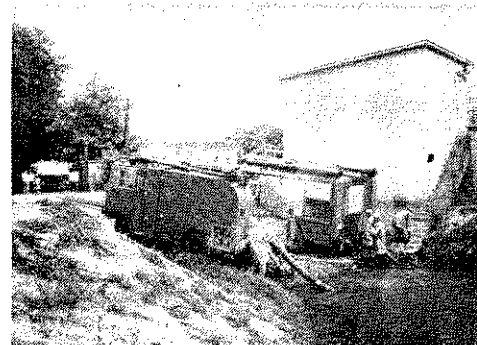
A IV-es nagyságrendű gyakorlat célja: a hagyományos épületekben keletkezett, kiterjedt nagy tüzek oltásának begyakoroltatása, a szervezett együttműködés, rádióirányítás gyakorlása, illetve a parancsnokok szervezői készségének fejlesztése.

A gyakorlaton részt vett 9 gépjárműfecske, 2 rohamszer, 3 gépezetes létra, 1 habbalalótó, 1 porralalótó, 1 generátorszer, 1 mentőszert, valamint a tűzoltási csoport.

KÜTVOLGYI MIHÁLY
képriportja

Jól látható a faszervezetű belső tér, ahol a feltételezett tűz keletkezett

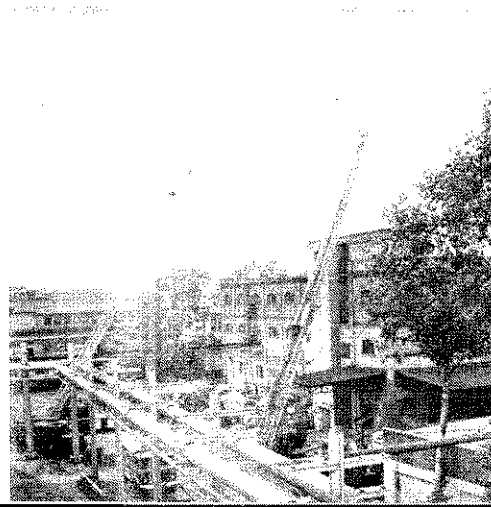
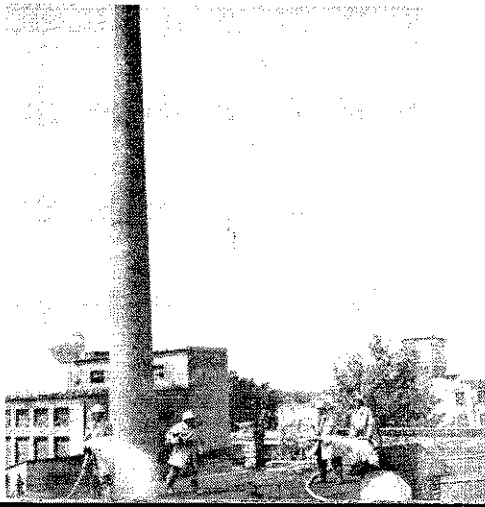
A folyamatos vizellátás érdekében a Dunára is telepítettek egységeket

A rádióforgalmat is gyakorolták

Az egységek többek között a tűzoltólétrán közelítették meg a tetőzetet

A kifejlesztett tetőtűz oltásában a létrasugarak is besegítettek

Tűzoltók az ár ellen

Építünk a 4-5-6. oldalon

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

XXXII. évf. 9. sz. / 1980. szeptember

A belügyminiszter köszönti a gárdistákat

Belügy nap Zánkán

Évek óta izgalommal várt rangos esemény a gyermekvárosban a belügyi úttörőgárdisták napja.

Az idén augusztus 23-án tartották, amikor is kedves vendéget köszöntöttek a pártások. *Dr. Horváth István* belügyminiszter, az MSZMP KB tagja látogatott el Zánkára, hogy a tizedik belügyi napot megnyissa és egész napon át a legifjabb társadalmi segítők; úttörő-tűzoltók, -rendőrök és -határőrök vendége legyen.

A vendéget *Szűcs Istvánné*, a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára, *Nádházi Lajos*, az úttörőváros igazgatója, *Tóth Ferenc* rendőr ezredes, a BM Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének közbiztonsági és közlekedési helyettese, *Vargu Károly* tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka és *dr. Abel László* határőr vezérőrnagy, a BM Határőrség politikai csoportfőnöke fogadta.

Az ünnepi megnyitóra felsorakozott belügyi gárdistákat meleg szavakkal üdvözölte a miniszter elvtárs. Köszönetét fejezte ki a pártásoknak a Belügyminisztérium vezetése nevében mindazért, amit legfőbb feladatuk, a tanulás mellett a honvédelmi nevelés keretében tesznek lakóhelyük, környezetük védelméért.

Ajándékot is kaptak a pártások a tizedik belügyi napon. A megnyitón adta át a belügyminiszter a „Zánka” nevű 90 személyes sétahajót, a Belügyminisztérium ajándékát.

Ezután a bemutatók következtek. Az úttörőváros főtere pillanatokon belül „szakosodott”. Jelzőlámpákat, akadályokat helyeztek el a közlekedésiek, hogy mihamarabb elkezdhesék az ügyességi próbát. Tűzoltó-gárdistáinknak nem kellett messzire menniük. Itt várták őket a felsorakozott tűzoltó-gépjárművek. Mint minden évben, ezúttal is erőpróbája következett gépnek és kezelőjének egyaránt. A gépezetes tolétráról nem is beszélve, ahol még órák múlva is sokan vártak „utazásra”.

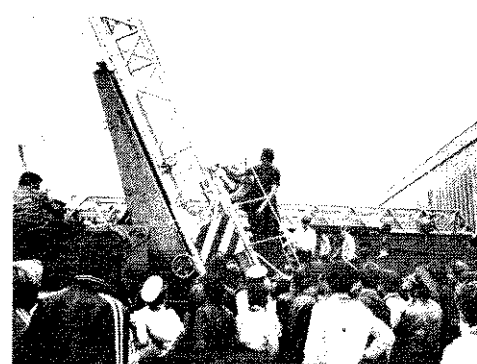
Nehéz lelt volna egy-egy fényképhez csak tűzoltó pájtást keresni, hiszen a belügyi napon az úttörőváros minden lakója a három szaktábor bemutatóit járta. Így találkoztunk tűzoltó gyerekeinkkel a közlekedésiek technikai bemutatóján, ahol az idén az ismerős helyszínelő gépkocsi, a helikopter és a delegációt kísérő BMW motorkerékpár mellett ott találtuk a Forradalmi Rendőri Ezred fegyverbemutatóját is. Sok nézője volt annak az attrakciónak is, amit a FRE önvédelmi és cselgáncs-szakcsoportja mutatott be.

Nem hiányzott az idén sem Zánkáról a határőr lovasok és a fegyveres támadót elfogó négylábú járőrtársak, a német juhászok bemutatója.

A szakmai bemutatók sorában izgalmas program volt a központi téren és a sportpályán megrendezett tűzoltóesemény. 800-as szerelési bemutatót tartottak Tolna és Győr-Sopron megye fiúrajai, va-

Roham indul...

Irigylésre méltó helyzetben Szilágyi Imre fűzesgyarmati pájtás

**Ketten
a
Tolna
megyeiek
közül**

**Táborkalauz:
Tóth Mária
hajdú-
böszörményi
tűzoltó-
gárdista**

mint a Zala megyei lányok. A 6x80-es tűzoltóváltón Komárom és Csongrád megye fiúrajainak, valamint a Budapestről Vas megyéből jött kislányoknak szurkolhatott a népes tábor.

Délután nyitó programként tűzoltási beutatóra gyülekezett az úttörőváros apja-nagyja. Hordós, tűzveszélyes folyamatáról tűzének állását mutatták be a részpfém megyei állami tűzoltók. Ezúttal persze nem az oltásban, hanem az utóunkálatokban segítette a ZSUK-kal érkező úttörő-tűzoltó raj.

Mint minden évben, most is gazdag programmal készültek a belügyi napra szaktáborok lakói. Rendezvényeikre szeretettel invitálták egymást és a vendégeket egyaránt. Így került sor a határőr, a közlekedési és a tűzoltó úttörőgárdisták nagyobb portájának megtekintésére is.

A belügyminiszter elvtárs és a vendékek végigjárták a táborokat, kellemes, vi-

dám perceket töltöttek együtt a gyerekekkel. Láthatták a pihenőhelyeik rendjét, a társalgók sokszínűségét, az úttörők rajzait, festményeit, amelyeken példaképeiket: a rendőröket, a tűzoltókat, a határőröket örökítették meg. A központi eseményekkel párhuzamosan a szaktáborokban is dolgoztak a pajtások és nevelők. A közlekedésiek éppen KRESZ-tesztet töltöttek ki, a tűzoltó úttörőknek ezen a napon a nyugdíjas tűzoltók tartottak élménybeszámolót. Így ki-ki eldönthette, hol tölti idejét, melyik programban vesz részt.

Késő délután hajóra szálltak a vendégek és a pajtások egy csoportja, kis sétára indultak a zánkaiak a „Zánkával”.

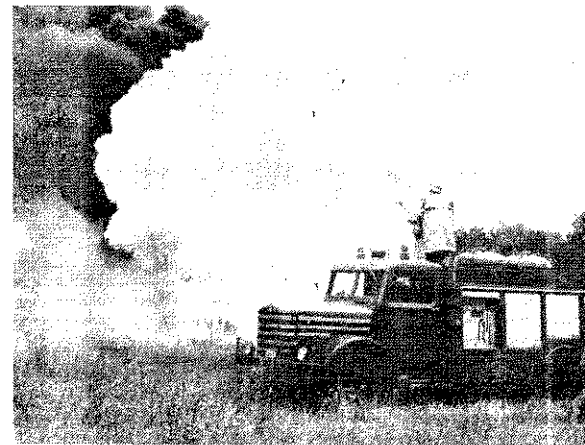
Gazdag program, vidámság, játék köszöntötte a tizedik belügyi napon a gyermekváros lakóit. A nap eseménysorozatából kimondatlanul is kicsendült: akik rendezték, mindent megtettek, hogy „gyerekeik” jól érezzék magukat.

Augusztus 25-én köszönték meg a testületek a nevelőknek és az úttörőváros vezetőinek gondoskodását. A tűzoltó úttörőgárdisták táborzáró ünnepségén Mikus Endre, az úttörőváros vezetőhelyettese a Tűzbiztonsági Érem arany fokozata, Horváth László táborvezető-helyettes és Nyulászi Ágnes, Borsod megyei pedagógus, csapatvezető-helyettes pedig a Tűzbiztonsági Érem ezüst fokozata kitüntetésben részesültek.

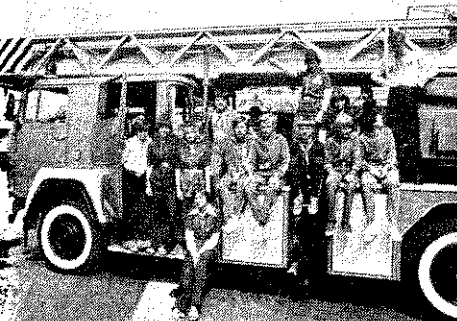
**Írta: Sz. Lovász Ilona
Fényképezte: Csattos Pál**

Fegyveres támadót kell elfogni

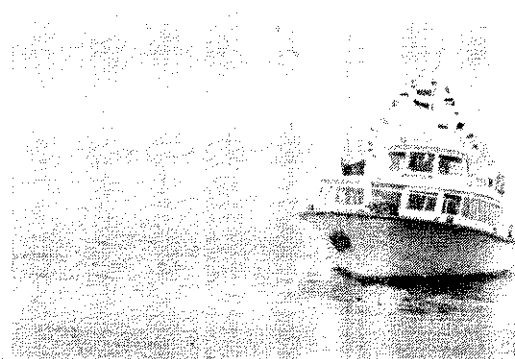
Bemutató a porágyúval

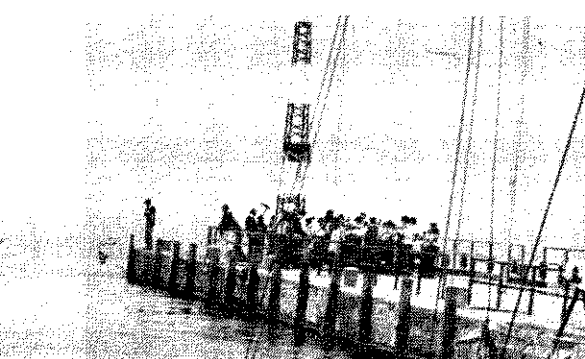
nagylózsiai: a járási és a megyei elsők

**szerelenek a türjei lányok
és a nagylózsi fiúk**

Az „ajándék”

hos, Újladány községek és a környező tanyavilág.

Hosszú évek után július közepén ismét nyugtalanító hírek és még nyugtalanítóbb ények állították csatasorba elsőként a magyarországi vízügyi szakembereket.

A Körösök vízgyűjtő területén régen apasztalt, hatalmas esőzések duzzasztották a folyók vizét, s az ár megállíthatatlan tömeggel indult a magyar területek felé.

A gátak sokáig ellenálltak a szokatlanul erős támadásnak, végül azonban több helyen a víz győzött.

Először július 26-án a Berettyón történt gátszakadás, és a víz nagy területen elöntötte a halaspusztai szükségátározót, s a környező tanyavilágot.

Két nap múlva, július 28-án reggel a Kettős-Körösön, nem messze a Hosszúfoki-őcsatorna torkolatától, 20—30 méteres sávban törte át az ár a gátat. Közvetlen veszélybe kerültek ezzel Bélmegyér, Tar-

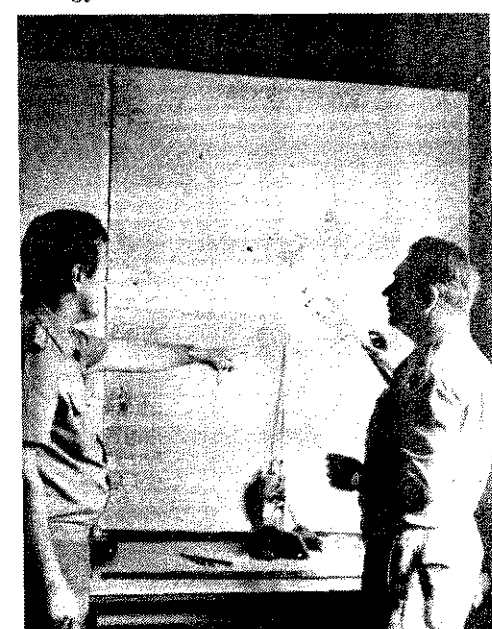
sága szeghalmi kirendeltségének vezetője elmondta, a kb. 20 millió forint értékű lomás esetleges elöntése nagy gondot jelentene. Ugyan a környező települések áramellátását meg tudták oldani, de az állomás újbóli üzembe helyezése rejtőleg pénzbe és hosszadalmas, nehéz munkába kerülne. A veszély elhárítása érdekében éjjel-nappali váltással 5—5 tűzoltó 800 l/perces kismotorfecskenővel és 15/2 TD átemelő szivattyúval dolgozik, gít az állomáson.

☆

Két nappal a szeghalmi gátszakadás után, tehát a Kettős-Körösön történt gátszakadás következtében is válságos helyzetet.

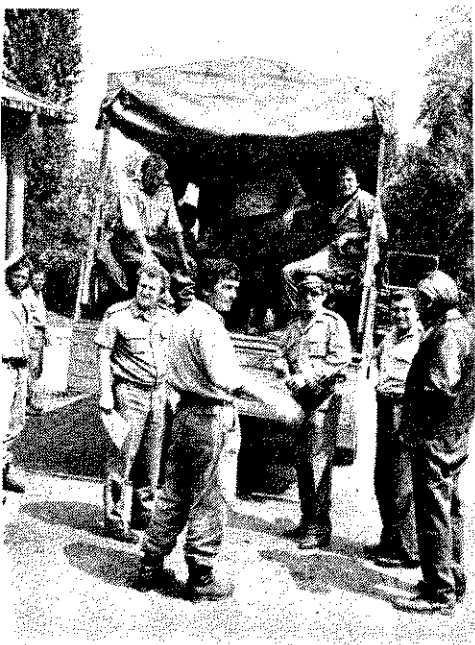
Július 28-án 10.27 órától a tűzoltók nagy erővel vonultak fel a víz ellen megyében közben munkához látott ilyen esetekre alakult operatív bizottság a megyei tűzoltó-parancsnokság össze-

Kovács János és Csepregi László ú. örgy.-ok munka közben

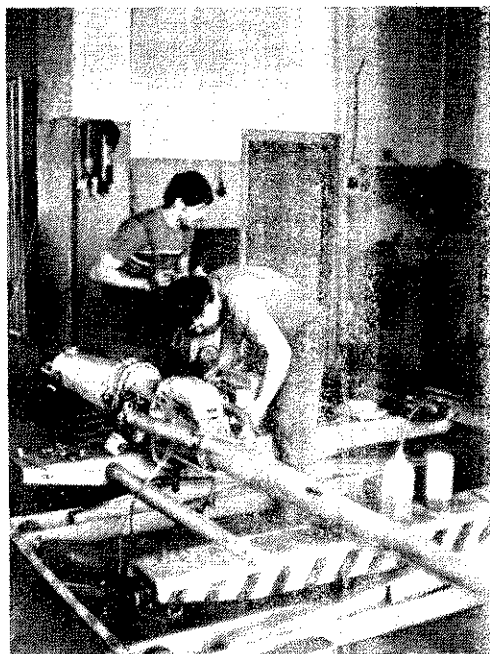

Váltás után a szeghalmiak

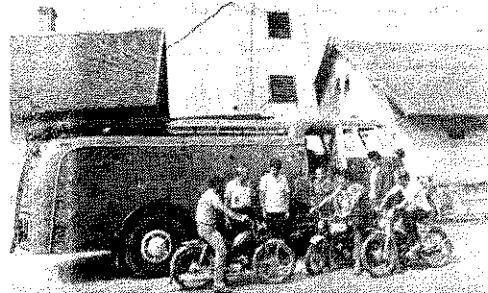

Eligazítás Békéscsabán

Menet közben javítanak

Készültségben a füzesgyarmati önkéntesek

A nékülözhetetlen hírközpont

Több milliós érték került biztonságba

A tűzoltórocsók békési kikötője

5 tisztet küldött a megyei rendőr-főkapitányságra.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnok-ág is folyamatosan figyelemmel kísérte az eseményeket. A helyi tapasztalatok és a szerzett információk egyeztetése után megkezdte a segítségre küldendő emberi erők és gépi eszközök átirányítását, az árvíz sújtotta területekre.

A Békés megyei tűzoltó-parancsnokságon közben a rendkívüli készenléti szolgáltatások megfelelően folytak a munkálatok.

Csepregi László tű. őrgy. és Kovács János tű. őrgy. az árvíz idején a parancsnok-ág intézkedő ügyeletes tisztjei voltak. Legyőzötté váltva éjjel-nappal irányították, megerősítették a tűzoltók tevékenységét.

— A kialakult helyzet — tájékoztattak bennünket — szükségessé tette, hogy területeken és különböző kimutatásokon naponta órára készen kísérjük figyelemmel az

eseményeket. Állandó rádiókapcsolatot tartunk fenn minden, a munkában résztvevő egységgel, társszervvel. Az egész hírhálózatot a tűzoltók építették ki. A BM TOP-tól érkezett rádióközpont több alállomással dolgozik. Ez a tájékoztatás és a kapcsolattartás egyetlen lehetősége a területen.

A megyei erőkon és eszközökön kívül egyébként szinte az egész országból érkezett segítség. Baranya, Bács-Kiskun, Fejér, Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Komárom, Nógrád, Szabolcs-Szatmár, Tolna, Zala és Pest megye, valamint a fővárosi tűzoltó parancsnokság tűzoltói közül 83-an a víz-nél vannak már. Az érkező támogatást három fő csoportra oszthatjuk. Az első csoportba a rádióháló kiépítésében és üzemeltetésében tevékenykedők tartoznak.

Itt kell megemlíteni, hogy a BM TOP ehhez is szakembereket küldött, akik szintén végig velünk vannak.

A második csoportban a 12 db rocsó és azok kezelő személyzete tevékenykedik, a

harmadikban pedig 10 db áramfejlesztő berendezés működik az arra rászoruló helyeken. Említést kell tenni arról is, hogy a segítséget szállító gépjárműfecskendők közül több bekapcsolódott a hírközlés rendszerébe. Érkezett ezenkívül a BM TOP-tól egy Barkas típusú műhelykocsi is, melynek jelentősége a nálunk nem használt, de most hozzánk érkezett berendezések javításában igen nagy. Rövid idő alatt felszereltük minden egységünket a szintén számunkra küldött 37 darab kárhelyrádióval.

A fokozatosan növekvő ár ellen tehát nagy erővel küzdenek a tűzoltók. A tizenkét darab rocsó és személyzete a kárt szenvedett területen, lévén az egyetlen közlekedési eszköz, éjjel-nappal szolgálatot lát el. Személyek szállítása a gátvédelmi munkákhoz, élelmiszer szállítása az elzárt területekre; állami iratok mentése, ór-

járór- és figyelőszolgálat ellátása, élet- és vagyonmentés, karhatalmi feladatok végzése a feladatuk folyamatosan.

A tíz darab áramfejlesztő többnyire éjszaka e munkákhoz, valamint a gátak védelméhez nyújt nélkülözhetetlen segítséget. 50 fő áll készenlétben állandóan, az esetleges hirtelen adódó feladatokhoz. Minden percben riaszthatók, mint például 28-án délután, mikor Tarhosról, Bélmegyerről és Újladányból több ezer ember kitelepítésénél segítettek. Vagy akkor, amikor a 2000 szarvasmarhát és 4000 darab sertést kellett ezekről a területekről biztonságos helyre szállítani. Munkájukat óráról órára, tehát az ár kénye-kedve szerint, a centiméterről centiméterre emelkedő vagy éppen visszahúzódó víz határozza meg.

ELŐKÉSZÜLTEN

Ekkora, több száz fős állomány munkája csak úgy lehet eredményes, ha annak ellátása élelemmel és minden, a munkálatokhoz szükséges anyaggal igen szervesen és rendszeresen történik. A megyei parancsnokságon ennek érdekében külön csoportot hoztak létre. Vezetőjük *Shulcz László* t. hdgy.

— Csoportunk — mondta a hadnagy — önállóan intézkedik, s tartja kezében az anyagok és eszközök biztosítását, csoportosítását, valamint az állomány ellátását.

Teher- és személygépkocsijaink vannak, felszerelték bennünket is rádióval. Külön hívójelünket mindenki ismeri, s ha valahol valakinek valamire szüksége van, csak hív bennünket, s mi intézkedünk. Most éppen sátrat és matracot kértek tőlünk a rádiósok számára, hogy a váltás pihenni tudjon. Azonnal intézkedtünk, s a gépkocsi már el is indult a felszerelésekkel. Úgy érezzük, s ezt a visszajelzések alapján mondhatom, hogy a tűzoltók nem panaszkodhatnak, időben megérkezik a meleg koszt, s a hideg hűsítő. A nehéz munka csak így lehet eredményes, ezt mi is tudjuk.

KÉSZENLÉTBEN

A megye önkéntes tűzoltói is, akik szintén kiveszik részüket a baj elleni harcból, szintén készen állnak, hogy bármikor megtegyék, amit várnak tőlük.

Füzesgyarmaton, a nagyközségi önkéntes egyesület udvarán a helyi önkénteseket szolgálatban találtuk. Dr. Szentesi Károly, a nagyközségi tanács vb titkára, az egyesület tagja is köztük volt.

— A kialakult helyzetben fokozott felelősség hárul ránk. A járási tűzoltóparancsnok készenléti szolgálatot rendelt el számunkra, ami azt jelenti, hogy most önállóan látjuk el a terület tűzvédelmét. CSD 710 gépjárműfecskendők 1+6 fővel bármikor riasztható, *Lázár Lajos* önk. t.ú.

fhdgy., a parancsnok embereit felkészítette a munkára. A nagyközségből eddig is sok embert küldtünk a vízhez, segítségül. Az önkéntes tűzoltókra viszont itt vészes szükség, lakóhelyünk biztonsága érdekében. Reméljük azonban, hogy nem kell zonyítaniuk.

AZ ÁR VISSZAVONUL

Több mint 70 000 hektár került víz alá jelentős kárt okozva a népgazdaságnak. Tűzoltók erőt, fáradságot nem kímélve, dozatot nem sajnálva küzdöttek, hőmentsék, ami menthető.

Augusztus 5-én, az események 11. napján azután úgy nézett ki, hogy a víz lassan megadja magát. Hosszúfoknál elzárta az áttörést, a vízgyűjtő területen megszűntek az esőzések. Az ár, utánpótlás hiányában levonulóban. Ha igaz és nem történik baj, nemsokára vége a küzdelemnek. A helyzetnek megfelelően *Várhegyi Ferenc* t.ú. alez., megyei parancsnok részleges rendkívüli készenléti szolgálatra riasztotta vissza a készültséget. A tűzoltók tehát vízügyiakkal, katonákkal, önkéntesekkel, az egész országgal együtt vették fel az ár végleges elvonulását. Pihenés azonban egyelőre szó sincs, hiszen, ha víz el is ment, következnek a helyreállítási munkálatai, s ott is helyt kell állni!

Tátrai Mih

A gátakon ...

... és a vizen

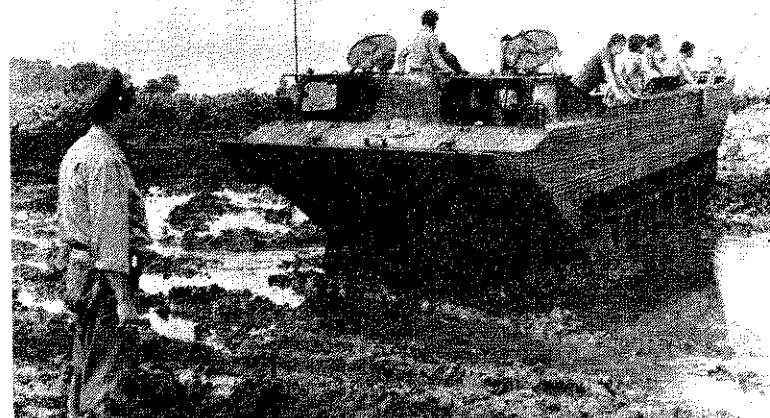

A gátszakadás színhelye

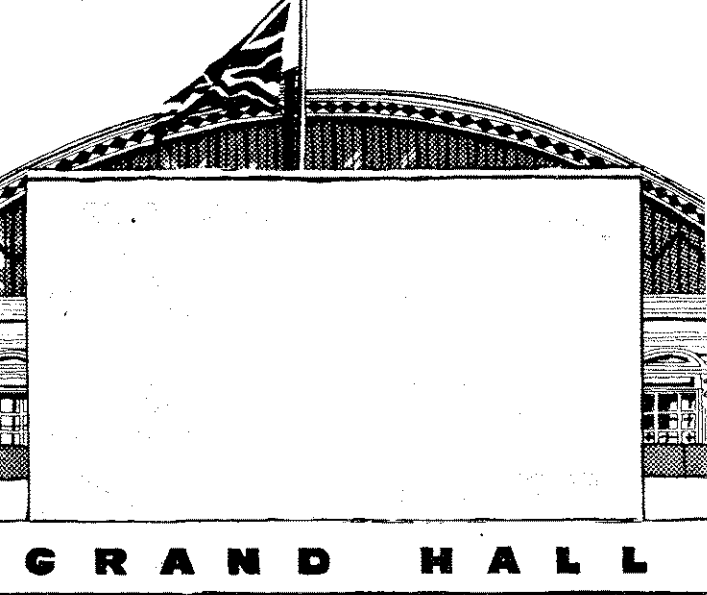
Együttműködés

Bevetésre indul a kételtű

vezéssel április 21—25. között Londonban rendezték meg a Nemzetközi Tűzvédelmi Biztonságtechnikai és Biztonsági Kiállítást és konferenciát.

Miután lehetőséget kaptam a részvételre és a kiállítás megintésére, a következőkben számolok be tisztelt olvasóinknak a kiállításról a tűzvédelmi vonatkozású témákról, melyek nemzetközi tekintélyek előadásában a konferencián elhangzottak és hazai szakembereink részéről érdeklődésre tarthatnak számot.

Tekintettel arra, hogy a konferencián elhangzott témák többnyire nálunk is időszerű a tűzvédelem továbbfejlesztése szempontjából, figyelemre méltóak azok a megállapítások, amelyeket megfogalmaztak és azok az elképzelések is, amelyek az egyes problémák megoldását segíthetik elő.

Az egyik tűzvédelmi témakör az elektronikus berendezések tűzvédelmével foglalkozott. Három kapcsolatos előadás hangzott el.

1. Az elektronikus berendezések tűzvédelmének újabb tapasztalata

„Szükség van-e automatikus védelemre az elektronikus berendezéseknél? Milyen legyen a védelem?”

Ennek a két kérdésnek — és a velük összefüggő számos kérdésnek megbeszélése volt az előadások fő mondanivalója. Az iparban és a gazdasági élet más területén alkalmazott elektronikus berendezéseknek, megbízható működésüknek ma már döntő a szerepük. Anyagi értékük — elhelyezésük egységnyi területére vonatkoztatva — messze meghaladja az egyéb ipari berendezését, esetleges működőképtelenségük pedig szinte beláthatatlan károkat okozhat (gondoljunk például a tűz- és robbanásveszélyes technológiai folyamatokat vezérlő számítógép esetében).

Egy ilyen berendezés védelmének szükségessége nem is lehet kérdés, ennél többet foglalkoznak a szakemberek a védelem technikai megoldásának lehetőségeivel.

Az egyik oldalon az emberéletek veszélyeztetése és hatalmas anyagi károsodás (többek között a termelés kiesés miatt), a másik oldalon a technikai védelem megbízhatósága és hatásossága, és ezek hibalehetőségei azok a bizonytalansági tényezők, melyek a teljes kiküszöbölése volna a feladat.

Az összes hibalehetőségek felmérésével, értékelésével alakított ki ez a stratégia és ennek technikai kivitelezése, ami „megbízhatóan” garantálhatja az elektronikus berendezések és a velük kapcsolódó ipari termelőeszközök, gazdasági szektorok egy éppen igazgatási apparátusok működését.

Annak belátása, hogy egy-egy számítógép, ipari folyamatot vezérlő elektronikus berendezés vagy éppen adattároló feldolgozó komplexum értéke üzemben, használat közben meghaladja az egyéb berendezés pénzügyileg kifejezhető értékét, jóllehet az is jelentős összeg, érthetőbbé teszi e téma további okfejtését és a technikai megoldások értékelését.

Az elektronikus berendezések meghibásodásai, hajlamossága:

A számítógépek igen nagy üzembiztonsággal működnek, alkalmazásuk a szigorú gyártástechnológiát folytán kevés valószínűséggel hibásodhatnak meg, de pl. egy külső forrásból származó

károsodás — pl. tüzeset folytán füsttől, hőtől vagy tüzoltóanyag-tól származó szennyeződés — előre nem becsülhető következményeket idézhet elő.

A védelmi rendszer hatékonysága

A tűzkároktól való védelem technikai részének talán legfontosabb része az észlelő. Megbízhatóságától függ, hogy az oltóberendezés szükség esetén időben lépjen működésbe, és ami ugyancsak igen lényeges, hogy szükségtelenül viszont ne kezdjen működni. Sokféle érzékelő (detektor) létezik, de olyan nincsen, amely minden esetben és valamennyi célra optimális. Tűzveszélyes folyadékok égésének észlelésére legjobb a lángdetektor, lassan lappangó tüzekhez optikai tűzérzékelők, lobogó tüzekhez az ionizációs érzékelők a legkedvezőbbek. Nehéz előre becsülni, hogy az elektronikus berendezésben, illetve annak környezetében milyen jellegű tűz fog keletkezni. A működő tüzoltó berendezés optimális hatékonysága is az alkalmazott oltóanyag és a keletkezett tűz „összhangjától” függ.

A kérdéscsoport további taglalásával számos érvet hozhatunk fel az elektronikus berendezések automatikus védelmének szükségességére, de a bizonytalansági tényezők figyelembevételével annak kockázatára is.

Az első kérdésre tehát nem egyértelmű a válasz. Védelem kell, de hogy automatikus legyen-e és milyen rendszerű, ezt mindig a helyi körülmények és lehetőségek alapos mérlegelésével kell eldönteni. Ugyiszólván minden esetben egyidejűleg szükséges foglalkozni egy-egy elektronikus berendezés védelmével. A mérlegelést követő döntésnek nemcsak az esetleges károsodás lehetőségével és a kár elhárításának módjával kell foglalkozni, hanem azzal is, hogy előre megtervezzék a hiba gyors kijavítási lehetőségét és a mielőbbi üzembe helyezést. Különösen fontos esetekben a „duplikálás”, az adatok párhuzamos tárolása, esetleg párhuzamos számítógépek üzemeltetése jelentheti a fokozott biztonságot.

2. Gázzal oltó rendszerek elektronikus berendezések tűzvédelmére

Elektronikus berendezések védelmére a gázzal oltó berendezések terjedtek el. Ezeknek számos olyan előnyük van, amely háttérbe szorította az egyéb rendszereket. Nincs „vízkár”, könnyen automatizálható az oltás és magas fokú a hatékonysága. Az előnyük mellett azonban olyan hátránnyal is számolni kell, amelyek az elektronikus berendezésekben és ezek környezetében található műanyagok égéstermékeinek jelenlétéből adódnak. A PVC bomlása során felszabaduló sósavgőzöket könnyen lekötik a lerakódott koromrészecskék és ezek veszélyes korróziót okoznak. Becslések szerint 1 kg PVC égése során elegendő sósav szabadul fel ahhoz, hogy 0,6 kg acélt teljesen elkorrodáljon, vagy pl. 1 m hosszú PVC-szigetelésű vezetékéről az égés során annyi sósavkód válik ki, ami kb. 2 m² nyomtatott áramkörű lemezzel oldhatja le a rézet. Így fordulhatott elő, hogy egy nagy értékű elektronikus berendezésben 150 font sterling összegű tűzkár 100 000 font sterlinget meghaladó füstkárt okozott.

Gázzal oltó rendszerek

Hajók, ipari berendezések védelmére több mint 50 éve alkalmaznak gázzal oltó tüzoltó berendezéseket. Az oltógázok előnyeik között a gyors oltást, a széles körű alkalmazási lehetőséget emelhetjük ki. Nem vezetnek az elektromosságot, nem okoznak korróziót és nem hagynak nyomot, s ezzel előnyeik még értékesebbek. Gyors szétterjedési hajlamuk teszi lehetővé — más oltóanyagokkal szemben — a tűz gyors oltását a burkolatok alatti üregekben.

Hátrányaik közé tartozik, hogy hűtőhatásuk viszonylag csekély, ezért csak felszíni tüzek oltására hatásosak és ez a visszagyulladás veszélyével jár. Az automatikus gázzal oltó rendszerek lehetnek:

- teljes elárasztásos
- helyi alkalmazású típusok. Az elektronikus berendezések esetében a teljes elárasztásos típusokat alkalmazzák. Ezeknél az a lényeges, hogy minél rövidebb idő alatt, minél nagyobb gázmennyiség kerüljön az oltandó légtérbe, és ezáltal gyorsan kialakuljon ki az oltási koncentráció.

A jelenleg elterjedt gázzal oltó berendezésekben alkalmazott oltógázok:

- széndioxid (CO₂),
- halon 1301 (BTM),
- halon 1211 (BCF)

Az említett oltógázok tüzoltástechnikailag legfontosabb jellemzői:

Széndioxid

A levegőnél kb. 50%-kal sűrűbb gáz. Széleskörűen alkalmazható néhány aktív anyag kivételével (pl. cellulóznitrát). Oltási mechanizmusa a levegő oxigéntartalmának csökkenésén alapul.

A 21% O₂ tartalmazású 50% ala csökkentente a tüzes "töltés". Ehhez kb. 30 térfogat % CO₂ bejuttatása szükséges az oltandó légtérbe. Elektronikus berendezések égésekor 53 térfogat % CO₂ szükséges a burkolat alá. Ehhez a burkolat alóli szivárgási veszteségek miatt 70 térfogat % bebocsátása szükséges. Az oltási koncentrációt 1 perc alatt el kell érni. A CO₂ kg-ja kb. 0,56 m³ térfogatú a nyílt levegőn. Tárolás során a CO₂ nyomás alatt kb. 0,2 térfogat%-át igényli a szabad gáz térfogatának. Rendes hőmérsékleten a CO₂ 50–60 bar nyomáson van, s ez elegendő a folyékony CO₂ csővezetékén történő kinyomására.

Halonok

A halon 1301 5,2-szer, a halon 1211 pedig 5,7-szer sűrűbb a levegőnél.

A halonok — nem teljesen tisztított — oltási mechanizmusa azon alapszik, hogy a halon a légtérben disszociál, hogy szabad brómgyököket hozzon létre. Ezek reakcióba lépnek az égő anyaggal, és ez az égési folyamat láncreakciószerű megszűnéséhez vezet.

A minimális oltási koncentráció (tervezési adat) a 1301 esetében 5%, az 1211-ében 7%. A gyors oltási koncentráció kialakulását a kár csökkentésén túl az egészségre is káros bomlástermékek keletkezésének minimalisra csökkentése is indokolja. Ezért szükséges a 10 mp-es, illetve ennél rövidebb idő az oltási koncentráció leállításához.

CO₂ alkalmazásakor 60 mp-es idő a megfelelő. A halonokkal folyadékfázisban N₂ nyomás alatt tárolják. Természetesen saját gőznyomásuk is van, de ez kevés lehet a gyors kinyomáshoz.

(A halonokkal kapcsolatos részletes cikksorozat jelent meg a Tűzvédelemben, ezért nem ismételtem a technikai adatokat.)

Biztonsági megfontolások

Az oltógázok — általában — ártalmatlanok az egészségre, ezért ahol emberek tartózkodnak, az automatikus oltóberendezéseket kézi vezérlésre kell kapcsolni.

5% CO₂-koncentrációjú térben légteljesítetlenül lép fel. 10% CO₂-koncentráció 10 percen belül eszméletvesztést, 50% pedig néhány percen belül halált okoz. Ezért CO₂ oltóberendezés esetén gondoskodni kell róla, hogy az emberek a berendezés működése előtt a helyiséget elhagyják. Halon 1211 esetén 4% és 1 perc, illetve 1301 esetén 7% és 5 perc a tűrőhatárok.

Ha figyelembe vesszük az oltási koncentrációt, akkor a halon 1301 esetében veszélytelen a védett helyiségben tartózkodás. Ennek ellenére négy-öt percnél tovább nem ajánlatos. Ahol a kijárat 1 percen belül elérhető, a halon 1301 koncentrációját 10%-ig lehet növelni a helyiségben tartózkodók veszélyeztetése nélkül.

Az elmondottak egybevetése után leszögezhetjük: a legolcsóbb oltógáz a CO₂, amit ebben az esetben alkalmazhatunk, ha emberek nem tartózkodnak a védett térben. Biztonságos oltógáz a halon 1301, amit kedvező tulajdonságai miatt emberek jelenlétében is alkalmazhatunk — elsősorban teljes elárasztásos oltáshoz — de ez a legdrágább. A halon 1211 a kettő között van, oltási tulajdonságait és árát tekintve egyaránt és elsősorban helyi alkalmazású oltóberendezésekhez használatos, méghozzá az emberekre mérsékelt veszélyességgel.

Az elektronikus berendezéseknek tehát megvannak azok az ideális jellemzőkkel illelhető oltóanyagok, melyek gyorsan, hatásosan képesek tüzeik eloltására. Megvannak a biztonságos működésű észlelők (detektorok) és a különböző automatikus oltóberendezéseket is kifejlesztették. Ezek kellően garantálják a védett területen tartózkodók egészségvédelmét is. Ha megfontoljuk, hogy a szóban forgó automatikus berendezések milyen értékeket védenek, ezek létesítési és oltóanyagköltségeik viszonylag nem magasak.

3. Újabb irányzat az elektronikus berendezések tűzvédelmében

Az elektronikus számítógépek tüzesetének tapasztalatai alapján a permetezett vízzel oltó rendszerrel 1979 decembere óta Angliában elfogadják számítógépek védelmére, korábban kivételes esetben csak akkor tették ezt, ha pl. a számítógépterem része volt egy sprinklerberendezéssel védett nagyobb helyiségnek.

Mi vezetett ehhez az átértékeléshez?

Az USA-ban már régebben alkalmazták nagy számítógépek védelmére a sprinklerberendezéseket, méghozzá párhuzamosan a gázszelvényekkel.

Indoklásaik között a következők szerepelnek:

— rendszerint nagy mennyiségű szennyvíz van a számítógép-helyiségben,

— gyakran tárolnak lyukkártyákat a számítógép környezetében,

— a lyukszalagokat sokszor műanyag tartókban tárolják. Ezek az anyagok — bizonyos körülmények között könnyen gyulladnak, gyorsan terjed rajtuk a jelentős füstképződéssel járó tűz. Oltásukra a permetezett víz az ideális.

— A lyukszalagokhoz alkalmazott csévék műanyagból ké-

szültek, s bár nehezebben lehet meggyújtani őket, égésük során szén-dioxidképződéssel kell számolni. Ennek veszélyéről már szó. Ezek oltása is gyorsabb, hatékonyabb vízzel.

— A számítógépteremekben ablakok vannak. Ezek az ablakgyújtogatás esetén veszélyeztethetik az automatikus gázszelvény tékonyságát. Vízzel oltó berendezés esetén az ilyen veszélyt számottevő.

— A szomszéd helyiségben keletkezett tűz áttérjedése esetén a gázszelvény nem képes megátolni a számítógép károsodását. Erre csak a nagy hűtőképességű víz lehet alkalmas.

— Az olyan intézményben, ahol rendszertelen a munka (pl. egyetemeken), a számítógépterem gázszelvény automatikus rendezése az emberekre való veszélyessége miatt — az oltóanyag ugyan beáramolhat — legtöbbször ki van kapcsolva. Ezért felelősség a visszakapcsolás elmulasztásának gyakori veszélye. Sprinkler esetén nem kell kiiktatni a védelem automatikáját.

A víz ellen szólnak viszont a következő érvek:

— nagy lesz a vízkár,

— meghibásodhat a csővezeték, s víz kerülhet a gépbe,

— a számítógép belső zugaiban a permetezett víz nem jut a tűzhöz.

Az ellenérvek megválaszolására a következőket kell megfontolni:

Víz-, füstkárosodás

Pár évvel ezelőtt csodálkozást keltett volna, ha valaki vizsgálja a lemosni merészel egy számítógépet. Néhány eset azonban jó gondolkodtathat el bennünket. Pl.:

1. Az USA-ban évekkkel ezelőtt tűz pusztított egy számítógépteremnél vezetelt gyártósoron, ami sok műanyagot is tartalmazott. Tűz után úgy tűnt, hogy a számítógép séretlen maradt. A kémiailag vizsgálat bebizonyította, hogy a kicsapódott szerves termékek lerakódása olyan mértékben károsította az elektronikus berendezést, hogy ki kellett cserélni.

2. A NASA űrhajózási távmérési vezérlőközpontjában iszapot és vízzel árasztottak el egy elektronikus berendezést, négy évvel pal egy kanadai műhold tervezett felbocsátása előtt. A berendezést gumitömítő segítségével vízzel lemosták és a hűsugárzó megszáritották. A felbocsátást a tervezett időben végrehajtották, mivel az elektronikus berendezés kifogástalanul működött.

3. Egy svéd biztosítótársaság kísérletet folytatott egy 360/2020 számítógépen. Ezt füstnek, hőnek, víznek tették ki. A vas füst a gép meghibásodását idézte elő. A hiba megszűnt, után fél órán keresztül vizet permeteztek a gépbe, majd a vezérlő hűsugárzóval kiszáritották. A gép 11 hétig megfelelően működött. Ezután az IBM szakértője úgy becsülte, hogy a javítás értékének 10%-át kitevő összegű javítás szükséges.

Más amerikai kísérletek is bizonyították, hogy az elektronikus berendezések esetében is a vizes lemosás a megfelelő a káros anyagok égésekor keletkező savas bomlási termékek eltávolítására.

A Factory Mutual Engineering of America nemrég megvizsgálta, hogy 1972–76 között 32 számítógépterem balesetében volt tűz. A teljes veszteségek 14%-át tulajdonították oltóvíznek. A kiszáritás átlagban néhány órát vett igénybe.

A gondatlanságból, illetve vezetékhibából eredő elárasztás veszélye miatt azonban Angliában 1979 decemberéig nem fogadták el a sprinkler oltóberendezést az elektronikus berendezések védelmére.

A vízzel oltó automatikus berendezéseket gyártó vállalatok fejlesztettek ki olyan rendszereket, melyek a szórófejek meghibásodásából eredő nemkívánatos elárasztásokat is megelőzhetik. Ezek olyan rendszerek, hogy a detektor jelzésére a vízporlasztást előkészítik, de a vízáramlás csak a lángok megjelenésével indul meg.

Kétségtelen, hogy a számítógép rejtett, burkolat alatti tűz esetén a gázszelvény gyors oltása nem garantálható a sprinklerberendezéssel, mert olyan sok szórófejet és csővezetékkel kellene alkalmazni a holtterek megszüntetésére, ami nem engedhető. Ilyen esetekre a sprinkler felszerelése mellett a zárt szekrényekben, burkolat alatti részekben keletkező tüzek oltására kiegészítő helyileg elhelyezett olyan halonelárasztás a javasolt, ami automatikusan vagy kézi indítással működik. Ez nem jelent veszélyt az ott tartózkodókra, mert a helyi halonkoncentráció csak a burkolat alatt, vagy a szekrényben érheti el az oltásra — és legfeljebb az egészségre — káros értéket.

A kombinált — s ezzel a kezelőkre, de a tűz esetén behatolókra is veszélytelen sprinkler és halonnal oltó berendezés — a konferencia tanúsága szerint — a fejlődés következő lépését jelentik az elektronikus berendezések tűzvédelmében.

Strádi Géza

tű. alez

A cikk az IFSSEC '80-on

C. Perkins, J. Middleton és G. Bray által tartott előadások felhasználásával készült.

Busi Ferenc tűzvédelmi vezetővel és Hargittai Kálmán rendészeti vezetővel alkonyattájt érkezünk a tápiógyörgyei téglagyárhoz.

A rendész máris dolgozik. Sorra ellenőrzi az irodák ajtóit, ablakait. Zárva van minden precízen. A tűzvédelmi vezető ezalatt messze jár. Mire átverekedjük magunkat a sárrengetegen, ő már megtalálja, akit keresünk. Az éjjeliőr — mellesleg nyugdíjas téglagyári munkás — épp hogy befejezte első ellenőrző körútját a telepen, aztán váltott néhány szót a hagyományos Hoffmann-féle alsóhuzatos körkemencék berakásra történő előkészítésével foglalatostkodó dolgozókkal. Kemény munka folyik a századforduló tájékán épült gyármatuzsálemben, az tény.

— Tud telefonálni? — kérdezi tőle váratlanul a rendész.

— Már hogyan tudnék — vágja rá önérzetesen az éjjeliőr.

— Nem úgy értem. A telefon az irodában, az iroda zárva. Hogyan telefonál, ha valami baj van? — helyesbít a rendész.

— Ja... Betöröm az ablakot. A készüléket munkaidő után az ablakpárkányra rakják.

A válasz kielégítő. A tűzvédelmi vezető az üzemanyagraktárra kíváncsi. Az is, a többi is lakat alatt áll. Minden tűzveszélyes hely közelében ott a homok, a lapát, a tűzcsapok is rendben. Elégedetten ballagunk visszafelé. Időközben előkerül a téglaegető, Balogh János is. Tapasztalt szakember, több mint 25 esztendeje dolgozik itt, s ezalatt végigküszködte a téglagyártás valamennyi munkafázisát. Emellett a faluban önkéntes rendőr és a gyár társadalmi rendésze is.

— Tüzesre én itt nem emlékszem — mondja —, persze a kemencéket leszámítva. Az utóbbi tíz évben még lopás sem volt.

A tűzvédelmi vezető azért még megnézi a tetőtér alatt elhelyezett tűzoltó eszközöket. Közben Balogh János beavat a szénporból, agyagból gyúrt téglá készítésének és égetésének rejtel-

meibe, s néhány érdekos anekdotát mesél önkéntesrendőri élményeiről. Szívélyesen búcsúzunk: a célellenőrzés nem talált hibát.

***

Cegléd külterületén, a téglagyár közelében gyalogos kutyás rendőrzáróval találkozunk. Megnyugtató dolog az ilyesmi. A kapu előtt sorompó zárja az utat.

Az éjjeliőrrel az iroda előtt futunk össze. Alig váltunk vele néhány szót, újabb kocsi fékez a kapu előtt. Bába József tűzoltó őrnagy, a ceglédi városi és járási tűzoltóparancsnokság helyettes parancsnoka és Nagy Lajos rendőr százados, a ceglédi kapitányság körzetmegbízotti alosztályvezetője érkezett közös ellenőrzésre.

Bába József tűzoltó őrnagy: „Ez a téglagyár a »D« tűzveszélyességi osztályba sorolt üzem. Kétévenként átfogó, esetenként alkalmi célellenőrzésekkel, hibafelderítéssel segítjük a gyárvezetőnek. Legfontosabb a megelőző tűzvédelem. Többnyire a korábbi ellenőrzésekkor feltárt hiányosságok kijavításának vizsgálatával kezdjük az üzemi technológia és az elektromos berendezések tűzvédelmi szabványossági mutatóinak ellenőrzésével s a tűzoltó készülékek és eszközök meglétének, működőképességének felmérésével folytatjuk. Vizsgálat tárgya az üzemben működő vállalati tűzoltóraj tevékenységének ellenőrzése is. Nem emlékszem arra, hogy itt valaha is nagyobb kárértékű tüzeset előfordult volna.”

Hargittai Kálmán vállalati rendész: „14 órált reggel 6-ig nincs szállítás. A lovas kocsik parkolhatnak a telep előtt, de a gyár területén nem. Reggel 6 órára itt van Komár Béla gyárvezető, a téglakiadó vagy az égetési művezető, ekkor kezdődik az árukiadás. Naponta 18—20 ezer kisméretű és 10—12 ezer darab ikersejt kerül szállításra a TŰZÉP szállítólevele alapján. Az éjjeliőr a kapun kívül a gyárban felszerelt, könnyen mozgatható kurrens cikkekre ügyel.”

Milyen rendben

Továbbutazunk Abonyba. Kísérőként hozzánk szegődik Nagy Lajos százados is. Ő hosszú éveken át Abonyban volt őrsparancsnok, jelenleg is ott él. A hajdani őrs épülete előtt „csikos” kocsi áll. Herédi Endre főtörzsrörmester, körzeti megbízott még dolgozik. Jó ismerője a gyár vagyonvédelmi viszonyainak.

— Néhány évig volt baj bőven — mondja —, tavaly december végére aztán befejeződött az építkezés és végre eltűntek a környékről a szélrózsa minden irányából idesereglett emberek. Azóta csend van. Bár a gyár hátsó, bánya felőli oldala még nyitott, nem esett kár a társadalmi tulajdonban. Különben éjjel-nappal 1 portás, éjjel egy éjjeliőr lát el szolgálatot, s este 10 óra után is több dolgozó tartózkodik a gyárban, mivel az égetés, a gáztüzelésű alagútkezemencékben folyamatos.

A tűzvédelmi vezető az ügyeletes villanyszerelővel járja az üzemet. Nyomon követjük őket. Néhány váratlanul jött áramkimaradáson kívül a villanyszerelő másról nem panaszkodik. Bőven kerül látványosság az új üzemben. Amit itt tapasztalunk, már a XXI. századot reprezentálja.

Békési József

Rendben sorakoznak a tűzvédelmi eszközök

A tűzoltó készülékek: néhány napja ellenőrizték

Önmentő készülék

Mint ismeretes a középmagas és magasházakban keletkezett tüzeket gyors terjedés és jelentős füstképződés jellemzi. Minthogy a füst terjedési sebessége elérheti a 10 m/p-et is, a füst nagyon rövid idő alatt olyan sűrűvé válhat, hogy légzőkészülék nélkül szinte lehetetlen tartózkodni az általa elborított területen.

Ez különösen a szállodákban és a szállójellegű épületekben idézhet elő igen veszélyes helyzetet, mivel a vendégeknél nincs helyismeretük, s mint jó néhány külföldi példa tanúsítja, emiatt könnyen pánikba eshetnek.

Tekintve, hogy ilyen körülmények nálunk is adódhatnak, hiszen a szóban forgó épületek tüzesetei alkalmával általában csak a tűzoltóegységek helyszínre érkezése után válik szervezetté a mentés, megpróbáltunk fölmutatni egy olyan készüléket, amely alkalmas a frekvenciát létesítményekből való menekülésre, amennyiben valamely okból nem tudják vagy nem merik igénybe venni a menekülési útvonalakat. Végül is a LONGWORTH (FEGA-WERK) készülékre esett a választás, ezt

angol licenc alapján egy svájci gyár állítja elő.

Az életmentő szerkezet használhatóságának megállapítására a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézete és néhány területi tűzoltó-parancsnokság bevonásával különféle vizsgálatokat végeztünk. Ennek során igyekeztünk tisztázni, hogy biztonságtechnikailag és élettartam tekintetében mennyiben felel meg a követelményeknek, továbbá hogy milyen lélektani, valamint egészségügyi kérdések merülnek fel az igénybevételével kapcsolatosan. A következőkben röviden erről számolunk be.

A készülékről

Az életmentő készülék használatakor fellépő szorongás nagymértékben eltérő lehet, minthogy a különböző személyiségtípusok nem azonos módon reagálnak a veszélyhelyzetre. Ez a szorongás — vagy az e jelenséggel azonos módon értelmezett félelem — káreseteknél két forrásból eredhet. Az egyik a tüztől, a másik pedig a mélységtől való félelemérzet. A tűz közvetlen érzékelése félelmetes az ember számára. A szokatlan jelenségek a füst, a zaj, a láng, a meleg és a szagok sokszor elviselhetetlenné válása olykor ésszerűtlen cselekvésre is készítenek. A mélységtől való félelem hasonlóan hat. A mélységérzet háromhónapos kortól alakul ki bennünk. A későbbiek folyamán tanulással, gyakorlással sajátítjuk el a mélység elkerülését, a lezabbanás veszélyének megelőzését. A gyakorlottságtól és a szubjektív módon megítélt biztonságtól függően változik a mélységtől való félelmünk mértéke. Az előbbiekben említettek ambivalens, vagyis azonos forrásból eredő két ellentétes viselkedésformában nyilvánulhatnak meg: a tűz menekülésre, cselekvésre készítenek, a mélység taszít, tehát gátat szab a menekülés irányának. Ennek megfelelően egyaránt kiválthat

— túlzott mozgásokat, hiperaktív, cél nélküli tevékenységeket, de

— apátiát, depressziós nyugalmat, cselekvésképtelenséget is.

Káreset alkalmával mindkét viselkedésformával találkozhatunk. A Sao Pauló-i tűzvész alkalmával a szinte tudatvesztett személyek végső cselekvésként választották a „halálugrást”.

Pánikszerű viselkedés általában akkor is jelentkezik, amikor lehetőség nyílik menekülésre — még akkor is, ha ennek a valószínűsége kicsiny —, ilyenkor ugyanis a túlélésre irányuló ösztön elnyomja az ésszerű gondolkodást, és irreális cselekvéseket válthat ki.

A pánik pszichológiailag ragályos félelemreakció, persze egy személy is eshet pánikba. Ez a jelenség függ:

- a veszély módjától,
- az ember típusától,
- a szociális csoporttól,
- a környezettől, az épület típusától, kialakulásától, valamint az
- egyéb veszélyhelyzetektől.

Füst hatására az emberek a menekülési útvonalak széles skáláját használják fel. Egyes kutatók megállapították hogy:

- füstön keresztül a vizsgált személyek 60%-a próbált menekülni, ebből 50% 10 m hosszú füsttel telt szakaszon haladt át;
- éjszaka nem a füsttel telt útvonalakat választották;
- a 15 m-nél hosszabb, füsttel telt út-

Ereszkedés a 8. emeletről

Az önmentő készülék

vonalat menekülés céljából csak azokat lasztották, akik biztosan ismerték a ratot;

— egyes személyek látási távolsága is hajlandók voltak áthaladni a füstön.

A fentiek ismeretében kezdtük vizsgálatainkat. Első feladatunk a biztonságtechnikai élettartam-vizsgálat vezérlése volt.

A készülék felépítése:

A LONGWORTH típusú, automatikusan fékező életmentő készülék három fő részből áll:

1. a fémlemez házban rögzített fék szerből,

2. mentőkötélből rögzített hevederből és

3. a kötéldobból.

A 30 m-es kötéllel ellátott teljes készülék tömege 7,36 kg.

A fékszerkezet a pofás fékek különleges fajtája, melyet a fékezőkarokra centrifugális erő zár, ha az orsó fordultszáma elérte a megengedett határértéket. Így teher — esetünkben élő személy — automatikus süllyesztésére kiválóan alkalmas, méghozzá azon egyszerű okból, a süllyedési sebessége mindig állandó, semmilyen beállítást nem igényel.

A szerkezet jelenlegi formájában nincsen szíjazott eleji emelőgépek fékelemeként ismeretes, háttérbe szorulása a villamos emelőművek csörölőjével egyszerű nyerhető fékhatás megismerésével mérhető.

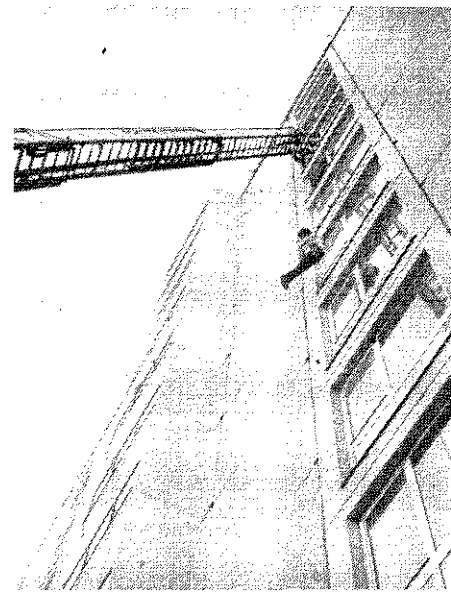
Fő szerkezeti része hasonló a gépjárművek pofás fékeinek fékdobjához és a súrlódóbetéttel ellátott fékpofákból álló elemeket a szerkezet nyitott állásba megfelelően spirálrugó kényszerít helyzetbe. A fékpofák, függetlenül a hajtási iránytól mindig a felfutó egyszerű szervóhatás elvén működnek. A szerkezet működési elvének megértéséhez vizsgáljuk meg a szokásos hárompofás centrifugális fék nyomatkéviszonyait. (1. ábra.)

A szükséges M_f fékezónyomaték eléréséhez a fékpofákat P erővel kell szorítani a fékdobként kialakított forgókorongra, melyet n fordulatszámon a kar pontjában ébredő C centrifugális erő kikapcsol. Három fékpofából kiindulva feltehető, hogy:

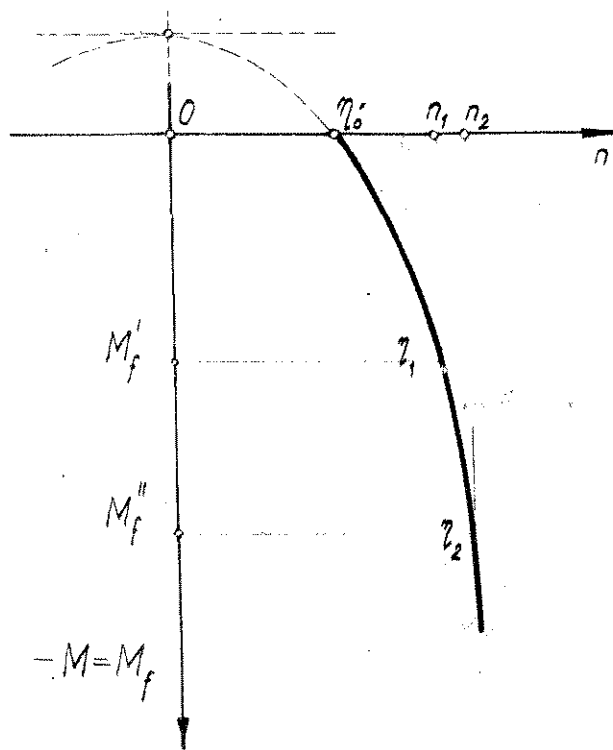
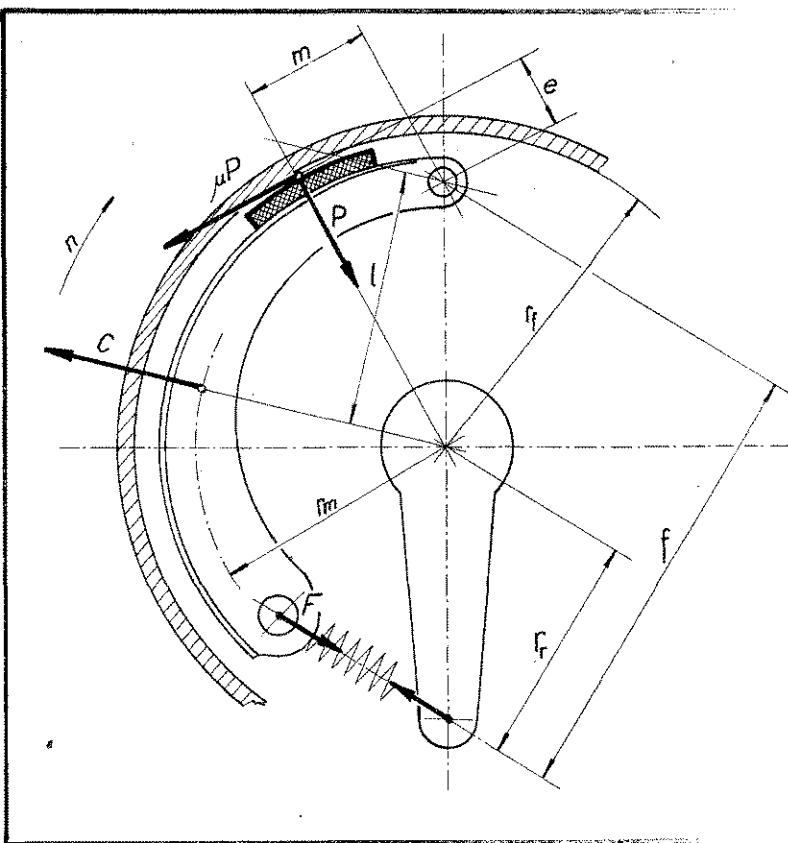
$$3 P \mu = \frac{M_f}{r_f}$$

ahol r_f = az ébredő fékezónyomaték forgásközéppont távolsága, ebből

$$P \geq \frac{M_f}{r_f \cdot 3 \cdot \mu}$$

A fékpofákra ható erők egyensúlya a következő egyenlet alapján:

$$C \cdot l = P(m \pm \mu \cdot e) + F \cdot f$$

(ahol F a fékpofát visszahúzó rugóerő), ebből a centrifugális erő:

$$C = \frac{P(m \pm \mu \cdot e) + F \cdot f}{l}$$

a behelyettesítést elvégezve

$$C = \frac{M_f}{r_f \cdot 3 \cdot \mu} \cdot \frac{m \pm \mu \cdot e}{l} + \frac{F \cdot f}{l}$$

A fékpofa súlyának meghatározása:

$$C = \frac{G}{g} \cdot r_m \cdot \omega^2 = \frac{G}{9,81} \cdot r_m \left(\frac{n}{9,55} \right)^2$$

Az egyenlet átrendezése után:

$$G = \frac{900}{r_m \cdot n^2} \cdot C$$

A C értékének behelyettesítése után:

$$G = \frac{900}{r_m \cdot n^2} \left(\frac{M_f}{r_f \cdot 3 \cdot \mu} \cdot \frac{m \pm \mu \cdot e}{l} + \frac{F \cdot f}{l} \right)$$

Az M_f fékezőnyomaték szempontjából vizsgálva a fenti egyenletet, átrendezés után kapjuk, hogy:

$$M_f = \left(\frac{G \cdot r_m}{900} \cdot \frac{3 \cdot l \cdot \mu}{m \pm \mu \cdot e} \cdot r_f \right) n^2 - \left(F \cdot \frac{3 \cdot f \cdot \mu}{m \pm \mu \cdot e} \cdot r_f \right)$$

A fékezőnyomaték és fordulatszám közötti összefüggés áttekinthetőbbé tételére az előző egyenlet általános alakját felírva:

$$M_f = A \cdot n^2 - B$$

A kapott másodfokú egyenletből látható, hogy a súlyszítés sebessége terheletlen állapotban a legkisebb. A fékezőnyomaték meg a fordulatszám összefüggését a diagram szemlélteti (2. ábra).

A LONGWORTH önmentő készülékénél ezek a törvényszerűségek — karos áttétellel, kétpofás és két röpsúlyos változatban — megtalálhatók és a mai kor igényeinek megfelelően kis mérettel, minimális készüléksúllyal szolgálják a magasházakból történő életmentés biztonságát.

A készülék belső acélsodronyos poliamid borítású kötelének szakítópróbái során a szakadás az alábbi terhelőerők hatására következett be:

a) 780 kg	c) 800 kg
b) 790 kg	d) 790 kg

A kötel belső részének szakadásakor a külső bunkolat nem szakad el, ezt követően további nyújtást is kibír. Végleges szakadás:

a) 460 kg	c) 490 kg
b) 420 kg	d) 430 kg

terhelés után következett be.

A mintakészülékkel polgári személyek és tűzoltók különböző magasságokból 6000 m-es mentési utat tettek meg. A készülék jól bírta ezt a terhelést.

— Mértük a vizsgált személyek vérnyo-

mását és pulzusát a leereszkedés előtt a mentési magasságban, továbbá leereszkedés után az érkezési szinten;

— választási lehetőséget adtunk a vizsgált személyeknek a LONGWORTH készülékkel és a gépezetes tolólétrán való menekülés között, majd mindkét megoldási módon végrehajtottuk a menekülést és értékeltük a vérnyomás és a pulzus adatait;

— kikértük továbbá a mentendő személyek véleményét az életmentő készülék használatáról.

Megállapításaink:

— Az életmentő készülék első alkalommal való használata nagyobb magasságból (15, 25, 28 m) való leereszkedéskor pulzus- és vérnyomás-emelkedést, valamint néhány személynél kifejezett tremort (remegést), illetve szaporább szív működést okozott.

A fenti jelenségeket még hivatásos tűzoltóknál is tapasztalhattuk!

— Megfelelő gyakorlással azonban mindez leküzdhető.

— A menekülési síknak 0,3—0,5 m-re kell lennie a homlokzattól.

— A mentést vezetőnek olyan személynek kell lennie, aki képes a mentendő személy együttműködési készségének megnyerésére.

Elkészült a LONGWORTH életmentő készülék mobil kifüggesztő szerkezete is. Ennek vizsgálata is megtörtént. Ezen felszerelések alkalmazhatók mind az állami tűzoltóság egységeinél, mind pedig egyéb frekvenciált létesítményekben. Az életmentő készülék beszerezhető a MÜART-tól.

Azokon a helyeken, ahol az ily módon lehetséges életmentés indokolttá válhat, a tűzvédelmi hatóságnak célszerű felhívnia az illetékesek figyelmét a készülék beszerzésére.

Csányi Iván tű. fhdgy.

Vágvölgyi József tű. őrgy.

Orvosi vizsgálat az ereszkedés után

A halonok oltóhatásával kapcsolatosan nincs egységes nemzetközi állásfoglalás; abban azonban minden jelentősebb irodalom megegyezik, hogy:

— a halon hozzáadásával a robbanásveszélyes gőz vagy gáz meg a levegő elegyeinek robbanási határértékei jelentősen becsúszkálnak;

— az égéskor keletkező reakciók gátlásával, leállítással következik be a tűzoltás.

A következő általános érvényű törvényszerűségeket állapították meg:

- az oltóhatás a jódvegyületekkel a legjobb,
- az etilhalonok jobban oltanak, mint a metilhalonok,
- a legjobb oltóhatást azokkal a halonokkal érték el, amelyek a F atomok mellett Br atomokat is tartalmaztak.

Lássuk ezt táblázatba rendezve is:

F	<	Cl ₂	<	Br	<	J	
HF	<	HCl	<	HBr	<	HJ	
CH ₃ F	<	CH ₃ Cl	<	CH ₃ Br	<	CH ₃ J	
C ₂ H ₅ F	<	C ₂ H ₅ Cl	<	C ₂ H ₅ Br	<	C ₂ H ₅ J	

A vegyületekből a halogének más és más hőmérsékleten használhatók le, mégpedig a következők szerint:

fluor	1000 °C
klór	900 °C
brom	800 °C
jód	700 °C

Ez ad magyarázatot arra, miért a legjobb oltóanyag a jód-tartalmú halonszármazék.

11. 1. Alkalmazhatóság

A halonok kitűnő oltóanyagok, elsősorban azonban olyan helyeken alkalmasak, ahol

— lánggal való égés van (benzinféleségek, olajok, zsírok tüzei);

— elektromos berendezés található (számítógép, elektromos központ), továbbá:

- repülőgéptüzeknél,
- beépített berendezések védelmére (motor, transzformátor);
- nagy teljesítményű motorok porlasztóinak és
- rakétaüzemanyag-adagoló rendszerek védelmére;
- robbanásveszélyes technológiáknál a robbanás elfojtására,
- újabban a földgáztüzek eloltására is.

A halonok kiválasztása — részben előre meghatározható — sok tényező függvénye (gőznyomás, gőzsűrűség, fagyáspont, forráspont, kritikus nyomás és hőmérséklet, viszkozitás, elektromos vezetőképeség, kémiai tulajdonságok — oltáskészség, stabilitás, korróziós hatás — biológiai tulajdonságok — mérgezési veszély —, végül, de nem utolsósorban a költség és a beszerezhetőség).

E két utóbbi tényező a leginkább befolyásoló tényező egyelőre.

11. 2. Hatásmennyiség

Tűzoltáskor ügyelni kell arra, hogy annak időtartama a hatásmennyiség függvénye. (Hatásmennyiség: az 1 ó alatt 1 m³ relatív tűzfelületre kiáramló halon tömege kg-ban.)

Ha a hatásmennyiség kicsi, akkor nem következik be tűzoltás!

Első ízben akkor lehet tűzoltásról beszélni, ha az ún. kritikus hatásmennyiséget elértük. Ez az a mennyiségű oltóanyag, amellyel eredményesen meg lehet fékezni a tüzet.

Ha fokozzuk a hatásmennyiséget, akkor az oltásidő csökken. Ezért fontos a kritikus hatásmennyiség ismerete, ezt azonban minden esetben külön kell megállapítani. A kritikus hatásmennyiség függ a védeni kívánt anyagtól, a tűzoltókészüléktől és a felhasználni kívánt halontól (1. ábra).

Tűzoltó anyag és tűzoltó készülék tehát önkényesen nem választható. A szükséges oltóanyag-mennyiség az oltásidő és a hatásmennyiség szorzata.

Az ábrán (A és B) két különböző oltóanyag-mennyiséget kapunk (01; 02). Oltási kísérletekkel bizonyították, hogy nincs, illetve rendkívül jelentéktelen különbség van két oltás között, mennyiben különböző hatásmennyiséggel dolgoznak.

Sokkal lényegesebb a különbség, ha az égő anyag tűzfel-tét vizsgáljuk. Ez esetben a nagyobb tűzfelület oltásához nagy hatásmennyiség szükséges. Ha a hatásmennyiség túl alacsony előfordulhat, hogy nem lesz sikeres a tűzoltás.

Ez azért van így, mert nagyobb felületre nem tudjuk egyetesen elosztani az oltóanyagot, s így bizonyos, hogy lesznek terek, ahol a halon mennyisége a kritikus hatásmennyiség maradt.

A tervezéskor (valamint a tűzoltás alkalmával) okvetlenül számolni kell a méretezést, hogy az mindenkor a kritikus hatásmennyiség felett legyen.

(Repülőgépek hajtóművének tüzenél például a mp-enként áramló halon tömege 22 kg, a kritikus hatásmennyiség f. van.)

11. 3. A halonokkal való tűzoltás alkalmával a következő nyökre számíthatunk:

— Csaknem mindenfajta tűz lánggal való égésének feloldása eredményes.

— Az oltóanyag-mennyiség lényegesen kevesebb, mint vagy CO₂ használata esetén.

— A tűz eloltása után a halon semmi nyomot nem hagy.

— A halonok alacsony fagyáspontú anyagok, ezért alacsonyabb hőmérséklet esetén is alkalmasak tűzoltásra, nem f. érzékenyek.

11. 4. Hátrányai:

— Zárt helyiségekben igen óvatosan kell a tűzoltást vég (Szabadban ez általában kevésbé veszélyes.)

— A tűzoltás alkalmával mérgező pirolízis-termékek keletkeznek.

— A nem mérgező halonok (pl. — Freon 12 — C₂F₄Br₂) les körü felhasználásának viszonylag magas árak szab gátat.

(Jelenleg főként a számítógépek, repülőgépek, valamint a katonai járművek védelmére alkalmazzák őket.)

11. 5. A halonok nem fejtik ki maximális oltóhatásukat:

— teljesen légmentesen elzárt helyiségekben, ahol emberek vannak és a levegőcsere nincs megoldva vagy nem hatékony (kivételek: bunker, pince, bányák),

— parázslással járó tüzeknél (pl. szénttűz, ún. mélytűz),

— könnyűfémek tüzeinek eloltására is alkalmatlanok Al, Na; robbanásveszélyes gázok keletkeznek).

A halonokat elsősorban kézi tűzoltókészülékbe töltik, de gyorsabban beépített berendezések — ún. félstabil vagy stabil rendszerek — rögzített tartályaiba töltve is ismeretesek.

A nem mérgező halonok bevezetésük óta egyre inkább felváltóak. Bizonyos területeken kezdik kiszorítani a más típusú tűzoltókészülékeket.

A félstabil és a stabil rendszerek általában félautomatikusan működnek. Teljesen automatizált változatuk a robbanáseloltó berendezés és az ún. forrón oltó berendezés.

12. 1. Kézi tűzoltókészülékek

— **Klór-bróm-metán-CB oltó**

Ezt az oltóanyagot az NDK-ban, Neuruppinban állítják elő. A készülékbe töltve a következő típuskészülékeket ismerjük:

— CB 0,5 L (TGL — 121406) félliteres

— CB 2 L (TGL — 121406) 2 literes

Tetra oltó (CCl₄) (NDK)

1973 óta nem gyártják; a még meglévő készülékeket fokozatosan kivonják [XT 2 Lf (TGL — 121406)].

Hazánkban 11 éve nem alkalmazzák, ennek ellenére találtak még néhány készüléket.

Etilbromid oltó (C₂H₅Br)

Ez az oltóanyag elsősorban a Szovjetunióban használatos. Készüléktípusok:

OUB—3 (3 l-es)	tartalom	{ 97% C ₂ H ₅ Br (GOSZT 2658- 3% CO ₂ (GOSZT 8050—56)
OUB—7 (7 l-es)		

(Az etilbromid gőzök 6,75%-11,25%-ig robbanásveszélyesek, amiatt sokan kritizálják oltóanyagként történő felhasználásukat. A hozzáadott CO₂ mennyisége csökkenti a veszélyhelyzetet, ennek ellenére az oltás során feltétlenül képződik égni képes elegy.)

Tetrafluór-dibrom-metán oltó (C₂F₄Br₂)

Ezt az oltóanyagot a Szovjetunióban, Olaszországban, és 1971 óta az NDK-ban is használják. Az előzőekben már szó volt róla, hogy nem mérgező, itt ezt ismételtelen hangsúlyozni kívánom.

Készüléktípusok:

- aerosolként alkalmazva 1,5 l, 6 l, 20 l-es tartályokba töltve (nem szabályozott),
- oltógázként alkalmazva 0,5 l, 2 l-es tartályokba töltve (nem szabályozott).

Triklór-etán oltó (C₂H₃Cl₃)

Ezt az oltóanyagot Angliában használják és ajánlják a 40 ezer voltos elektromos berendezések tüzének eloltására. Oltókészülékük 4,1 kg-os, a hajtóanyag CO₂ gáz.

BCF oltó (CF₃ClBr) H 1211

Ezt az oltóanyagot Angliában és hazánkban használják. Angliában 1,3 kg-os és 6,4 kg-os töltetű tűzoltókészülékek, hazánkban pedig az Elzett által kibocsátott 2 és 5 kg-os töltetű készülékek vannak forgalomban.

Hajtóanyaga N₂. A mérgező égéstermékek csökkentése érdekében NH₃-ból csekély mennyiséget töltenek bele.

1960 óta a Freon 12-t (CF₂Cl₂) is alkalmazták, s még ma is van forgalomban 2 és 5 kg-os töltetű készülék. 1968 óta Magyarországon nem alkalmazzák.

BTM oltó (CF₃Br) H 1301

Ezt az oltóanyagot elsősorban az angol és az amerikai hadiipar használja fel a repülőgépgyártásban.

Tűzoltókészülékek adatai nem ismertek. Hazánkban a beépített oltóberendezésekben ezt az oltóanyagot használják.

Monobrom-metán (CH₃Br)

Ezt az oltóanyagot a legtöbb országban tiltják, annak ellenére, hogy kiváló oltóhatása van. Egyedül Angliában használják repülőgépek hajtóművének oltására.

Ez a készüléktípus még nem terjedt el kellőképpen. Schumacher 1966-ban közzétett munkájában robbanásveszélyes elegyekben való alkalmazhatóságát vizsgálta és értékelte.

Megállapításai alapján a nyomásnövekedés tenzorikus.

A kezdeti stádiumban kb. 20 ezredmásodpercig a nyomás 10 N/m² alatt van, ezután hirtelen emelkedik.

Ha az előbb említett időn belül halont juttatunk a robbanásveszélyes elegybe — annak inhibíciós hatása miatt a láng továbbterjedése megszakad —, a robbanási nyomás nem alakul ki, az lefullad és elnyelődik.

A halon többé-kevésbé robbanásszerűen jut a berendezés belsejébe és mintegy 20-szor nagyobb sebességgel terjed szét benne, mint a robbanási front (2. ábra).

[E készülékről a NIM 4. sz. Tűzvédelmi tájékoztatójában (221—237. oldalak) bővebb felvilágosítás és részletes leírás található. A cikk címe: *Ipari robbanásvédelem*, írója: Kopasz Róbert gépészmérnök, VEGYTERV.]

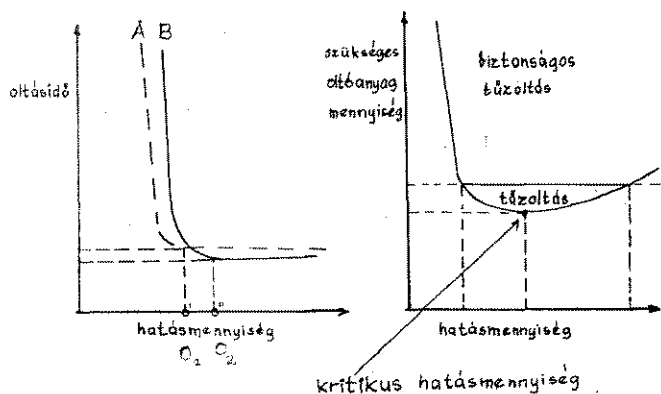
A GTE 1967-ben a Technika Házában — e készülékkel kapcsolatban — kiállítással egybekötött tájékoztató sorozatot tartott. Oltóanyagként CB, illetve BCF oltógázt használnak.

A robbanáselőjuttató készülék akkor lép működésbe, ha az előre meghatározott nyomásemelkedési sebesség vagy a statikus nyomásbeállítás túllépése bekövetkezik. Az érzékeny membrán 0,07 N/m²-es változásra zár egy áramkört, amely beindítja a készüléket. A kis nyomásértékektől a nagy nyomásértékekig a készüléknek több típusa ismeretes.

Az oltóanyagtartályok 0,5 l-től 5 l-ig készülnek. Az oltóanyag kiáramlási sebessége 60 ms⁻¹ körüli; a védendő tér 1 dm³-ére 2 cm³ oltóanyagot számolnak.

Ilyen berendezéssel 100—250 m³-es terek védelmét is biztonságosan oldották meg.

A további vizsgálatok a mai napig is folynak, különösen a porrobbanások elfojtásával kapcsolatban.

1. ábra. A kritikus hatásmennyiség ábrája Birchall után

Ezt a módszert elsősorban a repülőgép-hajtóművek tüzének eloltására alkalmazzák; mégpedig a hajtórú üzemelése alatt, tehát repülés közben.

Ebben a helyzetben csak a halon jöhet számításba oltóanyagként. Mivel a légáramlás rendkívül erős, a tűztér nagy, a viszonylag keskeny nyíláson átáramló halon nem tudná kifejteni oltóhatását a párolgási idő relatív hosszúsága miatt.

Schlippe 1964-ben közzétett dolgozatában (*Heißblöschverfahren*) leírta, hogyan lehet az oltógázt teljesen elgőzöltetni, s a hajtóműbe juttatni, hogy az tökéletesen kifejthesse oltóhatását.

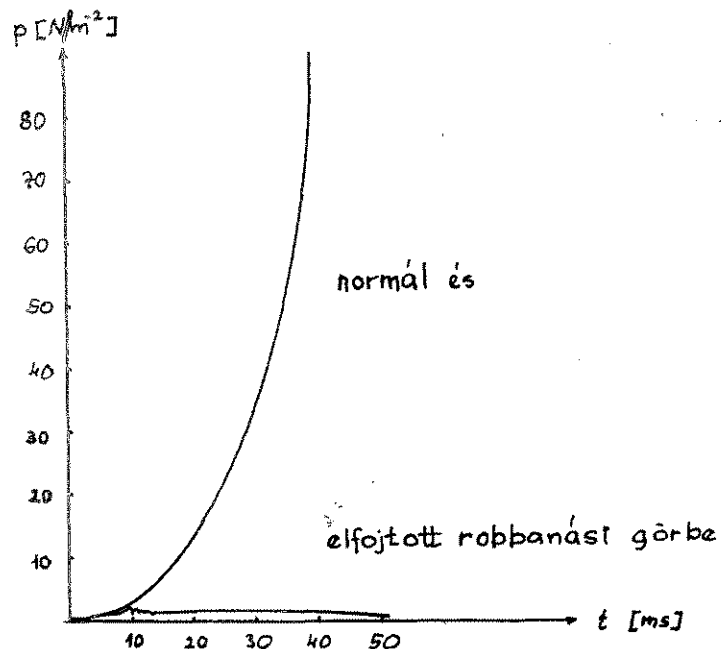
A gyakorlat számára — a már említett — elgőzöltetés jelent a problémát; emellett az is fontos, hogy időegység alatt optimális mennyiségű oltógáz kerüljön a tűztérbe. (Gondoljunk a kritikus hatásmennyiségre!)

E körülményeknek megfelelően kell kialakítani a tűzoltóberendezést, valamint annak szelepeit, csővezetékeit, szórónyílásait.

Az oltás eredményessége — a helyesen méretezett berendezés esetén — mintegy kétszerese a „hideg” oltásnak.

Végül megemlítem, hogy a nemzetközi irodalomban több írásos anyag foglalkozik a halonokkal. Ezek közül a legjelentősebb anyag összeállítója Hans Martin Schreiber, aki 73 forrást jelöl meg. (E cikk összeállításakor elsősorban az 6 anyagára támaszkodtam.)

(Vége)

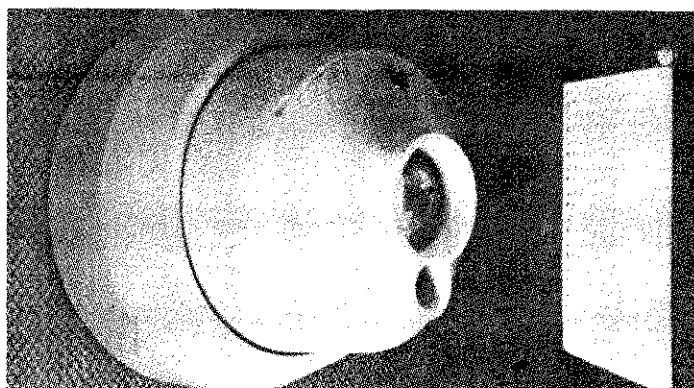
2. ábra. A robbanási határok alakulásának rajza Schumacher után

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

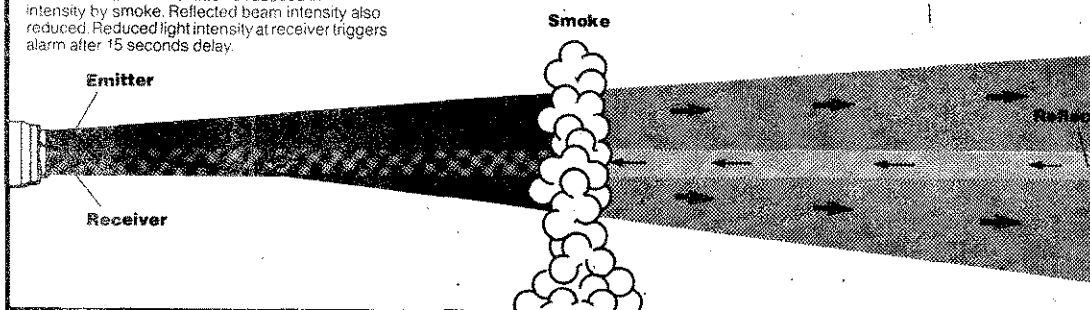
Mini Beam Master infravörös füstészlelő

Beam Master elnevezéssel a Chubb Fire angol cég már kb. hat évvel ezelőtt forgalomba hozott egy infravörös sugárral működő hő- és füstészlelő készüléket. Ez a típus nagy te ületek ellenőrzésére volt alkalmas. Kisebb helyiségek védelmére a cég kifejlesztett egy Mini Beam Masternek elnevezett készüléket. Maga a készülék két egységből áll, a képen jobboldalt van az infravörös fényt kibocsátó és fogadó, baloldalt pedig a fényvisszaverő egység. A Mini Beam Mastert két változatban hozták forgalomba, a 10 m-es sugárral kibocsátó készülék kb. 160 m², a 25 m-es sugárral kibocsátó készülék kb. 400 m² nagyságú területet képes ellenőrizni. Mindkét készüléknél a fénysugár központi vonalától jobbra és balra 8-8 méteres sáv esik a készülék ellenőrzése alá. Az ábra szemlélteti a Mini Beam Master

működését, melynek lényege, hogy egy gallium-arszenid fénykibocsátó dióda lüktető infravörös fénysugarat hoz létre, ami egy meghatározott távolságban elhelyezett fényvisszaverőről ismét a kibocsátó egységbe jut. A füst a visszaverődő fénysugarakat gyengíti és egy bizonyos határérték elérésekor a készülék riasztó hang- és fényjelzést ad. (Fire Protection)

Fire Condition
Infra-red beam from emitter is reduced in intensity by smoke. Reflected beam intensity also reduced. Reduced light intensity at receiver triggers alarm after 15 seconds delay.

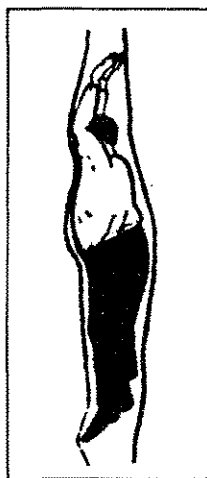
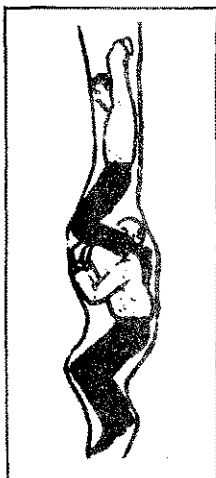

MENEKÜLÉS RUGALMAS CSÖBEN

Égő épület könnyű elhagyása a célja egy francia feltaláló képeinken bemutatott ötletének. Az emeleteket a földszinttel üvegszálak szövetéből készült hőálló cső köti össze. Átmérője üresen egy átlagos ember átmérőjénél valamivel kisebb. A csőben az esési sebességet az ábrázolt módon, pl. a térd felhúzásával, a könyök kifizítésével lehet szabályozni, szükség esetén meg is lehet állni benne. A szövet olyan szerkezetű, hogy a bőr felületét nem sérti meg és végigcsúszáskor felégést nem okoz.

Franciaországban 300, Spanyolországban 200 objektumot szereltek fel eddig ezzel a mentőberendezéssel. Azt tapasztalták, hogy a félelem az első „csőbe ugrás” után elmúlik, sőt az „út” végére kellemes érzéssé változik.

Az új mentőeszköz egyszerű és nagy kapacitású: ezen a módon percenként 30 ember hagyhatja el az égő épületet. Az életmentő cső feltekerkeselve tárolható és például sífelvonók, kilátótornyok vagy tv-tornyok kényszerelhagyására is felhasználható.

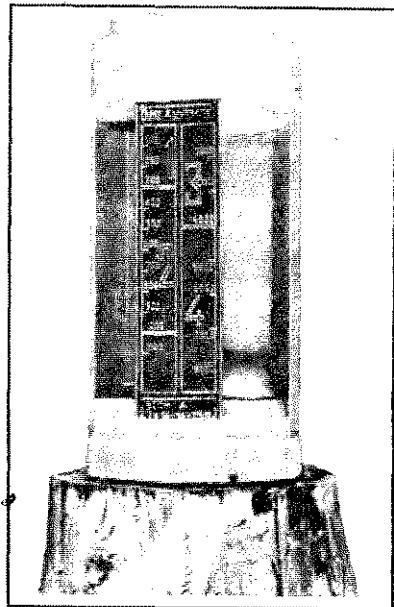
Technikai újdonságok

Moszkvában a Szokolnyiki park kiállítási területén a közelmúltban került sor a mai korszerű fakitermelő és egyéb, az erdőkhöz kapcsolódó új technikai berendezések bemutatására.

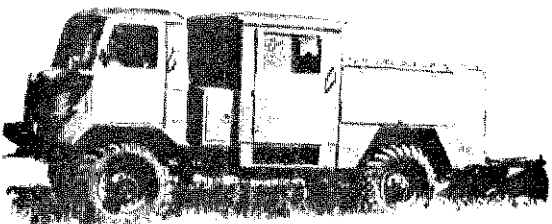
A Szovjetunió ezeken a nemzetközi kiállításokon rendkívül változatos, gazdag anyaggal szerepel. A legtöbbit több mint félezer technikai újdonságot mutattak be, és 260 vállalat legújabb termékével ismerkedhettek meg a látogatók. Tűzvédelmi szempontból több mint érdekesség, hogy a kiállításoknak szerves része volt az a pavilon, melyben az erdőtűzek oltására alkalmas legújabb tűzoltótechnikát szemléltették. A felszerelések között szerepelt a képeken látható ACL—3(66)147-01 típusú tartályos terepjáró gépjárműfecskendő, valamint a VPL—149 típusú univerzális terepjáró aggregát is. Az előbbieken kívül egész sor — erdőtűzeknél használatos — oltó és egyéb berendezést láthattak az érdeklődők. Többek között az AZ típusú gyújtóberendezést, amelynek felhasználása az ún. ellentűzzel történő oltási módnál nélkülözhetetlen. Szintén nagy érdeklődés nyilvánul meg a PTU—48 típusú televíziós berendezés iránt. Ez a tűzkeletkezési helyek megállapítására szolgál. Ugyanígy az ejtőernyős tűzoltóegység felszerelésénél is jó hasznát veszik. Az SZU—2 típusú szállítóberendezést is különös figyelemmel szemlélték a látogatók. Ennek a berendezésnek a segítségével ugyanis helikopterről történő erő- és eszközszükséglet földre juttatása válik egyszerűvé és biztonságossá.

(Pozsarnoje Gyelo)

USZP típusú, az időjárás tűzveszélyességi fokát jelző műszer

Erdei terepjáró tartályos gépjárműfecskendő

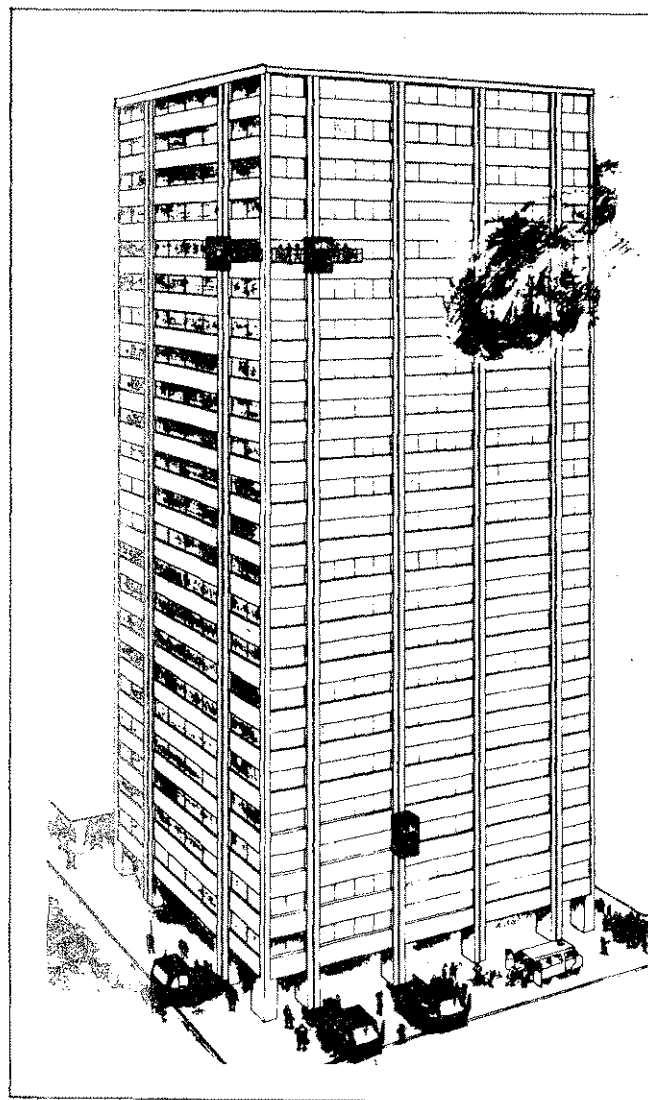
VPL—149 típusú univerzális terepjáró

Magasházfűzések — új mentési és oltási módszer

Az ez évi Rote Hahn nemzetközi tűzvédelmi kiállításon Hannoverben, a WALTHER & Cie. nyugatnémet cég a magasházakban keletkezett tűzek oltására és az emberek mentésére egy újdonságnak számító módszert mutatott be, egyelőre csak maketten. Szakemberek az elképzelést forradalminak tartják.

A képen láthatóan, a ház oldalfalain több helyen, tetőig érő fogazott sint helyeznek el, amelyen egy felvonófülke le-föl közlekedhet. A fülke mozgatásához szükséges erőt a tűzoltó gépjármű motorja biztosítja. A fülkével a tűzoltók gyorsan a kívánt magasságba juthatnak felszerelésekkel együtt. Amennyiben a felvonót nem tűzoltás céljára, hanem személyek mentésére használják, akkor a fülke a felvonószerkezet mindkét oldalán egy rácsozott szárnnyal kibővíthető. Ebben az esetben egy óra alatt a 10. emelet magasságából 210 embert lehet kimenteni. A fülke lehet állandó jelleggel sínhez kötött, vagy pedig az egész felvonószerkezetet egy, az erre a célra kialakított tűzoltó gépjármű szállítja a helyszínre. Az új mód-

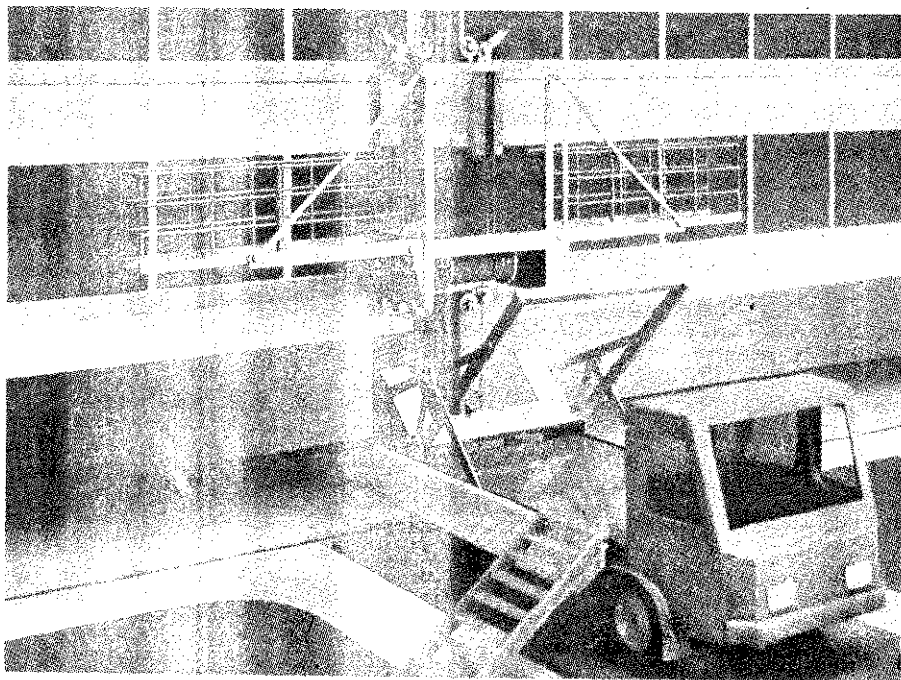
szer legfontosabb előnye, hogy az oltás és mentés szinte korlátlan magasságban végezhető, rövid idő alatt sok személyt lehet megmenteni, a berendezés nagy

sebességgel képes mozogni, üzembe helyezése kevés időt igényel.

(Fire Protection)

Összeállította:

Kútvolgyi Mihály

Lakóépületek menekülési útvonalainak füstmentesítése

A levegősűrűség értékei:

A száraz levegő sűrűségértékeivel számoltunk, ezek nagyobbak, mint a vízgőzt tartalmazó levegőé, de a legkedvezőtlenebb esetet jelentik.

Külső levegő		Épületen belüli levegő	
hőmérséklet	sűrűség (s_{be})	hőmérséklet	sűrűség (s_{ki})
-20 °C	1,396 kg/m ³	10 °C	1,248 kg/m ³
-10 °C	1,342 kg/m ³	20 °C	1,205 kg/m ³
0 °C	1,293 kg/m ³	30 °C	1,165 kg/m ³
10 °C	1,248 kg/m ³	40 °C	1,128 kg/m ³
20 °C	1,205 kg/m ³		
30 °C	1,165 kg/m ³		

A levegőoszlop magasságértékei (H):

30 — 27 — 21 — 15 — 9 — 6 — 3 m

A szélsőértékek kiválasztásakor célszerű nulla (m/sec) értékről indulni, mert így a „tisztá kéményhatást” is tanulmányozhatjuk. De a viharos szél igen nagy értékével már nem érdemes számolni, ennek az előfordulási valószínűsége meglehetősen kicsi.

A kiválasztott szélsőértékek: 0 — 2 — 4 — 10 m/s.

Az aerodinamikai tényező (k) értékeit kísérletileg határozzák meg.

Számítási programunk mindig a lehető legnagyobb biztonságot igyekszik szem előtt tartani, ezért kis értékeket adtunk az aerodinamikai tényezőnek, azonban két feltételt ennek ellenére meg kellett határozni.

A kiáramlási nyílásnál a k értéke csak negatív előjelű lehet, azaz itt csak depresszióról lehet szó. Ez nem megvalósíthatatlan, a cél elérhető a különféle „átfúvásmentes” szellőzők, deflektorok alkalmazásával. Ezt a feltételt alkalmazástechnikai előírásként is mindenképpen meg kell adni.

A beáramlási nyílásnál az a feltétel, hogy a k értéke pozitív előjelű legyen. Ez technikailag nehezebben valósítható meg, ugyanis a beáramlási nyílások általában bejárati ajtók, kapuk stb., beépítésük jelenleg esetleges, holott kényszernyitásokat követően a nyílásnak szélárnyékban kell lennie a természetes szellőzés megindításához és ezért legalább az éghajlati és időjárási viszonyokat feltétlenül figyelembe kell venniük a tervezőknek.

Mindent egybevetve, csak olyan tűzvédelmi szellőzőket tanácsos alkalmazni, amelyeknél a szél hátrányos (negatív) befolyása jelentéktelen.

A fenti indoklás után a maximális biztonságra való törekvés érdekében a

$K_{be} = 0,2$ a $K_{ki} = -0,1$
aerodinamikai tényezőkkal történő számítás mellett döntöttünk.

Füst- és hőelvezető nyílások méretezése.

A füst- és hőelvezető nyílások méretezésének az a reális célja, hogy a padló közelében füstmentes zónát hozunk létre, emellett arra is törekedni kell, hogy egyensúlyi alakulhasson ki az elvezetett füstgázok és a bevezetett friss levegő között.

Egy-egy szellőzőnyílás geometriailag szabad felületével az 1,2×1,2 m-t tartják jónak. Kisebb nyílás bizonyos fajta összekülönböztetést jelentene, lassítaná a füst távozását, nagyobb pedig nem lehetne elkerülni egy központi örvényzóna kialakulását s így a füst recirkulációját sem.

A számításainkhoz alkalmazott

— kiömlőnyílások felülete: 1—2—4 m²

— beömlőnyílások felülete: 2—4 m²

A kifolyási tényező.

A füst- és hőelvezető rendszerek szellőzőnyílásainak számításakor mindig az aerodinamikailag szabad szellőzőfelületekből kell kiindulni.

A borham-woodi Fire Research Station valamennyi kísérlete sorozata azt igazolja, hogy geometriailag teljesen azonos szabad szellőzőfelületű két szellőzőberendezés a szerkesztés módját függően aerodinamikailag merőben eltérő hatást fejthet ki. Mivel a geometriailag szabad szellőzőfelület azonos a szellőzőnyílásal és ezért könnyen meghatározható, addig az aerodinamikailag szabad szellőzőfelületet — amely függ a légáram-kontrakciótól, a szellőzőkben levő lamellák vagy fedélszárnyak súrlódási ellenállásától — csak szélcsatornában lehet meghatározni.

A tökéletes nyílás elméleti hatásfoka 1 volna. A gyakorlatban azonban a tűzvédelmi szellőzők hatásfoka a szerkesztéstől függően, 0,3 és 0,83 közötti.

Az aerodinamikai szabad szellőzőfelületet tehát megkapjuk, ha a geometriailag szabad szellőzőfelületet a szellőzési hatásfokkal, azaz a kifolyási tényező (μ) értékével megszorozzuk.

Számításainkban 0,7-es értéket adtunk a kifolyási tényezőnek, mert nincs okunk feltételezni, hogy nem maximális igényességgel tervezik a tűzvédelmi szellőzőket.

A téma tárgyalási alapjául szolgáló, matematikai összefüggések által kijelölt számítások elvégzése nagyon munkaigényes, a felvett paraméterek összes kombinációjának a száma: 4032. Ezért számítógépet vettünk igénybe, a programozás Fortran I programnyelven történt.

A szélsőérték hatása a természetes szellőzésre a légoszlop magasság függvényében.

Minden vizsgálatunknál a kiáramló levegő tömegsebessége (kg/s) figyeltük és ennek a változásából vontunk le következtetéseket. Nem kell indokolni, hogy L_{ki} , kg/s értékeknek van legszorosabb kapcsolata a lépcsőházak szellőztetésének a határfokával.

A folyóirat terjedelme nem teszi lehetővé a feldolgozott táblázatok ismertetését, és így csak a legfontosabb megállapítások közölhetjük:

Azt tapasztaltuk a számítások során, hogy minél nagyobb légoszlop magassága, a szél hatása annál kevésbé meghatározó a légáramlásra, így pl.:

1. —20 °C külső és +40 °C belső hőmérsékleten vizsgálva áramlási sebesség változását növekvő (0—10 m/s-ig) szélsőérték hatására, amíg H = 30 m-nél az L_{ki} változása 12,2%, addig H = 3 m-nél az L_{ki} változása 90,9%.

2. Csökkentjük a külső és belső tér között a hőmérséklet különbséget 10 °C-ra és vizsgáljuk a levegő tömegsebesség-változását 0 °C külső és 10 °C belső hőmérséklet esetén, amíg szélsőérték 0 m/s-ról 10 m/s-ra nő.

Amíg H = 30 m-nél az L_{ki} változása 57,9%, addig H = 3 m-nél az L_{ki} változása 300,0%.

3. Az előbbiekből azonban egy másik szabályszerűséget is kimutathatunk, és pedig azt, hogy minél kisebb a különbség a külső és belső hőmérséklet között — vagyis minél kisebb a „belső erőnek” a „külső erőkhöz” való viszonya, a szél hatása annál erőteljesebb.

Ez természetes, de a mennyiségi eltérések már meghökkenítőek. Így, ha a szélsőérték 0 m/s-ról 10 m/s-ra növekszik, H = 3 m, akkor az áramló levegő tömegsebességének növekedése

$\Delta T = 70$ °C-on	$L_{ki} = +90,9\%$
$\Delta T = 30$ °C-on	$L_{ki} = +133,3\%$
$\Delta T = 20$ °C-on	$L_{ki} = +192\%$
$\Delta T = 10$ °C-on	$L_{ki} = +300\%$

Mindhárom esetben a be-, illetve kilépőfelületek aránya 2 : 2 m² volt.

Következtetés: a légoszlop magasságának a növekedése legkevésbé egyenlítő — pufferolja — a szél hatását; egy 30 m magas légoszlop esetén a levegő tömegsebességének a változása kisebb, mint 60%-nál, s ez az érték már alkalmas a tervezésre.

A szélesség nagyságának hatása az aeráció stabilitására.

Növekvő légoszlopmagasság (H) függvényében vizsgálva a levegő tömegsebességének növekedését, megállapíthatjuk, hogy a változások annál kisebbek, minél nagyobb a szél sebessége: ($F_{ob}, F_{ki} = 4 : 4 \text{ m}^2$).

4. $\Delta T 20^\circ\text{C}$ -on H-t 3 m-ről 30 m-re növelve
 $W_{sz} = 10 \text{ m/s}$ L_{ki} növekedés 1,43-szoros
 $W_{sz} = 0 \text{ m/s}$ L_{ki} növekedés 3,18-szoros

Következtetések: Az említett szabályszerűségekből önként adódik, hogy széles vidéken nagyobb a természetes szellőzésen alapuló füst- és hőelvezető rendszerek stabilitása, vagyis e tekintetben a tengerparti települések szerencsésebbek. De számunkra is hasznos tudnivaló, hogy úgy kell megtervezni a levegő és -kivezető nyílások elhelyezését, hogy az aerodinamikai tényező (k) értéke, az év jelentős átlagát tekintve is, minél nagyobb legyen.

A legnagyobb légáramlás értékei.

5. A legnagyobb légáramlás értékeinek figyelembevétele mind az aerációra, mind pedig a mesterséges szellőztetésre alapozott füstmentes lépcsőházak tervezésekor szükséges. A legnagyobb légáramlás akkor következik be, amikor egyaránt a legnagyobb a külső és belső hőmérséklet közötti különbség, a szélesség, a be- és kiáramlási keresztmetszet és a légoszlopmagasság. Az általunk felvett paraméterek alapján ez a

- 20 °C külső hőmérséklet
- +40 °C belső hőmérséklet
- 10 m/s szélesség
- 4-4 m² be-, illetve kiáramlási keresztmetszet
- 30 m magas légoszlop

esetében következik be, s ekkor a szellőztetett légáram tömegsebessége 31 kg/s.

6. Megfigyelhető, hogy az aeráció tömegsebesség-értékei elsősorban a kiáramlási keresztmetszet nagyságától függenek. Így pl. ha 30 m légoszlopmagasság esetén a beáramlási keresztmetszet 2 m², akkor a következő levegő-tömegsebességi értékek tartoznak a különböző kiáramlási keresztmetszetekhez.

Kiáramlási keresztmetszet:	1 m ²	2 m ²	4 m ²
L_{ki} (kg/s)	9,6	15,6	20,4
L_{ki} növekedés (kg/s) 1 m ² -hez viszonyítva		62,5%	108,3%

7. Ugyanezek az értékek 4 m² beáramlási keresztmetszet esetén

Kiáramlási keresztmetszet:	1 m ²	2 m ²	4 m ²
L_{ki} (kg/s)	10,3	19,2	31,2

Vagyis amíg a beáramlási keresztmetszet kétszeresére növekedett, az L_{ki} (kg/s) növekedése a 2 m²-es beáramlási keresztmetszethez képest csak az alábbi %-os érték-növekedést mutatja:

Kiáramlási keresztmetszet:	1 m ²	2 m ²	4 m ²
L_{ki} növekedés (kg/s)	7,3%	23,0%	48,0%

8. Szándékosan extrém körülmények között vizsgálva a 3 m magas légoszlopnál számítható légáramlásértékeket, meglepetéssel tapasztalhatjuk, hogy amíg a magasság a 30 m-hez viszonyítva tízedére csökkent, addig az aerációban megmozgatott légtömeg csökkenése kisebb, mint kétszeres és pl. a 4:4 m² be- és kiáramlási keresztmetszeteknél eléri a 16,8 kg/s értéket.

Az aerációs légnyomás értékei a légoszlop 30 m-es, illetve 3 m-es magasságainál.

9. A legnagyobb légnyomásértékek, akár Δp_{be} , akár Δp_{ki} értékeit vizsgáljuk, olyan viszonyok között jönnek létre, amelyeknél legnagyobb a légáramlás is. A „semleges zóna” helyzetétől függően közel egyenlő arányuk lehet és maximálisan 50—60 N/m² értéket érhetnek el. Vagy a „semleges zónának” a nagyobb átáramlási keresztmetszetéhez történő eltolódásakor maximálisan 94 N/m² értéke lehet. Érdekes, hogy abban az esetben, ha teljesen lezárjuk a kiáramlási felületet, a légoszlop legmagasabb pontján a Δp_{ki} elérheti a 100,0 N/m²-t.

10. A 3 m-es légoszlopmagasságon 27 N/m²-nél nagyobb aerációs légnyomást nem találunk.

Következtetések:

A tervezéskor elsősorban a kiáramlási felületek „aerodinamikai jóságára” kell fordítani a figyelmet.

A túlnyomásos rendszerű, 30 m magas füstmentes lépcsőházak nyomóventillátorai legalább 10⁵ m³/óra légteljesítményűek legyenek, és az általuk szállított levegő nyomásának el kell érnie a 10 vo mm-t.

A minden szinten — 3 m-enként — szabadba nyíló felületekkel létesített lépcsőházak túlnyomása megoldhatatlan feladat — még akkor is, ha 2 vo mm légnyomás elegendő a túlnyomáshoz —, mert a ventillátorok teljesítményének el kellene érniük a fé-

millió m³/órát. Egy-két emelet szintmagasság esetén a keresztirányú huzat, ha van, elegendő a tűzvédelmi célú szellőztetés céljára.

A természetes szellőzés kritikus pontjainak vizsgálata. Az aeráció irányváltozása.

Az összes ilyen esetet vizsgálva megállapítható, hogy a légáramlás irányának megfordulása kizárólag olyankor következhet be, amikor a külső légtér hőmérséklete magasabb, mint a belső pl. a lépcsőházé.

11. Ilyen eset a hirtelen jött tavaszi felmelegedéskor következhet be, ugyanis minden előforduló légáramlás — irányváltozás — csak meghatározott hőmérsékletértékeken lép fel. Ezek azok az esetek, amikor

a külső hőmérséklet	a belső hőmérséklet
20 °C	10 °C
30 °C	10 °C
30 °C	20 °C

Ez különben a lakóházakban nem ismeretlen jelenség, és bármilyen nem tartozik szorosan ide, az a véleményünk, hogy a hűtőházak tűzvédelmében is feltétlenül szükséges lenne figyelembe venni mivel irányukat tekintve fordított áramlási jelenségekkel számolnunk.

Az áramlási irány előjelváltása függ a szélességtől és a légoszlop magasságától:

a) — $W_{sz} = 0 \text{ m/sec}$ esetén minden tárgyalt nyíláskeresztmetszetenél, minden H magasságnál, mind a három hőmérsékletpár-értéknél bekövetkezik a talaj irányába történő áramlás,

b) — $W_{sz} = 2 \text{ m/s}$ szélességnél ugyanez a helyzet,

c) — $W_{sz} = 4 \text{ m/s}$ szélességnél már változás következik be, ugyanis a 6 m-es légoszlopmagasságon már csak a 30 °C külső és 10 °C belső hőmérsékletpár-értéknél változik az áramlási iránya.

3 m-es légoszlopmagasságon az általunk felvett összes érték-nél a légáramlás már a légtér felé irányul.

d) — a $W_{sz} = 10 \text{ m/s}$ szélességnél a legkedvezőbb a helyzet, mivel csak a 30 m és 27 m légoszlopmagasságon és itt is csupán a 30 °C külső és 10 °C belső hőmérsékletpárnál következik be a légáramlás irányváltozása, az ezeknél kisebb magasságokon az általunk vizsgált összes esetben az áramlás már a légtér felé irányul.

Következtetések:

Magasabb külső, alacsonyabb belső hőmérsékletpárnak áramlásiirány-változtató hatására a magasabb légoszlopok érzékenyebbek.

A 3 m magas légoszlop már kis szélesség esetén is különbözik a külső légtér magasabb hőmérsékletének áramlási irányváltató hatására.

Aerációmentes állapot.

Nulla szélességen, a külső és belső hőmérséklet értékeinek egyenlősége esetén természetesen nincs légáramlás. Szerencsére ez az állapot csak kis valószínűséggel következhet be.

A minimális légáramlás esetei.

12. A külső és belső hőmérséklet egyenlősége esetén, de különben a legnagyobb szélességek előidéznék ugyan légáramlást, értékei azonban minden levegőtömegsebesség-érték közül a legcsekélyebbek, igaz, az általunk vizsgált legkisebb 2 m/s szélesség és legkisebb be- és kiáramlási keresztmetszet esetén is eléri a 0,8 kg/s-ot. A levegő-tömegsebesség egyes értékei meghatározott módon függenek a be- és kiáramlási felületek nagyságától.

A külső és belső hőmérséklet egyenlősége esetén van még egy azonnal szembetűnő szabályszerűség, és pedig az, hogy azonos hőmérsékleten, azonos be-, illetve kiáramlási felületek és azonos szélesség esetén a légáramlási értékek nem függenek a légoszlop magasságától. Itt azonban jegyezzük meg, hogy kiindulási feltételeinknek megfelelően az áramlási súrlódás veszteségeit nem vettük figyelembe.

Összefoglalás

Csak kedvező építészeti megoldások (nagy, fojtástól mentes, szabad orsótér, áramlástanilag jól kialakított és elhelyezett füstelvezető stb.) esetén alkalmas az aerációs (gravitációs) szellőztetés arra, hogy a lépcsőházakban megakadályozza a beszivárgott égéstermékek felhalmozódását.

Zárt, belső teres lépcsőházakat aerációs szellőztetéssel nem lehet füstmentessé tenni. Ez esetben túlnyomással kell megoldani a füstmentes lépcsőházak szellőztetését.

(Vége)

Mindenki segített

Nem az első, s nem az egyetlen a karcagi tűzoltó-laktanya területén felépült új sportpálya az országban. Láttunk több helyen is már szépet, jól felszereltet. Más az, amiért szólni érdemes róla.

Átadás előtti pályaaavató zajlott éppen, amikor megérkeztünk. A futballmérkőzés a második félidejéhez érkezett, a helyi rendőrség és az AFESZ csapata küzdött egymással. Kicsit meglepődtünk, hiszen tudtuk, hogy nem bajnokság, nem is más verseny része a találkozó. A tűzoltók csapata pedig nincs a mérkőzők között. A magyarázat, hogy miért nincs, azonban nem késelt sokáig.

Kiss József tű. alhdgy.-gyal, a karcagi városi és járási tűzoltó-parancsnokság KISZ-titkárával beszélgettünk:

— Nem, szó sincs róla, hogy mi bérbeadtuk volna a pályát. Való igaz, hogy a miénk, nekünk épült. S hogy miért jönnek hozzánk időről időre mások is játszani, annak nem olyan egyszerű a magyarázata.

Régebben ennek a pályának a helyén csupán egy kis salakos terület volt, melyen úgy-ahogy röplabdázni ha lehetett. Annak szükségességét, hogy sporttelepet építsünk, senki nem vitatta. A megvalósítás azonban mégis márciusig késlekedett. Lehetőségeink végül szerencsésen alakultak. A megyei parancsnokság kb. 120 000 forinttal járult hozzá az előkészülethez, ez volt a „kezdőtőkénk”.

Laktanyánk helyzetéből következett azonban, hogy további nehézségeket kellett leküzdeni. Nem volt ugyanis elég he-

Kiss József
tű. alhdgy.,
KISZ-titkár és
Czinege Flórián
tű. tórm.

lyünk az építkezéshez. Szomszédainkkal, a helyi református egyházközséggel és az 5. számú Általános Iskolával sikerült megállapodást kötnünk. Ennek értelmében megkaptuk ugyan a szükséges — és általában kihasználatlan — területet, szívessegüket azonban mindkettőjüknek viszonznunk kellett. Az egyházi területen egy üres épület állt. Vállaltuk, hogy lebontjuk és anyagából egy ikergaraszt építünk számukra. Az iskola tanulói pedig, cserébe a telekért, tanári felügyelet mellett használatják a pályánkat, ha elkészül.

Miután mindezt sikerült elintézni, megkezdődhetett immár az igazi munka. A megyei parancsnokság megrendelte a salakot, amely rendszeren meg is érkezett a pályaudvarra! Ez volt az első jel, amely figyelmeztetett rá: segítség nélkül nem boldogulunk!

KISZ-alapszervezetünk még az építkezés elején védnökséget vállalt a munkálatok felett. Azután jöttek egymás után a

segíteni tudók és akarók. Először a helyi honvédségi alakulat, mely az egy vasalakat beszállította nekünk a pályaudvarról. A munkához legszükségesebb gépi eszközt is többen „adták össze”. Segítettek Volán-telepek, a városgazdálkodás, méghozzá tsz-ek is időnként.

A legnagyobb támogatást azonban környékbeli szovjet alakulat nyújtotta mind gépi, mind emberi munkával. Velük egyébként — vagyis Komszomol szervezetükkel — időközben kölcsönös segítségnyújtási megállapodást is kötöttünk. aláírta mindkét fél parancsnoka, párt- és KISZ-titkára is. Társadalmi munkaakciók, kulturális és sportrendezvények közreműködésével, lebonyolítása az alapja és célja ennek a megállapodásnak, melynek már sikeres programjai voltak.

Megindult és jól haladt tehát a munka. A mintegy 5100 munkaórát igénylő építkezésből kb. 1500 órányit a parancsnokság állománya végzett. Ennek értéke, a területekért végzett tevékenységet nem is számoljuk, meghaladja a 100 000 forintot.

Mert kemény helytállásra, néhol pedig komoly szaktudásra is szükség volt a munkások érdekében. A legnagyobb nehézséget a nagy szintkülönbség okozta. Nagy területen 40 cm-es mélyedéseket kellett szintbe hozni.

Mindenki kivette a részét a feladatokból, voltak azonban páran, akik több mint 50 óras fejenként végzett társadalmi munkájukkal kitüntek a többiek közül. Például mutatott ebben parancsnokunk, Tarján István alhdgy. elvtárs, aki nemcsak az építkezésben vett részt, de a legkeményebb fizikai munkáknál is mindig ott volt. Ugyanakkor említhetnénk Czinege Flórián tórm.-t, Csanádi Lajos tórm.-t, Földi István őrm.-t, Halasi András őrm.-t, Faragó József őrm.-t, Tóth László szkv.-t, pártkárunkat, vagy Ferenczi Mihály szkv.-t, akikkel együtt mind-mind 50 óra fele dolgoztunk.

Május 25-ére azután már használható volt a pálya. Mi azonban úgy terveztük, hogy a végleges átadás augusztus 17-én legyen. Azt akartuk ugyanis, hogy tökéletesen hiánytalan és minden igényt kielégítő munkát adjunk ki a kezünkől. Most csak az utolsó simítások vannak hátra. Láposi Imre tórm. az utolsó fonatokat szíti a kerítéshez, s jó ütemben haladnak a garázsépítők is, hogy ígéretünknek eleget tehesünk. Aztán pedig, ha a pályát végleg átadjuk, nagyon sokféle c-

A szurkolók

használhatjuk majd. Teniszezni, lábteniszezni, kézilabdázni, focizni, röplabdázni lehet rajta. Természetesen már megvásároltuk mindegyik sportághoz a szükséges felszereléseket. Van még egy tervünk is. Télen, ha az időjárás engedi, korcsolyapályává alakul a terület, a környékbeli gyerekek nagy örömeire is. Addig is már nagyüzemben folynak a sportrendezvények. Már most alig-alig áll üresen a pálya, hiszen mi nemcsak a munkák idején láttunk szívesen vendégeket, akár a magyar, akár a szovjet katonákat, rendőröket vagy az üzemek dolgozóit. Most, hogy az eredmény is megszületett, bármikor jöhetnek hozzánk „vendégségbe”. Ha pedig augusztus 17-én meglesz az ünnepélyes átadás, a közös munka gyümölcsét mindannyian együtt élvezhetjük.

Szerte az országban, sok helyen épült sportpálya. A karcagit mégis érdemes megemlíteni. És hogy pont arról írtunk, annak a megvalósulás mikéntje az elsődleges oka, mert az összefogás, melyről ott hallottunk egyedülálló.

Tátrai Mihály
(Fotó: Kútvölgyi Mihály)

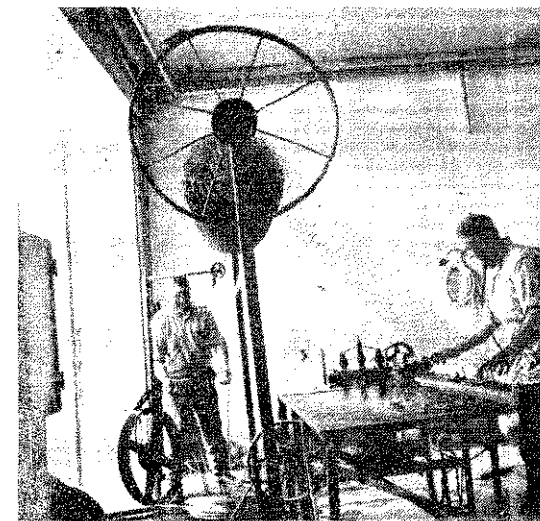
A vízvezeték-szerelő is tüzelő

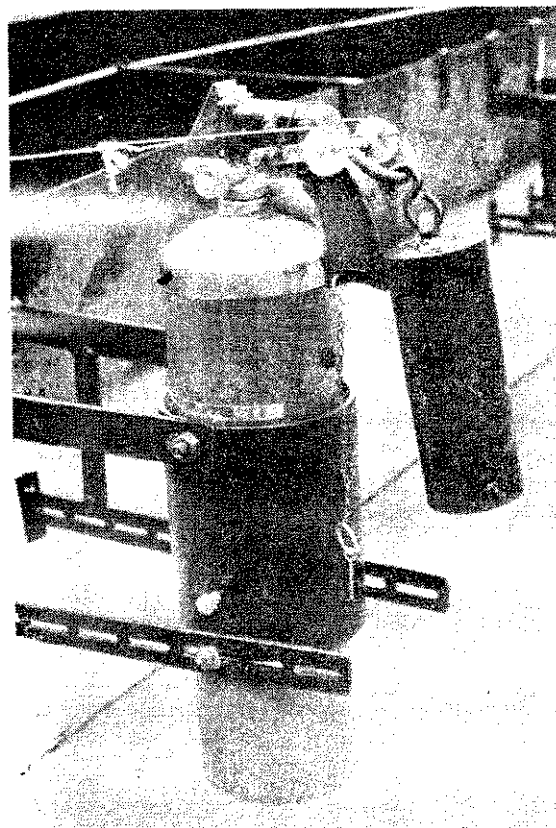
A munkálatok még tartottak

Jól megy a kőművesmunka is

A kerítésfonó; Láposi Imre tü. ftörn.

ÚJÍTÁS

Krausz János, az OKGT főosztályvezetője, Nagy Tibor, a tröszt tűzvédelmi osztályvezetője és Gyetvay Iván, a TVK tűzvédelmi osztályvezetője újítási javaslatának egyik próbáját örökíti meg ez a néhány hónappal ezelőtt Leninvárosban készült fejeletünk.

A javasolt megoldás lényege, hogy meghatározott számú 5 kg-os BCF-halonnal oltót helyeznek el a tárolótartályokon.

Ha a tartály felső peremén levő műanyag zsinór hő hatására elolvad vagy elszakad, az oltókészülékek azonnal működésbe lépnek. Mint értesültünk róla, a javaslatot időközben elfogadták. Amennyiben sor kerül az alkalmazására, részletesebb leírást közlünk róla.

(Kútvölgyi)

Az oltókészülék felszerelése

Az oltás pillanata

Tűz a fűrészüzemben

A Fűrész-, Lemez- és Hordóipari Vállalat Budapesti Fűrészüzemében (Bp. IX., Hidéptó u. 7—15.) július 19-én a délutáni órákban tűz keletkezett.

A tüzet 15.30 óra körül az üzem területén a munkásszálláson lakó dolgozók vetették észre. A tűzilárma hatására a telepen lakó 30—40 férfi és nő a fűrészüzemhez rohant. Az ott található föld alatti tűzcsapokról 3 db E sugarat szereltek és felhasználtak 20 db kézi tűzoltókészüléket.

Beavatkozásuk azonban a szakértelem hiányában nem volt eredményes, a tűz továbbterjedését nem tudták megakadályozni.

Oltás közben Nagy Istvánt és Holics Antalt — akik az egyik sugárral dolgoztak — áramütés érte, ezért nem merték tovább folytatni a tűz oltását. Az áramütést az okozta, hogy az elektromos kapcsolószekrény feszültség alatt volt.

A telep gondnoka, Erdel Gusztáv, miután meggyőződött arról, hogy a tüzet nem tudják eloltani, a portárhoz küldte Jónás Antalt, aki 15.51 órakor közvetlen tűzjelző telefonon értesítette a Fővárosi IX. kerületi Tűzoltó-parancsnokságot.

A dolgozók által működtetett sugarak a tűz gyors terjedése miatt csak igen kis területen tudtak tüzet oltani, s az épület fa tetőszerkezete rövid időn belül kb. 100 m² területen beszakadt.

A IX. kerületi parancsnokság híradóügyeletesen 15.51-kor riasztotta az 1—2 fecskendőket, majd továbbította a tűzjelzést az FTP hírközpontjába. A hírközpont 15.52-kor az egyes tűzoltási csoportot és a VIII/rohamot is a kárhelyre riasztotta.

A IX/1-es fecskendő parancsnoka vonulás közben visszajelzést adott, miszerint nagy füstöt látnak, valószínű olaj ég. és segítséget kérnek.

A Csoport—1 vezetője a visszajelzés alapján egy habfecskendő riasztását kérte. A hírközpont 15.56-kor a XXI/1 és XXI/habfecskendőket riasztották.

A IX/1-es parancsnoka a helyszín megközelítésekor II-es, a portához érve IV-es, az elsődleges felderítés után pedig V-ös riasztás végrehajtását kérte.

A hírközpont az V-ös riasztási fokozat alapján 23 tűzoltógépjárművet, 106 fő tűzoltót küldött a kárhelyre.

A IX/1-es és 2-es fecskendő 2 E sugárral átkozott be. Az egység parancsnoka az egyik sugárral az épület melletti trafóházat, a másik sugárral a tmk-műhelyt és a munkásszállót védte.

Az egyes tűzoltási csoport — Totzl Károly t.ü. alez., parancsnok vezetésével 16.01-kor érkezett a kárhelyre. Meghallgatta a IX/1-es parancsnokának jelentését, felderítést végzett. Megállapította, hogy a tűz az 1720 m² alapterületű fűrészüzem teljes területére kiterjedt, a tetőszerkezet beszakadt.

Hősugárzás miatt a tűz továbbterjedt az épület mellett levő kb. 800 m² területű rönkfátárolóra. A tűzoltási csoport vezetője a felderítés tapasztalatai alapján a tűzoltás vezetését átvette, és a tűz oltásához szükséges sugarakat folyamatosan, az egységek megérkezésének rendjében szereltette meg Pintér József t.ü. alhdgy., háttérparancsnokkal.

A tüzet az első egység riasztásától számított 50 perc elteltével 24 db E sugárral eloltották. A keletkezett anyagi kár 4,7 millió forint volt.

A keletkezési ok vizsgálatát az FTP hatósági és tűzvizsgálati alosztályának beosztottai azonnal megkezdték. Tanúkihallgatások alapján tűzkeletkezési okként az elektromos áram valamilyen káros hatása jött elsődlegesen számításba.

Az FTP ezért igazságügyi szakértő ki rendelését tartotta szükségesnek. Felkérte szakvéleményadásra Eff János igazságügyi elektromos szakértőt, aki a tűz okát szakvéleményében az alábbiak szerint jelölte meg:

Az üzemszünet alatt — a tűzesetet megelőzően az volt — a fűrészüzem 380 V-os

erőátviteli hálózatát feszültségmentesítették. A feszültségmentesítés nem vonatkozott a törpefeszültségű — 24 V-os — világítási hálózatra, mert annak teljesítménykapcsolóját nem kapcsolták le. Így a világítási hálózat földkábele, aminek vége fűrészüzemben van, a törpefeszültség transzformátorok feszültség alatt tartotta. Ezzel összefüggésben feszültség alatt voltak és üzemeltek a világítótestek is.

Az egyik törpefeszültségű transzformátor (24 V-os) csatlakozásánál, az alumínium sarunál a vörösréz vezeték 4 mm² keresztmetszetének csavaros kötése igen laza volt.

A törpefeszültségű hálózat vezetőke folyamatosan melegedett, szárította az acélpáncél védőcsőre hullott fűrészpórt. Az acélpáncél cső melegedése miatt az acélvezeték szigetelése, és előidézte a védőcső és a vezeték zárlatát. Mivel a törpefeszültségű transzformátor szekunder részére az MSZ 172/1—72 számú szabvány 6. pontja az üzemi földelést nem javasolja, a szekunder oldalra, ezt nem is szerelték fel.

A vezeték szigetelésének leromlása földzárlatot eredményezett. Az itt átfolyó zárlati áram káros felmelegedést, majd tüzet okozott.

A fűrészüzemben a villamos szabványosági felülvizsgálatot a 4/1974. (VIII. 1.) B. sz. rendelet 107. § (7) bekezdése alapján a ÉVITERV 1978-ban elvégezte. Számos súlyosnak minősíthető hibát tárt fel a felülvizsgálat, de annak helyét nem, vagy csak a legkritikább esetben közölte. Az egység felülvizsgálati anyagra az általánosítás volt jellemző.

Ez a jelentés az adminisztratív kötelezettség teljesítését igazolta a megrendelő vállalat részére.

Ebből adódik az az általánosítható tapasztalat, hogy ezek a felülvizsgálati anyagok egy-két esettől eltekintve csak figy

Utómunkálatok sugárvédelem mellett

lemfelhívó jellegűek és nem tekinthetők kötelezőknek.

A tüzeset vizsgálatának tapasztalatai alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy az MSZ 10 900—70 számú szabvány helyenként értelemszerűen engedélyezi a szűrőpróbaszerű vizsgálatot.

Az említett szabvány 1.8, 3.12, 3.24, 3.3, 3.4, 5.1, 6.2, 6.6 stb. pontja taláalomra kijelölt hely ellenőrzésére, míg a többi a szűrőpróbára vonatkozik. Ez a lehetőség a felülvizsgáló szakembereknek túlzott öntevékenységre, rugalmasságra ad lehetőséget.

Az általános felülvizsgálat, mint ahogyan azt az élet igazolta, a tűzkockázat csökkentésére nem elegendő. A szóban forgó szabvány már elavult, hiszen az már egy évtizedes.

A villamos szabványosságai felülvizsgálatot még az 1/1963-as BM rendelet indította be.

A 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet 59. § (2) bekezdéséhez tartozó 6. sz. melléklet írja elő az elektromos felülvizsgálatot végzők szakvizsgáztatását.

Az Energia Felügyelet tanfolyamokkal segítette e tevékenység beindítását. Az egységes felülvizsgálatok megtartásához alkották meg a 10 900—70 számú szabványt, mely még az 1/1963 BM rendeletre hivatkozik. A szabvány 1.2 pontja az ellenőrzési jogot vizsgáló letétele nélkül kiterjesztette a villamos- és gépészmérnökökre, továbbá épületgépész- és erőáramú technikusokra.

A 4/1974 (VII. 1.) BM számú rendelet a

fejlődés és e tevékenységi kör szűkülését, megtorpanását idézte elő. A rendelet 140. § (1) bekezdés 7. pontja szerint villamos berendezések felülvizsgálatát 1978. január 1-től csak a rendeletben meghatározott szakvizsgálóval rendelkező szakemberek véggezhetik. Villamosmérnököknek, főiskolát végzett villamos-üzemmérnököknek, technikusoknak, villanyszerelőknak az Energia Felügyeletnél kell letenniük a szakvizsgát.

Nem vizsgálhatnak a gyengeáramú villamosmérnökök, s olyan felsőoktatásban diplomát, oklevelet szerzett szakemberek, akik a villamos műszer, a számítástechnika, az elektronikus kép- és hangtechnika területén tevékenykednek. Vajon ezeken a területeken kik fognak ellenőrizni?

A leírtak alapján ellentmondás van a 4/1974 BM sz. rendelet és az MSZ 10 900—70 sz. szabvány előírásai között. Mivel a BM-rendelet később jelent meg, ezért a gyakorlatban vizsga nélkül villamos berendezés felülvizsgálatát nem fogadjuk el. Erre a vizsgára pedig senki sem kötelezhető. Sőt a felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek talán megsértődtek, és igen kis részben hajlandók csak vizsgára menni, hiszen enélkül jól járnak, mivel a tűzkockázat csökkentését célzó felülvizsgálatoktól, annak felelősségétől, igazoltan távolmaradhatnak. Sajnos távol is maradnak több tízezren.

Varga BALINT t. szds.

Fotó: Nagy László t. őrm.

JÚNIUS 10-én 15.14-kor tüzesethez riasztották a soproni parancsnokság készenléti rajait. Égett a sarródi Ady Endre út 19. sz. alatti családi ház gazdasági udvarában levő 5×3 m-es fa tartószerkezetű fészter, mellette nádkévék, az udvar végében pedig egy 3×2×2 m-es szénaboglya.

A kár: 3500 Ft.

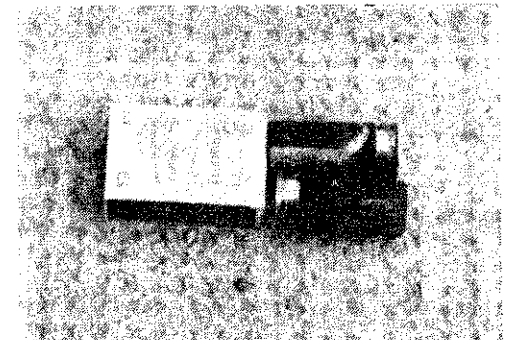
A TŰZVIZSGÁLAT SORÁN a következőket állapítottuk meg: Németh Lajos 7 éves kisfiú 2 vadásztöltényhüvelyt kapott az egyik barátjától. Felkeltette érdeklődését az új játékszer, ezért az éléskamra polcán szabadon levő gyújtót is magához vette, majd kiment játszani az udvarra. Először a lakóháztól távolabbi szénaboglya fövében próbálta meggyújtani a töltényhüvelyt. Mivel a gyújtás „jól sikerült”, a fészterben is megismételte. Amikor rádöbent, hogy mit tett, beszaladt a szüleikhez és közölte velük, hogy ég a fészter. Nagy szerencséjére nem szenvedett sérülést.

A fészterben egy 200 l-es hordóban és 20 l-es marmonkannában olajat is tároltak. A nagyobb kár keletkezését a gyors tűzjelzés, a helyi és a fertői önkéntes tűzoltók, valamint az elsőként helyszínre érkező kapuvári állami egység gyors és szakszerű beavatkozása akadályozta meg.

EZ A TŰZESÉT csak egy az évenként előforduló sok közül. Közismert, hogy vi-gyázatlanágból milyen nagy károk, szörnyű tragédiák következnek be amiatt, hogy ha robbanóeszköz és gyufa kerülhet a kisgyerekek kezébe.

A felelősségrevonás ezúttal sem maradt el, a kisfiú édesapja ellen szabálysértési eljárást kezdeményeztünk.

Kovács János t. alhdgy.

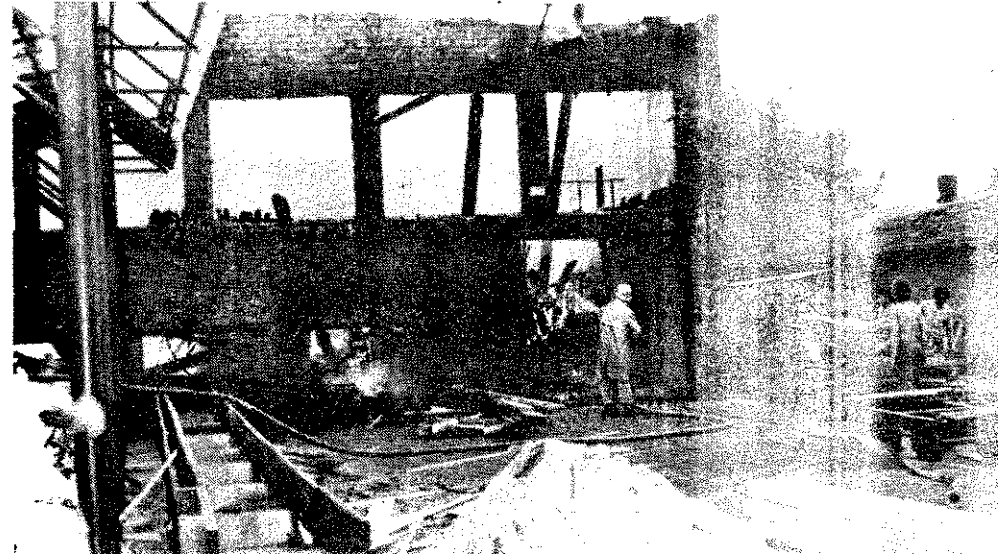

A „veszélyes játékok”

A fészterben olajat is tároltak

Dolgoznak az egységek

Nem kellett a segítséget kérni..

Közös erővel

173 tonna anyagot mozgattak meg

A szovjet katonák a tűzvizsgálatnál is segítettek

Tóth Attilát a Komáromi Lenárugyár szomszédságában levő lakásán 1980. július 20-án erpuskaropogáshoz hasonló zaj érbesztette ke reggel: órájára pillantott, 5 óra 13 perct mutt. Kitekintve az ablakán ijesztő látvány rult a szeme elé: égett a Lenárugyár raktáré letének nagy felületű tetőszerkezete, és a hő pattogó hullámpala okozta a zajt. Szerencsér lakásán levő telefonon azonnal értesítette a t oltókat.

Horváth Gyula zászlós, szolgálatparancsnok káresetfelvételi lap láttán II. riasztási fokoza határozott meg. A komáromi egység 5 perc al a helyszínre érkezett, ahol Horváth zászlós az nal III-ra módosította a riasztási fokoza ugyanis a LSVV Komáromi Lenárugyár nye anyagraktára teljes terjedelmében égett.

840 m alapterületű raktárban 2—2,5 m r gasságig bálázott lenanyagot tároltak. A tű néhány perc alatt körülhatárolták, 9 db E gárral pedig 6 óra 45 percre lefeketítették. tűzoltók munkáját nagyon megkönnyítette épület mellett levő víztároló medence.

A neheze azonban még csak ezután követ zett. Minden egyes bálát a bálahalmazból emelve külön-külön kellett elotlani. Tová gépjárműfecskenők, sugarak már nem vál szükségessé, annál inkább a rakodógépek és emberi erő.

Ekkorra azonban az állami tűzoltók nem eg dül dolgoztak a helyszínen. A Lenárugyár v lalati tűzoltói az első segítségnyújtók voltak közeli szovjet laktanyából 5 óra 55 perckor keztek a helyszínre gépjárműfecskenővel a tonák, akik a tűz észlelése után nem vártak vásra.

Az önmagáért beszélő helyszín láttán riasz tak a laktanyai ügyeletes alegységét és tel autóval 6 óra 15 perckor még 21 szovjet ka na jelentkezett munkára. 6 óra 30 perckor a máromi Állami Gazdaság vállalati tűzoltós is a helyszínre érkezett.

8 óra 05 perckor már 70-en dolgoztak a k esetnél és munkájuk eredményeképpen a ri asztási fokozatot visszaminősítették I-re.

A 2 vontató erőgép, 4 pótkocsi, 3 villás gonca és 1 markoló segítségével az utómur latokat 20 óra 05 perckor befejezték. Össz 173 tonna anyag megmozgatásával ürítették a raktárt. A kihordott, szétterített, még na múltán is füstölgő bálákra a vállalati tűz éjjel-nappal felügyeltek. Az erőfeszítéseknek szőnhetően az 1 millió 18 ezer forintos ká ték mellett több mint 7 millió volt a megm tett érték.

A szovjet elvtársak a tűzvizsgálathoz is gítséget tudtak nyújtani. **Anatolij Alekszejev Amfimov** az elsők között észlelte a tüzet s kit sének helyét pontosan meg tudta mutatni. Így rult a tűzvizsgálati iratok közé az ő tanúkihal tása is. A komáromi tűzoltó-parancsnokság e szovjet helyőrség közötti szoros együttműkö nek már több éves hagyománya van. Közösem lölték meg pl.: a fontosabb létesítményeket mokkal, így ha segítséget kell kérni, elege csak a számot közölni és a szovjet egység tudja, hogy hol várják a segítségüket.

A rendszeres közös gyakorlatok, az ünnepe ről való megemlékezések — melyek bennfo tatnak az együttműködési megállapodásban a személyi állományok barátságának elmély sít, összeszokottságuk fejlesztését szolgálják

Csermák Vil
tű. c

Zivatar

Július 21-én az ország területén végigvonuló zivatar Békés megyében is súlyos károkat okozott, és nem kevés munkát adott egységeinknek. A kombájnok kényszerpihenőre szorultak. A szélvihar és az eső több helyen ledöntötte a gabonát, de szemveszteséget is okozott. A mezőgazdasági károk felmérése folyamatban van. Békéscsabai, gyulai, mezőkovácskői és orosházi egységeinket 75 perc alatt (16.23—17.38 között) 3 műszaki mentéshez és 2 tüzesethez riasztották. Békéscsabán a Degré u. 18. sz. alatt egy fa a villamos légvezetékre dőlt, ugyancsak kidőlt fa rongálta meg a Lipták András u. 20. sz. lakóház tetőzetét. A békéscsabai egység motoros fűrésszel és kézi szerszámokkal rövid idő alatt elhárította a veszélyt.

A gyulai egység helyben, a Park utca 15. sz. előtt várakozó személygépkocsira rádőlt fűzfa eltávolítását végezte éppen, amikor tüzesethez riasztották. Battonyán a Petőfi Termelőszövetkezet területén tarlóégetést végeztek, amikor a hirtelen támadt szélvihar a tüzet átterjesztette az összehúzott szalmára.

Tótkomlóson egy magángazdaságban villámcsapás gyújtotta meg a gypszenakazlat. A kora délutáni órákban, 13.30-kor még „igazi” nyári időben a szeghalmi Fokközi Szivattyútelephez (X. külkerület, 15. sz.) tartozó gypszenakazalban keletkezett tűz, a 220 kV-os villamos távvezeték tartóoszlopánál bekövetkezett szigetelőrobbanás miatt. A három tüzesetnél egységeink 7 sugárral dolgoztak. A szarvasiak a Szolnok megyei Öcsödre is vonultak, így valamennyi egységünk mozgásban volt. A „gépezet” jól működött, személyi sérülés nem történt, a tűzkár is „csak” 21 900 Ft lett.

Gyebrovski Mihály
tű. szds.

JÚLIUS 8-ÁN 9.43-kor jelezték a balassagyarmati parancsnokság híradóügyeletére, hogy Bercel községben kigyulladt a Sport út 1. számú lakóház.

A jelzést követően a balassagyarmati és a váci parancsnokságról 1—1 gépjárműfecskendőt riasztottak.

A helyszínre érkező állami egységeket megdöbbentő látvány fogadta, ugyanis a pár éve berendezett lakóház nagyszobája, a bútortartó, ruhanemű stb. teljesen kiégett, a kasszoba ruhásszekrényei ugyancsak a tűz martalékai lettek.

A tüzet — kb. 25 perccel a keletkezése után — a kertjében dolgozó egyik szomszéd észlelte. Azonnal értesítette a községi tanács elnökét, aki gondoskodott az önkéntesek riasztásáról is. A tűzoltásba a helyi önkéntesek mellett a szomszédos nógrádkövesdi önkéntesek is beavatkoztak. Így a tűzoltásban 2 önkéntes és 2 állami tűzoltóság vett részt, 11, illetve 13 fővel. Az állami egységek kiérkezése előtt a helyi önkéntesek és a lakosság sikeresen akadályozta meg a tűz továbbterjedését.

AZ ÁLLAMI EGYSÉGEK 1 E sugárral és kézi szerszámokkal megfékeztek a tüzet. Az oltást nagy füst és erős hőszugárzás nehezítette.

A beavatkozással egyidejűleg megtartott vizsgálat során kiderült, hogy a tüzeset családi tragédia következtette. *Blaskó László* hosszabb idő óta italozó életmódot folytatott. Italozását felesége többször szóvá tette, ezért üldözte *Blaskó* a családját, kiirtással fenyegette őket. Több esetben bántalmazta feleségét és gyermekeit is.

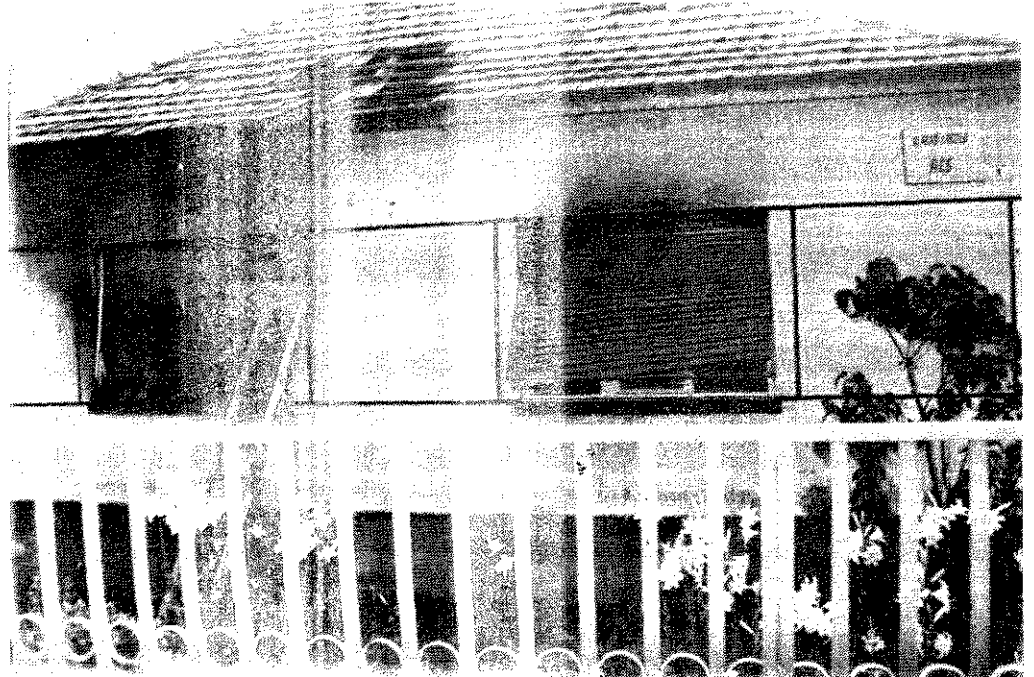
A tüzesetet megelőző napokban elűzte otthonról a családját, akik a közelben lakó rokonoknál találtak menedéket.

JÚLIUS 8-án 9 óra körül, ugyancsak itt-as állapotban felkereste a rokonoknál tartózkodó feleségét és követelte, hogy azonnal menjen vele haza. Miután követe-

lését elutasította — félve az ígért fenyegetések beváltásától —, kitessekkelték a portáról. *Blaskó László* megfenyegette a családot, hogy ha a felesége rövid időn belül nem megy haza, felgyújtja a házat és felakasztja magát, majd lakására távozott. Hazaérve a pincéből gázolajat hozott fel, és a leánya, valamint a fia szobáját bosszúból lelocsolta olajjal, majd meggyújtotta a bútortartó. Tettenék elkövetése után a lakóház pincéjében felakasztotta magát. A tüzeset következtében a családot 80 000 Ft kár érte.

Kunhalasi István tű. őrgy.

Röviden így foglalható össze annak a két tűznek a következménye, amely a Bács megyei járszentlászlói mgtsz mörnczi szárítóüzemében pusztított. Legalábbis, *Tápai István*, az üzem vezetője meghallgatásakor ezt mondotta:

„A tüzet azért nem jelentettem a tűzoltóságnak, mert féltem.” De mi is történt tulajdonképpen, és tényleg csupán a félelem számlájára írható-e a súlyos kár?

Június 29-én 02.45 körül kigyulladt a dunaújvárosi vázszerkezetbe telepített MGF—OB típusú szárító. A tűz a pihentetőtárolóban pusztított.

A 03.35-kor rögzített jezés alapján a

kiskunhalasi szolgálatparancsnok I-es, majd a helyszínre érve II-es riasztást rendelt el. Ennek alapján kivonult Kiskunhalas 1-es, Kiskunfélegyháza 2-es, és a Kecskemét 1-es. és 2-es gépjárműfecskendője.

A tüzet 4 db E sugárral 8 óra eloltották, az utómunkálatok 13.36-kor fejeződtek be. A tűz okozta közvetlen kár 800 000 Ft. A tűzvizsgálatba bekapcsolódott a megyei parancsnokság is. A következők derültek ki:

Az előző napon az üzemben lucernaliszt gyártása közben 14.30-kor ciklontüzet észleltek a dolgozók. A szárítóüzem vezetőjének irányításával lokalizálták, majd anél-

kül, hogy a tüzesetet jelentették volna az állami tűzoltóságnak, folytatták a termelést, mivel, mint szó volt róla, a vezető félt az esetleges eljárástól. De más kötelezettségeiknek sem tettek eleget. Az elnöki tűzvédelmi utasítás ugyanis előírja, hogy nemcsak a berendezésből, hanem az ún. lisztvonalból is el kell távolítani az égő anyagot. Ennek értelmében a tűz észlelése előtt termelt 10 zsák lisztet meg az újraindítást követően készített további 10 zsákot, el kellett volna különíteniük és felügyelet mellett tárolniuk.

Ez esetben azonban nem vették figyelembe, hogy már a ciklontűz észlelése előtt izzó anyagrések kerülhettek a beszákolt lucernalisztbe, és a tűz észlelése előtt készített 10 zsák lisztet nem különítették el, így az a pihentetőtárolóba került. A lisztben lassan izzó parázs egyre intenzívebben égett, majd a tűz a zsák széléhez érve kitért és szétterjedt az egész pihentetőtárolóban.

Ezúttal a szárítóüzemben július 27-én újabb tüzeset fordult elő, 20 000 Ft értékű lucernaliszt lett a lángok martaléka. A vizsgálat még folyik.

A forgódobos szárítóknak gyakoriak a ciklontűzök. Mégpedig rendszerint azért, mert:

- előtisztítás nélkül adagolják a terményt a szárítóba. Emiatt a takarmánynál gyorsabban száradó egyéb növényi anyagok is bekerülnek a rendszerbe és a szárítás során meggyulladnak;

- a termény nem egyenletes száradása miatt egy-egy adag teljesen elveszíti nedvességtartalmát;

- a szárítók általában nincsenek felszerelve ún. „mágnescsapdával”, így a terménybe került és a szárítás során felizzott fémdarabok esetenként tüzet okoznak;

- a gravitációs ülepítőket nem ürítik ki kellően gyakran, emiatt hamar megtelnek, és így a szárítás során felizzott anyagok (kövek, fadarabok, gumik, mezei állatok maradványai, csontok) tüzet okoznak.

De a zsákolt liszt tárolásával és felügyeletével sincs rendben minden.

- Előfordul, hogy nem pihentetőtárolóba, hanem a végleges helyére raktározják a terményt. Ezáltal együtt tárolódik a korábban készített takarmányliszttel.

- raktározásakor (pihentetőtároló) nem tartják meg az előírt elhelyezési távolságot (maximálisan 2 m magas, 1—1 zsák széles, ikersoros depózás), ezáltal elősegítik a tűzterjedést és egyben nehezítik az oltási munkákat.

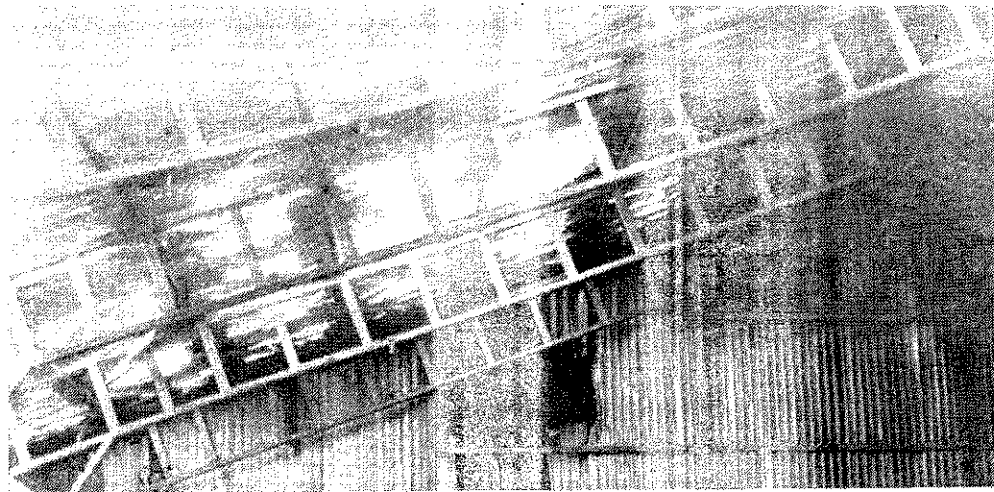
- zsákolt takarmánynál észlelt kisebb tüzek eloltása után nem vizsgálják át az egész rakományt és másutt is bizonyára előfordult, hogy nem jelentették az állami tűzoltóságnak. Így a még visszamaradó lappangó tüzek újabb begyulladását idéznek elő és ez már rendszerint súlyosabb károkat okoz.

- a pihentetett termények fokozott felügyeletét és őrzését sem szervezik meg és ennek következményeit a leírtak is bebizonyosítják szemléltetik. Tűzvédelmi hatóságaink azonban természetesen nem szorítkozhatnak a szemléltető szerepére, mert hiszen másutt is akadnak olyanok, akik nem a népgazdaságot veszélyeztető súlyos kártól, hanem csupán egy tűzvizsgálat következményeitől félnek.

Nagy Tamás tő. hdgy

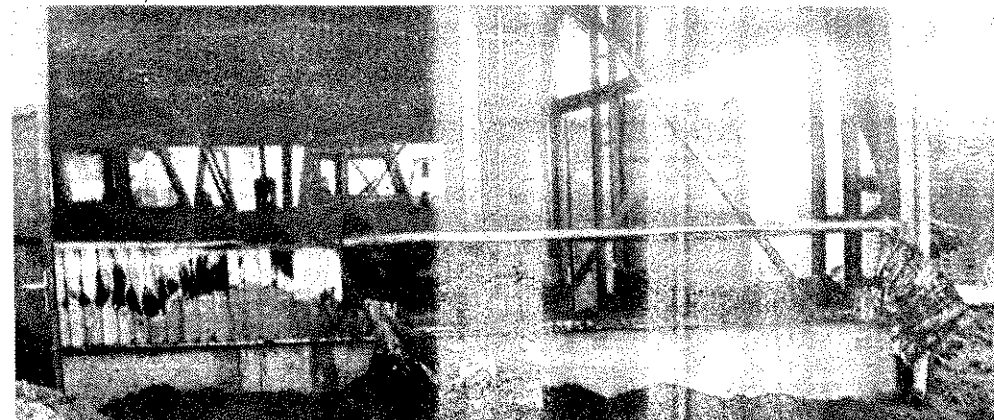

A tüzet 4 E sugárral oltották el

A pihentetőtároló átégett tetőszerkezete

Igy néztek ki az oldaltalak

Vállalati tűzoltók versenye

Július végén és augusztus elején kerültek megrendezésre a főváros nagyüzemeinek körzeti vállalati tűzoltóversenyei.

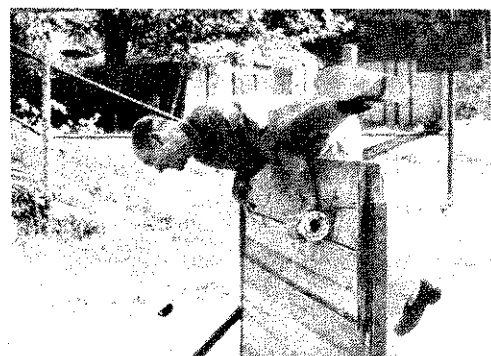
Augusztus 1-én a III., IV., XIII. és XV., 8-án pedig a VIII., IX., XVIII–XIX., XX. és XXI. kerületiek mérték össze tudásukat a BM Vágóhid utcai sporttelepén.

A III. körzeti versenyen 13 db első helyezést osztottak ki, s ezen kívül az Egyesült Izzó vezérigazgatója által felajánlott vándorserlegek is gazdára találtak. A győztesek szerenként a következő vállalatok tűzoltórajai voltak.

Abszolút győztes, férfi- és női számban egyaránt az MSV Kikészítőgyára.

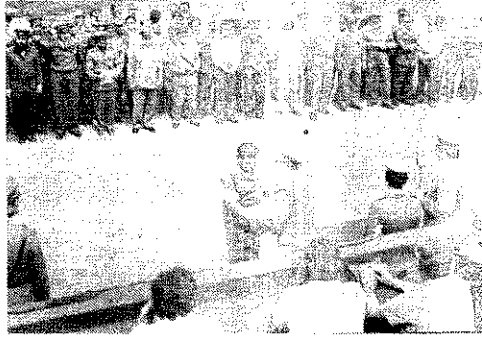
FIM Gránitesizoló és Kőedény Gyár raja

A Franklin Nyomda csapatának egyik tagja

A körzeti abszolút győztesek

A helyezettek átveszik a díjakat

Osztottsugár-szerelésben a férfiaknál elsősk: Bubiv 5. sz. Gyára, Csavaripari Vállalat, Belker Szállítási Vállalat;

800 l/p kismotorfecskendő-szerelés férfi számában: Duna Cipőgyár, MSV Kikészítőgyár, Láng Gépgyár,

800 l/p kismotorfecskendő szerelés női szám: Pamutfonóipari Vállalat Újpesti Cérnagyára; MSV Kikészítőgyára;

400 l/p kismotorfecskendő-szerelés férfi-szám: Országos Bányagépgyártó Vállalat, EIVRT Adócsőgyár.

A IV. körzeti versenyen 14 db első hely „kelt el”. Itt a Taurus Gumiipari Vállalat ajánlott fel serleget a legjobbaknak.

Az első helyezett rajok az alábbi vállalatoktól érkeztek:

Osztottsugár-szerelés férfiszám: Erdéti Vállalat 11. sz. telepe, PV Pesterzsébeti Papírgyár, Közép-dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság Gépüzem, ESZV 3. sz. Üzemegység, Minőségi Cipőgyár;

800 l/p kismotorfecskendő-szerelés férfi-szám: Pamutfonóipari Vállalat Lőrinci Gyára, Ganz-MÁVAG Soroksári Vasöntöde, Magyar Posztógyár, Medcor Művek, LKGY, ÁFOR Közép-magyarországi Központ, Csepel Vas- és Fémművek Csőgyára, Taurus Abroncsgyár

800 l/p kismotorfecskendő-szerelés női szám: Ganz-MÁVAG Soroksári Vasöntöde, Taurus Abroncsgyár.

A felajánlott serlegeket a Taurus Abroncsgyár férfi- és női rajai kapták. A versenyeken még számos díjat és jutalmat osztottak ki a résztvevők között.

Körzeti összevont verseny

Az Állami Gazdaságok Országos Központja augusztus 8-án a Hajdúszoboszlói ÁG sportpályáján rendezte meg első ízben Szolnok, Szabolcs-Szatmár és Hajdú-Bihar megyék állami gazdaságainak tűzoltóversenyét.

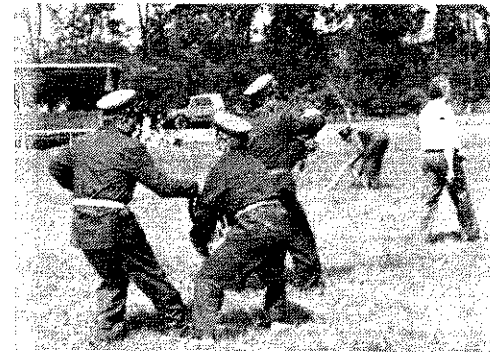
Kedves színfoltja volt a megnyitónak, amikor Hajdúszoboszló úttörői köszöntöttek a kedves vendégeket és a versenyzőket.

A verseny az elméleti feladat végrehajtásával kezdődött, a 800-as és a 400-as kismotorfecskendő-szereléssel folytatódott, majd a tűzoltóváltó stafétával fejeződött be. Ezt követően a Hajdúszoboszlói ÁG női tűzoltórajja tartott bemutatót.

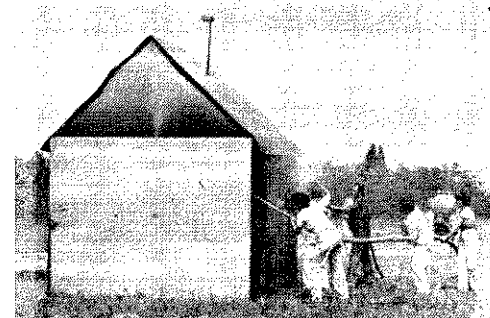
A verseny végeredménye az alábbiak szerint alakult. Első helyezést a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság, a Szamosmenti ÁTG és a Nyírlugosi Állami Gazdaság tűzoltórajja ért el. Minden helyezést elért raj tárgy- és pénzzutalomban részesült, s pénzzutalmat kapott a bemutatót tartó Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság női raja is. A díjakat Gécs Pál, az ÁGK főosztály-vezetője adta át.

A versenyzők köszöntése

A váltás pillanatai

Ótási bemutatót tartott a Hajdúszoboszlói ÁG női raja

Munkájuk tanúja a brigádnapló

1958-ban szervezte meg Hanák Károly a Kaloecai Asztalos- és Építőipari Szövetkezetnél a vállalati tűzoltórajt. 1970-ben a vállalati tűzoltók azzal kopogtattak be Vass Bélához, az akkori párttitkárhoz, a mostani elnökhöz, hogy szocialista brigádot alakítsanak. Elhatározásukat tett követte, felvették az ellenforradalom alatt hősi halált halt Vén József nevét. Itt tartottam a jegyzetelésben, amikor azt mondták, a

A brigád vezetője: Herman András

többit olvassam el a brigádnaplójukban. Ime, néhány részlet:

... Tudtuk, hogy a névadónk öregsertői származású. Tudomásunkra jutott az is, hogy özvegy édesanyja van. Fontosnak tartottuk meglátogatását, igen kedvesen fogadott bennünket. Kértük, hogy járuljon hozzá, hogy a rádió védelmében hősi halált halt fia nevét felvegyük. Nagyon örült, hogy az ő drága fiát így megbecsüljük és szerényen, de igen jó szándékkal megvendégt bennünket. Mi pedig felajánlottuk neki segítségünket.

... Öregsertőn, a vállalati tűzoltók május 17-i járási versenyén osztottsugar-szerelésben indultunk. A brigád névadójának édesanyját is meghívtuk oda, és megajándékoztuk fiának felnagyított, bekeretezett képével. A versenyen elért eredményünk: szerény negyedik hely volt.

... Az üzemszerek ellenőrzése folyamatos, tervszerű. Működik a brigád tagjaiból alakított ellenőrző raj, napközben és munkaidő után páronkénti beosztás szerint naponta ellenőrzik az üzem tűzbiztonságát. A tűzoltó felszerelések jó állapotban vannak, rendszeren tárolták őket.

... Mi, tűzoltók megbeszéltük, hogy a központi telephelyen létesítünk egy föld alatti tűzcsapot. A tűzcsap kialakításához szükséges méretezést, anyagbeszerzést időben elvégezzük és a segéd munkát is vállaljuk.

... Az elméleti oktatást megtartottuk. Most a szocialista brigádok életével és tevékenységével foglalkoztunk. Kerestük a tűzvédelmi szakmai továbbképzés lehetőségét a brigád minden tagja számára.

... A brigád tagjai szívesen segítenek egymásnak, de másoknak is. Most a To-

mori utcai óvodának készítettünk 30 db képkeretet. A munkában részt vettek: Iván Sándor, Kovács Imre, Herman András, Répási Zoltán.

Az üzem területén a padlástérben lévő szivacs hulladék eltakarításakor 11 fő 4 órán át dolgozott. Külső telepünkön, a tűzoltószertár építésében részt vett Balaton S., Decsák A., Bartók A. és Kovács Imre.

Öten fásítottunk a Széchenyi lakótelepen.

... Zsembéri István 1978-ban elvégezte a marxizmus-leninizmus esti egyetemet,

A szövetkezet elnöke: Vass Béla

A brigád egy része

Decsák Antal érettségizett. Fiatal brigádtagjaink közül többen szakmunkászvizsgát tettek. Közülük kettőnek sajnos pótvizsgáznunk kell. A brigád valamennyi tagja azon fáradozott, hogy sikerüljön a pótvizsgájuk. Herman András munkaidő után különórán is foglalkozott velük.

... Volt brigádtagunk, **Bartók András** özvegyének **Hanák Károly** behordta az utcáról a tüzelőjét, és rendet rakott. Egy másik brigádtársunk, **Fekete Ignác** súlyos balesetet szenvedett. Nyomban felkerestük a feleséget és felajánlottuk a segítségünket. Felástuk a kertet, a ház körüli kisebb munkákat elvégeztük, paprikát szedtünk. Brigádtagunkat rendszeresen meglátogatjuk, mielőbbi gyógyulást kívánunk neki.

... Az ősze elején kirándulást szerveztünk szocialista brigádunk részére, a kocogómozgalom jegyében; volt aki gyalog, volt aki kerékpárral ment le a Duna-partra.

... **Hanák Károly** vállalati tűzoltó százados nyugdíjba vonult. A brigád úgy határozott, hogy örökös brigádtaggá választja.

... Szövetkeztünk a szocialista brigádok részére szemléli vetélkedőt tartott a városi művelődési házban. A vetélkedőben részt vevő brigádok szép és pontos válaszaikkal igazán jó felkészültségről tettek tanúságot. Szorosak voltak végig az eredmények, de a győztes a **Vén József** brigád lett.

... **Szocialista szerződés.** Megkötötte a **Vén József** általános iskola úttörőcsapata és a **Vén József** szocialista brigád. A szerződő felek vállalják: 1. Közös névadójuk, **Vén József** hadnagy emlékének ápolását, többek között október 24-én az öregcsertői temetőben sírjának megkoszorúzását közös küldöttséggel. 2. A szocialista brigád az iskola és az úttörőcsapat felszereléseinek, berendezéseinek karbantartását, javítását, kiegészítését társadalmi munkában az igények szerint elvégzi. 4. A szocialista brigád képviselői alkalmanként meglátogatják az ünnepélyes rajgyűléseket. 5. Az úttörőcsapat vállalja, hogy a szocialista brigád ünnepélyes összejövetelein rövid kulturális műsorral szerepel.

Újságkivágás a brigádnaplóban: — a Bács-Kiskun megyei szövetkezetek lapjának munkatársa, **Kovács Klára** írta:

... 1979. augusztus 3-ra, arra a nevezetes napra, amelynek ők voltak a hősei, a brigád egyik tagja sem gondol szívesen. A tűz keletkezésében vétenek voltak, az elektromos szikrák éppen egy másik szövetkezet szakemberei által tartott érintésvédelmi vizsgálat után pattantak ki, és lobbantották lángra a felületkezelő műhelyben a falra rakódott festékanyagot.

Mindenki segített az oltásban, aki csak tudott, de így is gyorsan terjedt a tűz. Szerencsére éppen a közelben tartózkodott a városi locsolókocsi, tele tartállyal. Vezetője: **Kriszner István** rögtön a segítségükre sietett, így mire az állami tűzoltók megérkeztek a vizsgákkal, már kb. hatvan százalékban eloltották a tüzet...

A brigád gyors beavatkozása félmillió forintnyi kártól mentette meg a szövetkezetet.

... A **Petőfi Népe** című megyei lap Tűzoltó szocialista brigád címmel cikket közölt rólok. Íme a befejezés:

... „Az összefogás, a közös vagyon féltése és a szocialista brigádmozgalom célkitűzései lám ilyen módon kapcsolódnak egybe. A Kalocsai Asztalos- és Építőipari Szövetkezetnél ez a kapcsolat eredményesen szolgálja az emberek szocialista nevelését, a szövetkezeti tulajdon védelmét.”

Kútvolgyi Mihály

JO P I E LŐ

A NYUGDÍJAK FOLYÓSÍTÁSÁRÓL

A közelmúltban több fontos rendelkezést látott napvilágot, amely a nyugdíjak folyósításával, a nyugdíjasok foglalkoztatásával kapcsolatos korlátozásokat, illetőleg a korlátozások alóli mentesítés lehetőségét és eljárási rendjét szabályozza. A rendelkezések hatálya a fegyveres erők és fegyveres testületek hivatásos állományából nyugállományba vonultakra — így a nyugdíjas állami tűzoltókra — is kiterjed.

Melyek a nyugdíjjal kapcsolatos legfontosabb rendelkezések?

— A társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény,

— A 17/1975. (VI. 14.) MT sz. rendelet az 1975. évi II. törvény végrehajtásáról,

— a 22/1971. (VI. 1.) Korm. sz. rendelet a fegyveres erők és fegyveres testületek hivatásos állományú tagjainak nyugdíjáról, valamint ennek végrehajtására kiadott belügyminiszteri utasítás,

— a hivatásos állományú nyugállományú tagjainak munkavállalásáról, illetve keresőfoglalkozás folytatásáról szóló 15/1975. BM sz. parancs,

— a 3/1975. (VI. 14.) SZOT sz. szabályzat,

— az 52/1979. (XII. 30.) MT sz. rendelet a 17/1975. (VI. 14.) MT sz. rendelet módosításáról,

— a 7/1980. (III. 8.) MT sz. rendelet a 22/1971. (VI. 1.) Korm. sz. rendelet kiegészítéséről,

— az 1/1980. (I. 30.) SZOT szabályzat,

— a HM—BM—IM—MOP együttes irányelve a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományú tagjainak nyugdíjáról szóló 22/1971. (VI. 1.) Korm. sz. rendelet alapján megállapított nyugdíjak korlátozására, illetve az ez alóli mentesítésre vonatkozó szabályok egységes alkalmazására.

Milyen korlátozásokat ismerünk?

A korlátozások alapvetően három csoportba sorolhatók:

- időbeliek,
- összegszerűség szerintiék és
- speciális, testületi jellegből adódók.

a) Az időbeli korlátozások konkrét órákeretet jelentenek. Ez általában évi 840 óra, azonban meghatározott fizikai jellegű munkakörökben 1260 óra. Az olyan munkakörökben, ahol a munkavégzés időtartama nem határozható meg (pl. bedolgozó), ott a kifizetett munkabér összegét 14 forinttal kell osztani és ennek alapján kell az óraszámot kiszámítani.

Az órákeret az év közben nyugdíjba vonulóknál a munkában még eltöltött idővel arányosan csökken. (Pl. a június 30-án nyugállományba helyezett órákerete 420, illetőleg 630 óra lesz az adott évben.)

b) A nyugdíj melletti kereset összegszerűségének korlátai a következők:

— a nyugdíj folyósítás kezdetének évében, és az azt követő négy naptári éven át a nyugdíj és a kereset összege nem haladhatja meg a nyugdíj alapjául vett

illetményátlag 120%-át. (Pl.: a nyugdíjalap 5000 forint, ennek 90%-a a nyugdíj: 4500 forint, a nyugdíjalap 120%-a 6000 forint. Tehát a nyugdíjas 1500 forintos havi keresetét érheti el.)

— a nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjas nyugdíj melletti éves keresete nem haladhatja meg a 30 000 forintot. Ha év közben vonult nyugdíjba, akkor ezt annyiszor 2500 forinttal kell csökkenteni, ahány hónapot, az adott évben dolgozott.

— a nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjas nyugdíjának és keresetének összege évi 120 000 forintnál (10 000 forint/hó) nem lehet több.

Vegyünk néhány példát az összegszerűségi korlátozások összefüggéseire:

1. A 10 000 forintos nyugdíjalap után járó 90%-os nyugdíj 9000 forint. Annak ellenére, hogy a nyugdíjalap 120%-ának (12 000 forintnak) az elérésére az egyik rendelkezés lehetőséget ad, a másik kizárja, mert a nyugdíj és a kereset összege ez utóbbi szerint csak 10 000 forint lehet havonta. Így az adott nyugdíjas csak havi 1000 forintot kereshet.

2. A nyugdíjas, akinek az 5000 forintos nyugdíjalap 80%-a után járó nyugdíja 4000 forint, annak ellenére, hogy a jogszabályok lehetővé teszik az évi 30 000 forint kereset, illetőleg 10 000 forintos havi együttes jövedelem elérését, mégsem kereshet többet havi 2000 forintnál, mert a 120%-os nyugdíjalap összege az ő esetében 6000 forint.

c) A testületi jellegből adódó korlátozások elsődlegesen azért kerültek megfogalmazásra, hogy a nyugállományúak által végzett munka megfeleljen a társadalom és a testület igényeinek.

Alapszabály, hogy a nyugállományba helyezett csak olyan munkát vállalhat, amely nem sérti a hivatásos állománytól megkivánt magatartási szabályokat, és amely méltó az elért beosztásához, rendfokozatához.

A korlátozások:

— az összeférhetlenség, amely szerint nem létesíthető munkaviszony olyan szervvel, amelynél a nyugdíjas korábban előjáró (parancsnok) volt, vagy amellyel nyugállományba helyezését megelőzően főlelendtségi viszonyban állt.

Ugyancsak összeférhetetlen, ha a munkavállalás következtében a nyugdíjas és közeli hozzátartozója között alá-fölle rendeltségi viszony jön létre.

— A nyugállományú csak egy kereset foglalkozást folytathat,

— a nyugállományú kiskereskedői, ön-elismert tevékenységet nem folytathat, illetőleg ilyen helyen alkalmazott sem lehet,

— a nyugállományú tiszt nem végezhet kereset foglalkozásnyit képzéskészítéssel nem kötött fizikai munkát.

A nyugdíjas munkavállalót is megilletik a munkavégzés kapcsán olyan anyagi juttatások, amelyeket a munkabérbe nem kell beszámítani. Így — többek között — nem vehető figyelembe munkabérként:

- az újítási és a feltalálói díj,
- a rapidíj,
- a különléti díj,
- a szabadságmegváltás,
- az év végi részesedés,
- a jubileumi jutalom, a miniszteri és magasabb szintű kitüntetéssel járó jutalom,
- a különféle segélyek.

A jogszabályok rendelkezései szerint nem minden jövedelem csökkenti azt a keretösszeget, amelyet a nyugdíj mellett a nyugdíjas elérhet. Nem számít a keretösszege:

- az újítási, feltalálói díj,
- a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díj,
- a különféle alkotói tevékenység elismeréséért, az állam által adományozott díjazások.

Mentesítés a korlátozások alól.

Társadalmi vagy méltánylást érdemlő egyéni érdekből esetenként szükséges, hogy a nyugdíjas a nyugdíj folyósítását korlátozó rendelkezések hatálya alól mentesüljön.

A mentesítés jogszabályon vagy egyedi engedélyen alapul.

a) A jogszabály meghatározott egészségi állapot, illetőleg munkakörök esetében teljes egészében vagy részben felmentést ad a korlátozás alól. Így keresetre tekintet nélkül folyósítható a vakok részére a nyugdíj. Azoknak pedig, akiknek rokkantsági nyugdíját szolgálati kötelemekkel összefüggő baleset, sérülés vagy szolgálatból eredő betegség alapján állapították meg, a nyugdíj ötven százalékát akkor is folyósítani kell, ha a nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjas keresete az évi 30 000 forintot, illetőleg a nyugdíj és a kereset együttes összege a havi 10 000 forintot meghaladja.

Korlátozás nélkül kell folyósítani a nyugdíját azoknak, akiket a következő munkakörökben foglalkoztatnak:

— egészségügyi, oktatási, gyermek- és szociális intézményeknél, valamint a közforgalmú gyógyszerárakban a takarító,

— a népgazdaság minden területén a portás, az éjjeliőr, a telepőr, az öltözőőr, a parkőr, a csatornaőr, a mezőőr, a hegyőr, a vadőr, a halór és az egyéb rendészeti feladatokat ellátó dolgozó, valamint a fűtő.

Érdemes erre a rendelkezésre [3 1975. (VI. 14.) SZOT számú szabályzat 3. sz. melléklet b) pontja] külön is felhívni a figyelmet, ugyanis a tűzvédelem mint a közrend és közbiztonság szerves része, rendészeti feladatnak minősül, így akik ezen a területen végeznek munkát, egyéb rendészeti feladatokat ellátó dolgozóknak tekintendők.

b) A korlátozás alól kérelemre is történhet mentesítés. Ennek szabályai bizonyos mértékben eltérnek a fizikai és a nem fizikai munkakörben foglalkoztatottak esetében.

— A fizikai munkakörben foglalkoztatottaknál a nyugdíjhatározatban megjelölt foglalkoztatási keret felemelése iránti kérelmet a munkáltató terjeszti elő. Elbírálására a fegyveres erő, illetve a fegyveres testület felett felügyeletet gyakorló miniszter (az állami tűzoltóság tagjai esetében a belügyminiszter) jogosult.

— Azoknak a nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjasoknak az esetében, akiknek a foglalkoztatási kerete nem éri el az évi 30 000 forintot, a keretnek erre az összegre történő felemelését ugyancsak a munkáltatónak kell kérni, a testületig illetékes minisztertől.

— A nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjasoknak az évi 30 000 forintot, illetőleg havi 10 000 forintot keretkorlátozás alóli felmentését a munkáltató szerv vezetőjének a munkáltató szerint illetékes minisztertől kell kérnie.

Közös szabály, hogy a mentesítés egy naptári évre szól, és az adott évre vonatkozó kérelmet általában március 31-ig kell benyújtani.

Néhány szempont, amelyet a kérelem elbírálása során figyelembe vesznek:

— Mentésítés csak abban az esetben adható, ha azt társadalmi érdek, illetőleg a foglalkoztató (munkáltató) feladatainak zavartalan teljesítése szükségessé teszi.

— Csak az a nyugdíjas mentesíthető, aki az adott munkakörre szükséges képzettséggel, szakmai felkészültséggel és megfelelő gyakorlattal rendelkezik.

— A szolgálat felső korhatárának elérése előtt nyugállományba helyezett, szolgálati nyugdíjban részesülőnek, ha 55. életévének betöltése előtt kíván munkát vállalni, akkor a nyugdíjfolyósítás korlátozása alóli mentesítéséhez a testület szerint illetékes miniszter előzetes engedélyét kell kérnie.

Átmeneti rendelkezés, hogy a nem fizikai munkakörben foglalkoztatott nyugdíjas 1980. április 1. napja előtti keresetét a naptári év folyamán figyelmen kívül kell hagyni. Ennek megfelelően időarányosan — 22 500 forintra — csökken az 1980. április 1. és december 31. közötti időszakra vonatkozó éves keretösszeg (30 000 forint), ezen belül pedig figyelembe kell venni a nyugdíj és a kereset együttes összegét 10 000 forintban meghatározó szabályt is.

Felhívja a figyelmet a rendelkezés arra is, hogy az 1980-ra vonatkozó kérelmeket haladéktalanul be kell nyújtani.

Dr. Joó Bálint

Felhívjuk Olvasóink figyelmét, hogy a Magyar Köziöny 62. számában jelent meg a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet, amely a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet I. részét hatályon kívül helyezte. A II. rész helyébe várhatóan az utolsó negyedévben kihirdetésre kerülő Országos Tűzvédelmi Szabályzat lép.

A tűzvédelmi jogszabályokat tartalmazó jogszabálygyűjtemény — a Szabályzat hatálybalépését megelőzően — ez év végén jelenik meg a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó gondozásában.

A kiadvány megrendelhető 1980. X. 15-ig a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál, Bp., Nagy Sándor u. 6. 1054.

Irányár: 35.— Ft.

A Házi Jogtanácsadó novemberi száma — többek között — a tűzvédelemről közöl összeállítást, az új jogszabályok alapján. A kiadvány elsősorban az állampolgárok tűzvédelmi feladataival, a munkahely és a lakókörnyezet tűz elleni védelmével összefüggő tudnivalókkal foglalkozik.

A Házi Jogtanácsadó a tűzvédelemről szóló összeállítását különnyomat formájában is megjelenteti.

A különnyomat — 20 példányon felül — megrendelhető a Házi Jogtanácsadó Szerkesztőségénél, Budapest, 1441 Pf. 51. Ára: 3 Ft.

tűzállóak,

vízállóak,

nem vághatók,

szakíthatatlanok

és elnyúhetetlenek

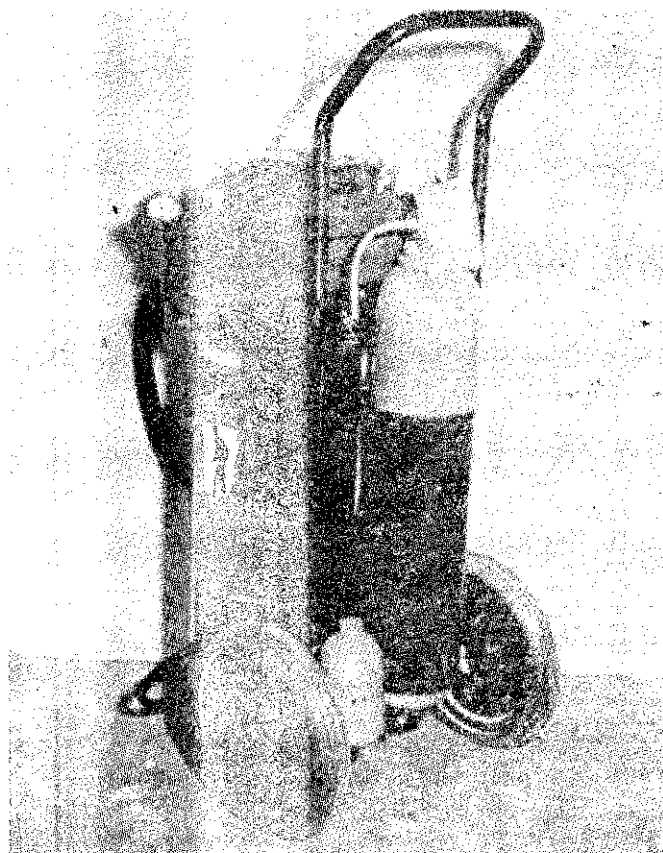
a Műárt által forgalmazott munkavédelmi kesztyűk. Teljes kollekciók nagy tételekben is rendelhetők címünkön: Műárt 5.sz. osztály 1075 Budapest, Asbóth u. 22.

Telefonunk száma 421 - 347

**a tűzvédelem
technikai fejlődéséért**

A porraloltás tűzvédelmi hatékonyságának fokozása 50 kg-os porraloltók készenlétbe állításával

Mint minden területen, a tűzvédelemben is célszerű, ha a technikai létesítmények számszerű gyarapodását minőség- és teljesítménynövekedés kíséri.

Számítások és kísérletek igazolják, gyakorlati tapasztalatok nap mint nap bizonyítják, hogy a tűzoltókészülékes védelem területén a teljesítmény, illetve a töltet mennyiségi növelése a tűzoltási hatékonyság hatványozott növekedésével jár.

Készleteik kialakításánál a létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelően szorgalmazzák az 50 kg-os porraloltók készenlétbe állítását!

Kedvező tapasztalatok igazolják az 50 kg-os porraloltók jelenleginél fokozottabb mérvű készenlétbe állításának célszerűségét.

A 4/1974. BM számú rendelet (2) bekezdésében foglaltak lehetőséget nyújtanak a létesítmény tűzoltókészülékes védelmének korszerűsítésére, célszerű átszervezésére a nagyobb hatékonyságú készülékek beállításával.

Kérjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a tűzoltókészülékekkel kapcsolatos szakmai problémáikkal keressék meg műszaki vevőszolgálatunkat.

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.
Fabián Sándor műszaki osztályvezető
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735
Irányítószám: 1308, Pf. 99.

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

ELLÁTÁS

A belügyminiszter 4/1974. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

BESZERZÉS

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSZV gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MUART, a VASERT és a TEXERT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

MINŐSÉG

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. Az előző években jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és polipropilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 12 at. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Sugárkárosodás: a tömlő anyagát károsító sugarak (napsugár és kozmikus sugarak) hatása.

Hő okozta károsodás: a 24 °C hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Biológiai károsodás: a tömlő állagát károsan befolyásoló mikroorganizmusok károsító hatása.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások.

Rendeltetészerű használat: a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Karbantartás: mosás, szárítás, áttekerés, szellőztetés és a tömlőn végzett egyéb hasonló jellegű munkálatok gyűjtőneve.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton vízsugárral, tömlővályúkban vagy teknőben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felüggesztett, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Áttekerés: a tekeréselés irányának olyan megváltoztatása (a spirál irányának olyan megfordítása), hogy a tekerés külső és belső felülete helyet cseréljen.

Nyomáspróba: a gyártással kapcsolatos, valamint a használat (bevetés) utáni szilárdság-ellenőrzés víznyomással, próbanyomás értékén.

Repszőtömlőszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánca vagy vetületek irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánca- és vetületek irányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

Tömlőkapocs: a tömlőknek egymáshoz és a tömlőszerelvényekhez történő gyors, szilárd és tömített kapcsolására szolgáló eszköz (MSZ 1057/1-78.).

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömítettségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanágát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

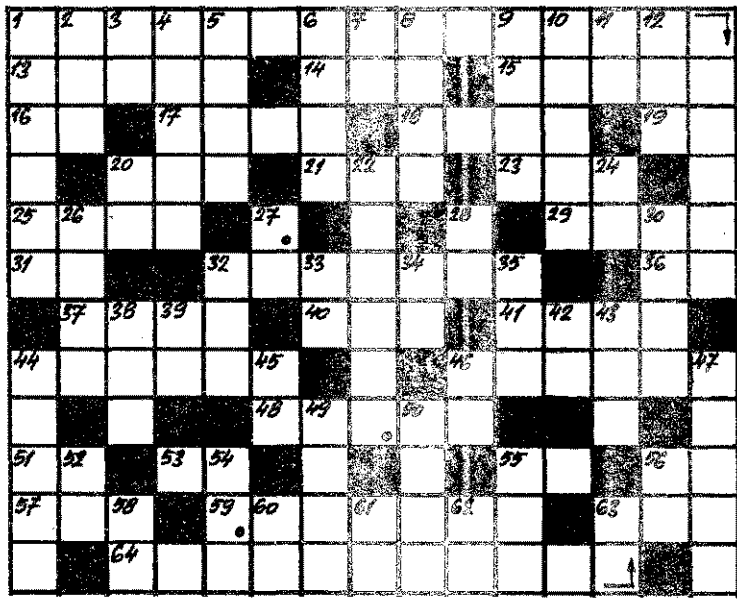
A nyomótömlők készletben tartása, időszaki ellenőrzése és karbantartása.

Csak kifogástalan állapotban levő és a tömlőkapocsra szilárdan reáerősített, hibátlan tömítőgyűrűvel felszerelt, nyomáspróbázott vagy ezt tanúsító műbizonylattal ellátott tömlőt szabad készletbe helyezni. A tűzcsapszekerényben elhelyezett készletű tömlők állapotát, szükség szerint, de negyedévenként legalább egyszer szemrevételezéssel kell ellenőrizni.

Az LSZV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű készletű és tartalék tömlők legalább 5 évenként időszaki ellenőrzést és időszaki karbantartást igényelnek. Az időszaki ellenőrzés alkalmával a szükséges karbantartási munkálatokat is el kell végezni. Az időszaki ellenőrzés feladatai: a nyomáspróba, a szemrevételezés állagállapot-ellenőrzés; a tömítőgyűrű (tömítőgumi) szükség szerint cseréje, a mosás és szárítás, valamint az áttekerés. Az időszaki karbantartás alkalmával a tömlők állapotát szemrevételezéssel kell ellenőrizni, majd szárazon tisztítani (leporolás, átkefézés) és áttekeréselni. Az időszaki karbantartást 2 évenként célszerű elvégezni. Minden bevetés (használat) után a nyomótömlőkről az időszaki ellenőrzésre meghatározott műveleteket el kell végezni. Gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt, de kíméletes használat meghosszabbítja, a tartósan, esetleg több évig való mozdítatlanul hagyásuk viszont megrövidíti a gumizott poliészter tömlők élettartamát. Ez a jelenség a gumi-textil szerkezetek sajátos víz-, levegő-helyzet és állapotváltozás igényével magyarázható. A huzamosan mozdítatlan állapotban, túl száraz vagy túl fűtött helyiségben történő tartós tárolás esetén a gumilélek élek menti kirepedése és a tömlőszövet elszíneződése tapasztalható. A karbantartási munkálatok nem igényelnek célszerszámot vagy különösebb előkészületet. Ennek ellenére célszerű, ha szakvállalat végzi el őket. A munkához puha kefe és tiszta padozat szükséges. Készletben, illetve készlet tartalékként csak feltétlenül üzembiztos nyomótömlő tartatható. A készletet követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

KIÜRITESRE SZAMITASBA ETT UTVONAL KIJARATAINAK YILASABA KUSZOB EPITHEO-E? (Folyt.: vizsz. 64.) 13. Tarbat. 14. Angol igen, keverve. 15. átuma. 16. Enehang. 17. Japán ikötóváros. 18. Lángok martaléának vet. 19. Minisztériumunk évbettüi. 20. Időszak. 21. Költői apszak. 23. Szűrőfegyver. 25. Hajjavító. 29. Régi gimnázium. 31. yükketrec. 32. Kikap. 36. Kettős etü. 37. Balti nép. 40. Görög etü. 41. Fogmosószer-márka. 44. él. 46. Arra a helyre nyom. 48. z ilyen víz rendszerint gyógyatású. 51. Megszólitás. 53. Kesztül. 55. Csapadék. 56. Korjelző vidítés. 57. Lánynev. 59. Kifiveli. 63. Hordómérték. 64. A **IZSZINTES 1. POLYTATASA** (folyt.: függ. 22).

27. Tova. 28. Téli, nyári sportesz-köz. 30. Nem mozgó. 32. Dunántúli sportegylet. 33. v1 34. A 24. kérdésenek első része. 35. Rejtjel. 38. Rövid engedély! 39. Tádé azonos hangzói. 42. Igen, oroszul. 43. Nem itt. 44. Férfinev, városnév. 45. Egymást előző betűk az ábcében. 46. Csont, latinul. 47. Készakarva. 48. Tehát, ismert latin szóval (ék. fel.). 50. Férfinev (LLLLL). 52. Zokog. 54. Tamaratan! 55. Két part közötti feszül. 56. Igeképző. 58. Atmoszféra egyik röv. 60. Latin és francia és 61. LZ. 62. Fontos ásvány.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vizsz. 1., 64., függ. 22.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, mely a függ. 22. folytatása, a mondat befejezése.

A megfejtők között könyvtalványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. október 30.

K. I.
A 8. számban megjelent kereszt-rejtély megfejtése a következő: **A SZOMSZEDOS HELYISEG VAGY LETESITMENY; KAROSODAST NE**

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: **SZENVEDJEN**

Könyvtalványt nyertek: Fábrián Sándor, Budapest; Horváth Sándor, Gödöllő; Varga László, Kaposvár.

A nyerményeket postán küldjük el.

Nem maradi. 2. Nagyhatolai. 3. ettős betűi. 4. Férfiruhadarabok. Szál- és harisnyafajta. 6. Első! Kötőszó. 8. Tűzben elpusztul. 9. zokat a személyeket. 10. Rabló isz. 11. Béla azonos hangzói. 12. itóbbi. 20. Azonosak. 22. A **VIZSZINTES 64. POLYTATASA** (folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). Ra párja. 26. Kétélű szerszám.

KOSZÓ FERENC
tű. alez.
1930—1980

A fővárosi XVII. kerületi tűzoltó-parancsnokság parancsnoka tragikus hirtelenséggel elhunyt. 1950-től teljesített szolgálatot. Példamutató munkájáért több esetben részesült kitüntetésben, elismerésben.

VAJDICS GYÖRGY
ny. tű. főrm.
1924—1980

Súlyos betegség után elhunyt a mátszalkai városi-járású tűzoltó-parancsnokság nyugdíjas hiroadóügyeletes. 1952-ben kezdte tűzoltó szolgálatát, helytállasaért többször részesült kitüntetésben, elismerésben.

ZSIROS ANDRÁS
ny. tű. főrm.
1928—1980

A Miskolc megyei városi-járású tűzoltó-parancsnokság nyugalmazott gépkocsivezetője súlyos betegség következtében elhunyt. 1950-től teljesített tűzoltó szolgálatot. Munkáját mindig példamutatóan látta el.

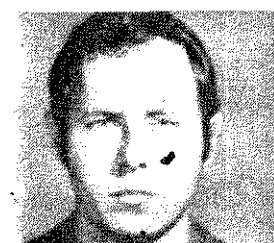
FARKAS ISTVÁN
önk. tű. szds.
1908—1980

Elhunyt a rábakecölí önkéntestűzoltó-egyesület alapító tagja. 1945-től, mint parancsnok elévülhetetlen érdemeket szerzett a község tűzvédelmében és a rábizott fiatalok nevelésében.

JÓZSA KÁLMÁN
önk. tű. fődg.
1925—1980

Váratlanul elhunyt a felső-szentezsébeti önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. 1948-tól, haláláig odaadó munkájával sokat tett a község tűzvédelméért. Mély részvétellel kísérték utolsó útjára.

TÓTH GÉZA
önk. tű. fődg.
1947—1980

Tragikus hirtelenséggel hunyt el, a sásdi nagyközségi önkéntestűzoltó-egyesület parancsnoka. 1965-től kommunista lelkiismeretességgel látta el feladatát.

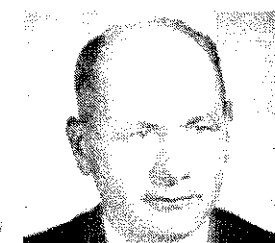
BERKE FERENC
önk. tű. főrm.
1933—1980

Mikekarácsonyfa önkéntestűzoltóságának motorkezelője tragikus hirtelenséggel elhunyt. 1953-tól volt tagja az egyesületnek. Munkájáért a község lakói szívtették, tisztelték.

KISS JÁNOS
önk. tű. főrm.
1932—1980

Rövid betegség után tragikus hirtelenséggel elhunyt a kórák önkéntestűzoltó-egyesület tagja. Szorgalma, fejelemzettsége révén méltán érdemelte ki a község lakóinak megbecsülését.

SZABÓ JÓZSEF
váll. tű. szkv.
1928—1980

Az OKGT Kóralkutató Vállalat tűzoltóságának tagja hosszan tartó betegség következtében elhunyt. Személyében jó munkatársat és jó tűzoltót gyászol a község.

BIRÓ SANDOR
tű. főrm.
1898—1980

A tűzoltóságnak lelkes tagja, irányítója és parancsnoka volt. Számos siker jellemezte munkáját, vezetése alatt jól működő testület volt a községben. Tisztefői, barátai és az egyesület jelenlegi parancsnokai, egységparancsnokai és a vezetőség képviselőiben vettek búcsút tőle és helyezték el a kegyelet virágait sírjánál.

**EMLEKUKET
KEGYELETTEL
MEGŐRIZZUK**

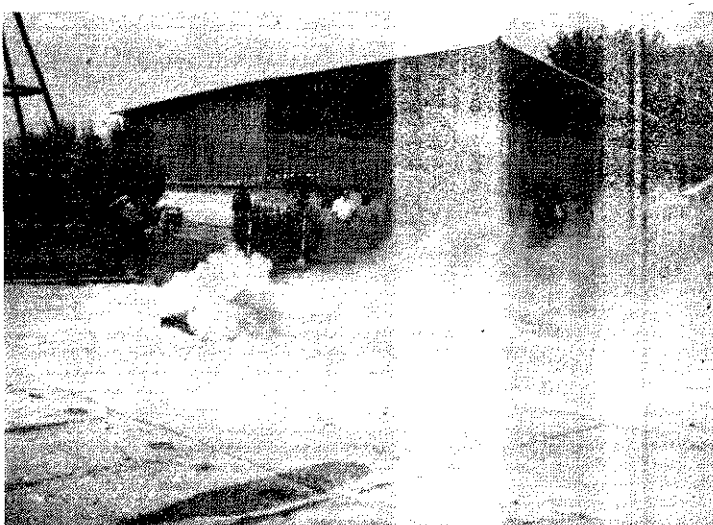
A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfőosztála
Szerkesztő a szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: BESZTERI LŐRINC Tűzoltó alezredes. SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI.,
Irbella u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság
Feloldó kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számításközlő: 233-98 131-1100
80.2543-2-09 - Zrínyi Nyomda, Budapest, F. V. - Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Ph: 314

A Pannónia Szálloda és Vendéglátó Vállalat vezérigazgatója az egyik létesítményben keletkezett tüzesetnél tanúsított bátor és szakzerű magatartásáért Ferenczy Gyulát, a Nyugatmagyarországi Fagazdasági Kombinát tűzvédelmi főfelügyelőjét dicséretben és jutalomban részesítette. Az oklevelet és az ajándékot Forrai László, a Pannónia Szálloda és Vendéglátó Vállalat tűzvédelmi vezetője adta át Szombathelyen.

100 ÉVES JUBILEUM BÉLAPÁTFALVÁN

Nem mindennapi ünnepségre került sor a közelmúltban a Heves megyei Bélápátfalva községben. Fennállásának 100 éves jubileumát ünnepelte a községi önkéntestűzoltó-egyesület. A rendezvényen megjelentek a Heves megyei Tanács, az egri járási hivatal, a megyei, valamint a járási tűzoltó-parancsnokság, a nagyközségi tanács és a helyi pártalapszervezet képviselői. Erdélyi Dénes, az egyesület elnöke nyitotta meg az ünnepi megemlékezést. Ismertette az elmúlt esztendő történelmét, majd Hortobágyi Ferenc tű. alez., megyei parancsnokhelyettes átadta az országos parancsnok által adományozott jubileumi emléktárgyat. Kiváló önkéntes tűzoltók kitüntetésével és jutalmazásával ért véget a jubileumi megemlékezés, amelynek kedves színtöltője volt a helyi általános iskolások ünnepi műsora.

Ötödik alkalommal rendezik meg ebben az évben az Országos Vízgyi Tűzvédelmi versenyt. A Tiszamenti Regionális Víz- és Vízgazdálkodási Vállalat minden évben szép eredménnyel szerepel ezeken a vetélkedőkön. Sikereik titka többek között az is, hogy a vállalat 1000 fős kollektívájából mintegy 1500-an készülnek fel a versenyre. Felvételünk a vállalati döntőn készült. A győztes tiszavárkonyi gépüzem csapatának egyik tagja, Papp Ferenc esztendő végén a verseny gyakorlatát, eredményével ő lett az egyéni első helyezett is.

"TÖMEGSPORT KUPA" 1980.

Az év véget ért a Csongrád megyei tűzoltó-parancsnokság által rendezett "Tömegsport Kupa" 1980. évi versenysorozat.

A résztvevők az alábbi versenyszámokban mérték össze tudásukat: sakk (csapatverseny); asztalitenisz (egyéni és csapatverseny); atlétika (400 m-es síkfutás és kézigránátdebás); kispályás labdarúgás; röplabda.

Az öt sportág összesített pontversenyét a szentesi városi és járási tűzoltó-parancsnokság versenyzői nyerték. A 6000 Ft-os díjat a parancsnokság sportfelszerelések vásárlására fordíthatja. Az egyes sportágak egyéni és csapat első helyezettei tárgyjutalomban részesültek. A versenyekbe a megye személyi állományából mintegy 150 fő kapcsolódott be.

TŰZVEDELEM GYERMEKSZEMMEL

A Soproni városi Tanács V. B. művelődésügyi osztálya és a soproni városi és járási tűzoltó-parancsnokság „Tűzvédelem gyermekszemmel” címmel rajzpályázatot hirdetett a város óvodái és az általános iskolák alsó tagozatos osztályai részére. Több mint 100 „pályán” érkezett be. Az értékelést a művelődési osztály képviselői a parancsnoksággal közösen végezték.

Bács-Kiskun megyében is tűzvédelmi témájú gyermekrajzpályázatot hirdettek az általános iskolák tanulói részére.

A pályázaton induló gyermekek a tűz megelőzésével, oltásával és a tűzoltók munkájával kapcsolatos témát dolgozták fel. A témáról a tűzoltók segítségét nyújtott az a lehetőség, hogy az iskolák, óvodák, és a szülők meglátogathatták a tűzoltólakatanyákat, önkéntes tűzoltókat, valamint propagandafilmet is nézhettek.

Verseny- összeállításunk

• 6-7. oldalon

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

XXXII. évf. 10. sz. / 1980. október

A Magyar Népköztársaság honvédelmi miniszterének, belügyminiszterének és a munkásőrség országos parancsnokának

P CSA

a fegyveres erők napja alkalmából

Budapest, 1980. szeptember 29.

Honvédek, határőrök, rendőrök, munkásőrök!

Tisztesek, tiszthelyettesek, zászlósok,
tisztok, tábormokok!

A fegyveres erők napján köszöntjük önöket, szeretett hazánk függetlensége, határunk, a közrend és közbiztonság fegyveres védelmezőit.

A néphadsereg, a határőrség, a rendőrség, a munkásőrség magasstos hivatása teljesítésével kivívta egész népünk megbecsülését, szeretetét és bizalmát, fegyverbarátaink tiszteletét. A fegyveres erők és testületek a munkásosztállyal, a parasztsággal, az értelmiséggel összeforrvá, egymással szoros együttműködésben oltalmazzák a fejlett szocialista társadalom felépítésén dolgozó népünk alkotó munkáját, nagy történelmi vívmányainkat. Fegyveres erőink, néphadseregünk a testvéri szocialista országok fegyveres erőivel, a szovjet hadsereggel szoros együttműködésben védelmezi a békét, országaink, népeink biztonságát.

Dolgozó népünk bizalommal és szeretettel övezi a katonákat, a határőröket, a rendőröket, a munkásőröket, a haza ügyét fegyverrel szolgáló fiát, akik méltó örökösei, hű követői szabadságharcos és forradalmár elődeinknek. Az ünnep óráiban népünkkel együtt mély tisztelettel emlékezünk mindazokra, akik történelmünk folyamán fegyverrel a kézben küzdöttek a szabadságért, a nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladás ügyéért. Kegyelettel emlékezünk a munkáshatalom oltalmazásában, szocialista vívmányaink, szent határunk, a közrend és a közbiztonság védelmében hősi halált elvtársainkra.

Dicső elődeink példája kiapadhatatlan forrása a mai és a jövő nemzedékek helytállásának, áldozatkészségének, tenni akarásának.

Elvtársak!

A magyar nép a munkásosztály vezetésével, a párt irányítását alapján az elmúlt 35 esztendőben nagy történelmi tetteket vitt végbe, új, szocialista hazát épített. Szabad országban, a mind teljesebben kibontakozó szocialista demokrácia légkörében népünk megvalósítja mindazokat a nagyszerű célokat, amelyekért dicső elődeink küzdöttek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt irányításával népünk eredményesen dolgozik a fejlett szocialista társadalom felépítésén. A gazdasági építőmunka eredményei, az állampolgárok millióinak a legutóbbi választások alkalmával lezaddott, a szocializmust igénylő, támogató szavazatai, a nehéz körülmények között végzett aratás, az árvízvédelemben tanúsított példás helytállás is bizonyítja a munkások, parasztek és az értelmiség, dolgozó népünk tettekben megnyilvánuló hazafiságát.

A XII. kongresszus útmutatásait megvalósítva egész népünk hatékonyabb, színvonalasabb munkával szilárdítja meg a szocialista hazánk építésében elért eredményeinket, gyarapítja nemzeti vagyonunkat; cselekvően vesz részt a gazdasági építőmunkánk területén meglévő nehézségek leküzdésében.

Az elért eredményekre támaszkodva reálisak, teljesíthetők gazdasági, társadalmi, közművelődési és honvédelmi célkitűzéseink. A megvalósításukhoz szükséges feltételekkel rendelkezünk. Terveink valóra váltásában mellettünk állnak a testvéri országok népei. Velük összefogva munkálkodunk a kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködés színvonalának emeléseért, eredményességének fokozásáért.

A haladó, forradalmi erők kemény harcokban kivívott győzelmei, a kapitalista országok belső társadalmi-gazdasági problémái kiváltották a szélsőséges imperialista körök s az

általuk hatalomra juttatott kormányok növekvő agresszivitását. Fenyegetően fokozzák a fegyverkezési hajszát, s minden korábbt meghaladó katonai kiadásokkal a két világháború erőviszonyainak megváltoztatására, katonai fölény megszerzésére törekuszenek. A nemzetközi feszültség élezésében az imperialisták szövetségeseire találtak a pekingi hegemonista vezetőkben. A társadalmi fejlődés útjára lépő népek elleni provokációkkal, a szocialista országokkal szembeni fellépéseikkel mérgezik a nemzetközi légkört. Az agresszív erők törekvései veszélyeztetik a népek biztonságát, fokozzák egy új világháború veszélyét.

A nemzetközi reakcióval vívott világméretű küzdelemben ma különösen fontos a szocialista országok társadalmi, gazdasági, politikai erőinek szüntelen gyarapítása, összetartozásunk állandó szilárdítása.

Hazánk, a Magyar Népköztársaság szilárd, elvi marxista-leninista külpolitikát folytat. Szüntelenül erősítjük szövetségünket és együttműködésünket a Szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal, összefogásunkat minden haladásért küzdő, békeszerető erővel. Politikánkkal eredményesen járulunk hozzá a béke és a biztonság megszilárdításához. A Szovjetunióval, a szocialista országokkal, a progresszív erőkkel összefogva szállunk szembe az agresszív körök politikájával. Közös kezdeményezéseink az enyhülési folyamat megszilárdítását, katonai területre való kiterjesztését szolgálják.

A konkrét valóság, a bonyolult nemzetközi helyzet arra kényszerít bennünket, hogy testvéri szövetségben a Szovjetunióval, a Varsói Szerződésben tömörült barátainkkal erősítsük honvédelmünket. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk közös védelmi szervezetünk, az európai és a világbéke immár negyedszázada legfőbb támasza, a Varsói Szerződés további erősítésére. Kitartóan dolgozunk hazánk védelmi képességének magas szinten tartásán, fegyveres erőink minőségi fejlesztésén.

Népünk magáénak vallja, támogatja pártunk, kormányunk honvédelmi politikáját, cselekvő részese a haza védelmi képessége növelésének. Pártunk, kormányunk, mint eddig, a jövőben is biztosítja védelmi képességünk, fegyveres erőink és testületeink fejlesztésének feltételeit.

Elvtársak!

A fegyveres erők napját azzal ünnepeljük méltóképpen, ha pártunk, népünk iránti szilárd elkötelezettséggel, becsülettel, odaadóan teljesítjük a haza védelméből, a közrend és a közbiztonság oltalmazásából, a fejlett szocialista társadalom építéséből reánk háruló megtisztelő feladatainkat.

Az önök előtt álló nagyszerű célok, feladatok megvalósításához kívánunk erőt, egészséget!

Éljen és virágozzék szeretett hazánk, a Magyar Népköztársaság!

Éljen népünk forradalmi vezető ereje, a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a testvéri szocialista országok népeinek és fegyveres erőinek internacionalista barátsága!

Éljen a szocializmus és a béke!

CZINEGE LAJOS
hadseregtábornok,
honvédelmi miniszter

DR. HORVÁTH ISTVÁN
belügyminiszter

BORBÉLY SÁNDOR
vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka

Losonczi Pál köszöntése

Az Országház kupolacsarnokában szeptember 29-én délben ünnepséget rendeztek, amelyen megjelent Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, dr. Korom Mihály, az MSZMP KB titkára, az MSZMP Pócai Bizottságának tagjai, Borbándi János, a Minisztertanács elnökhelyettese, Czinege Lajos hadseregtábornok, honvédelmi miniszter, dr. Horváth István belügyminiszter, Borbély Sándor vezérnagy, a munkásőrség országos parancsnoka, Rácz Sándor, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetője, az MSZMP Központi Bizottság tagjai.

A kupolacsarnokban felsorakoztak a fegyveres erők és a fegyveres testületek azon tábornokai, tisztjei és tiszthelyettesei, akik a hazai védelmében, országhatárunk őrzésében, a közrend és a közbiztonság fenntartásában, valamint a tűzvédelemben elért eredményeik alapján elismerésként kitüntetésben, kinevezésben részesültek.

Losonczi Pál mondott ünnepi beszédet.

Az ünnepi köszöntő után Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke átadta a kinevezéseket és a kitüntetéseket.

A fegyveres erők napja alkalmából, a Belügyminisztériumban elért eredményes munkája elismeréséül a belügyminiszter előterjesztése alapján a Népköztársaság Elnöki Tanácsa Sebestyén Ferenc rendőr vezérőrnagyot altábornaggyá, Tóth Ferenc rendőr alezredest vezérőrnaggyá nevezte ki.

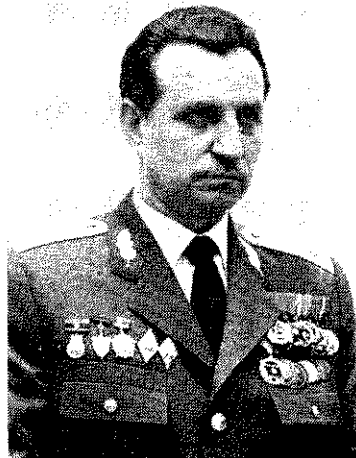
A Szocialista Magyarországért Érdemrenddel tüntette ki dr. Földes István rendőrorvos ezredest.

A Belügyminisztérium állományában szolgálatot teljesítők közül 15-en vették át a Parlamentben a Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetését, köztük Csige István és Zsoldi István tű. alezredek.

A kinevezések és a kitüntetések átadása utáni fogadáson Kádár János, az MSZMP KB első titkára köszöntötte az elismerésben részesült katonákat, határőröket, rendőröket, munkásőröket és tűzoltókat, közülük többekkel hosszasan elbeszélgetett.

Sebestyén Ferenc
rendőr altábornagy

Tóth Ferenc
rendőr vezérőrnagy

Zsoldi István tű. alez. átveszi a magas kitüntetését

A fegyveres erők napja alkalmából ünnepséget rendeztek a Belügyminisztériumban.

A BM-ben végzett eredményes munkája elismeréséül a belügyminiszter több alezredest ezredessé nevezett ki, köztük Juhász Lajos tű. alezredest, Szabolcs-Szatmár megye parancsnokát. Soron kívüli előléptetéseket nyújtott át, főtiszteket, tiszteket, tiszthelyetteseket a Haza Szolgálatáért Érdemérem, a Közbiztonsági Erem és a Tűzbiztonsági Erem arany és ezüst fokozatával tüntetett ki.

Az előléptetéseket és kitüntetéseket dr. Horváth István belügyminiszter adta át.

Az ünnepségen részt vett Vlagyimir Pavlov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete, Benkei András, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, országgyűlési képviselő, Gál Ferenc, az MSZMP Központi Bizottsága osztályvezető-helyettese. Az ünnepségen Gál Ferenc mondott pohárköszöntőt.

A miniszter elvtárs köszönti a résztvevőket

Juhász Lajos tűzoltó alezredest ezredessé neveztek ki

Az ünnepség végén úttörő-tűzoltók köszöntötték a belügyminisztert

A BM Tűoltóság Országos Parancsnokság központi ünnepségén Varga Károly tűoltó ezredes, országos parancsnok kitüntetéseket, elismeréseket és jutalmakat adott át a fegyveres erők napja alkalmából. Az eseményen részt vett Ladvánszky Károly rendőr vezér-

őrnagy, belügyminiszter-helyettes, Körösi György nyugállományú rendővezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes, dr. Németh Ferenc, az MSZM KB közigazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa.

Horváth Károly tű. alez. olvasta fel a díszparancsot

Az országos parancsnokságon kitüntetettek

Szűcs Zoltán tű. őrgy. a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata kitüntetésben részesült

Ambrusz Józsefnét, a TOP statisztikusát soron kívül zászlóssá léptették elő

Nyugállományba helyezés

A belügyminiszter elvtárs a szolgálat felső korhatárának elérésével 1980. szeptember 30-án Beszteri Lajos tűoltó alezredest, a „Tűvédelem” főszerkesztőjét nyugállományba helyezte. Beszteri elvtárs 1947 januárjában lépett a tűoltóság kötelékébe. Beosztott tűoltóként kezdte, majd később aktív szerepet töltött be a tűoltóság demokratikus alapon történő újjászervezésében. Az állami tűoltóság megalakulását követően különféle felelős beosztásokban teljesített szolgálatot. 1954-től folyóiratunk főszerkesztője volt. Mindenkor elhűséggel, a tűvédelem iránti elkötelezettséggel irányította a szerkesztőség munkáját. Eredményes helytállásáért, párt- és szakmai tevékenységéért több ízben részesült elismerésben. Kitüntették többek között a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékéremmel, a Kiváló Szolgálatért Érdemrenddel és a Vörös Csillag Érdemrenddel. A belügyminiszter elvtárs nyugállományba vonulása alkalmából dicséretben és pénzjutalomban részesítette.

Az új tűzvédelmi jogszabályról

Augusztus 30-án jelent meg a belügyminiszter 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelete a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról. Ez a jogszabály jelentős szerepet tölt be a tűzvédelem joganyagának általános felülvizsgálatában és korszerűsítésében. Némiképpen elmentmondani látszik ennek, hogy az új rendeletben — első olvasásra — nem tűnik fel sok és alapvető változás a korábbi szabályozáshoz képest. Ismeretes, hogy a tűzvédelem hatályos joganyagának kimunkálása csaknem egy évtizede kezdődött meg. Az alapvető jogszabályoknak döntően két követelményt kellett kielégíteni:

- biztosítani a tűzoltóság új irányítási és szervezeti rendjének megfelelő jogszabályi kereteket,
- a műszaki-technikai-gazdasági élet fejlődéséhez igazítani a létesítés és a használat tűzvédelmi szabályait.

Ennek megfelelően készült el és került kiadásra a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságról szóló 1973. évi 13. számú törvényerejű rendelet, valamint végrehajtási rendelkezései: a 14/1973. (VI. 2.) MT számú rendelet és a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet.

E jogszabályok kihirdetése óta jelentős társadalmi, de különösképpen gazdaságpolitikai változások történtek. Az alapvető jogszabályok kiadásakor a tűzoltóság irányítási rendjének meghatározásánál elsődleges szempont volt, hogy beilleszkedjék a tanácsi szervezeti rendszerbe.

A tanácsi irányítás alá helyezések (1972. január 1.) és az alapvető rendelkezések kiadása között eltelt alig másfél év tapasztalatai kevésnek bizonyultak arra, hogy az irányítás részletes szabályozása megtörténjen. Ezt igazolták azóta a tűzoltóság irányításával foglalkozó vizsgálatok eredményei is.

A központi irányítás és a helyi önállóság összhangjának megteremtése iránti igény mind a XI., mind a XII. kongresszus határozataiban kiemelt fontossággal fogalmazódott meg. Az állami tűzoltóságnál ez az összhang a központi irányítás elemeinek erősítésével, valamint az egyes tanácsi testületek, tisztségviselők, illetőleg vezetők tűzoltósággal kapcsolatos jogosítványainak egyértelmű meghatározásával alakult ki. Ennek jogi kereteit a 31/1978. (VI. 10.) MT számú rendelet, valamint a 3/1978. (VI. 10.) BM számú rendelet adta meg.

E jogszabályok biztosították a belügyminiszter, illetőleg a felettes tűzoltóparancsnokok számára — a szakmai kérdések teljes körében — a közvetlen utasításadás jogát, valamint azt, hogy a fővárosi és a megyei tűzoltóparancsnokok — tűzvédelmi ügyekben — a szakigazgatási szerv vezetőjét megillető jogkörben járhatnak el.

Ezek a rendelkezések jól szolgálták az irányítás hatékonyabbá válását, ezért az új jogszabály változatlanul átvette őket. A világgpiaci árrobbanás és ezzel összefüggésben hazánk külgazdasági kapcsolatainak módosulása miatt a takarékoság, a gazdaságosság alapvető elvévé vált népgazdaságunkban — a minőség és a hatékonyság egyidejű javításával.

Ezeket a követelményeket a tűzvédelmi rendelkezésekben is jobban érvényre kellett juttatni.

Szükségszerűvé vált az életvédelem változatlan biztosítása mellett a vagyonvédelem területén az ésszerű kockázatvállalásra — az eddiginél szélesebb körű — lehetőséget biztosítani.

MELYEK A LEGFONTOSABB VÁLTOZÁSOK?

Mindenekelőtt a legalapvetőbb különbség a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelettel szemben, hogy az új jogszabály nem tartalmazza a létesítésre és a használatra vonatkozó szabályokat.

Ennek magyarázata a kormány által elfogadott ágazatközi műszaki szabályozási koncepcióra vezethető vissza. Eszerint külön kell választani a szervezeti és eljárási rendet szabályozó normákat az ún. anyagi jogtól, mely a műszaki követelményeket is tartalmazza.

Ezzel összhangban a létesítés és használat tűzvédelmi szabályait a belügyminiszter által kiadásra kerülő Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) fogja tartalmazni. Az OTSZ várhatóan ez év végéig megjelenik és a kiadás időpontjától függően — lehetőséget adva az ügyfélnek és a jogalkalmazónak a felkészülésre — egy későbbi időpontban lép hatályba. Addig természetesen a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendeletet kell alkalmazni.

A további változások alapvetően két csoportba sorolhatók:

• érdemben új rendelkezések,
• jogszabályszerkesztési-technikai pontosítások.
A következőkben néhány gondolattal az érdemben új rendelkezések körét kívánom ismertetni.

- A 3/1980. (VIII. 30.) BM számú rendelet — kiindulva a tűzvédelmi kutatás és műszaki fejlesztés jelentőségéből — a korábbi rendelkezésnél részletesebben szabályozza a BM TOP kutatási-fejlesztési feladatait.
- Az új jogszabály ismételten meghatározza, hogy az állami tűzoltóság tagja szabad idejében milyen esetekben vehető igénybe — szolgálatra. Ezt a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet már szabályozta, azonban a 3/1978. (VI. 10.) BM számú rendelet hatálytalanította. Az igénybevehetőség köre lényegében azonos a korábbival, új vonás viszont, hogy díjazás helyett a 24/1976. BM számú utasításban meghatározott szabad idő illeti meg az igénybe vett tűzoltót.
- Új rendelkezés, hogy azoknál a „C”-, „E” tűzveszélyességi osztályba sorolt vállalatoknál, ahol a vállalati tűzoltóság létszáma nem haladja meg a 8 főt, nem kell vállalati tűzoltóságot létesíteni, ha a vállalat a helyi tanáccsal és az önkéntes tűzoltósággal megállapodik, hogy a vállalat tűzvédelmét is az önkéntes tűzoltóság biztosítja. Ebben az esetben a vállalatnak hozzá kell járulnia az önkéntes tűzoltóság működési feltételeinek biztosításához.
- A korábbi szabályozás kiadása óta eltelt időszakban jelentősen fejlődött és kiszélesedett az úttörő- és az Ifjú Gárda-mozgalom. Az úttörő és ifjúsági tűzoltóegységek irányításáról is rendelkezik a jogszabály.
- Változás, hogy az önkéntestűzoltó-egyesületi vezetőségeket ötévenként kell újra választani, évente egyszer kell — kötelezően — közgyűlést tartani. A tagsági feltételek között a helyben dolgozást „lehetőség szerint”-ire mérséklődött és kiharadt az idősebbekkel szembeni méltánytalan megkülönböztetés: a 60 éves felső korhatár.
- A tűzoltóság tagjainak képzésénél már szerepel a hazai felsőfokú képzés megindulására való utalás.
- A szakszerűség biztosítása érdekében a jogszabály kötelezővé teszi a tűzvédelmi tárgyú jogszabálygyűjtemény, tankönyv, szakkönyv kiadásánál az országos parancsnokság egyetértését.
- A hatósági eljárás szabályozásában a legfontosabb változás a jogértelmezési munka kiszélesítése irányába mutat. A 40. § alapján a jövőben ugyanis a határozatban csak a jogszabályok, szabványok keretei között lehet tűzvédelmi kötelezettséget megállapítani. Pontosított a rendelet a szakértői működéssel és a szabálysértési feljelentéssel kapcsolatos szabályozást is.
- Új rendelkezés a tűzriadóterv tartalmának meghatározása.

E fontosabb változások mellett természetesen számos pontosítás is található az új rendeletben, amely — várhatóan — hozzájárul a népgazdaság tűzvédelmének hatékonyabb biztosításához.

Országos Belker-verseny

46 raj sorakozott fel a Belkereskedelmi Minisztérium szeptember 6-án és 7-én megtartott versenyén Kiliántelepen. Az izgalmas vetélkedőn igen szoros és jó eredmények születtek.

A női csapatok első három helyezettje sorrendben: a Fejér megyei Élvegy, az Óbudai Centrum Áruház és a Pest-Komárom-Nógrád megyei Élvegy raja.

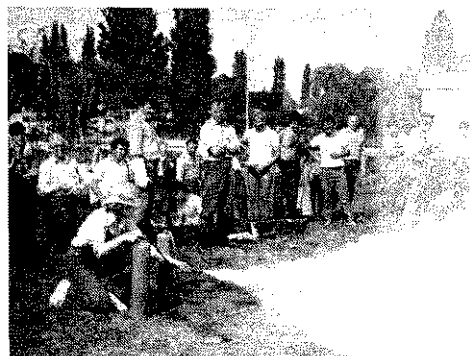
Vegyes csapatoknál a Kálvin téri Áruház, az Ózdi Centrum Áruház és az Észak-Dunántúli Textil csapata került az első három helyre.

A 37 férfi rajból első helyen a Miskolci Vasvill végzett, megelőzve a Belker Szállítási Vállalat és a Pest-Komárom-Nógrád megyei Élvegy versenyzőit.

A kétnapos verseny eredményhirdetésén Molnár Károly miniszterhelyettes tolmácsolta a résztvevőknek dr. Sághy Vilmos belkereskedelmi miniszter üdvözlését és elismerését, majd átnyújtotta a helyezetteknek a díjakat, okleveleket és a pénzdíjazást.

Utolsó simítások

Díjátűz oltása

A nyertesek Molnár Károly miniszterhelyestestől vették át a jutalmat

Komárom

Szeptember 7-én tartották meg Komáromban a város és a járás ez évi tűzoltóversenyét. A versenyen 20 önkéntes és 9 vállalati tűzoltóraj mérte össze tudását 800-as és 400-as kismotorfecskendő-, valamint gépjárműfecskendő-szerelésben.

Az önkéntes tűzoltók versenyében I. helyezést ért el: 400-as szerelésben: Hánta, 800-as szerelésben: Ács, gépjárműfecskendő-szerelésben: Kisbér.

A vállalati tűzoltók versenyében I. helyezett lett: 800-as szerelésben: Ácsi Cukorgyár, gépjárműfecskendő-szerelésben: a Komáromi ÁG csapata.

A jó rajt másodperceket hozhat

A kispalánkon

A cél előtt

Galgahévíz

Járási tűzoltóverseny számára adott hont szeptember 14-én Galgahévíz közsportpályája.

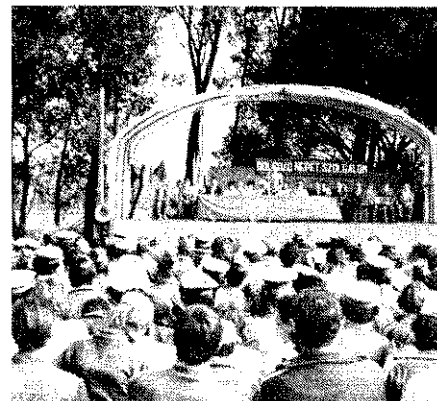
A gödöllői járásból huszonnégy közönségi önkéntes férfi raj, hét vállalati férfi raj hat közönségi fiú raj versengett a helyekért.

Három kategóriában, tehát három borság előtt folyt a küzdelem, melyben alábbi eredmények születtek.

Közönségi önkéntes férfi rajok közül a legjobbak voltak a galgamácsiak.

A vállalati tűzoltók versenyét a Szám- és Kísérlet-értékesítő Vállalat kőpestarcvai raktártelepének raja nyerte. Közönségi önkéntes fiúk között pedig a monyaiak érdemelték ki a győzelmet.

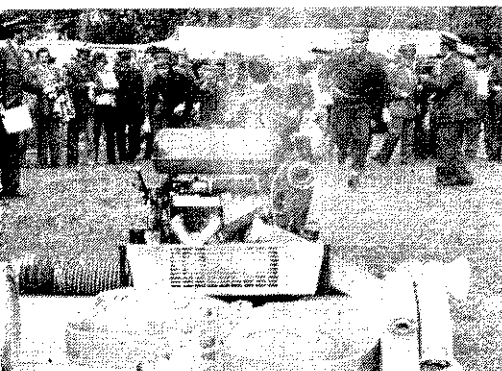
Ünnepélyes megnyitóval 9 órakor kezdődött a verseny

TAURUS

Szeptember 5-én a Taurus tranzitraktárának területén zajlott le az immár hagyományosnak mondható vállalati tűzoltóverseny. A nagyvállalat hét gyárának férfi és női tűzoltórajai 800 l/p-es kismotorfecsken-dő-szerelésben és osztottsugar-szerelésben vetélkedtek a NIM és a BM TOP által felajánlott vándorszerlegért. Első helyezést érték el: férfi 800 l/p-es kismotorfecsken-dő-szerelésben az Abroncsgyár, férfi és női osztottsugar-szerelésben a Nyiregyházi Gumigyár csapata. A versenyt követően a tranzitraktár tűzoltórajaja habgenerátor-szerelési bemutatót tartott.

Rajtol az ATE Tangazdaság gödöllői kerületének raja

Staféta közben az ikladiak egy tagja

A felsorakozott egységek

IX. kerület

A IX. kerületi nagyvállalatok tűzoltóinak hagyományos versenyét szeptember 5-én a BM Vágóhid utcai sporttelepén rendezték meg. A versenyrajok osztottsugar-szerelésben mérték össze felkészültségüket. Az induló kilenc versenyraj közül a Fővárosi Lakatosipari Vállalat tűzoltói bizonyultak a legjobbnak.

Rajtol a Kemikal versenyraja

Versenyben a KHV raja

Harc az elsőségért

Tűzoltási bemutatót is tartottak

Kilenc raj küzdött a vándorszerlegért

TOLCSVÁN

1980. augusztus 20-át kétszeresen is megünnepelték. Hiteles iratok bizonyítéka szerint ugyanis pontosan 100 évvel ezelőtt, több környékbeli települést megelőzve, Tolcsván az elsők között alakult meg az önkéntestűzoltó-egyesület, akkori nevén Önkéntes Tűzoltó Egylet.

Az eltelt évszázad alatt az egyesület tagjai községükben nemcsak a tűzbiztonság felett érködtek. Ők voltak a közönség társadalmi, kulturális mozgató rugói, jelentős szerepet tölthettek be annak életében. E hagyomány méltó folytatói azok az önkéntes tűzoltók, akik idén az új kenyér ünnepén egyenruhát ölthettek és katonás rendben felsorakozva érkeztek a községi iskola udvarára, ahol őket is köszöntötték. Eljöttek az évfordulóra a megye, a járás és a község politikai, gazdasági és társadalmi vezetőinek és az állami tűzoltóságnak a képviselői, de ott volt Tolcsva apraja-nagyja is.

Suga Tamás, a községi tanács elnöke mondott beszédében köszönetet az egyesület tagságának, a község életében vállalt és végzett munkájáért.

Ez alkalomból a Tolcsva és Vidéke AFÉSZ nevében *Kretovics Márton* elnök adományozott zászlót az egyesületnek, melyre a környék üzeminek képviselői kötötték az emlékezés és a köszönet szalagjait.

Az új zászló alatt került sor a kitüntetések, előléptetések és jutalmak átadására. 30 éves szolgálatért bronzkoszorús kitüntető jelvényt kapott *id. Petróczy János* önk. tű. fhggy., az egyesület parancsnoka — akit egyben százados-sá léptettek elő — és *id. Ser Károly*, az egyesület elnöke.

Két díszserleg és jutalmak egész sora bizonyítja az elismerést, melyet az egyesület tagjai a megyei tanács vb-től, a megyei tanács járási hivatalától, valamint a BM TOP-tól és a megyei, illetve járási tűzoltó-parancsnokságtól kaptak.

Az esemény kedves színfoltja volt, amikor az ünneplő sereg együtt vonult át az öreg tűztoronyhoz, ahol emléktábla avatásával fejeződött be a ketős ünnep hivatalos része. Este pedig zenés-táncos mulatságon szórakozhattak ünneplők és ünnepeltek.

Kép és szöveg:
Tátrai Mihály

KISKÖRÖSÖN

1880-ban — *Teplycki János* községi főjegyző vezetésével alakult meg az első Önkéntes Tűzoltó Egylet. Parancsnoka *Lábas Ferenc* gyógyszerész, alparancsnokai *Balogh Gyurján Pál* és *Oroszi János* tanítók voltak.

A kiskörösi úttörők zenekarának ébresztőjével vette kezdetét augusztus 30-án az az ünnepi rendezvénysorozat, amelyen az alapítókra, az eltelt 100 év önkéntes tűzoltóira emlékezett a város lakossága.

Ezen a napon jubileumi megemlékezést tartottak az MN Helyőrség Művelődési Otthonában. A meghívott vendégek között ott voltak a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság, a megye, a város párt- és gazdasági vezetői, valamint a megyei, városi-járási tűzoltóság képviselői.

Az egyesületet köszöntő műsor és ünnepi beszéd után Kiskörös városi Tanácsa csapatzászlót adományozott a 100. évfordulóját ünneplő egyesületnek.

Kitüntetések, dicséretes, jutalmak és emléktárgyak átadása következett ezután. Munkájuk elismeréseként töb-

ben részesültek kitüntetéssel jutalomban.

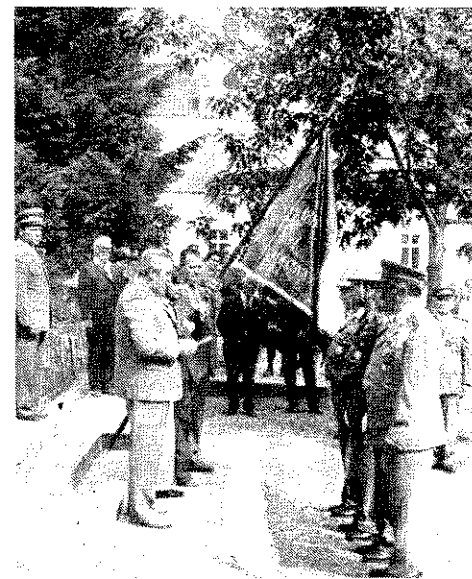
A Munka Érdemrend bronz fokozatát *Rác István Győző* önk. tű. szds., a Kiváló Tűzoltó Társadalmi Munkáért Érem kitüntetését *Jesztl József* önk. tű. szds., a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatát *dr. Karafiát Károly* önk. tű. szds., a Tűzbiztonsági Érem ezüst fokozatát *Lovász Sándor* önk. tű. fhggy. és *Szokodi Fedor* önk. tű. fhggy., a Tűzbiztonsági Érem bronz fokozatát *Kecskés János* önk. tű. szds. vette át.

A program részeként a tűzoltó történelmi és gyermekrajz kiállítását nyitott meg *Nagy Tamás* önk. tű. fhggy., a városi tanács művelődési osztályvezetője. Még ezen a napon emléktárgyakkal és ajándékkal díjazták a legjobb rajzok készítőit *Karafiát Károly*, az egyesület elnöke.

A kiskörösi ünnepi programjában még szakmai előadások és gyakorlati bemutató is szerepelt. Nem hiányzott a szórakozás sem. Női sikere volt a BM TOP Tűzoltó Kamarazenekar bemutatási műsorának.

Hagyományos tűzoltóverseny ért véget Kiskörösön a „tűzoltónap”.

Nagy Tamás
tü. fhggy.

Ünnepi beszédet mondott Suga Tamás, a községi tanács elnöke

Kretovics Márton, a Tolcsva és Vidéke AFÉSZ elnöke adta át a zászlót

A kiállítás megnyitója

Tűzoltási bemutató

Hibás kémény — sült ká

A Heves megyei Átányon, június 28-án, a Búzakalász Mgtsz központi üzemegységében kigyulladt és leégett egy 100 férőhelyes magtárpadlások tehénistálló teljes tetőszerkezete, valamint a padlástérben levő — csibenevelés célját szolgáló — technológiai berendezés.

A tűzkárt szenvedett épületet 1972-ben vették használatba. Eredetileg magtárpadlások istállóknak készült, azonban a padlástérrel még ugyanebben az évben házilagosan csibenevelőnek alakították át, s az istálló mellé — a padlástér fűtésére — szénfűtelésű kazánházat építettek. Az istálló tartószerkezete vasbeton pillér, körítőfala téglá, földeme beton. A padlástérben 1 m magas attikafal van, ezen vasbeton koszorú. Az SRK acél tetőszerkezetet a vasbeton koszorúra volt erősítve. A tetőhéjazat palából készült. Az acélszerkezet padlástér felőli — alsó — részén vakolattal ellátott nádpalló álmennyezetet létesítettek. Az álmennyezet és a pala tetőhéjazat közötti részt, hőszigetelés céljából, szalmával töltötték ki.

Az épület alapterülete: 73×12,3 m, gerincmagassága 10 m. Az istálló hossztengeleje ÉNY—DK-i tájolású.

A földszinti részen középső etetőutas, kötött tartású szarvasmarha-istálló volt, a padlástér 4 elrekeszelt csibenevelő részre és gondozói szobára volt felosztva. A fényódeszkából készült elválasztás gépfonatos bevonattal volt ellátva. A padlástéri csibenevelőt melegvízes zárt rendszerrel fűtötték. A belső technológia 4 önitató vezetékkel, önetetőkből, egyedi etetőkből és itatókból állt. A helyiséget 6 db elektromos meghajtású ventilátorral szellőztették. A kiegészítő fűtés ugyancsak elektromos árammal működő műanyagokkal volt megoldva. A csibenevelő helyiséget a „C” tűzveszélyességi osztályba sorolták. A tűz fő éghető anyaga a tető és a belső tér elválasztását szolgáló szerkezeti elemek anyaga, a hőszigetelő szalmaréteg, továbbá a padlástér betonpadozatán szétterített alomszalma volt. Ezek az anyagok a „C” tűzveszélyességi osztályba tartoznak, mivel gyulladási hőmérsékletük 300 °C-nál alacsonyabb. A tüzeset következtében — mint a fényképeken látható — a teljes tetőszerkezet megsemmisült.

A leszakadt tetőszerkezet

A tűzvizsgálat során — a helyszínen szerzett tapasztalatok és a szemtanúk meghallgatása alapján — egyértelműen megállapíthattuk, hogy a tűz a fűtőberendezés kéményéből kipattanó szikrától az épület tetőszerkezetében, a tetőhéjazat és a nádpalló álmennyezet közötti szalmarétegben keletkezett, s ezt követően terjedt át a teljes tetőszerkezetre.

A termelőszövetkezet június 28-ára várt egy Ausztriából érkező napocsibe-szállítmányt, ezért 27-én begyűjtötték az istálló melletti széntüzelésű kazánba, hogy a szükséges 35 °C hőmérséklet várja az állatokat. A tüzelést egész éjszaka, valamint 28-án délelőtt is folytatták. A szél egész nap 50—60 km/ó erősséggel Ny-i irányból fúj.

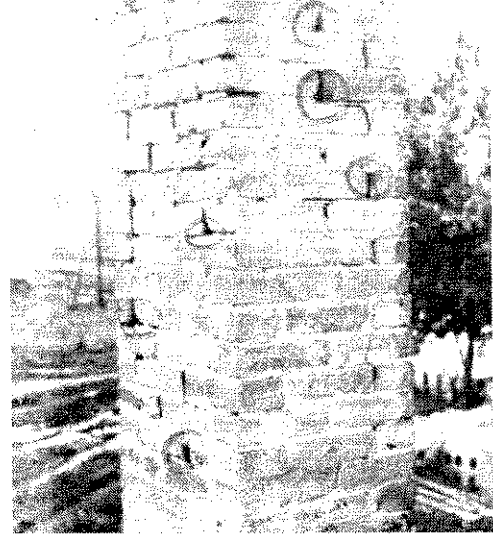
Az erős szél a tüzelőberendezés kéményéből kiáramló égéstermék, amely még izzó anyagokat is tartalmazott, a tetőhéjazat valamelyik részén bejuttatta a tetőszerkezetbe, majd a hőszigetelő szalmarétegbe is lángra lobbant. Ezt a keletkezési okot a szemtanúk elmondásán túl a következő tárgyi bizonyítékok is alátámasztják:

A kéményt ellátták ugyan egy 5 mm-es szikrafogóval, de az az ennél kisebb égéstermék kijutását nem gátolhatta meg. A kémény fala több helyen hezagos, átégett volt. A viharos erejű szél az istálló irányába sodorta az égéstermékkeket.

A kémény magassága nem érte el az istálló tetőgerincét, így az nem felelt meg a — megépítés időpontjában — hatályban levő Onszágos Építésügyi Szabályzat II. kötet 33. § f) pontjában előírtaknak, mely szerint: „A kéményt a tetőgerincnél vagy a kéménytengelytől mért 3 méteres körzeten belül eső szomszédos épületnél, illetve épületrészénél legalább 0,8 méterrel magasabban kell építeni.”

A tsz nem gondoskodott a kémény időszakos füstnyomáspróbájának, műszaki felülvizsgálatának elvégzéséről. A termelőszövetkezetet és négy dolgozóját összesen 921 600 Ft tűzkár érte.

A tüzet kb. 12.50-kor a helyszínen tartózkodó Gömri Józsefné baromfityénysző vette észre. A jelzést Sáránci Zoltánné ágazatvezető 13.20-kor a községi tanács

Több helyen átégett a kémény

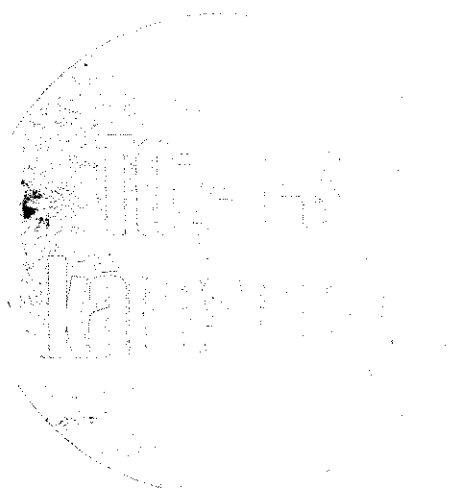
épülete előtti segélykérő telefonon továbbította az egri parancsnokságra. A helyi önkéntes tűzoltókat 13.00-kor riasztották. Az észrevétel és az önkéntesek riasztása között 10, de a tüzéslelés és az állami egységek értesítése között 30 perc telt el. Az önkéntes tűzoltóság 13.15-kor, az első állami egység pedig 14.03-kor érkezett a helyszínre.

Az önkéntesek a 800-as kismotorfecskendőről szerelt egy E sugarakkal nem akadályozható meg a tűz terjedését. A II-es riasztásra kivonult állami tűzoltóegységek már csak az utómunkálatokban vehettek részt, mert mire kiértek, megsemmisült az egész épület tetőszerkezete. A hó hatására az SRK acélszerkezet elveszítette tartószilárdságát és a kb. 900 m²-es tetőszerkezet a magtárpadlások istálló földemjére zuhant. Az oltás során csupán 3 szarvasmarhákat kellett kimenteni a földszinti istállórészből, mivel a többiek a legelőn voltak. Az utómunkálatok során az állami egységek három E sugárral dolgoztak.

A szövetkezet felelős vezetői a tüzesettel összefüggésben megsértették a 4/1974. (VIII. 1.) BM sz. rendelet 95. § (1) bekezdésében foglaltakat, miután: „Olyan kéményt nem szabad használni, amelynek falába éghető anyagú épületszerkezet van beépítve, amelynek műszaki állapota nem megfelelő, amelynél a jogszabályban, országos szabványban meghatározott vizsgálatot, továbbá a kémény tisztítását nem végezték el.”

A négyévenkénti füstnyomáspróbát és műszaki felülvizsgálatot a 23/1976. (IX. 26.) sz. ÉVM-rendelettel módosított 19/1970. (IX. 5.) ÉVM sz. rendelet 7. § (1) bekezdése írja elő. Természetesen intézkedtünk a hasonló esetek megelőzésére.

Hortobágyi Ferenc
tű. alez.

OSSZEÁLLITTA:

Mészáros Bálint tű. fhdgy.
Budaházi László tű. őrm.

Beavatkozás sűrítettlevegős készülékkel

Augusztus 1-én 8.01-kor nyílt közhasználatára miatt tűz keletkezett Budapesten, a XI. kerületi Kondorosi út 81. számú alatti levő közértraktárban. A raktárban tárolt 300 m³ poliuretán hab égése közben sűrű fekete füst és jelentős hőmennyiség szabadult fel. A fővárosi tűzoltóság sűrítettlevegős készülékben, hat portaszórt E sugárral rövid idő alatt eloltották a tüzet. Az anyagi kár jelentős.

Hiányzott az utcanévtábla

Augusztus 13-án gyermekek játéka okozott tüzet Kőbányán, a Kőrösi Csoma út közelében levő középmagas lakóépület földszinti átjárójában. Az átjáróban nagy mennyiségű parafa, illetve préselt fa szigetelőanyagot tároltak. A X. kerületi tűzoltó-parancsnokság elsőként helyszínre ért gépjárműfecskendőjéről egy E sugárral avatkoztak be, s a tüzet rövid idő alatt eloltották. Az égés során képződő füst be-

szivárgott a tűz szintje fölötti lakásokba. A füstmérgezés elkerülése érdekében tűzoltók végigjárták a lakásokat és figyelmeztették a lakókat a veszélyhelyzetre. Érdeemes megemlíteni, hogy a más lakásokból érkező tűzoltó-gépjárművek nehezen találtak a kárhelyre, mivel újonnan felépült házak számozása és az utca elnevezése még mindig nincs feltüntetve az épületeken.

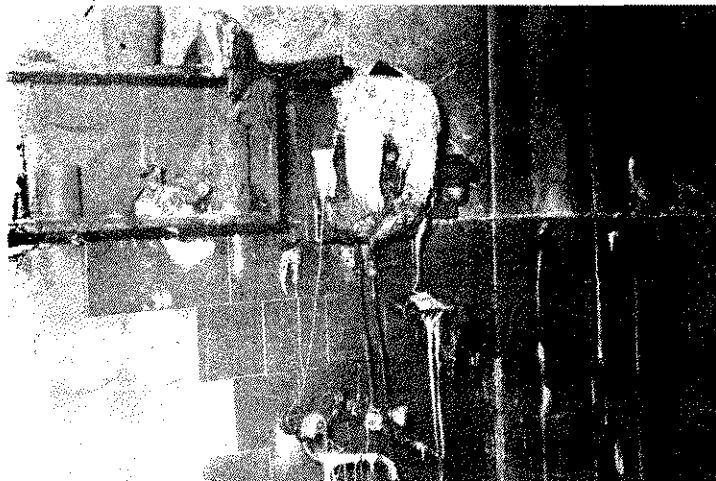

Nem adta meg az elsőbbséget

Az 52-es jelzésű autóbussznak ütközött egy csehszlovák rendszámú Skoda személygépkocsi augusztus 4-én 19.50-kor Csepelen, a Táncsics és Széchenyi utca kereszteződésében. A szabályosan közlekedő autóbussz az ütközést követően 50 m-en keresztül maga előtt tolt a személygépkocsit, amely kettészakadt és az utasokkal együtt az autóbussz alváza alá szorult. A kivonuló tűzoltók gyors beavatkozása ellenére három személy már nem élt, s a negyedik utas is életveszélyes állapotban volt, amikor a roncsok közül kiemelték.

A képen látható 5 literes vízmelegítő boyler elektromos meghibásodása okozta valószínűleg azt a lakástűzet, amely a Dózsa György út 17. számú ház III. emeletén keletkezett. A lakók már aludtak, de szerencsére időben felriadtak és kimenültek.

VARGA KAROLY tűzoltó ezredes elvtársnak, a BM Tűzoltóság országos parancsnokának

Kedves Varga elvtárs!

A Körösök völgyében bekövetkezett árvíz – a nagy károkozás mellett – emberéletet és igen jelentős értékű vagyontárgyakat veszélyeztetett.

Nagya értékűjük a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokának a mentéshez, védekezéshez felajánlott segítségét.

A munkálatokban közreműködött tűzoltó elvtársak kritikuss helyzetben is bátor magatartást tanúsítottak, dőzdosatos tevékenységükkel, helytállással nagyban elősegítették az élet- és vagyonmentést, a további károsodások megelőzését.

Az árvíz által veszélyeztetett lakosság és a megyei tanács vezetése nevében köszönetemet fejezem ki Varga elvtársnak és a közreműködött személyi állománynak.

Elvtársi üdvözléssel:
GYULAVÁRI PAL,
a Békés megyei Tanács
elnöke

Lángtenger az országúton

A viernheimi elágazásnál (NSZK) Frankfurt felé akart haladni egy nyerges vontató vezetője, de eltévesztette az utat és a Karlsruhe felé vezető autópálya bejáratához sorolt be. Amikor észrevette ezt, hirtelen inányt akart változtatni. A tartálykocsi megpördült, a vontató jármű áttörte a vezetőpalánkokat és felborult. A tartálykocsi – 32 ezer liter benzín volt benne – az oldalára dőlt. Ekközben kilyukadt az alumínium tartályburkolat, szikrák pattantak ki és lángba borult a rakomány.

Egy katonai helikopterről vették észre a káresetet és rádióan értesítették a tűzoltóságot.

Az első tűzoltóegység 14 perccel a riasztás után érkezett a kárhelyre. Ekkor már kb. 250 m hosszúságban valóságban lángtengerré változott a Karlsruhe felé enyhén lejtő autópálya. Leégett a tartályburkolat, az erős hősugárzás következtében kigyulladt a pótkocsi mögött álló teherautó is, s a tűz az út menti fákat sem kímélte meg.

A tűzoltóegység parancsnoka erősítést kért a helyszínről. A teherautó égését habsugárral sikerült eloltani, de a habágyúval, habsugárcsővel, valamint két porsugárral végrehajtott kombinált támadás nem vezetett eredményre. A hab először viharos gyorsasággal elégett. Ismételt próbálkozásra már-már sikerült létrehozni a habtakarót, de az alumínium tartály közepében minduntalan szétrombolódott.

Végül is a helyszínrre szállított light waterrel (könnyűvízzel) szinte elképesztő gyorsasággal sikerült a tűz megfékezése, az oltóanyag szilárd filebevonata stabil záróréteget alkotott. Előzőleg azonban tekintélyes mennyiségű benzin égett el.

A gépkocsivezető csak enyhébben sérült meg, és mivel az úttest a menetirányban lejtett, a vontató mögött haladó személygépkocsik sem kerültek veszélybe. Gondokat okozott azonban, hogy torlódás támadt, és a gépkocsivezetők nem hagytak szabadon egy olyan útsávot, amelyen az égő tartálykocsit a tűzoltók könnyen megközelíthették volna. Így azután az első tűzoltó-gépjárműeknek csak nagy nehézségek árán sikerült a helyszínrre érkezniük.

A helyszínrn az egyik rendőr még idejében magához vette a rakomány iratait, így egyértelműen megállapíthatták, hogy az benzin volt, a tartályon levő figyelmeztető jelzések ugyanis elégték.

Mint a káresetről beszámoló *Schweizerische Feuerwehzeitung* cikkírója rámutat, a beavatkozás szakmailag is igen tanulságos volt, hiszen egyszerűen ez esetben kb. 30 perces „előégsi idő” után került sor az oltásra, és ilyenkor a tűz másként viselkedik, mint a gyakorlatokon, ahol jóval rövidebb az előégsi. Másrészt pedig a léghabbal és porral való kombinált oltás részvevőit meglepetésként érte, hogy az izzó alumínium meg a jármű áttüzesedett fémrészei tönkreteszik a habtakarót.

A rakomány egy részét – kb. 7500 litert – sikerült átszivattyúzással megmenteni. Szerencsés körülmény volt továbbá, hogy a kifolyt benzin az időjárási viszonyoknak köszönhetően nem szivároghatott a talajrétegbe, ez szinte fölötté súlyos következményekkel járhatott volna.

— GR —

ELFOGADOTT ÚJÍTÁSOK

A tűzoltóság minden évben kiadja az újítási feladattervét. Ennek a célja, hogy segítse az újítómozgalom kibontakozását, tömegbázist teremtsen számára. Új megoldások, ésszerűsítések bevezetésére ösztönözzön, s ráirányítsa a figyelmet a legsürgetőbb feladatok megoldására. Ezzel a szándékkal hozzuk lapunkban is időről időre nyilvánosságra ezeket az újításokat.

Az újítási hálózatban rendszeresen és növekvő mennyiségben jelentkeznek a legkülönfélébb témakörben kidolgozott újítások, ésszerűsítési javaslatok.

Összeállításunk kivonatosan ismerteti az utóbbi egy év alatt a BM TOP-hoz beküldött és elfogadott munkákat, a megértésükhöz szükséges rajzokat, elvi vázlatokat. Tartalmazza az újítási naplószámot, az újítás címét, benyújtójának nevét és szolgálati helyét.

6/1979

Új típusú sugárcső-porlasztófej és annak létracsúcson történő alkalmazása:

Kiss Imre tű. alez.

Váci városi és járási tűzoltó-parancsnokság

28/1980

Kis méretű sugárcsővek alkalmazása belsőtéri tüzek oltásához:

Kiss Imre tű. alez.

Váci városi és járási tűzoltó-parancsnokság

Az újítás meglévő (gyári) IFA létrasugárcsőkre olyan porlasztófej-kialakítást ajánl, mely kb. 6—8 bar nyomás mellett 160—180 l/p teljesítményt ad és kötött sugár helyett porlasztott víz-oltást biztosít. Így a vízkár jelentős mértékben csökkenthető. Az új porlasztófejnél a reakcióerő minimális értékre változik, így a kihúzott létrát 70—75°-ra lehet állítani és csökken az esési záruk terhelési igénybevétele is. A sugárkúp kedvező terítése miatt — hatékonyabb vízfelhasználással — a kötött sugárnál lényegesen nagyobb felületű oltás érhető el.

Az újító belsőtéri tüzek oltásához és lefeketítéséhez az eddig alkalmazott puttonyfecskendők helyett kis méretű sugárcső alkalmazását javasolja. Ezáltal elkerülhetők a puttonyfecskendők szerzéséből és nehézkes használatukból adódó gondok.

8/1979

Manométer-csatlakoztató sűrített levegős és oxigénes palackok nyomásellenőrzéséhez:

Nagy István tű. szkv.

Fővárosi XIII. kerületi tűzoltó-parancsnokság

Egyszerű, könnyen előállítható az a külső-belső menetes csatlakozó közdarab, mely egy nyomásmérő műszerrel a tartalék és készletben levő sűrített levegős és oxigénes palackok gyors ellenőrzését biztosítja. Használatával a palackok szeleptestének tömítetlenségéből adódó nyomáscsökkenés könnyen kimutatható.

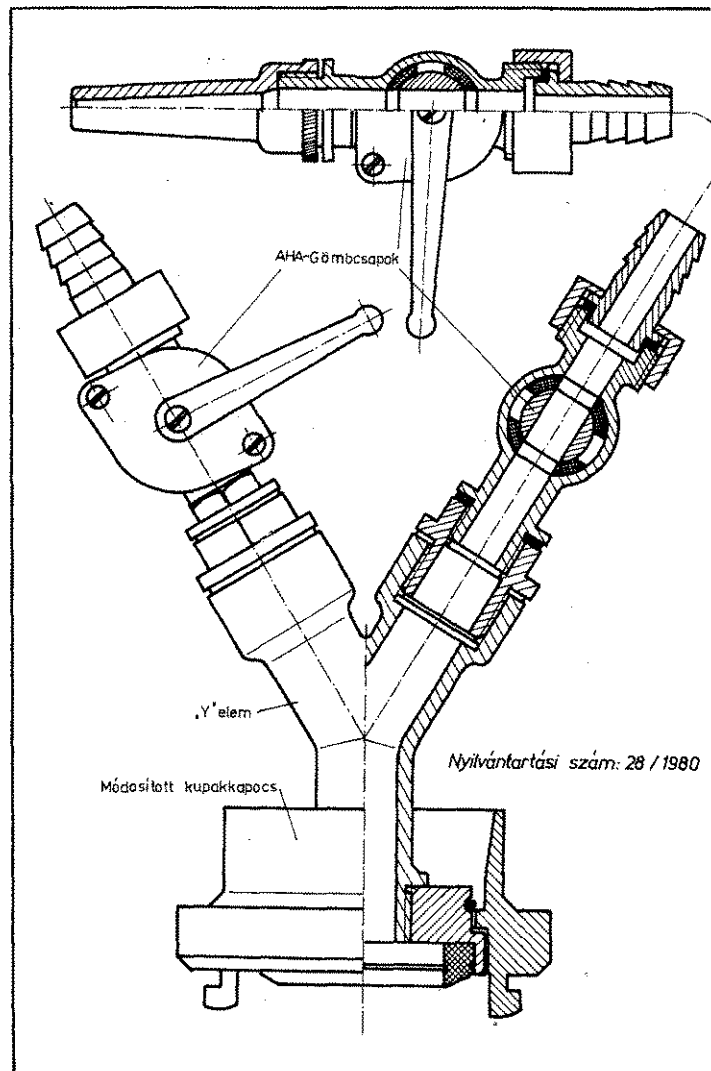
10/1979

Fém kihúzólétra rögzítőkötélének újszerű kötési módja:

Gardi József tű. zls.

Fővárosi XVIII-XIX. kerületi tűzoltó-parancsnokság

Az új kötési mód alkalmazásával kevesebb idő alatt lehet végrehajtani a szerelést és egyszerűbb a kötés-oldás művelete is. A módszert könnyű elsajátítani és egyszeri bemutatás után is maximálisan biztonságos munkát tesz lehetővé.

Nyilvántartási szám: 28 / 1980

A szerkezet a kifektetett E tömlőre vagy osztóra megfelelő csatlakoztatással két 1/2"-os kazántöltő AHA—MOFÉM gömbcsap összeépítését teszi lehetővé úgy, hogy egy Y elem felhasználásával egyszerre két vízugar is működtethető. Az egész felszerelés könnyen málházható és a helyszínre szállítható. Házilag közepes felkészültségű műhelyben is gyorsan előállítható, mivel normáliák-ból (kereskedelemben állandóan kapható elemekből) épül fel.

20/1980

Vezetőfülke tetőborításának újszerű javítástechnológiája:

Dzama Demjén László kpa.
és Kádár András kpa.
Állami Tűzoltóság Központi Javítóüzeme,
Budapest.

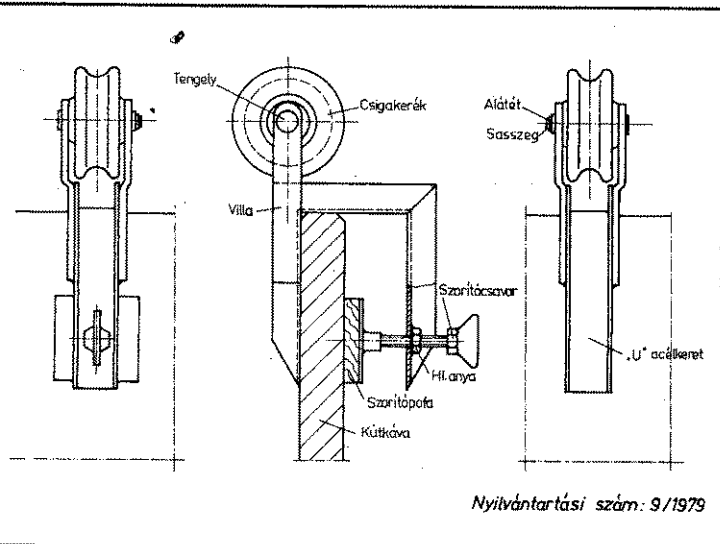
A CSD 420 és CSD 710 típusú gépjárműfecskendők és habbalalátó gépkocsik karosszéria-nagyjavítása során az esetek többségében szükségessé válik a vezetőfülke tetőlemezeinek borításcseréje. A tetőoldali hajlított héjszerkezethez az új lemezanyag beépítése megnövelt kiváltású újraperezéssel vagy pedig újraperezés előtti szegélykipótlással valósítható meg. Az újítók az ismeretlen készlettelű alulemez hegesztése helyett oldható kötással kivitelezhető, borító héjszerkezetet javasolnak. Ezáltal megnő a tető terhelhetősége, élettartama, csökken az anyagköltség, valamint a javításhoz szükséges munkaidő.

9/1979

Segédeszköz kútból történő mentéshez:

Timár József t. zls.
Fővárosi XVII. kerületi
tűzoltó-parancsnokság

Az újító kútból történő mentéshez a kútkávára (kútyűrűre) gyorsan és biztonságosan felszerelhető mentőeszközt dolgozott ki. Az eddigi módszerrel főleg 20—25 m mélységű kutakból a mentés nehézkes és lassú volt, a mentőkötél idő előtt elhasználódott. Az új megoldás csökkenti a beosztottak fizikai megterhelését, közepesen felszerelt műhelyben, kevés anyagi ráfordítással állítható elő.

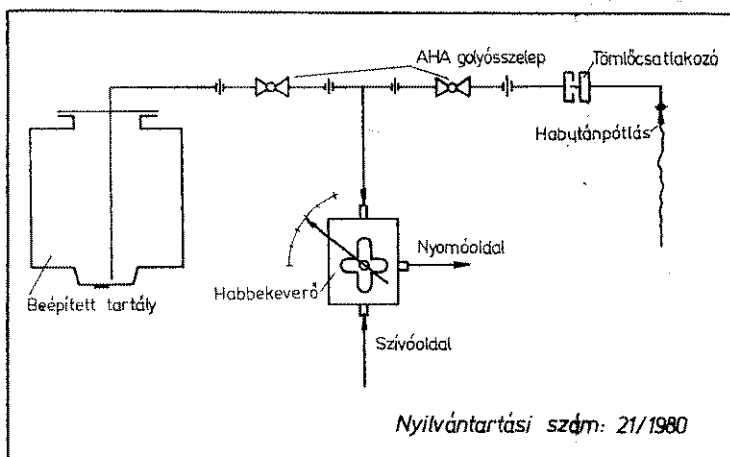

21/1980

TÜ—1 és TÜ—2 gépjárműfecskendők üzem közbeni külső habanyagpótlásának biztosítása:

Halász Gyula t. törm.
Győr-Sopron megyei
tűzoltó-parancsnokság

Az említett fecskendőtípusok beépített habképzőanyag-tartályából az anyag adagolása 200 liter, illetve 60 liter mennyiségre korlátozódik. Ezeknek a tartályoknak működés közbeni feltöltése csak igen körülményes és munkaigényes úton biztosítható.

Az újítás megvalósításával elérhető a gépegységek folyamatos habüzemi működtetése. Az átváltó csapszerkezet valamennyi gépjárműfecskendőre utólag is felszerelhető, költségei minimálisak, és jelentős ember- és megtakarítást eredményeznek. Lehetővé teszi továbbá több típusú habképzőanyag egyidejű alkalmazását egy adott beavatkozásnál, átszerelések és egyéb manőverek végrehajtása nélkül is.

19/1979

Tömlőfelvonó készülék:

Fehér József t. alhdgy.
Szolnok megyei tűzoltó-parancsnokság

Középmagas és magasházaknál az épületen kívüli alapvezeték megszerelése komoly fizikai megterhelést jelent. A hagyományos szereléskor fellépő csúszó súrlódások nagyok és jelentős kótel-, valamint tömlőkopást eredményeznek.

Az ajánlott szerkezet segítségével a tömlőknek és egyéb, mentés során használatos eszközöknek a kívánt magasságba juttatása jól megoldható. Fő részét a szorítóelem pár, a kötélmegvezető henger és a kötélrögzítő képezi. Felszerelése 50—400 mm-es falvastagság mellett ajtók és ablakkeretek kiváltásánál jól megoldható.

Használhatósága és szerelhetősége egyszerű, súlya 10 kg, különösebb karbantartást nem igényel. Megfelelő rögzítés esetén 100 kg-mal terhelhető. Málházása az állami tűzoltó egységek első vonuló fecskendőjén javasolt.

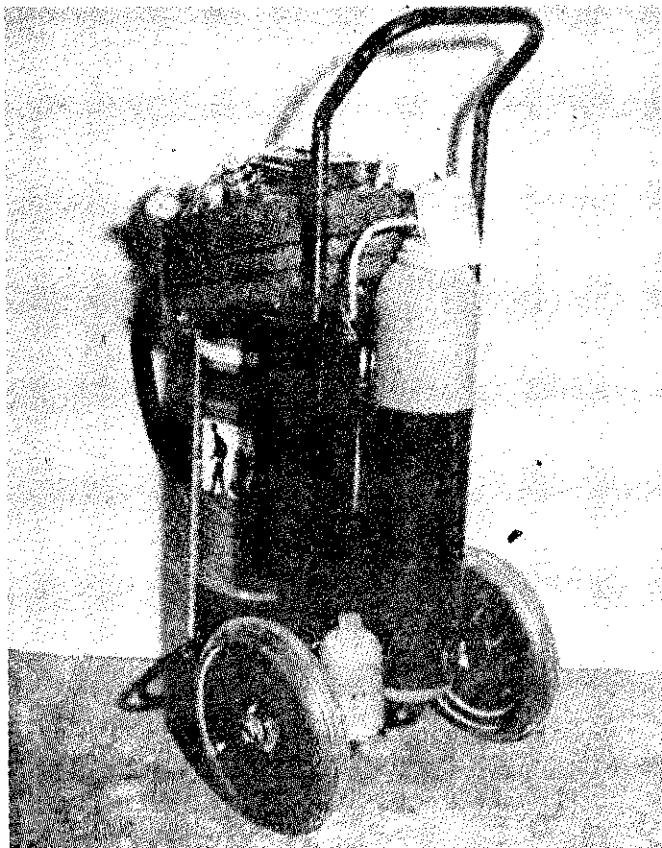
Amennyiben valaki az itt ismertetett újítások iránt érdeklődik, az a részletes anyagot a BM TOP Tűzvédelmi Kutató Intézeténél megtekintheti.

Összeállította: Csányi Iván
t. fhdgy.

**a tűzvédelem
technikai fejlődéséért**

A porraloltás tűzvédelmi hatékonyságának fokozása 50 kg-os porraloltók készenlétbe állításával

Mint minden területen, a tűzvédelemben is célszerű, ha a technikai létesítmények számszerű gyarapodását minőség- és teljesítménynövekedés kíséri.

Számítások és kísérletek igazolják, gyakorlati tapasztalatok nap mint nap bizonyítják, hogy a tűzoltókészülékes védelem területén a teljesítmény, illetve a töltet mennyiségi növelése a tűzoltási hatékonyság hatványozott növekedésével jár.

Készleteik kialakításánál a létesítmény tűzvédelmi követelményeinek megfelelően szorgalmazzák az 50 kg-os porraloltók készenlétbe állítását!

Kedvező tapasztalatok igazolják az 50 kg-os porraloltók jelenleginél fokozottabb mérvű készenlétbe állításának célszerűségét.

A 4/1974. BM számú rendelet 122. §-ában foglaltak lehetőséget nyújtanak a létesítmény tűzoltókészülékes védelmének korszerűsítésére, célszerű átszervezésére a nagyobb hatékonyságú készülékek beállításával.

Kérjük tisztelt ügyfeleinket, hogy a tűzoltókészülékekkel kapcsolatos szakmai problémáikkal keressék meg műszaki vevőszolgálatunkat.

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.
Fábián Sándor műszaki osztályvezető
Telefon: 200-557, 409-590, 409-735
Irányítószám: 1388, Pf. 99.

(x)

tűzállóak,

vízállóak,

nem vághatóak,

szakíthatatlanok

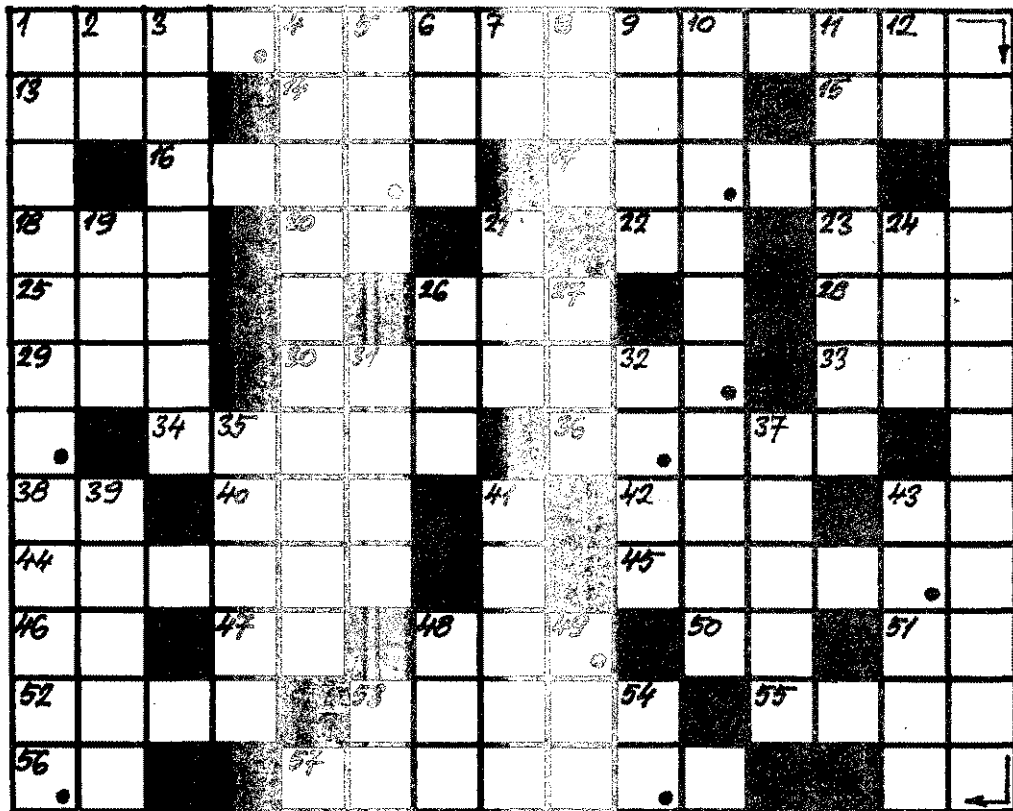

és elnyűhetetlenek

a. Múárt által forgalmazott munkavédelmi kesztyűk.

Teljes kollekciók nagy tételekben is rendelhetők
címünkön: Múárt 5.sz. osztály
1075 Budapest, Asbóth u. 22.

Telefonunk száma 421-347

1. FOLYADÉKTÜZELÉSŰ BERENDEZÉST HO-
GYAN KELL TERVEZNI, LÉTESÍTENI (folyt.:
függ. 3.) ? 13. Szovjet tehergépkocsi-márka. 14.
Lerak. 15. Lánynev. 16. Lázdást megszüntet. 17.
Vissza: ráveri. 18. Majdnem elás; 20. Névelő. 22.
n! 23. Zamatú 25. Hajó része. 26. Vonatközo név-
más. 28. Számrendszerünk alapja. 29. Kár betűi.
30. Csavargó, vagy kigyómozgás. 33. Késnek van.
34. Szabadság, bizalmas szóhasználatban. 36.
Nem ennek. 38. Növény része. 40. ... de France.
42. Omnia része! 43. DAÓ (az első kockában két
betű). 44. Tél. 45. Az iszlám egyik szent városa.
46. Ismét ne. 47. Mint 22. 48. Takar. 50. Menni
angolul (ismert feliratok szava). 51. Szovjet re-
pülőgéptípus. 52. Tűzben megsemmisül. 53.
Szaggat. 55. Őr is volt ilyen. 56. Kicsinyítő kép-
ző. 57. Nem normális.

1. Árkereskedelmek, 2. Kettőzve: edesség, 3.
A VIZSZINTES 1. FOLYTATÁSA (folyt.: függ.
10.). 4. Hiba nélküli. 5. Katonai rang röv. 6. Ma
már általában mindégik rom. 7. Atmoszféra
röv. 8. Eri betűi. 9. Napszak. 10. A FÜGGŐLE-
GES 3. FOLYTATÁSA (folyt.: pontokkal meg-
jelölt kockákban). 11. Eves előtt kerül az asz-
talra. 12. Lapfajta. 19. Földrengés sújtotta iráni
város. 21. Mezőgazdasági szerszám. 22. Mint 13.
26. mint 26. 27. Ir földalatti szervezet röv. 31.
Kutyák. 32. Torz törpe. 35. Falevél is megteszi.
37. Nagy hegyiség. 39. Azzal a személlyel. 41. Lé-
te. 43. Vietnami város (első kockában két betű).
48. Fejfedő, de város is. 49. Egéj. 52. Lesi azo-
nos hangzói. 54. Pörögni kezd!

Megfejtésül a következő sorokat kell bekü-
ldeni: vissz. 1., függ. 3., 10.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt

kockákban levő betűkből összeállítható szót, a
függ. 10. folytatását, a mondat befejezését.
A megfejtők között könyvutalványokat sorso-
lunk ki

Beküldési határidő: 1980. november 20.

K. I.

A 9. számban megjelent keresztrejtvény meg-
fejtése a következő: HUSZ FONEL TOBB SZÉ-
MELY TARTOZKODÁSA ESETÉN

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűk-
ből összeállítható szó: NEM.

Könyvutalványt nyertek: Halner Menyhértné,
Mohács; Kerner Klára, Mohács; Pethes Mária,
Jászberény.

A nyereményeket postán küldjük el.

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Kérjük előfizetőinket, hogy átutalással
vagy a mellékelt csekken december 1-ig
sziveskedjenek befizetni az 1981. évi elő-
fizetési díjat. Lapunk példányonkénti elő-
fizetési díja egy évre 36,- Ft.

Az év közben érkezett új megrendelések-
nek, példánymódosításoknak csak a tárgy-
hónapot követő 2 hónap múlva tudunk ele-
get tenni.

Kérjük a közületeket, hogy a központi
befizetéseknel az átutaláson, illetve a csekk
háttoldalán sziveskedjenek közölni: melyik
vállalatuknak (pontos címmel), s hány pél-
dányban fizették elő a folyóiratot.

Címünk: 1903 Budapest, Pf.: 314. Tele-
fon: 331-160/259 mellék.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata

Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

Főszerkesztő: BÉNYEY LAJOS tűzoltó alezredes.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Szabóka u. 62-64. TELEFON: 330-360

Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság

Feljelölts kiadó: VARGA KÁROLY, előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1108

80-2543/2-10 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár: haza vezérigazgató. Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314

**Köszöntjük
a Nagy Októberi
Szocialista Forradalom
63. évfordulóját**

**A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata**

A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének

BUDAPEST, 1990. NOVEMBER HÓ 5-ÉN

ELVTÁRSAK!

Ezekben a napokban a kommunizmus és a haladó sző világ-szerzte tisztelettel emlékeznek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 63. évfordulójára.

Amikor 1917-ben Lenin és a Bolsevik Párt vezetésével az egykori cári Oroszország kizsákmányolt munkásai, parasztjai, elnyomott népei felkeltek, lerázták a kapitalista igrát, új korszakot nyitottak az egész emberiség történetében.

Október bizonyította, hogy gyökeresen meg lehet változtatni a társadalmi-politikai alapokat.

A Szocialista Forradalom győzelme a társadalmi fejlődés álvonalába vezette a szovjet népet. Elsőnek hozták létre a világon a fejlett szocialista társadalmat, elsőnek építik a kommunizmust.

Az Októberi Forradalomnak korunk arculatát meghatározó nemzetközi jelentőségű vívmánya a szocialista világrendszer létrejötte. A forradalom győzelme megnyitotta a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet korszakát, s új feltételeket teremtett a gyarmati rendszer felszámolásához.

Október szűlőtte, a dicső Vörös Hadsereg a II. világháborúban aratott győzelmével megmentette az emberiséget a fasizmus barbárságtól.

A Szocialista Forradalom győzelme nyomán létrejött szovjet-hatalom a lenini Békedekrétum jegyében született, s a szovjet állam külpolitikáját azóta is áthatja a békészeretet, a világ békéjének megóvásáért folytatott szakadatlan küzdelem, a küzdelemnek vagyunk részesei, szemtanúi napjainkban is, amikor az imperializmus szélsőséges erőinek akmunkája nyomán a nemzetközi helyzetben fokozódott a feszültség.

ELVTÁRSAK!

Történelmi örökségünk, hogy 1919-ben a magyar proletariátus, a magyar nép elsőként követte október példáját.

A magyar és a szovjet nép barátságának mély gyökerei vannak. A magyar hadifoglyokból alakult nemzetközi brigádok 1917-ben együtt harcoltak orosz testvéreikkel, a szovjet hadifoglyok pedig bekapcsolódtak a Tanácsköztársaság megteremtéséért folytatott harcba.

A Tanácsköztársaság bukása után hazát adtak a menekülő elvtársainak. Ez a barátság vérrel pecsételődött meg a fasizmus elleni harcban éppen úgy, mint 1956-ban a magyar ellenforradalom leverésekor. Proletár internacionalizmusunk próbaköve volt és marad a Szovjetunióhoz való viszonyunk.

Elmondhatjuk, hogy Marx, Engels, Lenin nagy eszméi népünkben is termékeny talajra találtak és szocialista építő munkánk eredményei bizonyították, hogy élni tudtunk a történelem adta lehetőséggel.

Népünk – a szocialista nemzeti összefogás jegyében –, pártunk következetes marxista-leninista politikáját követve, sikeresen munkálkodik közös nagy nemzeti programunk, a fejlett szocialista társadalom építésén a XII. kongresszus határozata alapján.

A Belügyminisztérium alapvető feladatait a változó nemzetközi és hazai körülmények között akkor tudjuk teljesíteni, ha a jövőben is töretlen hittel, magas fokú hivatástudattal erősítjük és védjük hazánkat, a Magyar Népköztársaság állami, gazdasági és társadalmi rendjét.

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM 63. évfordulója alkalmából köszöntöm a Belügyminisztérium személyi állományát. Minden belügyi dolgozótól elvárom, hogy aktívan járuljon hozzá a Belügyminisztérium és szervei előtt álló megnövekedett feladatok eredményes végrehajtásához.

Dr. Horváth István
belügyminiszter

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 63. évfordulója alkalmából ünnepséget rendeztek a Belügyminisztériumban. A tisztelettel emlékeztek a belügyminiszter elvtárs átnyújtotta az Elnöki Tanács által adományozott Kiváló Szolgálatért Érdemrend kitüntetését Józsi János tü. olaszdesneknek, a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatával Dávid Sándor tü. törzsszászlóst, a Tűzbiztonsági Érem arany fokozatával Bába József tü. őrnagyot és Gali Sándor tü. törzserősest kitüntették ki.

A diszparancsot hallgatják az ünnepség résztvevői

Az ünnepségen részt vett és pohárköszöntőt mondott Prieszol Olga az MSZMP KB tagja, a Közalkalmazottak Szakszervezetének főtájkára. Részt vettek továbbá: Gál Ferenc, az MSZMP KB közigazgatási és adminisztratív osztályának helyettes vezetője, Kovács György, a MSZMP BM Bizottságának első titkára, Kun István, az MSZMP BM Határőrségi Bizottságának első titkára, valamint a Belügyminisztérium tábornoki és parancsnoki karának több tagja.

Az eseményen megjelent párt- és szakmai vezetők

A belügyminiszter nyújtotta át a Kiváló Szolgálatért Érdemrendet János tü. alez.-nek

Dávid Sándor tü. törzsszázlósna pedig a Haza Szolgálatáért Érdemrendem arany fokozatát

Prieszol Olga mondott pohárköszöntőt

Az ünnepség után az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság Állami Akadémiai Táncegyüttese tartott nagy sikerű bemutatót

A FŐVÁROSI TŰZOLTÓ-PARANCSNOKSÁGON is megemlékeztek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 63. évfordulójáról. Kiemelkedő társadalmi és szakmai munkájukért többeket kitüntettek, illetve jutalomban részesítettek.

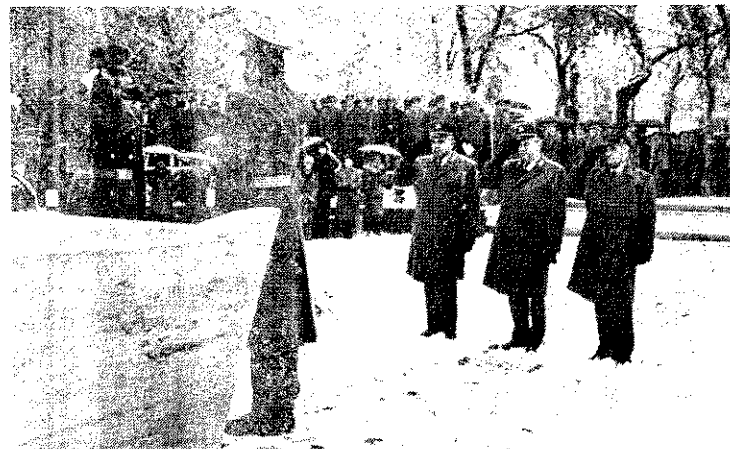

Pénzes Béla tü. alez. tartott ünnepi beszédet

Az ünnepség résztvevői

NOVEMBER 4-ÉN a Mező Imre úti temetőben koszorúzási ünnepséget rendeztek az ellenforradalom elleni fegyveres harcban hősi halált halt mártírok emlékművénél. A fegyveres erők nevében Kovács Pál altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, Ladvánszky Károly vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes és Nagy György ezredes, a Munkásőrség országos parancsnokának helyettese helyezte el a megemlékezés koszorúját.

Október 21-én, országos parancsnoki értekezletet tartottak Balatonfenyvesen, a Balatonnagyberek AG központjában. Az eseményen részt vettek a BM TOP osztályvezetői, valamint a fővárosi és a megyei tűzoltóparancsnokok.

Varga Károly t. ezds., a BM Tűzoltóság országos parancsnoka nyitotta meg a tanácskozást.

Az első napirendi pont előadója Forgách Géza t. alez., a BM TOP tűzoltási és szolgálati osztályának vezetője a tűzoltóság önkéntes segítőinek munkájáról számolt be.

Bevezetőjében emlékeztetett rá, hogy az önkéntes tűzoltóságok egyesületi tevékenység több mint egy évszázados múltra tekinthet vissza hazánkban. 1880-ban már 1761 önkéntes tűzoltóság működött. Felszabadulásunk után a párt és a tanácsi szervek egyre aktívabb segítségével az önkéntes tűzoltóságok politikáló, a nép hatalmát segítő szervezetekké váltak. Helyismeretükkel, megelőző és mentő tűzvédelmi munkájukkal hasznos segítőrsai az állami tűzoltóságnak.

A továbbiakban kiemelte, hogy az önkéntes tűzoltóságok egyesületté való átszervezése előnyös változásokat hozott. Javult az egyesületek személyi összetétele, nőtt a tényleges munkát végzők aránya, és az egyesületek soraiba sok fiatal került. A közigazgatás területi átszervezésével párhuzamosan csökkent az egyesületek száma, mivel a társközségekben egységekké szervezték át az egyesületeket, és ez — sajnálatosan — jó néhány helyen létszámcsökkenéssel járt. Jelenleg mintegy 57 ezer taggal 1516 önkéntestűzoltó-egyesület és összesen kb. 50,5 ezres létszámmal 2681 vállalati tűzoltóság működik hazánkban. Az önkéntes tűzoltóságok évente mintegy 2000 tüzesetnél avatkoznak be, csaknem 10 000 ügyeleti szolgálatot látnak el, és a területfelelősök félmillió létesítményben és lakóházban tartanak tűzvédelmi ellenőrzést.

Az előadó ezután arról szólt, hogy az önkéntestűzoltó-egyesületekben és a vállalati tűzoltóságoknál az utóbbi években jelentősen megnőtt a párt- és KISZ-tagok aránya, s jelenleg eléri a létszám 43%-át. Ma már a tűzoltók majdnem háromnegyede 40 évesnél fiatalabb. A női tűzoltók aránya az önkénteseknél 2, a vállalatiaknál 9%. Az újonnan belépőkkel emelkedett a közép- és felsőfokú állami és politikai végzettségűek száma. Az önkéntes segítőik utánpótlásának bázisát a több mint 20 000 tagot számláló úttörő-, Úttörő Gárda- és Ifjú Gárda-tűzoltórajok, illetve -szakaszok jelentik. Az úttörő-tűzoltók 31%-a UG-, az ifjúsági tűzoltók 41%-a pedig IG-tag. Mint rámutatott, a jövőben törekedni kell az úttörő- és ifjúsági tűzoltóegységek UG-, illetve IG-szakalegységgé való átszervezésére, a mostani kettős szervezeti rendszer ugyanis jelentős többletmunkát okoz. Célszerű lenne, ha az állami, önkéntes és vállalati tűzoltóságok mindenkor a korukhoz és felkészültségükhöz igazodó szolgálati feladatot adnának az UG- és IG-tűzoltóságoknak.

A következőkben kitért az önkéntes és vállalati tűzoltóságok irányításának és felügyeletének helyzetére. A tűzoltóságok szakmai irányítását a területi tűzoltóparancsnokságok, az általános irányítást a tanácsok, illetőleg a fenntartó szervek látják el. A tanács, illetve a végrehajtó bizottság általában évente egy alkalommal

tárgyalja meg az egyesület tevékenységét, valamint a közigazgatási terület megelőző és mentő tűzvédelmi helyzetét. Az általános irányítás vonatkozásában a vállalati tűzoltóságoknál kedvezőtlenebb a helyzet, mivel a gazdasági irányító és felügyeleti szervek egy része kevés figyelmet fordít a munkájukra.

Szakmai képzésük és továbbképzésük a tűzoltó-parancsnokságok által jóváhagyott kiképzési terv alapján, az állami tűzoltóságok aktív közreműködésével és segítségével valósul meg. A tagok 80—90%-a jelenik meg a foglalkozásokon. A vizes- és taktikai gyakorlatok, továbbá a különböző szintű és fokozatú hazai és nemzetközi tűzoltóversenyek is szerves részei a kiképzésnek. Az önkéntes és vállalati parancsnokok jó része azonban még nem rendelkezik megfelelő szintű szakmai ismerettel és kellő előadói készséggel, s emellett a tankönyv-, a tansegédlet- és szemléltetőeszköz-ellátás is igen hiányos.

Társadalmi segítőink közéleti tevékenységéről szólván kitért arra, hogy az önkéntes és vállalati tűzoltók több mint 50%-a aktív tagja valamilyen társadalmi szervezetnek. Régezt vesznek szinte minden helyi ünnepeszer és egyéb rendezvényen, eredményesen segítik munkahelyükön és lakókörnyezetükben a politikai és társadalmi célok elérését.

Az egyesületi élet további erősítése érdekében azonban felületlenül indokolt, hogy a helyi vezetők fokozottan igényeljék közreműködésüket a társadalmi és kulturális feladatok végrehajtásában.

Megállapította, hogy az önkéntes és vállalati tűzoltóságok többsége el van látva a működéséhez alapvetően szükséges felszerelésekkel.

Ezek egy jelentős része azonban elavult, illetve elhasználódott, és e téren az ismert beszerzési gondok miatt lényeges javulásra a közeljövőben nem számíthatunk.

Az önkéntes tűzoltóságok anyagi bázisa 1975-től kiszélesedett, mivel a fenntartó tanácsok együttműködési megállapodásokat kötöttek a területükön működő azon szövetkezetekkel, amelyek nem kívánták saját vállalati tűzoltóságot szervezni.

Összegeve az említetteket, hangsúlyozta, hogy az önkéntes és vállalati tűzoltóságok jelenlegi szervezése, tevékenysége, létszámhelyzete, összetétele és felkészültsége alapvetően szavatolja a vonatkozó párthatalozatoktól és jogszabályokból rájuk háruló feladatok végrehajtását, s megfelelő alapot ad tevékenységük további sokoldalú fejlesztéséhez.

Az elhangzottakkal kapcsolatosan feladatként határozta meg a körzetesítés helyzetének vizsgálatát és ennek alapján az egységes végrehajtást elősegítő irányelvek kidolgozását. Továbbá meg kell szervezni az önkéntes és vállalati tűzoltótestek képzését, s emelni szükséges a tagság képzésének és továbbképzésének színvonalát.

Fontosnak minősítette, hogy az országos és helyi támogatáshoz fordító szervek és kiad-

ványok többet és változatosabban foglalkozzanak az eddiginél az önkéntes és vállalati tűzoltói hivatás népszerűsítésével. Az önkéntes és vállalati tűzoltóságok utánpótlásának biztosítása céljából — vonatkozó beülgyminiszteri utasítással foglaltak szem előtt tartásával — nagy figyelmet kell fordítani az ifjúsági tűzoltó szervezetek létrehozására, támogatására működésük egységessé tételére.

Az értekezlet második napirendi pontként Timár István t. őrgy., a BM Tűzmegeelőzési osztályának vezetője a tésetek számának és a kárérték alakulának tükrében a tűzkeletkezési okokat elemzte. Értékelése az 1975—79 közötti időszakra terjedt ki.

Mint ismeretes — mondotta —, tűz statisztikai rendszerünkben jelenleg tűzkeletkezési okot különböztetünk meg vizsgált ötéves ciklusban az ország területén 43 054 tüzeset fordult elő. Ennek 72%-kal végződött. A tüzek száma évente általában 10—15%-kal növekedett.

Hangsúlyozta, hogy az esetek száma több mint 50%-át négy tűzkeletkezési időzlet elő. Ezek a következők: dohányz elektromos áram, sugárzó hő, gyermek ték. Az előbbi három keletkezési okból következő tüzek száma folyamatosan emelkedett. Az egyéb okból keletkezett tüzek száma is igen jelentős: öt év alatt 6 volt. Ezek túlnyomó többsége a tüzelőrendezések szabálytalan használatára, a rendezések műszaki hibájára és a technológiai előírások megszegése miatt fordult elő. Az említett keletkezési ok különösen a kórházi tüzekre jellemző.

Beszámolójában kitért arra, hogy a Tűzvédelmi Kutató Intézet elkészítette a tüzkárstatisztikai adatszolgáltatás korszerűtésének irányelveit, és 1982-ben néhány megyében kísérleti jelleggel bevezetik az alkalmazását.

Végezetül felhívta a megyei parancsnokok figyelmét, hogy illetékességi területükre vonatkozóan végezzék el a tűzkársztisztkai adatok elemzését, továbbá a tőrsági ellenőrzések és a tűzvédelmi paganda irányelveinek meghatározásának egyaránt fokozottabb mértékben támaszkodjanak a tűzkeletkezési okok gyakoriságának elemzése során kapott adatokra.

A beszámolókat követően Szabó Imre t. alez., Fejér; Csete György t. ezds. Csongrád; Kosteletzky Sándor t. ezds. Baranya; és Márton Pál t. alez., Tolna megye tűzoltóparancsnoka tett jelentést Ennek során a következőkről szözlöttek.

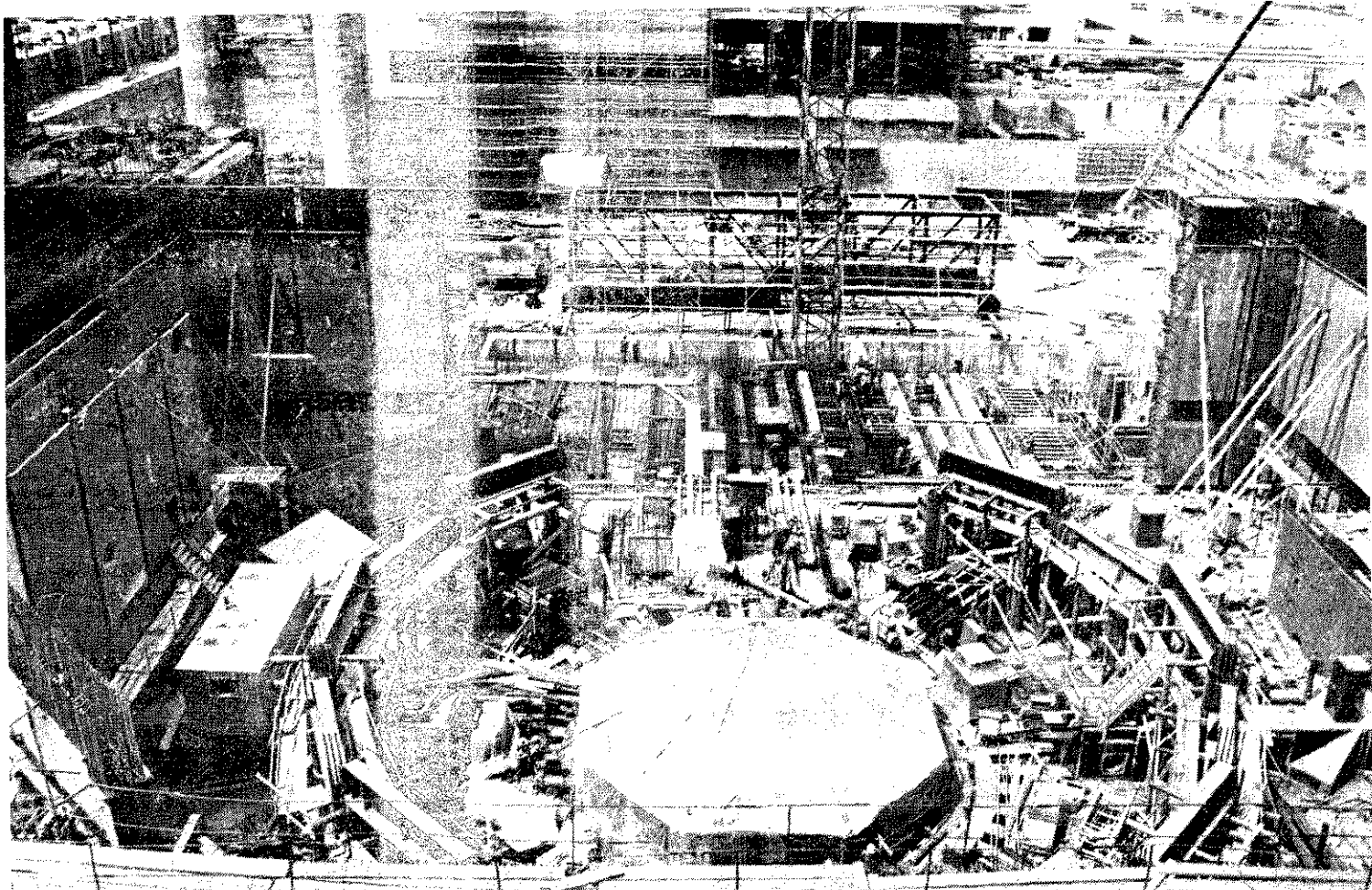
Fejér megyében a településhálózat fejlesztésével összhangban alakították ki körzetközpontokat. Megtörtént az egyesületek egyesítése, bár néhány helyen elle állásba ütközött. Jelentős előrelépés tapasztalható az önkéntes tűzoltóságok tőltő-gépjárművel való ellátásában. A szerkezetű egységkönyv elkészítéséről írtékdedtek, mivel nem tartották megfelelőnek a jelenlegit.

Csongrád megyében a termelőszövetkezetek az önkéntes tűzoltóságok bázisai. Baranyában az idén megvizsgálták az önkéntes tűzoltóságok riaszthatóságát és a területfelelősi szolgálat munkáját, s úgy vélik, hogy a területfelelősöknek is többet jobban szükséges foglalkozniuk a tűzvédelmi propagandával. Valamennyi területi problémaként vetette fel az úttörő és ifjúsági tűzoltóság megosztottságát és az ezzel járó többletfeladatokat.

Varga Károly t. ezds., országos parancsnok zárszavában felhívta a jelenlevők figyelmét, hogy a közeljövő legfontosabb eseményei az önkéntes tűzoltók megyei tanácskozásai lesznek.

Október 17-én a NIM-ben miniszteri érkezőt tárgyalta meg, hogyan alakult az ágazat tűzvédelmi helyzete az 1975—0 közötti időszakban. Az érkezőt részt vett és felszólalt Varga Károly tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka is.

Dr. Juhász Adám államtitkár köszönte a résztvevőket, majd az iparszervezési főosztály beszámolója felett a vitát megnyitotta. Az anyag főbb gondolatait az alábbiakban idézzük:

„A NIM miniszteri érkezőt legutóbb 1975. június 27-én tárgyalta a tárca felügyelete alá tartozó trösztök, vállalatok, intézmények tűzvédelmi helyzetét. Most a célunk, hogy áttekintést adjunk az elmúlt 5 évben végzett munkáról, a miniszteri érkezőt határozatainak végrehajtásáról, és hosszabb távra meghatározzuk feladatainkat.

A 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet megjelenését követően 1976-ban kiadtuk a minisztérium Tűzvédelmi Szervezeti és Működési Szabályzatát. Jelentős előrelépés volt a korábbiakhoz képest, hogy a szabályzat nem rendészeti, hanem műszaki eladatként minősítette a tűzvédelmi tevékenységet. A tűzvédelemmel foglalkozók szemlélete is kedvezően változott.

Alapvetően fogadják el, hogy a tűzoltás már kényszerhelyzet. A mi feladatunk gyanis elsősorban a tüzek megelőzése, elérte olyan technológiák és munkakörülmények kialakítását, amelyek már eleve kizárják a helyi tüzek keletkezését.

Szükség esetén ezt a célt szolgálják az olyan automatikák és berendezések, felszerelések, amelyek segítségével néhány másodperc vagy perc alatt el lehet oltani a tüzet, meggátolva annak tovaterjedését. Megfelelő beavatkozás híján — különösen az „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba tartozó vállalatoknál — akár egy kisebb tűz is könnyen katasztrófát idézhet elő.

A minisztérium több irányelvvel és kiadvánnyal segítette elő a tűzvédelmi szervezetben dolgozók munkáját. Számottevő elrelépés történt a tűzvédelmi tevékenység személyi, tárgyi és technikai feltételeiben. A tárgyalt időszakban a NIM Továbbképző Központjában megszerveztünk több alap- és középfokú, továbbá tűzvédelmi szakvizsgázatói tanfolyamot, valamint a beépített tűzvédelmi berendezéseket tervező mérnökök tanfolyamát. A tárca tűzvédelmi szervezeteiben dolgozók közül hárman tűzoltómérnöki, tizenegyen pedig felsőfokú tűzvédelmi képesítést szereztek. A tűzvédelmi oktatás és szakvizsgáztatás a jogszabályoknak megfelelően folyik. Audiovizuális programok és oktatófilmek is segítik a képzés hatékonyságát.

A középtávú tervidőszak új beruházásai, fejlesztései is jelentős feladatokat hárítottak a tűzvédelemmel foglalkozó szakemberekre, meghozzá különös tekintettel a fokozottan tűz- és robbanásveszélyes üzemek meg- és nagy térfogatú tartályok megnövekedett tűzfelületeinek és tűzoltás-technikai igényeinek kielégítésére.

A tárca 163 milliárd forintos beruházásának átlagosan 1,1%-át tették ki a tűzvédelemre fordított költségek. Az olajipar beruházásoknál viszont a sajátos körülmények folytán elérték a 10—12%-ot is.

Legtöbb vállalatunk automatikus tűzvédelmi rendszer kiépítését tervezi. Ennél jelenleg az az akadály, hogy a berendezések általában tökéletes importból szerezhetőek be, mivel a magyar gyártmányok; legtöbb esetben nem elégítik ki a velük szemben támasztott igényeket. A vállalatok tűzvédelmi felszereltsége megfelelő színvonalú. A kézi tűzoltókészülékek karbantartása és töltése azonban sok gondot okozott az elmúlt időszakban.

A tárca területén tűzvédelmi körzeteket alakítottunk ki. Ennek az a lényege, hogy a nagy ipari központok mentén tűzvédelmi feltételeiről nem külön-külön gondoskodnak az ott működő NIM-vállalatok, hanem a beruházások arányában járulnak hozzá a körzeti tűzoltóbázisok létrehozásához. Ezek nemcsak az iparvállalatok, hanem az érintett kommunális létesítmények és a lakóházak mentő tűzvédelmét is biztosítják. Ilyen körzet létesült Leninvárosban, Százhalombattán, Komáromban, Szegeden, Szolnokon — tehát ott, ahol elsősorban olaj- és vegyipari létesítmények vannak — és Pakson.

Alapvető probléma viszont, hogy a korszerű üzemekben a gyártóberendezések kapacitása meg a tárolt veszélyes anyagok mennyisége igen nagy mértékben növekszik.

ik, ugyanakkor a kezelőszemélyzet létszáma 1—2 főre csökken. Itt az automatizálás jelentheti az egyedüli megoldást, nek viszont az anyagi lehetőségek szabnak igen szűk határokat.

Az iparágak körvonalai közül kiemelkedett a Nitrokerámiai Ipartelepekéé és az szak-magyarországi Vegyiművelésnél történt robbanás, valamint a zsanai gázküti-és.

A tárgyalt időszakban 1481, kérral járó izesét fordult elő, és az összes kár 163 millió Ft-ot tett ki.

Dicséretes néhány trüszit, illetve vállalat (pl. MVMFT, VECYÁRSÉG, Magyar Iscasagyár) azon törekvése, hogy az ár-érték nélküli túzesetek, illetve ezek tapasztalatainak összegzése alapján igyekezzenek megelőzni olyan eseményeket, melyek sok esetben katasztrófába torkolhatnak.

A tűzkárok jelentégt értékelési módja azonban nem tükrözi mindentben a népszakdaságot ért tényleges veszteséget. A berendezések és az anyagok megsemmisülése miatt bekövetkező kár ugyanis a legtöbb esetben elenyésző része a tényleges kárnak. Eppen ezért a tűzkárba be kellene számítani a berendezések újramunkelési költségét, a tönkrement anyagok értékét, az elmaradt népgazdasági hasznót, a devizavesztéseket, a népgazdaság más területén jelentkező kooperációs akadályokat, a felvonultatott tűzoltóság költségét stb. Példaként említtük, hogy a sárbabonyi Egyesült Vegyiművekben történt robbanás után az Állami Biztosító 70 millió forintot térített meg; ugyanakkor az eredetnél kisebb kapacitású új gyár építése több száz millió Ft-ba került.

Gazdasági lehetőségeinkből fakadó méréselt lehetőségeink korlátozták kutatási, automatizálási és műszaki fejlesztési el- népzélesein megvalósítását, így az adott feltételek mellett kellett elieget tennünk a kapcsolatos igényeknek. Ilyen körülmények között jelentős eredményeket érhetünk el a szénhidrogéntüzek oltásában (habbal oltó tűzoltó-gépjármű; mobil, fől-

stabil és stabil oltóberendezések), továbbá az új habképző anyag és műszaki fejlesztésében.

Az ellenőrző tevékenységet is nagyon fontosnak tekintették. Az önmű és vállalati bejárások számának növekedése azt mutatja, hogy egyre több vállalat végzik ezeket a feladatokat, ami a legújabb ismeriket a helyi körülményeket a problémákat. Az új tűzvédelmi jogszabály és a közadása szerű Összesen a Magyar Szabályzat jobban elősegíti, hogy a lakataink több tűzvédelmi kérdésben önállóan döntsenek, ezzel lecsökkentve egyenes arányban nő vezetői tevékenység.

Az értékesítő vállalatok szóltak. Kerényi A. Ödön, az MVMFT vezérigazgató-helyettese, Péczák László, az MFKGT vezérigazgató-helyettese és Tamás István, a Magyar Szénbányászati Vállalat vezérigazgató-helyettese kiemelték, hogy milyen minőségi változásra juttatták a tűzvédelmi műszaki tevékenységüket az elváltatása. Hangsúlyozták, hogy a meglévő telepített technológiai rendszerek tüzeoelmében a vállalati dolgozók feladása jóval nagyobb, mint más tényleges körülményekben. Szalai Attila, a NIBI a képző Központ igazgatója arról számolt be, hogy a tanfolyamon a tűzvédelmi szervezet mintegy 2000 szakembert képzett ki.

Varga Károly főosztályvezető, országos parancsnok kiemelte a tanácskozási résztvevők, majd a feladatokat jelezte, az elhangzottakkal kapcsolatban, hogy a Nehézipari Minisztérium irányító tevékenysége és tűzvédelmi szervezet rugalmasan alkalmazkodik a felmerülő követelményekhez. A tűzvédelmi minisztérium irányítása alá tartozó vállalatoknál eredményesen fejlesztették tovább a tűzvédelmi szervezetek, a feladatok gondoskodtak az esetleges működéshez szükséges személyi, tárgyi és műszaki technikai feltételekért.

A továbbiakban a feladatok beszámolóban elhangzottak, a támogatást adó az ún. komplex tűzkár-megelőzési rendszer folyamatban lévő munkájáról.

Mint mondták, a polgári tűzkárfelelőrs csak a tűz során közvetlenül megsemmisült anyagok értékét veszi figyelembe, az új számítási mód szerint a foglalkoztatottak járulékos kárákat, valamint a termelési kárákat is figyelembe kell venni. Külön szolt a pecsi atomerőmű építésének tűzvédelméről és a meglévő gondokért említtette, hogy a helyi tűzvédelmi oltó, csak részben valósult meg. A több mint 10 km hosszú kábelvezetékben a tűzszakaszhatáron való átvezetéseknél nem tömítették a falazatokat és még nem szerelték fel a helyszereket működőképes sem. Emellett az építési munkahelyek tűzvédelme sem megnagyobbított.

Szili Géza miniszterhelyettes hozzászólásában kiemelte a nagy atomerőmű komplex tűzvédelmi rendszerének fontosságát és a résztvevők segítségét is kérte a kapcsolatos feladatok végrehajtásában.

Dr. Juhász Ádám államtitkár összefoglalójában egyetértett az előzetessel és a hozzászólásokkal, a megállapította, hogy a beszámoló alapján jelentős fejlődés ment végbe az iparág tűzvédelmében. Hangsúlyozta, hogy továbbra is hasonló intenzitással kell végteni ezt a tevékenységet, nevezetesen a kárt kell megfizetni az esetleges nem szabókért.

A 14/1978. (VI. 2.) MF sz. rendelet, valamint a belügyminiszter 4/1974. (XIII. 1.) BM sz. rendelete a tűz elleni védekezésről és a tűzoltóságokról előírják a hallgatók tűzvédelmi oktatását és a kapcsolatos tananyaggal való ellátását az oktatási intézményekben. Ilyen jellegű oktatás azazt nem volt hazánkban, és bizony azok, akik a felsőfokú oktatási intézményből kikerültek, sokszor az alapvető tűzvédelmi előírásokat sem ismerték.

Csak a 70-es évek elején ismertük fel, hogy a főiskolákon, egyetemeken is el kell kezdeni a hallgatók tűzvédelmi oktatását. Ezt indokolta az utóbbi években végbement jelentős technikai fejlődés is.

Mint arról annak idején szakfolyóiratunk is hírt adott, a felsőfokú oktatási intézmények között Pécsen megállapodás született a tűzvédelmi oktatásról. De hogyan kezdenek hozzá, hiszen erre nincs is óraszám biztosítva — maradt fel a kérdés.

Ekkor látott segítségünkre a pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskola épületgépész tanszékéről Kakas János tanácsadó, aki segítséget adott ehhez az úttörőnek számító kezdeményezéshez. A munkavédelmi és környezetvédelmi oktatásra szánt óraszámából 10 órát a tűzvédelmi oktatására biztosított. Ennek megfelelően készült fel és állította össze a tematikát Dukits Károly fő, azaz, megyei parancsnokhelyettes, aki az oktatást is elvállalta.

Az épületgépészetet tanuló hallgatók központifűtés-, csatornázás-, gáz- és vízvezeték-tervezést is tanulnak, és így Dukits alezredes elvtárs már ennek megfelelően tartotta meg a foglalkozásokat.

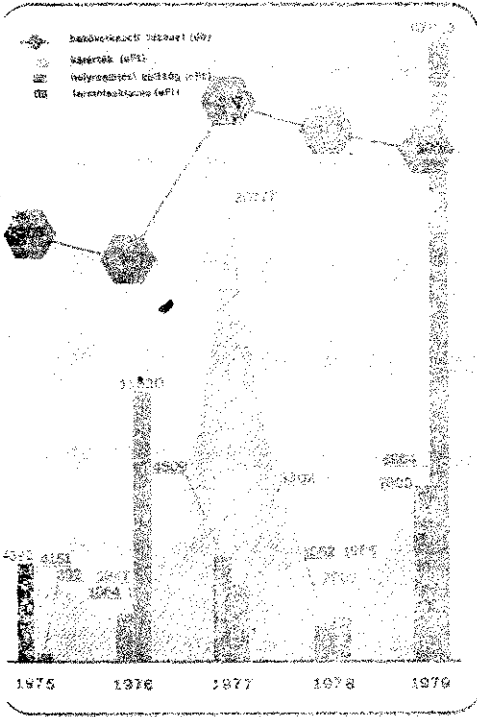
A hallgatók megismerkedtek az égés feltételeivel, a hőtani alapismeretekkel, valamint törvényszerűségeik célszerű alkalmazásával, hiszen ezeknek a tervezés, létesítés során kell reallizálniuk. A vizsgakérdés során kiderült, hogy a II. évfolyam épületgépész hallgatói jól elsajátították a leadott anyagot.

A Baranya megyei tűzoltó-parancsnokság és a pécsi felsőfokú oktatási intézmények közötti kapcsolat tovább bővült. Ez év szeptemberében a Pécsi Tanárképző Főiskola is megkezdte a hallgatók tűzvédelmi oktatását. Az oktatással kapcsolatban az úttörőszöveteségi megyei elnökséget is megkerestük.

A nyáron egyébként a Pollack Mihály Műszaki Főiskola vezetői látogatást tettek a megyei tűzoltó-parancsnokságon, ismerkedtek a munkánkkal és megbeszéltek az épülő új laktanynkat. Elismerőleg nyilatkoztak a tűzoltók felkészültségéről, nagy tetszést arattak körükben különleges szereink, és elismeréssel szoltak hírhírlőzetünk fejlődéséről, valamint a tűzoltóság szervezeti felépítéséről is.

A látogatás befejeztével vizontlátogatásra hívták meg a megyei és a pécsi parancsnokság vezetőit.

Mórák László
fő. fhdgy.

A bekövetkezett túzesetek és kárértékek a térség területén

Dr. Juhász Tamás

Hármas évforduló

Az 1980-as esztendő a Belügyminisztérium önkéntes társadalmi segítőinek jubileumi évét jelenti: 100 éves az önkéntes-tűzoltó és 25 éves az önkéntes-határőri és 25 éves az önkéntesrendőri szolgálat.

A Belügyminisztérium és szervei közös programmal készülnek a hármas jubileum méltó megünneplésére, amely 1981 januárjában a Belügyminisztérium önkéntes segítői II. országos értekezletének megrendezésében csúcspontot ér. Az évfordulóhoz kapcsolódó feladatokat belügyminiszteri parancs és ennek alapján készített intézkedési terv rögzíti.

Ennek értelmében a három önkéntes társadalmi intézmény jubileumi ünnepségeit a területi szerveknél ez év december 15-ig rendezik meg, ahol megválasztják az országos tanácskozáson részt vevő küldötteket is. Az ünnepi megemlékezéseken ott lesznek a párt-, az állami, a társadalmi, a gazdasági és a társzervek képviselői, továbbá a KISZ Igazgató Gárda és az Úttörőgárda szakalegységének küldöttei is.

A kétnapos országos értekezletet Budapesten, a Belügyminisztériumban rendezik. Ez alkalommal a BM Művelődési Házában az önkéntes társadalmi segítő munkájáról, tevékenységük fejlődéséről nyílik kiállítás.

A belügyi munkát segítő társadalmi erő tevékenységéről, fennállásuk évfordulójáról, az ezzel összefüggő eseményekről a televízió, a rádió és a sajtó megfelelő mértékben tájékoztatja a lakosságot. A belügyi programhoz kapcsolódva a TŰZVÉDELEM hasábjain rendszeresen foglalkozunk az önkéntes-tűzoltói tevékenység fejlődésével, eredményeivel, további erősítésével, és hírt adunk a jubileumi eseményekről, rendezvényekről is.

A jubileummal kapcsolatban nagy munka és felelősség hárul az érintett területi szervek vezetőire, parancsnokaira, az önkéntes segítők munkáját szervező és irányító beosztottakra. Gondos előkészítő munkának kell megelőznie a tanácskozásokat, amelyeken az évfordulóhoz kapcsolódva az önkéntes segítő tevékenységének értékelése, továbbfejlesztése, feladataik meghatározása is szerepet kap. Ezt az előkészítő munkát mielőbb meg kell kezdeni, hogy a rendezvények lebonyolítása zökkenőmentes legyen.

Helyes, ha a megyei tűzoltó-parancsnokságok már most szorgalmazzák, hogy a helyi lapokban, a rádióban a jubileumról minél több riport és híryanag jelenjen meg. Mielőbb tájékoztatni kell a párt-, az állami, a társadalmi és az önkéntes-tűzoltói munkában érintett gazdasági, valamint más szerveket a rendezvénysorozatról, kérve segítségüket, támogatásukat ezek lebonyolításához.

Az önkéntestűzoltó-egyesületek sorainak erősítésével, tevékenységük szakszerűségének növelésével, fegyelmezett, eredményes munkájukkal készüljenek az évforduló méltó megünneplésére. Ezzel is szilárdítsák továbbá az önkéntes társadalmi segítői státuszukat, melyet több mint 100 éves munkájukkal kivívtak. Legyenek büszkéek arra, hogy a Belügyminisztérium önkéntes segítőiként szolgálhatják társadalmi munkát, hogy részesei lehetnek hazánk tűzvédelmének.

A tanácskozási ülésről.

Tanácskoztak az újpestiek

A IV. kerületi tűzoltókapitányság közreműködésével az újpesti 1980. október 4-én önkéntes-tűzoltó-vállalati tűzoltók, rendezészetűzoltó-parancsnokok, ifjúgárdisták részvételével tanácskozási rendezvényt tartottak a Művelődési Házban.

A megbeszélés során közölt jelen volt Zárori István, a IV. kerületi pártbizottság első helyettes parancsnoka, a Budapesti Ifjúgárda parancsnokja, a Budapesti Ifjúgárda vezetője, a BRFK vezetőjének közhiteles képviselője, Busa László tűzoltó alelnök és a fővárosi tűzoltópa-

rancsnokság vezetőjének helyettese. A tanácskozáson képviseltette magát a Helyi Népfront kerületi bizottsága, a kerületi KISZ-bizottság, a kerületi tűzoltó-parancsnokság. Megjelentek továbbá a kerületi pártalapszervezetek titkárai, a kerületi társadalmi szervezetek és az üzemi képviselők.

Dr. Németh Tibor alezredes, kapitányságvezető megnyitó szavai után az újpesti önkéntes-tűzoltók tettek a kezdetekről beszámolt. Az ünnepélyes fogadalmat Kovács Ferenc, a kerületi tanács elnöke méltatta az önkéntes segítő tevékenységét és elismerően beszélt helytállásukról. További célként határozta meg a kerületi pártszervekkel való szoros együttműködést, valamint a kapcsolat további fejlesztését a lakossággal. A hozzászólók sorában Schandl Gyula, a Magyar Pamutipar vállalati tűzoltóparancsnoka a helyi tűzmegeelőzési feladatok felfüggetléséről beszélt. Megelégedéssel szólt a felszereltségükről, felhívta a figyelmüket a tűzoltók továbbképzésének szükségességére, és beszámolt a szolgáltatásokról. Végezetül munkájuk megbecsülését köszönte meg.

A hozzászólások után a kerületi kapitányság, a tűzoltó-parancsnokság és a társadalmi, gazdasági szervek vezetői a társadalmi munkát végző önkéntes segítők közül többeket dicséretben és jutalomban részesítettek.

Ezt követően a kerületben lakó, illetve a kerülethez kötődő művészek műsorral köszöntötték az önkéntes segítőket.

Schandl Gyula vállalati tűzoltóparancsnok

A meghívottak egy csoportja

Hívószámuk: Tapolca

Huszonöten vannak, bár a közgyűlés után a pártoló tagokkal együtt ötvenen ülnek körül a terített asztal. Mindnyájan nehéz fizikai munkát végeznek, legtöbbször gépjárműszerelők. A Vasipari Ktsz-nél, a Könnyűbeton- és Szigetelőanyag-gyárban meg a Volán üzemigazgatóságának telephelyén dolgoznak. Napközben innen riasztják őket, méghozzá elég gyakran, mivel a helyi parancsnokságnak nincs vonulócsovége.

A 18 ezer lakosú Tapolca és a közigazgatásilag hozzá tartozó Dízszel, Sáska és Zalahaláp községek mentő tűzvédelme a fő feladatuk. De a járás mind az 53 községében nyújtottak már segítséget. Nappal jóval egyszerűbb minden. A riasztást percek alatt végrehajtják — a városi-járási tűzoltó-parancsnokság segítségével.

Az éjszakai riasztást is mintaszerűen szervezték meg. A három gépkocsivezető közül egynék már van telefonja, most intézik beszerelését a másik két lakásba is.

Munkaidő után egy-egy raj éjjel 11 óráig a klubban tartózkodik. S csak ha ez után történik valami, akkor lép életbe a tapolcaiak jól bevált riasztási láncja. **Starcsevics Lajos** önk. tű. szds. — 1942-től tűzoltó és 20 éve az egyesület parancsnoka — értesül a segítségkérésről, majd ébreszti ikerfiát, akik motortra pattannak és **Pressing Lajos** tű. őrgy., tapolcai parancsnok fiát riasztják elsőnek, hogy azután a többiekkel együtt minél hamarabb elfoglalják helyüket a gépjárműfecskendőn.

Gyorsaságukról megismerzte híressé váltak. Évi 50—60 beavatkozásuk során gyakran érkeznek elsőként és sokszor a legnehezebb feladat vár rájuk. Parancsnokukkal több olyan emlékezetes eseményről beszélgettünk, ahol ő látta el a tűzoltásvezető felelősségteljes posztját.

Egy vasárnap délelőtt Pusztamiskére riasztották őket, az állami gazdaság lucernakazla égett, veszélyeztetve a közelben levő több száz férőhelyes nádfedeles szarvasmarha-istállót. A riasztás után teljes sebességgel robtak CSD 420-asukkal a kárhelyre. Elsőként értek oda, majd további 10 raj vonult ki utánuk. Két napig oltottak a környező patakból nehezen megszerzett vízzel. Helytállásukért megyei parancsnoki dícséretben és pénztartalomban részesültek.

Más alkalommal éjfélkor riasztották őket Óhidára, a parkettaüzem kiterjedt tűzéhez. Igencsak hajnal lett, mire végeztek. Reggel azért mindannyiukuk helyén volt a munkaidő kezdetére.

Azt az éjszakát sem felejtik el egyhamar, amikor Mindszentkállán egy férj alvó feleségére gyújtotta a házat. Itt nemcsak oltani kellett, hanem menteniük is. A gyújtogató az udvaron levő 8 m mély kútba menekült a felelősségre vonás elől, és elképzelhetjük, milyen körülmények között sikerült felhozni.

De ha más okból is, mégsem kevésbé izgalmas perceket éltek át, amikor **Hassófi Béla** önk. tű. őrtorn életveszélyes körülmények között mentőkötéllel két pécsei egyetemistát hozott le a Gulácsi-hegyről.

Elsőként fordult a városi parancsnokságra, bártoi tűzoltóknak a munkaidőük várják a megkeresést.

A klubjuk falán a tűzoltócsapatok sárga is bizonyítja a városi és országos, sőt nemzetközi versenyeken elért sikereiket. Ebben mindig a tűzoltóképzés tematikájuknak.

Hetente háromszor gyűlések mennek idő után! Több városi csapatok részét a megyei és országos éjszakai gyakorlaton. Közvetlen kapcsolatban a város büszkeségének, a helyi parancsnok több, ún. ipari tűzoltó- és tűzoltóvezetőknek próbáit is.

Létrakiképzést és létraközvetítő-gyakorlatot is rendszeresen tartanak. A tűzoltók vették már a példát arra, hogy hátré lézókészülékek használatát egyszerűen használják. Ezzel a közösen megterített már az országos (III. 30.) belügyminiszteri rendelet alapján az éjszakai tűzoltócsapatok munkájukat meghatározó parancsnokoknál a vezető tudomásul, hogy a városi parancsnok anyagiilag kedvező feltételeket teremtett működésük érdekében lehetővé teszi, hogy a szövetkezetek nyúl a vállalatok bizonyos hátré támogatásba részesítheti az önkéntesek részét tartókat, amiért az önkéntesek közreműködik ezen vállalatok munkavédelmében.

Felszerelésük, rendeltettségükhöz jön majd, ha az önkéntesek és nyomon gvarapodik a pótlásuk.

Tapolcán még mindig nagy gondot okoz a tüdőbetegségek, ezért a jól működő ifjúsági fitrajongók és a városi törőgárda szervezése is fontos. A városi hivatali pártbizottság a művelődési osztály veszté a városi törőgárda

Vasipari Ktsz önkéntesei javítják Veszprém és Zala megye önkénteseinek 800-asait

Dr. Hall Márta igazgatási osztályvezető, segítő munkatársuk

A parancsnok és a munkatársak országos versenyen a városi csapat

szervezésével együtt, hogy az önkéntes iskolák tanárai gondoskodjanak arról, hogy a munkásokról és rendőr úttörőgárdisták mellett ezután úttörőtűzoltók legyenek a városnak.

A tapolcaiakra nemcsak a tűzoltásban, hanem a város és a környék tisztításában az erdőekben, mozi- és színhelyeknél vállaltak. De szívesen csatlakoznak a tanács városépítő társadalmi munkafelhívásához is. Vállalásaik egyikike a híres tapolcai tűz rendszeres tisztítása, amely számukra évente kétnapos "szünetes gyakorlatot" jelent.

Fontos? Jelenleg az a legnagyobb, hogy még nincs a kezükben a város új önkénteseinek térképe, ami nélkül — különösen az éjszakai órákban — nehéz a munkájuk elvégzése.

Ötjártunkkor éppen azt intézte az egyetemes parancsnok.

Sz. Lovász—Tátrai

Annak idején részletesen megvizsgáltuk, hogy együttműködési megállapodás alapján a Munkavédelmi Intézet (MTKI) sokoldalú segítséget nyújt a tűzvédelem fejlesztését és korszerűsítését szolgáló tudományos kutatómunkában. Az alábbi cikk olvasóink tájékoztatása céljából a nagy múltú intézmény szervező tevékenységéről szeretnénk beszélni.

Intézetünket a Minisztériumunk által a SZOT hozta létre 1954-ben, és azóta a széles körű tevékenységünkkel a kapcsolatos alap- és alkalmazás-kutatásokban. Feladata a baleseti veszélyforrások, egészségi ártalmak elhárítására szolgáló technikai eszközök, módszerek, továbbá egyéni védőeszközök kifejlesztése, a kutatási eredmények megvalósítása és az erre irányuló hasznos kezdeményezések felkarolása és terjesztése.

Az intézet által kidolgozott és kipróbált találmányok száma meghaladja a nyolcvanot. Ilyenek pl. hasadó- és robbanás- és elektrosztatikus feltöltődést okozó elhárító módszerek. Mintegy százféle egyéni védőeszközt fejlesztettünk ki számos kutatási termékét is az intézetben állítanak elő.

A SZOT MTKI emellett ellátja a több országosan koordinálja a gépek munkavédelmi minősítésével, a munkavédelmi szabályozással, az utóbbi évek óta pedig a munkavédelmi tájékoztatással és a munkaadóval kapcsolatos feladatokkal. Továbbá foglalkozik a baleseti okok kutatási programjának meg a munkavédelmi intézetek új rendszerének kidolgozásával.

Széles körű nemzetközi kapcsolatokkal tartunk fenn a KGST-tagországok és más országok munkavédelmi intézeteivel, valamint a munkavédelem nemzetközi szervezetjeivel. Együttműködési szerződés alapján lehetővé számunkra a legújabb nemzetközi tapasztalatok átvételét és hazai országai hasznosítását.

A népgazdasági igények széles körű vizsgálomérése alapján alakítottuk ki jelenlegi szer-

vényrendszer kialakításában a következőkben megvalósuló feladatokat:

ELEKTROSZTATIKUS KUTATÁSOK

A munkavédelem — intelligens — biztonságtechnikai — megelőzési folyamat-szabályozási — rendszerének kialakítása; az elektrosztatikus biztonságtechnikai eszközök és rendszerek kifejlesztése; az intézet és az ipar munkavédelmi és biztonságtechnikai feladatainak megoldása, továbbá a környezetvédelemmel kapcsolatos elektronikai, elektromechanikai, mérés-technikai, szűrő-technikai feladatok végrehajtása.

EGYÉNI VEDŐESZKÖZTAN

A legújabb tevékenységünk az eszközök fejlesztése legújabb anyagok felhasználásával; a szemvédelem — különös tekintettel a lézerekre — kialakítása; a légzésvédelmi és hővédő eszközök fejlesztése; a növényvédőszerrel dolgozók egyéni védőeszközök komplex felmérése; a zuhanásbiztonsági eszközök kialakítása; a munka- és vállmozgás fejlesztése és követelményrendszerének kidolgozása; a munkavédelmi használati típusainak rendszerezése; az egyéni védőeszközök minősítése, jóváhagyása, valamint az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos szaktanácsadás meg az Országos Egységes Védőeszköz-, Védő- és Munkavédelmi Intézet tevékenységével összefüggő feladatok mint titkárságra háruló feladatok megoldása.

A SZERELÉSI ÉS FELTÉTELTECHNIKAI KUTATÁSOK

A munkavédelem legújabb kiemelt feladatainak vizsgálata és optimalizálása; az arányító gázok portartalmának laboratóriumi meghatározása korszerű módszerekkel; a porleválasztók különböző típusú, az új típusú vizsgálóberendezéssel; elektronikus jelátalakító műszerek fejlesztése; ezekhez különféle matematikai módszerek készítése.

TÁJÉKOZTATÓ ÉS PROPAGANDA

A munkavédelmi információk, agitációs és propagandatevékenység, továbbá az oktatás és ismeretterjesztésre irányuló kutatások; a szakszervezetek munkavédelmi irányító, ellenőrző, tájékoztató országos információk, agitációs és propagandatevékenység; a munkavédelmi tájékoztató- és propagandamunkát segítő, szakvéleményező társadalmi munkabizottságok titkársági feladatainak, valamint a nemzeti CIS-központ funkcióinak vizsgálata; a végül, de nem utolsósorban a központi munkavédelmi tájékoztató és propagandaszolgáltatások.

MUNKAVÉDELMI MINŐSÍTÉS, SZERVEZÉS, SZAKTANÁCSADÁS

Intézetünk rész vesz a mindenkor köv-

Audioteknológia

szabályozási rendszer kialakításában a SZOT munkavédelmi osztálya által határozott szabályozási területeken egyetértésben gyakorolja jogkörét; mai véleményező, információs és tájékoztató tevékenységet fejt ki, közre adja az országos munkavédelmi szakkal kapcsolatos hazai és nemzetközi adatok végrehajtásában, és teljesíti a munkavédelmi Szabályozási Bizottság feladatát összefüggésben az intézmény mint titkárságra háruló kötelezettséggel.

MUNKAVÉDELMI MINŐSÍTÉS, SZERVEZÉS, SZAKTANÁCSADÁS

A munkatevékenységek terhelésének ergonomiai elemzése a nyílt iparban, a gépek, berendezések, technológiai munkavédelmi minősítésének követése; a munkavédelem és a munkafeltételek fejlesztése tervezési módok kidolgozása; a gépek munkavédelmi minősítésének koordinálása (23 intézeti NC-gépekkel); munkatevékenységek munkafeltételeinek elemzése; konkrét kidolgozása az Integrált Gyártó szer ergonómiai elemzéséhez; az a mozgató gépek munkavédelmi minősítésének vizsgálata és fejlesztése; a munkahelyi komplex munkavédelmi vizsgálata és minősítése.

VEGYESZETI KUTATÁSOK

A szellőztető rendszerek kémiai és fizikai történő felülvizsgálata; az légszennyezettség-vizsgálatok mintavétel, gázkromatográfiai, elektroanalitikai atomabsztrakciós módszereinek fejlesztése; a légzőkészítő berendezések kutatási fejlesztése; a hővédő krémek kutatási továbbá a tűz- és robbanásveszélyes munkahelyek légterének vizsgálata.

BEREZÉS

A több csatornás, GR típusú gázjelzőszülék, valamint új tűzjelző berendezések kifejlesztése; a munkavédelmi feladatokra szolgáló hidraulikus és pneumatikus automatikák kidolgozása; a nehéz fizikai munka, illetve a veszélyes munkafeltételek gépesítése; a tűz- és robbanásveszélyes környezetek védelmének kialakítása.

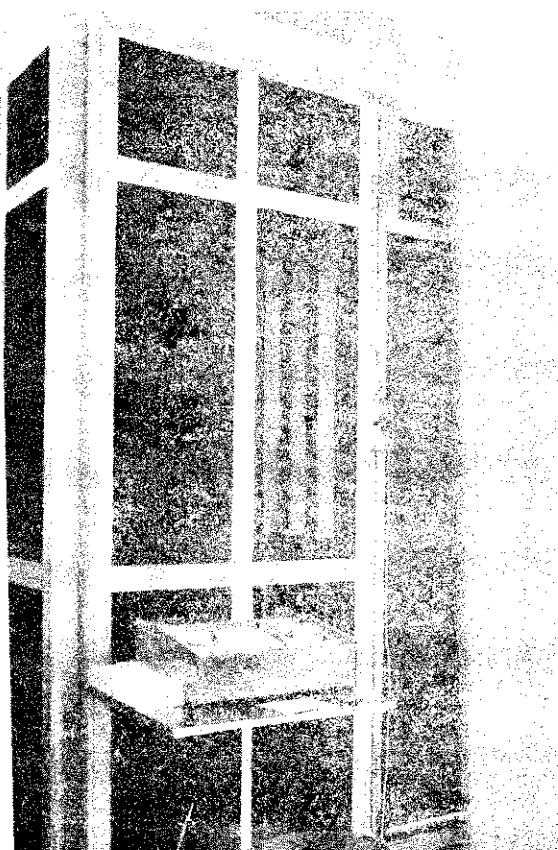
MUNKAVÉDELMI ESZKÖZTAN

A különféle anyagú hasadófárcsák elektrosztatikus jelző-, mérő- és regisztrációs eszközök kivitelezése; a gázjelző berendezések gyártása és karbantartása, légtechnikai berendezések meg az egyéni védőeszközök gyártása.

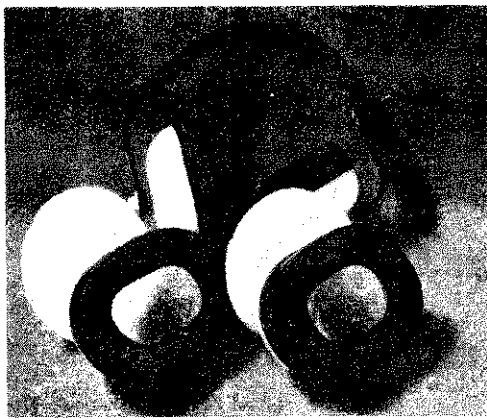
ZAJ ÉS REZGÉSVEDELEM

A konstrukciós zaj és rezgés elhárítására alkalmas eszközök és módszerek kidolgozása a térakusztikai zajszintmérés, a zajszintmérés és a műszeres vizsgálóberendezések kidolgozása.

Az intézet szervezett tájékoztatói rendszer keretében ismerteti a kutatási eredményeit és ezek gyakorlati alkalmazásait. A szakszervezetek, illetve a „Munkavédelem”, a „Munkavédelmi Közlemények”, továbbá a havonta megjelenő „Szociálpolitika” — rendszeresen publikál az egyes kutatások, fejlesztések megalapozását és eredményeit. Minden össze-

Zaj ellen védő fültek

tavasszal külön munkavédelmi kutatási melléklettel jelenik meg a Figyelő és a Technika című lap. A televízió a híradókban és a Hét című műsoraiban tájékoztat a legjelentősebb kutatási eredményekről.

A befejezett kutatások és fejlesztések eredményeit a „Munkavédelmi tanulmányok” c. sorozat ismerteti rendszeresen. A szélesebb területeken alkalmazható kutatási eredményeket — a gyakorlati alkalmazási lehetőségek bemutatásával — intézetünk esetenként kiadványokban is közzéteszi, és közvetlenül eljuttatja az érintettekhez.

Végül, de nem utolsósorban, a központi munkavédelmi kutatási eredményekről folyamatosan diasorozatok, filmeket, prospektusokat készítettünk és kiállításokon is bemutatjuk őket. Az intézet részletes tájékoztatással és katalógussal áll az érdeklődők rendelkezésére.

A SZOT 1978. novemberi ülésének a munkavédelem fejlesztéséről hozott határozata alapján, a SZOT MTKI további tevékenységének főbb irányai a következők:

- tudományos kutatás és fejlesztés, részben a munkavédelmi műszaki, részben a szakszervezeti munkavédelmi irányító és ellenőrző munka területén;
- a szakmai tanácsadás, koordináció és szakértői tevékenység;
- a szakszervezeti munkavédelmi irányító és ellenőrző munkát segítő szakértői, országos információs, valamint agitációs és propagandatevékenység;
- szolgáltatás és kivitelezés.

Jelentőségüknél fogva külön említésre méltó feladatok lesznek,

A KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS TERÜLETÉN:

a biztonsági (elsősorban elektronikus) eszközök, rendszerek, felszerelések kutatása, vizsgálata és elterjesztése; az emberi mikro- és makrokörnyezet vizsgálata, és ennek alapján a káros hatások megelőzésére vagy elhárítására szolgáló műszaki eszközök kutatása és fejlesztése (kiemelten kezelve a levegőtisztaság-védelem, a zaj- és rezgéscsökkentés, továbbá a tűz és robbanás megelőzésére irányuló elméleti és alkalmazott kutatásokat, méghozzá különös tekintettel az elektrosztatikus veszélyforrásokra);

az egyéni védőeszközök kialakítására és fejlesztésére irányuló alkalmazott kutatások;

a baleseti oktatás és -elemzés, a kapcsolatos korszerű statisztikai rendszer elveinek kialakítása; az egészséges, biztonságos és kulturált munkakörülmények kialakítását megalapozó kutatások;

a munkavédelmi agitációs, propaganda-

és információs tevékenység, valamint az oktatási módszerek korszerűsítésére irányuló kutatások.

A MUNKAVÉDELMI MINŐSÍTÉS ÉS SZABÁLYOZÁS TERÜLETÉN:

a különféle gépek, berendezések és technológiák munkavédelmi minősítése, a biztonságosság feltételeinek kidolgozása, valamint koordinálás és operatív részvétel a munkavédelmi szabályozás országos és nemzetközi feladataiban.

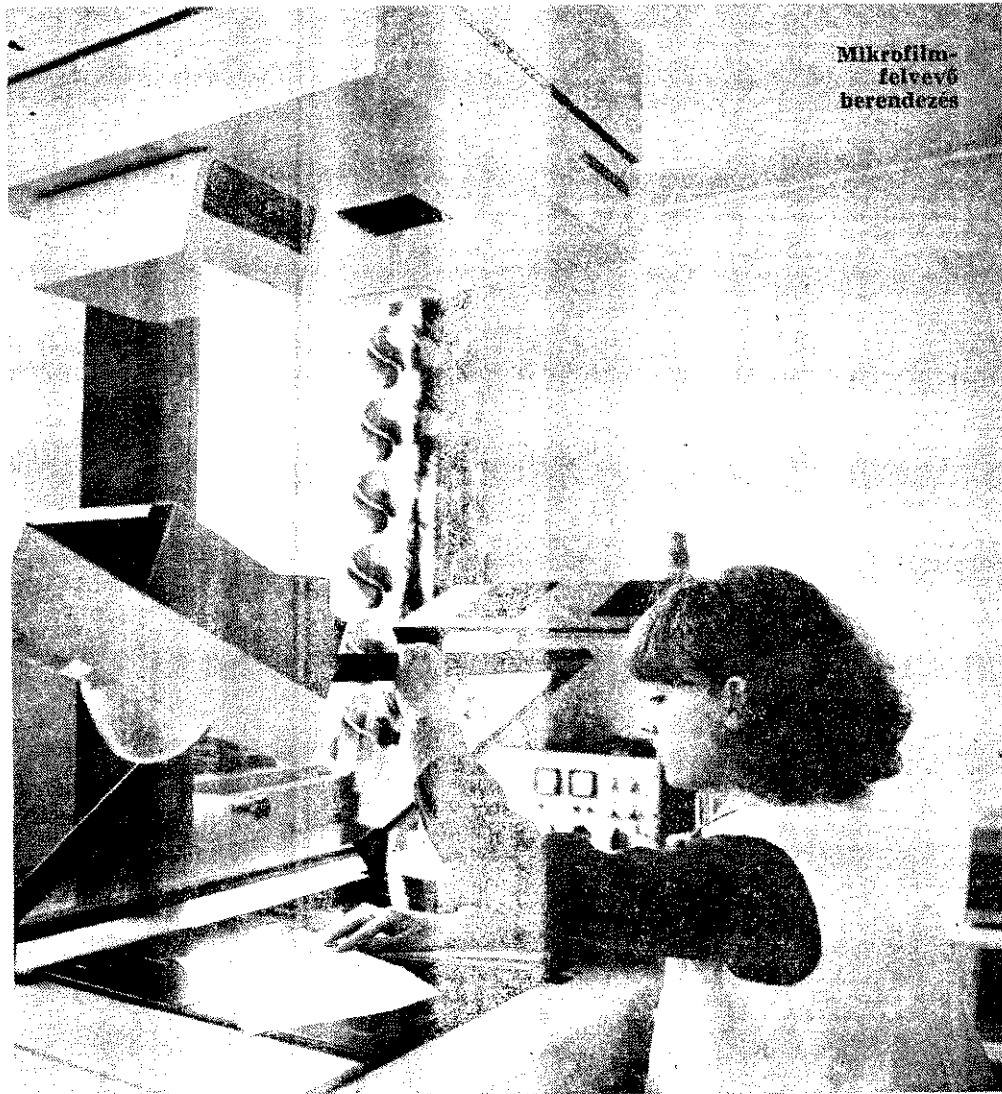
A SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉG, TOVÁBBÁ A SZOLGÁLTATÁS ÉS KIVITELEZÉS TERÜLETÉN:

a biztonságtechnikával összefüggő és a munkahelyi és környezeti levegő tisztaságára vonatkozó mérések és laboratóriumi vizsgálatok; az üzemi világítástechnikai és színdinamikai mérések, vizsgálatok, valamint az ezekre vonatkozó javaslatok kidolgozása és alkalmazása a gyakorlatban; a munkahelyi és környezeti zajok mérése és analizálása; a gépek hangteljesítményének laboratóriumi mérése; a kutatási, fejlesztési eredmények alapján létrehozott műszerek, eszközök, berendezések prototípusainak gyártása (a sorozatgyártásra átadhatóság lehetőségeinek függvényében); információs és propagandakiadványok és eszközök előállítása és terjesztése.

Rudnai Gyula
a SZOT MTKI Tájékoztatási és Propaganda Osztályának vezetője

„Masterlux” megvilágításmérő

Mikrofilm-felvévő berendezés

Otthonom: ÚJPEST

Nem messze az újpesti tűzoltó-laktanyától, csendes mellékutcában az egyik ház kerítésén kis tábla: IV/6-os pártkörzet.

Itt találkoztunk a körzet párttitkárával, Kántor Jenő nyugalmazott tűzoltó alezrederrel. Féltné őrzött emlékek kerültek elő, ezek között idéztük a múltat: — Születésem óta, kisebb-nagyobb megszakításokkal élek itt. A városrész, a környék meghatározója életemnek. Már hivatásom választásában is döntő szerepe volt, hiszen szomszédunkból száguldottak kürtölve a tűzoltók, akkor még gyönyörű lovak vontatta kocsijaikkal.

Nem csoda, hogy a katonai szolgálat lezárása után, 1934-ben jelentkeztem az újpesti önkéntes tűzoltóságnál. Voltam mászó, majd őrpáncsnok. Elvégeztem a vármegye alispánja által szervezett tűzoltótisztai tanfolyamot is. Mégsem érezhettem magam igazi tűzoltónak, mert hivatásosnak abban az időben nem vettek fel.

Egy dologtól azonban nem foszthattak meg. Tűzoltó lettem a szó igazi értelmében, hiszen gyakorlatot szereztem a vonulásoknál, a nehéz napok hivatássá formáltak bennem a szakmát.

Szomorú idők következtek ezután. Háború, fogság, s mire 1947-ben hazajöttem, már új világ fogadott. A Szovjetunióban végzett munkámért jó minősítést kaptam. Itthon hamarosan beléptem a kommunista pártba. Régi vágyam — hogy hivatásos tűzoltó lehessenek — végre teljesült. Nem is akármilyen feladattal bíztak meg! Baranya megye tűzoltóparancsnoka lettem. Segítségül két újonnan végzett alhadnagyot kaptam.

Köztudott, hogy abban az időben mi láttuk el a megye tűzvédelméről kívül a mentőszolgálatot is. Amikor pedig ezt a feladatot átvették tőlünk, a lakosság sokáig tiltakozott e döntés ellen. Nagy elismerésnek éreztük mi akkor ezt a tiltakozást.

Beszélgetésünk során elérkeztünk azokhoz az évekhez, amelyekről nem szívesen szólni. Mint sokan korosztályából, Kántor Jenő is megjárta az ellenforradalom előtti évek kálváriáját. Mire az események okozta megrázkódást kiheverte, a jogtalan sérelmeket elfelejtette, évek teltek el. Hosszú, szolgálaton kívül eltöltött évek...

1956-ban került vissza a tűzoltósághoz. Immár szűkebb hazájában, Újpesten lett parancsnok. Ettől kezdve több mint tíz éven át töltött be felelős tisztséget különböző beosztásokban az állami tűzoltóság-

nál. 1967-től Kántor Jenő nyugalmazott tűzoltó alezreder továbbra is a laktanya környékén él és dolgozik. Innen indult, s most ebben a körzetben intézi ügyét, városi gondját több mint 150 pártagnak. A IV/6-os körzetben pedig ez a munka nem kevés elfoglaltságot igényel. Akad ugyan segítsége az idős veteránok közül, de mint elpanaszolta, a vártól kevesebb újonnan nyugdíjba menő elvtárs kér feladatot tőlük. Annál is inkább szükség lenne rájuk, mert a mostani vezetőség lassan a pártmunka „nyugdíjkorhatáránál” is tovább szolgálnak. Feladatok, teherbíróbbak kellene nekik!

Nyugdíjas tűzoltóval beszélgettünk, s mégsem a pihenésről, hanem a mindennapjait kitöltő, szívesen végzett és büszkén vállalt munkájáról hallhattunk.

Bizonyosan ez lehet az oka annak is, hogy személyében elégedett, megnyugodott, boldog embert ismerhettünk meg.

Saját szavaival így vall erről:

— Nagy létszámú pártalapszervezetünkben, úgy érzem, megbecsülnék. Ott dolgozhatom, ahonnan elindultam, azokért, akik közül kikerültem.

Hetvenedik életévem küszöbén pedig legszebb, amit kaphattam: a bizalom. Immár harmadszor választották meg egyhangúlag párttitkárukká.

Közben lassanként beépesült a helyiség. Veteránok, idősebbek s kevésbé idősök érkeztek. Szabad pártnapra készülöttek. Búcsúztunk a tűzoltótól, hogy lássuk, hallhassuk, hogyan dolgozik a párttitkar.

Tátrai Mihály

Hosszú évek óta sem az országos, sem a Baranya megyei tűzesetekről készített kimutatás nem mutat javuló képet. Ennek egyik fő oka, hogy a lakóházi tűzesetek száma évek óta magas. Megyénkben az elmúlt 10 év alatt az összes tűz 32%-a keletkezett lakóházban, és az összkár minden tízedik forintját ez képezi. Az utóbbi 10 év lakóházi tüzei az előző tíz évéhez képest 89%-kal, a kárérték pedig 378%-kal emelkedett!

A megye lakóházi tüzeinek kedvezőtlen alakulását részben a lakások és a lakók egyre növekvő száma indokolja. A tüzek számszerű csökkentése érdekében a megyei parancsnokság 1979-es propagandatevékenységének fő irányát a lakóházi tűzvédelem képezte. Úgy gondoltuk, hogy az akció középontjába azokat az embereket állítjuk, akik hivatából is felelősek a lakóházak állapotáért és munkáltatóikon keresztül központilag is összefoghatók.

A propagandaakció előkészítése során számításba vettük az ingatlankezelő vállalatok és az Állami Biztosító támogatását is.

Azzal kezdtük a munkát, hogy az említett szervek képviselőinek részvételével értekezletet tartottunk, ahol megbeszéltük a további teendőket és három fő irányvonalat jelöltünk meg.

A közvetlen érintettek mozgósítását, a házfelügyelők segítségével a lakók tájékoztatását, az egész megye lakosságának folyamatos tájékoztatását az akció minden részletéről a sajtó és rádió útján.

Rendezvénysorozatunk kb. 23 000 bérleményt és mintegy 1100 házfelügyelőt érintett.

1979-ben első lépcsőként ötféle színes szórólapot készítettünk 30 ezer példányban.

Második részfeladatként háromlépcsős vetélkedősorozatot indítottunk el. A felkészülés megkönnyítése érdekében a lakóházi tűzvédelmi tudnivalókról füzetet állítottunk össze. A szórólapok, füzetek terjesztését és a versenyek lebonyolítását folyamatosan figyelemmel kísértük. Mindenütt megfelelő munkát tapasztaltunk. Zavaró körülmények nélkül érkezünk el a megyei döntőig. Háromórás változatos programot állítottunk össze a feladatokból. A technikai feltételeket is beleértve jó körülményeket sikerült biztosítani a versenyhez. Az érdeklődésre és hozzáállásra jellemző, hogy 13 csapat jutott a döntőbe. A háromfős csapatok jól felkészültek. A versenyt meggyőző teljesítménnyel, kezdettől vezetve a siklósi csapat nyerte. A többi 11 csapat kiengesztélyozott teljesítményt nyújtott. Egyetlen csapat — a szigetvári — lógott ki a sorból szerény tudása miatt.

A propagandaakció hatását pontosan lemérni nem lehet. Mégis feltételezzük: a rendezvénysorozatnak köszönhető, hogy az 1979. első félévi 93 lakástűzhez képest 1980. első félévében „csak” 78 történt, tehát 16%-os csökkenés tapasztalható.

Pfeiffer Márton
tű. fhdgy.

Bertók Jánossal és Metzai Mihállyal, a pártvezetőség két tagjával

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

A személyi állomány pszichológiai felkészítése

A tűzoltói hivatás minőségileg kifogástalan ellátásához nemcsak jó fizikai edzettség, hanem tökéletes pszichológiai felkészültséggel is kell rendelkezni. Az állomány pszichológiai felkészítése két szakaszban történik: általános és speciális.

Az általános pszichológiai felkészítés célja a beosztottak és parancsnokok felelősségtudatának növelése, a tűz- és káresetek alkalmával a helyes beavatkozási mód meghatározása, a kollektív szellem erősödésének segítése, magabiztosság a felszerelések kezelésében. Ez a felkészítés szakmai és politikai foglalkozások, valamint a tüzészek értékelési során valósul meg.

A taktikai gyakorlatokat a vonulási körzethez tartozó objektumokban kell megtartani az ott keletkezhető tűz sajátosságához közeli feltételek mellett. A „Személyi állomány kiképzési program”-jának megfelelően minden egységnél

negyedévenként egy alkalommal éjjel tartanak taktikai gyakorlatot.

Az oxigénes légzőkészülék használatának begyakorlása sajátos helyet foglal el a felkészítés rendszerében. Jelenleg a tűzoltásnál végzett munka összidejének 20%-át légzőkészülékben töltik el. A gyakorlati céljára füstkamrákat alakítanak ki úgy, hogy a bent tartózkodók egészségi állapota folyamatosan ellenőrizhető. A füstkamrát felszerelik nagy teljesítményű hangszórókkal, amelyeken keresztül a tűz- és káresetnél előforduló hangokat imitálnak.

Minszkben olyan gyakorlóteret létesítettek, amely az akadályos kialakított füstkamrán kívül emeletes házzal és speciális folyosórendszerrel van ellátva a hab- és vizsugárral történő mozgás gyakorlására.

A speciális pszichológiai felkészítés célja a tűzoltók készenléti állapotának foko-

zása, pszichológiai magabiztosság a kapott feladat végrehajtásához a legösszetettebb körülmények között is. Az eddig kialakított gyakorlókomplexumok főleg az olajlelőhelyeken, olajfeldolgozó üzemekben és vegyipari üzemekben keletkezett tüzek oltásának gyakorlását szolgálják. A pszichológiai felkészítés legeredményesebb szakasza a „tüzes pálya”. A Vorosilovgrád megyében kialakított gyakorlópálya megfelel az 1977-ben kiadott irányelveknek. A 100 m² területű pályán öt akadályt képeztek ki; akadály nyílt tüzzel; két méter magas emelvény két tűzfészekkel összesen 6 m² tűzfelülettel; égő tűzveszélyes folyadék felett elhelyezett fémhíd; nyitott tűzveszélyesfolyadék-tároló; 5 m magasan szerült technológiai berendezések.

A pályán felállított akadályok leküzdésének begyakorlása két szakaszban történik. Az előkészítő gyakorlat so a beosztottak ismerkednek az akadályokkal. Az ilyen gyakorlatok elősegítik a sugárbetetés legcélszerűbb helyek megítélését és azoknak lyes alkalmazását.

A magas hőmérséklet, füst, a tűzzel körbevett akadályok, a különböző hangtások az állomány tagjain bizonyos pszichológiai feszültséget hoznak létre. E gyakorlatok legfőbb feladata az, hogy a bonyolult tűz- és káresetnél az állomány tagjai megőrizzék hidegvérüket és megbiztosan hajtsák végre a feladatokat.

(Pozsarnoje Gyelc)

Az Ehram svájci cég ötletes tömlőfeltekeréselő szerkezetét mutatja be a fotó. A mindössze 5 kg súlyú, könnyű-

fémről készült szerkezet könnyedén, gyorsan és tisztán feltekerelhető a tűzoltó tömlők.

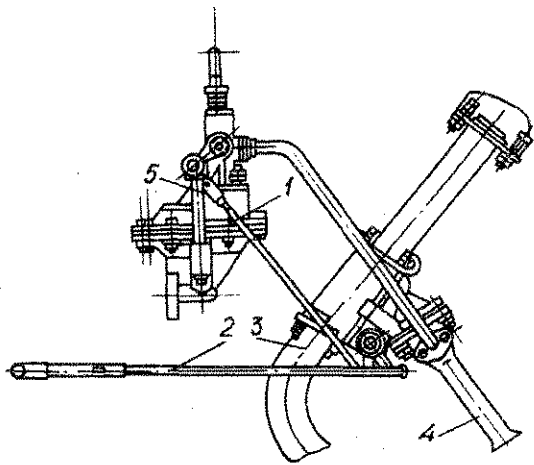
Meghajtás gépjárműmotorral

A kismotorfecskenők tervezésekor különös figyelmet igényel a szivattyú meghajtása. Erre a célra olyan belső égésű motort kell kiválasztani, amely nem függ más energiaforrásoktól, képes hosszú ideig működni megállás és karbantartás nélkül és megfelelő teljesítménytartalékkal rendelkezik. Az első hazai kismotorfecskenőhöz olyan stationárius kivitelű GAZ-321-es és egyéb típusú motorokat használtak, amelyeknek fordulatszám-szabályozójuk és fokozott hűtésük volt.

A kutatások szerint azonban erre a célra gépjárműmotorokat is lehet használni, meg-hozzá maximális teljesítményük 70%-ával. Ez esetben is

megbízható hűtésről és fordulatszám-szabályozóról kell gondoskodni, hiszen ellenkező esetben a terhelés hirtelen csökkenése súlyos következményeket vonna maga után.

A fentiek figyelembevételével szerelték össze a GAZ-24-es motorral működő kismotorfecskenőt. A teljesítmény-szabályozást végző centrifugálszivattyú úgy van beállítva, hogy 2750 fordulat/perc esetén 1600 l/p vizet szállít és a teljesítményszükségele 30 kW. A centrifugálszivattyú azonban magában hordozza annak veszélyét, hogy a víz-sugár folyamatossága megszakad. Ez akkor következik be, ha a terhelés csökken, és a motor fordulata hirtelen meg-

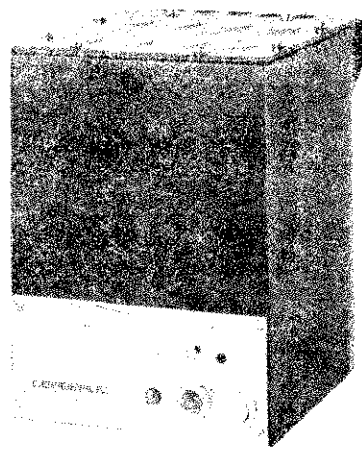

Új típusú tűzészlelő berendezés

Az APK 60/61-es típusú tűzészlelő berendezés levegőminta-vételrel és a beépített füstérzékelővel képes a kezdő stádiumban levő tüzet a lehető leggyorsabban észlelni.

A tűz észlelést a berendezésben levő 8 db 1,55 cm-es átmérőjű csepp segítségével maximum 20 méter távolságból levegőminta-vételrel képes érzékelni. Egy megadott füstkoncentrációból „analizált” jelzést küld a jelzőberendezés központjába.

Az APK 60/61-es típusú észlelők csak a levegő szívásához szükséges ventilátor teljesítményében különböznek.

A 60-as típusnál 18 W/220 V, a 61-es típusnál 5 W/24 V. A képen látható észlelő-berendezést a svájci CERBERUS AG cég gyártja. A fenti típusú füstérzékelők Csehszlovákiában való alkalmazása igen elterjedt.

(Poziarnik)

nő. Ez a jelenség úgynevezett „gáz-sugaras vákuumbereendezés” alkalmazásával kiküszöbölhető (1. ábra).

Ezen keresztől állandóan áramlik a kipufogó gáz. Az egyik esetben a kipufogócső-von (3), a másikban — ha a cső retesszel el van zárva — szűkebb fűvőkán távozik (4).

A retesz felhagyórendszer (5) segítségével össze van kötve egy olyan légkamrával (1), amelyet a szivattyún helyeztek el. A motor beindításakor a reteszt kézzel kell kinyitni az erre szolgáló karral (2). A beindítás után ezt a kart engedve zárják a kipufogócső-vel (3), és a gázok a szű-

kebb fűvőkán távoznak (4). A szivattyúban vákuum keletkezik, így megtelik vízzel. Amint elkezd nőni a nyomás, és meghaladja a megengedett értéket, működésbe lép a légkamra és kinyitja a reteszt. Ennek hatására a gázok a kipufogócsőbe áramlanak. Ha megszakad a víz-sugár, akkor a nyomás csökken, ezért a légkamra kikapcsol, és a gázok ismét a szűkebb fűvőkán távoznak. Ilyenkor fékező hatás lép fel, és ezért a motor fordulata hirtelen nem növekedhet, mivel mintegy fojtás alatt van.

(Pozsarnoje Gyelo)

A szakmai képzettség fejlesztésére és a továbbképzés támogatására az NDK Állami Kiadója több illetékes szerv közreműködésével a tűz- és robbanás elleni védelem területén végzett kutatási és gyakorlati munkák tapasztalatait egy kiadványsorozatban adja közre. Az egységesen kialakított sorozat célja az, hogy a tűz- és robbanás elleni védelem valamennyi területén a felelős szakemberek, a tűzoltóság tagjai, valamint minden érdekelt számára a legfontosabb információkat és ismereteket közvetítsék a nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével. Egy-egy kötet rendszerint egy témakörhöz kapcsolódik.

Ausztriában a Semmering autópályán számos baleset során értékes bevetési tapasztalatokat szereztek a neunkircheneri közvet önkéntes tűzoltói. Szakmai hozzáértésükre és gyakorlati tapasztalataikra szükség volt akkor is, amikor egy olajszállító tartálykecsi felborult az említett autópályán. A tartály teljes tartalma, 34 ezer liter gázolaj 700 m hosszúságban szétfolyt az úttesten, de olaj került a víztelenítő lefolyón keresztül két közeli patakba is. A nagy mennyiségű olaj eltávolításához a rendelkezésre álló vegyi olajmeggötő anyag kevésnek bizonyult, ezért a tűzoltók a környéken összegyűjtött fűrészporkkal itatták fel az olajat. A fűrészpork hatékonyabbnak bizonyult, mint a vegyi olajmeggötő anyag. Ezért fontosnak veszik, hogy az autópályák mellett nagyobb fűrészporkkészletet raktározzanak.

A Continental Air Lines egyik DC-10-es repülőgépe 1979 márciusában Los Angelesben katasztrófát szenvedett: a gép bal oldala kigyulladt, s a tűz néhány másodperc alatt használhatatlanná tette a vérszűrőket. Ezért megvizsgálták a csúszdák építőanyagainak tűzállóságát.

A DC-10-eseken jelenleg alkalmazott neoprén és poliuretán bevonatú nyílóból készült csúszda a tűztől 5,5 méter távolságra hátszélben mindössze 17 másodpercig marad épségben (a csúszdának — előírások szerint — 90 másodpercig kell használható állapotban maradnia). A kutatóknak sikerült kikísérletezniük egy olyan neoprén bevonatú műanyagot, amely hasonló körülmények között 124 másodpercig épségben marad. Ha pedig a csúszdát még alumínium hátrával is bevonják, ez az idő öt percre nő.

Brit tűzvédelmi szakemberek számítógépes programot dolgoztak ki az épületekben történő szellőztetés ütemének és a légáramlások irányának meghatározására. A program segítségével előre megállapítható az az idő, amely a szobátüz kezdete és a szomszédos folyosóra levő füstjelző készülék működése között eltelik. A kísérlet során meghatározták azokat a paramétereket is, amelyek növelhetik ezt a késlekedést. Egy adott szoba levegőtérhőgeje, a szoba és a folyosó közötti nyomás- és hőmérséklet-különbség, a természetes és a mechanikus szellőztetés nagysága stb. mind olyan tényezők, melyek befolyásolják a szobából a folyosóra történő füst áramlását és ezáltal a tűz észlelését.

A 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet a „Fokozottan tűz- és robbanásveszélyes” (jelzése: „A”) tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagra — többek között — kritériumként határozza meg annak alsó éghetőségi (robbanási) határértékét.

A szakirodalom (pl. G. Hommel Veszélyes anyagok c. gyűjteménye) az éghető anyagok-(gázok, gőzök) tűzveszélyességi jellemzőinek meghatározásánál, a gyulladásképes elegy (keverék) éghetőségét 1% -ban (térfogatszázalékban) megadott értékkel, alsó-felső intervallumban adja meg. (Pl. 1,2 Diklór-etilén (képlete: CH_2Cl-CH_2Cl) levegővel alkotott elegye 6,2—16 1% esetén gyulladásképes. Ez a gyakorlat nyelvén az éghető gáz alsó és felső éghetőségi (robbanási) határértékét jelenti, azaz százalékban kifejezett keveredési aránya utal. A létrejött gáz-elegynek tehát azokat a határértékeit fejezi ki ez a két szám, amelyeken belül nyílt láng, megfelelő energiaszintű szikra hatására a gázkeveg meggyullad és igen rövid idő alatt robbanásszerűen elég. Az alsó robbanási határértékét már, a felső robbanási határértékét még fennáll annak a veszélye.]

Az eddigiekből következően a gáz—levegő elegy a nulla és száz százalék (0—100%) között bármilyen értéket felvehet (bármilyen mértékben keveredhet), de e két határ között mind-egyik gáznak két jellegzetes értéke van. Nevezetesen: az alsó és a felső éghetőségi, robbanási határértékek, amelyeket a gyakorlatban a levegő térfogatához viszonyítva adunk meg.

Ha a gáz—levegő elegyben (keverékben) az éghető gáz koncentrációja a nulla és az alsó robbanási határérték közötti, gyújtás hatására sem következik be a robbanás. Az ilyen elegyre mondjuk, hogy levegőben túl dús, gázban szegény. Ugyanakkor, ha egy elegyben (keverékben) az éghető gázkoncentráció az alsó és felső robbanási határérték között mozog, gyújtóhatásra bekövetkezik a robbanás. Ha azonban az elegyben az éghető gázkoncentráció a felső robbanási határérték és száz százalék között van, akkor gyújtás hatására sem következik be robbanás. Az ilyen elegyet levegőben szegénynek (gázban dúsak) nevezük. Az elmondottakat az (1. ábra) szemlélteti.

A robbanásveszély kialakulása — a megelőző intézkedések ellenére is — sok esetben elkerülhetetlen. Érzékelő-, jelző- és beavatkozási berendezések segítségével azonban a veszély nagyban csökkenthető, sőt meg is szüntethető.

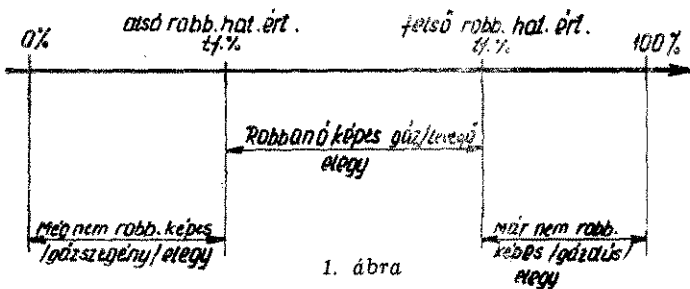
Ismeretes, hogy a robbanásveszélyes helyzet kialakulásához három feltétel egyidejű, térben és időben egyszerre történő teljesülése szükséges. Ezek:

- éghető (gyúlékony, gyulladásképes) gáz vagy oldószer-gőz jelenléte a két éghetőségi határkoncentráció között.
- levegő, oxigén,
- gyújtóhatás.

A gyújtóhatás leggyakrabban nyílt láng használata, dohányzás, elektromos és más meghatározott energiaszintű szikrák, izzó tárgyak, statikus feltöltődés stb. lehet.

Robbanás a gyakorlatban, valószínűsíthetően legnagyobb gyakorisággal bekövetkezhet:

- levegőnél nagyobb sűrűségű gázok esetében a talajszint alatt elhelyezett helyiségekben,
- rosszul szellőztetett helyiségekben,
- csatornáknál,
- szellőztetővezetékben,
- javítás, tisztítás alatt álló tartályokban,
- festékszóró berendezésekben (szikkasztók, beégetőalagutak),
- festékraktárakban stb.

1. ábra

Ezek a helyeken robbanást kiváltó okként említhető meg a technológiai vezetékek helytelen csatlakoztatása és azok nem megfelelő átvezetése tüzgátló szerkezeten, a karbantartási tevé-dők elhanyagolása, elmulasztása, a statikus feltöltődés elleni védelem hiánya stb.

A robbanás-képes elegy kialakulásának megakadályozásá-r — mint már oly sok esetben — elsődleges biztonsági intézké-désként és feltételként a hatásos szellőztetést kell biztosítani. A szellőztetéssel elkerülhetjük a levegőben oldott gáz koncentrá-ciójának hirtelen megnövekedését és így biztosítjuk, hogy a gáz—levegő összetétel az alsó robbanási határérték alatt maradjon.

A hatásos szellőztetés mellett a robbanás-képes keverék ki alakulásának megakadályozására szolgál a célra alkalmas mű szeres ellenőrzés, érzékelő-, jelző- és beavatkozási berendezés fel szerelése, valamint az éghető gáz szennyezésének ellenőrzésé- végző felügyelet.

Az ellenőrzés lehet időszakos, esetenkénti és állandó. Idő szakos ellenőrzést üzemvitel során túlnyomóan gázveszélyes kör nyezetben (pl. gázvezeték nyomás alatti javítása) alkalmaznak ott, ahol dolgoznak. Ez az ellenőrzési fajta elsősorban a mun kát végzők személyi biztonságát szolgálja. Állandó ellenőrzésről, felügyeletről olyan környezetben, munkaterületen kell gon doskodni, ahol népgazdaságilag jelentős létesítmények (műtár gyak) vannak, fontos technológiai műveleteket vezetnek, vagy ahol a munka közben bekövetkező robbanás jelentős köz veszélyforrással járhat.

Az említett ellenőrzés, felügyelet, továbbá a jelző- és beavat- kozóberendezések valamelyike a korábban robbanásveszélyesnek minősített helyiségekben, műtárgyakban stb., azaz minden veszé- lyesnek ítélt helyen különösebb nehézség nélkül alkalmazható.

A gázkoncentrációt érzékelő berendezések elhelyezése — többek között — függ:

- az éghető gáz vagy gőz sűrűségétől,
- a szellőztetés típusától (természetes vagy mesterséges),
- a gáz várható kiáramlásának irányától,
- a helyiség építészeti kialakításától stb.

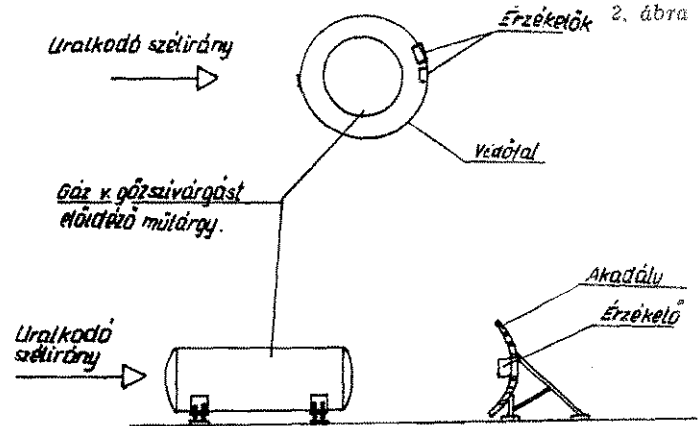
A védelemnek két fő típusát különböztetjük meg:

1. Szabad levegőn (természetes környezetben).
2. Zárt környezetben, helyiségben.

A két védelmi módon belül további meghatározó feltétel: a levegőnél könnyebb vagy a levegőnél nagyobb sűrűségű gázok- ra kell-e alkalmazni a védelmet.

Levegőnél nagyobb sűrűségű gázok, gőzök esetében (pl. pé- bégáz-cseretelepek, pégégáz-töltőállomások) — figyelemmel az uralkodó szélirányra és a kialakuló légáramlásra, célszerűen épített akadályra (kerítés, fal) — a talajszint közelében elhe- lyezett mérőműszerrel mérhető a gázkoncentráció (2. ábra). Ideális megoldást természetesen az jelentene, ha a veszélyességi övezet vízszintes és függőleges irányában, tehát mind a négy fő irányban (É—D—K—Ny) helyezhetnénk el a mérőműszereket.

A levegőnél könnyebb sűrűségű gázoknál az a tipikus, ami- kor folyadék és gáz halmazállapotban tárolt termékek védelmét kell biztosítani.

2. ábra

①

A tudományos és technikai forradalom kibontakozásával hazánkban is gyorsuló ütemben hódítanak teret a számítógépek. E berendezések mai és várható formái hatalmas értékű szellemi és fizikai munkát testesítenek meg, és ennek megfelelően az értékük is igen magas. A jelenleg használatos közepes teljesítményű, néhány éves típusúak is több tízmillió forint, és ez sok esetben szinte eltörpül az általuk feldolgozott és bennük tárolt adatok és információk értéke mögött.

Sajnálatosan már nemcsak külföldi, hanem hazai példa is akad rá, hogy milyen hatalmas károkat okozhat a tűz ezekben a berendezésekben, kivált akkor, ha nem teremtik meg a gyors és hatékony beavatkozás feltételeit. Gondoljunk csak arra, hogy a memóriavesztés tönkremenetele miatt sok ember több éves munkája vesztet kárba.

Cikkorozatunk arra a kérdésre keresi a választ, hogy mi a helyzet jelenleg a számítógépek tűzvédelmében, mit kell tennünk ennek hatékonyabbá tételéért és ennek melyek lehetnek a főbb céljai-módjai.

A jelenlegi helyzetet és a számítástechnika alkalmazásában várható rohamos fejlődést figyelembe véve kétségkívül közös érdek, hogy az üzemeletetők, a tűzvédelmi hatóságok és az Állami Biztosító együttesen keresse és találja is meg a tűzkockázat lehető legteljesebb csökkentésének lehetőségeit.

Az Állami Biztosító vállalati vagyonbiztosítási díjszabása a kockázati csoportokon keresztül illeszkedik a tűzvédelmi hatósági előírásokhoz, de az egyes díjazási osztályok figyelembe veszik még az egyéb hatóságok: Kazánbiztosítási Hatóság, Energiagazdálkodási Hatóság stb. által megkövetelt műszaki előírásokat, és lehetőséget adnak más kapcsolatos körülmények mérlegelésére is.

Sajátos, az AB által eddig még nem teljesen rendezett terület a számítógépek vagyonbiztosítása. Ennek egyik oka az, hogy a számítógépek tűzvédelménél — a megszokottól eltérő sajátosságok miatt — nem alkalmazhatók kellő hatékonysággal a máshol jól bevált elvek, szabályok és természetesen a megszokott biztosítási megoldások sem.

A számítógépek speciális vagyonbiztosítására azonban feltétlenül szükség lenne, mert a tűzkárok bekövetkezésekor más

célú népgazdasági és vállalati források megkímélésével hozzájárulhatna a vállalat pénzügyi egyensúlyának fenntartásához. A biztosítási kártérítés közvetlenül a vállalat fejlesztési alapjához kerül, csökkenti a sokszor már évekre lekötött fejlesztési költségvetés újabb megterhelését vagy a hitel-igénybevétel nagyságát.

Éppen a rendkívül nagy tűzkockázat miatt a vagyonbiztosításnak a nagyobb biztonságot adó tűzvédelmi megoldásra ösztönöznie, és ennek érdekében a biztosítást kötni szándékozóknak már a létesítés kezdetétől ajánlatos konzultatív kapcsolatban lenni a vagyonbiztosítást garantáló biztosítóval, hogy a megajánlások érvényre jussanak. Ezek pedig kétségkívül fokozott követelményeket jelentenek, hiszen — mint már említettük — a tűzvédelmi előírások végrehajtásának mikéntje szervesen összefügg a díjszabási osztályban kifejezésre jutó kockázattal.

A számítógépek létesítésével összefüggő építési, műszaki, tűzvédelmi, közegészségügyi stb. előírásokat általános érvényű szabályok, normatívák, tűzvédelmi főbb követelményeit például az MI 02—102—79. sz. BM TOP irányelv határozza meg.

A számítógépek voltaképpen nem tűzveszélyes berendezések, de a számítógépekben és a géptermekekben egyaránt súlyos kockázatokkal jár a tűz keletkezése.

A számítógép- (komputer-) egységek működéséhez elektromos energia szükséges. A vezetékek, áramkörök és nyomtatott ábrák lapok, valamint az adathordozók (mágneszalagok, lyuklyuktyúk, mágneslemezek, leprellők stb.) éghető anyagúak.

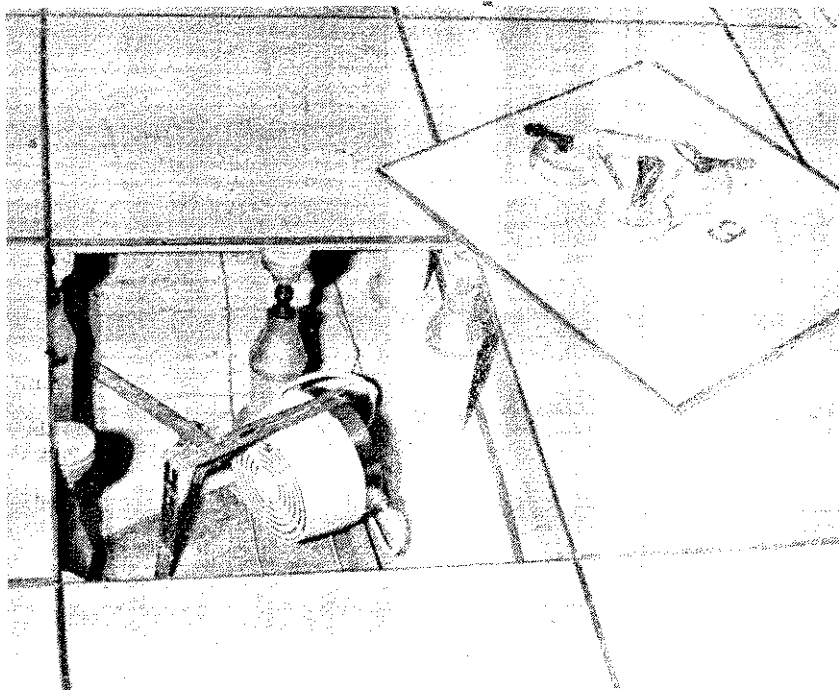
A géptermekek épületgépészeti berendezéseinek meghibásodása okozhat tüzet, méghozzá főleg a világítás (a lámpatestek, alkatrészei pl. a fázisjavító kondenzátorok). A gépek mellett berendezések dolgoznak. A használat, a munka során a gondatlanság, a tűzvédelmi hiányosságok, szabálytalanságok is előidézhettek tüzet.

A számítógép-központokhoz tartozó helyiségek rendeltetésük alapján a következők szerint csoportosíthatók:

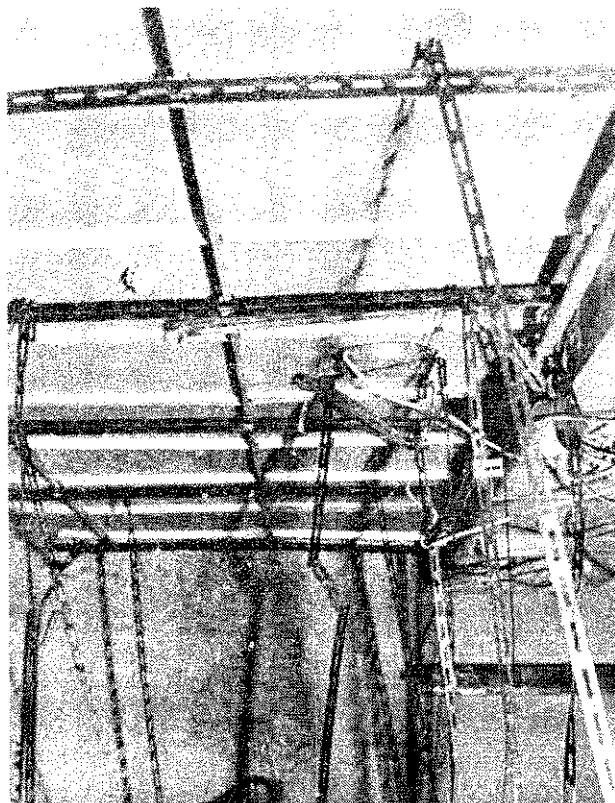
- az elektronikus adatfeldolgozó berendezés (komputer) helyisége,
- az előkészítő helyiségek,
- az adathordozók raktárai,
- áramellátó és kapcsolóhelyiségek,
- a klímagépház, valamint
- az egyéb kiszolgálóhelyiségek.

A komputerközpontok más termelő- vagy iroda jellegű lét-

Az álpadió szerkezeti kialakítása, füstirézékelővel

Az álmennyezet kialakítása perforált elemekkel

ményektől eltérően teljesen klimatizálva vannak. Ezért keletkezhet a légkondicionáló berendezés túlhevülése vagy elektromos, illetve mechanikai meghibásodása következtében is tűz. Ilyenkor a meleg gázok és füst közvetítésével az égés továbbterjed. A ventiláció hatására a tűz terjedése nagyon gyorsá válik, hacsak nem kapcsolják ki azonnal a légkondicionáló berendezést.

Jellemző még, hogy földem, illetve a padozat, álmennyezet, illetve álpadló burkolása alatt elektromos vezetékek, kábelek, légcsatornák stb. húzódnak. Így nem észlelhető azonnal, ha a komputer áramellátó berendezéseinek a meghibásodásából vagy az elektronikus berendezések „szimultán” túlterheléséből stb. tűz keletkezik. A hő- és hangszigetelésre nemritkán nagy mennyiségű műanyag habot alkalmaznak. A nagy értékű berendezések viszonylag kis alapterületen (10 000 Ft—1 500 000 Ft/m²) vannak elhelyezve.

A komputerközpont különböző rendeltetésű helyiségeit — éppen funkcionális szempontokból — csak üvegfalakkal lehet egymástól elválasztani.

Az üvegfalak, az álpadló, az álmennyezet meg a klímacsatornák miatt a tűzszakaszolás általában nem oldható meg. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy elégtelen tűzgátló elválasztás, illetve nem kielégítő tűztávolság esetén is az épületekből áttérjedhet a tűz a számítógéppontokra.

Az előbbiekkal együtt jár, hogy

— a füstöt nagy sebességű levegőáramban kell biztonsággal észlelni,

— ugyanakkor a kábelszigetelő anyagok — például a PVC — és az elektromos, illetve elektronikus elemek égésekor képződő füstöt alacsony hőmérsékleten kell felismerni. Ha a tűz annyira elhatalmasodhat a számítógéppontban, hogy a berendezések már lángokban állnak, akkor a tűzvédelmi hatékonyság elégtelenség és elfogadhatatlannak tekinthető.

A felsorolt okok miatt az AB csak abban az esetben foglalható a számítógéppontok speciális kockázatokra vonatkozó vagyongbiztosításával, ha a füstészlelő és jelzőberendezés kiépítése teljesnek tekinthető, tehát azok fel vannak szerelve a komputerterem

— mennyezetén és az álmennyezet mögött,

— a padló alatti kábelcsatornában,

— a légkondicionáló elszívójának főcsővezetékében,

— a ventilátortól kezdve a levegő fő tápvezetékében, továbbá

— a számítógéppontokhoz közvetlenül kapcsolódó raktárak mennyezetén.

A körülményektől függően füst-, illetve hőészlelő és jelző felszerelése szükséges

— a légkondicionált irodahelyiségekben,

— a légkondicionált épülettömb külső oldalán,

— a kapcsolódó szomszédos helyiségekben, épületekben és az elektromos aggregát helyiségében, valamint a kézi tűzjelző szükséges mindenütt, ahol állandó emberi tartózkodást terveznek.

Az előfordult káresetek is azt bizonyítják, hogy a számítógéppontokban keletkező és egyébként jelentéktelenné látszó tüzek is rendkívül nagy kárt okozhatnak. A fővárosban az elmúlt években két ilyen tűz volt. Az égés terjedelme egyik esetben sem haladta meg a 20 dm³-t, de a kárérték mindkét helyen 200—500 ezer Ft között alakult.

A számítógéppontoktól elvárt tűzvédelmi követelmények ki-elégítése — az AB vonatkozásában — főképpen az adatmegsemmisülések minimumra történő csökkentését célozza, a következményi károk ugyanis csúcspontot jelentenek.

Eppen ezért a számítógéppontok létesítéskor mindent el kell követni, hogy mind a külső forrásból, mind magában az elektronikus berendezésekben a lehető legkisebbre csökkentsék a tűz keletkezésének lehetőségét, még akkor is, ha — anyagi okokból — ma még nem vagyunk felkészülve a legalkalmasabb tűzvédelmi módszerek alkalmazására. Ezért azután a létesítés minden esetben új meg új problémákat vet fel és más-más megoldást követel.

A fővárosi tűzoltó-parancsnokság a kerületi (üzemi) parancsnokságok bevonásával 1978-ban felmérést végzett a Budapesti működő számítógéppontok tűzvédelmi körülményeiről.

Ennek során 97 számítógéppont tűzvédelmi helyzetét tanulmányozták. A nem külön helyiségekben és nem központosítottan elhelyezett fővárosi gépegyeségek száma több mint 500, az értékük mintegy 7,2 milliárd Ft.

Megállapítottuk, hogy a számítógéppontokban általában nincs kétfokozatú jelző- és oltóberendezés. Három számítógéppontot védemél svéd gyártmányú SKUM jelző- és halon 1301 töltetű oltóberendezés van felszerelve.

Igen változatos képet mutat a számítógéppontok elhelyezése is. Vannak külön erre a célra készült hagyományos és könnyű-

szerkezetes épületek, de a legtöbbet régi épületek átalakításával létesített helyiségekben rendezték be. Az adottságok legtöbbször nem tették lehetővé, hogy ideális állapotokat teremtsenek. Gyakran használtak műanyag habokat hő- és hangszigetelés céljára olykor például egyszerűen a falra ragasztották a polistyrol (hungerocell, nickerell) táblákat. A körítő, határoló és válaszfalak, továbbá a nyílászáró szerkezetek tűzállósága több helyen nem elégíti ki a követelményeket, és a tűzvédelmi használat szabályai is szinte alig-alig érvényesülnek.

A számítógéppontok építési-létesítési szabályozása azonban, minden hiányossága ellenére összehasonlíthatatlanul kedvezőbb a tűzvédelmi berendezésekkel kapcsolatos helyzetképnél.

A szobán forgó felmerést — érthetően — nem lehet teljesnek tekinteni, de mivel kétségtelenül reprezentatív jellegű volt, véleményünk szerint feltétlenül alkalmas az általánosításra.

Igy mindenekelőtt az a megdöbbentő tapasztalatunk, hogy a tűzoltásra való felkészültség teljesen érthetetlen okból nem éri el az általában megkövetelt és megszokott színvonalat. Vizsgáljuk meg a felmerülő problémákat részletesen.

A számítógéppontok berendezése, így a padozat alatti kábelcsatornák, az álmennyezetek létesítése és a légkondicionáló berendezések alkalmazása olyan adottság, amely tűzvédelmi megfontolásból nem változtatható meg. Így az említett berendezéseket tűzoltás szempontjából olyan, ún. árnyékolt tereknek kell tekintenünk, amelyek közvetlenül, bontás nélkül nem olthatók. A tűzoltást korlátozó másik tényező — felépítéséből kifolyólag — maga a komputer, amely nem oltható bármilyen oltóanyaggal, és a benne keletkezett tüzgóc nem is érhető el minden további nélkül, mert biztonsági okokból lezárják a berendezéseket, szekrényeket.

Ezek és egyéb tűzoltástechnikai okok vezettek oda, hogy elsősorban Európában oltógázt alkalmaznak a számítógéppontok tűzének oltására.

A géptermekekben egy szemétkosártúz vagy egy komputer-egység égése esetén — a berendezés ajtóinak kinyitása után — gázzal oltó kézi tűzoltókészülékkel is eredményesen lehet beavatkozni, de kiterjedtebb és azonnal nem felfedezhető tüzgóc felszámolása csakis az oltógázzal történő elárasztással lehetséges.

Eredményes tűzoltáson az olyan beavatkozást kell értenünk, amely az égés megszüntetésekor nem rongálja súlyosan, illetve nem semmisíti meg magát a számítógéppontot, vagyis nemcsak a környezet védelmét tekinti céljának.

Még nem mindenütt ismerték fel, hogy — nálunk jelenleg — csak az oltógázok alkalmasak a számítógéppontok megfékezésére.

Az említett felmérés szerint Budapesten a számítógéppontok mintegy 10%-a a gázzal oltók mellett porral oltó készülékeket is készletben tart, jóllehet a por súlyos rongálódást okozhat a berendezésekben. Akad olyan intézmény, ahol a porral oltó készülékek csak a bejárati folyosón vannak felfüggesztve; de olyan is, ahol 50 kg-os porral oltót is beszerettek, terveik szerint csak a kiterjedt tüzeket kívánják oltani vele. Nem mehetünk el szó nélkül e gyakorlat mellett, mert egy esetleges tűz feszült hangulatában aligha fognak különbséget tenni az oltókészülékek között.

Összegezve: számítógéppontok helyiségeiben, készletli tárolóban tilos porral oltó készülékeket elhelyezni, ezeken a helyeken csakis gázzal oltók jöhetnek számításba.

Az Állami Biztosító a vállalattal kötött vagyongbiztosítási szerződése alapján a kárterítést kizáró okként kénytelen kezelni a számítógéppontokban a porraloltókkal történő felszerelést, ez ugyanis a kármegelőzés súlyosan gondatlan elmulasztása.

A XX. kerület egyik számítógéppontjában például mindössze 1 db 12 kg-os porraloltóval kívánták megvédeni a mintegy 12 millió Ft értékű berendezést. Ebben a számítógéppontban még esélyt sem adtak a tűz utáni „túlélésre.”

Abból az alapállásból kiindulva, hogy a számítógéppontok eredményes oltásán a megfelelő koncentrációban, oltógázzal történő elárasztást értjük, megvizsgáltuk, hogy a készletben állított gázzaloltók mennyisége milyen lehetőséget ad erre.

Mielőtt azonban rátérnénk ennek a részletesebb tárgyalására, tekintsük át, hogy mit kell értenünk az oltógázok megfelelő koncentrációján.

Hazánkban lényegében kétféle oltógáz jöhet számításba: a Halon 1211 (más néven BCF) és a CO₂ (széndioxid).

A BCF szükséges oltási koncentrációértéke a legújabb kutatások szerint 10%. Ez azt jelenti, hogy 1 kg BCF kb. 1,5 m³ léteret képes égés szempontjából közömbösíteni.

A CO₂ esetében a szükséges koncentrációérték 50%, ez akkor hozható létre, ha 1 m³ légtérben 1 kg CO₂-t teszünk szabaddá.

(Folytatjuk)

Az utóbbi idők egyik legveszélyesebb tüzesetörténetét szívesen szeptember 21-én több fővárosi egység.

Mielőtt azonban részletesen ismertetjük, meg kell említenünk, hogy a robbant fel egy acérlépcsőház, ennek következtében nagyon repült egy országos pályák az utcára, ismerkedjünk meg a kárhelyszínnel.

A Kálvária-út Váhalat kivitelezésében készülő Gyógypanaszokai Tamásközpont A+B+C épülete — a Damjanich u. Munkácsy u. Paterdy u. és Dózsa György utca által határolt területen létesül, és kb. 2700 m² az alapterülete. A natszintes magasságát, könnyűszerkezetes, vastagfalú, vízszintes alapterületű, 10. emeleti első emeletének a Paterdy u. 32. sz. földszintű 200 m²-es helyisége gyalogút ki szeptember 21-én 10.20 körül. Az utcán és földszintjén felől még nyitott helyiségben néhány nappal előbb a tűz idején megkezdett szerelési munkát kárhelyszíni felmérés, majd a földszinti 24 V-os világítási lámpákról műanyag falvezetékekkel látták el a földszinti 10x10 cm-es fűrészt fűrészekből, beosztásrendszerből, selejt, ut. a kárhelyszínen voltak kialakítva.) A szerelési munkákban, illetve a helyiségben, különféle szerelvények, szerelvények, felszerelvények, és olyan egyéb anyagok, amelyek tartalmát a szerelési munkákhoz a víz- és fűtőrendszerhez, valamint szigetelő, könnyűszerkezetes és beosztás-

munkákhoz szükséges eszközökkel együtt ábrát és felmérés tervét a helyszínen összesen 8 db 6 kg-os és a db díszláng-berendezést is elhelyeztek.

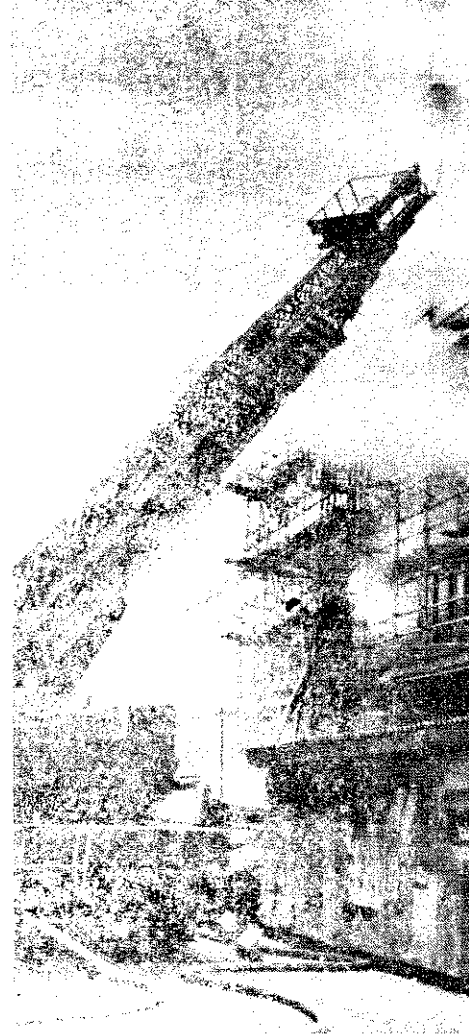
A tüzeset napján — vasárnap délelőtt — összesen 20 db munkások voltak a helyszínen. Az első emeleti utca felől a földszintre érő lépcsőházban reggeli és délutáni kávépárt anyagok oda-illata elvittele céljából tartak a dolgozók.

10.30 óra körül az építkezés munkások, valamint a Paterdy u. földszint oldalán lakók között közbene is észlelték a tüzet.

Elsőként a helyszínen Rósa Katalin értesítette a kárhelyszínt. Vészhelyzetként emlekeztető jelzőt keltve kinyitott az ablakon és kiáltással megmondta a helyzetét. Az első hírvétel után hamar beértek több környékbeli tűzoltó egység.

Elsőként a helyszínen az épület II. emeleti irodájából az építész vezető is megkísérelte jelezni a tüzet a kárhelyszínről. Szerint egy 250 m-es távolságra telefonnal próbálkozott. Akihez azonban már utóbb voltak a kárhelyszíni felmérését VII-es (CSD 420) és a földszinti VIII/1-es és roham (TÜ 1-es) és a földszinti 8 lól, valamint I-es tüzelési egység.

Az építkezés területén tartózkodó dolgozók közül többen kezelt tüzelőeszközlekekkel, amelyek közül a földszinti emeleti — megkezdésük után a beavatkozást, de az első hírvétel és füst, illetve a túlzottan erős füst miatt még a földszinti

Bévedőzárás letraszárral

Egy ember

meghalt

Július 20-án 11.10 körül történt Hófer András szűcs, kispáros Győr, Dózsa rakpart 117 sz. vegyirtató műhelyében. Hófer András, a kispáros alkalmazottja megkérte kollégáját Takács József 58 éves segédmunkást, aki éppen kerti munkát végzett a ház körül, hogy kapcsolja ki a tisztítódob villanymotorját, mert

nem akarta kibontani a bőrcsúszást. Amikor azonban a segédmunkás elkezdte a munkát, a tisztítódob nagy erővel robbant fel, kárhelyszínt a környék, és tűz keletkezett a műhelyben.

A robbanás következtében a tisztítódobja: Hófer András meghalt a tisztítódob letti fűrésztől. A tisztítódob segítségével kárhelyszíni és súlyos égési sérülést szenvedett Takács József, a segédmunkást kórházba szállították, majd a 22-én ottan jelentette a kárhelyszínt a győri kórházba szállították.

A szolgálatparancsnok kimenet 1-es riasztást rendelt el. Az egységek 4 perc alatt megértek a kárhelyszínről, nem kellett beavatkozni a műhelybe, a kárhelyszínt 4 db 6 kg-os porralátóval és a kerti csaporról szerelt vízsugárral időközben eloltották a tüzet.

A kárhelyszínt megállapították: a kárhelyszínt követően a tisztítóhelyiség ablakai kitérték, a földem nélküli tetőszerkezet amely 10x10 cm-es fenyőgerendára szerelt kárpótlással volt borítva — kisebbségben a széknya szétrepült, és a tisztítódobban lévő 30 kg fűrészpórt, amely a kárhelyszínt volt átitatva, valamint a kárhelyszínt égett. Részben megégették helyiségben tisztítódob váro irha- és széknya, valamint a kárhelyszínt és bőrcsúszást is. Az anyagi kár 228 700 Ft volt.

Azonnal megkezdődött a tüzeset körülmények vizsgálata. A tüzeset körülmények vizsgálata miatt több munkás szabálytalanság miatt a villamos berendezés szabálytalan kivitelezésére használatára utaló nyomokat is találtak, amelyek miatt a kárhelyszínt is bevonták az eljárásba.

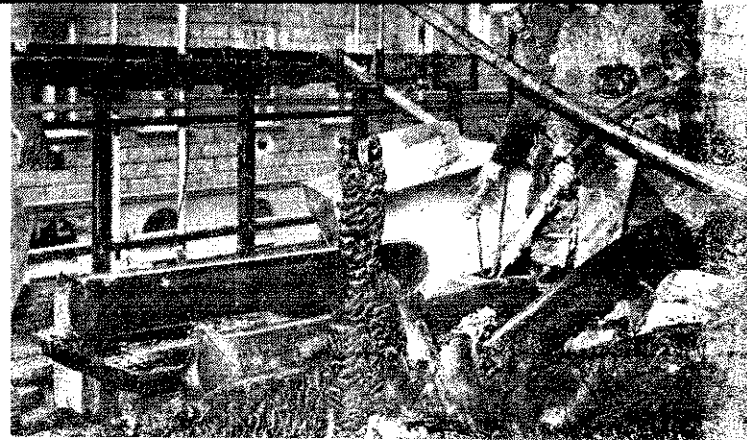
A szerelői vélemény, valamint a me-

A 2-es jelű tornádóban végzik a bőrcsúszást

A műhely tetőszerkezete a robbanás után

Hűtik a felmelegedett gázipalackokat

A felrobbant gázipalack

szakértelem és felszerelés hiánya miatt ez nem járt eredménnyel.

A 10.40-kor elsőnek helyszínre érkező VIII/1-es és VIII/roham a Peterdy u. felé eső I. emeleti helyiség csaknem teljes területére, valamint — a II. emelet magasságáig — homlokzati csőállványzat éghető faszerkezeteire kiterjedt tüzet találtak.

A szolgálatparancsnoknak a felderítést követő visszajelzése szerint tartályról szerelt 1 db E sugárral avatkoztak be. 2 db E sugár szerelése folyamatban van.

A beavatkozás kezdetekor felrobbant az egyik acetilénpalack. A detonáció ereje az állványzaton keresztül a deszkadarabban együtt az utcára lökött egy oxigénpalackot. Ez a Peterdy u. 31. sz. alatti földrészlet bal oldali falához vágódott. A palack nyakrésze letört, miközben mély nyomot hagyott a falban, majd a járda mellé, az úttestre esett.

A tűzoltók felállítási helyükön maradványokat a beavatkozást és további

Előzetes vizsgálatok során elhangzottak alapján megderült az előzményekre. A tisztítóberendezés a fűrészporthárral összekötött <80-as nyílást tolbajtóval szokták beherélni, de ez a robbanás időpontjában nem volt. A fűrészporthárban helyezték el a tisztítódobot meghajtó villanymotort és annak kapcsolóját is, ez utóból azonban hiányzott az olajnyívó-kémcső. Az olaj a kapcsoló alsó részében 13 cm-es magasságából mindössze 2 cm-t töltött ki, tehát nem érte el a szükséges nívót.

Mint ahogy az említett körülmények folytak, az „A” meg a „C” tűzveszélyességi osztályba sorolt két helyiség légtere egybeeső volt, a tisztítódobban forgatott benzin és fűrészporkeverékből felszabadult gőz az MCO 42 típusú kapcsoló áramkört megszakító érintkezőit akadálytalanul elmozdították. A kikapcsoláskor keletkezett villamosív robbantotta be azután a veszélyes koncentrációt, minthogy a már említettek miatt nem érvényesülhetett az olaj ivóvízvezetése.

Az idős segéd munkást Győrből a Központi Katonai Kórházba szállították, de már nem sikerült megmenteni az életét. A leírathoz még csak annyit, hogy a hely tulajdonosa nem végeztette el a káros berendezések évenkénti kötelező ellenőrzését, és alkalmazottja tűzvédelmi szakvizsga nélkül kezelte rendszeresen a tisztítóberendezést.

Csikár Péter
tű. szds.

palackok robbanását akadályozták meg. (A szolgálatparancsnok az állványzaton hatolt fel az I. emeletre.)

10.43-kor a Tűzoltási Csoport vezetője, Duray Ferenc tű. őrgy. II. riasztási fokozat elrendelést kért a hírközponttól. Ennek alapján kivonult az V/2-es (TÜ 2-es, 3 fővel), a XIV/2-es (TÜ 1-es, 5 fővel), a VIII/generátorszer (CSD 420, 2 fővel) és a XIX/1-es (CSD 420, 3 fővel) gépjármű-fecskendő.

A tűzoltási csoportvezető 10.44-kor 2 db gépezetes tolólétrát kért a helyszínre. A hírközpont a VIII. és a XIV. kerület Magirusokat riasztotta.

Az említett egységek 10.49 és 10.52 között érkeztek a kórházra. 10.48-kor 2 db E sugár működött, továbbá 11.04-kor 1 db E + 1 db léghasugárral körülhatárolták, 11.07-kor lefektették és 11.30-ra eloltották a tüzet. A sugárvédelem mellett megkezdett utómunkálatokat — köztük a gázipalackok hűtését — 13-kor fejezték be. A beavatkozást némileg hátráltatta, hogy négy környékbeli föld alatti tűzcsap nyitószervezetéhez nem lehetett csatlakoztatni a tűzcsapkulcsot. Az utolsó egység a helyszín biztosítását követően 17-kor vonult be állomáshelyére.

Mint a vizsgálat során megállapították, a tűz a nyitott homlokzati állványzat éghető faszerkezetén (pallók, láb- és térddeszkák), valamint a gépészeti felszállórendszeren keresztül áterjedt a II. emeleten elhelyezett egyes éghető anyagokra is.

A tűz, illetve a robbanás következtében az első emeleten feroit felszerelések és kiegészítők döntő többsége használhatatlanná vált, a felsőbb szinteken a Hungaropon ablakok nagy része letört. A helyiség beépített főtartó acélgerendái közül 3 db (I-220, U-220) oldal irányban elhajlott. Az épületszerkezet többi része nem szenvedett jelentős elváltozást. Az acélbordás födémfalak és főtartók Budapesti festékkel voltak bevonva, az acélpillérek téglával voltak körülfalazva. A robbanás következtében a közvetlenül szomszédos lakóház több lakása kisebb-nagyobb mértékben károsodott. A kár nem végleges adatok szerint 450 000 Ft.

A szakszerű beavatkozás elhárította a gázipalackok további robbanását és ezáltal is több millió forintos értéket mentettek meg.

Hozzávetőleges számítás alapján az acetilén robbanási hatása — tekintettel az acetilén bomlásának viszonylag nagy energiataralmára — mintegy 1,7-szeres a TNT-hez képest.

A dissous-gáz: nyomásálló acélpalackban forgalomba hozott és mintegy 10

MHa túlnyomáson acetonban oldott acetilén.

A 22.41 l-es (legalábbis a beütött szám alapján) töltésű dissous-gázipalack ODV 47894 számú, jugoszláv gyármányú volt. Falvastagsága vékonyabb volt, mint a hazai palackoké, és utoljára 1972-ben vették alá nyomáspróbának. A tűzvizsgálatot végző bizottság figyelembe véve Lipcsei Károly igazságügyi mérnökszakértő szakvéleményét is, a következőket állapította meg:

A tüzesetet megelőző napokban a földszinti 24 V-os világítási hálózatról hevenyészetten szerelt műanyag falvezetékben zárlat következhetett be, és mivel a 24 V hálózatot védő 80 A biztosíték csak később vagy egyáltalán nem olvadt be, a vékony, 1,5 mm² alumínium vezeték túlmelegedése lehetett a tüzeset előidézője. A zárlat akkor is bekövetkezhetett, amikor a tüzeset előtt az egyik dolgozó az izzó kicsavarásával áramtalanított.

A történetek egyértelmű tisztázására és a felelősség megállapítására indított rendőrségi vizsgálat még nem zárult le. Mindenesetre addig is fölülte elgondolkodtató, hogy a kigyulladt helyiség alatt, a földszinten 1—1 db oxigén- és dissous-gázipalackot a tűzoltók zártak el. Az építészeti tájékoztatása alapján nem sikerült olyan dolgozó találni, aki valaha is használta ezeket a palackokat.

A szakértő véleménye szerint az építkezés területén kialakított 24 V-os ideiglenes szerelésű hálózat — melyről a szükséges helyeken a szigetelés elhárítása után rövidvezeték rácsavarásával, ráforrasztott csupasz izzólámpával világítanak — ugyancsak durva megsértése a vonatkozó előírásoknak.

Írta: Herbert László
tű. aihdgy.
Fényképezte: Nagy László
tű. őrm.

Katasztrófa egy palacktöltő üzem raktárában

A Permaflex cég Stokely Trentben (Anglia) levő üzemének udvarán, a raktárépület előtt a lástargoncával folyékony földgáz tartalmú selejtes palackokat rakta egy teherautóra. Amikor a targonca kezelője a palackokkal teli egyik targoncát felemelte és a teherautó felé ment, hirtelen narancssárga szűrőlámpa lövellés a targoncatest és a palackok között. Egy közelben álló munkos gyorsan kézi oltókészülékért fordult, de előbb az égő ruhát a targoncakezelőnek kellett segítséget nyújtania. A tűz rendkívül gyorsan terjedt, ám a teherautó vezetőjének még volt annyi ideje, hogy biztonságos helyre vigye a rakományát. Rögtön értesítették a tűzoltókat, de a kárhelyre megérkezéskor már 13 m magas, 60 m hosszú lángtenger fogadta őket. Tizenkét sugárral próbálták megfékezni a lángokat és megvédeni annak környékét. Jellemző volt a kárhely veszélyessége, hogy a két legnagyobb robbanás hat, majd kilenc órával a tűz leféltkezése után következett, de még a több napig tartó romeltávolítás idején is számos aeroszol a palack robbanása veszélyeztette a dolgozókat. A robbanások következtében a raktárépület tetőszerkezete romba dőlt, a környező házak ablakai és mintegy húsz üzlet ablakzata befört. A cég nyolc teherautója megsemmisült, továbbá tizenkét személygépkocsi megromlott.

A vizsgálat során kiderült, hogy három nappal a tüzesedés előtt a targonca egyszer már meggyulladt. Mint megállapították, az is közrejátszott a katasztrófa bekövetkezésében, hogy a folyékony földgáz tartalmú palackokban túl nagy volt a propántartalom (a szokásos 13,4% helyett 34,4%), és ez megnövekedett gőznyomást idézett elő. A jelentős anyagkár mellett szerencsésnek mondható, hogy a sok kisebb-nagyobb robbanás ellenére személyi sérülések nem történtek.

(FIRM)

1979. október 1-én, hétfőn, 10.41-kor futott be a telefonjelzés a duisburgi hivatásos tűzoltóság ügyeleti központjába, hogy egy robbanást követően tűz ütött ki az ÖTAG cég tartálytelepén. Az ÖTAG cég ásványolajat forgalmazó kereskedelmi társaság.

A bejelentéskor még senki sem gondolta, hogy a duisburgi tűzoltóság háború utáni legnagyobb bevetésére kerül sor. Rögtön a jelzés után a központi ügyeletről — amely légvonalban másfél kilométerre van a káreset helyétől — óriási, magasba emelkedő fekete füstgombát lehetett látni (l. kép). Az első észrevételek amelyek emlékeztettek az ebben az objektumban 1979 januárjában történt tüzesetre, arra készítették az ügyeletvezetőt, hogy a hivatásos tűzoltóság mind a hét lakatnyáját, a tűzoltóhajót és az önkéntes tűzoltókat is riassza. Mialatt az egységek a kárhely felé vonultak, az ügyelet segítséget kért a közeli Düsseldorf és Essen városok hivatásos tűzoltóságaitól is.

Duisburg, a tonnában kifejezett áruátalakodást alapul véve a világ legnagyobb folyami kikötője. 1978-ban kb. 60 millió tonna árut rakodtak át. Jóllehet a rakományok nagy részét a szén, a különböző ásványérc és az acél teszi ki, igen nagy mennyiségű ásványolajat és ásványolajterméket is fogad a kikötő.

A tűz az ÖTAG cég tartálytelepén történt, ami a kb. egy kilométer hosszú és 200 méter széles Rajnába nyúló félszigeten helyezkedik el. A félszigetet egyik oldalról a Párhuzamos kikötőnek (Parallelhafen) elnevezett csatorna, másik oldalról a Külső kikötő (Aussenhafen) csatorna fogja közre. A félszigeten az ÖTAG-on kívül a SHELL és más cégek tartálytelepei is megtalálhatók.

Az ÖTAG tartálytelepén összesen 24 tartály helyezkedik el három tartálycso-

portban. Ezekben a tartályokban különböző minőségű fűtőolajat és dízelanyagot tároltak. A tartályok 1500 m³ űrtartalmúak voltak. Mind a három tartálycsoportnak saját védőgödre és a három tartálymezőt egymástól kőgáttal választották el. Ezeket szükségképpen átvezető nyílások kötötték össze. II. és III. tartálymezőben általában fűtőolajat tároltak. A nehéz fűtőolajbanásponjtja 100 °C fölött van és nem vonatkoznak rá a III. veszélyosztály előírásai. A tűzveszélyes fűtőolajokra vonatkozó műszaki előírások a tartályok elhelyezkedését határozzák meg. Így például nem szükséges védőgödört létesíteni bár az ÖTAG-nál ezek megvoltak. A tartályok közötti távolságok között a legkisebb távolsága sincs előírva. Ugyanakkor csak nincs előírva beépített oltóberendezés alkalmazása sem. Ahhoz, hogy a fűtőolaj könnyen folyathatóvá és szállíthatóvá tegyék, azt kb. 70 °C-ra felmelegítik. A tartályokat ezért gőzzel üzemeltetett fűtőrendszerrel melegítik. A hőveszteség csökkentésére a tartálymezőben levő tartályokat külső hőszigeteléssel vették körül, ami a tartályok egyik részénél 1979 januárjáig nem gyulladó poliuretán habból állt. A tartály hőszigetelésére üvegyapotot használtak. A tartályok egymás közötti távolsága ebben a tartálycsoportban 10 méter volt.

1979. január 4-én, az ÖTAG tartálytelepén már volt egy nagy tűz. Ezen a napon —10 °C körül volt a hőmérséklet és az egyik, nehéz fűtőolajat tartalmazó tartály fűtőrendszerének egy részét, amely nem volt nyomás alatt — meggyújtott. Az egyik alkalmazottat bízták, hogy a befagyott csöveket és a zároszelepet olvasszon ki. Ehhez pr-

Az égő tartálytelep

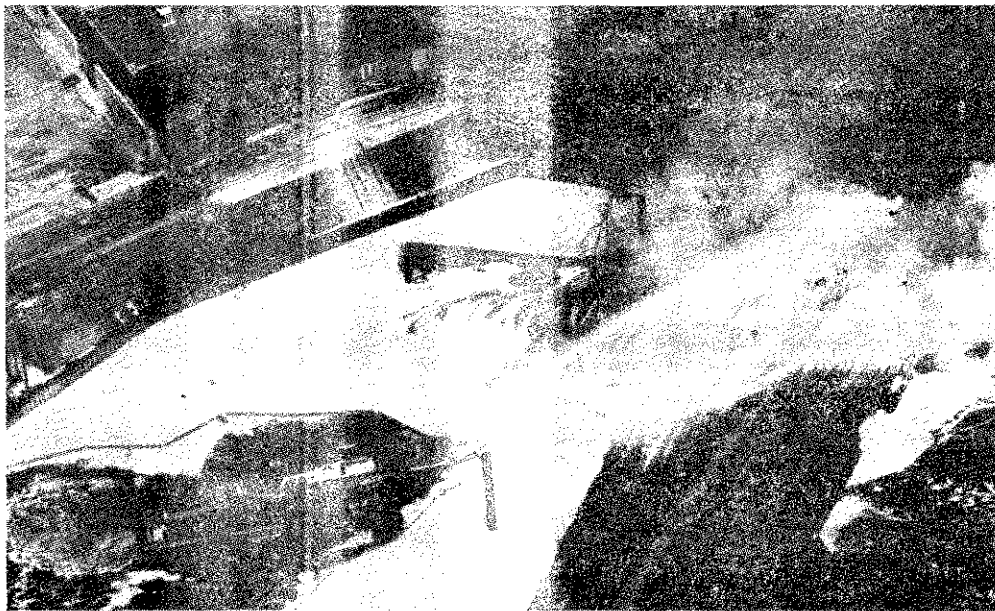

gázégőt használt, melytől meggyulladt a külső poliuretán hab hőszigetelés. Ezt a tüzet a kivonult tűzoltóknak 6 utánfutóra szerelt hab-víz ágyú, 5 nehézhabot előállító sugárcső, 5 egységes sugár, 1 habbal oltó gépjármű és egy tűzoltóhajó bevetésével 3 és fél óra alatt sikerült ellenőrzés alá vonni. A tűz következtében két tartály összeroskadt, egynek a teteje leszakadt. Négy további tartály hőszigetelése és csatlakozó szerelvénye tönkrement, és kb. 1000 m³ olaj elégett. A tűzoltóság a káreset után megkövetelte a hőszigetelések lecserélését nem éghető anyagúra. A tűzoltók a káresetnél tapasztalatként jegyezték meg: az oltáshoz szükséges rendkívül nagy vízigényt a városi vízvezeték hálózat még részben sem tudja kielégíteni.

A viszonylag rövid vonulási távolság miatt az első egységek 3 percen belül a helyszínre érkeztek. Kezdetben a sűrű füst miatt szinte lehetetlen volt a helyzet felmérése. Később láthatóvá vált, hogy a III. tartálycsoportban a 19-es tartály körül valamennyi tartály lángokban áll. A sérült tartályokból nagy mennyiségű fűtőolaj folyt ki a III. tartálycsoport védőödrébe, amely teljes kiterjedésében égett.

A tűzoltók a III. és II. tartálycsoport között védővonalat próbáltak kialakítani. Két hab-víz ágyút és három középhab-sugárcsővet helyeztek itt el, melyek víz-ellátását a Külső kikötő-csatornába rendelt tűzoltóhajó biztosította. Ezt a védővonalat azonban a tűzoltóknak hamarosan fel kellett adni, mert a III. tartálycsoporttól az égő olaj a le nem zárt átteresztő nyíláson átfolyt a II. tartálycsoport védőödrébe.

Egy másik, nem várt esemény is nehezítette a beavatkozást. A tüzesetet megelőző hetekben ugyanis új csővezetékek építését kezdték meg, amelyek a vasúti

A tűzoltóhajó bevetés közben

sínek alatt haladva összekötik a tartálymezőket a Párhuzamos kikötő-csatorna partján levő töltőállomással. Ezek a csövek még nem voltak ellátva zárószerkezettel és az égő olaj így akadálytalanul a csatorna vizébe ömlött. A tűz veszélyes gyorsasággal terjedt a vízen. Egy kotróhajó rögtön tüzet fogott és rövid idő alatt elsüllyedt. A vízi rendőrség gyors intézkedése nyomán minden hajó elhagyta a veszélyeztetett területet. A vízen úszó égő olaj nagy veszélyt jelentett a mindössze 300 méterre levő SHELL tartálytelep töltőállomására, valamint számos szállítványozó vállalat vegyi- és egyéb anyagokat tartalmazó raktáira. A tűzoltásnak kedvező szélirány, valamint az időközben Düsseldorfból, Essen-

ből és Mühlheimből megérkezett tűzoltóegységek segítségével sikerült a lángokat eloltani. Vastag habtakaró borította a csatornának ezt a részét, és a továbbra is kiömlő olaj terjedését olajzáró gáttal akadályozták meg.

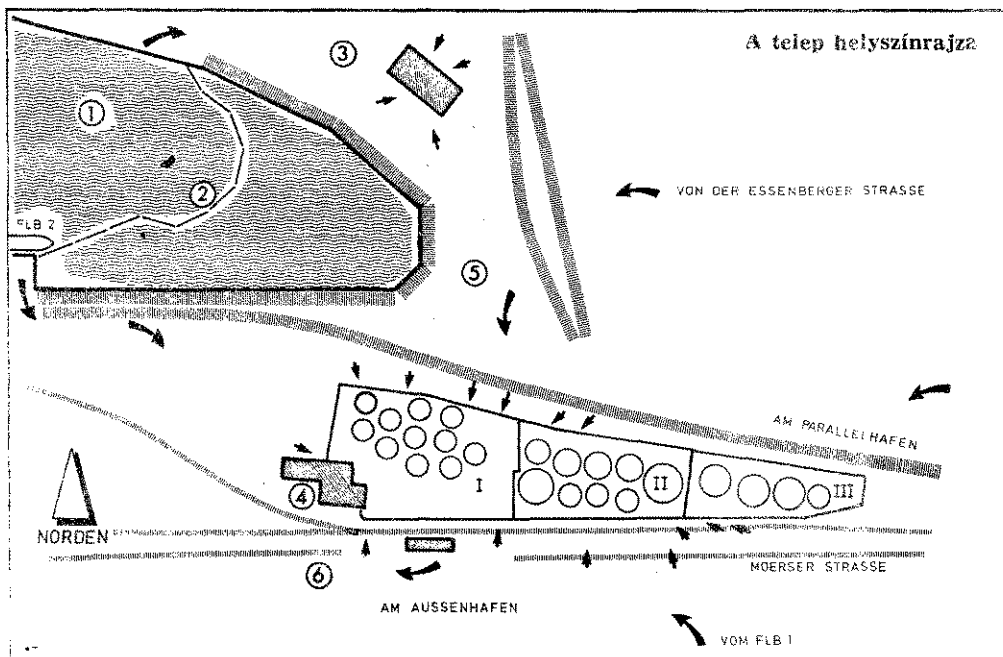
A csatornánál felszabadult erőket a II. és III. tartálycsoportnál vetették be. A II. tartálycsoportnál 5, utánfutóra szerelt hab-víz ágyút, 1 habbal oltó gépjárművet, 9 vízsugarat, 6 nehézhab-sugárcsővet és az időközben megérkezett második tűzoltóhajót vetették be. A vízsugarakat a tartályok hűtésére, a habágyúkat a tűz oltására használták.

Két üres tartály az intenzív hűtés ellenére is összerogyott a nagy hőtől. A II. tartálycsoportban végül is 15:41-kor voltak ellenőrzés alá a tüzet.

Közben a szennyvízelvezető csatornán keresztül, amely mindhárom tartálycsoportot összekötötte, az I. tartálycsoportba is eljutott a kiömlő olaj, de itt a tűz keletkezését megakadályozták.

A II. és III. tartálycsoportban ellenőrzés alatt tartott tűz nem jelentette a tűzoltás befejezését. A tűzoltóknak még kemény munkát kellett végezniük, és a kivezényelt egységek nagy része csak 23.30-kor vonulhatott be állomáshelyére. A helyszínen maradt egységek a tartályok hűtéséről gondoskodtak. Ennek ellenére, másnap hajnalban az egyik tartály újra meggyulladt, amit két habágyúval sikerült eloltani. A tűz nagyságát érzékelteti, hogy 325 tűzoltó vett részt a beavatkozásban, és összesen 50 tonna habképző anyagot használtak fel.

A cikk írásakor a tűzkeletkezés pontos okát még nem ismerték. A rendőrség nyomozása szerint a tűz keletkezésének napján az ÖTAG cég tartálytelepén több idegen vállalat emberei dolgoztak, részben a hőszigetelés cseréjén, részben pedig a csővezetékek kiépítésénél. Ezekben a munkahelyeken több autogén lángvágó és hegesztőkészülék is találtak.

(Brandschutz)

Az 1301 típusú halon alkalmazása tűzoltásban

Az 1301 típusú halon (CF₃Br, azaz tribrom-trifluor-metán) — csakúgy, mint a többi halogénezett szénhidrogén — sajátos fizikai, tűzoltó, toxikus stb. tulajdonságait a hatékony, gazdaságos és veszélytelen alkalmazás érdekében feltétlenül figyelembe kell venni.

Az 1301 típusú halon főbb jellemzői a következők:

Forráspont atmoszférikus nyomáson	- 87,9 °C
Gőznyomás 20 °C hőmérsékleten	14,85 bar
Folyadékfajsúly 20 °C hőmérsékleten	1,37 kg/dm ³
Hőstabilitás	500 °C alatt

Folyadékfajsúlya lehetővé teszi, hogy a szóban forgó halont sűrített formában tároljuk. Kibocsátáskor gyorsan elpárolog szintelen, szagtalan gázzá. A szokásos anyagokra (fémek, műanyagok stb.) káros érintkezés esetén sem fejt ki káros hatást. Levegővel keveredve kis mennyiségben mérgezővé válik. A legtöbb anyag ellenében azonban az 1301 típusú halon szükséges mennyisége (és ezzel a megengedett koncentráció alatt marad. E halon fontos tulajdonsága, hogy minden más ismert tűzoltó anyaggal, illetve rendszerrel összefér. Nem okoz korróziót, raktározási (tárolási) stabilitása korlátlan.

A halogénezett szénhidrogének között ezzel a halonnal lehet elérni a legjobb tűzoltó hatást, és egyidejűleg a személyek legnagyobb biztonságát. Alkalmazása hatékony védelmet tesz lehetővé a következő anyagok égésével szemben:

- éghető gázok, korlátozás nélkül (pl. metán, propán, városi gáz),
- tűzveszélyes folyadékok, korlátozás nélkül (pl. szénhidrogének, alkoholok, oldószerek),
- tűzveszélyes szilárd anyagok (pl. fa, papír).

Az 1301 típusú halon eloltja a lángot és megszünteti a tűz izzását, parázslását. Mélyen elhelyezkedő tűzfészek esetén a tüzet ellenőrzés alatt tartja (megakadályozza a tűz fejlődését és terjedését), ezáltal lehetővé teszi a külső, kézi beavatkozást.

A következő anyagok tüzeinek oltására azonban a gyártó művek nem ajánlják ezt a halontípust:

- reaktív, oxigént tartalmazó vagy a reaktív fémek (nátrium, kálium, magnézium, titán, cirkónium, uránium, plutónium),
- fémhidridek.

A beépített halonos oltórendszeri kézi vagy automatikus úton működtetik. Kézi működtető eszközökre automatikus rendszer esetén is szükség van.

Az 1301 típusú halont tartalmazó palackok (szilárd halmazállapotban) belül helyezhetők víz alá anélkül, hogy ezzel növekedne a tűzveszélyesség.

A kibocsátás időtartama (a kibocsátás kezdetétől a kibocsátás befejezéséig terjedő idő) az oltóanyag fajtájától és a kibocsátás körülményeitől — legfeljebb a következők szerint:

Lég- és hőszigetelt, továbbá zárt üvegen belül tartandók a kibocsátás hőmérséklet fölött	5 mp
Folyadékpalack tartályban a kibocsátás hőmérséklet alatt	15 mp
Szilárd anyagpalackok	20 mp

Bár az 1301 típus rendkívül gyorsan oltja a tüzet, mégis legalább 5 perces átlagos tartási idő szükséges ahhoz, hogy a tüzet eloltás után gyulladást megelőzzék. Ennek a halon szükséges térfogat-százaléka, amit kell tartani a helyiségben, az eloltás után megengedett nyílászáró átjárás zárási tömörségét és az esetlegesen felmerülő szellőzést.

Mélyen elhelyezkedő tűzfészek esetén mindenképp szilárd tartani a halon szükséges térfogat-százalékát, amíg a külső, tűzoltó beavatkozás lehetővé válik.

A halon szükséges térfogat-százaléka az éghető anyag mennyiségétől, az oltás módjától (lángoltás, hőszigeteltizálás), továbbá egyéb tényezőktől függ. Egy helyiség vagy belső tér esetében „teljes elárasztáshoz” legalább a térfogat-százalék 1301 típusú halon szükséges, 25 °C hőmérsékletre számolva az 1 dm³ halonmennyiséget jelent.

Lángoltás vagy oltáshoz — az éghető anyag mennyiségétől függően — a következő mennyiségű 1301 típusú halon szükséges (az adatok 25 °C hőmérsékletű és 1 bar nyomású légrétegre vonatkoznak):

Acetén	5,0 térfogat-százalék
Benzol	5,0 térfogat-százalék
Etanol	5,0 térfogat-százalék
Etilén	8,2 térfogat-százalék
Metán	5,0 térfogat-százalék
Heptán	5,0 térfogat-százalék
Propán	5,2 térfogat-százalék

Inert (semleges) levegő eléréséhez az 1301 típusú halon szükséges mennyisége (25 °C hőmérsékletű és 1 bar nyomású légrétegre vonatkozóan):

Acetén	7,6 térfogat-százalék
Etanol	11,1 térfogat-százalék
Etilén	13,2 térfogat-százalék
Hidrogén	31,4 térfogat-százalék
Metán	7,7 térfogat-százalék
Heptán	6,9 térfogat-százalék
Propán	6,7 térfogat-százalék

Az 1301 típusú halon alkalmazása során a helyiségben való tartózkodás a következő időtartamkorlátait ajánlatos betartani:

7 térf. %	4—5
7—10 térf. %	1
10—15 térf. %	0,5
15 térf. % fölött	légzőberendezés nélkül nem tartózkodás

Mind a véletlen, mind pedig az akaratlan történő halonkibocsátás esetén figyelembe kell venni, hogy a kibocsátás alatt, gyorsan el kell hagyni a helyiséget. A tűzoltás során kibocsátott 1301 típusú halonból egy kis mennyiség a kibocsátás hatására elpárolog (pirolízis), és toxikus hatású HF és HBr keletkezik. Ezek mennyisége egyenesen arányos a tűz nagyságával és fordítottan arányos a kibocsátás időtartamával. Ha megtartjuk az előzőekben ismertetett időtartamkorlátokat, akkor a rövid idő alatt belélegzett kibocsátott termék mennyisége a megengedett határérték alatt marad.

Az 1301 típusú halonnal kivitelezett oltó rendszer nem igényel különleges bantartást. A rendszer állapotát eleve évente egyszer szemrevételezéssel ellenőrizni. A palackokat nem célszerű máspróba céljából kiüríteni.

A tűzoltás során, vagy egyéb okból kiürült palackokat nyomáspróbának alávetni, belsőleg teljesen ki kell vizsgálni, a maradványokat meg kell vizsgálni, és csak ezt követően szabad — a megengedett tisztaságú — halonnal megtölteni a palackokat.

A rendeltetésszerű működés vizsgálatára a rendszer elemeinek ellenőrzése szükséges végezni. Ha a körülmények nem teszik lehetővé, akkor ún. teljes kibocsátási ellenőrzést kell végezni. E ellenőrzés során a helyiségben mérni kell a térfogat-százalékát, az eloszlás egyenletességét, továbbá azt az időt, amely alatt ez elérhető, és fenntartani a Takarékosági célból olcsóbb helyeken a halonnal is elvégezhetjük a kibocsátás vizsgálatot.

A beépített halonos oltórendszerek tartalmak halonpalackteleppel is ellátott, amelyre a rendszer a működést követően önműködően átkapcsol.

Számítógéppel vezérelt géptermei, adattároló és adattároló helyiségei;

- raktárhelyiségek;
- villamos és elektronikus központok helyiségek, berendezések;
- vezérlőhelyiségek;
- telefonközpontok;
- átviteltechnikai helyiségek;

géptermek, gépházak, generátortermek, szivattyúállomások, turbinatermek, próbatermek;

transzformátorok (olajöltésűek is);

kábelcsatornák, kábelalagutak;

tűzveszélyes folyadékok gyártó-, kiszereelő-, tároló- és üzletheiységei;

repülőgépek motor-, csomag- és utas-tere;

hangárok;

hajók, hajógéptermek;

mozdonyok;

személygépkocsik, versenyautók;

éttermi konyhák;

radioaktív és melegkamrák;

laboratóriumok;

benzinkutak, tartálykocsik;

könyvtárak, múzeumok, műemlék épületek;

páncéltermek;

értékes berendezések, különféle értékek.

Magyarországon az Elzett Művek gyárt BCF (1211 típusú) halonnal töltött 2 és 5 kg-os kézi tűzoltókészüléket.

Nagyobb töltetű hordozható halonos készülékek, továbbá beépített halonos oltórendszerek tekintetében jelenleg importra szorulunk.

Halon oltóanyagot, illetve halonnal oltó kézi és beépített oltóberendezést, tűzoltó rendszereket — információink szerint — külföldön a következő cégek szállítanak és gyártanak:

SKUM	Svédország
Starckjohann	Finnország
LAATUVAUNI	Finnország
FENWAL	Finnország
Rhon-Progil	Franciaország
SICLI	Franciaország
ICI	Anglia
VELMA	Hollandia
Cerberus	Svájc
Hoechst	NSZK
Kali-Chemie	NSZK
Du Pont	USA
Walter Kidde	USA

A halonos oltórendszerek létesítése hazánkban is megkezdődött (pl. MNB és VEGYTEK számítóközpontja), továbbá folyamatban van egyes létesítmények korszerű tűzvédelmének kiépítése (pl. Magyar Rádió, Ferihegyi repülőtér). Ezek a tűzvédelmi rendszerek értékes tapasztalatokat fognak nyújtani a további halonos oltórendszerek tervezéséhez és megvalósításához.

Tartalom

1. SF-1301 Automatic Halon Fire Suppression Systems. Design, Installation and Service Manual. LAATUVAUNI. 2. Halon 1301 Fire Suppression Systems. SKUM. 3. Fire out! SKUM.

Csép Lajos
Springer Ferenc

A fővárosi atlétikai egyesület atlétikai bizottsága — a Magyar Atlétikai Szövetség — augusztus 22-én a Budapesti Részlet SE sportpályáján a 100 m-es síkfutás atlétikai versenyt rendezett.

A verseny célja a sportéleti állomány fizikai állóképességének és erőnlétének növelése volt.

A kiírás szerinti I. korcsoportban a 35 év alatti, illetve 18 év alattiak indultak a kiírt versenyszámokban. A résztvevők száma a következő volt:

— 100 m-es és 400 m-es síkfutás, távolugrás, súlylökés.

A verseny célja a sportéleti állomány fizikai állóképességének és erőnlétének növelése volt. A kiírás szerinti I. korcsoportban a 35 év alatti, illetve 18 év alattiak indultak a kiírt versenyszámokban. A résztvevők száma a következő volt:

Az atlétikai verseny eredményei.

100 m-es síkfutás I. korcsoport (30 résztvevő)

1. Bazán István 17. TP.
2. Timkó Tibor 18. TP.
3. Fejtódi János 19. TP.

100 m-es síkfutás II. korcsoport (28 résztvevő)

1. Simonfi Tibor 18. TP.
2. Szabó Imre 19. TP.
3. Kovács János 20. TP.

400 m-es síkfutás I. korcsoport (28 résztvevő)

1. Kalocsai György XXI. TP.
2. Fejtódi János IX. TP.
3. Domény Gábor FTP.

400 m-es síkfutás II. korcsoport (15 résztvevő)

1. Máté Sándor FTP.
2. Gondör Márton XIV-XVI. TP.
3. Zsák Károly XIII. TP.

Távolugrás I. korcsoport (43 résztvevő)

1. Kőszegi János Repülőtér
2. Bikesics István XI. TP.
3. Anderle Dénes IV-XV. TP.

Távolugrás II. korcsoport (28 résztvevő)

1. Kovács János Repülőtér
2. Zsák László Repülőtér
3. Csóka János XVIII-XIX. TP.

Súlylökés I. korcsoport (35 résztvevő)

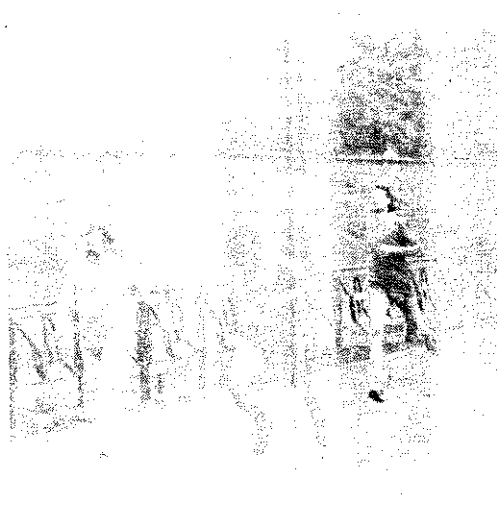
1. Csányi János CSVF.
2. Bikesics István XI. TP.
3. Jakab István XVIII-XIX. TP.

Súlylökés II. korcsoport (28 résztvevő)

1. Csóka János XVIII-XIX. TP.
2. Kovács János Repülőtér
3. Novak István V-VII. TP.

A csapatverseny végeredménye:

1. Repülőtér TP.	35 pont
2. FTP.	22 pont
3. XIV-XVI. TP.	20 pont
4. XVIII-XIX. TP.	15 pont
5. XIII. TP.	14 pont
6. V-VI-VII. TP.	13 pont

A 100 m-es síkfutás I. korcsoportjának döntője

A távolugrás döntőjében

Repül a súlygolyó

A gyógyszerek tűzvédelme

Nagy értékű és felbecsülhetetlen gyógyszerjeinknek a tűz káros hatása elleni védelme önszertársadalmi érdek. A Fejér megyei Tanács Gyógyszertári Központja az elmúlt években több jelentős intézkedést tett a gyógyszerek tűzvédelméért. 1973-ban megszerveztük a tűzvédelmi megbízottak tanfolyamát, amelyen a raktárvezető, a laboratóriumok vezetői és a gyógyszerárak vezetői is részt vettek. Ebben az évben fejezzük be a tűzveszélyesfolyadék-tároló bővítését, ezzel a tűzveszélyes folyadékok szabványos és biztonságos tárolását oldjuk meg.

Folyamatosan korszerűsítjük a villamos berendezéseket. Évente több gyógyszerárban központi fűtőberendezést létesítünk, s a vállalat tűzvédelmi szerzerete rendszeresen ellenőrzi a tűzvédelmi szabályok betartását. Az eddig elért — s csak részben felsorolt — eredményeink mellett gondjaink is vannak. Olyanok, hogy gyógyszerjeink jelentős részének alapvető tűzvédelmi jellemzőit nem ismerjük, mint pl. a tűzveszélyességi osztálya vagy az éghető anyagú gyógyszerek alsó fűtőértéke. Bár köztudott, hogy ismeretük a tervezés és az ellenőrzés során nélkülözhetetlen.

Jelenleg egy háromszintes vegyes rendeltetésű épület tervezése folyik. Gyógyszerraktározási gondjaink miatt az épületben két raktárhelyiség tervezését is megrendeltük. Mivel a tervező nem ismeri a gyógyszerek tűzveszélyességi osztályát és az alsó fűtőértékeiket, vállalatunkat felkérték, hogy közöljük ezeket az adatokat.

Mivel az említett jellemzőkkel mi sem rendelkezünk, és az a gyógyszerek csomagolóanyagairól sem állapítható meg, ezért június 13-án levelünkkel megkerestük a gyártókat. Augusztusig a Kőbányai Gyógyszerárugyártól, a Biogál Gyógyszerárugyártól és az Alkaloida Gyógyszeri Gyártól kaptuk meg a választ. Sajnos a válaszok számunkra kedvezőtlenek, és egyben meglepetést is okoztak. Kiderült ugyanis, hogy a gyártók sem ismerik vagy hiányosan ismerik gyártmányaik tűzvédelmi jellemzőit, vagy egyéb okból nem közölték azokat. Miután használható adatokat a tervező rendelkezésére nem tudunk bocsátani, közölte velünk, hogy a tervben fogja meghatározni a maximális tűzterhelés mértékét, s a többi a mi feladatunk.

De hát ezek után mi is a mi feladatunk? Vizsgáltsunk be több száz vagy ezerféle gyógyszert? Nem hiszem, hogy ez lenne az ésszerű megoldás. A gyógyszerek szakszerű és biztonságos tárolásának, szállításának és felhasználásának alapvető feltétele az, hogy tűzvédelmi tulajdonságaikról az érdekeltek — köztük a betegek — a szükséges mértékben tájékozódhassanak.

Felvetett problémánk részletesebb elemzésével s a megoldás módjával szándékosan nem foglalkozom, bízom abban, hogy azt az illetékesek megteszik.

BENDE PÁLNE
tűzvédelmi előadó

Tatabánya megelőző tűzvédelmi helyzetének javítására szeptember 8-án a város üzemeinek tűzvédelmi vezetőiből, tűzvédelemmel foglalkozó szakembereiből, a megyei és városi tűzoltó-parancsnokság tisztjeiből tűzvédelmi szakcsoport alakult. Az alakuló ülésen részt vett Lengyel Rudolf t. alez., megyei tűzoltóparancsnok, a GTE tatabányai szervezetének társelnöke. A Komárom megyei Tanács képviselőjében Mózsik Péter, az építési-közlekedési osztály vezetője volt jelen.

Az alakuló ülésen előadást tartottak az Országos Építési Szabályzat alkalmazásáról.

A munkatervbe javasolt témák mutatják, hogy a szakcsoport hogyan segíti majd a város tűzvédelmének fejlesztését.

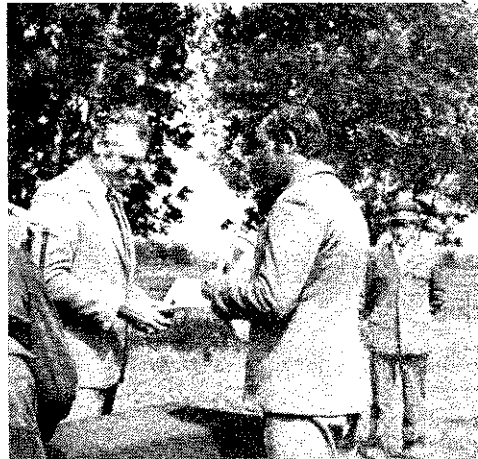
A tűzvédelmi szakcsoport elnökévé Ströbl Imrét, a KOMÉP biztonságtechnikai osztályvezetőjét, titkárává Meleg Sándor t. fhdgy.-ot, a megyei tűzoltó-parancsnokság tűzoltási és szolgálati főelőadóját, összekötővé Molnár Antal t. fhdgy.-ot, a városi tűzoltó-parancsnokság tűzmelegelőzési főelőadóját választották.

MOLNÁR ANTAL
t. fhdgy.

Évzáró versennyel

Több éves hagyomány már, hogy a ki-képzési év végén Hatvan város és a hozzá tartozó községek vállalati és önkéntes tűzoltói versennyel fejezik be az évet. Az évzáró verseny színhelye idén Heréd község sportpályája volt. A választást az is indokolta, hogy a község tűzoltó-egyesülete 75 évvel ezelőtt alakult.

A versenyhez felsorakozott 10 csapatot Temesvári József tanácselnök köszöntötte. Elmondta, hogy az elmúlt évben tovább fejlődött a területen a tűzoltók elméleti és gyakorlati ismerete. A vállalatok és a községek mintegy egymillió forintot költöttek új eszközök, berendezések beszerzésére. Boldogon és Heréden új tűzoltószertár épült. A területen három önkéntes községi és nyolc vállalati szervezet tevékenykedik eredményesen. Létszámuk összesen 270 fő. Az elmúlt évben mindannyian sokat tet-

tek a megelőző tűzvédelmi feladatok végrehajtásában és a propagandamunkában. Ezer lakóházban és más területen végeztek ellenőrzést. A tüzeseteknél gyors beavatkozásukkal segítettek a kár csökkentésében. Mind az állami tűzoltók, min pedig a lakosság, számítanak munkájuk veszély esetén, s ezáltal növekszik társadalmi megbecsülésük.

A szeptember 14-i verseny célja szakmai tudásuk bemutatása mellett az volt, hogy a városban és a környéken tevékenykedő egyesületek tagjai megismerkedjenek egymással.

A kellemes idő szép számban csalogatta ki a falu lakóit is a sporttelepre. Három kategóriában 10 csapat állt rajthoz. A szoros mezőnyben a következő sorrend alakult ki.

800-as kismotorfecskenő-szerelésben első helyen a Hatvani Cukorgyár csapat végzett.

A községi önkéntesek között első a Boldogaiak lettek. A 400-as kismotorfecskenő-szerelésben a Duna Cipőgyár csapatát köszöntötték az első helyen.

Az első helyezettek 2—2 ezer forint jutalmat, a többiek oklevelet kaptak, amelyeket Angeli József, a városi tanács elnöke adott át.

Felbeteleinken az oklevélatadás és boldogi csapat rajt utáni pillanatát örökítettük meg.

KÖDMÓN FERENC, Hatvan

A CSALÁDI PÓTLÉK NÉHÁNY IDŐSZERŰ KÉRDÉSÉRŐL

A családi pótlékra vonatkozó alaprendeleteket a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény, ennek végrehajtása tárgyában kiadott 17/1975. (VI. 14.) Mt. sz. rendelet, továbbá a 3/1975. (VI. 14.) SZOT sz. szabályzat tartalmazza.

Legutóbb a Minisztertanács 24/1980. (VI. 27.) sz. rendeletével módosította, ki-

egésztette a családi pótlékra vonatkozó egyes rendelkezéseket, a módosításnak megfelelően változott a már hivatkozott SZOT-szabályzat is, a 3/1980. (VII. 10.) SZOT sz. szabályzat.

A minisztertanácsi rendelet 1980. július 1-től a családi pótlékok összegét a következő mértékben emelte fel:

gyerekenként:	összesen:
1 gyermek után	490,—
2 gyermek után	490,—
egyedülállóknak	980,—
3 gyermek után	1320,—
4 gyermek után	1980,—
5 gyermek után	2640,—
6 gyermek után	3150,—
minden további gyermek után ezen felül	610,—
	610,—

A rendelet 2. § (2—3. bek.) értelmében az, aki 1980. július hónapban, vagy azt követően 3 vagy több gyermek után volt jogosult családi pótlékra, és a gyermekek száma 2-re vagy 1-re csökkent, a családi pótlék összege gyerekenként havi 660,— Ft, feltéve, hogy a jogosultat korábban e gyermek(ek) figyelembevételével megillette a családi pótlék.

Egy gyermek után is havi 660,— Ft a családi pótlék annak, aki egyedülálló.

Figyelemre méltó a rendelet 2. § 4—5. bekezdése, mely szerint a családi pótlék összege havi 810,— Ft a tartósan beteg, illetve a testileg vagy szellemileg súlyosan fogyatékos, állandó felügyeletre szoruló gyermek után.

Ha két gyermek közül egyik tartósan beteg, illetve testileg vagy szellemileg súlyosan fogyatékos, a két gyermek után összesen 1470,— Ft családi pótlék jár.

Az egészségi állapotot a 3/1980. (VII. 10.) SZOT szabályzat 2. §-ában foglaltaknak megfelelően igazolni kell.

A családi pótlék megállapításához, illetve folyósításához a gyermek állapotát senkinek igazoltatni kell, kivéve, ha azt az egészségügyi szerv véglegesnek minősítette.

A magasabb összegű családi pótlékra jogosító tartós betegség és súlyos fogyatékos minősítéséről, valamint a családi pótlék jogosultságához szükséges igazolásról a 7/1980. (VII. 23.) EüM. számú rendelet rendelkezik. E rendelkezés értelmében:

— állandó felügyeletet igénylő tartós betegségben szenved az a tizenhat évesnél fiatalabb gyermek, akinek betegsége már egy éve tart, vagy előre láthatóan egy évig fennáll, továbbá állandó orvosi felügyeletet és különleges gyógykezelést igényel,

— állandó felügyeletet igénylő súlyos testi vagy szellemi fogyatékoságban szenved az a tizenhat évesnél fiatalabb gyermek, aki testi, szellemi vagy érzékszervi fogyatékoság miatt a korának megfelelő képességekkel nem rendelkezik, közösség-

be nem illeszthető be, ezért állandó felügyeletre szorul, és ez az állapota már egy éve tart, vagy előre láthatóan egy évig fennáll.

Az egészségi állapot minősítését tizenhat évesnél fiatalabb gyermek esetén a lakóhelye szerint illetékes körzeti gyermekorvostól, ennek hiányában az illetékes körzeti orvostól kell kérni a gyermek állapotára vonatkozó 1 évnél nem régebbi orvosi irat (kórházi zárójelentés, röntgenfelvétel stb.) bemutatásával.

Ha a gyermek egészségi állapotát véglegesnek minősítették, az orvosi igazolást határidő nélküli érvényességgel állítják ki.

A tizenhat évesnél idősebb gyermek esetében a magasabb összegű családi pótlékra jogosultság orvosi indokoltóságára vonatkozó igazolást a gyermek lakóhelye szerint illetékes szakorvosi rendelőintézet, gondozóintézet — fekvőbeteg gyógyintézeti ápolása esetén — a gyógyintézet szakorvosa állítja ki.

Mind az alaprendeletkezés, mind a módosítás több esetben utal is kivételt tesz az „egyedülálló” vonatkozásában. Így többek között: a törvény 28. §-ának (2) bekezdése szerint családi pótlékra az a biztosított is jogosult, akinek a háztartásában egy gyermek van, ha a biztosított egyedülálló.

A szabályzat 28. §-a alapján a családi pótlékra jogosultság szempontjából is egyedülállóknak minősítettek.

A szabályzat (9. és 10. §-a) ezzel kapcsolatban a következőket határozza meg: Egyedülálló az, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van.

Egyedülállóknak kell tekinteni azt is, akinek a férje sorkatonai szolgálatot teljesít, házastársa közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, továbbá, ha házastársa a háztartásukban levő gyermekről a gyámügyi feladatokat ellátó illetékes szakigazgatási szerv igazolása szerint legalább két hónap óta nem gondoskodik.

Egyedülállóknak kell tekinteni azokat a

háztartásokat is, akik az illetékes orvos igazolása szerint látásuk csökkenése miatt munkaképességüket 2/3-ad részben mindkétten elvesztették, és ez az állapotuk előre láthatóan 6 hónapon át fennáll.

Egyedülállóként kell figyelembe venni azt is, akinek a házastársa az illetékes orvos igazolása szerint betegsége, illetőleg testi vagy szellemi fogyatékosága miatt munkaképességét 2/3-ad részben elvesztette, és ez az állapota előre láthatóan 6 hónapon át fennáll.

Egyedülállóknak minősül az is, akinek a házastársa nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, kivételes ellátásban, átmeneti segélyben, rendszeres szociális járadékban, rendszeres szociális segélyben, házigondozási járadékban részesül, vagy kényszer gyógykezelés alatt áll, letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti, és a házastárs havi keresete, jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem haladja meg.

A felsorolt esetekben a hivatkozott rendelkezéseket az élettársakra is megfelelően alkalmazni kell.

Külön rendelkezik a szabályzat a különélés esetén az egyedülállóság kérdésének meghatározásában. A szabályzat 10. § (1) bekezdés értelmében az egyedülállóság szempontjából különélőnek kell tekinteni azt is, aki házastársával ugyanabban a lakásban lakik, ha a házasság felbontása iránt bírói eljárás van folyamatban, vagy bírói ítélet (bírói egyezség) alapján házastársa részére tartásdíjat, illetve gyermektartásdíjat fizet, vagy házastársától tartásdíjat kap.

Az utóbbi rendelkezéssel kapcsolatban szükséges felhívni a figyelmet a SZOT Társadalombiztosítási Igazgatóság Budapesti és Pest megyei Igazgatóság B 21—9/1. sz. alatt kiadott tájékoztatójára, mely szerint: egyedülállóságot vélelmezni, ha a házastársak ugyanabban a lakásban laknak, csak a befejezett bírói eljárást követően lehet, amikor ismeretessé válik, hogy a tartásdíjfizetési kötelezettséget a bíróság melyik időponttól állapította meg.

A családi pótlék ugyanazon gyermek után egyszeresen jár abban az esetben is, ha több jogcímen lehetne azt megállapítani.

Alapszabály az is, ha a gyermek az együttélő házastársak (élettársak) háztartásában van, és a családi pótlékra mindkétten jogosultak, a családi pótlék a férj (férfi) jogán jár.

A feleség (nő) jogán jár azonban a családi pótlék, ha a férj (férfi) arra nem jogosult, vagy a férj (férfi) gyermekéről a gyámügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szerv igazolása szerint már legalább két hónapja nem gondoskodik, vagy a feleség (nő) magasabb összegű családi pótlékra jogosult. (Például: az együtt élő házastársak közül a feleség munkaviszonyban áll, és rendelkezik a jogosultsághoz szükséges idővel. A férj felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul. Két gyermekük van. Mindketten jogosultak családi pótlékra. Minthogy azonban a feleség — az egyetemista férje miatt — egyedülállóknak minősül, részére saját jogán magasabb összegű családi pótlék jár, mint a férj jogán, a családi pótlékot a feleség jogán kell megállapítani.)

A családi pótlékot igénybejelentés alapján állapítják meg. Az igénybejelentést felvevő szerv az előírt nyomtatványon köteles írásba foglalni, és az igénybejelentésről igazolást adni.

Dr. Félix László

Tűzeset bekövetkezésekor nagyon fontos, hogy a tűzoltók gyorsan értesüljenek a tűz helyéről. A legutóbbi időig egy táblázatról olvasták le vállalati tűzoltókat, hogy a tűzjelző — amit betörték —, melyik épületben van.

Pirisi Árpád és Bujtor György újítási javaslatot adott be, mely szerint egy falra akasztható térképét kell készíteni, melyen a tűzjelző helyére jelzőlámpa van beépítve. A térkép oldalán elhelyezkedő dugaszolósávon pedig feltüntetik a tűzjelző hurokszámát, valamint az épület megnevezését.

Riasztáskor a tűzjelző helyére beépített jelzőlámpa felgyullad, mutatva a tűz helyét. Így a tűzoltók egy szempillantás alatt, futás közben is pontosan tájékozódhatnak.

Az újítók elkészítették a tájékoztató térképét, amely jól szolgálja a tűzvédelmet.

Ötven év nagy idő. Ennyit töltött önkéntes szolgálatban Törő József tűzoltó százados. Bár már 71 éves, s régen nyugdíjba ment, jó egészségnek örvend, és a szolgálatban ma is helytáll: a több mint 80 éve fennálló makiári egyesület parancsnoka.

— Azelőtt — mondja — majd minden legény beállt a tűzoltók közé, mert nem volt semmi okosabb időtöltési lehetőség a faluban. A tűzoltóság volt a kultúra „gazdája” is. Különböző összejöveteleket tudtunk szervezni: bálákat, színelőadásokat. Bemutattuk a többi között a Janika című vígjátékot, aztán játszottuk Molière-től az Úrhatnám polgár című darabot, meg még sok mást. Ezenkívül volt egyesületi termünk, sok könyvvél.

Régen nem volt olaj, gáz, elektromos vezeték: ezek új veszélyforrások. Kevesebb azonban a nyílt tűz, mert valamikor ez volt nagyon fenyegető: a szabadban tárolt terménybe vagy a zsúpfedélbe könnyen belekapott a mozdony vagy a nyílt tűzhely szikrája.

A jelenleg dolgozó negyven főnek fele 18 éven aluli. Van úttörő- és ifjúsági rajunk is. Azt hiszem, szívesen vállalják a munkát. Igaz, nem olyan ma már tűzoltónak lenni, mint régen, hiszen ezer másféle időtöltési lehetőség is van. Így is azonban egyfajta közösséget jelent ez az egyesület. Rendszeresen találkozunk egymással, havi négyórás továbbképzést hallgatunk végig, meg minden hónapban egy vasárnap gyakorlatozunk. Ha versenyre készülünk, mindennap találkozunk.

Amíg erőmből futja és egészségemből, addig nagyon szívesen teljesítek szolgálókat. A fiatalokat szeretem, s ők is kedvelnek engem. Nagyon sokat átadhatok nekik eddigi munkám tapasztalatából.

1979. január 1-től a tűzoltóság Győr-Sopron megyei állományába mintegy harmincan nyertek felvételt. (Ugyanakkor a leszerelők aránya szinte nem is mérhető, évente egy-kettő, aki nyugdíjkorhatár előtt leveti az egyenruhát.) Nos, kik azok a fiatal emberek, akik élethivatásuknak választották a tűzoltóságot?

Balogh Ferenc friss kohómérnöki diplomájával a Vagongyárban helyezkedett el. Öt éve már üzemvezetői beosztásban dolgozott a hőkezelőben, amikor ez év tavaszán kikérte a tűzoltóság. A megelőzési területre került — mindjárt törzsszászlósi rangban:

— Igen nagy hasznát veszem az ipari gyakorlatomnak — mondja —, hiszen éveken át gázzal, tűzzel dolgoztam. Ez a munka megkülönböztet tetszik nekem, a tehéncsallótól a számítástechnikáig a legkülönbözőbb épületeknél kell felelős véleményt nyilvánítanom tűzbiztonsági kérdésekben. És ezekre mind külön fel is kell készülnöm.

Az egyenruhától egyáltalán nem idegenkedett, hiszen az edesapja rendőrként ment nyugdíjba. Tisztában van azzal, hogy sok-sok speciális ismeretet adó tanfolyamot kell végigcsinálnia, aztán tiszt lesz belőle.

— Az különösen vonzott, hogy ebben a szolgálatban a becsületes munka rangban, előrelépésben meghozza a gyümölcsét. Nincsenek úgynevezett nagy kiugrások, csodás karrierek, kiegyensúlyozott világ vesz körül. És érdekes, a családomra is most több időm jut... Néhány hónap múltán úgy érzem, jól választottam.

A MŰÁRT ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYESÜLETÉK SZÖVETSÉGEHEK LAPJA

Szakértők megállapítása szerint az áruházak, szállodák és általában a magas épületek égésekor nem annyira a közvetlen tűz és hőség a legveszélyesebb az emberre, hanem a füstmérgezés. Egyes esetekben, amikor a füst elől menekülő emberek nem találják a vészkijáratot, még több emeletes magasságból is leugranak.

A szakemberek kidolgoztak egy könnyű, 480 g-os mentőálarcot, amely lehetővé teszi, hogy legalább 3 percig bírják az érintettek az erős füstöt, mivel a tapasztalat szerint ez az idő elég ahhoz, hogy a kihívott tűzoltók a veszélynek kitett embereket megmentseik.

Persze a mentőálarc csak akkor véd, ha kéznél van, ha könnyen felvehető.

**Összeállította:
Hegedűs Ferenc**

tűzállóak,

vízállóak,

nem vághatók,

szakíthatatlanok

és elnyúlhatatlanok

a Múárt által forgalmazott munkavédelmi kesztyűk.

Teljes kollekciónak nagy tételekben is rendelhetők címünkön: Múárt 5.sz. osztály 1075 Budapest, Asbóth u. 22.

Telefonunk száma 421-347

ELZETT MŰVEK

Az Elzett Művek alapvető célkitűzése a VI. 5 éves terv időszakára: a tűvédelem és a népgazdaság érdekeinek további fokozott mérvű szolgálata!

Az említett célokat az Elzett Művek az alábbi részfeladatok megoldásáról kívánja elérni:

Új, korszerű tűzoltókészülékek és oltóberendezések kifejlesztése és gyártása.

A tűzoltókészülékek üzembiztonságának fokozása, továbbá az ellátás és a készenlétben tartás közvetlen és járulékos költségeinek mérséklése.

A szolgáltatás korszerűsítése, a szolgáltatási feladatok technikai és gazdasági részfeladatainak magasabb szintű ellátása.

Ügyfélkapcsolataink bővítése, illetve megerősítése.

Tűzvédelmi és népgazdasági megfontolásokból célszerűnek látjuk a tűzoltókészülékek alkalmazási területének szélesítését, bővítését. Ennek érdekében továbbfejlesztjük az 50–3000 kg-os oltókészülékeinket beépített és szállítható oltóberendezés céljára.

Az oltóberendezések biflambhőző típusainak kifejlesztésével segítséget kívánunk nyújtani a fokozottan tűzveszélyes technológiák és technológiai folyamatok veszélyességének enyhítésére.

A VI. 5 éves terv időszakában az Elzett Művek Zár- és Lakatgyára tűzoltókészülék-gyáregysége az alább felsorolt oltóberendezések állandó vagy kooperációs gyártását, szállítását és szerelését vállalja:

Vízrel-vízpennszel oltó berendezés:

50–5000 kg-os;

50–3000 kg-os habbal oltó (kis és közép-hadérségű)

és elárasztó berendezés;

Halonnal oltó berendezés (20–250 kg-os);

Porral oltó berendezés (50–3000 kg-os);

Kombinált, gázzal-habbal oltó berendezés, osztó és hajózás céljára.

Az oltóberendezések stabil és félstabil kivitelben, szél-, teleautomatikus és teljes automatikával készülnek a megrendelő igénye, valamint a tűzvédelem érdekeinek megfelelően.

Várjuk ügyfeleink szíves érdeklődését.

Kérjük, hogy kapcsolatos érdeklődésüket és kérdéseiket lehetőleg írásban szíveskedjenek megadni.

Címünk:

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.

Fülbán Sándor műszaki osztályvezető

Telefon: 200-557, 409-590, 409-735

Irányítószám: 1388, Pf. 99.

(x)

Tűzvédelmi rendeltetésű nyomótömlők beszerzése, használata és karbantartása

A belügyminiszter 4/1974. BM számú rendelete alapján a gazdálkodási egységek vezetőjének kell gondoskodnia a létesítmények tűzvédelméhez szükséges nyomótömlőkről.

A szükséges nyomótömlőkről általában az éves beszerzési terv keretében célszerű gondoskodni, de esetenkénti beszerzés is szükségessé válhat. Az LSV gyártmányú BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket a MÚART, a VASERT és a TEXERT kereskedelmi vállalatok hozzák forgalomba.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők TREVIRA védjegyű poliészter filamentumból készülnek. Az elmúlt 20 év hazai és külföldi tapasztalatai egyértelműen bizonyítják a poliészter filamentumok kiváló tulajdonságait az egyéb polimerekkel szemben. Az előző években jelentős mennyiségben forgalomba kerültek poliamid és poli-propilén fonalból készült tömlők is. Ezeket a tömlőket az idő előtti öregedés, valamint a nyomás hatására bekövetkező nyúlás jellemzi.

A BUDAFLAX védjegyű nyomótömlők belső bevonata: az ún. tömlőlélek korábban gumitejből, majd poliuretán fóliából készült, jelenleg természetes és szintetikus gumikeverékből állítják elő. Minősége megfelel a DIN 14811 szabvány követelményeinek is. A mindenkor érvényes magyar tömlőszabvány követelményeit figyelembe véve, a BUDAFLAX védjegyű tömlők üzembiztonság és élettartam tekintetében minden reális igényt kielégítenek. Az LSV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű nyomótömlőket 20 fm-es tekercsekben, kapcsolva, nyomáspróbázva, műbizonylattal ellátva vagy kapcsolás nélkül árusítják. Műszaki és gazdasági megfontolásokból a kapcsolott tömlők vásárlása előnyösebb. A kapcsolás nélküli tömlőket házilag bekötés, kapcsolás után nyomáspróbázni kell. A próba nyomásértéke ez esetben 12 at. A házilag bekötést csak szakképzett személy végezheti.

Tömlőgazdálkodás: a gazdasági egység anyagi-technikai intézkedése a szükséges tömlőkészletek biztosításáról.

Nyomótömlő: tűzvédelmi célra készült és a hatályos szabványok követelményeit kielégítő kapcsolott tömlő.

Készenléti tömlő: a vonulószerken, valamint a kijelölt készenléti helyen bevetésre kész állapotban levő tömlő.

Készenléti elhelyezés: a tömlők olyan elhelyezése a vonulószerken e célra kialakított tömlőszekrényben, illetve a tűzcsapszekrényben, amely lehetővé teszi állaguk védelmét.

Védőem nélküli elhelyezés: minden olyan elhelyezési forma, amely veszélyezteti a tömlő állagát.

A készenlét tartaléka: az alkalomszerűen pótlásra (kiegészítésre) szolgáló tömlőkészlet.

Raktári készlet: a készenléti helyek (készenléti tartalékok) folyamatos kiegészítését szolgáló tömlőkészlet.

Tömlőkopás: a huzamosabb használat, illetve készenlétben tartás hatására létrejövő szilárdságcsökkenés.

Mechanikai sérülés: a tömlő szilárdságát károsító olyan mechanikai hatások, mint pl. a vágás, csipés, szúrás, kidörzsölés stb.

Vegyí sérülés: a tömlőszövetet vagy a belső bevonatot károsító vegyi anyagok okozta rongálódás.

Sugárkárosodás: a tömlő anyagát károsító sugarak (napsugár és kozmikus sugarak) hatása.

Hő okozta károsodás: a 24 °C hőmérsékleti átlagot meghaladó tárolási hőmérséklet előidézte öregedési jelenség.

Biológiai károsodás: a tömlő állagát károsan befolyásoló mikroorganizmusok károsító hatása.

Rágcsálók okozta károsodás: egér, patkány stb. okozta rágások. **Rendeltetészerű használat:** a nyomótömlő gyakorlat céljára, tűzoltásra vagy elemi károk elhárítására való igénybevétele.

Élettartam: a tömlő üzembiztos használhatóságának időtartama, amely a bevetések számától is függ.

Karbantartás: mosás, szárítás, áttekerés, szellőztetés és a tömlőn végzett egyéb hasonló jellegű munkálatok gyűjtőneve.

Tömlőmosás: tömlőmosó gépben, betonpadozaton vízszaggal, tömlővályúkban vagy tekercben elvégzett és a mosás fogalmába tartozó tisztítási művelet.

Szárítás-csurgatás: a félhosszban vagy teljes hosszúságban felgöngyölt, kívül-belül nedves tömlő szárítása.

Átkekerelés: a tekeréses irányának olyan megváltoztatása (a spirál irányának olyan megfordítása), hogy a tekerés külső és belső felülete helyet cseréljen.

Nyomáspróba: a gyártással kapcsolatos, valamint a használat (bevetés) utáni szilárdság-ellenőrzés víznyomással, próbanyomás értéken.

Repszilárdság: az a legkisebb nyomás, amely a tömlőt a lánc vagy vetülék irányában elszakítja.

Üzemi nyomás: a nyomótömlő-vezetékben üzemszerűen felléphető legnagyobb nyomás.

A nyomótömlő szerkezete: a belső és külső terheléseket viselő szövetszerkezet és a folyadékzáró tömlőlélek (manchon, belső bevonat). A szövetszerkezet lánc- és vetülékirányú fonalelemekből áll. A tömlőlélek folyadék- és gázzáró bevonat, mely lehet: gumi, műgumi, poliuretán stb., elasztomer.

Tömlőkapocs: a tömlőknek egymáshoz és a tömlőszerelvényekhez történő gyors, szilárd és tömített kapcsolására szolgáló eszköz (MSZ 1057/1-78.).

A tömítőgyűrű (tömítőgumi) rendeltetése a kapcsolódás tömített-ségének biztosítása. Megléte, épsége, szakszerű beépítése alapvető fontosságú (MSZ 1057/6-77.).

Selejtezés: Hibás, sérült, a tűzoltás zavartalanságát veszélyeztető állapotú tömlők kivonása a használatból.

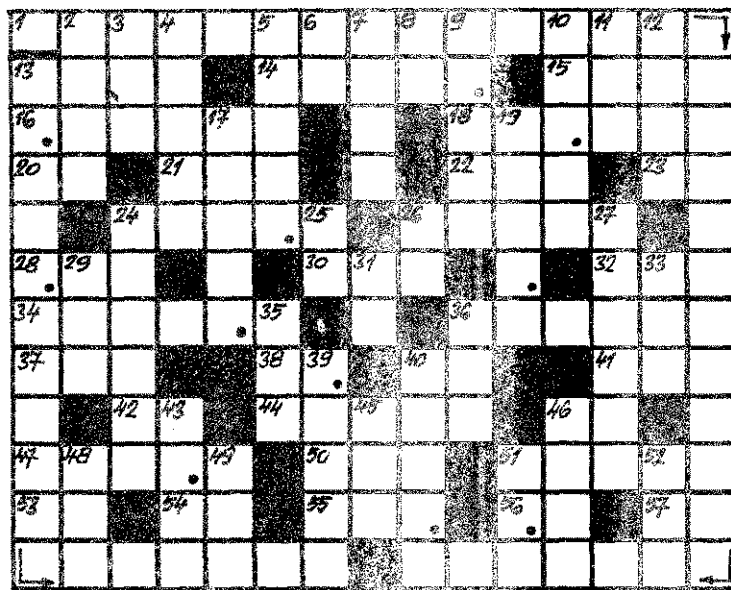
A nyomótömlők készenlétben tartása, időszaki ellenőrzése és karbantartása.

Csak kifogástalan állapotban levő és a tömlőkapocsra szilárdan ráerősített, hibátlan tömítőgyűrűvel felszerelt, nyomáspróbázott vagy ezt tanúsító műbizonylattal ellátott tömlőt szabad készenlétbe helyezni. A tűzcsapszekrényben elhelyezett készenléti tömlők állapotát, szükség szerint, de negyedévenként legalább egyszer szemrevételezéssel kell ellenőrizni.

Az LSV gyártmányú, BUDAFLAX védjegyű készenléti és tartalék tömlők legalább 5 évenként időszaki ellenőrzést és időszaki karbantartást igényelnek. Az időszaki ellenőrzés alkalmával a szükséges karbantartási munkálatokat is el kell végezni. Az időszaki ellenőrzés feladatai; a nyomáspróba, a szemrevételezés, állagállapot-ellenőrzés, a tömítőgyűrűk (tömítőgumi) szükség szerinti cseréje, a mosás és szárítás, valamint az átkekerelés. Az időszaki karbantartás alkalmával a tömlők állapotát szemrevételezéssel kell ellenőrizni, majd szárazon tisztítani (leporolás, átkefézés) és átkekeresni. Az időszaki karbantartást 2 évenként célszerű elvégezni. Minden bevetés (használat) után a nyomótömlőkön az időszaki ellenőrzésre meghatározott műveleteket el kell végezni. Gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy az ismételt, de kiméletes használat meghosszabbítja, a tartósan, esetleg több évig való mozdítatlanságot. Ez a jelenség a gumi-textil szerkezetek sajátos víz-, levegőhelyzet és állapotváltozás igényével magyarázható. A huzamosan mozdítatlan állapotban, túl száraz vagy túl fűtött helyiségben történő tartós tárolás esetén a gumilélek élek menti kirepedése és a tömlőszövet elszíneződése tapasztalható. A karbantartási munkálatok nem igényelnek célszerszámot vagy különösebb előkészítést. Ennek ellenére célszerű, ha szakvállalat végzi el őket. A munkához puha kefe és tiszta padozat szükséges. Készenlétben, illetve készenlét tartalékaként csak feltétlenül üzembiztos nyomótömlő tartható. A készenlét követelményeit nem kielégítő tömlőt ki kell vonni a használatból és selejtezni szükséges.

1. LÉTESÍTHETŐ-E ÁLLANDÓ ELÜGYELET NÉLKÜL, TECHOLÓGIAI CÉLOKAT SZOLGÁLO DLYADEK- ES GÁZTÚZELÉSÜ ERENDEZÉS (folyt.: függ. 13)?
 Ez megmarad, a szó elszáll, 14. áztartási eszköz. 15. Tovább ozditott. 16. Darab. 18. Fánk faj- . 20. r! 21. Északi férfinév. 22. t a hal, nem hal. 23. Liza azonos ingzői. 24. A boroshordó fadugó- . 26. Névelős küzdelem. 28. Ré- stöltélek. 30. Vetíthető film. 32. üvelyes növény. 34. Azt meg- őzden. 36. Szét. 37. Lette azonos ingzői. 38. -ra párja. 40. Képző, élyhangú. 41. OAR. 42. Gyakori ítőszó. 44. Vamás. 46. Mester, ak névbetűről ismert magyar stó. 47. Csörte. 50. Hibázik. 51. itőberendezés. 53. Balaton. 54. yyszerű favágó szerszám. 55. ércsatornája. 58. Papírra vet. 57. dó azonos hangzó.

2. Azonosak. 3. Szpáhi páros be- l. 4. Racionális indok. 5. NSZK- lli iparváros. 6. Alá. 7. Vissza- pót! 8. Kis folyóvíz. 9. Nem hall. Itt is. .... 11. ROO.
 Azonosak. 13. A VÍZZINTES FOLYTATÁSA (folyt.: pontok- l megjelölt kockákban). 17. impát kikapcsol. 19. Idegenfor-

galmi irodánk. 24. Névelős kézi- munka. 25. Nem garasos. 26. Azo- nosak. 27. Terítő. 29. Nem megy. 31. Izomkötő. 33. Régi mosópor. 35. Fizikai fogalom. 36. A madarak királya. 39. Súlyt dob. 40. Vásár- lás. 43. Legmozgás. 45. Községke- ben általában csak egy van. 46. Egyik bolygó. 48. Izesít. 49. USA igen (fon.). 51. Gyakori magyar családnév. 52. Kártya. 53. tenisz- ben is használatos szó.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vizsz. 1., függ. 13.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, a függ. 13. folytatását, a mondat befejezését.

A megfejtők között könyvtal- ványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1980. decem- ber 20.

K. I.

A 10. számban megjelent ke- resztrejtvény megfejtése a követ- kező: ÜZEMZAVAR ESETÉN A TŰZELŐANYAG-ELLÁTÁS SZŰN- JÖN MEG.

A pontokkal megjelölt kockák- ban levő betűkből összeállítható szó: ÖNMŰKÖDŐEN.

Könyvtalványt nyertek: Csapó Sándor, Kajászó; Diószegi Ede, Ráckeve; Solymosi László, Budá- pest.

A nyereményeket postán küld- jük el.

NAGY SÁNDOR
 tű. fhdy.
 1940—1980

Váratlanul elhunyt a Vas megyei tűzoltó-parancsnokság főelő- adója. 1968 óta teljesített hivatásos szolgálatot.
 Munkáját lelkiismeretesen, nagy odaadással végezte. Szolgálatellá- tásáért több ízben részesült kitünté- tésben, jutalomban.

TÓTH IMRE
 tű. ftörm.
 1930—1980

Tragikus hirtelenséggel elhunyt a szolnoki városi-járási tűzoltó- parancsnokság szerparancsnoka. 23 évi tűzoltói szolgálata során 1980. szeptember 8-án bekövetke- zett váratlan haláláig áldozatkész- séggel és példamutatóan végezte munkáját.

MOLNÁR FERENC
 tű. törm.
 1946—1980

Köszövé ideig tartó, gyógyíthatat- lan betegségben hunyt el a ceg- lédi városi-járási tűzoltó-parancs- nokság fiatal gépkocsivezetője. Hat éven át példás szorgalommal látta el feladatát, ez idő alatt hiva- tászerető munkájáért többször részesült jutalomban.

HALOTTAINK

NAGY MIHÁLY
 váll. tű. ftörm.
 1921—1980

Váratlanul elhunyt a FŐSPED 5. sz. üzemegység X. Száva úti főnökség vál- lalati tűzoltóparancsnoka. Húsz éven át nagy hiva- tászeretettel végzett mun- kájával elévülhetetlen érd- demeket szerzett a vállalati tűzoltóság felkészültségé- nek növelésében, különö- sen a fiatalok elméleti és gyakorlati nevelésében. Példamutató munkájáért többször részesült elismer- résben.

Mély megrendüléssel és részvétellel búcsúztak tőle a Fispesti temetőben; ravat- talánál tűzoltótársai álltak díszőrséget.

DARAB ZOLTÁN
 ny. tű. ftörm.
 1918—1980

A dunajvárosi tűzoltó-parancs- nokság 1972-ben nyugállományba helyezett híradószolgálatosa, hosz- szú szüneted után elhunyt.
 Állami tűzoltói szolgálatát tűzoltó szolgálatát követően 1959-ben kezdte a Dunaföld- vári Kendergyár instruktoraként.

PIRÓTH KÁROLY
 önk. tű. hdgy.
 1932—1980

Az alsónémedji önkéntestűzoltó- egyesület parancsnokhelyettese súlyos betegség következtében el- hunyt. 1948 óta teljesített önkén- tes tűzoltói szolgálatot. Példás, hivatászerető ténykedéséért köz- ségében őszintén tisztelték és be- esülték.

MÜLNER IMRE
 önk. tű. alhdgy.
 1920—1980

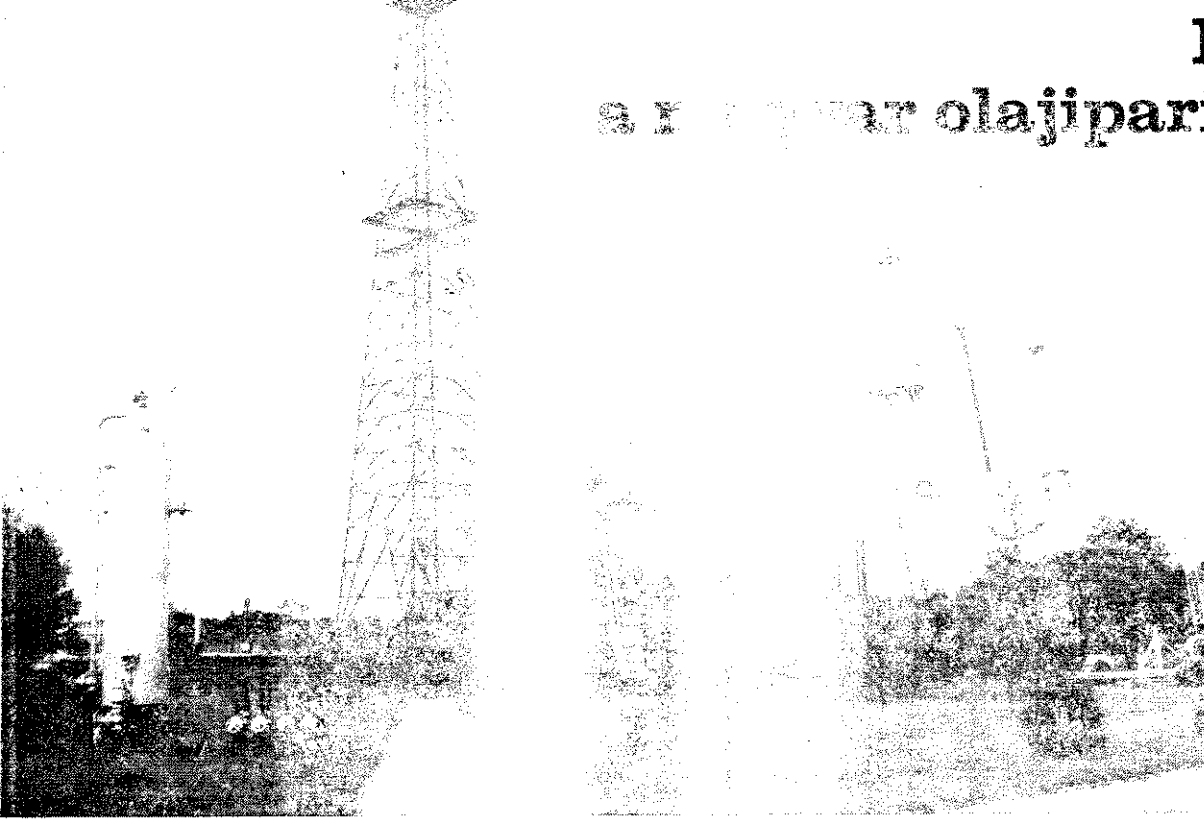
Az isztiméri önkéntestűzoltó- egyesület elnöke elhunyt. 1949-től volt tagja majd 1967-től haláláig elnöke az egyesületnek. Lelekiismeretesen látta el a köz- ség tűzvédelmének szervezését. Mun- katársai, a község lakossága sze- rették, tisztelték.

EMLEKUKET KEGYELETTAL MEGŐRIZZUK

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szolgálatosa
 Szerkesztő és szerkesztő bizottság. Főszerkesztő: **BOJCSZ TAMÁS** tűzoltó főhadnagy. SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI. kerület u. 62-64. TELEFON: 320-380. Kiadó a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság Felelős kiadó: **VARGA KÁROLY**. Előzetes díj egy évi 36,- Ft. Számháza: 235-90 (15:10) 88.2342-11 — Zrínyi Nyomda, Budapest, F. V. Költő Imre vezérigazgató. Levélcímünk: 1903 Bp. Pf.: 214

Bemutatjuk

a magyar olajipari múzeumot

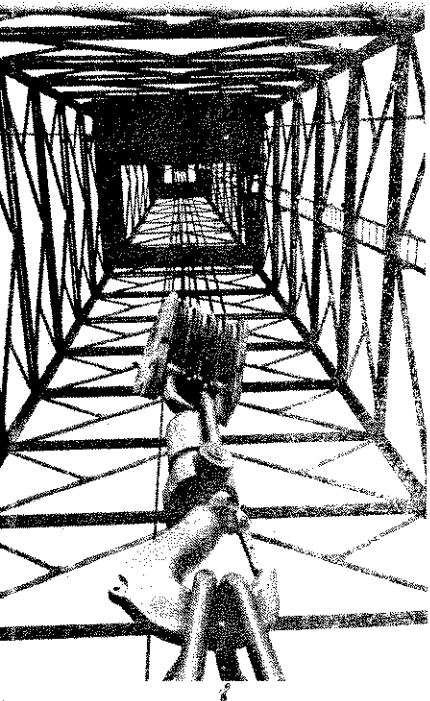
Az Aigyó - 168. számú gázkitörésénél keletkezett tüzzel megégett és használhatatlanná vált kiterésigátló

A magyar olajbányászat szülőföldje Zala, Születési éve 1937. Mezőgazdasági és ipari dolgozókból e tájon alakult ki a sajátos magyar olajbányász-társadalom. Ezért természetes, hogy itt fogant és öltött testet a gondolat: gyűjtsék össze és őrizzék meg a fáradtságos, de eredményes múlt műszaki emlékeit, és alkossák meg ennek a bányászati ágazatnak a múzeumát. Azzal a céllal, hogy a látogató elé tárja az olajbányászat technikájának fejlődését, az ott dolgozó emberek életét, az olajbá-

nyászatot hazánk gazdasági életében betöltött szerepét. A múzeumunkban felállított emlékek az olajipari Művelődési és Sportközpont Múzeuma múzeumáról.

Küti György Mihály
Készítette

Budafapusztán ilyen fúrótornyokkal kezdték az olajbányászatot

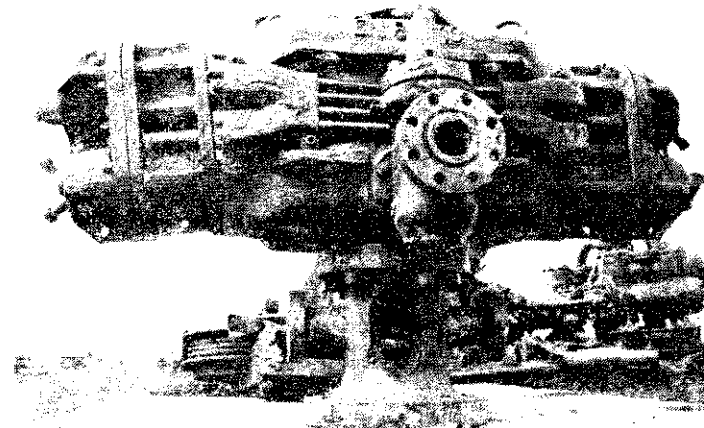
Repezdarabok a felrobbant repcelaki CO₂ tárolótartályból

A közelmúltban állították a Zsana-2 gázkút kimerítési szerelvénye

A Buda-Buster gyémántos fúrótorony

A fúrótornyok remanyag-üzemének létesítése

ELEKTROMOS MEGHIBASODÁSOK

TÜZKELETKEZÉSI IROK
RÖVIDZÁRLAT TULTER-
HELES, TULBIZTOSÍTÁS

A MEGELŐZÉS FŐBB SZABÁLYAI:
AVILLAMOS BERENDEZÉS ES
EGYÉBŐ ANYAG KÖZÖTT ÖVÖN
TAVOLSÁGOT KELL MEGTARTANI,
HOGY TULMELEGEDÉS VAGY
VILLAMOS IV NEM ÖRÖZZÖN
TÜZET.

ALÉTESÍTMÉNY HEVÉSEGENEK
ÁRAMTÁLLÁSBÁRÓI AZ ERRE KI-
JELÖLT SZEMÉLYNEK AZ OTT VÉG-
ZETT TEVÉKENYSÉG BEFEJEZÉSE U-
ÁN GONDOSKODNI KELL.

VILLAMOSBERENDEZÉS JAVÍTÁSÁT
CSAK SZAKKÉPZETT SZEMÉLY VÉ-
GEZHET.

TULMELEGEDÉST (TALPALT) BIZTO-
SITEKOT TILOS ALKALMAZNI.

GYORS
ES SZAKSZERU
ALKALMAZÁSAVAL
ELEKET VAGYONT
MENTHETUNK MEG.

AZONNALI
VELEZÉS!

SUGÁRZÓ HŐ

IZZO ES FOVEKONY ÁLLAPOTU FEM

MAGAS HŐMÉRSÉLETRE FELHEVI-
TETI ANYAGOK MEGMUNKÁLÁSA

FÓTÓ ES MELEG
DEZESK

MEGELŐZÉS SZABÁLYAI

Tűzvédelmi kiállítás a Csepel Művekben

(képriportunk a 12. oldalon)

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság
szakfolyóirata

Az MSZMP XII. kongresszusa határozatának végrehajtásából a Belügyminisztériumra háruló feladatok megvitatása szerepelt az 1980. november 28-án Budapesten, a Rendőrtiszti Főiskolán tartott országos parancsnoki értekezlet napirendjén.

★

Az értekezletre meghívott párt- és állami vezetőknek, valamint a berendelt parancsnokoknak előzetesen megküldött írásbeli dokumentumtervezet bevezető része hangsúlyozza, hogy társadalmi életünk alapvető területein az elmúlt öt évben is töretlenül érvényesült pártunk több mint két évtizedes, egész népünk érdekeit szolgáló politikája. Hazánk belpolitikai élete kiegyensúlyozott, a munkáshatalom, a szocialista nemzeti egység szilárd, a párt betölti vezető szerepét, élvezi a dolgozók bizalmát, cselekvő támogatását. Az értékelte időszakban pártunknak, népünknek bonyolultabb és nehezebb helyzetben kellett dolgoznia. Ezt is figyelembe véve előbbre jutottunk a programnyilatkozatban megfogalmazott célok felé. Az elért eredmények számottevőek a fejlett szocialista társadalom építésében. Fejlődött a népgazdaság, javultak népünk életkörülményei, erősödött szocialista tudata, gyarapodott műveltsége.

Pártunk, kormányunk a Szovjetunióval, a szocialista közösség országaival, minden haladó, békeszerető és együttműködésre kész erővel összefogva biztosította a hazai építőmunka külső feltételeit, tevékenyen közreműködött a békéért vívott harcban.

A kongresszus a helyzet reális számbavételével, egyben a nehezebb tennivalókat is vállaló felelős eltökéltséggel kijelölte az elkövetkező ötéves időszak politikai, társadalmi, gazdasági, ideológiai, tudományos és kulturális feladatait. Megerősítette a párt politikai irányvonalát, amelynek töretlen érvényesítése volt eddig is sikereink záloga, és a programnyilatkozatban kitűzött célokkal összhangban megjelölte a fejlett szocialista társadalom építésének további tennivalóit. Fő feladatként határozta meg, hogy a szocialista építőmunkában elért nagy vívmányainkra támaszkodva erősítsük társadalmunk szocialista vonásait, biztosítsuk a népgazdaság továbbfejlesztésének megalapozását, az életszínvonal területén elért eredmények megszilárdítását és az életkörülmények további javítását. E fő feladat megvalósítása érdekében a határozat a szocialista építés minden területére részletes iránymutatást tartalmaz a munka továbbfejlesztésére.

Pártunk XII. kongresszusa megállapította, hogy hazánkban szilárd a törvényesség, a belügyi és az igazságügyi szervek az ország alkotmányos jogrendje alapján, a törvényes rendelkezések előírásainak megfelelően végzik feladataikat, gondoskodnak az állam- és közbiztonság, a társadalmi és személyi tulajdon védelméről, az országhatár őrzéséről. Egyben súlyának és jelentőségének megfelelően fontos tennivalóként jelölte meg az állami feladatok magasabb színvonalú ellátását, az állami szervek munkájának tökéletesítését, a törvényes rend és az állampolgári fegyelem erősítését.

A kijelölt célkitűzések megvalósítása, a növekvő feladatok végrehajtása a Belügyminisztérium személyi állományától a jövőben is tudatos, következetes és színvonalas tevékenységet igényel. Az általános fejlődés követelményeihez igazodva — a belügyi feladatok jobb ellátásával — aktív és határozott közreműködéssel kell elősegíteni a politikai célkitűzések érvényesítését, a szocialista építőmunka napirenden levő feladatainak megoldását, a társadalom szocialista vonásainak erősítését.

A dokumentumtervezet a továbbiakban részletesen számba veszi a Belügyminisztériumnak és szerveinek az állam- és közbiztonsági, valamint az állampolgárokat közvetlenül is érintő igazgatásrendészeti munka továbbfejlesztésének főbb tennivalóit.

★

Az országos parancsnoki értekezleten részt vett Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, aki miután fogadta *Sebestyén Ferenc* altábornagy jelentését, üdvözölte a megjelenteket.

A tanácskozást *dr. Kamara János* altábornagy, belügyi államtitkár nyitotta meg. A Belügyminisztérium párt- és szakmai veze-

tői és egész személyi állománya nevében tisztelettel köszöntött Kádár János első titkárt, valamint az elnökség tagjait: *dr. Koror Mihályt*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, az MSZMP Központi Bizottságának titkárát, *Borbándi Jánost*, a Minisztertanács elnökhelyettesét, *Katona Istvánt*, az MSZMP Központi Bizottsága Irodájának vezetőjét, *Rácz Sándort*, az MSZMP KI közgazgatási és adminisztratív osztályának vezetőjét, az MSZMP Központi Bizottságának tagjait, továbbá *dr. Szigártó Károly* legfőbb ügyészt, *dr. Borics Gyula* igazságügyi államtitkárt, *dr. Szűsbereky Jenőt*, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, *N. A. Bulajt*, a szovjet képviselő helyettes vezetőjét, *Kovács Györgyöt*, az MSZMP Belügyminisztériumi Bizottságának első titkárát, *Kun Istvánt*, a MSZMP Határőrségi Bizottságának első titkárát, a Belügyminisztériumban működő párt- és tömegszervezetek vezetőit s vala mennyi meghívott vendéget és berendelt parancsnokot.

Az üdvözlő szavak után felkérte *dr. Horváth István* belügyi minisztert, az MSZMP KB tagját az éves munkát értékelő és a elkövetkezendő időszak feladatait meghatározó beszédének meg tartására.

A belügyminiszter beszédének elején emlékeztetett arra, hogy az állami szerveknél megindult és folyik az MSZMP XII. kongresszusának határozatából fakadó állami feladatok megfogalmazása, végrehajtásuk megszervezése. Utalt a tanácskozás célkitűzésére, hogy éppen úgy, mint a kormány többi szervénél, a munka tapasztalataira építve meg kell határozni a Belügyminisztérium és szervei előtt álló tennivalókat.

Dr. Horváth István belügyminiszter emlékeztetett a pártkongresszusnak arra a megállapítására, hogy hazánkban a közrend, közbiztonság szilárd, s ez a megállapítás jelenti a belügyi szerve tevékenysége értékelésének a kiindulási alapját.

Államunk jogrendjéből, a szocialista törvényességből fakadóan állampolgáraink széles körű jogokat élveznek. Ez a jogrendünk, szocialista rendszerünk lényegéből adódik, és olyan mértékben szélesedik, amilyen mértékben halad előre szocialista építésünk. Hazánkban mindenki köteles megtartani népünk törvényeit, minden állampolgár ezek védelme alatt áll.

A Belügyminisztérium személyi állománya egyre növekvő bonyolultabbá, nehezebbé váló körülmények között látja el szolgálatát — állapította meg, majd értékelést adott a belügyi szervek munkájáról.

— Közrendünk, közbiztonságunk olyan, hogy bármely országszívesen elfogadná. Eredményeink kiállják a nemzetközi összehasonlítás próbáját a bűnmegelőzés és a felderítés statisztikai mutatóiban is. E mutatók fő tendenciájukban megegyeznek a szocialista országok többségének hasonló mutatóival. Ugyanakkor a többi országokban ez a közrend és közbiztonság csupán vágyálom — mennyiségi és minőségi értelemben egyaránt.

Mindezek mellett — mondta többek között a belügyminiszter — mégis figyelemre méltó és figyelemfelhívó az ismertté vált közbiztonság bűncselekmények évi 120—130 ezres nagyságrendje. Bár kétségbeesésre nincs okunk, nem idegeskedünk és nem keseregünk, de figyelembe kell vennünk a bűncselekményekből származó politikai, gazdasági, erkölcsi hátrányokat és jelentős károkat, amelyek fékezik társadalmunk fejlődését. Még inkább figyelmeztetők e számok, ha a bűncselekmények struktúráját elemezzük. Ugyanis megállapítható, hogy szembevetésben változik a bűncselekmények belső összetétele. Fondorlatosabbá váltak a bűnözők módszerei, és bonyolultabb lett a bűnözők elleni küzdelem. Az említett állapothoz nem volna jó hozzászoknunk, vagy éppen a statisztika szerepére vállalkoznunk, hanem a rendelkezésünkre álló eszközökkel hatékonyabban fel kell lépünk ellene.

Amikor mérleget készítettünk a Belügyminisztérium és szervei munkájáról, úgy tettük ezt, hogy nyíltan, a javítás szándékával vizsgáltuk helyzetünket. Ránk is vonatkozik, hogy saját tevékenységünk és helytállásunkat ne mi magunk dicséreljük, jobb ha a mások teszik helyettünk. De dicsekvés nélkül mondhatjuk, és felelősséggel megállapíthatjuk, hogy a belügyi szervek egészében lényegesen jobban tartották a fejlődés követelményeivel, hogy tevékenységünk a párt és népünk szolgálata vezérelte, hogy munkánkat felelősségteljesen, magas fokú hivatásérzettel és hivatástudattal — megnövekedett, bonyolultabb feladatok és az egyre nehezebb

A tanácskozást dr. Kamara János altábornagy, államtitkár nyitotta meg

váló körülmények közepette — egészében sikeresen teljesítettük. Ez mérlegelésünk legfontosabb eredménye.

Ehhez azonban azt is hozzá kell tenni, hogy a fő mérleg a munkában ugyan eredményeket mutat, ha azonban kritikusan és önkritikusan a munka egyes területeit vizsgáljuk, ott az is nyilvánvalóvá válik, hogy vannak egyenetlenségek. Van, ahol megfeleltünk a követelményeknek, van, ahol elmaradtunk tőlük.

A munka eredményességét, színvonalát jelző mutatókból az figyelhető meg, hogy hullámzó időszakok váltják egymást: van javulás, van visszaesés, van kedvező és kedvezőtlen tendencia.

A belügyminiszter beszédének további részében arról szólt, hogyan kell és hogyan kívánunk képessé válni a XII. pártkongresszus határozatából a belügyi szervekre háruló feladatok végrehajtására.

— Feladatainkat a párt és a kormány politikája, a szocializmus építésének időszerű tennivalói határozzák meg rövid, közép- és hosszú távon egyaránt — hangsúlyozta. Munkánkat nekünk is e politikához — amelyben egyszerre van jelen a folyamatosság és a változás —, társadalmi, állami életünkhöz kell igazítanunk, mint ahogyan azt az elmúlt 25 esztendőben tettük.

Jövönket tekintve abból indulunk ki, hogy a Belügyminisztériumnak és szerveinek funkciói alapvetően ezután sem változnak: továbbra is híven kell szolgálnunk az állam- és közbiztonság, a közrend védelmét, megőriznünk hazánk határának sérthetlenségét.

Egyidejűleg viszont azt is figyelembe kell vennünk, hogy módszereinket a változó világhoz, a változó nemzetközi helyzethez, a változó hazai körülményekhez, a társadalmi, a gazdasági, a kulturális építőmunka ma napirenden levő kérdéseivel, a belügyi munka új feltételeihez is kell igazítanunk.

A megújítási készséget biztosító folyamatokban felfogásunk fontos eleme, hogy nem a mindenáron való, öncélú, spekulatív újítgatás a célunk, hanem meg kell őriznünk mindazt, ami bevált — biztosítva ezzel a folyamatosságot. Másutt sem, a Belügyminisztériumban sem kezdődött új időszak. Hiszen tevékenységünket korábban született, de hosszú távon érvényes parhaterőzetek, törvények, rendeletek és parancsok szerint végezzük, ezek, valamint szerveink munkájának eddigi eredményei megbízható alapot nyújtanak a jövőben is számunkra.

Annak az alapvetően fontos felfogásnak kell érvényesülnie továbbra is — hangsúlyozta dr. Horváth István belügyminiszter —, hogy az állam- és közbiztonság megszilárdítása nem elsődlegesen, illetve nem kizárólag a rendőri szervek feladata. Egyidejűleg azonban nagybőven hangsúlyyal kell érvényesülnie annak is, hogy a bűncselekmények megelőzésében, megszakításában és felderítésében a legközvetlenebb felelőssége nem a társadalom egyéb szerveinek, hanem éppen nekünk, a belügyi szerveknek van.

Mindezekre is figyelemmel nekünk a Belügyminisztériumban a hangsúlyt saját, alapvető funkcionkból származó kötelességeink teljesítésére kell helyeznünk.

A Belügyminisztériumnak és szerveinek hozzá kell járulniuk, hogy a néphatalom fejlődjön és erősödjön. A munkásosztály, a nép hatalmát félreérthetetlenül, ingadozás, tétovázás és latolgatás nélkül kell védelmeznünk, erősíteniük hazánknak a törvényes rendet, szocialista építőmunkánk biztonságát, fellépve a bűnözés minden formája ellen.

A párt-, az állami, a társadalmi és a gazdálkodó szervezetekkel szorosan együttműködve törekedjünk a törvényszerűségekre — így a bűnözés — megelőzésére. De ne maradjon kétség afelől — és ne érezzék biztonságban magukat azok, akik sértik az állam- és közbiztonságot, a köz rendjét —, hogy a törvény szigorával is készek vagyunk fellépni ellenük. Erőszakot nem szívesen alkalmazunk, de ha szükséges, akkor határozottan kell lennünk. Tevékenységünk a jogpolitikai elveknek megfelelően legyen törvényes és differenciált.

Más szóval: fel kell deríteni, el kell fogni és felelősségre kell vonni azokat, akik bűncselekményekkel sértik dolgozó népünk biztonságérzetét, jogrendünket. E feladatokat a lehető leggyorsabban, a legeredményesebben kell teljesítenünk népünk érdekében, népünk szolgálatában.

Ebben a szellemben, ezeket a követelményeket kell érvényesítenünk, ha azt a készséget és képességet akarjuk gyarapítani, hogy az előttünk álló időszak feladatainak megfeleljünk.

Gondoskodnunk kell arról, hogy a Belügyminisztérium előtt álló célok megvalósítását jól szolgálják a körültekintően előkészített döntések, hosszú távon számolva ezek politikai, szakmai következményeivel. Biztosítanunk kell, hogy a döntések meghozatala után a vezetési folyamat ne akadozzon, ne veszítsen a végrehajtás során lendületéből, a jól előkészített döntéseket kövesse a következetes, szívós munka.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Szerveink, személyi állományunk, készek és képesek teljesíteni a feladatokat. Teljes egységben követjük pártunk célkitűzéseit. Aktív és színvonalas munkával szolgáljuk dolgozó népünket, hazánkat. A többi fegyveres testülettel, az igazságügyi, az ügyészi, a bírósági szervekkel közös feladatainkat egységesen értelmezzük, egységesen cselekszünk. Kötelességeink, törekvéseink azonos célokra irányulnak. Az együttműködés fejlesztése munkánk további javításának egyik fontos feltétele is.

Erősíteniük kell a továbbiakban is az együttműködést a Szovjetunió és a többi testvéri szocialista ország belügyi és állambiztonsági szerveivel.

Tevékenységünkhöz magabiztosságot ad, hogy dolgozó népünk támogatja munkánkat. Segítőkészen együttműködik szerveinkkel, személyi állományunkkal. Ezt úgy tudjuk tovább erősíteni, hogy azzal a nyíltsággal végezzük tevékenységünket az egész ország szeme láttára, mint ahogyan azt politikai érdekeink és a társadalmunk lényegéből fakadó szocialista demokratizmus megköveteli.

★

Az országos parancsnoki értekezleten felszólalt Kádár János, az MSZMP KB első titkára.

— A XII. kongresszus fő feladatul tűzte ki — hangsúlyozta Kádár elvtárs —, hogy tovább szilárdítsuk politikai és társadalmi rendszerünket, következetesen erősítsük szocialista vonásait, és biztosítsuk a fejlett szocializmus további eredményes építésének minden feltételét.

Pártunk mindig annak a tudatában készítette elő a népgazdasági terveket, hogy a gazdasági program a társadalom életének alapvető fundamentuma. Az új, a VI. ötéves terv irányelvei is — amelyeket a Központi Bizottság már jóváhagyott és rövidesen az országgyűlés elé kerül — ennek szellemében készültek. Erőnk és lehetőségeink tárgyilagos felmérése alapján mérsékelt ütemű fejlesztést tudtunk csak felelősséggel tervezni. A nemzeti jövedelem 3 százalékos növekedését irányozhattuk elő és még ennél is kisebb belső felhasználást.

Ez a 3 százalékos növekedés nem nagy, de jelenleg a világban olyan gazdasági viszonyok uralkodnak, hogy sok ország örülne annak, ha valójában hasonlóan tervezhetne — szögezte le Kádár János. — A rendelkezésünkre álló erőforrásokat a népgazdaság olyan területére irányítjuk elsősorban, amelyekkel az alapvető egyensúlyi helyzetet javíthatjuk. Ilyen egyensúlyi kérdés — sorrendben most az első — az ország fizetési mérlegének helyzete. Azzal a több évtizedes bevált gyakorlattal sem hagyunk fel, hogy csak olyan mértékű jövedelemnövelő vagy bérfejlesztő intézkedést hozunk, aminek az árufedezete is biztosítva van.

Az életszínvonalról szólva elmondotta, hogy e tekintetben más programot nem tudunk meghirdetni, mint a mostanáig elért színvonal megőrzését és megszilárdítását és egy későbbi fejlődés feltételeinek megteremtését. Ennek nem mond ellent, hogy a kongresszus határozatának megfelelően az életkörülményeken javítanunk kell és javítani is fogunk. Óvodákat, iskolákat, egészségügyi és kulturális létesítményeket építünk, és nagyobb figyelmet fordítunk az idősek, a kis nyugdíjából élők, a gyermekeveléssel foglalkozók, a pályakezdő fiatalok problémáinak megoldására.

A külpolitikára áttérve Kádár elvtárs rámutatott, hogy a Központi Bizottság megítélése szerint a nemzetközi helyzetben jelenleg együttesen hatnak az enyhülés és a feszültség elemei, tényezői. Érzékelhető azonban, hogy 1980 elejétől bizonyos mértékben a feszültség elemei növekedtek.

— Nemzetközi méretű vita folyik az imperialista körökben — mondotta —, hogy mi idézte elő a jelenlegi feszültséget. Óriási propagandapparátust állítottak arra, hogy az afganisztáni eseményekre vezessék vissza a nemzetközi helyzet éleződését. Ily módon akarják azt a valóságot elkendőzni, hogy az USA és a NATO már jó néhány év óta a feszültség növelésére törekszik, s a többi között új fegyverkezési hullám elindítását határozta el.

Nyilvánvalóan több cél lebeg a szemük előtt. A fegyverkezésből a monopóliumok számára hatalmas profit származik. Bizonyos értelmű katonai fölényt szeretnének elérni abból a célból, hogy érdekeik szerint helyi háborúkat kezdeményezzenek, hogy úgymond „visszaüthessenek” a szocialista világnak. És végül fokon olyan fölényt szeretnének elérni a fegyverzetek terén, amelyekkel politikai diktátumokat tudnának rákényszeríteni a Szovjetunióra, a szocialista országokra. Ez a cél ésszerűtlen, irreális! Mert bármi kell hozzá, nem fogjuk megengedni, hogy az imperializmus erőfölényben legyen. Globálisan most erőegyensúly van a világban, és ennek meg kell maradnia!

Ma is nyugodtan hirdethetjük — mint ahogyan ezt a XII. kongresszus is megállapította —, hogy egy új világháború megakadályozható. A békéért azonban aktívan kell dolgoznia és harcolnia minden politikai tényezőnek és magának a közvéleménynek, maguknak a tömegeknek is.

Mindehhez hozzátartozik az is, hogy a szocialista világrendszer országainak és más népeknek a vívmányai — amelyeket a társadalmi haladás, a nemzeti függetlenség, a szabadság útján kiharcoltak és elértek —, visszavonhatatlanok. Ezt a történelemben senki sem tudja többé megváltoztatni!

Politikai helyzetünk szilárd — állapította meg a továbbiakban Kádár elvtárs.

Kádár János adta át a Központi Bizottság elismerését

— Ezt bizonyítják a mögöttünk levő esztendőben lejátszó nagy politikai események: a kongresszusra való felkészülés során az irányelvekről folytatott országos vita, a képviselői és tanácsosválasztások, a Hazafias Népfőrdő és népünk állásfoglalása a pártkongresszus határozatában foglalt alapvető feladatok mellett. Az ágazati szakszervezetek kongresszusai is jó szellemű tettek tanúságát. Hasonlóan pozitívan kell értékelnünk a VI. ötéves terv koncepciója iránti széles körű érdeklődést és a megszólaltatott észrevételeket. A közélet eseményei mellett népművelési teherpróbákban is megállta a helyét.

Pártunk egységes, vezető szerepe érvényesül, államhatárunk szilárd. Szocialista tartalommal él és működik a munkásparaszti szövetség, az értelmiség támogatja a szocializmus építését, egyházpolitikánk nagy eredményeket hozott.

Az a tényleges, nemcsak papíron, hanem a valóságban is tető szocialista nemzeti tömörülés, ami Magyarországon ma van és népünk nagyfokú politikai érettsége, ami állandóan erősödő történelmi vívmányaink megdönthetetlen gránitpillére.

Sok szó esik manapság arról, van-e ellenség? Természetesen van. A világon osztályharc folyik. Mi a saját viszonyainkról már a XII. kongresszust megelőzően kimondtuk, hogy Magyarországon alapjában a nagy osztály-összeütközések korszaka lezárult. Az eredmény ismeretes, de ez egyáltalán nem jelenti, hogy figyelmen kívül hagyhatjuk: nemzetközi méretekben éles osztályharc folyik, és ennek Magyarországon is van visszahatása.

Szervezett osztályellenesség nálunk nincs, de lokálisan adnak problémákat, vannak ellenséges és ellenzéki elemek, kisebb csoportok. Ezek intellektuális körökben találhatók, s az értelmiségiek is inkább a fiatalabb korosztályában mozogódnak. Munkás- vagy parasztrétegekből nem kapnak támogatást, és kapcsolat sincsenek velük. Ami a feladatainkat illeti, elsősorban politikai munkánk kell. A pártra és a belügyi szervekre egyaránt értem, hűségüknek kell lennünk, a folyamatokat követnünk kell, és a szükséges, közbe kell lépünk.

Az ellenzéki tevékenységre is vonatkozik az, ami a közönséges bűncselekményekre: ha lehet, előzzük meg a bűncselekményeket néha elég egy figyelmeztetés vagy más enyhébb eszköz alkalmazásával, de ha többre van szükség, a törvényt adta joggal élni kell.

Nekünk a szocialista demokráciát kell fejlesztenünk az emberek mind nagyobb számban szólhassanak bele a k

Dr. Horváth István mondott beszédet

ügyekbe. A szocialista demokráciát azonban mi magunk fogjuk fejleszteni, és ehhez nekünk külső tanácsadókra semmi szükségünk nincs, és nem is fogjuk a segítségüket igénybe venni. Az elengedhetetlen akciókkal kísérletezőknek meg azt mondjuk: amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten.

Eberségre, politikai gondolkodásra és higgadt magatartásra van szükség a Belügyminisztériumban és szerveinél is. Semmi okunk sincs nyugtalankodni, de ahol cselekedni kell, ott határozottan lépünk fel, és olyan eszközöket alkalmazunk, amilyet az eset, a helyzet kíván. Nem leszünk szegénylősek, nem is voltunk soha. Nemesleg megmondtuk, most megismételtem: mi nem keressük az összeütközést, nem provokálunk, de ha bennünket provokálnak, akkor nem fogunk kitérni, és megfelelő választ adunk.

A Belügyminisztérium tevékenységéről szólva a Központi Bizottság első titkára rámutatott, hogy a minisztérium és a hozzá tartozó szervezetek munkájának együttes hatása az egész társadalmat érinti.

A belügyi munka tartalma és színvonala összhatásában az egész ország állapotát, politikai hangulatát jó vagy rossz irányba befolyásolja. Erre figyelemmel kell lennie mindenkinek, minden vezetőnek és minden beosztottnak.

A Belügyminisztérium általános tevékenységét érintve hangsúlyozta: a Központi Bizottság pozitívan értékeli és nagyra becsüli azt a munkát, amit a Belügyminisztérium vezetői, parancsnokai, pártvezetői, KISZ- és más társadalmi funkcionáriusai és az egész személyi állomány végzett és végez.

— A Belügyminisztérium szívós és odaadó munkája — ide sorolva az összes irányított terület tevékenységét — jelentős hozzájárulás a mi nagy történelmi vívmányaink eléréséhez: konszolidált politikai helyzetünkhöz, a belső biztonsághoz, a szocialista törvényességhez, ideértve annak mindkét oldalát — mondotta a KB első titkára. — Mindezzel a belügyi szervek visszaszerezték népünk megbecsülését.

Ez az értékelés találkozik legszélesebb közvéleményünkkel, amely tiszteli, becsüli a Belügyminisztériumot, annak minden intézkedő szervét, köztük az állambiztonságot védő vagy a sarkon álló rendőrt, a baj esetén emberi életet, anyagi értékeket mentő tűzoltót.

A XII. kongresszus határozata kimondja, és a határozat végrehajtására alapos munkával elkészített belügyi irányelvek is fon-

tos helyen említik a munka hatékonyságának növelését. Ezt azonban nem az amúgy is túlzottan megterhelt állomány további igénybevitelével kell megoldani. Ehelyett megfontoltabb, átgondoltabb munkára van szükség. Vizsgáljuk felül a saját gyakorlatunkat, munkát, amit valamikor bevezettünk és jónak tartottunk, kell-e még, és ha igen, tudunk-e rajta valamit változtatni, egyszerűsíteni, racionálisabbá tudjuk-e tenni. Gondolkozni kell azon is, hogyan lehetne élő munkát megtakarítani és embereket, létszámot a szükség szerint átcsoportosítani.

A jobb, hatékonyabb munka mellett nagy jelentősége van az emberi magatartásnak is. Ez különösen vonatkozik a Belügyminisztérium személyi állományára, minden vezetőre és beosztottra, mert hatalmi szervnél dolgozik. Fontos, hogy intézkedéseik és fellépéseik során soha ne éljenek vissza a rájuk bízott hatalommal, mert a hatalom nem az intézkedő személyé, hanem a munkásszótáé, szélesebb értelemben a dolgozó népé. Az egyéni magatartás tehát politikai kérdés is. Ha egy dolgozó helytelenül jár el, nem megfelelően lép fel, nemcsak őt fogják elmarasztalni — perze őt is, ez világos —, hanem a pártot, a kormányt, a rendszert is. És még valamit: egy kommunista — hozzáteszem különösen egy belügyi dolgozó — véleményem szerint inkább egy kicsit kisebb mértékben éljen mindazzal a törvény adta lehetőséggel, amely neki mint állampolgárnak jár, mint hogy egy hajszálnyit is visszaéljen ezekkel a jogaival, lehetőségeivel.

Nagyon fontos az összbelsőügyi szemlélet erősítése. A Belügyminisztériumban nincsenek fontos vagy kevésbé fontos szervek, minden szervnek megvan a maga funkciója, és a belügyi rendszer csak akkor működik hatékonyan, ha a szervezet minden ágazata és minden eleme szorosan együttműködik.

Elvi kapcsolatokra van szükség a többi bűnüldöző szervvel, továbbá a néphadsereggel, a munkásőrséggel és azokkal a minisztériumokkal, vállalatokkal, intézményekkel, amelyekkel munkájuk során együtt kell tevékenykedni. A legszorosabb együttműködést kell kialakítani — szinte magától értetődően — a társadalmi szervekkel, valamint a tanácsokkal, a tiszteletre méltó munkát végző önkéntes segítőkkel, a lakossággal. A milliószerű lakosság a legspeciálisabb rendőri munkában is hihetetlen segítőkész lehet.

Órizzék meg és erősítsék a kölcsönös bizalomra épülő kapcsolatokat népünkkel!

Kádár elvtárs végül hangsúlyozta, hogy a Központi Bizottság nagyra becsüli azt az erőfeszítést és munkát, amit a belügyi szervek tisztességgel, becsülettel végeztek.

— A Központi Bizottság eddig is számított a Belügyminisztérium dolgozóira, és nem csalódott a számításában. Ezután is számítani fog rájuk, és bízik abban, hogy a jövőben is igyekeznek becsülettel ellátni a szolgálatot és feladataikat a mi nagy ügyünk, a szocializmus és népünk javára.

Befejezésül jó egészséget és sok sikert kívánt a tanácskozás résztvevőinek és azoknak, akiket a megjelentek képviselnek.

★

A Belügyminisztérium központi és területi szerveinek különböző szolgálati területeiről 13 parancsnok — köztük Varga Károly tűzoltó ezredes, a BM Tűzoltóság országos parancsnoka —, illetve pártbizottsági titkár tett jelentést, akik a szolgálat eredményeire és tapasztalataira építve, a jövőbeli célkitűzéseket figyelembe véve fejtették ki véleményüket a dokumentumtervezetről, s a belügyminiszteri értékeléshez, feladatmeghatározáshoz kapcsolódva tettek több észrevételt és javaslatot a munka színvonalának, hatékonyságának növelése érdekében.

A hozzászólásokat értékelve dr. Horváth István belügyminiszter foglalta össze a tanácskozás eredményét.

Kiemelte annak a számunkra különösen megtisztelő eseménynek a jelentőségét, hogy Kádár János, az MSZMP KB első titkára részt vett az értekezleten, és a politikai helyzet értékeléséről, a belügyi szervek munkájának megítéléséről és feladatairól való tájékoztatásával sokoldalúan gazdagította annak munkasikerét. A Belügyminisztérium párt- és szakmai vezetése, valamint az egész személyi állomány nevében megköszönte a Központi Bizottság nevében elhangzott elismerő szavakat, jókívánságokat, kijelentette, hogy a Belügyminisztérium minden dolgozója — mint eddig is — kész a párt politikájának maradéktalan végrehajtására, a Belügyminisztérium előtt álló politikai és szakmai feladatok megvalósítására.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a XII. kongresszus határozata-

Varga Károly tüzoltó ezredes, országos parancsnok is jelentést tett az értekezleten

Az értekezletre berendelt parancsnokok egy csoportja

ából a belügyi szervekre háruló tennivalók végrehajtása a Belügyminisztériumtól és szerveitől tervszerű, következetes munkát igényel. A célkitűzések teljesítése valamennyi belügyi dolgozótól megkívánja a kongresszus határozatának helyes, egységes értelmezését, a feladatok megoldásában a cselekvő egyetértést és azt, hogy mindenki becsületesen, odaadóan és hivatástudattal dolgozzon.

— A párt és a kormány által meghatározott feladatok teljesítésében — mondta a belügyminiszter — számítunk a kommunis-

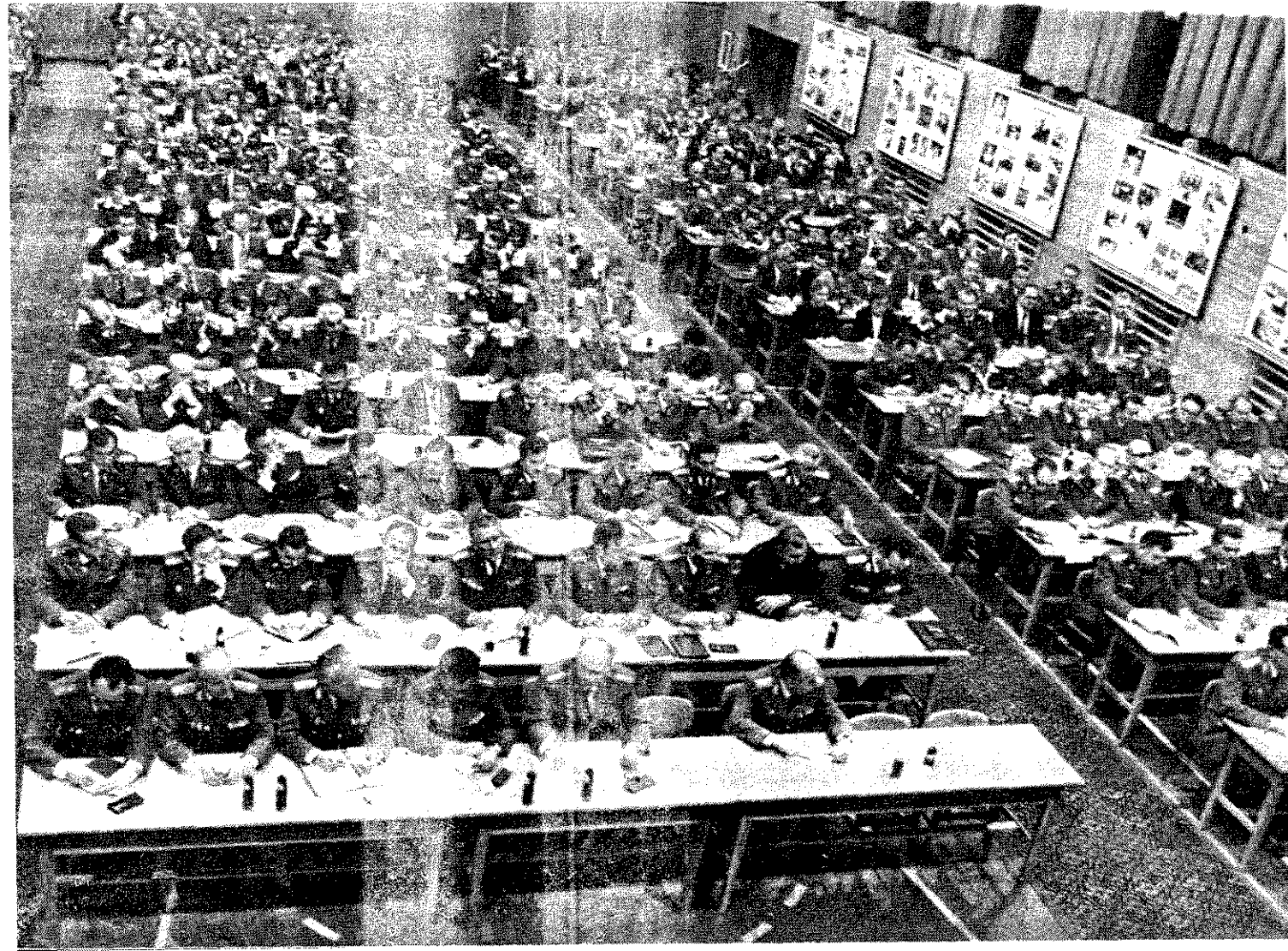
ták, az ifjúkommunisták példamutatására, az egész hivatásos, szorgozott és polgári állomány helytállására. Ehhez a munkához kéjük és igényeljük az illetékes pártszervek, a Belügyminisztériumnál és szerveinél működő pártalapszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség és a szakszervezet támogatását.

Az országos parancsnoki értekezlet dr. Kamara János belügyminiszter feladatmeghatározó zárásával ért véget.

T. T.

Az országos parancsnoki értekezlet résztvevői

(Fotó: Csattos Pá)

Az országos értekezlet előtt

A megyei parancsnok nyitotta meg a tanácskozást

A Belügyminisztérium önkéntes segítőinek 1981 januárjában megrendezésre kerülő II. országos értekezletére készülnek országszerte.

Ebből az alkalomból jöttek össze Győr-Sopron megye önkéntes, vállalati, ifjúgárdista és úttörőgárdista tűzoltóinak képviselői a győri BM Művelődési Otthonban.

A meghívott vendégek között jelen volt Jankó József, a megyei pártbizottság igazgatási és adminisztratív osztályának munkatársa, Karácsony Ernőné dr., a megyei tanács vb igazgatási osztályvezetője, dr. Takács Győző r. őrgy., a megyei rendőr-főkapitányság osztályvezetője és Horváth Béla hőr. alez., a győri határőrkerület parancsnokának képviselője.

Szabó Gyula, tú alez., megyei parancsnok köszöntötte az értekezlet résztvevőit. Röviden méltatta a közelgő országos rendezvény és a mostani tanácskozás jelentőségét.

Szűcs Zoltán tú. őrgy., megyei parancsnok-helyettes öt évet átfogó beszámolójából a megyei tűzoltó-parancsnokság vezetésének elismerése tükröződött a megye önkénteseinek kimagasló hivatástudattal végzett önként vállalt tevékenysége iránt.

Néhány, a megyére leginkább jellemző gondolatot elevevünk fel a beszámoló-ból.

A megye 79 önkéntestűzoltó-egyesületének 4563 tagja van, 81 iskolai szakkörük működik, ezekben 879 úttörő-tűzoltót nevelnek. Ifjú Gárda-szervezetükben 72 fős tábort képviseli a közvetlen utánpótlást. Az előadó szolt arról is, hogy szívesen vennék, ha az egyesületekben több lenne a pártoló tag. Az egyesületi életben fontos szerepe van az életfapasztatnak, jobban megy a munka, ahol számíthatnak rájuk. Mint ahogyan az egyesületek politikai tevékenységében elsősorban a 415 párttag és a 850 KISZ-fiatal segítségére támaszkodhatnak.

Kiss Zoltánné iváni egyesületi elnök hozzászólása

A beszámoló elismerően szólt a városi, a községi tanácsok és az önkéntes tűzoltóságok kapcsolatáról. Közösen végzett munkájuk alapvetően meghatározza szűkebb környezetük tűzvédelmét. A megyében mintegy 2000 területfelelős ellenőrzi évenként a községek lakóházait, középületeit. A nyári betakarítás idején a termelőszövetkezeteket segítve végzik munkájukat. Ennek hasznosságát mutatja, hogy a megye községeinek 6500 lakóházában és egyéb létesítményeiben évenként 2500—3000 szabálytalanságot fednek fel. A jelentősebb tűzvédelmi szabálytalanságok megszüntetésére számos esetben kérnek és kapnak a községi tanács vb-től és az I. fokú tűzvédelmi hatóságtól segítséget.

A megye 153 vállalati-tűzoltó-egységének 2935 férfi és 357 női tagja van. A vállalati tűzoltók életkori összetételére az utóbbi években az erőteljes fiatalodás jellemző. Örvendetes, hogy egyre nő a főiskolai és a középiskolai végzettséggel rendelkező vállalati tűzoltók létszáma.

Győr-Sopron megyében a megyei parancsnokság illetékesei sokat tesznek az önkéntes és vállalati tűzoltók továbbképzéséért. Egyéves levelező tanfolyamon az elmúlt évben mintegy 200 vállalati és önkéntes parancsnok és egységparancsnok tett sikeres vizsgát. A beszámolási időszakban 253 kismotorfecskeendő-kezelőt képeztek ki.

Az önkéntes és vállalati tűzoltók részére kidolgozott továbbképzési program a helyi tanácsok, valamint a vállalatok gazdasági vezetőivel közösen elkészített és egyeztetett tematikából áll. Így kerül azután sor a községek leglényegesebb területi sajátosságait figyelembe vevő vezérgyakorlatra, illetve egy-egy üzemenél végrehajtott, minden lényegesre kiterő begyakorló gyakorlatra. Ezeket a gyakorlatokat rendszeresen figyelemmel kísérik a tanácsi és a vállalati vezetők.

Az utóbbi években az úttörő- és ifjúgárdista tűzoltók létszáma egyre nő. Kikötő propagandamunkával sikerült az iskolákban és a megye KISZ-szervezeteiben a cselekvő fiatalok megnyerése.

Évi átlagban 100—120 esetben kerül sor az önkéntesek, 20—30 alkalommal a vállalati tűzoltók riasztására. Ilyenkor fegyvermezett, önfeláldozó munkájukkal minden esetben kivívják a megye lakosságának,

a vállalatok dolgozóinak megbecsülését, tiszteletét.

Az elkövetkező időszak feladatait is megfogalmazta a beszámoló. Elsőként a legfontosabbat, a közrend és közbiztonság szerves részeként az önkéntes és vállalati tűzoltók, összefogva az önkéntes rendőrökkel, határőrökkel továbbra is tegyenek meg minden tőlük telhetőt a megye iparának, mezőgazdaságának és egyéb népgazdasági értékeinek tűzvédelméért.

Az utánpótlás biztosítására továbbra is igényeljük az úttörőelnökségek, a megyei KISZ-bizottság segítségét. Tovább erősítsék munkakapcsolatukat a gazdálkodó szervezetekkel és a tanácsok illetékes vezetőivel. S végül, de nem utolsósorban a rendszeres képzés, továbbképzés fontosságát jelölte meg, mert napjaink tűzvédelmi feladatainak ellátására csak a korszerű ismeretekkel, magas fokú tapasztalattal rendelkező tűzoltók képesek.

A beszámolót követően több hozzászólás hangzott el. Elismerő szavakkal nyilatkozott a megye tűzoltóiról az igazgatási osztályvezető, a megyei pártbizottság munkatársa, a határőrkerület parancsnokának képviselője is.

Ezután megválasztották a II. országos értekezlet megyei küldötteit; Kiss Zoltánné, Iván község tanácselnökét, Szabó Ernőt, a Graboplast Győri Pamutszövő és Mábörgyár vállalati tűzoltóparancsnokát, Fábrián Antalt, a rábatamási egyesület parancsnokát, Karsai Ferencet, a jánosomorjai egyesület parancsnokát, és Szalai Sándort, a kapuvári általános iskola VIII. osztályos tanulóját.

Az ünnepi alkalomból tizenhét önkéntes tűzoltó részesült megyei parancsnoki dicséretben és jutalomban.

Írta: Sz. Lovász Ilona
Fényképezte: Tátrai Mihály

Akik az országos tanácskozásra mennek

a 12 esztendő *Juditka* kívánja bizonyítani, hogy izzig-vérig az anyja lánya. Jeles t nullo, s már a múlt évben is jelentkezett csapatba, de be volt telve a létszám, így csak idén szeptemberben vehették fel. Tá saival együtt alig várja a tavaszt, nap versenyeik lesznek jövőre.

A 25 éves *János* a helyi tsz villanyász relője és jelenleg őrmesteri rendfokozatot visel az egyesületben. Ő a Zsuk egy gépkocsivezetője és parancsnoki, valamint kismotorfecskekezelői tanfolyamot végzett. Éppenséggel nem lehetetlen, hogy talán 2030 körül őt kérdezzék majd a punk akkori riportere a családi hagyományokról.

De ne kalandozzunk ilyen távoli jövőbe, mert hát a jövő évezred önkéntes tűzoltó közül számosan még hetedik osztályos nbulók és már türelmetlenül várják a parancsnok bacsit. A mai napon ugyanis tűzvédelmi előadást tart nekik, s mi is elkérjük az órára. Az igazgató is — hajdanán *Bíró*-tanítvány volt, mint oly sok mások ebben a községben — szívesen emlékszik vissza a régi időkre és büszkén említi, hogy pedagógus társaival együtt milyen sok örömet szereznek nekik a fiatalok a leányszakkor lelkes tagjai. Napok tartott az élménybeszámoló azt követően, hogy tavasszal ők is segítettek a környékbeli erdő- és avarégek megfékezésében.

A jelenleg 36 tagot számláló egyesületi tevékenységéről és a község tűzvédelmi helyzetéről sok elismerő vélemény hangzik el, amikor a parancsnok esztendőnként beszámol a tanács végrehajtó bizottságának. A középületekben és a tsz-ben évente kétszer személyesen tart ellenőrzést.

Az egyesület tagsága a napi feladatok pontos végrehajtása mellett derekasan képviseli a község társadalmi életében is, s erről is gyakran esik szó a tanácsüléseken, amelyekre mindig meghívják őt is.

A nagy tetszéssel fogadott előadás utá még egy kicsit elbeszélgetünk a kurdi parancsnokkal. Tűzesetek emlékét idézi. IV tagadást, melegük volt 1948-ban, amikor kigyulladt a helyi gőzmalom gépháza, és csupán két kocsi fecske állt rendelkezésre, hogy a tetőszerkezetre is átterjék a tűz megfékezéséért. 1961-ben a Kapos folyóról táplálták a kismotorfecskekezelőt, a vasúti sínek alatt kellett átvezetniük nyomótömlőt, hogy amit lehet, megmentenek egy nádfedeles házból. A döbröktől: „Zöld Mező” Mgtsz hatalmas lenkaszaljának az oltásakor őket bízták meg a vízszállításal, s hajnal lett, mire végeztél Tavally ilyen tájban a dombóvári takarmánykeverő égésekor bizonyíthatták: az őt sem felejtették el ezt a tudományukat.

Az ilyen eseményekről rendszerint még a megyei lapban is rövid tudósítás jelenik meg, s ha egy mondatban a kurdi önkéntes tűzoltók helytállásáról is megemlékeznek, gondol-e rá minden olvasó? mennyire önzetlen erőfeszítés, milyen sok gyakorlatias és tanulás rejlik mögötte? S talán így foglalhatjuk össze legtömörebben: „*Bíró dinasztia*” érdemeit, hiszen az alapító nyomdokain haladva három nemzedéke veszi ki becsülettel a részét mind ebből.

Soltész Tamás

ladjunk ilyen messzire, miután eközben határainkon innen és túl hírnévre tettek szert, s a megelőzésben és a kárelhárításban is országos bajnokságot nyert csapatuk méltóan jeleskedtek.

Nehezen hihető, de tény, hogy nem mindenki nézte jó szemmel a kurdi önkéntesek és parancsnokuk önzetlen fáradozásait. Ezért azután olyan időszak is akadt, amikor *Bíró József* önk. tű. szds. „csupán” egyszerű tagja volt az egyesületnek.

De hamarosan eljött a fényes elégtétel napja: zokszó nélkül vállalta a sorok rendezését. Rövidesen azok is a régi lelkesedéssel láttak munkához, akik egy idő óta nagy ívben elkerülték a tűzoltószertárat.

Jó néhány évvel ezelőtt munkatársaink megörökíthették azt a pillanatot, amikor a szertár kapujára felszögezhette a „Tolna megye kiváló önkéntestűzoltó-testülete” feliratú táblát.

Aggódva figyelték minden mozdulatát, mert ekkorra már annyira megromlott a látása, hogy a szöveget csak egészen közelről tudta volna kibetűzni.

Súlyos időszaka volt ez életének. Más ember már réges-régen föladata volna a helyében, ő azonban töretlen lelkesedéssel intézte az egyesület ügyeit, még akkor is, ha az utazáshoz kísérő kellett. Sőt mi több: a tűzesetekhez is kivonult, és hozzáértően irányította a beavatkozást az állami egységek helyszínre érkezéséig.

Az országos döntőben szerzett két ezüstérem, továbbá igen sikeres ausztriai és NSZK-beli szereplés is tanúsítja: ezekben a számára nagyon nehéz években is avatott felkészítője volt a kurdi versenyrajoknak. Beszélnek, az ördög tudja, hogyan, de a szerelés közben elkövetett legkisebb hibát is azonnal meglátta.

1978-ban sokan szorítottak vele együtt, amikor egy külföldi klinikán megoperálták. Képzhetjük, mit érzett, amikor hazatérve messziről megpillantotta a tűzoltószertárat!

Miközben a múltat idézzük, látogatók érkeznek: asszony lánya *Erzsébet* és *Juditka*, az unokája, majd *János* fia, aki nem is olyan régen még apró legényként feszülten figyelte, hogyan boldogul a nővére a szerelési gyakorlatlalt.

Mivelhogy ebben a családban, ahol alig múlik el olyan nap, hogy valamilyen formában ne esne szó a tűzoltóságról, lánylétére *Erzsébet* sem „lőghatott ki” a sorból. 1958—62 között az egyik erőssége volt annak a leányrajnak, amelyik beverekedte magát az 1962-es országos döntőbe. Most

Félúton a tanácsháza meg a tűzoltószertár között, a Petőfi utca egyik takaros épületének falán messziről észrevenni a piros szegélyű zománcozott táblát s rajta a „Tűzjelző telefon” feliratot. Közlebb menve a kapunál egy jóval szerényebb másik táblán ez áll: *Bíró József* villanyyszerelő mester. Becsengetünk. A parancsnok felesége nyit ajtót.

— Dombóvárra utazott a férjem anyagot beszerezni, most én vagyok a családi ügyeletes — újságolja.

Miközben várakozunk, arra gondolunk, vajon a csecsemőket meg az egészen piciny gyerekeket leszámítva akad-e bárki is az 1600 lakosú Kurdi községben, aki ne ismerne ezt a családot. Számon tartja-e valaki, hányszor zörgettek be hozzájuk segítségért, vagy ébresztette fel legjobb almuksból őket a Kurdi 20-as számú telefon csengője?

De már nyílik az ajtó, s kezet rázhatunk a házigazdával. Egy kicsit sápadtabb és soványabb, mint amikor legutóbb találkoztunk — nemrégiben engedték haza a kórházból —, de a kedélye töretlen.

Szinte észre sem vesszük, mikor váltott témát, mert miközben a horgylétéről érdeklődünk, ő már javában sorolja: mi mindent szeretne még az idén elvégezni. Arra kérjük, szakítsuk meg a beszélgetés fonálát és mesélje el, a családban ki fogadott először örök hűséget a tűzoltóságnak.

— A nagyapám volt az első kurdi parancsnok. 1883-tól több mint harminc esztendőig töltötte be ezt a tisztséget. Az első időkben sokat küszködhetett, mivel csak nyolc év után kaptak egy kézi működtetésű fecskekezelőt.

Gyermekkoromban még jó néhányan éltek az alapító tagok közül, és sokat hallhattam a nagyapám irányította bátor beavatkozásokról: több portát mentettek meg az öreg fecskekezelővel.

1941-ben szívesen fogadták az alig tizenhét éves legénykét az egyesületben, mert hiszen tudták: az alma nem eshet messze a fájától.

1952-ben szorgalma és hozzáértése jutalmaképpen átvehette a nagyszülői örökséget: *Bíró József* lett az egyesület parancsnoka.

Nemsokára kismotorfecskekezelőt kaptak, 1972-ben pedig egy Zsukot. No de ne sza-

Peregnek a filmkockák. A kamera egy régi épületen állapodik meg, a képmezőben főtűnik a felírás: tűzoltószertár. A következő pillanatban hatalmas robbanást látunk, és már csak a felszálló por jelzi a régi szertár helyét.

Újabb snitt. Szorgos kezek téglát hordanak, maltert kevernek. Néha-néha belemosolyognak az optikába. Később ugyanazokat az arcokat láthatjuk. Önkéntes tűzoltói egyenruhában feszesen sorakoznak az újonnan épült szertár avatásán. A felvevőgép megörökítette azt a pillanatot, amikor a nagyközség vezetői átvágják a szalagot és ünnepélyesen átnyújtják a szertár kulcsait a parancsnoknak.

Változik a kép: egy tűzoltóversenyen éppen szereléshez készülődik a férfiraj. Indul a kismotor, gurul a tömlő, emelkedik a sugárcső, átveszik az oklevelet.

Újabb filmet fűznek a vetítőbe — ez már színes. Piros Zsuk fecskendő közelít a tűzoltószertárhoz, betolat a szerállásba. A kamera végigpásztáz a nevető, boldog embereken. A filmeket a parancsnok felesége készítette.

★

Egymás mellett sorakoznak a régi idők tanúi: a tűzoltósisakok, a mászóövek meg a balták. Érződik, hogy itt megbeszéljük az elődök felszereléseit, vitrinben tartják őket.

Féltett kincset emel ki a parancsnok felesége: a hőgyészi tűzoltóegylet törzs-

könyvét, amely „Kelt 1890. április 27-én”. A 17. oldalra lapoz, ahol ez áll:

„Lieb Antal mászó
bej.: 1890. ápr. 27.
született: 1860. febr. 19.
vallása: róm. kat.
családi állapota: nős
foglalkozása: bádogos
Éremigazolvány-száma: 30090.”

Az 1890. június hó 15-én kelt jegyzőkönyv szerint a „mászó osztályba soroztatott”.

Büszkén mutatja a bejegyzést: „A férjem nagyapja volt az egyesület egyik alapítója!”

Megsárgult tablón a régi „tűzoltóház” fényképe. Az akkori fényképész egy gyakorlatot is megörökített.

— Az édesapám, Kiss Győző — mutat egy létrán mászó alakra — 1922-ben lett önkéntes tűzoltó. Amióta az eszemet tu-

dom, mindig ott kőszáltam én is a szertár környékén. Nem véletlen, (huncutul kacsinat egyet), hogy tűzoltó lett a férjem is. Az idő gyorsan elszállt, született két lányunk meg egy fiunk. A lányok hamar kiröppentek. A fiunk meg, ahogy lehetett, már az úttörő-tűzoltórajban gyakorlatozott. Most ha adódik valami, akkor ő vezeti a Zsukot. Itt dolgozik az állami gazdaságban.

★

A másik teremben befejeződött a tűzoltó-zenekar próbája. Egymás után jönnek hozzá az emberek. *Annus néni* van egy kis problémám..., *Annus néni*, képzelje el, a fiam... *Annus néni* bólogat. *Teierling Jánosnének*, a hőgyészi tűzoltóparancsnok feleségének az egyesületben nincs beosztása, se rendfokozata. Ő „csak a parancsnok felesége”.

Kútvolgyi Mihály

A 700 éves nagyközségben a múlt században számos területű pusztított, ezek nagysága a lélekszám növekedésével és az iparosodással egyre fokozódott. Így 1802-ben 44 ház, több major és egy vendégfogadó, 1812-ben 58 borház, 1833-ban már 200 épület, s az 1852. évi legnagyobb tűzvész után 472 épület és 2 templom vált a tűz martalékává. Ezek a tűzvédek ráirányították a mezőváros képviselőtestületének figyelmét a tűzvédelmi helyzet rendezettségére. Az előkészítő munkálatok után 1880. szeptember 25-én a képviselőtestület elfogadta a tűzoltási szabályrendeletet, intézkedett a tűzoltószerek beszerzéséről és megválasztotta a tűzoltóegylet tisztségviselőit.

A felszabadulást követően az egyesület újjászerveződött. Az önkéntes tűzoltók

nemcsak tűzvédelmi feladatot láttak el, hanem társadalmi munkában szertárat és kultúrtermet építettek, énekkart és színtársulatot alakítottak.

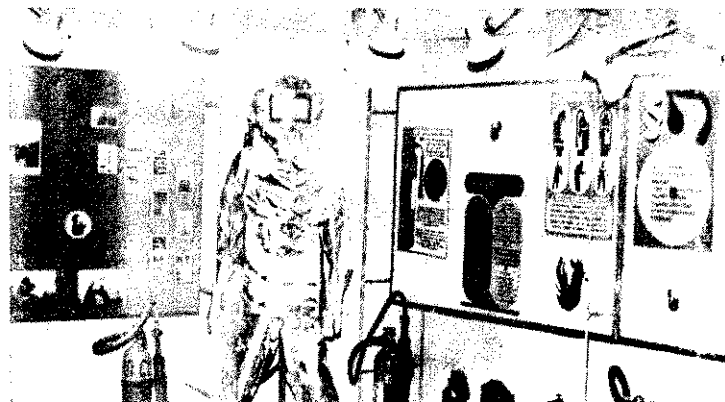
Szeptember 30-án centenáriumi közgyűlést tartott az egyesület. *Rozmann Gyula*, a nagyközségi pártbizottság titkára tartott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy a mai kor új és nagyobb feladatok elé állítja az egyesület valamennyi tagját az állami és a szövetkezeti tulajdon fokozott védelme érdekében. Bízik abban, — mondotta —, hogy az elmúlt 100 év eredményei további ösztönzést nyújtanak az egyesület jelenlegi tagjainak, s a múlt hagyományait

nemcsak ápolni, hanem gazdagítani is fogják.

Az évforduló alkalmából az egyesület több tagja részvételével előléptetésben, dícséretben és jutalomban. Kedves szívfoltja volt az ünnepségnek, amikor a helyi általános iskola úttörő-tűzoltói virággal köszöntötték az egyesület tagjait, valamint az ünnepségen megjelent *Andrási Gyula* elvtársát, Abaúj megye első kommunista főispánját.

Ezt követően a Művelődési Központban *dr. Rohács Gyula*, a megyei tanács vb igazgatási osztályvezetője nyitotta meg a tűzvédelmi témájú régi okiratokat, fényképeket, levelezőlapokat, gyermekrajzokat, okleveleket és a korszerű tűzvédelem eszközeit bemutató kiállítást.

Bodnár László
tű.örgy.

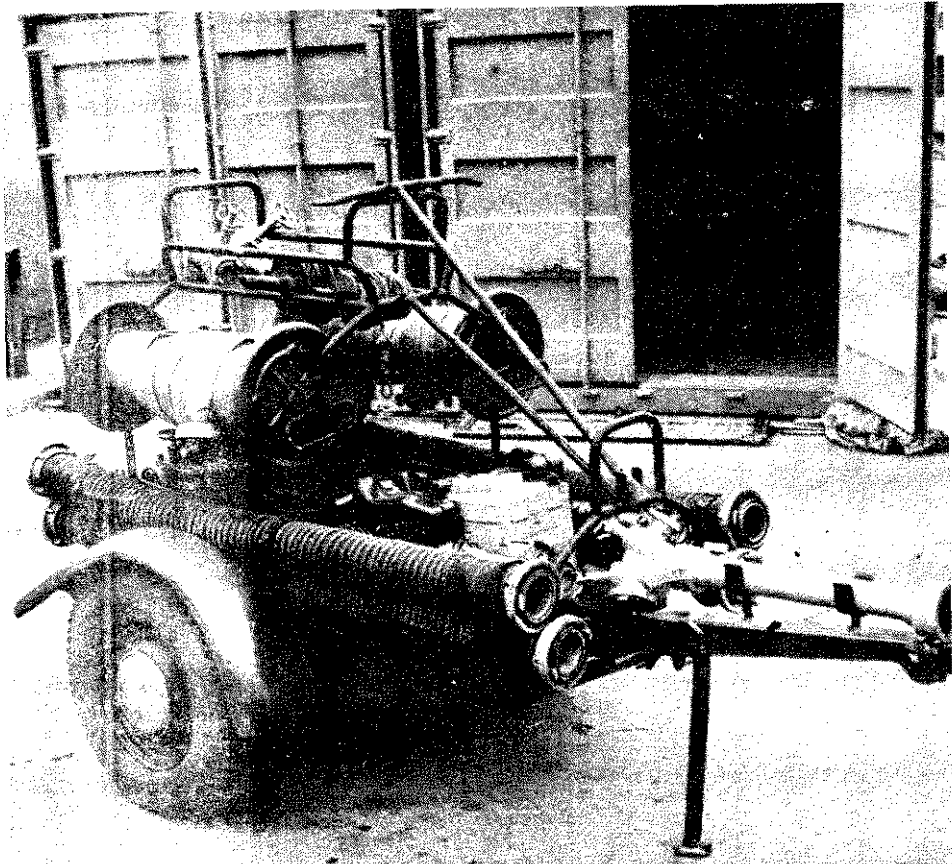
TISZTELT SZERKESZTŐSÉG!

Ezúton kívánok beszámolni önöknek csodálatos gyógyulásomról, hiszen ha még száz évig működnék is, akkor sem tudnám kellőképpen viszonzni megmentőimnek mindazt, amit értem tettek.

Ha netán meglátogatnak a közeljövőben, nem fogják elhinni, hogy alig egy esztendeje — bár érdemeim elismerésével — nyugállományba kívántak helyezni az EGYT-ben. Mi tagadás, valóban régen betöltöttem már a felső korhatárt, de az én beosztásomban olyan nehezen lehet megoldani az utánpótlást, hogy még egészen biztosan éveket szolgálhattam volna a gyári tűzvédelmet, ha nem robban le a szivattyú s még jó néhány másik fontos alkatrészem. Hű társammal, a fakerekes öreg targoncával szomorúan vártuk azt a napot, amikor engem a roncstelepre visznek, belőle pedig alighanem aprófát hasítanak.

Pedig ami azt illeti, az eredeti helyett kapott Barkas motorom még vidáman berregett, ha beindították. Azt sajnos nem sikerült kiderítenem, hogy *Walkony Ottó*, a mostani szolgálati helyem tűzvédelmi előadója hogyan szerzett tudomást rólam, de targoncámmal és néhány más tartozékommal együtt hamarosan felpakoltak, s a roncstelep helyett egy műhelyben kötöttünk ki. (Mindössze ezer forintot kértek értünk, s talán még örültek is, hogy szállításon költségeit megspórolják.) A műhelyben gondosan megvizsgálták minden porcikámat, majd néhány ügyes kezű szakmunkás, akik vállalati tűzoltók is, felajánlotta: a XII. pártkongresszus tiszteletére targoncámmal együtt szabad idejéből rendbe hoz.

Nem kívánom fárasztani önöket a részletekkel, de tény, hogy sokat bajlódtak velünk, mire végül is szép pirosra festettek a targoncám pedig gumiabroncsos fémkerekeket kapott. Megmentőim olykor any-

nyira belefeledkeztek a munkába, hogy *Pi-rok Györgynek*, az üzemeység vezetőjének kellett figyelmeztetnie őket: későre jár, ideje volna hazamenniük.

Úgy hírlik, a centrifugálszivattyú meg a targoncakerekek elkészítéséhez egy kis szocialista összeköttetésre is szükségük volt, mivel a műszaki feltételek nálunk hiányoznak ehhez. Eppen ezért ismeretlen segítőknek is örökre hálás leszek.

Sok hónap telt el csodálatos gyógyulásom óta, s úgy érzem, már nagyszerűen beilleszkedtem az új közösségbe. Az sem újdonság a számomra, hogy fokozott tűz- és robbanásveszélyben élek, mert hiszen ehhez az előző szolgálati helyemen is igazán hozzászokhattam.

Itt egyebek között mintegy 110 tonna benzin szomszédságában örködöm. A Száva utcai meg a Tatai úti telepünkre 400—400 teherkocsink jár tankolni. Ilyenkor összesen kb. 44 ezer liter benzint föltenek az üzemanyagtartályukba. Elképzelhetik, milyen nagy feyelmet és figyelmet követel az ilyen művelet.

Nem kívánom elkiabálni, de amió helyeztek, még nem volt tűzünk. Vi még ma is sűrűn emlegetik azt a ta esetet, amelynek végül is az okozója a tulajdonképpeni kárvallottja.

Faplatós teherkocsin hegesztett, és den lehetősége adva volt a munka biztonságos elvégzésére, csak éppen figye kívül hagyta az előírásokat. Nem ned tette be a faplatót és nem védte ponyvával.

Szerencsére a közeli műhelyben dolgozó egyik vállalati tűzoltónk azonnal é vette a lángokat, és gyorsan megfélt egy kézi készülékkel. Így körülbelül forintos kár keletkezett.

Az illető ellen szabálysértési eljárás folytattak le, üzemeységünk vezetője vénytelenítette a tűzvédelmi szakvizsgát majd olyan beosztásba helyezték át, a közelébe se férhetett a hegesztőappátnak. Rövid idő múlva ki is kérte a r kakönyvét. Nem marasztalták.

Az elmúlt évtizedekben sok tapasztalat szerezhettem a vállalatok tűzvédelmé-

„Mintegy 110 tonna benzin szomszédságában örködöm”

Megmentőim: Boldog László parancsnok, Mokri László, Mayer László, Kompanyik István, Csurgó József és Papp János parancsnokhelyettes

azt a tanulságot szűrtem le belőlük, hogy annak színvonala egyenes arányban áll a gazdasági vezetés meg a társadalmi szervek támasztotta igényekkel.

Nálunk persze a már vázolt okokból muszáj magas követelményeket támasztani, de azért talán nem lesz érdektelen felhívnom a szíves figyelmüket arra, hogy Walkony elvtárs az üzemegység vezetőjének közvetlen alárendeltje, s ez valamennyi vezető és munkatárs számára megadja azt a bizonyos alaphangot.

A tb tagjai intézkedésre jogosult és egyben kötelezett olyan vezetők, akik közül néhányan kétéves tűzvédelmi tanfolyamot is végeztek.

A vállalati tűzoltóság sorai önkéntes jelentkezőkkel egészülnek, illetve bővülnek ki. S ha valakit alkalmassá találnak, aláírásával kell tanúsítania: hajlandó elegendő tenni az írásba foglalt követelményeknek.

Ezután róla is kitöltötenek egy nyilvántartólapot. Ennek alapján naprakészen figyelemmel kísérhetik a tevékenységét, de azt is, mikor esedékes a soron következő előléptetése vagy a szolgálati idő után adományozható kitüntetése, amit itt bélelt boríték kíséretében szoktak átnyújtani.

A területfelelősök kötelmei közé tartozik, hogy havonta egyszer az érintett üzemegység vezetőjével közösen kell ellenőrizniük, és ilyenkor akkor sem marad el a szabálytalanság megszüntetésére kötelező írásos felszólítás, ha a szóban forgó vezető a fölöttesük.

Kallós Kálmán és Walkony Ottó

A pártvezetőség rendszeresen beszámoltatja az egységparancsnokokat, a KISZ-szervezet meg azokat a tagjait, akik a vállalati tűzoltóságnál is tevékenykednek. A KISZ-esek egyébként a közelmúltban — saját kezdeményezésükre — színvonalas tűzvédelmi vetélkedőt rendeztek.

Itt azt tartják, csak a fegyelmezett ember képes igazán fegyelmeket tartani. Éppen-séggel nem a véletlen műve tehát, hogy az vezetőképző iskolák egyikeként is számon tartják az itteni vállalati tűzoltóságot.

Am ha Walkony elvtárs irodájába is el látogatnak, azt a határozatot is kérjék el tőle, amellyel az üzemegység vezetője viszsza-vonta a megbízást az egyik kötelesség-szegő vállalati tűzoltótól. Láthatják majd, hogy az illető feletteseit is értesítette a döntéséről. Remélem, ez is hitelesíti az említetteket.

Mostanában mintha gondterheltebb arco-kat láthatnánk a foglalkozásokon. Nem is csoda, az új szabályozók bennünket is ér-zékenyen érintettek. Fontos lakossági szolgálatot teljesítünk, ezért a jócskán megugrott benzínárakat csak részben „gyű-rűztethetjük be” a tarifába.

Úgy hallottam, eddig sikerült túlteljesí-teni a benzintakarékossági tervünket. szeptemberig 112 ezer litert spóroltunk, s így remélhetőleg megvalósul az idei évre előirányzott négy milliós költségcsökkentés.

Az ésszerűbb gazdálkodás céljából két-szeresére akarják növelni számos teherko-csánk üzemanyagtartályának úrtartalmát, hogy tankolás nélkül nagyobb távolságra vállalhassanak velük fuvarozást. Érthető okokból olyan műszaki megoldáson törik a fejüket, ami nem növelné a tűzkockáza-tot.

Abból a szempontból is igyekeztek rend-be hozni a kocsikat, hogy a kisebb kábel-és porlasztógépeket okozó s jórészt konst-ruktív hibákat is megszüntessék. Míután a nálunk használatos típusok ezrelék tal-lálhatók az országban, biztosan szívesen vennék a Tűzvédelem olvasói, ha üzemeg-yégünk mérnökei közül megírná valaki, mit találtak és hogyan szüntették meg a tűz-veszélyt ezeken a kocsikon.

Soraim írásakor Walkony elvtárs éppen azt vitatta meg Kallós Kálmánnal, a Ta-tai úti telepünk egyik vezetőjével, aki részt foglalkozásban, de teljes szívvel lát-ja el a tűzvédelmi előadói feladatokat, hogy miként lehetne célszerűbben elhe-lyezni az oltókészülékeket a Barkasokban.

Apropó, tűzoltókészülékek. Akárcsak a vállalathoz, egy ideje mindkét telepünkön

is szerény térítésért saját dolgozóink vég-zik el az időszakos ellenőrzésüket, sőt a ki-sebb hibákat is házilag javítják ki. Így készülékenként mindössze egy forintnyiba kerül ez a munka, és az ellenőrző jegyek adatai is pontosabbak lettek. Nem szá-moltam utána, hogy ebből mennyi lesz az idei megtakarításunk, de olcsóbbért meg-bizhatóbb szolgáltatást kapni kétségtől jó üzlet.

Amúgy egyébként a tűzvédelemmel itt éppenséggel nem garaszkodnak, mert na-gyon nem szeretnék, ha súlyos árat kelle-ne fizetniük érte. A Száva utcai telepün-kön folyó rekonstrukció keretében korsze-rűsítették a tűzivíz hálózatot, új tűzcsapo-kat létesítettek, valamint tűzjelző és riasztóberendezést szereltek fel.

A tűzvédelmi szakvizsgáztatások eseté-ben sem hivatkoztak objektív nehézségek-re, sőt már valamennyi gépkocsivezetőnk is eredményesen szakvizsgázott. Eközben az elmúlt három és fél évben — az üzem-egység támogatásával — az érintett dolgo-zók elvégezték a hiányzó általános iskolai osztályokat, és most kihelyezett tagozaton mintegy kétszázán folytatnák középiskolai tanulmányokat, köztük jó néhány vállalati tűzoltó is.

A régi szertárunk az építkezések miatt lebontásra ítéltetett, s ezért a többi felsze-reléssel együtt ideiglenesen takaros kon-ténerben helyezték el.

Íde tértünk vissza a közlekedések tűz oltóversenyéről, amire különös buzgalom-mal készültem, mivel a körzeti találkozón rakoncátlankodott a légtelenítőm, s emiatt bizony kiestünk. Némi gyógyír volt, hogy a Tatai úti egység szerezte meg az első helyezést a férfiak osztottsugar-szerelésé-ben.

Az Előre-pályán már azonnal „fölkap-tam” a vizet, s lövelltem ki a nyomócson-komból, de hiába bíztattam a fiúkat, ez-úttal „csak” hatodikak lettek, ami azért éppenséggel nem volt rossz teljesítmény a népes mezőnyben.

Ennyit kívántam szíves tudomásukra hozni, méghozzá abban a reményben, hogy hamarosan személyesen is találkozhatunk. Addig is erőt, egészséget kíván mindany-niúknak:

A Fővárosi Szállítási Vállalat V. sz. üzemegysége Száva utcai telepének „Honvéd” 800 l/p-es kismotorfecskendője.

Utóirat. A levélben foglaltaknak utánatár-tunk s meggyőződünk a leírtak helytálló-ságáról:

Gádor—Kútvolgyi

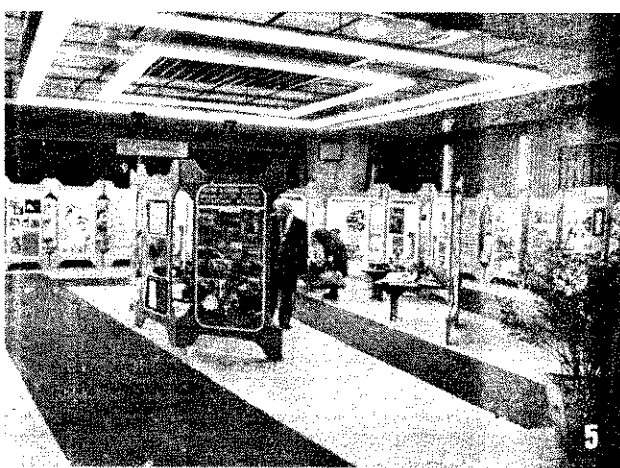
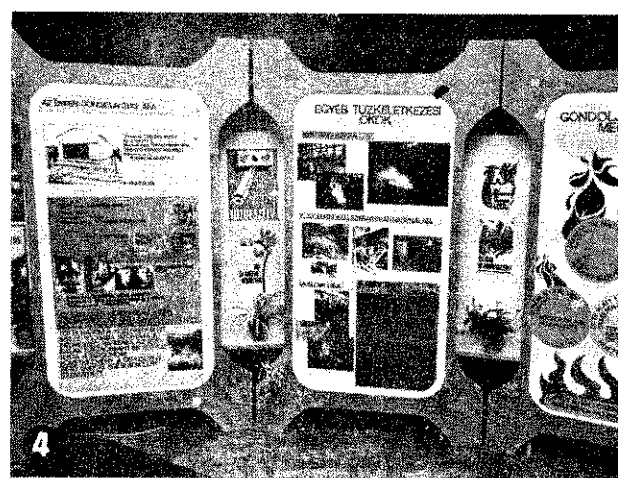

Tűz- és
vagyonvédelmi
kiállításon mutatták
be történelmi
nevezetességű
nagyvállalatunk, a
Csepel Vas- és
Féművek védelmi
szervezetét.

A kiállítást
dr. Stefán Mihály
műszaki
vezérigazgató-
helyettes nyitotta
meg. Beszédében
köszönetét fejezte ki
a szervezőknek,
valamint azoknak a
szocialista
brigádoknak, amelyek
több héten át tartó
társadalmi
munkájukkal hozták
létre ezt a
kiállítást.

Sz. Lovász Ilona

Fotó: Sebestyén Jenő

1. Dr. Stefán Mihály
műszaki
vezérigazgató-helyettes
nyitotta meg
a kiállítást

2. Az első látogatók
a Csepel Művek
vállalatainak vezetői,
pártbizottságainak
titkárai, tűz- és
vagyonvédelmi vezetői
voltak

3. Részlet a tűzvédelmi
kiállításból

4. A tablón
a nagyüzemben előfordult
tanulságos események
képei

5. Jobbról vagyonvédelem,
balról tűzvédelem –
középen az egész
Csepel Művek védelmi
rendszere

6. Az elmúlt öt év
tűzkárstatisztikáját
bemutató tabló

7. Biztonsági és
tűzvédelmi berendezések

8. Tesztábra, tűz- és
vagyonvédelmi kérdésekkel

A fővárosi és a kerületi irányító szervek tűzvédelmi tevékenysége volt a napirendje a fővárosi parancsnokság október 29-i parancsnoki értekezletének.

Akárcsak országos és megyei szinten, Budapesten is kiemelkedő jelentősége van ennek — húzta alá *Busa László* tű. alez., fővárosi parancsnokhelyettes a beszámolójában —, hiszen Budapest tűzvédelme jelentős mértékben attól is függ, hogy az említett szervek milyen következetességgel szereznek érvényt a hozzájuk tartozó mintegy 17 ezer létesítményben a kapcsolatos jogszabályoknak, szabályzatoknak és más előírásoknak. Emellett abban is igen fontos a szerepük, hogy a létesítmények ugyancsak 17 ezres tűzvédelmi szervezete milyen hatékonysággal látja el a feladatát.

Az elmúlt esztendei meg az idei első fél évben tartott kapcsolatos felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai összességében biztató fejlődésről tanúskodnak — hallhattuk. Általánosan tapasztalhatták, hogy az érintett szervek vezetői reális tájékoztatást adtak, s az esetek többségében még ott is egyetértettek a további tennivalókkal, ahol az irányításban, illetve a végrehajtásban, vagy ebben is, abban is fogyatékoságok mutatkoztak.

A tűzvédelmi műszaki tanácsok és tűzvédelmi bizottságok következetesebb munkára törekednek, s ennek érződik is a hatása a területen.

Az általános értékelésen túl a beszámoló nem fukarkodott a konkrét adatokkal sem. Szervek és vállalatok egész sorát jellemezhetünk fel. Olyanokat, amelyeket jogos elismerés illet, de olyanokat is, amelyeknél utóellenőrzés vált szükségessé.

Az értekezleten azonban elhangzott néhány olyan megállapítás is, és aligha beszéltek össze azok a parancsnokok, akik felszólalásukban ugyancsak ezeket támasztották alá, amely gyorsabb végrehajtást, rugalmasabb szervezést és következetesebb fellépést sürget.

Tavalyi adatok alapján például a nyilvántartott létesítményekben tűzvédelmi vezetői, főfelügyelői, felügyelői, előadói illetve megbízotti munkakörben foglalkoztatott 9664 fő közül 3554-nek nem volt képesítése.

Egy 1978 végén készült felmérés szerint a fővárosban 80 700-an tettek tűzvédelmi szakvizsgát, s bár újabb adatok nem állnak rendelkezésre, korántsem elképzelhetetlen, hogy e tekintetben is ajánlatos volna gyorsabb ütemben pótolni bizonyos hiányokat. Mégpedig olyan értelemben is, hogy a kiadásra kerülő bizonyítványok mindenkor a tényleges tudást igazolják.

Habár a szakvizsgát tett dolgozók által okozott tüzesetek nem kis száma inkább a gondatlanságukkal hozható közvetlen összefüggésbe, mint némely vizsgáztatók légyszívósággal, netán hiányos felkészültségével, azért erre is akadhat példa.

Joggal vetette fel a beszámoló azt a kérdést is, hogy míg tavaly például 15 vállalat tűzvédelmének értékelésekor 65 budapesti és 32 vidéki ellenőrzés során összesen 556 ún. hiányosságot állapítottak meg, 1979—80-ban pedig 7 vállalatnál 66 budapesti és 16 vidéki ellenőrzéskor együttesen 482-t, addig 1979 és 1980 között mindössze 23 szabálysértési feljelentést tettek, s tavaly egyszer sem, idén pedig az első fél évben csupán 27 esetben éltek a munkavégzéstől való eltiltás lehetőségével.

S ehhez még hozzá kívánkozik, hogy az említett időszakban országos szervek értékeléséhez szükséges 197 ellenőrzésen 1251 további „hiányosságra” derült fény.

A korszerű tűzoltó eszközök és felszerelések beszerzésére irányuló törekvés, számos említett szerv országos jelentőségű tűzvédelmi fejlesztő és kutatási tevékenysége kétségtelenül a pozitívumokat erősíti, akárcsak a főváros 512 létesítményében működő mintegy 10 000 vállalati tűzoltó többségének a tevékenysége. Minden bizonnyal észrevehetően csökkenne ama bizonyos hiánypontok száma, ha az irányító szervek a megelőzésben való aktívabb részvételre ösztönöznék őket.

Ficsor Sándor tű. ezds., fővárosi parancsnok zárszavában a tűzvédelmi hatóságok kapcsolatos feladatainak jelentőségét hangsúlyozta, s mint megjegyezte, a szabálytalanságok ismétlődése csakis következetesebb fellépéssel előzhető meg.

október 28-i ülésén vitatta meg a kerületi tűzoltóparancsnokának Angyalról tűzvédelmi helyzetéről és a kerületi tűzoltóparancsnokság munkájáról szóló jelentését.

Dunai Kovács Béla tű. alez., kerületi parancsnok jelentésében beszámolt az 1976. július 6-i vb-ülés határozatainak végrehajtásáról. S mint megállapította, ez a munka egyaránt hozzájárult a kerületi tűzvédelmi helyzetének megszilárdításához és a parancsnokság munkájának javításához.

Az előadó külön kiemelte, hogy a kerületi tanács tűzvédelmi bizottsága tűzvédelmi műszaki tanácsa szerveződött, és azóta is hasznosan tevékenykedik a felügyelete alá tartozó vállalatok, intézmények tűzvédelmének fejlesztésében.

A továbbiakban a parancsnokság szakhatósági és hatósági munkájával foglalkozva kiemelte az építési hatósággal kialakult jó munkakapcsolatot. Javult a tervezők tűzvédelmi ismerete is, s ma már ritkán nyújtanak be szakhatósági állásfoglalásra alkalmatlan tervdokumentációt vagy tesznek nem megalapozott tervezői nyilatkozatot. Hasonló biztonságot nyújtó műszaki megoldás érvényre juttatása esetén a parancsnokság számos alkalommal engedélyezett eltérést az általános érvényű előírásoktól. Tűzvédelmi előadói az építkezéseken állandóan vizsgálják a kapcsolatos előírások végrehajtását és a kiviteli terv figyelembevételét.

A kerületi parancsnokság 355 létesítményt tart nyilvántartásban. Évente mintegy 800 ellenőrzést és szemlét tartanak. A gazdasági vezetők döntő többsége megfelelő színvonalon és eredményességgel foglalkozik a tűzvédelemmel. Ennek ellenére még ma is számos általánosítható szabálytalanság tapasztalható: elavult épületek kényszerű használata; zsúfoltság; raktárhány; villamos berendezések avultsága, ellenőrzésük és karbantartásuk hiánya; a tűzveszélyes folyadékok szabálytalan használata és tárolása és nem utolsósorban a magatartási előírások megsértése.

A garanciális rendelkezések alkalmazását és a szankcionális intézkedéseket is a tűzvédelmi helyzet javításának szolgálta igyekszik állítani a kerületi parancsnokság, a szabálysértési eljárások kezdeményezése azonban nem tükrözi a tényleges tűzvédelmi állapotokat.

Jelentős energiát fordítottak a lakosság és a dolgozók felvilágosítására és a tűzvédelmi ismeretterjesztésre. Ennek eszéközei egyebek között a falinaptár, a szórólap, a plakát, az üzemi lapok részére félévenként tartott sajtótájékoztató, a kiállítások, vetélkedők és a filmvetítéssel összekötött tűzvédelmi előadások.

A tüzesetek száma csökkenő, a kárérték viszont emelkedő tendenciát mutat. Míg az iparban jelentősen csökken a tüzesetek száma, addig a lakóházi és a gépkocsitűzek lényegesen növekszik. Sajnálatosan jelentősen növekedett a tüzeset következtében életüket veszített, illetve égési sérülést szenvedett személyek száma. A tüzek 62%-át változatlanul az elektromos áram, a sugárzó hő, a dohányzás és a nyílt láng használata okozta.

A beszámolási időszakban 2699 tűz- és káresethez riasztották az egységet. Mentő tűzvédelmi tevékenységüket a gyorsaság, a hozzáértés és a fegyelmettség jellemzi. A parancsnokság vezetése kiemelt feladatként kezeli a fiatal tűzoltók politikai és szakmai képzését és hivatásszeretetre való nevelését.

A résztvevők egyetértettek a beszámolóban foglaltakkal, és akárcsak *dr. Bozsik József* tanácselnök, valamennyien megalapozottnak tartották az előterjesztést, és egyúttal elismerésüket fejezték ki a kerületi parancsnokság személyi állományának. Az ülésre meghívott *Busa László* tű. alez., budapesti parancsnokhelyettes köszönetet fejezte ki a kerületi tanács végrehajtó bizottságának és szakigazgatási szerveinek a kerületi parancsnokság számára nyújtott segítségért.

Dr. Bozsik József tanácselnök javaslatára a végrehajtó bizottság a beszámolót dicsérettel elfogadta. A parancsnokság és a tűzvédelem társadalmi szerveinek munkáját a kerületi tűzvédelmi fejlesztésében eredményesnek minősítette.

MI ÚJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Tűzoltószertárak — községeknek

Egy kijevi tervezőintézet — elsősorban községek, termelőszövetkezetek és állami gazdaságok számára — kidolgozta egy és két szerállásos tűzoltószertárak típustervét.

A tervezők a legszélsőségsébb időjárási körülményeket is figyelembe vették. Így a számítások alapjául a -40°C -os külső levegő-hőmérsékletet szolgált.

A szertárak két fő részből állnak: a szertárból — illetve szertárakból —, valamint a kiegészítő és szociális helyiségekből (1. és 2. ábra).

Az épületek tervezői megoldása lehetővé teszi a szerállások számának növelését az egyéb épületrészek változtatása nélkül.

Az alap monolitbeton. A tartó- és válaszfalak téglából készültek, a tető lapos tető, vasbeton tálca megoldású. A helyiségek padozata hagyományos. A szellőzés szívó-nyomóventillációval történik, a fűtés központi rendszerű. A szertár rendelkezik telefon- és rádiókapcsolat tartását biztosító berendezésekkel is.

Az épület elhelyezését a tervezők az adott község vagy létesítmény központjában javasolják úgy, hogy a gépjárműfecskeendők vonulási útvonala lehetőleg ne keresztezzen nagy forgalmú főutat.

A szertárak néhány technikai és gazdasági mutatója:

Mutató	Mért. egys.	Egy gépj. fecsk. esetén	Két gépj. fecsk. esetén
A hasznos térfogat	m ³	951,8	1442,00
A beépített alapterület	m ²	238,05	314,25
A hasznos alapterület	m ²	194,16	266,65
Az épület 1 m ³ -ének költsége rubelben		24,14	19,40

(1 rubel kb. 16,20 Ft) (Pozsarnaje Gyelo)

Szocialista megőrzésre

A szocialista társadalom fejlesztésének egyik legalapvetőbb útja, hogy a társadalmi szervezetek mind nagyobb mértékben veszik ki részüket a szocialista vívmányok védelméből, az államigazgatási munkából.

A tűzoltóságnál már évekkel ezelőtt bevezették „A tűzoltótechnika és szertárak átvétele szocialista megőrzésre” mozgalmat.

Ennek a mozgalomnak köszönhetően sikerült elsősorban az öreg és a nem tipizált tűzoltószereket készenléti állapotban tartani, meghosszabbítani élettartamukat, és így jelentős összegeket megtakarítani a társadalomnak.

A mozgalom sokat veszített kezdeti lendületéből. Tart még, de hiányzik a szervezetsége, a nyilvántartása és az értékelése.

A Cseh Szocialista Köztársaság Országos Tűzoltó-parancsnoksága ezért elhatározta a mozgalom megújítását, kiegészítését és további tűzoltótechnikára történő kiterjesztését. Új irányelvet adtak

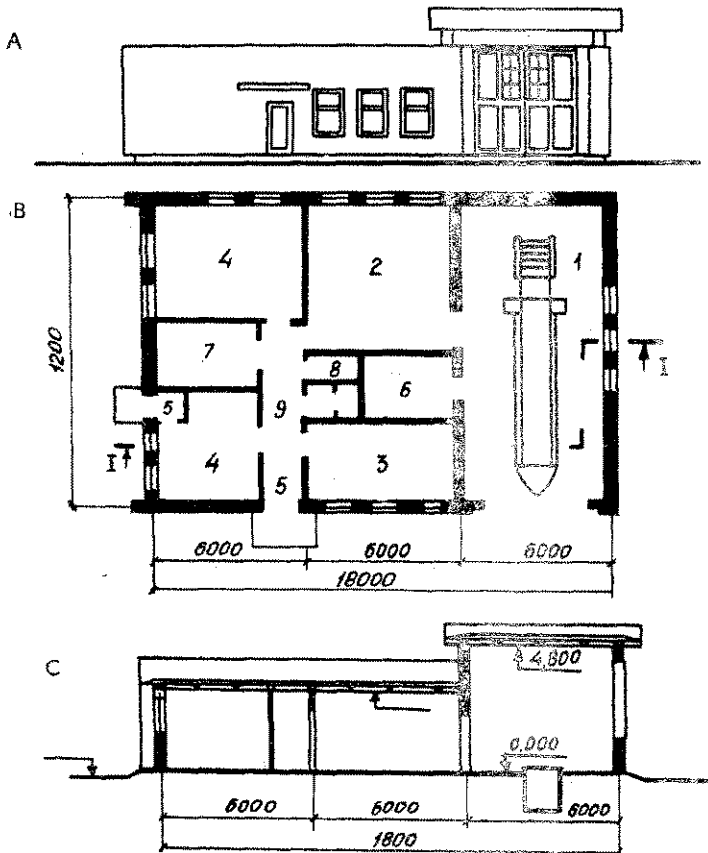
ki: „Tűzoltótechnika, techneszközök, tűzoltószertárak vízforrások átvétele szocialista megőrzésre” címmel. Az írály tartalmazza az egész szocialista megőrzésre atveh úgy egyének, mint kollektívák

Az alegységeink és a tanács közötti együttműködés elmélyí érdekében a tűzoltóegység és az illetékes tanácsok szerzőseket kötnek a tűzoltótechnika és szocialista megőrzésre szocialista megőrzésre történő átvét ről.

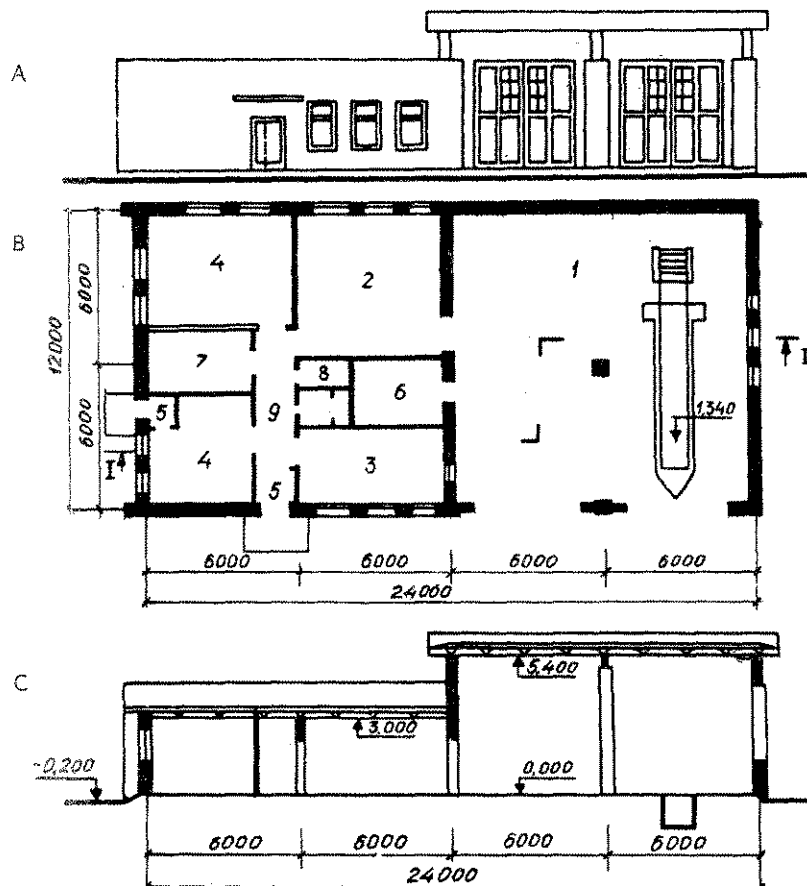
A tűzoltóalegységek tagjai ez irányú munkáját „Szocialista Megőrzésért” cím odaítélése érdekében majd a helyi tanács a fejlesztési és tartalék alap terhére a jó munkáért az egneknek és a kollektíváknak talmat adnak.

(Pozárně ochra)

JELMAGYARÁZAT a) előltnézet — b) alaprajz — c) metsze
1. szerállás — 2. készenléti egység hálólhelyisége — 3. hír központ — 4. étkésző — 5. előterek — 6. technikai felszere lések raktára — 7. elszívó fülke — 8. fürdő — 9. közlekedő!

1. ábra. Egy szerállásos változat

2. ábra. Két szerállásos változat

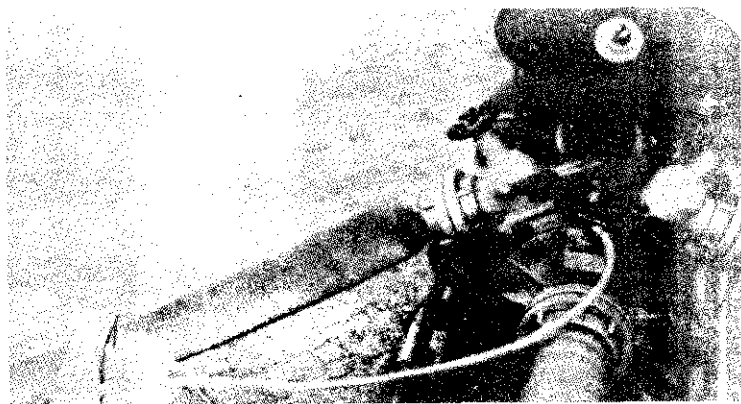

Két ötlet az NDK-ból

A belgéri önkéntes tűzoltók a habanyag bekeveréséhez egyszerű módszert találtak ki. A kismotorfecskendő szívócsőjéhez egy M 10×1-es menettel ellátott furatot ké-

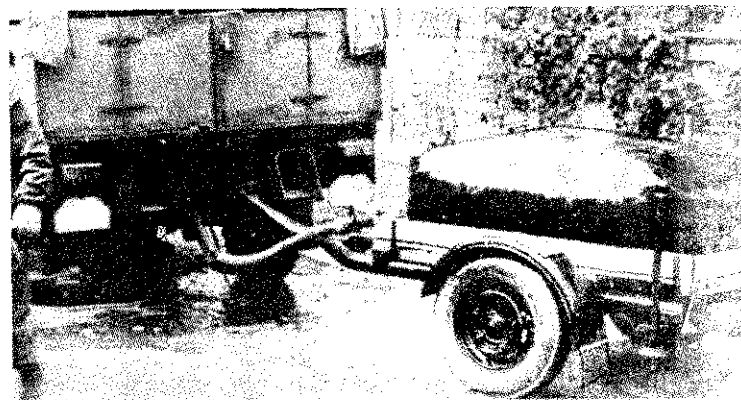
szítek és ebbe egy szabvány vízcsapot csavartak bele, és a képen látható módon PVC csővel kötötték össze a habképző anyag tartályával.

(Unser Brandschutz)

Az untermassfeldi önkéntes tűzoltók készítették ezt az utánfutóra szerelt, rugalmas anyagból készült 900 literes

víz tartályt. A kismotorfecskendőt a tartályhoz csatlakoztatva a kárhelyen azonnal beavatkozhatnak.

A jamboli „Erő” mezőgazdasági gépgyár által gyártott esőztető berendezések és kombájnok Bulgária-szerte ismeretek. Az évi 30 millió levát termelő kombinát tűzvédelmi szempontból, mintüzemnek számít. Ebben nagy szerepet játszik az a 22 önkéntes tűzoltó, akiket Bilco Koljev parancsnok irányít. Az önkéntesek — munkájuk mellett — ügyelnek a megelőző tűzvédelmi szabályok betartására, az újonnan belépett dolgozók tűzvédelmi oktatására, de ha a szükség úgy hozza, megbirkóznak a tüzekkel is. Megpróbáltatást jelentett egy olyan tűz, amit három felelőtlen

dolgozó okozott, akik tűzveszélyes folyadékot fejtettek át nyílt láng közelében. A tűz jelentős méreteket öltött, amikor megjelentek az önkéntes tűzoltók, és megkezdték az oltást. Beszélhetnénk a szerelőüzemben keletkezett tüzről is, ahol szintén eredményesen működtek. Két év óta nem fordult elő tüzeset. Természetesen ez annak is köszönhető, hogy rendszeresen részt vesznek az előírt gyakorlatokon és a továbbképzéseket tartanak a kiemelten tűzveszélyes munkahelyeken.

(Ogneborec)

Önkéntes tűzoltók a „Béke” Tsz-ben

Linda 720 lakosú kis falu az NDK jesseni járásában. Körös-körül termőföld és kiterjedt erdő övezi. A környező kisebb települések szövetkezeteit egyesítve Lindában ma jól gazdálkodó mezőgazdasági termelőszövetkezet működik, erős állattenyésztési és növénytermesztési ágazattal. A termelőszövetkezet vagyona jelentős, így van mit védeni a 48 főből álló tűzoltóságnak, melynek nyolc női tagja is van. A jesseni járási állami tűzoltó-parancsnoksággal szoros a kapcsolat, a hivatásos tűzoltótisztek

gyakran tartanak előadásokat, megismertetve az önkénteseket a legújabb előírásokkal, a legújabb tűzvédelmi technikával. Jelentős segítséget kapnak a kiképzés és továbbképzés terén és a tűzvédelmi ellenőrzések végrehajtásában. Az önkéntesek és az államiak jó együttműködésének eredménye, hogy a termelőszövetkezetnél már hosszú ideje nem fordult elő komolyabb tüzeset. A képen egy gyakorló riasztás során a szertárhoz kerékpáron érkező önkéntes tűzoltók láthatók.

(Unser Brandschutz)

Csehszlovákiában évente megrendezik az ifjúsági tűzoltók találkozóját. Idén szeptember végén a Plamen '80 (Láng '80) Játék megnyitására 72 csapat érkezett, hogy részt vegyenek a csehszlovák néphadsereg napja alkalmából rendezett versenyen. A szerelések mellett nem hiányzott a

szellemi totó és az őrsi naplók értékelése sem, az idősebb és a fiatalabb fiútanulók kategóriájában a janovici gyerekek, a lányoknál a helvikovici és a lansperki tanulók győztek.

(Požární ochrana)

Összeállította
Kútvolgyi Mihály

2

A konkrét tárgyaláshoz tehát két alapvető kérdés tisztázása szükséges:

1. Az említett koncentrációk minimumában számolva, a készletbe állított gázszalóttók hány légköbméter elárasztására elegendő oltógáz tartalmaznak?

2. Mekkora a számítóközpont helyiségeinek köbtartalma?

A tűzvédelmi felkészültség „jóságát” a m³-ben mért két érték hányadosaként, vagy praktikusabb szempontból százalékaként értékeljük, és ebből vontunk le bizonyos következtetéseket.

— Egyedülálló a Ferihegyi repülőtér számítóközpontjának potenciális tűzvédelme. A több száz millió forint értékű berendezések — az adott helyiség légtérfogatóját figyelembe véve — 187⁰/₀-os biztonsággal védhetők meg.

— Nem lehet véletlen, hogy a következő a sorrendben az EMI számítóközpontja, de már 100⁰/₀ alatti, 64⁰/₀-os biztosítással.

— A már sok veszélyes tüzet megélt Fővárosi Gázművek Óbudai Gázgyára számítógépének tűzvédelmét 42⁰/₀-ra biztosította.

— Kétségtelen, hogy kisebb gépek, kisebb helyiségben történő elhelyezésekor könnyebb megfelelő számú tűzoltókészüléket beszerezni, de így is dicséretes a Phylaxia Oltóanyag- és Tápszertermelő Vállalat 37⁰/₀-os biztosítása.

Felmerülhet a kérdés, miért tartjuk jó tűzvédelmi felkészültségűnek a 30⁰/₀-os biztosítás esetén az oltógázkészletet; talán azért, mert nincs jobb, vagy esetleg más oka is van ennek?

Természetesen más oka van, és ezt röviden a következőképpen lehetne megfogalmazni:

Valamely helyiség eredményes gázzal oltásához a légtérfogató minden köbméterében elő kell állítani a szükséges koncentrációértékeket. Amennyiben egyetlen helyiségből áll a számítóközpont, akkor csupán a 100⁰/₀-os telítéshez elegendő oltógázkészletet lehet elfogadni. Ha azonban egymástól elszigetelhető helyiségekben rendezték be a számítóközpontot, akkor az általános hazai elveknek megfelelően a legnagyobb helyiség légtérfogata alapján kell meghatározni az oltógázkészletet, de természetesen csak abban az esetben, ha semmi nem gátolja az oltógáz bármelyik helyiségbe való bevezetését. Így a nagyobb intézmények tűzvédelmi helyzete 100⁰/₀-nál kisebb — esetleg 50, 33, sőt ennél alacsonyabb százalékos — oltógáz-helyiség-tér fogató érték esetén is elfogadható és kellő biztonságot nyújtó lehet.

Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy az Állami Biztosító a tervezett számítógép-biztosítás kidolgozásakor ezeket az elveket alkalmazásával fogja meghatározni a szükséges oltógáz-mennyiséget és a biztosítási díj tükrözi majd ezt a „védelmi értéket”.

A jelenlegi tűzvédelmi helyzetet értékelve — de kihagyva a Ferihegyi repülőtér egyedülállóan magas értékeit: a 96 számítóközpont által üzemelt 83 000 m³ légtérfogatnak csak 5,33⁰/₀-át tudnánk megvédeni a készletbe állított gázzal oltó készülékekkel.

Az 5,33⁰/₀-os súlyozott átlagon belül természetesen — a már felsoroltakon kívül — vannak viszonylag jobban védett számítóközpontok is, így:

- a Ganz Műszerművek EKM gyára (XIX. ker.) — 27⁰/₀
- a Számítógép-alkalmazási Kutató Intézet (I. ker.) — 24⁰/₀
- a Kőbányai Gyógyszerárugyár (X. ker.) — 22⁰/₀
- az Építéstudományi Intézet (XI. ker.) — 20⁰/₀

A vizsgálat során találtunk félmilliárd forint értékű számítógépparkot 2,6⁰/₀-os biztosítással, sőt egy esetben előfordult 1,9⁰/₀-os érték is.

Valamely számítóközpont tűzvédelmi helyzete nem alkalomszerűen alakul ki — nem vitatva, hogy annak pénzügyi feltételei is vannak — így jellemző az intézmény tűzvédelmi szervezeteinek felelősség-felismerési képességére is; a kármegelőzés színvonalja mindig tükrözi a szakmai hozzáértést és gondosságot.

A kifejezetten „számítógépekből élő” számítástechnikai — és ügyvitelszervezési — intézetek, amelyek száma vizsgálatunkban 20-ra tehető — csak 5,7⁰/₀-os oltógázvédelmet biztosítottak számítóközpontjaiknak; ez az érték véletlenszerűnek ítélnélhető meg, és arra utal, hogy nem tisztázott előttük a kockázat mértéke.

Azt, hogy a szubjektív megítélésnek jelenleg még meglehetősen nagy szerepe van a speciális lehetőségek mellett, bizonyít-

ják a kevésbé gazdag oktatási intézmények, amelyek 17,5⁰/₀-os oltógázvédelmet biztosítottak számítóközpontjaiknak.

A számítóközpontok tűzoltási felkészültségének gyengéséről, s mondjuk ki, ennek a népgazdasági ágazatnak a múlt tűzvédelmi rendezetlenségéről csak akkor kaphatunk teljes képet ha illusztráljuk, hogy mit értünk leggyengébb alatt.

Van olyan vállalat, amely félmilliárd forint értékű számítóközpontját 1 db 5 kg-os halonnaloltóval akarta megvédeni. A másik 75 millió forint értékűt 3 db 2 kg-os CO₂ oltóval „biztosított”, egy harmadik pár db háztartási halonnaloltót állított be 50 millió számítottóközpontjába. Csak az összehasonlíthatóság kedvéért: ezeknél a vállalatoknál az oltóeszközök 0,6—0,9⁰/₀-os „védelmet” nyújthatnak, de természetesen a számítóközpontok esetében egy db készülék reálsan nézve semmiféle tűzvédelmet nem „biztosíthat”.

A tűzoltóeszközök megfelelő szintjének vizsgálatokor nagyon fontos eszköz lehet az oltóeszköz és mondjuk a számítógép érték hányadosának — a továbbiakban nevezzük az oltóeszköz fajlagos értékének — a vizsgálata. Érdekesnek ígérkezhet, ha felmérés alapján ilyen értelmű elemzésnek vetjük alá a budapesti számítóközpontok tűzoltási felkészültségének jelenlegi helyzete.

Mindjárt előjában közölhetjük, hogy a vizsgált 97 számítóközpont közül csak 14-nél biztosítottak 1⁰/₀-nél nagyobb fajlagos értéket.

Részletesen:

— A 30 millió Ft feletti számítógépérték esetén egyetlen számítóközpontnál sem éri el az oltóeszköz Ft-érték/számítógép érték az 1⁰/₀-et.

— A 20 és 30 millió forint közötti gépérték esetében csak egyetlen vállalatnál éri el az oltóeszköz-fajlagos az 1⁰/₀-et (pontosabban: 1,03⁰/₀), de nem véletlen, hogy a jó felkészültségű városi Gázművek Óbudai Gázgyaráról van szó.

— 10 és 20 millió forint közötti számítógépérték felett csak egy vállalatnál biztosítottak 1,04⁰/₀ fajlagos értéket, de itt a négy légtérfogató csak 5,2⁰/₀-os tűzoltási biztonságot eredményez.

— A többi intézmény, ahol az oltóeszköz-fajlagos több mint 1⁰/₀, már csak 10 millió forint alatti gépekkel rendelkezik, nem véletlen, hogy ezek között van a már említett EMI, Phylaxia, METRO, ÉTI, amelyek a legjobbak voltak 1⁰/₀-os oltógáz-biztonságban is.

— Az oltóeszköz-fajlagos legnagyobb értékeit 2,5⁰/₀—4,3⁰/₀-ig négy vállalatnál találjuk, de ezek számítógépeinek összes értéke nem éri el a tízmillió forintot, és ezek közül kettő egyenként építészeti adottságai miatt gyatrán védett.

Nem érdektelen, ha megnézzük, milyen legkisebb oltóeszköz-fajlagos értékkel találkozhatunk. Ezekben a legrosszabbul ellátott intézményekben a gépi berendezések értéke 65 millió forint félmilliárd forintig terjed, tehát nagyon jelentős számítóközpontok. Közöttük egy félmilliárd forint értékű számítógépet üzemeltető vállalat tartja az „abszolút rekordot”: 0,005 oltóeszköz-fajlagossal, ami elképesztően alacsony érték, de elképesztően nagy felelőtlenséget is takar egyúttal. Anélkül, hogy név szerinti tárgyalnánk ezeket az oltóeszközre legkevésbé beruházó intézményeket, közöljük, hogy mintegy 1 milliárd 380 millió forint értékű számítógépparkjukat kevesebb mint 100 000 forint értékű gázszalóttóval kívánják megvédeni, azaz az oltóeszköz-fajlagos 0,067⁰/₀, kárthatatlanul kicsi érték.

Természetesen ezeknél az intézményeknél az oltógázzal történő védetség is ennek megfelelően alakul: néhány 1⁰/₀ csupán, a tíz vállalat közül csak egynél éri el a 7,5⁰/₀-ot az oltógáz biztosítása.

Nem mehetünk el a kérdés mellett, milyen nagyságú „oltóeszköz-fajlagos” tartunk megfelelő értékűnek. A jelenlegi helyzetben, amikor a létesítmények kialakítása meglehetősen esetleges következőképpen számolhatunk:

Ha a vizsgált 85 000 m³ számítóközpont-légtérfogatót pl.

kg-os halonnal (á 2500 Ft) kívánánk megvédeni, és ez gyakorlatilag megvalósítható lenne, akkor a teljes gázélarasztást biztosító oltóeszköz ára mintegy 28,5 millió forintot tenne ki. Az oltóeszköz fajlagos értéke így 3,9⁰/₀₀ körül alakulna. Ilyen magas, megvalósult fajlagos értékkel azonban csak az ÉMI számítóközpontjában találkoztunk. Nem vitás, hogy mind a beruházások, mint a népgazdaság érdeke a minél kisebb, de teljes védelmet adó oltóeszköz-fajlagos értéket követeli meg.

Semmi szükség nincs arra, hogy ésszerűtlenül növeljék a csak gázélarasztással védhető számítóközpontok légtérfogatót s gyanítjuk, hogy a légkondicionálás költségei is a légtérfogatócsökkentés irányában hatnak.

De hogy mi az oltóeszköz-fajlagos szempontjából az ésszerű nagyságú légtérfogató? Ezt röviden így kísérleljük meghatározni: ha az 1 m³ légtérfogatra eső számítógépérték 10 000,— Ft, akkor 33,3⁰/₀₀ oltóeszköz-fajlagosnál érjük el a teljes védeltséget. Tovább folytatva

50 000 Ft/m ³ -nél	6,6 ⁰ / ₀₀
100 000 Ft/m ³ -nél	3,3 ⁰ / ₀₀
150 000 Ft/m ³ -nél	2,2 ⁰ / ₀₀
200 000 Ft/m ³ -nél	1,6 ⁰ / ₀₀
300 000 Ft/m ³ -nél	1,1 ⁰ / ₀₀
400 000 Ft/m ³ -nél	0,83 ⁰ / ₀₀

fajlagos oltóeszközérték szükséges.

Ezek a Ft/m³ érték fajlagosok, amelyeket megadtunk, nem fiktív értékek.

Vizsgálatunkkor 8 esetben 20 000 Ft/m³-nél kisebb fajlagos értékkel találkozunk, de van egy 3400 Ft/m³ érték is. A legnagyobbak a 400 000 Ft/m³-t találjuk; a 150—200 Ft/m³ közötti értékek, a mi viszonyaink között jónak tekinthetők, s legalább 20 számítóközpontnál meg is vannak.

Az elfogadható oltóeszköz-fajlagos alsó határértékének az 1⁰/₀₀-et kell tartanunk, mert az igen nagy — kb. 400—500 ezer Ft/m³ értékfajlagos esetén ez teljes oltógázvédelmet is jelent egyúttal, de azt is, hogy a számítóközpont létesítési-építészeti szempontjait alárendelték a tűz-, illetve vagyonvédelmi követelményeknek.

Érdekességként megemlítjük, hogy a légkondicionáló rendszerek, amelyek pusztá létükkel súlyos tűzvédelmi-tűoltási problémákat okoznak, működésükkel lehetővé teszik a fenti eljárások teljesítését, hiszen nem szabad elfelejtenünk, hogy a számítóközpontokban emberek dolgoznak.

Az 1⁰/₀₀-nél kisebb oltóeszköz-fajlagos azért elfogadhatatlan jelenleg, mert nincs 400 000 Ft/m³-nél nagyobb beépítettségű számítóközpont és az ennél kisebb értékfajlagossal jellemezhető számítóközpontoknál a teljes oltógázvédelemhez nagyobb fajlagos oltóeszközérték szükséges. Az oltóeszköz fajlagos értékének felső határa — bár furcsán hangzik, hogy erről is lehet és kell is beszélni — 4⁰/₀₀ körül.

Ennek az a magyarázata, hogy nem feledve: mi mindig 100⁰/₀₀-os tűzoltógáz védelmet tartunk szem előtt, 4⁰/₀₀-nél nagyobb oltóeszköz-fajlagos szükségesége esetén már 4—5-szörös beruházást igénylő oltóeszköz-biztosítás szükséges.

Ezen túlmenően az indokolatlanul megnövelt légtérfogató csökkeneti a hatékony tűzoltás valószínűségét, és így növeli a tűzkár nagyságát és a kockázatot!

Természetesen továbbra is tartjuk magunkat ahhoz, hogy ön-működő nyílászárókkal, jól elkülöníthető helyiségekből álló számítóközpontoknál elegendő a legnagyobb helyiség védelmére felkészülni és az oltóeszköz-fajlagos is e szerint kell értelmezni, de ez a kedvezményezés még további megfontolást igényelhet.

Az AB a számítóközpontok különleges vagyonbiztosításánál messzemenően figyelembe fogja venni az értékfajlagos és az oltóeszköz-fajlagos alakulását.

Az 1978. évi vizsgálatot követően — függetlenül attól, hogy az érintett vállalatok és intézmények felelős tűzvédelmi vezetői elfogadták-e vagy sem a számítóközpontjaik tűzvédelmi helyzetére vonatkozó megállapításokat és kritikai észrevételeket — a tűzoltóság fővárosi parancsnoka 16/1980. számú intézkedésében a számítógépekben és kiszolgálóhelyiségekben keletkezett tűzek oltására, valamint a tűzkárok csökkentése érdekében előírta, hogy:

— számítógépet és az adattárolót elsősorban BCF halonnal, ennek hiányában pedig csak CO₂ gázzal szabad oltani.

— Akár van a létesítménynek tűzoltási terve, akár nincsen, számítógéptűz esetén az első útemben riasztani kell a BCF oltóanyaggal máházott porral oltó gépjárművet és a generátorszert, természetesen a riasztási szám alatt megjelölt tűzoltógépjárművekkel együtt.

— Vízrel és porral csak abban az esetben szabad oltani, ha a számítóközpont illetékesek szerint a berendezés már annyira károsodott, hogy a másodlagos károk jelentéktelenek az elsődleges tűzkár mellett.

— A klímaberendezés csatornáiban keletkezett tűz csak a legnagyobb körülményekkel oltható vízzel — mégpedig elsősorban porlasztott, illetve kőd formában alkalmazva, esetleg a puttony-fecskendő sugarával.

— A kiegészítőhelyiségekben — öltöző, iroda, pihenő stb. — keletkezett tűzek oltását a hagyományos módon lehet végezni, de úgy, hogy ne veszélyesesse a számítógépet és a kapcsolódó berendezéseket.

A füst és égéstermékének elszívásáról — ha ez nem vonja maga után a tűz fokozódását — a tűzoltás megkezdésével egyidejűleg kell gondoskodni.

A fővárosi tűzoltó-parancsnokság beszerezte az intézkedés végrehajtásához szükséges oltóanyagokat és eszközöket, s gondoskodott az állomány kapcsolatos felkészítéséről.

Mind a hazai, mind a külföldi tapasztalatok azt igazolják, hogy a legjobb hatásfokú tűzvédelmet kizárólag úgy lehet elérni, ha a tűzéslelő és -jelző meg az oltóberendezés is automatizálva van (vagyis a berendezés kétlépcsős), és az utóbbit a tűzéslelő rendszer vezérli.

A legutóbbi évekig, mint azt már korábban is írtuk, a gázzal oltó automata rendszerek terjedtek el. Ezeknek számos olyan előnyük van, amely az elektronikuss berendezések tűzének oltásában háttérbe szorította az egyéb rendszereket.

Az elmúlt években azonban, elsősorban a műanyagokból felszabaduló égésgázok korróziós hatásának csökkentésére — az USA-ból származó ötlet alapján — vizes spray-sprinklerrel működő, automatikus tűzoltó rendszerek kezdenek tért hódítani. A „Tűzvédelem” 1980. szeptemberi számában Strádi Géza t.ú. alez. részletesen ismerteti a témát, ezért mi csak utalunk a cikkre, megjegyezve, hogy hazai tapasztalatunk még nincs a szóban forgó rendszerrel.

Visszatérve a gázzal oltó, automatikus rendszerek létesítésének kérdésére, újra hangsúlyoznunk kell, hogy számítógépközpontokban a teljes elárasztásos típusokat alkalmazzák. Bármilyen modern berendezésről is esik szó azonban, eredményes oltást csak akkor lehet elérni, ha az automata berendezés elegendő oltógázt képes kibocsátani a légtérbe, mire a légtér minden köbméterében biztosítani kell a szükséges oltási koncentrációt.

Magától értetődik, hogy az AB csak az olyan számítógépközpontok esetében állapíthatja meg, amelyeket kétlépcsős, automatikus tűzvédelmi berendezésekkel szereltek fel.

Véleményünk szerint azonban ennek a feltételnek a teljesítése — az esetek zömében — jelenleg nem várható el. De addig is, mit tehetnek a számítóközpontokat üzemeltető vállalatok, intézmények? Állíthatjuk, hogy sokat, mégpedig a megelőzés és a hatékony tűzoltás elősegítése érdekében egyaránt.

Mint ismeretes, a létesítési, építési engedélyezési eljárás során az állami tűzoltóság mint szakhatóság — megkeresés esetén — szakvéleményt ad az engedélyező hatóságnak.

Meg kell jegyeznünk azonban, hogy mivel a jelenleg hatályos ÉVM rendelkezések szerint, amelyek elegendőnek tartják a tűzvédelmi előírások betartását tanúsító tervezői nyilatkozatot, az engedélyező hatóság nem minden esetben keresi meg a területileg illetékes tűzvédelmi hatóságot, sőt nemegyszer az üzembehelyezés előtti használatbavételi eljárásakor is mellőzzék a tűzoltóság közreműködését.

A számítógépközpont létesítője — speciális vagyonbiztosítási igénye esetén — a jövőben nem kerülheti el, hogy mind a tűzoltósággal, mind pedig az Állami Biztosítóval szakvéleményeztesse a terveit, minthogy ez elemi feltétel.

A tűzmelegelőzési jellegű intézkedéseken túlmenően — a tűzoltóság már eddigi intézkedései mellett — a számítóközpontok tűzvédelmének elvárható mértékű fejlesztése elsősorban az üzemeltető feladata, és ez az olyan egyszerűnek tűnő tennivalókat jelenti, mint a kezelőszemélyzet kioktatása a tűzvédelmi szabályokra és a tűzoltás alapelveire. Elegendhetetlen ugyanis, hogy a szakszemélyzet ne előírászerűen és késlekedés nélkül hajtsa végre a kézi tűzoltókészülékek használatát, a feszültségmentesítést, a klímaberendezések szakaszolását, illetve leállítását, méghozzá akár a számítógépteremből, akár a klímagépházból vagy a központi kapcsolóhelyiségből.

A tűzoltóság a legkedvezőbb esetben is csak a tűz felfedezésétől, illetve jelzésétől számítva 5—10 perc elteltével avatkozhat be. Ennyi idő alatt már óriási károk keletkezhetnek.

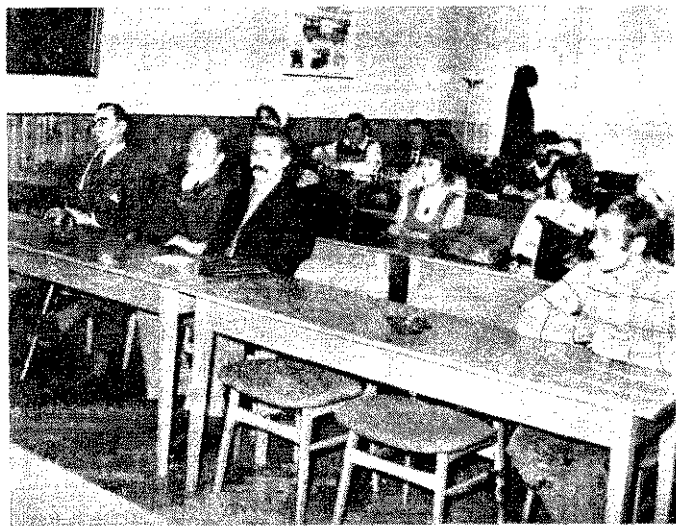
A különféle kézi és hordozható tűzoltókészülékkel azonban természetesen csak ott lehet beavatkozni, ahol be is szereztek

(Folytatás a 19. oldalon)

A vendégeket Bleszity János, a tűzvédelmi szakcsoport vezetője is köszöntötte

A tanszékek képviselői

A tűzoltási csoport gépkocsiját nézték meg először

Ahova a tűzjelzések beérkeznek

A létraszerelőt

Az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola kari hivatala és tűzvédelmi szakcsoportja a közelmúltban laktanya-látogatást és bemutatót szervezett a főiskola vezetőinek, tanárainak és a tanszékek más dolgozóinak.

A főiskola küldöttségét a fővárosi tűzoltó-parancsnokság látta vendégül. A küldöttség vezetői voltak: dr. Bartos Sándor főigazgató, Lendvay Sándor főigazgató-helyettes és dr. Nagy Béla karigazgató. Az eseményen részt vett Varga Károly tű. ezds., országos parancsnok is. A vendégeket Ficsór Sándor tű. ezds., fővárosi tűzoltóparancsnok köszöntötte, majd rövid előadásban tájékoztatta Budapest tűzvédelmi helyzetéről és a fővárosi tűzoltók munkájáról.

Az elméleti tájékoztatót gyakorlati bemutató követte. A vendégeket végigvezették a laktanyában, bemutatták nekik a tűzoltószereket, a hírközpontot, a tűzoltók elhelyezési körleteit s a központi javítóüzemet.

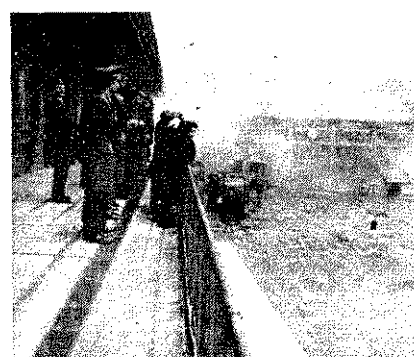
A program következő része ígérkezett a legérdekesebbnek. A tűzoltók riasztása után a vendégek tűzoltási bemutató gyakorlaton nyerhettek bepillantást a tűzoltói munka legnehezebb pillanataiba.

Az értékes ismereteket nyújtó gazdag programot filmvetítés zárta.

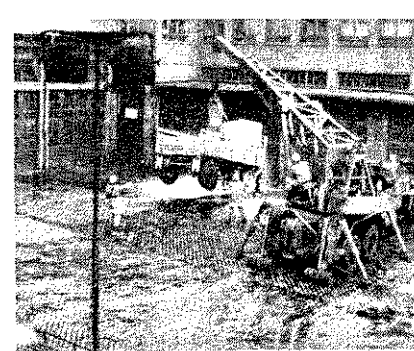
Szöveg és kép: Tátrai Mihály

A Központi Javítóüzemben

A bemutató nagy tetszést aratott

Mint a valóságban

A látványt magyarázattal egészítették ki

**A belügyminiszter a nyári Tisza-völgyi ár- és belvízvédekezésben, az élet- és vagyonmentésben ki-
tűnt tűzoltókat elismerésben részesítette. Drautár
György tű. tőrm. a Tűzbiztonsági Érem arany foko-**

**zatát, Kovács András tű. hdgy. miniszteri jutalmat
kapott. Az elismeréseket november 5-én Varga Ká-
roly tű. ezds., a BM Tűzoltóság országos parancsnoka
nyújtotta át részükre.**

Mindannyian emlékszünk rá, hogy július 26-án egymás után szakadtak át a gátak a Körösök vízgyűjtő területén, 20—30 méteres sávban zúdult az ár a környékbeli településekre. Veszélybe került Békemgyer, Tarhos és Újladány, valamint a környező tanyavilág. A július 28-i hosszúfoki gát-zakadást követően különösen kritikussá vált a helyzet.

Az egész országból ezrek siettek a bajba jutottak mentésére s a pusztító ár viszsza-erősítésére. E hatalmas hadseregek szerény osztaga volt csupán az a néhány tűzoltóegység, amely Békés és másik tízenegy megyéből, valamint a fővárosból érkezett a sok-sok kilométeres kárhelyre, hogy segítsen mindenben, ami szükséges, s amire erejükből telik. Legtöbben önként jelentkeztek a hosszú s rendkívüli szolgálatra. Ők ketten is ott voltak a nehéz napokban.

Drautár György tű. tőrm.-nek, a nyíregyházi parancsnokság gépkocsivezetőjének már a kézfogásán is érződik, hogy erős, dolgos ember.

Tíz esztendővel ezelőtt, a szabolcs-szatmári árvíz idején is részt vett a mentésben. Most tizenegy napon át élelmet szállított a gátakon dolgozóknak, javítani vitte az elromlott rohamcsónakokat, s hozott helyettük üzemképeseket. Szép számmal akadtak utasai is, s miközben a váltás munkához látott a hosszúfoki gátnál, és a több műszak után pihenőre térők felkészültek a tehergépkocsi platójára, biztosan megfordult a fejében, érdemes lenne néhány év múlva visszajönni ide, amikor már semmi sem emlékeztet majd 1980 nyarára.

Kovács András tű. hdgy., a békéscsabai parancsnokság fiatal tűzmegelőzési főelőadója első ízben vett részt ilyen bevetésben, s ő volt a parancsnokhelyettese a tűzoltó-rohamcsónakoknak. Hatvan beosztott tizenkét roccsával Békés és Tarhos között segítette a vízi forgalmat. Gyengeáramú-üzemmérnök lévén már sokkal bonyolultabb számításokat is megoldott ugyan, de azért neki is feladta a leckét, hogyan használhatják ki legcélszerűbben a lehetőségeket. A lakosság mentése persze elsőbbséget élvezett, de élelmet is kellett szállítani, továbbá vízügyi szakembereket, köljárosokat, a biztosító kárbecslőit, a veszteséget felbecsülő térszervezőket és a tévéhíradó munkatársait, s meglehet, hogy valakiket kihagytunk a felsorolásból.

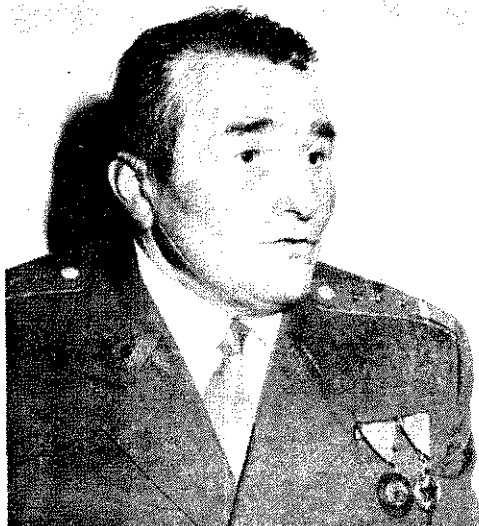
A békési 2. sz. iskola volt a szálláshelyük, s nagyon összebarátkoztak a velük együtt elhelyezett rendőrökkel. Nem szívesen beszél az élményeiről, hiszen nála harcedzettebb tűzoltók is könnyes szemmel nézték az elemek oktanai pusztítását,

a földeket borító víztengert meg a kártyavárként összedőlő kis tanyákat.

Mindezt akkor sem lehet elfelejteni, ha azt is láthatták, hogy szinte az egész ország megmozdult a további veszélyek elhárítására s a bajba jutottak megsegítésére.

Mindketten hangoztatják: természetesen szerény láncszemek lehettek csupán az árvízi védelem hatalmas gépezetében. Beszélgetés közben neveket sorolnak. Azokét, akikkel együtt dolgoztak, s akik segítettek őket kötelességük teljesítésében. De azoknak a névtelen hősöknek az arcát sem felejtik el sohasem, akik az első vonalban küzdöttek, s mutattak példát emberségből és áldozatkészségből azoknak is, akik a békésebb napok cseppet sem könnyebb feladatát: a sebek begyógyítását kapták feladatnak.

Sz. L. I.

(Folytatás a 17. oldalról.)

őket. Az eredményes tűzoltás érdekében a helyszínen rendelkezésre kell állnia a már előbb részletesen kifejtett számítási elvek szerinti gázmennyiségnek.

A 14/1978. (VI. 2.) M-t sz. r. 25. § (1) szerint a vállalatok közvetlen tűzvédelme céljából az oltóanyag stb. biztosításáról a vállalat igazgatója, vezetője köteles gondoskodni.

Más kérdés, hogy alapos véleménycsere után a készletkézi és hordozható gázszállító mennyiségére vonatkozó előírások szabványban, irányelvben vagy tűzvédelmi határozatban jelenjenek-e meg. Természetesen tudjuk, hogy 1—5 kg-os gázszállítókkal tér-elárasztást nem lehet megvalósítani, de a számítógépegységek tűzét is csak ott lehet velük eloltani, ahol az oltógáz bejuttatható magába a berendezésbe.

Erre a célra azonban a magyar készülékek lövőkéje alkalmatlan, és még nagyobb baj, hogy nincsenek csatlakozó kiképzések, illetve bevezetések a számítógépegységek szekrényeihez. Alkalmas lehetne pl. a Chubb cég „Two in one” kézi tűzoltási szisztemája, de — esetleg újítási témaként — a megfelelő csatlakozó elemek kialakítása volna szükséges az alkalmazásához.

Nélkülönhetetlennek látszik a számítógépközpontok 50 kg-os, gázzal oltó készülékekkel történő felszerelése. Ezek már a helyiségek tér-elárasztására is alkalmasak, ám az ilyen feladat légző-

készülék nélküli nem oldható meg, ezért csak hivatásos tűzoltó végezheti.

A vizsgálat alá vont 97 számítógépközpontban a teljes tér-elárasztáskor szükséges oltógáz mennyisége mintegy 60 000 kg halon, illetve 100 000 kg CO₂ készletléti tárolását feltételezi. Ennek beszerzése rendkívül nagy terhet róna a számítógépközpontok üzemeltetőire. Kínálkozik azonban egy olyan megoldás, amely-nél kézi és hordozható tűzoltókészülékben ennek az oltógáz-mennyiségnek csak egy része lenne az azonnali beavatkozás céljára; a tér-elárasztáshoz szükséges további oltógázt pedig mobil tűzoltó-szer szállítaná a helyszínre. Ott azután az előzetesen kiépített legközelebbi csővezetékeken keresztül — az ún. száraz tűz-
vízvezetékhez hasonlóan — az adott helyiségbe juttathatnák az oltógázt. Két ilyen egység Budapesten előzetes becslések szerint kb. 3000 m³ tér egyszerű elárasztását tenné lehetővé, és e célra a legolcsóbb CO₂ gáz is alkalmazható lenne. Ezekhez a „komputerrohamszerekhez” szükséges pénzügyi eszközöket, a saját jól felfogott érdekükben, az egyes felhasználók bocsátanak rendelkezésre, a költségnyálad nem lenne több 120 Ft/m³-nél. Az AB a legnagyobb készséggel venne részt ilyen tűzoltószerek kifejlesztésében. Ezzel megteremtődne a lehetőség a számítógépközpontok speciális vagyombiztosításának általános bevezetésére.

Cikkünk végén köteleseggünknek tartjuk újból megjegyezni, hogy elemzünk egy 1978. évi felmérésen alapul, az időközben bekövetkezett változásokat nem vettük figyelembe. (Vége)

A repülési technikában is tapasztalható intenzív fejlődés, a különböző új típusú óriás gépek létrehozása, az utasbefogadó képesség és a szállított üzemanyag-mennyiség növekedése egyre nagyobb figyelmet és biztonságot követel a repülőgépek és repülőtérrel tűzvédelmetől. Így mindenekelőtt olyan tűzvédelmi technikát, amely teljes mértékben megfelel az állandóan fokozódó veszélyeknek. Szem előtt kell tartani ugyanis, hogy repülőgép-szerencsétlenség 40—70%-kal is több áldozatot követelhet, ha tűzkeletkezés is súlyosbítja a katasztrófát.

A statisztikai adatok bizonyítják, hogy a repülőgép-szerencsétlenségek 70%-a repülőtérre le- és felszállópályája körzetében következik be. Ebből adódóan legfőbb feladatok egyike a repülőtéri tűzvédelmi szolgálat fejlesztése és olyan felszereléssel való ellátása, mellyel a mentés sikerének lehetősége a maximálisra növelhető.

A repülőtér mentőszolgálatának technikai eszközökkel történő ellátása a repülőtér kategóriájától függ. A repülőtér kategóriáját — az ICAO szerint — az ott közlekedő leghosszabb méretű repülőgépek le- és felszállásának száma határozza meg.

Így abban az esetben, ha 3 hónapot tekintve a legnagyobb repülőgépek le- és felszállásának száma eléri a 700-at, a repülőtér kategóriáját az 1. sz. táblázat alapján állapítják meg.

A táblázat alapján a Ferihegyi repülőtér a 8-as kategóriához tartozik, így technikai felszereltsége is ennek a kategóriának felel meg.

A repülőgépek főbb része — függetlenül a típustól — a törzs, a szárnyak, a meghajtoművek, a farokrész és a futóművek. A repülőgépek duralumínium, valamint magnézium alapkonstrukciós anyaga 550 C°-on és ennél magasabb hőmérsékleten lángra lobban, majd nagy mennyiségű hő keletkezésével elégi.

A repülőgép törzse, általában függőleges válaszfalakkal, 3 szakaszra van osztva. Az első és második hermetikusan zárt szakasz a személyzet és az utasok számára szolgál. (Az utasszakasz — nem hermetikusan záró egyszerű válaszfalakkal — még 2—3 szakaszra van osztva.) A harmadik nem hermetikusan zárt részbe (farokrész) helyezik el a csomagtartó szakaszt, a fényjelző berendezést, valamint a meghajtoműveket. Függőleges

irányban a törzs hermetikusan zárt szakasza is két részből áll. A felső rész az utasszakasz, alul azok a technikai és csomagszállító részek vannak, melyekben különféle berendezéseket és tárgyakat helyeznek el.

Ilyenek pl. a beépített tűzoltó berendezés, az utasok csomagjai, valamint a repülőgép tartalék alkatrészei. A technikai rész hermetikusan zárt nyílásokon keresztül kapcsolatban van az utasszalonnal, valamint a személyzeti fülkével. Minden szalonon létesítettek külön bejárati ajtót, valamint rendelkezésükre 1-1 vészkijáratot és 2—3 olyan felületet, amely menekülés céljából szűkség esetén kinyitható. A személyzeti fülkében a pilóták ülésai mögött vészablakok, a mennyezeti részen pedig vészkijárat nyílás található.

Az utasszakaszok meg a csomagszállító részek térfogata a gépek típusától függetlenül eltérő. Szerencsétlenség esetére tartalék oxigénpalackot is elhelyeztek a repülőgépeken. A törzs belső hőszigetelő borítása zömmel éghető anyag. A fal és a belső borítás, továbbá a kárpitozás közötti részen különféle cső- és elektromos vezetékek vannak. A kárpitozás általában olyan anyagokból készül, amelyek égésekor nagy mennyiségű füst képződik és mérgező gázok szabadulnak fel, pl. cianhidrogén stb. A repülőgépek szárnyaiban helyezkednek el az üzemanyag-tároló tartályok, az üzemanyag-szállító csővezetékek, a kormányzó szárnyacsukák meg a futóművek. A szárnyak belső térfogatát különféle válaszfalakkal olyan térfogatokra (tartályokra) osztják, amelyek burkai benzinálló elasztikus anyaggal vannak kezelve.

Majdnem az összes repülőgéptípusnál a hajtóanyag foglalja el a szárnyak térfogatának 30%-át. Az üzemanyag-szállító csővezetékek biztonsági szerelvényei a fő üzemanyag-szállító csővezeték meghibásodása esetén megakadályozzák a tartályokban található összes üzemanyag kifolyását. A biztonsági szerelvényeket a pilótáfülkéből irányíthatják, de szükség esetén a szárnyak borításának felbontása után helyileg is kezelhetők. A hajtóművek az ún. gondolókbán helyezkednek el, ezek a szárnyak belső részétől vagy a törzstől hőálló acél és tűzgátló válaszfalakkal vannak szakaszolva és ugyanilyen elválasztású az ún. „forró” zóna a „hideg” zónától. A hajtóművek és a gondoló fal közötti térben helyezkednek el a különféle rendszerek csővezetékei, pl. a kenés és az üzemanyag-ellátás, továbbá az elektromos és pneumatikus szerelvényeké, valamint a beépített tűzoltó berendezés észlelő és beavatkozó részei.

A futómű 2 alap- és 1 orrfutóműből áll. A futóművek néhány alkatrésze magnéziumötvözet. A farokrészben helyezkedik el a magasság és irány meghatározását végző hidraulikus irányító rendszer. A repülőgépek felszállási tömegének 50%-a tűzveszélyes folyadék — beleértve a hidraulikus rendszerek működtetéséhez szükséges mennyiséget is —, lobbanási pontja —8—28 C-fok, sűrűsége 770—880 kg/m³.

Minden repülőgép, melynek repülési súlya 5 t-nál több, olyan beépített automatikus tűzoltó berendezéssel van ellátva, amely a fülkéből is működésbe hoz-

ható. Oltóanyaguk különféle halogén-szén-mazék.

A modern utasszállító repülőgépek vannak látva a szükséges fedélzeti mentőeszközökkel. Így például a vészkijáratoknál meg a nyitható felületeknél költérrákat, illetve mentőcsúszdákat helyeztek el. A kijáratok ajtóknál is ugyanily mentőcsúszda található.

A 2. sz. táblázat, az Amerikai Egyesült Államokban 1955 és 1974 között történt repülőgép-szerencsétlenségek néhány adatait összegezi.

Eszerint a repülőgép-szerencsétlenség száma csökkenő irányba mutat, viszont tűzkeletkezéssel együtt járó katasztrófa aránylag állandóan magas. A veszélyes helyzet akkor a legnagyobb, ha a kétszeres szállás vagy egyéb manőver során a repülőgép a földhöz vagy egyéb tárgyhoz ütközik és megsérül, ennek következtében a hajtóanyag kifolyik a tartályokból és sűrűlódás vagy egyéb tényezők hatására lángra lobban.

A repülőgépen keletkezett tüzek kifelé történő elterjedése és jellemzői a meghajtoműtől, a felfüggesztési helyétől, a tűzveszélyes folyadék jelenlététől, a külső borítás sérülésének fokától és a keletkezési helytől függ elsősorban. Keletkezési hely szerint az összes repülőgéptípus tüzeit a következőkben csoportosítottuk:

- futóművek,
- meghajtoművek,
- szalon,
- külső felület.

A futóműtüzek általában nagy sebességgel történő leszálláskor vagy erős keletkezéskor keletkeznek. A gumik mindkét esetben nagyon könnyen leugorhatnak magnézium keréktárcsákról és ezek a tonna súlyú sűrűlódás következtében meggyulladnak. Hirtelen fékezéskor az üzemanyag tartályokból gyulladhat meg a gumí, továbbá a hőszigetelés felbontása következtében megsérülhet az egész fékberendezés, s a tűz kifelé terjed. Különösen intenzívvé válik az égés a hidraulikus rendszer meghibásodásakor. A futóműtüzei gyakran előidézik a hidraulikus rendszerek és nitrogéntartályok felrobbanását is. A meghajtoművek kigyulladásakor elsősorban a tűzveszélyes folyadék égésével kell számolni. (Befolyhat a turbinák felé is a borítások alá.)

A meghajtoművekben a leggyakoribb tüzek keletkezési okok a hajtóanyag túlfűtődése, a nem megfelelő gyújtás, valamint a tömítetlenség hibák. A meghajtoművekben keletkező tüzek jellemzője gyors hőmérséklet-emelkedés, továbbá a tűz hirtelen áttérjedése az üzemanyag tároló tartályokra, a szétfolyó tűzveszélyes folyadék pedig a törzs külső borítását is lángra lobbanthatja.

A tűzveszélyes folyadék általában csak a repülőgép egyik oldalára alá ömlik. Azzal magyarázható, hogy a felszállás során a leszállópályára hosszirányban és szélirányban egyaránt lejt egy kissé, ezért a kiömlő folyadék égni kezd, akkor csak a törzs egyik oldala kerül veszélybe.

1. sz. táblázat

Kategória	A repülőgép hossza (m)
1.	0—9
2.	9—12
3.	12—18
4.	18—24
5.	24—28
6.	28—39
7.	39—49
8.	49—61
9.	61—71

Év	Szerencsétlenségek száma összesen	Tűzkeletkezésel járó szerencsétlenségek	Év	Szerencsétlenségek száma összesen	Tűzkeletkezésel járó szerencsétlenségek
1955	80	16	1965	73	20
1956	94	13	1966	69	15
1957	104	24	1967	66	22
1958	85	18	1968	62	16
1959	93	22	1969	61	6
1960	82	13	1970	49	16
1961	78	11	1971	47	10
1962	63	13	1972	48	14
1963	66	9	1973	40	11
1964	70	14	1974	45	11

séggel füves pályán állt. A tűzveszélyes folyadék (kerozin) 20 mm-es csövön 1,5 l/sec. intenzitással folyamatosan folyt a gép alá. A törzs összes kijáratai nyitva voltak. A szélsősebesség 2—4 m/sec volt. A repülőgép a tűz helyén és a szél irányához viszonyítva úgy helyezkedett el, hogy a lángok a törzsre hajoltak és annak jelentős részét elborították. A tűzveszélyes folyadék meggyújtásától számított 3 percben a hőmérséklet az utastérben elérte az 500 C°-ot, 4 perc múlva az egész repülőgép lángba borult, de már az első percben elvesztette mechanikai szilárdságát, s a hetedik percben teljesen szétvált. 17 perc elteltével a repülőgép majdnem teljesen elégett. Ugyanilyen helyzetben, de kedvező széliránynál a láng terjedési sebessége 12-szer kisebb volt, az előbbinél.

Egy másik kísérlet alkalmával futóműveken állt a repülőgép, tehát a törzs 1 m magasságra volt a tűzveszélyes folyadék felszínétől. A talaj betonburkolatú volt. A törzson az összes nyílásokat egy ajtó kivételével bezárták. A borító a 2. percben átégett, 2,5 perc elteltével pedig már intenzíven égett az utastér. Az ötödik percben meggyulladtak a magnéziumötvözetek, a hatodik percben rések keletkeztek a törzson, s a nyolcadik percben az szét is vált. Ezek a kísérletek, de a gyakorlati példák is igazolják a repülőgéptűzek oltástechnikája fejlesztésének szükségességét.

A repülőgépegések rendkívül intenzív tűzterjedése, a mérgező gőzök és gázok jelenléte, valamint az égő anyagok erős hősugárzása miatt minimális a lehetősége az utasok menekülésének. A repülőgép-szerencsétlenségek elemzésekor olyan következtetésre jutottak a szakértők, hogy égő repülőgépben tartózkodva az embe-

ri szervezet 5—10 percig képes elviselni a hő- és egyéb hatásokat, de egyes esetekben ez az idő 2—5 percre is lerövidülhet. A 3. sz. táblázatban néhány adatot láthatunk az Amerikai Egyesült Államokban 1965—1979 között történt repülőgépszerencsétlenségek helyéről és az áldozatok számáról. Ezek szerint az 1965—73 közötti — 135 katasztrófa közül — 64 esetben a repülőtéren keletkezett a repülőgéptűz, 30-szor pedig a repülőtér 8 km-es körzetén belül.

A kísérletek alkalmával megállapították, hogy a repülőgépek utasterében keletkezett tüzeknél a hőmérséklet a keletkezéstől számított mindössze 2—3 perc múlva eléri a 200—300 C-fokot is. A szénmonoxid gáz koncentrációja 1 perccel a tűzkeletkezés után 2000—7000 mg/m³ (CO gázból a fulladást okozó mennyiség kb 14 000 mg/m³). További 2—3 perc elteltével a toxikus gázok maximálisan koncentrálnak, az oxigén koncentrációja lecsökken az 1%-os értékig, a CO₂ gáz koncentrációja pedig 15%-ra nő. Napjainkban még nem létezik olyan módszer, amellyel egyértelműen megállapítható a különféle anyagokból felszabaduló toxikus gázok megengedett, tehát emberi szervezet számára még elviselhető mennyisége.

Jelenleg úgy határozzák meg az ún. „megengedett” mennyiséget, hogy a levegő atmoszférájában levő gázok maximális koncentrációját veszik alapul, ebben 8 órán keresztül veszélytelen az emberi tartózkodás.

Emiatt napjainkban széles körű kutatások folynak olyan anyagok után, melyek felhasználásával a repülőgépek utasterének belső kialakítása biztonságossá válhat.

(Folytatjuk.)

A szerencsétlenség helye	Év	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
		Repülőtéren	Szerencsétlenség	4	2	9	6	4	12	5
	Elhunyt	0	0	3	27	5	60	5	14	51
	Túlélő	378	133	375	34	244	807	227	782	610
A repülőtér 8 km-es körzetében	Szerencsétlenség	6	6	6	5	1	3	1	1	1
	Elhunyt	101	87	89	64	11	78	28	43	38
	Túlélő	252	40	22	89	17	8	3	8	6
A repülőtér 8 km-es körzetén túl	Szerencsétlenség	7	7	10	7	1	1	4	2	2
	Elhunyt	151	74	138	76	14	0	164	164	117
	Túlélő	130	19	105	70	0	27	36	77	77

Ezúttal nem a népszerű rádióműsort hallgatták, hanem tűzvédelmi vetélkedőt láthattak mindazok, akik november 4-én délután, a tatabányai KPVDSSZ Művelődési Házában jelen voltak a döntőn.

Komárom megye kereskedelmi egységei között az idén először hirdette meg a megyei tanács vb kereskedelmi osztálya és a megyei tűzoltó-parancsnokság a háromévenként megrendezendő tűzvédelmi vetélkedőt.

Mindenki tanulhat a szóbeli válaszból

Mérlegel a zsüri

Válaszol: Patáky Géza boltvezető, a Generál csapatából

A vetélkedő résztvevői, a szabályzatba foglalt nevezési feltételek szerint csak „amatőrök” lehettek. A tűzvédelmi előadók, felügyelők a felkészítésből vehettek ki részüket.

7000 tűzvédelmi totószelvényt küldtek „házhoz” a szervezők. Majd azt követően a helyesen megfejtők maradtak versenyben. Ők vettek részt a döntőt megelőző kétfordulós háziversenyeken.

Kilenc háromfős csapat érkezett a döntőre. Így drukkolhattunk: az UNIKER (Esztergom környéki Kiskereskedelmi Vállalat) csapatának, a Generál Kiskertől jött hármastogatnak, a Kristály Vendéglátó Vállalat vegyes csapatának, a Komárom megyei Idegenforgalmi Hivatal nevében versenyzőknek, valamint az áfész-csapatoknak, amelyek Esztergomot, Kisbért, Komáromot, Tatát és Tatabányát képviselték.

Tesztlapok kitöltésével kezdődött a döntő. Játékosonként egyénileg pontozott a zsüri, s ezekből tevődött össze a csapatok pontszáma.

A szóbelire való felkészülés és a válaszadás következett ezután. Végül a vetített diaképeken látható szabálytalanságok felfedezéséért szerezhettek legtöbb pontot a jól felkészült versenyzők.

Tatabányán, a minden igényt kielégítő művelődési otthonban már nem először tartanak tűzoltórendezvényt. Itt rendezték a nagy sikerű tűzvédelmi kiállítást is. A tűzvédelmi döntő játékozatását is a művelődési otthon népművelője, *Haraszi Mihály* vállalta.

Fennakadás nélkül, fegyelmezetten folyt a játékost, játékvezetőt és a zsürit egyaránt igénybe vevő, feszültséggel teli szellemi torna. Helyesléssel találkozott a zsüri döntése a vetélkedő utolsó perceiben, amikor is kiderült, hogy a Kisbéri és a Komáromi ÁFESZ csapata között holtverseny alakult ki a második és a harmadik helyért.

Mindkét csapatból egy-egy versenyző vetélkedett tovább. Így történt, hogy a Komáromi ÁFESZ második helyezését jelentette *Talabér Károlyné* helyes válasza.

Szünet nélkül telt el az idő kettőtől hatig, amikor is megérdemelt jutalomként került vándorújtárá a megyei tűzoltó-parancsnokság idén alapított serlege, amelyet csapatelsőként vehettek át a Kristály Vendéglátó Vállalat versenyzői.

Az egyéni kategóriában a legtöbb pontszámot *Sztakovics Zoltán* (az UNIKER) csapattagja érte el. A második, illetve harmadik helyen *Hanig János*, a Kisbéri ÁFESZ és *Böszörményi Balázs*, a Kristály Vendéglátó Vállalat dolgozói végeztek.

Bolti eladók, vendéglátóipari dolgozók, műszerészek, pénzügyi előadók adtak számot tűzvédelmi felkészültségükről ezen a több hónapos tartó megyei megmozdulá-

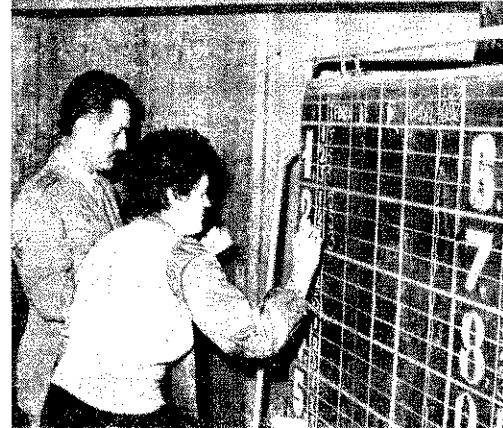
son. Többségüknek szinte először volt kezében tűzvédelemmel kapcsolatos tudnivalókat tartalmazó jogszabálygyűjtemény.

Ahogy a megyei döntőn való szereplésük bizonyította, sokat sikerült megtanulni belőle. További vizsgájukat a mindennapokban teszik, a rájuk bízott több milliós érték védelmére.

Sz. Lovász Ilona
Fényképezte: Tátrai Mihály

Másodikak lettek. (A képet a brigádnaplóba küldjük)

A legjobb jegy itt is az ötös

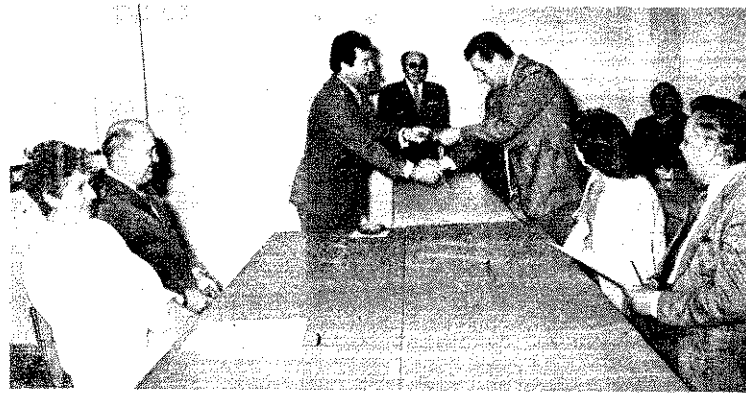

Három évig övök a serleg

Schwemmer Lászlóné tűzvédelmi felügyelő jelesre vizsgázott

Márton Pál tű. alez., megyei parancsnok átnyújtja Fritz Györgynek a bizonyítványt

Tanfolyam-látogatás Tengelicen

A Tolna megyei tűzoltó-parancsnokság két évvel ezelőtti felmérése szerint még több mint 100 tűzvédelmi előadó nem rendelkezett az előírt szakképesítéssel. Ezért a megyei tanácscsal közösen 2 éves középfokú tanfolyamot szerveztek a tanácsi intézmények, vállalatok és szövetkezetek tűzvédelmi előadói számára. A megyei tanács tengelici továbbképző központja adott helyet a tanfolyamnak. Tematikáját a hallgatóság összetételét figyelembe véve állította össze a megyei parancsnokság, és gyakorlati foglalkozások is szerepeltek a programban. A hallgatóknak például tűzvédelmi elenőrzést kellett tartaniuk a Tengelici Állami Gazdaságban és a Borsodi Vegyi Kombinát szekszárdi gyáregységében, hogy ezzel is számot adjanak róla: mennyire képesek alkalmazni frissen szerzett elméleti ismereteiket. A szekszárdi parancsnokságon a különféle tűzoltó-gépjárművekkel és a hírforgalmazás alapjait is ismerkedtek.

November 3-án elérkezett a vizsga napja. A hallgatóknak háromtagú bizottság előtt hármás feladatot kellett megoldaniuk. Először egy 50 pontból álló tesztlapot töltöttek ki, majd további 10 kérdésre írásban adtak választ, ehhez már használhatták a jegyzeteiket. A vizsgáztatók ugyanis arra is kíváncsiak voltak, mennyire képesek eligazodni az ismeretanyagban és elsajátították-e a legfontosabbat, vagyis azt, hogy milyen kérdésre hol találják meg

a választ. Aki mindezen túljutott, szóbeli vizsgát tett. Néhány vizsgázó feleletét mi is hallhattuk és megállapítottuk, hogy jó felkészültségről adtak tanúbizonyságot.

Márton Pál tű. alez., megyei parancsnok elmondotta: ezúttal 83 tűzvédelmi előadó, illetve felügyelő tett eredményes vizsgát. Ezzel a megyében dolgozó tűzvédelmi előadóknak és felügyelőknek 90%-a már rendelkezik az előírt szakképesítéssel. Néhányan azonban a vizsga után már más beosztást fognak betölteni a munkahelyükön, s ezt a küldő szervek egyike-másika a hallgatók gondosabb kiválasztásával elkerülhette volna. Mivel már a 3/1980-as BM sz. rendeletet és a közeljövőben kiadásra kerülő Országos Tűzvédelmi Szabályzatot nem illeszthették be a tematikába, elhatározták, hogy 1981-ben ugyanitt, Tengelicen háromnapos továbbképzést fognak tartani a most végzett hallgatók számára.

Néhány tűzvédelmi előadóval elbeszélgettünk a vizsga után. Nem titkolták: csak az első előadások után döbrentek rá arra, hogy milyen sokirányú ismeretanyaggal kell megbirkózniuk. A sikeres vizsga után pillanatnyilag megkönnyebbültek egy kissé, de tisztában vannak vele, hogy a neheze még csak ezután következik, miután az életben ritkán adódik lehetőség a „pótvizsgára”.

Soltész

NEM CSAK FELTŠUK, NEVELŐK

Mindannyian rettegve óvjuk a gyermekeket a gyufától, gázgyújtótól, minden olyan eszköztől, ami kezükben tüzet okozó lehet. Mégis történnek sajnos tragédiák. Így mindenképpen indokolt, hogy a kicsiket ne csak tiltsuk, féltsük a tűz veszélyétől, fordítsunk több gondot a nevelésükre.

Jó alkalomnak bizonyulnak erre az időszakonként rendezett kiállítások, amelyeken a tűzoltás műszaki felszereléseit és fényképeket mutatnak be a tűzoltásról, a tűzoltók életéről, munkájáról, a mentésről.

De a gyerekeknek is vannak elképzeléseik minderről. Ezt láthattuk azon a bemutatón,

amelyet a műszaki hónap keretében rendezett a Bács-Kiskun megyei tűzoltó-parancsnokság és a Gépipari Tudományos Egyesület Kecskeméti Területi Szervezetének tűzvédelmi szakbizottsága Kecskeméten, a Tudomány és Technika Házában.

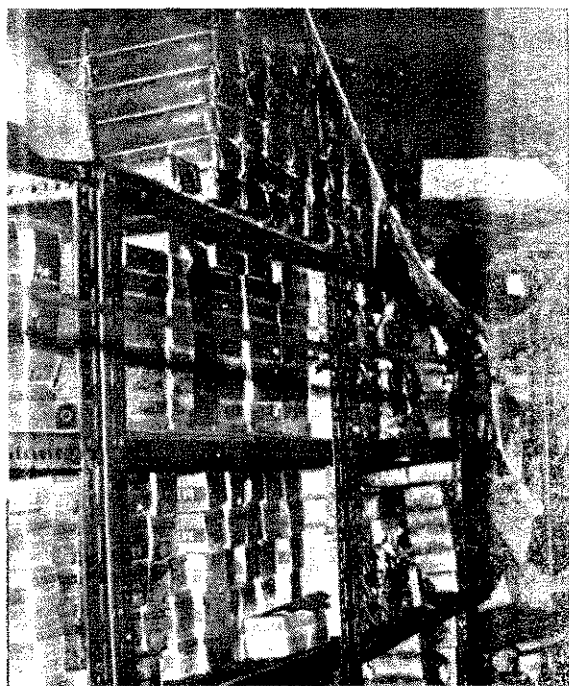
A kiállítás egy olyan pályázat eredményét tükrözte, amelyet a tűzoltó-parancsnokság és a megyei tanács művelődési osztálya írt ki a megye általános iskolás gyermekei részére. Mintegy 500 pályamű érkezett. A kis rajzolókat segítette, hogy szervezett formában meglátogathatták a tűzoltólaktanyákat, ahol megnézték a felszereléseket, járműveket, és beülhettek a sokszor megcsodált „nagy piros tűzoltóautókba”.

A beérkezett műveket pedagógusok és tűzoltók bírálták, először járasonként, majd a megyei értékelésen. A tíz legjobb művet készítő iskolás a megyei Úttörőgárda-szemle alkalmával jutalmat kapott.

A gyermekek alkotásait végéig a megye járásaiban bemutatjuk azzal a nem titkolással, hogy minél többen ismerjék meg munkánkat és tűz veszélyességét.

Nagy Dezső
tű. hdgy.

A rövidáruraktár állványsora

A méteráruraktár a tűz után

A rövidáruraktárba benyúló csövek

Már nagyon nagy volt a baj, amikor október 10-én 01.13-kor *Óvári Kálmán*, a sátoraljaújhelyi Hegyalja Ruházati Szövetkezet éjszakai portása jelezte, hogy tűz keletkezett a központi üzemükben. Mivel semmi közelebbit nem tudott mondani, két gépjárműfecskendőnk vonult a kárhelyre.

A helyszín, a beavatkozás során és a tűzvizsgálat lefolytatásakor, elképesztő felöltlénségről árulkodott.

A háromemeletes vasbeton szerkezetű épületben október 9-én 22 óra körül a födémátöréseken keresztül fűtési csövezeteket fűttek be. A függőleges irányú vezetéseket a III. emeletről lefelé haladva pontszerű ívhegesztéssel rögzítették a födémek betonvasalásához, majd folytonos gázhegesztéssel kötötték egymáshoz őket.

Azzal már senki sem törődött, hogy a vezetékek az alagsorban végződnek, ott pedig 24x14 m alapterületű, 2,3 m magas, drótfonattal és hullámpapírral kettéosztott közös légterű helyiségben ideiglenes jelleggel rövid- és méteráruraktárt létesítettek.

Miután a nem tökéletesen lezárt födémátöréseken, de a csőüregeken is akadálytalanul lehullhatott izzó acélgöb vagy sálak ebbe a raktárba, csak az lehetett kérdéses, mikor fog tüzet az ott főlhalmozott műanyag és műszáltextília, valamint poliuretán habból készült áru (ruhaiipari segédanyagok, gyorszárok, gombok, cérnák, válltömések stb.).

Elsőként 0.45 körül *Szász János*, a szövetkezet egyik dolgozója figyelt fel a raktárajtók résein — főként a felső ajtótoknál — kiáramló füstre. Kiáltozva hívta segítségül a munkatársait.

01.05 és 01.10 között lehetett, amikor *Tóth Géza* vagyónör — éppen bejárást végzett az üzemben — telefonon értesítette a történetkről *Óvári Kálmánt*. *Tóth Géza* meghallgatásakor elmondta, hogy a portás, akinek nem tökéletes a hallása, eleinte azt hitte: tréfálkoznak vele. Kéthárom percig tarthatott, mire többszöri és erélyes felszólításra végül is jelezte a tüzet a sátoraljaújhelyi parancsnokságnak.

Az állami egység helyszínre érkezése előtt a dolgozók megkísérelték eloltani a tüzet. Ez azonban a tűz kiterjedt volta miatt nem vezetett eredményre.

Az oltással egyidőben került sor a tűzjelzésre. Eközben eredménytelenül kísérelték meg a raktárajtó felnyitását. Ezért lefűrészték az anyagleadó csúszda ajtajának lakatját, majd kinyitották a méteráru-raktár rész kétszárnyú ajtaját is, de az erős füst miatt már nem hatolhattak be.

Az állami egység kiérkezésekor sűrű füst áramlott ki (a nyílászárók előzetes kinyitása elősegítette a légmozgást s ezáltal az égés sebességének növekedését a raktárból). A légzőkészülékben végrehajtott belső felderítés, valamint a dolgozók elmondása alapján sikerült megállapítani a tűz helyét és azt, hogy kb. 50 m²-es részen milyen anyagok égnék.

A tűzoltás vezetője újabb sugarak sze-

relésére adott parancsot, s a vízkár megséklése céljából a fali tűzcsapról szeretőmlökre is elzárható sugárcsőveket tett.

Az újabb sugarak közül az egyik a méteráruraktár kétszárnyú ajtaján keresztül támadta a tűz fészket, a másik az épület nyugati oldalán található födémátörő vonalában az ablakszemen keresztül nyitódott.

02.00-kor körülhatárolták, 03.55-kor feketítették, 04.40-kor pedig véglegesen eloltották a tüzet, az utómunkálatok 05.10-kor fejezték be.

Felvételeink jól szemléltetik a helyzetet, ezért kiegészítésül csupán annyit mondunk, hogy a tűz nyugat-keleti, tehát keresztirányban terjedt, és a raktárban tárolt árut rongálta meg.

A középső sorban jelentős részben fóliában tárolt méteráru épségben maradt. A tűzterjedés minden feltétele volt, de a nagy mennyiségben laza állapotban, de szorosan egymás mellett tárolt műszál anyagokon.

A kár 1 484 000 forint, a veszélyeztetett érték természetesen sokkal nagyobb volt.

A polc fölött a fal melletti födémátörésén 2 db 2"-os vascső nyúlt a raktár helyiségbe. A csövek végén szabálytalanként alakú és gázhegesztésből (vágásból) előkészített csatlakozás látható.

A tanulságok kézenfekvők, hiszen egy ilyen eset között a raktár vezetője nem is tudott a hegesztésről. Cikkem írásakor az elírás még nem fejeződött be, de a hasonló esetek megelőzésére addig is megtettük a szükséges intézkedéseket.

Kosztán Miklós
tű. őrgy

A kanadai klórgázriadó

HŐSTÖRTENET és botrány — ez a szó járta be a világsajtót a kilenc évtized alatt, amíg a kanadai Mississauga városka negyedmillió lakosa szükségsszállásért várta, hogy visszatérhessen otthonába. békeidők legnagyobb kiűrtési akcióját a vasúti szerencsétlenség tette szükségessé, amely gázmérgezéssel fenyegette a környék lakóit.

Ott, ahol Mississauga iparvidéke a kővezzel találkozik, keresztjezi a vasút főútvonalát. A november 11-re virras éjszakán a 108 vagonból, illetve tartálykocsiból álló ipari szerelvényt — nem sokkal azután, hogy átjutott a keresztjezősen — csaknem végzetes szerencsétlenség érte. Egy vagon kisiklott és hét tartálykocsit rántott magával. Az egyik amelyik folyékony butánt tartalmazott azonnal felrobbant. A tűz hat, vegyszereket szállító tartálykocsira is áttért, környező épületek közül egy összeomlott több megsérült, de emberéletben nem

766 bála dohány égett el

Az „Austria” nevű dohányipari vállalat osztrák állami cég, amelynek Ausztrián kívül Münchenben és Nyugat-Berlinben is van üze me. A linzi dohánygyár azonban valamennyi közül a legnagyobb, mintegy 400 dolgozót foglalkoztat.

A tűz a dohánygyár 70×80 m alapterületű raktárépületének 4. emeletén keletkezett. Ez a szint három raktárhelyiségre volt felosztva, melyekben nyers dohányt tároltak bálákba és fahordókba csomagolva. A raktárhelyiség belső magassága kb. 2,70 m volt, a tárolási magasság 1,80—1,90 m. Egy bála súlya kb. 70—80 kg. A bála anyaga kívül jutaszák, belül vízálló papír vagy műanyag fólia. A tűz keletkezése idején ezen a szinten 4130 bála volt, amely kb. 260 ezer kg nyers dohányt tartalmazott. A tüzet 1979. október 30-án, délelőtt 10.58-kor jelentették a linzi hivatásos tűzoltóknak, akik 2 gépjárműcsekkendővel, 1 létrával és 1 parancsnoki gépjárművel 5 perc alatt a helyszínre érkeztek.

A helyszínre érkező tűzoltók a tűz fészket csak nehezen tudták behatárolni, mivel a 4. emeleten az I-es és II-es raktárhelyiségek nagy részét, kb. 3600 m²-t sűrű füst borította el. A tűoltás vezetője 11.05-kor segítséget kért az ügyeletől, mire újabb két gépjárműcsekkendő, két műszaki mentőszer és egy emelőkosaras gépjármű vonult a kárhelyre. A tűoltók sűrített levegős légzőkészülékkel behatolva belülről próbálták a tűz fészket felderíteni, ez végül is úgy sikerült, hogy létráról és az emelőkosaras gépjárműről kívülről bevették a 4. emelet ablakait, utat nyitva így a füst szabadba jutásához. A kék színű füst az épületen kívül levő tűzoltóknak irányt mutatott a tűz fészke felé, amely a 64×19 m-es I-es raktárhelyiségben volt, mintegy 8×10 m kiterjedésben. Négyórás kimerítő

esett kár. A 8—10 méteres magasságba csapó lángok eloltására a helyszínre siető tűzoltók rémülten állapították meg, hogy a töltés mellett olyan sérült, robbanásveszélyes tartálykocsik hevernek, amelyek — ha nem sikerül megakadályozni — felmérhetetlen pusztítást okozhatnak. Az egyik tartálykocsiban 90 tonna sűrített klórgáz volt. Az enyhén sérült tartályból szivárgott a gáz, mindössze néhány méternyire a tűztől. A hatóságok gyorsan és hatásosan intézkedtek. Hangszórókkal felszerelt rendőrautók riasztották a közvetlen szomszédságot, miközben már robotáltak a helyszínre az autóbuszok és mentőautók szezai. Tanakodásra, hosszú magyarázkodásra nem volt idő. Emberek ezreit pizsamában, hirtelen magukra kapott meleg ruhadarabokban szállították a távolabbi falvak iskoláiba, vendéglőibe, szállodákba.

REGGELRE KIADTÁK az általános kiürítési intézkedést, és azt 30 óra leforgása alatt fegyelmetlenül végrehajtották. A lakosok nagy része rokonokhoz, barátokhoz költözött, akinek pedig nem volt erre lehetősége, azt a rendőrség, a katonaság, a Vöröskereszt szállította biztonságos helyre. A legnagyobb gond három veszélyeztetett kórház evakuálása volt. Ez-

**Tűz- és
káresetek**

munka után a tűzoltóknak sikerült ellenőrzés alá vonni a tüzet. Az ügyelet közben berendelte a szabadnapos tűzoltókat is, hogy a bevetésben részt vevőket leváltassa. A tűzoltók erős igénybevételére jellemző adat, hogy a beavatkozás során 360 sűrített levegős palackot használtak el.

A tűz oltására mindössze 3 sugarat szeltek meg, és takarékosan bántak a vízzel. A parázsló, füstölő dohánybálákat villástargoncák segítségével a teherliften szállították a gyár udvarára. Ez fáradságos és hosszadalmas munkát igényelt, és csak este 20.27-kor, azaz a riasztástól számítva 9 és fél óra elteltével jelezheték, hogy a tüzet eloltották.

A tűz keletkezésének okaként gondatlan dohányzást vagy szándékos gyújtogatást feltételeznek. Az elektromos hiba kizárt, mivel elektromos vezeték vagy szerelvény a térségben nem volt. Az öngyulladás szintén kizárt, mert a nyers dohányt már több mint egy éve szárazon tárolják, és öngyulladásra eddig sem a gyárban, sem pedig a szakirodalomban nem volt példa.

Az épületben és a tárolt dohányban keletkezett kár kb. 5 millió schilling volt. Elégett 766 bála nyers dohány, amely

mintegy 46 ezer kg-ra tehető. Megmentettek a tűztől 3364 bála dohányt, ennek értéke 11,5 millió schilling volt.

A gyár tűzkísérlet céljára rendelkezésre bocsátott 32 sérült bálát. A tűzoltók az oltás, valamint a kísérlet során szerzett tapasztalataikat az alábbiakban összegzik:

— A légzőkészülékes tűzoltók csak együttesen és biztonsági kötél használatával dolgozhatnak a sűrű füstben, (az egyik egység a tűz oltása közben elvesztette a biztonsági kötelet, eltévedtek, levegőjük fogytán volt, és szinte az utolsó pillanatban sikerült kijutniuk a füstből);

— a bálára dobott égő gyufa következtében a tűz 20—30 perc alatt kiterjedt, égő cigarettá esetében 1—2 óra múlva;

— vízzel és könnyű habbal történt oltás esetén a préselt dohánybála közepe az oltást követően még 20 perccel később is izzott;

— eredményes oltás csak az égő bálának a tűz helyszínéről való eltávolításával és szétszedésével érhető el;

— a tűz korai kifejlődését észlelő és jelző berendezés megléte megakadályozhatta volna az ilyen mérvű pusztítást.

(Die Österreichische Feuerwehr)

alatt a tűzoltók megkezdtek a hosszú harcot, hogy megakadályozzák a klórgáz kiszabadulását. Az égő bután eloltására nem volt lehetőség. Azt a megoldást választották, hogy perccenként 20 ezer liter víz felhasználásával újrat állják a tűz terjedésének és a további robbanásoknak. Gázmaszkokban vívták a több mint egy hétig tartó, kezdetben szinte reménytelennek látszó küzdelmet. Közben megindult a vizsgálat: mi okozta a szerencsétlenséget?

Annai már bizonyos, hogy az egyik vagon valamelyik kerekének szerkezete már előbb megsérült, és útközben gyakorlatilag szétolvadt. Amikor a szerelvény áthaladt a szintbeni kereszteződésen, amely a kocsit kissé megdobta, a sérült kerekű vagon kisiklott. A szakértők nagyon óvatosan nyilatkoznak, mert tudják, hogy a felelősség megállapítása ügyében nagy erők összecsapása várható.

A KLÓRGÁZ levegőbe kerülve kisebb mennyiségben szembántalmakat, köhögést és légzési nehézségeket okoz. Nagyobb töménységben a belégzése halálos. Mivel nehezebb a levegőnél, tartósan talajközleiben marad. Elgondolni is szörnyű, mi történhetett volna Kanada kilencedik legnagyobb ipari városának békésen alvó lakói-

val, ha a szerencsétlenség pillanatában a klórgáz elszabadul. Senki sem vitatja, hogy a csaknem negyedmillió ember elköltöztetése teljesen indokolt volt. Larry Krupa 27 éves mozdonyvezető nemzeti hős lett, és levelek százai érkeznek a kormányhoz: tüntessék ki az ország legmagasabb érdemrendjével. A fiatal vasutas visszaroht a mozdonytól az égő tartálykocsikhoz, élete kockáztatásával rákapcsolta és biztonságos távolságra vontatta az épen maradt 26 vagon: közöttük többnek is tűzveszélyes vagy mérgező volt a rakománya.

A Canadian Pacific Railways vasúttársaság mindenekelőtt azzal valódkodhat, hogy a szóban forgó szerelvényt nem szerelte fel az „érzékelő dobozzal”, bár ezt 1960 óta szabály írja elő. Különösen indokolt lett volna alkalmazni olyan vonalon, amelyen szinte naponként szállítanak veszélyes vegyi termékeket. Ez a doboz egyebek között érzékelte és jelezte volna a sérült kerékszerkezetben keletkezett magas hőmérsékletet. Ha nem sajnálják a pénzt erre a drága elektronikus berendezésre, ha a profitérdeket nem helyezik a biztonság fölé, akkor a szerencsétlenséget meg lehetett volna előzni.

(Technische Rundschau)

Gáztömörség-vizsgálat égő gyufával

November 6-án Budapesten a XVII. kerület Hektár u. 35. sz. alatti családi házban a háziasszony pb-gázpalackot cserélt. A palackcserét követően égő gyufával nézte meg, hogy van-e gázszivárgás. Volt. A nyomáscsökkentő hollandierjénél szivárgó gáz lángra lobbant, majd a gáznyomás növekedése miatt a 11 kg-os gázpalack felrobbant és kiterjedt tüzet okozott a konyhában. Személyi sérülés szerencsére nem történt, mivel a háziasszony idejében kimenekült a konyhából. A kár mintegy 50 000 Ft-ra tehető. A tűz oltását a szomszédok kezdték meg kerti csapról szerelt locsolótömlővel, majd a kiérkező XVIII. kerületi tűzoltók fejezték be.

A XIV. kerületi Pancsova u. 10. sz. alatti családi ház alagsor szobájában október 28-án reggel kb. 10 percreg egy édesanya magára hagyta ötéves kisfiát.

Amikor az erős hőtől leolvadt a gázóra és a csőcsonkból kiömlő gáz is égett, a gyerek szerencsére már kiszaladt a helyiségből.

A gázvezeték ún. bemenő főcsapját a tűzoltók zárták el, egy E sugárral támadták a tűzfészket. Ennek eredményeként a lángok nem terjedtek át a ház más részeire, de a szoba éberendezési tárgyai teljesen kiégték.

Október 21-én jobbkézszabály megsértése miatt karambol történt a VII. kerület Péterfy S. u. és Nefelejcs u. kereszteződésében. A kiérkező mentőszert beosztottainak a felborult és összeroncsolódott Wartburg személygépkocsiból négy utast, köztük egy csecsemőt kellett kiszabadítaniuk. Az ajtók kifizítése után a sérülteket a tűzoltók átadták a mentőszolgálat ápolóinak.

Mi az úristen...

A címben idézett szavakkal az idősebbik szerelő vonta kérdőre a károsultat. Szó, ami szó, amikor visszatért a tűzozai-vásárlásból és megpillantotta a csatáierré vált lakást, már tudnia kellett, vagy illett volna, hogy inkább ő tartozik magyarázattal, és ifjú kollégájával együtt még az a magasságos se moshatja le róluk a felelősséget.

Október 20-án reggel nyolckor a gázvezeték tisztítása céljából szálltak ki a XIV. ker. Besnyői u. 4. sz. háromemeletes 20 lakásos házba.

Elmondásuk szerint feltöltötték a vízzárát, rozsdaeltávolítás céljából a keresztvezeték idomából 2 db 3"-os dugaszt kiszerelek, majd a III. emeletről szénsavval kitisztították a 4 db felszállóvezetékét. Ezután tömörségi próbát végeztek a fszt. 5. sz. lakásban, s mivel az kedvező volt, kiürítették a vízzárát és a szivószáron keresztül nyomást mértek. A gáz nyomása ekkor mindössze 200 Pa (20 mmv) volt, ezért betelefonáltak az újpesti kirendeltségre. Itt az operatív művezető közölte velük, ilyen körülmények között nem indítható meg a ház gázszolgáltatása, s egyben utasítást adott a vízzár feltöltésére és a vezeték fémes ledugózására.

A károsult ezalatt a nagyszoba egyik foteljában pulóvert kötött. Az ajtót nyitva hagyta, hogy figyelemmel kísérhesse a két szerelőt.

Nyolc-tíz perccel a távozásuk után — 10.44 körül — hirtelen forró levegő beáramlását érezte, és olyan erős nyomás nehezedett rá, hogy nem kapott levegőt s képtelen volt felállni. Emlékezete szerint láng csapott el a feje felett, majd egy fél pillanat múlva az ablakon keresztül az ellenkező irányból hideg áramlott be, s ekkor már megszűnt a légszomja és fel tudott állni. Közben látta és érezte is a földem meg a falak mozgását. Mialatt az erkélyre rohant, a lépcsőház feiöli válaszfal leomlott.

A szemben levő házból azt kiáltották neki, hogy ég a lakása. Visszamenve erős gázszagot érzett. Az ajtók kiszakadtak, az előszobában papír, ruhanemű meg a beépített szekrény kidőlt kerete és ajtaja égett. Kiáltozására a fiatalabbik gázszerelő (a lakás mellett állt a robbanás pillanatában) meg az egyik lakó pár vödör vízzel eloltották a tüzet.

A károsult ezután a ledőlöt falon keresztül távozott a lakásból. A budapesti parancsnokság hírközpontját 10.44-kor az egyik lakó értesítette, de azt nem tudta megmondani, hogy történt-e sérülés és van-e emberélet veszélyben.

A tűzvizsgálat során meghallgatták a gázművek központi üzemvezetőjét is, aki 11.40 körül érkezett a helyszínre.

Mint elmondta, a vezetékrendszer valóban gáztömör volt, de a két szerelő nem hajtotta végre az operatív művezető utasítását.

Az idősebbik szerelő arra hivatkozik, hogy mielőtt vásárolni ment, utasította munkatársát a vízzár feltöltésére. A robbanás után a tűzoltók jelenlétében ismét lement a pincébe, és amikor eltávolította a bekötővezeték egyik dugaszát, azt állapította meg, hogy a biztonsági vízzár nem zárja le teljesen a gázáram útját.

Ez persze, ahogy mondani szokás, eső után köpönyeg. A vizsgálat során egyebként kiderült, hogy a villanyfűtésű kályha és a gázbojler nem volt bekapcsolva, a károsult nem dohányzik, és hűtőgépe sincsen. Így minden bizonynyal a csengőből kikapott szikra adhatta meg az iniciáló gyújtást, habár a fiatalabb szerelő tagadja.

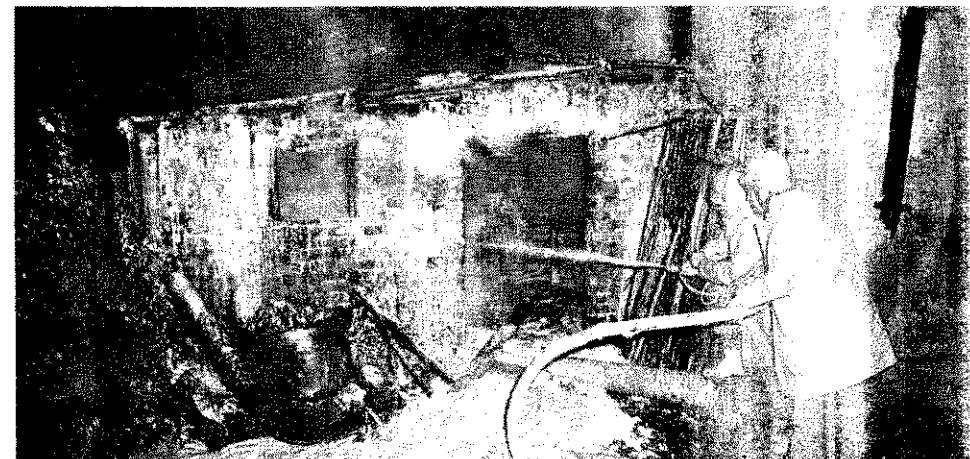
A gáz — a már említettekén túl — kétségkívül azért szivároghatott be a lakásba, mert a tömörségi próba után vagy nem teljesen zárták el az elzárócsapot a lakásban. Az égési nyomok és a robbanás iránya is arról árulkodik, hogy az előszobából indult a robbanás hullám, a konyhába szivárgott gáz pedig olyan tömény-ségű volt, hogy „csupán” égett.

Jellemző a robbanás erejére, hogy nem csupán ebben a házban tört be több ablak, hanem a 40—50 m-re levő Népstadion út 17-es és Szobránc köz 1—3. sz. épületek jó néhány lakásában is.

Mint hallottuk, a két szerelőt fegyelmi úton vonják felelősségre. Az igazságosztás nem a mi feladatunk, de azért jogosan jegyezhetjük meg: áldhatják a szerencsésüket, hogy a károsult nem a lakás más részében tartózkodott a robbanás pillanatában, s kellő időben az erkélyre rohant, így „csak” jelentős anyagi kár keletkezett. Ennek pontos összegét cikkünk írásakor még nem állapították meg.

(g)

A XIV. ker. Paskál u. 39/b. sz. családi házban benzin és tüzelőolaj égett az épület mögötti fészkerben; ugyanitt két gázpalackot is tároltak. A fészkerben tartózkodó személy nem látott a sötétben, és ezért gyufát gyújtott. Szerencsére sérülés nélkül úszta meg a vigrázatlanágát. A gyors beavatkozás elejét vette a komolyabb kárnak. Képünkön: a XIV.—XVI. kerületi tűzoltók halogéngázzal fekézték meg a tüzet.

A Tűzvédelem 1980. szeptemberi számában jelent meg a Fűrész-, Lemez- és Bordóipari Vállalat budapesti fűrészüzemében 1980. július 19-én bekövetkezett tüzesetet ismertető cikk. Ennek több általánosított következtetésével nem értünk egyet. Összefoglaló észrevételeink a cikk gondolati sorrendjében az alábbiak:

1. VILLAMOS TÜZVÉDELMI VIZSGÁLATOK, JELENTESEK

Az Energiafelügyelet a szolgáltatásként ilyen vizsgálatokat végző több mint 400 felülvizsgálóból — részben szűrőpróbaszerűen, részben bejelentés alapján — évente 90—100 felülvizsgáló szolgáltatás hatósági ellenőrzését végzi. A vizsgálati jelentések általában a tapasztalt hiányosságokat olyan konkrét formában tartalmazzák, amely a javítások elvégzésére vagy ilyen irányú egyértelmű megrendelés kiadásában alkalmas volt. Évi 18—20 esetben találunk csak erre alkalmatlan jelentést. Ezekben az esetekben visszavontuk a felülvizsgáló bizonyítványát.

2. SZAKKÉPESÍTÉS, VIZSGÁLATI JOGOSULTSÁG

A villamos tűzvédelmi felülvizsgálatot a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet előírásai szerint — a szakképesítés fokától függetlenül — csak olyan villamos szakember végezheti, aki a rendeletben előírt hatósági vizsgát sikeresen teljesítette és bizonyítványt kapott. Megemlítjük, hogy a vizsgabizonyítványok érvényességü idejének 5 évről 10 évre történő növelését éppen az Energiafelügyelet kezdeményezte.

Szakmai körökben köztudott, hogy gyengeáramú szakképesítéssel és gyakorlattal rendelkező szakemberek erősáramú hálózati, szerelési mód ismerete a villamos tűzvédelmi vizsgálat lebonyolítására elégtelen, alapfogalmi ismeretei és műszaki szemlélete gyökeresen eltérő, ezért e vizsgálatok végzésére megítélésünk szerint nem alkalmasak.

A szabvány és a rendelet között nincs ellentmondás. Amikor a szabvány hatályba lépett, csak rögzítette az akkori állapotot.

3. VILLAMOS TÜZVÉDELMI FELÜLVIZSGÁLÓ KAPACITÁS

Országos szinten jelenleg 209 bejelentett felülvizsgáló szolgáltató vállalat, szövetkezet és 212 fő bejelentett felülvizsgáló magánszemély tevékenykedik.

Kapacitáshiányról nincs tudomásunk. Felesleges kapacitás-lekötéseket is tapasztaltunk néhány vállalatnál a vizsgálatok előírtánál gyakoribb végeztetése miatt. A felülvizsgálatok önerőből történő végzésének további ösztönzésével, továbbá az általunk javasolt 3, 6, 9 éves vizsgálati gyakoriság bevezetésével a szörványosan esetleg jelentkező kapacitásgondok is megszűnnek.

Jánki József
AEEF osztályvezetője

Tavaly egész év alatt öt, s az idén eltelt időszak alatt is öt kisebb-nagyobb tüzeset történt Dévaványán, amit a nagyközség önkéntestűzoltó-egyesülete eredményesen lokalizált. Az elmúlt évi öt eset kárértéke mintegy 370 ezer forintra tehető. Ezek közül is kiemelkedik a Lenin Tsz szárítójában keletkezett tűzkár. Az idén a nyári betakarítás alkalmával keletkezett tarló-tűz két esetben is. Az önkéntes tűzoltók jó munkájának eredményeként, időben való beavatkozásuk után azonban minimális volt a kár.

Öt esztendővel ezelőtt a termelőszövetkezetek és más üzemegységek megállapodást kötöttek a nagyközség tűzoltó-egyesületével, miszerint az üzemek pénzbeli támogatást nyújtanak, valamint önkéntes tűzoltókat delegálnak az egyesületbe. E támogatás alapján eredményesen teljesíti az egyesület a továbbképzést, és ellátja a tűzvédelmi feladatokat. A dévaványai egyesület is létre tudott hozni egy jól felszerelt oktatótermet, ahol meg tudják tartani összejöveteleiket és a szakmai továbbképzéseket.

B MEGYEI PÁRTISZÖTTSÉG ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

Idén ünnepelte százéves fennállását a vépi önkéntestűzoltó-egyesület. Halász Lajos vépi tanácselnök mondja:

— Az önkéntes tűzoltókra mindig számítottunk a társadalmi munkaprogramok összeállításánál. Hiába van a költségvetésünkben valamire 50—60 ezer forint, ez a pénz ma már nagyon kevésre elegendő, sok társadalmi munka hozzáadásával lesz csak nagyobb eredménye. Összetartó emberek az önkéntes tűzoltók, szertartat bővítenek, terepet rendeznek, nélkülözhetetlenek egy falugyűlés, valamilyen ünnepség megszervezésénél. Rajtuk kívül a községben a Vörös keresztre tudunk alapozni még.

Csatlakozik Mecseki Ferenc tűzoltó főhadnagy, városi-járási parancsnok is:

— Általános tapasztalat, hogy az önkéntestűzoltó-egyesületek a leginkább mozgatható szervezetek közé tartoznak a falvakban. Nő a társadalmi szerepük, ezzel együtt a szakmai szerepük is.

Világ proletárijai, egyesületei

Dunántúli Napló

Az MSZMP-Baranya Megyei Bizottságának lapja

Baranyában több mint hatezer önkéntes tűzoltó áll nap mint nap készenlétben, hogy megfékezze a pusztító lángokat. Az önkéntestűzoltó-egyesületek (ÖTE) tagjai társadalmi segítői, elő- és utóvédei az állami tűzoltóknak. Miért vállalták ezt az alapos szaktudást és bátorságot követelő feladatot? Mi hajtja őket? A segítő szándék, a tenniakarás, a hagyományápolás. Megyénkben sok ÖTE évszázados múltra tekint vissza. 1969-től a megyei tsz-szövetség vándorzászlaját nyerhetik el a legjobbak.

Az idei győztes mázaszászvári ÖTE tagjai tavaly elsőként értek az egyházasközi tsz lángokban álló szárítójához, ott 20 órán át birkóztak az államiakkal együtt a lángokkal; erdő- és avartüzeket is oltottak. A járási tűzoltóversenyen a felnőtt csapatuk 4., négy úttörőrajuk két 1., egy 2. és egy 9. helyezést ért el. Idén ismét ők vehették át egy évre a vándorzászlót.

Fehér Sándor harminc éve önkéntes tűzoltó, 1966 óta parancsnokként tevékenykedik Tornyiszentmiklóson. Az egyesület tizenkét tagot számlál, plusz hat párttag segít a feladatok ellátásában. Munkájuk feladatai vannak bőven. Rendszeresen ellenőrzik a lakóházak tüzelőberendezésének a portákat, hogy nem gyűlt-e össze a gyűlékony anyag. S oktatásokat is tartanak, felhívják a lakosság figyelmét a tűzveszélyes helyzetekre.

— Kérünk és kérünk. A társadalmi munkában felügyelőknak ugyanis jobban kell állni, ha kérnek, mintha utasítgatnak. Mi segíteni akarunk az embereknek megelőzni a katasztrófát — mondja parancsnok. — Mi azért vagyunk, ha másokon segítsünk. Az önzetlen segítség akarására pedig csak a jó lelkű emberek képesek. Érti? Egyszerűen csak segítsünk másokon...

A modern házakban a sokféle bonyolult vezetérendszer elősegíti a tűz terjedését. Különösen veszélyesek ebből a szempontból az üres szellőzőcsövek, amelyekben a tűz gyorsan továbbterjed. Tűzvédelem érdekében eredeti módszert javasolunk ennek megállítására. Módszerük szerint szellőzőcsövekben méhsejtszerűen alumínium vagy papírgátakat kell elhelyezni, amelyeket speciális, könnyen olvadó anyaggal vonnak be. Hideg állapotban 25 milliméter vastag, 9 milliméter átmérőjű lyukakkal lyugatott lemezek nem lehetnek ellenállást a levegő számára. Azonban a tűz miatt a hőmérséklet emelkedik, a bevonat leolvad, és eltömi a lyukat. A kísérletek során a csövön melegebb levegőt vezettek keresztül, és megállították, hogy 35 másodperc elteltével addig a zárólemez hőmérséklete 250 fokra emelkedett — az összes lyuk elrödött. További melegítés hatására perc múlva olvadt le a bevonat annyira, hogy a levegő a lemezen ismét áthatolhatott.

Hegedűs Ferenc

FELHÍVÁS

„Válaszolunk olvasóinknak” címmel új rovatot tervezünk indítani lapunkban. Család-, pedagógiai és állami-gazdasági jogi kérdésekben várjuk leveleiket. A közérdeklődésre számot tartó kérdésekre lapunk hasábjain, míg a többiekre levélben válaszolunk.

SZERKESZTŐSÉG

Binoin

Az előzetes tervnek megfelelően — három héten át tartottak vállalatszerző tűzoltási bemutató gyakorlatot. Újdonsága volt a programnak, hogy idén először minden egyes esetben a vállalati tűzoltók tartották az oltási bemutatókat.

A szóban elhangzott előadásoknak, majd az előadásokat követő szemléltető gyakorlatoknak az volt a célja, hogy a gyár minden egyes dolgozója kellően ismerje a tűjelzés módját, a kézi tűzoltókészülékek használatát; azokban az üzemekben pedig, ahol ilyen készülékek vannak, a nagy hatásfokú poroltók kezelését.

VILÁG PROLETÁRIJAI, EGYESÜLETEI

fém munkás

A „fém munkás” VÁLLALATI DOLGOZÓKNAK LAPJA

Az anyalföldi gyár patronálja a XIII. kerületi Karikás Frigyes utcai általános iskola úttörőcsapatának tűzoltó raját. A gyár biztosítja a raj felszerelését, kiképzésükről pedig a gyári tűzoltók gondoskodnak, Csák Imre vezetésével. Az együttműködés már több éves, eredményességét bizonyítja az úttörő-tűzoltók sok-sok versenyikere.

— Országos parancsnoki értekezlet — — — — —	3—6	— Országos értekezlet — — — — —	2—3
— A XII. kongresszus és a 35. évforduló jegyében — — — — —	9—10	— Választott az ország — — — — —	5
— Tanulmányúton Angliában — — — — —	12—14	— IG országos verseny Nagykőrösön — — — — —	6—7
— Az ellenőrzésről — Baranyai tapasztalatok — — — — —	16—17	— Évforduló alkalmából — — — — —	8—9
— Tűzoltó Múzeum 3. — — — — —	24—25	— Műanyagok oxigénindexe és hőmérsékletindexe — — — — —	10—11
— Jogszabályfigyelő — Az építési engedélyezési eljárásról — — — — —	26	— Tűzoltás halonokkal 3. — — — — —	12—13
		— Lakóépületek menekülési útvonalainak füstmentesítése — — — — —	17—19
		— Az akkumulátorokról — — — — —	24—25
		— Önkénteseink életéből — — — — —	26
— Hogyan tovább? — — — — —	3		
— Az első lépések — — — — —	4—5	— Tanévzáró csapatzászló-avatással — — — — —	4—5
— Újítomozgalmunkról — — — — —	5	— A felkészültség próbája — — — — —	8—9
— Az állami tűzoltóság 1980. évi újítási terve — — — — —	6		
— Negyedszázad a rohamon — — — — —	7		
— A PIRAUT—16 típusú automatikus tűzjelző rendszer — — — — —	8—9		
— Az építéstervezési tűzvédelmi alapszabványok korszerűsítése — — — — —	10	— Belügyi nap Zánkán — — — — —	2—3
		— Tűzoltók az ár ellen — — — — —	4—6
		— Nemzetközi Tűzvédelmi Biztonságtechnikai és Biztonsági kiállítás és konferencia Londonban — — — — —	7—8
— A villamosenergia-ipar tűzvédelme — — — — —	3	— Önmentő készülék — — — — —	10—11
— A XII. kongresszus és a 35. évforduló jegyében — — — — —	4	— Tűzoltás halonokkal 4. — — — — —	12—13
— Önkénteseink életéből — — — — —	9—11 és 26	— Lakóépületek menekülési útvonalainak füstmentesítése — — — — —	16—17
— A felszínen égő folyadékok átmelegedésének kérdése — — — — —	16—17	— Jogi figyelő — A nyugdíjak folyósításáról — — — — —	27—28
— Elektromos készülékek okozta tüzek — — — — —	20—21		
— Tűzoltó Múzeum 4. — — — — —	24—25	— Az új tűzvédelmi jogszabályról — — — — —	5
— Jogszabályfigyelő — Illetékekről szóló jogszabályok — — — — —	27	— Elfogadott újítások — — — — —	12—13
— A 35. évforduló jegyében — — — — —	2—3	— Miniszteri értekezlet a NIM-ben — — — — —	6—7
— Pártértekezlet a Belügyminisztériumban — — — — —	4—5	— Hívószámuk: Tapolca 5. — — — — —	9
— Országos tanácskozás — — — — —	6—9	— A SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézete — — — — —	10—11
		— Az ipari gázok robbanásveszélye — — — — —	16—17
— A tanácsrendszer három évtizede — — — — —	3	— Tűzvédelem és az Állami Biztosító — — — — —	18—19
— A felelősség közös — — — — —	6—7	— Az 1301 típusú halon alkalmazása tűzoltásra — — — — —	24—25
— Tűzoltás halonokkal 1. — — — — —	12—13	— Jogi figyelő — Családi pótlék — — — — —	27
— Tíz és ennél több szintes lakó- és középületek tűzvédelme — — — — —	16—17		
— Tűzoltó Múzeum 5. — — — — —	24—25	— Országos parancsnoki értekezlet — — — — —	2—6
— Márványablák Tardosbányán — — — — —	26—27	— Az országos értekezlet előtt — — — — —	7
		— Tűzoltócsaládok — — — — —	8—9
— Műanyagok füstképzésének vizsgálata XP—2 kamrával — — — — —	6—7	— Egy parancsnoki értekezlet margójára — — — — —	13
— Ötletek füstelvezetésre — — — — —	8	— Tűzvédelem és az Állami Biztosító — — — — —	16—17
— Tűzoltás halonokkal 2. — — — — —	9	— Látogatók a laktanyában — — — — —	19
		— A repülőgéptűzekekről — — — — —	20—21

ELZETT MŰVEK

Az Elzett Művek alapvető célkitűzése a VI. 5 éves terv időszakára: a tűzvédelem és a népgazdaság érdekeinek további fokozott mérvű szolgálata!

Az említett célokat az Elzett Művek az alábbi részfeladatok megoldásával kívánja elérni:

Új, korszerű tűzoltókészülékek és oltóberendezések kifejlesztése és gyártása.

A tűzoltókészülékek üzembiztonságának fokozása, továbbá az ellátás és a készenlétben tartás közvetlen és járulékos költségeinek mérséklése.

A szolgáltatás korszerűsítése, a szolgáltatási feladatok technikai és gazdasági részfeladatainak magasabb szintű ellátása.

Ügyfélkapcsolataink bővítése, illetve megerősítése.

Tűzvédelmi és népgazdasági megfontolásokból célszerűnek látjuk a tűzoltókészülékek alkalmazási területének szélesítését, bővítését. Ennek érdekében továbbfejlesztjük az 50–3000 kg-os oltókészülékeinket beépített és szállítható oltóberendezés céljára.

Az oltóberendezések különböző típusainak kifejlesztésével segítséget kívánunk nyújtani a fokozottan tűzveszélyes technológiák és technológiai folyamatok veszélyességének enyhítésére.

A VI. 5 éves terv időszakában az Elzett Művek Zár- és Lakatgyára tűzoltókészülék-gyáregysége az alább felsorolt oltóberendezések önálló vagy kooperációs gyártását, szállítását és szerelését vállalja:

Vízzel-vízpermettel oltó berendezés:

50–5000 kg-os;

50–3000 kg-os habbal oltó (kis és középkiadósságú)

és elárasztó berendezés;

Halonnal oltó berendezés (20–250 kg-os);

Porral oltó berendezés (50–3000 kg-os);

Kombinált, gázzal-habbal oltó berendezés, vasút és hajózás céljára.

Az oltóberendezések stabil és félstabil kivitelben, kézi, félautomatikus és teljes automatikával készülnek a megrendelő igénye, valamint a tűzvédelem érdekeinek megfelelően.

Várjuk ügyfeleink szíves érdeklődését.

Kérjük, hogy kapcsolatos érdeklődésüket és kérdéseiket lehetőleg írásban szíveskedjenek megadni.

Címünk:

Budapest XIII., Angyalföldi u. 32.

Fábián Sándor műszaki osztályvezető

Telefon: 200-557, 409-590, 409-735

Irányítószám: 1388, Pf. 99.

(x)

tűzállóak,

vízállóak,

nem vághatók,

szakíthatatlanok

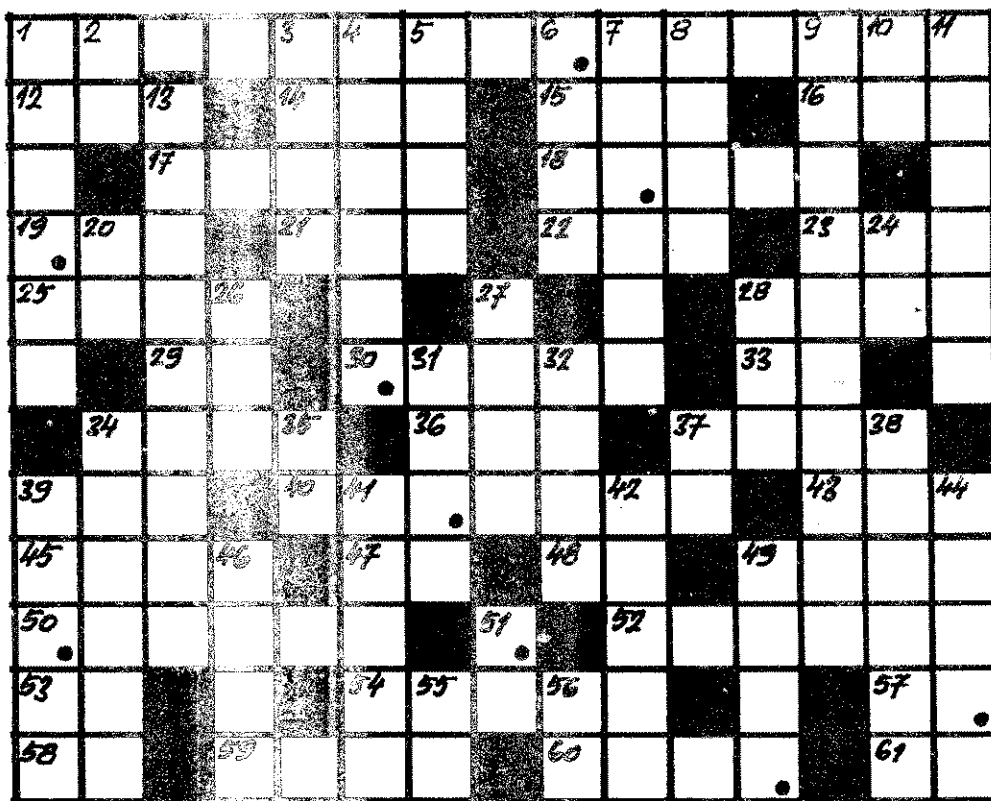

és elnyűhetetlenek

a Műárt által forgalmazott munkavédelmi kesztyűk.

Teljes kollekciók nagy tételekben is rendelhetők
címünkön: Műárt 5.sz. osztály
1075 Budapest, Asbóth u. 22.

Telefonunk száma 421-347

1. HULLADÉKKAL ÜZEMELTETETT KAZÁNHAZBAN MENNYI TÜZELŐ-ANYAG TÁROLHATÓ (folyt.: függ. 9.)? 12. Ilyen a tenger víze. 14. Azonosak. 15. BFE. 16. Asztaliteniszhez szükséges. 17. 0. 18. Úveget betör. 19. A légy lárvája. 21. A Balaton. 22. Pók is teszi. 23. Izomban van. 25. Nagy vízimadár. 28. Lehagy. 29. Sróf egyik fele. 30. Megjön. 33. Nedv. 34. Elmaradó. 36. Pest megyei város. 37. Köszönöm röviden. 39. Az összeadás szava. 40. Telítődő. 43. Épület. 45. Tájszóval, anya. 47. Kínai hossz mérték. 48. Sajogni kezd! 49. Ismert kerékpárosunk volt. 50. Pl. 1980. 52. Piszkít. 53. -ra párja. 54. Ki nem vágott nagy növény. 57. Külföldi cigarettafajta. 58. Páratlanul teszi. 59. Kitalált történet. 60. Lottóban ez a jó. 61. Kettőzve: városunk.

1. Vízi jármű. 2. Az egyetlen ehető ásvány. 3. Nem erre. 4. Édesség, gyerekek kedvence. 5. Cséve. 6. Osztrák folyó, víz-állásjelentésekben is szerepel. 7. A szélhámós, kalandor. 8. Rét. 9. A VÍZSZINTES I. FOLYTATÁSA (folyt.: függ. 13.). 10. Országos szervünk névbetűi. 11. Kisebb ital-

mérés. 13. A FÜGGŐLEGES 9. FOLYTATÁSA (folyt.: pontokkal megjelölt kockákban). 20. Kettősbetű, fordítva. 24. Vissza: felvigyázó. 26. Idegen művészet (... poetica). 27. Kötőszó. 28. Tag és szó is van ilyen. 31. Magyar színművész (István). 32. Mint a méz. 34. Kedves megszólítás!! 35. Zöm zöme! 37. Építőanyag. 38. Megtiltotta az eladását. 39. Mi ok miatt? 41. Okos, szellemes. 42. Függszár. 44. Ritka, külföldi eredetű, női név. 46. 16 vagy ajkam. 49. Azonosak. 51. Az emberiség fele. 55. Alá. 56. Forró vízben van.

Megfejtésül a következő sorokat kell beküldeni: vizsz. 1., függ. 9., 13.

Be kell küldeni továbbá a pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szót, a mondat befejezését.

A megfejtők között könyvtulványokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 1981. január 20.

K. I.

A II. számban megjelent keresztrejtvény megfejtése a következő: ÉRZÉKELŐ ÉS KORLÁTOZÓ BERENDEZÉSSSEL, IGEN, MELY A TÜZELÉST

A pontokkal megjelölt kockákban levő betűkből összeállítható szó: MEGSZÜN-TETI.

Könyvtulványt nyertek: Fenyvesi János, Budapest; Molitor András, Erdősmecke; Vass János, Makó.

A nyerményeket postán küldjük el.

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság szakfolyóirata
Szerkeszti a szerkesztő bizottság.
Főszerkesztő: SOLTÉSZ TAMÁS tűzoltó főhadnagy.

SZERKESZTŐSÉG: Budapest VI., Izabella u. 62-64. TELEFON: 320-380.

Kiadja a Belügyminisztérium Tűzoltóság Országos Parancsnokság

Felétős kiadó: VARGA KÁROLY. Előfizetési díj egy évre 36,- Ft. Számlaszám: 235-90 151-1105

80.2543/2-12 - Zrínyi Nyomda, Budapest. F. v.: Bolgár Imre vezérigazgató. Levélcím: 1903 Bp. Pf.: 314

HÍREK ESEMÉNYEK HÍREK ESEMÉNYEK

Országos tűzvédelmi értekezletet tartottak az ÁFOR Ásványolajforgalmi Vállalatnál október 24-én.

A tanácskozásra a tűzvédelemmel foglalkozó munkatársakon kívül meghívták a NIM, az OKGT tűzvédelmi vezetőit, valamint a BM TOP és a vállalat működési területei szerint illetékes megyei tűzoltó-parancsnokságok képviselőit is.

Első napirendi pontként Morvai Béla Üzemviteli főmérnök tájékoztatta a megjelenteket az ÁFOR V. évi éves tervidőszakában végzett tűzvédelmi munkájáról.

A második előadó Nagy Tibor, az OKGT tűzvédelmi osztályvezetője elismerő szavakkal értékelt a vállalat szakembereinek a tűz- és robbanásveszély elhárítása érdekében tett erőfeszítéseit.

Ezután Cserhádi Tibor tű. szds., a BM TOP képviselője a különböző szabványmódosításokról és új szabványokról szólt.

A tanácskozáson dr. Balogh Imre, a NIM osztályvezetője hozzájárulásában a jövő tűzvédelmi feladatairól beszélt.

Az értekezlet befejezéséig a vállalat kiemelkedő tűzvédelmi teljesítményt nyújtó dolgozóit dicséretben és pénzzutalomban részesítették.

A lakosság részvételével polgári védelmi módszertani gyakorlatot tartottak Gyöngyös városában és a gyöngyösi járásban. Jó néhány üzem, termelőszövetkezet és intézmény, valamint község vett részt az erő- és tudásfelméresem. Ezen az erőpróban adhattak számot a résztvevők a kiképzés során elsajátított ismereteikről. Képzésükön a tűzoltószakalegység munka közben.

Október 28-30. közötti időben az Országos Magyar Bányászati Kohászati Egyesület Kőolaj-, Földgáz- és Vízzgazdálkodási és Állami Dräger cég közös szervezésében szimpóziumot tartottak. A szimpóziumon a gyár két mérnöke ismertette a gyár termékeit.

Ennek során bemutatásra kerültek a robbanási, valamint a mérgező veszélyt észlelő, jelző, hordozható és folyamatosan működő szerek, amelyeket Otto Trs mutatott be a vendégeknek (képek).

Ezután ismertették a felderített mérgezési veszély elleni védelmi készülécsaládot és a hozzá tartozó védőruhákat.

Október 10-én tűzvédelmi kiállítást nyitottak meg a Budapesti Ipari Vállalatnál. Dr. H. Nagy Mihály vezérigazgató beszélt a vállalat tűzvédelmi munkájában élenjáró dolgozókat tüntette ki és részesítette jutalomban. Ezután a IV-XV. kerületi parancsnok tűzoltó-gépjárműinek bemutatóját tekintették meg a vendégek.

Összevont országos kitéréselőjítási gyakorlatot tartottak Zalaegerszeg városában. A gyakorlaton részt vettek állami és vállalati tűzoltóegységek, mint polgári védelmi és munkásör-alegységek. A gyakorlatot tekintették a KGST tagországok jelenlévő olajbányászati szakemberei is. Itt már felhasználták azokat a gyakorlati tapasztalatokat, amelyek az emlékeztető zsanai gázkitérés során szereztek.

